

සුත්‍රාන්තපිටකයෙහි

පළමුවන ග්‍රන්ථය

දීඝනිකාය

ප්‍රථමභාගය

ශීලසකන්ධවග්ගීය

ලඛනාබෞද්ධ මණ්ඩලයෙහි ආරාධනයෙන්

ශ්‍රී ලඛනා විද්‍යාදාය විශ්වවිද්‍යාලයෙහි මහායාන බෞද්ධ ධර්මාංශයෙහි
ප්‍රමුඛාවායථී

අගභමභාපණ්ඩිත

බලන්ගොඩ ආනන්දමෙත්‍රෙය නායක සථවිරයන්
වහන්සේ

විසින් කරණ ලද

සිංහල පරිවර්තනයෙන් යුක්ත යි.

ලඛනාණ්ඩුව මගින් ප්‍රකාශිත යි.

බු. ව. 2505

ක්‍රි. ව. 1962

Buddha Jayanti Tripitaka Series, Volume VII

THE FIRST BOOK IN
THE SUTTANTAPITAKA
DĪGHANIKĀYA

Part 1

WITH THE SINHALA TRANSLATION

BY

THE VENERABLE AGGAMAHAPANDITA
**BALANGODA ANANDA MAITREYA
NAYAKA THERA**

PROFESSOR OF THE MAHAYANA BAUDDHA-DHARMA AT THE
VIDYODAYA UNIVERSITY OF CEYLON

PUBLISHED

UNDER THE PATRONAGE

OF

THE GOVERNMENT OF CEYLON

**B. E. 2505
C. E. 1962**

සුභානන්දපිටකෙ
දීඝනිකායො
සීලකඤ්චවග්ගො

සුත්තානන්දපිටකයෙහි
දීඝනිකාය
සීලසකඤ්චවග්ගිය

“නථාගතපසුවේදීනො හිතවුවෙ ධම්මවිනයො විවතො විරොවති
නො පවිච්ඡන්තො.”

“මහණෙනි, නථාගතයන් වහන්සේ විසින් දෙශනා කරණ ලද
ධර්ම හා විනය විවෘත වූයේ බබලයි. වැසුණේ නො ම බබලයි.”

(අඹතුනතරනිකාය, තිකනිපාත - කරණවග්ග, 9 ඡුත්ත)

සංසකාරකනිවේදනය

සුත්‍රානන්තරපිටකයෙහි වතුරුගම විසින් දන්තා ලද සිවුමහ සහි අතුරෙහි පළමු සහිය වූ දීඝනිකායෙහි ශීලසකකිවගීයෙන් සුත් ප්‍රථමභාගය බුද්ධිජයනනී ත්‍රිපිටකග්‍රන්ථමාලා සබ්බසායෙන් සන්වන - සුත්‍රානන්තරපිටක ග්‍රන්ථසබ්බසායෙන් පළමු වන ග්‍රන්ථය වේ.

ලඛිකාබෞද්ධමණ්ඩලය විසින් ආරාධිත වූ - දැනට ශ්‍රීලඛිකා විද්‍යාදාය විශ්වවිද්‍යාලයෙහි මහාභාන බෞද්ධධර්මීය පිලිබඳ ප්‍රමුඛාවාසී වූ බලගන්භොධි ආනන්දමෙත්‍රෙය නායක සභිකයන් වහන්සේ විසින් මෙහි පාලිය සිංහල භාෂායෙන් පරිවර්තනය කරණ ලදී.

භාෂානතර - සමයානතර අභ්‍යාසයෙන් දීප්ත වූ බුද්ධිප්‍රභා ඇති බැවින් තථාගතප්‍රවිදිත ධර්මවිනයෙහි දුරවබොධ වූ නැත් සුබොධ කරලීමෙහි සමථිතා ඇති අගගමභාජණසිත ආනන්දමෙත්‍රෙය නායක සභිකයන් වහන්සේ විසින් දීඝනිකායාගත දිට්ඨිවිනිවේදන කථාදිය විෂය කොට ඇති ශීලසකකිවගීයෙහි ගමනිරුවභාසයෙන් සුත් පාලිපදයකට ලියූ අභිව්‍යාධ්‍යානය පුරුනතාචාර්යයන්ගේ ව්‍යාධ්‍යාසවරූප ගෙන ඇති බව එය කියන සුමනීන්ට වැටහෙනු නියතයි.

අපගේ අවසාන සංසකාරණයෙන් මුද්‍රණයට පැමිණි මේ ග්‍රන්ථය මෙසේ ප්‍රකට කරලීම පිලිබඳ සිය සුතුකම් ඉටු කළ සියලු පින්වත්හු ධර්මදානමය කුශලමතිමයෙන් සුබභාගී වෙත්වා.

පරවාහැර වර්ජක, ශ්‍රී සභිකර.
ත්‍රිපිටකපරිවර්තන කාරක සභාවෙහි ද
සංසකාරක මණ්ඩලයෙහි ද සමපාදක.

බුද්ධිවම් 2505,
ත්‍රිපිටකකාර්යාලය,
ධර්මදානාශ්‍රම විද්‍යාලය,
174, දෙමටගොඩ, කොළඹ.

සංඥාපනය

දීඝනිකාය:

මහාසංගීහි තුනට නැගුණු බුද්ධචර්යා සුඛන අනිධම්ම විනය විසින් පිටක තුනෙකින් පරිපුණිය. එහි සුත්‍රපිටකය දීඝාගම (දීක්සගි), මංගලිකාගම (මැදුම්සගි), සංයුතනාගම (සංයුත්සගි), අඛණ්ඩකරාගම (අභුතුරු සගි), මුද්දකාගම (කුදුගත්සගි) සි පංචාගමයෙකින් (සගි පසෙකින්) යුක්ත ය. එසින් පාඨශෝධන පුජිත වෑ සිංහලව්‍යාප්ත සහිත ව මෙහි පළවනුයේ දීඝාගමය ය. ඉතර සිවුසගියෙහි එන සුත්‍රයනට වඩා දීඝි වූ සුත්‍ර ඇතියෙන් මේ දීඝාගම - දීඝනිකාය නම් විය. එහි වගියෝ සීලකකිංචන, මහාවග්ග, පාටිකවග්ග ය සි තුනෙකි. සුත්‍ර ගණන සූතියෙක. මේ හැම බණවර විසින් සුසාරෙක. සසුන් පිළිවෙතෙහි මුල් ම වූ සීල් පිළිබඳ කථා බහුල වන බැවින් මුල් ම වගිය සීලකකිංචන නම් විය. ඉතිරි නො කොට හැම දිවු ම ඇතුළත් කොට දිට්ඨිවිනිවේසනය කල බැවින් මුහුණුවල සුත්‍රය එහි මුලට තැබිණ. එහෙයින් කිහු පැරැණි විකායෙහි:

“සීලකථාබාහුලතො පන සීලකකිංචනෙහො පඨමං නිකඛිතො... දිට්ඨිවිනිවේසනකථාභාවතො පන සුඛනනනපිලකසස නිරවසෙසද්ධිං- විහජනං බුහමජාලං පඨමං නිකඛිතනනනි ද්වය්බබං” යි.

බුදුසව්වත් විසින් දෙසු සුත්‍ර ද මෙහි ඇත. බුදුරජුන්ගේ ඉදිරියෙහි ම සෑවිසුන්තෙරුන් සියලු බුද්ධචර්යා කැටි කොට එකක- දව්කාදි නසින් ගලපා දෙසු දසුනතරසුඛන, සංගීතිසුඛන දෙක මෙහි විශේෂ ස්ථානයක් ගනී. මෙයට අනුව බුද්ධපරිනිමාණයෙන් පසු පැවැති සංගීති විධි සකස් වූ බව සිතිය හෙයි.

ත්‍රිපිටකය ම ප්‍රථම සංගීතියෙන් සංගීත වූයේ, බුදු රජුන් ධර්මාණ කාලයෙහි ම සව්වත් විසින් අසා සිතූ දරා ගෙන ආ පරිදි ම ය. එය පිකායෙහි මෙසේ දැක්වෙයි: “යෙහුයොන හි තිණ්ඨි පිටකානි භගවතො ධර්මානකාලෙ ඩිතානුකකමෙනෙව සංගීතානි, විසෙසතො විනයාහිධම්ම- පිටකානිනි ද්වය්බබං” යි.

දීඝනිකායෙහි හැම සුත්‍රයෙක ම ශීලසමාඛිප්‍රඥකථාව බෙහෙවින් එයි. එහෙත් අතුරු කථාවන්හි බුද්ධිකාලයෙහි මිනිසුන් අතර පැවැති සමාජචාරිත්‍ර, ඉතිහාසප්‍රවෘත්ති, නානා දූෂිතවිවාද, කුලවිවාද, විද්‍යා, ශිල්ප, රාජකීනි ආදිය ද සඳහන් වෙයි.

අනාසම්ප්‍රදයයෝ:

පේරවාදීන්ගෙන් ම බෙදී ගිය සබ්බද්ධවාදීන්ගේ සුත්‍රපිටකයෙහි ද දීඝාගම මධ්‍යමාගම සංයුතනාගම එකොනතරාගම ක්‍ෂුද්‍රකාගම යැ යි පස් ආගමයෙක් ඇත. එහි දීඝාගමය මහාවිහාරික පේරවාදීන්ගේ දීඝනිකායට ඇතැම් තැන්හි සමාන වුව ද වෙනස් තැන් බොහෝ වේ. බුද්ධගයන් නම්

තෙරුන් විසින් ක්‍රි. ව: 412 - 413 පමණේදී සකුවෙන් චීනභාෂාවට නතන ලද දීඝාගමයෙහි සූත්‍ර 30 කි. අපගේ දික්සහියේ එන මහාලී ජාලිය සූත මහාසුදසාන මහාසනිපට්ඨාන පාටික අග්ගඤ්ඤ පාසාදික ලකඛණ ආචාරානාටිය යන සූත්‍ර එහි දක්නට නැත. ඒ වෙනුවට පාලි දික්සහියේ නැති අන්‍ය වූ නමෙකින් හැඳින්වෙන සූත්‍ර කෙනෙක් ඇත.

“එහි පලමු වැන්න වතුළුණි පිලිබද එකෙකි. දෙවැන්න එකොනතර ධම් පිලිබද ය. තෙවැන්න ත්‍රිරාගිධම් පිලිබද ය. සිවුවැන්න නගර වණ්ණාවෙකි. පස් වැන්න ප්‍රතිපනතිගුද්ඛිය පිලිබද ය. සවැන්න ලොකප්‍රඥපති පිලිබද ව ය.”යි චීන සමාසනිවාදී දීඝාගමය පිරික්සා බැලූ අනුකල්වඤ්ඤ බනාජී මහතා¹ කියයි.

පාලි දික්සහියේ 34 වැන්න වූ දසුතතර සූත්‍රය සමාසනිවාදීන්ගේ පොතේ 10 වැන්න වී ඇත. පාලි පොතේ 16 වැන්න වූ මහාපරිනිමාණ සූත්‍රය සමාසනිවාදීන්ගේ පොතේ දෙවෙනි සූත්‍රය වෙයි. පාලි පොතේ 15 වැන්න වූ මහානිදන සූත්‍රය සමාසනිවාදී පොතේ පලමුවැන්න ව සිටී. සංගීති සූත්‍රය පාලි පොතේ 33 වැන්න වුව ද සමාසනිවාදී පොතේ 9 වැන්නයි. සන්විසිවන අග්ගඤ්ඤ සූත්‍රය ඒ පොතේ ම පස් වැන්න ව ද, සුවිසිවන පාටික සූත්‍රය පසලොස් වැන්න ව ද, එකුන්තිස්වන පාසාදික සූත්‍රය එහි සතලොස් වැන්න ව ද එයි.

පාලි දික්සහියේ 22 වැන්න වූ මහාසනිපට්ඨාන සූත්‍රය සමාසනි-වාදීන්ගේ මධ්‍යමාගමයෙහි 98 සූත්‍රය ව ද, තිස්වන ලක්ෂණ සූත්‍රය එහිත් තිස් වැන්න ව ද, බ්‍රහමචාර සූත්‍රය එහි එක්විසි වැන්න ව ද සිටී.

චීන පොත්හි එන පිලිවෙලට වඩා පාලි දීඝනිකායේ එන සූත්‍ර පිලිවෙල පිලිගත යුතු යැ යි ආචාර්ය් Franke (ප්‍රාංක) කියයි.²

සමමිතිය ආදී අන් නිකායනට අයත් සූත්‍ර ග්‍රන්ථයන්හි මුල් පිටපත් මෙනෙක් සොයා ගෙන නැත. චීන - ටිබෙට් භාෂාවනට නගන ලද ඔවුන්ගේ ඇතැම් සූත්‍ර දක්නා ලැබෙන්නේ ඔවුන්ගේ ආගමයක් සම්පූර්ණයෙන් ඇති නිසාවෙන් නො පෙනේ.

සූත්‍ර සංකෂේප:

1. බ්‍රහමචාර සූත්‍රයෙහි - තෙරුවනට මෙරමා කරන නිගායෙහි නොකිවියැ යුතු බව ද, තෙරුවන් ගුණ කියනු අසා උදම් නොවියැ යුතු බව ද, පුනුදුනත් කරන බුදුගුණවැනුම් සිල් පමණක් අරැබැ කරන සුඵ දුගක් බව ද දැක්වෙයි. එයට පසු ශීලකථා ද, දෙසැට මිසදිටු ද, දෂට්-ගිණියෙන් ප්‍රතිත්‍යසමුත්පාදය ද, තථාගතයන් වහන්සේ දෂට්චාරයෙන් මිදුණු බව ද දැක්වේ.

1. Sarvastivadi Literature p. 23.
2. Origins of Buddhism by G. C. Pande. p 79, Zeitschrift fur Vergleichende Sprachforschung. 1913 (409f).

2. සාමාන්‍ය දූෂණ සුත්‍රයෙහි - නිගණ්ඨනානුප්‍රකාශී ආස්තායන් සදෙනාගේ බිම් ද, සිල් පුරනු පටන් රහත් බව තෙක් ලබන මහණ දම් පල ද දැක්වෙයි.

3. අමබව්‍ය සුත්‍රයෙහි - බුදු රජුන් අමබව්‍යාගේ කුල මත් බිදුම, බමුණු කුලයට වඩා කැන්කුලය උසස් නිසාව, වෛදිකයන්ගේ විද්‍යාවරණ, ශාසනික විද්‍යාවරණ, නවුස් පැවිද්ද ආසනයේ විනාශවූ බව යන මෙතෙක් ද දැක්වේ.

4. සොණදණ්ඩ සුත්‍රයෙහි - සොණදණ්ඩබමුණාගේ බුදුගුණ වැනිම ද, බමුණන්ගේ ජාතිවාදයේ නිසරු බව ද, සැබෑ බමුණකු වන සැටි ද, ශීල ප්‍රඥ දෙකේ අගය ද පැවැසේ.

5. කුටදනන සුත්‍රයෙහි - දූහැමි යාගයේ විහාර දැක්වේ.

6. මහාලී සුත්‍රයෙහි - දෙව් රූ දැකුම් ආදියට වඩන සමාධියේ තතු ද, මහණ දහමේ පරමාඵය ආයතී ඵල ලාභය බව ද, රූප ජීව දෙක පිලිබද ව ඇති වාදකථා ද එයි.

7. ජාලිය සුත්‍රයෙහි - ජීවයන් රූපයන් එකෙක් ම ද? නැත හොත් දෙකෙක් දැයි ප්‍රශ්නය ද, බුදුදහම ඒ අතර දෙක ම නො ගන්නා බව ද දැක්වෙයි.

8. සිහනාද සුත්‍රයෙහි - බැහැරියන්ගේ තපොබම් ද, ශාසනික විමුක්ති ක්‍රමය ද, බුදු රජුන්ගේ සිහනාදය ද දැක්වේ.

9. පොඬුපාද සුත්‍රයෙහි - සංඥතිරෝධය ද, ශීලාදී ස්කන්ධ තුන ද, ආනව්‍යාද විභාගය ද, බුදුරජුන් වදාල නොවදාල ද ද, සංස්කෘතසංස්කෘත, අනන්‍යතනනික, අමාරාපිකෙබ්‍රික යන වාද ද, ව්‍යුස්සන්‍යය ද, ආත්මභාව ප්‍රතිලාභ තුන ද දැක්වේ.

10. සුභ සුත්‍රයෙහි - ආයතී ශීල, ආයතී සමාධි, ආයතී ප්‍රඥ තුන දැක්වේ.

11. කෙමබ්බි* සුත්‍රයෙහි - ඤාණ ඵෙලහර ද, අනුශාසන ප්‍රාතිහායතීයේ උතුම් බව ද, නාම රූප අනුභව්‍යාද නිරෝධයට පැමිණෙන තැන ද දැක්වේ.

12. ලොහිවච සුත්‍රයෙහි - 'පරකට දහම් නො දෙසිය යුතු ය' යන මිසදිවුමේ ආදීනව ද, වෛදනාභී ආස්තායන් නිදෙනාගේ සැටි ද, අවෛද්‍ය ආස්තායුගේ ගුණ ද දැක්වේ.

13. තෙවිජ්ජ සුත්‍රයෙහි - යාග හොම බිඹිලොව මහ නොවන බව ද, සිතර බිඹිවෙහෙර තතු ද, බඹා හා එක් වන මහ ද දැක්වේ.

* බොහෝ පොත්හි 'කෙවට්ට' යැයි පෙනේ. මේ පිලිබද විවේචනයක් මතු උපග්‍රහණයෙහි එයි.

මේ සුත්‍ර නෙළෙසින් ශිලසකකු වගීය නිමාවට ගෙයි. ඉතර සුත්‍ර පිලිබද කපා මිලහ කාණකි දෙකේනි එයි.

මේ සුත්‍රයන්හි එන අවිශද නැන් පිලිබද විවරණ ද, දික්සහියේ නතු හහවන ප්‍රසනාවනාව ද දීසතිකායේ තුන් වන කාණකියෙහි ඇතුලත් වෙයි.

මේ ශිලසකකු වගීයේ පෙල හා ව්‍යාඛ්‍යානය සකස් කිරීමෙහි දැනවිශාරද පරමාහාර චරිතඤාණ, කොළඹ නව කෝරළයේ ප්‍රධාන සංඝනායක සාමිඤ්ඤයන් වහන්සේගේ ද, පණ්ඩිත ලුමිහම ලබ්‍යානානද මහාසඨවිරයන් වහන්සේගේ ද, පණ්ඩිත හෝදගොඩ ඤාණාලොක, දක්ෂිණ ලබ්‍යාවේ ප්‍රධාන සංඝනායක යනිඤ්ඤයන් වහන්සේගේ ද උපදෙස් බොහෝ ප්‍රයෝජනවත් වූ බව කාතඤ්ඤා පුළික ව සදහන් කරමිහ.

බලන්ගොඩ ආනාදමෙමත්‍රෙය සඨවිර,

බුඩ වම් 2505 වන්තෙහි
ඉල් පුරපසොලොස්වක් ලත් කුජ දිනැ
ශ්‍රී ලබ්‍යා විද්‍යොදය විශවවිද්‍යාලයේ දී යැ.

සබ්බකතනීරූපණය

ABBREVIATIONS

සී	—	නාලපණණපොළකං.
සීඉ	—	සීහලකර - මුද්දිතපොළකං.
සසා	—	සසාමකර - මුද්දිතපොළකං.
මජ්ඣ.	—	මජ්ඣනිමසාසකපිටකපොළකං.
PTS.	—	Pali Text Society - Dighanikaya.

විසයසූචි

දීඝනිකායෙ සිලකනකිවගො

විසයා	පිටපිවකා
1. බ්‍රහ්මඡාලසූතනං	2 - 80
2. සාමඤ්ඤඡ්ලසූතනං	82 - 148
3. අමබට්ඨසූතනං	150 - 220
4. සොණදණ්ඩසූතනං	222 - 246
5. කුට්ඨනාසූතනං	248 - 322
6. මනාලිසූතනං	324 - 346
7. ජාලියසූතනං	348 - 354
8. සිහනාදසූතනං	356 - 386
9. පොට්ඨපාදසූතනං	388 - 436
10. සුහසූතනං	438 - 482
11. කෙවසිසුසූතනං	484 - 538
12. ලොභිච්චසූතනං	540 - 592
13. තෙවිජ්ජසූතනං	594 - 642

සිලකනකිවගො නිවසිනො.

සුභානන්දපිටකෙ

දීඝනිකායො

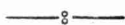
පඨමො භාෂ්‍යා

සීලකවච්චගෙහා

සුභාගතපිටකෙ

දීඝනිකායො

සීලකඛන්ධවග්ගො

නමො නස්ස භගවතො අරහතො
සමමාසමබ්බදධස්ස.

1.

බ්‍රහ්මචර්යාලසුභාගං

1. එවං මෙ සුභං එකං සමයං භගවා අනතරා ව රාජගහං අනතරා ව නාලදං අභ්‍යන්තමග්ගපට්ටනො තොති මහතා භික්ඛුසංඝෙහ සද්ධිං පඤ්චමනෙනාති භික්ඛුසතෙහි. සුසපීයො'පි බො පරිබ්බාජකො අනතරා ව රාජගහං අනතරා ව නාලදං අභ්‍යන්තමග්ගපට්ටනො තොති සද්ධිං අනෙතවාසිනා බ්‍රහ්මදතෙනා මාණවෙන.

නහු සුදා සුසපීයො පරිබ්බාජකො අනෙකපරියායෙන බුද්ධස්ස අවණණං භාසති, ධම්මස්ස අවණණං භාසති, සම්මස්ස අවණණං භාසති. සුසපීයස්ස පන පරිබ්බාජකස්ස අනෙතවාසී බ්‍රහ්මදතෙනා මාණවො අනෙකපරියායෙන බුද්ධස්ස වණණං භාසති, ධම්මස්ස වණණං භාසති, සම්මස්ස වණණං භාසති. ඉතිහ නෙ උතො ආචරියනෙතවාසී අඤ්ඤමඤ්ඤස්ස උජ්චිපච්චනිකවාද, භගවනං පීටසීතො පීටසීතො අනුබද්ධා¹ තොගති භික්ඛුසම්මං ව.

2. ඤජ බො භගවා අම්බලධ්මිකායං රාජාගාරකෙ එකරන්තිවාසං උපගංජී සද්ධිං භික්ඛුසංඝෙහ. සුසපීයො'පි බො පරිබ්බාජකො අම්බලධ්මිකායං රාජාගාරකෙ එකරන්තිවාසං උපගංජී සද්ධිං අනෙතවාසිනා බ්‍රහ්මදතෙනා මාණවෙන. නහු 'පි සුදං සුසපීයො පරිබ්බාජකො අනෙකපරියායෙන බුද්ධස්ස අවණණං භාසති, ධම්මස්ස අවණණං භාසති, සම්මස්ස අවණණං භාසති. සුසපීයස්ස පන පරිබ්බාජකස්ස අනෙතවාසී බ්‍රහ්මදතෙනා මාණවො බුද්ධස්ස වණණං භාසති, ධම්මස්ස වණණං භාසති, සම්මස්ස වණණං භාසති. ඉතිහ නෙ උතො ආචරියනෙතවාසී අඤ්ඤමඤ්ඤස්ස උජ්චිපච්චනිකවාද, විතරනති.

1. අනුබද්ධා, ම ඡ සං.

සුත්‍රානන්තරපටකයෙහි

දීක්ෂිතිය

සීලසංකතවග්ගීය

—:—

ඒ භාග්‍යවන් අහීන් සමන්සමබ්බදධියන් වහන්සේට
නමස්කාර වේ වා.

—

1.

බ්‍රහ්මචර්යාලක්ෂණය

1. මා විසින් මෙසේ අසන ලදී: එක් සමයෙහි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ පන්සියක් පමණ වූ මහත් බික්සහන සමග රජගහනුවරටත් නාලන්දා නුවරටත් අතරෙහි දීඝිමාගීයට පිළිපත්සේක් වෙති. සුප්පිය නම් පිරිවැල්ලාත් බ්‍රහ්මදන් නම් තරුණ අතුවැස්සා සමග රජගහ නුවරටත් නාලන්දා නුවරටත් අතර වූ දීක්ෂිතියට පිළිපත්වෙත් වේ. එහි දී සුප්පිය පිරිවැල් නොයෙක් කරුණින් බුදුරජාණන් වහන්සේට දෙස් කියයි, ධර්මයට දෙස් කියයි, සංඝයාට දෙස් කියයි. එතෙත් ඔහුගේ අතුවැස්සි තරුණ බ්‍රහ්මදන් තෙමේ නොයෙක් කරුණින් බුදුරජාණන් වහන්සේ පසසයි, ධර්මය පසසයි, සංඝයා පසසයි. මෙසේ ඒ ඇදුරු අතුවැස්සි දෙදෙන එකෙක් අනෙකාට ඉඳුරා ම විරුද්ධවාද ඇත්තෝ භාග්‍යවතුන් වහන්සේත් බික්සහපිරිසත් අනුව ව ගියෝ වෙත්.

2. ඉක්බිත් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ අම්බලධිකා උයනෙහි රාජාගාරකයෙහි (රජ ගෙහි) බික්සහන සමග එක් රැයක් නවාතැනට එළැඹිසේක. බ්‍රහ්මදන් නම් තරුණ අතුවැස්සා හා සුප්පිය පිරිවැල්ලාත් එක් රැයක් විසීමට එහි ම එළැඹියේ ය. එහි දී ද සුප්පියපිරිවැල්ලා නොයෙක් කරුණින් බුදු රජාණන් වහන්සේට නිඤ්ඤ කෙරෙයි, ධර්මයට නිඤ්ඤ කෙරෙයි, සංඝයාට නිඤ්ඤ කෙරෙයි. ඔහුගේ අතුවැස්සි තරුණ බ්‍රහ්මදන් නොයෙක් කරුණින් බුදුරජාණන් කියයි, දහම්ගුණ කියයි, සහගුණ කියයි. මෙසේ ඒ ඇදුරු අතුවැස්සි දෙදෙනා එකෙක් අනෙකාට ඉඳුරා ම විරුද්ධවාද ඇත්තෝ වා වෙසෙත්.

3. අප්ඵ ඛො සමබ්‍රලානං භීකඛුතං රතනියා පච්චුසසමයං පච්චුට්ඨිතානං මණ්ඩලමාලො සන්තිසිත්තානං සන්තිපතිතානං අයං සංඛිඛියාධමෙමා උදපාදි: “අච්ඡරියං ආට්ඨසො, අබ්භුතං ආට්ඨසො, යාවඤ්චීදං තෙන භගවතා ජාතතා පස්සතා අරහතා සමමාසමබ්‍රද්ධෙන සත්තානං තානාසිමුත්තිකතා සුප්පට්ඨිදිතා. අයං හි සුප්පට්ඨො පරිබ්බාජකො අනෙකපරියායෙන බුද්ධස්ස අවණණං භාසති, ධම්මස්ස අවණණං භාසති, සංඝස්ස අවණණං භාසති. සුප්පට්ඨස්ස පන පරිබ්බාජකස්ස අනෙතවාසී බ්‍රහ්මදනො මාණවො අනෙකපරියායෙන බුද්ධස්ස වණණං භාසති, ධම්මස්ස වණණං භාසති, සංඝස්ස වණණං භාසති. ඉතිහ ‘මෙ උතො ආචරියනෙතවාසී අඤ්ඤමඤ්ඤස්ස උජ්ච්චවචනීකවාදො භගවන්තං පිට්ඨිතො පිට්ඨිතො අනුබද්ධා භොන්ති භීකඛුසංඝං වා” ති.

4. අප්ඵ ඛො භගවා තෙසං භීකඛුතං ඉමං සංඛිඛියාධමමං විදිත්වා යෙන මණ්ඩලමාලො තෙනුපසංඝිකමි. උපසංඝිකමිත්වා පඤ්ඤානෙත ආසනෙ නිසීදි. නිසජ්ජ ඛො භගවා භීකඛු ආමනෙතසි: “කාය නු’ ත්ඵ භීකඛවෙ එතරහි කථාය සන්තිසිත්තා සන්තිපතිතා? කා ව පන වො අන්තරා කථා විප්පකතා?” ති.

එවං චුතො තෙ භීකඛු භගවන්තං එතදවොචු: “ඉධ භන්තෙ අමහාකං රතනියා පච්චුසසමයං පච්චුට්ඨිතානං මණ්ඩලමාලො සන්තිසිත්තානං සන්තිපතිතානං අයං සංඛිඛියාධමෙමා උදපාදි “අච්ඡරියං ආට්ඨසො, අබ්භුතං ආට්ඨසො යාවඤ්චීදං තෙන භගවතා අරහතා සමමාසමබ්‍රද්ධෙන සත්තානං තානාසිමුත්තිකතා සුප්පට්ඨිදිතා. අයං හි සුප්පට්ඨො පරිබ්බාජකො අනෙකපරියායෙන බුද්ධස්ස අවණණං භාසති, ධම්මස්ස අවණණං භාසති, සංඝස්ස අවණණං භාසති. සුප්පට්ඨස්ස පන පරිබ්බාජකස්ස අනෙතවාසී බ්‍රහ්මදනො මාණවො අනෙකපරියායෙන බුද්ධස්ස වණණං භාසති, ධම්මස්ස වණණං භාසති, සංඝස්ස වණණං භාසති. ඉතිහ ‘මෙ උතො ආචරියනෙතවාසී අඤ්ඤමඤ්ඤස්ස උජ්ච්චවචනීකවාදො භගවන්තං පිට්ඨිතො පිට්ඨිතො අනුබද්ධා භොන්ති භීකඛුසංඝං ඤා” ති. අයං ඛො තො භන්තෙ අන්තරාකථා විප්පකතා. අප්ඵ භගවා අනුප්පනො” ති.

5. “මමං වා භීකඛවෙ පරෙ අවණණං භාසෙය්‍යං, ධම්මස්ස වා අවණණං භාසෙය්‍යං, සංඝස්ස වා අවණණං භාසෙය්‍යං, තත්‍ර තුමෙහි න ආඝාතො න අප්පච්චයො න වෙනසො අනභීරද්ධි කරණීයා. මමං වා භීකඛවෙ පරෙ අවණණං භාසෙය්‍යං, ධම්මස්ස වා අවණණං භාසෙය්‍යං, සංඝස්ස වා අවණණං භාසෙය්‍යං, තත්‍ර වෙ තුමෙහි අස්සථ කුපිතා වා අනන්තමතා වා, තුමං යෙවස්ස තෙන අන්තරායො. මමං වා භීකඛවෙ පරෙ අවණණං භාසෙය්‍යං, ධම්මස්ස වා අවණණං භාසෙය්‍යං, සංඝස්ස වා අවණණං භාසෙය්‍යං, තත්‍ර තුමෙහි අස්සථ කුපිතා වා අනන්තමතා වා, අපී නු පරෙසං සුභාසීතං දුභාසීතං තුමෙහි ආජාතෙය්‍යාථා?” ති

“නො හෙතං භන්තෙ.”

“මමං වා භීකඛවෙ පරෙ අවණණං භාසෙය්‍යං, ධම්මස්ස වා අවණණං භාසෙය්‍යං, සංඝස්ස වා අවණණං භාසෙය්‍යං, තත්‍ර තුමෙහි අභුතං අභුතො නිබ්බදේතඛබ්බං: ‘ඉති’පෙනං අභුතං. ඉති’පෙනං අනච්ඡං. නච්ඡී වෙනං අමෙහසු. න ව පනෙහං අමෙහසු සංවිජ්ජති’ ති.”

3. ඉක්බිති රූ අලුයම්හි නැගී සිටි, නිෂිදන ශාලායෙහි රූස් වැ හුන් බොහෝ භික්ෂූන් අතර මේ කථාව පහල විය: “ඇවැත්නි, සත්ත්වයන්ගේ ආශයානුශයන් දක්නා, අර්හත් වූ සමයක්සම්බුධ වූ ඒ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් සත්ත්වයන්ගේ එකකු අනෙකකුට වෙනස් අදහස් ඇති නියාව කොතරම් මැනවින් දන්නා ලද්දේ ද යන මෙය ආශ්චර්ය ය, අද්භූත ය. මේ සුප්පිය පිරිවැජ්ජා නොයෙක් කරුණින් බුදු රජාණන් වහන්සේට දෙස් කියයි, ධර්මයට දෙස් කියයි, සංඝයාට දෙස් කියයි. එහෙත් මොහු නරුණ අතැවැසි බඹදන් තෙමේ නොයෙක් කරුණින් බුදු ගුණ කියයි, දහම් ගුණ කියයි, සහගුණ කියයි. මෙසේ මේ ඇදුරු අතැවැසි දෙදෙන එකෙක් අනෙකාට ඉදුරා විරුද්ධකථා ඇත්තෝ භාග්‍යවතුන් වහන්සේත් භික්ෂුසංඝයාත් පසුපස්සෙහි ගියෝ වෙති” යනු යි.

4. එ කල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ඒ භික්ෂූන්ගේ මේ කථාව දැන, නිෂිදනශාලාව කරා එළැඹිසේක. එළැඹ, පණවන ලද අස්නෙහි හිඳ ගත් සේක. හිඳ ගෙන ම, භික්ෂූන් අමතා “මහණෙනි, තෙපි දැන් කවර කථාවෙකින් හුන්තෝ වහු ද? කවර නම් අතුරු කථාවෙක් නොප විසින් අඹාල කරන ලද දැ?” යි විචාරා වදල සේක.

මෙසේ වදල කල්හි, ඒ භික්ෂූහු “වහන්ස, මෙහි රූ අලුයම්හි නැගී සිටි, නිෂිදනශාලායෙහි රූස් ව හුන් අප අතර මේ කථාව පහල විය: ‘ඇවැත්නි, සත්ත්වයන්ගේ ආශයානුශය දන්නා, සියල්ල දන්නා, ඒ භාග්‍යවත් අතීන් සමයක්සම්බුධයන් වහන්සේ විසින් සත්ත්වයන් එකකු අනෙකකුට වෙනස් අදහස් ඇති නියා කොතරම් මැනවින් දන්නා ලද ද’ යන මෙය ආශ්චර්ය ය, අද්භූත ය. මේ සුප්පිය පිරිවැජ්ජා නොයෙක් කරුණින් බුදුරජාණන් වහන්සේට දෙස් කියයි, ධර්මයට දෙස් කියයි, සංඝයාට දෙස් කියයි. එහෙත් ඔහු නරුණ අතැවැසි බඹදනා නොයෙක් කරුණින් බුදුගුණ කියයි, දහම්ගුණ කියයි, සහගුණ කියයි. මෙසේ මේ ඇදුරු අතැවැසි දෙදෙනා එකෙක් අනෙකාට ඉදුරා විරුද්ධ කථා ඇති වූ භාග්‍යවතුන් වහන්සේත් භික්ෂු සංඝයාත් පසු පස්සෙහි ගියෝ වෙති” යි වහන්ස, අප අතර මේ කථාව අඹාල විය. එ විට භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මෙහි එළැඹි සේකැ” යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේට සැල කලක.

5. (ඒ භික්ෂූන්ගේ කථාව අසා භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වදරන සේක්) “මහණෙනි, අනුන් මට දෙස් කියනොත්, ධර්මයට හෝ දෙස් කියනොත්, සංඝයාට හෝ දෙස් කියනොත්, එ තන්හි දී නොප විසින් කොප නො ඉපැදුවියැ යුතු ය. නොසතුට නො ම ඉපැදුවියැ යුතු ය. සිතැ අමනාප බව නො කට යුතු ය. මහණෙනි, අනුන් මට දෙස් කියනොත්, ධර්මයට හෝ දෙස් කියනොත් සංඝයාට හෝ දෙස් කියනොත් ඒ දෙස් කීමෙහි තෙපි කිපෙන්නහු නම්, නොසතුටු හෝ වන්නහු නම්, එසින් නොපට ම (නොපගේ ම ධ්‍යානලාභාදියට) අන්තරාය (බාදා) වන්නේ ය.

“මහණෙනි, අනුන් මට හෝ ධර්මයට හෝ සංඝයාට හෝ දෙස් නගනොත්, එහි තෙපි කුපිත වන්නහු නම්, එසේ කල්හි තෙපි ඒ අනුන් කී දු සුභාෂිත ද (සත්‍ය කථාවෙක් ද) නැත හොත් දුභීෂිත ද (අසත්‍ය කථාවෙක් ද) යි දැනැ ගත හැකි වන්නහු දැ” යි ප්‍රශ්න කල සේක.

“වහන්ස, මෙය නො වන්නේ ම යැ (කීපුණොත් කියන කථාවේ ඇත්ත නැත්ත දැන ගත හැකි නො වන්නමෝ මැ යැ)” යි ඒ භික්ෂූහු උත්තර දුන්හ.

(එ විට භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මෙසේ වදලසේක.) “මහණෙනි, අනුන් මට හෝ ධර්මයට හෝ සංඝයාට හෝ දෙස් කියනොත්, එහි නොප විසින් ‘මේ කාරණයෙනුත් මෙය අභූතයෙකි. මේ කාරණයෙනුත් මෙය අසත්‍යයෙකි. මේ කියන දෙමය අප කෙරෙහි නැත, මෙය අප කෙරෙහි අවිද්‍යමාන යැ’ යි නැති දෙස් නැති සැටියට ම ලිහා ඉවත් කල යුතු ය.”

6. “මම වා භික්ඛවෙ පරෙ වණ්ණං භාසෙය්‍යං, ධම්මස්ස වා වණ්ණං භාසෙය්‍යං, සඛ්ඝස්ස වා වණ්ණං භාසෙය්‍යං, තනු තුමෙහි න ආනන්දො න සොමනස්සං න වෙතසො උබ්බිලාවිත්තං¹ කරණීයං. මම වා භික්ඛවෙ පරෙ වණ්ණං භාසෙය්‍යං, ධම්මස්ස වා වණ්ණං භාසෙය්‍යං, සඛ්ඝස්ස වා වණ්ණං භාසෙය්‍යං, තනු වෙ තුමෙහ අස්සථ ආනන්දො සුමනා උබ්බිලාවිතො², තුමං යෙවස්ස තෙන අනන්දායො. මම වා භික්ඛවෙ පරෙ වණ්ණං භාසෙය්‍යං, ධම්මස්ස වා වණ්ණං භාසෙය්‍යං, සඛ්ඝස්ස වා වණ්ණං භාසෙය්‍යං, තනු තුමෙහි භුතං භුතො පටිජානිතබ්බං: “ඉතිපෙතං භුතං, ඉතිපෙතං නච්ඡං. අත්ථි වෙතං අමොසු. සංවිජ්ජති ව පනෙතං අමොසුති.”

7. “අප්පමත්තකං ඛො පනෙතං භික්ඛවෙ ඔරමත්තකං සීලමත්තකං, යෙන පුට්ඨජ්ජනො තථාගතස්ස වණ්ණං වදමානො වදෙය්‍ය. කතමඤ්ච නං භික්ඛවෙ අප්පමත්තකං ඔරමත්තකං සීලමත්තකං, යෙන පුට්ඨජ්ජනො තථාගතස්ස වණ්ණං වදමානො වදෙය්‍ය. ?

8. “පාණානිපාතං පහාය පාණානිපාතා පටිවීරතො සමණො ගොතමො නිතිනදුණෙඛා නිතිනසන්ථො ලජ්ජි දයාපනො සබ්බපාණභුත-නිතානුකමපී විහරති”ති. ඉති වා හි භික්ඛවෙ පුට්ඨජ්ජනො තථාගතස්ස වණ්ණං වදමානො වදෙය්‍ය.

9. “අදින්නාදුතං පහාය අදින්නාදුතා පටිවීරතො සමණො ගොතමො දින්නාදුසී දින්නපාටිකඛබ්බි අපේනෙන සුචිභුතෙන අත්තනා විහරති”ති. ඉති වා හි භික්ඛවෙ පුට්ඨජ්ජනො තථාගතස්ස වණ්ණං වදමානො වදෙය්‍ය.

10. “අබුහමච්ඡයං පහාය බුහමචාරී සමණො ගොතමො ආරාචාරී වීරතො මෙට්ඨනා ගාමධම්මො”ති. ඉති වා හි භික්ඛවෙ පුට්ඨජ්ජනො තථාගතස්ස වණ්ණං වදමානො වදෙය්‍ය.

11. “මුසාවාදං පහාය මුසාවාද පටිවීරතො සමණො ගොතමො සචචවාදී සචචසකො ථෙතො පචචසිකො අවිසංවාදකො ලොකස්සා”ති. ඉති වා හි භික්ඛවෙ පුට්ඨජ්ජනො තථාගතස්ස වණ්ණං වදමානො වදෙය්‍ය.

1. උබ්බිලාවිත්තං, ම ඡ සං. 2. උබ්බිලාවිතො, ම ඡ සං.

6. “මහණෙනි, අනුන් මාගේ හෝ ධර්මයේ හෝ සංඝයාගේ හෝ ගුණ කියවොත්, එහි තොප විසින් ප්‍රීතිය නො ඉටුදැවිය යුතු ය. සොම්නස නො කළ යුතු ය. සිතෙහි ප්‍රීතියෙන් ඉල්පුණුව නො කළ යුතු ය. මහණෙනි, අනුන් මාගේ හෝ ගුණ කියවොත්, ධර්මයේ හෝ ගුණ කියවොත්, සංඝයාගේ හෝ ගුණ කියවොත්, එහි තෙපි ප්‍රීත වන්නහු නම්, සතුටු වන්නහු නම්, තොපට ම එසින් අනන්‍යය වේ. (=නොපගේ ම ධ්‍යානාදිගුණලාභයට එය බාධක වේ.) මහණෙනි, අනුන් මාගේ හෝ ධර්මයේ හෝ සමඝයාගේ හෝ ගුණ කියවොත්, එහි තොප විසින් ‘මේ කරුණින් මෙය ඇත්ත ය. මේ කරුණින් මෙය එසේ ම ඇති එකෙක. මෙය අප කෙරෙහි ඇත්තේ වේ. මෙය අප තුළ විද්‍යමාන ම යැ’යි ඇතිගුණ ඇතිගුණ වශයෙන් පිළින කට යුතු සි.

7. මහණෙනි, නිවාගතයන්ගේ ගුණ කියන පුහුදුන් තෙමේ යමෙකින් (=ඔවුන් වහන්සේ කෙරෙහි වූ යම් ගුණයක් කරුණ කොට ගෙන) කියන්නේ නම්, ඔහු කියන ඒ ගුණය අලපමානු එකෙක. සචල-මානු එකෙක. ආචාරශීලගුණ පමණක් ම වූ මද දෑයෙක. මහණෙනි, නිවාගතයන්ගේ ගුණ කියන පුහුදුන් තෙමේ යමෙකින් කියන්නේ නම්, ඔහු කියන ඒ අල්පමානු වූ සචලමානු වූ ශීලමානු වූ ගුණය කවරේ ද? යන්:-

8. “ශ්‍රමණගෞතම තෙමේ පණ්ඩා භැර දමා, පණ්ඩායෙන් වැලැක්කේ ය. ඛහා නැඹු දඹුම්ගුරු ඇත්තේ ය (දඹු මුගුරු නො දරන්නේ ය). ඛහා නැඹු ආයුධ ඇත්තේ ය (ආයුධ නො දරන්නේ ය). පවට පිළිකුල් කරන්නේ ය. මෙමත්‍රියට පැමිණියේ ය. (මෙමත්‍රියෙන් යුක්ත ය). සියලු සතුන් කෙරෙහි භීතානුකම්පා ඇති ව වෙසේ යැ”යි මෙසේ හෝ මහණෙනි, නිවාගතයන්ගේ ගුණ කියන පුහුදුන් තෙමේ කියන්නේ ය.

9. “ශ්‍රමණගෞතම තෙමේ අසිනාදන් භැර දමා අසිනාදනින් වැලැකුණේ ය. දුන් දෑ ම පිළිගන්නාසුලු ය. දුන් දෑ ම සිතිනුත් කැමැති වූ ඉවසන සුලු ය. නොසොර වූ පිරිසිදුසිතින් යුතු වූ වෙසේ යැ” යි මෙ සේ හෝ මහණෙනි, නිවාගතයන්ගේ ගුණ කියන පුහුදුන් තෙමේ කියන්නේ ය.

10. “ශ්‍රමණගෞතම තෙමේ අබිරම්සර දුරු කොට බඹසර හැසිරෙන්නේ ය. ගැමි දකමක් වූ මෙවුන්දමින් දුරු වූ හැසිරෙන්නේ එයින් වැලැක්කේ යැ” යි මහණෙනි, මෙ සේ හෝ නිවාගතයන්ගේ ගුණ කියන පුහුදුන් තෙමේ කියන්නේ ය.

11. “ශ්‍රමණගෞතම තෙමේ බොරු කීම දුරු ලා, චෝරු කීමෙන් වැලැක්කේ ය. ඇත්ත කියන්නේ ය. ඇත්තෙන් ඇත්ත ගලපා කියන්නේ ය. තහවුරු වූ පිහිටි කථා ඇත්තේ ය. ඇදහියැ යුතු කථා ඇත්තේ ය. ලොව නො රවටන්නෙකැ” යි මහණෙනි, මෙසේ හෝ නිවා-ගතයන්ගේ ගුණ කියන පුහුදුන් තෙමේ කියන්නේ ය.

12. “පිසුණං වාවං ජනාය පිසුණාය වාවාය ජට්ඨිරතො සමණො ගොතමො. ඉතො සුඤ්ඤා න අමුත්‍ර අකධානා ඉමෙසමෙහදය. අමුත්‍ර වා සුඤ්ඤා න ඉමෙසං අකධානා අමුසමෙහදය. ඉති භික්ඛානං වා සකුඤ්ඤා සංභිතානං වා අනුප්පදානා. සමගාරාමො සමගාරතො සමගනන්දී සමගනකරණං වාවං භාසිතා”ති. ඉති වා භි භික්ඛවෙ පුච්ඡන්තො තථාගතස්ස වණණං වදමානො වදෙය්‍ය.

13. “ඵරුසං වාවං ජනාය ඵරුසාය වාවාය ජට්ඨිරතො සමණො ගොතමො. යා සා වාවා නෙලා කණණසුඛා පෙමනීයා හදයඬගමා පොරි බහුජනකන්තා බහුජනමතාපා, නථාරුපිං වාවං භාසිතා”ති. ඉති වා භි භික්ඛවෙ පුච්ඡන්තො තථාගතස්ස වණණං වදමානො වදෙය්‍ය.

14. “සමඵප්පලාපං ජනාය සමඵප්පලාපා ජට්ඨිරතො සමණො ගොතමො, කාලවාදී භුතවාදී අත්ඵවාදී ඛමමවාදී විනයවාදී, නිධානවතීං වාවං භාසිතා කාලෙත සාපදෙසං ජරියන්තවතීං අත්ඵසංභිතතති” ඉති වා භි භික්ඛවෙ පුච්ඡන්තො තථාගතස්ස වණණං වදමානො වදෙය්‍ය.

15. “බිජගාමභුතගාමසමාරමො ජට්ඨිරතො සමණො ගොතමො. ඵක-හත්තිකො සමණො ගොතමො රතතුපරතො විරතො විකාලතොජනා, නචචගීතවාදීතවිසුකදස්සනා ජට්ඨිරතො සමණො ගොතමො. මාලාගකි-විලෙපනධාරණමණකිනවිභුසනධාරීනා ජට්ඨිරතො සමණො ගොතමො, උච්චාසයනමහාසයනා ජට්ඨිරතො සමණො ගොතමො. ජාතරුපරජන-පට්ඨගහණා ජට්ඨිරතො සමණො ගොතමො. ආමකධඤ්ඤපට්ඨගහණා පට්ඨිරතො සමණො ගොතමො. ආමකමංසපට්ඨගහණා පට්ඨිරතො සමණො ගොතමො. ඉන්ද්‍රියමාර්කපට්ඨගහණා පට්ඨිරතො සමණො ගොතමො. දුසිදුසපට්ඨගහණා පට්ඨිරතො සමණො ගොතමො. අපේ-ලුකපට්ඨගහණා පට්ඨිරතො සමණො ගොතමො. කුක්කුටසුකරපට්ඨගහණා පට්ඨිරතො සමණො ගොතමො. නන්දගවාස්සවලවපට්ඨගහණා පට්ඨිරතො සමණො ගොතමො. බෙතනවජ්චුපට්ඨගහණා පට්ඨිරතො සමණො ගොතමො. දුතෙය්‍ය පභිණගමනානුයොගා පට්ඨිරතො සමණො ගොතමො. කුසවිකකයා පට්ඨිරතො සමණො ගොතමො. කුලාකුට-කංසකුට-මානකුටා පට්ඨිරතො සමණො ගොතමො. උකෙකාවත-වඤ්චන-නිකති-සාවියොගා පට්ඨිරතො සමණො ගොතමො. ඡේදන-වධබකින-විපරාමොස- ආලොප-සහසාකාරා පට්ඨිරතො සමණො ගොතමො”ති. ඉති වා භි භික්ඛවෙ පුච්ඡන්තො තථාගතස්ස වණණං වදමානො වදෙය්‍ය.

12. “ඉමණ ගෞතම තෙමේ පිසුණු බස් දුරු ලා, පිසුණු බිණීමෙන් වැලැක්කේ ය. මේ තැනින් අසා ගෙන ගොවුන් බිඳවනු පිණිස ඵ තන්හි නොකියනසුලු ය. ඵ තැනින් අසා ගෙන ඔවුන් බිඳවනු පිණිස මේ තන්හි නොකියන සුලු ය. මේ සේ බිඳණවුන් ගලපන්නේ (සමග කරන්නේ) ද වෙසි. එකට ගැලැපුණවුන්හට (=සමගියට පැමිණ සිටිනවුන් හට) රුකුල් දෙන්නේ ද වෙසි. සමගියෙන් සිටිනවුන් හා වාසය කැමැත්තේ ය. සමගියෙන් වසන්නවුන්ට කැමැත්තේ ය. සමග ව සිටින්නවුන්ට සතුටු ය. සමගිය ඇති කරන බස් කියන්නේ යැ” යි මෙසේ හෝ මහණෙනි, තථාගතයන්ගේ ගුණ කියන පුහුදුන් තෙමේ කියන්නේ ය.

13. “ඉමණ ගෞතම තෙමේ රඵබ්ණුම් දුරු ලා, රඵබ්ණුම්වලින් වැලැක්කේ ය. නිදෙස්, කන්කලු, පෙම් උපදවන, පහසුයෙන් සිතැ වැදූ ගන්තා, නොගැමි (මොළොක්) වූ, බොහෝ දෙනාට ප්‍රිය, බොහෝ දෙනාට මනාප යම් බසෙක් වේ නම්, ඵ බඳු වූ බස් කියන්නේ යැ” යි මෙසේ හෝ මහණෙනි, තථාගතයන්ගේ ගුණ කියන පුහුදුන් තෙමේ කියන්නේ ය.

14. “ඉමණ ගෞතම තෙමේ හිස් දෙඩුම් හැරූ දමා, හිස් දෙඩුමෙන් වැලැක්කේ ය. සුදුසු කාලයෙහි කථා කරන්නේ ය. ඇත්තක් ම කියන්නේ ය. වැඩ සලසන බසක් ම කියන්නේ ය. නවලොවුතුරාදහම් ඇසුරු කොට ම කියන්නේ ය. හික්මුම ඇසුරු කළ (=හික්මුම ඇති කරන) බසක් ම කියන්නේ ය. සිතැ තබා ගන්නට සුදුසු වූ, කරුණු සහිත වූ, සීමාවක් ඇති (=ප්‍රමාණවත් වූ), දෙ ලෝ වැඩ පසස්තා වූ ම බසක් සුදුසු කාලයෙහි කියන්නේ යැ” යි මහණෙනි, මෙසේ හෝ තථාගතයන්ගේ ගුණ කියන පුහුදුන් තෙමේ කියන්නේ ය.

15. “ඉමණගෞතම තෙමේ බීජසමුහ (=පැල වන දෑ) ද, භූත සමුහ (=පැල වුණු දෑ) ද සිදුමෙන් බිඳමෙන් වැලැක්කේ ය. එක් වේලේ (පෙරවරු) වළඳන බත් ඇත්තේ ය. රුබොජුනෙන් වැලැක්කේ ය. නොකල්බොජුනෙන් වැලැක්කේ ය. නටනු - ගනු - වයනු - විසුළුදස්නෙන් වැලැක්කේ ය. ඇඟ අඩු තැන් පිරුසීමට, ඇඟ සැරුසීමට කරුණු වන මල් ගඳ විලෙවුන් දැරාමෙන් වැලැක්කේ ය. පමණ ඉක්මැවූ උසසුන් ද නොකැප වූ මහඅසුන් ද යන දෙකින් ම වැලැක්කේ ය. රන් රිදී මසු කහවණු පිළිගැන්මෙන් වැලැක්කේ ය. අමු (නොපිසු) ධාන්‍ය පිළිගැන්මෙන් වැලැක්කේ ය. අමුමස් පිළිගැන්මෙන් වැලැක්කේ ය. සත්‍රින් කුමාරිකාවන් පිළිගැන්මෙන් වැලැක්කේ ය. දූසිදසුන් පිළිගැන්මෙන් වැලැක්කේ ය. එළබැටෙළවන් පිළිගැන්මෙන් වැලැක්කේ ය. කුකුලන් කුරන් පිළිගැන්මෙන් වැලැක්කේ ය. ඇතුන් ගෙරන් අසුන් වෙලෙඹුන් පිළිගැන්මෙන් වැලැක්කේ ය. කෙත්වතු පිළිගැන්මෙන් වැලැක්කේ ය. ගිහියනට දුනමෙහෙවර කැරුමෙහි ද, ගෙන් ගෙට පණිවුඩ පණක් ගෙන යෑමෙහි ද යෙදීමෙන් වැලැක්කේ ය. වෙලෙඳ ගනුදෙනුයෙන් වැලැක්කේ ය. භොරතරාදියෙන් කිරුමෙන්, බොරු රන් ආදිය පෑමෙන්, භොරම්නුම්-වලින් මිනුමෙන් වැලැක්කේ ය. අල්ලස් ගෙන හිමියන් නොහිමි කැරුමෙන්, නානාඋපායයෙන් අනුන් රුවැටුමෙන්, අගතා දූයට හුරු නො-අගතා දූයක් පෙන්වා කරන මායායෙන්, මෙකී නොකී හැම කෙකොටික කම්වලින් ම වැලැක්කේ ය. අත් පා ආදිය සිදුමෙන්, මැරුමෙන්, රුහන් ආදියෙන් බැඳුමෙන්, මං පැහැරුමෙන්, ගම් පැහැරුමෙන්, සැහැසිකම් කැරුමෙන් වැලැක්කේ යැ” යි මෙසේ හෝ මහණෙනි, තථාගතයන්ගේ ගුණ කියන පුහුදුන් තෙමේ කියන්නේ ය.

වුලසීලය නිමි.

16. “තව ද, යම් සේ සමහර භවත් මහණබමුණු කෙනෙක් (ගිහියන්) සද්දහැයෙන් දුන් බොජුන් වලද, මූලබීජ ද (නිභුරු ඇ පාල වන මුල් ද) සකන්ධබීජ ද (නුග ඇ පාල වන කද ද) පරුබීජ ද (උක් උණ බට ඇ පාල වන පුරුක් ද) අග්‍රබීජ ද (ඉරිවේරිය ඇ පාල වන දළ ද) පස් වන බීජබීජ ද (ඵ ඇ පාල වන ඇට ද) යන මෙ කී බීජසමූහ ද (=පාල වන ද ද), භූතසමූහ ද (=පාල වූණු ද ද), පෙළීමෙහි (=සිඳුම් බිඳුම් තැළුම් තැටුම් යැ සි කියන ලද සමාරම්භයෙහි) යෙදුණෝ වෑ වෙසෙත් ද, මේ ආදී වූ හෝ මෙ බඳු වූ බීජග්‍රාම භූතග්‍රාම සමාරම්භයෙන් ශ්‍රමණ ගෞතම තෙමේ වැලැක්කේ යැ” සි, මහණෙහි, මෙ සේ හෝ තථාගත යන්ගේ ගුණ කියන ලොකික ජන තෙමේ කියන්නේ ය.

17. “යම් සේ වනාහි සමහර පින්වත් මහණබමුණු කෙනෙක් (ගිහියන්) සද්දහැයෙන් දුන් බොජුන් වලද අත්තසන්තිධි (=කෘම රැස් කොට තබා ගැනීම), පාතසන්තිධි (=බොන ද රැස් කොට තබා ගැනීම), වස්ත්‍රසන්තිධි (=වස්ත්‍ර රැස් කොට තබා ගැනීම), යානසන්තිධි (=රිය ගැල් ආදිය ද පාවහන් ආදිය ද රැස් කොට තබා ගැනීම), ශයනසන්තිධි (=සහන් රැස් කොට තබා ගැනීම), ගකිසන්තිධි (=සුවද ද රැස් කොට තබා ගැනීම), ආමිසසන්තිධි (=ඉහත කී ද හැර තවත් තල සතල් ඇ වුව මනා පසය රැස් කොට තබා ගැනීම) යන මෙ සේ වූ සන්තිධිකාර-පරිභොගයෙහි (=පසය රැස් කොට තබා ගෙන වැලැඳීමෙහි) යෙදී වෙසෙත් ද, ශ්‍රමණගෞතම තෙමේ මේ ආදී වූ හෝ මෙ බඳු වූ සන්තිධිකාර පරිභොගයෙන් (=පසය රැස් කොට තබා ගෙන වැලැඳීමෙන්) වැලැක්කේ යැ” සි, මහණෙහි, මෙසේ හෝ තථාගතයන්ගේ ගුණ කියන පුහුදුන් තෙමේ කියන්නේ ය.

18. “යම් සේ සමහර පින්වත් මහණබමුණෝ ගිහියන් සද්දහැයෙන් දුන් බොජුන් වලද, නැටුම් ගැසුම් වැසුම්, තටසමජ්ජා (=තළුවන් සමූහයක් එක් වෑ ජනසමූහයා ඉදිරියෙහි දක්වන නැටුම්), ආබ්‍යාන (=මහාභාරත රාමායණාදී කථා කීම හෝ ඇසීම), පාණිසවර (=අතින් ලොහොබෙර ගැසීම හෝ අත්තල ගැසීම), වේනාල (=ලිඛිතා තාලමිපට ගැසීම හෝ මතුරු දපා මලසිරුරු නැගිටුවීම), කුම්භචූත (සිටුරස් බෙර වැසීම), යෝහනක (රංගබලිකරණය තෙවන් රගමසිලෙහි දී දේවතාවතට සෝන්ත්‍රවශයෙන් නාන්දිනිත ගායනය නොහොත් ප්‍රති-භානවිත්‍ර කිරීම), සණදෙවුන් කෙළිය (හෝ අයොගුඩ ක්‍රියාව), උණ-ගස් ඔසොවා ගෙන කැරෙන ක්‍රියාව, අසීඩාවනය (=මලවූන්ගේ ඇට සුවද කවා තබා නකත්සෙමෙහි ජීවටා සිට උක්සව කැරීම), ඇත් සුද (=ඇතුන් පිට නැග සුද කැරීම), අස් සුද (=අසුන් නැග සුද කැරීම) ඇත්පොර, අස්පොර, මිසුපොර, ගොත්පොර, එළපොර, බැටෙළ-පොර, කුකුළුපොර, වටුපොර, පොලුහරඹ, මිටුසුද, මල්ලපොර, සුද පවත්නා තැන් දක්නට යෑම, බලසෙන් ගණිත තැන් දක්නට යෑම, බලසෙන් බෙදන තැනට යෑම, ඇත්ඇති අස්ඇතිඇ බලඇති දක්නට යෑම යන විසුළුදස්තෙහි යෙදී වෙසෙත් ද, මහණගොසුම් තෙමේ මේ ආදී වූ හෝ මෙ බඳු වූ විසුළුදස්තෙන් වැලැක්කේ යැ” සි, මහණෙහි, මෙසේ හෝ තථාගතයන්ගේ ගුණ කියන පුහුදුන් තෙමේ කියන්නේ ය.

19. “යථා වා පනෙකෙ භොනොතා සමණබ්‍රාහ්මණා සද්ධාදෙය්‍යානි භොජනානි භුඤ්ජන්තා තෙ ඵවරූපං ජූතප්පමාදට්ඨානානුයොගං අනුසුත්තා විහරන්ති - සෙය්‍යපීදං: අට්ඨපදං දසපදං ආකාසං පරිහාරපථං සන්තිකං බලිකං සටිකං සලාකත්තං අකං පභගචීරං වඩකකං මොකකචිකං විඛ්‍යුලකං පත්තාලහකං රථකං ධනුකං අකඛරිකං මනෙසිකං යථාවජ්ජං. ඉති වා ඉතිඵවරූපා ජූතප්පමාදට්ඨානානුයොගා පටිච්චරතො සමණො ගොතමො”ති. ඉති වා හි භික්ඛවෙ පුට්ඨජ්ජනො තථාගතස්ස වණණං වදමානො වදෙය්‍ය.

20. “යථා වා පනෙකෙ භොනොතා සමණබ්‍රාහ්මණා සද්ධාදෙය්‍යානි භොජනානි භුඤ්ජන්තා තෙ ඵවරූපං උච්චාසයන්මහාසයන් අනුසුත්තා විහරන්ති. සෙය්‍යපීදං: ආසන්දිං පලලඛකං ගොතකං¹ විත්තකං පටිකං පටලිකං තුලිකං විකතිකං උද්දලොමිං ඵකන්තලොමිං කට්ඨිස්සං කොසෙය්‍යං කුන්තකං හත්තචීරං අස්සත්තරං රථත්තරං අජ්නප්පවෙණිං කාදලිමිගපචරපච්චත්තරණං සඋත්තරච්චදං උභනොලොභිතකුපධානං. ඉති වා ඉතිඵවරූපා උච්චාසයන්මහාසයන් පටිච්චරතො සමණො ගොතමො”ති. ඉති වා හි භික්ඛවෙ පුට්ඨජ්ජනො තථාගතස්ස වණණං වදමානො වදෙය්‍ය.

21. “යථා වා පනෙකෙ භොනොතා සමණබ්‍රාහ්මණා සද්ධාදෙය්‍යානි භොජනානි භුඤ්ජන්තා තෙ ඵවරූපං මණ්ඩනවිභුසන්ට්ඨානානුයොගං අනුසුත්තා විහරන්ති - සෙය්‍යපීදං: උච්ඡාදනං පරිමද්දනං නභාපනං සමබාහනං ආදාසං අඤ්ජනං මාලාවිලෙපනං මුඛචුණ්ණකං මුඛලෙපනං හත්තඛං සිඛාඛං දණ්ඩකං නාමිකං අසිං ඡන්තං විත්තූපාහනං උණ්ඨිසං මණිං වාලච්ඡතිං ඔද්දානි වත්තානි දීඝදසානි. ඉති වා ඉතිඵවරූපා මණ්ඩනවිභුසන්ට්ඨානානුයොගා පටිච්චරතො සමණො ගොතමො”ති. ඉති වා හි භික්ඛවෙ පුට්ඨජ්ජනො තථාගතස්ස වණණං වදමානො වදෙය්‍ය.

1. ගොණකං, කත්චි.

19. “යම් සේ සමහර පින්වත් මහණබමුණෝ (අනුන්) සැදැහැයෙන් දුන් බොජුන් වලඳ, අටපාකෙළිය, දසපාකෙළිය, අහස්දුකෙළිය, මඩුලුපානුම, සන්නිකාත්‍රිඛාව, දුදුකෙළිය, කල්ලිගැසුම, ලහඅත් කෙළිය, ගුලකෙළිය, කොළනලා පිඹීම, කෙළි නගුලින් සෑම, කරණම්පානුම, කන්තාගුරුවා කෙළිය, කොළ නැලියෙන් වැලි ආදිය මැනුම, කුඩා රිය පැදැවීම, කුඩා දුනුයෙන් විදුම, ඇකිරි කෙළිය, සිතු දෑ කීම, විකලාංගානුකරණය යන ආදී වූ හෝ මේ බඳු වූ, පමාවට කරුණු වූ දුකෙළියෙහි යෙදී වෙසෙත් ද, මහණගෝසුම් තෙමේ එසේ පමාවට කරුණු වූ දුකෙළිවල යෙදීමෙන් වැලැක්කේ යැ” සි, මහණෙනි, මේ පරිද්දෙන් හෝ තථාගතයන්ගේ ගුණ කියන පුහුදුන් තෙමේ කියන්නේ ය.

20. “යම් සේ වනාහි සමහර පින්වත් මහණබමුණෝ සැදැහැයෙන් දුන් බොජුන් වලඳ, දික්සහලා පුටු ය, පලහය, මහකොළපලස ය, විශමනින් විසිතුරු කළ එළොම් ඇතිරිය, එළොම්මුවා සුදුඇතිරිය, ගත මල් යෙදූ එළොම්ඇතිරිය, නිලිය (පුලුන් මෙන්තය), සිංහාදී රූපවලින් විසිතුරු කළ එළොම් ඇතිරිය, දෙ පැත්තේ ම ලොම් ඇති එළොම්මුවා ඇතිරිය, එක් පැත්තේ ම ලොම් ඇති එළොම්මුවා ඇතිරිය, රන්කසුකම් කොට නැනු පසතුරුණ, කෝසෙයය නූලින් විසූ පසතුරුණ, සොළොසක් නිලියනට සිටි නටන්නට තරම් දිග පුලුල ඇති එළොම්මුවා ඇතිරිය, ඇතුන් පිටා එළන ඇතිරිය, අසුන් පිටා එළන ඇතිරිය, රියවලා එළන ඇතිරිය, ඇදට සරි ලන සේ අඳුන්දිවිසමින් මසා කළ පසතුරුණ, ඉස්දොරු පාමුලා රතුකොට්ට තබා ඇති රතුඋඩුවියන් සහිත මහභූ යහන යන ආදී වූ හෝ මේ බඳු වූ උස්සහන් මහසහන් පරිහරණය කැරුමෙහි යෙදී වෙසෙද්ද, මහණගෝසුම් තෙමේ මේ ආදී වූ හෝ මේ බඳු වූ උස්සහනින් මහසහනින් වැලැක්කේ යැ” සි, මහණෙනි, මේ සේ හෝ තථාගතයන්ගේ ගුණ කියන පුහුදුන් තෙමේ කියන්නේ ය.

21. “යම් සේ සමහර පින්වත් මහණබමුණෝ සැදැහැයෙන් දුන් බොජුන් වලඳ සුවඳසුඤ්ඤයෙන් ඇඟ ඉලීම, අත් පා ආදියේ මනා සටහන් ගත්වනු පිණිස තෙල් ගා මැසීම, සුවඳ දියෙන් නැවීම, උරහිස් ආදියේ මස් වැඩෙනුවට මුගුරින් නැලීම, කැඩපතීන් මුහුණ බැලීම, ඇඟ ඔප ගත්වනුවට අඳුන් ගෑම, මල් පැලෑදීම හා විලෙවුන් දැරීම, මුවසුඤ්ඤ මුවවිලෙවුන් දැරීම, හස්තාහරණ දැරීම, හිසැ කුඩුම්බිය බැඳීම, විසිතුරු සැරයටී දැරීම, විසිතුරු බෙහෙන් නළ දැරීම, කඩු දැරීම, විසිතුරු කුඩ දැරීම, විසිතුරු පාවහන් දැරීම, නළල්පට බැඳීම, සිළුමණි පැලෑදීම, විසිතුරු සෙමෙර වල්විදුනා දැරීම, දික් දවලු ඇති සුදු රෙදි හැඳීම යන ආදී ඇඟ උනු තැන් පිරවීමටත් ඇඟ සැරසීමටත් කරුණු වන දෑ පරිභෝග කිරීමෙහි යෙදී වෙසෙත් ද, මහණගෝසුම් තෙමේ එබඳු දෑ පරිභෝග කැරුමෙන් වැලැක්කේ යැ” සි, මහණෙනි, මේ සේ හෝ තථාගතයන්ගේ ගුණ කියන පුහුදුන් තෙමේ කියන්නේ ය.

22. “යථා වා පනෙකෙ භොනොතා සමණ්ණාහමණා සද්ධාදෙය්‍යානි භොජනානි භුඤ්ජේත්වා තෙ ඵවරුපං තීරච්ඡානකථං අනුයුත්තා විහරන්ති. සෙය්‍යපීදං: රාජකථං වොරකථං මහාමන්තකථං සෙනාකථං භයකථං යුද්ධකථං අන්තකථං පානකථං වත්තකථං සයනකථං මාලාකථං ගක්ඛකථං ඤෙහිකථං යානකථං ගාමකථං නිගමකථං නගරකථං ජනපදකථං ඉන්ද්‍රි-
කථං¹ සූරකථං විසිධාකථං කුමභට්ඨානකථං පුඛ්ඛපෙනකථං නානන්තකථං ලොකකඛාසිකං සමුදදකඛාසිකං ඉතිහවාහවකථං. ඉති වා ඉතිඵවරුපාය තීරච්ඡානකථාය පටිවිරතො සමණො ගොතමො”ති. ඉති වා හි භික්ඛවෙ පුට්ඨජනො තථාගතස්ස වණණං වදමානො වදෙය්‍ය.

23. “යථා වා පනෙකෙ භොනොතා සමණ්ණාහමණා සද්ධාදෙය්‍යානි භොජනානි භුඤ්ජේත්වා තෙ ඵවරුපං විග්ගාහිකකථං අනුයුත්තා විහරන්ති. සෙය්‍යපීදං: න නං ඉමං ධම්මවිනයං ආජානාසී. අහං ඉමං ධම්මවිනයං ආජානාමි. කිං නං ඉමං ධම්මවිනයං ආජානිස්සසී? මිච්ඡාපටිපනො නාමසී, අභමසමි සමමා පටිපනො. සහිතං මෙ, අසහිතං තෙ. පුරෙ වචනීයං පච්ඡා අවච. පච්ඡා වචනීයං පුරෙ අවච. ආවිණණො² තෙ විපරාවතනං. ආරොපිතො තෙ වාදෙ. නිග්ගහිතො නාමසී. වර වාදප්පමොක්ඛාය. නිබ්බේ-
දෙහි වා සවෙ පභොසී”ති. ඉති වා ඉතිඵවරුපාය විග්ගාහිකකථාය පටිවිරතො සමණො ගොතමො”ති. ඉති වා හි භික්ඛවෙ පුට්ඨජනො තථාගතස්ස වණණං වදමානො වදෙය්‍ය.

24. “යථා වා පනෙකෙ භොනොතා සමණ්ණාහමණා සද්ධාදෙය්‍යානි භොජනානි භුඤ්ජේත්වා තෙ ඵවරුපං දුතෙය්‍යපභිණ්ගමනානුයොගං අනු-
යුත්තා විහරන්ති. සෙය්‍යපීදං: රඤ්ඤං රාජමහාමන්තානං ඛතතියානං බ්‍රාහ්මණානං ගහපතිකානං කුමාරානං ‘ඉධ ගච්ඡ. අමුත්‍රාගච්ඡ. ඉදං හර. අමුත්‍ර ඉදං ආහරා’ති. ඉති වා ඉතිඵවරුපා දුතෙය්‍යපභිණ්ගමනානුයොගා පටිවිරතො සමණො ගොතමො”ති. ඉති වා හි භික්ඛවෙ පුට්ඨජනො තථා-
ගතස්ස වණණං වදමානො වදෙය්‍ය.

25. “යථා වා පනෙකෙ භොනොතා සමණ්ණාහමණා සද්ධාදෙය්‍යානි භොජනානි භුඤ්ජේත්වා තෙ කුහකා ව භොනති ලපකා ව තෙමිනතිකා ව තිප්පෙසිකා ව ලාහෙන ලාහං නිජ්ඨිංසිතාරො. ඉති වා ඉතිඵවරුපා කුහනලපතා පටිවිරතො සමණො ගොතමො”ති. ඉති වා හි භික්ඛවෙ පුට්ඨජනො තථාගතස්ස වණණං වදමානො වදෙය්‍ය.

මජ්ඣිමනිකායෙ නිවසිතං.

1. ඉන්ද්‍රිය කථා, පුරිස කථා, මජ්ඣං. 2. අඛවිණණො, මජ්ඣං.

22. “යම් සේ සමහර පින්වත් මහණබමුණෝ (අනුන්) සැදුහෙන් දුන් බොජුන් වලද, රාජකථා, වෝරකථා, මනාමාත්‍යකථා, සේනාකථා, හයකථා, සුද්ධකථා, ආකාරකථා, පානකථා, වස්ත්‍රකථා, යයනකථා, මාලාකථා, ගන්ධකථා, ඥාතිකථා, යානකථා, ග්‍රාමකථා, නිගමකථා, නගරකථා, ජනපදකථා, සත්‍රිකථා, ශූරකථා, වීජිකථා, කුමනස්ථානකථා, පුළු ප්‍රෙනකථා, නානාකථා, ලෝකාබ්‍යාසිකා කථා, සමුද්‍රාබ්‍යාසිකා කථා, ඉතිහවාහවකථා යන මේ කී හෝ අන් මේ බඳු වූ නිරෝපිතකථාවල යෙදී වෙසෙත් ද, මහණ ගොයුම් තෙමේ මේ ආදී හෝ මෙබඳු කථාවලින් වැලැක්කේ යැ යි මහණෙහි, මෙසේ හෝ තථාගතයන්ගේ ගුණ කියන පුහුදුන් තෙමේ කියන්නේ ය.

23. “යම් සේ ඇතැම් පින්වත් මහණබමුණෝ අනුන් සැදුහායෙන් දුන් බොජුන් වලද, ‘තෝ මේ දහම්විනය නොදන්නෙහි. මම ම මේ දහම් විනය දනිමි. ‘මේ දහම්විනය කීමැ’ යි තෝ දනිති ද ? තෝ වරදවා පිළිපන්නෙහි ය. මම මාතෘපින් පිළිපන්නෙමි වෙමි. මා බස කරුණු සහිත ය. තා බස කරුණු රහිත ය. තෝ පලමුවෙන් කියැ යුත්ත පසු වැ කියෙහි ය. පසු වැ කියැ යුත්ත පලමුවෙන් කියෙහි ය. තා කලක් ම පුහුණු කළ දෑ මගේ එක වචනයෙන් ම පෙරුළී ගියේ ය. මා විසින් තට දෙස් නැගිණ. මා විසින් නිගන්නා ලද්දෙහි. මා නැගූ දෙසින් මිදෙන්නට හැසිරෙව (=ඒ ඒ තැන ගොස් උගනුව). හැක්කෙහි නම් එය විසඳව’ යන ආදීන් මේ බඳු වූ උනුන් බැණ දෙඩා ගැනුමිහි යෙදෙත් ද, මහණගොයුම් තෙමේ මේ බඳු වූ බැණුමෙන් දෙඩුමෙන් වැලැක්කේ යැ” යි කියා හෝ, මහණෙහි, තථාගතයන්ගේ ගුණ කියන පුහුදුන් තෙමේ කියන්නේ ය.

24. “යම් සේ ඇතැම් පින්වත් මහණබමුණෝ අනුන් සැදුහෙන් දුන් බොජුන් වලද, ‘මෙහි යන්නැ. අසෝ තැනට එන්නැ. මෙය ගෙනැ යන්නැ. අසෝ තැනට මෙය ගෙනෙන්නැ යි (කළ නියෝග පිළිගෙන) රජුන් ගේ, රජමහමානියන් ගේ, ඝණ්‍රියයන් ගේ, බ්‍රාහ්මණයන්ගේ, ගෘහපතියන්ගේ, රජකුමරුවන්ගේ මේ බඳු වූ දුතමෙහෙවරෙහි, පණ්ඩුබ ගෙනැ යැමෙහි යෙදී වෙසෙත් ද, මහණගොයුම් තෙමේ මේ බඳු දෑයෙන් වැලැක්කේ යැ” යි, මහණෙහි, මෙ සේ හෝ තථාගතයන්ගේ ගුණ කියන පුහුදුන් තෙමේ කියන්නේ ය.

25. “යම් සේ වනාහි සමහර පින්වත් මහණබමුණෝ අනුන් සැදුහෙන් දුන් බොජුන් වලද, කුහකකම් කරන්නෝ වෙත් ද, ලාභ සත්කාර තකා අනුන් සිත් ඇදෙන සේ වූ වාටු බස් දෙඩන්නෝ වෙත් ද, සිටුපසය ලබනු සඳහා කසින් හෝ බසින් ඇහැවීම් කරන්නෝ වෙත් ද, ලාභාපේක්ෂායෙන් අනුතට ගරහන්නෝ වෙත් ද, ලාභයෙන් ලාභය සොයන්නෝ වෙත් ද, මහණගොයුම් තෙමේ මේ කී හෝ මේ බඳු වූ හෝ කුහනලපනවලින් වැලැක්කේ යැ” යි මහණෙහි, මෙ සේ හෝ තථාගතයන්ගේ ගුණ කියන පුහුදුන් තෙමේ කියන්නේ ය.

26. “යථා වා පනෙකෙ භොනොනා සමණබ්‍රාහ්මණා සද්ධාදෙය්‍යානි භොජනානි භුඤ්ජ්ඣා තෙ ඵවරූපාය තිරච්ඡානවිජ්ජාය ම්වඡාජ්චෙන ජීවිකං කප්පෙනති - සෙය්‍යපීදං: අඛං නිමිත්තං උප්පානං සුපිනං ලකඛණං මුසිකච්ඡිතං අග්ගිහොමං දඛ්ඛිහොමං ටුසහොමං කණ්හොමං තණ්ඤුලහොමං සප්පිහොමං තෙලහොමං හොමං ලොකීතිහොමං අඛං- විජ්ජා වජ්ජිවිජ්ජා බ්‍රහ්මවිජ්ජා සීව්විජ්ජා භුතවිජ්ජා භුරීවිජ්ජා අභිවිජ්ජා විසවිජ්ජා විච්ඡිකවිජ්ජා මුසිකවිජ්ජා සකුණවිජ්ජා වායසවිජ්ජා පකකඡ්ඤානං¹ සරපරිත්තාණං මගපකං. ඉති වා ඉතිඵවරූපාය තිරච්ඡානවිජ්ජාය ම්වඡාජ්චා පටිවිරතො සමණො ගොතමො”ති. ඉති වා හි භීකඛවෙ පුටුඡ්ජනො තථාගතස්ස වණ්ණං වදමානො වදෙය්‍ය.

27. “යථා වා පනෙකෙ භොනොනා සමණබ්‍රාහ්මණා සද්ධාදෙය්‍යානි භොජනානි භුඤ්ජ්ඣා තෙ ඵවරූපාය තිරච්ඡානවිජ්ජාය ම්වඡාජ්චෙන ජීවිකං කප්පෙනති - සෙය්‍යපීදං: මණ්ලකඛණං දණ්ඛලකඛණං වජ්චලකඛණං අසීලකඛණං උසුලකඛණං ධනුලකඛණං ආට්ඨිමලකඛණං ඉන්ද්‍රිලකඛණං පුරිසලකඛණං කුමාරලකඛණං කුමාරීලකඛණං දුසලකඛණං දුසීලකඛණං හන්ද්‍රිලකඛණං අසුලකඛණං මහීසලකඛණං උසනලකඛණං ගොලකඛණං අජලකඛණං මෙණ්ඛලකඛණං කුකකුටලකඛණං වට්ටකලකඛණං ගොධා- ලකඛණං කණ්ණිකාලකඛණං කච්ඡපලකඛණං මගලකඛණං. ඉති වා ඉති- ඵවරූපාය තිරච්ඡානවිජ්ජාය ම්වඡාජ්චා පටිවිරතො සමණො ගොතමො”ති. ඉති වා හි භීකඛවෙ පුටුඡ්ජනො තථාගතස්ස වණ්ණං වදමානො වදෙය්‍ය.

28. “යථා වා පනෙකෙ භොනොනා සමණබ්‍රාහ්මණා සද්ධාදෙය්‍යානි භොජනානි භුඤ්ජ්ඣා තෙ ඵවරූපාය තිරච්ඡානවිජ්ජාය ම්වඡාජ්චෙන ජීවිකං කප්පෙනති - සෙය්‍යපීදං: ‘රඤ්ඤං නිය්‍යානං භවිස්සති. රඤ්ඤං අතියානං භවිස්සති. අබ්භනනරානං රඤ්ඤං උපයානං භවිස්සති. බාහිරානං රඤ්ඤං අපයානං භවිස්සති. බාහිරානං රඤ්ඤං උපයානං භවිස්සති. අබ්භනනරානං රඤ්ඤං අපයානං භවිස්සති. අබ්භනනරානං රඤ්ඤං ජයො භවිස්සති. බාහිරානං රඤ්ඤං පරාජයො භවිස්සති. බාහිරානං රඤ්ඤං ජයො භවිස්සති. අබ්භනනරානං රඤ්ඤං පරාජයො භවිස්සති.’ ඉති ඉමස්ස ජයො භවිස්සති. ඉමස්ස පරාජයො භවිස්සති. ඉති වා ඉතිඵවරූපාය තිරච්ඡාන- විජ්ජාය ම්වඡාජ්චා පටිවිරතො සමණො ගොතමො”ති. ඉති වා හි භීකඛවෙ පුටුඡ්ජනො තථාගතස්ස වණ්ණං වදමානො වදෙය්‍ය.

1. පකකඡ්ඤානං, කච්ඡප

26. “යම්සේ වනාහි ඇතැම් පින්වන් මහණ බමුණෝ (අනුන්) සැදහැයෙන් දුන් බොජුන් වලද, අංගශාසනය, නිමිත්තශාසනය, උත්පාත-ලක්ෂණය, ස්වස්තශාසනය, පුරුෂලක්ෂණශාසනය, මුෂකවිජ්ඣන විද්‍යාව, අග්නිතෝමය, දර්විතෝමය, නුෂතෝමය, කණතෝමය, තණ්ඩුලහෝමය, සර්පිත්තෝමය, තෙලතෝමය, මුඛහෝමය, ලෝහිතහෝමය, අංගවිද්‍යාව, වාස්තු විද්‍යාව, ඝෂාත්‍ර විද්‍යාව, ශිව විද්‍යාව, භූත විද්‍යාව, භූරි විද්‍යාව, අභි විද්‍යාව, විෂ විද්‍යාව, වාග්වික විද්‍යාව, මුෂක විද්‍යාව, ශාකුත විද්‍යාව, වායස විද්‍යාව, පක්වධ්‍යානය, ශරපරිත්‍රාණය, මාගපක්ෂය යන මෙකී හෝ මෙබඳු තිරශ්චිත විද්‍යායෙන් මිථ්‍යාච්චයෙන් දිවි පවත්වන් ද, මහණගොයුම් තෙමේ වනාහි මෙබඳු තිරශ්චිත විද්‍යායෙන් මිථ්‍යාච්චිකායෙන් වැලැක්කේ යැ”යි මහණෙනි, මෙසේ හෝ තථාගතයන්ගේ ගුණ කියන පුහුදුන් තෙමේ කියන්නේ ය.

27. “යම්සේ වනාහි ඇතැම් මහණබමුණෝ (අනුන්) සැදහැයෙන් දුන් බොජුන් වලද, මිණිලකුණු ය, දඬුලකුණු ය, වන්ලකුණු ය, කඩු-ලකුණු ය, ඊලකුණු ය, දුනුලකුණු ය, අවිලකුණු ය, ඉතිරිලකුණු ය, පුරිස්ලකුණු ය, කුමරලකුණු ය, කුමරිලකුණු ය, දස්ලකුණු ය, දුසිලකුණු ය, ඇන්ලකුණු ය, අස්ලකුණු ය, මිශුලකුණු ය, වතප්ලකුණු ය, ගොන්ලකුණු ය, එළලකුණු ය, බැටෙළලකුණු ය, කුකුළුලකුණු ය, වටුලකුණු ය, ගොසි-ලකුණු ය, කැණිලකුණු ය, කසුබුලකුණු ය, මුවලකුණු ය යන ආදී වූ මෙ බඳු තිරශ්චිත විද්‍යායෙන් මෙ බඳු වූ මිථ්‍යා ආච්චයෙන් දිවි පවත්වන් ද, මහණගොයුම් තෙමේ වනාහි මේ ආදී වූ හෝ මෙබඳු වූ තිරශ්චිත විද්‍යායෙන් මෙබඳු වූ මිථ්‍යාආච්චයෙන් වැලැක්කේ යැ”යි මහණෙනි, මෙසේ හෝ තථාගතයන්ගේ ගුණ කියන පුහුදුන් තෙමේ කියන්නේ ය.

28. “යම්සේ වනාහි ඇතැම් පින්වන් මහණබමුණෝ (අනුන්) සැද-හැයෙන් දුන් බොජුන් වලද, ‘අසෝ දිනැ (අසෝ නැකැතින්) අසෝ රජුන්ගේ සිය නුවරින් (යුද සදහා) නික්මීම වන්නේ ය. අසෝ නැකැතින් පෙරලා සිය නුවරට ඊම වන්නේ ය. අසෝ නැකැතින් රට ඇතුළත වූ රජුන්ගේ පිටත සිටින සතුරුරජුන් හමුවට යෑම වන්නේ ය. (අසෝ නැකැතින්) පිටත සිටින සතුරුරජුන්ගේ ඉවත් වෑ යෑම වන්නේ ය. (අසෝ නැකැතින්) පිටත සිටින සතුරුරජුන්ගේ රට ඇතුළත සිටින රජුන් කරා පැමිණීම වන්නේ ය. (අසෝ නැකැතින්) ඇතුළත සිටින රජුන්ගේ ඉවත් වෑ යෑම වන්නේ ය. රට ඇතුළත සිටින රජුන්ට ජය වන්නේ ය. පිටත සිටින සතුරුරජුන්ට පරාජය වන්නේ ය. (අසෝ නැකැතින්) පිටත සිටින සතුරුරජුන්ට ජය වන්නේ ය. රට ඇතුළත සිටින රජුන්ට පරාජය වන්නේ යැ යි මෙසේ ‘මොහුට ජය වන්නේ ය. මොහුට පරාජය වන්නේ යැ’යි කියමින් මෙ බඳු වූ තිරශ්චිත විද්‍යායෙන් මෙබඳු වූ මිථ්‍යාච්චිකායෙන් දිවි පවත්වන් ද, යුමණගෙනම් තෙමේ මේ හෝ මෙබඳු වූ තිරශ්චිත විද්‍යායෙන් මිථ්‍යා ච්චිකායෙන් වැලැක්කේ යැ” යි මෙසේ හෝ මහණෙනි, තථාගතයන්ගේ ගුණ කියන පුහුදුන් තෙමේ කියන්නේ ය.

29. “යථා වා පනෙකෙ භොනෙනා සමණ්ඛාහමණො සද්ධාදෙය්‍යානි භොජනානි භුඤ්ජේත්වා තෙ ඵවරුපාය තිරච්ඡානවිජ්ජාය මිච්ඡාජීවෙන ජීවිකං කප්පෙතති—සෙය්‍යපීදං: වන්දනාහො හවිස්සති, සුරියග්ගාහො හවිස්සති, නකඛන්තග්ගාහො හවිස්සති, වන්දිමසුරියානං පඨගමනං හවිස්සති, වන්දිමසුරියානං උප්පඨගමනං හවිස්සති, නකඛන්තානං පඨගමනං හවිස්සති, නකඛන්තානං උප්පඨගමනං හවිස්සති, උකකාපානො හවිස්සති, දිසාඛාහො හවිස්සති, භුත්වාලො හවිස්සති, දෙවදුන්දුභි හවිස්සති, වන්දිමසුරිය- නකඛන්තානං උග්ගමනං ඔගමනං සංකිලෙසං වොද්දනං හවිස්සති. ඵවං- විපාකො වන්දනාහො හවිස්සති, ඵවංවිපාකො සුරියග්ගාහො හවිස්සති, ඵවංවිපාකො නකඛන්තග්ගාහො හවිස්සති, ඵවංවිපාකං වන්දිමසුරියානං පඨගමනං හවිස්සති, ඵවංවිපාකං වන්දිමසුරියානං උප්පඨගමනං හවිස්සති, ඵවංවිපාකං නකඛන්තානං පඨගමනං හවිස්සති, ඵවංවිපාකං නකඛන්තානං උප්පඨගමනං හවිස්සති, ඵවංවිපාකො උකකාපානො හවිස්සති, ඵවං- විපාකො දිසාඛාහො හවිස්සති, ඵවංවිපාකො භුත්වාලො හවිස්සති, ඵවං- විපාකො දෙවදුන්දුභි හවිස්සති, ඵවංවිපාකං වන්දිමසුරියනකඛන්තානං උග්ගමනං ඔගමනං සංකිලෙසං වොද්දනං හවිස්සති. ඉති වා ඉතිඵව- රුපාය තිරච්ඡානවිජ්ජාය මිච්ඡාජීවා පටිච්චරතො සමණො ගොතමෝති.” ඉති වා හි භිකඛවෙ පුථුජ්ජනො තථාගතස්ස වණණං වදමානො වදෙය්‍ය.

30. “යථා වා පනෙකෙ භොනෙනා සමණ්ඛාහමණො සද්ධාදෙය්‍යානි භොජනානි භුඤ්ජේත්වා තෙ ඵවරුපාය තිරච්ඡානවිජ්ජාය මිච්ඡාජීවෙන ජීවිකං කප්පෙතති—සෙය්‍යපීදං: සුබ්බුට්ඨිකා හවිස්සති, දුබ්බුට්ඨිකා හවිස්සති, සුභිකඛං හවිස්සති, දුබ්භිකඛං හවිස්සති, බෙමං හවිස්සති, හයං හවිස්සති, රොගො හවිස්සති, ආරොග්‍යං හවිස්සති, මුද්දං ගණනා සඬානං කාවෙය්‍යං ලොකායතං. ඉති වා ඉතිඵවරුපාය තිරච්ඡානවිජ්ජාය මිච්ඡා- ජීවා පටිච්චරතො සමණො ගොතමෝති.” ඉති වා හි භිකඛවෙ පුථුජ්ජනො තථාගතස්ස වණණං වදමානො වදෙය්‍ය.

31. “යථා වා පනෙකෙ භොනෙනා සමණ්ඛාහමණො සද්ධාදෙය්‍යානි භොජනානි භුඤ්ජේත්වා තෙ ඵවරුපාය තිරච්ඡානවිජ්ජාය මිච්ඡාජීවෙන ජීවිකං කප්පෙතති—සෙය්‍යපීදං: ආවාහනං විවාහනං සංවද්දනං විවද්දනං සඬකිරණං විකිරණං සුභගකරණං දුබ්භගකරණං විරුද්ධගබ්භකරණං ජීව්‍යානිත්ථිහනං¹ හනුසංභතනං හත්ථානිජප්පනං හනුජප්පනං කණණජප්පනං ආදුසප්පඤ්ඤං කුමාරිකප්පඤ්ඤං දෙවප්පඤ්ඤං ආදිච්චුප්පඨානං මහනුප්පඨානං අබ්භුජ්ජලනං සිරිව්‍යානං. ඉති වා ඉතිඵවරුපාය තිරච්ඡානවිජ්ජාය මිච්ඡාජීවා පටිච්චරතො සමණො ගොතමෝති.” ඉති වා හි භිකඛවෙ පුථුජ්ජනො තථාගතස්ස වණණං වදමානො වදෙය්‍ය,

1. නිත්ථිහනං. බහුසු.

29. “යම්සේ ඇතැම් පින්වත් මහණබමුණෝ අනුන් සැදූහැයෙන් දුන් බොජුන් වලද, “අසෝ දිනැ වැනුග්‍රහණය වන්නේ ය. අසෝ දිනැ සුසීග්‍රහණය වන්නේ ය. අසෝ දිනැ නක්ෂත්‍රග්‍රහණය වන්නේ ය. අසෝ දිනැ සද හිරු දෙදෙනාගේ නිසි මගින් යෑම වන්නේ ය. අසෝ දිනැ ඔවුන් නොමගින් යෑම වන්නේ ය. අසෝ දිනැ නකත් තරුන් නිසි මගින් යෑම වන්නේ ය. අසෝ දිනැ ඔවුන් නොමගින් යෑම වන්නේ ය. අසෝ දිනැ උල්කාපතනය වන්නේ ය. දිග්දහය වන්නේ ය. භූමිකම්පනය වන්නේ ය. වැසි නැති වූ අහස් ගෙඳුම් වන්නේ ය. සද හිරු දෙදෙනාගේ ද නකත් තරුවල ද උදාව බැසීම කෙලෙසීම පිරිසිදුව වන්නේ ය. සුසීග්‍රහණය ලොවට මෙබඳු පල ගෙනෑ දෙන්නේ ය. වන්දුග්‍රහණය මෙබඳු පල ගෙනෑ දෙන්නේ ය. නක්ෂත්‍රග්‍රහණය මෙබඳු පල ගෙනෑ දෙන්නේ ය. සද හිරු දෙදෙනාගේ පථගමනය (නිසි මග යෑම) මෙබඳු පල ගෙනෑ දෙන්නේ ය. සද හිරු දෙදෙනාගේ උත්පථ (අනියම් මග) ගමනය මෙබඳු පල ගෙනෑ දෙන්නේ ය. නකත්තරුවල පථගමනය මෙබඳු විපාක ගෙනෑ දෙන්නේ ය. ඔවුන්ගේ උත්පථගමනය මෙබඳු විපාක ගෙනෑ දෙන්නේ ය. උල්කා-පතනය මෙබඳු පල දෙන්නේ ය. දිග්දහය මෙබඳු පල දෙන්නේ ය. භූමිකම්පනය මෙබඳු පල දෙන්නේ ය. වැසි නැති වූ අහස් ගෙඳුම් මෙබඳු පල දෙන්නේ ය. සද හිරු දෙදෙනාගේ ද නකත්තරුවල ද උදාවත් බැසීමත් කෙලෙසීමත් පිරිසිදු වීමත් මෙබඳු මෙබඳු පල දෙන්නේ යැ’යි කියමින් මෙබඳු තීරණවිතවිද්‍යායෙන් මිථ්‍යාජීවිකා-යෙන් දිවි පවත්වන් ද, මහණගොයුම් තෙමේ මේ හෝ අන් මෙබඳු වූ තීරණ-විතවිද්‍යායෙන් මිථ්‍යාජීවිකායෙන් වැලැක්කේ යැ’යි තථාගතයන්ගේ ගුණ කියන පුහුදුන් තෙමේ මෙසේ හෝ කියන්නේ ය.

30. “යම්සේ ඇතැම් පින්වත් මහණබමුණෝ අනුන් සැදූයෙන් දුන් බොජුන් වලද, ‘මෙ සමයෙහි වැසි වස්තේ ය. මෙසමයෙහි නියං වන්නේ ය. මෙසමයෙහි රට සුහික්ෂ වන්නේ ය. මෙසමයෙහි රට දුර්හික්ෂ වන්නේ ය. මෙසමයෙහි රටට උවදුරු නැති වන්නේ ය. මෙ සමයෙහි රටට උවදුරු ඇති වන්නේ ය. මෙ කලැ රෝග වන්නේ ය. මෙ කලැ රෝග දුරු වන්නේ යැ’ යි පලාපල කීම ද, මුද්‍රාව (ඇඟිලි පැරැක්කි සංඥ නබා ගිණීම) ද, ගණනාව (එක දෙක යන ආදීන් දිගට ම කියා ගෙන යමින් ගිණීම) ද, සංඛ්‍යානය (පිණිඟ ගණනාව) ද, කාව්‍ය ශාස්ත්‍රය, ලෝකා-යන ශාස්ත්‍රය යන මෙබඳු වූ තීරණවිත විද්‍යායෙන්, මිථ්‍යා ආජීවයෙන් දිවි පවත්වන් ද, මහණගොයුම් තෙමේ මේ හෝ අන් මෙබඳු වූ තීරණවිත විද්‍යායෙන් මිථ්‍යාජීවයෙන් වැලැක්කේ යැ’යි මෙසේ හෝ මහණෙහි, තථාගතයන්ගේ ගුණ කියන පුහුදුන් තෙමේ කියන්නේ ය.

31. “යම්සේ වනාහි ඇතැම් පින්වත් මහණබමුණෝ අනුන් සැදූහැයෙන් දුන් බොජුන් වලද, ආවාහ සදහා හකත් කීම, විවාහ සදහා හකත් කීම, වෙන් වූ අමු සැමියන් සමග වන්නට හකත් කීම, අමු සැමියන් වෙන් වන්නට හකත් කීම, දුන් ණය රැස් කිරීමට හකත් කීම, මුදල් ණයට පොලියට දීමට හකත් කීම, සෞභාග්‍යය ඇති කරනුවට යන්ත්‍ර මන්ත්‍රාදිය කැරැ දීම, බිම් පාලු කිරීම් ආදී නිෂික්‍රිත වූ ඇති කරන යන්ත්‍ර මන්ත්‍රාදිය කැරැ දීම, නැසෙන්නට යන දරු ගනි රැකෙන්නට පිළියම් කිරීම, මන්ත්‍රාදී බලයෙන් දිවගුළු බැදීම, මන්ත්‍රාදියෙන් හනු හද කිරීම, අත් පෙරළෙන්නට මතුරු දැමීම, කන් අගුළු වැටෙනුවට මතුරු දැමීම, කැබපතෙහි දෙවනාවේශය යැරවා ප්‍රශ්න ඇසීම (ඇජනම් බැලීම), කුමරියකට දේවනාවේශය කරවා ප්‍රශ්න ඇසීම (කුමරියක ලවා පේත කියැවීම), ජීවිකා පිණිස හිරු වැදීම හා පිදීම, මහබමු පිදීම, මතුරු දපා මුඛින් ගිනි ජල් විහිදීම, මතුරු දපා සිරි හන කැඳැවීම යන මෙබඳු වූ තීරණ-විත විද්‍යායෙන් මිථ්‍යාජීවයෙන් දිවි පවත්වන් ද, මහණ ගොයුම් තෙමේ මේ හෝ මෙබඳු අන්‍ය ව තීරණවිත විද්‍යායෙන් මිථ්‍යාජීවයෙන් වැලැක්කේ යැ’යි, මෙසේ හෝ මහණෙහි, තථාගතයන්ගේ ගුණ කියන පුහුදුන් තෙමේ කියන්නේ ය.

32. “යථා චා පනෙකෙ භොනෙනා සමණබ්‍රාහ්මණා සඤ්ඤාදෙය්‍යානි භොජනානි භුඤ්ජිතා තෙ එවරුපාය නිරවජානවිජ්ජාය මිච්ඡාජ්චෙන ජීවිකං කප්පෙතති — සෙය්‍යපීදං: සනතිකමමං පණ්ණිකමමං භුරිකමමං¹ වස්සකමමං වොස්සකමමං වජ්ඣකමමං වජ්ඣපරිකමමං වජ්ඣපරිකරණං ආවමනං නතාපනං ජුහනං වමනං විරෙවනං උඤ්චිවෙවනං අධොවිරෙවනං සීසවිරෙවනං කණණතෙලං තෙතතභසනං නත්ථකමමං අඤ්ඤානං පච්චඤ්ඤානං සාලාකීයං සලලකතතීයං දුරකතීකීච්ඡා මුලභෙසජ්ජානං අනුප්පදනං ඔසඨිතං පටි- මොකෙකා. ඉති චා ඉතිඑවරුපාය නිරවජානවිජ්ජාය මිච්ඡාජ්චා පටිවිරතො සමණො ගොතමො‘ති.” ඉති චා හි භිකිකවෙ පුථුජ්ජනො තථාගතස්ස වණණං වදමානො වදෙය්‍ය.

33. ඉදං බො තං භිකිකවෙ අප්පමනතකං ඔරමනතකං සීලමනතකං යෙන පුථුජ්ජනො තථාගතස්ස වණණං වදමානො වදෙය්‍ය.

මහාසීලං නිට්ඨිතං.

34. අභ්ථි භිකිකවෙ අඤ්ඤාඤ්ච ධම්මා ගමහිරා දුද්දසා දුරනුබොධා සනතා පණ්ණිතා අතකකාවචරා නිපුණා පණ්ණිතවෙදනීයා, යෙ තථාගතො සයං අභිඤ්ඤා සච්ඡිකතා පච්චෙදෙති, යෙහි තථාගතස්ස යථාභුච්චං වණණං සමමා වදමානා වදෙය්‍යුං. කතමෙ ච තෙ භිකිකවෙ ධම්මා ගමහිරා දුද්දසා දුරනුබොධා සනතා පණ්ණිතා අතකකාවචරා නිපුණා පණ්ණිතවෙදනීයා යෙ තථාගතො සයං අභිඤ්ඤා සච්ඡිකතා පච්චෙදෙති, යෙහි තථාගතස්ස යථාභුච්චං වණණං සමමා වදමානා වදෙය්‍යුං ?

35. සතති භිකිකවෙ එකෙ සමණබ්‍රාහ්මණා පුබ්බනතකපටිකා පුබ්බනතානුදිට්ඨිතො පුබ්බනතං ආරබ්භ අනෙකවිහිතානි අභිච්චතනිපදානි අභිච්චනති අට්ඨාදසති වජ්ඣති. තෙ ව නොනෙනා සමණබ්‍රාහ්මණා නිවාගමම කීමාරබ්භ පුබ්බනතකපටිකා පුබ්බනතානුදිට්ඨිතො පුබ්බනතං ආරබ්භ අනෙකවිහිතානි අභිච්චතනිපදානි අභිච්චනති අට්ඨාදසති වජ්ඣති ?

1. භුතකමමං. කෙසුච්චි.

32. “යම්සේ ආතැම් පින්වන් මහණබමුණෝ සැදුහැයෙන් දුන් බොජුන් වලද, ශාන්තිකම් (දෙවියනට බාර වීම), ප්‍රණීධිකම් (බාර ඔප්පු කිරීම), භූරකම් (බිම් ගෙහි ඉද පිරුවැහු මන්ත්‍රයට උපවාර කිරීම), පණක-කයා (බෙහෙත් බලයෙන්) පිරිමියකු කිරීම, පිරිමියා පණකකයකු කිරීම, වාස්තු කමිය (අඵත් බිම්හි ගෙවල් නැංවීම), වාස්තු පරිකරණය (ගෙබිමහි උවදුරු දුරු ලත්තට බිලියම් කිරීම), මතුරු දපා මුව සේදීම, මතුරු දපා අනුන් නැවීම, අනුතට සෙත් පනා ගිනි පිදීම, වමන කැරැවීම, විරේක කැරැවීම, උභව විරේවනය, අධෝවිරේවනය (වස්ති කිරීම), ශී විරේවනය, ගිහියන්ගේ කන් ලෙඩට නෙල් පිසීම, ඇස සිසිල් කරන බේන් නෙල් පිසීම, නසා කිරීම, ඇස පටල කැපෙන්නට කාරම් අඳුන් සාදා දීම, ඇස සිසිල ගන්වන අඳුන් සාදා දීම, අනුන් ඇස උල්-ඇත ලෙඩට බේන් කිරීම, ශල්‍යකම් කිරීම, ලදරුවන්ගේ ලෙඩවලට පිළියම් කිරීම, මුල් බෙහෙත් දීම (කාය විකිත්සාව), කාරම් බේන් බැඳ වණ සුව වූ පසු ඒවා ගලවා දැමීම යැයි මෙසේ වූ තිරශ්චිත විද්‍යායෙන්, ඡිථ්‍යා-ඡීවයෙන් දිවි පවත්වන් ද, මෙ හෝ මෙබඳු අන් සියලු තිරශ්චිත විද්‍යායෙන් ඡිථ්‍යාඡීවයෙන් මහණගොයුම් තෙමේ වැලැක්කෝ යැ’යි මෙසේ හෝ තථාගතයන්ගේ ගුණ කියන පුහුදුන් තෙමේ කියන්නෝ ය.

33. මහණෙහි, තථාගතයන් ගේ ගුණ කියන පුහුදුන් තෙමේ යමෙ-කින් එය කියන්නෝ නම්, මේ (ඔහු කියන) ඒ ගුණය වනාහි මඳ වූ සුව වූ හුදෙක් සිල් පමණක් ම වූ එකෙක.

මහාසිලය ගිම්.

34. මහණෙහි, තථාගත තෙමේ යම් දහම් කෙනෙකුන් අනුන්ගේ උපදෙස් නැති වැ විශිෂ්ට නුවණින් දැන පසක් කොට ලොවට දන්වා ද, තථාගත බුදුහුගේ ඇති පරිදි වූ ම ගුණ කියනු කැමැත්තෝ යම් දහම් කෙනෙකුන්ගෙන් එය මොනොවට කිය හැකි වන්නෝ ද, එසේ වූ, ගැඹුරු වූ, එ හෙයින් ම දැන සේ දැක්ක යුතු, දුක සේ දැන ගත යුතු, ශාන්ත වූ, උතුම් වූ, තකීයෙන් බැස ගත නොහැකි වූ, (හෙවත් ප්‍රත්‍යක්‍ෂ ඥානයෙන් ම බැස ගත යුතු වූ), සියුම් වූ, නුවණැත්තන් විසින් ම දැන යුතු වූ, අත්‍ය වූ ම ධර්ම කෙනෙක් ඇත්තාහ. මහණෙහි, තථාගත බුදු රජ තෙමේ යම් දහම් කෙනෙකුන් අනුන්ගේ උපදෙස් නැති වැ විශිෂ්ට නුවණින් දැන පසක් කොට ලොවට දන්වා ද, ... සියුම් වූ, නුවණැත්තන් විසින් ම දැන යුතු වූ ඒ ධර්මයෝ තම් කවුරු ද ? යන්:

35. මහණෙහි, පුඡාන්තකල්පික වූ (අතීත ආත්මභාවසංඛ්‍යාව ගත වූ සකකපරම්පරා කොටස තෘණදූෂි වශයෙන් වරදවා කල්පනා කොට ගත්), ඒ අතීත සකකපරම්පරා කොටස අනුවැ පහළ කොට ගත් දූෂි ඇති සමහර මහණබමුණු කෙනෙක් ඇත්තාහ. ඔහු අතීතසකකපරම්පරා කොටස ඇරැබූ කරුණු අධොලොසෙකින් අන්තප්‍රකාර දූෂිප්‍රකාශක වචන කියන්. ඒ භවත් මහණබමුණෝ කුමක් නිසා කුමක් ඇරැබූ අතීත සකකපරම්පරා කොටස වරදවා කල්පනා කොට ගත්තෝ, අතීත සකකපරම්පරා කොටස අනුවැ පහළ කොට ගත් දූෂි ඇත්තෝ, අතීත සකකපරම්පරා කොටස ඇරැබූ අධලොස් කරුණෙකින් නොයෙක් වැදූරුම් දූෂිප්‍රකාශකවචන කියන් ද ? යන්:

36. සත්‍ය භික්‍ෂුවෙ එකෙ සමණබ්‍රාහ්මණා සසුනවාදා සසුනං අත්‍යානඤ්ච ලොකඤ්ච පඤ්ඤාපෙනති චතුභි චජ්ඣති. තෙ ච භොනොතා සමණබ්‍රාහ්මණා නිමාගමම නිමාරඛහ සසුනවාදා සසුනං අත්‍යානඤ්ච ලොකඤ්ච පඤ්ඤාපෙනති චතුභි චජ්ඣති ?

37. ඉධ භික්‍ෂුවෙ එකචෙවා සමණො වා බ්‍රාහ්මණො වා ආනප්ප- මනාය පට්ඨානමනාය අනුයොගමනාය අප්පමාදමනාය සමමාමනසිකාර- මනාය තථාරූපං වෙතොසමාහිං. චුසති යථා සමාහිතෙ විතෙන අනෙක- විභිතං පුඛෙකතිවාසං අනුසුරති. සෙය්‍යපීදං: “එකමපි ජාතීං දෝපි ජාතියො නිසෙසාපි ජාතියො චතසෙසාපි ජාතියො පඤ්ඤාපි ජාතියො දසපි ජාතියො විසතිමපි ජාතියො නිසමපි ජාතියො චතතාරීසමපි ජාතියො පඤ්ඤාසමපි ජාතියො ජාතිසතමපි ජාතිසහසුමපි ජාතිසතසහසුමපි අනෙකාතිපි ජාතිසතාති අනෙකාතිපි ජාතිසහසුනාති අනෙකාතිපි ජාති- සතසහසුනාති අමුත්‍රාසිං එවනනාමො එවඛෙතානො ඵවංචණෙණා ඵව- මාහාරො ඵවංසුඛදුකකපට්ඨසංවෙදී ඵවමායුපරියනො, සො නො චුතො අමුත්‍ර උපපාදිං¹ නත්‍රාපාසිං එවනනාමො එවඛෙතානො ඵවංචණෙණා ඵව- මාහාරො ඵවංසුඛදුකකපට්ඨසංවෙදී ඵවමායුපරියනො, සො නො චුතො ඉධුපපනොති.”

ඉති සාකාරං සඋදෙදසං අනෙකවිභිතං පුඛෙකතිවාසං අනුසුරති. සො ඵවමාහ: ‘සසුනො අත්‍යා ච ලොකො ච වඤ්ඤාකා කුට්ටෙයා එසිකට්ඨාසිට්ඨිතො, තෙව සත්‍යා සකිචනති සංසරනති චචනති උපපජ්ජනති, අත්ථිනෙව සසුනිසමං. තං නිසුං හෙතු? අහං හි ආනප්පමනාය අනුයො- ගමනාය අප්පමාදමනාය සමමාමනසිකාරමනාය තථාරූපං වෙතොසමාහිං චුසාමි යථාසමාහිතෙ විතෙන අනෙකවිභිතං පුඛෙකතිවාසං අනුසුරාමි. සෙය්‍යපීදං: එකමපි ජාතීං දෝපි ජාතියො —පෙ— අනෙකාතිපි ජාතිසත- සහසුනාති ‘අමුත්‍රාසිං එවනනාමො එවංගොනො -පෙ— ඉධුපපනො’ති. ඉති සාකාරං සඋදෙදසං අනෙකවිභිතං පුඛෙකතිවාසං අනුසුරාමි. ඉමිනාමහං එතං ජානාමි: යථා සසුනො අත්‍යා ච ලොකො ච වඤ්ඤාකා කුට්ටෙයා එසිකට්ඨාසිට්ඨිතො, තෙව සත්‍යා සකිචනති සංසරනති චචනති උපපජ්ජනති අත්ථිනෙව සසුනිසම”නති.

ඉදං භික්‍ෂුවෙ පඨමං ධානං යං ආගමම යං ආරඛහ එකෙ සමණබ්‍රාහ්මණා සසුනවාදා සසුනං අත්‍යානඤ්ච ලොකඤ්ච පඤ්ඤාපෙනති.

1. උදපාදිං සි මු.

36. මහණෙනි, යම් කෙනෙක් ආත්මයන් ලෝකයන් ශාස්වත යැයි (සදහාපී යැයි) කරුණු සතරෙකින් පණවන් (උගන්වන්) ද, එසේ වූ ශාස්වත දූෂිට් ගත් ඇතැම් මහණබමුණු කෙනෙක් ඇත්තාහ. ඒ හවන් මහණබමුණෝ කුමක් ඇසුරු කොට, කීමෙකැ එල්ලා, ශාස්වතදූෂිට් ගත්තෝ ආත්මයන් ලෝකයන් ශාස්වත යැයි කරුණු සතරෙකින් ලොවට කියා පාත් ද? යන්:

37. මහණෙනි, මෙහි කිසි මහණෙක් හෝ බමුණෙක් හෝ විජීය ප්‍රත්‍යය කොට ගෙන (වැර වඩා), උත්සාහය ප්‍රත්‍යය කොට ගෙන (උත්සාහ වඩා), යලි යලි විශ්වයෙහි යෙදීමට පැමිණ (පුන පුනා වැර වඩා), නොපමා බවට පැමිණ (එළඹූ සිටිය සිතිය නිසා), නුවණ නිසා, යම් සමාධියෙකින් සිත මනා වැ පිහිටි කල්හි අනේකවිධ වූ පෙර වූසු කඳ පිළිවෙළ සිහි කෙරේ ද, එසේ වූ විත්තසමාධියක් ලබයි. ඒ මෙසේ යි: “අසෝ තැනැත්තී, එහි මෙ නම් ඇතියෙමි වීම්, මෙ නම් ගෝත්‍ර ඇතියෙමි වීම්, මෙබඳු පැහැ ඇතියෙමි වීම්, මෙබඳු ආහාර ඇතියෙමි වීම්, මෙ බඳු සුව දුක් විඳින්නෙමි වීම්, මෙ තෙක් වයස් සීමාවක් ඇතියෙමි වීම්, ඒ මම එසින් සැව අසෝ තැන උපනිමි, එහි ද මෙ නම් ඇතියෙමි වීම්, මෙ නම් ගෝත්‍ර ඇතියෙමි වීම්, මෙබඳු පැහැ ඇතියෙමි වීම්, මෙබඳු ආහාර ඇතියෙමි වීම්, මෙබඳු සුව දුක් විඳින්නෙමි වීම්, මෙතෙක් ආයු සීමාවක් ඇතියෙමි වීම්, ඒ මම එසින් සැව මෙහි උපනිමි” යි මෙසේ එක් ජාතියක් ද, ජාති දෙකක් ද, ජාති තුනක් ද, ජාති සතරක් ද, ජාති පසක් ද, ජාති දශයක් ද, ජාති විස්සක් ද, ජාති නිසක් ද, ජාති සතළිසක් ද, ජාති පනසක් ද, ජාති සියයක් ද, ජාති දහසක් ද, ජාති සියදහසක් ද, නොයෙක් සිය ගණන් ජාතීන් ද, නොයෙක් දහස් ගණන් ජාතීන් ද, නොයෙක් සියදහස් ගණන් ජාතීන් ද, මෙසේ පැහැ සටහන් ආදී ආකාර සහිත කොට, නාමගෝත්‍ර වශයෙන් උද්දේශ සහිත කොට නොයෙක් වැදෑරුම් පෙර වූසු කඳ පිළිවෙළ සිහි කෙරෙයි.

මෙසේ ධ්‍යානානුභාවයෙන් යුක්ත හෙ නෙමේ දූෂිට්ගතික වූයේ මෙලෙස නියයි: “ආත්මයන් ලෝකයන් ශාස්වත ය (සදහාපී ය), වද ය (අප්පල ය හෙවත් කිසිවක් නො උපදවන්නේ ය), ගිරි කුලක් සේ නිශ්චල වැ සිටියේ වෙසී ගැඹුරු වළ කැන සිටුවන ලද ඉන්ද්‍රකීලයක් සේ සවිර වැ සිටියේ වෙයි. ඒ සත්‍යයෝ ම මෙසින් අන් තැනට යෙති. හවයෙන් හවයට හැසිරෙති, මැරෙති, මැරී උපදිති. (මහාපාච්චි ආදී) සදහාපී වස්තූන් මෙන් ඒ ආත්මය ද ලෝකය ද සදහාපී වැ විද්‍යමාන ම ය. එසේ (මා) කියනුයේ කවර හෙයින්? යන්: මම වනාහි විශ්වී වඩා, උත්සාහ වඩා, පුන පුනා වැර වඩා, නොපමා බව නිසා, නුවණ නිසා, යම් සමාධියෙකින් සිත මනා වැ පිහිටි කල්හි නොයෙක්වැදෑරුම් පෙර වූසු කඳ පිළිවෙළ සිහි කෙරෙමි ද, එබඳු වූ විත්තසමාධියක් ලැබීමි. ඒ මෙසේ ය: “අසෝ තැනැත්තී, එහි මෙ නම් ඇතියෙමි වීම්. ...ඒ මම එසින් සැව මෙහි උපනිමි” යි මෙසේ එක් ජාතියක් ද, ජාති දෙකක් ද, ... නොයෙක් සියදහස් ගණන් ජාතීන් ද මෙ සේ පැහැ සටහන් ආදී ආකාර සහිත කොට, නාම ගෝත්‍ර වශයෙන් උද්දේශ සහිත කොට, නොයෙක්වැදෑරුම් පෙර වූසු කඳපිළිවෙළ සිහි කෙරෙමි. මේ කාරණයෙනුත් මම, යම්සේ ආත්මයන් ලෝකයන් ශාස්වත ද, වද ද, ගිරිකුලක් සේ තහවුරු වැ සිටියේ ද, ඉන්ද්‍ර-කීලයක් සේ නිසල වැ සිටියේ ද, ඒ සත්‍යයෝ ම මෙසින් අන් තැනට යෙතැ යි, ඒ සත්‍යයෝ ම හවයෙන් හවයට යෙතැ යි, ඒ සත්‍යයෝ ම මැරෙතැ යි, මැරී යලි උපදිතැ යි මෙ සේ ආත්මයන් ලෝකයන් පොළොව ආදී නො නැසී පවත්නා වස්තූන්ට සම වැ හැම කල්හි ම විද්‍යමාන යහ යි මෙය දනිමි.”

මහණෙනි, යමක් අරමුණු කොට ඇතැම් මහණබමුණෝ ශාස්වත දූෂිට් ඇත්තෝ ආත්මයන් ලෝකයන් ශාස්වත කොට පණවන් ද, මේ ඒ පලමු කාරණය යි.

38. දුතියෙ ච භොනොනා සමණබ්බාහමණා කිමාගමම කිමාරඛහ සස්සනවාදා සස්සනං අත්තානඤ්ච ලොකඤ්ච පඤ්ඤාපෙනති ?

ඉධ භික්ඛවෙ එකච්චා සමණො වා බ්බාහමණො වා ආනප්පමනාය පධානමනාය අනුයොගමනාය අප්පමාදමනාය සමමාමනසිකාරමනාය තථා- රූපං චෙනොසමාධිං චූසමි යථා සමාහිතෙ විතො අනෙකවිහිතං පුඛෙ- නිවාසං අනුසාරති—සෙය්‍යථීදං: එකමපි සංවට්ඨවට්ඨං දො‘පි සංවට්- විවට්ඨාති තිණ්ඤි‘පි සංවට්ඨවට්ඨාති චන්තාරි‘පි සංවට්ඨවට්ඨාති පඤ්ච‘පි සංවට්ඨවට්ඨාති දඝ‘පි සංවට්ඨවට්ඨාති ‘අමුත්තාසිං එවන්තාමො එවඛෙතානො එවංචණෙණා එවමාහාරො එවංසුඛදුක්ඛපටිසංවෙදී එවමාසු- පරියනො. සො තතො චුතො අමුත්ත උපපාදිං. නත්තාපාසිං එවන්තාමො එවඛෙතානො එවංචණෙණා එවමාහාරො එවංසුඛදුක්ඛපටිසංවෙදී එව- මාසුපරියනො. සො තතො චුතො ඉධුපපනො‘ති.’ ඉති සාකාරං සඋදෙදසං අනෙකවිහිතං පුඛෙතිවාසං අනුසාරති.

සො එවමාන: ‘සස්සනො අත්තා ච ලොකො ච වඤ්ඤාකා කුට්ඨො ඵසිකඛාසිට්ඨිනො. තෙව සත්තා සකාවන්ති සංසරන්ති වචන්ති උපපජ්ජන්ති අඤ්ඤොව සස්සතිසමං. නං කිසස හෙතු? අහං හි ආනප්පමනාය —පෙ— තථාරූපං චෙනොසමාධිං චූසමි යථා සමාහිතෙ විතො අනෙකවිහිතං පුඛෙතිවාසං අනුසාරාමි—සෙය්‍යථීදං: එකමපි —පෙ— දඝ‘පි සංවට්- විවට්ඨාති ‘අමුත්තාසිං එවන්තාමො —පෙ— ඉධුපපනො‘ති. ඉති සාකාරං සඋදෙදසං අනෙක විහිතං පුඛෙතිවාසං අනුසාරාමි. ඉමිනා‘පාහං එතං ජානාමි යථා සස්සනො අත්තා ච ලොකො ච වඤ්ඤාකා කුට්ඨො ඵසිකඛා- සිට්ඨිනො. තෙව සත්තා සකාවන්ති සංසරන්ති වචන්ති උපපජ්ජන්ති. අඤ්ඤොව සස්සතිසමං‘ති.’

ඉදං භික්ඛවෙ දුතියං ඨානං යං ආගමම යං ආරඛහ එකෙ සමණ- බ්බාහමණා සස්සනවාදා සස්සනං අත්තානඤ්ච ලොකඤ්ච පඤ්ඤාපෙනති.

39. තතියෙ ච භොනොනා සමණබ්බාහමණා කිමාගමම කිමාරඛහ සස්සනවාදා සස්සනං අත්තානඤ්ච ලොකඤ්ච පඤ්ඤාපෙනති ?

38. දෙවෙනි කාරණයෙහිත් භවත් මහණබමුණෝ කුමක් නිසා කුමක් අරමුණු කොට ශාසිවනදූෂිටික වූවෝ ආත්මයන් ලෝකයන් ශාසිවන කොට පණවන් ද? යන්:

මහණෙනි, මෙහි ඇතැම් මහණෙක් හෝ බමුණෙක් හෝ උත්සාහ කොට, වීර්‍යී කොට, පුන පුනා වැර වඩා, සමානිසම්ප්‍රයුක්ත බව නිසා, සමයක්මනස්කාරය* නිසා, යම් සමාධියෙකින් සිත මනා වැ පිහිටි කල්හි අනෝකම්බ වූ පෙර වුසු කඳ පිලිවෙල සිහි කෙරේ ද, එසේ වූ වින්ත සමාධියක් ලබයි. ඒ මෙසේ ය: “අසෝ තැන වීම, එහි මෙ නම් ඇතියෙම් වීම, මෙ නම් ගෝත්‍ර ඇතියෙම් වීම, මෙබඳු පැහැ ඇතියෙම් වීම, මෙබඳු ආහාර ඇතියෙම් වීම, මෙබඳු සුව දුක් විදින්නෙම් වීම, මෙ තෙක් ආයු සීමාවක් ඇතියෙම් වීම, ඒ මම් එයින් සැව අසෝ තැන උපනිමි, එහි ද මෙ නම් ඇතියෙම් වීම, මෙ නම් ගෝත්‍ර ඇතියෙම් වීම, මෙබඳු පැහැ ඇතියෙම් වීම, මෙබඳු ආහාර ඇතියෙම් වීම, මෙබඳු සුව දුක් විදින්නෙම් වීම, මෙ තෙක් ආයු සීමා ඇතියෙම් වීම, ඒ මම් එයින් සැව මෙහි උපනිමි” යි මෙසේ එක් සංවතීව්වතීයක් ද සංවතීව්වතී දෙකක් ද සංවතීව්වතී තුනක් ද සංවතීව්වතී සතරක් ද සංවතීව්වතී පසක් ද සංවතීව්වතී දශයක් ද, පැහැ සටහන් ආදී ආකාර සහිත කොට, නම් ගොන් විසින් උදෙසුම් සහිත කොට, නොයෙක් වැදූරුම් පෙර වුසු කඳ පිලිවෙල සිහි කෙරෙයි.

මෙබඳු ධ්‍යානානුභාව ඇති හේ දූෂිටිගතික වූයේ මෙසේ කියයි: “ආත්මයන් ලෝකයන් සද්දකාලික ය, වද ය, ගිරි කුලක් සේ නිසල ය, ඉන්ද්‍රකිලයක් සේ තහවුරු ය, ඒ සත්‍යයෝ ම මෙසින් අන් තැනට යෙහි, භවයෙන් භවයට හැවිදිති, මැරෙති, මැරී උපදිති, (මහාපෘථිව්‍යාදි) සද්දකාලික වස්තූන් මෙන් ආත්මය ද ලෝකය ද හැම කල්හි විද්‍යමාන ම ය. “මෙසේ මා කියනුයේ කවර හෙයින්? යන්: මම් වනාහි උත්සාහ කොට, වීර්‍යී කොට, පුන පුනා වැර වඩා, සමානිසම්ප්‍රයුක්ත බව නිසා, සමයක්මනස්කාරය නිසා, යම් සමාධියෙකින් සිත මනා ව පිහිටි කල්හි නොයෙක් වැදූරුම් පෙර වුසු කඳපිලිවෙල සිහි කෙරෙමි ද, එසේ වූ වින්තසමාධියක් ලැබිමි. ඒ මෙසේ ය: ‘අසෝ තැන වීම. ...,මෙසේ එක් සංවතීව්වතීයක් ද, සංවතීව්වතී දෙකක් ද... සංවතීව්වතී දශයක් ද ආකාර සහිත කොට උද්දේශ සහිත කොට පෙර වුසු කඳපිලිවෙල සිහි කෙරෙමි. මේ කාරණයෙහිත් යම්හේ ආත්මයන් ලෝකයන් සද්දකාලික ද, වද ද, ගිරිකුලක් සේ නිසල ද, ඉන්ද්‍රකිලයක් සේ තහවුරු ද, ඒ සත්‍යයෝ ම මෙසින් අන් තැනට යෙහි ද, භවයෙන් භවයට හැවිදිත් ද, මැරෙත් ද, මැරී උපදිත් ද (මහාපෘථිව්‍යාදිය මෙන්) හැම ද ම ඇත්තාහු ද, එසේ මේ කාරණය ද නිමි.”

මහණෙනි, සමහර මහණ බමුණෝ යමක් නිසා යමෙක එල්ලා ගෙන ශාසිවනදූෂිටිගතික වූවෝ ආත්මයන් ලෝකයන් ශාසිවන කොට පණවන් නම්, මේ ඒ දෙවෙනි කාරණය යි.

39. තෙවෙනි කාරණයෙහි ද භවත් මහණබමුණෝ කුමක් නිසා, කීමෙක එල්ලා ගෙන, ශාසිවන දූෂිටි ගන්නෝ ආත්මයන් ලෝකයන් ශාසිවන කොට පණවන් ද? යන්:

* සමමාමනසිකාරෙ’ති උපායමනසිකාරෙ පඨමනසිකාරෙ. අප්පනො සුඤ්ඤානි වුත්තං භොති. ටීකා.

ඉධ භික්ඛවෙ ඵකච්චා සමණො වා බ්‍රාහ්මණො වා ආනප්‍යමනිය පටිඤ්ඤාය අනුයොගමනිය අප්‍යමාදමනිය සමමාමනසිකාරමනිය නථාරූපං චෙතොසමාධිං චූසනී යථාසමාහිතෙ විතෙත අනෙකච්චිතං පුබ්බෙතිවාසං අනුසාරති — සෙය්‍යපීදං: දස'පි සංවට්ඨවට්ඨානි විසන්ති සංවට්ඨවට්ඨානි නිංසමපි සංවට්ඨවට්ඨානි වනනාරීසමපි සංවට්ඨවට්ඨානි “අමුත්‍රාසිං ඵවංනාමො ඵවංගොතෙතා ඵවංචණණො ඵවමානාරො ඵවංසුඛ-දුකඛපට්ඨසංචෙදී ඵවමාසුපරියනෙතා. සො තතො චුතො අමුත්‍ර උපපාදිං.¹ තත්‍රාපාසිං ඵවනනාමො ඵවඛෙගාතෙතා ඵවංචණණො ඵවමානාරො ඵවං-සුඛදුකඛපට්ඨසංචෙදී ඵවමාසුපරියනෙතා සො තතො චුතො ඉධුපපනොති.” ඉති සාකාරං සඋදෙදසං අනෙකච්චිතං පුබ්බෙතිවාසං අනුසාරති.

සො ඵවමාන: “සස්සතො අනතා ව ලොකො ව වඤ්ඤා කුට්ටෙඨා ඵසිකට්ඨාසිට්ඨිතො, තෙව සත්තා සකාමනී සංසරනති වචනති උපපජ්ජනති අජීනෙව සස්සතිසමං. තං කිස්ස හෙතු? අහං හි ආනප්‍යමනිය — ටෙ— නථාරූපං චෙතොසමාධිං චූසනී යථාසමාහිතෙ විතෙත අනෙකච්චිතං පුබ්බෙතිවාසං අනුසාරාමි— සෙය්‍යපීදං: දස'පි සංවට්ඨවට්ඨානි — ටෙ— වනනාරීසමපි සංවට්ඨවට්ඨානි ‘අමුත්‍රාසිං ඵවනනාමො — ටෙ— ඉධුප-පනොති. ඉති සාකාරං සඋදෙදසං අනෙකච්චිතං පුබ්බෙතිවාසං අනුසාරාමි. ඉමීනා මහං ඵනං ජානාමි: යථා සස්සතො අනතා ව ලොකො ව වඤ්ඤා කුට්ටෙඨා ඵසිකට්ඨාසිට්ඨිතො, තෙව සත්තා සකාමනී සංසරනති වචනති උපපජ්ජනති අජීනෙව සස්සතිසමං’ති.”

ඉදං භික්ඛවෙ තනියං ධානං යං ආගමම යං ආරබ්භ ඵකෙ සමණ-බ්‍රාහ්මණා සස්සතවාදා සස්සතං අනතානං ව ලොකං ව පඤ්ඤාපෙතති.

40. වතුසෙඨ ව නොනොතා සමණබ්‍රාහ්මණා නිමාගමම කිමාරබ්භ සස්සතවාදා සස්සතං අනතානංඤච ලොකඤච පඤ්ඤාපෙතති?.

ඉධ භික්ඛවෙ ඵකච්චා සමණො වා බ්‍රාහ්මණො වා නකානි ගොනි විමංසී. සො තකකපරියාහනං විමංසානුචරිතං සයමපට්ඨනං ඵවමාන: ‘සස්සතො අනතා ව ලොකො ව වඤ්ඤා කුට්ටෙඨා ඵසිකට්ඨාසිට්ඨිතො, තෙව සත්තා සකාමනී සංසරනති වචනති උපපජ්ජනති අජීනෙව සස්සතිසමං’ති.

1. උදපාදිං, සී මු.

මහණෙනි, මෙහි ඇතැම් මහණෙක් හෝ බමුණෙක් උත්සාහය නිසා, විශ්‍යය නිසා, පුන පුනා වැර වැඩුම් නිසා, අප්‍රමාදය නිසා, සමත්ඛිමනෝ-කාරය නිසා, යම් සමාධියෙකින් සිත මොනොවට පිහිටි කල්හි නත් වැදුරුම් පෙර වුසු කදපිලිවෙල සිහි කෙරේ ද, එසේ වූ විභව සමාධි-යක් ලබයි. එය (සිහි කරනුයේ) මෙසේ ය: “අසෝ තැන විම, එහි මෙ නම් ඇතියෙමි විම, මෙ නම් ගෝත්‍ර ඇතියෙමි විම, මෙබඳු පැහැ ඇතියෙමි විම, මෙබඳු ආහාර ඇතියෙමි විම, මෙබඳු සුව උක් විදින්නෙමි විම, මෙ තෙක් ආයු සීමාවක් ඇතියෙමි විම, ඒ මම එයින් සැව අසෝ තැන උපනිමි, එහි ද මෙ නම් ඇතියෙමි විම, මෙ නම් ගෝත්‍ර ඇතියෙමි විම, මෙබඳු පැහැ ඇතියෙමි විම, මෙබඳු ආහාර ඇතියෙමි විම, මෙබඳු සුව උක් විදින්නෙමි විම, මෙ තෙක් ආයු සීමා ඇතියෙමි විම, ඒ මම එයින් සැව මෙහි උපනිමි”යි සංවච්චිවච්චී දශයක් ද, සංවච්චිවච්චී විස්සක් ද, සංවච්චිවච්චී තිසක් ද, සංවච්චි වච්චී සතලිසක් දැයි මෙසේ ආකාර සහිත වූ උද්දේශ සහිත වූ නොයෙක් වැදුරුම් පෙර වුසු කද පිලිවෙල සිහි කෙරෙයි.

හේ මෙසේ කියයි: “ආත්මයන් ලෝකයන් සදකාලිකය, වද ය, ගිරි කුලක් සේ නිසල ය. ඉඳකිලක් සේ තර ය. ඒ සත්‍ය ම මෙයින් අන් තැනට යෙහි, භවයෙන් භවයට යෙහි, මැරෙති, මැරී උපදිති, මහා-පාපිව්‍යාදී ශාසවන වස්තූන්ට සම ව හැම කල්හි ම ඇත්තාහු ය. මෙසේ මා කියනු යේ කවර හෙයින්? යන්: මම වනාහි උත්සාහය නිසා, විශ්‍යය නිසා, පුන පුනා වැර වැඩුම් නිසා, නොපමා බව නිසා, මනාසේ මෙනෙහි කැරුම් නිසා, යම් සමාධියෙකින් සිත මොනොවට පිහිටි කල්හි නොයෙක්වැදුරුම් පෙර වුසු කද පිලිවෙල සිහි කෙරෙමි ද, එසේ වූ විභවසමාධියක් ලැබීම. ඒ මෙසේ ය: ‘අසෝ තැන විම...එයින් සැව මෙහි උපනිමි’යි සංවච්චිවච්චී දශයක් ද...සංවච්චිවච්චී සතලිසක් දැයි මෙ සේ ආකාර සහිත, උද්දේශ සහිත නොයෙක් වැදුරුම් පෙර වුසු කදපිලිවෙල සිහි කෙරෙමි. මේ කරුණින් මම යම්සේ ආත්මයන් ලෝකයන් ශාසවන ද, වද ද, ගිරි කුලක් සේ නිසල ද, ඉඳකිලක් සේ තර වැ සිටියේ ය, ඒ සත්‍ය ම මෙයින් අන් තැනට යෙහි ද, භවයෙන් භවයට හැටිදිත් ද, මැරෙති ද, මැරී උපදිති ද, මහාපාපිව්‍යාදී ශාසවන වස්තූන් හා සම වැ හැම ද ම ඇත්තාහු ද, එසේ මේ කාරණය දනිමි” යනු යි.

මහණෙනි, ඇතැම් මහණබමුණෝ ශාසවනදූෂ්ටි ඇත්තෝ, යමක් නිසා, යමෙක එල්බෑ ගෙන, ආත්මයන් ලෝකයන් ශාසවන කොට පණවන් නම්, මේ ඒ තෙවෙනි කාරණය යි.

40. සිටු වන කරුණෙහි ද, භවත් මහණබමුණෝ කුමක් නිසා කීමෙක එල්බෑ ගෙන ශාසවනවාදී වූවෝ, ආත්මයන් ලෝකයන් ශාසවන කොට පණවන් ද? යන්:

මහණෙනි, මෙහි එක්තරා මහණෙක් හෝ බමුණෙක් හෝ තනී කරන්නේ වෙයි, විමසන්නේ වෙයි. හේ ඒ ඒ කරුණින් තනී කොට, විමසුම් නුවණ පමණින් ම කාරණය මැන “ආත්මයන් ලෝකයන් සදකාලික ය, වද ය, ගිරිකුලක් සේ නිසල ය, ඉඳුරුකිලක් සේ තර වැ සිටියේ ය, ඒ සත්‍ය ම මෙයින් අන් තැනට යෙහි, භවයෙන් භවයට යෙහි, මැරෙති, මැරී උපදිති, මහාපාපිව්‍යාදී ශාසවනට (සදකාලික වස්තූන්හට) සම වැ හැම ද ම ඇත්තාහු”යි මෙසේ තමාගේ හුදු වැටැහීම කියයි.

ඉදං භික්ඛවෙ චතුස්ථං සානං යං ආගමම යං ආරබ්භ එකෙ සමණ-
බ්‍රාහ්මණා සසසනවාදා සසසනං අනතානඤ්ච ලොකඤ්ච පඤ්ඤපෙනති.

41. ඉමෙහි බො හෙ භික්ඛවෙ සමණබ්‍රාහ්මණා සසසනවාදා සසසනං
අනතානඤ්ච ලොකඤ්ච පඤ්ඤපෙනති චතුහි චජ්ජිහි. යෙ හි කෙචි භික්ඛවෙ
සමණා වා බ්‍රාහ්මණා වා සසසනවාදා සසසනං අනතානඤ්ච ලොකඤ්ච
පඤ්ඤපෙනති, සබ්බෙ හෙ ඉමෙහෙව චතුහි චජ්ජිහි එතෙසං වා අඤ්ඤ-
තරෙන නජචී ඉතො බහිද්ධා.

42. තසීදං භික්ඛවෙ තථාගතො පජානාති: ‘ඉමෙ බො දිට්ඨිට්ඨානා
එවංගහිතා එවංපරාමට්ඨා එවංගතිකා හවිසසනති එවංඅභිසමපරායා’ති.
තඤ්ච තථාගතො පජානාති තතො ච උත්තරිතරං පජානාති. තං ච
පජානතං න පරාමසති. අපරාමසතො චසස පච්චන්තඤ්ඤච නිබ්බුති
විදිතා. වෙදනානං සමුදයඤ්ච අත්භමඤ්ච අසසාදඤ්ච ආදීනවඤ්ච නිසසර-
ණඤ්ච යථාභුතං විදිතා අනුපාදා විමුත්තො භික්ඛවෙ තථාගතො.

43. ඉමෙ බො හෙ භික්ඛවෙ ධම්මා ගමහීරා දුදදසා දුරනුබොධා
සනතා පණ්ණිතා¹ අනකකාවචරා නිජුණා පණ්ණිත වෙදනීයා² යෙ තථා-
ගතො සයං අභිඤ්ඤා සචජ්ඣතා පවෙදෙතී යෙහි තථාගතසසස යථාභුච්චං
වණණං සමමා වදමානා වදෙය්‍යා.

සමමනනාණමාරං

44. සනති භික්ඛවෙ එකෙ සමණබ්‍රාහ්මණා එකච්චසසසතිකා එකච්ච-
අසසසතිකා එකච්චං සසසනං එකච්චං අසසසනං අනතානඤ්ච ලොකඤ්ච
පඤ්ඤපෙනති චතුහි චජ්ජිහි. හෙ ච හොනොතා සමණබ්‍රාහ්මණා කිමාගමම
කිමාරබ්භ එකච්චසසසතිකා එකච්චඅසසසතිකා එකච්චං සසසනං එකච්චං
අසසසනං අනතානඤ්ච ලොකඤ්ච පඤ්ඤපෙනති චතුහි චජ්ජිහි. ?

2. පනිතා, ම ජ සා.
3. වෙදනීයා, ම ජ සා.

මහණෙනි, ඇතැම් මහණබමුණෝ යමක් නිසා, යමක් ඇඳබැ, ශාස්වත දූෂිට් ගත්තෝ ආත්මයන් ලෝකයන් ශාස්වත කොට පණවන් නම් මේ ඒ සිටුවන කාරණය යි,

41. මහණෙනි, ශාස්වතදූෂිට් ගත් ඒ මහණබමුණෝ මේ සතර කරුණින් ආත්මය ද ලෝකය ද ශාස්වත කොට පණවන්. මහණෙනි, ශාස්වත දූෂිට් ගත් යම් මහණ බමුණු කෙනෙක් ආත්මයන් ලෝකයන් ශාස්වත කොට පණවන් නම්, ඒ සියල්ලෝ මේ කරුණු සතරින් ම හෝ මොවුන් අතුරෙන් එකෙකින් හෝ එසේ පණවන්. මේ සතර කරුණින් පිටත් අන් කරුණෙක් ඔවුන්ට නැත.

42. මහණෙනි, මේ දූෂිට්හු (හෝ දූෂිට්කාරණයෝ) මෙසේ ගන්නා ලද්දේ, මේ සේ පරාමාණව වූවෝ, මෙබඳු වූ තීරයාදී විපාකගති ඇත්තෝ වන්නාහ, මෙබඳු පරලොවක් ඇතියෝ වන්නාහ' යි ඒ මේ සතර දූෂිට්-ගතය ම තථාගත තෙමේ නන් අසුරින් දැනී. තථාගත තෙමේ එයන් දැනී. එසින් මත්තෙහි වූ (ශිල සමාධි ප්‍රඥ විමුක්ති විමුක්තිඥනදශීන සඵලඥනාඥන යන මේ) සියල්ලන් දැනී. එය දන්නේ, 'මෙය මම් දැනිම'යි තෘෂ්ණා දෘෂ්ටි මාන වශයෙන් පරාමශීනය නො කෙරෙයි, එය පරාමශීනය නොකරන ඒ තථාගත බුදුහු විසින් තමා ම කෙලෙස් නිවීම දන්නා ලද්දේය. (මෙහි සුව පත් වමු සි අසෝ තැන සුව පත් වමු සි සිතනින් යම් සැප වේදනාවන්හි ඇළුණු අන් තොවුවෝ තානාවිධ දූෂිට්ගතයට වදිත් ද), තථාගත තෙමේ ඒ වේදනාවන්ගේ උත්පත්තිය ද විනාශය ද ආසාවදය ද ආදීනවය ද ඒ වේදනාවන්ගේ නික්මීම ද තත් වූ පරිදි දැන, ඡන්දරාගය දුරු වූ බැවින් උපාදන රහිත ව මිදුණේ වෙයි.

43. මහණෙනි, තථාගත තෙමේ යම් ධර්ම කෙනෙකුත් තෙමේ ම විශිෂ්ට ඥානයන් දැන ප්‍රත්‍යක්ෂ කොට ප්‍රකාශ කෙරේ නම්, යම් ධර්ම කෙනෙකුත් කරුණ කොට ගෙන තථාගත බුදුහුගේ ඇති පරිදි වූ ම ගුණ කියන්නට තැන් කරන්නෝ කියන්නාහු නම්, මේ - ගැඹුරු වූ, සඵල ඉඳු කෙනෙකුත් විසින් ම විනා සෙස්සවුන් විසින් නො දැක්ක හැකි වූ, එ හෙයින් ම සෙස්සවුන් විසින් අවබෝධ නො කට හැකි වූ, ශාන්ත වූ ප්‍රණීත වූ, තකීයෙන් බැස නො ගත හැකි වූ, සියුම් වූ, ප්‍රාඥයන් විසින් ම දත හැකි වූ ඒ ධර්මයෝ ය.

පලමු බණවර යි.

44. මහණෙනි, යම් කෙනෙක් ආත්මයන් ලෝකයන් එක් කොටසක් ශාස්වත කොට ද එක් කොටසක් අශාස්වත කොට ද කරුණු සතරෙකින් පණවන් නම්, එසේ වූ ඒකත්‍යශාස්වතික වූ ද ඒකත්‍යඅශාස්වතික වූ ද ඇතැම් මහණබමුණු කෙනෙක් ඇත්තාහ.

ඒ නවත් මහණ බමුණෝ කුමක් නිසා කීමෙක එල්බූ ඒකත්‍ය-ශාස්වතික ද ඒකත්‍යඅශාස්වතික ද වූවාහු (එක් කොටසක් සදාකාලික යැ යි ද එක් කොටසක් සදාකාලික නො වේ යැ යි ද යන දූෂිට් ඇත්තාහු) ආත්මයන් ලෝකයන් එක් කොටසක් ශාස්වත යැ යිත් එක් කොටසක් අශාස්වතයැ යිත් කියා සතර කරුණෙකින් පණවන් ද? යන්:

45. හොති බො සො භික්ඛවෙ සමයො යං කදාචි කරහචි දීඝස්ස අඤ්ඤානො අච්චයෙන අයං ලොකො සංවට්ඨති. සංවට්ටමානෙ ලොකෙ යෙභ්‍රයොෂන සත්තො ආභස්සරසංචතනනිකා හොනති. තෙ තස්ථ හොනති මනොමයො පිතිහකඛො සයමපභො අනතලික්ඛවරො සුභට්ඨාසිනො චිරං දීඝමඤ්ඤානං තිට්ඨනති.

හොති බො සො භික්ඛවෙ සමයො යං කදාචි කරහචි දීඝස්ස අඤ්ඤානො අච්චයෙන අයං ලොකො විවට්ඨති. විවට්ටමානෙ ලොකෙ සුඤ්ඤං බ්‍රහ්මචිමානං පාදුභවති. අපඤ්ඤානරො සතොතො ආයුක්ඛියා වා පුඤ්ඤාකඛියා වා ආභස්සරකායා චචිත්තා සුඤ්ඤං බ්‍රහ්මචිමානං උපපජ්ජති. සො තස්ථ හොති මනොමයො පිතිහකඛො සයමපභො අනතලික්ඛවරො සුභට්ඨාසි චිරං දීඝමඤ්ඤානං තිට්ඨති. තස්ස තස්ථ එකකස්ස දීඝරතනං නිබ්බුසිතතො අනභි-රති පරිතස්සනා උපපජ්ජති: ‘අහො වත අඤ්ඤාපි සත්තො ඉත්ථතනං ආගචෙජ්ජය්‍යනති’. අප අඤ්ඤානරෙපි සත්තො අයුක්ඛියා වා පුඤ්ඤාකඛියා වා ආභස්සරකායා චචිත්තා බ්‍රහ්මචිමානං උපපජ්ජනති තස්ස සත්තස්ස සභව්‍යනං. තෙපි තස්ථ හොනති මනොමයො පිතිහකඛො සයමපභො අනතලික්ඛවරො සුභට්ඨාසිනො චිරං දීඝමඤ්ඤානං තිට්ඨනති.

තත්‍ර භික්ඛවෙ යො සො සතොතො පඨමං උපපන්නො තස්ස එවං හොති: ‘අභමසමී බ්‍රහ්මා මහාබ්‍රහ්මා අභිභු අනභිභුතො අඤ්ඤාදඤ්ඤාදසො වසවතති ඉස්සරො කතතා නිමමානා සෙට්ඨො සජ්ජා¹ වසී පිතා භුතභව්‍යානං. මයා ඉමෙ සත්තො නිමිත්තා, තං කිස්ස හෙතු? මමං හි පුබ්බෙ එතදහොසි: අහො වත අඤ්ඤාපි සත්තො ඉත්ථතනං ආගචෙජ්ජය්‍යනති. ඉති මමඤ්ඤා² මනොපණ්ඨි. ඉමෙ ව සත්තො ඉත්ථතනං ආගතා’ති. යෙපි තෙ සත්තො පච්ඡා උපපන්නා³ තෙසමපි එවං හොති: අයං බො භවං බ්‍රහ්මා මහාබ්‍රහ්මා අභිභු අනභිභුතො අඤ්ඤාදඤ්ඤාදසො වසවතති ඉස්සරො කතතා නිමමානා සෙට්ඨො සජ්ජා වසී පිතා භුතභව්‍යානං. ඉමිනා මයං හොතා බ්‍රහ්මුණො නිමිත්තා, තං කිස්ස හෙතු? ඉමං හි මයං අදදසාම ඉධ පඨමං උපපන්නං, මයං පනමහා පච්ඡා උපපන්නා’ති.

1. ස.ජ්ජා. PTS.
2. මම ව. මජ්ඣ.
3. උපපන්නා, සී මු. 1.

45. මහණෙනි, දික් කලක් ඇවෑමෙන් නිසි සමයෙක මෙ ලොව නස්නේ ද, එබඳු වූ කාලයෙක් වේ ම ය. එසේ ලොව නැසෙන කල්හි සත්හු බෙහෙවින් ආහස්සර බඹලොවැ උපදින්නෝ වෙති. ඔහු එහි ධ්‍යානවිත්ත බලයෙන් උපන්නෝ වෙති, ප්‍රීතිය ම ආහාර කොට ඇත්තෝ වෙති, කුමු ම බැබළෙන්නෝ වෙති, අහසෙහි හැසිරෙන්නෝ වෙති, සිත්කළු වස්ත්‍රාභරණ හැඳ පැලඳ සිටින්නෝ වෙති. එහි ඔහු ඉතා බොහෝ කලක් සිටිත්.

මහණෙනි, දික් කලක් ඉක්මිමෙන් නිසි සමයෙක මෙලොව නැවැත හට ගන්නේ නම් එ සේ වූ කාලයෙක් වෙයි. එසේ ලොව හට ගන්නා කල්හි හිස් බඹවිමනෙක් පහළ වෙයි. එ කල්හි එක්තරා සත්‍යයෙක් ආශ්‍ර ගෙවී යෑමෙන් හෝ පින් ගෙවී යෑමෙන් ආහස්සර බඹ ලොවින් සැව ඒ හිස් බඹවිමනෙහි උපදී. හෙ තෙමේ එහි ධ්‍යාන සිතින් උපන්නෝ ප්‍රීතිය ම ආහාර කොට ඇත්තෝ වෙයි. සිය සිරුරු එළියෙන් ම බබළන්නෝ වෙයි, ආකාශවාරී වෙයි, සිත්කළු වස්ත්‍රාභරණ ඇති වැ සිටින්නෝ වෙයි. හේ එහි ඉතා බොහෝ කලක් සිටියි. එහි ඔහු හුදෙකලා වැ බොහෝ කලක් වුසු හෙයින් ‘අන් සත්හු ද මේ අත්බවට එන්නාහු නම් යෙහෙකැ’යි ප්‍රාචීනාවෙක් තෘෂ්ණාවෙක් ඔහුට පහළ වෙයි. ඉක්බිති එක්තරා සත්‍ය කෙනෙක් ද ආශ්‍ර ගෙවීමෙන් හෝ පින් ගෙවීමෙන් හෝ ආහස්සර ලොවින් සැව ඒ බඹවිමනට, ඔහුගේ සහභාවයට පැමිණෙත්. ඔහු ද එහි ධ්‍යානමනසින් උපන්නෝ ප්‍රීතිය ම ආහාර කොට ඇත්තෝ වෙත්, සවයම්ප්‍රන වෙත්, ආකාශවාරී වෙත්, සිත්කළු උයන් විමන් ආදියෙහි සිටින්නෝ (නොහොත් සිත්කළු වස්ත්‍රාභරණ හැඳ පැලඳ සිටින්නෝ) වෙත්. ඔහු එහි ඉතා දික් කලක් සිටිත්. මහණෙනි, එහි යම් සත්‍යයෙක් පළමු වැ උපන්නේ ද, ඔහුට මෙසේ සිතෙක් වෙයි: “මම බ්‍රහම වෙමි, මහා-බ්‍රහම වෙමි, අන් හැම මැඩ පවත්වා සිටින්නෙමි වෙමි, අනුන් විසින් නො මඩනා ලද්දෙමි වෙමි, ඒකාන්තයෙන් සියල්ල දක්නෙමි වෙමි, සියල්ලන් වශයෙහි පවත්වන්නෙමි වෙමි, ඊශ්වර වෙමි, කතී වෙමි, මවන්තා වෙමි, ලොවට උත්තම වෙමි, ලොව සකස් කරන්නා වෙමි, පුරුදු කළ වශිතා ඇත්තෙමි, උපන්නවුන්ගේ ද උපදිනවුන්ගේ ද පියා වෙමි. මා විසින් මේ සත්‍යයෝ මවන ලදහ. ඒ (එසේ සිහනුයේ) කවර හෙයින් ? යත්: ‘අන් සත්‍ය කෙනෙකුත් මෙහි මේ අත්බවට එන්නාහු නම් යෙහෙකැ’යි පූජීයෙහි මට මේ සිත පහළ විය. මෙසේ මාගේ ප්‍රාචීනාව ද විය. මේ සත්‍යයෝත් මගේ ඒ ප්‍රාචීනාව අනු ව මේ අත්බවට ආහ” යනු යි. යම් සත්‍ය කෙනෙක් පසු වැ උපන්නෝ ද ඔවුනට ද මේ සිත වෙයි. ‘මේ භවත් තෙමේ බ්‍රහම ය, මහා-බ්‍රහම ය, අනුන් මැඩැ පවත්වා සිටින්නා ය, අනුන් විසින් නො මැඩුණේ ය, ඒකාන්තයෙන් සියල්ල දක්නේ ය, ලොව තමා වශයෙහි පවත්වන්නේ ය, ඊශ්වර ය, කර්තෘ ය, නිෂාතෘ ය, උත්තමයා ය, ලොව සකස් කරන්නා ය, පුරුදු කළ වශිතා ඇත්තා ය, උපන් උපදනා සියල්ලන් ගේ පියා ය. මේ භවත් බඹහු විසින් අපි මවන ලද්දෙමෝ වමු. ඒ කවර හෙයින් ? යත්: මොහු වනාහි අපට පළමු ව මෙහි උපන්නහු අපි දුටුවමු. අපි වනාහි පසු වැ උපන්නහිම” යනු යි.

46. තනු භික්ඛවෙ යො සො සතොතො පඨමං උපපනොතො, සො දීඝායු-
කතරො ව හොති චණ්ණචන්තතරො ව මහෙසකඛතරො ව. යෙ පන හෙ
සතො පච්ඡා උපපනොතො, හෙ අප්පායුකතරො ව හොනති දුබ්බණ්ණතරො ව
අප්පෙසකඛතරො ව. ඨානං ඛො පනෙනං භික්ඛවෙ විජ්ජති යං අඤ්ඤාතරො
සතොතො නමො කායා චචිත්වා ඉන්ධනං ආගච්ඡති.

ඉන්ධනං ආගතො සමානො අගාරස්මා අනගාරියං පබ්බජති. අගාරස්මා
අනගාරියං පබ්බජිතො සමානො ආභස්මකිය පධානමකිය අනුයොග-
මකිය අප්පමාදමකිය සමමාමනසිකාරමකිය තථාරූපං වෙනොසමාධිං
චුසති යථා සමාභිතෙ විතො නං පුබ්බෙතිවාසං අනුසාරති, තතො පරං
නානුසාරති. සො ඵවමාහ:

‘යො ඛො සො හවං බ්‍රහ්මා මහාබ්‍රහ්මා අභිභු අනභිභුතො අඤ්ඤදච්චදසො
වසචනති ඉසාරො කතො නිමමානා සෙට්ඨා සජ්ජා වසී පිතා භුන-
හට්ඨානං, යෙන මයං නොතා බ්‍රහ්මුණා නිමමිතා, සො නිවෙවා ධුවො
සසාරො අච්චරිණාමධිවෙමා සසාරිසමං තපෙව ඨසාරි. යෙ පන මයං
අනුමහා තෙන හොතා බ්‍රහ්මුණා නිමමිතා, හෙ මයං අනිව්වා අඤ්ඤා
අප්පායුකා චචනධම්මා ඉන්ධනං ආගතා’ති.

ඉදං භික්ඛවෙ පඨමං ඨානං යං ආගමම යං ආරබ්භ ඵකෙ සමණ-
බ්‍රාහ්මණා ඵකච්චසසාරිකා ඵකච්චඅසසාරිකා ඵකච්චං සසාරං ඵකච්චං
අසසාරං අනනානඤ්ච ලොකඤ්ච පඤ්ඤාපෙනති.

47. දුතියෙ ව හෙතොතො සමණබ්‍රාහ්මණා නිමාගමම නිමාරබ්භ
ඵකච්චසසාරිකා ඵකච්චඅසසාරිකා ඵකච්චං සසාරං ඵකච්චං අසසාරං
අනනානඤ්ච ලොකඤ්ච පඤ්ඤාපෙනති ?

46. මහණෙනි, එහි යම් සත්‍යයක් පලමු වැ උපන්නේ ද, හේ සෙස්සනට වඩා දීඝියුෂක වෙයි, සෙස්සනට වඩා වණ්ණවත් වෙයි, සෙස්සනට වඩා මහායශස් ඇත්තේ වෙයි. යම් කෙනෙක් වනාහි පසු වැ උපන්නේ ද ඔහු පලමු උපන්නුට වඩා මන්දියුෂක ද වෙති, ඔහුට වඩා වණ්ණයෙන් හීන ද වෙති, ඔහුට වඩා අල්පයශස් ඇත්තේ ද වෙති. මහණෙනි, යම් හෙයෙකින් ඔවුන් අතුරෙන් කිසි සත්‍යයක් ඒ බ්‍රහ්මනිකායයෙන් සැව මේ මිනිසන්ඛවට පැමිණේ ය යන කාරණයක් ඇද්ද මෙය විද්‍යමාන ය. (වන එකෙක). එසේ හේ මේ මිනිසන්ඛවට ආයේ ම ගිහි ගෙයින් පැවිදි බිමට වදී. ගිහි ගෙයින් පැවිදි බිමට වන්නේ ම, හේ උත්සාහ වඩා වැර වඩා පුන පුනා වැයම් කොට නොපමා බව නිසා බුවණ නිසා, යම් සමාධියෙකින් සිත මනා වැ පිහිටි කල්හි මෙයින් පෙරු වූ ජාතිය සිහි කෙරේ ද, එයින් ඔබ්බෙහි සිහි නො කෙරේ ද, එසේ වූ විතසමාධියක් ලබයි. හෙ නෙම මෙසේ කියයි: “යම් ඒ භවත් බ්‍රහ්මයෙක් මහාබ්‍රහ්ම ද, අනුන් මැඛ පවත්-වන්නේ ද, ඊශ්වර ද, කාරක ද, නිමාපක ද, උත්තම ද, ලොව සකස් කරන්නේ ද, පුරුදු කළ වශිතා ඇත්තේ ද, උපනුන්භවත් උපදනා-වුන්භවත් පිතා ද, යම් භවත් මහබ්‍රහ්ම විසින් අපි මවන ලදුමෝ ද, ඒ මහබ්‍රහ්ම නෙමේ නිත්‍ය ය, ධ්‍රැව ය (නො මැරෙන්නේ ය), සදාකාලික ය, නොවෙනස් වන සවනාව ඇත්තේ ය, මහාපෘථිවි ආදී ශාශ්වත වස්තූන් හා සම වැ එසේ ම නොවෙනස් වැ සිටින්නේ ය. යම් බඳු අපි ඒ භවත් බ්‍රහ්ම විසින් මවන ලදුමෝ ද, ඒ අපි අනිත්‍යයම්භ, අධ්‍රැවයම්භ, අල්පා-යුෂකයම්භ, මැරෙන සවනාවය ඇත්තම්භ, එ බැවින් බ්‍රහ්ම ලොවින් සැව මෙහි මේ මිනිසන්ඛවට ආමිභ” යනු යි.

මහණෙනි, යමක් නිසා යමක් ඇරැබැ ඇතැම් මහණ බමුණෝ එකත්‍ය-ශාශ්වතිකත් ඒකත්‍යඅශාශ්වතිකත් වූවෝ ආත්මයන් ලෝකයන් එක් කොටසක් ශාශ්වත කොටත් එක් කොටසක් අශාශ්වත කොටත් පණවත් නම්, මේ ඒ පලමු කාරණය යි.

47. දෙවෙනි කාරණයෙහිත් — පින්වත් මහණ බමුණෝ කුමක් නිසා කීමෙක එල්බැ ඒකත්‍යශාශ්වතික ද ඒකත්‍ය අශාශ්වතික ද වූවෝ ආත්මයන් ලෝකයන් එක් කොටසක් ශාශ්වතත් එක් කොටසක් අශාශ්වතත් කොට පණවත් ද? යත්:

සහති භික්ඛවෙ බිඛ්ඛාපදෙසිකා නාම දෙවා. තෙ අතිවෙලං හස්ස-
බිඛ්ඛාරතිධමමසමාපනනා විහරන්ති. තෙසං අතිවෙලං හස්සබිඛ්ඛාරතිධමම-
සමාපනනානං විහරනං සති මුස්සති. සතියා සමෙමාසා තෙ දෙවා තමනා
කායා වචන්ති.

ථානං බො ජනෙනං භික්ඛවෙ විජ්ජති යං අඤ්ඤානරො සතෙනා
තමනා කායා වචිත්වා ඉන්ද්‍රතනං ආගච්ජති. ඉන්ද්‍රතනං ආගතො සමානො
අගාරස්මා අගාරියං පබ්බජති. අගාරස්මා අගාරියං පබ්බජිතො සමානො
ආනප්පමනාය පධානමනාය අනුයොගමනාය අප්පමාදමනාය සමමාමනසි-
කාරමනාය තථාරූපං වෙනොසමාධිං ජුස්සති යථාසමාතිතෙ විතෙන තං
පුබ්බෙතිවාසං අනුස්සරති, තතො පරං තානුස්සරති.

සො ඵමාන: යෙ බො තෙ භොනෙනා දෙවා න බිඛ්ඛාපදෙසිකා,
තෙ න අතිවෙලං හස්සබිඛ්ඛාරතිධමමසමාපනනා විහරන්ති. තෙසං න
අතිවෙලං හස්සබිඛ්ඛාරතිධමමසමාපනනානං විහරනං සති න මුස්සති.
සතියා අසමෙමාසා තෙ දෙවා තමනා කායා න වචන්ති, නිච්චා ධුචා සස්සතා
අට්ඨපරිණාමධමමා සස්සතිසමං තප්ඵව ධස්සන්ති. යෙ ජන මයං අනුමින
බිඛ්ඛාපදෙසිකා, තෙ මයං අතිවෙලං හස්සබිඛ්ඛාරතිධමමසමාපනනා විහරිණ.
තෙසං නො අතිවෙලං හස්සබිඛ්ඛාරතිධමමසමාපනනානං විහරනං සති
මුස්සි. සතියා සමෙමාසා ඵචං මයං තමනා කායා චුතා අතිච්චා අධුච්චා
අප්පාසුකා වචනධමමා ඉන්ද්‍රතනං ආගතා'ති.

ඉදං භික්ඛවෙ උතියං ථානං යං ආගමම යං ආරඛහ ඵකෙ සමණ-
බ්‍රාහ්මණා ඵකච්චසස්සතිකා ඵකච්චඅසස්සතිකා ඵකච්චං සස්සතං ඵකච්චං
අසස්සතං අතතානඤ්ච ලොකඤ්ච පඤ්ඤපෙහති.

48. තතියෙ ව නොනෙනා සමණබ්‍රාහ්මණා කිමාගමම කිමාරඛහ
ඵකච්චසස්සතිකා ඵකච්චඅසස්සතිකා ඵකච්චං සස්සතං ඵකච්චං අසස්සතං
අතතානඤ්ච ලොකඤ්ච පඤ්ඤපෙහති ?

සහති භික්ඛවෙ මනොපදෙසිකා නාම දෙවා. තෙ අතිවෙලං අඤ්ඤා-
මඤ්ඤං උපතිජ්ජායන්ති. තෙ අතිවෙලං අඤ්ඤාමඤ්ඤං උපතිජ්ජායන්තා,
අඤ්ඤාමඤ්ඤමහි විතතාති පදුසෙහති. තෙ අඤ්ඤාමඤ්ඤමහි පදුට්ඨවිතතා
තිලනතකායා කීලනනවිතතා. තෙ දෙවා තමනා කායා වචන්ති.

මහණෙනි, බිඩ්ධාපදෝසික නම් දෙව් කෙනෙක් ඇත්තාහ. ඔහු ආභාරො-
පනෝගකාලය ඉක්මවා මෙවුන්දමිති ද කාසික වාවසික ක්‍රීඩායෙහි ද
යෙදුණෝ වැ වෙසෙත්. බොජුන් ගන්නා කාලසීමාව ද ඉක්මවා මෙවුන්-
දමිති ද කාසික වාවසික ක්‍රීඩායෙහි ද ඇලෙන සවභාවයට පැමිණ වසන
ඔවුන්ගේ බොජුන් ගැන්මෙහි සිහි නැති වේ. එසේ සිහි නැති වීමෙන්
ඒ දෙවියෝ ඒ දේවනිකායයෙන් ව්‍යුහ වෙත්.

මෙසේ වූ එක්තරා සත්‍වයෙක් ඒ දේවනිකායයෙන් සැව මේ
මිනිස්බවට පැමිණේ ය යන යමක් ඇද්ද, මෙය ඇති එකෙක. එසේ මේ
මිනිස්බවට පැමිණියා වූ ම හේ ගිහිගෙන් නික්ම පැවිදි වේ. පැවිදි
වූයේ ම උත්සාහ වඩා, වැර වඩා, පුනපුනා වැර වඩා, එලැඹ සිටි සිහිය
වඩා, නුවණ වඩා, යම් සමාධියෙකින් සිත මනා වැ පිහිටි කල්හි ඒ
පෙර අත්බව සිහි කෙරේ ද, එයින් යට සිහි නො කෙරේ ද, එබඳු වූ
විත්තසමාධියක් ලබයි.

හේ මෙසේ කියයි: “යම් පින්වත් දෙව් කෙනෙක් බිඩ්ධාපදෝසික
නො වෙත් ද, ඔහු බොජුන්වේලාව ඉක්මවා මෙවුන්දමිතින් කාසික
වාවසික ක්‍රීඩායෙහින් ඇලෙන සවභාවයට පැමිණියෝ වැ නො වෙසෙත්.
එසේ වේලාව ඉක්මවා මෙවුන්දමිතින් සෙසු කාසික වාවසික ක්‍රීඩායෙහින්
ඇලෙන සවභාවයට පැමිණ නොවසන ඔවුනට බොජුන් ගැන්මෙහි සිහි
නැති නො වේ. එසේ සිහි නැති නොවනුයෙන් ඒ දෙවියෝ ඒ දේව-
නිකායයෙන් ව්‍යුහ නො වෙත්. ඔහු නිත්‍ය හ. ඒකාන්ත හ. සදකාලික හ.
නො පෙරළෙන සුලු හ. ශාශ්වතීනට (පෘථිවි ආදි සදකාලික වස්තූනට)
සම වැ එසේ ම සිටුනාහ යම් බඳු වූ අපි වනාහි බිඩ්ධාපදෝසික වමෝ ද, ඒ
අපි වේලාව ඉක්මවා හදීක්‍රීඩාරනිධීමයට පැමිණියෝ වැ වුසුමෝ ද, වේලාව
ඉක්මවා හදීක්‍රීඩාරනිධීමයට පමිණියෝ වැ වසන ඒ අපට බොජුන් ගැන්මෙහි
සිහි නැති විය. සිහි නැති වීමෙන් මෙසේ අපි ඒ දිව්‍යනිකායයෙන්
ව්‍යුහ වුවමෝ එ හෙයින් ම අනිත්‍ය වූවමෝ අටුව වුවමෝ අල්පායුෂක
වුවමෝ මැරෙන සවභාවය ඇත්තමෝ මේ මිනිස්බවට පැමිණියමිහ”
යනු සි.

මහණෙනි, යමක් නිසා යමෙක එල්බෑ ඇතැම් මහණබමුණෝ
ඒකත්‍යශාශ්වතික ද ඒකත්‍යඅශාශ්වතික ද වූවෝ ආත්මයන් ලෝකයන්
එක් කොටසක් ශාශ්වත ද එක් කොටසක් අශාශ්වත ද කොට පණවත්
නම්, මේ ඒ දෙවෙනි කාරණය සි.

48. නෙවෙනි කරුණෙහි ද - පින්වත් මහණබමුණෝ කුමක් උදෙසා
කුමක් ඇරැබෑ ඒකත්‍යශාශ්වතික ද ඒකත්‍යඅශාශ්වතික ද වූවෝ ආත්මයන්
ලෝකයන් කොටසක් ශාශ්වත වශයෙනුත් කොටසක් අශාශ්වත වශයෙනුත්
පණවත් ද ? යත්:

මහණෙනි, මනෝපදෝසික නම් දෙව් කෙනෙක් ඇත්ත. ඔහු කිපුණු
සිහින් බොහෝ වේලා උනුන් බලත්. ඔහු කිපුණු සිහින් උනුන්
බලන්නෝ, උනුන් කෙරෙහි හිත් දූෂිත කෙරෙත්. මෙසේ උනුන්
කෙරෙහි දූෂිත කළ සිත් ඇති ඔහු (එ හෙයින් ම) මිරිකුණු කය
ඇත්තෝ මිරිකුණු සිත් ඇත්තෝ ඒ දේවනිකායයෙන් ව්‍යුහ වෙත්.

ධානං බො ජනෙනං භික්ඛවෙ විජ්ජති යං අඤ්ඤානරො සභෙනා නමහා කායා ච්චික්ඛා ඉජ්ජනං ආගච්ජති. ඉජ්ජනං ආගතො සමානො අගාරස්මා අනගාරියං ජබ්බජ්ජති. ආගාරස්මා අනගාරියං ජබ්බජ්ජතො සමානො ආනසමකියං පට්ඨානමකියං අනුෂ්ඨාගමකියං අප්පමාදමකියං සමමා- මනසිකාරමකියං නථාරූපං වෙතොසමාඛිං. චූසති යථාසමාභිතෙ විවෙනා නං ජුබ්බෙතිවාසං අනුස්සරති නතො පරං නානුස්සරති.

සො ඵවමාන: යෙ බො තෙ භොනෙනා දෙවා න මනොපද්දෙසිකා, තෙ න අතිවෙලං අඤ්ඤමඤ්ඤං උපනිජ්ඣායන්ති. තෙ න අතිවෙලං අඤ්ඤමඤ්ඤං උපනිජ්ඣායන්තො අඤ්ඤමඤ්ඤමභි අප්පද්වඨ්චිනතො අනිලනන- කායා අනිලනනචිනතො. තෙ දෙවා නමහා කායා න ච්චන්ති නිච්චා ධ්‍රුවා සසස්නා අවිපරිණාමධමමා සසස්නිසමං තපථව ධස්සන්ති. යෙ පන මයං අනුමහ මනොපද්දෙසිකා, තෙ මයං අතිවෙලං අඤ්ඤමඤ්ඤං උපනිජ්ඣාසිමහ. තෙ මයං අතිවෙලං අඤ්ඤමඤ්ඤං උපනිජ්ඣායන්තො අඤ්ඤමඤ්ඤමභි¹ චිනතාති පද්දසිමහ. තෙ මයං අඤ්ඤමඤ්ඤමභි පද්ධඨ්චිනතො නිලනනකායා නිලනනචිනතො ඵචං නමහා කායා චුතා අනිච්චා අද්ධුවා අප්පායුකා ච්චන්ධමමා ඉජ්ජනං ආගතා²ති.

ඉදං භික්ඛවෙ තතියං ධානං යං ආගමම යං ආරඛ්භ ඵකෙ සමණ- බ්‍රාහ්මණො ඵකච්චසසස්නිකා ඵකච්චඅසසස්නිකා ඵකච්චං සසස්නං ඵකච්චං අසසස්නං අනතානඤ්ච ලොකඤ්ච පඤ්ඤපෙනති.

49. වඩුන්ථ ච භොනෙනා සමණබ්‍රාහ්මණො කිමාගමම කිමාරඛ්භ ඵකච්චසසස්නිකා ඵකච්චඅසසස්නිකා ඵකච්චං සසස්නං ඵකච්චං අසසස්නං අනතානඤ්ච ලොකඤ්ච පඤ්ඤපෙනති?

ඉධ භික්ඛවෙ ඵකච්චො සමණො වා බ්‍රාහ්මණො වා නහාභී තොති චීමංසී. සො තකකපරියාකනං චීමංසානුචරිතං සයමපටිභානං ඵවමාන: යං බො ඉදං චුච්චති වකඛුන්ති³පි සොනන්ති⁴පි ඝාණං⁵ති⁶පි කායො⁷ති⁸පි, අයං අනතා අනිච්චො අද්ධුවො අසසස්නො විපරිණාමධමෙමො. යං ච බො ඉදං චුච්චති විනතන්ති වා මනො⁹ති වා විඤ්ඤාණන්ති වා අයං අනතා නිච්චො ධ්‍රුවො සසස්නො අවිපරිණාමධමෙමො සසස්නිසමං තපථව ධස්සන්ති ති.

ඉදං භික්ඛවෙ වඩුන්ථ ධානං යං ආගමම යං ආරඛ්භ ඵකෙ සමණ- බ්‍රාහ්මණො ඵකච්චසසස්නිකා ඵකච්චඅසසස්නිකා ඵකච්චං සසස්නං ඵකච්චං අසසස්නං අනතානඤ්ච ලොකඤ්ච පඤ්ඤපෙනති.

1. අඤ්ඤමඤ්ඤං. සීමු.

එක්තරා සත්‍යයෙක් ඒ දේවනිකායයෙන් සැව මේ මිනිසන්බවට පැමිණේ ය යන යමක් ඇද්ද, මහණෙනි, මේ කාරණය ඇති එකෙකි. එසේ හේ මේ මිනිසන්බවට පැමිණියේ ම ගිහිගෙන් නික්මැ පැවිදිබිමට පැමිණේ. පැවිදිබිමට පැමිණි හෙ තෙමේ උත්සාහය නිසා වීර්යය නිසා නැවත නැවත වැර වැඩුණු නිසා නොපමාව නිසා නුවණ නිසා, යම්සේ සිත මොනවට පිහිටි කල්හි ඒ පෙර අත්බව සිහි කෙරේ ද, එසින් යට සිහි නො කෙරේ ද, එබඳු වූ විභවසමාධියක් ලබයි.

හේ මෙසේ කියයි: “යම් පින්වන් දෙවි කෙනෙක් මනෝපද්දෙසික නො වෙත් ද, ඔහු බොහෝ වේලාවක් උනුන් කිපි සිතින් නො බලන්. ඉතා බොහෝ වේලාවක් කිපිසිතින් උනුන් නො බලන ඔහු උනුන් කෙරෙහි සිත් රිදුවා නො ගනිත්. උනුන් කෙරෙහි සිත් රිදුවා නො ගත් ඔහු කලානත නො වූ කය ඇත්තෝ, කලානත නො වූ සිත් ඇත්තෝ, ඒ දිව්‍ය නිකායයෙන් ව්‍යුත නො වෙත්. යම් බඳු වූ අපි වනාහි මනෝපද්දෙසික වූවු ද, ඒ අපි ඉතා බොහෝ වේලාවක් උනුන් කිපි සිතින් බැලුමිහ. ඒ අපි බොහෝ වේලා උනුන් කිපි සිතින් බලන්නමෝ උනුන් කෙරෙහි සිත් රිදුවා ගනුමිහ. ඒ අපි උනුන් කෙරෙහි රිදුවා ගත් සිත් ඇත්තමෝ කලානත වූ කය ඇත්තමෝ කලානත වූ සිත් ඇත්තමෝ මෙසේ ඒ දේවනිකායයෙන් ව්‍යුත වූවමෝ (එහෙසින් ම) අනිත්‍යයමිහ. අධ්‍රැවයමිහ. අල්පායුෂ්කයමිහ. මෑරෙන සවනාවය ඇත්තමෝ මේ මිනිස්බවට ආමිහ” යනු යි.

මහණෙනි, ඇතැම් මහණබමුණෝ යමක් උදෙසා යමක් ඇරැබූ ඒකත්‍යශාශවනික ද ඒකත්‍යඅශාශවනික ද වූවෝ ආත්මයන් ලෝකයන් එක් කොටසක් ශාශවන ද එක් කොටසක් අශාශවන ද කොට පණවන් නම්, මේ ඒ තෙවෙනි කාරණය යි.

49. මහණෙනි, සතර වන කරුණෙහි - හවත් මහණබමුණෝ කුමක් උදෙසා කුමක් ඇරැබූ ඒකත්‍යශාශවනික ද ඒකත්‍යඅශාශවනික ද වූවෝ ආත්මයන් ලෝකයන් එක් කොටසක් ශාශවන කොටත් එක් කොටසක් අශාශවන කොටත් පණවන් ද? යන්:

මහණෙනි, මෙහි එක්තරා මහණෙක් හෝ බමුණෙක් හෝ තඤ්චි වනඤ්චි කරන්නේ වෙයි, අයෝනිසෝමනස්කාරයෙන් විමසන්නේ වෙයි. හේ තඤ්චි කොට හත්තා ලද, නොනුවණින් විමසා ගැන්ම අනුවැ පැවැති, තමාගේ හුදු වැටැහීම මෙසේ පවසයි: “ඇස යැ යි ද කණ යැ යි ද දිව යැ යි ද කය යැ යි ද කියා මේ යමක් කියනු ලැබේ නම්, එසේ වූ මේ ආත්මය අනිත්‍ය ය, අධ්‍රැව ය, අශාශවන ය, පෙරැලෙනසුලු ය. සිත ය කියා හෝ මනසය කියා හෝ විඤ්ඤය කියා හෝ යමක් කියනු ලැබේ නම්, එසේ වූ මේ ආත්මය වනාහි නිත්‍ය ය, ධ්‍රැව ය, ශාශවන ය, නොපෙරැලෙනසුලු ය, (මහාපෘථිව්‍යාදි) සද්කාලික වස්තූන් හා සම වැ එසේ ම නො වෙනස් වැ සිටුනේ ය” යනු යි.

මහණෙනි, යමක් උදෙසා යමක් ඇරැබූ ඇතැම් මහණබමුණෝ ඒකත්‍යශාශවනික ද ඒකත්‍ය අශාශවනික ද වූවෝ ආත්මයන් ලෝකයන් එක් කොටසක් ශාශවන කොට ද එක් කොටසක් අශාශවන කොට ද පණවන් නම්, මේ ඒ සතරවන කාරණය යි.

ඉමෙ හි බො තෙ භික්ඛවෙ සමණො වා බ්‍රාහ්මණො වා එකච්චසස්සතිකා එකච්චඅසස්සතිකා එකච්චං සස්සනං එකච්චං අසස්සනං අන්තානඤ්ච ලොකඤ්ච පඤ්ඤාපෙනති වතුහි වජ්ජිහි.

යෙ හි කෙවි භික්ඛවෙ සමණො වා බ්‍රාහ්මණො වා එකච්චසස්සතිකා එකච්චඅසස්සතිකා එකච්චං සස්සනං එකච්චං අසස්සනං අන්තානඤ්ච ලොකඤ්ච පඤ්ඤාපෙනති, සබ්බෙ තෙ ඉමෙහෙව වතුහි වජ්ජිහි, එතෙසං වා අඤ්ඤනරෙන. නඤ්ඤී ඉතො ඛතිඤ්ඤා.

50. නගිදං භික්ඛවෙ නථාගතො පජානාති: “ඉමෙ දිට්ඨිධර්මානා එවං ගතිනා එවං පරාමධර්මා එවංගතිකා හවිස්සන්ති එවංඅභිසමපරායං”ති. තං ව නථාගතො පජනාති. තතො ව උත්තරිත්තරං පජනාති. තං ව පජානන්තං න පරාමසති. අපරාමසතො වස්ස පච්චන්තංයෙච නිබ්බුති විදිනා. වෙදනානං සමුදයඤ්ච අත්ථගමඤ්ච අස්සාදඤ්ච ආදීනවඤ්ච නිස්සරණඤ්ච යථාභුතං විදිනා අනුපාදා විමුත්තො භික්ඛවෙ නථාගතො.

51. ඉමෙ බො තෙ භික්ඛවෙ ධම්මා ගමහිරා දුද්දසා දුරනුබොධා සන්තා පණ්ණිනා අනකතාවචරා නිජුණා පණ්ණිනවෙදනීයා, යෙ නථාගතො සයං අභිඤ්ඤා සචජ්ජකන්තා පච්චෙදෙති, යෙහි නථාගතස්ස යථාභුච්චං චණණං සමමා වදමානා වදෙය්‍යං.

52. සනාහි භික්ඛවෙ එකෙ සමණබ්‍රාහ්මණො අන්තානන්තිකා අන්තානන්තං ලොකස්ස පඤ්ඤාපෙනති වතුහි වජ්ජිහි. තෙ ව භොතො සමණබ්‍රාහ්මණො කිමාගමම කිමාරබ්භ අන්තානන්තිකා අන්තානන්තං ලොකස්ස පඤ්ඤාපෙනති වතුහි වජ්ජිහි?

ඉධ භික්ඛවෙ එකච්චො සමණො වා බ්‍රාහ්මණො වා ආනප්පමකිය පධානමකිය අනුයොගමකිය අප්පමාදමකිය සමමාමනසිකාරමකිය නථාරූපං වෙනොසමාධිං චුසති යථාසමාහිතෙ වින්තෙ අන්තසඤ්ඤේ ලොකසමිං විහරති. සො එවමාහ: “අන්තවා අයං ලොකො පරිච්චුමො. තං නිස්ස හෙතු? අහං හි ආනප්පමකිය -පෙ- නථාරූපං වෙනොසමාධිං චුසාමි යථා සමාහිතෙ වින්තෙ අන්තසඤ්ඤේ ලොකසමිං විහරාමි. ඉමනා මහ. එතං ජානාමි: යථා අන්තවා අයං ලොකො පරිච්චුමො”ති.

ඉදං භික්ඛවෙ පඨමං ධානං යං ආගමම යං ආරබ්භ එකෙ සමණබ්‍රාහ්මණො අන්තානන්තිකා අන්තානන්තං ලොකස්ස පඤ්ඤාපෙනති.

මහණෙනි, ඒ මහණබමුණෝ ඒකත්‍යශාඛවික ද ඒකත්‍යඅශාඛවික ද වූවෝ මේ සතර කරුණින් ආත්මයන් ලෝකයන් එක් කොටසක් ශාඛවන ද එක් කොටසක් අශාඛවන ද කොට පණවත්.

මහණෙනි, යම් මහණකෙනෙක් හෝ යම් බමුණුකෙනෙක් හෝ ඒකත්‍යශාඛවික ද ඒකත්‍යඅශාඛවික ද වූවෝ ආත්මයන් ලෝකයන් එක් කොටසක් ශාඛවන ද එක් කොටසක් අශාඛවන ද කොට පණවත් නම්, ඒ සියල්ලෝ මේ සතර කරුණින් ම හෝ මොවුන් අතුරෙන් එක් කරුණෙකින් හෝ එසේ පණවත්. මෙයින් පිටත් අන් කරුණෙක් නැත.

50. මහණෙනි, ‘මේ දූෂිතකාරණයෝ මෙසේ ගන්නා ලද්දේ, මෙසේ පරාමශීතය කරන ලද්දේ මෙබඳු තීරයාදි විපාකගති ඇත්තෝ වෙත්, මෙබඳු පරලොචි ඇතියෝ වෙත් යැ’ යි මේ සතර දූෂිතගතය ම නවාගත තෙමේ දන්නේ ය. නවාගත තෙමේ එය ද එසින් මන්තෙති වූ සියල්ල ද දැනී. එය දන්නේ, ‘මෙය මම් දැනීම’ යි ඒ දුන්ම තෘෂණ දූෂිත මාන වශයෙන් පරාමශීතය නො කෙරෙ යි. එය පරාමශීතය නො කරන්නා වූ ඔහු විසින් ම තමාගේ කෙලෙස් නිවීම දන්නා ලද්දේ ය. (සුව ඇති තැන් පතපතා අන්‍යනීඪිකයෝ නානාදූෂිතගතයට පිවිසෙත් නම්) නවාගත තෙමේ ඒ චේදනාවන්ගේ උපත ද නැස්ම ද රසය ද දොස ද නික්මුම ද ඇති සැටි දැන උපාදාන රහිත වැ මිදුණේ වෙයි.

51. මහණෙනි, නවාගත බුදුරජ යම් ධර්ම කෙනෙකුන් තෙමේ ම විශිෂ්ට ඥානයෙන් දැන පසක් කොට පවසා නම්, නවාගත බුදුහුගේ ඇති පරිදි වූ ම භුක් කියන්නට තැත් කරන්නෝ යම් ධර්ම කෙනෙකුන් කරණ කොට ගෙන කියන්නෝ නම්, මේ වනාහි ගැඹුරු වූ දුර්දශී වූ දුර්නුබෝධ වූ ශාන්ත වූ ප්‍රණීත වූ අතකීවචර වූ සියුම් වූ පණබිතචේදනීය වූ ඒ ධර්මයෝ ය.

52. මහණෙනි, ඇතැම් මහණබමුණු කෙනෙක් ලොව කෙළවරක් ඇති- නැතිබව පිලිබඳ උපදවා ගත් දූෂිත ඇත්තෝ, කරුණු සතරෙකින් ලොවෙහි අන්තය හෝ අන්තය පණවත්. ඒ හවත් මහණබමුණෝ කුමක් නිසා කුමක් ඇරැබූ අන්තාන්තකවාද ඇත්තෝ කරුණු සතරෙකින් ලොවැ අන්තාන්තකය පණවත් ද? යත්:

මහණෙනි, මෙහි ඇතැම් මහණෙක් හෝ බමුණෙක් උත්සාහය නිසා විශ්ඤාන නිසා පුනපුතා වැර වැඩුම් නිසා අප්‍රමාදය නිසා නුවණ නිසා, යම් සමාධියෙකින් සිත මොනොවට පිහිටි කල්හි ලොවෙහි අන්ත- සංඤී වැ වෙසේ නම්, එසේ වූ විනතසමාධියක් ලබයි. හේ මෙසේ කියයි: “මේ ලොව අන්තවත් ය, භාවපසින් ම වට ය.* ඒ කවර හෙයින්? යත්: මම් වනාහි උත්සාහය නිසා ... යම් සමාධියෙකින් සිත මොනොවට පිහිටි කල්හි ලොවෙහි අන්තසංඤී ව වෙසෙමි ද, එසේ වූ විනතසමාධියක් ලැබීම. මේ කරුණින් මෙලොව යම්සේ අන්තවත් ද, භාවපසින් වට ද, එසේ මෙය මම් දැනීම” යනු යි.

මහණෙනි, යමක් නිසා යමක් ඇරැබූ ඇතැම් මහණ බමුණෝ අන්තා- නන්තිකදූෂිත ඇත්තෝ ලොවෙහි අන්තාන්තකය පණවත් නම්, මේ ඒ පලමු වන කාරණය යි.

*. පරිවූම(පරිවර්තමන්)-වටින් ම මානිය ඇත්තේ යනු පද්‍යය යි. එයින් ‘සසීමය, වට ය’ යන අදහස ලැබේ.

53. දුතියෙ ව භොනොනා සමණබ්‍රාහ්මණා කිමාගමම කිමාරබ්‍හ අනානනනිකා අනානනනං ලොකස්ස පඤ්ඤපෙනති ?

ඉධ භික්ඛවෙ එකවෙවා සමණො වා බ්‍රාහ්මණො වා ආනප්‍රමනාය පටානමනාය අනුසොගමනාය අප්‍රමාදමනාය සමමාමනසිකාරමනාය නථාරූපං වෙතොසමාධිං චුසන්ති, යථාසමාහිතෙ විතො අනනසඤ්ඤී ලොකස්මිං විහරන්ති. සො එවමාහ: “අනනො අයං ලොකො අපරියනොනා. යෙ තෙ සමණබ්‍රාහ්මණා එවමාහංසු: අනනවා අයං ලොකො පරිච්චමො’ති, තෙසං මුසා, අනනො අයං ලොකො අපරියනොනා. තං කිස්ස හෙතු ? අහං හි ආනප්‍රමනාය -පෙ- නථාරූපං වෙතොසමාධිං චුසාමි යථාසමාහිතෙ විතො අනනසඤ්ඤී ලොකස්මිං විහරාමි. ඉමිනාමහං එනං ජානාමි යථා අනනො අයං ලොකො අපරියනොනා’ති.”

ඉදං භික්ඛවෙ දුතියං ධානං යං ආගමම යං ආරබ්‍හ එකෙ සමණ-බ්‍රාහ්මණා අනානනනිකා අනානනනං ලොකස්ස පඤ්ඤපෙනති.

54. තතියෙ ව භොනොනා සමණබ්‍රාහ්මණා කිමාගමම කිමාරබ්‍හ අනානනනිකා අනානනනං ලොකස්ස පඤ්ඤපෙනති ?

ඉධ භික්ඛවෙ එකවෙවා සමණො වා බ්‍රාහ්මණො වා ආනප්‍රමනාය පටානමනාය අනුසොගමනාය අප්‍රමාදමනාය සමමාමනසිකාරමනාය නථාරූපං වෙතොසමාධිං චුසන්ති, යථාසමාහිතෙ විතො උඤ්ඤමධො අනනසඤ්ඤී ලොකස්මිං විහරන්ති තිරියං අනනසඤ්ඤී. සො එවමාහ: “අනනවා ව අයං ලොකො අනනො ව. යෙ තෙ සමණබ්‍රාහ්මණා එවමාහංසු: ‘අනනවා අයං ලොකො පරිච්චමො’ති, තෙසං මුසා, යෙ’පි තෙ සමණබ්‍රාහ්මණා එවමාහංසු: ‘අනනො අයං ලොකො අපරියනොනා’ති, තෙසමපි මුසා, අනනවා ව අයං ලොකො අනනො ව. තං කිස්ස හෙතු ? අහං හි ආනප්‍රමනාය -පෙ- නථාරූපං වෙතොසමාධිං චුසාමි යථා සමාහිතෙ විතො උඤ්ඤමධො අනනසඤ්ඤී ලොකස්මිං විහරාමි තිරියං අනනසඤ්ඤී. ඉමිනාමහං එනං ජානාමි: යථා අනනවා ව අයං ලොකො අනනොනා” වාහි.

ඉදං භික්ඛවෙ තතියං ධානං යං ආගමම යං ආරබ්‍හ එකෙ සමණ-බ්‍රාහ්මණා අනානනනිකා අනානනනං ලොකස්ස පඤ්ඤපෙනති.

55. චතුතෙඨ ව භොනොනා සමණබ්‍රාහ්මණා කිමාගමම කිමාරබ්‍හ අනානනනිකා අනානනනං ලොකස්ස පඤ්ඤපෙනති ?

53. දෙවෙනි කරුණෙහි ද - භවත් මහණබමුණෝ කුමක් නිසා කිමෙක ඵල්බැ අන්තානන්තිකදුෂටී ගන්තෝ ලොවෙහි අන්තානන්තිය පණවත් ද? යත්:

මහණෙනි, මෙහි ඵක්ඛරු මහණෙක් හෝ බමුණෙක් හෝ උත්සාහය නිසා පුනපුනා වැර වැඩුම් නිසා නොපමාව නිසා නුවණ නිසා, යම් සමාධියෙකින් (ධ්‍යානයෙකින්) සිත මනා වැ පිහිටි කල්හි ලොවෙහි අනන්තසංඤ්චා වෙසේ ද, එසේ වූ චින්තකසමාධියක් උපදවයි. හේ මෙසේ කියයි: “මේ ලොව අනන්ත ය, අපරියන්ත ය. යම් ඒ මහණබමුණු කෙනෙක් ‘මේ ලෝකය කෙළවරක් ඇත්තේ ය. භාන්තසින් වට යැ’ යි මෙසේ කිහු ද, ඔවුන්ගේ කීම බොරු ය. මේ ලෝකය අනන්ත ය, අපරියන්ත ය. කවර හෙයින්? යත්: මම් වනාහි උත්සාහය නිසා... යම් සමාධියෙකින් සිත මනා වැ පිහිටි කල්හි ලොවෙහි අනන්තසංඤ්චා වෙසෙමි ද, එබඳු වූ චින්තකසමාධියක් ලැබිමි. ලෝකය යම් සේ අනන්ත ද අපරියන්ත ද, මම මේ කාරණයෙන් මෙය එසේ දනිමි” යනු යි.

මහණෙනි, යමක් නිසා යමෙක ඵල්බැ ඇතැම් මහණබමුණෝ අන්තානන්තිකදුෂටී ගන්තෝ ලෝකය පිළිබඳ අන්තානන්තිය පණවත් නම්, මේ ඒ දෙවෙනි කාරණය යි.

54. මහණෙනි, තෙවෙනි කරුණෙහි ද - මහණබමුණෝ කුමක් නිසා කුමක් ඇරැබැ අන්තානන්තිකදුෂටී ඇත්තෝ ලොවැ අන්තානන්තිය පණවත් ද? යත්:

මහණෙනි, මෙහි ඇතැම් මහණෙක් හෝ බමුණෙක් හෝ උත්සාහය නිසා චීර්යය නිසා පුනපුනා වැර වැඩුම් නිසා නොපමාව නිසා නුවණ නිසා, යම් සමාධියෙකින් සිත මොනොවට පිහිටි කල්හි, ‘ලොවෙහි උසින් යටින් කෙළවරක් ඇතැ’ යි සංඥ ඇති වැ, එහෙත් ‘ලොවෙහි සරසින් කෙළවරක් නැතැ’ යි යන සංඥ ඇති වැ වෙසේ ද, එසේ වූ චිත්තකසමාධියක් ලබයි. හේ මෙසේ කියයි: “මේ ලොව කෙළවරක් ඇත්තේ ද කෙළවරක් නැත්තේ ද වේ. යම් මහණබමුණුකෙනෙක් ‘මෙලොව කෙළවරක් ඇත්තේ ය, වට යැ’ යි කිහු ද, ඔවුන්ගේ වචන හිස් ය. යම් මහණබමුණුකෙනෙක් වනාහි ‘මෙ ලොව කෙළවරක් නැත්තේ ය. සීමාවක් නැත්තේ යැ’ යි කිහු ද, ඔවුන්ගේ වචන ද හිස් ය. මෙ ලොව අන්තවත් ද අනන්ත ද වේ. ඒ කවර හෙයින්? යත්: මම් වනාහි උත්සාහ වඩා, චීර්ය වඩා... යම් සමාධියෙකින් සිත සමාහිත කල්හි ලොවෙහි උසින් යටින් කෙළවරක් ඇතැ යි ද සරසින් කෙළවරක් නැතැ යි ද යන සංඥ ඇති වැ වෙසෙමි ද, එසේ වූ චින්තකසමාධියක් ලැබිමි. ලෝකය යම් සේ කෙළවරක් ඇත්තේත් නැත්තේත් වේ ද, මේ කරුණින් එසේ මෙය මම් දනිමි.” යනු යි.

මහණෙනි, යමක් නිසා යමෙක ඵල්බැ ඇතැම් මහණබමුණෝ අන්තානන්තිකදුෂටී ගන්තෝ ලෝකයේ අන්තානන්තිය පණවත් ද, මේ ඒ තෙවෙනි කාරණය යි.

55. සිවුවන කාරණයෙහි ද - භවත් මහණබමුණෝ කුමක් නිසා කුමක් ඇරැබැ අන්තානන්තිකදුෂටී ගන්තෝ ලොවේ අන්තානන්තිය පණවත් ද? යත්:

ඉබ භික්ඛවෙ එකච්චා සමණො වා බ්‍රාහ්මණො වා නිකාති තොති විමංසී. සො නකකපරියානනං විමංසානුවරිතං සයමපටිභානං ඵවමාන: “නෙවායං ලොකො අනන්වා න පනානනොනා. යෙ තෙ සමණබ්‍රාහ්මණො ඵවමානංසු: ‘අනන්වා අයං ලොකො පරිවට්ඨමො’ති, තෙසං මුසා. යෙ‘පි තෙ සමණබ්‍රාහ්මණො ඵවමානංසු: ‘අනනොනා අයං ලොකො අපරියනොනා’ති, තෙසමපි මුසා. යෙ‘පි තෙ සමණබ්‍රාහ්මණො ඵවමානංසු: ‘අනන්වා ච අයං ලොකො අනනොනා වා’ති තෙසමපි මුසා. තෙවායං ලොකො අනන්වා න පනානනොනා”ති.

ඉදං භික්ඛවෙ චතුස්ථං ධානං යං ආගමම යං ආරබ්භ එකෙ සමණ-බ්‍රාහ්මණො අනානානනිකා අනානනනං ලොකස්ස පඤ්ඤාපෙනති.

56. ඉමෙහි බො තෙ භික්ඛවෙ සමණබ්‍රාහ්මණො අනානානනිකා අනානනනං ලොකස්ස පඤ්ඤාපෙනති චතුහි චජ්ඣති. යෙ හි කෙචි භික්ඛවෙ සමණො වා බ්‍රාහ්මණො වා අනානනනිකා අනානනනං ලොකස්ස පඤ්ඤාපෙනති, සබ්බෙ තෙ ඉමෙහෙව චතුහි චජ්ඣති, එතෙසං වා අඤ්ඤාතරෙත. නඤ්ඤ ඉතො බහිද්ධා.

57. නසිදං භික්ඛවෙ නථාගතො පජානාති: “ඉමෙ දිට්ඨිධරානා එවං ගතිකා එවං පරාමධරා එවංගතිකා හවිස්සනති එවං අභිසමපරායා”ති. නඤ්ඤ නථාගතො පජානාති, තතො ච උතතරිතරං පජානාති. නඤ්ඤ පජානනං න පරාමසති. අපරාමසතො වස්ස පච්චතතඤ්ඤෙඤ භිබ්බුති විදිතා. වෙදනානං සමුදයඤ්ඤ ආත්තමඤ්ඤ අස්සාදඤ්ඤ ආදිතවඤ්ඤ නිස්සරණඤ්ඤ යථාභුතං විදිතා අනුපාදා විමුත්තො භික්ඛවෙ නථාගතො.

58. ඉමෙ බො තෙ භික්ඛවෙ ධම්මා ගමහිරා දුදදසා දුරනුබොධා සනනා පණීතා අනකකාවචරා නිපුණො පණ්ණිතවෙදනීයා යෙ නථාගතො සයං අභිඤ්ඤා සච්ඡිකත්වා පවෙදෙති, යෙ හි නථාගතස්ස යථාභුච්චං වණණං සම්මා වදමානා වදෙය්‍යං.

මහණෙනි, මෙහි ඇතැම් මහණෙක් හෝ බමුණෙක් හෝ තර්ක කරන්නේ වෙසි, විමසන්නේ වෙසි. හේ ඒ ඒ කරුණින් තර්ක කළ, විමැසුම්නුවණ පමණින් ම මැන ගන්නා ලද සිය වැටැහීම මෙසේ පවසයි: “මෙ ලොව අන්තයක් (කෙළවරක්) ඇත්තේත් නො වෙයි. අන්තයක් නැත්තේත් නො වෙයි. යම් මහණබමුණකෙනෙක් ‘මෙ ලොව අන්තවත් ය, වට යැ’ යි කියත් නම්, ඔවුන්ගේ වචන හිස් ය. යම් මහණබමුණකෙනෙක් ‘මෙ ලොව අන්තයක් නැත්තේ යැ යි, කොණක් නැත්තේ යැ’ යි කීහු නම්, ඔවුන්ගේ ද වචන හිස් ය. යම් මහණබමුණකෙනෙක් ‘මෙ ලොව අන්තවත් ද වේ, අන්තන ද වේ’ යැ යි කියත් නම්, ඔවුන්ගේ ද වචන හිස් ය. මෙ ලොව අන්තයක් ඇත්තේත් නො වේ ම ය. අන්තයක් නැත්තේත් නො වේ ම ය” යනුයි.

මහණෙනි, යමක් නිසා යමක් ඇරැබූ ඇතැම් මහණබමුණෝ අන්තානන්තික වූවෝ ලොවේ අන්තානන්තිය පණවත් නම්, මේ ඒ සිටුවන කාරණය යි.

56. මහණෙනි, ඒ මහණබමුණෝ අන්තානන්තික දූෂටි ගත්තෝ මේ සතර කරුණින් ලෝකයේ අන්තානන්තිය පණවත්. මහණෙනි, යම් මහණකෙනෙක් හෝ බමුණකෙනෙක් හෝ අන්තානන්තික දූෂටි ගත්තෝ ලෝකයේ අන්තානන්තිය පණවත් නම්, ඒ සියල්ලෝ මේ කී සතර කරුණින් ම හෝ මොවුන් අතුරෙන් එක්තරු කරුණෙකින් හෝ එය පණවත්. මෙයින් පිටත්කී කරුණෙක් එයට නැත.

57. මහණෙනි, “මේ දූෂටිහු හෝ දූෂටිකාරණයෝ මෙසේ ගන්නා ලද්දේ, මෙසේ පරාමාෂට වූවෝ මේබඳු නිරයාදිවිපාකගති ඇත්තෝ වන්නාහ. මේබඳු වූ පරලොචී ඇතියෝ වන්නාහ” යි තථාගත තෙමේ ඒ මේ සතර දූෂටිගතය ම නත් අයුරින් දැනී. තථාගත තෙමේ එය ද දැනී. එයින් මත්තෙහි වූ (ශීල සමාධි ප්‍රඥ විමුක්ති විමුක්තිඥනදශීන සමීඥනාඥන යන මේ) සියල්ලන් දැනී. එය දන්නේ, ‘මෙය මම් දැනිමි’ යි තෘෂ්ණා දූෂටි මාන වශයෙන් ඒ දැනීම පරමශීතය නො කෙරෙයි. එය පරමශීතය නොකරන ඒ තථාගත බුදුහු විසින් ම තමාගේ කෙලෙස් නිවීම දන්නා ලද්දේ ය. (මෙහි සුව පත් වමු යි, අසෝ නැත සුව පත් වමු යි සිහිවත් යම් සැප වේදනාවන්හි ඇලුණු අන්තොටුවෝ නානාවධදූෂටි-ගතනයට වදිත් ද,) තථාගත තෙමේ ඒ වේදනාවන්ගේ උත්පත්තිය ද විනාශය ද ආස්වාදය ද ආදීනවය ද නික්මීම ද තත් වූ පරිදි දැන උපාදාන රහිත වැ මුදුණේ වෙයි.

58. මහණෙනි, තථාගත තෙමේ යම් ධර්ම කෙනෙකුන් පරෝපදේශ රහිත වැ විශිෂ්ටඥනයෙන් දැන ප්‍රත්‍යක්ෂ කොට ප්‍රකාශ කෙරේ නම්, යම් ධර්ම කෙනෙකුන් කරණ කොට ගෙන තථාගත බුදුහුගේ ඇති පරිදි වූ ම ගුණ කීයන්තට තැත් කරන්නෝ කීයන්තාහු නම්, මේ, ගැඹුරු වූ සමීඥ බුදු කෙනෙකුන් විසින් ම විනා සෙස්සවුන් විසින් නො දැක්ක හැකි වූ සෙස්සවුන් විසින් අවබෝධ නො කට හැකි වූ ශාන්ත වූ ප්‍රණීත වූ තර්කයෙන් බැස ගත නො හැකි වූ සියුම් වූ ප්‍රාඥයන් විසින් ම දැන කැකි වූ ඒ ධර්මයෝ යි.

59. සන්ති භික්ඛවෙ ඵකෙ සමණොබ්‍රාහ්මණො අමරාවිකෙඛපිකා තත්ථ තත්ථ පඤ්ඤං පුට්ඨා සමානා වාචාවිකෙඛපං ආපජ්ජන්ති අමරාවිකෙඛපං චතුඝ්ඤි වජ්ඣති. තෙ ච භොනෙනා සමණොබ්‍රාහ්මණො කිමාගමම කිමාරඛහ අමරාවිකෙඛපිකා තත්ථ තත්ථ පඤ්ඤං පුට්ඨා සමානා වාචාවිකෙඛපං ආපජ්ජන්ති අමරාවිකෙඛපං චතුඝ්ඤි වජ්ඣති ?

60. ඉධ භික්ඛවෙ ඵකචෙචා සමණො වා බ්‍රාහ්මණො වා ඉදං කුසලනති යථාභුතං නපපජානාති. ඉදං අකුසලනති යථාභුතං නපපජානාති. තස්ස ඵචං භොති: “අහං ඛො ඉදං කුසලනති යථාභුතං නපපජානාමි. ඉදං අකුසලනති යථාභුතං නපපජානාමි. අහඤ්ඤචච ඛො ජන ඉදං කුසලනති යථාභුතං නපපජානනෙනා, ඉදං අකුසලනති යථාභුතං නපපජානනෙනා, ඉදං කුසලනති වා ව්‍යාකරෙය්‍යං, ඉදං අකුසලනති වා ව්‍යාකරෙය්‍යං, තත්ථ මෙ අස්ස ඡන්දෙ වා රාගො වා දෙසො වා පටිඤ්ඤො වා. යත්ථ මෙ අස්ස ඡන්දෙ වා රාගො වා දෙසො වා පටිඤ්ඤො වා, තං මමස්ස මුසා. යං මමස්ස මුසා, සො මමස්ස විසානො. යො මමස්ස විසානො, සො මමස්ස අනන්දරායො” ති.

ඉති සො මුසාවාදනො මුසාවාදපරිජෙද්දුච්ඡා තෙවිදං කුසලනති ව්‍යාකරොති. න පතිදං අකුසලනති ව්‍යාකරොති. තත්ථ තත්ථ පඤ්ඤං පුට්ඨො සමානො වාචාවිකෙඛපං ආපජ්ජන්ති අමරාවිකෙඛපං: “ඵචමපි මෙ නො, තථා‘ති‘පි මෙ නො. අඤ්ඤථා‘ති‘පි මෙ නො. නො‘ති‘පි මෙ නො. නො නො‘ති‘පි මෙ නො” ති.

ඉදං භික්ඛවෙ පඨමං ධානං යං ආගමම යං ආරඛහ ඵකෙ සමණොබ්‍රාහ්මණො අමරාවිකෙඛපිකා තත්ථ තත්ථ පඤ්ඤං පුට්ඨා සමානා වාචාවිකෙඛපං ආපජ්ජන්ති අමරාවිකෙඛපං.

61. දුතියෙ ච භොනෙනා සමණොබ්‍රාහ්මණො කිමාගමම කිමාරඛහ අමරාවිකෙඛපිකා තත්ථ තත්ථ පඤ්ඤං පුට්ඨා සමානා වාචාවිකෙඛපං ආපජ්ජන්ති අමරාවිකෙඛපං ?

ඉධ භික්ඛවෙ ඵකචෙචා සමණො වා බ්‍රාහ්මණො වා ඉදං කුසලනති යථාභුතං නපපජානාති. ඉදං අකුසලනති යථාභුතං නපපජානාති. තස්ස ඵචං භොති: “අහං ඛො ඉදං කුසලනති යථාභුතං නපපජානාමි. ඉදං අකුසලනති යථාභුතං නපපජානාමි. අහඤ්ඤචච ඛො ජන ඉදං කුසලනති යථාභුතං නපපජානනෙනා, ඉදං අකුසලනති යථාභුතං නපපජානනෙනා, ඉදං කුසලනති වා ව්‍යාකරෙය්‍යං, ඉදං අකුසලනති වා ව්‍යාකරෙය්‍යං, තත්ථ මෙ අස්ස ඡන්දෙ වා රාගො වා දෙසො වා පටිඤ්ඤො වා. යත්ථ මෙ අස්ස ඡන්දෙ වා රාගො වා දෙසො වා පටිඤ්ඤො වා, තං මමස්ස උපාදානං. යං මමස්ස උපාදානං, සො මමස්ස විසානො. යො මමස්ස විසානො, සො මමස්ස අනන්දරායො” ති.

59. මහණෙනි, අමරවික්ෂේපක වූ සමහර මහණබමුණුකෙනෙක් ඇත්තාන. ඔහු ඒ ඒ කරුණෙහි ප්‍රශ්න විචාරන ලද්දේ ම වස්තු සනරෙකින් වාග්වික්ෂේපයට අමරවික්ෂේපයට පැමිණෙත්. ඒ හවන් මහණබමුණෝ කුමක් කීසා කුමක් ඇරැබැ අමරවික්ෂේපක වූවෝ, ඒ ඒ තනහි ප්‍රශ්න විචාරන ලද්දේ ම වස්තු සනරෙකින් වාග්වික්ෂේපයට අමරවික්ෂේපයට පැමිණෙත් ද? යත්:

60. මහණෙනි, මෙහි එක්තරු මහණෙක් හෝ බමුණෙක් හෝ 'මේ කුසල' යි ඇති සැටි නො දනී. 'මේ අකුසල' යි ඇති සැටි නො දනී. ඔහුට "මේ කුසල" යි මම ඇතිසැටි නො දනිමි, 'මේ අකුසල' යි ඇතිසැටි නො දනිමි. මම වනාහි 'මේ කුසල' යි ඇති සැටියෙන් නො දන්නෙමි, 'මේ අකුසල' යි ඇති සැටියෙන් නො දන්නෙමි, 'මේ කුසල' යි කියා හෝ පවසන්නෙමි නමි, 'මේ අකුසල' යි කියා හෝ පවසන්නෙමි නමි, ඒ පැවැසුමෙහි මට ඡන්දයෙක් හෝ රුගයෙක් හෝ දෝෂයෙක් හෝ පටහැණිබවෙක් හෝ වන්නේ ය. යම් කරුණෙකි මට ඡන්දය හෝ රුගය හෝ දෝෂය හෝ පටහැණිබව හෝ වන්නේ නමි, ඒ මගේ ප්‍රකාශය බොරුවෙක් වන්නේ ය. මගේ යම් ප්‍රකාශයෙක් බොරු වන්නේ නමි, එය මට දුකෙක් වන්නේ ය. මට යම් දුකෙක් වන්නේ නමි, එය මට සවගී මෝක්ෂ දෙකට බාධක වන්නේ යැ" යි මෙසේ සිතෙක් වෙයි.

මෙසේ හෙතෙම මුසාවාදයට බියෙන්, මුසාවාදයට පිලිකුලෙන්, 'මෙය කුසල' යි නො ම පවසයි. 'මෙය අකුසල' යි නො ද පවසයි. ඒ ඒ කරුණෙහි ප්‍රශ්න විචාරන ලද්දේ ම "මෙසේත් මගේ පිලිගැන්මෙක් නැත. එසේත් මගේ පිලිගැන්මෙක් නැත, ඒ දෙකින් ම අන් පරිද්දෙකිනුත් පිලිගැන්මෙක් මට නැත. 'නො පිලිගනිමි' යි කියා එකෙකුත් මට නැත. 'නො ම නො පිලිගනිමි' යි කියා එකෙකුත් මට නැතැ" යි වාග්වික්ෂේපයට අමරවික්ෂේපයට පැමිණේ.

මහණෙනි, යමක් කීසා යමක් ඇරැබැ ඇතැම් මහණබමුණෝ අමරවික්ෂේපක වූවෝ, ඒ ඒ කරුණෙහි ප්‍රශ්න විචාරන ලද්දේ ම වාග්වික්ෂේපයට අමරවික්ෂේපයට පැමිණෙන්නානු නමි, මේ ඒ පලමු කරුණ යි.

61. මහණෙනි, දෙවෙනි කරුණෙහි ද - හවන් මහණබමුණෝ කුමක් කීසා කුමක් ඇරැබැ අමරවික්ෂේපක වූවෝ, ඒ ඒ කරුණෙහි ප්‍රශ්න විචාරන ලද්දේ ම වාග්වික්ෂේපයට අමරවික්ෂේපයට පැමිණෙත් ද? යත්:

මහණෙනි, මෙහි එක්තරු මහණෙක් හෝ බමුණෙක් හෝ 'මේ කුසල් යැ' යි ඇති සැටියෙන් නො දනියි. 'මේ අකුසල් යැ' යි ඇති සැටි නො දනියි. ඔහුට මෙසේ සිතෙක් වෙයි: "මම වනාහි 'මේ කුසල් යැ' යි ඇති සැටියෙන් නොදනිමි. 'මේ අකුසල් යැ' යි ඇති සැටියෙන් නො දනිමි. 'මේ කුසල' යි ඇති සැටියෙන් නො දන්නෙමි 'මේ කුසල' යි පැවැසුයෙමි නමි, 'මේ අකුසල' යි ඇති සැටි නො දන්නෙමි 'මේ අකුසල' යි පැවැසුයෙමි නමි, එ කරුණෙහි මට ඡන්දයෙක් හෝ රුගයෙක් හෝ දෝෂයෙක් හෝ ප්‍රතිසයෙක් හෝ වියැ හැක්කේ ය. යමෙක දී මට ඡන්දයෙක් හෝ රුගයෙක් හෝ දෝෂයෙක් හෝ ප්‍රතිසයෙක් හෝ වන්නේ නමි, එය මට උපාදානයෙක් වන්නේ ය. යමෙක් මට උපාදානයෙක් වන්නේ නමි, එය මට දුකෙක් වන්නේ ය. මට යම් දුකෙක් වන්නේ නමි, එය මට සවගී මෝක්ෂ දෙකට බාධක වන්නේ ය" යනු යි.

ඉති සො උපාදානහයා උපාදානපරිජේග්‍රවඡ්ඡා නෙවිදං කුසලනති ව්‍යාකරොති. න පනිදං අකුසලනති ව්‍යාකරොති. තත් තත් පඤ්ඤං පුට්ඨා සමානො වාචාවිකේඛපං ආපඡ්ඡති අමරාවිකේඛපං: “ඵවමපි මෙ නො. තථා’ති’පි මෙ නො. අඤ්ඤථා’ති’පි මෙ නො. නො’ති’පි මෙ නො. නො නො’ති’පි මෙ නො” ති.

ඉදං භික්ඛවෙ දුතියං ධානං යං ආගමම යං ආරබ්භ ඵකෙ සමණ-බ්‍රාහ්මණා අමරාවිකේඛපිකා තත් තත් පඤ්ඤං පුට්ඨා සමානා වාචාවිකේඛපං ආපඡ්ඡනති අමරාවිකේඛපං.

62. තතියෙ ව භොනො සමණබ්‍රාහ්මණා කිම්භගමම කිම්ආරබ්භ අමරාවිකේඛපිකා තත් තත් පඤ්ඤං පුට්ඨා සමානා වාචාවිකේඛපං ආපඡ්ඡනති අමරාවිකේඛපං?

ඉධ භික්ඛවෙ ඵකවෙචා සමණො වා බ්‍රාහ්මණො වා ඉදං කුසලනති යථාභුතං නපපඡ්ඡානාති. ඉදං අකුසලනති යථාභුතං නපපඡ්ඡානාති. තස්ස ඵවං භොති: “අහං ඛො ඉදං කුසලනති යථාභුතං නපපඡ්ඡානාමි. ඉදං අකුසලනති යථාභුතං නපපඡ්ඡානාමි. අහඤ්ඤව ඛො පන ඉදං කුසලනති යථාභුතං නපපඡ්ඡානනො, ඉදං අකුසලනති යථාභුතං නපපඡ්ඡානනො, ඉදං කුසලනති වා ව්‍යාකරෙය්‍යං, ඉදං අකුසලනති වා ව්‍යාකරෙය්‍යං, සනති භි ඛො පන සමණබ්‍රාහ්මණා පඤ්ඤිතා නිපුණා කතපරපපවාදා වාලවෙතිරුපා වොභිඤ්ඤනා මඤ්ඤෙ වරනති පඤ්ඤෙගනෙන දිට්ඨිගතාති, තෙ මං තත් සමනුසුඤ්ඤෙය්‍යං සමනුගාතෙය්‍යං සමනුභාසෙය්‍යං. යෙ මං තත් සමනු-සුඤ්ඤෙය්‍යං සමනුගාතෙය්‍යං සමනුභාසෙය්‍යං, තෙසාහං න සමපායෙය්‍යං. යෙසාහං න සමපායෙය්‍යං, සො මමස්ස විසාතො. යො මමස්ස විසාතො, සො මමස්ස අනතරායො” ති.

ඉති සො අනුයොගහයා අනුයොගපරිජේග්‍රවඡ්ඡා නෙවිදං කුසලනති ව්‍යාකරොති. න පනිදං අකුසලනති ව්‍යාකරොති. තත් තත් පඤ්ඤං පුට්ඨා සමානො වාචාවිකේඛපං ආපඡ්ඡති අමරාවිකේඛපං: “ඵවමපි මෙ නො. තථා’ති’පි මෙ නො. අඤ්ඤථා’ති’පි මෙ නො. නො’ති’පි මෙ නො. නො නො’ති’පි මෙ නො” ති.

ඉදං භික්ඛවෙ තතියං ධානං යං ආගමම යං ආරබ්භ ඵකෙ සමණ-බ්‍රාහ්මණා අමරාවිකේඛපිකා තත් තත් පඤ්ඤං පුට්ඨා සමානා වාචාවිකේඛපං ආපඡ්ඡනති අමරාවිකේඛපං.

මෙසේ හෙ නම උපාදානය කෙරෙත් බියෙන්, උපාදානය කෙරෙත් පිළිකුලින් 'මෙය කුසලා' යි කියා හෝ නො පවසයි. 'මෙය අකුසලා' යි කියා හෝ නො පවසයි. ඒ ඒ කරුණෙහි ප්‍රශ්න විචාරන ලද්දේ ම, 'මෙසේත් මගේ පිළිගැන්මෙක් නැත. එසේත් මගේ පිළිගැන්මෙක් නැත. අන් සැටියෙකිනුත් මගේ පිළිගැන්මෙක් නැත. 'එසේ නැතැ' යි කියාත් මගේ පිළිගැන්මෙක් නැත. 'එසේ නැත්තේත් නොවේ' යැ යි කියාත් මගේ පිළිගැන්මෙක් නැතැ" යි වාග්වික්ෂේපයට අමරුවික්ෂේපයට පැමිණෙයි.

මහණෙනි, ඇතැම් මහණබමුණෝ යමක් නිසා යමෙක එල්බෑ අමරුවික්ෂේපක වූවෝ, ඒ ඒ කරුණෙහි ප්‍රශ්න විචාරන ලද්දේ ම වාග්වික්ෂේපයට අමරුවික්ෂේපයට පැමිණෙත් නම්, මේ ඒ දෙවෙනි කාරණය යි.

62. මහණෙනි, තෙවෙනි කාරණයෙහිත් - හවත් මහණබමුණෝ කුමක් නිසා කීමෙක එල්බෑ අමරුවික්ෂේපක වූවෝ, ඒ ඒ කරුණෙහි ප්‍රශ්න විචාරන ලද්දේ ම වාග්වික්ෂේපයට අමරුවික්ෂේපයට පැමිණෙත් ද? යත්:

මහණෙනි, මෙහි ඇතැම් මහණෙක් හෝ බමුණෙක් හෝ 'මේ කුසලා' යි ඇති සැටියෙන් නො දනී. 'මේ අකුසලා' යි ඇති සැටියෙන් නො දනී. ඔහුට මෙසේ සිතෙක් වෙයි: "මම වනාහි මේ කුසලා යි තත් වූ පරිදි නො දනිමි. 'මේ අකුසලා' යි තත් වූ පරිදි නො දනිමි. මම ද 'මේ කුසලා' යි තත් වූ පරිදි නො දන්නෙමි, 'මේ අකුසලා' යි තත් වූ පරිදි නො දන්නෙමි, 'මේ කුසලා' යි කියා හෝ පවසන්නෙමි නම්, 'මේ අකුසලා' යි කියා හෝ පවසන්නෙමි නම්, නුවණැති සියුම් මුඛි ඇති මෙරමා හා කළ වාද ඇති අස්ලොමක් ඊයෙන් විද පළා ලන දුනුවාවන් බඳ වූ, තමන්ගේ නියුණු නුවණින් අනුන්ගේ ලබිසින් බිඳ ලන්නවුන් බඳ වෑ යම් කෙනෙක් හැසිරෙත් ද, එසේ වූ මහණබමුණු කෙනෙක් ඇත්හ, ඔහු ඒ කුශලාකුශලයෙහි මගේ ලබිසිය මා අතින් විචාරන්නාහ. 'කවර කරුණෙකින් මේ අභිය ගනී ද?' යි කරුණු විචාරන්නාහ. මා කරුණු කී හල්හි එහි දෙසු දක්වා තප්පනය කරන්නාහ. මම ඔවුන්ට කරුණු දක්වා මගේ මතය සමුට කොට කියන්නට සමන් නො වෙමි. යම් කෙනෙක්නට කරුණු දක්වා සවමතසථාපනය කරන්නට මම සමන් නො වෙමි ද, එය මට පීඩාවෙක. මට යම් පීඩාවෙක් වේ ද, එය මට සවගී මෝක්ෂ දෙකට බාධක වන්නේ ය" යනු යි. මෙසේ හෙතෙම ප්‍රශ්න කරනුවට බියෙන්, ප්‍රශ්න කළ හොත් උත්තර දීමට බැරි වෙතැ' යි ලජ්ජායෙන්, 'මේ කුසලා' යි සෘජු වෑ (ඉඳුරු) නො ම කියයි. 'මේ අකුසලා' යි කියා හෝ සෘජු ව නො කියයි. ඒ ඒ කරුණෙහි ප්‍රශ්න විචාරන ලද්දේ ම, "මගේ මෙසේත් ගැන්මෙක් නැත. මගේ එසේත් ගැන්මෙක් නැත. අන් පරිද්දෙකිනුත් මගේ ගැන්මෙක් නැත. 'නැතැ' යි කියා මගේ ගැන්මෙක් ද නැත. 'එසේ නැත්තේත් නැතැ' යි කියාත් මගේ ගැන්මෙක් නැතැ" යි වාග්වික්ෂේපයට අමරුවික්ෂේපයට පැමිණෙත්.

මහණෙනි, ඇතැම් මහණබමුණෝ යමක් නිසා යමෙක එල්බෑ අමරුවික්ෂේපක වූවෝ, ඒ ඒ කරුණෙහි ප්‍රශ්න විචාරන ලද්දේ ම වාග්-වික්ෂේපයට අමරුවික්ෂේපයට පැමිණෙත් නම්, මේ ඒ තුන්වන කාරණය යි.

63. චතුසේ ච භොනොනා සමණබ්‍රාහ්මණා කිමාගමම කිමාරඛහ අමරාවිකේඛපිකා තස් තස් පඤ්ඤා පුට්ඨා සමානා වාචාවිකේඛපං ආපජ්ජන්ති අමරාවිකේඛපං ?

ඉධ භික්ඛවෙ එකච්චො සමණො චා බ්‍රාහ්මණො චා මඤ්ඤ භොති මොමුභො. සො මජ්ඣන්තා මොමුභන්තා තස් තස් පඤ්ඤා පුට්ඨා සමානො වාචාවිකේඛපං ආපජ්ජන්ති අමරාවිකේඛපං: “අඤ්ඤ පරො ලොකො’ති ඉති වෙ මං පුච්ඡස්සි, අඤ්ඤ පරො ලොකො’ති ඉති වෙ මෙ අසස්ස, අඤ්ඤ පරො ලොකො’ති ඉති හෙ නං ව්‍යාකරෙය්‍යං. එවමපි මෙ හො. තථා’ති’පි මෙ හො. අඤ්ඤථා’ති’පි මෙ හො. නො’ති’පි මෙ හො. හො නො’ති’පි මෙ හො. තඤ්ඤ පරො ලොකො’ති ? -පෙ- අඤ්ඤ ච තඤ්ඤ ච පරො ලොකො ? -පෙ- අඤ්ඤ සන්තා ඔපපාතිකා ? -පෙ- අඤ්ඤ ච තඤ්ඤ ච සන්තා ඔපපාතිකා ? -පෙ- තෙචඤ්ඤ න තඤ්ඤ සන්තා ඔපපාතිකා ? -පෙ- අඤ්ඤ සුකට්ඨකකට්ඨානං කම්මානං එලං විපාකො ? -පෙ- තඤ්ඤ සුකට්ඨකකට්ඨානං කම්මානං එලං විපාකො ? -පෙ- අඤ්ඤ ච තඤ්ඤ ච සුකට්ඨකකට්ඨානං කම්මානං එලං විපාකො ? -පෙ- තෙචඤ්ඤ න තඤ්ඤ සුකට්ඨකකට්ඨානං කම්මානං එලං විපාකො ? -පෙ- භොති තථාගතො පරමමරණා ? -පෙ- න භොති තථාගතො පරමමරණා ? -පෙ- භොති ච න භොති ච තථාගතො පරමමරණා ? -පෙ- තෙච භොති න න භොති තථාගතො පරමමරණා ති ? ඉති වෙ මං පුච්ඡස්සි “තෙච භොති න න භොති තථාගතො පරමමරණා’ති ඉති වෙ මෙ අසස්ස, තෙච භොති න න භොති තථාගතො පරමමරණා’ති ඉති හෙ නං ව්‍යාකරෙය්‍යං. එවමපි මෙ හො. තථා’ති’පි මෙ හො. අඤ්ඤථා’ති’පි මෙ හො. නො’ති’පි මෙ හො. හො නො’ති’පි මෙ හො.”ති.

ඉදං භික්ඛවෙ චතුසං ධානං යං ආගමම යං ආරඛහ එහෙ සමණ- බ්‍රාහ්මණා අමරාවිකේඛපිකා තස් තස් පඤ්ඤා පුට්ඨා සමානා වාචාවිකේඛපං ආපජ්ජන්ති අමරාවිකේඛපං.

64. ඉමෙහි ඛො හෙ භික්ඛවෙ සමණබ්‍රාහ්මණා අමරාවිකේඛපිකා තස් තස් පඤ්ඤා පුට්ඨා සමානා වාචාවිකේඛපං ආපජ්ජන්ති අමරාවිකේඛපං චතුහි චජ්ඣති. යෙ හි කෙචි භික්ඛවෙ සමණා චා බ්‍රාහ්මණා චා අමරාවිකේඛපිකා තස් තස් පඤ්ඤා පුට්ඨා සමානා වාචාවිකේඛපං ආපජ්ජන්ති අමරාවිකේඛපං, සබ්බෙ හෙ ඉමෙහෙච චතුහි චජ්ඣති, එහෙසං චා අඤ්ඤන්තරෙන. තඤ්ඤ ඉතො ඛිතිඤ්ඤා,

63. සතර වැන්නෙහි ද - නවත් මහණබමුණෝ කුමක් නිසා කීමෙහි ඵල්බෑ අමරුවික්ෂේපක වූවෝ, ඒ ඒ කරුණෙහි ප්‍රශ්න විචාරන ලද්දේ ම වාග්වික්ෂේපයට අමරුවික්ෂේපයට පැමිණෙත් ද? යත්:

මහණෙනි, මෙහි ඇතැම් මහණෙක් හෝ බමුණෙක් හෝ මද නුවණැත්තේ වෙයි, බොහෝ සේ මුස වෙයි. හේ නුවණ මද බැවින්, බොහෝ සේ මුස බැවින්, ඒ ඒ කරුණෙහි ප්‍රශ්න විචාරන ලද්දේ ම, වාග් වික්ෂේපයට අපර්යන්ත වික්ෂේපයට පැමිණෙයි ඒ මෙසේ ය: ‘පරලොචෙක් ඇද්ද?’ යි මෙසේ මා අනින් විචාරයි නම්, ‘පරලොචෙක් ඇතැ’ යි මෙසේ මට හැඟීමෙක් වී නම්, ‘පරලොචෙක් ඇතැ’ යි මෙසේ එය හට විසඳන්නෙමි. එහෙත් ‘මට මෙසේත් හැඟීමෙක් නැත. අන් පරිද්දෙනුත් හැඟීමෙක් නැත. මට හැඟීමෙක් නැත්තේත් නොවෙයි, මට හැඟීමෙක් නැති නොවන්නේත් නොවෙයි. ‘පර ලොචෙක් නැද්ද?’ යි විචාරයි නම්... ‘පර ලොචෙක් ඇත්තේත් නැත්තේත් වේ ද?’ යි විචාරයි නම්.. ‘පරලොචෙක් නො ම ඇත්තේත් නො ම නැත්තේත් වේ ද?’ යි විචාරයි නම්... උපපාදක (=මැරී උපදනා) සත්තියෝ ඇත්තෝ ද?’ යි විචාරයි නම්... ‘උපපාදක සත්තියෝ නැත්තෝ ද?’ යි ... උපපාදක සත්තියෝ ඇත්තෝත් නැත්තෝත් වෙත් ද?’ යි... උපපාදක සත්තියෝ නො ම ඇත්තෝත් නො ම නැත්තෝත් වෙද් ද?’ යි... සුකානුදෂ්කානකමීයන්ගේ ඵල විපාක ඇද්ද?’ යි... සුකානුදෂ්කානකමීයන්ගේ ඵල විපාක නැද්ද?’ යි... සුකානුදෂ්කානකමීයන්ගේ ඵල විපාක ඇත්තේත් නැත්තේත් වේ ද යි .. සුකානුදෂ්කානකමීයන්ගේ ඵල විපාක නො ම ඇත්තේත් නො ම නැත්තේත් වේ ද?’ යි... සත්තියා මරණින් මතු වන්නේ ද?’ යි... සත්තියා මරණින් මතු නො වන්නේ ද? යි... සත්තියා මරණින් මතු නො ම වන්නේත් නො ම නොවන්නේත් වේ ද?’ යි විචාරයි නම්, ‘සත්තියා මරණින් මතු නො ම වන්නේත් නො ම නො වන්නේත් වේ යැ’ යි මට හැඟීමෙක් වේ නම්, ‘සත්ත වෙමේ මරණින් මතු නො ම වන්නේත් නො ම නො වන්නේත් වේ යැ’ යි එය හට විසඳන්නෙමි. එහෙත් මෙසේ මට හැඟීමෙක් නැත. එසේත් මට හැඟීමෙක් නැත. අන් ලෙසෙකිනුත් මට හැඟීමෙක් නැත. එසේ නැතැ යි කියාත් මට හැඟීමෙක් නැත. නැත්තේ ම නැතැ යි කියාත් මට හැඟීමෙක් නැත” යනු යි.

මහණෙනි, යමක් නිසා යමක් අරුබෑ ඇතැම් මහණබමුණෝ අමරුවික්ෂේපක වූහු, ඒ ඒ කරුණෙහි ප්‍රශ්න විචාරන ලද්දේ ම වාග්වික්ෂේපයට අපර්යන්ත වික්ෂේපයට පැමිණෙත් නම්, මේ ඒ සතර වන කාරණය යි.

64. මහණෙනි, ඒ මහණබමුණෝ අමරුවික්ෂේපක වූවෝ, ඒ ඒ කරුණෙහි ප්‍රශ්න විචාරන ලද්දේ ම මේ සතර වස්තූයෙන් වාග්වික්ෂේපයට අපර්යන්ත වික්ෂේපයට පැමිණෙත්. මහණෙනි, යම් මහණ කෙනෙක් හෝ බමුණුකෙනෙක් හෝ අමරුවික්ෂේපක වූවෝ, ඒ ඒ කරුණෙහි ප්‍රශ්න විචාරන ලද්දේ ම වාග්වික්ෂේපයට පැමිණෙත් නම්, අපර්යන්ත වික්ෂේපයට පැමිණෙත් නම්, ඒ සියල්ලෝ මේ වස්තු සතරින් ම හෝ මොවුන් අතුරෙන් එක්තරු වස්තුවෙකින් හෝ වාග්වික්ෂේපයට අපර්යන්ත වික්ෂේපයට පැමිණෙත්. මෙයින් පිටති විස්තුවෙක් ඔවුනට නැත.

65. නසීදං භිකඛවෙ තථාගතො පජානාති: “ඉමෙ දිට්ඨිට්ඨානා ඵලං ගතිනා ඵලං පරාමට්ඨා ඵලංගතිකා හවිස්සනති ඵලංඅභිසමපරායා”ති. තඤ්ච තථාගතො පජානාති. තනො ච උත්තරිතරං පජානාති. තඤ්ච පජානනං න පරාමසති. අපරාමසනො චස්ස පච්චතනං යෙව නිබ්බුති විදිනා. වෙදනානං සමුදයඤ්ච අත්භගමඤ්ච අස්සාදඤ්ච ආදීනවඤ්ච නිස්ස- රණඤ්ච යථාභුතං විදිනා අනුපාදා විමුත්තො භිකඛවෙ තථාගතො.

ඉමෙ බො තෙ භිකඛවෙ ධම්මා ගමහිරා දුදදසා දුරනුබොධා සනතා පණිතා අතකකාවචරා නිපුණා පණවිතවෙදනීයා යෙ තථාගතො සයං අභිඤ්ඤා සච්ඡිකන්වා පචෙදෙති, යෙහි තථාගතස්ස යථාභුච්චං චණණං සම්මා චදමානා චදෙය්‍යං.

66. සනති භිකඛවෙ ඵකෙ සමණබ්‍රාහ්මණා අභිච්චසමුප්පනතිකා අභිච්චසමුප්පනනං අත්තානඤ්ච ලොකඤ්ච පඤ්ඤාපෙනති දචීති චජ්ජිති. තෙ ච නොනොනා සමණබ්‍රාහ්මණා කිමාගමම කිමාරබ්භ අභිච්චසමුප්පනතිකා අභිච්චසමුප්පනනං අත්තානඤ්ච ලොකඤ්ච පඤ්ඤාපෙනති දචීති චජ්ජිති ?

සනති භිකඛවෙ අසඤ්ඤසත්තා නාම දෙවා. සඤ්ඤප්පාදා ච පන තෙ දෙවා තම්මා කායා චචනති. ධානං බො පනෙනං භිකඛවෙ විජ්ජති යං අඤ්ඤතරො සතොනා තම්මා භායා චචිනා ඉත්තනං ආගච්ජති. ඉත්තනං ආගතො සමානො අගාරසමා අනගාරියං පබ්බජති. අගාරසමා අනගාරියං පබ්බජිතො සමානො ආනප්පමන්ධාය පට්ඨානමන්ධාය අනුයොගමන්ධාය අප්පමාද- මන්ධාය සමමාමනසිකාරමන්ධාය තථාරූපං වෙතොසමාධිං චුසති, යථා- සමාහිතෙ විතෙත සඤ්ඤප්පාදං අනුසාරති තනො පරං නානුසාරති, සො ඵවමාහ: “අභිච්චසමුප්පනො අත්තා ච ලොකො ච. තං කිස්ස හෙතු ? අහං හි පුබ්බෙ නානොසිං. සො‘මිති ඵතරහි අනුන්වා සනතත්තාය¹ පරිණතො”ති.

ඉදං භිකඛවෙ පඨමං ධානං යං ආගමම යං ආරබ්භ ඵකෙ සමණ- බ්‍රාහ්මණා අභිච්චසමුප්පනතිකා අභිච්චසමුප්පනනං අත්තානඤ්ච ලොකඤ්ච පඤ්ඤාපෙනති.

1. සත්තන්තාය, කඪ්ඨි.

65. මහණෙනි, 'මේ දෘෂ්ටිස්ථානයේ මෙසේ ගන්නා ලද්දේ, මෙසේ පරමාෂ්ට වූවෝ, මෙබඳු විපාකගති ඇත්තෝ වන්නාහ, මෙ බඳු පරලොචි ඇතියෝ වන්නාහ' යි තථාගත තෙමේ ඒ කාරණය දනී. තථාගත තෙමේ එය ද එයින් මන්තෙති දෑ ද දනී. එතෙත් ඒ දැන්ම 'මම මෙය දනිමි' යි තෘෂ්ණාමාතදෘෂ්ටි වශයෙන් පරමඵලගතය නො කෙරෙයි. එසේ පරමඵලගතය නොකරන ඔහු විසින් පරෝපදේශ නැති වැ (තමා විසින් ම) තමාගේ කෙලෙස් නිවීම දන්නා ලද්දේ වෙයි. ('මෙහි සුව පත් වම්හ' යි 'අසෝ තැනැ සුව පත් වම්හ' යි සිතමින් යම් සැප වේදනාවන්හි ඇලුණු අන්තොධුවෝ නානාවිධ දෘෂ්ටිගතනයට වදිත් ද,) තථාගත තෙමේ ඒ වේදනාවන්ගේ උත්පත්තිය ද විනාශය ද ආසාවාදය ද ආදීනවය ද නික්මීම ද තතු වූ පරිදි දැන ඡන්දරාගය දුරු වූ බැවින් උපාදාන රහිත ව මිදුණේ වෙයි.

මහණෙනි, තථාගත තෙමේ යම් ධර්ම කෙනෙකුත් තෙමේ ම විශිෂ්ට ඥානයෙන් දැන ප්‍රත්‍යක්ෂ කොට ප්‍රකාශ කෙරේ නම්, යම් ධර්ම කෙනෙකුත් කරණ කොට ගෙන තථාගත බුදුහුගේ ඇති පරිදි වූ ම ගුණ කියන්නට තැත් කරන්නෝ කියන්නාහු නම්, මේ - ගැඹුරු වූ, සඵල බුදු කෙනෙකුත් විසින් ම විනා සෙස්සන් විසින් නො දක්කැ හැකි වූ, එ හෙයින් ම සෙස්සන් විසින් අවබෝධ කට නො හැකි වූ, ශාන්ත වූ, ප්‍රණීත වූ, තර්කයෙන් බැස ගත නොහැකි වූ, සියුම් වූ, ප්‍රාඥයන් විසින් ම දත හැකි වූ ඒ ධර්මයෝ ය.

66. මහණෙනි, අඛිව්වසමුප්පන්න දෘෂ්ටි ඇති ඇතැම් මහණබමුණු කෙනෙක් ඇත්තාහ. ඔහු ආත්මය ද ලෝකය ද අකාරණෝත්පන්න කොට (හේතු ප්‍රත්‍යය නැති ව උපන්නවූන් කොට) කරුණු දෙකෙකින් පණවත්. ඒ හවත් මහණබමුණෝ කුමක් නිසා කුමක් අරුතු අඛිව්ව-සමුප්පන්නවාද ඇත්තෝ දෙ කරුණෙකින් ආත්මයත් ලෝකයත් අකාරණෝත්පන්න කොට (ඉබේ පහල වූවන් කොට) පණවත් ද? යත්:

මහණෙනි, අසංඥසත්ත නම් දෙව් කෙනෙක් ඇත්ත. ඒ දෙවියෝ අන් සංඥ භවයෙක ප්‍රතිසනිසංඥවගේ පහල වීමෙන් ම ඒ බ්‍රහ්ම-නිකායයෙන් ව්‍යුත වෙත්. 'එක්තරා සත්තියෙක් ඒ බ්‍රහ්මනිකායයෙන් සැව මේ මිනිසත් බවට පැමිණේ. හේ මේ මිනිසත්බවට ආයේ ම ගිහිගෙයින් නික්මැ පැවිදි බිම් වදී. ගිහි ගෙයින් පැවිදිබිමට වන්නේ ම උත්සාහය නිසා චීර්යය නිසා පුනපුනා වැර වැඩුම් නිසා සිහිය නිසා සමාසම්මනසකාරය නිසා යම් සමාධියෙකින් සිත මොතොවට පිහිටි කල්හි ඒ ප්‍රතිසනිසංඥවගේ උත්පත්තිය සිහි කෙරේ ද, එයින් යට සිහි නො කෙරේ ද, එසේ වූ විත්තසමාධියක් ලබයි' යන යමෙක් ඇද්ද, මේ කාරණය ඇත්තේ ම ය. (මෙය සිදු වන දූයෙකි.) හෙ තෙමේ "ලෝකය ද ආත්මය ද කාරණ රහිත ව (ඉබේ) පහල වී ය. ඒ එසේ මා කියනුයේ කවර හෙයින්? යත්: මම් වනාහි පෙරු නො වීමි. ඒ මම් පෙරු නො ඇති වී දැන් ඇති බවට පිරිනැමුණෙමි" යි මෙසේ කිය යි.

මහණෙනි, ඇතැම් මහණබමුණෝ යමක් නිසා යමක් ඇරුබැ අඛිව්වසමුප්පන්නවාද ඇත්තෝ ආත්මයත් ලෝකයත් අකාරණෝත්පන්න කොට පණවත් නම්, මේ ඒ පලමුවන කාරණය යි.

67. දුතියෙ ච භොනොනා සමණබ්‍රාහ්මණා කිමාගමම කිමාරබ්‍භ අඛිච්චසමුප්පනනිකා අඛිච්චසමුප්පනනං අත්තානඤ්ච ලොකඤ්ච පඤ්ඤාපෙනනි ?

ඉධ භික්ඛවෙ එභදෙචා සමණො චා බ්‍රාහ්මණො චා තනාති තොති ජීමංසී. සො තකකපරියාතනං ජීමංසානුචරිතං සයමපටිනානං එවමාහ: “අඛිච්චසමුප්පනොනා අත්තා ච ලොකො චා”ති.

ඉදං භික්ඛවෙ දුතියං ධානං යං ආගමම යං ආරබ්භ එකෙ සමණ-බ්‍රාහ්මණා අඛිච්චසමුප්පනනිකා අඛිච්චසමුප්පනනං අත්තානඤ්ච ලොකඤ්ච පඤ්ඤාපෙනනි.

68. ඉමෙහි බො තෙ භික්ඛවෙ සමණබ්‍රාහ්මණා අඛිච්චසමුප්පනනිකා අඛිච්චසමුප්පනනං අත්තානඤ්ච ලොකඤ්ච පඤ්ඤාපෙනනි දථිති වජ්චිති.

යෙ හි කෙචි භික්ඛවෙ සමණො චා බ්‍රාහ්මණො චා අඛිච්චසමුප්පනනිකා අඛිච්චසමුප්පනනං අත්තානඤ්ච ලොකඤ්ච පඤ්ඤාපෙනනි, සබ්බෙ තෙ ඉමෙහෙව දථිති වජ්චිති, එතෙසං චා අඤ්ඤාතරෙන. නඤ්ච ඉතො බතිද්ධා.

69. තසිදං භික්ඛවෙ තථාගතො පජානාති -පෙ-* යෙ හි තථාගතස්ස යථාභුච්චං වණණං සමමා වදමානා වදෙය්‍යං.

70. ඉමෙහි බො තෙ භික්ඛවෙ සමණබ්‍රාහ්මණා පුබ්බන්තකපටිකා පුබ්බන්තානුදිට්ඨිනො පුබ්බන්තං ආරබ්භ අනෙකචිතිනාති අඛිච්චතතිපදාති අභිචදනති අට්ඨාරසති වජ්චිති. යෙ හි කෙචි භික්ඛවෙ සමණො චා බ්‍රාහ්මණො චා පුබ්බන්තකපටිකා පුබ්බන්තානුදිට්ඨිනො පුබ්බන්තං ආරබ්භ අනෙකචිතිනාති අඛිච්චතතිපදාති අභිචදනති, සබ්බෙ තෙ ඉමෙහෙව අට්ඨාරසති වජ්චිති, එතෙසං චා අඤ්ඤාතරෙන. නඤ්ච ඉතො බතිද්ධා.

71. තසිදං භික්ඛවෙ තථාගතො පජානාති “ඉමෙ දිට්ඨිට්ඨානා එවං ගතිනා එවං පරමධර්මා එවංගතිකා භවිස්සන්ති එවංඅභිසමපරායා”ති. තඤ්ච තථාගතො පජානාති. තනො ච උත්තරිත්තරං පජානාති. තඤ්ච පජානනං න පරමසති. අපරමසනො වස්ස පච්චන්තඤ්ඤෙච නිබ්බුති විදිනා. වෙද-නානං සමුදයඤ්ච අත්ථගමඤ්ච අස්සාදඤ්ච ආදීනවඤ්ච නිස්සරණඤ්ච යථාභුතං විදිනා අනුපාදවිමුත්තො භික්ඛවෙ තථාගතො.

* 65 ඡෙදෙ ඔලොකෙනබ්බො.

67. දෙවෙනි කරුණෙහි - හවන් මහණබමුණෝ කුමක් නිසා කුමක් ඇරැබෑ අධිවචසමුසන්නා දූෂටි ඇත්තෝ ආත්මයන් ලෝකයන් අකාරණෝත්පන්න කොට පණවන් ද? යත්:

මහණෙනි, මෙහි එක්තරා මහණෙක් හෝ බමුණෙක් හෝ තර්ක විතර්ක කරන්නේ වෙයි. අයෝනිසෝමන්සකාරයෙන් විමසන්නේ වෙයි. හේ තර්ක කොට ගන්නා ලද, නොනුවණින් විමසා ගැන්ම අනුවැ පැවැති, 'ආත්මයන් ලෝකයන් අකාරණෝත්පන්න ය' යන නමාංගේ හුදු වැටැලීම මෙසේ කියයි.

මහණෙනි, ඇතැම් මහණබමුණෝ යමක් නිසා යමක් ඇරැබෑ අධිවචසමුසන්නාවාද ඇත්තෝ ආත්මයන් ලෝකයන් අකාරණෝත්පන්න කොට පණවන් නම්, මේ ඒ දෙවෙනි කාරණය යි.

68. මහණෙනි, ඒ මහණබමුණෝ අධිවචසමුසන්නාවාද ඇත්තෝ, මේ දෙ කරුණින් ම ආත්මයන් ලෝකයන් අකාරණෝත්පන්න කොට පණවන්.

මහණෙනි, යම් මහණබමුණු කෙනෙක් අධිවචසමුසන්නා වාද ඇත්තෝ ආත්මයන් ලෝකයන් අකාරණෝත්පන්න කොට පණවන් නම්, ඒ සියල්ලෝ මේ දෙ කරුණින් ම හෝ මොවුන්ගෙන් එක්තරා කරුණෙකින් හෝ එසේ පණවන්. මේ දෙකින් පිටත්හි කරුණෙක් ඔවුන්ට නැත.

69. මහණෙනි, 'මේ දූෂටිහු (හෝ මේ දූෂටිකාරණයෝ) මෙසේ ගන්නා ලද්දෝ, මෙසේ පරමාණව වුවෝ මෙබඳු නිරයාදි විපාකගති ඇත්තෝ වන්නාහ. මෙබඳු වූ පරලොචි ඇතියෝ වන්නාහ' යි නිදාගත තෙමේ මේ දෙවැදෑරුම් දූෂටිගතය ම නන් අයුරින් දනී. නිදාගත තෙමේ එය ද දනී... නිදාගත බුදුහුගේ ගුණ ඇති සැටියෙන් කියන්නට නැත්-කරන්නෝ යමෙකින් කියන්නෝ නම්... ඒ ධර්මයෝ වනාහි මොහු වෙති.

70. මහණෙනි, ඒ මහණබමුණෝ පුච්චාත්තකල්පික වුවෝ, පුච්චාත්තය අනු වැ පහළ කැරැ ගත් දූෂටි ඇත්තෝ මේ කරුණු අටලොසින් පුච්චාත්තය ඇරැබෑ අනේකප්‍රකාර දූෂටිප්‍රකාශක වචන (දර්ශනවාද හඟවන වචන) කියන්. මහණෙනි, යම් මහණ කෙනෙක් හෝ යම් බමුණු කෙනෙක් හෝ පුච්චාත්තකල්පික වුවෝ, පුච්චාත්තය අනු වැ පහළ කොට ගත් දූෂටි ඇත්තෝ පුච්චාත්තය ඇරැබෑ අනේකප්‍රකාර දූෂටිප්‍රකාශක වචන කියන් ද, ඒ සියල්ලෝ මේ කරුණු අටලොසින් ම හෝ මොවුන් අතුරෙන් එක්තරා කරුණෙකින් හෝ කියන්නාහ. මෙින් පිටත් කරුණෙක් ඔවුන්ට නැත.

71. මහණෙනි, "මේ දූෂටිහු (හෝ දූෂටිකාරණයෝ) මෙසේ ගන්නා ලද්දෝ, මෙසේ පරමාණව වුවෝ, මෙබඳු නිරයාදි විපාකගති ඇතියෝ වන්නාහ, මෙබඳු පරලොචි ඇතියෝ වන්නාහ" යි මේ අටොලොස් දූෂටිගතය ම නිදාගත තෙමේ දන්නේ ය. නිදාගත තෙමේ එයන් දනී. එසින් මත්තෙහි වූ සියල්ලන් දනී. ඒ දැන්ම තෘණො දූෂටි වගයෙන් පරමර්ශනය නො කෙරෙයි. එය පරමර්ශනය නො කරන ඒ නිදාගත බුදුහු විසින් පරෝපදේශ රහිත වැ (නමා විසින් ම) කෙලෙසුන්ගේ නිවීම දන්නා ලද්දේ ය. (යම් සැප වේදනාවන්හි ඇලුණු අන්තොටුවෝ නන් වැදෑරුම් දූෂටිගතයට වදිත් නම්) නිදාගත තෙමේ ඒ වේදනා-වන්ගේ උත්පත්තිය ද විකාශය ද ආස්වාදය ද ආදීනවය ද නික්මීම ද තත් වූ පරිදි දැන උපාදාන රහිත වැ මිදුණේ මේ.

ඉමෙ බො තෙ භික්ඛවෙ ධම්මා ගමහිරා දුද්දසා දුරනුබොධා සන්තා පණීතා අනකතාවචරා නිපුණා පණ්ණිතවෙදනීයා යෙ තථාගතො සයං අභිඤ්ඤා සච්ඡිකතො පවෙදෙති, යෙහි තථාගතස්ස යථාභුච්චං වණණං සමමා වදමානා වදෙය්‍යුං.

72. සන්ති භික්ඛවෙ එකෙ සමණබ්‍රාහ්මණා අපරන්තකපටිකා අපරන්තානුදිට්ඨිනො අපරන්තං ආරඛහ අනෙකච්ඡිතානි අඛිට්ඨනිපදානි අභිවදනති වතුචන්තාරීසාය වන්චුති. තෙ ච භොනෙතො සමණබ්‍රාහ්මණා කිමාගමම කිමාරඛහ අපරන්තකපටිකා අපරන්තානුදිට්ඨිනො අපරන්තං ආරඛහ අනෙකච්ඡිතානි අඛිට්ඨනිපදානි අභිවදනති වතුචන්තාරීසාය වන්චුති?

73. සන්ති භික්ඛවෙ එකෙ සමණබ්‍රාහ්මණා උද්ධමාසානනිකා සඤ්ඤාදිවාදා උද්ධමාසානනා සඤ්ඤාදිං අන්තානං පඤ්ඤාපෙනති සොලසති වන්චුති. තෙ ච භොනෙතො සමණබ්‍රාහ්මණා කිමාගමම කිමාරඛහ උද්ධමාසානනිකා සඤ්ඤාදිවාදා උද්ධමාසානනා සඤ්ඤාදිං අන්තානං පඤ්ඤාපෙනති සොලසති වන්චුති?

රුපී අන්තා හොති අරොගො පරමමරණා සඤ්ඤාදිනි නං පඤ්ඤාපෙනති. අරුපී අන්තා හොති අරොගො පරමමරණා සඤ්ඤාදිනි නං පඤ්ඤාපෙනති. රුපී ච අරුපී ච අන්තා හොති -පෙ-. තෙච රුපී නාරුපී අන්තා හොති -පෙ-. අන්තවා අන්තා හොති -පෙ-. අන්තනවා අන්තා හොති -පෙ-. අන්තවා ච අන්තනවා ච අන්තා හොති -පෙ-. නෙචන්තවා¹ නානන්තවා ච අන්තා හොති -පෙ-. එකන්තසඤ්ඤාදි අන්තා හොති -පෙ-. නාන්තන-සඤ්ඤාදි අන්තා හොති -පෙ-. පරිත්තසඤ්ඤාදි අන්තා හොති -පෙ-. අප්පමාණසඤ්ඤාදි අන්තා හොති -පෙ-. එකන්තසුඛි අන්තා හොති -පෙ-. එකන්තදුක්ඛි අන්තා හොති -පෙ-. සුඛදුක්ඛි අන්තා හොති -පෙ-. අදුක්ඛමසුඛි අන්තා හොති අරොගො පරමමරණා සඤ්ඤාදිනි නං පඤ්ඤාපෙනති.

1. නෙචන්තවා ච. කඤ්චි.

මහණෙනි, තථාගත තෙමේ යම් ධර්ම කෙනෙකුන් තෙමේ ම විශිෂ්ට ඥානයෙන් දැන පසක් කොට පවසා නම්, යම් ධර්ම කෙනෙකුන් කරණ කොට ගෙන තථාගත බුදුහුගේ ඇති පරිදි වූ ම ගුණ කියන්නට තනනන්නෝ කියන්නාහු නම්, මේ - ගැඹුරු වූ, සඵල බුදු කෙනෙකුන් විසින් ම විනා සෙස්සවුන් විසින් නො දැක්කැ හැකි වූ, සෙස්සවුන් විසින් අවබෝධ නො කට හැකි වූ, ශාන්ත වූ, ප්‍රණීත වූ, තකීයෙන් බැසැ ගත නො හැකි වූ, සියුම් වූ, ප්‍රාඥයන් විසින් ම දන හැකි වූ ඒ ධර්මයෝ ය.

72. මහණෙනි, අපරාන්තකල්පික වූ, අනාගත සකකපරමපරාව නෂණාදෘෂ්ටි වශයෙන් වරදවා කල්පනා කොට ගත්, ඒ අනාගත සකන්ධපරමපරා කොටස අනුවැ පතල කොට ගත් දෘෂ්ටි ඇති, ඇතැම් මහණබමුණු කෙනෙක් ඇත්හ. ඔහු අනාගත සකකපරමපරා කොටස ඇරැබැ කරුණු සුසාලිසෙකින් නොයෙක් වැදැරැම් දෘෂ්ටිප්‍රකාශක වචන කියත්. ඒ හවත් මහණබමුණෝත් කුමක් නිසා කිමෙකැ එල්බැ අපරාන්තකල්පික වූවෝ, අපරාන්තය අනුවැ ගිය දෘෂ්ටි ඇත්තෝ සුසාලිස් කරුණෙකින් අපරාන්තය ඇරැබැ නොයෙක් වැදැරැම් දෘෂ්ටි-ප්‍රකාශක වචන කියත් ද? යත්:

73. මහණෙනි, උදධමාසාතනික වූ ('මරණින් මතු ආත්මය ඇතැ'යි කියන) 'ඒ ආත්මය සංඥ ඇත්තෙකැ'යි දෘෂ්ටි ගත් ඇතැම් මහණබමුණු කෙනෙක් ඇත්හ. ඔහු මරණින් මත්තෙහි වූ ආත්මය සංඥ ඇත්තාහු කොට කරුණු සොලොසෙකින් පණවත්. ඒ හවත් මහණබමුණෝ කුමක් නිසා කුමක් ඇරැබැ 'මරණින් මත්තෙහි ආත්මය සංඥැ යැ' යි දෘෂ්ටි ඇත්තෝ වස්තු සොලොසෙකින් මරණින් මත්තෙහි ආත්මය සංඥවත් කොට පණවත් ද? යත්:

කෙනෙක් 'ආත්මය රූපවත් ය, මරණින් මතු නිත්‍ය ය, සංඥ ඇත්තේ යැ' යි පණවත්. ඇතැම් කෙනෙක් 'ආත්මය රූපවත් නො වේ, මරණින් මතු නිත්‍ය ය, සංඥ ඇත්තෙකැ' යි පණවත්. අන් කෙනෙක් 'ආත්මය රූපීන් වේ, අරූපීන් වේ, මරණින් මතු නිත්‍ය ය, සංඥ සහිත යැ' යි පණවත්. සමහරු 'ආත්මය රූපයක් ඇත්තෙක් ද නො වේ, රූපයක් නැත්තෙක් ද නො වේ, මරණින් මතු නිත්‍ය ය, සංඥ සහිත යැ' යි පණවත්. තවත් කෙනෙක් 'ආත්මය (එය පැතිරු ඇති ප්‍රදේශ වශයෙන්) කෙළවරක් ඇත්තෙක, එහෙත් මරණින් මතු නිත්‍ය ය, සංඥ සහිත යැ' යි පණවත්. තවත් කෙනෙක් 'ආත්මය (පැතිරු පැවැති ප්‍රදේශ වශයෙන්) කෙළවරක් නැත්තෙක, මරණින් මතු නිත්‍ය ය, සංඥ සහිත යැ' යි පණවත්. අන් කෙනෙක් 'ආත්මය (උඩු යැටි දෙදිගින්) සීමාසහිත ය, සරසින් සීමාරහිත ය, මරණින් මතු නිත්‍ය ය, සසංඥ යැ' යි පණවත්. අන් කෙනෙක් 'ආත්මය (ප්‍රදේශවශයෙන්) සීමාවක් ඇත්තෙක් ද නො වේ, නැත්තෙක් ද නො වේ, මරණින් මතු නිත්‍ය ය, සසංඥ යැ' යි පණවත්. සමහරු 'ආත්මය ඒකාකාර සංඥ ඇත්තේ ය, මරණින් මතු නිත්‍ය ය, සසංඥ යැ' යි පණවත්. සමහරු 'ආත්මය තානාවිධ සංඥ ඇත්තේ ය, මරණින් මතු නිත්‍ය ය, සසංඥ යැ' යි පණවත්. සමහරු 'ආත්මය ප්‍රමාණ වශයෙන් නොමහත් සංඥ ඇත්තෙක, මරණින් මතු නිත්‍ය ය, සසංඥ යැ' යි පණවත්. සමහරු 'ආත්මය අප්‍රමාණසංඥ ඇත්තෙක, මරණින් මතු නිත්‍ය ය, සසංඥ යැ' යි පණවත්. ඇතැම්හු 'ආත්මය ඒකාන්ත සැප ඇත්තෙක, මරණින් මතු නිත්‍ය ය, සසංඥ යැ' යි පණවත්. ඇතැම්හු 'ආත්මය ඒකාන්ත දුක් ඇත්තේ ය, මරණින් මතු නිත්‍ය ය, සසංඥ යැ' යි පණවත්. සමහර කෙනෙක් 'ආත්මය සුව ද දුක් ද ඇත්තෙක, මරණින් මතු නිත්‍ය ය, සසංඥ යැ' යි පණවත්. සමහරු 'ආත්මය සුව ද දුක් ද යන දෙක ම නැත්තෙක, මරණින් මතු නිත්‍ය ය, සසංඥ යැ' යි පණවත්.

74. ඉමෙහි බො තෙ භික්ඛවෙ සමණො වා බ්‍රාහ්මණො වා උඤ්චමාසානනිකා අසඤ්ඤිවාදො උඤ්චමාසානනා අසඤ්ඤිං අන්තානං පඤ්ඤාපෙනති සොලසති වජ්ඣති.

යෙ හි කෙවි භික්ඛවෙ සමණො වා බ්‍රාහ්මණො වා උඤ්චමාසානනිකා අසඤ්ඤිවාදො උඤ්චමාසානනා අසඤ්ඤිං අන්තානං පඤ්ඤාපෙනති සබ්බෙ තෙ ඉමෙතෙව සොලසති වජ්ඣති, එතෙසං වා අඤ්ඤාහරෙන. නත්ථි ඉතො බහිඤ්ඤා.

75. තසිදං භික්ඛවෙ තථාගතො පජානාති “ඉමෙ දිට්ඨිට්ඨානා එවං ගතිනා එවං පරාමට්ඨා එවංගතිකා නවිසස්සන්ති එවංඅභිසමපරායා”ති. තඤ්ච තථාගතො පජානාති තතො ච උත්තරිතරං පජානාති. තඤ්ච පජානනං න පරාමසති. අපරාමසතො වස්ස පච්චත්තඤ්ඤෙඤ්ච නිබ්බුති විදිතා. වෙදනානං සමුදයඤ්ච අත්ථගමඤ්ච අස්සාදඤ්ච ආදීනවඤ්ච නිස්සරණඤ්ච යථාභුතං විදිතො අනුපාදො විමුච්චොති භික්ඛවෙ තථාගතො.

76. ඉමෙ බො තෙ භික්ඛවෙ ධම්මා ගමහිරා දුදදසා දුරන්තබොධා සන්තා පණීතා අතකකාවචරා නිජුණා පණ්ණිතවෙදනීයා, යෙ තථාගතො සයං අභිඤ්ඤා සච්ඡිකච්චා පච්චෙදෙති, යෙහි තථාගතස්ස යථාභුච්චං වණණං සමමා වදමානා වදෙසස්සං.

දුතියභාණවාරං.

77. සනති භික්ඛවෙ එතෙ සමණබ්‍රාහ්මණො උඤ්චමාසානනිකා අසඤ්ඤිවාදො උඤ්චමාසානනා අසඤ්ඤිං අන්තානං පඤ්ඤාපෙනති අට්ඨති වජ්ඣති. තෙ ච හොනොනා සමණබ්‍රාහ්මණො කිමාගමම කිමාරබ්බ උඤ්චමාසානනිකා අසඤ්ඤිවාදො උඤ්චමාසානනා අසඤ්ඤිං අන්තානං පඤ්ඤාපෙනති අට්ඨති වජ්ඣති ?

78. ‘රුපි අන්තා හොති අරොගො පරමමරණො අසඤ්ඤි’ ති නං පඤ්ඤාපෙනති. ‘අරුපි අන්තා හොති -පෙ-, රුපි ච අරුපි ච අන්තා හොති -පෙ-, තෙව රුපි නාරුපි අන්තා හොති -පෙ-, අන්තවා අන්තා හොති -පෙ-, අන්තනවා අන්තා හොති -පෙ-, අන්තවා ච අන්තනවා ච අන්තා හොති -පෙ-, තෙවන්තවා නානන්තවා අන්තා හොති ආරොගො පරමමරණො අසඤ්ඤි ති නං පඤ්ඤාපෙනති.

74. මහණෙනි, 'මරණින් මතු ආත්මය ඇතැයි එය සංඥා යැ' යි දූෂටි ගත් ඒ මහණබමුණෝ මේ සොළොස් කරුණින් මරණින් මතු සංඥා සහිත වූ ආත්මයක් පණවත්.

මහණෙනි, යම් මහණ කෙනෙක් හෝ බමුණු කෙනෙක් හෝ 'මරණින් මතු සංඥා සහිත ආත්මයක් ඇතැයි' දූෂටි ගත්තෝ සංඥා ඇති ආත්මයක් පණවත් ද, ඒ සියල්ලෝ මේ වස්තු සොළොසින් ම හෝ මොවුන් අතුරෙන් එක්තරා වස්තුවෙකින් හෝ එය පණවත්. මෙයින් පිටත් කරුණෙක් ඔවුනට නැත.

75. මහණෙනි, 'මේ දූෂටි ස්ථානයේ මෙසේ ගන්නා ලද්දේ, මෙ සේ පරාමාෂට වූවෝ, මෙබඳු විපාක ගති ඇත්තෝ, මෙබඳු පර ලොචී ඇත්තෝ වන්නාහ' යි ඒ කාරණය නිසාගත තෙමේ දැනී. නිසාගත තෙමේ එයත් දැනී, එයින් වැඩි තරම් දැන් දැනී. හෝ ඒ තමාගේ දැන්ම ද තෘෂ්ණාදීන් දැඩි කොට නො ගනී. එසේ දැඩි කොට නො ගන්නා ඔහු විසින් තමා ම කෙලෙස් නිවීම දන්නා ලද්දේ ය. (අන් තොටුවෝ යම් සැප වේදනා පතා දූෂටි ගතින් නම් ඔවුන්ගේ ඒ) වේදනාවන්ගේ හට ගැන්ම ද විනාශය ද ආස්වාදය ද ආදීනවය ද නිශරණය ද තත් වූ පරිදි දැනීමෙන් ඒ නිසාගත තෙමේ උපාදාන රහිත වූ මිදුණේ වෙයි.

76. මහණෙනි, නිසාගත තෙමේ යම් ධර්ම කෙනෙකුන් තෙමේ ම දැන පසක් කොට පවසා නම්, යම් ධර්ම කෙනෙකුන් කරණ කොට ගෙන නිසාගත බුදුහුගේ ඇති පරිදි වූ ම ශුණය මොනොවට කියන්නට තැත් කරනුවෝ කියන්නෝ නම්, මේ ඒ ගැඹුරු වූ දුර්භව වූ දුරුකුබොධ වූ ශාන්ත වූ ප්‍රණීත වූ අතකීවචර වූ නිපුණ වූ පණසිතවෙද්‍ය වූ ධර්මයෝ ය.

දෙවෙනි බණවර නිවේසේ ය.

77. මහණෙනි, උඬුමාසානනික අසඤ්ඤිවාද ඇති (මරණින් මතු ආත්මය අසංඥී යැ යි පණවන) ඇතැම් මහණබමුණු කෙනෙක් ඇත්තාහ. ඔහු මරණින් පසු සංඥරහිත ආත්මයක් කරුණු අටෙකින් පණවත්. ඒ හවත්නු කුමක් නිසා කුමක් ඇරැබූ උඬුමාසානනික අසඤ්ඤිවාද ඇත්තෝ මරණින් පසු සංඥරහිත ආත්මයක් කරුණු අටෙකින් පණවත්ද? යත්:

78. මහණෙනි, ඇතැම්හු "ආත්මය රූපවත් ය, මරණින් පසු නො බිඳෙන්නේ ය හෙවත් නිත්‍ය ය, අසංඥී යැ" යි පණවත්. ඇතැම් කෙනෙක් "ආත්මය අරූපී ය, මරණින් පසු නිත්‍ය ය, අසංඥී යැ" යි පණවත්. ඇතැම්හු "ආත්මය රූපවත් ද රූපරහිත ද වෙයි, මරණින් පසු නිත්‍ය ය, අසංඥී යැ" යි පණවත්. ඇතැම්හු "ආත්මය රූපවත් ද නො වේ, අරූපී ද නො වේ, මරණින් පසු නිත්‍ය ය, අසංඥී යැ" යි පණවත්. සමහරු "ආත්මය අන්තයක් ඇත්තේ වෙයි, මරණින් පසු නිත්‍ය ය, අසංඥී යැ" යි පණවත්. සමහරු "ආත්මය අන්තරහිත යැ යි, මරණින් පසු නිත්‍ය ය, අසංඥී යැ" යි පණවත්. සමහරු "ආත්මය අන්තවත් ද අනන්ත ද වේ, මරණින් පසු නිත්‍ය ය, අසංඥී යැ" යි පණවත්. සමහරු "ආත්මය අන්තවත් ද නො වේ, අනන්ත ද නො වේ, මරණින් පසු නිත්‍ය ය, අසංඥී යැ" යි පණවත්.

79. ඉමෙහි බො තෙ භික්ඛවෙ සමණබ්‍රාහ්මණො උද්ධමාසානනිකා අසඤ්ඤාදාදා උද්ධමාසානනා අසඤ්ඤාං අත්තානං පඤ්ඤාපෙනති අට්ඨති වජ්ජති. යෙ හි කෙවි භික්ඛවෙ සමණො වා බ්‍රාහ්මණො වා උද්ධමාසානනිකා අසඤ්ඤාදාදා උද්ධමාසානනා අසඤ්ඤාං අත්තානං පඤ්ඤාපෙනති, සබ්බෙ තෙ ඉමෙහෙව අට්ඨති වජ්ජති, එතෙසං වා අඤ්ඤාතරෙත. තඤ්ඤි ඉතො ඛතිද්ධා.

80. තසිදං භික්ඛවෙ නථාගතො පජානාති -පෙ- යෙහි නථාගතස්ස සථාභුවමං වණණං සමමා වදමානා වදෙය්‍යං.

81. සනති භික්ඛවෙ එකෙ සමණබ්‍රාහ්මණො උද්ධමාසානනිකා නෙවසඤ්ඤාදාදා අසඤ්ඤාදාදා උද්ධමාසානනා නෙවසඤ්ඤාදාදා අසඤ්ඤාදාදා අත්තානං පඤ්ඤාපෙනති අට්ඨති වජ්ජති. තෙ ව භොනෙතා සමණබ්‍රාහ්මණො නිමාගමම කීමාරබ්බ උද්ධමාසානනිකා නෙවසඤ්ඤාදාදා අසඤ්ඤාදාදා උද්ධමාසානනා නෙවසඤ්ඤාදාදා අසඤ්ඤාදාදා අත්තානං පඤ්ඤාපෙනති අට්ඨති වජ්ජති ?

82. “රුපී අත්තා භොති අරොගො පරමමරණා නෙවසඤ්ඤාදාදා නාසඤ්ඤාදාදා නි නං පඤ්ඤාපෙනති. ‘අරුපී අත්තා භොති අරොගො පරමමරණා නෙවසඤ්ඤාදාදා නාසඤ්ඤාදාදා නි නං පඤ්ඤාපෙනති. ‘රුපී ව අරුපී ව අත්තා භොති අරොගො පරමමරණා නෙවසඤ්ඤාදාදා නාසඤ්ඤාදාදා නි නං පඤ්ඤාපෙනති. ‘නෙවරුපී නාරුපී අත්තා භොති අරොගො පරමමරණා නෙවසඤ්ඤාදාදා නාසඤ්ඤාදාදා නි නං පඤ්ඤාපෙනති. ‘අනචරුපී අත්තා භොති අරොගො පරමමරණා නෙවසඤ්ඤාදාදා නාසඤ්ඤාදාදා නි නං පඤ්ඤාපෙනති. ‘අනචරුපී ව අනචරුපී ව අත්තා භොති අරොගො පරමමරණා නෙවසඤ්ඤාදාදා නාසඤ්ඤාදාදා නි නං පඤ්ඤාපෙනති. ‘නෙවනචරුපී නානචරුපී අත්තා භොති අරොගො පරමමරණා නෙවසඤ්ඤාදාදා නාසඤ්ඤාදාදා නි නං පඤ්ඤාපෙනති. ‘නෙවනචරුපී නානචරුපී අත්තා භොති අරොගො පරමමරණා නෙවසඤ්ඤාදාදා නාසඤ්ඤාදාදා නි නං පඤ්ඤාපෙනති.”

83. ඉමෙහි බො තෙ භික්ඛවෙ සමණබ්‍රාහ්මණො උද්ධමාසානනිකා නෙවසඤ්ඤාදාදා අසඤ්ඤාදාදා උද්ධමාසානනා නෙවසඤ්ඤාදාදා අසඤ්ඤාදාදා අත්තානං පඤ්ඤාපෙනති අට්ඨති වජ්ජති. යෙ හි කෙවි භික්ඛවෙ සමණො වා බ්‍රාහ්මණො වා උද්ධමාසානනිකා නෙවසඤ්ඤාදාදා අසඤ්ඤාදාදා උද්ධමාසානනා නෙවසඤ්ඤාදාදා අසඤ්ඤාදාදා අත්තානං පඤ්ඤාපෙනති, සබ්බෙ තෙ ඉමෙහෙව අට්ඨති වජ්ජති, එතෙසං වා අඤ්ඤාතරෙත. තඤ්ඤි ඉතො ඛතිද්ධා.

84. තසිදං භික්ඛවෙ නථාගතො පජානාති -පෙ- යෙහි නථාගතස්ස සථාභුවමං වණණං සමමා වදමානා වදෙය්‍යං.

79. මහණෙනි, උද්ධමාසානනික අසංඝායකවලදී වාද ඇති ඒ මහණවලුණෝ මේ අට කරුණින් මරණින් මතු සංඥ රහිත ආත්මයක් පණවන්. මහණෙනි, යම් මහණ කෙනෙක් හෝ බමුණු කෙනෙක් උද්ධමාසානනික අසංඝායකවලදී ඇත්තෝ මරණින් මතු අසංඥ ආත්මයක් පණවන්නෝ නම්, ඒ සියල්ලෝ ම මේ අට කරුණින් ම හෝ මොවුන් අතුරෙන් එක්තරා කරුණෙකින් හෝ එය පණවන්. මෙයින් පිටත් කරුණෙක් ඔවුනට නැත.

80. මහණෙනි, තථාගත බුදුහුගේ ඇති පරිදි ම වූ ගුණය මොනොවට කියනු කැමැත්තෝ කියන්නාහු නම්, ... මේ ඒ ගැඹුරු වූ දුදීර්ශ වූ ... කරුණු යි.

81. මහණෙනි, උද්ධමාසානනික නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤා වාද ඇති ඇතැම් මහණවලුණු කෙනෙක් මරණින් මතු සංඥ නොමැති වූත් අසංඥ නොවූත් ආත්මයක් අට කරුණෙකින් පණවන්.

ඒ හවත් මහණවලුණෝ කුමක් නිසා, කුමක් අරමුණු කොට, උද්ධමාසානනික නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤා වාද ඇත්තෝ, මරණින් මතු අසංඥන් නොවූ සංඥන් නොවූ ආත්මයක් අට කරුණෙකින් පණවන් ද? යත්:

82. “ආත්මය රූපවත් වේ, මරණින් මතු නිත්‍ය ය, අසංඥන් නොම වේ, සංඥන් නොම වේ යැ” යි සමහරු පණවන්. සමහරු “ආත්මය අරූපී වේ, මරණින් මතු නිත්‍ය ය, සංඥ ද අසංඥ ද නොම වේ යැ” යි පණවන්. සමහරු “ආත්මය රූපීන් අරූපීන් වේ, මරණින් මතු නිත්‍ය ය, සංඥන් අසංඥන් නොම වේ” යැ යි පණවන්. සමහරු ආත්මය රූපී ම ද අරූපී ම ද නොම වේ, මරණින් මතු නිත්‍ය ය, සංඥ ම ද අසංඥ ම ද නොම වේ යැ” යි පණවන්. සමහරු “ආත්මය සසීම (සීමාසහිත) වේ, මරණින් මතු නිත්‍ය ය, සංඥ ද අසංඥ ද නොම වේ යැ” යි පණවති. සමහරු “ආත්මය සසීම ද අසීම ද නොම වේ, මරණින් මතු නිත්‍ය ය, සංඥ ද අසංඥ ද නොම වේ” යැ යි පණවන්. සමහරු “ආත්මය සීමාසහිත මත් නොම වේ, සීමා රහිත මත් නොම වේ, මරණින් මතු නිත්‍ය ය, සංඥන් අසංඥන් නොම වේ” යැ යි පණවන්.

83. මහණෙනි, උද්ධමාසානනික නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤා වාද ඇති, ඒ මහණවලුණෝ මේ අට කරුණින් මරණින් මතු සංඥ ද අසංඥ ද නොවූ ආත්මයක් පණවන්. මහණෙනි, යම් මහණවලුණු කෙනෙක් උද්ධමාසානනික නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤා වාද ඇත්තෝ, මරණින් මතු සංඥ සහිත ම නොවූත් සංඥ රහිත ද නොවූත් ආත්මයක් පණවන්නෝ නම්, ඒ සියල්ලෝ මේ අට කරුණින් ම හෝ මොවුන් අතුරෙන් එක්තරා කරුණෙකින් හෝ එය පණවන්. මෙයින් පිටත් කරුණෙක් ඔවුනට නැත.

84. මහණෙනි, ඒ කාරණය... තථාගත නෙමේ ද නී. මහණෙනි, යම් කෙනෙක් තථාගත බුදුහුගේ ඇති සැටියෙන් ම වූ ගුණය කියනු කැමැත්තෝ කියන්නාහු නම් ... මේ ඒ ගැඹුරු වූ දුදීර්ශී වූ ... කරුණු යි.

85. සත්‍රි තිකකිවෙ එකෙ සමණබ්‍රාහමණො උචෙජ්දවාදො සතො සත්තාසො උචෙජ්දං විනාසං විහවං පඤ්ඤපෙනති සත්තති වජ්ජිති. නෙ ව හොනොනො සමණබ්‍රාහමණො කිමාගමම කිමාරභා උචෙජ්දවාදො සතො සත්තාසො උචෙජ්දං විනාසං විහවං පඤ්ඤපෙනති සත්තති වජ්ජිති ?

86. ඉධ තිකකිවෙ එකචෙචා සමණො වා බ්‍රාහමණො වා එවංවාදී හොති එවංදිට්ඨි: ‘යතො බො හො අයං අත්තා රුපී වාදුමමහාභුතිකො මානාපෙනතිකසමොවො කායසො හෙදො උච්ඡිජ්ජති විනසුනි න හොති පරමමරණො. එත්තාවතා බො හො අයං අත්තා සමමා සමුච්ඡිනොනො හොති’ ති. ඉතෙඤ්ඤෙ සතො සත්තාසො උචෙජ්දං විනාසං විහවං පඤ්ඤපෙනති.

87. තමඤ්ඤො එවමාහ: ‘අත්ථි බො හො එසො අත්තා යං නිං වදෙසි නෙසො නත්ථිති වදුමි. නො ව බො හො අයං අත්තා එත්තාවතා සමමා සමුච්ඡිනොනො හොති. අත්ථි බො හො අඤ්ඤො අත්තා දිබ්බො රුපී කාමාවචරො කබලිකාරා¹තාරහකො, නං නිං න ජානාසි න පසසසි. තමහං ජානාමි පසසාමි. සො බො හො අත්තා යතො කායසො හෙදො උච්ඡිජ්ජති විනසුනි න හොති පරමමරණො. එත්තාවතා බො හො අයං අත්තා සමමා සමුච්ඡිනොනො හොති’ ති. ඉතෙඤ්ඤෙ සතො සත්තාසො උචෙජ්දං විනාසං විහවං පඤ්ඤපෙනති.

88. තමඤ්ඤො එවමාහ: ‘අත්ථි බො හො එසො අත්තා යං නිං වදෙසි. න සො නත්ථිති වදුමි. නො ව බො හො අයං අත්තා එත්තාවතා සමමා සමුච්ඡිනොනො හොති. අත්ථි බො හො අඤ්ඤො අත්තා දිබ්බො රුපී මනොමයො සබ්බඛගපචචඛිති අභිනිජ්ජියො. නං නිං න ජානාසි න පසසසි. තමහං ජානාමි පසසාමි. සො බො හො අත්තා යතො කායසො හෙදො උච්ඡිජ්ජති විනසුනි න හොති පරමමරණො. එත්තාවතා බො හො අයං අත්තා සමමා සමුච්ඡිනොනො හොති’ ති. ඉතෙඤ්ඤෙ සතො සත්තාසො උචෙජ්දං විනාසං විහවං පඤ්ඤපෙනති.

89. තමඤ්ඤො එවමාහ: ‘අත්ථි බො හො එසො අත්තා යං නිං වදෙසි. නෙසො නත්ථිති වදුමි. නො ව බො හො අයං අත්තා එත්තාවතා සමමා සමුච්ඡිනොනො හොති. අත්ථි බො හො අඤ්ඤො අත්තා සබ්බසො රුපසඤ්ඤානං සමතිකකමා පටිසසඤ්ඤානං අත්ථගමා² නානාත්තසඤ්ඤානං අමනසිකාරා අනනොනො ආකාසොති ආකාසානඤ්ඤායනනුපගො. නං නිං න ජානාසි න පසසසි. තමහං ජානාමි පසසාමි. සො බො හො අත්තා යතො කායසො හෙදො උච්ඡිජ්ජති විනසුනි න හොති පරමමරණො. එත්තාවතා බො හො අයං අත්තා සමමා සමුච්ඡිනොනො හොති’ ති. ඉතෙඤ්ඤෙ සතො සත්තාසො උචෙජ්දං විනාසං විහවං පඤ්ඤපෙනති.

1. කබලිකාරාතාර හකො, මජ්ඣං. 2. අත්ථගමා, මජ්ඣං.

85. මහණෙනි, උචේෂ්‍යදූෂ්ටික වූ ඇතැම් මහණවුණු කෙනෙක් ඇත්හ. ඔහු විද්‍යමාන වූ සත්ත්වයාගේ මුල්සුන් වීම, විනාශය, හව විගමය කරුණු සතෙකින් පණවත්. ඒ හවත් මහණවුණෝ කුමක් නිසා කුමක් අරමුණු කොට උචේෂ්‍යදූෂ්ටික වූවෝ ඇති සත්ත්‍වගේ සිදීම, වැනැස්ම, නො පැවැත්මට පැමිණීම සත්කරුණෙකින් පණවත් ද? යත්:

86. මහණෙනි, මෙහි ඇතැම් මහණෙක් හෝ බමුණෙක් හෝ මෙබඳු වාද ඇත්තේ මෙබඳු දූෂ්ටි ඇත්තේ වේ. (කෙසේ ද? යත්:) “පින්වත, යම් හෙයකින් මේ ආත්මභාවය රූපවත් ද, සතර මහා භූතයන්ගෙන් නිපන්නේ වේ ද, මාසියන්ගේ ශුක්‍රශෝනිතයෙන් හටගත්තේ වේ ද, කරජ කය බිඳීමෙන් මරණින් මතු සිදේ ද, වැනැස්ම ද, මරණින් මත්තෙහි නො වේ ද, පින්වත, මෙ පමණෙකින් ම මේ ආත්මභාවය මුළු මනින් ම සිදී ගියේ වේ” යනු යි. මෙසේ සමහරු විද්‍යමාන සත්ත්වයාගේ උචේෂ්‍යදය, විනාශය, හවවිගමය පණවත්.

87. ඔහුට අනෙකෙක් මෙසේ කියයි: “හවත, තා කියන ඒ ආත්මය ඇත්තේ ම ය. එය නැතැ යි නො කියමි. හවත, මේ ආත්මය මෙතෙකින් මුළු මනින් සුන් නො වේ. හවත, රූපී වූ, කාමාවචර දෙව්ලෝ සයට ඇතුළත්, කබලිකාර ආහාර වලදන, දිව්‍ය වූ අත් ආත්මයෙක් ඇත. තෝ එය නො දනී, නො දකී. එය මම් දනිමි, දකිමි. හවත, එකී දිව්‍යාත්මය යම් හෙයෙකින් කය බිඳීමෙන් මරණින් මතු සිදී යන්නේ ද, වැනැස්ම-නේ ද, මරණින් මතු නො වන්නේ ද, මෙ පමණින් ම මේ ආත්මය මුළු මනින් සුන් වේ” යනු යි. මෙසේ සමහරු විද්‍යමාන වූ සත්ත්වයාගේ උචේෂ්‍යදය, විනාශය, හවවිගමය පණවත්.

88. ඔහුට අනෙකෙක් මෙසේ කියයි: “හවත, තා කියන මේ ආත්මය ඇත්තේ ම ය. මෙය නැතැ යි නො කියමි. හවත, මේ ආත්මය මෙතෙකින් මුළු මනින් සුන් නො වෙයි. හවත, රූපී වූ, (ධ්‍යාන) සිතීන් උපන්, සියලු අභපසභ ඇති, නො පිරිහුණු ඉඳුරන් ඇති, දිව්‍ය වූ අත් ආත්මයෙක් ඇත්තේ ම ය. එය තෝ නො දනී, නො දකී. එය මම් දනිමි, දකිමි. හවත, ඒ ආත්මය යම් හෙයෙකින් ඒ කය බිඳීමෙන් සිදී යේ ද, වැනැස්ම ද, මරණින් මතු නො වේ ද, හවත, එතෙකින් ම මේ ආත්මය මුළු මනින් සුන් වූයේ වේ” යනු යි. මෙසේ සමහරු විද්‍යමාන සත්ත්වයාගේ උචේෂ්‍යදය, විනාශය, හවවිගමය පණවත්.

89. ඔහුට අනෙකෙක් මෙසේ කියයි: “හවත, තා කියන මේ ආත්මය ඇත්තේ ම ය. එය නැතැ යි නො කියමි. එතෙකුදු වුවත් මේ ආත්මය මෙතෙකින් මුළු මනින් සුන් නො වේ. හවත, භෑම ලෙසින් ම රූපසංඥ ඉක්මිමෙන්, ප්‍රතිසංඥ නිරුද්ධි වීමෙන්, නානාත්වසංඥ නො මෙනෙහි කිරීමෙන්, ‘අභස අනන්ත’ යැ යි ධ්‍යාන වඩා ආකාශානන්තායතන භූමියට පැමිණි අන්‍ය ආත්මයෙක් ඇත. එය තෝ නො දනී, නො දකී. එය මම් දනිමි, දකිමි. හවත, එකී ආත්මය වනාහි ඒ (නාම) කය බිඳීමෙන් සිදී යේ, වැනැස්ම, මරණින් මතු නො වේ” යනු යි. මෙසේ සමහරු විද්‍යමාන වූ සත්ත්වයාගේ උචේෂ්‍යදය, විනාශය, හවවිගමය පණවත්.

90. තමඤ්ඤා ඵවමාහ: ‘අඤ්ඤි බො හො ඵසො අත්තා යං නිං වදෙසි. නෙසො නඤ්ඤි වදුමි. නො ව බො හො අයං අත්තා ඵත්තාවතා සමමා සමුච්ඡන්තො හොති. අඤ්ඤි බො හො අඤ්ඤා අත්තා සබ්බසො ආකාසානඤ්ඤායත්තං සමතිකකමම අත්තනං විඤ්ඤාණන්තති විඤ්ඤාණඤ්ඤා-යත්තපුපගො. නං නිං න ජානාසි න පසසසි. තමහං ජානාමි පසසාමි. සො බො හො අත්තා යතො කායසස හෙදා උච්ඡ්ඡති විතසසති න හොති පරමමරණො. ඵත්තාවතා බො හො අයං අත්තා සමමා සමුච්ඡන්තො හොති’ති. ඉතෙථකෙ සතො සත්තසස උච්ඡ්ඡං විනාසං විහවං පඤ්ඤාපෙනති.

91. තමඤ්ඤා ඵවමාහ: ‘අඤ්ඤි බො හො ඵසො අත්තා යං නිං වදෙසි. න සො නඤ්ඤි වදුමි. නො ව බො හො අයං අත්තා ඵත්තාවතා සමමා සමුච්ඡන්තො හොති. අඤ්ඤි බො හො අඤ්ඤා අත්තා සබ්බසො විඤ්ඤාණඤ්ඤායත්තං සමතිකකමම නඤ්ඤි කිඤ්ඤිති ආකිඤ්ඤායත්තපුපගො නං නිං න ජානාසි න පසසසි. තමහං ජානාමි පසසාමි. සො බො හො අත්තා යතො කායසස හෙදා උච්ඡ්ඡති විතසසති න හොති පරමමරණො. ඵත්තාවතා බො හො අයං අත්තා සමමා සමුච්ඡන්තො හොති’ති. ඉතෙථකෙ සතො සත්තසස උච්ඡ්ඡං විනාසං විහවං පඤ්ඤාපෙනති.

92. තමඤ්ඤා ඵවමාහ: ‘අඤ්ඤි බො හො ඵසො අත්තා යං නිං වදෙසි. නෙසො නඤ්ඤි වදුමි. නො ව බො හො අයං අත්තා ඵත්තාවතා සමමා සමුච්ඡන්තො හොති. අඤ්ඤි බො හො අඤ්ඤා අත්තා සබ්බසො ආකිඤ්ඤායත්තං සමතිකකමම සත්තමෙතං පණ්ණමෙතන්ති නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤායත්තපුපගො. නං නිං න ජානාසි න පසසසි. තමහං ජානාමි පසසාමි. සො බො හො අත්තා යතො කායසස හෙදා උච්ඡ්ඡති විතසසති න හොති පරමමරණො. ඵත්තාවතා බො හො අයං අත්තා සමමා සමුච්ඡන්තො හොති’ති. ඉතෙථකෙ සතො සත්තසස උච්ඡ්ඡං විනාසං විහවං පඤ්ඤාපෙනති.

93. ඉමෙහි බො තෙ භිකකිවෙ සමණබ්‍රාහ්මණො උච්ඡ්ඡවාදාදා සතො සත්තසස උච්ඡ්ඡං විනාසං විහවං පඤ්ඤාපෙනති සත්තති වජ්ඣති. යෙ හි කෙච්චි භිකකිවෙ සමණො වා බ්‍රාහ්මණො වා උච්ඡ්ඡවාදාදා සතො සත්තසස උච්ඡ්ඡං විනාසං විහවං පඤ්ඤාපෙනති, සබ්බෙ තෙ ඉමෙතෙව සත්තති වජ්ඣති, ඵතෙසං වා අඤ්ඤාතරෙන. නඤ්ඤි ඉතො බහිද්ධා.

94. තසිදං භිකකිවෙ තථාගතො පජානාති -පෙ- යෙහි තථාගතසස යථාච්චං වණණං සමමා වදමානා වදෙය්‍යං.

95. සන්ති භිකකිවෙ ඵකෙ සමණබ්‍රාහ්මණො දිට්ඨිබ්බමතිබ්බානවාදාදා සතො සත්තසස පරමදිට්ඨිබ්බමතිබ්බානං පඤ්ඤාපෙනති පඤ්ඤාති වජ්ඣති. නො ව හොතොනා සමණබ්‍රාහ්මණො කිමාගමම කිමාරබ්බ දිට්ඨිබ්බමතිබ්බා-නවාදාදා සතො සත්තසස පරමදිට්ඨිබ්බමතිබ්බානං පඤ්ඤාපෙනති පඤ්ඤාති වජ්ඣති ?

90. ඔහුට අනෙකෙක් මෙසේ කියයි: “භවන, තා කියන මේ ආත්මය ඇත්තේ ම ය, එය නැත්තේ යැ යි නො කියමි. භවන, එතෙකුදු වුවත් මේ ආත්මය මෙතෙකින් මුල්සුන් නො වෙයි. භවන, හැම ලෙසින් ම අනන්ත ආකාශ අරමුණ ඉක්මැ ‘විඤ්ඤා අනන්තය’ යි සමාධි වඩා විඤ්ඤානන්තායනනභූමියට පැමිණි සිටින අත් ආත්මයෙක් ඇත. තෝ එය නො දනී, නො දකී. එය මම් දනිමි, දකිමි. භවන, එකී ආත්මය යම් හෙයකින් ඒ (නාම) කය බිඳී යෑමෙන් මුල් සිඳී යේ ද, වැනැසේ ද, මරණින් මත්තෙහි නො වේ ද, භවන, මෙතෙකින් මේ ආත්මය මුළුමනින් සුන් වේ” යනු යි. මෙසේ සමහරු විද්‍යමාන සත්‍යයාගේ උචේදය, විනාශය, භවවිගමය පණවත්.

91. ඔහුට අනෙකෙක් මෙසේ කියයි: “භවන, තා කියන ඒ ආත්මය ඇත්තේ ම ය, එය නැත්තේ යැ” යි නො කියමි. “භවන එතෙකුදු වුවත් ඒ ආත්මය මෙතෙකින් මුළුමනින් සුන් නො වේ. භවන, හැම ලෙසින් විඤ්ඤානන්තායනනභූමියට පැමිණි සිටින අන්‍ය ආත්මයෙක් ඇත. එය තෝ නො දනී, නො දකී. එය මම් දනිමි, දකිමි. භවන, ඒ ආත්මය ඒ නාම කය බිඳීමෙන් සිදෙන බැවින්, වැනැසෙන බැවින්, මරණින් මත්තෙහි නො වන බැවින් භවන, මෙතෙකින් මේ ආත්මය මුළුමනින් සුන් වේ” යනු යි. මෙසේ සමහරු විද්‍යමාන සත්‍යයාගේ උචේදය, විනාශය, භවවිගමය පණවත්.

92. ඔහුට අනෙකෙක් මෙසේ කියයි: “භවන, තා කියන ඒ ආත්මය ඇත්තේ ම ය. එය නැතැයි නො කියමි. වැලි දු භවන, මේ ආත්මය මෙතෙකින් මුළුමනින් සුන් නො වේ. භවන, හැම පරිද්දෙන් ආකීචනා-යනනභූමියට පැමිණි සිටින අන්‍ය වූ ආත්මයෙක් ඇත්තේ ම ය. එය තෝ නො දනී, නො දකී. එය මම් දනිමි, දකිමි. භවන, ඒ ආත්මය ඒ නාම කය බිඳීමෙන් සිඳී යන බැවින්, වැනැසෙන බැවින්, මරණින් මත්තෙහි නො වන බැවින් මෙතෙකින් ම, භවන, මේ ආත්මය මුළුමනින් සුන් වේ” යනු යි. මෙසේ සමහරු විද්‍යමාන සත්‍යයාගේ උචේදය, විනාශය, භවවිගමය පණවත්.

93. මහණෙනි, ඒ මහණබමුණෝ උචේදදූෂ්ටි ඇත්තෝ මේ කරුණු සතෙකින් විද්‍යමාන සත්‍යයා ගේ උචේදය, විනාශය, භවවිගමය පණවත්. මහණෙනි, යම් උචේදදූෂ්ටික මහණබමුණු කෙනෙක් විද්‍යමාන සත්‍යයාගේ උචේදය, විනාශය, විනවය පණවත් නම් ඒ සියල්ලෝ මේ කරුණු සතින් ම හෝ මොවුනතුරන් එක්තරා කරුණෙකින් හෝ එය පණවත්. මෙයින් පිටත කරුණෙක් ඔවුනට නැත.

94. මහණෙනි, ඒ කාරණය තථාගත තෙමේ දනී . . . තථාගත බුදුහුගේ ඇති පරිදි වූ ම ගුණ කියනු කැමැත්තෝ කියන්නාහු නම්, මේ ඒ ගැඹුරු වූ දුදීර්ශ වූ . . . කරුණු යි.

95. මහණෙනි, දූෂ්ටධර්මනිවාරණදූෂ්ටි ගත් සමහර මහණබමුණු කෙනෙක් ඇත්ත. ඔහු විද්‍යමාන සත්‍යයාගේ පරමදූෂ්ටධර්මනිවාරණය කරුණු පසෙකින් පණවත්. ඒ භවත් මහණ බමුණෝ කුමක් නිසා කුමක් ඇරැබූ දූෂ්ටධර්මනිවාරණදූෂ්ටි ගත්තෝ විද්‍යමාන සත්‍යයා ගේ පරමදූෂ්ටධර්මනිවාරණය කරුණු පසෙකින් පණවත් ද? යත්:

96. ඉධ භික්ඛවෙ එකච්චො සමණො වා බ්‍රාහ්මණො වා එවංවාදී හොති එවංදිට්ඨි ‘යතො බො හො අයං අත්තා පඤ්චති කාමගුණෙති සමපට්ඨො සමඛිතිභූතො පරිචාරෙති, එත්තාවතා බො හො අයං අත්තා පරමදිට්ඨිමමතිබ්බානං පනොනා හොති’ති. ඉතෙඤ්ඤෙ සතො සත්තස්ස පරමදිට්ඨිමමතිබ්බානං පඤ්ඤාපෙනති.

97 තමඤ්ඤෙ ඵවමාන: ‘අප්පි බො හො එසො අත්තා යං ත්වං වදෙසී. තෙසො නත්ථිති වදුමි. නො ව බො නො අයං අත්තා එත්තාවතා පරමදිට්ඨිමමතිබ්බානං පනොනා හොති. නං කිස්ස හෙතු? කාමා භි හො අතිච්චා දුක්ඛා විපරිණාමධම්මා තෙසං විපරිණාමඤ්ඤාථාභාවා උපපජ්ජන්ති සොකපුරිදෙවදුක්ඛදොමනස්සුපායාසා යතො බො හො අයං අත්තා විච්චෙච්ච කාමෙති විච්චෙ අකුසලෙති ධම්මෙති සත්තක්ඛං සච්චාරං විචෙකජං පීතිසුඛං පඨමං ඤානං උපසම්පජ්ජ විහරති, එත්තාවතා බො හො අයං අත්තා පරමදිට්ඨිමමතිබ්බානං පනොනා හොති’ති. ඉතෙඤ්ඤෙ සතො සත්තස්ස පරමදිට්ඨිමමතිබ්බානං පඤ්ඤාපෙනති.

98. තමඤ්ඤෙ ඵවමාන: ‘අප්පි බො හො එසො අත්තා යං ත්වං වදෙසී. තෙසො නත්ථිති වදුමි. නො ව බො නො අයං අත්තා එත්තාවතා පරමදිට්ඨිමමතිබ්බානං පනොනා හොති. නං කිස්ස හෙතු? යදෙව තත්ථ විතක්ඛිතං විචාරිතං එතෙනෙතං ඔලාරිකං අකඛායති. යතො බො හො අයං අත්තා විතක්ඛවිචාරානං වූපසමා අජඤ්ඤානං සම්පසාදනං චෙතසො එකොද්භාවං අවිතක්ඛං අවිචාරං සමාධිජං පීතිසුඛං දුතියං ඤානං උපසම්පජ්ජ විහරති, එත්තාවතා බො හො අයං අත්තා පරමදිට්ඨිමමතිබ්බානං පනොනා හොති’ති. ඉතෙඤ්ඤෙ සතො සත්තස්ස පරමදිට්ඨිමමතිබ්බානං පඤ්ඤාපෙනති.

99. තමඤ්ඤෙ ඵවමාන: ‘අප්පි බො හො එසො අත්තා යං ත්වං වදෙසී. තෙසො නත්ථිති වදුමි. නො ව බො නො අයං අත්තා එත්තාවතා පරමදිට්ඨිමමතිබ්බානං පනොනා හොති. නං කිස්ස හෙතු? යදෙව තත්ථ පීතිගතං චෙතසො උබ්බිලොචිතත්තං එතෙනෙතං ඔලාරිකං අකඛායති. යතො බො හො අයං අත්තා පීතියා ව චීරාගා උපෙකඛකො ව විහරති සතො ව සම්පජානො සුඛං ව කායෙන පටිසංචෙදෙති, යත්තං අරියා ආචිකඛන්ති උපෙකඛකො සත්ථා සුඛච්ඡාරිති නං තතියං ඤානං උපසම්පජ්ජ විහරති, එත්තාවතා බො හො අයං අත්තා පරමදිට්ඨිමමතිබ්බානං පනොනා හොති’ති. ඉතෙඤ්ඤෙ සතො සත්තස්ස පරමදිට්ඨිමමතිබ්බානං පඤ්ඤාපෙනති.

96. මහණෙනි, මෙහි එක්තරා මහණෙක් හෝ බමුණෙක් හෝ මෙබඳු වාද ඇත්තේ මෙබඳු දෘෂ්ටි ඇත්තේ වෙයි. (කෙසේ ද? යන්:) “භවන, යම් තෙසකින් මේ ආත්මය පස්කම්කොටසින් සමර්පිත වැ (මොනොවට පිහිටා, ඇලී), සමන්විත වැ ඉඳුරන් පිණවා ද, භවන, මෙතෙකින් ම මේ ආත්මය පරමදෘෂ්ටධර්මනිෂ්ඨාණය ලැබුයේ වෙයි” යනු යි. මෙසේ සමහරු විද්‍යමාන සත්‍යයා පිළිබඳ පරමදෘෂ්ටධර්මනිෂ්ඨාණය පණවත්.

97. ඔහුට අනෙකෙක් මෙසේ කියයි: “භවන, තා කියන මේ ආත්මය ඇත්තේ ම ය. එය නැතැ යි නො කියමි. එතෙකුදු වුවත්, භවන, එය මෙතෙකින් පරමදෘෂ්ටධර්මනිෂ්ඨාණයට පැමිණියේ නො වෙයි. ඒ කවර හෙයින්? යන්: භවන, පස්කම්හු වූ කලී අතීතා හ, දුක් හ, පෙරළෙන සුලු හ. ඔවුන් ගේ පෙරළීමෙන්, අන් පරිද්දෙකින් විමෙන් හෝ හැඩුම් වැලැජුම්, දුක් දෙමිතස්, සිත තුලැ දැසි පෙවම් උපදී. භවන, යම් විටෙක මේ ආත්මය කාමයන්ගෙන් වෙන් ව ම අකුසල් දහමුන්ගෙන් වෙන් ව ම, විභීකසනිත විචාරසනිත, විචේකයෙන් උපන් ප්‍රීතියත් සුවයත් ඇති ප්‍රථමධ්‍යානය ලැබ වෙසේ ද, භවන, මේ පමණෙකින් ම මේ ආත්මය පරමදෘෂ්ටධර්මනිෂ්ඨාණය ලැබුයේ වේ” යනු යි. මෙසේ සමහරු විද්‍යමාන සත්‍යයාගේ පරමදෘෂ්ටධර්මනිෂ්ඨාණය පණවත්.

98. ඔහුට අනෙකෙක් මෙසේ කිය යි: “භවන, තා කියන මේ ආත්මය ඇත්තේ ම ය. මෙය නැතැ යි නො කියමි. එතෙකුදු වුවත්, භවන, මේ ආත්මය මෙතෙකින් පරමදෘෂ්ටධර්මනිෂ්ඨාණය ලැබුයේ නො වෙයි. ඒ කවර හෙයින්? යන්: යම් බඳු වූ ම විභීකසයක් විචාරයෙක් වේ ද, එයින් මෙය ඔදුරික වැ වැටැහෙයි. එතෙත් යම් විටෙක මේ ආත්මය විභීකවිචාරයන්ගේ සංසිදීමෙන් සිය සිත්සතන් වෙසෙසින් පහදවන, සිතැ එකහ බව ඇති, විභීක රනිත, විචාර රනිත, සමාධියෙන් උපන් ප්‍රීතිය හා සුවය ඇති දෙවෙනි ධ්‍යානය ලැබ වෙසේ ද, භවන, මේ පමණෙකින් මේ ආත්මය පරමදෘෂ්ටධර්මනිෂ්ඨාණය ලැබුයේ වේ” යනු යි. මෙසේ සමහරු විද්‍යමාන සත්‍යයාගේ පරමදෘෂ්ටධර්මනිෂ්ඨාණය පණවත්.

99. ඔහුට අනෙකෙක් මෙසේ කිය යි: “භවන, තා කියන මේ ආත්මය ඇත්තේ ම ය. එය නැත්තේ නො වේ. භවන, එතෙකුදු වුවත් මේ ආත්මය මෙතෙකින් පරමදෘෂ්ටධර්මනිෂ්ඨාණය ලැබුයේ නො වේ. ඒ කවර හෙයින්? යන්: එහි යම් ප්‍රීතියෙක් සිතේ ඉල්පුණු බවෙන් පෙ ද, මෙසින් මේ දෙවෙනි ධ්‍යානය ඔදුරික වැ (දළ වැ) වැටැහෙයි. භවන, යම් විටෙක වනාහි මේ ආත්මය ප්‍රීතියෙනුත් වෙන් විමෙන් උපේක්ෂාව ඇත්තෙක් ද වී, සිහි ද ඇත්තේ, නුවණින් දක්නේ වෙසේ ද, සුවයත් තම කසින් විදී ද, ආසීයෝ යමක් හේතු දොට ගෙන ඔහුට ‘මේ තෙමේ උපේක්ෂා ඇත්තේ ය. සිහි ඇත්තේ ය. සුවවිසුම් ඇත්තේ යැ’ යි කියත් නම්, ඒ තුන්වන ධ්‍යානය ලැබ වෙසේ ද, භවන, මෙතෙකින් ම මේ ආත්මය පරම දෘෂ්ටධර්මනිෂ්ඨාණය ලැබුයේ වේ” යනු යි. මෙසේ සමහරු විද්‍යමාන සත්‍යයාගේ පරමදෘෂ්ටධර්මනිෂ්ඨාණය පණවත්.

100. නමඤ්ඤා ඵචමාන: ‘අඤ්ඤා ඛො හො ඵසො අත්තා, යං ත්වං වදෙසී, නෙසො නඤ්ඤි වදාමි. තො ච ඛො හො අයං අත්තා ඵත්තාවතා පරමදිට්ඨධම්මනිබ්බානං පනොනා හොති, තං කිංසු හෙතු? යදෙව තත්ථ සුඛමිති වෙතසො ආහොගො ඵනෙතෙනං ඔලාරිකං අකම්බයති. යතො ඛො හො අයං අත්තා සුඛස්ස ච පනානා දුක්ඛස්ස ච පනානා පුබ්බෙව සොමනස්සදොමනස්සානං අත්ථගමා¹ අදුක්ඛමසුඛං උපෙකම්බාසතිපාරිසුද්ධිං චතුත්ථං ක්ඛානං උපසම්පජ්ජ චිහරති, ඵත්තාවතා ඛො හො අයං අත්තා පරමදිට්ඨධම්මනිබ්බානං පනොනා හොති’ති. ඉදෙකෙ සනො සත්තස්ස පරමදිට්ඨධම්මනිබ්බානං පඤ්ඤාපෙනති.

101. ඉමෙති ඛො තෙ භීක්ඛවෙ සමණබ්‍රාහ්මණා දිට්ඨධම්මනිබ්බානවාදා සනො සත්තස්ස පරමදිට්ඨධම්මනිබ්බානං පඤ්ඤාපෙනති පඤ්චති වජ්ජති. යෙ හි කෙචි භීක්ඛවෙ සමණා වා බ්‍රාහ්මණා වා දිට්ඨධම්මනිබ්බානවාදා සනො සත්තස්ස පරමදිට්ඨධම්මනිබ්බානං පඤ්ඤාපෙනති, සබ්බෙ තෙ ඉමෙහෙව පඤ්චති වජ්ජති, ඵනෙසං වා අඤ්ඤානරොන. තඤ්ඤි ඉතො බතිද්ධා.

102. තස්සිදං භීක්ඛවෙ තථාගතො පජානාති -පෙ- යෙති තථාගතස්ස යථාභුච්චං චණණං සමමා වදමානා වදෙය්‍යං.

103. ඉමෙති ඛො තෙ භීක්ඛවෙ සමණබ්‍රාහ්මණා අපරන්තකපටීකා අපරන්තානුදිට්ඨිනො අපරන්තං ආරබ්භ අනෙකචිතිතාති අභිච්චනතිපදාති අභිච්චනති චතුචන්තාරීසාය වජ්ජති. යෙ හි කෙචි භීක්ඛවෙ සමණා වා බ්‍රාහ්මණා වා අපරන්තකපටීකා අපරන්තානුදිට්ඨිනො අපරන්තං ආරබ්භ අනෙකචිතිතාති අභිච්චනතිපදාති අභිච්චනති, සබ්බෙ තෙ ඉමෙහෙව චතුචන්තාරීසාය වජ්ජති, ඵනෙසං වා අඤ්ඤානරොන. තඤ්ඤි ඉතො බතිද්ධා.

104. තස්සිදං භීක්ඛවෙ තථාගතො පජානාති -පෙ- යෙති තථාගතස්ස යථාභුච්චං චණණං සමමා වදමානා වදෙය්‍යං.

105. ඉමෙති ඛො තෙ භීක්ඛවෙ සමණබ්‍රාහ්මණා පුබ්බන්තකපටීකා ච අපරන්තකපටීකා ච පුබ්බන්තාපරන්තකපටීකා ච පුබ්බන්තාපරන්තානුදිට්ඨිනො පුබ්බන්තාපරන්තං ආරබ්භ අනෙකචිතිතාති අභිච්චනතිපදාති අභිච්චනති චතුචන්තාරීසාය වජ්ජති. යෙ හි කෙචි භීක්ඛවෙ සමණා වා බ්‍රාහ්මණා වා පුබ්බන්තකපටීකා ච අපරන්තකපටීකා ච පුබ්බන්තාපරන්තකපටීකා ච පුබ්බන්තාපරන්තානුදිට්ඨිනො පුබ්බන්තාපරන්තං ආරබ්භ අනෙකචිතිතාති අභිච්චනතිපදාති අභිච්චනති, සබ්බෙ තෙ ඉමෙහෙව චතුචන්තාරීසාය වජ්ජති, ඵනෙසං වා අඤ්ඤානරොන. තඤ්ඤි ඉතො බතිද්ධා.

1. අත්ථගමා. කෙසුචි පොඤ්ඤාසු.

100. ඔහුට අනෙකෙක් මෙසේ කියයි: “භවත, තා කියන මේ ආත්මය ඇත්තේ ම ය. මෙය නැතැයි නො කියමි. එහෙත්, භවත, මේ ආත්මය මෙතෙකින් පරමදූෂටබ්‍රිතීච්ඡාණය ලැබුයේ නො වේ. ඒ කවර හෙයින්? යත්: එහි ‘සුව’ යැ යි (ධ්‍යානයෙන් නැති සිටියහුගේ ඒ සුවයෙහි) සිතේ නැමුණුබවෙක් වේ ද, මෙයින් මේ ධ්‍යානය ඔහුදරිත වැ (දළ වැ) වැටැහේ. භවත, යම් විටෙක වනාහී මේ ආත්මය සුබයාගේ ද ප්‍රභාණයෙන් දුෂ්ටයාගේ ද ප්‍රභාණයෙන්, පළමුවෙන් ම (කලින් ම) සොම්නස් දෙමිතස් දුරුවී යෑමෙන්, දුක් නැති සුව නැති උපේක්ෂාසමානී දෙකේ පිරිසිදුබව ඇති, සිවුචන ධ්‍යානය ලැබ වෙසේ ද, භවත, මෙතෙකින් ම මේ ආත්මය පරමදූෂටබ්‍රිතීච්ඡාණය ලැබුයේ වේ” යනු යි. මෙසේ සමහරු විද්‍යමාන සත්‍යයාගේ පරමදූෂටබ්‍රිතීච්ඡාණය පණවත්.

101. මහණෙනි, ඒ මහණබමුණෝ දූෂටබ්‍රිතීච්ඡාණවාද ඇත්තෝ මේ කරුණු පසින් විද්‍යමාන සත්‍යයාගේ පරමදූෂටබ්‍රිතීච්ඡාණය පණවත්.

මහණෙනි, යම් මහණකෙනෙක් හෝ බමුණු කෙනෙක් හෝ දූෂටබ්‍රිතීච්ඡාණවාද ඇත්තෝ විද්‍යමාන සත්‍යයාගේ පරමදූෂටබ්‍රිතීච්ඡාණය පණවත් නම්, ඒ සියල්ලෝ මේ කරුණු පසින් ම හෝ මොවුනතුරෙන් එක්තරා කරුණෙකින් හෝ එය පණවත්. මෙයින් පිටත්හී කරුණෙක් ඔවුනට නැත.

102. මහණෙනි, . . . ඒ කරුණ නථාගත තෙමේ දනී . . . යම් කෙනෙක් නථාගත බුදුහුගේ ඇති පරිදි වූ ගුණ මොනොවට කියනු කැමැත්තෝ කියන්නාහු නම්, මේ ඒ ගම්හීර වූ දුදීහී වූ . . . කරුණු යි.

103. මහණෙනි, ඒ මහණබමුණෝ අපරාන්තකල්පික වූවෝ (නාෂණාදූෂටි වශයෙන් අනාගත සකකු කොටස කල්පනා කොට ගත් ලබ්ධි ඇත්තෝ), අපරාන්තය (අනාගත සකකු කොටස) අනුව ඇති කැරැ ගත් දූෂටි ඇත්තෝ මේ කරුණු සුසාලිසෙකින් අනාගත සකකු කොටස අරමුණු කොට අනේකවිධ අධ්‍යුකතිපද (දැනිතවාදප්‍රකාශක වචන) කියත්. මහණෙනි, යම් මහණ කෙනෙක් හෝ බමුණු කෙනෙක් හෝ අපරාන්තකල්පික වූවෝ අපරාන්තානුදූෂටික වූවෝ අපරාන්තය (අනාගත සකකු කොටස) අරමුණු කොට දැනිතවාදප්‍රකාශක වචන කියත් නම්, ඔහු හැම මේ කරුණු සුසාලිසෙන් ම හෝ මොවුනතුරෙන් එක්තරා කරුණෙකින් හෝ එසේ කියත්. මෙයින් පිටත්හී කරුණෙක් ඔවුනට නැත.

104. මහණෙනි, එය නථාගත තෙමේ දනී . . . යම් කෙනෙක් නථාගත බුදුහුගේ ඇති පරිදි වූ ම ගුණ කියනු කැමැත්තෝ කියන්නාහු නම්, මේ ඒ ගැඹුරු වූ දුක සේ දැක්ක යුතු වූ . . . කරුණු යි.

105. මහණෙනි, පූච්චානකල්පික වූ ද අපරාන්තකල්පික වූ ද ඒ මහණබමුණෝ අතීත සකකු පරම්පරා කොටස ද අනාගත සකකු පරම්පරා කොටස ද අරමුණු කොට මේ කරුණු දෙසැටින් අනේකවිධ දූෂටිප්‍රකාශක වචන (දූෂටිවාද හඟවන වචන) කියා පාත්. මහණෙනි, පූච්චානකල්පික ද අපරාන්තකල්පික ද පූච්චානාපරාන්තකල්පික ද පූච්චානාපරාන්තානුදූෂටික ද වූ යම් මහණබමුණුකෙනෙක් පූච්චානා අපරාන්ත දෙක අරමුණු කොට අනේකවිධ දූෂටිප්‍රකාශක වචන කියා පාත් නම්, ඒ සියල්ලෝ මේ දෙසැට කරුණින් ම හෝ මොවුනතුරෙන් එක්තරා කරුණෙකින් හෝ එය කියා පාත්. මෙයින් බැහැර වූ කරුණෙක් ඔවුනට නැත.

106. නසිදං භීකඛවෙ තථාගතො පජානාති; ඉමෙ දිට්ඨිට්ඨානා ඵවං ආගතා ඵවං පරාමට්ඨා ඵවංගතිකා හවිස්සනති ඵවංඅභිසමපරායා'ති, තඤ්ච තථාගතො පජානාති තතො ව උතතරිතරං පජානාති. තඤ්ච පජානනං න පරාමසති. අපරාමසතො චස්ස පච්චනතඤ්ඤෙඤ්ච නිබ්බුති විදිනා. වෙදනානං සමුදයඤ්ච අත්ථගමඤ්ච අස්සාදඤ්ච ආදීනවඤ්ච නිස්සරණඤ්ච යථාභූතං විදිනා අනුපාදවිමුනොහා භීකඛවෙ තථාගතො.

107. ඉමෙ බො තෙ භීකඛවෙ ධම්මා ගමනීරා දුදදසා දුරනුබොධා සනතා පණීනා අතකකාවචරි නිපුණා පණ්ණිතවෙදනීයා, යෙ තථාගතො සයං අභිඤ්ඤා සච්ඡිකත්වා පච්චෙදෙති, යෙති තථාගතස්ස යථාභූච්චං වණණං සම්මා වදමානා චදෙය්‍යා.

108. නත්‍ර භීකඛවෙ යෙ තෙ සමණබ්‍රාහ්මණා සස්සනවාදා සස්සනං අත්තානඤ්ච ලොකඤ්ච පඤ්ඤපෙතති චතුති වජ්ඣති, තදපි තෙසං භවතං සමණබ්‍රාහ්මණානං අජානනං අපස්සනං වෙදසීතං තණ්හාගතානං පරිතසිතවිපථඤ්ඤිතමෙව

109. නත්‍ර භීකඛවෙ යෙ තෙ සමණබ්‍රාහ්මණා ඵකච්චසස්සතිකා ඵකච්චඅසස්සතිකා ඵතච්චං සස්සනං ඵකච්චං අසස්සනං අත්තානඤ්ච ලොකඤ්ච පඤ්ඤපෙතති චතුති වජ්ඣති, තදපි තෙසං භවතං සමණබ්‍රාහ්මණානං අජානනං අපස්සනං වෙදසීතං තණ්හාගතානං පරිතසිතවිපථඤ්ඤිතමෙව.

110. නත්‍ර භීකඛවෙ යෙ තෙ සමණබ්‍රාහ්මණා අත්තානනතිකා අත්තානනනං ලොකස්ස පඤ්ඤපෙතති චතුති වජ්ඣති, තදපි තෙසං භවතං සමණබ්‍රාහ්මණානං අජානනං අපස්සනං වෙදසීතං තණ්හාගතානං පරිතසිතවිපථඤ්ඤිතමෙව.

111. නත්‍ර භීකඛවෙ යෙ තෙ සමණබ්‍රාහ්මණා අමරාවිකෙඛපිකා තත්ථ¹ තත්ථ පඤ්ඤං පුට්ඨා සමානා වාවාවිකෙඛපං ආපජ්ජනති අමරාවිකෙඛපං චතුති වජ්ඣති, තදපි තෙසං භවතං සමණබ්‍රාහ්මණානං අජානනං අපස්සනං වෙදසීතං තණ්හාගතානං පරිතසිතවිපථඤ්ඤිතමෙව.

1. නත්‍ර නත්‍ර. කෙසුචි පොථකෙසු

106. මහණෙනි, 'මේ දෘෂ්ටිසථානයේ මෙසේ ගන්නා ලද්දේ මෙසේ පරාමාෂට වූවේ මෙ බදු (පරලොච) ගනි ඇතියෝ වන්නාහ. මෙ බදු පරලොච ඇතියෝ වන්නා හැසි මේ කාරණය නථාගත නෙමේ දැනි. එය ද නථාගත නෙමේ දැනි. එසින් වැඩි දෑ ද දැනි. ඒ දැන්ම ද නෘෂණාදෘෂ්ටිවශයෙන් පරාමශීනය නො කෙරෙසි. එසේ පරාමශීනය නොකරන ඔහු විසින් පරෝපදේශ රහිත වැ තමා කෙරෙහි ම නිච්ඡාණය දන්නා ලද්දේ ය. වේදනාවන්ගේ ඉපදීම ද වැනැස්ම ද රසය ද දෙස ද නික්මුම ද නතු වූ පරිදි දෑ නථාගත නෙමේ උපාදාන රහිතවැ මිදුණේ වේ.

107. මහණෙනි, නථාගත නෙමේ යම් දහම් කෙනෙකුන් නෙමේ ම වෙසෙසා දෑන පසක් කොට ලොවට පවසා ද, යම් දහම් කෙනෙකුන් කරණ කොට ගෙන නථාගත බුදුහුගේ ඇති පරිදි ම වූ ගුණ මොනොවට කියනු කැමතියෝ නියන්නාහු ද, මොහු වනාහි ගැඹුරු වූ, දුක සේ දුක්කා යුතු වූ, දුක සේ අනුබොධ කට යුතු වූ, ශාන්ත වූ, ප්‍රණීත වූ, නකීයෙන් බැසෑ ගත නො හෙන, සියුම් වූ, නුවණැත්තන් විසින් දත යුතු වූ ඒ ධර්මයෝ ය.

108. මහණෙනි, එහි (ඒ දෘෂ්ටිවාදීන් අතුරෙහි) යම් මහණ බමුණු කෙනෙක් ශාශවතවාද ඇත්තෝ කරුණු සතරෙකින් ආත්මය ද ලෝකය ද ශාශවත කොට පණවන් නම්, එය ද නතු නොදන්නා නොදක්නා ඒ හවන් මහණබමුණන්ගේ විදීමෙක්, නෘෂණාවට පැමිණි (නෘෂණායෙන් සමත්විත) ඒ දෘෂ්ටිගතිකයන්ගේ (දෘෂ්ටිනෘෂණා හුලින් විදුනා ලද බැවින් වූ) පරිත්‍රාසයෙක්, වංචල බවෙක් ම ය.

109. මහණෙනි, එහි ඒකත්‍යශාශවතික ද ඒකත්‍යඅශාශවතික ද වූ යම් මහණබමුණු කෙනෙක් කරුණු සතරෙකින් ආත්මය ද ලෝකය ද එක් කොටසක් ශාශවතන් එක් කොටසක් අශාශවතන් කොට පණවන් නම්, එය ද (එහි නතු) නොදන්නා නොදක්නා ඒ හවන් මහණබමුණන්ගේ විදීමෙක්, නෘෂණාවට පැමිණි ඔවුන්ගේ පරිත්‍රාසයෙක්, සැලීමෙක් ම ය.

110. මහණෙනි, එහි යම් මහණ බමුණු කෙනෙක් තුමු අන්‍යාන- නීතික වාද ඇත්තෝ ලොව අන්‍යවන් බව හෝ අනන්තබව සතර කරුණෙකින් පණවන් ද, එය ද එහි නතු නොදන්නා නොදක්නා ඒ හවන් මහණබමුණන්ගේ වේදනාවෙක්, නෘෂණාවට පැමිණි ඔවුන්ගේ පරිත්‍රාසයෙක්, සැලෙනවෙක් ම ය.

111. මහණෙනි, එහි යම් මහණබමුණු කෙනෙක් අමරාවික්ෂේපන වාද ඇත්තෝ ඒ ඒ කරුණෙහි ප්‍රශ්න විචාරන ලදුවෝ සතර කරුණෙ- කින් වාග්වික්ෂේපයට අමරාවික්ෂේපයට පැමිණෙත් ද, එයත් එහි නතු නොදන්නා නොදක්නා ඒ හවන් මහණබමුණන්ගේ විදීමෙක්, නෘෂණාගත වූ ඔවුන්ගේ පරිත්‍රාසයෙක්, වංචලතාවෙක් ම ය.

112. නත්‍ර භික්ඛවෙ යෙ තෙ සමණබ්‍රාහ්මණා අභිච්චසමුප්පනනිකා අභිච්චසමුප්පනනං අත්තානඤ්ච ලොකඤ්ච පඤ්ඤාපෙනති දව්භි වජ්ඣති, නදපි තෙසං භවතං සමණබ්‍රාහ්මණානං අජානතං අපස්සතං වෙදසිතං, තණ්හාගතානං පරිනසිතවිපථජදිතමෙව.

113. නත්‍ර භික්ඛවෙ යෙ තෙ සමණබ්‍රාහ්මණා පුබ්බනාකප්පිකා පුබ්බනානුදිට්ඨිනො පුබ්බනතං අරබ්භ අනෙකවිතිතාති අභිච්චනතිපදාති අභිච්චනති අට්ඨාරසති වජ්ඣති, නදපි තෙසං භවතං සමණබ්‍රාහ්මණානං අජානතං අපස්සතං වෙදසිතං, තණ්හාගතානං පරිනසිතවිපථජදිතමෙව.

114. නත්‍ර භික්ඛවෙ යෙ තෙ සමණබ්‍රාහ්මණා උභ්‍යාසානනිකා සඤ්ඤාදිවාද, උභ්‍යාසානනා සඤ්ඤාදිං අත්තානං පඤ්ඤාපෙනති සොලසති වජ්ඣති, නදපි තෙසං භවතං සමණබ්‍රාහ්මණානං අජානතං අපස්සතං වෙදසිතං, තණ්හාගතානං පරිනසිතවිපථජදිතමෙව.

115. නත්‍ර භික්ඛවෙ යෙ තෙ සමණබ්‍රාහ්මණා උභ්‍යාසානනිකා අසඤ්ඤාදිවාද, උභ්‍යාසානනා අසඤ්ඤාදිං අත්තානං පඤ්ඤාපෙනති අට්ඨති වජ්ඣති, නදපි තෙසං භවතං සමණබ්‍රාහ්මණානං අජානතං අපස්සතං වෙදසිතං, තණ්හාගතානං පරිනසිතවිපථජදිතමෙව.

116. නත්‍ර භික්ඛවෙ යෙ තෙ සමණබ්‍රාහ්මණා උභ්‍යාසානනිකා තෙවසඤ්ඤාදිවාද, උභ්‍යාසානනා තෙවසඤ්ඤාදිං නාසඤ්ඤාදිං අත්තානං පඤ්ඤාපෙනති අට්ඨති වජ්ඣති, නදපි තෙසං භවතං සමණබ්‍රාහ්මණානං අජානතං අපස්සතං වෙදසිතං, තණ්හාගතානං පරිනසිතවිපථජදිතමෙව.

117. නත්‍ර භික්ඛවෙ යෙ තෙ සමණබ්‍රාහ්මණා උච්චේදවාද, සතො සත්තස්ස උච්චේදං විනාසං විහවං පඤ්ඤාපෙනති සත්තති වජ්ඣති, නදපි තෙසං භවතං සමණබ්‍රාහ්මණානං අජානතං අපස්සතං වෙදසිතං, තණ්හාගතානං පරිනසිතවිපථජදිතමෙව.

118. නත්‍ර භික්ඛවෙ යෙ තෙ සමණබ්‍රාහ්මණා දිට්ඨධම්මනිබ්බානවාද, සතො සත්තස්ස පරමදිට්ඨධම්මනිබ්බානං පඤ්ඤාපෙනති පඤ්ඤාති වජ්ඣති, නදපි තෙසං භවතං සමණබ්‍රාහ්මණානං අජානතං අපස්සතං වෙදසිතං, තණ්හාගතානං පරිනසිතවිපථජදිතමෙව.

119. නත්‍ර භික්ඛවෙ යෙ තෙ සමණබ්‍රාහ්මණා අපරනාකප්පිකා අපරනානුදිට්ඨිනො අපරනතං ආරබ්භ අනෙකවිතිතාති අභිච්චනතිපදාති අභිච්චනති චතුච්චනතාරිසාය වජ්ඣති, නදපි තෙසං භවතං සමණබ්‍රාහ්මණානං අජානතං අපස්සතං වෙදසිතං, තණ්හාගතානං පරිනසිතවිපථජදිතමෙව.

112. මහණෙනි, එහි යම් මහණ බමුණු කෙනෙක් අභිච්චසමුප්පන්න වාද ඇත්තෝ ආත්මයන් ලෝකයන් අභිච්චසමුප්පන්න යැ (හේතු රහිත ව උපනා) යි කරුණු දෙකෙකින් පණවන් ද, එය ද එහි තතු නොදන්නා නොදක්නා ඒ මහණබමුණන්ගේ දූෂ්ටිවේදනාවෙක්, නෘෂ්ණාගත වූ ඔවුන්ගේ පරිත්‍රාසයෙක්, වංචලතාවෙක් ම ය.

113. මහණෙනි, එහි යම් මහණබමුණුකෙනෙක් පුමානනාකල්පික වූවෝ, පුමානනානුදූෂ්ටික වූවෝ අටලොස් කරුණෙකින් අනිතසකකු පරමිපරා කොටස අරමුණු කොට අනේකවිධ දූෂ්ටිප්‍රකාශක වචන කියා පාන් ද, එයන් එහි තතු නොදන්නා නොදක්නා ඒ භවන් මහණබමුණන්ගේ වේදනාවෙක් ම ය. නෘෂ්ණාගත වූ ඔවුන්ගේ පරිත්‍රාස-යෙක්, සසලබවෙක් ම ය.

114. මහණෙනි, යම් මහණබමුණු කෙනෙක් උභිමාසානනික සඤ්ඤාවාද ඇත්තෝ මරණින් මතු සංඥී වූ ආත්මයන් සොලොස් කරුණෙකින් පණවන් ද, එයන් එහි තතු නොදන්නා නොදක්නා ඒ භවන් මහණබමුණන්ගේ වේදනාවෙක් ම ය. නෘෂ්ණාගත වූ ඔවුන්ගේ පරිත්‍රාසයෙක්, විෂ්පජනෙයෙක් ම ය.

115. මහණෙනි, එහි යම් මහණබමුණු කෙනෙක් උභිමාසානනික අසඤ්ඤාවාද ඇත්තෝ කරුණු අටෙකින් මරණින් මත්තෙහි සංඤ්ඤිත ආත්මයන් පණවන් ද, එයන් එහි තතු නොදන්නා නොදක්නා ඒ භවන් මහණබමුණන්ගේ වේදනාවෙක් ම ය. නෘෂ්ණාගත වූ ඔවුන්ගේ පරිත්‍රාසයෙක්, සැසැලවෙක් ම ය.

116. මහණෙනි, එහි යම් මහණබමුණු කෙනෙක් උභිමාසානනික නෙවසඤ්ඤිතාසඤ්ඤිතාවාද ඇත්තෝ කරුණු අටෙකින් සංඥී නො ම වූත් අසංඥී නො ම වූත් ආත්මයන් පණවන් ද, එයන් එහි තතු නොදන්නා නොදක්නා ඒ භවන් මහණබමුණන්ගේ වේදනාවෙක් ම ය. නෘෂ්ණාගත වූ ඔවුන්ගේ පරිත්‍රාසයෙක්, විෂ්පජනෙයෙක් ම ය.

117. මහණෙනි, එහි යම් මහණබමුණු කෙනෙක් උච්චේදවාදී වූවෝ විද්‍යමාන වූ සත්‍යයාගේ උච්චේදය, විනාශය, භවපිගමය කරුණු සතෙකින් පණවන් ද, එයන් එහි තතු නොදන්නා නොදක්නා ඒ භවන් මහණබමුණන්ගේ වේදනාවෙක් ම ය. නෘෂ්ණාගත වූ ඔවුන්ගේ පරිත්‍රාසයෙක්, විෂ්පජනෙයෙක් ම ය.

118. මහණෙනි, එහි යම් මහණබමුණු කෙනෙක් දූෂ්ටිමිනිච්චිණවාද ඇත්තෝ විද්‍යමානසත්‍යයාගේ පරමදූෂ්ටිමිනිච්චිණය කරුණු පසෙකින් පණවන් ද, එයන් එහි තතු නොදන්නා නොදක්නා ඒ භවන් මහණ බමුණන්ගේ වේදනාවෙක් ම ය. නෘෂ්ණෝපගත වූ ඔවුන්ගේ පරිත්‍රාස-යෙක්, වංචලතාවෙක් ම ය.

119. මහණෙනි, එහි යම් මහණබමුණු කෙනෙක් අපරාන්තකල්පික වූවෝ, අපරාන්තානුදූෂ්ටික වූවෝ කරුණු සුසාප්‍රිසෙකින් අනාගත සකකු පරමිපරා කොටස ඇරැබූ අනේකවිධ දූෂ්ටිප්‍රකාශක වචන කියා පාන් ද, එයන් එහි තතු නොදන්නා නොදක්නා ඒ භවන් මහණබමුණන්ගේ වේදනාවෙක් ම ය. නෘෂ්ණෝපගත වූ ඔවුන්ගේ පරිත්‍රාසයෙක්, වංචල බවෙක් ම ය.

120. තත්‍ර භික්ඛවෙ යෙ තෙ සමණබ්‍රාහ්මණා පුබ්බන්තකපටිකා ව අපරන්තකපටිකා ව පුබ්බන්තාපරන්තකපටිකා ව පුබ්බන්තාපරන්තානු-දිට්ඨිනො පුබ්බන්තාපරන්තං ආරබ්භ අනෙකච්චිතානි අඛිචුතච්චදානි අභිවදන්ති ආසට්ඨියා වජ්චති, තදපි තෙසං භවතං සමණබ්‍රාහ්මණානං අජානනං අපසානං වෙදසිතං, නණ්ණාගතානං පරිනසිතච්චපච්චදිතමෙව.

121. තත්‍ර භික්ඛවෙ යෙ තෙ සමණබ්‍රාහ්මණා සසානවාදා සසානං අත්තානඤ්ච ලොකඤ්ච පඤ්ඤාපෙනති වතුභි වජ්චති, තදපි ඵසාපච්චයා.

122. තත්‍ර භික්ඛවෙ යෙ තෙ සමණබ්‍රාහ්මණා ඵකච්චසසානිකා ඵකච්චඅසසානිකා ඵකච්චං සසානං ඵකච්චං අසසානං අත්තානඤ්ච ලොකඤ්ච පඤ්ඤාපෙනති වතුභි වජ්චති, තදපි ඵසාපච්චයා.

123. තත්‍ර භික්ඛවෙ යෙ තෙ සමණබ්‍රාහ්මණා අත්තානන්තිකා අත්තානන්තං ලොකසා පඤ්ඤාපෙනති වතුභි වජ්චති, තදපි ඵසාපච්චයා.

124. තත්‍ර භික්ඛවෙ යෙ තෙ සමණබ්‍රාහ්මණා අමරාවිකේඛපිකා තත් තත් පඤ්ඤං පුට්ඨා සමානා වාවාවිකේඛපං ආපජ්ජන්ති අමරාවිකේඛපං වතුභි වජ්චති, තදපි ඵසාපච්චයා.

125. තත්‍ර භික්ඛවෙ යෙ තෙ සමණබ්‍රාහ්මණා අඛිච්චසමුප්පන්තිකා අඛිච්චසමුප්පන්තං අත්තානඤ්ච ලොකඤ්ච පඤ්ඤාපෙනති ද්විති වජ්චති, තදපි ඵසාපච්චයා.

126. තත්‍ර භික්ඛවෙ යෙ තෙ සමණබ්‍රාහ්මණා පුබ්බන්තකපටිකා පුබ්බන්තානුදිට්ඨිනො පුබ්බන්තං ආරබ්භ අනෙකච්චිතානි අඛිචුතච්චදානි අභිවදන්ති අට්ඨාරසති වජ්චති, තදපි ඵසාපච්චයා.

127. තත්‍ර භික්ඛවෙ යෙ තෙ සමණබ්‍රාහ්මණා උද්ධමාසානතිකා සඤ්ඤාද්වාදා උද්ධමාසානතා සඤ්ඤාදා අත්තානං පඤ්ඤාපෙනති සොලසති වජ්චති, තදපි ඵසාපච්චයා.

128. තත්‍ර භික්ඛවෙ යෙ තෙ සමණබ්‍රාහ්මණා උද්ධමාසානතිකා අසඤ්ඤාද්වාදා උද්ධමාසානතා අසඤ්ඤාදා අත්තානං පඤ්ඤාපෙනති අට්ඨති වජ්චති, තදපි ඵසාපච්චයා.

120. මහණෙනි, එහි පුච්චානකල්පික වූ ද, අපරානකල්පික වූ ද, පුච්චානාපරානකල්පික වූ ද, පුච්චානාපරානානුදූෂිත වූ ද, යම් මහණ-
බමුණු කෙනෙක් දෙසැටක් කරුණින් පුච්චාන අපරාන දෙක අරමුණු
කොට අනේකවිධ දූෂිතප්‍රකාශක වචන කියා පාත් නම්, එය ද එහි නඩු
නොදන්නා නොදක්නා ඒ හවත් මහණබමුණන්ගේ වේදනාවෙක් ම ය.
තෘණෝපගත වූ ඔවුන්ගේ පරිත්‍රාසයෙක්, විෂපඤ්ඤාවෙක් ම ය.

121. මහණෙනි, එහි යම් මහණබමුණු කෙනෙක් ශාශ්වතදූෂිත
ඇත්තෝ සතර කරුණෙකින් ආත්මයන් ලෝකයන් ශාශ්වත කොට
පණවත් ද, (එසේ පැණැවීමට කරුණු වූ) ඒ (දූෂිතාසාද) වේදනාව ද
(මායාසත්‍යයන් නිසා සිතා උපදනා) සපයියාගේ ප්‍රත්‍යයයෙන් වේ.

122. මහණෙනි, එහි යම් මහණබමුණු කෙනෙක් ඒකත්‍යශාශ්ව-
තික ද ඒකත්‍යඅශාශ්වතික ද වූවෝ ආත්මයන් ලෝකයන් එක් කොටසක්
ශාශ්වත ද එක් කොටසක් අශාශ්වත ද කොට කරුණු සතරෙකින්
පණවත් නම්, එයට කරුණු වූ ඒ වේදනාව ද සපයීප්‍රත්‍යයයෙන් වේ.

123. මහණෙනි, එහි යම් මහණබමුණු කෙනෙක් අනානානනික-
වාද ඇත්තෝ ලෝකය පිළිබඳ සසීම අසීම බව කරුණු සතරෙකින්
පණවත් ද, එයට කරුණු වූ දූෂිතවේදනාව ද සපයීප්‍රත්‍යයයෙන් වේ.

124. මහණෙනි, එහි යම් මහණබමුණු කෙනෙක් අමරාවික්ෂේපක
වූවෝ ඒ ඒ කරුණෙහි ප්‍රශ්න විචාරන ලදුවෝ ම සතර කරුණෙකින්
වෘත්තික්ෂේපයට අමරාවික්ෂේපයට පැමිණෙත් ද, එයට කරුණු වූ
දූෂිතවේදනාව ද සපයීප්‍රත්‍යයයෙන් ම වේ.

125. මහණෙනි, එහි යම් මහණබමුණු කෙනෙක් අඛිච්චසමුප්පන්තික
වූවෝ ආත්මයන් ලෝකයන් ඉබේ ම පහළ වූවන් කොට කරුණු
දෙකෙකින් පණවත් ද, එසේ පැණැවීමට කරුණු වූ දූෂිතවේදනාව ද
සපයීප්‍රත්‍යයයෙන් වේ.

126. මහණෙනි, එහි යම් මහණබමුණු කෙනෙක් පුච්චානකල්පික
වූවෝ පුච්චානානුදූෂිත වූවෝ පුච්චානික අරමුණු කොට අටලොස්
කරුණෙකින් අනේකවිධ දූෂිතප්‍රකාශක වචන කියා පාත් ද, එයට
කරුණු වූ දූෂිතවේදනාව ද සපයීප්‍රත්‍යයයෙන් වේ.

127. මහණෙනි, එහි යම් මහණබමුණු කෙනෙක් උද්ධමාසානතික
සංඝෝවාද ඇත්තෝ, මරණින් මත්තෙහි සංලොස් කරුණෙකින්
සංඝෝවත් වූ ආත්මය පණවත් ද, එයට කරුණු වූ දූෂිතවේදනාව ද
සපයීප්‍රත්‍යයයෙන් වේ.

128. මහණෙනි, එහි යම් මහණබමුණු කෙනෙක් උද්ධමාසානතික
අසංඝෝවාද ඇත්තෝ මරණින් මත්තෙහි සංඝෝතික ආත්මයක් කරුණු
අටෙකින් පණවත් ද, එයට කරුණු වූ දූෂිතවේදනාව ද සපයී
ප්‍රත්‍යයයෙන් වේ.

129. නත්‍ර භික්ඛවෙ යෙ තෙ සමණබ්‍රාහ්මණො උදධමාසාතනිකා තෙවසඤ්ඤිනාසඤ්ඤිවාදා උදධමාසාතනා තෙවසඤ්ඤිං නාසඤ්ඤිං අත්තානං පඤ්ඤාපෙනති අට්ඨති වජ්ජති, තදපි එස්සපච්චයා.

130. නත්‍ර භික්ඛවෙ යෙ තෙ සමණබ්‍රාහ්මණො උච්චේදවාදා සතො සත්තස්ස උච්චේදං විනාසං විහවං පඤ්ඤාපෙනති සත්තති වජ්ජති, තදපි එස්සපච්චයා.

131. නත්‍ර භික්ඛවෙ යෙ තෙ සමණබ්‍රාහ්මණො දිට්ඨධම්මනිබ්බානවාදා සතො සත්තස්ස පරමදිට්ඨධම්මනිබ්බානං පඤ්ඤාපෙනති පඤ්චති වජ්ජති, තදපි එස්සපච්චයා.

132. නත්‍ර භික්ඛවෙ යෙ තෙ සමණබ්‍රාහ්මණො අපරන්තකපීකා අපරන්තානුදිට්ඨිනො අපරන්තං ආරබ්භ අනෙකවිනිතාති අබ්බුතතිපදාති අභිවදන්ති වතුචත්තාරීසාය වජ්ජති, තදපි එස්සපච්චයා.

133. නත්‍ර භික්ඛවෙ යෙ තෙ සමණබ්‍රාහ්මණො පුබ්බන්තකපීකා ව අපරන්තකපීකා ව පුබ්බන්තාපරන්තකපීකා ව පුබ්බන්තාපරන්තානු-දිට්ඨිනො පුබ්බන්තාපරන්තං ආරබ්භ අනෙකවිනිතාති අබ්බුතතිපදාති අභිවදන්ති ද්වාසට්ඨියා වජ්ජති, තදපි එස්සපච්චයා.

134. නත්‍ර භික්ඛවෙ යෙ තෙ සමණබ්‍රාහ්මණො සස්සභවාදා සස්සභං අත්තානඤ්ච ලොකඤ්ච පඤ්ඤාපෙනති චතුති වජ්ජති, තෙ චත අඤ්ඤත්‍ර එස්සා පටිසංචෙදිස්සන්තීති තෙනං ධානං විජ්ජති.

135. නත්‍ර භික්ඛවෙ යෙ තෙ සමණබ්‍රාහ්මණො එකච්චසස්සතිකා එකච්චඅසස්සතිකා එකච්චං සස්සභං එකච්චං අසස්සභං අත්තානඤ්ච ලොකඤ්ච පඤ්ඤාපෙනති චතුති වජ්ජති, තෙ චත අඤ්ඤත්‍ර එස්සා පටිසංචෙදිස්සන්තීති තෙනං ධානං විජ්ජති.

136. නත්‍ර භික්ඛවෙ යෙ තෙ සමණබ්‍රාහ්මණො අන්තානන්තිකා අන්තානන්තං ලොකස්ස පඤ්ඤාපෙනති චතුති වජ්ජති, තෙ චත අඤ්ඤත්‍ර එස්සා පටිසංචෙදිස්සන්තීති තෙනං ධානං විජ්ජති.

137. නත්‍ර භික්ඛවෙ යෙ තෙ සමණබ්‍රාහ්මණො අමරාවිකේඛපීකා තත්ථ තත්ථ පඤ්ඤං පුට්ඨා සමානා වාචාවිකේඛපං ආපජ්ජන්ති අමරාවිකේඛපං චතුති වජ්ජති, තෙ චත අඤ්ඤත්‍ර එස්සා පටිසංචෙදිස්සන්තීති තෙනං ධානං විජ්ජති.

129. මහණෙනි, එහි යම් මහණබමුණු කෙනෙක් උඬුමාසානනික නෙවසඤ්ඤිතාසඤ්ඤිවාද ඇත්තෝ මරණින් මත්තෙහි සංඥේන් නො ම වූ අසංඥේන් නො ම වූ ආත්මයක් කරුණු අටෙකින් පණවත් ද, එයට කරුණු වූ දූෂ්ටිවේදනාව ද ස්පශීප්‍රත්‍යයයෙන් වේ.

130. මහණෙනි, එහි යම් මහණබමුණු කෙනෙක් උචේද්වාද ඇත්තෝ විද්‍යමාන සත්‍යයාගේ උචේද්‍යය, විනාශය, භවවිගමය කරුණු සතෙකින් පණවත් ද, එයට කරුණු වූ දූෂ්ටිවේදනාව ද ස්පශී-ප්‍රත්‍යයයෙන් වේ.

131. මහණෙනි, එහි යම් මහණබමුණු කෙනෙක් දූෂ්ටධර්මනිෂාණවාද ඇත්තෝ විද්‍යමාන සත්‍යයාගේ පරමදූෂ්ටධර්මනිෂාණය පස් කරුණෙකින් පණවත් ද, එයට කරුණු වූ දූෂ්ටිවේදනාව ද ස්පශීප්‍රත්‍යයයෙන් වේ.

132. මහණෙනි, එහි යම් මහණබමුණු කෙනෙක් අපරාන්තකල්පික වූවෝ, අපරාන්තානුදෂ්ටික වූවෝ අපරාන්තය (අනාගත සකක පරම්පරා කොටස) ඇරැබූ කරුණු සුසාලිසෙකින් අනේකවිධ දූෂ්ටිප්‍රකාශක වචන කියා පාත් ද, එයට කරුණු වූ දූෂ්ටිවේදනාව ද ස්පශී ප්‍රත්‍යයයෙන් වේ.

133. මහණෙනි, එහි යම් මහණබමුණු කෙනෙක් සුචීන්තකල්පික ද අපරාන්තකල්පික ද සුචීන්තාපරාන්තකල්පික ද වූවෝ, සුචීන්ත අපරාන්ත අනුවා පහල කල දූෂ්ටි ඇත්තෝ අතීත ස්කක පරම්පරා කොටසත් අනාගත ස්කක පරම්පරා කොටසත් අරමුණු කොට දෙසැටක් කරුණුවලින් අනේකවිධ දූෂ්ටිප්‍රකාශක වචන කියත් ද, එයට කරුණු වූ දූෂ්ටිවේදනාව ද ස්පශීප්‍රත්‍යයයෙන් වේ.

134. මහණෙනි, එහි යම් මහණබමුණු කෙනෙක් ශාශවතදූෂ්ටික වූවෝ කරුණු සතරෙකින් ආත්මයන් ලොකයන් ශාශවත කොට පණවත් ද, ඔහු වූ කලී ඒ දූෂ්ට්‍යාසවාදය ස්පශීයෙන් තොර වූ විදින්නාහ යන මේ කරුණ විද්‍යමාන නො වේ.

135. මහණෙනි, එහි යම් මහණබමුණු කෙනෙක් එකත්‍යශාශවතික එකත්‍යඅශාශවතික වූවෝ සතර කරුණෙකින් ආත්මයන් ලෝකයන් කොටසක් ශාශවතන් කොටසක් අශාශවතන් කොට පණවත් නම්, ඔහු කලී ස්පශීයෙන් තොර වූ ඒ දූෂ්ට්‍යාසවාදය විදින්නාහ යන මේ කරුණය විද්‍යමාන නො වේ.

136. මහණෙනි, එහි යම් මහණබමුණු කෙනෙක් අන්තානන්තික වාද ඇත්තෝ කරුණු සතරෙකින් ලෝකය පිලිබඳ සසීම අසීම බව පණවත් ද, ඔහු කලී ස්පශීයෙන් තොර වූ ඒ දූෂ්ටිවේදනාව විදින්නාහ යන මේ කරුණය විද්‍යමාන නො වේ.

137. මහණෙනි, එහි යම් මහණබමුණු කෙනෙක් අමරාවික්ෂේපක වූවෝ ඒ ඒ විෂයයෙහි ප්‍රශ්න විචාරන ලද්දෝ ම සතර කරුණෙකින් වාග්වික්ෂේපයට අමරාවික්ෂේපයට පැමිණෙත් ද, ඔහු කලී ස්පශීයෙන් තොර වූ ඒ දූෂ්ටිවේදනාව විදින්නාහ යන මේ කරුණය නැත්තේ ය.

138. තනු භික්ඛවෙ යෙ තෙ සමණබ්‍රාහ්මණො අඛිච්චසමුප්පනනිකා අඛිච්චසමුප්පනනං අනතානඤ්ච ලොකඤ්ච පඤ්ඤාපෙනති දව්භි වජ්ඣති, තෙ වහ අඤ්ඤානු ඵස්සා පටිසංවෙදිස්සනතීති තෙනං ධානං විජ්ජති.

139. තනු භික්ඛවෙ යෙ තෙ සමණබ්‍රාහ්මණො පුබ්බනතාකප්පිකා පුබ්බනතානුදිට්ඨිනො පුබ්බනතං ආරබ්භ අනෙකච්ඡිනාති අඛිච්චතතිපදාති අභිචදනති අධාරසති වජ්ඣති, තෙ වහ අඤ්ඤානු ඵස්සා පටිසං-වෙදිස්සනතීති තෙනං ධානං විජ්ජති.

140. තනු භික්ඛවෙ යෙ තෙ සමණබ්‍රාහ්මණො උද්ධමාසානතිකා සඤ්ඤාද්වාදා උද්ධමාසානතා සඤ්ඤාදිං අනතානං පඤ්ඤාපෙනති සොලසිති වජ්ඣති, තෙ වහ අඤ්ඤානු ඵස්සා පටිසංවෙදිස්සනතීති තෙනං ධානං විජ්ජති.

141. තනු භික්ඛවෙ යෙ තෙ සමණබ්‍රාහ්මණො උද්ධමාසානතිකා අසඤ්ඤාද්වාදා උද්ධමාසානතා අසඤ්ඤාදිං අනතානං පඤ්ඤාපෙනති අධිසිති වජ්ඣති, තෙ වහ අඤ්ඤානු ඵස්සා පටිසංවෙදිස්සනතීති තෙනං ධානං විජ්ජති.

142. තනු භික්ඛවෙ යෙ තෙ සමණබ්‍රාහ්මණො උද්ධමාසානතිකා තෙවසඤ්ඤාදිනාසඤ්ඤාද්වාදා උද්ධමාසානතා තෙවසඤ්ඤාදිං නාසඤ්ඤාදිං අනතානං පඤ්ඤාපෙනති අධිසිති වජ්ඣති, තෙ වහ අඤ්ඤානු ඵස්සා පටිසංවෙදිස්සනතීති තෙනං ධානං විජ්ජති.

143. තනු භික්ඛවෙ යෙ තෙ සමණබ්‍රාහ්මණො උච්චේදවාදා සතො සතනස්ස උච්චේදං විනාසං විභවං පඤ්ඤාපෙනති සතනති වජ්ඣති, තෙ වහ අඤ්ඤානු ඵස්සා පටිසංවෙදිස්සනතීති තෙනං ධානං විජ්ජති.

144. තනු භික්ඛවෙ යෙ තෙ සමණබ්‍රාහ්මණො දිට්ඨධම්මනිබ්බානවාදා සතො සතනස්ස පරමදිට්ඨධම්මනිබ්බානං පඤ්ඤාපෙනති පඤ්චති වජ්ඣති, තෙ වහ අඤ්ඤානු ඵස්සා පටිසංවෙදිස්සනතීති තෙනං ධානං විජ්ජති.

145. තනු භික්ඛවෙ යෙ තෙ සමණබ්‍රාහ්මණො අපරනතාකප්පිකා අපරනතානුදිට්ඨිනො අපරනතං ආරබ්භ අනෙකච්ඡිනාති අඛිච්චතතිපදාති අභිචදනති චතුචතතාරීසාය වජ්ඣති, තෙ වහ අඤ්ඤානු ඵස්සා පටිසංවෙදි-ස්සනතීති තෙනං ධානං විජ්ජති.

146. තනු භික්ඛවෙ යෙ තෙ සමණබ්‍රාහ්මණො පුබ්බනතාකප්පිකා ව අපරනතාකප්පිකා ව පුබ්බනතාපරනතාකප්පිකා ව පුබ්බනතාපරනතානු-දිට්ඨිනො පුබ්බනතාපරනතං ආරබ්භ අනෙකච්ඡිනාති අඛිච්චතතිපදාති අභිචදනති අධාරසිසා වජ්ඣති, තෙ වහ අඤ්ඤානු ඵස්සා පටිසංවෙදිස්ස-නතීති තෙනං ධානං විජ්ජති.

138. මහණෙනි, එහි යම් මහණඛමුණු කෙනෙක් අඛිච්චසමුප්පන්ත වාද ඇත්තෝ, කරුණු දෙකෙකින් ආත්මයන් ලෝකයන් ඉබේ උපතා සි පණවන් ද, ඔහු කලී ඒ දූෂට්වේදනාව ස්පශීයෙන් තොර වැ විදින්නාහ යන කාරණය නැත්තේ ය.

139. මහණෙනි, යම් මහණඛමුණු කෙනෙක් පුච්චාන්තකල්පික වූවෝ, පුච්චාන්තය අනුවැ පහල කැරැගන් දූෂට් ඇත්තෝ, කරුණු අටොලොසෙකින් පුච්චි සකකුපරම්පරා කොටස ඇරැබැ අනේකවිධ දූෂට්ප්‍රකාශක වචන කියා පාත් ද, ඔහු ස්පශීයෙන් තොර වැ ඒ දූෂට්ප්‍රකාශය විදින්නාහ යන මේ කරුණ තො මැත්තේ ය.

140. මහණෙනි, එහි යම් මහණඛමුණු කෙනෙක් උඤ්චාසාහනික සඤ්ඤාද්වාද ඇත්තෝ, මරණින් මතු සංඥ ඇති ආත්මයන් සොලොස් කරුණෙකින් පණවන් ද, ඔහු කලී ස්පශීයෙන් තොර වැ ඒ දූෂට්ප්‍රකාශය විදින්නාහ යන මේ කරුණ තො මැත්තේ ය.

141. මහණෙනි, එහි යම් මහණඛමුණු කෙනෙක් උඤ්චාසාහනික අසඤ්ඤාද්වාද ඇත්තෝ, මරණින් මතු සංඥ නැති ආත්මයන් කරුණු අටෙකින් පණවන් ද, ඔහු කලී එයට කරුණු වූ දූෂට්වේදනාව ස්පශීයෙන් තොර වැ විදින්නාහ යන මේ කාරණය නැත්තේ ය.

142. මහණෙනි, එහි යම් මහණඛමුණු කෙනෙක් උඤ්චාසාහනික නෙවසඤ්ඤාද්වාද ඇත්තෝ, මරණින් මත්තෙහි සංඤී තො ම වූත් අසංඤී තො ම වූත් ආත්මයන් පණවන් ද, එයට කාරණ වූ දූෂට් වේදනාව ස්පශීයෙන් තොර වැ විදින්නාහ යන මේ කාරණය නැත්තේ ය.

143. මහණෙනි, එහි යම් මහණඛමුණු කෙනෙක් උචේද්වාදී වූවෝ විද්‍යමාන සත්ත්වයාගේ උචේදය, විනාශය, හව්විගමය කරුණු සතෙකින් පණවන් ද, ඔහු කලී එයට කාරණ වූ දූෂට්වේදනාව ස්පශීයෙන් තොර වැ විදින්නාහ යන මේ කරුණ නැත්තේ ය.

144. මහණෙනි, එහි යම් මහණඛමුණු කෙනෙක් දූෂට්මිනිච්චාණ වාද ඇත්තෝ, විද්‍යමාන සත්ත්වයා පිලිබද පරමදූෂට්මිනිච්චාණය කරුණු පසෙකින් පණවන් ද, ඔහු කලී එයට කරුණු වූ දූෂට්ප්‍රකාශය ස්පශීයෙන් තොර වැ විදින්නාහ යන මේ කාරණය විද්‍යමාන තො වේ.

145. මහණෙනි, එහි යම් මහණඛමුණු කෙනෙක් අපරාන්තකල්පික වූවෝ අපරාන්තය අනුවැ පහල කැරැගන් දූෂට් ඇත්තෝ කරුණු සුසාලිසෙකින් අපරාන්තය ඇරැබැ අනේකවිධ දූෂට්ප්‍රකාශක වචන කියා පාත් ද, ඔහු කලී එයට කාරණ වූ දූෂට්වේදනාව ස්පශීයෙන් තොර වැ විදින්නාහ යන මේ කාරණය විද්‍යමාන තො වේ.

146. මහණෙනි, යම් මහණඛමුණු කෙනෙක් පුච්චාන්තකල්පිකත් වූවෝ, අපරාන්තකල්පිකත් වූවෝ, පුච්චාන්තාපරාන්තකල්පිකත් වූවෝ, පුච්චාන්ත-අපරාන්තයන් ඇරැබැ පහල කැරැගන් දූෂට් ඇත්තෝ, කරුණු දෙසැටෙකින් පුච්චාන්ත අපරාන්ත දෙක අරමුණු කොට අනේකවිධ දූෂට්ප්‍රකාශක වචන කියන් ද, ඔහු කලී එසේ දූෂට් ගැත්මට කාරණ වූ දූෂට්ප්‍රකාශය ස්පශීයෙන් තොර වැ විදින්නාහ යන මේ කාරණය විද්‍යමාන තො වේ.

147. තනු භික්ඛවෙ යෙ තෙ සමණබ්‍රාහ්මණො සස්සනවාදා සස්සනං අත්තානඤ්ච ලොකඤ්ච පඤ්ඤපොගති වතුභි වජ්ඣති, යෙ'පි තෙ සමණ-බ්‍රාහ්මණො එකච්චසස්සනිකා එකච්චඅසස්සනිකා, යෙ'පි තෙ සමණබ්‍රාහ්මණො අත්තානන්තිකා, යෙ'පි තෙ සමණබ්‍රාහ්මණො අමරුචිකෙධිකා, යෙ'පි තෙ සමණබ්‍රාහ්මණො අධිච්චසමුප්පනතිකා, යෙ'පි තෙ සමණබ්‍රාහ්මණො පුබ්බන්ත-කප්පිකා, යෙ'පි තෙ සමණබ්‍රාහ්මණො උද්ධමාසානතිකා සඤ්ඤවාදා, යෙ'පි තෙ සමණබ්‍රාහ්මණො උද්ධමාසානතිකා අසඤ්ඤවාදා, යෙ'පි තෙ සමණ-බ්‍රාහ්මණො උද්ධමාසානතිකා නෙවසඤ්ඤතාසඤ්ඤවාදා, යෙ'පි තෙ සමණබ්‍රාහ්මණො උචෙඡදවාදා, යෙ'පි තෙ සමණබ්‍රාහ්මණො දිට්ඨධම්ම-නීඛනානවාදා, යෙ'පි තෙ සමණබ්‍රාහ්මණො අපරන්තකප්පිකා, යෙ'පි තෙ සමණබ්‍රාහ්මණො පුබ්බන්තකප්පිකා ච අපරන්තකප්පිකා ච පුබ්බන්තා-පරන්තකප්පිකා ච, පුබ්බන්තාපරන්තානුදිට්ඨිනො පුබ්බන්තාපරන්තං ආරඛ්භ අනෙකචිභිතාති අධිච්චතතිපදාති අභිචදනති ආසට්ඨියා වජ්ඣති, සබ්බෙ තෙ ඡභි එස්සායතනෙහි පුස්ස පුස්ස පටිසංවෙදෙනති. තෙසං වෙදනාපච්චයා තණ්හා, තණ්හාපච්චයා උපාදානං, උපාදානපච්චයා භවො, භවපච්චයා ඡාති, ඡාතිපච්චයා ඡරාමරණං සොකපරිදෙවදුක්ඛද්වේමනස්සුපායාසා සම්භවනති. යතො බො භික්ඛවෙ භික්ඛු ඡන්තං එස්සායතනානං සමුදයං ච අත්ථගම්. ච අස්සාදං ච ආදීතං ච නිස්සරණං ච යථාභුතං පජානාති, අයං ඉමෙභි සබ්බෙහෙව උතතරිතරං පජානාති.

148. යෙ භි කෙචි භික්ඛවෙ සමණො වා බ්‍රාහ්මණො වා පුබ්බන්ත-කප්පිකා වා අපරන්තකප්පිකා වා පුබ්බන්තාපරන්තකප්පිකා වා පුබ්බන්තා-පරන්තානුදිට්ඨිනො පුබ්බන්තාපරන්තං ආරඛ්භ අනෙකචිභිතාති අධිච්චතතිපදාති අභිචදනති, සබ්බෙ තෙ ඉමෙහෙව ආසට්ඨියා වජ්ඣති අනොඡාලිකතා එත්ථ සිතා'ච උමමුජ්ජමානා උමමුජ්ජනති, [නිමුජ්ජමානා නිමුජ්ජනති.] එත්ථ පරියාපන්තා අනොඡාලිකතා'ච උමමුජ්ජමානා උමමුජ්ජනති, [නිමුජ්ජමානා නිමුජ්ජනති.]* සෙය්‍යථාපි භික්ඛවෙ දුක්ඛො කෙවට්ටො වා කෙවච්චනෙතවාසී වා සුබ්බච්ඡිකෙන ඡාලෙන පරිත්තං උදකදභං ඔත්ථරෙය්‍ය, තස්ස එවමස්ස: “යෙ බො කෙචි ඉමස්මිං උදකදභෙ ඔලාරිකා පාණා, සබ්බෙ තෙ අනොඡාලිකතා එත්ථ සිතා'ච උමමුජ්ජමානා උමමුජ්ජනති, [නිමුජ්ජමානා නිමුජ්ජනති]. එත්ථ පරියාපන්තා අනොඡා-ලිකතා'ච උමමුජ්ජමානා උමමුජ්ජනති, [නිමුජ්ජමානා නිමුජ්ජනති”ති.] * එවමෙව බො භික්ඛවෙ යෙ භි කෙචි සමණො වා බ්‍රාහ්මණො වා පුබ්බන්ත-කප්පිකා වා අපරන්තකප්පිකා වා පුබ්බන්තාපරන්තකප්පිකා වා පුබ්බන්තා-පරන්තානුදිට්ඨිනො පුබ්බන්තාපරන්තං ආරඛ්භ අනෙකචිභිතාති අධිච්චතති-පදාති අභිචදනති, සබ්බෙ තෙ ඉමෙහෙව ආසට්ඨියා වජ්ඣති අනොඡාලිකතා එත්ථ සිතා'ච උමමුජ්ජමානා උමමුජ්ජනති, [නිමුජ්ජමානා නිමුජ්ජනති.]* එත්ථ පරියාපන්තා අනොඡාලිකතා'ච උමමුජ්ජමානා උමමුජ්ජනති, [නිමුජ්ජමානා නිමුජ්ජනති.]*

* [ ] විණහනතරිත පදාති පොඤ්ඤෙසු න දිස්සනති

147. මහණෙනි, එහි යම් මහණ බමුණුකෙනෙක් ශාශ්වතදූෂටි ගත්තෝ සතර කරුණෙකින් ආත්මයන් ලොකයන් ශාශ්වත කොට පණවන් ද, යම් මහණ බමුණු කෙනෙක් ඒකත්‍යශාශ්වතීකත් ඒකත්‍යඅශාශ්වතීකත් වුවෝ ද, යම් මහණ බමුණු කෙනෙක් අන්තාතනතීක වාද ඇත්තෝ ද, යම් මහණ බමුණුකෙනෙක් අමරාවිකේෂපක වාද ඇත්තෝ ද, යම් මහණ බමුණුකෙනෙක් අඛිච්චසමුප්පනතීක වාද ඇත්තෝ ද, යම් මහණ බමුණු කෙනෙක් පුච්චානතකල්පික ද, යම් මහණ බමුණු කෙනෙක් උද්ධමාසාතනික සඤ්ඤාදී වාද ඇත්තෝ ද, යම් මහණ බමුණු කෙනෙක් උද්ධමාසාතනික අසඤ්ඤාදී වාද ඇත්තෝ ද, යම් මහණ බමුණු කෙනෙක් උද්ධමාසාතනික තෙවසඤ්ඤාදී වාද ඇත්තෝ ද, යම් මහණ බමුණු කෙනෙක් උච්චේදවාද ඇත්තෝ ද, යම් මහණ බමුණු කෙනෙක් දූෂටිමිනිච්චිණ්ණවාද ඇත්තෝ ද, යම් මහණ බමුණු කෙනෙක් අපරානතකල්පික ද, යම් මහණ බමුණු කෙනෙක් පුච්චානතකල්පිකත් අපරානතකල්පිකත් පුච්චානත-අපරානතකල්පිකත් වුවෝ පුච්චානතාපරානතානුදූෂටික වෑ දෙසැටක් කරුණුවලින් අතේකවිධ දූෂටිප්‍රකාශක වචන කියන් ද, ඒ සියල්ලෝ ස්පශීයතන සසින් උපන් ස්පශීයෙන් රූපාදී අරමුණු ස්පශී කොට දූෂට්‍යාසවාදය විදිත්. ඔවුන්ගේ දූෂටිවේදනාප්‍රත්‍යයයෙන් නාමණාව වේ. නාමණාප්‍රත්‍යයයෙන් උපාදනය වේ. උපදනප්‍රත්‍යයයෙන් භවය වේ. භවප්‍රත්‍යයයෙන් ජාතිය වේ. ජාතිප්‍රත්‍යයයෙන් ජරා මරණ ශෝක පරිදේව දුඃඛ දෝෂීනස්‍ය උපයාසයෝ යන මොහු පහල වෙත්. මහණෙනි, යම් කලෙක වනාහි මහණ තෙම ස්පශීයතන සදෙනාගේ හේතුව ද නිරෝධය ද ආත්මවාදය ද ආදීභවය ද ප්‍රකාණිය ද තතු වූ පරිදි දැන ගනී ද, මේ තෙමේ මෙකී භෑම දූෂටිගතයනට වැතියක් ම (ශිලසමාබ්‍රහ්ම ප්‍රඥවිමුක්ති යන මේ සියල්ල ම) දැන ගනී.

148. මහණෙනි, පුච්චානතකල්පික වූ හෝ අපරානතකල්පික වූ හෝ පුච්චානතාපරානතකල්පික වූ හෝ යම් මහණ කෙනෙක් හෝ බමුණු කෙනෙක් හෝ පුච්චානත අපරානත අරමුණු කොට පහල කැර ගත් දූෂටි ඇත්තෝ, අතීතානාගත සකකි පරම්පරා කොටස් අරමුණු කොට, අතේකවිධ දූෂටිප්‍රකාශක වචන කියා පාන්නෝ ද, ඒ සියල්ලෝ මේ දෙසැට කරුණින් ම (මගේ මේ) දේසනාදූල තුලට හසු කරන ලදුවෝ, මේ දේසනාදූලෙහි බැඳුණෝ ම, මෙහි තුල ම ඉපිලෙන්නාහු ඉපිලෙත්. ගැලෙන්නාහු ගැලෙත්. මෙයට ඇතුළත් වූහු ම ඉපිලෙන්නාහු, ඉපිලෙත්. ගැලෙන්නාහු ගැලෙත්. මහණෙනි, යම් සේ දක්ෂ වූ කෙටුලෙක් හෝ කෙටුලකුගේ අතැවැසියෙක් හෝ සිසුහි ඇස් ඇති දූලින් මද දිය ඇති දියවලක් කිබිසිනි කොටැ අතුරන්නෝ ද, “මේ දියවලෙහි යම් කිසි මහත් ප්‍රාණි කෙනෙක් වෙත් නම්, ඒ සියල්ලෝ ම මේ දූලට හසු කර ගන්නා ලද්දෝ ම මතු වන්නෝ මතු වෙත්. ගැලෙන්නාහු ගැලෙත්. මෙහි ඇතුළත් වූවෝ දූල තුලට හසු වූවෝ ම මතු වන්නෝ මතු වෙත්. ගැලෙන්නෝ ගැලෙත් යැ” යි ඔහුට මෙසේ සිතෙක් වන්නේ ද, මහණෙනි, එ පරිදෙන් ම පුච්චානත කල්පික වූ හෝ අපරානතකල්පික වූ හෝ පුච්චානතාපරානතකල්පික වූ හෝ පුච්චානත අපරානත දෙක අනුවැ පහල කැරගත් දූෂටි ඇති යම් මහණ කෙනෙක් හෝ බමුණු කෙනෙක් හෝ දෙසැටක් කරුණින් පුච්චානත අපරානත දෙක අරමුණු කොට අතේකවිධ දූෂටිප්‍රකාශක වචන කියා පාන් ද, ඒ සියල්ලෝ මේ දෙසැට කරුණින් ම (මගේ) දේසනාදූලට හසු වූවෝ ම, මේ දේසනාදූලෙහි බැඳුණෝ, මෙහි ම මතු වන්නෝ මතු වෙත්. ගැලෙන්නෝ ගැලෙති. මෙහි ම ඇතුළත් වූවෝ මේ දේසනා දූල තුලට හසු වූවෝ ම, මතු වන්නෝ මතු වෙති. ගැලෙන්නෝ ගැලෙති.

149. උච්ඡ්‍යන්‍යනභවනෙත්තිකො භික්ඛවෙ තථාගතස්ස කායො නිට්ඨති. යාවස්ස කායො ධස්සති, තාව නං දකඛිනති දෙවමනුස්සා. කායස්ස හෙද උද්ධං ජීවිතපරියාදානා න නං දකඛිනති දෙවමනුස්සා.

සෙය්‍යථාපි භික්ඛවෙ අමබ්‍රිණ්ඨියා චණ්චච්ඡ්‍යන්‍යන්‍යා යානි කානිචි අමබානි චණ්චපට්ඨිද්ධානි, සබ්බානි තානි තදකුසානි භවන්ති, එවමෙව බො භික්ඛවෙ උච්ඡ්‍යන්‍යනභවනෙත්තිකො තථාගතස්ස කායො නිට්ඨති. යාවස්ස කායො ධස්සති, තාව නං දකඛිනති දෙවමනුස්සා. කායස්ස හෙද උද්ධං ජීවිතපරියාදානා න නං දකඛිනති දෙවමනුස්සා'ති.

150. එවං චුතෙන ආයස්මා ආනිජ්ඣෙ, භගවන්තං එතදවොච: 'අච්ඡරියං භනෙන, අබ්භුතං භනෙන, කො නාමායං භනෙන ධම්මපරියායො?'ති

“තස්මානිත ක්‍රිං ආනඤ ඉමං ධම්මපරියායං අත්ඡාලනති'පි නං ධාරෙති. ධම්මඡාලනති'පි නං ධාරෙති. බ්‍රහමඡාලනති'පි නං ධාරෙති. දීට්ඨිඡාලනති'පි නං ධාරෙති. අනුත්තරො සම්භාමච්ඡයො'ති'පි නං ධාරෙති”ති.

ඉදමවොච භගවා. අත්තමනා තෙ භික්ඛු භගවතො භාසිතං අභිනඤ්ඤති.

ඉමස්මිං ච පන වෙය්‍යාකරණස්මිං භඤ්ඤමානෙ දසසහස්සි ලොකධාතු අකම්පිත්ථාති.

බ්‍රහමඡාලසුත්තං නිට්ඨිතං පඨමං.

149. මහණෙනි, තථාගත බුදුහුගේ ශරීරය මුලින් සිදිනා ලද භව තෘෂණෝ ඇත්තේ සිටී. යම් තාක් කල් ඔහුගේ කය සිටින්නේ ද ඒ තාක් දෙවිමිනිස්සු ඔහු දක්නාහ. කය බිදීමෙන් ජීවිතයාගේ පරික්ෂිණ වීමෙන් මත්තෙහි දෙවිමිනිස්සු ඒ බුදුහු නො දක්නාහ. මහණෙනි, යම් සේ අභිකැන නටුවෙන් ගිලිහුණු කල්හී, නටුව හා බැඳුණු යම් අභි පල කෙනෙක් වූහ නම්, ඔහු හැම එය අනුව යන්නෝ වෙන් ද, එ පරිද්දෙන් ම තථාගත බුදුහුගේ කය මුල් සුන් වූ භවතෘෂණෝ ඇත්තේ සිටී. යම් තාක් කල් ඒ බුදුහුගේ කය සිටුවේ ද, ඒ තාක් දෙවිමිනිස්සු ඔහු දක්නාහ. කය බිදීමෙන් ජීවිතය පරික්ෂිණ වීමෙන් මත්තෙහි දෙවිමිනිස්සු ඔහු නො දක්නාහ.

150. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මෙසේ වදාළ කල්හි ආහුෂමත් ආනන්ද සථවිර තෙමේ “වහන්ස, ආගච්ඡී ය! වහන්ස, අද්දාහ ය! වහන්ස, මේ ධර්මකුමය කීනම් වේ ද?” යි මෙය භාග්‍යවතුන් වහන්සේට සැල කෙළේය. එවිට භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වදාරන සේක්, “ආනන්දය, එසේ නම්, මෙහි ලා මේ ධර්මපරිචය අච්චාල නමැයි ද සලකා ගනුව. ධර්මචාල නමැ යි ද සලකා ගනුව. බ්‍රහ්මචාල නමැ යි ද සලකා ගනුව. දෘෂ්ටචාල නමැයි ද සලකා ගනුව. නිරුක්තරසංග්‍රාමවිජය යැ යි ද සලකා ගනුව” යි වදාළ සේක.

භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මෙය වදාළ සේක ආරාධිත සිත් ඇති ඒ භික්ෂුහු භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ වචන සතුටින් පිලිගත්හ.

මේ නිර්ගාථක සූත්‍රය වදාරනු ලබන කල්හි දසදහසක් ලෝ දෘ කම්පිත වී ය.

පලමුවන බ්‍රහ්මචාර සූත්‍රය ගිමිසේ ය.

සාමකැඳුම් ලප්පනය

1. එවං මෙ සුතං. එකං සමයං හගවා රාජගහෙ විහරති ජීවකස්ස කොමාරහච්චස්ස අමබ්වතෙ මහතා භික්ඛුසංඝෙසන සද්ධිං අසිංධෙලසෙති භික්ඛුසනෙහි. තෙන බො ජන සමයෙන රාජා මාගධො අජාතසන්තු වෙදෙහිපුතොා නදහුපොසථෙ පණ්ණරසෙ කොමුදියා වාතුමාසිනියා පුණ්ණොය පුණ්ණමාය රත්තියා රාජාමච්චපරිවුතො උපරිපාසාදවරගතො නිසිනොා හොති. අථ බො රාජා මාගධො අජාතසන්තු වදෙහිපුතොා නදහුපොසථෙ උද්භනං උද්භනෙසී:

“රමණියා වත හො දෙසිතා රත්ති, අභිරුපා වත හො දෙසිතා රත්ති, දස්සනියා වත හො දෙසිතා රත්ති, පාසාදිකා වත හො දෙසිතා රත්ති, ලකඛකස්ස වත හො දෙසිතා රත්ති. කනාහු බච්ඡ්ඡ් සමණං වා බ්‍රාහමණං වා පසිරුපාසෙය්‍යාම යනොා පසිරුපාසනොා විතතං පසීදෙය්‍යා!”ති

2. එවං වුතො අකැඳුනරො රාජාමච්චො රාජානං මාගධං අජාතසන්තුං වෙදෙහිපුතං එනදවොච: ‘අයං දෙව පුරණො කස්සපො සබ්බි වෙච ගණී ව ගණාවරියො ව ඤාතො යසස්සී තිත්ථංකරො¹ සාධුසමමනො ඛහුජනස්ස රත්තකස්ස විරපබ්බජ්ඨො අභිගතො වයො අනුප්පනොා. තං දෙවො පුරණං කස්සපං පසිරුපාසතු. අප්පෙවනාම දෙවස්ස පුරණං කස්සපං පසිරුපාසනො විතතං පසීදෙය්‍යා’ති. එවං වුතො රාජා මාගධො අජාතසන්තු වෙදෙහිපුතොා තුණ්ඨී අහොසී.

3. අකැඳුනරො‘පි බො රාජාමච්චො රාජානං මාගධං අජාතසන්තුං වෙදෙහිපුතං එනදවොච: ‘අයං දෙව මකඛලී ගොසාලො සබ්බි වෙච ගණී ව ගණාවරියො ව ඤාතො යසස්සී තිත්ථංකරො සාධුසමමනො ඛහුජනස්ස රත්තකස්ස විරපබ්බජ්ඨො අභිගතො වයො අනුප්පනොා. තං දෙවො මකඛලී ගොසාලං පසිරුපාසතු. අප්පෙවනාම දෙවස්ස මකඛලී ගොසාලං පසිරුපාසනො විතතං පසීදෙය්‍යා’ති. එවං වුතො රාජා මාගධො අජාතසන්තු තුණ්ඨී අහොසී.

---

1. තිත්ථකරො, ඛහුසු.

ශ්‍රාවණාච්චලසූත්‍රය

1. මා විසින් මෙසේ අසන ලදී. එක් සමයෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ එක්දහස් දෙසියපණසක් පමණ වූ මහත් භික්ෂුසංඝයා සමග රජගහ නුවර සමීපයේ කෝමාරභව්ව ජීවිකායාගේ අඹවෙනෙහි වසන සේක. එ සමයෙහි වනාහි මගධ රටට අධිපති වූ, වෛදේහීපුත්‍ර වූ අජාසත් රජ තෙමේ එ දවසට පැමිණි පුණ්‍ය පොහෝ දිනයෙහි සිටු මසක්හුගේ අවසන්ති වූ සුපිපි කුමුදු ඇති සුරා සඳ කැල්මෙන් බබළන රැයෙහි (ඉල්මස පසොළොස්වක් දා රැයෙහි) රජපහයෙහි මතු මහල්තලයට නැගුණේ, රජ ඇමැතියන් විසින් පිරිවැරැණේ (එසැවුණු සේසත් ඇති මහඟු කසුන් අස්නෙහි) හුන්තේ වෙයි. ඉක්බිති වෛදේහීපුත්‍ර වූ මගධාධිපති අජාසත් රජ ඒ පුණ්‍යපොහෝ දිනැ මෙසේ උදන් ඇති ය:

“භවත්ති, ආශවසී සි! රාත්‍රිය සඳ රැසින් සිත්කළ වෙසි (අභ්‍රමහිකාදි දේශයන්ගෙන් පහ වූ රාත්‍රිය රමණීය ය)! භවත්ති, රාත්‍රිය සඳරැසින් විශේෂයෙන් ශෝභන ය! භවත්ති, රාත්‍රිය සඳරැසින් දැකුම් කළ ය! භවත්ති, රාත්‍රිය සඳරැසින් ප්‍රසාදජනක ය! භවත්ති, රාත්‍රිය සඳ රැස කරණ කොට ගෙන ලක්ෂණීය ය! යමක්හු ඇසුරු කරන අපගේ සිත පහදනේ නම් එසේ වූ කවර නම් මහණකු බමුණකු අද ඇපි එළැඹ ඇසුරු කරන්න මෝ ද!” යනු සි.

2. රජහු මෙසේ කී කල්හි, එක්තරා රජ ඇමතියෙක් වෛදේහී-පුත්‍ර වූ මගධාධිපති අජාසත් රජහට “දේවයන් වහන්ස, මේ කාශ්‍යප-ගෝත්‍රික පුරුෂයෝ පැවිදි මුළුමනක් ඇත්තෝ ද, පැවිදි ගණයා ඇත්තෝ ද වෙති. ගණාවාසී ද වෙති. ප්‍රකටයහ. කීර්තිමත්හ. බොහෝ දෙනා විසින් සත්පුරුෂයෙකැ සි සම්මත වූ තීර්ථංකර කෙනෙක. විරාත්‍රඤ භ. පැවිදි වූ බෝහෝ කල් ඇත්තෝ ය. දෙතුන් රජ පරපුරක් තරම් කල් ඉක්මවා සිටියෝ ය. මහළු වියට පැමිණියෝ ය. දේවයන් වහන්සේ ඒ කාශ්‍යපගෝත්‍රික පුරුෂයන් වෙත එළැඹ ඇසුරු කරන සේක් වා. කාශ්‍යපීය පුරුෂයන් වෙත එළැඹ ඇසුරු කරන දේවයන් වහන්සේගේ සිත පහදනේ නම් ඉතා යෙහෙකැ” යි මේ වචන කී ය. මෙසේ කී කල්හි වෛදේහීපුත්‍ර මගධෙශවර අජාතශත්‍රු රජ තෙමේ තුෂණීච්චුත විය.

3. අන් කිසි රජ ඇමැත්තෙක් ද වෛදේහීපුත්‍ර මගධෙශවර අජාතශත්‍රු රජුහට “දේවයන් වහන්ස, මේ ගෝසාල මකඛලීහු පැවිදි පිරිසක් ඇත්තෝ ද, පැවිදි ගණයා ඇත්තෝ ද, ගණාවාසී ද වෙති. ප්‍රකට යහ. කීර්ති-මත් හ. තීර්ථංකර කෙනෙක. බෝහෝ දෙනා විසින් සාධු යැ සි සම්මත හ. රාත්‍රඤ භ. පැවිදිවූ බොහෝ කල් ඇත්තෝ ය. රජපරපුර දෙක තුනක් ඉක්මා යන තරම් දික් කලක් ගෙවූවෝ ය. පැසිම් වයසට පැමිණියෝ ය. දේවයන් වහන්සේ ඒ ගෝසාල මකඛලීන් ඇසුරු කරන සේක් වා. ගෝසාල මකඛලීන් වෙත එළැඹ ඇසුරුකරන දේවයන් වහන්සේගේ සිත පහදනේ නම්, ඒ ඉතා යෙහෙකැ” යි මේ බස් කී ය. මෙසේ කී කල්හි වෛදේහීපුත්‍ර මගධෙශවර අජාතශත්‍රු රජ තෙමේ තුෂණීච්චුත විය.

4. අඤ්ඤනරො'පි බො රාජාමච්චො රාජානං මාගධං අජානසනතුං වෙදෙහිපුත්තං එතදවොච: 'අයං දෙව අජී'නො කෙසකම්බලො සඛිසී වෙච ගණී ව ගණාවරියො ච ඤ්ඤො යසසසී තිත්ථංකරො සාධුසම්මනො බහුජනස්ස රත්තඤ්ඤා චිරපබ්බජිනො අද්ධගනො වයො අනුප්පනො, නං දෙවො අජනං කෙසකම්බලං පසිරුපාසකු, අප්පෙවනාම දෙවස්ස අජනං කෙසකම්බලං පසිරුපාසනො චිත්තං පසිදෙය්‍යා'ති, එවං චුතෙන රාජා මාගධො අජානසනතු වෙදෙහිපුත්තො තුණ්හි අහොසි.

5. අඤ්ඤනරො'පි බො රාජාමච්චො රාජානං මාගධං අජානසනතුං වෙදෙහිපුත්තං එතදවොච: 'අයං දෙව පකුධො කච්චායනො¹ සඛිසී වෙච ගණී ව ගණාවරියො ච ඤ්ඤො යසසසී තිත්ථංකරො සාධුසම්මනො බහුජනස්ස රත්තඤ්ඤා චිරපබ්බජිනො අද්ධගනො වයො අනුප්පනො, නං දෙවො පකුධං කච්චායනං පසිරුපාසකු, අප්පෙවනාම දෙවස්ස පකුධං කච්චායනං පසිරුපාසනො චිත්තං පසිදෙය්‍යා'ති, එවං චුතෙන රාජා මාගධො අජානසනතු වෙදෙහිපුත්තො තුණ්හි අහොසි.

6. අඤ්ඤනරො'පි බො රාජාමච්චො රාජානං මාගධං අජානසනතුං වෙදෙහිපුත්තං එතදවොච: 'අයං දෙව සඤ්ජයො බෙලුට්ඨපුත්තො සඛිසී වෙච ගණී ව ගණාවරියො ච ඤ්ඤො යසසසී තිත්ථංකරො සාධුසම්මනො බහුජනස්ස රත්තඤ්ඤා චිරපබ්බජිනො අද්ධගනො වයො අනුප්පනො, නං දෙවො සඤ්ජයං බෙලුට්ඨපුත්තං පසිරුපාසකු, අප්පෙවනාම දෙවස්ස සඤ්ජයං බෙලුට්ඨපුත්තං පසිරුපාසනො චිත්තං පසිදෙය්‍යා'ති, එවං චුතෙන රාජා මාගධො අජානසනතු වෙදෙහිපුත්තො තුණ්හි අහොසි.

7. අඤ්ඤනරො'පි බො රාජාමච්චො රාජානං මාගධං අජානසනතුං වෙදෙහිපුත්තං එතදවොච: 'අයං දෙව තිගණේයා නානපුත්තො සඛිසී වෙච ගණී ව ගණාවරියො ච ඤ්ඤො යසසසී තිත්ථංකරො සාධුසම්මනො බහුජනස්ස රත්තඤ්ඤා චිරපබ්බජිනො අද්ධගනො වයො අනුප්පනො, නං දෙවො තිගණේයා නානපුත්තං පසිරුපාසකු, අප්පෙවනාම දෙවස්ස තිගණේයා නානපුත්තං පසිරුපාසනො චිත්තං පසිදෙය්‍යා'ති, එවං චුතෙන රාජා මාගධො අජානසනතු වෙදෙහිපුත්තො තුණ්හි අහොසි.

8. තෙන බො පන සමයෙන ජීවහො කොමාරභව්චො රඤ්ඤා මාගධස්ස අජානසනතුස්ස වෙදෙහිපුත්තස්ස අවිදුරෙ තුණ්හිභුතො නිසිනො හොති, අඵ බො රාජා මාගධො අජානසනතු වෙදෙහිපුත්තො ජීවකං කොමාරභව්චො එතදවොච: 'නං පන සම්ම ජීවක කිං තුණ්හි?'ති

---

1. කච්චානො, කජ්චි.

4. අන් එක්තරා රජආමැත්තෙක් ද වෛදේහීපුත්‍ර මගධෙශ්වර අජානශත්‍රු රජුට “දේවයන් වහන්ස, මේ කේශකම්බල අජිතයෝ සංඝී ද ගණී ද ගණාවාසී ද වෙති. ප්‍රකට වූ, කීර්තිමත් වූ, බොහෝ දෙනා විසින් සාධුසම්මත වූ, රාත්‍රඥ වූ, දික්වයස් ගිය, මහඵ විය පැමිණි නිලිංකර කෙනෙක. දේවයන් වහන්සේ ඒ කේශකම්බල අජිතයන් ඇසුරු කරන සේක් වා. කේශකම්බල අජිතයන් වෙත ඵලැමි ඇසුරු කරන දේවයන් වහන්සේගේ සිත පහදින්නේ නම් ඉතා යෙහෙකැ” යි මෙ බස් කී ය. මෙසේ කී කලැ වෛදේහීපුත්‍ර මගධෙශ්වර අජානශත්‍රු රජ මුචෙන් කිසිත් නො බැණ හුන්නේ ය.

5. අන් එක් රජආමැත්තෙක් ද වෛදේහීපුත්‍ර මගධෙශ්වර අජානශත්‍රු රජුට “දේවයන්වහන්ස, කාන්‍යායනගෝත්‍රික මේ පකුධයෝ සංඝී ද ගණී ද ගණාවාසී ද වෙති. ප්‍රකට වූ, කීර්තිමත් වූ, බොහෝ දෙනා විසින් සාධුසම්මත වූ, රාත්‍රඥ වූ, පැවිදි වූ බොහෝ කල් ඇති, දික්වයස් ගිය, මහඵ වියට පැමිණි නිලිංකර කෙනෙක. දේවයන්වහන්සේ ඒ කාන්‍යායන පකුධයන් වෙත ඵලැමි ඇසුරු කරන සේක් වා. කාන්‍යායන පකුධයන් ඇසුරු කරන දේවයන් වහන්සේගේ සිත පහදනේ නම් ඉතා යෙහෙකැ” යි මෙ බස් කී ය. මෙසේ කී කල්හි වෛදේහීපුත්‍ර මගධෙශ්වර අජානශත්‍රු රජ තෙමේ කිසිත් නො බැණ හුන්නේ ය.

6. අන් රජආමැත්තෙක් ද වෛදේහී පුත්‍ර මගධාධිපති අජානශත්‍රු රජුට “දේවයන් වහන්ස, මේ වෛරාච්චුත්‍ර සංජයයෝ සංඝී ද ගණී ද ගණාවාසී ද වෙති. බොහෝ දෙනා විසින් සාධු සම්මත වූ, රාත්‍රඥ වූ, පැවිදි වූ බොහෝ කල් ඇති, දික් වයස් ගිය, පැසිම් වයසට පැමිණි, ප්‍රකට වූ, කීර්තිමත් නිලිංකර කෙනෙක. දේවයන් වහන්සේ ඒ වෛරාච්චුත්‍ර සංජයයන් ඇසුරු කරන සේක් වා. වෛරාච්චුත්‍ර සංජයයන් ඇසුරු කරන දේවයන් වහන්සේගේ සිත පැහැදෙන්නේ නම් ඒ ඉතා යෙහෙකැ” යි මෙ බස් කී ය. මෙසේ කී කල්හි වෛදේහීපුත්‍ර මගධෙශ්වර අජානශත්‍රු රජ තෙමේ කිසිත් නො බැණ හුන්නේ ය.

7. අන් රජආමැත්තෙක් ද වෛදේහීපුත්‍ර වූ මගධාධිපති අජානශත්‍රු රජුට “දේවයන් වහන්ස, මේ ඥානපුත්‍ර නිර්ග්‍රන්ථයෝ සංඝී ද ගණී ද ගණාවාසී ද වෙති. බොහෝ දෙනා විසින් සාධු සම්මත වූ, රාත්‍රඥ වූ, පැවිදි වූ බොහෝ කල් ඇති, දික් කලක් ගත කල, මහඵ විය පත්, ප්‍රකට වූ, කීර්තිමත් නිලිංකර කෙනෙක. දේවයන් වහන්සේ ඒ ඥානපුත්‍ර නිර්ග්‍රන්ථයන් ඇසුරු කරන සේක් වා. ඥානපුත්‍ර නිර්ග්‍රන්ථයන් ඇසුරු කරන දේවයන් වහන්සේගේ සිත පහදින්නේ නම් ඒ ඉතා යෙහෙකැ” යි කී ය. මෙසේ කී කල්හි වෛදේහීපුත්‍ර මගධෙශ්වර අජානශත්‍රු රජ තෙමේ කිසිත් නො බැණ හුන්නේ ය.

8. ඵ වේලෙහි වනාහි කෝමාරහච්ච ජීවක තෙමේ වෛදේහී පුත්‍ර මගධාධිපති අජානශත්‍රු රජුට නොදුරෙහි නිකඛ වැ හුන්නේ වෙසී. ඉක්බිත්තෙන් වෛදේහීපුත්‍ර මගධාධිපති අජානශත්‍රු රජ තෙමේ කෝමාරහච්ච ජීවකයා අමතා, “යහඵ ජීවකය, සුෂමතා වූ කලී කචර හෙයින් කිසිත් නො බැණ ඉන්නෙහි දැ?” යි කී ය.

“අයං දෙව භගවා අරහං සමමාසලීඛුඥො අමනාකං අමඛවනෙ විතරති මහතා භික්ඛුසඛෙසන සද්ධිං අසිසිනෙලසෙති භික්ඛුසතෙති. නං බො පන භගවන්තං ගොතමං එවං කලයාණො කීතතිසද්දෙ අබ්භුගනතො: ‘ඉති පී සො භගවා අරහං සමමාසලීඛුඥො විජ්ජාවරණසමපනො සුගතො ලොකවිද්ධි අනුත්තරො පුරිසදමමසාරපී සත්ථා දෙවමනුස්සානං ඛුඥො භගවා’ති. නං දෙවො භගවන්තං පසිරුපාසතු. අප්පෙවනාම දෙවස්ස භගවන්තං පසිරුපාසතො චිත්තං පසිදෙය්‍යා”ති.

“තෙන හි සමම ජීවක හත්ථියානාති කප්පාපෙති”ති.

9. ‘එවං දෙවා’ති බො ජීවකො කොමාරභවෙවා රඤ්ඤෙ මාගධස්ස අජාතසත්තුස්ස වෙදෙහිපුත්තස්ස පටිස්සුන්වා¹ පඤ්චමත්තාති හත්ථිනිකා-සතාති² කප්පාපෙත්වා රඤ්ඤෙ ව ආරොහණීයං නාගං, රඤ්ඤෙ මාගධස්ස අජාතසත්තුස්ස වෙදෙහිපුත්තස්ස පටිවෙදෙසි: ‘කප්පිතාති බො තෙ දෙව හත්ථියානාති යස්ස ‘දාති කාලං මඤ්ඤසී’ති.

අඵ බො රාජා මාගධො අජාතසත්තු වෙදෙහිපුත්තො පඤ්චසු හත්ථිනිකාසතෙසු පච්චෙකා ඉන්ද්‍රියො අරොපෙත්වා ආරොහණීයං නාගං අභිරුහිත්වා උකකාසු ධාරියාමානාසු රාජගහමහා නිය්‍යාසි මහච්ච රාජානුතාවෙන යෙන ජීවකස්ස කොමාරභවෙවස්ස අමඛවනං තෙන පායාසි.

10. අඵ බො රඤ්ඤෙ මාගධස්ස අජාතසත්තුස්ස වෙදෙහිපුත්තස්ස අවිදුරෙ අමඛවනස්ස අනුදෙව භයං අනු ජමහිතන්තං අනු ලොමංසො. අඵ බො රාජා මාගධො අජාතසත්තු වෙදෙහිපුත්තො භිතො සංචිග්ගො ලොභධංච්ජානො ජීවකං කොමාරභවෙවං එතදවොච: ‘කච්චි මං සමම ජීවක න වඤ්ඤෙසි? කච්චි මං සමම ජීවක න පලමොසි? කච්චි මං සමම ජීවක න පච්චත්ථිකානං දෙසි? කඵං හි නාම තාවමහතො භික්ඛුසඛසස්ස අසිසිනෙලසානං භික්ඛුසතානං තෙව බිට්ඨසද්දෙ හවිස්සති න උකකාසිතසද්දෙ න තිග්ගසාසො?’ති

“මා භාසි මහාරාජ³ න නං දෙව වඤ්ඤෙමි. න නං දෙව පලමොමි. න නං දෙව පච්චත්ථිකානං දෙමි. අභිකකම මහාරාජ, අභිකකම මහාරාජ. එතෙ මණ්ඩලමාලෙ⁴ දීපා ක්ඛායන්ති”ති.

1. පටිස්සුණිත්වා, මජ්ඣ. 2. හත්ථිකා, සී හත්ථිගියා, කච්චි.
 3. මා භාසි මහාරාජ මා භාසි මහාරාජ, සිත්ති. 4. මණ්ඩලසාලෙ, මජ්ඣ.

එ විට කෝමාරහව්ව ජීවක කියනුයේ, “දේවයන් වහන්ස, මේ භාග්‍යවන් අර්හත් සමයක්සම්බුද්ධියන් වහන්සේ එක්දහස් දෙසිය පණසක් පමණ භික්ෂූන් ඇති මහත් භික්ෂුසමුහයක් හා අපේ අඹවෙනෙහි වැඩ වසන සේක. ‘ඒ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මේ මේ කරුණින් අර්හත් ය, සමයක්සම්බුද්ධ ය, විද්‍යාවරණසම්පන්න ය, සුගත ය, ලෝකවිත් ය, නිරුක්තර පුරුෂදමයසාරවි ය, දෙවිමිනිස්නට ශාස්තෘ ය, බුද්ධ ය, භාග්‍යවන් යැ’ යි ඒ භාග්‍යවන් ගෞතමයන් වහන්සේ පිළිබඳ වැ මෙසේ කලාණ වූ කිරිනිශබ්දයෙන් උස් වැ නැංගේ ය. මහරජ තෙමේ ඒ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත ඵලාඹ ඇසුරු කෙරේ වා. ඒ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ඇසුරු කරන මහරජහුගේ සිත පැතැදෙන්නේ නම් ඒ ඉතා යෙහෙකි” යි කීයේ ය.

“යහළු, ජීවකය, එසේ නම් හස්තියානයන් සරසව” යි රජ කී ය.

9. ‘දේවසිනි, එසේ යැ’ යි කියා, කෝමාරහව්ව ජීවක තෙමේ වෛදේහී-පුත්‍ර වූ මගධෙඤ්චර අජාතශත්‍රු රජුට පිළිවදන් දී (පිරිවර ස්ත්‍රීන් සඳහා) පන්සියක් පමණ ඇතින්තන් සරසවා, රජුට ද නැගීමට සුදුසු ඇතකු සදවා, වෛදේහීපුත්‍ර වූ මගධෙඤ්චර අජාතශත්‍රු රජුට “දේවසිනි, ඔබට හස්තියාන සරසවන ලදී. යම් ගමනකට දැන් කලැ යි ඔබ සිතත් නම් එය කරන්නැ” යි දැන්වී ය.

එ විට වෛදේහීපුත්‍ර මගධෙඤ්චර අජාතශත්‍රු රජ පන්සියක් ඇතින්තන් මතැ එක් එක් ස්ත්‍රීය බැගින් නංවා, තෙමේ තමාට නැගීමට සුදුසු ඇතු පිට නැග, දඹුවැට පහන් දරනු ලබන කල්හි, මහත් රාජර්ඤියෙන් රජගහ නුවරින් නික්මුණේ ය. නික්මැ කෝමාරහව්ව ජීවකයාගේ අඹවනය කරා ගියේ ය.

10. ඉක්බිත්තෙන් අඹවනයට නොදරෙහිදී වෛදේහීපුත්‍ර වූ මගධාසි-පති අජාතශත්‍රු රජුට බියෙක් වූයේ ම ය, ඇඟ වෙවුලුමෙක් වූයේ ම ය, ලොමුදහ ගැන්මෙක් වූයේ ම ය. එ විට ... අජාතශත්‍රු රජතෙමේ බිය ගන්වේ, නැතිගන්වේ, හටගත් ලොමුදහ ගැනුම් ඇත්තේ, කෝමාරහව්ව ජීවකයා අමතා “කිමෙක් ද? යහළු ජීවකය, මට වංචා නො කෙරෙහි ද, කිමෙක් ද යහළු ජීවකය, මා නො රවටහි ද? කිමෙක් ද, යහළු ජීවකය, මා සතුරනට පාවා නො දෙහි ද? භික්ෂූන් එක්දහස් දෙසිය පණසක් පමණ වූ ඒ සා මහත් භික්ෂුසමුහයකගේ කිව්සුම් හඬෙක් කෙසේ නම් නො වන්නේ ද? උකැසි හඬෙක් හෝ කෙසේ නම් නො වන්නේ ද? කටහඬෙක් හෝ කෙසේ නම් නො වන්නේ ද?” යි ඇසී ය.

එ විට “මහ රජාණනි, බිය නො ගන්නැ. දේවසිනි, ඔබට වංචා නො කරමි. දේවසිනි, ඔබ නො රවටමි. දේවසිනි, ඔබ සතුරනට පාවා නො දෙමි. මහරජාණනි, ඉදිරියට වසින්නැ. මහරජාණනි, ඉදිරියට වසින්නැ. තෙල, මණ්ඩලමාලයෙහි (වට හලෙහි හෙවත් හිඳුනා හලෙහි) පහන් දැල්වේ” යැ යි කෝමාරහව්ව ජීවක කී ය.

11. අඵ බො රාජා මාගධො අජානසනතු වෙදෙහිපුනො යාවනිකා නාගස්ස භුමි නාගෙන ගන්ඛා නාගා පච්චොරොතිනා පනතිකො ‘ච යෙන මණ්ඩලමාලස්ස ආරං තෙනුපසඛකමි. උපසඛකමිනා ජීවකං කොමාරභවිං ඵනදවොච: කතං පන සමම ජීවක භගවා’ති.

“එසො මහාරාජ භගවා. එසො මහාරාජ භගවා මජ්ඣිමං ඵමං නිස්සාය පුරන්භිමුඛො නිසිනො පුරකඛනො භිකඛුසඛෙස්සා”ති.

12. අඵ බො රාජා මාගධො අජානසනතු වෙදෙහිපුනො යෙන භගවා තෙනුපසඛකමි. උපසඛකමිනා ඵකමනං අට්ඨාසි. ඵකමනං සිනො බො රාජා මාගධො අජානසනතු වෙදෙහිපුනො භුණ්ඨිභුතං භුණ්ඨිභුතං භිකඛුසඛස්ස අනුච්චොකෙනා රතදමිච විප්පසනං, උදනං උදනෙසි: ‘ඉමිනා මෙ උපසමෙන උදසීභඤ්ඤා¹ කුමාරො සමන්තාගතො හොතු යෙනෙතරහි උපසමෙන භිකඛුසඛෙස්සා සමන්තාගතො’ති.

“අගමා බො ත්වං මහාරාජ යථාපෙමං”ති ?

“පියො මෙ භනො උදසීභඤ්ඤා¹ කුමාරො. ඉමිනා මෙ භනො උපසමෙන උදසීභඤ්ඤා¹ කුමාරො සමන්තාගතො හොතු යෙනෙතරහි උපසමෙන භිකඛුසඛෙස්සා සමන්තාගතො”ති.

13. අඵ බො රාජා මාගධො අජානසනතු වෙදෙහිපුනො භගවනං අභිවාදෙතා භිකඛුසඛස්ස අඤ්ජලිමපණාමෙතා ඵකමනං නිසීදි. ඵකමනං නිසිනො බො රාජා මාගධො අජානසනතු වෙදෙහිපුනො භගවනං ඵනදවොච: “පුච්ඡෙය්‍යාමිතං භනො භගවනං කිඤ්චිදෙව දෙසං, සචෙ මෙ භගවා ඕකාසං කරොති උඤ්ඤාස්ස වෙය්‍යාකරණායා”ති.

“පුච්ඡ මහාරාජ යදකඛිඛිසී”ති.

14. “යථා නු බො ඉමාති භනො පුච්ඡිප්පායනනාති සෙය්‍යපීදං²: හන්ථාරොහා අස්සාරොහා රථිකා ධනුගහහා³ වෙලකා චලකා පිණ්ඩදයකා⁴ උග්ගා රාජපුත්තා පකඛිඤ්ඤො මහානාගා සුරා වමමයොධිනො දුසක-පුත්තා⁵ ආලාරිකා⁶ කප්පකා නයාපකා⁷ සුදු⁸ මාලාකාරා⁹ රජකා පෙසකාරා තලකාරා¹⁰ කුමහකාරා ගණකා මුද්දිකා, යාති වා පනඤ්ඤාති¹¹ පිඵංගතිකාති¹¹ පුච්ඡිප්පායනනාති, තෙ දිට්ඨිච ධම්මෙ සද්දිට්ඨිකං සිප්පඵලං උපජීවනති. තෙ තෙන අත්තානං සුඛෙනති පීනෙනති,¹² මාධාපිතරො සුඛෙනති පීනෙනති. පුත්තදුරං සුඛෙනති පීනෙනති. මිත්තාමච්ච සුඛෙනති පීනෙනති. සමණෙසු බ්‍රාහ්මණෙසු¹³ උභිග්ගිකං දකඛිණං පතිට්ඨාපෙනති¹⁴ සොචග්ගිකං සුඛිට්ඨාකං සග්ගසංවත්තනිකං. සකකා නු බො භනො ඵචමෙච¹⁵ දිට්ඨිච ධම්මෙ සද්දිට්ඨිකං සාමඤ්ඤඵලං පඤ්ඤාපෙතුනති”¹⁶

1. උදයභඤ්ඤා, කෙසුථි. 2. සෙය්‍යපීදං, මජ්ඣ. 3. ධනුගහහා, සිත්‍රි.
4. දුසිකා, සිත්‍රි. 5. දුසිකා, මජ්ඣ. 6. ආලාරිකා, සිත්‍රි.
7. නයාපකා, මජ්ඣ. නයාපිකා, ස්‍යා. 8. සුරා, මජ්ඣ. 9. මාල, මජ්ඣ. 10. නාල, ස්‍යා.
11. ගතාති, සී. I. 12. පීනෙනති, මජ්ඣ. පීනෙනති, ස්‍යා (සඛිඛඵ)
13. සමණබ්‍රාහ්මණෙසු, සී. I. සිත්‍රි. 14. පතිට්ඨ, සී. I. 15. ඵචමෙච, (කන්ඵ).
16. පඤ්ඤාපෙනති, සී. I.

11. එක්බිති වෛදේහීපුත්‍ර මගධෙඤ්චර අජානගත්‍රා රජ ඇතුපිටින් යැ හැකි තෙක් දුර ඇතු පිටින් ගොස්, ඇතුගෙන් බැස, පාගමන් ඇතියේ ම (පසින් ම) මණ්ඩලමාලදාරය (වට හල් දොර) කරා ඵලාභියේ ය. ඵලාභි කෝමාරභව ව ජීවකයාගෙන් ‘යහඵ ජීවකය, භාග්‍යවන් තෙමේ කොහි දූ?’ යි ඇසී ය.

“මහ රජාණනි, තෙල භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ය. මැදුම් වැඹ නිසා (මැද කණුවට පිටුදී) පෙර දිගට මුහුන ලා, භික්ෂුසමුහයා විසින් පෙරටු කරන ලදු වැ තෙල වැඹ ඉන්නෝ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ යැ” යි කොමාර-භව ව ජීවක කී ය.

12. ඵ විට වෛදේහීපුත්‍ර වූ මගධෙඤ්චර අජානගත්‍රා රජ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කරා ඵලාභියේ ය. ඵලාභි පසෙක සිටියේ ය. ඵසේ සිටි රජ තෙමේ වෙසෙසින් පහන් වූ, කැලැඹුම් නැති විලක් සේ බැලූ බැලූ පැත්තෙහි තුණ්ණිමහුන වැ හුන් භික්ෂුසමුහයා දෙස නැවත නැවත බලා, “දූන් මේ භික්ෂුසමුහයා යම් සංහුන්බවෙකින් යුක්ත ද මගේ උදුසිහද කුමාර තෙමේ ද මේ බදු වූ ම සංහුන්බවින් සමන්විත වේ වා” යි උදන් ඇතී ය.

ඵ විට, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ “මහරජ, තොප සිත ප්‍රේමය ඇති දෙසට ගියේ වේ දූ” යි වදාළ සේක.

“වහන්ස, උදුසිහද කුමාර තෙමේ මට ප්‍රිය ය. වහන්ස, භික්ෂුසංඝයා දූන් යම් බදු සංහිදීමෙකින් සමන්විත ද, මගේ උදුසිහද කුමාර තෙමේ මේ බදු වූ සංහිදීමෙන් සමන්විත වේ වා” යි රජ කී ය.

13. එක්බිති වෛදේහීපුත්‍ර මගධාධිපති අජානගත්‍රා රජ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ආදරයෙන් වැද, භික්ෂුසංඝයා ද ඇදිලී බැද වැද, පසෙක ඉද ගත්තේ ය. පසෙක හිදගන් රජ තෙමේ “වහන්ස, ඉදින් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ පැණයක් විසදන්නට කිසි ලේශමාත්‍ර අවකාශයක් ගන්නා සේක් නම්, මම විචාරන්නෙමි” යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේට කී ය.

“මහරජ, ඉදින් කැමැත්තෙහි නම් විචාරන්නැ” යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වදාළ සේක.

14. “වහන්ස, යම්සේ ඇහැරුවෝ ය, අසරුවෝ ය, රියරුවෝ ය, දුනුවාවෝ ය, දියදද දරනුවෝ ය, සෙන් විදහනුවෝ ය, සැහැසි මහ සෙබලෝ ය, යුද වදිනා උසස් රජපුත්‍රයා ය, යුද මැදට පැනවදනා යෝධයෝ ය, ඇතුන් බදු මහ සෙබලෝ ය, හුදෙකලා වැ යුද වදිනා සෙබලෝ ය, සම්සැටියෙන් වැසී හෝ පලිහන් දරා යුද කරන්නෝ ය, ගෙහි ම වූ ගෘහදාස යෝධයෝ ය, මේ වඩන්නෝ ය, ඇම්බැටියෝ ය, නාවන්නෝ ය, සුපකාරයෝ ය, මාලාකාරයෝ ය, රජකයෝ ය, පෙහෙරු ය, කුලපොත්තෝ ය, කුම්ඵලු ය, අවජිඳු ගණකයෝ ය, හසනමුද්‍රා ගණකයෝ ය යන මොවුන් පුරුදු පුහුණු කරන ශිල්ප කෙනෙක් වෙත් ද, මෙබදු වූ යම් අන්‍ය බොහෝ ශිල්පයෝ හෝ වෙත් ද, ඔහු හැම මෙ අත්බවිනි ම නමන් විසින් ම අත් දැක්කැ හැකි ඵල ඇති ශිල්ප නිසා දිවි රකිත්. ඔහු ඵසින් නමන් සුවපත් කෙරෙත්, පිනවත්. මාපියන් සුවපත් කෙරෙත්, පිනවත්. අඹුදරුවන් සුවපත් කෙරෙත්, පිනවත්. මිත්‍රාමාත්‍යයන් (සග යහඵවන්) සුවපත් කෙරෙත්, පිනවත්. මත්තෙහි පල දෙන සග සැපතට සුදුසු සුබවිපාක ඇති සවතීය පිණිස පවත්නා දන් මහණ-බමුණන් කෙරෙහි පිහිටුවන්. වහන්ස, මෙසේ ම මහණ දමෙහි සාන්දුෂ්ඨික (මෙහිම අත්දැක්කැ හැකි) ඵලවිපාකයක් පණවන්නට (දක්වන්නට) හැකි දූ?” යි රජ විචාලේ ය.

15. “අභිජාතාසි නො නිං මහාරාජ ඉමං පඤ්ඤාං අඤ්ඤා සමණ-
බ්‍රාහ්මණේ පුච්ඡිතා”ති.

“අභිජාතාමහං භනෙන ඉමං පඤ්ඤාං අඤ්ඤා සමණබ්‍රාහ්මණේ
පුච්ඡිතා”ති.

“යථාකථං පන තෙ මහාරාජ බ්‍යාකරිංසු, සවෙ තෙ අගරු භාසස්සු”ති

“න බො මෙ භනෙන ගරු යත්ඨස්ස භගවා වා නිසිනො භගවනා-
රුපො වා” ති. “තෙන හි මහාරාජ භාසස්සු”ති.

16. “ඵකමිදුහං භනෙන සමයං යෙන සුරණො කස්සපො
තෙනුපසඛකමිං. උපසඛකමිත්වා පුරණෙන කස්සපෙන සද්ධිං සමමොදිං.
සමමොදනීයං කථං සාරාණීයං චිතිසාරෙත්වා ඵකමනං නිසිදිං. ඵකමනං
නිසිනො බො අහං භනෙන පුරණං කස්සපං ඵනදවොචං: යථා නු
බො ඉමානි හො කස්සප පුපුඤ්ඤායනනානි සෙය්‍යපීදං හත්ථාරොහා
-පෙ- යානි වා පනඤ්ඤාති‘පි ඵවංගනිකානි පුපුඤ්ඤායනනානි. තෙ
දිට්ඨොව ඛමෙම සන්දිට්ඨිකං සිසුපඵලං උපඡීවනති. තෙ තෙන අත්තානං
සුබ්බෙනති පීනෙනති මානාපිනරො සුබ්බෙනති පීනෙනති පුත්තදරං
සුබ්බෙනති පීනෙනති මුත්තාමච්චෙව සුබ්බෙනති පීනෙනති සමණෙසු
බ්‍රාහ්මණෙසු උද්ධගතිකං දකඛිණං පතිට්ඨාපෙතති සොවගතිකං සුබ්බිපාකං
සග්ගසංවත්තතිකං. සකකා නු බො හො කස්සප ඵවමෙව දිට්ඨොව ඛමෙම
සන්දිට්ඨිකං සාමඤ්ඤඵලං පඤ්ඤාපෙතුනති.

17. ඵවං ටුතෙන භනෙන සුරණො කස්සපො මං ඵනදවොච: කරොතො
බො මහාරාජ කාරයතො ඡ්ඤතො ඡේදුපයතො පවනො පාවයතො
සොවයතො සොවාපයතො කීලමයතො¹ කීලමාපයතො ඵන්දයතො
ඵන්දුපයතො පාණමතිපාතයතො අදින්නං ආදිසතො සකිං ඡ්ඤතො
නිලොපං හරතො ඵකාගාරිකං කරොතො පරිපජෙතිට්ඨතො පරදරං
ගච්ඡතො මුසා භණතො කරොතො න කරීයති පාපං. බුරුපරියනෙනන
වෙ‘පි වකෙකන යො ඉමිස්සා පඨවීයා² පාණේ ඵකමංසබලං
ඵකමංසපුඤ්ඤං කරෙය්‍ය, නත්ථි තතොනිදුතං පාපං, නත්ථිපාපස්ස ආගමො.
දකඛිණකෙට්ඨි ගඛගාය³ තීරං ගච්ඡෙය්‍ය හනනො සාතනනො
ඡ්ඤනො ඡේදුපෙනො පවනො පාවෙනො, නත්ථි තතො නිදුතං
පාපං, නත්ථි පාපස්ස ආගමො. උත්තරකෙට්ඨි ගඛගාය³ තීරං ගච්ඡෙය්‍ය
දදනො දුපෙනො යජනො යජාපෙනො, නත්ථි තතො නිදුතං
පුඤ්ඤං, නත්ථි පුඤ්ඤස්ස ආගමො. දුතෙන දමෙන සංයමෙන සච්චවජ්ජෙන
නත්ථි පුඤ්ඤං නත්ථි පුඤ්ඤස්ස ආගමො‘ති.

1. කීලමතො, කෙසුචි. 2. කරතො ඵන්දතො, PTS.
3. ගංගාතීරං, PTS.

15. “මහරජ, ඔබ මේ පැණය අත් මහණබමුණන් අතින් විවාලා දන්නෝ ද (මනෙක ඇද්ද) ?”යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වදාළ සේක.

“වහන්ස, මේ පැණය අත් මහණබමුණන් අතින් විවාලා දනිමි (මනෙක ඇතැ)”යි රජ කී ය.

“මහරජ, කෙසේ නම් ඔබට ඔහු මෙය විසැලවෝ ද ? ඉදින් ඔබට බරෙක් නො වේ නම් එය කියන්නැ”යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වදාළ සේක.

“වහන්ස, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ හෝ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වැන්නකු හෝ ඉන්නා තැනෙක එය කීම මට බරෙක් නො වේ” යැ යි රජ කී ය.

“මහරජ, එසේ නම් කියන්නැ”යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වදාළ සේක.

16. (එ විට රජ මෙසේ කී ය:) “වහන්ස, මම එක් වරෙක කාශ්‍යප පුරුණයන් කරා එළැඹියෙමි. එළැඹී ඔහු හා සතුටු වීමි. සතුට උපදවන, සිතැ රැදැවියැ යුතු කතාබස් අවසන් කොට පසෙක ඉද ගනිමි. වහන්ස, එසේ පසෙක ඉදැගත් මම කාශ්‍යප පුරුණයන් අමතා, ‘හවත් කාශ්‍යපසිනි, යම් සේ ඇතැරුවෝ ය, අසැරුවෝ ය, ... යන මොහු හැම මේ අත්බවිනි ම තමන් විසින් අත් දැක්කැ හැකි පල ඇති ශිල්ප නිසා දිවි රකිත් ද, ඔහු එයින් තමන්... මා පියන්... අඹුදරුවන් .. මිත්‍රාමාත්‍යයන් සුවපත් කෙරෙත් ද පිතවත් ද, මහණබමුණන් කෙරෙහි... දන් පිහිටුවන් ද, හවත් කාශ්‍යපසිනි, එසේ ම මහණදමෙහි මෙහි ම අත් දැක්කැ හැකි ඵල විපාකයක් දක්වන්නට හැකි ද ?’යි මෙය විවාලෙමි.

17. ‘වහන්ස, මෙසේ කී කල්හි කාශ්‍යප පුරුණයෝ මට මෙය කීහ:

“මහරජ, තමා ම කරන්නහුට ද අනුන් ලවා කරවන්නහුට ද, අනුන්ගේ අත් ආදිය සිදින්නහුට ද සිදුවන්නහුට ද, අනුන් දඹු ආදියෙන් පෙළන්නහුට ද පෙළවන්නහුට ද, පරාසතු දෑ පැහැර ගැනුම් ආදියෙන් මෙරමා කවන්නහුට ද අනුන් ලවා කවවන්නහුට ද, අහර වැලැක්වීම් ආදියෙන් අනුන් වෙනසන්නහුට ද මෙරමා ලවා වෙනසවන්නහුට ද, මෙරමා කමපිත කරන්නහුට ද අනුන් ලවා කමපිත කරවන්නහුට ද, පණ නසන්නහුට ද නස්වන්නහුට ද, නොදුන් දෑ ගන්නහුට ද ගන්වන්නහුට ද, ගෙවල් බිදින්නහුට ද බිදුවන්නහුට ද, කිසිත් නො ඉතිරි කොට සියල්ල පැහැර ගන්නහුට ද පැහැර ගන්වන්නහුට ද, එක් ගෙයක් වටා සිට එහි ඇති බඩුමුවිටු පැහැර ගන්නහුට ද ගන්වන්නහුට ද, මහැ රැක සිට එහි යනෙහුවන්ගේ බඩු පැහැර ගන්නහුට ද, පරමුවන් කරා යන්නහුට ද, මුසවා නෙපලන්නහුට ද, පවක් කරමි යි සිතා කරන්නහුට ද පවෙක් නො කැරෙයි. යමෙක් කරකැත්තක් සේ තීගුණු නිමි වලල්ලක් ඇති වකුයකින් මේ පොළොවෙහි සතුන් මරා එක් මස්ගොඩක් එක් මස්රැසක් කරන්නේ නම්, ඒ හේතුයෙන් වන පවෙක් නැත, පාපයාගේ පැමිණීමෙක් නැත. සතුන් මරමින් මරවමින්, සිදිමින් සිදුවමින්, පෙළමින් පෙළවමින්, ගංගා නදියේ දකුණු තෙරට නමුදු යන්නේ නම්, ඒ හේතුයෙන් පවෙක් නැත, පවේ පැමිණීමෙක් නැත. දෙමින් දෙවමින්, යාග කරමින් කරවමින්, ගංගා නදියේ උතුරු තෙරට නමුදු යන්නේ නම් ඒ හේතුයෙන් පිනෙක් නැත, පින් පැමිණීමෙක් නැත. දීමෙන්, ඉදුරන් දුමිමෙන් (හෝ පෙනෙවස් විසීමෙන්) ශිලසංය-මයෙන්, සබවස් රැකීමෙන් පිනෙක් නැත, පින් පැමිණීමෙක් නැත” යනු යි.

ඉන්ද්‍රියං ඛො මෙ භනෙන පුරණො¹ කස්සපො සන්දිට්ඨිකං සාමඤ්ඤඵලං පුට්ඨො සමානො අකිරියං බ්‍යාකාසි.²

සෙය්‍යථාපි භනෙන අමබං වා පුට්ඨො ලබුජං බ්‍යාකරෙය්‍ය² ලබුජං වා පුට්ඨො අමබං බ්‍යාකරෙය්‍ය², එවමෙව ඛො මෙ භනෙන පුරණො¹ කස්සපො සන්දිට්ඨිකං සාමඤ්ඤඵලං පුට්ඨො සමානො අකිරියං බ්‍යාකාසි.²

තස්ස මය්‍යං භනෙන එතදභොසී: ‘කථං භි නාම මාදිසො සමණං වා බ්‍රාහ්මණං වා විජ්ඣෙ වසන්තං අපසාදෙනබ්බං මඤ්ඤය්‍යා’ති. සො ඛො අභං භනෙන පුරණස්ස කස්සපස්ස භාසිතං තෙව අභීන්ද්දිං නප්පටිකෙකාසී.³ අනභීන්ද්දිනා අප්පටිකෙකාසිනා අනත්තමනො අනත්තමත්තවාචං අනිච්ඡාරෙකා තමෙව වාචං අනුග්ගණ්හනො⁴ අනිකුජ්ජනො⁵ උට්ඨායාසනා පකකාමි.⁶

18. එකමිදුභං භනෙන සමයං යෙන මකඛලී ගොසාලො තෙනුප-සංකමිං. උපසංකමිනා මකඛලීනා ගොසාලෙන⁷ සද්ධිං සමෙමාදිං. සමෙමාදනීයං කථං සාරාණීයං⁸ විතීසාරෙකා එකමන්තං නිසීදිං. එකමන්තං නිසිනො ඛො අභං භනෙන මකඛලීං ගොසාලං⁹ එතදවොචං.¹⁰ ‘යථා නු ඛො ඉමාති හො ගොසාල පුථුසිප්පායනනාති සෙය්‍යපීදං: හන්ථාරොහා -පෙ- සකකානු ඛො හො ගොසාල එවමෙව දිට්ඨෙව ධමෙම සන්දිට්ඨිකං සාමඤ්ඤඵලං පඤ්ඤපෙතුනති.

19. එවං චුතෙන භනෙන මකඛලී ගොසාලො මං එතදවොච: ‘නඤ්ච මහාරාජ හෙතු නඤ්ච පච්චයො සත්තානං සංකිලෙසාය. අහෙතු අප්පච්චයා සත්තා සංකිලිස්සනති. නඤ්ච හෙතු නඤ්ච පච්චයො සත්තානං විසුද්ධියා. අහෙතු අප්පච්චයා සත්තා විසුජ්ඣිනති. නඤ්ච අත්තකාරෙ නඤ්ච පරකාරෙ නඤ්ච පුරිසකාරෙ නඤ්ච බලං නඤ්ච විරියං නඤ්ච පුරිසථාමො නඤ්ච පුරිසපරකකමො. සබ්බෙ සත්තා සබ්බෙ පාණා සබ්බෙ භුතා සබ්බෙ ජීවා අවසා අබලා අවිරියා තියති සඛගති භාවපරිණනා ඡස්සෙවාභිජාතිසු සුබදුකඛං පටිසංවෙදෙනති.

චුදදස ඛො පනිමාති යොනිප්පමුඛසනසහස්සාති සට්ඨි ව සතාති ඡ ව සතාති, පඤ්ච ව කමමුනො සතාති, පඤ්ච ව කමමාති, තිණි ව කමමාති, කමෙම ව අසිසිකමෙම ව.

1 පුරාණො, මජ්ඣ. 2. ව්‍යා, PTS. 3. නපටිකෙකාසී, PTS.
4. අනුග්ගණ්හනා, PTS 5. අනිකුජ්ජනො, මජ්ඣ. සා. 6. පකකාමි, මජ්ඣ. 7. මකඛලීගොසාලෙන, PTS. 8. සාරාණීයං, මජ්ඣ. 9. මකඛලීගොසාලං, PTS. 10. එතදවොච, PTS. 11. පඤ්ඤපෙනති PTS.

වහන්ස, මෙසේ කාශ්‍යප පූරණයෝ මා විසින් සාන්දුෂටික ශ්‍රාමණ්‍ය ඵලය විචාරන ලදුවෝ ම අක්‍රියාවාදය දැක්වූහ. වහන්ස, අඹ කෙබඳුද? සි විචාරන ලද්දේ දෙල් මෙබඳු යැ සි කියන්නේත් දෙල් විචාරන ලද වෑ අඹ මෙබඳු යැ සි කියන්නේත් යම්සේ ද, එසේම වහන්ස, කාශ්‍යප පූරණයෝ මා විසින් සාන්දුෂටික ශ්‍රාමණ්‍යඵලය විචාරන ලදුවෝ ම අක්‍රියාවාදය පැවැසූහ.

වහන්ස, ඒ මට 'මා වැන්නෙක් සිය රටෙහි වසන මහණකු හෝ බමුණකු පෙළියැ යුතු කොට කෙසේ නම් සිතනු හැක්කේ ද?' සි මේ සිත විය. වහන්ස, ඒ මම කාශ්‍යප පූරණයන්ගේ වචනය නො පැසැසිමි. විරුද්ධ බසකුදු නො කිමි. නො පසසා විරුද්ධ බසක් ද නො කියා, නො සතුටු සිතැත්තෙමි, නොසතුටු බසක් නො නික්මවා, ඔවුන් බස සාර වශයෙන් නො ගන්නෙමි, සාර වශයෙන් සිතා නො තබන්නෙමි, උතස්තෙන් නැගී නික්මුණිමි.

18. වහන්ස, අන් එක් වරෙක මම ගෝසාල මකඛලීන් වෙත එළැඹියෙමි. එළැඹී ඔවුන් හා සතුටු වීම. සතුටට කරුණු වූ සිතැ රුදාවියැ යුතු වූ කතා බස් කොට අවසනා පසෙක ඉඳ ගනිමි. පසෙක ඉඳ ගත්තෙමි, වහන්ස, මම ගෝසාල මකඛලීහු අමතා, 'හවන් ගෝසාලසිනි, යම් සේ ඇතරුවෝ ය අසරුවෝ ය ... යන මොහු හැම මෙ අත්බවිනි ම තමන් විසින් දැක්කැ හැකි ඵල විපාක ඇති ශිල්ප නිසා දිවි රකිත් ද, ඔහු එසින් තමන්... මාපියන්... අඹුදරුවන්... හා යහළුවන් සුවපත් කෙරෙත් ද, පිතවන් ද, මහණබමුණන් විෂයයෙහි... දන් පිහිටුවන් ද, හවන් ගෝසාලසිනි, මෙසේ ම මහණදමෙහි මෙහි ම අත් දැක්කැ හැකි ඵලවිපාක-යක් දක්වන්නට හැකි ද?' සි මෙය විචාලෙමි.

19. වහන්ස, මෙසේ විචාල කල්හි ගෝසාල මකඛලීහු මට මෙය කීහ: "මහරජ, සත්ත්වයන්ගේ කෙලෙසීමට හේතුවෙක් ප්‍රත්‍යය-යෙක් නැත. හේතුවක් නැති වෑ ප්‍රත්‍යයක් නැති වෑ (ඉබේ ම) සත්ත්වයෝ කෙලෙසෙත්. සත්ත්වයන්ගේ පිරිසිදු වීමට ද හේතුවෙක් නැත, ප්‍රත්‍යයයෙක් නැත. හේතු නැති වෑ ප්‍රත්‍යය නැති වෑ සත්ත්වයෝ පිරිසිදු වෙත්. තමාගේ යහපත සඳහා තමා විසින් කාල යුතු කමියෙක් නැත. අනුන්ගේ යහපත සඳහා කලයුතු අවවාදනුශාසනාදි කමියෙක් ද නැත. කරන්නහු සැපතට පමුණුවන... පුරුෂ කාසීයෙක් ද නැත. සැපත් ලබනුවට ඉවහල් වන බලය කියා එකෙක් නැත. විසීය කියා එකෙක් නැත. පුරුෂශක්තිය කියා එකෙක් නැත. පුරුෂ පරාක්‍රමය කියා එකෙක් නැත. හැම සත්තු හැම ප්‍රාණීහු හැම භූතයෝ හැම ජීවයෝ තමන්ගේ ශක්තියක් බලයක් විසීයක් නැත්තෝ ම නියමය, සංගතිය (නම නමා අයත් වගීයට පැමිණීම), සවභාවය යන මේ තුනින් පරිණාමයට පැමිණියෝ අභිජාති සයෙක්හි ම සැප දුක් විඳිත්.

මේ ප්‍රමුඛ යෝනිහු තුදස් ලක්‍ෂ හදහස් හසියෙකි. කමී පන්සියෙකි. (අන් සැවියෙකින්) කමී පසෙක් ද කමී තුනෙක් ද වෙත්. (කායවාක්-කමී වූ) පුණී කමී ද, (මනාකමී වූ) අභී කමී ද වේ.

ආවසී පටිපදා, ආවස්නනරකප්‍රොයා, ඡලභීජාතියො, අධස් පුරිස-
 භුමියො, එකුතපඤ්ඤාස ආජ්චකසනෙ, එකුතපඤ්ඤාස පරිබොජකසනෙ,
 එකුතපඤ්ඤාස නාගාවාසසනෙ, වීසෙ ඉන්ද්‍රියසනෙ, තිංස නිරයසනෙ,
 ඡතනිංස රජොධාතුයො, සත්ත සඤ්ඤාදිගබ්භා, සත්ත අසඤ්ඤාදිගබ්භා, සත්ත
 නිගණ්ඨිගබ්භා, සත්ත දෙවා, සත්ත මානුසා, සත්ත පෙසාවා, සත්ත සරා,
 සත්ත පවුටා, සත්ත පවුටසතානි, සත්ත පරාතා, සත්ත පපාතසතානි,
 සත්ත සුපිනා, සත්ත සුපිනසතානි, වුලාසිති මහාකප්පනො සතසහස්සාති
 යාති බාලෙ ච පණ්ඨිතෙ ච සකිංචිත්වා සංසරිත්වා දුකඛස්සන්තං කරස්සන්ති.

තත්ථ නත්ථී ඉමිනාහං සීලෙන වා වතෙන වා තපෙන වා
 බ්‍රහ්මචරියෙන වා අපරිපකකං වා කමමං පරිපාවෙස්සාමිති පරිපකකං වා
 කමමං පුස්ස පුස්ස බ්‍යන්ති කරස්සාමිති කෙවං නත්ථී. දොණ්ණිතෙ සුබදුකෙකි
 පරියන්තකතෙ. සංසාරෙ තත්ථී භායනවිඝ්ඤනෙ, තත්ථී උකකංසාවකංසෙ.
 සෙය්‍යථාපි නාම සුත්තගුලෙ බිත්තෙ නිබ්බසියමානමෙව පලෙති, එවමෙව
 බාලෙ ච පණ්ඨිතෙ ච සකිංචිත්වා සංසරිත්වා දුකඛස්සන්තං කාරස්සන්ති.

ඉත්ථං බො මෙ භනෙත මකඛලී ගොසාලො සන්දිට්ඨිකං සාමඤ්ඤඵලං
 පුට්ඨො සමානො සංසාරසුද්ධිං බ්‍යාකාසි. සෙය්‍යථාපි භනෙත අමබං වා
 පුට්ඨො ලබුජං බ්‍යාකරෙය්‍ය, ලබුජං වා පුට්ඨො අමබං බ්‍යාකරෙය්‍ය,
 එවමෙව බො මෙ භනෙත මකඛලී ගොසාලො සන්දිට්ඨිකං සාමඤ්ඤඵලං
 පුට්ඨො සමානො සංසාරසුද්ධිං බ්‍යාකාසි. තස්ස මය්‍හං භනෙත එතදුතොසි:
 කථං හී නාම මාදිසො සමණං වා බ්‍රාහ්මණං වා විජ්ඣෙ වසන්තං අපසා-
 දෙනබ්බං මඤ්ඤෙය්‍යාහී. සො බො අහං භනෙත මකඛලීස්ස ගොසාලස්ස
 භාසිතං තෙව අභීනන්දිං නප්පටිකෙකාසිං. අනභීනන්දිත්වා අප්පටිකෙකාසිත්වා
 අනත්තමනො අනත්තමනවාචං අනිච්ඡාරෙත්වා තමෙව වාචං අනුග්ගණන-
 නො අභිකුජ්ඣනො උට්ඨායාසතා පකකාමිං.

20. එකමිදුහං භනෙත සමයං යෙන අජ්ඣො කෙසකමබ්ලො¹
 තෙනුපසඛකමිං. උපසඛකමිත්වා අජ්ඣෙන කෙසකමබ්ලෙන² සද්ධිං සමෙමාදිං.
 සමෙමාදනීයං කථං සාරාණීයං³ වීතිසාරෙත්වා එකමන්තං නිසීදිං. එකමන්තං
 නිසීනො බො අහං භනෙත අජ්ඣං කෙසකමබ්ලං⁴ එතදුටොචං⁵ ‘යථා නු
 බො ඉමානි හො අජ්ඣ පුපුඤ්ඤාසායනනානි සෙය්‍යපීදං⁶ හත්ථාරොතා
 -පෙ- සකකා නු බො හො අජ්ඣ⁷ එවමෙව දිට්ඨිච ධමෙම සන්දිට්ඨිකං
 සාමඤ්ඤඵලං පඤ්ඤාපෙභුනති?’⁸.

1. කෙසකමබ්ලී, කත්ථී. 2. කෙසකමබ්ලීනා, කත්ථී
 3. සාරණීයං, මජ්ඣං. 4. කෙසකමබ්ලී, කත්ථී
 5. එතදුටොච, කත්ථී 6. සෙය්‍යපීදං, මජ්ඣං. 7. බො අජ්ඣො, කත්ථී
 8. පඤ්ඤාපෙභති, මජ්ඣං.

ප්‍රතිපත්ති දෙසැටෙකි. අන්‍යාකල්ප දෙසැටෙකි. අභිජාති සයෙකි. පුරුෂභූමි අටෙකි. ජීවිකාවෘත්ති සාරදහස් නවසියෙකි. පරිව්‍රාජකයන් පිලිබඳ ප්‍රවිජ්‍යා සාරදහස් නවසියෙකි. තාගමණකිල සාරදහස් නවසියෙකි. ඉන්ද්‍රියයෝ දෙදහසෙකි. නිරයයෝ තුන්දහසෙකි. අත්පිටු පාපිටු ආදී බුලි තැවැරෙන තැන් සතිසෙකි. සංඥිගභී සතෙකි. අසංඥි ගභී සතෙකි. නිර්මුණ්‍යගභී සතෙකි. (පුරුකින් පැල වෙත උක් හුණ ආදී ගභී සතෙකි.) දෙව වගී සතෙකි. මනුෂ්‍යවගී සතෙකි පියාව ජාති සතෙකි. මහවිල් සතෙකි මහාපරිවගී සතෙකි. කුඩා පරිවගී සත්සියෙකි. මහාප්‍රපාත සතෙකි. කුඩා ප්‍රපාත සත්සියෙකි මහාසව්ජන සතෙකි. කුඩා සව්ජන සත්සියෙකි. අනුවණයනුත් නුවණැත්තනුත් සසරු දිවැ හැවිද දුක් කෙළවර කිරීමට ගෙවියැ යුතු කල්ප අසුසාර ලක්‍ෂයෙකි.

එහි මේ ශීලයෙන් හෝ චුතයෙන් හෝ නපසින් හෝ බඹසරින් හෝ නොමුහු කල කමිය මුහුකුරුවන්නෙමි සි කියා කල යුත්තෙක් නැත. මුහුකල කමිය විද විද ඝණිණ කරන්නෙමි සි කියා හෝමෙසේ කල යුතු දූසෙක් නැත. ද්‍රෝණයෙන් මැන ප්‍රමාණවත් කරන ලද්දක් සේ සුව දුක් දෙක (කියනලද කාල සීමාව ගෙවුණු කල්හි) කෙළවර කැරුණේ වෙසි. සසර ගමනෙහි අඩු වීමෙක් වැඩි වීමෙක් නැත. නැගීමෙක් බැසීමෙක් නැත. යම්සේ දමාලි හුවටෙක් ලිහෙමින් දිග ඇති තෙක් ම යේ ද, එසින් මතු නො යේ ද, එ පරිදිම අනුවණයෝත් නුවණැත්තෝත් (සසරු) දිව හැවිද දුක් කෙළවර කරන්නාහ' යනු සි.

වහන්ස, මෙසේ ගෝසාල මකකලිහු මා විසින් සාන්දූෂටික ශ්‍රාමණ්‍යඵලය විවාරන ලදුවෝ ම සංසාරගුණිවාදය පැවැසූ හ. වහන්ස, අඹ කෙබඳු දෑ සි විවාරන ලදුයේ දෙල් මෙබඳු යැ සි කියන්නේත් දෙල් කෙබඳු දෑ සි විවාරන ලදුයේ අඹ මෙබඳු යැ සි කියන්නේත් යම්සේ ද, එ සේ ම ගෝසාල මකකලිහු මා විසින් සාන්දූෂටික ශ්‍රාමණ්‍යඵලය විවාරන ලදුවෝ ම සංසාර ගුණිය පැවැසූහ.

වහන්ස, ඒ මට 'මා වැන්නෙක් සිය රටැ වසන මහණකු හෝ බමුණකු පෙළියැ යුතු කොට හෙසේ නම් සිතියැ හැකි දෑ'යි මේ සිත විය. වහන්ස, ඒ මම ගෝසාල මකකලින්ගේ වචනය නො පැසැසිමි, එයට විරුද්ධ බසකුත් නො කීමි. මෙසේ නො පසසා, නො ද විරුදු බසක් කියා, නො සතුටු සිතැත්තෙමි නුමුදු, නො සතුටු බසක් නො නික්මවා, එ ම බස සාර වශයෙන් නො ගන්නෙමි, සාර වශයෙන් සිතැ ද නො නබන්නෙමි, හුනස්තෙන් නැගී නික්මිණිමි.

20. වහන්ස, මම එක් විටෙක කේශකම්බල අජිතයන් කරා එළැඹියෙමි. එළැඹි බහු හා සතුටු වීමි. සතුටට කරුණු වූ සිතැ රැදැවියැ යුතු වූ කතා බස් නිමවා එක් පසෙක හිදැ ගනිමි. එසේ හිදැ ගත්තෙමි, බහු අමතා 'හවත් අජිතයෙනි, යම්සේ ඇතරුවෝ ය අසරුවෝ ය ... යන මොහු හැම මේ අත්බවිහිම නමන් විසින් දුක්කැ හැකි ඵල ඇති ශීල්ප නිසා ජීවත් වෙත් ද, ඔහු එයින් තමන්... තම මාපියන්... අඹුදරුවන්... මිත්‍රාමාන්‍යයන් සුව පත් කෙරෙත් ද, පිනවත් ද, මහණබමුණන් විෂයයෙහි... දන් පිහිටුවත් ද, හවත් අජිතයෙනි, මෙසේ ම මහණදමෙහින් මේ අත්බවිහි මැ දුක්කැ හැකි ඵල විපාකයක් දක්වන්නට හැකි දෑ?'යි මෙය විචාලෙමි.

වහන්ස, මෙසේ මා විචාල කල්හී, කේශකම්බල අජීනයෝ මට මෙය කීහ: “මහරජ, දුන් දෑයෙහි පල නැත. කල මහායාගයෙහි පල නැත. කුශලාකුශල කමීයන්ගේ ඵලයෙක් විපාකයෙක් නැත. පරලොච්ච සිටියා හට මෙ ලොව නැත, මෙලොව සිටියා හට පරලොවෙක් නැත. මවට උපකාර අපකාර කිරීමෙහි ඵල විපාක නැත. පියාට උපකාර අපකාර කිරීමෙහි ඵල විපාක නැත. උපපාදක (මෙයින් සැව නැවත උපදනා) සත්වයෝ නැත. සමයස්ගත (නිවැරදි මගින් ගිය) සමයක්ප්‍රතිපත්ත (නිසීම මත පිළිපත්), මෙ ලොවත් පරලොවත් තුමු ම වෙසෙසින් දැන පසක් කොට (ලොවට) හෙළි කරන මහණබමුණු කෙනෙක් නැත. සතර මහාභූතයන්ගෙන් නිපත් මේ පුරුෂ තෙමේ යම් විටෙක කඵරිය කෙරේ නම්, එ විටැ (මොහුගේ කයෙහි වූ) පෘථිවිධාතුව බාහිර පෘථිවිධාතුව රූස කරා යෙයි, එය අනුගමනය කරයි. ආපෝධාතුව බාහිර ආපෝධාතුව රූස කරා යෙයි, එය අනුගමනය කරයි. තේජෝධාතුව බාහිර තේජෝධාතුව රූස කරා යෙයි, එය අනුගමනය කරයි. වායුධාතුව බාහිර වායුධාතුව කරා යෙයි, එය අනුගමනය කරයි. ඇස් ආදී ඉන්ද්‍රියයෝ අහසට පැන යෙත්. වැද තොත් ඇඳ පස්වනු කොටැති පුරුෂයෝ මල සිරුර ගෙන යෙත්. සොහොන තෙක් පමණක් පදයෝ (ගුණාගුණ වචනයෝ) පැණෙත්. ඇට පරෙව්-වන් වේ. ආගන්තුකසත්කාරාදී වශයෙන් දුන් දන් මල සිරිරෙහි අළු කිසි නිමහම් තෙක් ම වේ. (එයින් පසු එහි කිසිත් ඉතිරි නො වේ.) දැන යනු අඤයන් විසින් පණවන ලද්දෙකි. යම් කෙනෙක් ආස්තික වාදය (පරලොවත් ඇතැයි කමී විපාක ඇතැයි යන ආදී වූ වාදය) කියත් නම්, එය ඔවුන්ගේ හිස් බොරුවෙකි, ප්‍රලාපයෙකි. අනුවණයෝ ද නුවණැත්තෝ ද යන හැම කය බිදීමෙන් මුල් සුන් වෙන්, වැහැසෙත්, මරණින් මතු ඇති නො වෙත්” යනු යි.

වහන්ස, මෙසේ කේශකම්බල අජීනයෝ මා විසින් සාන්දූෂටික ශ්‍රාමණ්‍යඵලය විචාරන ලදුවෝ ම උචේද්දවාදය පැවැසූහ. වහන්ස, යම්සේ අඹ විචාරන ලද්දේ දෙල් කියන්නේ ද, දෙල් හෝ විචාරන ලද්දේ අඹ හෝ කියන්නේ ද, එසේ ම, වහන්ස, කේශකම්බල අජීනයෝ සාන්දූෂටික ශ්‍රාමණ්‍යඵලය විචාරන ලදුවෝ ම උචේද්දවාදය පැවැසූහ.

වහන්ස, ඒ මට ‘මා වැන්නෙක් සිය රටෙහි වසන මහණකු හෝ බමුණකු වෙතෙසිය යුතු කොට කෙසේ නම් සිතියැ හෙන්නේ ද?’ සි මේ සිත විය. වහන්ස, ඒ මම කේශකම්බල අජීනයන්ගේ බස නො ම පැසැසීම, එයට විරුද්ධ බසක් ද නො කිමි. එය නො ම පසසා, විරුද්ධ බසකුත් නො කියා, නො සතුවූ සිතැත්තෙමි, නො සතුව හඟවන බසකුත් නො නික්මවා, ඔවුන්ගේ ඒ වචන සාර වශයෙන් නො ගත්තෙමි, සාර වශයෙන් සිතූ නො පිහිටුවන්නෙමි, හුනස්තෙන් නැගී නික්මිණිමි.

21. එකමිදනං භනෙන සමයං යෙන පකුට්ඨො කච්චායනො තෙනුපසඝකමිං. උපසඝකමිත්වා පකුට්ඨෙන කච්චායනෙන සද්ධිං සමමොදිං. සමමොදනීයං කථං සාරාණීයං වීතීසාරෙත්වා එකමනනං නිසීදිං. එකමනනං නිසීනො බො අභං භනෙන පකුට්ඨං කච්චායනං එතදවොචං: යථා නු බො ඉමාති හො කච්චායන පුථුසීප්පායනනාති, සෙය්‍යපීදං: හත්ථාඛොහා-පෙ-සකකා නු බො හො කච්චායන ඵ්චමෙච දීට්ඨං ධමෙම සන්දිට්ඨිකං සාමඤ්ඤඵලං පඤ්ඤපෙභු ? නති.

එවං චුතො භනෙන පකුට්ඨො කච්චායනො මං එතදවොච: “සතනිමෙ මහාරුඡ කාසා අකථා අකථවිධා අනිමමිතා අනිමමානා චඤ්ඤා කුට්ඨං ඵසිකථංඝිට්ඨිතා. තෙ න ඉඤ්ඤන්ති, න විපරිණමන්ති, න අඤ්ඤමඤ්ඤං ව්‍යාබාවෙත්ති, නාලං අඤ්ඤමඤ්ඤස්ස සුඛාය වා දුකඛාය වා සුඛදුකඛාය වා. කතමෙ සතන ? පඨවිකායො ආපොකායො තෙජොකායො වායොකායො සුඛෙ දුකෙක ජීවෙ සතනමෙ. ඉමෙ සතන කාසා අකථා අකථවිධා අනිමමිතා අනිමමානා චඤ්ඤා කුට්ඨං ඵසිකථංඝිට්ඨිතා. තෙ න ඉඤ්ඤන්ති, න විපරිණමන්ති, න අඤ්ඤමඤ්ඤං ව්‍යාබාවෙත්ති, නාලං අඤ්ඤමඤ්ඤස්ස සුඛාය වා දුකඛාය වා සුඛදුකඛාය වා. තත් නන්චි හනතා වා ඝාතො වා සොනා වා සාවෙනා වා විඤ්ඤා වා විඤ්ඤපෙනා වා. යො ‘පි නිණෙන සතෙත්ත සීසං ඡීදන්ති, හ කොචි කඤ්චි ජීවිතා වොරොපෙති. සතනනනං යෙච කාසානමනනරෙන සත්ථං විචරමනුපකති”ති.

ඉත්ථං බො මෙ භනෙන පකුට්ඨො කච්චායනො සන්දිට්ඨිකං සාමඤ්ඤඵලං පුට්ඨං සමානො අඤ්ඤාන අඤ්ඤං බ්‍යාකාසී. සෙය්‍යථාපි භනෙන අමඛං වා පුට්ඨං ලබුජං බ්‍යාකරෙය්‍ය, ලබුජං වා පුට්ඨං අමඛං බ්‍යාකරෙය්‍ය, ඵ්චමෙච බො මෙ භනෙන පකුට්ඨො කච්චායනො සන්දිට්ඨිකං සාමඤ්ඤඵලං පුට්ඨං සමානො අඤ්ඤාන අඤ්ඤං බ්‍යාකාසී.

නස්ස මග්ගං භනෙන එතදහොසී: කථං හි නාම මාදිසො සමණං වා බ්‍රාහ්මණං වා විජ්ඣෙ වසන්තං අපසාදෙතඛබ්බං මඤ්ඤෙය්‍යා ?’ති. සො බො අභං භනෙන පකුට්ඨස්ස කච්චායනස්ස භාසිතං තෙච අභීනන්දිං. නප්පට්ඨි-කෙකාසිං. අනභීනන්දිත්වා අප්පට්ඨිකෙකාසිත්වා අනතනමනො අනතනමනවාචං අනිච්ඡාරෙත්වා තමෙච වාචං අනුගහණහනො අනිකඤ්ඤානො උට්ඨා-යාසනා පකාතමිං.

22. එකමිදනං භනෙන සමයං යෙන නිගණේඨා නාතපුතො තෙනුපසඝකමිං. උපසඝකමිත්වා නිගණේඨන නාතපුතෙන සද්ධිං සමමොදිං. සමමොදනීයං කථං සාරාණීයං වීතීසාරෙත්වා එකමනනං නිසීදිං. එකමනනං නිසීනො බො අභං භනෙන නිගණේඨං නාතපුතං එතදවොචං:

21. වහන්ස, අන් එක්වරෙක මම කාන්‍යායනනෝත්‍රික පකුධයන් වෙත ගියෙමි. ගොස් ඔවුන් හා සතුටු වීමි. සතුටට කරුණු වූ සිතැ රුදාවියැ යුතු වූ කතාබස් නිමවා පසෙක ඉදහනිමි. එසේ ඉදහන් මම කාන්‍යායන පකුධයන් අමතා “භවත් කාන්‍යායනසිනි, යම් සේ ඇතරුවෝ ය, අසරු වෝ ය ... යන මොහු හැම මේ අත්බවිනිම තමන් විසින් දැක්ක හැකි ඵල ඇති ශිල්ප නිසා ජීවත් වෙත්ද, ඔහු එසින් තමන් ... තම මා පියන්... අඹුදරුවන් ... මිතුරන් කම්කරුවන් දුටුවත් කෙරෙත් ද, පිණවත් ද, මහණවමුණන්ට ... දන් දෙත් ද, භවත් කාන්‍යායනයෙනි, මෙසේ ම මහණ-දමෙහිත් මෙ අත්බවිනිම දැක්කැ හැකි ඵලයක් දක්වන්නට හැකි ද?” සි මෙය විචාලෙමි.

වහන්ස, මෙසේ මා විචාල කල්හි කාන්‍යායන පකුධයෝ මට මෙය කීහ:

“මහරජ, කිසිවකු විසින් නො කරන ලද, නො කළ විධාන ඇති, ඉදු බෙලෙහුදු නො මවන ලද, අත් කිසිදු ලෙසෙකින් නො ම මවනලද, වද වූ (කිසිවක් නො උපදවන), පවුකුලක් සේ සඹර (හෙවත් පරිණාම රහිත), ඉඤ්ඤාසිලයක් සේ තර වැ සිටිනුයෙන් තහවුරු වූ, කාය (සමුත්ත) සතෙක් වෙත්. කවර සතෙක් ද? යන්: පඨවිකාය, ආපොකාය, තෙජොකාය, වායොකාය, සුඛ, දුකඛ, සන්වන ජීවය ද වෙත්. ඔහු නො සැලෙත්. නො පෙරුලෙත්. උනුනට බාධක නො වෙත්. උනුනට සුවය හෝ දුක හෝ සුව දුක් දෙක ම හෝ දීමට සමත් නො වෙත්. ඒ කාය සතෙහි නසන්නෙක් හෝ නස්වන්නෙක් හෝ, අසන්නෙක් හෝ අස්වන්නෙක් හෝ, දූත ගන්නෙක් හෝ දන්වන්නෙක් හෝ නැත. යමෙක් තියුණු සැතෙකින් හිස සිඳින්නේ නම්, එහි කිසිවෙක් කිසිවකු දිවිසෙන් තොර නො කරයි. වැලි, සප්තකායයන් අතරින් ආයුධය විවරයට වැද ගනී” යනු යි.

වහන්ස, මෙසේ මා විසින් සාන්දූෂික ශ්‍රාමණ්‍යඵල විචාරන ලද කාන්‍යායන පකුධයෝ අනෙකකින් අනෙකක් (ඉදුරා ම ඵයට විරුද්ධ දූයක්) පැවැසූහ. වහන්ස, අඹ විචාරන ලද්දේ දෙල් ගැන කරුණු කියන්නේත් දෙල් විචාරන ලද්දේ අඹ ගැන කරුණු කියන්නේත් යම්සේද, එසේ ම, වහන්ස, කාන්‍යායන පකුධයෝ මා විසින් සාන්දූෂික ශ්‍රාමණ්‍යඵල විචාරන ලදුවෝ ම අනෙකෙන් අනෙකක් (ඉදුරා ම වෙනස් දූයක්) පැවැසී ය.

වහන්ස, ඒ මට “සිය රටෙහි වසන මහණකු හෝ බමුණකු වෙහෙසිය යුතු කොට මා වැන්නෙක් කෙසේ නම් සිතන්නේ ද?” සි මේ සිත විය. වහන්ස, ඒ මම කාන්‍යායන පකුධයන්ගේ වචනය නො පැසසීමි. නො ද විරුද්ධ බසක් කීමි. නො පසසා, විරුද්ධ බසක් ද නො කියා, නො සතුටු සිතැත්තෙමි, නො සතුට හඟවන බසක් නො කියා, ඒ ඔවුන් ගේ බස සාරවශයෙන් නො ගන්නෙමි, සාරවශයෙන් සිතැ නො තබා ගන්නෙමි, හුනස්නෙන් නැගී නික්මිණිමි.

22. වහන්ස, තවත් එක් විටෙක මම ඥානපුත්‍රනිද්දුන්ඵයන් කරා ඵලාමුපණමි. ඵලාමු ඔවුන් හා සතුටු වීමි. සතුටට කරුණු වූ සිතැ රුදාවියැ යුතු වූ කතාබස් නිමවා එක් පසෙක හුන්නෙමි. වහන්ස, පසෙක හුන් මම ඔවුන් අමතා-

“යථා භු ඛො ඉමානි හො අගතිවෙසසන පුච්ඡිසීප්පායනනානි, සෙය්‍යපීදං: හන්ඨාරොතා -පෙ- සකකා භු ඛො හො අගතිවෙසසන ඵවමෙව දිට්ඨෙව ධමෙම සන්දිට්ඨිකං සාමඤ්ඤඵලං පඤ්ඤපෙභු” ? නති

ඵවං වුතෙන භනෙන නිගණේයා නාතපුතො මං ඵතදවොච: “ඉධ මහාරාජ නිගණේයා වාතුයාමසංවරසංචුතො හොති. කඵඤ්ඤ මහාරාජ නිගණේයා වාතුයාමසංවරසංචුතො හොති? ඉධ මහාරාජ නිගණේයා සඛ්ඛවාරිවාරිතො ව හොති, සඛ්ඛවාරියුතො ව, සඛ්ඛවාරියුතො ව, සඛ්ඛවාරිචුටො 1ව. ඵවං ඛො මහාරාජ නිගණේයා වාතුයාමසංවරසංචුතො හොති. යතො ඛො මහාරාජ නිගණේයා ඵවං වාතුයාමසංවරසංචුතො හොති, අයං වුච්චති මහාරාජ නිගණේයා ගතතො ව යතතො ව සීතතො වා” ති.

ඉන්ථං ඛො මෙ භනෙන නිගණේයා නාතපුතො සන්දිට්ඨිකං සාමඤ්ඤඵලං පුට්ඨො සමානො වාතුයාමසංවරං බ්‍යාකාසි. සෙය්‍යථාපි භනෙන අමිං වා පුට්ඨො ලබ්බිජං බ්‍යාකරෙය්‍ය, ලබ්බිජං වා පුට්ඨො අමිං බ්‍යාකරෙය්‍ය, ඵවමෙව ඛො භනෙන නිගණේයා නාතපුතො සන්දිට්ඨිකං සාමඤ්ඤඵලං පුට්ඨො සමානො වාතුයාමසංවරං බ්‍යාකාසි.

තස්ස මය්‍යං භනෙන ඵතදහොසි: කථං හි නාම මාදිසො සමණං වා බ්‍රාහ්මණං වා විජ්ඣෙ වසනං අපසාදෙනඛ්ඛං මඤ්ඤෙය්‍යා? ‘ති. සො ඛො අහං භනෙන නිගණේයස්ස නාතපුතස්ස භාසිතං තෙව අභිනන්දිං. නස්සට්ඨිකොසිං. අනභිනන්දිනා අස්සට්ඨිකොසිනා අනතතමනො අනතතමනවාචං අනිච්ඡාරෙත්වා තමෙව වාචං අනුගහණභනො අනිකකුජ්ජනො උට්ඨායාසනා පකකාමිං.

23. ඵකමීදුතං භනෙන සමයං යෙන සඤ්ඤයො බෙලට්ඨිපුතොධා² තෙනුපපඝිකමිං. උපපඝිකමිත්වා සඤ්ඤයෙන බෙලට්ඨිපුතොතන සද්ධිං සමෙමාදිං. සමෙමාදනියං කථං සාරාණීයං විතීසාරෙත්වා ඵකමනං නිසීදිං. ඵකමනං නිසීතො ඛො අහං භනෙන සඤ්ඤයං බෙලට්ඨිපුතං ඵතදවොචං: “යථා භු ඛො ඉමානි හො සඤ්ඤය පුච්ඡිසීප්පායනනානි, සෙය්‍යපීදං - හන්ඨාරොතා -පෙ- සකකා භු ඛො හො සඤ්ඤය ඵවමෙව දිට්ඨෙව ධමෙම සන්දිට්ඨිකං සාමඤ්ඤඵලං පඤ්ඤපෙභු” ? නති

1. පුට්ඨො, PTS. පුට්ඨො (ජේනමාගඹ). 2. බෙලට්ඨිපුතො, කථෙචි.

“භවත් අග්නිවේශ්‍යායනගෙති, යම් සේ ඇතරුවෝ ය, අසරුවෝ ය ... යන මොහු හැම මෙ අත්ඛේති ම තමන් විසින් අත් දැක්කැ හැකි ශිල්ප නිසා ජීවත් වෙත් ද, ඔහු එසින් තමන්... මාපියන්... අඹුදරුවන් ... මිතුරන් කම්කරුවන් ... සුවපත් කෙරෙත් ද, පිණවත් ද, මහණබමුණතට ... දන් දෙත් ද, භවත් අග්නිවේශ්‍යායනගෙති, මෙ සේ ම මහණදමෙහිත් මෙ අත්ඛේති ම දැක්කැ හැකි ඵලවිපාකයක් පෙන්වියැ හැකි දු?”යි මෙය විචාලෙමි.

වහන්ස, මෙසේ මා විචාල කල්හි ඥානපුත්‍ර නිර්ග්‍රන්ථයෝ මට මෙය කී ය:

“මහරජ, මේ නිර්ග්‍රන්ථශාසනයෙහි නිර්ග්‍රන්ථ තෙමේ යාම (භාග) සතරක් ඇති ශිලසංවරයෙන් වැසුණේ වේ. මහරජ, කෙසේ නම් නිර්ග්‍රන්ථ තෙමේ යාම සතරක් ඇති සංවරයෙන් සංවෘත වේ ද? යන්: මහරජ, මෙහි නිර්ග්‍රන්ථ තෙමේ වැලැකුණු සියලු සියල් දිය ඇත්තේ වේ. සඵලකාර සංවරලක්ෂණයෙන් සමන්විත වේ. පිඹ හල සියලු වාසීයන් (හෙවත් පව්) ඇත්තේ වේ. (කම්කරුයලක්ෂණ වූ) සියලු පාපවරණයෙන් (මෝක්ෂය) සපයී කොට සිටියේ වේ. මහරජ, මෙසේ නිර්ග්‍රන්ථ තෙමේ වානුඝාමසංවරයෙන් සංවෘත වූයේ වේ. මහරජ, යම් හෙයෙකින් නිර්ග්‍රන්ථ තෙමේ මෙසේ වානුඝාමසංවරයෙන් සංවෘත වේ ද, එහෙයින් (මෝක්ෂාධිගමයෙන් ම කෙලවරට) පත් සිතැත්තේ ද, (කායාදී ඉඤ්චයයන්හි තව දුරටත් සංයම කල යුත්තක් නැති බැවින්) සංයත ආත්ම ඇත්තේ ද, (මොනොවට) පිහිටි සිතැත්තේ ද වේ යැ සි කියනු ලැබේ.”

වහන්ස, මෙසේ ඥානපුත්‍ර නිර්ග්‍රන්ථ තෙමේ මා විසින් සාන්දූෂටික ශ්‍රාමණ්‍යඵලය විචාරන ලද්දේ ම වානුඝාමසංවරය පැවැසී ය. යම්සේ අඹ විචාරන ලද්දේ දෙල් දක්වන්නේ ද, දෙල් විචාරන ලද්දේ අඹ දක්වන්නේ ද, එසේ ම, වහන්ස, ඥානපුත්‍ර නිර්ග්‍රන්ථයෝ සාන්දූෂටික ශ්‍රාමණ්‍යඵල විචාරන ලදුවෝ ම වානුඝාමසංවරය පැවැසූහ.

වහන්ස, ඒ මට “කෙසේ නම් මා වැන්නෙක් සිය රටෙහි වසන මහණකු හෝ බමුණකු වෙහෙසියැ යුතු කොට සිතන්නේ දු?” යි මේ සිත වී ය. වහන්ස, ඒ මම වනාහි ඥානපුත්‍ර නිර්ග්‍රන්ථයන්ගේ වචනය මැනැවැසි නො පැසැසිමි, විරාද්ධි බසකුපු නො කිමි. නො ම පසසා, නො ද විරාදු බසක් කියා, නො සතුටු සිතැතියෙමි, නොසතුට හභවන වචනයක් ද නො කියා, ඔවුන් කී ඒ බස් සාරවශයෙන් ද නො පිළිගත්තෙමි, සිතැ ද නො ම තබා ගත්තෙමි, හුඟස්තෙන් නැගී නික්මැ ගියෙමි.

23. නැවත ද වහන්ස, එක් වරෙක මම ටෙවරාපිපුහු සංජයයන් කරා ගියෙමි. ගොස් ඔවුන් හා සතුටු වීමි. සතුටට කරුණ වූ සිතැ රැදැවියැ යුතු වූ කථාව නිමවා පසෙක ඉදැ ගනිමි. වහන්ස, එසේ ඉදැ ගත්තෙමි, ඔවුන් අමතා, “භවත් සංජයයෙහි, යම්සේ ඇතරුවෝ ය, අසරුවෝ ය ... යන මොවුන් හැම මෙ අත්ඛේති ම තමන් විසින් අත් දැක්කැ හැකි ශිල්ප නිසා ජීවත් වෙත් ද, එසින් තමන් ... මාපියන් ... තම අඹුදරුවන් .. තම මිතුරන් කම්කරුවන් සුවපත් කෙරෙත් ද, පිණවත් ද, මහණබමුණතට ... දන් දෙත් ද, භවත් සංජයයෙහි, මෙ පරිද්දෙන් ම මහණදමෙහිත් මෙ අත්ඛේති ම දැක්කැ හැකි ඵලයක් දැක්වියැ හැකි දු ”?යි මෙය කිමි.

ඵචං වුතෙන භනෙන සඤ්ඤයො බෙලට්ඨිපුතො, මං ඵනදවොච: ‘අඤ්ඤ පරො ලොකො?’ති ඉති වෙ මං පුච්ඡසී, ‘අඤ්ඤ පරො ලොකො?’ති ඉති වෙ මෙ අසස, ‘අඤ්ඤ පරො ලොකො?’ති ඉති තෙ නං බ්‍යාකරෙය්‍යං. ඵචනති‘පි මෙ නො. නථා‘නි‘පි මෙ නො. අඤ්ඤථා‘නි‘පි මෙ නො. නො ‘නි‘පි මෙ නො. නො නො ‘නි‘පි මෙ නො. ‘නඤ්ඤ පරො ලොකො’ති -පෙ- ‘අඤ්ඤ ච නඤ්ඤ ච පරොලොකො?’ -පෙ- ‘නෙචඤ්ඤ න නඤ්ඤ පරො ලොකො’ -පෙ- ‘අඤ්ඤ සත්තා ඔපපාතිකා?’ -පෙ- ‘නඤ්ඤ සත්තා ඔපපාතිකා?’ -පෙ- ‘අඤ්ඤ ච නඤ්ඤ ච සත්තා ඔපපාතිකා?’ -පෙ- ‘නෙචඤ්ඤ න නඤ්ඤ සත්තා ඔපපාතිකා?’ -පෙ- ‘අඤ්ඤ සුකට්ඨකකථානං කමමානං ඵලං විපාකො?’ -පෙ- ‘නඤ්ඤ සුකට්ඨකකථානං කමමානං ඵලං විපාකො?’ -පෙ- ‘අඤ්ඤ ච නඤ්ඤ ච සුකට්ඨකකථානං කමමානං ඵලං විපාකො?’ -පෙ- ‘නෙචඤ්ඤ න නඤ්ඤ සුකට්ඨකකථානං කමමානං ඵලං විපාකො?’ -පෙ- ‘හොති නථාගතො පරමමරණො?’ -පෙ- ‘න හොති නථාගතො පරමමරණො?’ -පෙ- ‘හොති ච න හොති ච නථාගතො පරමමරණො?’ -පෙ- ‘නෙච හොති න න හොති නථාගතො පරමමරණො?’ ති ඉති වෙ මං පුච්ඡසී, ‘නෙච හොති න න හොති නථාගතො පරමමරණො’ති ඉති වෙ මෙ අසස, ‘නෙච හොති න නහොති නථාගතො පරමමරණො’ති ඉති තෙ නං බ්‍යාකරෙය්‍යං. ඵචනති‘පි මෙ නො. නථා‘නි‘පි මෙ නො. අඤ්ඤථා‘නි‘පි මෙ නො. නො‘නි‘පි මෙ නො. නො නො‘නි‘පි මෙ නො‘නි.

ඉද්ධං බො මෙ භනෙන සඤ්ඤයො බෙලට්ඨිපුතො සඤ්ඤිකං සාමඤ්ඤඵලං පුට්ඨො සමානො විකෙඛපං බ්‍යාකාසී. සෙය්‍යථාපි භනෙන අමඛං වා පුට්ඨො ලබ්භිං බ්‍යාකරෙය්‍ය, ලබ්භිං වා පුට්ඨො අමඛං බ්‍යාකරෙය්‍ය, ඵචමෙච බො භනෙන සඤ්ඤයො බෙලට්ඨිපුතො සඤ්ඤිකං සාමඤ්ඤඵලං පුට්ඨො සමානො විකෙඛපං බ්‍යාකාසී.

තස්ස මස්ස භනෙන ඵනදහොසි: අයඤ්ඤ ඉමෙසං සමණබ්‍රාහමණානං සබ්බබලො සබ්බමුලෙහා. කථං හි නාම සඤ්ඤිකං සාමඤ්ඤඵලං පුට්ඨො සමානො විකෙඛපං බ්‍යාකරිස්සති?ති. තස්ස මස්ස භනෙන ඵනදහොසි: කථං හි නාම මාදිසො සමණං වා බ්‍රාහමණං වා විජ්ඣෙ වසන්තං අප-සාදෙනබ්බං මඤ්ඤෙය්‍යා?ති. සො බො අහං භනෙන සඤ්ඤයස්ස බෙලට්ඨිපුත්තස්ස භාසිතං නෙච අභීනඤ්ඤො. නප්පට්ඨෙකාසිං. අනභීනඤ්ඤො අප්පට්ඨෙකාසිඤ්ඤො අනත්තමනො අනත්තමනවාචං අනිච්ඡාරෙඤ්ඤො නමෙච වාචං අනුග්ගණභනෙනො අනිකඤ්ඤාඤ්ඤො උට්ඨායාසිනා පකකාමිං.

වහන්ස, මෙසේ මා කී කල්හි චෛරච්චිපුත්‍ර සංජයයෝ මට මෙය කීහ:

‘පරලොචෙක් ඇත් ද?’ යි ඉදින් මා විචාරයි නම්, (පරලොචෙක් ඇතැ) යි මට අදහස් වී නම්, ‘පරලොචෙක් ඇතැ’ යි යුෂමන්තට ඵය විසඳන්නෙමි. එතෙක් මෙසේත් මගේ අදහසෙක් නැත. ‘පරලොචෙක් ඇතැ’ යි ඵ පරිදි වූ අදහසෙකුත් මට නැත. අන් පරිද්දෙකිනුත් මගේ අදහසෙක් නැත. ‘පරලොචෙක් ඇත්තේ නොවෙ’ යි කියාත් මගේ අදහසෙක් නැත. ‘පරලොචෙක් නො මැත්තේ නො වේ’ කියාත් මගේ අදහසෙක් නැත. ‘පරලොචෙක් නැත් ද?’ යි ඉදින් මා විචාරයි නම්, ... ‘පරලොචෙක් ඇත්තේත් නැත්තේත් වේ ද?’ යි මා විචාරයි නම් ... ‘පරලොචෙක් නො ම ඇත්තේත් නැත්තේත් නො ම වේ ද?’ යි මා විචාරයි නම් ... ‘මෙයින් සැව පරලොචා උපදනා සත්තු ඇත් ද?’ යි... ‘මෙයින් සැව පරලොචා උපදනා සත්තු නැත් ද?’ යි... ‘මෙයින් සැව පරලොචා උපදනා සත්තු ඇත්තේත් නැත්තේත් වෙත් ද?’ යි... ‘මෙයින් සැව පරලොචා උපදනා සත්තු ඇත්තේත් නො ම වෙත් ද, නැත්තේත් නො ම වෙත් ද?’ යි... ‘කුශලා-කුශලකමීයන්ගේ ඵල විපාක ඇද්ද?’ යි... ‘කුශලාකුශලකමීයන්ගේ ඵල විපාක නැද්ද?’ යි... ‘කුශලාකුශලකමීයන්ගේ ඵල විපාක ඇත්තේත් නැත්තේත් වේ ද?’ යි... ‘කුශලාකුශලකමීයන්ගේ ඵල විපාක ඇත්තේත් නැත්තේත් නො වේ ද?’ යි ... ‘සත්තියා මරණින් මත්තෙහි වන්නේ ද?’ යි ... ‘සත්තියා මරණින් මත්තෙහි නො වන්නේ ද?’ යි... ‘සත්තියා මරණින් මත්තෙහි වන්නේත් නො වන්නේත් වේ ද?’ යි... ‘සත්තියා මරණින් මත්තෙහි වන්නේත් නො වන්නේත් නො වේ ද?’ යි මෙසේ මා විචාරයි නම්, ‘සත්තියා මරණින් මත්තෙහි නො ම වන්නේ යැ’ යි, ‘නො වන්නේ නො වෙයි, කියා මට අදහස් වී නම්, ‘සත්තී තෙමේ මරණින් මත්තෙහි නො ම වන්නේ ය, නො වන්නේ නො වෙ’ යි කියා යුෂමන්තට ඵය විසඳන්නෙමි. මේ කාරණය මෙසේ ම යැ යිත් මට අදහසෙක් නො වේ. එසේම මේ කාරණය වෙනැයිත් මට අදහසෙක් නො වේ. ‘අන් සැටියකින් මේ කාරණය වෙනැ’ යිත් මට අදහසෙක් නො වේ. ‘මේ කාරණය මෙසේ නො වෙනැයිත් මට අදහස් නො වේ. ‘මෙය මෙසේ නො වන්නේ නැතැ’ යි ද මට අදහස් නො වේ’ යනු යි.

වහන්ස, මා විසින් චෛරච්චිපුත්‍ර සංජයයෝ සාන්දූෂටික ශ්‍රාමණ්‍ය-ඵලය විචාරන ලදුවෝ ම අපසින්නවිනෙෂපය (ඉමක් කොණක් නැති සේ වචනයන්ගෙන් ප්‍රශ්නය ඉවත් කිරීම) පැවැසූහ. වහන්ස, අඹ විචාරන ලද්දේ දෙල් ගැන කියනුයේත්, දෙල් විචාරන ලද්දේ අඹ ගැන කියනුයේත් යම්සේ ද, එසේම, වහන්ස, චෛරච්චිපුත්‍ර සංජයයෝ සාන්දූෂටික ශ්‍රාමණ්‍යඵල විචාරන ලදුවෝ ම විනෙෂපය පැවැසූහ.

වහන්ස, ඒ මට “මෙ තෙමේ මහණබමුණන් අතුරෙන් හැම ගෙන් ම බාලතම ය, මුසුතම ය. සාන්දූෂටික ශ්‍රාමණ්‍යඵල විචාරන ලද්දේ ම කෙසේ නම් විනෙෂපය කියා පාන්නේ ද?” යි මේ අදහස විය. වහන්ස, ඒ මට “කෙසේ නම් මා වැන්නෙක් මා රටවැසි මහණකු හෝ බමුණකු හෝ වෙහෙසිය යුතු කොට සිතන්නේ ද?” යි මේ සිත විය. වහන්ස, ඒ මම චෛරච්චිපුත්‍ර සංජයයන්ගේ වචනය නො ම පැසැසිමි. ඵයට විරුද්ධ බසකුත් නො කිමි. නො පසසා, විරුද්ධ බසකුත් නො කියා, නො සතුවූ වූයෙමි නමුදු නො සතුව හභවන බසක් නො තිත්මවා, ඒ ඔහුගේ වචන සාර විසිනුදු නො පිලිගනුයෙමි, සිතා ද නො තබනුයෙමි, හුණක්නෙත් නැගී තිත්මැ ගියෙමි.

24. සො ‘හං භනෙන භගවනනමපි පුච්ඡාමි: යථා නු බො ඉමානි භනෙන පුච්ඡසීපායනනානි, සෙය්‍යථීදං: හත්ථාරොහා -පෙ- සකකා නු බො මෙ භනෙන ඵවමෙව දීටෙය්‍යව ධමමෙ සන්ද්ධිකං සාමඤ්ඤඵලං පඤ්ඤපෙතු ?න්ති’.

“සකකා මහාරාජ”. තෙන හි මහාරාජ තඤ්ඤෙවෙත්ථ පටිපුච්ඡ්ඤාමි, යථා තෙ ධමෙය්‍ය, තථා නං බ්‍යාකරෙය්‍යාසි”.

25. “තං කිමඉඤ්ඤසී, මහාරාජ, ඉධ තෙ අස්ස පුරිසො දුසො කමමකරො පුබ්බුට්ඨාසී පච්ඡානිපාතී කිඛකාරපටිඤ්ඤාථී මනාපචාරී පියවාදී මුඛුලොකකො. තස්ස ඵවමස්ස: ‘අච්ඡරියං වන හො, අබ්භුතං වන හො, පුඤ්ඤනං ගතී පුඤ්ඤනං විපාකො. අයං හි රාජා මාගධො අජාතසනතු වෙදෙහිපුනොවා මනුස්සො. අහමපි මනුස්සො. අයං හි රාජා මාගධො අජාතසනතු වෙදෙහිපුනොවා පඤ්චති කාමගුණෙහි සමප්පිතො සමබ්බිභුතො පරිවාරෙති දෙවො මඤ්ඤො. අහමපනමති‘ස්ස දුසො කමමකරො පුබ්බුට්ඨාසී පච්ඡානිපාතී කිඛකාරපටිඤ්ඤාථී මනාපචාරී පියවාදී මුඛුලොකකො. සො වනස්සාහං පුඤ්ඤති කරෙය්‍යං. යනනුතාහං කෙසංමස්සුං ඔහාරෙත්වා කාසායානි වත්ථානි අච්ඡාදෙත්වා අගාරස්මා අනගාරියං පබ්බජෙය්‍ය’න්ති.

සො අපරෙන සමයෙන කෙසමස්සුං ඔහාරෙත්වා *කාසායානි වත්ථානි අච්ඡාදෙත්වා අගාරස්මා අනගාරියං පබ්බජෙය්‍ය. සො ඵවං පබ්බජිතො සමානො කායෙන සංවුත්තො විහරෙය්‍ය, වාචාය සංවුත්තො විහරෙය්‍ය, මනසා සංවුත්තො විහරෙය්‍ය, ඝාසච්ඡාදනපරමතාය සනතුටෙය්‍ය අභිරතො පවිච්චෙකෙ.

තඤ්ඤෙව තෙ පුරිසා ඵවමාරොවෙය්‍යං: ‘යගෙස දෙව ජාතෙය්‍යාසී, යො තෙ පුරිසො දුසො කමමකරො පුබ්බුට්ඨාසී පච්ඡානිපාතී කිඛකාර-පටිඤ්ඤාථී මනාපචාරී පියවාදී මුඛුලොකකො, සො දෙව කෙසමස්සුං ඔහාරෙත්වා කාසායානි වත්ථානි අච්ඡාදෙත්වා අගාරස්මා අනගාරියං පබ්බජිතො. සො ඵවං පබ්බජිතො සමානො කායෙන සංවුත්තො විහරති, වාචාය සංවුත්තො විහරති, මනසා සංවුත්තො විහරති, ඝාසච්ඡාදනපරමතාය සනතුටෙය්‍ය අභිරතො පවිච්චෙකෙ’ති. අපි නු ත්වං ඵවං වදෙය්‍යාසී: ඵතු මෙ හො සො පුරිසො. පුනදෙව හොතු දුසො කමමකරො පුබ්බුට්ඨාසී පච්ඡානිපාතී කිඛකාරපටිඤ්ඤාථී මනාපචාරී පියවාදී මුඛුලොකකො” ති.

24. වහන්ස, ඒ මම භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ද විචාරමි. වහන්ස, යම්හේ ඇතරුවෝ ය, අසරුවෝ ය ... යන මොහු හැම මෙ අත්බවිඳි ම තමන් විසින් අත් දැක්කා හැකි සිප් සතර නිසා ජීවත් වෙත් ද, එසින් තමන් ... මාපියන් ... අඹුදරුවන් ... මිත්‍රාමාත්‍යයන් සුවපත් කෙරෙත් ද, පිණවත් ද, මහණබමුණන්ට ... දන් දෙත් ද, වහන්ස, එපරිද්දෙන්ම මෙ අත්බවිඳි ම සාන්ද්‍රණික ශ්‍රාමණ්‍යඵලයක් පණවන්නට හැකි ද?'' සිරජ විවාලේ ය. එවිට භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මෙසේ වදාළ සේක: "මහරජාණෙනි, හැක්කේ ය. එසේ නම් තොප පිලිවිසමි. තොප රිසි ලෙසකින් උත්තර දෙන්නා.

25. මහරජාණෙනි, මතු දැක්වෙන කරුණු තෙපි කීමැ යි (කෙසේ) සිතන්නහු ද? මෙහි තොපගේ වැඩ පල කරන, පලමුවෙන් නැගී සිටින, සමාමියාට කල යුතු වනාවන් හැම කොට නිමවා පසු වැ හෝනා සුලු, කිකරු වැ හැසිරෙන, තොප මනාප දෑ ම කරන, ප්‍රිය කථා ඇති, තොපගේ තුටුපහටු මුහුණ ම බලමින් හැසිරෙන (=මුහුණ සතුටු කරන්නට ම උත්සාහ කරන) දෑසයෙක් ඇත්තේ නම්, ඔහුට "පිනෙහි ගතිය, පිනෙහි ඵල විපාක අහෝ ආයවිසී යි! අහෝ පුදුම යි! මේ වෛද්‍යේනිපුත්‍ර මගධෙඛිර අජාතිගහු රජ වනාහි මිනිසෙකි: මම ද මිනිසෙකිමි. මෙ රජ වූ කලී පස්කම්ගුණයෙන් යුක්ත වූයේ සමන්විත වූයේ දෙවියකු මෙන් ඉදුරන් පිණවයි. මම වූ කලී ඔහුගේ වැඩ පල කරන, පලමුවෙන් නැගී සිටින, සියලු කටයුතු නිමවා හැමට ම පසු වැදූ හෝනා, කිකරු වැ පවත්නා, ඔහුට මනාප සේ හැසිරෙන, ප්‍රිය වචන කියන, ඔහු සතුටු මුහුණ දක්නට බලා සිටින දෑසයෙකිමි. පින් කෙලෙමි වීම නම්, ඒ මමත් මොහු සේ වන්නෙමි. එබැවින් කෙහෙරවුලු බහවා කසාවත් හැඳ ගිහිගෙත් පැවිදිබිමට වදින්නෙමි නම්, ඉතා යෙහෙකැ" යි මෙසේ සිහෙක් වෙයි.

හේ පසු කලෙක කෙහෙ රවුලු බහවා කසාවත් හැඳ ගිහිගෙත් පැවිදි බිමට වදනේ නම්, මෙසේ පැවිදි වූයේ දූහැමින් ලබන කන බොන දෑ හා හඳනා පොරෝනා සිටුවෑ ම පරම කොටැහි බැවින් (එසින් මත්තෙහි අන් කිසි ආමිසයක් නො සොයන බැවින්) පරමසංලේඛයෙන් (කෙලෙස් තුනී කරන අග්‍ර පැවැත්මෙන්) තෘප්ත වූයේ, කායචිත්තවිචේක දෙකිහි ඇලුණේ, කායචාරයෙන් සංවෘත වැ (අකුසල් නො කැරෙන සේ කය රැක ගෙන) වසන්නේ නම්, වාග්චාරයෙන් සංවෘත වැ (වාග්චාරයෙන් අකුසල් නො කැරෙන සේ වචනය රැක ගෙන) වසන්නේ නම්, මනෝචාරයෙන් සංවෘත වැ (සිතෙන් අකුසල් නො කැරෙන සේ සිත රැක ගෙන) වසන්නේ නම්-

ඉදින් තොපගේ රුජපුරුෂයෝ තොපට 'අවසර! දේවයන් වහන්ස, දැනගන්න: ඔබ වහන්සේගේ වැඩ කටයුතු කරන, කලින් නැගී සිටින, හැමට ම පසු වැ සැතැපෙන, කිකරු වැ හැසිරෙන, ඔබ වහන්සේට මනාප දෑ ම කරන, පිය බස් ඇති, ඔබ වහන්සේගේ තුටු පහටු මුහුණ ම බලමින් හැසිරෙන, ඔබ වහන්සේගේ යම් දෘෂ්ටරූපයක් වී නම්, දේවයන් වහන්ස, හෙ තෙමේ කෙහෙරවුලු බහවා, කසාවත් හැඳ ගිහිගෙත් පැවිදිබිමට වන්නේ ය. හේ මෙසේ පැවිදි වූයේ, දූහැමින් ලැබෙන ආහාර පාන වසනු ම පරම කොටැහි බැවින් තෘප්ත වැ, ප්‍රච්චේකයෙහි ඇලුණේ, කසින් සංවෘත වැ වෙසෙයි. වචනයෙන් සංවෘත වැ වෙසෙයි. සිතින් සංවෘත වැ වෙසේ යැ' යි දන්වන්නෝ නම්- 'තවත්ති, ඒ මගේ පුරුෂ තෙමේ ඒ වා. නැවැත ද මගේ වැඩපල කරන, පලමුවෙන් නැගී සිටින, හැමට ම පසු වැ සැතැපෙන, කිකරු වැ හැසිරෙන, මනාපවාරී ප්‍රියවාදී, මා මුහුණ සතුටු කරන්නට බලා සිටින, මගේ දෑසයෙක් වේවා' යි තෙපි මෙසේ කියන්නහු ද?'' යි (භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ඇසුරේක.)

“නො හෙනං භනන්ත. අථ බො නං මයමෙව අභිවාදෙය්‍යාමපි, පච්චු-
ට්ඨෙය්‍යාමපි, ආසනෙනපි නිමනෙතය්‍යාම. අභිනිමනෙතය්‍යාමපි නං
විචරපිණ්ඩපාතසෙනාසනගිලානපච්චයනෙසජ්ජපරිකඛාරෙහි. ධම්මකම්පිසු
රකඛාවරණගුත්තිං සංවිදහෙය්‍යාමා”ති.

“නං කිමඤ්ඤසී මහාරාජ, යදි ඵලං සනන්ත හොති වා සන්දිට්ඨිකං
සාමඤ්ඤඵලං නො වා ?”ති

“අද්ධා බො භනන්ත ඵලං සනන්ත හොති සන්දිට්ඨිකං සාමඤ්ඤඵලං.”ති.

“ඉදං බො නෙ මහාරාජ මයා පඨමං දිට්ඨෙව ධමමෙව සන්දිට්ඨිකං
සාමඤ්ඤඵලං පඤ්ඤන්ත”න්ති.

26. “සකකා පන භනන්ත අඤ්ඤමපි ඵලමෙව දිට්ඨෙව ධමමෙව
සන්දිට්ඨිකං සාමඤ්ඤඵලං පඤ්ඤපෙතු ?”න්ති

“සකකා මහාරාජ. තෙන හි මහාරාජ, නඤ්ඤඤවෙත්ථ පටිපුච්ඡිසුංඝි.
යථා නෙ ධමෙය්‍ය නථා නං බ්‍යාකරෙය්‍යාසී. නං කිමඤ්ඤසී මහාරාජ
ඉධ නෙ අසු පුරිසො කසුකො ගහපතීකො කාරකාරකො රාසිවසිසකො,
නසු ඵලමසු: “අච්ඡරියං වන හො අඛගුනං වන හො පුඤ්ඤනං ගති
පුඤ්ඤනං විපාකො. අයං හි රුජා මාගධො අජානසනතු වෙදෙහිපුනෙතා
මනුසෙසා. අනමපි මනුසෙසා. අයං හි රුජා මාගධො අජානසනතු වෙදෙහි-
පුනෙතා පඤ්චති කාමගුණෙහි සමපපිනො සමඛිතිභුතො පරිවාරෙහි
දෙවො මඤ්ඤ. අනමපනමිතිසු කසුකො ගහපතීකො කාරකාරකො
රාසිවසිසකො. සො වනසුභං පුඤ්ඤති කරෙය්‍යං. යනභුතාහං
කෙසමසුං ඔහාරෙත්වා කාසායාති වත්ථාති අච්ඡාදෙත්වා අගාරසමා
අනගාරියං පබ්බජෙය්‍ය”න්ති.

සො අපරෙත සමයෙන අප්පං වා හොගකකිං පහාය මහනතං වා
හොගකකිං පහාය අප්පං වා ඤ්ඤතිපරිචට්ටං. පහාය මහනතං වා
ඤ්ඤතිපරිචට්ටං පහාය කෙසමසුං ඔහාරෙත්වා කාසායාති වත්ථාති අච්ඡාදෙත්වා
අගාරසමා අනගාරියං පබ්බජෙය්‍ය. සො ඵලං පබ්බජිතො සමානො කායෙන
සංචුතො විහරෙය්‍ය, වාචාය සංචුතො විහරෙය්‍ය, මනසා සංචුතො විහරෙය්‍ය,
සාසච්ඡාදනපරමනාය සනතුට්ඨො අභිරතො පවිචෙකෙ.

නං වෙ තෙ පුරිසා ඵලමාරොචෙය්‍යු: ‘යගෙස දෙව ජානෙය්‍යාසී. යො
නෙ පුරිසො කසුකො ගහපතීකො කාරකාරකො රාසිවසිසකො, සො
දෙව කෙසමසුං ඔහාරෙත්වා කාසායාති වත්ථාති අච්ඡාදෙත්වා අගාරසමා
අනගාරියං පබ්බජිතො. සො ඵලං පබ්බජිතො සමානො කායෙන සංචුතො
විහරති වාචාය සංචුතො විහරති, මනසා සංචුතො විහරති, සාසච්ඡාදන-
පරමනාය සනතුට්ඨො අභිරතො පවිචෙකෙ’ති. අපි නු ත්වං ඵලං වදෙය්‍යාසී:
‘ඵතු මෙ තො සො පුරිසො. පුත්තදෙව හොතු කසුකො ගහපතීකො
කාරකාරකො රාසිවසිසකො’ති ?

“වහන්ස, එය එසේ නො වෙයි. වැලි, අපි ම ඔහු ආදරයෙන් වදින්නමෝ ද වමු. දැක හුනස්නෙන් නැගී සිටින්නමෝ ද වමු. අස්නෙන් නිමිතන්නමෝ ද වමු. සිවුරු බොජුන් සෙනසුන් ගිලන්පස බෙහෙත්-පිරිකරින් ආදරයෙන් නිමිතන්නමෝ ද වමු. ඔහුට ධාර්මික රක්‍ෂාවරණ-ගුප්තිය (දූහැමි රකවල) ද සලසන්නමු” යි රජ කී ය.

“මහරජාණෙනි, එය කිමැ යි සිතන්නවු ද? ඉදින් මෙසේ ඇති කල්හි මහණදම් පිරිමේ සාන්දූෂිතඵලයෙන් ඇත්තේ වේ ද? නො වේ ද?” යි (භාග්‍යවතුන් වහන්සේ පුළුවන් සේක).

“වහන්ස, මෙසේ ඇති කලැ ඒකාන්තයෙන් සාන්දූෂිතශ්‍රාමණ්‍ය-ඵලය වේ” යි (රජ කී ය.)

“මහරජ, මේ වනාහි තොපට මා විසින් පණවන ලද මේ අත්බව්හි ම ලැබෙන පලමු වන සාන්දූෂිත ශ්‍රාමණ්‍යඵලය වේ” යි (භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වදාළ සේක.)

26. “වහන්ස, මෙසේ ම අනෙකුදු මෙ අත්බව්හි වූ සාන්දූෂිත ශ්‍රාමණ්‍යඵලයක් පණවන්නට හැක්කේ ද?” යි (රජ පුළුවන.)

“හැක්කේ ය, මහරජාණෙනි. එසේ වී නම්, මහරජාණෙනි, තොප ම මෙහි ලා පිලිවිසිමි. තොපට රිසියෙන පරිදි එය කියන්නැ. මහරජාණෙනි, ඒ කිමැයි හඟනාහු ද? මෙහි ගොවිතැන් කරන, එක් ගෙයකට අඬපති වූ, තොප අයබදු සපයන, ධනධාන්‍ය වඩාලන, තොපගේ පුරුෂයෙක් ඇත්තේ නම්, ඔහුට ‘පින්වත්ති, පිනෙහි ගත්තය, පිනෙහි ඵලය ආයවසී ය! අද්භූත ය! මේ වෛදේහිපුහු මගබෙඹවර අජාතශක්‍රුරජ ද මිනිසෙකි. මම ද මිනිසෙකිම. මේ... රජ වනාහි පස්කම් ගුණයෙන් යුක්ත වැ, සමන්විත වැ, දෙවියකු සේ ඉදුරන් හසුරුවයි. මම් වූ කලී එක් ගෙයකට ම අඬපති, අයබදු සපයන, ධනධාන්‍ය වඩාලන, ඔහුගේ ගොවියෙක් වෙමි. ඒ මම් ඉදින් පින් කරන්-නෙම් වීම් නම්, ඒකාන්තයෙන් මොහු බදු වන්තෙමි. ඒ මම් කෙහෙරවුලු බහවා, කසාවත් හැදැ, ගිහිගෙන් පැවිද්දට වදනෙම් නම්, ඉතා යෙහෙකැ’ යි මෙසේ සිතෙක් වන්නේ නම්-

හේ පසු කලෙක මද වූ හෝ සම්පත්රූප හැර දමා, මහත් වූ හෝ සම්පත්රූප හැර දමා, මද වූ හෝ ඥතිවතීයා හැර දමා, මහත් වූ හෝ ඥතිවතීයා හැර දමා, කෙහෙරවුලු බහවා, කසාවත් හැද, ගිහිගෙන් පැවිද්දට වදින්නේ නම්, මෙසේ පැවිදි වූ ම හේ දූහැමින් ලත් ආහාර පාන විවර පමණෙකින් ම සතුටු වැ, කායචිත්ත විචේකයෙහි ඇලුණෙක් වැ, කසින් සංවෘත වැ වචනයෙන් සංවෘත වැ මනසින් සංවෘත වැ වෙසෙන්නේ නම්-

තොපගේ පුරුෂයෝ තොපට “අවසර! දේවයන් වහන්ස, කාරණයක් දැන ගන්න. ගෘහපතික වූ, අයබදු සපයන, ධනධාන්‍ය වඩාලන, ඔබ වහන්සේගේ ගොවියෙක් වූ යම් පුරුෂයෙක් වී ද, හේ කෙහෙරවුලු බහවා කසාවත් හැද ගිහිගෙන් පැවිද්දට වන්නේ ය. හේ මෙසේ පැවිදි වූයේ ම දූහැමින් ලත් ආහාරපානවිවර පමණෙකින් තෘප්ත වැ ප්‍රච්චේකයෙහි ඇලුණේ, කසින්... වචසින්... මනසින් සංවෘත වැ වෙසේ යැ’ යි මෙසේ දන්වන්නේ නම්- ‘හවත්ති, ඒ මගේ පුරුෂ තෙමේ ඒ වා. නැවැතත් ගෘහපතික වූ, අයබදු සපයන, ධනධාන්‍ය වඩාලන මගේ ගොවියෙක් වේ වා’ යි තෙපි කියන්නාහු ද?” යි (භාග්‍යවතුන් වහන්සේ පුළුවන් සේක.)

“නො හෙතං භනෙන. අථ ඛො නං මයමෙව අභිවාදෙය්‍යාමපි පච්චු-
ට්ඨෙය්‍යාමපි, ආසනෙනපි නිමනෙනය්‍යාම, අභිතිමනෙනය්‍යාමපි නං
විචරපිණ්ඩපානසෙනාසනගිලානපච්චයභෙසජ්ජපරිකාමරෙහි. ධම්මකම්පිසු
රකඛාවරණගුහතිං සංවීදභෙය්‍යාමා”ති.

“නං කිමමඤ්ඤසී මහාරාජ, යදි ඵචං සනෙන හොති වා සන්දිට්ඨිකං
සාමඤ්ඤඵලං නො වා ?”ති

“අඛො ඛො භනෙන ඵචං සනෙන හොති සන්දිට්ඨිකං සාමඤ්ඤඵල”නති.

“ඉදං ඛො තෙ මහාරාජ මයා දුතියං දිට්ඨෙව ධම්මෙ සංන්දිට්ඨිකං
සාමඤ්ඤඵලං පඤ්ඤානනනති”.

27. “සකකා පන භනෙන අඤ්ඤමපි දිට්ඨෙව ධම්මෙ සන්දිට්ඨිකං
සාමඤ්ඤඵලං පඤ්ඤාපෙත්තුං ඉමෙහි සන්දිට්ඨිකෙහි සාමඤ්ඤඵලෙහි
අභිකකනනතරඤ්ඤව පණීතතරඤ්ඤවා ?”ති

“සකකා මහාරාජ, තෙන හි මහාරාජ සුණොහි සංඛුකං මනසි
කරොති භාසිසුමා”ති.

“ඵචං භනෙන”ති ඛො රුජා මාගධො අජාතිසනතු වෙදෙහිපුත්තො
භගවතො පච්චසොසී.

28. භගවා ඵනදවොච: “ඉධ මහාරාජ තථාගතො ලොකො උප්පජ්ජති
අරහං සමමාසම්බුද්ධො විජ්ජාවරණසම්පනෙනා සුගතො ලොකවිදු අනුත්තරෙ
පුරිසදම්මසාරපි සත්ථා දෙවමනුසුන්තං බුද්ධො භගවා, සො ඉමං
ලොකං සදෙවකං සමාරකං සබ්බමිකං සසුමණ්ණබ්බාහමිණිං පජං
සදෙවමනුසුං සයං අභිඤ්ඤා සච්ඡිකත්වා පවෙදෙති, සො ධම්මං දෙසෙති
ආදීකල්‍යාණං මජ්ඣිකල්‍යාණං පරියොසානකල්‍යාණං සාත්ථං සත්‍යඤ්ඤනං
කෙවලපරිපුණ්ණං පරිසුඛං, බ්‍රහ්මචරියං පකාසෙති.

29. නං ධම්මං සුණොති ගහපති වා ගහපතිපුත්තො වා අඤ්ඤතරසමිං වා
කුලෙ පච්චාජාතො, සො නං ධම්මං සුත්වා තථාගතෙ සභං පටිලභති,
සො තෙන සභාපටිලාභෙන සමන්තාගතො ඉති පටිසංචිකකති: ‘සම්බොධො
සුරවසො රජාපථො¹, අබ්බොකාසො පබ්බජ්ජා, නසීදං සුකරං අගාරං
අජ්ඣාචසතා ඵකනනපරිපුණ්ණං ඵකනනපරිසුඛං, සංඛලිබ්බනං බ්‍රහ්මචරියං
චරතුං, යනනුනාහං කෙසම්ඤ්ජුං මහාරෙත්වා කාසායාති වත්ථාති
අච්ජාදෙත්වා අගාරසමා අනගාරියං පබ්බජෙය්‍ය’නති.

1. රජොපථො, කක්ඛි.

“වහන්ස, එය එසේ නො වන්නේ ය. වැලි අපි ම ඔහු ආදරයෙන් වදින්නමෝ ද වමු. දැක හුනස්නෙන් නැගී සිටින්නමෝ ද වමු. අස්නෙන් නිමනන්නමෝ ද වමු. සිවුරු බොජුන් සෙනසුන් ගිලන්පස බෙහෙත්පිරිකර යන මෙයින් ඔහු වෙසෙසින් නිමනන්නමෝ ද වමු. ඔහුට දැහැමි වූ රකවල් ද සලසන්නමු” යි රජ කී ය.

“මහරජාණෙනි, ඉදින් මෙසේ ඇති කලා සාන්දූෂටික ශ්‍රාමණ්‍ය ඵලයෙක් වේ ද? නො වේ ද? ඒ කීමැ යි සිතවූ ද?” යි (භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ප්‍රච්චිත් සේක).

“වහන්ස, මෙ සේ ඇති කලා ඒකාන්තයෙන් සාන්දූෂටික ශ්‍රාමණ්‍ය-ඵලයෙක් වේ” යැ යි රජ කී ය.

“මහරජාණෙනි, මේ - නොපට මා විසින් පෙන්නන ලද මෙ අත්බවිහි ම වූ දෙවෙනි සාන්දූෂටික ශ්‍රාමණ්‍යඵලය යැ” යි (භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වදාළ සේක).

27. “වහන්ස, මේ සාන්දූෂටික ශ්‍රාමණ්‍යඵලයනට වඩා මනාප වූ, වඩා උතුම් වූ, මේ අත්බවිහි ම ලැබෙන අනෙකුදු සාන්දූෂටිකශ්‍රාමණ්‍ය ඵලයක් පැණවිය හැක්කේ ද?” යි (රජ ප්‍රච්චිත).

“හැකි යි මහරජාණනි. එසේ නම් අසන්නැ. මොනොවට සිත යොමු කරන්නැ. කියන්නෙමි” යි (භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වදාළ සේක).

“එසේ ය, වහන්සැ” යි කියා වෛදෙහිපුත්‍ර මගධෙඤ්චර අජාතශත්‍රු රජ පිලිවදන් උන්නේ ය.

28. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මෙය වදාළ සේක:

“මහරජාණෙනි, මෙහි අර්භන් වූ සමයක් සලබුඬා වූ විදුඬවරණසම්පන්න වූ සුගත වූ ලෝකවින් වූ නිරුත්තරපුරුෂදමාසාරථි වූ දෙවිමිනිස්නට ශාස්තෘ වූ බුඬා වූ භගවන් වූ තථාගත තෙමේ ලොවැ පහළ වෙයි. හේ දෙවියන් සහිත වූ මරුන් සහිත වූ බමුන් සහිත වූ මේ ලෝකය ද, මනණබමුණන් සහිත, සමුචත දෙවියන් (රජුන්) හා සෙසු මිනිසුන් හා සහිත සත්තප්‍රජාව ද තෙමේ විශිෂට නුවණින් දැන ප්‍රත්‍යක්‍ෂ කොට ඔවුනට අවබෝධ කරවයි. හේ දහම් දෙසනුයේ ආදියෙහි හදුක (නිවරද) කොට, මධ්‍යයෙහි හදුක (නිවරද) කොට, අවසන් හදුක (නිවරද) කොට, අභි සහිත කොට, ව්‍යංජනයෙන් සහිත කොට, සමුප්‍රකාරයෙන් පූණි කොට, පිරිසිදු කොට, දහම් දෙසයි. (එසේ දෙසනුයේ ශික්‍ෂා-ත්‍රයයෙන් සංගාතීත වූ සියලු) ශාසනබ්‍රහ්මවගීය ප්‍රකාශ කෙරෙයි.

ගැහැවියෙක් හෝ ගැහැවිපුතෙක් හෝ අන් එක්තරා කුලයෙක උපන්නෙක් හෝ ඒ බමිය අසයි. හේ ඒ දහම් අසා තථාගත බුදුහු කෙරෙහි සැදුහැ ඇති කෙරෙයි. හේ ශ්‍රද්ධාලාභයෙන් සමන්විත වූයේ, ‘ගිහිගෙයි විසීම සම්බාධයෙකි (අවහිරයෙකි). (රුහාදී රජස් නැගෙන) රජස් පථයෙකි. පැවිද්ද (සම්බාධ නැති) අභ්‍යවකාශය (එළි මහන) වැන්න. ගිහිගෙයි වසන්නහු විසින් ඒකාන්තයෙන් පිරිපුන් කොට, ඒකාන්තයෙන් පිරිසිදු කොට, ශබ්දබිතයක් සේ මේ බඹසර සරන්නට පහසු නො වේ. (එබැවින්) මම කෙහෙරවුලු බහවා කසාවත් හැද පෙරෙවැ ගිහිගෙන් පැවිදිබිමට වදනෙමි නම් යෙහෙකැ’ යි මෙසේ නුවණින් සලකයි.

සො අපරෙත සමයෙන අප්පං වා නොගකකිං පතාය මහනතං වා
භොගකකිං පතාය අප්පං වා ඤ්ඤතිපරිවට්ටං පතාය මහනතං වා
ඤ්ඤතිපරිවට්ටං පතාය කෙසමස්සුං ඔභාරෙත්වා කාසායානී වත්ථානී අච්ඡාදෙත්වා
අගාරසමා අනගාරියං පබ්බජති. සො ඵලං පබ්බජිතො සමානො
පාතිමොකකිංවරසංවුත්තො විහරති ආචාරගොවරසමපනො අණ්ණමතොසු
වජේසු භයදස්සාඪී. සමාදාය සිකකිති සිකකාපදෙසු කායකමමවීකමෙමන
සමනනාගතො කුසලෙන. පරිසුඤ්ඤාඪීවො සීලසමපනො ඉද්දියෙසු ගුහන-
දාරො භොජනෙ මනනඤ්ඤ සතිසමපඤ්ඤාන සමනනාගතො
සනතුට්ඨො.

29. කථංඤ්ඤ මහාරාජ භීකඤු සීලසමපනො හොති? ඉධ මහාරාජ
භීකඤු පාණානිපාතං පතාය පාණානිපාතා පටිච්චිතො හොති නිහිතදණ්ඩො
නිහිතසත්ථො ලජ්ජී දයාපනො. සබ්බපාණභුතභිතානුකමඪී විහරති.
ඉදමපි'ස්ස හොති සීලසමිං.

අදින්නාදානං පතාය අදින්නාදානා පටිච්චිතො හොති දින්නාදාසී
දින්නපාටිකඪිති. අපේනෙන සුචිභුතෙන අනතනා විහරති. ඉදමපි'ස්ස
හොති සීලසමිං.

අබ්බමචරියං පතාය බ්බමචාරී හොති ආරාචාරී¹ විරතො මෙථුනා
ගාමධම්මො. ඉදමපි'ස්ස හොති සීලසමිං.

මුසාවාදං පතාය මුසාවාදා පටිච්චිතො හොති සච්චවාදී සච්චසකො
ථෙතො² පච්චසිකො අච්චසංවාදකො ලොකස්ස. ඉදමපි'ස්ස හොති සීලසමිං.

පිසුණං වාවං³ පතාය පිසුණාය වාවාය පටිච්චිතො හොති. ඉතො
සුත්වා න අමුත්ත අකබ්බාතා ඉමෙසං හෙදාය. අමුත්ත වා සුත්වා න ඉමෙසං
අකබ්බාතා අමුසං හෙදාය. ඉති භින්නානං වා සකිංතා, සතිතානං වා
අනුපපදානා⁴ සමගාරාමො⁵ සමගාරතො සමගනනඪීං සමගනකරණිං
වාවං භාසිතා හොති. ඉදමපි'ස්ස හොති සීලසමිං.

ඵරුසං වාවං⁶ පතාය ඵරුසාය වාවාය පටිච්චිතො හොති. යා
සා වාවා නෙලා කණ්ණසුඛා පෙමනීයා⁷ හදයඛමා පොරී බහුජනකනතා
බහුජනමනාපා, තථාරුපං⁸ වාවං භාසිතා හොති. ඉදමපි'ස්ස හොති
සීලසමිං.

සමඵප්පලාපං පතාය සමඵප්පලාපා පටිච්චිතො හොති කාලවාදී
භුතවාදී අත්ඵවාදී ධම්මවාදී විනයවාදී. නිධානචිතං වාවං භාසිතා හොති
කාලෙන සාපදෙසං පරියනතචිතං අත්ඵසඤ්ඤිතං. ඉදමපි'ස්ස හොති සීලසමිං.

1 අනාචාරී, මජ්ඣ. 2. ධෙතො, සෘ. 3. පිසුණාවාවා, PTS. 4. අනුපපාදනා, PTS. 5. සමගාරාමො, මජ්ඣ. 6. ඵරුසාවාවා, PTS සිත්ථි 7. පපමනියා, මජ්ඣ. 8. ඵවරුපං, PTS. සිත්ථි.

හේ පසු කලෙක අල්ප වූ හෝ සමුපත් රූස හැර, මහත් වූ හෝ සමුපත් රූස හැර, මද වූ හෝ නැපිරිස හැර, මහත් වූ හෝ නැපිරිස හැර, කෙහෙරවුලු බන්ධා, කසාවත් හැඳ පෙරෙවැ, ගිහිගෙන් පැවිදිබිමට වදි. හේ මෙසේ පැවිදි වූයේ ම පානිමොකධසංවරයෙන් සමන්විත වූයේ, ආචාරයෙන් හා ගෝචරයෙන් යුක්ත වූයේ, සවල්පමාත්‍ර වූ ද වරදෙහි බිය දක්නේ, නිවරද වූ කායවාක්කමීයෙන් සමන්විත වූයේ, එහෙයින් ම පිරිසිදු ආජීව ඇතියේ, සිල්වත් වූයේ ඉන්ද්‍රියයන්හි වැසූ දොර ඇතියේ, බෙජුන්හි පමණ දන්නේ, (සත් තන්හි) සිතියෙන් හා නුවණින් හා යුක්ත වූයේ, සිටුපසයෙහි තුන්වැදූරුම් සතුටින් සතුටු වූයේ, ශික්ෂා-පදයන්හි සමාදන් වැ හික්වෙයි.

29. මහරජ, මහණ තෙමේ කෙසේ නම් සිල්වත් වේ ද? යන්: මහරජ, මෙහි මහණ තෙමේ ප්‍රාණසාතය හැර දමා, ප්‍රාණසාතයෙන් වෙසෙසින් වැළැක්කේ වෙයි. බහා නැඹු දඹුමුගුරු ඇත්තේ (දඹුමුගුරු නො දරන්නේ), බහා නැඹු ආයුධ ඇත්තේ (ආයුධ නො දරන්නේ), පවට පිලිකුල් කරන්නේ, මෙෙත්‍රියට පැමිණියේ (මෙෙත්‍රියෙන් යුක්ත වූයේ), සියලු සතුන් කෙරෙහි හිතානුකම්පා ඇති වැ වෙසේ. මේ ද ඔහුගේ එක් ශීලයෙක් වේ.

හේ අදන්තාදානය හැර දමා, නොදුන් දෑ ගැන්මෙන් මුළු මනින් වැළැක්කේ වෙයි. දුන් දෑ ම පිලිගන්නාසුලු වූයේ, දුන් දෑ ම සිතිනුත් කැමැති වැ ඉවසනසුලු වූයේ, නොසොර වූ පිරිසිදුසිතිය යුතු වැ වෙසේ. මේ ද ඔහුගේ ශීලයෙක් වේ.

හේ අබිරමිසර දුරු ලා බබසර සරන්නේ වෙයි. ගැමිදහමක් වූ මෙවුන්දමින් දුරු වැ කැසිරෙන්නේ, එයින් වැළැක්කේ වෙයි. මේ ද ඔහුගේ ශීලයෙක් වේ.

හේ බොරු කීම දුරු ලා, බොරු කීමෙන් වැළැක්කේ වෙයි. ඇත්ත කියනසුලු වූයේ, ඇත්තෙන් ඇත්ත ගලපා කියන්නේ, තහවුරු වැ පිහිටි කථා ඇත්තේ, ඇදහිය යුතු කථා ඇත්තේ, ලොව නො රවටන්නේ වෙයි. මේ ද ඔහුගේ ශීලයෙක් වේ.

හේ කේලාමි කීම දුරු ලා, කේලාමි කීමෙන් වැළැක්කේ වේ. මෙ නැතින් අසා මොවුන් (ඔවුන් ගෙන්) බිඳවනු පිණිස එනැති නො කියනසුලු වූයේ, එ නැතින් අසා ඔවුන් (මොවුන්ගෙන්) බිඳවනු පිණිස මෙ තන්හි නො කියනසුලු වූයේ, මෙසේ බිඳනවුන් ගලපන්නේ (සමග කරන්නේ) ද, එකට ගැලපුනවුන් (සමගියට පැමිණියවුන්) හට රුකුල් දෙන්නේ ද වෙයි. සමගියෙන් සිටින්නවුන් හා වාසය කැමැත්තේ, සමගියෙන් වසන්නවුනට කැමැත්තේ, සමග වැ සිටින්නවුනට සතුටු වනුයේ, සමගිය ඇති කරන බස් කියන්නේ වෙයි. මේ ද ඔහුගේ ශීලයෙක් වේ.

හේ රඵ බිණුම් දුරු ලා, රඵ බස් දෙඩුමෙන් වැළැක්කේ වෙයි. නිදෙස්, කන්කලු, පෙම් උපදවන, පහසුවෙන් සිතැ වැදගන්නා, නො ගැමි, බොහෝ දෙනාට ප්‍රිය, බොහෝ දෙනාගේ මන වඩන යම් බසෙක් වේ ද, එබඳු වූ බස් කියන්නේ වෙයි. මේ ද ඔහුගේ ශීලයෙක් වේ.

හේ බොල් හිස් දෙඩැවිලි හැරදමා, බොල් දෙඩැවිල්ලෙන් වැළැක්කේ වෙයි. පුදුසු කාල වේලායෙහි කථා කරන සුලු වූයේ, ඇත්ත ම කියන-සුලු වූයේ, වැඩ සලසන බසක් ම කියනසුලු වූයේ, තව ලොවුතුරුදහමි ඇසුරු කොට ම කියනසුලු වූයේ, හික්මීම ඇති කරන බසක් ම කියන-සුලු වූයේ, සිතැ තබා ගන්නට පුදුසු වූ, කරුණු සහිත වූ, ඉමක් කොනක් ඇති (ප්‍රමාණවත් වූ), දෙලෝ වැඩ හා සම්බවු ම බසක් සුදුසු කාලයෙහි කියන්නේ වෙයි. මේ ද ඔහුගේ ශීලයෙක් වේ.

30. ඛිජගාමභුතගාමසමාරම්භා¹ පටිච්චරතො හොති. එකභතතිකො² හොති රතභුපරතො³ පටිච්චරතො⁴ විකාලනොජනා. නච්චගිතවාදිත-
 විසුකදස්සනා⁵ පටිච්චරතො හොති. මාලාගඛිච්චලෙපතධාරණමණ්ඩන-
 විභුසනට්ඨානා පටිච්චරතො හොති. උච්චාසයනමහාසයනා පටිච්චරතො
 හොති. ජාතරූපරජනපටිගහණා⁶ පටිච්චරතො හොති. ආමකඛඤ්ඤ-
 පටිගහණා⁶ පටිච්චරතො හොති. ආමකමංසපටිගහණා⁶ පටිච්චරතො
 හොති. ඉන්ද්‍රියමාරිකපටිගහණා⁶ පටිච්චරතො හොති. දුඛිදුඝපටිගහණා⁶
 පටිච්චරතො හොති. අජේලකපටිගහණා⁶ පටිච්චරතො හොති. කුකුභු-
 සුකරපටිගහණා⁶ පටිච්චරතො හොති. හන්ද්‍රිගවස්සවලවා⁷පටිගහණා
 පටිච්චරතො හොති. බෙතනවජ්ජුපටිගහණා පටිච්චරතො හොති. දුතෙසා-
 පහෙණ⁸ගමනානුසොගා පටිච්චරතො හොති. කයවිකකයා පටිච්චරතො
 හොති. තුලාකුටකංසකුටමානකුටා⁹ පටිච්චරතො හොති. උකෙකාටනවඤ්ඤන-
 නිකතිසාවි¹⁰යොගා පටිච්චරතො හොති. ඡේදනවධබ්බකිනවිපරාමොස-
 ආලොපසහසාකාරා¹¹ පටිච්චරතො හොති. ඉදමපිස්ස හොති සීලසමිං.

චුලෙසීලං¹² නිවසිතං.

31. යථා වා පනෙකෙ නොනොනා සමණබ්‍රාහමිණා සද්ධාදෙය්‍යානි
 හොජනාති භුඤ්ජිකා තෙ ඵවරූපං ඛිජගාමභුතගාමසමාරම්භං¹³ අනුසුත්තා
 විහරන්ති, සෙය්‍යපීදං: මූලබිජං බ්බකිබිජං ඵලබිජං¹⁴ අග්ගබිජං
 බිජබිජමෙව¹⁵ පඤ්චමං. ඉති වා ඉතිඵවරූපා¹⁶ ඛිජගාමභුතගාමසමාරම්භං¹⁷
 පටිච්චරතො හොති. ඉදමපිස්ස හොති සීලසමිං.

32. යථා වා පනෙකෙ නොනොනා සමණබ්‍රාහමිණා සද්ධාදෙය්‍යානි
 හොජනාති භුඤ්ජිකා තෙ ඵවරූපං සන්තිධිකාරපරිභොගං අනුසුත්තා
 විහරන්ති, සෙය්‍යපීදං: අනන්තසන්තිධිං පානසන්තිධිං වන්ඪසන්තිධිං
 යානසන්තිධිං සයනසන්තිධිං ගඛිසන්තිධිං ආමිසසන්තිධිං. ඉති වා ඉති
 ඵවරූපා සන්තිධිකාරපරිභොගා පටිච්චරතො හොති. ඉදමපිස්ස හොති
 සීලසමිං.

1. සමාරම්භා, මජ්ඣං.	2. එකං භතතිකො, මජ්ඣං.
3. රතභුපරතො, මජ්ඣං.	4. චිරතො, ථෙ. සෙ.
5. විසුකා, මජ්ඣං.	6. පරිගහණා, (සබ්බජ්ඣ)
7. ගවස්සං, සෙ. වලවං, මජ්ඣං.	8. පභිණ, සීඉ. මජ්ඣං. සඤා.
9. කුටං, මජ්ඣං.	10. සාවි, මජ්ඣං.
11. සහස්සං, මජ්ඣං.	12. චුල සීලං, මජ්ඣං.
13. සමාරම්භා, මජ්ඣං.	14. ඵලං, සෙ. ඵලං, සී. ථෙ.
15. බිජබිජමෙව.	15. බිජබිජං ඵවං. ථෙ.
16. ඉති ඵවරූපා, කෙසුචි.	17. සමාරම්භා, මජ්ඣං.

30. තේ බීජසමූහ (=පැල වන දෑ)ද, භූතසමූහ (පැල වුණු දෑ) ද සිදු-
 මෙන් බිඳුමෙන් වැලැක්කේ වෙයි. රැබොජුනෙන් වැලැක්කේ, එක්
 චේලේ වළඳන බන් ඇත්තේ, නොකල්බොජුනෙන් වැලැක්කේ වෙයි.
 නවනු ගනු වසනු විසුළුදසුන් යන මෙයින් වැලැක්කේ වෙයි. ඇඟ
 අඩු තැන් පිඳවීමට, ඇඟ සැරැසීමට කරැණු වන මල්ගදවිලෙවුන්
 දැරීමෙන් වැලැක්කේ වෙයි. පමණ ඉක්මැවූ උසසුන් ද, නොකැප වූ
 මහඅසුන් ද යන දෙකින් ම වැලැක්කේ වෙයි. රන් රිදී මසු කහවණු
 පිළිගැන්මෙන් වැලැක්කේ වෙයි. අමු ධාන්‍ය පිළිගැන්මෙන් වැලැක්කේ
 වෙයි. අමු මස් පිළිගැන්මෙන් වැලැක්කේ වෙයි. ස්ත්‍රීන් කුමාරිකාවන්
 පිළිගැන්මෙන් වැලැක්කේ වෙයි. දැසිදසුන් පිළිගැන්මෙන් වැලැක්කේ
 වෙයි. එළුවන් බැටෙළුවන් පිළිගැන්මෙන් වැලැක්කේ වෙයි. කුකුළන්
 හුරන් පිළිගැන්මෙන් වැලැක්කේ වෙයි. ඇතුන් අසුන් වෙලෙඹුන් ගෙරින්
 පිළිගැන්මෙන් වැලැක්කේ වෙයි. කෙත්වතු පිළිගැන්මෙන් වැලැක්කේ
 වෙයි. ගිනියනට දූත මෙහෙවර කිරීමෙහි ද ගෙන්ගෙට පණ්ඩුඩි පණක්
 ගෙන යාමෙහි ද යෙදීමෙන් වැලැක්කේ වෙයි. වෙලෙඳ ගනුදෙනුයෙන්
 වැලැක්කේ වෙයි. හොරනරුදියෙන් කිරුමෙන්, බොරු රන් පැමෙන්,
 හොර භික්ෂුවලින් මිනුමෙන් වැලැක්කේ වෙයි. අල්ලස් ගෙන හිමියන්
 නොහිමි කිරීමෙන්, නානා උපායෙන් අනුන් රැවැටුමෙන්, අගනා
 දෑයට හුරු නො අගනා දෑයක් පෙන්නා කරන මායායෙන්, මේ කී නොකී
 හැම කෙරුම්කම්වලින් ම වැලැක්කේ වෙයි. අන් පා ආදිය සිදීමෙන් ද,
 මැරීමෙන් ද, රැකැන් ආදියෙන් බැඳීමෙන් ද, සැකැසිකම්වලින් ද
 වැලැක්කේ වෙයි මේ ද ඔහුගේ ශිලයෙක් වෙයි.

චූලසිලය නිමිසේ ය.

31. යම්සේ වනාහි සමහර හවන් මනණබමුණෝ සැදුහැයෙන්
 උන් බොජුන් වලඳ, මූලචීජ ද (හිඟුරු ආදී පැල වන මුල් ද), සකකි චීජ ද
 (නුග ආදී පැල වන කඳ ද), පරුචීජ ද (උක් උණ බට ආදී පැල වන
 පුරුක් ද), අගුචීජ ද (ඉරිවේරය ආදී පැල වන දළ ද), පස් වනු චීජ-
 චීජ ද (වී ආදී පැල වන ඇට ද) යන මේ කී චීජසමූහ ද (පැල වන දෑ ද)
 භූතසමූහ ද (පැල වුණු දෑ ද) පෙළීමෙහි (සිදුම් බිඳුම් තැළුම් තැවුම් යා සි)
 කියන ලද සමාරම්භයෙහි යෙදුණෝ වෙසසන් ද, හෙ හෙමේ මේ
 බඳු වූ චීජග්‍රාම භූතග්‍රාම සමාරම්භයෙන් වැලැක්කේ වෙයි. මේ ද ඔහු ගේ
 ශිලයෙක් වේ.

32. යම්සේ වනාහි ඇතැම් හවන් මහණබමුණු කෙනෙක්
 සැදුහැයෙන් උන් බොජුන් වලඳ, කැම රැස් කොට තබා ගැන්ම, බොන
 දෑ රැස් කොට තබා ගැන්ම, වස්ත්‍ර රැස් කොට තබා ගැන්ම, රිය ගැල්
 ආදිය ද පාවහන් ආදිය ද යන යාන රැස් කොට තබා ගැන්ම, ඉහතැ කී දෑ
 හැර තවත් තල සකල් ඇ වුව මනා පසය රැස් කොට තබා ගැන්ම
 යන මෙසේ වූ සන්තිබිකාරපරිභෝගයෙහි (පසය රැස් කොට තබා
 ගෙන වැලැඳීමෙහි) යෙදී වෙසසන් ද, හෙ හෙමේ මේ හෝ මෙබඳු වූ හෝ
 සන්තිබිකාර පරිභෝගයෙන් වැලැක්කේ වෙයි. මේ ද ඔහුගේ ශිලයෙක් වේ.

33. යථා වා පනෙනෙ භොනොනා සමණ්ණාහමණා සද්ධාදෙය්‍යානි භොජනානි භුඤ්ජන්වා තෙ ඵවරුපං විසුකදස්සනං අනුයුත්තා විහරන්ති, සෙය්‍යපීදං: නච්චං ගීනං වාදීනං පෙකං අකංකානං පාණ්ණියුරං වෙනාලං කුමහථුතං සොහනකං¹ වණ්ඩාලං වංසං ධොපනකං² හස්සියුද්ධං අස්සයුද්ධං මනිසයුද්ධං³ උසහයුද්ධං අජ්ජයුද්ධං මෙණ්ඩියුද්ධං⁴ කුකකුට්ඨියුද්ධං වට්ටකයුද්ධං දණ්ඩියුද්ධං මුට්ඨියුද්ධං⁵ නිබ්බුද්ධං උයෙය්‍යාඛිකං බලගං සෙනාවුසුභං අණ්ණිකදස්සනං⁶. ඉති වා ඉති ඵවරුපා විසුකදස්සනා පටිච්චරතො හොති. ඉදමපීඤ්ඤා හොති සීලසමිං.

34. යථා වා පනෙනෙ භොනොනා සමණ්ණාහමණා සද්ධාදෙය්‍යානි භොජනානි භුඤ්ජන්වා තෙ ඵවරුපං ජ්ඣප්පමාදට්ඨානානුයොගං අනුයුත්තා විහරන්ති, සෙය්‍යපීදං: අට්ඨපදං දසපදං ආකාසං පරිහාරපථං සන්තිකං බලිකං සටිකං සලාකහත්ථං අකංකං පඞ්ගචීරං වඞ්කකං මොකඛචිකං විඛුලකං පනනාලුහකං රථකං ධනුකං අකංඝිකං මනෙසීකං යථාවජ්ජං. ඉති වා ඉති ඵවරුපා ජ්ඣප්පමාදට්ඨානානුයොගා පටිච්චරතො හොති. ඉදමපීඤ්ඤා හොති සීලසමිං.

35. යථා වා පනෙනෙ භොනොනා සමණ්ණාහමණා සද්ධාදෙය්‍යානි භොජනානි භුඤ්ජන්වා තෙ ඵවරුපං උච්චාසයනමනාසයනං අනුයුත්තා විහරන්ති, සෙය්‍යපීදං: ආසන්දිං පලලඞ්කං ගොහකං විත්තකං පටිකං පටලිකං තුලිකං විහනිකං උද්දලොමිං ඵකන්තලොමිං කට්ඨිස්සං කොසෙය්‍යං කුන්තකං හත්ථීරං අස්සත්ථීරං රථත්ථීරං අජ්ඣප්පවෙණ්ණිං කාදලිමිගපචරපච්චත්ථීරණං සඋත්තරච්ඡදං උහතොලොභිතකුපධානං. ඉති වා ඉති ඵවරුපා උච්චාසයනමනාසයනා පටිච්චරතො හොති. ඉදමපීඤ්ඤා හොති සීලසමිං.

1. සොහනගරකා, කන්චි සොහනකරකා, PTS. සොහනසරකා, මජ්ඣ. 2. ධොපනං, කන්චි. ධොපනා, සිත්ති. 3. මඤ්ඤං, මජ්ඣ. 4. මෙණ්ඩියා, මජ්ඣ. 5. සිහල පොත්ඤ්ඤා න දීඝනි. 6. අනික- කෙසුචි.

33. යම්සේ සමහර භවත් මහණබමුණෝ සද්දහයෙන් දුන් බොජුන් වලද, නැටුම් ගැයුම් වැයුම්, නටසමයා (නළුවන් සමූහයක් එක් වූ ජනසමූහයා ඉදිරියේ දක්වන නැටුම්), ආබ්‍යාන (මහාභාරතාදිය කීම හෝ ඇසීම), පාණිසවර (අතින් ලොහොවෙර ගැයුම් හෝ අත්තල ගැයුම්), වේතාල (දඬුමුවා තාලම්පට ගැසීම හෝ මතුරු දපා මලසිරුරු නැගිටුවීම), කුම්භපුත (සිවුරස් බෙර වැයුම්), ශෝභනක (රංගබලිකරණය හෙවත් රඟමඩුල්ලෙහි දී දේවතාවනට සෙනානු වශයෙන් තාද්දීගිත ගායනය හෝ ප්‍රතිභානවිග්‍ර කිරීම), සණදෙවුන් කෙළිය (හෝ අයෝගුබක්‍රීඩාව), උණගස් ඔසොවා ගෙන කරන ක්‍රීඩාව, අසනිධොවනය (මලවුන්ගේ ඇට සුවද කවා තබා නකත්සෙමෙහි ර් වටා සිට උත්සව කිරීම), ඇත්පොර, අස්පොර, මියුපොර, ගොන්-පොර, එළපොර, බැටෙළපොර, කුකුළුපොර, වටුපොර, පොලුහරඹ, මිටුසුද, මල්ලපොර, සුද පවත්නා තැන් දක්නට යෑම, බලසෙන් ගණිතා තැන් දක්නට යෑම යන මෙබඳු විසුළු දස්තෙහි යෙදී වෙසෙත් ද, හෙ තෙමේ මේ හෝ මෙ බඳු වූ විසුළු දස්තෙන් වැලැක්කේ වෙයි. මේ ද ඔහුගේ ශීලයෙක් වේ.

34. යම්සේ වනාහි සමහර භවත් මහණබමුණෝ සද්දහයෙන් දුන් බොජුන් වලද, අටපාකෙළිය, දසපාකෙළිය, අහස්දුකෙළිය, මඩුලු පැනුම, සන්තිකාක්‍රීඩාව, දුදුකෙළිය, කල්ලි ගැසුම, සලාඅත්-කෙළිය, ගුලකෙළිය, කොළ නලා පිඹුම, කෙළිනගුලින් හැම, කරණම් ගැසුම, කන්තංගුරුවා කෙළිය, කොළනැලියෙන් වැලි ඇ මැනුම, ක්‍රීඩාරථ පැදවීම, කුඩා දුන්නෙන් විදීම, ඇකිරිකෙළිය (පිටේ හෝ අහසේ අකුරු ඇඳ එ කියවීම), සිතු දෑය කීමේ ක්‍රීඩාව, විකලාගානුකරණය (කනුන් කොරැන් ආදීන් සේ ඉරියවු පැවැත්වීම) යන මෙබඳු වූ පමාවට කරුණු වූ දුකෙළියෙහි යෙදී වෙසෙත් ද, හෙ තෙමේ මේ හෝ මෙ බඳු වූ පමාවට කරුණු වූ දුකෙළියෙහි යෙදීමෙන් වැලැක්කේ වෙයි. මේ ද ඔහුගේ ශීලයෙක් වේ.

35. යම්සේ වනාහි ඇතැම් භවත් මහණබමුණෝ සද්දහයෙන් දුන් බොජුන් වලද, දික්සහලා පුටු ය, පලනය, මහකොඳුපලසය, විසමතෙන් විසිතුරු කල එළොම්මුවා ඇතිරිය, එළොම්මුවා සුදු ඇතිරිය, ගතමල් යෙදු එළොම් ඇතිරිය, නිලිය (පුලුන් මෙන්තය), සිංහාදීරූපවලින් විසිතුරු කල එළොම් ඇතිරිය, දෙපැත්තේ ම ලොම් ඇති එළොම්මුවා ඇතිරිය, එක් පැත්තේ පමණක් ලොම් ඇති එළොම්මුවා ඇතිරිය, රන්කසුකම් කල පසතුරුණ, කෝසෙය්‍ය සුසින් විසු ඇතිරිය, අසු පිටු එලන ඇතිරිය, රියා එලන ඇතිරිය, ඇඳට සරිලන සේ අඳුන් දිවිසමින් මසා කල ඇතිරිය, කෙහෙල්මුවසමින් කල මහගු පසතුරුණ, ඉස්දෙර පාමුල රතුකොට්ට තබා ඇති රතු උඩුවියන් සහිත මහගු යනන යන මෙබඳු වූ උස් යහන් මහ යහන් පරිහරණය කිරීමෙහි යෙදී වෙසෙද්ද, හෙ තෙමේ මේ හෝ මෙ බඳු වූ උස් යහන් මහ යහන් පරිහෝගයෙන් වැලැක්කේ වෙයි. මේ ද ඔහුගේ ශීලයෙක් වේ.

36. යම්සේ වනාහි සමහර භවත් මහණබමුණෝ සැදුහැයෙන් දුන් බොජුන් වලද, සුවදසුණුයෙන් ඇඟ ඉලීම, අත්පාඇති මනා සටහන් ගන්වනුවට තෙල් ගා මැසීම, සුවද දියෙන් තැඹීම, උරහිස්ඇති මස් වැඩෙනුවට මුහුරින් තැලීම, කැඩපතින් මුහුණ බැලීම, අලංකාර වශයෙන් අඳුන් ගැම, මල් පැලැදීම හා විලෙවුන් දැරීම, මුවසුණු මුව-විලෙවුන් දැරීම, හස්තාහරණ දැරීම, කිසැ කුඩුම්බිය බැඳීම, විසිතුරු සැරයටි දැරීම, විසිතුරු බෙහෙත්තල දැරීම, කඩු දැරීම, විසිතුරු කුඩු දැරීම, විසිතුරු පාවහන් දැරීම, නලල්පට බැඳීම, සිඵලිණ පැලැඳීම, විසිතුරු සෙමෙර වල්විදුනා දැරීම, දික් දවලු ඇති සුදු රෙදි හැඳීම යන ආදී ඇඟ අඩු තැන් පිරවීමටත් ඇඟ සැරසීමටත් කරුණු වන දෑ පරිභෝග කිරීමෙහි යෙදී වෙසෙත් ද, හේ මහණ තෙමේ මේ හෝ මේ බඳු දෑ පරිභෝග කිරීමෙන් වැලැක්කේ වෙයි. මේ ද ඔහුගේ ශීලයෙක් වේ.

37. යම්සේ වනාහි සමහර භවත් මහණබමුණෝ සැදුහැයෙන් දුන් බොජුන් වලද, රූපකථා, චෝරකථා, මහාමාන්‍ය කථා, සේනා කථා, භය කථා, යුද්ධ කථා, ආහාර කථා, පානකථා, වස්ත්‍රකථා, ශයන කථා මාලා කථා, ගක්ක කථා, ඥාති කථා, යාන කථා, ග්‍රාම කථා, නිගම කථා, නගර කථා, ජනපද කථා, ස්ත්‍රී කථා, පුරුෂ කථා, කුමාර කථා, කුමාරි කථා, ශූර කථා, වීථි කථා, කුමහසථාන කථා, නානාත්වකථා, ලොකාබ්‍යාසිකා කථා, සමුද්‍රාබ්‍යාසිකා කථා, ඉතිහවෘත්ත කථා යන මේ බඳු වූ තීරණිවිත කථාවල යෙදී වෙසෙත් ද, ඒ මහණ තෙමේ මේ කී හෝ මෙයින් අන්‍ය වූ හෝ මේ බඳු කථාවලින් වැලැක්කේ වෙයි. මේ ද ඔහුගේ ශීලයෙක් වේ.

38. යම්සේ වනාහි ඇතැම් පින්වත් මහණබමුණෝ සැදුහැයෙන් දුන් බොජුන් වලද, “හෝ මේ දහම් විනය නො දැනිහි. මම ම මේ දහම් විනය දැනිමි. ‘මේ දහම් විනය කිමැ’යි හෝ දැනිහි ද? හෝ වරදවා පිළිපත්තෙහි. මම මැනවින් පිළිපත්තෙමි වෙමි. මා බස කරුණු සහිත ය. තා බස කරුණු රහිත ය. හෝ පලමුයෙන් කියෑ යුත්ත පසු වෑ කියෙහි ය. පසු වෑ කියෑ යුත්ත පලමුයෙන් කියෙහි ය. තා කලක් ම පුහුණු කල දෑ මගේ එක් වචනයෙන් ම පෙරුලී ගියේ ය. මා විසින් තට දෙස් තැගිණ. මා විසින් නිගන්තා ලද්දෙහි. මා නැගූ දෙසින් මිදෙන්නට හැසිරෙව (ඒ ඒ තැන ගොස් උගනුව). හැකි නම් එය විසඳව” යන ආදීන් මේ බඳු වූ උනුන් බැණ දෙසා ගැනුම්හි යෙදෙත් ද, ඒ මහණ තෙමේ මේ කී හෝ අන් මේ බඳු වූ හෝ බැණුම්දෙමුම්වලින් වැලැක්කේ වෙයි. මේ ද ඔහුගේ ශීලයෙක් වේ.

36. යම්සේ සමහර භවත් මහණබමුණෝ “මෙහි යන්තෑ, අසෝ තැනට එන්තෑ, මෙය ගෙනෑ යන්න, අසෝ තැනට මෙය ගෙනෙන්තෑ”යි කල නියෝග පිළිගෙන, රජුන්ගේ රජමහඇමැතියන්ගේ ඝෂත්‍රියයන්ගේ බමුණන්ගේ ගැහැවියන්ගේ රජකුමරුවන්ගේ, මේ බඳු දෑ මෙහෙවරෙහි පණිවුඩ ගෙන යෑමෙහි යෙදී වෙසෙත් ද, ඒ මහණ තෙමේ මේ කී හෝ අන් මේ වැනි වූ හෝ දෑ මෙහෙවරින්, පණිවුඩ ගෙන යෑමෙන් වැලැක්කේ වෙයි. මේ ද ඔහුගේ ශීලයෙක් වේ.

40. යථා වා පනෙකෙ භොනොනා සමණබ්බාහමණො සද්ධාදෙය්‍යානි භොජනානි භුඤ්ජේතො තෙ කුහකා ව භොනති ලපකා ව තෙමිනතිකා ව නිපෙපසිකා ව ලානෙත ව ලාභං නිජ්ඣිංසිතාගො. ඉති වා ඉතිඵවරුපා කුහනලපනා පටිච්චරතො භොති. ඉදමපි'ස්ස භොති සීලසමිං.

මජ්ඣිමනිකායෙ මජ්ඣිමනිකායෙ

41. යථා වා පනෙකෙ භොනොනා සමණබ්බාහමණො සද්ධාදෙය්‍යානි භොජනානි භුඤ්ජේතො තෙ ඵවරුපාය තීරව්ණානවිජ්ජාය මිච්ඡාජ්චෙන ජීවිකං¹ කපෙපනති, සෙය්‍යපිදං: අඛගං නිමිත්තං උප්පාතං² සුපිණං³ ලකඛණං මුසිකච්ඡන්තං අගගිභොමං දඛඛිභොමං ථුසභොමං තණ්හුලභොමං සප්පිභොමං තෙලභොමං මුඛභොමං ලොභිතභොමං අඛගවිජ්ජා වජ්චුච්ඡා බතතවිජ්ජා⁴ සිච්චිජ්ජා භුතවිජ්ජා භුරිච්ඡා අභිච්ඡා විසච්ඡා විච්ඡිකච්ඡා මුසිකච්ඡා සකුණච්ඡා වායසච්ඡා පකකජ්ඣාතං⁵ සරපරිනතාතං මුගචකකං. ඉති වා ඉතිඵවරුපාය තීරව්ණානවිජ්ජාය මිච්ඡාජ්චා පටිච්චරතො භොති. ඉදමපි'ස්ස භොති සීලසමිං.

42. යථා වා පනෙකෙ භොනොනා සමණබ්බාහමණො සද්ධාදෙය්‍යානි භොජනානි භුඤ්ජේතො තෙ ඵවරුපාය තීරව්ණානවිජ්ජාය මිච්ඡාජ්චෙන ජීවිකං කපෙපනති, සෙය්‍යපිදං: මණ්ඩලකඛණං වජ්චලකඛණං දණ්ඩලකඛණං⁶ අසිලකඛණං උසුලකඛණං ධනුලකඛණං ආයුධලකඛණං⁷ ඉප්පිලකඛණං පුරිසලකඛණං කුමාරලකඛණං කුමාරිලකඛණං දුසලකඛණං දුසිලකඛණං හන්දිලකඛණං අස්සලකඛණං මනිසලකඛණං⁸ උසහලකඛණං ගො-ලකඛණං⁹ අප්පලකඛණං මෙණ්ඩලකඛණං¹⁰ කුකුඤ්චලකඛණං වට්ඨක-ලකඛණං ගොධාලකඛණං කණණිකාලකඛණං කච්ඡපලකඛණං මගලකඛණං. ඉති වා ඉතිඵවරුපාය තීරව්ණානවිජ්ජාය මිච්ඡාජ්චා පටිච්චරතො භොති. ඉදමපි'ස්ස භොති සීලසමිං.

43. යථා වා පනෙකෙ භොනොනා සමණබ්බාහමණො සද්ධාදෙය්‍යානි භොජනානි භුඤ්ජේතො තෙ ඵවරුපාය තීරව්ණානවිජ්ජාය මිච්ඡාජ්චෙන ජීවිකං කපෙපනති සෙය්‍යපිදං: රඤ්ඤං නිස්සාතං භවිස්සති, රඤ්ඤං අනිස්සාතං භවිස්සති, අඛනනරුතං රඤ්ඤං උපයාතං භවිස්සති, බාහිරුතං රඤ්ඤං අපයාතං භවිස්සති, බාහිරුතං රඤ්ඤං උපයාතං භවිස්සති, අඛනනරුතං රඤ්ඤං අපයාතං භවිස්සති, අඛනනරුතං රඤ්ඤං ජයො භවිස්සති, බාහිරුතං රඤ්ඤං පරුජයො භවිස්සති, බාහිරුතං රඤ්ඤං ජයො භවිස්සති, අඛනනරුතං රඤ්ඤං පරුජයො භවිස්සති. ඉති ඉමස්ස ජයො භවිස්සති. ඉමස්ස පරුජයො භවිස්සති. ඉති වා ඉති-ඵවරුපාය තීරව්ණානවිජ්ජාය මිච්ඡාජ්චා පටිච්චරතො භොති. ඉදමපි'ස්ස භොති සීලසමිං.

1. ජීවිතං, මජ්ඣං.
2. උප්පාදා, සීමු. 3. සුපිණං, මජ්ඣං. සුපිණකා, සී.
4. බෙතනා, කෙසුචි. 5. පකක, කෙසුචි.
6. දණ්ඩලකඛණං සන්දලකඛණං, මජ්ඣං. 7. ආයුධ, කෙසුචි.
8. මහිංස, මජ්ඣං. 9. ගොණ, මජ්ඣං. 10. මෙණ්ඩක, කෙසුචි.

40. යම්සේ සමහර පින්වත් මහණබමුණෝ සද්දහයෙන් දුන් බොජුන් වලද, කුහකකම් කරන්නෝ වෙන් ද, ලාභසක්කාර පතා අනුන් සිත් ඇදෙන සේ වූ වාටු බස් දෙවන්නෝ වෙන් ද, සිටු පසය ලබනු සදහා කසින් හෝ බසින් ඇඟවීම් කරන්නෝ වෙන් ද, ලාභා-පේක්ෂායෙන් අනුතට ගරහන්නෝ වෙන් ද, ලාභයෙන් ලාභය සොයන්නෝ වෙන් ද, ඒ මහණ තෙමේ මෙකී හෝ මෙබඳු වූ හෝ කුහනලපනවලින් වැලැක්කෝ වෙයි. මේ ද ඔහුගේ ශිලයෙක් වේ.

මධ්‍යම ශිලය නිමසේ ය.

41. යම්සේ ඇතැම් පින්වත් මහණබමුණෝ සද්දහයෙන් දුන් බොජුන් වලද, අංගශාසනය, නිමිත්තශාසනය, උත්පාතලක්ෂණය, සව්ඵනශාසනය, ලක්ෂණශාසනය, මූෂකවජ්ජන්තවිද්ධව, අග්නිහෝමය, දර්ථිහෝමය, කුෂ්ඨහෝමය, කණ්ණිහෝමය, සර්පිෂ්ඨහෝමය, තෙලහෝමය, මුඛහෝමය, ලෝතිතහෝමය, අංගවිද්ධව, වාස්කුච්චව, ක්ෂාත්‍රවිද්ධව, ශිවච්චව, භූතවිද්ධව, භූරිවිද්ධව, අභිවිද්ධව, විෂවිද්ධව, වාශ්චිකවිද්ධව, මූෂකවිද්ධව, ශාකුතවිද්ධව, වායසවිද්ධව, පක්ඛධ්‍යානය, ශර-පරිත්‍රාණය, මාගපක්ෂය යන මෙකී හෝ මෙබඳු වූ හෝ තීරශ්චිතවිද්ධයෙන් මුඛාජීවයෙන් දිවි පවත්වන්ද, ඒ මහණ තෙමේ එසින් වැලැක්කෝ වෙයි. මේ ද ඔහුගේ ශිලයෙක් වෙයි.

42. යම්සේ වනාහි ඇතැම් පින්වත් මහණබමුණෝ සද්දහයෙන් දුන් බොජුන් වලද, මිණිලකුණුය, වන්ලකුණුය, දඬුලකුණුය, කඩුලකුණුය, ර්ලකුණුය, දුභුලකුණුය, අවිලකුණුය, ඉතිරිලකුණුය, පුරිස්ලකුණුය, කුමරලකුණුය, කුමරිලකුණුය, දස්ලකුණුය, දූසිලකුණුය, ඇත්ලකුණුය, අස්ලකුණුය, මියුලකුණුය, වහස්ලකුණුය, ගොන්ලකුණුය, එළලකුණුය, බැටෙළලකුණුය, කුකුළලකුණුය, වටුලකුණුය, ගොස්ලකුණුය, කැණලකුණුය, කසුලුලකුණුය, මුටලකුණුය යන ආදී මෙබඳු තීරශ්චිත විද්ධයෙන්, මෙබඳු මුඛාජීවයෙන් දිවි පවත්වන් ද, ඒ මහණ තෙමේ එසින් වැලැක්කෝ වෙයි. මේ ද ඔහුගේ ශිලයෙක් වේ.

43. යම්සේ වනාහි ඇතැම් පින්වත් මහණබමුණෝ සද්දහයෙන් දුන් බොජුන් වලද, “අසෝ දිතූ අසෝ නැකැතින් (සුද සදහා) සිය නුවරින් අසෝ රජුන්ගේ නික්මීම වන්නේ ය, අසෝ නැකැතින් පෙරලා සිය නුවරට ඊම වන්නේ ය, අසෝ නැකැතින් පිටතැ සිටින සතුරු රජුන් හමු වන්නට රට තුළ උන් රජුන්ගේ යෑම වන්නේ ය, අසෝ නැකැතින් පිටතැ සිටින සතුරු රජුන්ගේ ඉවත් වෑ යෑම වන්නේ ය, අසෝ නැකැතින් රට තුළැ සිටින රජුන් කරා පිටතැ සිටින සතුරු රජුන්ගේ පැමිණීම වන්නේ ය, අසෝ නැකැතින් අතුළතැ සිටින රජුන්ගේ ඉවත් වෑ යෑම වන්නේ ය. රට ඇතුළතැ සිටින රජුනට ජය වන්නේ ය. පිටතැ සිටින සතුරු රජුනට පරාජය වන්නේ ය. පිටතැ සිටින සතුරු රජුනට ජය වන්නේ ය. රට තුළ සිටින රජුනට පරාජය වන්නේ යැ” යි මෙසේ ‘මොහුට ජය වන්නේ ය, මොහුට පරාජය වන්නේ යැ’ යි කියමින් මෙ බඳු වූ තීරශ්චිතවිද්ධයෙන්, මෙ බඳු වූ මුඛාජීවයෙන් දිවි පවත්වන් ද, ඒ මහණ තෙමේ මේ හෝ මෙ බඳු වූ තීරශ්චිතවිද්ධයෙන් මුඛාජීවකා-යෙන් වැලැක්කෝ වෙයි. මේ ද ඔහුගේ ශිලයෙක් වේ.

44. යථා වා පනෙනෙ තොනොනා සමණබ්‍රාහ්මණා සද්ධාදෙය්‍යාති
 භොජනාති භුඤ්ජන්තා තෙ ඵවරුපාය නිරව්ණානවිජ්ජාය මිච්ඡාජීවෙන
 ජීවිකං කප්පෙතති. සෙය්‍යපීදං: ව්‍යදග්ගාහො හවිස්සති. සුරියග්ගාහො
 හවිස්සති. නකඛනග්ගාහො හවිස්සති. ව්‍යදිමසුරියානං පඨගමනං
 හවිස්සති. ව්‍යදිමසුරියානං උපපඨගමනං හවිස්සති. නකඛනතානං පඨගමනං
 හවිස්සති. නකඛනතානං උපපඨගමනං හවිස්සති. උකකාපාතො හවිස්සති.
 දිසාඛාහො හවිස්සති. භුමිවාලො හවිස්සති. දෙවදුදුඤ්ඤි හවිස්සති.
 ව්‍යදිමසුරියනකඛනතානං උග්ගමනං ඔගමනං¹ සංකිලෙසං වොද්දනං
 හවිස්සති. ඵවංචිපාකො ව්‍යදග්ගාහො හවිස්සති. ඵවංචිපාකො
 සුරියග්ගාහො හවිස්සති. ඵවංචිපාකො නකඛනග්ගාහො හවිස්සති. ඵවං-
 චිපාකං ව්‍යදිමසුරියානං පඨගමනං හවිස්සති. ඵවංචිපාකං ව්‍යදිමසුරියානං
 උපපඨගමනං හවිස්සති. ඵවංචිපාකං නකඛනතානං පඨගමනං හවිස්සති.
 ඵවංචිපාකං නකඛනතානං උපපඨගමනං හවිස්සති. ඵවංචිපාකො
 උකකාපාතො හවිස්සති. ඵවංචිපාකො දිසාඛාහො හවිස්සති. ඵවංචිපාකො
 භුමිවාලො හවිස්සති. ඵවංචිපාකො දෙවදුදුඤ්ඤි හවිස්සති. ඵවංචිපාකං
 ව්‍යදිමසුරියනකඛනතානං උග්ගමනං ඔගමනං සංකිලෙසං වොද්දනං
 හවිස්සති. ඉති වා ඉතිඵවරුපාය නිරව්ණානවිජ්ජාය මිච්ඡාජීවා පටිච්චරතො
 හොති. ඉදමපි'ස්ස හොති සීලසමිං.

45. යථා වා පනෙනෙ තොනොනා සමණබ්‍රාහ්මණා සද්ධාදෙය්‍යාති
 භොජනාති භුඤ්ජන්තා තෙ ඵවරුපාය නිරව්ණානවිජ්ජාය මිච්ඡාජීවෙන
 ජීවිකං කප්පෙතති. සෙය්‍යපීදං: සුඛබ්‍රුට්ඨිකා හවිස්සති. දුඛබ්‍රුට්ඨිකා හවිස්සති.
 සුභිකඛං හවිස්සති. දුඛභිකඛං හවිස්සති. බෙමං හවිස්සති. භයං හවිස්සති.
 රොගො හවිස්සති. ආරොග්‍යං හවිස්සති. මුද්දං ගණනා සංඛාතං කාවෙය්‍යං
 ලොකායතං. ඉති වා ඉතිඵවරුපාය නිරව්ණානවිජ්ජාය මිච්ඡාජීවෙන
 පටිච්චරතො හොති. ඉදමපි'ස්ස හොති සීලසමිං.

46. යථා වා පනෙනෙ තොනොනා සමණබ්‍රාහ්මණා සද්ධාදෙය්‍යාති
 භොජනාති භුඤ්ජන්තා තෙ ඵවරුපාය නිරව්ණානවිජ්ජාය මිච්ඡාජීවෙන
 ජීවිකං කප්පෙතති. සෙය්‍යපීදං: ආවාහනං විවාහනං සංවදනං විවදනං
 සංකිරණං විකිරණං සුභගකරණං දුඛගකරණං විරුද්ධගබ්‍හකරණං
 ජීවහානිත්ථමනං² හනුසංභනනං හන්ධානිජ්ජපනං හනුජ්ජපනං කණණ-
 ජපනං ආද්දසපඤ්ඤං කුමාරිපඤ්ඤං දෙවපඤ්ඤං ආදිච්චුපට්ඨානං
 මහනුපට්ඨානං අබ්බුජ්ජලනං සිරිව්‍හායනං. ඉති වා ඉතිඵවරුපාය
 නිරව්ණානවිජ්ජාය මිච්ඡාජීවා පටිච්චරතො හොති. ඉදමපි'ස්ස හොති සීලසමිං.

1. ඔග්ගමනං, කෙසුචි. 2. ජීවහානිත්ථමනං, බහුසු.

44. යම්සේ වනාහි ඇතැම් පින්වත් මහණ බමුණෝ සැදුහැයෙන් දුන් බොජුන් වලද, “අසෝ දිනැ ව්‍යුග්‍රහණය වන්නේ ය. අසෝ දිනැ සුසීග්‍රහණය වන්නේ ය. අසෝ දිනැ සද හිරු දෙදෙනා නිසි මගින් යෑම වන්නේ ය. අසෝ දිනැ ඔවුන් නොමගින් යෑම වන්නේ ය. අසෝ දිනැ නකත් තරුන් නිසිමගින් යෑම වන්නේ ය. අසෝ දිනැ ඔවුන් නොමගින් යෑම වන්නේ ය. අසෝ දිනැ උල්කාපතනය වන්නේ ය. දිග්දහය වන්නේ ය. භූමිකම්පනය වන්නේ ය. වැසි නැති වෑ අහස් ගෙරැවුම් පිරිසිදුබව වන්නේ ය. සුසීග්‍රහණය ලොවට මෙබඳු පල ගෙනැ දෙන්නේ ය. ව්‍යුග්‍රහණය මෙබඳු පල ගෙනැ දෙන්නේ ය. නක්‍ෂත්‍රග්‍රහණය මෙබඳු පල ගෙනැ දෙන්නේ ය. සද හිරුන් නිසි මගින් යෑම මෙබඳු පල ගෙනැ දෙන්නේ ය. සද හිරු දෙදෙනාගේ නොමගින් යෑම මෙබඳු පල ගෙනැ දෙන්නේ ය. නකත්තරුවල පථගමනය මෙබඳු පල ගෙනැ දෙන්නේ ය. ඔවුන්ගේ උත්පථගමනය මෙබඳු පල ගෙනැ දෙන්නේ ය. උල්කාපතනය මෙබඳු පල ගෙනැ දෙන්නේ ය. දිග්දහය මෙබඳු පල ගෙනැ දෙන්නේ ය. භූමිකම්පනය මෙබඳු පල ගෙනැ දෙන්නේ ය. වැසි නැති වෑ අහස්ගෙරැවුම් මෙබඳු පල දෙන්නේ ය. සදහිරුන්ගේ ද නකත් තරුවල ද උදාවත් බැසීමත් කෙලෙසීමත් පිරිසිදු වීමත් මෙබඳු මෙබඳු පල දෙන්නේ යැ”යි කියනුයේ මෙබඳු තීරණවිත විද්‍යයෙන්, මෙබඳු මිථ්‍යාච්චයෙන් දිවි පවත්වන ද, ඒ මහණ තෙමේ මේ හෝ මෙබඳු තීරණවිත විද්‍යයෙන්, මිථ්‍යාච්චිකායෙන් වැලැක්කේ වෙයි. මේ ද ඔහුගේ ශීලයෙක් වේ.

45. යම්සේ වනාහි ඇතැම් පින්වත් මහණ බමුණෝ සැදුහැයෙන් දුන් බොජුන් වලද, “මෙ සමයෙහි වැසි වස්තේ ය. මෙ සමයෙහි නියං වන්නේ ය. මෙ සමයෙහි රට සුභික්‍ෂ වන්නේ ය. මෙ සමයෙහි රට දුර්භික්‍ෂ වන්නේ ය. මෙ සමයෙහි රටට උවදුරු වන්නේ ය. මෙ සමයෙහි රටට බිය වන්නේ ය. මෙ කලැ රෝග වන්නේ ය, මෙ කලැ රෝග නැති බව වන්නේ යැ”යි පලාපල කීම ද, මුද්‍රාව (ඇඟිලි පුරුකකි සංඥ නබා ගිණීම) ද, ගණනාව (එක දෙක යන ආදීන් ගිණීම) ද, කාව්‍යශාසත්‍රය, ලෝකායන ශාසත්‍රය යන මේ හෝ මෙබඳු තීරණවිත විද්‍යයෙන්, මිථ්‍යාච්චයෙන් දිවි පවත්වන ද, ඒ මහණ තෙමේ මේ හෝ අන් මෙබඳු වූ හෝ තීරණවිත විද්‍යයෙන්, මිථ්‍යාච්චයෙන් වැලැක්කේ වෙයි. මේ ද ඔහුගේ ශීලයෙක් වේ.

46. යම්සේ වනාහි ඇතැම් පින්වත් මහණ බමුණෝ සැදුහැයෙන් දුන් බොජුන් වලද, ආවාහ සදහා නකත් කීම, විවාහ සදහා නකත් කීම, වෙන් වූ අශ්‍රුසෑමියන් එක් වන්නට නකත් කීම, අශ්‍රුසෑමියන් වෙන් වන්නට නකත් කීම, දුන් ණය රැස් කිරීමට නකත් කීම, මුදල් ණයට පොලියට දීමට නකත් කීම, සෞභාග්‍යය ඇති වනුවට යන්ත්‍ර මන්ත්‍රාදිය කැර දීම, බිම් පාලු වන්නට හදි හුනියම් කිරීම, නැසෙන්නට යන දරු ගබ් රකෙන්නට පිළියම් කිරීම, දිවගලු බැදීම, මන්ත්‍රාදියේ බලයෙන් හනු තද කිරීම, අන් පෙරළෙන්නට මතුරු දැපීම, හනු පෙරළෙන්නට මතුරු දැපීම, කන් අගලු වැටෙන්නට මතුරු දැපීම, කැබපතෙහි දේවතාවේශය කොට ප්‍රශ්න ඇසීම, කුමරියක ලවා පේන කියැවීම, දෙවිදූස්සක ලවා පේන කියැවීම, ජීවිකා පිණිස හිරු පිදීම, මහබඹු පිදීම, මතුරු දපා මුවින් ගිනිජලේ විහිදවීම, මතුරු දපා සිරිකන කැඳවීම යන මේ හෝ අන් මෙබඳු වූ තීරණවිත විද්‍යයෙන්, මිථ්‍යාච්චයෙන් දිවි පවත්වන ද, ඒ මහණ තෙමේ මේ ද, අන් මෙබඳු වූ ද තීරණවිත විද්‍යයෙන්, මිථ්‍යාච්චයෙන් වැලැක්කේ වෙයි. මේ ද ඔහුගේ ශීලයෙක් වේ.

47. යථා වා පනෙකෙ හොනොා සමණ්ඛාහමණා සද්ධාදෙය්‍යානි හොජනානි භුඤ්ජනා තෙ ඵවරුපාය නිරවජානවිජ්ජාය මුවජාජ්චෙන ජීවිකං කප්පෙතති. සෙය්‍යපීදං: සනතිකමමං පණ්ඨිකමමං භුතකමමං භුරිකමමං වසසකමමං වොසසකමමං වජ්ජකමමං වජ්ජපරිකීරණං ආවමනං නභාපනං ජුභනං වමනං විරෙවනං උද්ධවීරෙවනං අධොවීරෙවනං සීසවීරෙවනං කණණනෙලං තෙනනනප්පනං නජ්ජකමමං අඤ්ජනං පච්චඤ්ජනං සාලාකියං සලලකතතිං දුරකතිකිච්ජා මූලහෙසජ්ජානං අනුප්පදනං ඔසඨිනං පටිමොකෙධා ඉති වා ඉතිඵවරුපාය නිරවජානවිජ්ජාය මුවජාජ්චා පටිවිරතො හොති. ඉදමප්පං හොති සීලසමං.

48. ස බො¹ සො මහාරුජ භික්ඛු ඵවං සීලසමපනොා න කුතොචි භයං සමනුපසස්නි යදීදං සීලසංවරතො. සෙය්‍යථාපි මහාරුජ බ්වතියො මුද්ධාවසිනො² නිභතපච්චාමිතොා න කුතොචි භයං සමනුපසස්නි යදීදං පච්චජ්ජකතො, ඵවමෙව බො මහාරුජ භික්ඛු ඵවං සීලසමපනොා න කුතොචි භයං සමනුපසස්නි යදීදං සීලසංවරතො. සො ඉමිනා අරියෙන සීලකඩකොන සමනොගතො අජ්ඣන්තා අනවජ්ජසුඛං පටිසංවෙදෙති. ඵවං බො මහාරුජ භික්ඛු සීලසමපනොා හොති.

49. කථඤ්ඤ මහාරුජ භික්ඛු ඉන්ද්‍රියෙසු ගුහනඤාරො හොති? ඉධ මහාරුජ භික්ඛු වකඛුනා රුපං දීසවා න නිමිතභග්ගානි හොති නානුබ්‍යඤ්ජනග්ගානි. යන්ධාබ්බරණමෙනං වකඛුන්ද්‍රියං අසංචුතං විහරන්තං අභිජ්ඣා දොමනස්සා පාපකා අකුසලා ධම්මා අනුස්සවෙය්‍යං³ තස්ස සංවරාය පටිපජ්ජති. රකඛති වකඛුන්ද්‍රියං වකඛුන්ද්‍රියෙ සංවරං ආපජ්ජති. සොනෙන සදදං සුචා -පෙ- ඝාණෙන ගඤ්ඤං ඝාභිචා -පෙ- ජ්චගාය රසං සාභිචා -පෙ- කායෙන ඵොට්ඨඛං චුභිචා -පෙ- මනසා ධම්මං විඤ්ඤාය න නිමිතභග්ගානි හොති නානුබ්‍යඤ්ජනග්ගානි. යන්ධාබ්බරණමෙනං මනින්ද්‍රියං අසංචුතං විහරන්තං අභිජ්ඣාදොමනස්සා පාපකා අකුසලා ධම්මා අනුස්සවෙය්‍යං තස්ස සංවරාය පටිපජ්ජති, රකඛති මනින්ද්‍රියං, මනින්ද්‍රියෙ සංවරං ආපජ්ජති. සො ඉමිනා අරියෙන ඉන්ද්‍රියසංවරෙන සමනොගතො අජ්ඣන්තා අබ්‍යාසෙකසුඛං පටිසංවෙදෙති. ඵවං බො මහාරුජ භික්ඛු ඉන්ද්‍රියෙසු ගුහනඤාරො හොති.

1. අථ බො, කෙසුචි. 2. මුද්ධාභිසිනො, කෙසුචි.
3. අනුස්සවෙය්‍යං, අනුස්සවෙය්‍ය, කෙසුචි.

47. යම්සේ චනාති ඇතැම් පින්වත් මහණවූණෝ සැදුහැයෙන් දුන් බොජුන් වලද, ශාන්තිකම්, ප්‍රණිධිකම්, භූරිකම්, පණ්ඩකයා පිරිමියකු කිරීම, පිරිමියා පණ්ඩකයකු කිරීම, වාස්තුකම්, වාස්තු පරිකිරණ, මතුරු දපා මුව දෙවුම, මතුරු දපා අනුන් නැවීම, සෙන් පතා ගිනි පිදීම, ගිනියනට වමන කරවීම, බඩ විරේක කරවීම, ලය විරේකයට බේන් දීම, වස්ති කිරීම, ගිම්මිවර්චන බේන් දීම, කන් ලෙඩට තෙල් පිසා දීම, ගිනියන් සදහා ඇස පටලයට සිසිල ගන්වන තෙත් තෙල් පිසීම, ගිනියනට නසා දීම, කාරම් අඳුන් සාදා දීම, ඇස සිසිල ගන්වන අඳුන් සාදා දීම, ගිනියන්ගේ ඇසැ වල්ඇන ලෙඩට බේන් කිරීම, ගිනියනට ශල්‍ය කම් කිරීම, ලදරුවන්ගේ ලෙඩට පිළියම් කිරීම, මුල් බෙහෙත් දීම (කාය-විකිත්සාව), කාරම් බේන් බැඳ වණ සුව වූ පසු ඒවා ගලවා දැමීම යැ”යි මේ ආදී වූ හෝ මෙබඳු වූ තිරස්විනප්‍රදායෙන්, මිථ්‍යාආජීවයෙන් දිවි පවත්වන් ද, ඒ මහණ තෙමේ ඒ සියල්ලෙන් වැළැක්කේ වෙයි, මෙ ද මුහුගේ ශිලසෙක් වේ

48. මහරජාණනි, ඒ මහණ තෙමේ මෙසේ ශිලසම්පන්න වූයේ ශිල-සාවරහේතුයෙන් කිසිම එක ද අසංවරතායෙකින් පහල විශා හැකි බියක් නොදකී. මහරජාණනි, ඤාණියාභිමෙකයෙන් අභිමෙක ලත්, වැනැසු සතුරන් ඇති ඤාණියෙක් කිසිම එක ද සතුරකුගෙන් විශා හැකි කිසිදු බියකුත් යම්සේ නොදක්නේ ද, මහරජාණනි, එසේ ම මහණ තෙමේ මෙ පරිද්දෙන් ශිලසම්පන්න වූයේ, ශිලසංවරහේතුයෙන් කිසිම එක ද අසංවර-යෙකින් ඉපැදියැ හැකි බියක් නොදකී. හේ මේ ආදී ශිලසකකයෙන් සමන්විත වූයේ, සිය සතන්ති නිදෙස් වූ කාසික වෛතසික සුවය විදී. මහරජ, මෙසේ චනාති මහණ තෙමේ ශිලසම්පන්න වේ.

49. මහරජාණනි, මහණ තෙමේ කෙසේ නම් ඉඳුරන්ති වැසූ දොර ඇත්තේ වේ ද? යත්: මහරජාණනි, මෙ සස්තෙති මහණ තෙමේ ඇසින් රූපයක් දැක ගුහාදිවශයෙන් එහි ලකුණු නොගන්නේ වේ. ගුහාදිවශයෙන් අත් පා ආදී අවයවයන්ගේ ආකාර සිතට නොගන්නේ වේ. යම් කරුණෙකින් වඤ්චර්ඡිය වසා නොගෙන වසන්නහුගේ විත්තසන්නා නයට විෂම ලෝභ දොමිනස් ආදී ලාමක අකුශල සවහාවයෝ නැවත නැවත වැස්සෙන්නාහු ද (නොහොත් විත්තසන්නානස ලුහුබඳනාහු ද) එහි (ඒ වඤ්චර්ඡියයාගේ) සංවරය පිණිස හේ පිළිපදී. ඒ වඤ්චර්ඡියය රකී. ඒ වඤ්චර්ඡියයෙහි සංවරයට පැමිණේ. කනින් හඬ අසා ... නාසායෙන් ගඳ ආඝ්‍රාණය කොට ... දිවෙන් රස ආස්වාදය කොට ... කසින් ස්ප්‍රභවය (ඇඟට හැපෙන දෑ) ස්පඨී කොට ... සිනින් ධර්මලම්බන දූන, ගුහාදිවශයෙන් එහි ලකුණු ගන්නේ නොවේ. ගුහාදිවශයෙන් අත් පා ආදී අවයවයන්ගේ ආකාර සිතට ගන්නේ නොවේ. යම් කරුණෙකින් ශ්‍රෝත්‍රෙඤ්චියය ... ඡාණේඤ්චියය ... ජ්භෙවඤ්චියය ... කායේ-ඤ්චියය ... මනඉඤ්චියය සංවර කොට නොගෙන වසන්නහුගේ විත්ත-සන්නානසට විෂමලෝභ දොමිනස් ආදී ලාමක අකුශල සවහාවයෝ නැවත නැවත වැස්සෙන්නාහු ද (නොහොත් විත්තසන්නානස අනුබඳනාහු ද,) ඒ ශ්‍රෝත්‍රෙඤ්චියයාගේ ... ඡාණේඤ්චියයාගේ ... ජ්භෙව-ඤ්චියයාගේ ... කායේඤ්චියයාගේ ... මනඉඤ්චියයාගේ සංවරය පිණිස පිළිපදී. ශ්‍රෝත්‍ර ... ඡාණ ... ජන්වා ... කාය ... මන ඉඤ්චියය රකී. එහි සංවරයට පැමිණේ. හේ මේ ආදී වූ ඉඤ්චියසංවරයෙන් සමන්විත වූයේ සිය සතන්ති අව්‍යාසේක සුබය (කෙලෙසුන් ගෙන් තෙන් නොවීමෙන් වූ පිරිසිදු අධිවිත්ත සුබය) විදී. මහරජාණනි, මෙසේ චනාති මහණ තෙමේ ඉඤ්චියයන්ති වැසූ දොර ඇත්තේ වේ.

50. කථඤ්ඤ ච මහාරුජ භික්ඛු සතිසමපජ්ඤෙඤ්ඤන සමන්තාගතො හොති? ඉධ මහාරුජ භික්ඛු අභිකකනෙන පටිකකනෙන සමපජානකාරී හොති. ආලොකිනෙ විලොකිනෙ සමපජානකාරී හොති. සමිඤ්ඤේන¹ පසාරිනෙ සමපජානකාරී හොති. සඛිඝාටිපත්තවීචරධාරණෙ සමපජානකාරී හොති. අසිනෙ පිනෙ බාසිනෙ සාසිනෙ සමපජානකාරී හොති. උච්චාර-පසංඝාවකමෙම සමපජානකාරී හොති ගතෙ සීනෙ නිසිනෙන සුතෙන ජාගරිනෙ භාසිනෙ භුණ්ඨිනාවෙ සමපජානකාරී හොති. එවං බො මහාරුජ භික්ඛු සතිසමපජ්ඤෙඤ්ඤන සමන්තාගතො හොති.

51. කථඤ්ඤ ච මහාරුජ භික්ඛු සන්තුවට්ඨො හොති? ඉධ මහාරුජ භික්ඛු සන්තුවට්ඨො හොති කායපරිහාරියෙන විචරෙන කුච්ඡ්ඡරිහාරියෙන² පිණ්ඩපාතෙන. සො යෙන යෙනෙව පකකමති සමාදයෙව පකකමති. සෙය්‍යථාපි මහාරුජ පකකි සකුණො යෙන යෙනෙව ඛෙති සපත්තභාරො'ව ඛෙති, එවමෙව බො මහාරුජ භික්ඛු සන්තුවට්ඨො හොති කායපරිහාරියෙන විචරෙන කුච්ඡ්ඡරිහාරියෙන පිණ්ඩපාතෙන. සො යෙන යෙනෙව පකකමති සමාදයෙව පකකමති, එවං බො මහාරුජ භික්ඛු සන්තුවට්ඨො හොති.

52. සො ඉමිනා ච අරියෙන සීලකඩකේන³ සමන්තාගතො ඉමිනා ච අරියෙන ඉන්ද්‍රියසංචරෙන සමන්තාගතො ඉමිනා ච අරියෙන සතිසමපජ්ඤෙඤ්ඤන සමන්තාගතො ඉමාය ච අරියාය සන්තුවට්ඨියා සමන්තාගතො විචිත්තං සෙනාසනං භජ්ඨි අරඤ්ඤං රුකධමුලං පබ්බතං කදුරං ගිරිගුහං සුසානං චන්දනං අබේභාකාසං පලාලපුඤ්ජං. සො පච්ජානත්තං පිණ්ඩපාතපටිකකනෙනා නිසීද්ඨි පලලඛිකං ආභුජ්ජිමා උජ්ජං කායං පණ්ණිය පරිථුබ්බං සතිං උපට්ඨිපෙත්වා.

53. සො අභිජ්ඣං ලොකෙ පභාය විගතාභිජ්ඣෙඤ්ඤන චෙතසා විහරති. අභිජ්ඣාය විත්තං පරිසොධෙති. බ්‍යාපාදපදෙසං පභාය අබ්‍යාපනාවිත්තො විහරති සබ්බපාණභුතභිත්තානුකමපි. බ්‍යාපාදපදෙසා විත්තං පරිසොධෙති. ඵිනමිඳ්ධං පභාය විගතඵිනමිඳ්ධො විහරති ආලොකසඤ්ඤේ සතො සමපජානො. ඵිනමිඳ්ධො විත්තං පරිසොධෙති. උඳ්ධිච්චකුකකුච්චං පභාය අනුඳ්ධිනො විහරති අජ්ඣකතං වූපසන්තවිත්තො. උඳ්ධිච්චකුකකුච්චො විත්තං පරිසොධෙති. විචිතිච්ජං පභාය නිණ්ණෙවිචිතිච්ජො විහරති අකථංකපි කුසලෙසු ධමමෙසු. විචිතිච්ජාය විත්තං පරිසොධෙති.

1. සමිඤ්ඤේන, කෙසුඵි. 2. පරිහාරිකෙන, සීඉ.
3. ඉමිනා සීලකඩකේන, සබ්බත්.

50. මහරජාණනි, මහණ තෙමේ කෙසේ නම් ස්මාන්තිසම්ප්‍රජානනයෙන් (සිහි නුවණින්) සමන්විත වේ ද? යත්:

මහරජාණනි, මේ සස්තෙහි මහණ තෙමේ ඉදිරියට යෑමෙහි පෙරළා රීමෙහි (ආපස හැරීමෙහි) මනා නුවණින් දැන ම (ඵය) කරනුයේ වෙයි. ඉදිරි බැලීමෙහි, අනුදික් බැලීමෙහි (වට පිට බැලීමෙහි) මනා නුවණින් දැන ම (ඵය) කරනුයේ වෙයි. අත් පා ආදිය හැකිලීමෙහි, දිනු කිරීමෙහි නුවණින් දැන ම (ඵය) කරනුයේ වෙයි. සහලසිවුර ද පාත්‍රය ද සෙසු සිවුරු ද දැරීමෙහි නුවණින් දැන ම කරන්නේ වෙයි. ආහාර ගැන්මෙහි, පැන් පීමෙහි, පිටි කැටිලි ආදිය කෑමෙහි, මී ආදිය රස විඳීමෙහි, නුවණින් දැන ම කරනුයේ වෙයි. මල මූ පහ කිරීමෙහි නුවණින් දැන ම කරනුයේ වෙයි ගමනෙහි සිටීමෙහි හිඳීමෙහි නිඳීමෙහි කථා කිරීමෙහි, නො බිණීමෙහි නුවණින් දැන කරනුයේ වෙයි. මහරජාණනි, මෙසේ වනාහි මහණ තෙම සිහි නුවණින් සමන්විත වෙයි.

15 මහරජාණනි, කෙසේ නම් මහණ තෙමේ ලද පමණෙහි සතුටු වේ ද? යත්:

මහරජාණනි, මේ සස්තෙහි මහණ තෙමේ කායපරිහරණයට ප්‍රමාණ වූ සිවුරින් ද කුක්කුපරිහරණයට ප්‍රමාණ වූ ආහාරයෙන් ද සතුටු වෙයි. හේ යම් යම් නැතකට නික්මෑයේ ද, අට පිරිකර පමණක් ගෙන ම නික්මෙයි. මහරජාණනි, (පියා හඹනුවට තරම්) අත්තවූ ඇති කුරුලු තෙමේ යම් යම් නැතක පියා හඹා යේ නම්, පියාපත්තර සහිත ව ම යම් සේ පියාහඹා ද, එසේ ම, මහරජාණනි, ඒ මහණ තෙමේ කායපරිහරණයට ප්‍රමාණ වූ සිවුරින් ද කුක්කුපරිහරණයට ප්‍රමාණ වූ ආහාරයෙන් ද සතුටු වෙයි. හේ යම් යම් නැතකට යේ ද පා සිවුරු (ආදී අට පිරිකර පමණක්) රැගෙන ම යෙයි. මහරජාණනි, මෙසේ වනාහි මහණ තෙමේ ලද පසයෙහි සතුටු වේ.

52. මහරජාණනි, ඒ මහණ තෙමේ මේ ආසී ශීලසකකචයෙන් ද සමන්විත වූයේ, මේ ආසී ඉන්ද්‍රියසංවරයෙන් ද සමන්විත වූයේ, මේ ආසී සමාන්තිසම්ප්‍රජානනයෙන් ද සමන්විත වූයේ, මේ ආසී සන්තුෂ්ටියෙන් ද සමන්විත වූයේ, අරණ්‍ය වෘක්කුල පඵත කඳුරැලි ගිරිගුහා සොහොන් වනපෙත් (වනප්‍රස්ථ) අන්‍යවකාශ (ඵමුමහන්) පිඳුරුලෙන් යන මෙ කි ජනගුන්‍ය කිසි සෙනස්තක් හඡනය කෙරෙයි. හේ පිඹු සෙවීමෙන් පෙරළා ආයේ, පසුබත් සෙමෙහි, පලක් බැද උඩු කය කෙලින් පිහිටුවා, කමටහනට අභිමුඛ කොට සිහිය ඵලවා හිඳී.

53. හේ ලොවෑ (පඤ්ච උපාදනසකකචය කෙරෙහි) ඇල්ම හැර, විෂකම්මණප්‍රභාණයෙන් (යට පත් කිරීමෙන්) පහ වූ අභිඡ්ඤායෙන් යුත් සිහින් වෙසෙයි. අභිඡ්ඤාව කෙරෙත් සිත පිරිසිදු කෙරෙයි. ව්‍යාපාද ප්‍රඥේෂය (ක්‍රෝධය) හැර, ව්‍යාපාද රහිත සිතැත්තේ, සියලු පණ ඇති සතුන් කෙරේ හිතානුකම්පා ඇති වෑ වෙසෙයි. ක්‍රෝධය කෙරෙත් සිත පිරිසිදු කෙරෙයි. ස්ත්‍යානම්ඤිය හැර, පහ වූ සත්‍යානම්ඤිය ඇත්තේ, දව රු දෙක්හි ම දුටු ඵමිය හඳුනනු හැකි පිරිසිදු සංඥව ඇත්තේ, සිහියෙනුත් නුවණින් යුක්ත වූයේ වෙසෙයි. සත්‍යානම්ඤිය කෙරෙත් සිත පිරිසිදු කෙරෙයි. උදහසත් (සිතෑ නොසංහුන් බවත්) කුකුසත් (කළ නොකළ දෑයෙහි පසුකැවිල්ලත්) සිහින් දුරු ලා, අනුඤ්ඤාව (නොසංහුන් බැවින් තොර වෑ), සංසිදුණු සවකීය විත්තසන්නානය ඇත්තේ, උදහස් කුකුස් දෙක කෙරෙත් සිත පිරිසිදු කෙරෙයි. සෑකය දුරු ලා, පහ වූ සෑක ඇත්තේ, කුසල් දහමිහි සෑක නො කරනුයේ, සෑකය කෙරෙත් සිත පිරිසිදු කෙරෙයි.

54. සෙය්‍යථාපි මහාරාජ පුරිසො ඉණං ආද්ය කමමනෙන පයො-
 ජෙය්‍ය, තස්ස තෙ කමමනතා සමිජෙකිය්‍යං, සො යාති ච පොරාණාති
 ඉණමුලාති තාති ච බ්‍යන්තීකරෙය්‍ය, සියා චස්ස උත්තරිං අචසිට්ඨිං
 දුරන්තරණාය, තස්ස ඵචමස්ස: “අහං බො පුබ්බෙ ඉණං ආද්ය කමමනෙන
 පයොජෙසිං. තස්ස මෙ තෙ කමමනතා සමිජෙකිය්‍යං, සො හං යාති ච
 පොරාණාති ඉණමුලාති තාති ච බ්‍යන්තී අකාසිං. අඤ්ච මෙ උත්තරිං
 අචසිට්ඨිං දුරන්තරණායා”ති. සො තතොතිදුතං ලහෙඨ පාමොජ්ජං, අධි-
 ගචෙජ්ජය්‍ය සොමනස්සං-

55. සෙය්‍යථාපි මහාරාජ පුරිසො ආබාධිකො අස්ස උකඛිතො
 බාලුනගිලානො, භත්තං චස්ස නච්ඡාදෙය්‍ය, න චස්ස කායෙ බලමත්තා,
 සො අපරෙන සමයෙන තමහා ආබාධා මුච්චෙවය්‍ය, භත්තඤ්චස්ස ඡාදෙය්‍ය,
 සියා චස්ස කායෙ බලමත්තා, තස්ස ඵචමස්ස: “අහං බො පුබ්බෙ ආබාධිකො
 අතොසිං උකඛිතො බාලුනගිලානො. භත්තං ච මෙ නච්ඡාදෙසි. නචස්ස
 මෙ ආසි කායෙ බලමත්තා. සො මහි ඵන්තරහි තමහා ආබාධා මුත්තො
 භත්තඤ්ච මෙ ඡාදෙති. අඤ්ච මෙ කායෙ බලමත්තා”ති. සො තතොතිදුතං
 ලහෙඨ පාමොජ්ජං, අධිගචෙජ්ජය්‍ය සොමනස්සං-

56. සෙය්‍යථාපි මහාරාජ පුරිසො බක්ඛිතාගාරෙ බඤ්ඤා අස්ස, සො
 අපරෙන සමයෙන තමහා බක්ඛිතාගාරා මුච්චෙවය්‍ය සොඤ්ඤා අබ්බයෙන¹,
 න චස්ස කිඤ්චි භොගානං වයො, තස්ස ඵචමස්ස: “අහං බො පුබ්බෙ
 බක්ඛිතාගාරෙ බඤ්ඤා අතොසිං. සො මහි ඵන්තරහි තමහා බක්ඛිතාගාරා මුත්තො
 සොඤ්ඤා අබ්බයෙන. තඤ්ච මෙ කිඤ්චි භොගානං වයො”ති. සො
 තතොතිදුතං ලහෙඨ පාමොජ්ජං, අධිගචෙජ්ජය්‍ය සොමනස්සං-

57. සෙය්‍යථාපි මහාරාජ පුරිසො දුසො අස්ස අත්තතාධිත්තො
 පරාධිත්තො න යෙනකාමඛගමො, සො අපරෙන සමයෙන තමහා දුසබ්‍යා
 මුච්චෙවය්‍ය අත්තාධිත්තො අපරාධිත්තො භුජ්ජෙස්සා යෙනකාමඛගමො, තස්ස
 ඵචමස්ස: “අහං බො පුබ්බෙ දුසො අතොසිං අත්තතාධිත්තො පරාධිත්තො
 න යෙනකාමඛගමො, සො මහි ඵන්තරහි තමහා දුසබ්‍යා මුත්තො අත්තාධිත්තො
 අපරාධිත්තො භුජ්ජෙස්සා යෙනකාමඛගමො”ති. සො තතොතිදුතං ලහෙඨ
 පාමොජ්ජං, අධිගචෙජ්ජය්‍ය සොමනස්සං-

1. අම්‍යසෙන, PTS.

54. මහරජාණනි, යම් සේ පුරුෂයෙක් (පොලියට) ණය මුදලක් ගෙන කමානන කරන්නේ ද, ඔහුගේ ඒ කමානන සමාදාන වන්නේ නම්, හේ යම් පරණ ණය මුදල් වී නම්, ඒ සියල්ල ගෙවා අවසන් කරන්නේ ද, මන්තෙහි ඉතිරි වූ යමක් ඇත් නම් එය අඹුදරුවන් රක්තා පිණිස වන්නේ ද, එසේ වූ ඔහුට “මම් පළමුයෙන් ණයට මුදල් ගෙන කමානන කෙලෙම්, ඒ මගේ කමානන සමාදාන විය. ඒ මම් යම් පරණ ණය මුදල් වී නම් එය ගෙවා අවසන් කෙලෙම්, අඹුදරුවන් රක්තට වැඩිපුර ඉතිරි වූ මුදලෙක් ද මට ඇතැ”යි මෙසේ සිතෙක් වන්නේ ද, හේ ඒ ණයනැතිබව කරණ කොට ගෙන සතුට ලබන්නේ ද, සොමිනසට පැමිණෙන්නේ ද -

55. මහරජාණනි, යම් සේ පුරුෂයෙක් රෝගී වූයේ, දුකට පැමිණියේ, දැඩි ලෙස ගිලන් වන්නේ ද, ඔහුට බඩුක් නො රිසියෙන්නේ ද, ඔහුගේ ඇඟ පත ශක්ති පමණකුත් නො වන්නේ ද, හේ මෑත කාලයෙහි ඒ ආබාධයෙන් මිදෙන්නේ නම්, ඔහුට බඩුක් රිසියෙන්නේ නම්, ඔහු ඇඟ පත ශක්තිය ද වන්නේ නම්, “මම් වූ කලී පෙර දුකට පත්, දැඩි ගිලන් බවී ඇති ලෙඩෙක් වීම්. මට අහර ද රිසි නො වී ය. මා ඇඟ පත ශක්තිය ද නො වී ය. ඒ මම් දැන් ඒ ලෙඩින් මිදුණෙම් වෙමි. ඒ මට අහර ද රිසියෙයි. මා ඇඟ පත ශක්තිය ද ඇතැ”යි ඔහුට මෙසේ සිතෙක් වන්නේ නම්, හේ ඒ කරුණින් සතුට ලබන්නේ ද, සොමිනසට පැමිණෙන්නේ ද -

56. මහරජාණනි, යම් සේ පුරුෂයෙක් හිර ගෙහි බැඳුණේ වන්නේ ද, හේ පසු කලෙක ධනය වියදම් නො කොට පහසුවෙන් ඒ හිර ගෙන් මිදෙන්නේ ද, (ඒ හේතුයෙන්) ඔහුගේ කිසි නොග විනාශයෙක් නො වන්නේ ද, “මම් වූ කලී පෙර හිර ගෙහි බැඳුණෙම් වීම්. ඒ මම් දැන් ධන වියදම් නො කොට පහසුවෙන් ඒ හිර ගෙන් මිදුණෙම් වෙමි. මගේ නොගයනට කිසි විනාශයෙක් ද නැතැ”යි ඔහුට මෙසේ සිතෙක් වන්නේ ද, හේ ඒ කරුණින් සතුට ලබන්නේ ද, සොමිනසට පැමිණෙන්නේ ද -

57. මහරජාණනි, යම් සේ නමා අයත් පැවැතුම් නැති, අනුන් අයත් පැවැතුම් ඇති, කැමැති අනෙක යන්නට අවසර නැති දස පුරුෂයෙක් වන්නේ ද, හේ මෑත භාගයෙහි නමා අයත් පැවැතුම් ඇතියේ, පරා අයත් පැවැතුම් නැත්තේ, නිදහස් වූයේ, කැමැති අනෙක යා හැකි වූයේ ඒ දසනාවයෙන් මිදෙන්නේ ද, එසේ වූ ඔහුට “මම් වූ කලී පෙර නමා අයත් පැවැතුම් නැති, පරා අයත් පැවැතුම් ඇති, කැමැති අනෙක යා නො හැකි දසයෙක් වීම්. ඒ මම් දැන් ඒ දසනාවයෙන් මිදුණෙම්, නමා අයත් පැවැතුම් ඇතියෙමි, පරා අයත් පැවැතුම් නැතියෙමි, නිදහස් වූයෙමි කැමැති අනෙක යා හැකියෙමි වෙමි”යි මෙසේ සිතෙක් වන්නේ ද, හේ ඒ කරුණින් සතුට ලබන්නේ ද, සොමිනසට පැමිණෙන්නේ ද -

59. සෙය්‍යථාපි මහාරුජ් පුරිසො සධතො සහොගො කන්තාරඤාන-
මග්ගං පටිපජ්ජේය්‍ය දුබ්භිකඛං සප්පට්ඨං. සො අපරෙත ජමයෙන නං
කන්තාරං නිත්තරෙය්‍ය, සොඤ්චනා ගාමනනං අනුපාපුණෙය්‍ය ඛෙමං
අප්පට්ඨං, නස්ස ඵවමස්ස: “අනං ඛො පුබ්බෙ සධතො සහොගො
කන්තාරඤානමග්ගං පටිපජ්ජේ. දුබ්භිකඛං සප්පට්ඨං. සො’මහි ඵතරහි
නං කන්තාරං තිණ්ණො සොඤ්චනා ගාමනනං අනුප්පතො ඛෙමං අප්පට්-
භස්”න්ති. සො තතො නිදානං ලහෙථ පාමොජ්ජං අභිගච්ඡෙය්‍ය සොමනස්සං -

60. ඵවමෙව ඛො මහාරුජ් භිකඛු යථා ඉණං යථා රුගං යථා
බ්බුතාගාරං යථා දුසඛ්‍යං යථා කන්තාරඤානමග්ගං ඵවං ඉමෙ පඤ්ච
නීවරණෙ අප්පභිණෙ අත්තනි සමනුපස්සති. සෙය්‍යථාපි මහාරුජ් ආනණ්‍යං
යථා ආරුග්‍යං යථා බ්බුතා මොක්ඛං යථා භුජ්ස්සං යථා ඛෙමනාභුමිං
ඵවමෙව ඛො මහාරුජ් භිකඛු ඉමෙ පඤ්ච නීවරණෙ පභිණෙ අත්තනි
සමනුපස්සති.

61. තස්සිමෙ පඤ්ච නීවරණෙ පභිණෙ අත්තනි සමනුපස්සතො
පාමොජ්ජං ජායති. පමුදිතස්ස පීති ජායති. පිතිමනස්ස කායො පස්සං-
භාති. පස්සංඤ්ඤායො සුඛං වෙදෙති. සුඛිතො විතතං සමාධියති.

62. සො විච්චෙවච කාමෙහි විච්චච අකුසලෙහි ධමමෙහි සවිතක්ඛං
සච්චාරං විචෙකජං පිතිසුඛං පඨමං කුඛානං උපසමපජ්ජ විහරති. සො
ඉමමෙව කායං විචෙකජේන පීතිසුඛෙන අභිසන්තෙති¹ පරිසන්තෙති²
පරිපුරෙති පරිපථරති. නාස්ස කිඤ්චි සඛ්ඛාවතො කායස්ස විචෙකජේන
පීතිසුඛෙන අපච්චං හොති.

63. සෙය්‍යථාපි මහාරුජ් දුකෙධා නඤාපකො වා නඤාපකන්තොවාසී වා
කංසථාලෙ නඤානීයවුණ්ණාති ආකිරිණා උදකෙන පරිපෙඨාසකං
පරිපෙඨාසකං සන්තෙය්‍ය³ සායං නඤානීයවුණ්ඤි සෙනභානුගතා සෙනභපරෙතා
සන්තරබාහිරා පුට්ඨා සෙනහෙන නි ව පග්ගරණී -

ඵවමෙව ඛො මහාරුජ් භිකඛු ඉමමෙව කායං විචෙකජේන පීතිසුඛෙන
අභිසන්තෙති පරිසන්තෙති පරිපුරෙති පරිපථරති. නාස්ස කිඤ්චි සඛ්ඛාවතො
කායස්ස විචෙකජේන පීතිසුඛෙන අපච්චං හොති. ඉදමපි ඛො මහාරුජ්
සන්දිට්ඨිකං සාමඤ්ඤඵලං පුරිමෙහි සන්දිට්ඨිකෙහි සාමඤ්ඤඵලෙහි
අභිකකන්තතරඤ්ච පණීතතරඤ්ච.

1. අභිසන්තෙති සීල, මජ්ඣං. 2. පරිසන්තෙති. සීල, මජ්ඣං.
3. සන්තෙය්‍ය. සීල, මජ්ඣං.

58. මහරජාණනි, යම්සේ ධනවත් වූ නෝගසම්පත් ඇති පුරුෂයෙක් දුර්ලභ ආහාර ඇති, උවදුරු ඇති, දිය නැති දික් මහකට බස්නේද, හේ පසු කලෙක සුවසේ ඒ නිරුද්ධක පෙදෙස ඉක්මැ යන්නේද, උවදුරු නැති විපත් නැති ගම්මානයකට බස්නේද, එසේ වූ ඔහුට “මම් වූ කලී පෙර ධන ඇතියෙම්, නෝග සම්පත් ඇතියෙම්, දිය නැති, ආහාරදුර්ලභ, ප්‍රතිභය සහිත දික් මහකට බඩුයෙම්. ඒ මම් දැන් සුවසේ ඒ කාන්තාරය කරණය කෙලෙම්. නිරුපද්‍රැත භය රහිත ගමකට පැමිණියෙම් වෙම්”යි සිතෙක් වන්නේද, හේ ඒ කරුණින් සතුට ලබන්නේද, සොම්නසට පැමිණෙන්නේද-

59. මහරජාණනි, එසේම මහණ තෙමේ ණයක් මෙන් ලෙඩක් මෙන් තීරගෙයක් මෙන් වහල්බවක් මෙන් දිය නැති දික් මහක් මෙන් (පිළිවෙලින්) මේ පහ නොවූ නිවරණ පස නමා කෙරෙහි දකී. මහරජ ණය නැති බව යම්සේද, ලෙඩ නැති බව යම්සේද, තීරගෙන් මිදුණුබව යම්සේද, නිවහල්බව යම්සේද, උවදුරු නැති බිම යම්සේද, එසේම (පිළිවෙලින්) මේ පහ වූ නිවරණ පස (තෙවන් නිවරණ පසේ දුරු වීම) නමා කෙරෙහි දකී.

60. තමා කෙරෙහි පහ වූ මේ නිවරණ පස දක්නා ඔහුට සතුට උපදී. සතුටු වූවහුට ප්‍රීතිය උපදී. සිතූ ප්‍රීතිය ඇත්නහුගේ නාම කය සංකීදේ. සංහුන් නාම කය ඇත්තේ සුව විදී. සුවැතියහු සිත සමාභි-ගත වේ (එකඟ වේ).

61. හේ කාමයන්ගෙන් වෙන් ව ම, සෙසු අකුසල් දහමුත් ගෙන් ද වෙන් ව ම, විතකීසහිත, විචාරසහිත, විචේකයෙන් (නිවරණ පහ වීමෙන්) උපන් ප්‍රීතියත් සුවයත් ඇති පලමු ධ්‍යානය ලැබ වෙසේ. හේ මේ කරජ කය ම විචේකයෙන් උපන් ප්‍රීති සුබයෙන් තෙමයි, මුළුල්ලම තෙමයි, පුරා ලයි, මුළුල්ලම ස්පඨී කෙරෙයි. සියලු අහ පසහ ඇති ඔහුගේ මුළු කයෙහි ඒ විචේකයෙන් උපන් ප්‍රීතිසුබයෙන් පැතිරු වැද නොගත් (නොපහස්නා ලද) කිසිදු තැනෙක් නො වෙයි.

62. මහරජාණනි, යම් සේ කපුටෙක් (කිලිහෙක්) හෝ කපුටකුගේ (කිලිහකුගේ) අතැවැස්සෙක් හෝ ලොකොතලියෙක නාන සුණු බතා දිය ඉස ඉස පිඬු කරන්නේද, ඒ නාන සුණු පිඩ කාචැදුණු දිය ඇත්තේ, හැම තැනම දියෙන් යුක්ත වූයේ, ඇතුළත පිටත මුළුල්ලම දියෙන් පැතිරු ගියේ දිය නො වගුරුවන්නේත් වේද -

63. මහරජාණනි, එසේම මහණ තෙමේ මේ කරජ කය ම විචේක-යෙන් උපන් ප්‍රීතිසුබයෙන් තෙමයි. මුළුල්ලම තෙමයි. පුරා ලයි. මුළුල්ලම ස්පඨී කෙරෙයි. ඔහුගේ සියලු අහ පසහ ඇති මුළු කයෙහි විචේකජ ප්‍රීති සුබයෙන් පැතිරු වැද නොගත් කිසිදු තැනෙක් නො වෙයි. මහරජ, මේද පලමු දැක්වුණු සාන්ද්‍යවික ශ්‍රාමණ්‍යඵලයනට වඩා මනෝඥ වූද වඩා උතුම් වූද සාන්ද්‍යවික ශ්‍රාමණ්‍යඵලයෙකි.

64. පුන ච පරං මහාරුජ භික්ඛු විතකකච්චාරුතං චූපසමා අඡ්ඤානං සමපසාදුතං වෙනසො ඵකොදිභාවං අචිතකකං අච්චාරං සමාධිජං පීතිසුඛං දුතියං කුඛානං උපසමපඡ්ඡ විහරති. සො ඉමමෙව කායං සමාධිජෙන පීතිසුඛෙන අභිසඤ්ඤති පරිසඤ්ඤති පරිපුරෙති පරිපථරති. නාසං කිඤ්චි සබ්බාවතො කායසං සමාධිජෙන පීතිසුඛෙන අපච්චං හොති.

65. සෙය්‍යථාපි මහාරුජ උදකරහදෙ උබ්භිදෙදකො, නසං තෙවසං පුරන්ධමාය දිසාය උදකසං ආයමුඛං, න දකුණිණාය දිසාය උදකසං ආයමුඛං, න පච්ඡිමාය දිසාය උදකසං ආයමුඛං, න උත්තරාය දිසාය උදකසං ආයමුඛං, දෙවො ච න කාලෙන කාලං සමො ධාරං අනුපවෙවෙජ්ඣය, අථ ඛො නමො ච උදකරහදෙ සීභා වාරිධාර උබ්භිජ්ජිතා තමෙව උදකරහදං සීතෙන වාරිතා අභිසඤ්ඤාය පරිසඤ්ඤාය පරිපුරෙය්‍ය පරිපථරෙය්‍ය, නාසං කිඤ්චි සබ්බාවතො උදකරහදසං වාරිතා සීතෙන අපච්චං අසං -

ඵවමෙව ඛො මහාරුජ භික්ඛු ඉමමෙව කායං සමාධිජෙන පීතිසුඛෙන අභිසඤ්ඤති පරිසඤ්ඤති පරිපුරෙති පරිපථරති. නාසං කිඤ්චි සබ්බාවතො කායසං සමාධිජෙන පීතිසුඛෙන අපච්චං හොති.

ඉදමපි ඛො මහාරුජ සඤ්චිකං සාමඤ්ඤඵලං පුරිමෙති සඤ්චිකෙති සාමඤ්ඤඵලෙති අභිකකනතතරඤ්ච පණිතතරඤ්ච.

66. පුන ච පරං මහාරුජ භික්ඛු පීතියා ච විරුතා උපෙකඛකො ච විහරති සතො සමපජානො සුබ්බඤ්ච කායෙන පටිසංවෙදෙති. යනතං අරියා ආචිකඛනති: උපෙකඛකො සනිමා සුබ්බිභාරීති නතියං කුඛානං උපසමපඡ්ඡ විහරති.

සො ඉමමෙව කායං නිපටීතිකෙන සුඛෙන අභිසඤ්ඤති පරිසඤ්ඤති පරිපුරෙති, පරිපථරති නාසං කිඤ්චි සබ්බාවතො කායසං නිපටීතිකෙන සුඛෙන අපච්චං හොති.

67. සෙය්‍යථාපි මහාරුජ උපලිනියං වා පදුමිනියං වා පුණ්ඩරිකිනියං වා අපෙසකච්චාති උපලාති වා පදුමාති වා පුණ්ඩරිකාති වා උදකෙ ජාතාති උදකෙ සංවඤ්ඤාති උදකානුගතාති අනොනානිමුග්ගපොසිති¹ නාති යාව වග්ගා යාව ච මූලා සීතෙන වාරිතා අභිසනානාති² පරිසනානාති³ පරිපුරති, පරිපච්චාති නාසං⁴ කිඤ්චි සබ්බාවතං උපලානං වා පදුමානං වා පුණ්ඩරිකානං වා සීතෙන වාරිතා අපච්චං අසං.

1. අනොනිමුග්ග පොසිති, බො. ස. ස. 2. අභිසඤ්ඤති, බො. ස. ස.
 3. පරිසඤ්ඤති, ලො. ස. ස. 4. නාසං, බහුසු.

64. මහරජාණනි, නැවත ද (අනෙකක් කියමි.) මහණ තෙමේ විතතී විචාරයන්ගේ සාහිදීමෙන්, සිය සතන්හි උපන්, සිය සතන් පහදවන, (ඉඬාව හා එක් වැ යෙදුණු) සිතැ එකඟ බව ඇති, විතතීය නැති, විචාරය නැති, සමාධියෙන් උපන්, ප්‍රීතියක් සුවයක් ඇති, දෙවෙනි ධ්‍යානයට පැමිණ වෙසෙයි. හේ මේ කරජ කය ම සමාධියෙන් උපන් ප්‍රීතිසුඛයෙන් තෙමයි. මුළුල්ල ම තෙත් කෙරෙයි, පුරා ලයි, හැම තැන ම ස්පයී කෙරෙයි. ඔහුගේ මුළුකයේ විචේකයෙන් උපන් පීනි සුවයෙන් පැතිර නොගත් කිසි ද නැතෙක් නො වෙයි.

65. මහරජ, යම්සේ යටැ උල්පතින් මතු වන දිය ඇති ගැඹුරැ විලෙක් වේ ද, එයට පෙරදිගින් දිය ඇතුළු වන මගෙක් නොවන්නේ ද, දකුණු දෙසින් ද දිය ඇතුළු වන මගෙක් නොවන්නේ ද, පැසිම් දිගින් ද දිය ඇතුළු වන මගෙක් නොවන්නේ ද, උතුරැ දෙසින් ද දිය වැද ගන්නා මගෙක් නොවන්නේ ද, වැස්ස ද කලින් කලැ සුදුසු පරිදි නොවසින්තේ ද, එතෙකුදු වුවත් ඒ විලෙන් සිහිල් දියදහර මතු වී ඒ විල ම සිහිල් දියෙන් තෙමන්නේ ද, හැම පරිදි තෙමන්නේ ද, පුරා ලන්නේ ද, හැම තැන ම වැද ගෙන පැතිරැ සිටින්නේ ද, ඒ මුළු විලෙහි සිසිල් දිය පැතිරැ වැද නොගත් කිසි ද නැතෙක් නො මැක් ද-

මහරජ, එසේ ම මහණ තෙමේ මේ කරජ කය ම සමාධියෙන් උපන් පීනි සුවයෙන් තෙමයි, හැම තැන ම තෙත් කෙරෙයි, පුරා ලයි, හැම තැන ම පැතිරැ වැද ගනී. ඔහුගේ ඒ සියලු කයේ සමාධියෙන් උපන් පීනි සුවය පැතිර වැද නොගත් කිසි ද නැතෙක් නො වෙයි.

මහරජ, මේ සාන්දූෂටික ශ්‍රාමණ්‍යඵලය ද පලමු දැක්වුණු සාන්දූෂටික ශ්‍රාමණ්‍යඵලයනට වඩා මනෝඥ ද වඩා උතුම් ද වේ.

66. නැවත ද (අනෙකක් කියමි:) මහරජ, මහණ තෙමේ ප්‍රීතිය ගේ ද විරාගයෙන් (පහවීමෙන්, සංසිදීමෙන්), උපේක්‍ෂායෙන් ද සුක්ත වැ, සිහියෙන් හා නුවණින් හා සුක්ත වැ වෙසෙයි. සුවය ද කසින් විදී. ආසීයෝ යම් ධ්‍යානයක් හේතු කොට ගෙන ධ්‍යානලාභීයා ඇරැබැ 'උපේක්‍ෂාව ඇත්තේ ය, සිහි ඇත්තේ ය, සුඛවිහරණ ඇත්තේ යැ'යි කියක් ද, හේ (එසේ වූ) ඒ තෙවෙනි ධ්‍යානයට පැමිණ වෙසේ.

හේ මේ කය ම නිෂ්ප්‍රීතික සුවයෙන් තෙමයි, හැම පරිදි තෙත් කෙරෙයි, පුරා ලයි, හැම තැන ම පැතිර වැද ගනී. ඔහුගේ කයෙහි ඒ නිෂ්ප්‍රීතික සුඛයන් පැතිර නොගත් කිසි ද නැතෙක් නො වෙයි.

67. මහරජ, යම්සේ උපුල් විලෙක හෝ පියුම් විලෙක හෝ පඬුර හෝ විලෙක හෝ ඇතැම් උපුල් හෝ පියුම් හෝ පඬුර හෝ දියෙහි උපන්නේ දියෙහි වැඩුණේ, දියෙන් නොතැගුණේ, දිය තුලැ ම ගිලී වැඩෙනුයේ ද, ඒ හැම අග දක්වාත් මුල් දක්වාත් සිසිල් දියෙන් තෙමුණේ, හැම පරිදි තෙත් වූයේ, පිරි ගියේ, හැම තැන් ම පැතිර වැද ගත්තේ වේ ද, ඒ විලෙහි සියලු උපුල්වලැ හෝ පියුම්වලැ හෝ පඬුරවලැ හෝ සිසිල් දිය පැතිරැ නො ගත් නැතෙක් නො වන්නේ ද-

එවමෙව ඛො මහාරුජ් භික්ඛු ඉමමෙව කායං නිපටීතිකෙන සුඛෙන අභිසංඤ්ඤාති පරිසංඤ්ඤාති පරිපුරෙති පරිපථරති. නාසං කීඤ්චි සබ්බාවනො කායසං නිපටීතිකෙන සුඛෙන අපච්චං හොති.

ඉදමපි ඛො මහාරුජ් සන්දිට්ඨිකං සාමඤ්ඤඵලං පුරිමෙති සන්දිට්ඨිකෙති සාමඤ්ඤඵලෙති අභිකකන්තනරඤ්ච පණීතනරඤ්ච.

68. පුන ච පරං මහාරුජ් භික්ඛු සුඛසං ව පහානා දුක්ඛසං ව පහානා පුබ්බෙව සොමනසංදෙමනසංගං අත්ඨාමා අදුක්ඛමසුඛං උපෙකකා-සනිපාරිසුද්ධිං වතුත්ථං කානං උපසම්පජ්ජ්චි භිහරති. සො ඉමමෙව කායං පරිසුද්ධෙන වෙනසා පරියොදනෙන ඵරිඤ්ඤා නිසිනො හොති. නාසං කීඤ්චි සබ්බාවනො කායසං පරිසුද්ධෙන වෙනසා පරියොදනෙන අපච්චං හොති.

සෙය්‍යථාපි මහාරුජ් පුරිසො ඔදනෙන වත්ථෙන සසීසං පාරුපිඤ්ඤා නිසිනො අසං, නාසං කීඤ්චි සබ්බාවනො කායසං ඔදනෙන වත්ථෙන අපච්චං අසං, එවමෙව ඛො මහාරුජ් භික්ඛු ඉමමෙව කායං පරිසුද්ධෙන වෙනසා පරියොදනෙන ඵරිඤ්ඤා නිසිනො හොති. නාසං කීඤ්චි සබ්බාවනො කායසං පරිසුද්ධෙන වෙනසා පරියොදනෙන අපච්චං හොති.

ඉදමපි ඛො මහාරුජ් සන්දිට්ඨිකං සාමඤ්ඤඵලං පුරිමෙති සන්දිට්ඨිකෙති සාමඤ්ඤඵලෙති අභිකකන්තනරඤ්ච පණීතනරඤ්ච.

69. පුන ච පරං මහාරුජ් සො භික්ඛු ඵචං සමාභිතො විනො පරිසුද්ධො පරියොදනො අනඨානෙණ විගතූපකතිලෙසෙ මුදුභුතෙ කම්මනියෙ සීතෙ ආනෙඤ්ජ්ජනෙන ඤ්ඤාණදසංගාය විතං අභිනීහරති අභිනිතනා-මෙති. සො ඵචං පජානාති: “අයං ඛො මෙ කායො රුපී වාතුමවහාභුතිකො මානාපෙනතිකසමභවො ඔදනකුමාසුපචයො අතිච්චුච්ඡාදනපරිමදදන-හෙදනවිඤ්ඤාසනධිමෙමා. ඉදං ච පන මෙ විඤ්ඤාණං ඵත්ථ සීතං ඵත්ථ පටිබ්බා”නති.

70. සෙය්‍යථාපි මහාරුජ් මණි වෙඵරියො සුභො ජාතීමා අධංසො සුපරිකම්මකතො අවේජා විපසනො අනාවිලො සබ්බාකාරසම්පනො, නත්‍රස්ස සුත්තං ආචුතං නීලං වා පීතං වා ලොභිතං වා ඔදනං වා පණ්ණසුත්තං වා. නමෙන වක්ඛුමා පුරිසො හත්ථෙ කර්ඤ්ඤා පච්චවෙකෙධ්‍ය “අයං ඛො මණි වෙඵරියො සුභො ජාතීමා අධංසො සුපරිකම්මකතො, අවේජා විපසනො අනාවිලො සබ්බාකාරසම්පනො, නත්‍රදං සුත්තං ආචුතං නීලං වා පීතං වා ලොභිතං වා ඔදනං වා පණ්ණසුත්තං වා”ති.

මහරජ, එසේ ම මහණ තෙමේ මේ කය ම නිෂ්ප්‍රීතික සුඛයෙන් තෙමයි, භාත්පසින් තෙමයි, පුරා ලයි, හැමපරිදි පැතිර වැද ගනී. ඔහුගේ සියලු කයෙහි නිෂ්ප්‍රීතික සුඛයෙන් පැතිර වැද නොගත් කිසි දු නැතෙක් නො වෙයි.

මහරජ, මේ සාන්දුෂටික ශ්‍රාමණ්‍යඵලය ද පලමු කි සාන්දුෂටික ශ්‍රාමණ්‍ය ඵලයනට වඩා මනෝඥ වූත් වඩා ප්‍රණීත වූත් එකෙකි.

68. මහරජ, නැවත ද (අනෙකක් කියමි:) මහණ තෙමේ සුඛ වේදනාව ද දුරු ලීමෙන්, දුඃඛ වේදනාව ද දුරු ලීමෙන්, පලමු කොට ම සොම්නස් දොම්නස් දෙදනාගේ පහ වීමෙන් දුක් ද නොවූ, සුව ද නොවූ, උපේක්‍ෂා සමානි යන මොවුන්ගේ පිරිසිදු බව් ඇති සතර වන ධ්‍යානය ලැබ වෙසෙයි. හේ මේ කය ම පිරිසිදු වූ ප්‍රභාසවර වූ සිතින් පැතිර වැද ගෙන හුන්තේ වෙයි. ඔහුගේ සියලු කයෙහි පිරිසිදු වූ ප්‍රභාසවර වූ සිතින් පැතිර වැද නො ගෙන සිටි කිසි දු නැතෙක් නො වෙයි.

මහරජ, යම්සේ පුරුෂයෙක් සුදු වනින් හිසින් වටා පෙරෙව හුන්තේ ඵේ නම්, ඔහුගේ කයෙහි සුදු වනින් වැද නොගත් (නො වැසුණ) කිසි දු නැතෙක් නො වන්නේ ද, මහරජ, එසේ ම මහණ තෙමේ මේ කය ම පිරිසිදු වූ ප්‍රභාසවර වූ සිතින් පැහැර වැද ගෙන නොසිටි කිසි දු නැතෙක් නො වෙයි.

මහරජ, මේ සාන්දුෂටික ශ්‍රාමණ්‍යඵලය ද පලමු දුක්වුණු සාන්දුෂටික ශ්‍රාමණ්‍යඵලයනට වඩා මනෝඥ වූ වඩා ප්‍රණීත වූ එකෙක.

69. තව ද (අනෙකක් කියමි:) මහරජ, ඒ මහණ තෙමේ මෙසේ එකඟ වූ සිත පිරිසිදු වූ කල්හි, දීප්තිමත් වූ කල්හි, කිලිටි නැති වූ කල්හි, පහ වූ වින්තෝපක්ෂේප ඇති කල්හි, මාදු වූ කල්හි, විදහීනා නාවනාවට යෝග්‍ය වූ කල්හි, සිටි කල්හි, නියවල බවට පැමිණි කල්හි, විදහීනාඥනය පිණිස, (පරිකමී) සිත එයට අභිමුඛ හෙරෙයි, ඒ අතට නමා හරිසි. හේ “මගේ මේ කය වූ කලී රූපවත් ය, සතර මහාභූතයන් ගෙන් හැදුණේ ය, මාපියන්ගේ ශුක්‍රයෝණිතයෙන් උපන්නේ ය, බන් කොමු ආදී අභරන් වැටුණේ ය, අනිස බව ද දුගඳ හරනුවට සුවඳ විලෙවුන් ඉලීයැ යුත් බව ද, ලෙඩ දුරුලනුවට පිරිමැදුම් ඇ කල යුතු බව ද, එසේ කල ද බිඳෙන බව ද, විසිරෙන බව ද යන මේ දෑ සවභාව කොටැත්තේ ය. මගේ මේ සිත ද මෙහි ලැස්ගේ ය, මෙහි බැඳුණේ යැ”යි මෙසේ දැන ගනී.

70. මහරජ, යම්සේ සොදුරු වූ, පිරිසිදු ආකාරයෙක පහල වූ අටැස් වූ මොනොවට පිරියම් කල, සියුම් වූ වෙසෙසින් පහන් වූ, පිච්ඡුරු වූ, ධෝවනාදී සියලු ආකාරයෙන් යුත් වෙරළමණෙක් වන්නේ ද, එහි නිල් වූ හෝ රත්වන් වූ හෝ රත්වන් හෝ සුදුවන් හෝ පඬුවන් හෝ හුයෙක් අමුතන ලද්දේ වන්නේ ද, එය ඇස් ඇති පුරුෂයෙක් අතෙහි කොට, “මේ වූ කලී සොදුරු වූ, පිරිසිදු ආකාරයෙහි උපන්, අටැස් වූ මොනොවට පිරියම් කැරැණු, සියුම් වූ, වෙසෙසින් පහන් වූ, පිච්ඡුරු වූ, සියලු ධෝවනාදී ආකාරයෙන් සම්පුණ්ණ වූ වෙරළ මිණෙක. මෙහි නිල් වූ හෝ රත්වන් වූ හෝ රත්වන් වූ හෝ සුදුවන් වූ හෝ යම් හුයෙක් අමුතන ලද්දේ වේ යැ”යි සලකා බලන්නේ ද-

එවමෙව ඛො මහාරුජ භික්ඛු ඵවං සමාහිතෙ විතෙත පරිසුද්ධො පරියොදානෙ අනඛගණේ විගතූපකකිලෙසෙ මුදුභුතෙ කමමනියෙ සිතෙ ආනෙඤ්ජප්පනෙත මනොමයං කායං අභිනීමමිනනාය¹ විතතං අභිනීහරනී අභිනීනනාමෙති. සො ඵවං පජානාති අයං ඛො මෙ කායො රුපී වානුමමහාභුතිකො මානාපෙතනිකසමහෙවො ඔදනකුමමාසුපවයො අනිච්චුච්ඡාදනපරිමදදනහෙදන විද්ධංසනබමෙමො. ඉදං ව පත මෙ විඤ්ඤාණං ඵත්ථ සිතං ඵත්ථ පටිබ්භානාති.

ඉදමපි ඛො මහාරුජ සන්දිට්ඨිකං සාමඤ්ඤඵලං පුරිමෙති සන්දිට්ඨිකෙති සාමඤ්ඤඵලෙති අභිකකනනතරඤ්ච පණීතතරඤ්ච.

71. සො ඵවං සමාහිතෙ විතෙත පරිසුද්ධො පරියොදානෙ අනඛගණේ විගතූපකකිලෙසෙ මුදුභුතෙ කමමනියෙ සිතෙ ආනෙඤ්ජප්පනෙත මනොමයං කායං අභිනීමමිනනාය¹ විතතං අභිනීහරනී අභිනීනනාමෙති. සො ඉමමහා කායා අඤ්ඤං කායං අභිනීමමිනාති රුපිං මනොමයං සබ්බඛගපච්චබ්බිං අභිනීන්ද්‍රියං,

සෙය්‍යථාපි මහාරුජ පුරිසො මුඤ්ජමහා ඉසිකා² පවාහෙය්‍ය³. නස්ස ඵවමස්ස: අයං මුඤ්ජො අයං ඉසිකා අඤ්ඤො මුඤ්ජො අඤ්ඤො ඉසිකා මුඤ්ජමහානෙව ඉසිකා පවාලුහාති⁴.

සෙය්‍යථාපි වා පත මහාරුජ පුරිසො අසිං කොසියා පවාහෙය්‍ය. නස්ස ඵවමස්ස: “අයං අසි අයං කොසි, අඤ්ඤො අසි අඤ්ඤො කොසි, කොසියානෙව අසි පවාලෙහා”ති.

සෙය්‍යථාපි වා පත මහාරුජ පුරිසො අතිං කරණොධා උද්ධරෙය්‍ය. නස්ස ඵවමස්ස: “අයං අති අයං කරණොධා, අඤ්ඤො අති අඤ්ඤො කරණොධා, කරණොධානෙව අති උද්ධරෙතො”ති⁵.

එවමෙව ඛො මහාරුජ භික්ඛු ඵවං සමාහිතෙ විතෙත පරිසුද්ධො පරියොදානෙ අනඛගණේ විගතූපකකිලෙසෙ මුදුභුතෙ කමමනියෙ සිතෙ ආනෙඤ්ජප්පනෙත මනොමයං කායං අභිනීමමිනනාය විතතං අභිනීහරනී අභිනීනනාමෙති. සො ඉමමහා කායා අඤ්ඤං කායං අභිනීමමිනාති රුපිං මනොමයං සබ්බඛගපච්චබ්බිං අභිනීන්ද්‍රියං. ඉදමපි ඛො මහාරුජ සන්දිට්ඨිකං සාමඤ්ඤඵලං පුරිමෙති සන්දිට්ඨිකෙති සාමඤ්ඤඵලෙති අභිකකනනතරඤ්ච පණීතතරඤ්ච.

1. අභිනීමමිනාය, බොසස.
2. ඊසිකා, බොසස.
3. පබ්බානෙය්‍ය, බොසස.
4. පබ්බාලුහා, බොසස.
5. උද්ධරිතො, සො.

මහරජ, ඵපරිද්දෙන් ම මහණ තෙමේ මෙසේ සමාධිගත සිත පිරිසිදු වූ කල්හි, දීප්තිමත් වූ කල්හි, කෙලෙස් යටපත් වූ කල්හි, උපකෙලයෙන් පහ වූ කල්හි, මෘදු වූ කල්හි, කමණ්‍ය වූ කල්හි සිටි කල්හි, නිශ්චල බවට පැමිණි කල්හි, විදගීනාඥනය පිණිස සිත අභිමුඛ කෙරෙයි, ඵය අතට නමා හරිසි. හෙ තෙම “මගේ මේ කය වූ කලී රූපී ය, සතර මහාභ්‍යනයන්ගෙන් හැදුණේ ය, මාපියන්ගේ ශුක්‍ර ශෝණිතයෙන් නිපත්තේ ය, බත් කොමු ආදී අහරින් වැඩුණේ ය, අනිස බව ද දුගඳ හරනට සුවඳ විලෙඬුන් ඉලියැ යුතු බව ද ලෙඩ දුරුලනුවට පිරිමැදුම් ඇ කල යුතු බව ද ඒ කලත් බිඳෙන බව ද විසිරෙන බව ද යන මේ දෑ සානාව කොටැත්තේ ය. මගේ මේ සිත ද මෙහි ලැග ගත්තේ ය, මෙහි බැඳුණේ යැ”යි මෙසේ දැන ගනී.

මහරජ, මේ ද පලමු දුක්චුණු සාන්දූෂටික ශ්‍රාමණ්‍ය ඵලයනට වඩා මනෝඥ වූ වඩා උතුම් ද වූ සාන්දූෂටික ශ්‍රාමණ්‍ය ඵලයෙකි.

71. හේ මෙසේ සමාහිත වූ සිත පිරිසිදු වූ කල්හි, දීප්තිමත් කල්හි, කෙලෙස් නොමැති වූ කල්හි, උපකෙලය පහ වූ කල්හි, මෘදු වූ කල්හි, කමණ්‍ය වූ (සෘඳ්ධි ඉපැදවීමට යෝග්‍ය වූ) කල්හි, සිටි කල්හි, නිශ්චල බවට පැමිණි කල්හි, මනෝමය ශරීරයක් මවා පානු පිණිස සිත යොමු කෙරෙයි, නැඹුරු කෙරෙයි. හේ මේ සිරුරෙන් රූපී වූ, සියලු අභපසගිත් යුත්, විකල නොවූ ඉදුරන් ඇති මනෝමය ශරීරයක් මවා පායි.

මහරජ, යම්සේ පුරුෂයෙක් මුද්‍රනණ ගසෙකින් තණකුර (=තණ බඩය) ආද මැත් කරන්නේ ද, ඔහුට “මේ මුද්‍රනණගස ය, මේ එහි තණ බඩ ය, තණ ගස එකෙකි, එහි බඩය අනෙකෙකි. මුද්‍රනණ ගස කෙරෙන් ම එහි කුර (බඩය) මැත් කරන ලද්දේ යැ”යි මෙසේ සිතෙක් වන්නේ ද,

මහරජ, යම්සේ හෝ පුරුෂයෙක් කඩුවක් කොපුවෙන් ආද මැත් කරන්නේ ද, ඔහුට “මේ කඩුවය, මේ කොපුව ය, කඩුව එකෙක, කොපුව අනෙකෙක. කොපුවෙන් ම කඩුව ආද මැත් කරන ලද්දේ යැ”යි මෙසේ සිතෙක් වන්නේ ද,

මහරජ, යම්සේ වනාහි පුරුෂයෙක් නයකු සැවයෙන් ආද වෙන් කරන්නේ ද, ඔහුට “මේ නයා ය, මේ සැවය ය. නයා එකෙක, සැවය අනෙකෙක. සැවය කෙරෙන් ම නයා ආද වෙන් කරන ලද්දේ යැ”යි මෙසේ සිතෙක් වන්නේ ද,

මහරජ, ඵපරිද්දෙන් ම මහණ තෙමේ මෙසේ සමාධිගත සිත පිරිසිදු වූ කල්හි, දීප්තිමත් වූ කල්හි, කෙලෙස් රහිත වූ කල්හි, උපකෙලයෙන් පහ වූ කල්හි, මෘදු වූ කල්හි, කමණ්‍ය වූ කල්හි, සිටි කල්හි, නිශ්චල බවට පත් කල්හි, මනෝමය ශරීරයක් මවා පානු පිණිස සිත යොමු කෙරෙයි, නැඹුරු කෙරෙයි. හේ මේ ශරීරයෙන් රූපී වූ මනෝමය වූ සියලු අභපසගිත් යුක්ත වූ අවිකල ඉදුරන් ඇති අත් සිරුරක් මවා පායි. මහරජ, මෙය ද පලමු දුක්චුණු සාන්දූෂටික ශ්‍රාමණ්‍ය ඵලයනට වඩා කාන්ත වූ ද . . . සාන්දූෂටික ශ්‍රාමණ්‍ය ඵලයෙකි.

72. සො ඵචං සමාහිතො විතොන පරිසුද්ධො පරියොදුතො අනඛගණේ විගතූපකතිලෙසෙ මුදුභුතො කමමනියෙ සීතො ආනෙඤ්ජ්ජනො ඉද්ධිවිධාය විතනං අභිනීතරති අභිනීන්තාමෙති. සො අනෙකචිතිතං ඉද්ධිවිධං පච්චනුහොති: ඵකො'පි හුන්වා බහුධා හොති බහුධාපි හුන්වා ඵකො හොති, ආචීභාවං තිරොභාවං තිරොකුඛිඛං තිරොපාකාරං තිරොපබ්බතං අසජ්ජ-මානො ගච්ඡති සෙය්‍යථාපි ආකාසෙ, පඨවියා'පි උමමුජ්ජනිමුජ්ජං කරොති සෙය්‍යථාපි උදකෙ, උදකෙ'පි අභිජ්ජමානෙ ගච්ඡති සෙය්‍යථාපි පඨවියං, ආකාසෙ'පි පලලඛෙකන කමති සෙය්‍යථා'පි පකඛී සකුණො. ඉමෙ'පි වජ්ජිමසුරියෙ ඵචංමභිද්ධිකෙ ඵචංමභානුනාවෙ පාණීනා පරාමසති පරිමජ්ජති. යාව බුහමලොකාපි කායෙත වසං වතොති.

73. සෙය්‍යථාපි මහාරාජ දුකෙකො කුමභකාරො වා කුමභකාරනොවාසී වා සුපරිකමමකතාය මතතිකාය යං යදෙව භාජනවිකතිං ආකඛෙඛිය්‍ය නං තදෙව කරෙය්‍ය අභිනීපථාදෙය්‍ය-

සෙය්‍යථාපි වා පන මහාරාජ දුකෙකො දුන්තකාරො වා දුන්තකාරනො-වාසී වා සුපරිකමමකතසමිං දුන්තසමිං යං යදෙව දුන්තවිකතිං ආකඛෙඛිය්‍ය නං තදෙව කරෙය්‍ය අභිනීපථාදෙය්‍ය-

සෙය්‍යථා වා පන මහාරාජ දුකෙකො සුවණ්ණකාරො වා සුවණ්ණකා-රොන්තවාසී වා සුපරිකමමකතසමිං සුවණ්ණසමිං යං යදෙව සුවණ්ණවිකතිං ආකඛෙඛිය්‍ය නං තදෙව කරෙය්‍ය අභිනීපථාදෙය්‍ය-

ඵචමෙව බො මහාරාජ භිකඤු ඵචං සමාහිතො විතොන පරිසුද්ධො පරියොදුතො අනඛගණේ විගතූපකතිලෙසෙ මුදුභුතො කමමනියෙ සීතො ආනෙඤ්ජ්ජනො ඉද්ධිවිධාය විතනං අභිනීතරති අභිනීන්තාමෙති. සො අනෙකචිතිතං ඉද්ධිවිධං පච්චනුහොති: ඵකො'පි හුන්වා බහුධා හොති, බහුධා'පි හුන්වා ඵකො හොති. ආචීභාවං තිරොභාවං තිරොකුඛිඛං තිරොපාකාරං තිරොපබ්බතං අසජ්ජමානො ගච්ඡති සෙය්‍යථාපි ආකාසෙ, පඨවියා'පි උමමුජ්ජනිමුජ්ජං කරොති සෙය්‍යථාපි උදකෙ, උදකෙ'පි අභිජ්ජමානෙ ගච්ඡති සෙය්‍යථාපි පඨවියං, ආකාසෙ'පි පලලඛෙකන කමති සෙය්‍යථාපි පකඛී සකුණො. ඉමෙ'පි වජ්ජිමසුරියෙ ඵචංමභිද්ධිකෙ ඵචංමභානුනාවෙ පාණීනා පරාමසති පරිමජ්ජති. යාව බුහමලොකා'පි කායෙත වසං වතොති.

72. හේ මෙසේ සමාතිත වූ සිත පිරිසිදු වූ කල්හි, දීප්තිමත් වූ කල්හි, කෙලෙස් රහිත වූ කල්හි, උපකෙලයයන් පහ වූ ගිය කල්හි, මාදු වූ කල්හි, කමිණිය වූ (=සාද්ධියට යොග්‍ය වූ) කල්හි, සිටි කල්හි, නිශ්චලතාවට පැමිණි කල්හි, සාද්ධිවිධඥනය පිණිස (අභිඥපාදක) පරිකමි සිත මෙහෙයයි, නැඹුරු කෙරෙයි. හේ අනෝකමිධ වූ සාද්ධිවිධිය (සාද්ධි කොට්ඨාසය) නැවත නැවත අනුභව කෙරෙයි (හෙවත් නාම කසින් සපයී කෙරෙයි, ප්‍රත්‍යක්ෂ කෙරෙයි, ලබයි). පියෙවියෙන් එකෙක් වූ සිටු ද (සාද්ධි බලයෙන්) බහු ප්‍රකාර ද වී යලිදු එකෙක් වෙයි. තමාගේ ප්‍රකට බව කෙරෙයි (=පෙතිසිටි). අප්‍රකට බව කෙරෙයි (=නොපෙති සිටියි). බිත්තියෙන් පිටතට, පවුරෙන් පිටතට, පමිනියෙන් පිටතට අහසෙහි මෙන් කිසිවෙක නො ගැටෙනුයේ මැදින් විනිවිද ගෙන යෙයි. දියෙහි මෙන් පොළොවෙහි ද යටට බැසීම (=හිලී) උඩට නැගීම (=මතු වීම) කෙරෙයි. නො බිඳෙන (=යට නො බස්නා) දියෙහි පොළොවෙහි සේ යෙයි. පක්ෂ ඇති සකුණයකු මෙන් අහසෙහි ද පලහින් (=උගුරුබඳවාසනයෙන්) යෙයි. මේ සා මහර්ද්ධි ඇති මහත් අනුභාව ඇති මේ සද හිරු දෙදෙනා ද, අන්ත් පරාමගීන කෙරෙයි (=අල්ලයි), (ඔබමොබ අත යවා) පිරිමදියි. බබ්ලොව තෙක් ද (සියල්ල) කසින් වශයෙහි පවත්වයි.

73. මහරජ, යමිසේ දක්ෂ කුමලෙක් හෝ කුමලක්හුගේ අතැවැස්සෙක් හෝ මොනොවට පිරයම් කල (=සකස් කල) මැටිටෙන් යම් යම් භාජන විශෙෂයක් කැමැත්තේ නම්, ඒ ඒ දෑ ම කරන්නේ ද, මොනොවට නිපදවන්නේ ද-

මහරජ, යමිසේ දක්ෂ දන්තකාරයෙක් (ඇත්දත් ආදියෙන් විසිතුරු-කම් කරන්නෙක්) හෝ දන්තකාරයකුගේ අතැවැස්සෙක් හෝ මොනොවට පිරියම් කල (=දෙස් ඉවත් කොට මොනොවට සකස් කල) දතෙක්හි යම් යම් දන්තවිකානියක් (=දතෙහි කල විසිතුරු රූපාදියක්) කැමැති වන්නේ නම්, ඒ ඒ දෑ ම කරන්නේ ද, වෙසෙසින් නිපදවන්නේ ද,

මහරජ, යමිසේ හෝ දක්ෂ රන්කරුවෙක් හෝ රන්කරුවකුගේ අතැවැස්සෙක් හෝ මොනොවට සකස් කල රතෙහි යම් යම් සවණ්-විකානියක් (ආහරණ ආදියක්) කැමැත්තේ නම් ඒ ඒ දෑ ම කරන්නේ ද- නිපදවන්නේ ද,

මහරජ, එපරිද්දෙන් ම මහණ තෙමේ මෙසේ සමාතිත වූ සිත පිරිසිදු වූ කල්හි, දීප්තිමත් වූ කල්හි, කෙලෙස් රහිත වූ කල්හි, උපකෙලයයන් පහ වූ ගිය කල්හි, මාදු වූ කල්හි, කමිණිය වූ කල්හි, සිටි කල්හි, නිශ්චල බවට පැමිණි කල්හි, සාද්ධිවිධඥනය පිණිස සිත මෙහෙයයි නැඹුරු කෙරෙයි. හේ අනෝකමිධ වූ සාද්ධි කොට්ඨාසය නැවත නැවත විදී. පියෙවියෙන් එකෙක් වූ සිටු බොහෝ දෙනෙක් වෙයි, බොහෝ දෙනෙක් වූ එකෙක් වෙයි. තෙමේ පෙති සිටි, නො පෙති ද සිටි. බිත්තියෙන් පිටතට, පව්වෙන් පිටතට, පවුරෙන් පිටතට විනිවිද අහසෙහි මෙන් කිසිවෙක නො ලැගී යෙයි. දියෙහි මෙන් පොළොවෙහි හිලීම ද මතු වීම ද කෙරෙයි. පොළොව මතු පිටු සේ නො බිඳෙන දියෙහි යෙයි. පක්ෂයකු සේ පලහින් අහසෙහි යෙයි. මේ සා මහර්ද්ධිමත් මහත් අනුභාව ඇති සද හිරු දෙදෙනා පවා අල්ලයි, පිරිමදියි. බබ්ලොව තෙක් ද කසින් තමා වශයෙහි පවත්වයි.

ඉදමපි බො මහාරාජ සන්දිට්ඨිකං සාමඤ්ඤඵලං පුරිමෙහි සන්දිට්ඨිකෙහි සාමඤ්ඤඵලෙහි අභිකක්කන්තනරඤ්ච පණීතතරඤ්ච.

74. සො ඵචං සමාහිතෙ චිත්තෙ පරිසුඤ්ඤා පරියොදානෙ අනඛගණේ විගතූපකතිලෙසෙ මුදුභුතෙ කමමනියෙ සීතෙ ආනෙඤ්ජප්පනෙත දිබ්බාය සොනධාතුයා චිත්තං අභිනීභරති අභිනීන්තාමෙති. සො දිබ්බාය සොනධාතුයා විසුඤ්ඤාය අතිකක්කන්තමානුසිකාය උභො සද්දෙ පුණාති දිබ්බෙ ච මානුසෙ ච යෙ දුරෙ සන්තිකෙ ච.

75. සෙය්‍යථාපි මහාරාජ පුරිසො අද්ධානමග්ගපටිපන්නො සො සුඤ්ඤාය නෙරිසද්දමපි මුද්දිඛගසද්දමපි සඛිපණ්ණවද්දෙණ්ඨිමසද්දමපි, තස්ස ඵචමස්සා: නෙරිසද්දෙ, ඉති'පි මුද්දිඛගසද්දෙ, ඉති'පි සඛිපණ්ණවද්දෙණ්ඨිමසද්දෙ, ඉති'පි. ඵචමෙව බො මහාරාජ භීක්ඛු ඵචං සමාහිතෙ චිත්තෙ පරිසුඤ්ඤා පරියොදානෙ අනඛගණේ විගතූපකතිලෙසෙ මුදුභුතෙ කමමනියෙ සීතෙ ආනෙඤ්ජප්පනෙත දිබ්බාය සොනධාතුයා චිත්තං අභිනීභරති අභිනීන්තා-මෙති. සො දිබ්බාය සොනධාතුයා විසුඤ්ඤාය අතිකක්කන්තමානුසිකාය උභො සද්දෙ පුණාති දිබ්බෙ ච මානුසෙ ච යෙ දුරෙ සන්තිකෙ ච.

ඉදමපි බො මහාරාජ සන්දිට්ඨිකං සාමඤ්ඤඵලං පුරිමෙහි සන්දිට්ඨිකෙහි සාමඤ්ඤඵලෙහි අභිකක්කන්තනරඤ්ච පණීතතරඤ්ච.

76. සො ඵචං සමාහිතෙ චිත්තෙ පරිසුඤ්ඤා පරියොදානෙ අනඛගණේ විගතූපකතිලෙසෙ මුදුභුතෙ කමමනියෙ සීතෙ ආනෙඤ්ජප්පනෙත වෙතොපරිඤ්ඤාණාය චිත්තං අභිනීභරති අභිනීන්තාමෙති. සො පරසන්තානං පරපුග්ගලානං වෙනසා වෙතො පරිච්ච පජානාති: “සරුගං වා චිත්තං සරුගං චිත්තනති පජානාති. චීතරුගං වා චිත්තං චීතරුගං චිත්තනති පජානාති. සද්දෙසං වා චිත්තං සද්දෙසං චිත්තනති පජානාති. චීතද්දෙසං වා චිත්තං චීතද්දෙසං චිත්තනති පජානාති. සමොහං වා චිත්තං සමොහං චිත්තනති පජානාති. චීතමොහං වා චිත්තං චීතමොහං චිත්තනති පජානාති. සඛිඛිත්තං වා චිත්තං සඛිඛිත්තං චිත්තනති පජානාති. විකක්ඛිත්තං වා චිත්තං විකක්ඛිත්තං චිත්තනති පජානාති. මහග්ගනං වා චිත්තං මහග්ගනං චිත්තනති පජානාති. අමභග්ගනං වා චිත්තං අමභග්ගනං චිත්තනති පජානාති. සඋතතරං වා චිත්තං සඋතතරං චිත්තනති පජානාති. අනුතතරං වා චිත්තං අනුතතරං චිත්තනති පජානාති. සමාහිතං වා චිත්තං සමාහිතං චිත්තනති පජානාති. අසමාහිතං වා චිත්තං අසමාහිතං චිත්තනති පජානාති. විමුත්තං වා චිත්තං විමුත්තං චිත්තනති පජානාති. අවිමුත්තං වා චිත්තං අවිමුත්තං චිත්තනති පජානාති.

77. සෙය්‍යථාපි මහාරාජ ඉප්ථි වා පුරිසො වා දහරො වා යුචා මණ්ඩකකජාතිකො ආදසෙ වා පරිසුඤ්ඤා පරියොදානෙ අවෙඡ්ච වා උදකප්පනෙත සකං මුඛතිමිත්තං පච්චවෙකඛමානො සකණ්ණිකං වා සකණ්ණිකනති ජානෙය්‍ය, අකණ්ණිකං වා අකණ්ණිකනති ජානෙය්‍ය-

මහරජ, මෙය ද පලමු දැන්වුණු සාන්දූෂටික ශ්‍රාමණ්‍ය ඵලයනට වඩා මනෝඥ වූ වඩා උතුම් වූ සාන්දූෂටික ශ්‍රාමණ්‍ය ඵලයෙකි.

74. හේ මෙසේ සමාහිත සිත පිරිසිදු කළේ, දිප්තිමත් වූ කළේ, කෙලෙස් රහිත වූ කළේ, උපකෙලය පහ වූ ගිය කළේ, මාදු වූ කළේ, කමණ්‍ය වූ කළේ, සිටි කළේ, නිශ්චල බවට පැමිණි කළේ, දිව්‍ය ශ්‍රෝත්‍රාධාතුව පිණිස (=දිවකන් නුවණ පිණිස) සිත යොමු කෙරෙයි, නැඹුරු කෙරෙයි, හේ පිරිසිදු වූ, මිනිසුන්ගේ ශ්‍රවණෝපචාරය ඉක්මවා සිටි දිව කන්න් දිව්‍ය වූ ද, මානුෂක වූ ද, දුරු වූ ද ලං වූ ද යන ද්විවිධ ශබ්ද ම අසයි.

75. මහරජ, යම්සේ මිනිසෙක් දික් මහකට පිළිපන්නේ ද, හේ බෙරහඬන් මිනිඟුබෙර හඬන් පණාබෙර හඬන් ගැටබෙර හඬන් යම් සේ අසන්නේ ද, ඒ අසන ඔහුට 'මේ බෙර හඬයි කියාත් මේ මිනිඟුබෙර හඬයි කියාත් මේ සක් පණාබෙර ගැටබෙර හඬයි' කියාත් මෙසේ සිතෙක් වන්නේ ද, මහරජ ඵලද්දෙන් ම මහණ තෙමේ මෙසේ සමාහිත වූ සිත පිරිසිදු වූ කළේ, දිප්තිමත් වූ කළේ, කෙලෙස් රහිත වූ කළේ, උපකෙලය පහ වූ ගිය කළේ, මාදු වූ කළේ, කමණ්‍ය (කමණ්‍යම) වූ කළේ, සිටි කළේ, නිශ්චල බවට පැමිණි කළේ, දිව්‍ය ශ්‍රෝත්‍රාධාතුව පිණිස සිත යොමු කෙරෙයි, නැඹුරු කෙරෙයි. හේ පිරිසිදු වූ, මිනිසුන්ගේ ශ්‍රවණෝපචාරය ඉක්මවා වූ දිව කන් නුවණින් දිව්‍ය වූත් මානුෂක වූත් දුරු වූත් ලඟා වූත් ද්විවිධ ශබ්ද අසයි.

මහරජ, මේ ද පලමු කී සාන්දූෂටික ශ්‍රාමණ්‍ය ඵලයනට වඩා මනෝඥ වූ වඩා උතුම් වූ සාන්දූෂටික ශ්‍රාමණ්‍ය ඵලයෙකි.

76. හේ තෙමේ මෙසේ එකඟ වූ සිත පිරිසිදු වූ කළේ, දිප්තිමත් වූ කළේ, කෙලෙස් රහිත වූ කළේ, උපකෙලය පහ වූ ගිය කළේ, මාදු වූ කළේ, කමණ්‍යම වූ කළේ, සිටි කළේ, නිශ්චල බවට පැමිණි කළේ, චේතස්පරිච්ඡේදනය පිණිස (=අනුන්ගේ සිත් පිරිසිදු දන්නා නුවණ පිණිස) සිත යොමු කෙරෙයි, නැඹුරු කෙරෙයි. හේ අන් සන්තියන්ගේ අන් පුද්ගලයන්ගේ සිත සියසිතින් පිරිසිදු දැනී. රාග සහිත සිත රාග සහිත සිතැ සි ද දැනී. රාග රහිත සිත රාග රහිත සිතැ සි ද දැනී. දෝෂ සහිත සිත දෝෂ සහිත සිතැ සි ද දැනී. දෝෂ රහිත සිත දෝෂ රහිත සිතැ සි ද දැනී. මෝහ සහිත සිත මෝහ සහිත සිතැ සි ද දැනී. මෝහ රහිත සිත මෝහ රහිත සිතැ සි ද දැනී. සංක්ෂිප්ත (=නැකුළුණු) සිත නැකුළුණු සිතැ සි ද දැනී. වික්ෂිප්ත (=විසුරුණු) සිත විසුරුණු සිතැ සි ද දැනී. මහද්ගත සිත මහද්ගත සිතැ සි ද දැනී. අමහද්ගත සිත අමහද්ගත සිතැ සි ද දැනී. සෝතතර සිත සෝතතර සිතැ සි ද දැනී. අනුතතර සිත අනුතතර සිතැ සි ද දැනී. සමාහිත සිත සමාහිත සිතැ සි ද දැනී. අසමාහිත සිත අසමාහිත සිතැ සි ද දැනී. විමුක්ත (=මිදුණු) සිත විමුක්ත සිතැ සි ද දැනී. අවිමුක්ත (නොමිදුණු) සිත අවිමුක්ත සිතැ සි ද දැනී.

77. මහරජ, යම්සේ සැරසෙන සුලු සත්‍රියක් හෝ පුරුෂයෙක් හෝ ලදරුවෙක් හෝ කරුණයෙක් හෝ පිරිසිදු දිප්තිමත් කැම පතෙක හෝ පහන් දිය බඳුනෙක හෝ සිය මුව සටහන පිරික්සා බලන්නේ තල-කැලැල් ආදී දෙස් ඇති තැන් සදෙස් තැනැ සි දන්නේ ද, එකී දෙස් තැනි තැන දෙස් නැතැ සි දන්නේ ද-

ඵච්චෙච ඛො මහාරාජ තිකඛු ඵචං සමාහිතෙ විතො පරිසුඤ්ඤා පරියොදානෙ අනඛගණේ විගතූපකකිලෙසෙ මුදුභුතෙ කමමනියෙ සීතෙ ආනෙඤ්ජ්ජපතො වෙතොපරියඤ්ඤාය විතො අභිනිහරති අභිනිනාමෙති.

සො පරසනනානං පරපුගලානං වෙතසා වෙතො පරිච්ච පජානාති: සරාගං වා විතං සරාගං විතනනති පජානාති. විහරාගං වා විතං විහරාගං විතනනති පජානාති. සදෙසං වා විතං සදෙසං විතනනති පජානාති. විහදෙසං වා විතං විහදෙසං විතනනති පජානාති සමොහං වා විතං සමොහං විතනනති පජානාති විහමොහං වා විතං විහමොහං විතනනති පජානාති. සඛිඛිතං වා විතං -පෙ- පිකඛිතං වා විතං -පෙ- මහගහනං වා විතං -පෙ- අමහගහනං වා විතං -පෙ- සඋතතරං වා විතං -පෙ- අනුතතරං වා විතං -පෙ- සමාහිතං වා විතං -පෙ- අසමාහිතං වා විතං -පෙ- විමුතතං වා විතං විමුතතං විතනනති පජානාති අවිමුතතං වා විතං අවිමුතතං විතනනති පජානාති.

ඉදමපි ඛො මහාරාජ සඤ්චිකිකං සාමඤ්ඤඵලං පුරිමෙහි සඤ්චිකිකෙහි සාමඤ්ඤඵලෙහි අභිකකනනතරඤ්ච පණිතතරඤ්ච.

78. සො ඵචං සමාහිතෙ විතො පරිසුඤ්ඤා පරියොදානෙ අනඛගණේ විගතූපකකිලෙසෙ මුදුභුතෙ කමමනියෙ සීතෙ ආනෙඤ්ජ්ජපතො පුබ්බෙ- නිවාසානුස්සතිඤ්ඤාය විතං අභිනිහරති අභිනිනාමෙති. සො අනෙකවිහිතං පුබ්බෙතිවාසං අනුස්සරති සෙය්‍යපීදං: ඵකමපි ජාතියො දො'පි ජාතියො නිසෙය්‍යා'පි ජාතියො වනසෙය්‍යා'පි ජාතියො පඤ්ච'පි ජාතියො දස'පි ජාතියො විසමපි ජාතියො තිංසමපි ජාතියො වතතාරීසමපි ජාතියො ජාතිසතමපි ජාතිසතස්සමපි ජාතිසතසහස්සමපි අනෙකෙ'පි සංවට්ටකපෙස අනෙකෙ'පි විවට්ටකපෙස අනෙකෙ'පි සංවට්ටවිවට්ටකපෙස අමුත්‍රාසිං ඵචංනාමො ඵචංගොතොනා ඵචංවණේණා ඵචමාතාරො ඵචං සුබ්බකකි- පටිසංවෙදී ඵචමායුපරියනොනා. සො තතො චුතො අමුත්‍ර උපපාදිං තත්‍රාපාසිං ඵචංනාමො ඵචංගොතොනා ඵචංවණේණා ඵචමාතාරො ඵචං- සුබ්බකකිපටිසංවෙදී ඵචමායුපරියනොනා. සො තතො චුතො ඉධුපපනොනා'ති. ඉති සාකාරං සඋදෙදසං අනෙකවිහිතං පුබ්බෙතිවාසං අනුස්සරති.

79. සෙය්‍යථාපි මහාරාජ පුරිසො සකමනා ගාමා අඤ්ඤං ගාමං ගච්චේය්‍ය තමනා'පි ගාමා අඤ්ඤං ගාමං ගච්චේය්‍ය. සො තමනා ගාමා සකඤ්ඤච ගාමං පච්චාගච්චේය්‍ය. තස්ස ඵචමස්ස: 'අහං ඛො සකමනා ගාමා අමුං ගාමං අගච්චං තත්‍ර ඵචං අට්ඨාසිං ඵචං නිසීදිං ඵචං අභාසිං ඵචං තුණ්හි අභොසිං. තමනා'පි ගාමා අමුං ගාමං අගච්චං තත්‍රාපි ඵචං අට්ඨාසිං ඵචං නිසීදිං ඵචං අභාසිං ඵචං තුණ්හි අභොසිං. සො'මහි තමනා ගාමා සකඤ්ඤච ගාමං පච්චාගතො'ති.

මහරජ, එ පරිද්දෙන් ම මහණ තෙමේ මෙසේ සමාහිත වූ සිත පිරිසිදු වූ කල්හි, දීප්ත වූ කල්හි, කෙලෙස් නැති කල්හි, උපකෙලය පහ වූ ගිය කල්හි, මාදු වූ කල්හි, කමිණ්‍යම වූ කල්හි, සිටි කල්හි, නිශ්චල බවට පැමිණි කල්හි, පරසිත් දන්තා නුවණ පිණිස සිත යොමු කෙරෙයි, තැඹුරු කෙරෙයි.

හේ අන් සතුන්ගේ, අන් පුභුලන්ගේ සිත සියසිතින් පිරිසිදු දැනී. සරාග සිත සරාග සිතැ සි ද දැනී. විතරාග සිත විතරාග සිතැ සි ද දැනී. සඤ්ඤ සිත සඤ්ඤ සිතැ සි ද දැනී, විනඤ්ඤ සිත විනඤ්ඤ සිතැ සි ද දැනී. සමෝභ සිත සමෝභ සිතැ සි ද දැනී, විනමෝභ සිත විනමෝභ සිතැ සි ද දැනී. සංකම්පිත සිත සංකම්පිත සිතැ සි ද දැනී. විකම්පිත සිත විකම්පිත සිතැ සි ද දැනී. මහද්ගන සිත මහද්ගන සිතැ සි ද... අමහද්ගන සිත අමහද්ගන සිතැ සි ද... සෝත්තර සිත සෝත්තර සිතැ සි ද... අනුත්තර සිත අනුත්තර සිතැ සි ද... සමාහිත සිත සමාහිත සිතැ සි ද... අසමාහිත සිත අසමාහිත සිතැ සි ද... විමුක්ත සිත විමුක්ත සිතැ සි ද... අවිමුක්ත සිත අවිමුක්ත සිතැ සි ද දැනී.

මහරජ, මේ ද පලමු දුක්වුණු සාන්ද්‍රෂටික ශ්‍රාමණ්‍යඵලයනට වඩා මනෝඥ, වඩා උතුම්, සාන්ද්‍රෂටික ශ්‍රාමණ්‍ය ඵලයෙකි.

78. හෙ තෙමේ මෙසේ සමාහිත සිත පිරිසිදු කල්හි, දීප්ත වූ කල්හි, කෙලෙස් නැති වූ කල්හි, උපකෙලය පහ වූ ගිය කල්හි, මාදු වූ කල්හි, කමිණ්‍යම වූ කල්හි, සිටි කල්හි, නිශ්චල බවට පත් කල්හි, පුළුච්චාසානු-සමානී ඥානය (=පෙර වුසු කඳ පිළිවෙල දක්නා නුවණ) ලබනු පිණිස සිත යොමු කෙරෙයි. හේ එක් ජාතියක් ද ජාති දෙකක් ද ජාති තුනක් ද ජාති සතරක් ද ජාති පසක් ද ජාති දසයක් ද ජාති විස්සක් ද ජාති නිසක් ද ජාති සතලිසක් ද ජාති පනසක් ද ජාති සියක් ද ජාති දහසක් ද ජාති සූවකසක් ද, බොහෝ සංවථී කල්ප ද, බොහෝ විවථී කල්ප ද, බොහෝ සංවථී විවථී කල්ප ද, “අසෝ තන්ති මේ නමි ඇතියෙමි වීම්. මේ ගොන් ඇතියෙමි වීම්. මෙ බදු පැහැ ඇතියෙමි වීම්. මෙ බදු ආහාර ඇතියෙමි වීම්. මෙ බදු සුව දුක් විදින්නෙමි වීම්. මෙ බදු (මෙතෙක්) ආයු කෙලවර කොටැතියෙමි වීම්. ඒ මම එයින් සැවැ අසෝ තැන උපනිමි. එහි ද මේ නමි ඇතියෙමි වීම්. මෙ ගොන් ඇතියෙමි වීම්. මෙ බදු පැහැ සටනන් ඇතියෙමි වීම්. මෙ බදු ආහාර ඇතියෙමි වීම්. මෙ බදු සුවදුක් විදින්නෙමි වීම්. මෙතෙක් ආයු සීමාවක් ඇතියෙමි වීම්. ඒ මම එයින් සැව මෙහි උපනිමි”යි මෙසේ අන්තර්විධ වූ පෙරු වුසු කඳ පිළිවෙල සිහි කෙරෙයි. මෙසේ වණ්ද වෘයෙන් ආකාර සහිත වූ නමි ගොන් විසින් උද්දේය සහිත වූ බහුවිධ වූ පුළුච්චාසය සිහි කෙරෙයි.

79. මහරජ, යම්සේ පුරුෂයෙක් සිය ගමන් අන් ගමකට යන්නේද, ඒ ගමනුත් අන් ගමකට යන්නේද, (නැවත) හේ ඒ ගමන් සිය ගමට ම පෙරලා එන්නේද, එසේ වූ ඔහුට “මම වූ කලී සිය ගමන් අසෝ ගමට ගියෙමි. එහි මෙසේ සිටියෙමි, මෙසේ උන්තෙමි, මෙසේ කිමි, මෙසේ නිහඬ වීමි. ඒ ගමනුත් අසෝ ගමට ගියෙමි. එහි ද මෙසේ සිටියෙමි, මෙසේ උන්තෙමි, මෙසේ කිමි, මෙසේ නිහඬ වීමි. ඒ මම ඒ ගමන් සිය ගමට ම පෙරලා ආයෙමි වෙමි”යි ඔහුට මෙ බදු සිතෙක් වන්නේද-

එවමෙව බො මහාරාජ භික්ඛු එවං සමාහිතෙ විතෙත පරිසුද්ධො පරියොදානෙ අනඛගණේ විගතූපකකිලෙසෙ මුදුභූතෙ කමමනියෙ සිතෙ ආනෙඤ්ජප්පතෙත පුබ්බෙතිවාසානුස්සන්ඤ්ඤාය විතතං අභිනීභරති අභිනීනනාමෙති. සො අනෙකච්චිතං පුබ්බෙතිවාසං අනුස්සරති සෙය්‍යපීදං: එකමපි ජාතීං දො'පි ජාතියො තිස්සො'පි ජාතියො වනස්සො'පි ජාතියො පඤ්ච'පි ජාතියො දස'පි ජාතියො විසමපි ජාතියො තිංසමපි ජාතියො වනතාරීසමපි ජාතියො පඤ්ඤාසමපි ජාතියො ජාතිසනමපි ජාතිසහස්සමපි ජාතිසහසහස්සමපි අනෙකෙ'පි සංවට්ටකප්පෙ අනෙකෙ'පි විවට්ටකප්පෙ අනෙකෙ'පි සංවට්ටවිවට්ටකප්පෙ අමුත්‍රාසිං එවංනාමො එවංගොතො එවංවණේණා එවමාහාරො එවංසුබදුකකපටිසංවෙදී එවමායුපරියනො, සො තතො චුතො අමුත්‍ර උපපාදිං තානුපාසිං එවංනාමො එවගොතො එවංවණේණා එවමාහාරො එවංසුබදුකකපටිසංවෙදී එවමායුපරියනො, සො තතො චුතො ඉබ්බප්පනො'ති ඉති සාකාරං සඋදෙදුසං අනෙකච්චිතං පුබ්බෙතිවාසං අනුස්සරති.

ඉදමපි බො මහාරාජ සන්දිට්ඨිකං සාමඤ්ඤඵලං පුරිමෙහි සන්දිට්ඨිකෙහි සාමඤ්ඤඵලෙහි අභිකකනනතරඤ්ච පණීතතරඤ්ච.

80. සො එවං සමාහිතෙ විතෙත පරිසුද්ධො පරියොදානෙ අනඛගණේ විගතූපකකිලෙසෙ මුදුභූතෙ කමමනියෙ සිතෙ ආනෙඤ්ජප්පතෙත සත්තානං චුතූපපාතඤ්ඤාය විතතං අභිනීභරති අභිනීනනාමෙති. සො දිබ්බෙන වකඛුතා විසුද්ධිත අතිකකනනමානුසකෙන සතෙත පස්සති වචමානෙ උපපජ්ජමානෙ භිතෙ පණීතෙ සුවණේණ දුබ්බණේණ සුගතෙ දුගගතෙ යථාකමමුපගෙ සතෙත පජානාති: 'ඉමෙ වත භොනො සත්තා කායදුච්චරිතෙන සමනනාගතා වචීදුච්චරිතෙන සමනනාගතා මනොදුච්චරිතෙන සමනනාගතා අරියානං උපවාදකා මිච්ඡාදිට්ඨිකා මිච්ඡාදිට්ඨිකමමසමාදානා, තෙ කායස්ස හෙද පරමමරණා අපායං දුගගතිං විනිපාතං තීරයං උපපන්නා, ඉමෙ වා පන භොනො සත්තා කායසුචරිතෙන සමනනාගතා වචීසුචරිතෙන සමනනාගතා මනොසුචරිතෙන සමනනාගතා අරියානං අනුපවාදකා සමමාදිට්ඨිකා සමමාදිට්ඨිකමමසමාදානා, තෙ කායස්ස හෙද පරමමරණා සුගතිං සගතං ලොකං උපපන්නා'ති. ඉති දිබ්බෙන වකඛුතා විසුද්ධිත අතිකකනනමානුසකෙන සතෙත පස්සති වචමානෙ උපපජ්ජමානෙ භිතෙ පණීතෙ සුවණේණ දුබ්බණේණ සුගතෙ දුගගතෙ යථාකමමුපගෙ සතෙත පජානාති.

මහරජ, ඵ පරිද්දෙන් ම මහණ තෙමේ මෙසේ සමාහිත සිත පිරිසිදු කල්හි, දීප්ත කල්හි, කෙලෙස් රහිත කල්හි, උපකෙලශ පහ වැ ගිය කල්හි, මාදු වූ කල්හි, කමිණ්‍යම වූ කල්හි, සිටි කල්හි, නිශචල බවට පැමිණි කල්හි, පෙර වුසු කඳ පිලිවෙල සිහි කරන නුවණ පිණිස සිත මොනොවට යොමු කෙරෙයි, මොනොවට නැඹුරු කෙරෙයි, හේ “අසෝ තන්ති මේ නම් ඇතියෙම් වීම්, මෙ බඳු ගොත් ඇතියෙම් වීම්, මෙ බඳු පැහැ ඇතියෙම් වීම්, මෙ බඳු ආහාර ඇතියෙම් වීම්, මෙ බඳු සුවදුක් විඳුනෙම් වීම්, මෙ බඳු ආයු සීමා ඇතියෙම් වීම්, ඵ මම ඵසින් සැව අසෝ කැන උපනිමි. ඵහි ද මේ නම් ඇතියෙම්, මෙ නම් ගොත් ඇතියෙම්, මෙ බඳු පැහැසටහන් ඇතියෙම්, මෙ බඳු ආහාර ඇතියෙම්, මෙ බඳු සුවදුක් විදින්නෙම් වීම්, මෙතෙක් ආයු සීමා ඇතියෙම් වීම්, ඵ මම ඵසින් සැවැ මෙහි උපනිමි”යි මෙසේ ඵක් ජාතියක් ද, ජාති දෙකක් ද, ජාති භූතක් ද, ජාති සතරක් ද, ජාති පනසක් ද, ජාති සියයක් ද, ජාති දහසක් ද, ජාති සූවහසක් ද, බොහෝ සංවහී කල්ප ද, බොහෝ විවහී කල්ප ද, බොහෝ සංවහී විවහී කල්ප ද සි මෙසේ අනේකවිධ වූ පෙර වුසු කඳ පිලිවෙල සිහි කෙරෙයි. මෙ පරිද්දෙන් ආකාර සහිත වූ උද්දේශ සහිත වූ පෙර වුසු නොයෙක් වැදූරුම් කඳ පිලිවෙල සිහි කෙරෙයි.

මහරජ, මේ ද පළමු දුක්වුණු සාන්දූෂටික ශ්‍රාමණ්‍යඵලයනට වඩා මනෝඥ වූ වඩා උතුම් වූ සාන්දූෂටික ශ්‍රාමණ්‍යඵලයෙකි.

80. හේ මෙසේ සමාහිත සිත පිරිසිදු වැ දීප්ත වැ කෙලෙස් නැතිවැ උපකෙලශ පහ වැ මාදු වැ කමිණ්‍යම වැ සසීත වැ නිශචල බවට පැමිණි කල්හි, සත්තියන්ගේ ව්‍යුති උපපත්ති දක්නා නුවණ පිණිස සිත යොමු කෙරෙයි, නැඹුරු කෙරෙයි. හේ පිරිසිදු වූ, මිනිසුන්ගේ දැයින්පවාරය ඉක්මැ දුක්කැ හැකි දිවැසින්, “අහෝ! මේ භවත් සත්තියෝ කාය-දුඤ්චරිතයෙන් සමන්විතයහ, වාන්දුඤ්චරිතයෙන් සමන්විතයහ, මනෝදුඤ්චරිතයෙන් සමන්විතයහ, ආර්යෝපවාද කලහ, මිසදිටු ගතුවහ, මිසදිටු වශයෙන් ගත් මිථ්‍යාවුහ ඇතියහ. ඵ මොහු කරජ කය බිඳීමෙන් මරණින් මදු, සැපයෙන් පහ වූ, දුෂටකමී හේතුයෙන් හටගත් ගතිය වූ, (කමීයට තමන් පරවශ බැවින්) තමනට අවශ්‍ය වැ වැටෙන කැන වූ නිරයට වන්නහ. මේ භවත් සත්තියෝ වූ කලි කායසූවරිතයෙන් සමන්විතයහ, වාන්දුචරිතයෙන් සමන්විතයහ, මනාසූවරිතයෙන් සමන්විතයහ, ආර්යනට උපවාද නො කලහ, සමිදිටු ගත්තහ, සමිදිටු වශයෙන් ගත් ශීලාදිය ඇත්තහ. ඵ මොහු කාබුත් මරණින් මතු ශෝභන වූ ගති ඇති සග ලොවට වන්නහ”යි මරණසන්න වූ ද, ඵකෙණෙහි පිලිසද, ගත්තා වූ ද හිත වූ ද, උසස් වූ ද, මනා පැහැ සටහන් ඇති වූ ද, නොමනා පැහැ සටහන් ඇති වූ ද, සුගතියට පැමිණියා වූ ද, දුගතියට පැමිණියා වූ ද, කමීය වූ පරිදි ඵ ඵ භවයට ගියා වූ සත්තියන් දකී. මෙසේ හේ පිරිසිදු වූ මානුෂක විෂය ඉක්මැ පැවැති දිවැසින් හිත ප්‍රණීත, සුවණ් දුචණ්, සුගත දුර්ගත, සත්තියන් දකී. කමීය වූ පරිදි ඵ ඵ භවය කරා ඵලැමැ සිටි සත්තියන් දකී.

81. සෙය්‍යථාපී මහාරුජ මජ්ඣෙකි සිංහාටකෙ පාසාදො, නඤ්ච වකඛුමා පුරිසො සිනො පසෙය්‍ය මනුසෙය්‍ය ගෙනං පවිසනොඤ්ච රථියා චීතිසඤ්ච-රනොඤ්ච මජ්ඣෙකි සිංහාටකෙ නිසිනොඤ්ච, නසස් ඵවමසස්; ඵනෙ මනුසස්, ගෙනං පවිසනති. ඵනෙ නිකඛමනති. ඵනෙ රථියා චීතිසඤ්චරනති. ඵනෙ මජ්ඣෙකි සිංහාටකෙ නිසිනොඤ්ච.

ඵවමෙව ඛො මහාරුජ භික්ඛු ඵවං සමාහිනෙ විනෙත පරිසුඤ්ඤො පරියොදනෙ අනඛගණේ විගතූපකකිලෙසෙ මුදුභුතෙ කමමනියෙ සිනෙ ආනෙඤ්ඤප්පනොත සත්තානං වුතූපපානඤ්ඤාය චිත්තං අභිනීභරති අභිනීනනාමෙති. සො දිබ්බෙන වකඛුනා විසුඤ්ඤන අතිකකනනමානු-සකෙන සනෙත පසස්ති ඵවමානෙ උපපජ්ජමානෙ භීනෙ පණීනෙ සුවණේණ දුබ්බණේණ සුගතෙ දුගතෙ යථාකමමුපගෙ සනෙත පජානාති: ‘ඉමෙ වත නොනොතා සත්තා කායදුච්චරිතෙන සමනනාගතා වච්චිදුච්චරිතෙන සමනනාගතා මනොදුච්චරිතෙන සමනනාගතා අරියානං උපවාදකා භවජාදිට්ඨිකා මච්චජාදිට්ඨිකමමසමාදනා. තෙ කායස්ස හෙද පරමමරණා අපායං දුගතතිං විනිපාතං නිරයං උපපන්නා. ඉමෙ වා පන නොනොතා සත්තා කායසුවරිතෙන සමනනාගතා වච්චිසුවරිතෙන සමනනාගතා මනොසුවරිතෙන සමනනාගතා අරියානං අනුපවාදකා සමමාදිට්ඨිකා සමමාදිට්ඨිකමමසමාදනා. තෙ කායස්ස හෙද පරමමරණා සුගතිං සගගං ලොකං උපපන්නා’ති. ඉති දිබ්බෙන වකඛුනා විසුඤ්ඤන අතිකකනන-මානුසකෙන සනෙත පසස්ති ඵවමානෙ උපපජ්ජමානෙ භීනෙ පණීනෙ සුවණේණ දුබ්බණේණ සුගතෙ දුගතෙ යථාකමමුපගෙ සනෙත පජානාති.

ඉදමපි ඛො මහාරුජ සඤ්චිට්ඨිකං සාමඤ්ඤඵලං පුරිමෙහි සඤ්චිට්ඨිකෙහි සාමඤ්ඤඵලෙහි අතිකකනනතරඤ්ච පණීතතරඤ්ච.

82. සො ඵවං සමාහිනෙ විනෙත පරිසුඤ්ඤො පරියොදනෙ අනඛගණේ විගතූපකකිලෙසෙ මුදුභුතෙ කමමනියෙ සිනෙ ආනෙඤ්ඤප්පනොත ආසවානං බයඤ්ඤාය චිත්තං අභිනීභරති අභිනීනනාමෙති සො ඉදං දුක්ඛගති යථාභූතං පජානාති. අයං දුක්ඛසමුදයො’ති යථාභූතං පජානාති. අයං දුක්ඛනිරෝධො’ති යථාභූතං පජානාති. අයං දුක්ඛනිරෝධගාමිනීපටිපදා’ති යථාභූතං පජානාති. ඉමෙ ආසවා’ති යථාභූතං පජානාති. අයං ආසව-සමුදයො’ති යථාභූතං පජානාති. අයං ආසවනිරෝධො’ති යථාභූතං පජානාති. අයං ආසවනිරෝධගාමිනීපටිපදා’ති යථාභූතං පජානාති. නසස් ඵවං ජානනො ඵවං පසස්නො කාමාසවාපි චිත්තං විමුච්චති භවාසවාපි චිත්තං විමුච්චති අවිජ්ජාසවාපි චිත්තං විමුච්චති. විමුත්තසමිං විමුත්තමති ඤ්ඤාණං හොති. ඛිණ්ණා ජාති වුසිතං බුභමචරියං කතං කරණීයං නාපරං ඉඤ්චනනායාති පජානාති.

81. මහරජ, යම්සේ සතර මං හන්දියෙක මහල් සහිත ගෙයෙක් වන්නේ ද, එහි උඩු මහලෙහි ඇස් ඇති පුරුෂයෙක් සිටියේ ගෙට පිවිසෙනවුනුන් ගෙන් නික්මෙනවුනුන් විවිධෙහි ඇත මෑත යන එන - වුනුන්, සිටුමං හන්දිය මැද හුන්නවුනුන් දක්වේ ද, ඒ දක්නා ඔහුට “මේ මිනිස්සු ගෙට පිවිසෙත්, මේ මිනිස්සු ගෙන් නික්මෙත්, මේ මිනිස්සු විදියෙහි ඇත මෑත යෙත්, මොහු සිටුමංහන්දිය මැද උන්නෝ වෙත් යැ”යි මෙසේ සිතෙක් වන්නේ ද-

මහරජ, එපරිදි ම මහණ තෙමේ මෙසේ සමාහිත සිත පිරිසිදු වැ දීප්තමත් වැ කෙලෙස් නැති වැ උපකෙලය පහ වැ මාදු වැ කමිණ්‍යම වැ ස්විත වැ නිශ්චල බවට පැමිණි කල්හි, සත්කයන්ගේ ව්‍යුති උපපනති දක්නා නුවණ ලබනු පිණිස සිත යොමු කෙරෙයි, නැඹුරු කෙරෙයි. හේ මානුෂික විෂයය ඉක්ම වූ පිරිසිදු වූ දිවැසින් “අහෝ මේ හවත් සත්තු කායදුශ්චරිතයෙන් සමන්විතයහ, වාග්දුශ්චරිතයෙන් සමන්විතයහ, මනෝ- දුශ්චරිතයෙන් සමන්විතයහ, ආසීයනට උපවාද කලහ, මිසදිටුවහ, මිසදිටු වශයෙන් ගත් වුත ඇතියහ. ඒ මොහු කා බුන් මරණින් මතු, සැපයෙන් පහ වූ, දුෂට කමියෙන් උපන් ගතිය වූ, තමතට තමන් අවශ්‍ය වැ වැටෙන තැන වූ, තිරයට වන් වූ. එහෙත් මේ හවත් සත්කයෝ වූ කලී කායසුචරිතයෙන් සමන්විතයහ, වාක්සුචරිතයෙන් සමන්විතයහ, මනා- සුචරිතයෙන් සමන්විතයහ, ආසීයනට උපවාද නො කලහ, සම්දිටු ගත්තහ, සම්දිටු විසින් ගත් ශිලාදිය ඇත්තහ. මොහු කා බුන් මරණින් මතු, යෝහන ගති ඇති සග ලොවට වන්නාහ”යි මෙසේ මරණාසන්න වූ ද, එකෙණෙහි පිලිසිදු ගත්තන් වූ ද, පහත් වූ ද, උසස් වූ ද, මනා පැනැ සටහන් ඇති වූ ද, නොමනා පැනැ සටහන් ඇති වූ ද, සුගතියට පැමිණියන් වූ ද, කමිය වූ පරිදි ඒ ඒ භවයට ගිය සත්කයන් දකී. මෙසේ පිරිසිදු වූ, මානුෂික විෂයය ඉක්ම පැවැති දිවැසින්, හිත ප්‍රණීත, සුවණි, දුෂිණි සුගත දුගීත සත්කයන් දකී. කම් වූ පරිදි ඒ ඒ භවය කරා එලැඹී සිටි සත්කයන් දකී.

මහරජ, මේ ද පලමු දැක්වුණු සාන්දූෂටික ශ්‍රාමණ්‍යඵලයනට වඩා මනෝඥ වූ, වඩා උතුම් වූ, සාන්දූෂටික ශ්‍රාමණ්‍ය ඵලයෙකි.

82. හේ මෙසේ සමාහිත සිත පිරිසිදු වැ දීප්ත වැ නිකෙලෙස් වැ උපකෙලය පහ වැ මාදු වැ කමිණ්‍යම වැ ස්විත වැ නිශ්චල බවට පැමිණි කල්හි, ආසුවයන්ගේ ඝ්‍රයය (විනාශය) පිණිස සිත මොනොවට යොමු කෙරෙයි, මොනොවට නැඹුරු කෙරෙයි. (එසේ වූ) හෙ තෙමේ ‘මේ දුකැ’ යි ඇති සැටි ලෙස දකී. ‘මේ දුක් ඉපැත්මට කාරණයැ’ යි ඇති සැටි ලෙස දකී. ‘මේ දුක් වැනැස්මැ’ යි (=දුක් නැස්මට අරමුණු වන නිවනැ’යි) ඇති සැටි ලෙස දකී, ‘මේ දුක් වැනැස්මට පමුණුවන පිලිවෙතැ’යි ඇති සැටි ලෙස දකී. ‘මොහු ආසුවයෝ යැ’යි ඇති සැටියෙන් දකී. මේ ආසුවයන් ඉපැදීමට කරුණැ’යි ඇති සැටියෙන් දකී. ‘මේ ආසුවතිරෝධ යැ’ යි (=ආසුවයන් වැනැස්මට ප්‍රත්‍යය වන නිවනැ’යි) ඇති සැටියෙන් දකී. ‘මේ ආසුවතිරෝධාගමිනී ප්‍රතිපනති යැ’ යි ඇති සැටියෙන් දකී. මෙසේ දන්නා මෙසේ දක්නා ඔහුගේ සිත කාමාසුවය කෙරෙන් ද මිදේ. ඔහු සිත භවාසුවය කෙරෙන් ද මිදේ. (ඔහු) සිත අවිදුසුවය කෙරෙන් ද මිදේ. (එසේ සිත මිදුණු කල්හි ‘මා සිත ආසුව කෙරෙන්’ මිදුණේ යැ’ යි (ප්‍රත්‍යවේෂණ) ඥානය වේ. භවෝත්පත්තිය ක්‍ෂීණ විය (හෙවත් නැවැත භවයෙහි නොඋපදනා ස්වභාවයට පැමිණියෙහි), ‘මහ බඹසර වැස නිමැවිණි. (සිටු සස්ති සතර මගින් කල යුතු සොලොස් වැදෑරුම්) කිය කොටැ නිමැවිණි. මේ බව පිණිස (=මේ කෙලයඝ්‍රයය පිණිස) යලි දු කටයුතු දූයෙක් නැතැ’යි හේ දකී.

83. සෙය්‍යථාපි මහාරාජ පබ්බතසබ්බෙපෙ උදකරහදො අවෙණා විප්පසනො අනාවිලො. තත්ඵ චකක්ඛමා පුරිසො තීරෙ සීනො පසෙසය්‍ය සිප්පිසම්බුකම්පි සකකිරකඨලම්පි මච්ඡගුම්බම්පි චරන්තම්පි ත්ථස්සන්තම්පි. තස්ස ඵවමස්ස: අයං බො උදකරහදො අවෙණා විප්පසනො අනාවිලො. තත්‍ර- මෙ සිප්පිසම්බුකා'පි සකකිරකඨලා'පි මච්ඡගුම්බා'පි චරන්තිපි ත්ථස්සන්තිපිති.

ඵවමෙව බො මහාරාජ තිකක්ඛ ඵවං සමාහිතෙ විතොන පරිසුද්ධෙ පරියොද්ධෙ අනභගණේ විගතූපකකිලෙසෙ මුදුහුතෙ කම්මනියෙ සීනෙ ආනෙඤ්ජ්ජානො ආසවානං බයඤ්ඤාය චිත්තං අභිනීභරති අභිනීන්තාමෙති. සො ඉදං දුක්ඛනති යථාභූතං පජානාති. අයං දුක්ඛසමුදයො'ති යථාභූතං පජානාති. අයං දුක්ඛනිරොධො'ති යථාභූතං පජානාති. අයං දුක්ඛ- නිරොධගාමිනීපටිපද්දා'ති යථාභූතං පජානාති. ඉමෙ ආසවා'ති යථාභූතං පජානාති. අයං ආසවනිරොධො'ති යථාභූතං පජානාති. අයං ආසව- නිරොධගාමිනීපටිපද්දා'ති යථාභූතං පජානාති.

තස්ස ඵවං ජානතො ඵවං පස්සතො කාමාසවා'පි චිත්තං විමුච්චති, භවාසවා'පි චිත්තං විමුච්චති, අවිජ්ජාසවා'පි චිත්තං විමුච්චති. විමුත්තසම්- විමුත්තමිති ඤ්ඤං හොති. භිණ්ණා ජාති, චුසිතං බුහමචරියං, කතං කරණීයං තාපරං ඉත්ථන්තායාති පජානාති.

ඉදං බො මහාරාජ සන්දිට්ඨිකං සාමඤ්ඤඵලං පුරිමෙති සන්දිට්ඨිකෙති සාමඤ්ඤඵලෙහි අභිකකන්තතරඤ්ච පණීතතරඤ්ච. ඉමසමා ච පන මහාරාජ සන්දිට්ඨිකා සාමඤ්ඤඵලා අඤ්ඤං සන්දිට්ඨිකං සාමඤ්ඤඵලං උත්තරිතරං වා පණීතතරං වා නචීති.

84. ඵවං චුත්තො රාජා මාගධො අජාතසනතු වෙදෙහිපුත්තො භගවන්තං ඵතදවොච: 'අභිකකන්තං භනො, අභිකකන්තං භනො. සෙය්‍යථාපි භනො තිකුජ්ජිතං වා උකකුජ්ජෙය්‍ය, පටිච්ඡන්තං වා විචරෙය්‍ය, මුලුඤ්ඤා වා මග්ගං ආචිකෙධිය්‍ය, අකිකාරෙ වා තෙලපජ්ජොතං ධාරෙය්‍ය චකක්ඛමනො රූපාති දකඛීන්තීති, ඵවමෙව භනො භගවතා අනෙකපරියායෙන ධම්මො පකාසිතො. ඵසාහං භනො භගවන්තං සරණං ගච්ඡාමි, ධම්මඤ්ච භිකක්ඛසම්ඝඤ්ච. උපාසකං මං භගවා ධාරෙතු අජ්ජතග්ගෙ පාණ්ණපෙතං සරණං ගතං. අච්චයොමං භනො අච්චගමා යථාබාලං යථාමුලුඤං යථාඅකුසලං යො'හං පීතරං ධම්මිකං ධම්මරුජානං ඉස්සරියස්ස කාරණා ජීවිතා වොරොපෙසිං. තස්ස මෙ භනො භගවා අච්චයං අච්චයතො පටිගගණනාතු ආයතිං සංවරුයා'ති.

83. මහරජ, යම්සේ කඳු මුදුනෙකැ වූ පහන් වූ, වෙසෙසින් පහන් වූ, නොකැලැඹුණු (=බොර නො වූ) දිය විලෙක් වන්නේ ද, එහි ඉටුරෙහි ඇස් ඇති මිනිසෙක් සිටියේ, එහි තුලා හැසිරෙන්නා වූත් සිටුනා වූත් සිප්පිබෙල්ලනුත් සක්බෙල්ලනුත් කැටකැබිලිතිත් මන්සාසමුහයාත් දක්නේ ද, (එසේ දක්නා) ඔහුට “මේ දියවිල පහන් ය, වෙසෙසින් පහන් ය, නොකැලැඹුණේ ය. මෙහි මේ සිප්පිනුත් සක්බෙල්ලෝත් කැට කැබිලිතිත් මන්සා සමුහයෝත් හැසිරෙන්නෝත් සිටින්නෝත් වෙති” යි මෙසේ සිතෙක් වන්නේ ද,

මහරජ, එපරිද්දෙන් ම මහණ තෙමේ මෙසේ සමාහිත සිත පිරිසිදු වැ දීප්තිම වැ, නිකෙලෙස් වැ, උපකෙලය පහ වැ, මාදු වැ, කමිණ්‍ය වැ, සචිත වැ නිශචලතාවට පැමිණි කල්හි ආසුචක්ඛයඤ්ඤාය පිණිස සිත යොමු කෙරෙයි, නැඹුරු කෙරෙයි. හේ ‘මේ දුකැ’යි ඇති සැටියෙන් දැනී, ‘මේ දුකට කරුණැ’යි ඇති සැටියෙන් දැනී. ‘මේ දුක් වැනැස්මැ’යි ඇති සැටියෙන් දැනී. ‘මේ දුක් වැනැස්මට පමුණුවන පිලිවෙතැ’යි ඇති සැටියෙන් දැනී. ‘මොහු ආසුචයහ’යි ඇති සැටියෙන් දැනී. මේ ආසුච-සමුදය යැ (ඉපැදීමට කරුණැ)යි ඇති සැටියෙන් දැනී. ‘මේ ආසුච-නිරෝධයැ’යි ඇති සැටියෙන් දැනී. ‘මේ ආසුචනිරෝධයට පැමිණෙන පිලිවෙතැ’යි අති සැටියෙන් දැනී.

මෙසේ දන්නා, මෙසේ දක්නා, ඔහුගේ සිත කාමාසුචය කෙරෙන් ද මිදේ, භවාසුචය කෙරෙන් ද මිදේ, අවිදුසුචය කෙරෙන් ද මිදේ, මිදුණු කල්හි ‘මිදුණේ යැ’යි දැනීම වේ. භවෝත්පත්තිය කමිණ විය, මාගීඛුතම-වසීය වැස නිමවන ලද්දේ ය, (සිටු සස්ති සිටු මගින්) කලයුතු (සොලොස් වැදුරැම්) කාන්‍යය කොටැ නිමැවිණ. මෙබව පිණිස (=මේ කෙලයක්ඛය පිණිස) කල යුතු අන් කිසිත් නැතැ’යි හේ දැනී.

මහරජ, මේ වූ කලි පලමුවෙන් දැක්වුණු සාන්දූෂටික ශ්‍රාමණ්‍ය-ඵලයනට වඩා මනෝඥ වූ, වඩා උතුම් වූ සාන්දූෂටික ශ්‍රාමණ්‍ය ඵලයෙකි “මහරජ, මේ සාන්දූෂටික ශ්‍රාමණ්‍ය ඵලයෙන් අන්‍ය වූ, මෙයට වඩා මනෝඥ වූ හෝ මෙයට වඩා උතුම් වූ හෝ සාන්දූෂටික ශ්‍රාමණ්‍ය ඵලයෙක් නැතැ” (යි වදාල සේක).

84. මෙසේ වදාල කල්හි මගධෙශවර වෛදේහීපුත්‍ර අජාතකනුරජ තෙම, “වහන්ස, ධම් දේශනාව අභිකාන්ත ය. (අතිමනෝඥ ය.) වහන්ස, ධම් දේශනාව අභිකාන්ත ය. වහන්ස, යම්සේ යැටිකුරු කොට නැඹු (මුහුණින් නැඹු) බඳුනක් උඩුකුරු කරන්නේ හෝ වේ ද, වැසුණු දෑත් වැසුම් හැර දක්වන්නේ හෝ වේ ද, මං මුලා වූවකුට මග කියන්නේ හෝ වේ ද, ‘ඇස් ඇතියෝ රූප දකිනැ’යි අඳුරෙහි තෙල් පහනක් දල්වන්නේ හෝ වේ ද, වහන්ස, එපරිද්දෙන් ම භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් මට නොයෙක් අසුරින් ධම්ම පැවැසිණ. වහන්ස, ඒ මම භාග්‍ය-වතුන් වහන්සේ ද ධම්ම ද භික්ඛු සංඝයා ද සරණ යෙමි. වහන්ස, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මා අද පටන් දිවි හිමි කොට සරණ හිස උපාසකයකු කොට දන්නා සේක් වා. වහන්ස, යම් බඳු මම් සිය පිය වූ දෑහැම් දෑමිටු රජහු ඉසුරු කරැණින් දිවියෙන් තොර කෙලෙමි වේ ද, වහන්ස, ඒ අපරාධය බාලබවට ගැලපෙනසේ මුසුවට අනුරූපසේ අදක්ඛ බවට නිසිසේ මා මැඩගෙන හියේ ය. වහන්ස, මත්තෙහි මා මෙබඳු වරද නොකරනු පිණිස භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මගේ වරද වරද වශයෙන් පිලිගන්නා සේක් වා”යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙබස් පැවැසී ය.

85. නග්ග නිං මහාරුජ අච්චයො අච්චගමා යථාබාලං යථාමූලකං යථාඅක්ඛසලං යො නිං පිතරං ධම්මිකං ධම්මරුජානා ජීවිතා වොරොපෙසි. යතො ච බො නිං මහාරුජ අච්චයං අච්චයතො දීඝවා යථාධම්මං පටිකරොසි. නනො මයං පටිගණ්හාම. වුද්ධි හෙසා මහාරුජ අරියස්ස චිතයෙ යො අච්චයං අච්චයතො දීඝවා යථාධම්මං පටිකරොති ආයනිං සංවරං ආපජ්ජති.

86. ඵචං වුතො රුජා මාගධො අජානසනතු වෙදෙහිපුභොතා භගවනං ඵනදවොච: හන්ද ච දුති මයං හනො ගච්ජාම බහුකිච්චා මයං බහුකරණීයා'ති.

“යස්ස ‘දුති නිං මහාරුජ කාලං මඤ්ඤසී’ති.

අථ බො රුජා මාගධො අජානසනතු වෙදෙහිපුභොතා භගවතො භාසිතං අභිනන්දිතා අනුමොදිතා උට්ඨායාසනා භගවනං අභිවාදෙතා උදකඛිණං කතා උකකාමි.

87. අථ බො භගවා අචිරපකකනනස්ස රඤ්ඤො මාගධස්ස අජාන-සනතුස්ස වෙදෙහිපුභතස්ස භික්ඛු ආමනොසි: බතායං භික්ඛවෙ රුජා, උපනතායං භික්ඛවෙ රුජා, සවායං භික්ඛවෙ රුජා පිතරං ධම්මිකං ධම්මරුජානං ජීවිතා න වොරොපෙස්සථ ඉමස්මිං යෙව ආසනෙ චිරජං චිතමලං ධම්මවකුං උපපජ්ජස්සථාති.

ඉදමවොච භගවා, අභනමනා හෙ භික්ඛු භගවතො භාසිතං අභිනන්දුනති.

සාමඤ්ඤඵලසුභතං නිට්ඨිතං දුතියං.

85. (එවිට භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වදාරන සේක්:)

“මහරජ, යම්බඳු තෝ පිය වූ දෑහැඟි දැමිවූ රජහු දිවියෙන් තොර කෙළෙහි වෙයි ද, එකාන්තයෙන් ඒ වරද බාලබවට අනුරිපින් මුස්බවට අනුරිපින් අකුසලට අනුරිපින් තා ඉක්මැ ගියේ යැ. (මැඩා ගෙන පැවැත්තේ ය.) මහරජ, යම් හෙයකින් යුෂමන් තෙමේ වරද වරද වශයෙන් දැක බිමිය වූ පරිදි පිළියම් කෙරෙහි නම්, යුෂමන්හුගේ ඒ වරද අපි පිළිගනුමිහ (=ඉවසමු). මහරජ, යමෙක් වරද වරද විසින් දැක දහම් වූ පරිදි පිළියම් කරන්නේ නම්, මත්තෙහි එ වැන්නක් නොකරනුවට සංවරයට පැමිණෙන්නේ නම් (=ආයනිසංවරයෙහි පිහිටන්නේ නම්) මෙය ආරීවනයයෙහි (බුදු සස්තෙහි) වාද්‍යිය (=වැඩීම) නම් වේ” යැ යි වදාළ සේක.

86. මෙසේ වදාළ කල්හි වෛදේහිපුත්‍ර මගධෙශවර අජාතශත්‍රු රජ තෙම භාග්‍යවතුන් වහන්සේට “වහන්ස, දැන් අපි යමිහ. අපි බොහෝ කාර්‍ය ඇත්තමෝ බොහෝ කටයුතු ඇත්තමෝ වමිහ”යි කී ය.

“මහරජ, යුෂමන් තෙමේ යම් ගමනකට කල් දැනිති ද එයට යුෂමන් ම කල් දැන ගන්නැ”යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වදාළ සේක.

ඉක්බිත්තෙන් වෛදේහිපුත්‍ර මගධෙශවර අජාතශත්‍රු රජ තෙම භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ වචනය පිළිගෙන අනුමෝදන් වැ උනස්තෙන් නැගිට පැදකුණු කොට නික්මැ ගියේ ය.

87. ඉන් පසු භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෛදේහිපුත්‍ර මගධෙශවර අජාතශත්‍රු රජ නික්මැ ගිය නොබෝ චේලායෙහි හිඤ්ඤන් අමතා, “මහණෙනි, මේ රජ සිය පියා නැසීමෙන් කළ කම්පරාධයෙන් උදුරුලූ උපනිශ්‍රය සම්පත් නැමැති මුල් ඇත්තේ ඉදුරුණේ වෙයි. එහෙයින් ම (නවුවා වූ ප්‍රතිභ්‍යා ඇත්තෙන්) නවුයේ වෙයි. මහණෙනි, ඉදින් මේ රජ දෑහැමි වූ, දෑහැමෙන් රජ බවට පැමිණි පියා ජිවිතයෙන් තොර නො කෙළේ වී නම්, මෙ අස්තෙහි ම (මෙතන්හි දී ම) රාගාදි කෙලෙස් රජස් රහිත, පහ වූ කෙලෙස් මල ඇති දහම් ඇස (සෝවාන්මහනැණ) මොහුට පහළ වූයේ වනැ”යි වදාළ සේක.

භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මෙය වදාළ සේක. එ මහණහු සතුටු සිතැත්තෝ උන්වහන්සේගේ වචනය පිළිගත්හ.

දෙවෙනි වූ ශ්‍රාමණාචල සූත්‍රය හිමිසේ ස.

අමබවෙසාන

1. එවං මෙ¹ සුතං එකං සමයං භගවා කොසලෙසු වාරිකං වරමානො මහතා භික්ඛුසඛෙසන සද්ධිං පඤ්චමනෙනා භික්ඛුසතෙති යෙන ඉච්ඡානඛගලං² නාම කොසලානං බ්‍රාහ්මණගාමො නදුවසරි. නත්‍ර ඤාං භගවා ඉච්ඡානඛගලෙ³ විහරති ඉච්ඡානඛගලවනසණ්ඨං.

2. තෙන බො පන සමයෙන බ්‍රාහ්මණො පොකඛරසානි⁴ උක්ඛට්ඨං අජ්ඣාවසති සන්තුසසදං සනිණ්ඤට්ඨාදකං සධ්දඤ්ඤං රාජභොගගං රඤ්ඤා පසෙනදිනා⁵ කොසලෙන දිනනං රාජදයං බ්‍රහ්මදෙයං. අසෙසාසි බො බ්‍රාහ්මණො පොකඛරසානි:

“සමණො බලු නො ගොතමො සක්‍යජුතෙනා සක්‍යකුලා පබ්බජිතො කොසලෙසු වාරිකං වරමානො මහතා භික්ඛුසඛෙසන සද්ධිං පඤ්චමනෙනා භික්ඛුසතෙති ඉච්ඡානඛගලං අනුප්පනෙනා ඉච්ඡානඛගලෙ විහරති ඉච්ඡානඛගලවනසණ්ඨං. නං බො පන භවනනං ගොතමං එවං කල්‍යාණො කිත්තිසද්දො අබ්බුග්ගනො: “ඉතිපි සො භගවා අරහං සමමාසලිබ්බෙඤා විජ්ජාවරණසමපනො සුගතො ලොකවිදු අනුත්තරො පුරිසදම්මසාරපී⁶ සත්‍ථා දෙවමනුසාරානං බුඤ්ඤා භගවා,⁷ සො ඉමං ලොකං සදෙවකං සමාරකං සබ්‍රහ්මිකං සසමණ්ඤ්ඤානං පජං සදෙවමනුසාරානං සයං අභිඤ්ඤා සච්ඡිකත්‍ථා පවෙදෙති. සො ධම්මං දෙසෙති ආදිකල්‍යාණං මජ්ඣිකල්‍යාණං පරියොසානකල්‍යාණං සාථං සබ්‍යඤ්ඤානං⁸ කෙවල-පරිපුණ්ණං පරිසුඤ්ඤං බ්‍රහ්මචරියං පකාසෙති. සාධු බො පන නථාරූපානං අරහනං දස්සනං භොති”ති.

3. තෙන බො පන සමයෙන බ්‍රාහ්මණස්ස පොකඛරසානිස්ස අමබවෙසානාම මාණවො⁹ අනොතවාසී භොති අජ්ඣායකො මනතධරො තිණ්ණං වෙදුතං පාරගු සනිඤ්ඤාකෙටුභානං සාකඛරප්පභෙදුතං ඉතිහාස-පඤ්චමානං පදකො වෙය්‍යාකරණො ලොකායතමභාපුරිසලක්ඛණෙසු අනවයො අනුඤ්ඤානපටිඤ්ඤානො සතො ආචරියකො තෙවිජ්ජකෙ පාවචනෙ යම්මං ජානාමි නං නිං ජානාසී, යං නිං ජානාසී තම්මං ජානාමිති.

1. එවමෙම, PTS. 2. නඛකල, PTS. ඉච්ඡානඛගලනතිපි පාසො, අ.
3. ඉච්ඡානඛගලෙ, PTS. සබ්බථ. 4. සාදී, සබ්බථ. පොකඛරසානිඉතිපි වුම්මති, අ.
5. පසෙනදි, PTS. පසෙනදිනා, සීමු. 6. සාරපී, සීමු. සා.
7. භගවති, මජ්ඣ. සං. 8. සව්‍යඤ්ඤා, PTS.
9. අමබවෙසා මාණවො, PTS. මානවො, PTS-n.

අමබවසිසුත්‍රය

1. මා විසින් මෙසේ අසන ලදී: එක් සමයෙක්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ භික්ෂූන් පන්සියක් පමණ වූ මහත් බික්සහන හා කොසොල් රටැ සැරි සරන සේක්, කොසොල් රැටියන්ගේ ඉවුණානඛල නම් බමුණු ගමට වැඩි සේක. එහි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ඉවුණානඛල ගමට නොදුරෙහි වූ ඉවුණානඛල වනලැහැබෙහි වසන සේක.

2. එසමයෙහි වනාහි පොකඛරසාහි නම් බමුණු තෙමේ බහුජනාකීණී වූ, තණ දඬු දිය යන මෙසින් යුක්ත වූ, බොහෝ ධාන්‍ය ඇති, රජහු කෙරෙන් ලත් තමාගේ පරිභෝග වාස්තුව වූ, රජහුගේ දයාදාය (දානය) වූ බුහුමදේයය වූ, (රාජසවරූපයෙන් පරිනෝග කටයුතු වූ), පසේනදි කොසොල් රජහු දුන් ශ්‍රේෂ්ඨ ත්‍යාගය වූ උකකට්ඨා නුවරැ වෙසෙයි. හෙ තෙමේ (රටෙහි පැතිරැ ගිය) මතු දැක්වෙන කථාව ඇසී ය:

“හවත්ති, ශාක්‍යපුත්‍ර වූ, ශාක්‍යකුලයෙන් නික්මැ පැවිදි වූ ශ්‍රමණ ගෞතමයන් වහන්සේ වනාහි භික්ෂූන් පන්සියක් පමණ වූ මහබික්සහන හා කොසොල් රටැ සැරි සරන සේක්, කොසොල් රැටියන්ගේ ඉවුණානඛල නම් ගමට වැඩි සේක්, එයට නොදුරෙහි වූ ඉවුණානඛල වනලැහැබෙහි වසන සේක. ඒ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මේ මේ කරුණින් අතීත්ත, සම්මානසම්බුද්ධියක, විද්‍යාවරණසම්පන්නයක, සුගත නම්ක, ලොකවින් (ලොව දන්නා) හ, තිරුක්තර පුරුෂදම්‍යසාරථික, දෙවිමිනිස්තට ශාස්තෘහ, බුද්ධියහ, භගවත්ත. උන්වහන්සේ දෙවියන් සහිත මරුන් සහිත බමුන් සහිත මේ ලෝකය, මහණ බමුණන් සහිත දෙවිමිනිසුන් සහිත මේ සත්ත්වයියා, තමන් ම සිය විශිෂ්ට නුවණින් දැන පසක් කොට, දන්වන සේක. ‘උන් වහන්සේ ආදිකල්‍යාණ මධ්‍යකල්‍යාණ පර්යවසානකල්‍යාණ වූ, (සතිපට්ඨානාදි) මනා අඵ ඇති, මනා (සම්පුණ්ණ) ව්‍යාප්ත ඇති, සමාකාර පරිපුණ්ණ, පිරිසිදු ධර්මය දෙසන සේක. එසේ දෙසන්නෝ ද (අභිශිල අභිච්ඡත අභිප්‍රඥ යන ත්‍රිශික්‍ෂායෙන් සංගෘහිත වූ) සකල ශාසන බුහුමවසීය පවසන සේක. එබඳු රහතුන් දැක්ම වූ කලී හිත වැඩ ගෙනැ දෙන්නෙකැ’යි ඒ භගවත් ගෞතමයන් වහන්සේ විලිබද මෙසේ වූ හඳු වූ කීර්තනිශබ්දයෙක් උස් වැ නැංගේ මේ’ යනු යි.

3. එසමයෙහි වූ කලී පොකඛරසාහි බමුණාට චේද හදුරන, චේදයන් මුඛපාඨයෙන් දරන, නිඝණ්ටු කෙටුහශාසන සහිත අක්‍ෂරප්‍රහෙද (ශික්‍ෂා හා තිරුක්ති) සහිත, ඉතිහාසය පස්වනු කොටැති ත්‍රිවේදයන්ගේ පරතෙර පත්, පදපාඨ දන්තා, තදන්‍ය සියලු ව්‍යාකරණ ද දන්තා, ලොකායතශාසනෙහිත් මහාපුරුෂලක්‍ෂණශාසනෙහිත් නිපුණ වූ, ඇදුරන් විසින් උගන්වන ලද ත්‍රිවිද්‍යා සංඛ්‍යාත ශ්‍රේෂ්ඨවචනයෙහි, ‘මා දන්තා සියල්ල තෝ දනිති’ යැ යි ගුරුහු විසින් අනුදන්තා ලද, ‘ඔබ දන්තා සියල්ල මම දනිමැ’යි තමා විසින් කරන ලද ප්‍රතිඥ ඇති අමබවසි නම් මාණවකයෙක් අතැවැසි වෙයි.

4. අඵ බො බ්‍රාහ්මණො පොකකිරසානි අමබධානිං මාණවං ආමනොසි:
“අයං තාන අමබධානි සමණො ගොතමො සත්‍යපුත්තො සත්‍යකුල
පබ්බජනො කොසලෙසු වාරිකං වරමානො මහතා භික්ඛුසංඝෙසන සද්ධිං
පඤ්චමනොති භික්ඛුසංඝෙහි ඉච්ඡානඛගලං අනුප්පනො ඉච්ඡානඛගලෙ
විහරති ඉච්ඡානඛගලවනසණ්ඛි.

තං බො පන භවන්තං ගොතමං ඵලං කල්‍යාණො කිත්තිසද්දො
අබ්භුග්ගතො: “ඉතිපි සො භගවා අරහං සමමාසම්බුද්ධො -පෙ-
බ්බමචරියං පකාසෙති, සාධු බො පන තථාරූපානං අරහතං දස්සනං
හොති”ති.

ඵහි කා තාන අමබධානි යෙන සමණො ගොතමො තෙනුපසඛකම.
උපසඛකත්‍රිත්‍යා සමණං ගොතමං ජානාති යදි වා තං භවන්තං ගොතමං.
තථාසන්තංයෙව සද්දො අබ්භුග්ගතො, යදි වා නො තථා, යදි වා සො
භවං ගොතමො තාදිසො, යදිවා න තාදිසො, තථා මයං තං භවන්තං
ගොතමං චෙදිසසාමානි.

5. “යථා කථං පනාහං හො තං භවන්තං ගොතමං ජානිසාමි
යදි වා තං භවන්තං ගොතමං තථාසන්තංයෙව සද්දො අබ්භුග්ගතො,
යදි වා නො තථා, යදි වා සො භවං ගොතමො තාදිසො යදි වා න
තාදිසො”ති.

6. “ආගතානි බො තාන අමබධානි අමනාකං මනොසු ද්විත්තිංස-
මහාපුරිසලකඩණානි යෙහි සමන්තාගතස්ස මහාපුරිසස්ස දොව
ගතියො භවන්ති අනඤ්ඤා: සචෙ අගාරං අඡ්ඤාවසනි රාජා හොති
චකකචන්ති ඛම්මිකො ඛම්මරාජා වාතුරනො විජ්ඣාපී ජනපදථා-
චරියප්පනො සත්තරත්තසමන්තාගතො. තස්සිමානි සත්තරත්තානි
භවන්ති. සෙය්‍යපීදං: චකකරත්තං තඡචරත්තං අස්සරත්තං මණ්ණරත්තං
ඉඤ්චරත්තං ගහපතිරත්තං පරිනායකරත්තමෙව සත්තමං. පරොසහස්සං
බො පනස්ස පුත්තා භවන්ති සුරා වීරඛගරූපා පරසෙනප්පමද්දනා, සො
ඉමං පඨවිං සාගරපරියන්තං අදණෙඛන අසුඤ්ඤානි ඛම්මෙන අභිච්ඡිය
අඡ්ඤාවසනි.

සචෙ බො පන අගාරස්මා අනගාරියං පබ්බජති අරහං හොති
සමමාසම්බුද්ධො ලොකෙ විචන්තච්ඡදො¹. අහං බො පන තාන අමබධානි
මන්තානං දුතා කාමං මන්තානං පටිග්ගහෙතා”ති.

1. විචන්තච්ඡදො, බො, ස. ස. විචටච්ඡදො, ස්‍යා, විචටච්ඡදො, මඡ්ඝා.

4. ඉක්බිති පොකබරසාහි බමුණු තෙම අමබධය මාණවකයා බණවා මෙ සේ කී ය: “දරුව අමබධය, ශාක්‍යපුත්‍ර වූ ශාක්‍ය කුලයෙන් නික්මැ පැවිදි වූ මේ ශ්‍රමණ ගෞතමයන් වහන්සේ භික්ෂුන් පන්සියක් පමණ වූ මහ බික්සහන හා කොසොල් රටැ සැරි සරන සේක්, ඉව්ඡානංගලයට පැමිණියෝ එයට නොදැරූ වූ ඉව්ඡානංගල වන ලැහැබෙහි වසන සේක.

“මෙසේ මෙසේ ඒ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ අර්භන්ග,...සමයක්-සම්බුද්ධයන,...බුහමවසීය ප්‍රකාශ කරන සේක. මෙබඳු රහතුන් දැක්ම හිත වැඩ ගෙනැ දෙන්නෙකැ”යි ඒ හවත් ගෞතමයන් වහන්සේගේ මෙසේ වූ කීර්තනිශබ්දයෙක් උස් වැ නැංගේ වේ.

දරුව අමබධය, එත්තැ. ශ්‍රමණ ගෞතමයන් වහන්සේ කරු එළැඹෙන්නැ. එළැඹැ, “ඒ හවත් ගෞතමයන් වහන්සේගේ එසේ විද්‍යමාන වූ ම ගුණ පිලිබඳ කීර්තනිශබ්දයෙක් නැංගේ වේ ද? නැත හොත් එසේ විද්‍යමාන නොවූ ගුණ පිලිබඳ හඬෙක් නැංගේ වේ ද? ඒ හවත් ගෞතමයන් වහන්සේ එබඳු ම ද? නැත හොත් එබඳු නො වෙත් ද?”යි ඒ ශ්‍රමණ ගෞතමයන් වහන්සේ දැනැ ගන්නැ. එසේ අපි ඒ හවත් ගෞතමයන් වහන්සේ දැන ගන්නමු” යනු යි.

5. “හවන, ඒ හවත් ගෞතමයන් වහන්සේගේ එසේ විද්‍යමාන වූ ගුණ පිලිබඳ කීර්තනිශබ්දයෙක් නැංගේ වේ ද? නැත හොත් එසේ විද්‍යමාන නොවූ ගුණ පිලිබඳ හඬෙක් නැංගේ වේ ද? ඒ හවත් ගෞතමයන් වහන්සේ එබඳු ම ද? නැත හොත් එබඳු නො වෙත් ද?”යි මම කෙසේ නම් දැන ගත හෙන්නෙමි ද?”යි (අමබධය මාණවකයා කී ය.)

6. “දරුව අමබධය, යමෙකින් සමන්විත මහාපුරුෂයන්හට නිෂ්ඨා දෙකක් ම විනා එසින් අනෙකෙක් නැත් ද,- ඉදින් ගිහි ගෙහි වසන්නෝ නම් දෑහැමි වූ, දෑහැමෙන් ම රජය ලත්, සිටු මුහුදු හිමි කොට ඇති සතර මහාදව්පයෙන් සැදුණු මුළු පොළොවට අධිපති, පසම්බුරන් දිනු, දනවුහි තහවුරු බවට පැමිණි, සත්රුවනින් සමන්විත සක්වහි රජෙක් වන්නෝ ද, සත්රුවන ය, ඇත්රුවන ය, අස්රුවන ය, මිණිරුවන ය, ඉතිරුවන ය, ගැහැවිරුවන ය, සන්වන පිරිනාරුවන ය, යන මේ සත්රුවන් කෙනෙක් යම් ඒ රජක් හට ඇත් ද, දහසකටත් වැඩි ශූර වූ (නොබාන සුලු), දෙව් කුමරුන් වැහි සිරුරු ඇති, සතුරු සෙන් මඩනට සමත් වූ පුත්තු ඇත් ද, යම් ඒ මහපුරිස්ලකුණින් යුත් හේ සසුර හිමි කොටැහි මෙ පොළොව දංඬෙන් සැතින් වෙන් වැ (පන්සිල්) දකමෙන් වෙසෙසින් දිනා එයට අධිපති වැ වෙසේ ද;-

ඉදින් යම් මහපුරිස්ලකුණු කෙනකුන්ගෙන් සමන්විත හේ ගිහි ගෙන් නික්මැ පැවිද්දට වදනේ නම් නැසු පව් සෙවෙණි ඇති (නොහොත් ත්‍රිවඨියෙන් හා තුන් සෙවෙණියෙන් මිදුණු) අර්භන් සමයක්සම්බුද්ධා-ත්තමයෙක් වන්නෝ ද, දරුව අමබධය, එසේ වූ දෙතිස් මහාපුරුෂ ලක්ෂණයෝ අපගේ වේදෙයහි ආවානු ම ය. දරුව අමබධය, මම වනාහි මන්ත්‍ර (වේද) දෙන (=උගන්වන) නැතැත්තෙමි වෙමි. තෝ මන්ත්‍ර පිලිගන්නා නැතැත්තෙහි” (යයි පොකබරසාහි තෙම කී ය.)

“එවං හොති බො අමබධෙය්‍යා මාණවො බ්‍රාහ්මණස්ස පොකඛරසානිස්ස පටිස්සුනා උට්ඨායාසනා බ්‍රාහ්මණං පොකඛරසානිං අභිවාදෙතා පදකඛණං කතා වලවාරථමාරුය්‍යා සමබ්‍රලෙහි මාණවෙහි¹ සද්ධිං යෙන ඉච්ඡානභිගලවනසණෙතා තෙන පායාසී. යාවනිකා යානස්ස භූමි යානෙන ගතතා යානා පච්චොරොතිතා පතනිකොච ආරාමං පාවිසී.

7. තෙන බො පන සමයෙන සමබ්‍රලා භිකූචු අබොකාසෙ වඩකමනති. අථ බො අමබධෙය්‍යා මාණවො යෙන තෙ භිකූචු තෙනුපසඛකමි. උපසඛකමිතා තෙ භිකූචු එතදවොච: “කහනනු බො හො එතරහි සො භවං ගොතමො විහරති? තං හි මයං භවනනං ගොතමං දස්සනාය ඉබ්‍රපසඛකනනා”ති.

8. අථ බො තෙසං භිකූචුනං එතදහොසී: “අයං බො අමබධෙය්‍යා- මාණවො අභිඤ්ඤානකොලඤ්ඤා වෙච අභිඤ්ඤාතස්ස ච බ්‍රාහ්මණස්ස පොකඛරසානිස්ස අනෙතවාසී. අගරු බො පන භගවතො එවරුපෙහි කුලප්‍රතෙතහි සද්ධිං කථාසලාපො හොති”ති. තෙ අමබධං මාණවං එතදවොචු: “එසො අමබධං විහාරො සංවුතථාරො. තෙන අපසඤ්ඤා උපසඛකමිතා අතරමානො ආලීඤ්ඤං පවිසිතා උකකාසීතා අග්ගලං ආකොටෙහි. විවරිස්සති තෙ භගවා ථාරනති.”

9. අථ බො අමබධෙය්‍යා මාණවො යෙන සො විහාරො සංවුතථාරො තෙන අපසඤ්ඤා උපසඛකමිතා අතරමානො ආලීඤ්ඤං පවිසිතා උකකාසීතා අග්ගලං ආකොටෙසී. විවරි භගවා ථාරං. පාවිසී අමබධෙය්‍යා මාණවො. මාණවකාචි පවිසිතා භගවතා සද්ධිං සමෙමාදිංසු. සමෙමාදනීයං කථං සාරාණීයං විනිසාරෙතා එකමනනං නිසීදිංසු. අමබධෙය්‍යා පන මාණවො වඩකමනෙතාචි නිසීනෙනන භගවතා කඤ්චි කඤ්චි කථං සාරාණීයං විනිසාරෙති. සිහොචි නිසීනෙනන භගවතා කඤ්චි කඤ්චි කථං සාරාණීයං විනිසාරෙති.

10. අථ බො භගවා අමබධං මාණවං එතදවොච: එවනනු බො තෙ² අමබධං බ්‍රාහ්මණෙහි වුඤ්චිති මහලලකෙහි ආචරියපාවරියෙහි සද්ධිං කථාසලාපො හොති යථසිදං වරං නිධං නිසීනෙනන මයා කඤ්චි කඤ්චි කථං සාරාණීයං විනිසාරෙසී?”ති

“නොතිදං හො ගොතම. ගච්ඡනෙනා වා හි හො ගොතම ගච්ඡනෙනන බ්‍රාහ්මණො බ්‍රාහ්මණෙන සද්ධිං සලලපිතුමරහති. සිහො වා හි හො ගොතම සිහෙන බ්‍රාහ්මණො බ්‍රාහ්මණෙන සද්ධිං සලලපිතුමරහති. නිසීනෙනා වා හි හො ගොතම නිසීනෙනන බ්‍රාහ්මණො බ්‍රාහ්මණෙන සද්ධිං සලලපිතුමරහති. සයානො වා හි හො ගොතම සයානෙන බ්‍රාහ්මණො බ්‍රාහ්මණෙන සද්ධිං සලලපිතුමරහති. යෙ ච බො තෙ හො ගොතම මුණෙකා සමණකා ඉබ්‍හා කණ්හා² බ්‍රහ්මපාදපච්චා, තෙහිපි මෙ සද්ධිං එවං කථාසලාපො හොති යථරිච නොතා ගොතමෙනා”ති.

1. මානවකෙහි, කථවි. 2. කිණ්හා, මඡසං.

“පින්වත්නි, (යම්සේ තෙපි කියවු නම්) එසේ කරන්නෙමි”යි අමබවය් මාණවකයා පොකරසානි බමුණාට පිලිවදන් දී, හුනස්නෙන් නැගී සිට, ඔහු සකසා වැද පැදකුණු කොට වෙලෙඹුන් යෙදූ රියක් නැග බොහෝ මාණවකයන් හා ඉවජනාගල වනලාභැබ බලා නික්මුණේ ය. යානයට බිම යම් පමණෙක් ද එතෙක් (යානයෙන් යැ හැකි තාක්) යානයෙන් ගොස් එසින් බැස පාගමන් ඇතියේ ම (පසින් ම) ආරාමයට පිවිසියේ ය.

7. එසමයෙහි බොහෝ භික්ෂුහු එළිමහනෙහි සක්මන් කෙරෙන්. ඉක්බිති අමබවය් මාණවක තෙමේ ඒ භික්ෂුන් කරා එළැඹියේ ය. එළැඹූ ඒ භික්ෂුන් ගෙන් ‘හවත්නි, ඒ හවත් ගෞතමයෝ දැන් කොහි වසන්නෝ ද? අපි වූ කලී ඒ හවද් ගෞතමයන් දක්නා පිණිස මෙහි එළැඹියමිහ”යි මෙය කී ය.

8. එකල්හි ඒ භික්ෂුන්හට “මේ අමබවය් මාණවකයා වූ කලී ප්‍රකට කුලයෙක උපන්නෙක් ද ප්‍රසිද්ධි පොකරසානි බමුණාගේ අතැවැස්සෙක් ද වේ. මෙබඳු කුලපුතුන් හා කතාබස් කිරීම භාග්‍යවතුන් වහන්සේට බරෙක් නම් නො වේ ම යැ සි මේ සිතා විය. ඔහු අමබවය් මාණවකයාට “අමබවය්, මේ වැසු දොර ඇතියේ විහාරය සි. නිශ්ශබ්ද වැ එතැනට ගොස්, සෙමෙන් පිලිට පිවිස කාරා අගුල ලඟට නිය-පිටින් ගසව. (එවිට) භාග්‍යවතුන් වහන්සේ දොර හරනා සේකැ”යි කීහ.

9. එවිටැ අමබවය් මාණවක තෙම වැසු දොර ඇති ඒ වෙහෙරට නිහඬ වැ එළැඹි සෙමෙන් ගදකිලි පිලිට වැද කාරා අගුල සමීපයට නිය පිටින් ගැසී ය. (එවිට) භාග්‍යවතුන් වහන්සේ දොර හල සේක. අමබවය් මාණවක තෙමේ (විහාරයට) පිවිසියේ ය. මාණවකයෝ ද පිවිසැ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ හා සතුටු වූහ. සතුටට කරැණු වූ සිහි කරනුවට (සිතැරදවනුවට) නිසි වූ කතා බස් අවසන් කොට, එක් පසෙක හිදැ ගත්හ. අමබවය් මාණවකයා වූ කලී තෙමේ සක්මන් කෙරෙමින් වැඩහුන් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ හා යම් යම් කිසි සාරුණීය කථා කෙරෙහි, සිටැ ගෙනත් වැඩහුන් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ හා යම් යම් සාරුණීය කථා කෙරෙහි.

10 එකලැ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ අමබවය් මාණවකයා බණවා, “අමබවය්, යම්සේ යම්කුත් සිටිමින් නෝ හුන් මා හා කිසි යම් සාරුණීය කථා කෙරෙහි නම් නගේ ආවාසී ප්‍රවාසී වූ, වයසින් වැඩි සිටි, මහලු බමුණන් හාත් එපරිද්දෙන් ම නගේ කතා බස් කිරීම වේ දැ?”යි ඇසූ සේක.

(එවිටැ අමබවය් මාණවක තෙම) “හවද් ගෞතමය, එසේ නොවේ ම ය. යන බමුණහු යන බමුණක්හු හා ම කතා කරනු වටී. සිටි බමුණහු සිටිනා බමුණක්හු හා ම හෝ කතා කරනු වටී. හුන් බමුණා හුන් බමුණකු හා ම කතා කරනු හෝ වටී. හෝනා බමුණහු හෝනා බමුණකු හා ම කතා කරනු හෝ වටී. එතෙක් හවද් ගෞතමය, ගැහැවි වූ, කළු වන් වූ, බඹුහු පතුලෙන් උපන් යම් මුඛු මහණ කෙනෙක් වෙත් නම්, ඔවුන් හාත් මගේ කථාසංලාපය හවත් ගෞතමයා හා කතා කරන පරිද්දෙන් ම වේ” (යැ සි කී ය.)

11. (එවිට භාග්‍යවතුන් වහන්සේ,) “අමබවය්ස, පෑමිණ කළ යුතු වැඩක් සඳහා ම තගේ මෙහි පෑමිණීම විය. යම් කරුණක් සඳහා ආවහු නම් ඒ කරුණ ම මැනවින් මෙතෙහි කරව. හවත්නි, මේ අමබවය් මාණවක තෙමේ ඇදුරු කුලෙහි නො හික්මුණේ අලප්‍රාන වූයේ, ‘තික්මුණෙමි’සි බහුග්‍රාහයෙමි’සි යන මාන ඇත්තේ වෙසි. මොහු මේ පරොස් බස් දෙඩනුයේ ඇදුරු කුලයෙහි තොතික්මුණු අල්පග්‍රාහවැඩින් ම විනා අන් කරුණෙකින් නො වේ” (යෑ සි වදාළ සේක.)

12. එකල්හි අමබවය් මාණවක තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් අවුසිතවාදයෙන් (නොහික්මුණෙක, නොඋගනෙක යන කථායෙන්) කියනු ලබනුයේ, කිපුණේ, නොසතුටු සිතාත්තේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට ම ආක්‍රෝශ කරනුයේ, භාග්‍යවතුන් වහන්සේට ම ගර්භා කරනුයේ, භාග්‍යවතුන් වහන්සේට ම දෙස් නගනුයේ, ශ්‍රමණ ගෞරම තෙමේන් වණ්ඩිතවාදී ඥාණයට මා විසින් පමුණුවන ලද්දේ වන්නේ යෑ සි සිතා, “හවද් ගෞතමය, ශාක්‍යජාතිය වණ්ඩිය, හවද් ගෞතමය, ශාක්‍යජාතිය පරාම ය. හවද් ගෞතමය, ශාක්‍යජාතිය හැල්ලු ය (වහා පෙරළෙන දුලු ය). ශාක්‍ය ජාතිය දෙඩමලු ය. තුමු (බමුණනට මෙහෙකරු විය යුතු) ගෘහපතියෝ ම වන්නෝ නුමුදු බමුණනට සත්කාර නො කෙරෙත්. බමුණනට ගෞරව නො කෙරෙත්. බමුණනට බහුමන් නො කෙරෙත්. බමුණන් නො පුදන්. බමුණනට යටත් පැවැතුම් නො දක්වත්. හවද් ගෞතමය, මේ ශාක්‍යයෝ බමුණනට (මෙහෙකරු විය යුතු) ගෘහවතියෝ වන්නෝ ම බමුණනට සත්කාර නො කෙරෙත් ය, බමුණනට ගෞරව නො කෙරෙත් ය, බමුණනට බුහුමන් නො කෙරෙත් ය, බමුණන් නො පුදන් ය, බමුණනට යටත් පැවැතුම් නො දක්වත් ය යන යමක් ඇද්ද, ඒ මේ කරුණ නො සුදුසු ය, ඒ මේ කරුණ නො නිසි යැ”යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙබස් කී ය.

මෙසේ අමබවය් මාණවක තෙමේ ශාක්‍යයන් කෙරෙහි මේ පලමු වන ඉබ්බවාදය (බමුණන් ගේ දසයෝ ය යන නිග්‍රහ කථාව) හෙළී ය.

13. එවිට භාග්‍යවතුන් වහන්සේ, ‘කිමෙක් ද අමබවය්, ශාක්‍යයෝ තට කිසි වරදක් කළෝ ද?’ යි වදාළ සේක.

“එ සේ ය, හවද් ගෞතම ය, මමි එක් කලෙක මා ඇදුරු පොකරසානී බමුණාණන්ගේ කිසි කටයුත්තෙකින් කිමුල්වත් නුවරට ගියෙමි. එහි ශාක්‍යයන්ගේ සන්ධාරය කරා එළැඹුණෙමි. එසමයෙහි වූ කලි බොහෝ ශාක්‍යයෝත් ශාක්‍යකුමාරයෝත් උනුතට ඇඟිලිවලින් කෙටිටි කරමින් මහත් කොට සිනහ සෙමින්, ඇඟිලි එකට ගැටීම් ආදීන් කෙළි කවට කම් පාමින්, ඒකාන්තයෙන් මට ම සිතා සෙන්තාක් මෙන් කෙරෙමින් සන්ධාරයෙහි උස් අසුන්හි හුන්නෝ වෙත්. කිසිවෙක් මට අස්තෙකින් නිමැතුම් පමණකුත් නො කෙළේ ය. හවද් ගෞතමය, මේ ශාක්‍යයෝ තුමු ඉබ්බ (බමුණනට දස වූ ගෘහවතියෝ) වන්නෝ ම, බමුණනට සත්කාර ගරුකාර බහුමාන පූජා අපවායන (යටත් පැවැතුම්) නො කරන්නාහ යන මෙය නො සුදුසු ය, නො නිසි යැ”යි අමබවය් තෙමේ පැවැසී ය.

ඉතිහ අමබධො මාණවො ඉදං දුතියං සකෙකපු ඉබ්භවාදං නිපානෙසි.

14. “ලටුකිකාපි බො අමබධම් සකුණ්ණිකා සකෙ කුලාවකෙ කාමලාපිනී හොති. සකං බො පනෙනං අමබධම් සකායානං යද්දං කපිලවත්ථි. න අරතතායසමා අමබධො ඉමාය අපමන්තාය අභිසජ්ඣන්ති.”

15. “වන්තාරො‘මෙ හො ගොතම වණණා: බන්තියා බ්‍රාහ්මණා වෙසායා පුද්දා, ඉමෙසං හී හො ගොතම වතුන්තං වණණානං තයො වණණා බන්තියා ව වෙසායා ව පුද්දා ව අඤ්ඤදත්ථි බ්‍රාහ්මණසෙසව පරිවාරිකා සමපජ්ඣන්ති. නසිදං හො ගොතම නච්ඡන්තං නසිදං නපවිරූපං යද්දි මෙ සකායා ඉබ්භා සන්තා ඉබ්භා සමානා න බ්‍රාහ්මණෙ සකකරොන්ති න බ්‍රාහ්මණෙ ගරුකරොන්ති න බ්‍රාහ්මණෙ මානෙන්ති න බ්‍රාහ්මණෙ පුජෙන්ති න බ්‍රාහ්මණෙ අපවායන්ති” ති.

ඉතිහ අමබධො මාණවො ඉදං තතියං සකෙකපු ඉබ්භවාදං නිපානෙසි.

16. අථ බො භගවතො එතදහොසි: අනිබ්‍ලහං බො අයං අමබධො මාණවො සකෙකපු ඉබ්භවාදෙන නිමමානෙති¹. යනනුනාහං ගොතනං පුච්චෙස්සන්ති.

අථ බො භගවා අමබධො මාණවං එතදවොච: ‘කථං ගොතොසි අමබධො? ති’ “කණ්භායනො‘භමසමී හො ගොතමා” ති.

17. “පොරාණං බො පන තෙ අමබධම් මානාපෙත්තිකං නාමගොතනං අනුසාරතො අයපුත්තා සකායා භවන්ති, දුසිපුත්තො භිමසි සකායානං. සකායා බො පන අමබධම් රුජානං ඔකකාකං පිතාමකං දහන්ති.

‘භුනපුබ්බං අමබධම් රුජා ඔකකාකො යා සා මහෙසී පියා මනාපා නසායා පුත්තසා රජ්ජං පරිණාමෙතුකාමො ජෙට්ඨකුමාරෙ රට්ඨසමා පබ්බාජෙසි උකකාමුබ්බං² කරකණ්ඞං³ භජ්ඣිතිකං නිපුරං⁴. තෙ රට්ඨසමා පබ්බාජිතා හිමවන්තපසෙසා පොකබරණ්ණියා තීරෙ මහාසාකසණ්ඞා නඤ්ච වාසං කපෙපසුං. තෙ ජාතිසමෙතදභයා සකාහි භගනීහි සද්ධිං සංවාසං කපෙපසුං.

1. නිමමාදෙහි, කඤ්චි. 2. එකාමුබ්බං, කඤ්චි. 3. කරකණ්ඞා, කඤ්චි. 4. සිනිපුරං බෞ.ස ස. සිනිපුරං, PTS.

මෙසේ අමබවය මාණවක තෙමේ ශාක්‍යයන් කෙරෙහි මේ දෙවෙනි උපවාදය හෙළී ය.

14. එ පිට භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වදාරන සේක, “අමබවය, කැටකිරිල්ල පවා නමා ගේ කැදුල්ලෙහි දී කැමැති සේ හඬනසුලු වේ. අමබවය, කිඹුල්වන් පුරය යන යමක් ඇද්ද, මෙය ශාක්‍යයන් සතු සවනගරය යි. එබැවින් ආයුෂමත් අමබවය තෙමේ මේ සවල්ප මාත්‍රා-ගෙයහි වෙර බදින්නට නො වටි” යැ යි වදාළ සේක.

15. එකලා අමබවය තෙමේ යලි ද ශාක්‍යයන්ට දෙස් නගනුයේ, “භවද්දී ගෞතමය, ඝෂත්‍රිය බ්‍රාහ්මණ වෛශ්‍ය ශුද්‍ර යැ යි මේ වණ්ණ (කුල) සතරෙකි. භවද්දී ගෞතමය, මේ සතර වණ්ණයන් අතුරෙන් ඝෂත්‍රිය ද වෛශ්‍ය ද ශුද්‍ර ද යන තුන් කුලයෝ ඒකාන්තයෙන් බ්‍රාහ්මණයාගේ ම මෙහෙකරු වෙත්. (එබැවින්) භවත් ගෞතමය, මේ ශාක්‍යයෝ බමුණන්ට මෙහෙකරු වූ ගැහැවියෝ වන්නෝ ම, බමුණන්ට සත්කාර ගරුකාර බහුමාන පුජන අපවායන (=යටත් පැවැත්ම) නො කෙරෙත් යන මෙය නොසුදුසු ම ය, නොනිසි ම යැ” යි කී ය.

මෙසේ අමබවය මාණවක තෙම ශාක්‍යයන් කෙරෙහි මේ තෙවෙනි ඉබ්බවාදය (=බමුණන්ගේ මෙහෙකරු ගැහැවියෝ ය යන ගැරැහීම) හෙළී ය.

16. එ පිට “මේ අමබවය මාණවක තෙමේ ඉතා දැඩි ලෙස ශාක්‍යයන් කෙරෙහි ඉබ්බවාදයෙන් පිරිහෙලා කපා කෙරෙයි. මා ඔහු අතින් ගෝත්‍රය විවාලොත් යෙහෙකැ”යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මේ සිත විය.

ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ අමබවය මාණවකයා අමතා, “අමබවය, තෝ කවර ගොත් ඇත්තෙහි දැ?” යි විවාල සේක.

“භවද්දීගෞතමය, මම කෘෂණයන්ගේ (-කෘෂණ නම් සෘෂිහුගේ පෙළපතට අයත්තෙක්) වෙමි” යි අමබවය තෙමේ (තෙ වරක් උස් හඬින්) කී ය.

17. (එ පිට භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මෙසේ වදාළ සේක): “අමබවය, ඉකුත් කාලයට අයත් සිය මා පියන් අයත් නම්ගොත් සිහි කරන නාගේ සවාච්ඡත්‍රයෝ ශාක්‍යයෝ වෙති. තෝ ශාක්‍යයන්ගේ දුසියක ගේ පුත්‍ර (පරම්පරාවට අයත්) වෙති ය. (එබැවින් දස වූ නා සවකීය සවාච්ඡි වූ ශාක්‍යයන් කරා නො එළැඹෙන්නහු දැක ශාක්‍යයෝ එද සිනාසුනන.) අමබවය, ශාක්‍යයෝ වනාහි ඔක්කාක (=ඉක්ඡවාකු) රජහු තමන් මිඹුන්තණුවන් (=පුච්ඡුරුෂයාණන්) කොට තබන් (=පුච්ඡුරුෂයා යි කියන්).

“අමබවය, තට පෙරු වූවන් කියම, (අතීතයෙහි) ඔක්කාක රජ තෙමේ තමහට පිය වූ මනාප වූ යම් මෙහෙසියක් වූ නම්, ඇයගේ පුතුව රජය පිරිනමනු කැමැත්තේ උකකාමුඛ කරකණඛ හස්තික නිපුර යන දෙවූ කුමරුන් රටින් පිටත් කෙළේ ය. රටින් පිටත් කරණු ලැබූ ඔහු - හිමවන් පෙදෙසැ පොකුණක් අද්දර මහ ශාක ගස් ඇති වනයෙක් විය. - එහි වාසය කළහ. ඔහු ජාතීසම්භේදයට (අන්‍යකුල හා මිශ්‍ර වූ කිලිපි වීමට) බියෙන් සිය බිහිනියන් හා එක් වූ චූසුහ.

අඵ බො අමබට්ඨ රුජා ඔක්කාකො අමච්ච පාරිසප්පේ ආමනොසි:
“කභනනු බො හො එතරති කුමාරා සමචනතී”?

“අප්ඵ දෙව භිමචනනපසෙස පොකඛරණ්ණසා නිරෙ මහාසාකසණෙඛා
තජෙචරති කුමාරා සමචනති. තෙ ජාතිසමෙහදහසා සකාති භගන්ති
සද්ධිං සංවාසං කපෙපනතී”ති.

අඵ බො අමබට්ඨ රුජා ඔක්කාකො උද්දනං උද්දනෙසි: “සකායා චන
හො කුමාරා පරමසකායා චන හො කුමාරා”ති. තදගෙහ බො පන
අමබට්ඨ සකායා පඤ්ඤායනති. සොච¹ නෙසං පුබ්බපුරිසො.

රඤ්ඤා ච බො පන අමබට්ඨ ඔක්කාකසා දිසා නාම දුසී අනොසි.
සා කණ්ඨා² නාම ජනෙසි. ජාතො කණ්ඨො පට්ඨාහාසි: “ධොච්ච මං
අමම, නහාපෙච මං අමම, ඉමසමා මං අමම අසුචිසමා පරිමොචෙච,
අජාය වො භවිසසාමි”ති.

යථා බො පන අමබට්ඨ එතරති මනුස්සා පිසාවෙ දිසවා ‘පිසාවා’ති
සඤ්ජානන්ති. එවමෙව බො අමබට්ඨ තෙන සමයෙන මනුස්සා පිසාවෙ
‘කණ්ඨා’ති සඤ්ජානන්ති. තෙ එවමාතංසු: අයං ජාතො පට්ඨාහාසි:
‘කණ්ඨො ජාතො පිසාවො ජාතො’ති.

තදගෙහ බො පන අමබට්ඨ කණ්ඨායනා පඤ්ඤායනති. සො ච
කණ්ඨායනානං පුබ්බපුරිසො. ඉති බො තෙ අමබට්ඨ පොරුණං මාතා-
පෙනතිකං නාමගොතනං අනුස්සරතො අයාපුත්තා සකායා භවන්ති.
දුසිපුත්තො තමසි සකායානන්ති.

18. එවං චුතෙන තෙ මාණවකා භගවන්තං එතදවොචු: “මා භවං
ගොතමො අමබට්ඨං මාණවං අතීබාලනං දුසිපුත්තවාදෙන නිමිමානෙසි.
සුජාතො ච හො ගොතම අමබට්ඨො මාණවො කුලපුත්තො ච අමබට්ඨො
මාණවො බහුස්සුතො ච අමබට්ඨො මාණවො කල්‍යාණවාකඛරණො ච
අමබට්ඨො මාණවො පණ්ඨිතො ච අමබට්ඨො මාණවො. පහොතී ච
අමබට්ඨො මාණවො හොතා ගොතමෙන සද්ධිං අසමිං වචනෙ පටිමනො-
තු”න්ති.

1. සොච. සීඉ. I.

2. කණං. සීඉ. II.

“අමබවය, ඉක්බිති ඔක්කාක රජ තෙම මැතිමඩුල්ලට අයත් ඇමැතියන් අමතා “හවත්ති, කුමරුවෝ දැන් කොහි වෙසෙත් ද?” සි විචාලේ ය.

“දේවසිති, හිමවත පැත්තෙහි පොකුණු තෙරෙක මහා ශාක වනයෙක් ඇත. එහි කුමරුවෝ වෙසෙති. ඔහු ජාතිසම්මිශ්‍රණයෙන් වූ බියෙන් සිය බිහිනියන් හා එක් වූ වෙසෙත් යැ” සි ඇමැතියෝ කීහ.

“අමබවය, එවිට ඔක්කාක රජ ‘හවත්ති, සුදුම සි. කුමරුවෝ ශක්‍යයෝ ය (සමත්තු ය)! කුමරුවෝ පරම ශක්‍යයෝ යැ (මහත් ම සමත්තු යැ)!” සි උදන් ඇතී ය. අමබවය, එතැන් පටන් ඔහු ‘ශක්‍යයෝ’ සි (‘ශාක්‍යයෝ’ සි) පැනෙත්. ඒ ඔක්කාක රජ ම ඔවුන්ගේ පුළු පුරුෂ විය.

“අමබවය, තව ද ඔක්කාක රජහුගේ දිශා නම් දූස්සක් වූ ය. ඔ කෘෂණ නමැත්තහු වැදූ ය. (එසේ උපන් කෘෂණ තෙමේ යකෙක් උපතැ සි බියෙන් දිවැගොස් දොර වසා ගෙන සිටි මවට) ‘මැණියනි, මා නාවන්න; මැණියනි, මේ අපවිත්‍ර දූසින් මා මුදන්න; ඔබට මම් සහපත පිණිස වන්නෙමු’ සි කැ ගැසී ය.

“අමබවය, මෙ කලැ මිනිස්සු පිශාවයන් දැක ‘පිශාවයෝ’ සි යම්සේ හඳුනත් ද, අමබවය, එසේ ම එසමයෙහි මිනිස්සු පිශාවයන් කළු-පැහැත්තෝ යැ සි හඳුනත්. ඔහු ‘මෙ තෙම උපන්නෝ (=උපන් කෙණෙහි) කපා කෙළේ ය. කෘෂණයෙක් (=කළුවෙක්) උපත, පිශාවයෙක් උපතැ’ සි මෙසේ කීහ.

“අමබවය, එතැන් පටන් කෘෂණායනයෝ (=කෘෂණ පරම්පරාවට අයත් වූවෝ යැ සි ඔහු පරපුරෙහි වූවෝ) පැනෙත්. හේ ද කෘෂණා-යනයන්ගේ පුළු පුරුෂයා ය. අමබවය, මෙසේ ම ශාක්‍යයෝ මාපිය පරපුරට අයත් අතීත නම් ගොත් සිහි කරන තාගේ ස්වාමිපුත්‍රයෝ ය, තෝ ශාක්‍යයන්ගේ දූසිපුත්‍රයෙකැ” සි යනු සි.

18. මෙසේ වදාළ කල්හි ඒ මාණවකයෝ කියන්නෝ “හවත්-ගෞතම තෙමේ ඉතා දැඩි ලෙස දූසිපුත්‍රවාදයෙන් අමබවය මාණවකයා නො පිරිහෙලා වා. හවද්දී ගෞතමසිති, අමබවය මාණවක තෙමේ සුජාත ද වේ. අමබවය මාණවක තෙම කුලපුත්‍ර (මනා කුලයෙහි උපන්නෙක්) ද වේ. අමබවය මාණවක තෙම බහුග්‍රාහ ද වේ. අමබවය මාණවක තෙමේ මිනිට් වචන ඇත්තේ ද වේ. අමබවය මාණවක තෙමේ පණ්ඩිත ද වේ. අමබවය මාණවක තෙමේ මේ වචනයෙහි (=මේ වේදත්‍රය පිළිබඳ කපායෙහි හෝ මේ දූසිපුත්‍ර කපායෙහි) හවද්දී ගෞතමයන් හා ප්‍රතිමනුෂ්‍යය කරන්නට (=මෙහි ලා උත්තර දෙන්නට) පොහොසත් ද වේ” යැ සි භාග්‍යවතුන් වහන්සේට කීහ.

19. අථ ඛො භගවා තෙ මාණවකෙ ඵතදවොච: “සචෙ ඛො කුම්බාකං මාණවකා ඵචං හොති ‘දුජ්ජාතො ච අමබධෙයා මාණවො, අකුලපුතො ච අමබධෙයා මාණවො, අප්පසසුතො ච අමබධෙයා මාණවො, අකල්‍යාණවාකකරණො ච අමබධෙයා මාණවො, දුප්පකෙසු ච අමබධෙයා මාණවො, න ච පහොති අමබධෙයා මාණවො සමණෙන ගොතමෙන සද්ධිං අසමිං වචනෙ පටිමනොනතුනති, තිට්ඨතු අමබධෙයා මාණවො, කුම්බෙ මයා සද්ධිං මනාතස්චො¹ අසමිං වචනෙ, සචෙ පන කුම්බාකං මාණවකා ඵචං හොති: සුජ්ජාතො ච අමබධෙයා මාණවො, කුලපුතො ච අමබධෙයා මාණවො, බහුසසුතො ච අමබධෙයා මාණවො, කල්‍යාණවාකකරණො ච අමබධෙයා මාණවො, පණ්ඩිතො ච අමබධෙයා මාණවො, පහොති ච අමබධෙයා මාණවො සමණෙන ගොතමෙන සද්ධිං අසමිං වචනෙ පටිමනොනතුනති, තිට්ඨථ කුම්බෙ, අමබධෙයා මාණවො මයා සද්ධිං පටිමනොනතු”ති.

20. “සුජ්ජාතො ච හො ගොතම අමබධෙයා මාණවො, කුලපුතො ච අමබධෙයා මාණවො, බහුසසුතො ච අමබධෙයා මාණවො, කල්‍යාණවාකකරණො ච අමබධෙයා මාණවො, පණ්ඩිතො ච අමබධෙයා මාණවො, පහොති ච අමබධෙයා මාණවො හොතා ගොතමෙන සද්ධිං අසමිං වචනෙ පටිමනොනතුං. කුණ්ඨි මයං භවිස්සාම. අමබධෙයා මාණවො හොතා ගොතමෙන සද්ධිං අසමිං වචනෙ පටිමනොනතු”ති.

21. අථ ඛො භගවා අමබධං මාණවං ඵතදවොච: අයං ඛො පන තෙ අමබධං සහධමමිකො පඤ්ඤා ආගච්ඡති. අකාමාපී ව්‍යාකාතඛෙබ්බා, සචෙ තං න ව්‍යාකර්ඝ්ඝසී අඤ්ඤාත වා අඤ්ඤං පටිචරිස්සසී, කුණ්ඨි වා භවිස්සසී, පකකමිස්සසී වා, ඵතෙච තෙ සත්තධා මුද්ධා ඵලිස්සති. නං කිං මඤ්ඤසී අමබධං? කිත්ති තෙ සුතං බ්‍රාහ්මණානං චුද්ධානං මහලලකානං ආචරියපාචරියානං කුතොපභුතිකා කණ්ඨායනා? කො ච කණ්ඨායනානං පුබ්බපුරිසො? තී

ඵචං චුතොන අමබධෙයා මාණවො කුණ්ඨි අහොසී. දුතියමපී ඛො භගවා අමබධං මාණවං ඵතදවොච: නං කිමමඤ්ඤසී අමබධං? කිත්ති තෙ සුතං බ්‍රාහ්මණානං චුද්ධානං මහලලකානං-පෙ-කො ච කණ්ඨායනානං පුබ්බපුරිසො? තී දුතියමපී ඛො අමබධෙයා මාණවො කුණ්ඨි අහොසී.

අථ ඛො භගවා අමබධං මාණවං ඵතදවොච: ව්‍යාකරෙති ‘දුති අමබධං, න ‘දුති තෙ කුණ්ඨිභාවස්ස කාලො. යො ඛො අමබධං නථාගතොන යාවනතියකං සහධමමිකං පඤ්ඤා පුට්ඨො න ව්‍යාකරෙති ඵතෙචස්ස සත්තධා මුද්ධා ඵලිස්සති.

---

1. මනභවෙන. මජ්ඣං.

19. එ කල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ඒ මාණවකයන් අමතා, “මාණවකයෙනි, අම්බට්ට මාණවකයා දුජාන ද වේ. අම්බට්ට මාණවකයා අකුලපුත්‍ර ද වේ. අම්බට්ට මාණවකයා අල්පග්‍රහ ද වේ. අම්බට්ට මාණවකයා නොමිතිරි වචන ඇත්තේ ද වේ. අම්බට්ට මාණවකයා අපණ්ණින ද වේ. ශ්‍රමණ ගෞතමයා හා මේ වචනයෙහි සාකච්ඡා කරන්නට පොහොසත් ද නො වේ යැ යි ඉදින් නොපට මෙසේ සිතෙක් වේ නම්, අම්බට්ට මාණවකයා සිටී වා. තෙපි මා හා මේ වචනයෙහි සාකච්ඡා කරවු. ඉදින් මාණවකයෙනි, අම්බට්ට මාණවකයා සුජාන ද...කුලපුත්‍ර ද...මිතිරි වචන ඇත්තේ ද...පණ්ණින ද වේ. ශ්‍රමණ ගෞතමයා හා මේ වචනයෙහි සාකච්ඡා කරන්නට පොහොසත් ද වේ යැ යි නොපට මෙසේ සිතෙක් වේ නම්, තෙපි සිටිවු. අම්බට්ට මාණවක නෙමේ මා හා සාකච්ඡා කෙරේ වා”යි වදාළ සේක.

20. “හවද්ද ගෞතමය, අම්බට්ට මාණවක නෙමේ සුජාන ද... ඔහුග්‍රහ ද...මිතිරි වචන ඇත්තේ ද...පණ්ණින ද...හවද්ද ගෞතමයන් හා මේ වචනයෙහි සාකච්ඡා කරන්නට පොහොසත් ද වේ. අපි නිහඬ වන්නුමු. අම්බට්ට මාණවක නෙමේ හවද්ද ගෞතමයන් හා මේ වචනයෙහි සාකච්ඡා කෙරේ වා (උත්තර ප්‍රත්‍යක්තර කථා කෙරේ වා)” යි මාණවකයෝ කීහ.

21. ඉක්බිත්තෙන් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ අම්බට්ට මාණවකයා අමතා, “අම්බට්ටය, නොකැමැත්තෙන් වුව ද විසැදිය යුතු මේ කරුණු සහිත පැණයෙක් නා කරා පැමිණෙයි. ඉදින් තෝ නො විසඳන්නෙහි නම්, එක් වචනයෙකින් අන් වචනයක් වසා ලන්නෙහි නම්, තුෂණිමි-භූත හෝ වන්නෙහි නම්, උත්තර හෝ නොදී නැගී පලායන්නෙහි නම්, මෙහි ම තගේ හිස සත් කඩක් වැ පැළෙන්නේ ය. අම්බට්ට ය, එය කිමැ යි සිතති ද? වයසින් වැඩි සිටි, මහලු වූ, (මෙහි ලා) කරුණු කියන ආචාරී ප්‍රාචාරී වූ ඔහුන්ගේ කථාව නා විසින් කෙසේ අසන ලද ද? (නියව,) කෘෂණායනයෝ කවරක්කු මුලස්ථාන කොට ඇත්තෝ ද? (කවුරුන්ගෙන් ඇති වුවෝ ද?) කෘෂණායනයන්ගේ පුච්ඡුරුෂයා කවරෙක් වී ද?” යි පුළුච්ඡන් සේක.

මෙසේ ඇසූ කල්හි අම්බට්ට මාණවක නෙමේ තුෂණිමිභූත විය. දෙවෙනි වර ද භාග්‍යවතුන් වහන්සේ අම්බට්ට මාණවකයා අමතා “අම්බට්ටය, කිමැ යි සිතති ද...කෘෂණායනයන් ගේ පුච්ඡුරුෂයා කවරෙක් වී ද?” යි වදාළ සේක. දෙවැනි වර ද අම්බට්ට මාණවක නෙමේ තුෂණිමිභූත විය.

එ පිට භාග්‍යවතුන් වහන්සේ අම්බට්ට මාණවකයාට වදාරන සේක්, “අම්බට්ටය, දැන් විසඳව. දැන් තට නිහඬ වීමට කල් නො වේ. අම්බට්ටය, යමෙක් වනාහි තථාගතයන් විසින් තෙවෙනි වර තෙක් කරුණු සහිත පැණයක් පිලිවිස්නා ලද්දේ උත්තර නො දේ නම්, මෙහි ම ඔහුගේ හිස සත් කඩක් වැ පැළෙන්නේ යැ” යි වදාළ සේක.

22. තෙන බො පන සමයෙන චජ්රපාණ්ණී යකොධා මහනතං අයොකුටං ආදාය ආදින්නං සමපජ්ජිතං සජොතිභුතං අමබට්ඨස්ස මාණවස්ස උපරිවෙහාසං සීතො හොති: සවායං අමබට්ඨො මාණවො භගවතා යාවනතියකං සහධිමිකං පඤ්ඤං පුට්ඨො න ව්‍යාකර්ස්සති එතෙවස්ස සත්තධා මුද්ධං එලෙස්සාමිති. නං බො පන චජ්රපාණ්ණීං යකං භගවා වෙච පස්සති අමබට්ඨො ච මාණවො.

23. අඵ බො අමබට්ඨො මාණවො භීතො සංචගො ලොමහට්ඨජාතො භගවන්තංයෙච තාණගවෙසී භගවන්තංයෙච ලෙණගවෙසී භගවන්තංයෙච සරණගවෙසී උපනිසීදිචා භගවන්තං එතදවොච: “කිං මෙ නං භවං ගොතමො ආහ? පුන භවං ගොතමො බුච්චු”ති.

“නං කිමමඤ්ඤසී අමබට්ඨ? කිනති තෙ සුතං බ්‍රාහමණානං වුද්ධානං මහලලකානං ආචරියපාචරියානං භාසමානානං, කුතොපපභුතිකා කණ්භායනා? කො ච කණ්භායනානං පුබ්බපුරිසො?ති.”

“එවමෙච මෙ හො ගොතම සුතං, යථෙච භවං ගොතමො ආහ. තතොපපභුතිකා කණ්භායනා. සො ච කණ්භායනානං පුබ්බපුරිසො”ති.

24. එචං වුත්තෙ තෙ මාණවකා උන්නාදිනො උච්චාසදදමහාසඤ්ඤා අහෙසුං: “දුජ්ජාතො කීර හො අමබට්ඨො මාණවො, අකුලපුත්තො කීර හො අමබට්ඨො මාණවො, දුසිපුත්තො කීර හො අමබට්ඨො මාණවො සකායානං, අය්‍යපුත්තො කීර හො අමබට්ඨස්ස මාණවස්ස සකායා භවන්ති. ධම්මවාදිං යෙච කීර මයං සමණං ගොතමං අපසාදෙනබ්බං අමඤ්ඤිමහා”ති.

25. අඵ බො භගවතො එතදහොසී: “අනිබ්බලහං බො ඉමෙ මාණවකා අමබට්ඨං මාණවං දුසිපුත්තවාදෙන නිමමානෙන්ති. යනුත්තානං පරිමො-වෙය්‍යන්ති.” අඵ බො භගවා තෙ මාණවකෙ එතදවොච: “මා බො තුලෙහ මාණවකා අමබට්ඨං මාණවං අනිබ්බලහං දුසිපුත්තවාදෙන නිමමානෙඵ. උලාගෙ සො කණ්භා ඉසී අහොසී. සො දකිමිණං ජනපදං ගන්තො බුහෙම මනෙත අධිසිචා රුජානං ඔකකාකං උපසඛකමිචා මට්ඨරුපීං¹ සීතරං යාමි. නස්ස රාජා ඔකකාකො ‘කො තෙච රෙ අයං මයනං දුසිපුත්තො සමානො මට්ඨරුපීං සීතරං යාමති’ති කුපිතො අනන්තමනො බුරප්පං සන්තයති. ඤො නං බුරප්පං තෙච අසකම් මුඤ්චිතුං, තො පටිසංකරිතුං.

1. මද්දරුපී, මජ්ඣ.

22. එ වෙලෙහි වනාහි වජ්‍රපාණි යක්‍ෂ තෙමේ ගිනි ගන් දිලියෙන ගිනි දූල් සහිත මක යකුලක් අනින් ගෙන, ‘ඉදින් මේ අම්බට්ටි මාණවකයා භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් තෙවෙනි වර තෙක් කරුණු සහිත පැතය පුළුස්සනා ලද්දේ උත්තර නො දෙන්නේ නම්, මෙහි ම මොහු ගේ හිස සත් කඩකට පලන්නෙමි’යි කියා අම්බට්ටි මාණවකයාට උචිත් අහසෙහි සිටියේ වෙයි. ඒ වජ්‍රපාණි යක්‍ෂයා වනාහි භාග්‍යවතුන් වහන්සේත් දක්නා සේක. අම්බට්ටි මාණවකයාත් දක්නේ ය.

23. ඉක්බිති අම්බට්ටි මාණවක තෙමේ තැනි ගත්තේ, බිය පත් වූයේ, හටගත් ලොමුදහ ගැනුම් ඇත්තේ, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ම ආරක්‍ෂාසිථාන කොට සොයනුයේ, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ම තමාට සැහෙවෙන තැන කොට සොයනුයේ, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ම පිහිට කොට සොයනුයේ, සම්පයෙහි හිඳ ගෙන, ‘නවද් ගෞතම තෙමේ මට ඒ කුමක් කියේ ද? යලිත් නවද් ගෞතම තෙමේ කියවා’යි කී ය.

එ විට භාග්‍යවතුන් වහන්සේ “අම්බට්ටිය, එය කීමැ සි සිතති ද? (මෙහි ලා) කරුණු කියන වයසින් වැඩි සිටි, මහලු, ආවාසී ප්‍රාවාසීයන් ගේ කථාව තා විසින් කෙසේ අසන ලද ද? කෘෂ්ණායනයෝ කවරක්කු මූලසථාන කොට ඇත්තෝ ද? කෘෂ්ණායනයන් ගේ පුඵපුරුෂයා කවරෙක් වී ද?”යි වදාළ සේක.

“නවද් ගෞතම තෙමේ යම්සේ ම කියේ ද, එසේ ම මා විසින් අසන ලදී. කෘෂ්ණායනයෝ ඒ කෘෂ්ණයා මූලසථාන කොට ඇත්තෝ ය. හේ ම කෘෂ්ණායනයන් ගේ ප්‍රථම පුරුෂයා වී යැ” යි අම්බට්ටියා කී ය.

24. මෙසේ කී කලැ ඒ මාණවකයෝ “නවත්ති, අම්බට්ටි මාණවකයා පහත් ජාතියෙක උපන්නෙක් ල! නවත්ති, අම්බට්ටි මාණවකයා කුල පුත්‍රයෙක් නොවේ ල! නවත්ති, අම්බට්ටි මාණවකයා ශාක්‍යයන් ගේ දැසිපුත්‍රයෙක් ල! නවත්ති, ශාක්‍යයෝ අම්බට්ටි මාණවකයා ගේ සාමිපුත්‍රයෝ වෙත් ල! අපි ධර්මවාදි වූ ම ශ්‍රමණ ගෞතමයන් වහන්සේ ගැරුණියැ යුත්තන් කොට සිතුවමු!”යි හඬ ගා කියන්නෝ උස්හඬ ඇත්තෝ මහ හඬ ඇත්තෝ වූහ.

25. එ විටැ “මේ මාණවකයෝ අම්බට්ටිමාණවකයාට ඉතා දැඩි ලෙස දැසිපුත්‍ර වාදයෙන් පිරිහෙලා කියත්. මම ඔහු එයින් මුදු ලන්නෙමි නම් යෙහෙකැ”යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මේ සිත විය. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ඒ මාණවකයන්ට මෙසේ වදාළ සේක:

“මාණවකයෙනි, තෙපි ඉතා දැඩි කොට අම්බට්ටි මාණවකයාට දැසිපුත්‍රවාදයෙන් නො ගරහවු. ඒ (ඔහු ගේ ආදිපුරුෂ වූ) කෘෂ්ණර්ෂි තෙමේ මහානුභාව ඇත්තෙක් වී ය. හේ දක්‍ෂිණාපථයට ගොස් බ්‍රහ්ම-මනත්‍රයන් ඉගෙන ඔක්කාක රජු කරා එළැඹැ, මට්ඨරුපී නම් දියණියන් ඉල්ලී ය. ඔක්කාක රජ තෙමේ “එම්බල, මගේ දැසිපුත්‍ර වැ හිඳත් මු කවරෙක් නම් (=මු තමා තරම නො දැන) මට්ඨරුපී දුටු ඉල්ලනුයේ දැ!” යි කීපුණේ නොසතුටු සිතැත්තේ (ඔහු විඳ මරනු පිණිස) ඊය දුන්නෙහි හිඳු වී ය. හේ ඒ ඊය දුන්නෙන් මුදන්නට ද (=විදින්නට) ඇද ගන්නට ද නොහැකි විය.

අඵ බො මාණවකා අමච්චා පාරිසජ්ජා කුණ්ණං ඉසිං උපසඛකමිත්වා එකදවොචු: “සොඡ්චි හදනොන හොඬු රඤ්ඤො, සොඡ්චි හදනොන හොඬු රඤ්ඤො”ති.

“සොඡ්චි හවිසසති රඤ්ඤො, අපි ච රාජා යදි අධො ඛුරපං මුඤ්චිසසති යාවතා රඤ්ඤො විජ්ඣං එතතාවතා පඨවී උද්චිසසති”ති.

“සොඡ්චි හදනොන හොඬු රඤ්ඤො, සොඡ්චි ජනපදසසා”ති.

“සොඡ්චි හවිසසති රඤ්ඤො, සොඡ්චි ජනපදසසා. අපි ච රාජා යදි උද්ධං ඛුරපං මුඤ්චිසසති යාවතා රඤ්ඤො විජ්ඣං එතතාවතා සතතවසසාති දෙවො න වසසිසසති”ති.

“සොඡ්චි හදනොන හොඬු රඤ්ඤො, සොඡ්චි ජනපදසසා, දෙවො ච වසසතු”ති.

“සොඡ්චි හවිසසති රඤ්ඤො, සොඡ්චි ජනපදසසා, දෙවො ච වසසිසසති. අපි ච රාජා ජෙට්ඨකුමාරෙ ඛුරපං පතිට්ඨාපෙඬු, සොඡ්චි කුමාරො, පලොමො හවිසසති”ති.

අඵ බො මාණවකා, අමච්චා ඔකකාකසස ආරොචෙත්ථු: “දෙවො ජෙට්ඨකුමාරෙ ඛුරපං පතිට්ඨාපෙඬු, සොඡ්චි කුමාරො පලොමො හවිසසති”ති. අඵ බො රාජා ඔකකාකො ජෙට්ඨකුමාරෙ ඛුරපං පතිට්ඨාපෙසි. සොඡ්චි කුමාරෙ පලොමො හවි.

අඵ බො තසස රාජා ඔකකාකො භීතො සංචිගෙහා ලොමහට්ඨජාතො බුහමදුණෙඛන නජජතො මුඛ්ඛිඤ්ඤිං සීතරං අදුසි. මා බො නුලෙහ මාණවකා අමබ්බං මාණවං අතිබාලහං දුසිපුත්තවාදෙන නිමමානෙථ. උලාගෙ සො කණ්ණො ඉසි අහොසි.

26. අඵ බො හගවා අමබ්බං මාණවං ආමනොසි: “තං කිමමඤ්ඤසි අමබ්බං? ඉධ බතතිසකුමාරෙ බ්‍රාහමණකඤ්ඤය සද්ධිං සංචාසං නපෙසය්‍ය, තෙසං සංචාසමිත්ථාය පුත්තො ජායෙථ, යො සො බතතිසකුමාරෙන බ්‍රාහමණකඤ්ඤය පුත්තො උපපනොනා, අපි නු සො ලහෙථ බ්‍රාහමණෙසු ආසනං මා උදුකං මා?”ති,

“ලහෙථ නො ගොතම”.

“අපි නු නං බ්‍රාහමණා හොජෙය්‍යං සද්ධෙ මා ටාලිපාකෙ මා යඤ්ඤො මා පාහුනෙ මා?”ති

මාණවකසිති, එ විට මැනීමට මුළු අයත් ඇමැතියෝ කෘෂණර්මිහු වෙත එළැඹී ‘පින්වතුන් වහන්ස, රජුට සෙක් වේවා, පින්වතුන් වහන්ස, රජුට සෙක් වේවා’යි කීහ.

(එ විට කෘෂණ නෙමේ) “රජුට සෙක් වන්නේ ය, එතෙකුදු වුවත්, ඉදින් රජ රිය යට දෙසට මුදුන්තේ නම්, රජුගේ රට යම් තාක් ද ඒ තාක් පොළොව බිඳී විසිරෙන්නේ යැ”යි කී ය.

‘පින්වතුන් වහන්ස, රජුට සෙක් වේවා, රටට සෙක් වේවා’යි ඇමැතියෝ කීහ.

‘රජුට සෙක් වන්නේ ය, රටට සෙක් වන්නේ ය, එතෙකුදු වුවත් ඉදින් රජ රිය උඩ දෙසට මුදු හළොක් රජුගේ රට යම් තාක් ද එතෙක් පෙදෙසට සත් හටුරැද්දක් වැසී නො වස්තේ යැ’යි කෘෂණයා කී ය.

(එ විට ඇමැතියෝ) ‘පින්වතුන් වහන්ස, රජුට සෙක් වේවා රටට ද සෙක් වේවා, වැසී ද වසීවා’ යි කීහ.

(කෘෂණ නෙමේ) ‘රජුට සෙක් වන්නේ ය, රටට ද සෙක් වන්නේ ය, වැසී ද වස්තේ ය, එතෙකුදු වුවත් රජ නෙමේ දෙටු කුමරා කෙරෙහි රිය පිහිටුවා වා (=දෙටු කුමරුට රියෙන් විඳීවා), කුමර නෙමේ නිරුපද්‍රැහ වන්නේ ය, ලොමුදහ ගැනුම් පමණකුදු නොමැතියේ වන්නේ යැ’යි කී ය.

මාණවකසිති, ඉක්බිති ඇමැතියෝ “රජ නෙමේ දෙටු කුමරා කෙරෙහි රිය පිහිටුවා වා, කුමර නෙමේ නිරුපද්‍රැහ වන්නේ ය, ලොමුදහ ගැනුම් පමණකු දු නැත්තෙක් වන්නේ යැ”යි ඔක්කාක රජුට කීහ. එවිට ඔක්කාක රජ දෙටු කුමරා කෙරෙහි රිය පිහිටුවීය. (දෙටු කුමරු දෙසට රිය මුදු හැරියේ ය). කුමර නෙමේ නිරුපද්‍රැහ විය. ලොමුදහ ගැනුම් පමණකුදු ඇත්තේ නො වී ය.

ඉක්බිති ඔක්කාක රජ නැති ගන්නේ, බිය ගන්නේ, හට ගත් ලොමුදහ ගැනුම් ඇත්තේ, බ්‍රහ්මදණ්ඩයෙන් තරවටු කරනු ලැබුයේ, ඔහුට මට්ඨරුපී නම් දියැණියන් දුන්නේ ය. මාණවකසිති, තෙපි අම්බට්ඨ මාණවකයාට ඉතා දැඩි කොට දැඩිපුත්‍රවාදයෙන් නො ගරහවු. ඒ කෘෂණර්මි නෙමේ මහානුභාව ඇත්තෙක් වී ය” යනු යි.

26. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ අම්බට්ඨ මාණවකයා අමතා “අම්බට්ඨය, මෙය කිමැ යි සිතනි ද? මෙහි කැත්කුමරෙක් බමුණුදුරියක හා එක් වූ වස්තේ නම්, ඔවුන්ගේ එක් වූ විසීමෙන් පුතෙක් උපදනේ නම්, ඒ කැත් කුමරා තිසා බමුණු දුරියට උපන් පුතා බමුණන් අතුරෙහි අග්‍රාසනය හෝ අග්‍රෝදකය ලබන්නේ ද?”යි ඇසී සේක.

[අම්බට්ඨ:] “ගෞතමසිති, ලබන්නේ ය”

[භාග්‍යවතුන් වහන්සේ:] “බමුණෝ මෙවුන් උදෙසා දෙන බතෙහි හෝ මහුල් බතෙහි හෝ යාග බතෙහි හෝ ආගන්තුක දානයෙහි හෝ ඔහු වලදවන්නෝ ද?”

“හොජේය්‍යං හො ගොතම.”

“අපි නු නං බ්‍රාහ්මණා මනෙන වාවෙය්‍යං වා නො වා?”ති

“වාවෙය්‍යං හො ගොතම.”

“අපිනු‘සස් ඉන්ද්‍ර ආවටං වා අසස් අනාවටං වා?’ති

“අනාවටං හි‘සස් හො ගොතම”.

“අපි නු නං බන්ධියා බන්ධියාහිසෙකෙන අභිසිඤ්ඤවය්‍යනති?”

“නො හිදං හො ගොතම.”

“තං කිසස් හෙතු?”

“මාතිතො හි හො ගොතම අනුපපනො”ති.

27. “තං කිමමඤ්ඤසි අමබධස් ? ඉධ බ්‍රාහ්මණකුමාරො බන්ධිය-කඤ්ඤය සද්ධිං සංවාසං කප්පෙය්‍ය, තෙසං සංවාසමනිය පුතො ජායෙථ, යො සො බ්‍රාහ්මණකුමාරෙන බන්ධියකඤ්ඤය පුතො උපපනො, අපි නු සො ලහෙථ බ්‍රාහ්මණෙසු ආසනං වා උදකං වා?”ති

“ලහෙථ හො ගොතම.”

“අපි නු නං බ්‍රාහ්මණා හොජේය්‍යං සද්ධි වා චාලිපාකෙ වා යඤ්ඤ වා පාත්‍රතෙ වා?”ති

“හොජේය්‍යං හො ගොතම.”

“අපි නු නං බ්‍රාහ්මණා මනෙන වාවෙය්‍යං වා නො වා?”ති

“වාවෙය්‍යං හො ගොතම.”

“අපිනු‘සස් ඉන්ද්‍ර ආවටං වා අසස් අනාවටං වා?’ති

“අනාවටං හි‘සස් හො ගොතම.”

“අපි නු නං බන්ධියා බන්ධියාහිසෙකෙන අභිසිඤ්ඤවය්‍යනති ?”

“නො හිදං හො ගොතම.”

“තං කිසස් හෙතු?”

“පිතිතො හි හො ගොතම අනුපපනො”ති.

28. “ඉති බො අමබධස් ඉන්දියා වා ඉන්දියං කරිඤා පුරිසෙන වා පුරිසං කරිඤා බන්ධියා ‘ව සෙට්ඨා, හිතා බ්‍රාහ්මණා. තං කිමමඤ්ඤසි අමබධස් ? ඉධ බ්‍රාහ්මණා බ්‍රාහ්මණං කිසමිට්ඨෙව පකරණෙ බුරමුණංධං කරිඤා අසස්පුටෙන වසිඤා රට්ඨා වා නගරං වා පබ්බාජේය්‍යං, අපි නු සො ලහෙථ බ්‍රාහ්මණෙසු ආසනං වා උදකං වා?”ති

[අම්බවයිය] “භවද්ද ගෞතමයෙනි, ඔහු වලදවන්නෝ ය.”

[භා:] “ඛමුණෝ ඔහුට වේදයන් කියවන්නෝ ද, නොකියවන්නෝ ද?”

[අම්:] “භවද්ද ගෞතමයෙනි, කියවන්නෝය.”

[භා:] “ඒ කැන් කුමරුට ඛමුණු දැරියන් කෙරෙහි ආචරණයෙක් වන්නේ ද, නො වන්නේ ද? (ඛමුණු දැරියන් ලබන හැකි වන්නේ ද නො වන්නේ ද?)”

[අම්:] “භවද්ද ගෞතමයෙනි, ඔහුට ඛමුණු දැරියන් කෙරෙහි ආචරණයෙක් නැත”

[භා:] “ඝත්‍රියයෝ ඔහු ඝත්‍රියාභිෂේකයෙන් අභිෂේක කරන්නෝ ද?”

[අම්:] “අභිෂේක නො කරන්නෝය, භවද්ද ගෞතමයෙනි.”

[භා:] “ඒ කවර හෙයින් ද?”

[අම්:] “භවද්ද ගෞතමයෙනි, හේ මවු පසින් අසම්පුණ්ණිය (අපිරිසිදු ය). එහෙයින්.”

27 [භා:] “අම්බවයිය, එය කිමැයි සිහිනි ද? මෙහි ඛමුණු කුමරෙක් කැන් දැරියක හා එක් වැඩසන්නේ නම්, ඔවුන් ගේ එක් වැඩසීමෙන් පුතෙක් උපදෙන්නේ නම්, ඒ ඛමුණු කුමරු නිසා කැන් දැරියට උපන් යම් පුතෙක් වේ නම්, හේ ඛමුණන් අතුරෙහි අග්‍රාසන හෝ අග්‍රෝදක ලබන්නේ ද?”

[අම්:] “ලබන්නේ ය භවද්ද ගෞතමයෙනි.”

[භා:] “ඛමුණෝ මලවුන් උදෙසා දෙන බතෙහි හෝ මහුල් බතෙහි හෝ යාග බතෙහි හෝ අමුතු බතෙහි හෝ ඔහු වලදවන්නෝ ද?”

[අම්:] “වලදවන්නෝ ය, භවද්ද ගෞතමයෙනි.”

[භා:] “ඛමුණෝ ඔහුට වේද කියවන්නෝ ද නොකියවන්නෝ ද?”

[අම්:] “කියවන්නෝ ය, භවද්ද ගෞතමයෙනි.”

[භා:] “ඔහුට ඛමුණු දැරියන් කෙරෙහි ආචරණයෙක් වන්නේ ද, නො වන්නේ ද?”

[අම්:] “භවද්ද ගෞතමයෙනි, ආචරණයෙක් නො වන්නේ ය.”

[භා:] “ඝත්‍රියයෝ ඝත්‍රියාභිෂේකයෙන් ඔහු අභිෂේක කරන්නෝ ද?”

[අම්:] “භවද්ද ගෞතමයෙනි, මෙය ඔහු නො කරන්නෝ ය.”

[භා:] “ඒ කවර හෙයින් ද?”

[අම්:] “භවද්ද ගෞතමයෙනි, හේ පිය පසින් අසම්පුණ්ණිය (අගුඬු ය).”

28. [භා.] “අම්බවයිය, මෙසේ වනාහි (කැන් ඛමුණු දෙකුලෙන් එක් කුලෙක) ස්ත්‍රියක හා (අන් කුලෙහි) ස්ත්‍රියක හා සැසඳු කල්හි ද, (එක් කුලෙක)පිරිමියකු හා (අන් කුලයෙහි) පිරිමියකු සැසඳු කල්හි ද, කැන්හු ම උසස් වෙත්, ඛමුණෝ පහත් වෙත්. අම්බවයිය, එය කිමැයි සිහිනි ද? මෙහි ඛමුණෝ ඛමුණකු කිසි නොකටයුත්තෙකින් කරයෙන් හිස මුඛ කොට, අස්මප්‍රටයෙන් වෙහෙසවා (=හෙවත් හිසැ අළු වගුරුවා) රචින් හෝ නුවරින් නොපන්නෝ නම්, හේ ඛමුණන් අතුරෙහි අග්‍රාසනය හෝ අග්‍රෝදකය ලබන්නේ ද?”

“නො හිදං හො ගොතම.”

“අපි නු නං බ්‍රාහමණා හොජෙය්සුං සද්ධෙඛ වා ථාලිපාකෙ වා යඤ්ඤෙ වා පානුනෙ වා?”ති

“නො හිදං හො ගොතම.”

“අපි නු නං බ්‍රාහමණා මනෙත වාවෙය්සුං වා නො වා?”ති.

“නො හිදං හො ගොතම.”

“අපි නු’ස්ස ඉඤ්ඤ ආවටං වා අස්ස අනාවටං වා?”ති”

“ආවටං හි’ස්ස හො ගොතම.”

29. “නං කිමඤ්ඤෙසි අමබධය් ? ඉඛ බතනියො බතනියං කිසම්චිදෙව පකරණේ බුරමුණ්ඛං කරුනා අස්සපුටෙන වසිනා රට්ඨා වා නගරා වා පබ්බාජෙය්සා, අපි නු සො ලනෙථ බ්‍රාහමණෙසු ආසනං වා උදුකං වා?”ති”

“ලහෙථ හො ගොතම.”

“අපි නු නං බ්‍රාහමණා හොජෙය්සුං සද්ධෙඛ වා ථාලිපාකෙ වා යඤ්ඤෙ වා පානුනෙ වා?”ති”

“හොජෙය්සුං හො ගොතම.”

“අපි නු නා බ්‍රාහමණා මනෙත වාවෙය්සුං වා නො වා?”ති

“වාවෙය්සුං හො ගොතම.”

“අපි නු’ස්ස ඉඤ්ඤ ආවටං වා අස්ස අනාවටං වා?”ති

“අනාවටං හි’ස්ස හො ගොතම.”

“එනතාවතා බො අමබධය් බතනියො පරමනිභිනතං පනෙනා හොති, යදෙව නං බතනියා බුරමුණ්ඛං කරුනා අස්සපුටෙන වසිනා රට්ඨා වා නගරා වා පබ්බාජෙතති. ඉති බො අමබධය් යදු බතනියො පරමනිභිනතං පනෙනා හොති, නදුපි බතනියා’ව සෙට්ඨා හිනා බ්‍රාහමණා.

30. බ්‍රහමුතා’පි අමබධය් ඝනඛක්‍රමාරෙන ගාථා භාසිතා:

‘බතනියො සෙට්ඨො ජනෙනසම්චි
යෙ ගොතනපටිසාරිනො,
විජ්ජාවරණසමපනෙනා
සො සෙට්ඨො දෙවමානුසෙ’ති

සා බො පනෙසා අමබධය් බ්‍රහමුතා ඝනඛක්‍රමාරෙන ගාථා සුභිතා නො දුගභිතා, සුභාසිතා නො දුඛභාසිතා, අනුසංභිතා නො අනුසංභිතා, අනුමතා මයා. අනමපි¹ අමබධය් එවං වදුම්:

‘බතනියො සෙට්ඨො ජනෙනසම්චි
යෙ ගොතනපටිසාරිනො,
විජ්ජාවරණසමපනෙනා
සො සෙට්ඨො දෙවමානුසෙ’ති.

භාණධාරො පබ්බො.

1. අනමපිති, මජ්ඣං.

[අම්:] “හවද්දී ගෞතමසිති, මෙය, නො වන්නේ යැ”

[භා:] “බමුණෝ ශ්‍රාද්ධයෙහි (මනක බතෙහි) හෝ මහුල් බතෙහි හෝ යාග බතෙහි හෝ අමුතු බතෙහි ඔහු වළඳවන්නෝ ද?”

[අම්:] “නො වළඳවන්නෝ ය, හවද්දී ගෞතමසිති”

[භා:] “බමුණෝ ඔහුට චේදයන් කියවන්නෝ ද?”

[අම්:] “නො කියවන්නෝ ය, හවද්දී ගෞතමසිති”

[භා:] “ඔහුට ස්ත්‍රීන් අතුරෙහි ආවරණයෙක් හෝ අනාවරණයෙක් වන්නේ ද?”

[අම්:] “හවද්දී ගෞතමසිති, ආවරණයෙක් ම වන්නේ ය.

29. [භා:] “අම්බවයස, ඒ කිමැ සි සිතති ද? මෙහි ඝෂත්‍රියයෝ ඝෂත්‍රියයකු කිසි කරුණෙක්හි කරයෙන් හිස මුඛු කොට හිසැ අළු වගුරුවා රටින් හෝ නුවරින් තොරවන්නෝ නම්, හේ බමුණන් මැද අග්‍රාසනය හෝ අග්‍රොදකය හෝ ලබන්නේ ද?”

[අ:] “ලබන්නේ ය, හවද්දී ගෞතමසිති.”

[භා:] “බමුණෝ ශ්‍රාද්ධයෙහි හෝ මහුල් බතෙහි හෝ යාග බතෙහි හෝ අමුතු බතෙහි හෝ ඔහු වළඳවන්නෝ ද?”

[අම්:] “වළඳවන්නෝ ය, හවද්දී ගෞතමසිති.”

[භා:] “බමුණෝ ඔහුට චේදයන් කියවන්නෝ ද? නැත හොත් නො කියවන්නෝ ද?”

[අම්:] “කියවන්නෝ ය, හවද්දී ගෞතමසිති.”

[භා:] “ඔහුට බමුණු දුරියන් විෂයෙහි ආවරණයෙක් වන්නේ ද? නැත හොත් නො වන්නේ ද?”

[අම්:] “ආවරණයෙක් නො වන්නේ ය, හවද්දී ගෞතමසිති.”

[භා:] “අම්බවයස, යම් කලෙක ඝෂත්‍රියයෝ ඝෂත්‍රියයකු කරමුඛු කොට (හිසකේ බා දමා) අළු පොදියෙන් ගසා (=හිසැ අළු වගුරුවා) රටින් හෝ නුවරින් හෝ තොරවන්නෝ නම්, මෙතෙකින් ම ඝෂත්‍රිය වෙමේ (ඝෂත්‍රියයන් අතුරෙහි) පහත් ම බවට පැමිණියේ වෙයි. (එහෙත් එසේ වූ ඝෂත්‍රියයා බමුණෝ උසස් කොට පිළිගනිත්.) අම්බවයස, මෙසේ යම් විටෙක ඝෂත්‍රියයා පහත් ම බවට පැමිණියේ නම්, එ කල්හිත් බමුණන් අතුරෙහි කැත්හු උසස් හ. බමුණෝ හිතිය හ.

30 අම්බවයස, සතත්කුමාර බමුහු විසිනුත් මෙහි ලා මේ ගය ගැසිණ. (ගයේ අදහස:)

“සිය පරපුර අනු ව පෙරලා අතීතයට ගොස් විමසන ජනයා අතුරෙහි ඝෂත්‍රියයා ශ්‍රෙණි ය විද්‍යා වරණ දෙකින් යුත් යමෙක් වේ නම් හේ දෙවිමිනිසුන් අතුරෙහි ශ්‍රෙණි ය.”

“අම්බවයස, සතත්කුමාර බමුහු විසින් ඒ ගය මැනැවින් ගයන ලද්දේ වේ. නොමනා වැ ගයන ලද්දේ නොවේ. මැනැවින් කියන ලද්දේ වේ. නොමනා වැ කියන ලද්දේ නොවේ. ඒ අපි නිශ්ශ්‍රිත ය, අනම්නිශ්ශ්‍රිත නොවේ. මා විසින් අනුදන්තා ලද්දේ ය. අම්බවයස, මම ද මෙසේ කියමි:

“ගෝත්‍රය ඔස්සේ පෙරලා ගොස් විමසන ජනයා අතුරෙහි ඝෂත්‍රියයා ශ්‍රෙණි ය. විද්‍යා වරණ දෙකින් යුත් යමෙක් වේ නම්, හේ දෙවි මිනිසුන් අතුරෙහි ශ්‍රෙණි ය” යනු සි.

31. “කතමං පන නං හො ගොතම වරණං, කතමා ව පන සා විජ්ජා?”ති. “න බො අමබ්බසු අනුත්තරය විජ්ජාවරණසමපදය ජාතිවාදෙ වා වුච්චති ගොත්තවාදෙ වා වුච්චති මානවාදෙ වා වුච්චති: ‘අරහසී වා මං නාං න වා මං නාං අරහසී’ති. යත්ථ බො අමබ්බසු ආවාහො වා හොති, විවාහො වා හොති, ආවාහවිවාහො වා හොති, එතෙතං වුච්චති ජාතිවාදෙ වා ඉතිපි, ගොත්තවාදෙ වා ඉතිපි, මානවාදෙ වා ඉතිපි: ‘අරහසී වා මං නාං න වා මං නාං අරහසී’ති. යෙ හි කෙවි අමබ්බසු ජාතිවාදවිනිබ්බා වා ගොත්තවාදවිනිබ්බා වා මානවාදවිනිබ්බා වා ආවාහවිවාහවිනිබ්බා වා, ආරකා තෙ අනුත්තරය විජ්ජාවරණසමපදය. පහාය බො අමබ්බසු ජාතිවාදවිනිබ්බාඤ්ච ගොත්තවාදවිනිබ්බාඤ්ච මානවාදවිනිබ්බාඤ්ච ආවාහවිවාහවිනිබ්බාඤ්ච අනුත්තරය විජ්ජාවරණසමපදය සමජ්ඣිරියා හොති”ති.

32. “කතමං පන නං හො ගොතම වරණං? කතමා ව සා විජ්ජා?”ති “ඉධ අමබ්බසු නථාගතො ලොකෙ උපපජ්ජති අරහං සමමාසමබ්බුද්ධො විජ්ජාවරණසමපනො සුගතො ලොකවිදු අනුත්තරෙ පුරිසදම්මසාරථි සත්ථා දෙවමනුස්සානං බුද්ධො භගවා. සො ඉමං ලොකං සදෙවකං සමාරකං සබ්බමකං සසාමණ්ණිකමණ්ණිං පජං සදෙවමනුස්සං සයං අභිඤ්ඤ සමජ්ඣා පචෙදෙති. සො ධම්මං දෙසෙති ආදීකල්යාණං මජ්ඣෙකල්යාණං පරියොසානකල්යාණං සාත්ථං සමාසඤ්ජනං කෙවලපරිපුණණං පරිසුද්ධං බ්‍රහ්මචරියං පකාසෙති.

33. නං ධම්මං සුණාති ගහපති වා ගහපතිපුත්තො වා අඤ්ඤානරසම්ච වා කුලෙ පච්චාජානො. සො නං ධම්මං සුත්වා නථාගතෙ සද්ධං පටිලභති. සො තෙන සද්ධාපටිලාභෙන සමන්තාගතො ඉති පටිසංචිකකති: “සම්බොධො සරුවාසො රජොපථො අබ්බොකාසො පබ්බජ්ජා. නසිද්ධං සුකරං අගාරං අජ්ඣාචසනා එකන්තපරිපුණණං එකන්තපරිසුද්ධං සංඛලිබ්බනං බ්‍රහ්මචරියං චරිතුං, යනනුන්තං කෙසමස්සුං ඔහාරෙත්ථා කාසායාති වත්ථාති අච්ඡාදෙත්ථා අගාරසමා අනගාරියං පබ්බජෙත්ථ”නති.

සො අපරෙන සමයෙන අප්පං වා හොගකඛ්ඛිං පහාය මහන්තං වා නොගකඛ්ඛිං පහාය අප්පං වා ඤ්ඤතිපරිච්චං පහාය මහන්තං වා ඤ්ඤතිපරිච්චං පහාය කෙසමස්සුං ඔහාරෙත්ථා කාසායාති වත්ථාති අච්ඡාදෙත්ථා අගාරසමා අනගාරියං පබ්බජති. සො එවං පබ්බජ්ජො සමානො පාතිමොකකසංවරසංවුත්තො විහරති ආචාරගොචරසමපනො අණ්ණමතෙත්ථ වජෙජ්ජු භයදස්සාථී. සමාදාය සිකති සිකිතාපදෙසු කායකමච්චිකමෙමන සමන්තාගතො කුසලෙන, පරිසුද්ධාජ්චො සීලසමපනො ඉන්ද්‍රියෙසු ගුත්තදාතො හොජ්ජෙ මන්තඤ්ඤ සතිසමපජ්ඣඤ්ඤන සමන්තාගතො සනතුට්ඨො.

31. [අම.] “භවද්ද් ගෞතමසිනි, ඒ වරණය කවර ද? ඒ විද්‍යාව කවර ද?”

[භා.] “අමබට්ඨය, නිරුත්තර විද්‍යාවරණසම්පන්නි ‘හෝ මට සුදුසු වෙති යැ’හි කියා හෝ ‘හෝ මට නුසුදුසු වෙති යැ’හි කියා හෝ ජාතිවාදයෙන් කියනු නො ලැබේ. මොනුවාදයෙන් හෝ කියනු නො ලැබේ. මානවාදයෙන් හෝ කියනු නො ලැබේ. අමබට්ඨය, යම් නැතෙක වූ කලී ආවාහයෙන් හෝ වේ ද, විවාහයෙන් හෝ වේ ද, ආවාහවිවාහයෙන් හෝ වේ ද, මෙහි ‘හෝ මට තරම් යැ’ හි (සුදුස්සෙහි යැ හි) කියා හෝ ‘හෝ මට නොතරම් යැ’ හි (නොසුදුස්සෙහි යැ හි) කියා හෝ යම් වචනයෙන් ලබ්ධියෙන් වේ ද, මෙය ජාතිවාද යැ හි ද, ගෝත්‍රවාද යැ හි ද, මානවාද යැ හි ද කියනු ලැබේ. අමබට්ඨය, යම් කෙනෙක් නුමු ජාතිවාදයෙහි බැඳුණෝ හෝ ගෝත්‍රවාදයෙහි බැඳුණෝ හෝ මානවාදයෙහි බැඳුණෝ හෝ ආවාහවිවාහයෙහි බැඳුණෝ හෝ වෙත් ද, ඔහු නිරුත්තර විද්‍යාවරණ සම්පන්නියෙන් ඇති වූවෝ ය. අමබට්ඨය, ජාතිවාදයෙන් බැඳීම ද ගෝත්‍රවාදයෙන් බැඳීම ද මානවාදයෙන් බැඳීම ද ආවාහවිවාහයෙන් බැඳීම ද හැර දැමීමෙන් ම නිරුත්තර විද්‍යාවරණසම්පන්නියෙන් පසක් කිරීම වේ.”

32. [අම.] “භවද්ද් ගෞතමසිනි, ඒ වරණය කවර ද? ඒ විද්‍යාව කවර ද?”

[භා.] “අමබට්ඨය, අතීන් වූ සමාස්සම්බුද්ධ වූ විද්‍යාවරණ දෙකින් සම්පුණ්ණ වූ, මනා ගමන් හා මනා වචන ඇති, ලෝකය දන්නා, නිරුත්තර පුරුෂදම්මසාරථී වූ, දෙවිච්චිත්තට ශාස්තෘ වූ, සිවු සස් දත්, භගවත් වූ තථාගත තෙමේ මෙ ලොව පහල වෙයි. හේ ආදිකාලාණ වූ මධ්‍යකලාණ වූ, පර්වචසාන කලාණ වූ, මනා අරුත් ඇති, ව්‍යංජනයෙන් මනා ව සම්පුණ්ණ, හැම ලෙසින් ම පිරිපුන් දහම් දෙසසි, පිරිසිදු වූ මාගීබුහවච්චිය ප්‍රකාශ කෙරෙහි.

33. කිසි යම් කුලයෙක උපන් ගැහැටියෙක් හෝ ගැහැටිපුතෙක් හෝ එක්තරා කුලයෙක උපන්නෙක් හෝ ඒ දහම් අසයි. හේ ඒ දහම් අසා, තථාගතයන් කෙරෙහි සැදහැ ලබයි (පහල කෙරෙහි). හේ ඒ සැදහැ ලැබීමෙන් යුක්ත වූයේ, “ගිහිගෙහි විසීම අවහිර ඇති එකෙක. රජස් පථයෙක. පැවිද්දු එළිමහනෙක. ගිහිගෙහි වසන්නහු විසින් එකැතින් පිරිපුන් කොට, එකැතින් පිරිසිදු කොට, ශබ්දවිච්චියක් සේ කොට මෙ බඹසර කරන්නට පහසු නො වේ. මා කෙතෙ රවුලු බා දමා කසාවත් හැඳ ගිහිගෙන් පැවිද්දුට වදිතොත් ඒ යෙහෙකැ”හි මෙසේ සලකයි.

හේ පසු කලෙක මද වූ හෝ බොහෝ වූ හෝ වසනුසම්පත් රුශිය හැර දමා, මද වූ හෝ බොහෝ වූ හෝ නැ පිරිස හැර දමා, කෙහෙ රවුලු බා දමා, කසාවත් හැඳ ගිහිගෙන් පැවිද්දුට වදී. මෙසේ පැවිදි වූ ම හේ පානිමොක්ඛසංවරයෙන් හැවුරුණේ, ආචාරයෙන් ගෝචරයෙන් සම්පුණ්ණ වැ, සවල්ප වූ ද වරදෙහි බිය දක්නා සුලු වැ වෙසෙයි. සිකපද සමාදන් වැ ගෙන, කුසල් වූ කා විසි කමින් යුත් වැ, පිරිසිදු දිවෙල ඇති වැ, සිල්වත් වැ, ඉඳුරන්හි වැසු දොරැහි වැ, බොජුන්හි පමණ දන්නෝ, සිහිනුවණින් යුත් වැ (සිවු පසයෙහි) ලද පමණින් සතුටු වැ වෙසේ.

34. කථඤ්ච අමබ්බා භික්ඛු සීලසමපනොනා හොති ?

ඉධ අමබ්බා භික්ඛු පාණාතිපාතං පහාය පාණාතිපාතා පටිච්චන්තො හොති නිභිතදුක්ඛො නිභිතසන්තො ලජ්ජී දයාපනොනා සබ්බපාණ-
භුතනිතානුකම්පී විහරති. ඉදම්පි'ස්ස හොති සීලසම්මිං.

අදින්නාදුනං පහාය අදින්නාදුනා පටිච්චන්තො හොති. දින්නාදුසී
දින්නපාටිකසිඛි අපේනෙන සුචිභුතෙන අත්තනා විහරති, ඉදම්පි'ස්ස හොති
සීලසම්මිං.

අබ්භමචරිසං පහාය බ්භමචාරී හොති ආරුචාරී චරන්තො මෙට්ඨනා
ගාමබ්මමා. ඉදම්පි'ස්ස හොති සීලසම්මිං.

මුසාවාදං පහාය මුසාවාදු පටිච්චන්තො හොති සචචවාදී සචචසන්තො
පේනො පචචසිකො අවිසංවාදකො ලොකස්ස. ඉදම්පි'ස්ස හොති සීලසම්මිං.

පිසුණං වාවං පහාය පිසුණාය වාවාය පටිච්චන්තො හොති, ඉතො සුඤ්ඤා
න අමුත්ත අකමාතා ඉමෙසං හෙදාය. අමුත්ත වා සුඤ්ඤා න ඉමෙසං අකමාතා
අමුත්තං හෙදාය. ඉති භික්ඛානං වා සන්ධානා සංභිතානං වා අනුසප්පානා
සමග්ගාරුමො සමග්ගරතො සමග්ගනඤ්චී සමග්ගකරණීං වාවං භාසිතා
හොති. ඉදම්පි'ස්ස හොති සීලසම්මිං.

ඵරුසං වාවං පහාය ඵරුසාය වාවාය පටිච්චන්තො හොති. යා සා
වාවා නෙලා කණ්ණසුඛා පෙමනීයා හදයබ්ගමා පොරී බහුජනකන්තා
බහුජනමනාපා තථාරුපිං වාවං භාසිතා හොති. ඉදම්පි'ස්ස හොති සීලසම්මිං.

සමඵසලාපං පහාය සමඵසලාපා පටිච්චන්තො හොති කාලවාදී භුතවාදී
අත්ඵවාදී බමමවාදී විතස්වාදී නිධානවතීං වාවං භාසිතා හොති කාලෙන
සාපදෙසං පරිසන්තවතීං අත්ඵසඤ්ඤිතං ඉදම්පි'ස්ස හොති සීලසම්මිං.

35. බිජ්ගාමභුතගාමසමාරම්භා පටිච්චන්තො හොති. එකහන්තිකො
හොති රත්තූපරන්තො පටිච්චන්තො විකාලහොජනා. නචචගීතවාදිතවිසුක-
දස්සනා පටිච්චන්තො හොති. මාලාගකිවිලෙපනධාරණමණ්ඩනවිභුසනට්ඨානා
පටිච්චන්තො හොති. උච්චාසයනමහාසයනා පටිච්චන්තො හොති. ජාතරූපරජන-
පටිග්ගහණා පටිච්චන්තො හොති. ආමකධිඤ්ඤපටිග්ගහණා පටිච්චන්තො
හොති. ආමකමංසපටිග්ගහණා පටිච්චන්තො හොති. ඉඤ්ඤිකුමාරකපටිග්ගහණා
පටිච්චන්තො හොති. දුඤ්ඤිකපටිග්ගහණා පටිච්චන්තො හොති. අජෙලක-
පටිග්ගහණා පටිච්චන්තො හොති. කුකකුටසුකරපටිග්ගහණා පටිච්චන්තො
හොති. හඤ්චගවාසාවලවපටිග්ගහණා පටිච්චන්තො හොති. බෙතනවජ්ඣ-
පටිග්ගහණා පටිච්චන්තො හොති. දුතෙය්‍යපභිණගමනානුසොගා පටිච්චන්තො
හොති. කයවිකකයා පටිච්චන්තො හොති. තුලාකුට්ඨංසකුට්ඨානකුට්ඨා
පටිච්චන්තො හොති. උකෙකාටනවඤ්චනනිකතිසාවිසොගා පටිච්චන්තො
හොති. ඡේදනවධබ්බකිනවිපරුමොසආලොපසහසාකාරා පටිච්චන්තො හොති.
ඉදම්පි'ස්ස හොති සීලසම්මිං.

34. අම්බට්ඨය, මහණ තෙමේ කෙසේ නම් සිල්වත් වේ ද ?

අම්බට්ඨය, මෙහි මහණ තෙමේ පණ්ණිවා හැර පණ්ණිවායෙන් තොර වූ බහා තැබූ දඹු ඇත්තේ, බහා තැබූ අවි ඇත්තේ, පවෙහි ලජ්ජා ඇත්තේ, කුඵණෙන් යුත් වූයේ, හැම දිවි ඇති සත් වග කෙරෙහි හිතානුකම්පා ඇති වූ වෙසේ. මේ ද ඔහු ගේ සිල් වේ.

හේ අසිනාදන් හැර අසිනාදනින් තොර වූයේ වේ. දුන් දෑ ම ගන්නා සුලු වූයේ, දුන් දෑ ම අවෙක්සනුයේ, නොසොර වූ පිරිසිදු වූ සිතින් වෙසේ. මේ ද ඔහු ගේ සිල් වේ.

අබිරම්සර හැර ගැමි දහම් වූ මෙවුන්දහින් දුරු වූ හැසිරෙනුයේ, එසින් වැලැක්කේ, බමසර රක්තේ වේ. මේ ද ඔහු ගේ සිල් වේ.

මුසවා හැර සබ්බස් ඇත්තේ, ඇත්තෙන් ඇත්ත ගලපා කියනුයේ, තහවුරු බස් ඇත්තේ, හැදෑහිය යුතු බස් ඇත්තේ, ලොව තොරවටනුයේ, මුසවායෙන් වැලැක්කේ වේ. මේ ද ඔහු ගේ සිල් වේ.

පිසුණු බස් හැර පිසුණු බසින් වැලැක්කේ වේ. මෙ නැතින් අසා ගෙන, මොවුන් ගේ බිදීම පිණිස එ නන්හි නො කියන්නේ වේ. එ නැතින් හෝ අසා ගෙන ඔවුන් ගේ බිදීම පිණිස මොවුනට කියන්නේ නො වේ. මෙසේ බිදුණවුන් එකට ගලපන, එකට ගැලපුණවුන් ගේ සමගියට අනුබල දෙන, සමගියෙන් වසනවුන් හා වසනු රිසි, සමගිය ඇතියනට ඇලුණු, සමගිය ඇතියවුනට සතුටු, සමගිය ඇත්තවුන් කරන බස් තෙපලන්නේ වේ. මේ ද ඔහු ගේ සිල් වේ.

පරොස් බස් හැර පරොස් බසින් වැලැක්කේ වෙයි. යම් බසෙක් නිවැරදි ද, නන්කලු ද, පෙම් කටයුතු ද, සිතූ කාවදනේ ද, නියැරියන් ගේ බස සේ සිලුටු ද, බොහෝ දෙනාට පිය ද, බොහෝ දෙනා මන වඩනේ ද, එ බල වූ බස් තෙපලනුයේ වේ. මේ ද ඔහු ගේ සිල් වේ.

බොල් බස් හැර දමා සුදුසු කල් වේලා බලා ම කතාකරනුයේ, ඇත්ත ම කියනුයේ, වැඩක් ම කියනුයේ, දහමක් ම කියනුයේ, හික්මෙනුවට සුදුසු බසක් ම කියනුයේ, බොල් දෙඩැවිල්ලෙන් වැලැක්කේ වේ. සුදුසු කාලයෙහි කරුණු සහිත, ඉමක් කෙලවරක් ඇති, අරුත් සහිත, සිතූ තබා ගත යුතු බස් තෙපලනුයේ වෙයි. මේ ද ඔහු ගේ සිල් වේ.

35. හේ පැල වන දෑ පැල වුණු දෑ කැඩීමෙන් බිදීමෙන් වැලැක්කේ වේ. රූ බොජුනෙන් වැලැක්කේ, නොකල්හි අහර ගැන්මෙන් වැලැක්කේ, එක් බත් ඇත්තේ වේ. නටනු ගනු වසනු විසුළු දස්තෙන් වැලැක්කේ වේ. අඩු තැන් පිරිමටක් සැරසුමටක් කරුණු වූ මල් ගද විලෙවුන් දුරුමෙන් වැලැක්කේ වේ. උසසුන් මහස්තෙන් වැලැක්කේ වේ. රන් රිදී මසු කකවණු පිලිගැන්මෙන් වැලැක්කේ වේ. අමු ධාන්‍ය පිලිගැන්මෙන් වැලැක්කේ වේ. අමුමස් පිලිගැන්මෙන්...ස්ත්‍රීන් කුමාරිකාවන් පිලිගැන්මෙන්... දූසිදසුන් පිලිගැන්මෙන්...එළුවන් තිරුවෙන් පිලිගැන්මෙන්...කුකුළන් හුරන් පිලිගැන්මෙන්...ඇතුන් ගෙරන් අසුන් වෙලෙඹුන් පිලිගැන්මෙන්... කෙත්වත් පිලිගැන්මෙන්...ගිහියනට ලොකු කුඩා දූත මෙහෙවර කැරුමෙන්...ගනු දෙනු කැරුමෙන්...තුලාකුට කංසකුට මානකුටයෙන්... උකෙකැට්ටන් වංචන නිකති සාවියෝග යන මෙසින්...ඡේදන වඩ බකින විපරමෝස ආලෝප සහසාකාර යන මෙසින් වැලැක්කේ වෙයි. මේ ද ඔහුගේ සිල් වේ.

36. යථා වා පනෙනෙ හොනොනා සමණ්ණාහමණා සද්ධාදෙය්‍යානි නොජනානි භුඤ්ජන්තා තෙ ඵවරුපං බිජ්ගාමභුතගාමසමාරමහං අනුයුත්තා විහරන්ති, සෙය්‍යපීදං: මූලබිජං බිඛබිජං ඵඵබිජං අග්ගබිජං බිජබිජමෙව පඤ්චමං. ඉති ඵවරුපා බිජ්ගාමභුතගාමසමාරමහා පටිච්චරතො හොති ඉදමපි'ස්ස හොති සීලසමිං.

37. යථා වා පනෙනෙ හොනොනා සමණ්ණාහමණා සද්ධාදෙය්‍යානි නොජනානි භුඤ්ජන්තා තෙ ඵවරුපං සන්තිබිකාරපරිහොගං අනුයුත්තා විහරන්ති, සෙය්‍යපීදං: අන්තසන්තිබිං පානසන්තිබිං චන්දසන්තිබිං යානසන්තිබිං සයනසන්තිබිං ගන්ධසන්තිබිං ආමිසසන්තිබිං. ඉති වා ඉති ඵවරුපා සන්තිබිකාරපරිහොගා පටිච්චරතො හොති. ඉදමපි'ස්ස හොති සීලසමිං.

38. යථා වා පනෙනෙ හොනොනා සමණ්ණාහමණා සද්ධාදෙය්‍යානි නොජනානි භුඤ්ජන්තා තෙ ඵවරුපං විසුකදස්සනං අනුයුත්තා විහරන්ති සෙය්‍යපීදං: නච්චං ගීතං වාදිතං පෙකඛං අකඛානං පාණිස්සරං වෙනාලං කුමභච්ඡනං සොහනගරකං චණ්ඩාලං වංසං ධොවනං හජ්ජියද්ධිං අස්සියද්ධිං මහිසියද්ධිං උසහයද්ධිං අජයද්ධිං මෙණ්ඩියද්ධිං කුකකුට්ඨියද්ධිං චට්ටකයද්ධිං දණ්ඩියද්ධිං මුට්ඨියද්ධිං නිබ්බද්ධිං උයෙය්‍යාබ්බිකං බලග්ගං සෙනාබ්ග්ගං අණිකදස්සනං. ඉති වා ඉති ඵවරුපා විසුකදස්සනා පටිච්චරතො හොති. ඉදමපි'ස්ස හොති සීලසමිං.

39. යථා වා පනෙනෙ හොනොනා සමණ්ණාහමණා සද්ධාදෙය්‍යානි නොජනානි භුඤ්ජන්තා තෙ ඵවරුපං ජ්ඣපපමාදධ්ඨානානුයොගං අනුයුත්තා විහරන්ති. සෙය්‍යපීදං: අධ්ඨපදං දසපදං ආකාසං පරිහාරපථං සන්තිකං බලිකං සට්ඨිකං සලාකභන්දං අකං පඛිතචීරං චඛිකකං මොකඛචීකං විභුලකං පතනාලකං රථකං ධනුකං අකඛරිකං මනෙසිකං යථාච්ජං. ඉති වා ඉති ඵවරුපා ජ්ඣපපමාදධ්ඨානානුයොගා පටිච්චරතො හොති. ඉදමපි'ස්ස හොති සීලසමිං.

40. යථා වා පනෙනෙ හොනොනා සමණ්ණාහමණා සද්ධාදෙය්‍යානි නොජනානි භුඤ්ජන්තා තෙ ඵවරුපං උච්චාසයනමහාසයනං අනුයුත්තා විහරන්ති, සෙය්‍යපීදං: ආසජ්ඣං පලලඛකං ගොනකං චිත්තකං පටිකං පටලිකං තුලිකං විකතිකං උද්දලොමිං ඵකන්තලොමිං කට්ඨිස්සං කොසෙය්‍යං කුන්තකං හන්ද්දරං අස්සන්දරං රථන්දරං අජ්නපපවෙණිං කාදලිමිග-පවරපච්චන්දණං සඋනතරච්ඡදං උනතොලොභීතකුපධානං-ඉති වා ඉති ඵවරුපා උච්චාසයනමහාසයනා පටිච්චරතො හොති. ඉදමපි'ස්ස හොති සීලසමිං.

36. යම්සේ වනාහි ඇතැම් භවත් මහණබමුණෝ සද්දහයෙන් දුන් බොජුන් වලද, මුලින් පැල වන ද, කදින් පැල වන ද, පුරුකින් පැල වන ද, කොළිසෙන් පැල වන ද, පස් වනු ඇවිත් පැල වන ද යන පැල වන ද ද පැල වුණු ද ද සිදුම් බිදුම්හි යෙදුණෝ වෙසෙත් ද, හේ මේබදු පැලවන ද ද පැලවුණු ද ද කැටුමෙන් බිදුමෙන් වැලැක්කේ වේ. මේ ද ඔහුගේ සිල් වේ.

යම්සේ ම ඇතැම් භවත් මහණබමුණෝ සද්දහයෙන් දුන් බොජුන් වලද ආහාර රැස් කොට තබා ගැන්ම, බොන ද රැස් කොට තබා ගැන්ම, වසනු රැස් කොට තබා ගැන්ම, යාන රැස්කොට තබා ගැන්ම, යහන් රැස් කොට තබා ගැන්ම, සුවද රැස් කොට තබා ගැන්ම, ආච්ඡ රැස් කොට තබා ගැන්ම යන මේ හෝ මෙබදු වූ පසය රැස් කොට තබා ගෙන වැලදීමේ යෙදී වෙසෙත් ද, හේ මේ හෝ මෙ බදු වූ සන්නිධිකාර පරිභෝගයෙන් වැලැක්කේ වෙයි. මේ ද ඔහුගේ සිල් වේ.

38. යම්සේ ම ඇතැම් භවත් මහණබමුණෝ සද්දහයෙන් දුන් බොජුන් වලද, නැටුම්, ගැයුම්, වැයුම්, තටසමජ්ජා, ආබ්‍යාන, පාණ්ණවර, වේනාල, කුම්භපුත්ත, ශෝභනක, සණ්දෙවුන් කෙලිය, උණගස් ඔසොවා කරන ක්‍රීඩාව, අසීරියාවනස, ඇත් පොර, අස් පොර, මියුපොර, ගොන් පොර, එළ පොර, බැටෙළ පොර, කුකුළු පොර, වටු පොර, පොලු හරඹ, මිටුසුද, මල්ල පොර, සුද පවත්තා කැන් දක්නට යෑම, බල සෙන් ගණිතා කැන් දක්නට යෑම, බලසෙන් බෙදනා තැනට යෑම, බලඇණි දක්නට යෑම යන විසුළු දස්තෙහි යෙදී වෙසෙත් ද, හේ තෙමේ මේ ආදී වූ හෝ මෙ බදු වූ විසුළු දස්තෙන් වැලැක්කේ වෙයි. මේ ද ඔහුගේ සිල් වේ.

39. යම්සේ වනාහි සමහර භවත් මහණබමුණෝ සද්දහයෙන් දුන් බොජුන් වලද, අටපාකෙලිය, දසපාකෙලිය, අහස් දුකෙලිය, මඩුලු පැනුම, සන්තිකා ක්‍රීඩාව, දදු කෙලිය, කල්ලි ගැසුම, සලා අත් කෙලිය, ගුල කෙලිය, කොළනලා පිඹීම, කෙලි නඟුලින් හැම, කරණම් ගැසුම, කන්තංගුරුවා කෙලිය, කොළ නැලියෙන් වැලි මැනීම, ක්‍රීඩා රළු පැදවීම, කුඩා දුන්නෙන් විදීම, ඇකිරි කෙලිය, සිකු දූ කීමේ ක්‍රීඩාව, විකලාංගානුකරණය යන මේ ආදී වූ හෝ මේබදු වූ, පමාවට කරුණු වූ දුකෙලියෙහි යෙදී වෙසෙත් ද, හේ තෙමේ මේ හෝ මෙ බදු වූ, පමාවට කරුණු වූ දුකෙලියෙහි යෙදීමෙන් වැලැක්කේ වෙයි. මේ ද ඔහුගේ සිල් වේ.

40. යම්සේ වනාහි ඇතැම් මහණබමුණෝ සද්දහයෙන් දුන් බොජුන් වලද, දික්සහලාපුටුය, පලහය, මහ කොදුපලසය, වියමනෙන් විසිතුරු කල එළොම්මුවා ඇතිරිය, එළොම්මුවා සුදු ඇතිරිය, ගන මල් යෙදු සුදු ලොම් ඇතිරිය, නිලිය, සිංහාදීරුවලින් විසිතුරු කල එළොම්මුවා ඇතිරිය, දෙපැක්කේ ම ලොම් ඇති එළොම්මුවා ඇතිරිය, එක් පැක්කේ පමණක් ලොම් ඇති එළොම්මුවා ඇතිරිය, රන්කපුකම් කල පසතුරුණ, කෝපසයය හුසින් විසු ඇතිරිය, අසු පිට එළන ඇතිරිය, රියා එළන ඇතිරිය, ඇදට සරි ලන සේ අඳුන්-දිවිසමින් මසා කල ඇතිරිය, කෙහෙල්මුවසමින් කල මහභූ පසතුරුණ, ඉස්දෙරු පාමුලා රතු කොට්ට නැඹු රතු උඩුමියත් සහිත මහභූ යහන යන මේ ආදී හෝ මෙ බදු වූ උස් යහන් මහ යහන් පරිහරණය කිරීමෙහි යෙදී වෙසෙද්ද, හේ තෙමේ මේ ආදී වූ හෝ මෙ බදු වූ උස්යහන් මහ යහන් පරිභෝගයෙන් වැලැක්කේ වෙයි. මේ ද ඔහුගේ සිල් වේ.

41. යථා වා පනෙනෙකෙ හොනෙනා සමණබ්‍රාහ්මණා සද්ධාදෙය්‍යානි හොජනානි භුඤ්ජන්තා තෙ ඵවරුපං මණ්ඩනවිභුසනට්ඨානානුයොගං අනුයුත්තා විහරන්ති සෙය්‍යපීදං: උච්ඡාදනං පරිමදදනං නභාපනං සමබාහනං ආදසං අඤ්ජනං මාලාවලෙපනං මුඛමුණ්ණකං මුඛාලෙපනං හත්ථබ්‍රතං සිබාබ්‍රතං දණ්ඩකං නාලිකං බහනං ඡතනං විත්තූපාහනං උණ්ඨිසං මණ්ණං වාලවිජනිං ඔද්දනානි වන්ථානි දීඝදසානි. ඉති වා ඉතිඵවරුපා මණ්ඩනවිභුසනට්ඨානානුයොගා පටිච්චරතො හොති, ඉදමපි'ස්ස හොති සීලසමිං.

42. යථා වා පනෙනෙකෙ හොනෙනා සමණබ්‍රාහ්මණා සද්ධාදෙය්‍යානි හොජනානි භුඤ්ජන්තා තෙ ඵවරුපං තීරච්ඡානකථං අනුයුත්තා විහරන්ති සෙය්‍යපීදං: රුජකථං වොරකථං මහාමන්තකථං සෙනාකථං භයකථං යුද්ධකථං අන්තකථං පානකථං වන්ථකථං සයනකථං මාලාකථං ගන්ධකථං ඤෙතිකථං යානකථං ගාමකථං නිගමකථං නිගරකථං ඡතපදකථං ඉන්ද්‍රිකථං පුරිසකථං කුමාරකථං කුමාරීකථං සුරකථං විසිබාකථං කුමනට්ඨානකථං පුබ්බපෙනකථං නානත්තකථං ලොකනබාසීකං සමුදදකබාසීකං ඉතිනවාභවකථං. ඉති වා ඉතිඵවරුපාය තීරච්ඡානකථාය පටිච්චරතො හොති, ඉදමපි'ස්ස හොති සීලසමිං.

43. යථා වා පනෙනෙකෙ හොනෙනා සමණබ්‍රාහ්මණා සද්ධාදෙය්‍යානි හොජනානි භුඤ්ජන්තා තෙ ඵවරුපං විග්ගාතිකකථං අනුයුත්තා විහරන්ති සෙය්‍යපීදං: න ත්‍රං ඉමං ධම්මවිනයං ආජානාසී, අනං ඉමං ධම්මවිනයං ආජානාමි, කිං නු ඉමං ධම්මවිනයං ආජානිස්සසි? මච්ඡාපට්ටනෙනා ත්‍රමසී, අනමසමි සමමාපට්ටනෙනා, සතිනමෙම¹ අසතිනනන්ත පුරෙ වචනීයං පච්ඡා අචච, පච්ඡාවචනීයං පුරෙ අචච. ආවිණ්ණං තෙ විපරුවන්තං, ආරොපිතො තෙ වාදො නිග්ගතිතො'සී, වර වාදප්පමොක්ඛාය, නිබ්බදේති වා සචෙ පහොසීති. ඉති වා ඉතිඵවරුපාය විග්ගාතිකකථාය පටිච්චරතො හොති, ඉදමපි'ස්ස හොති සීලසමිං.

44. යථා වා පනෙනෙකෙ හොනෙනා සමණබ්‍රාහ්මණා සද්ධාදෙය්‍යානි හොජනානි භුඤ්ජන්තා තෙ ඵවරුපං දුතෙය්‍යපඤ්ඤාගමනානුයොගමනුයුත්තා විහරන්ති සෙය්‍යපීදං: රඤ්ඤං රුජමහාමන්තානං බන්ධිතානං බ්‍රාහ්මණානං ගතපතිකානං කුමාරුතං: ඉධ ගච්ඡ, අමුත්‍රාගච්ඡ, ඉදං හර, අමුත්‍ර ඉදං ආහරති. ඉති වා ඉතිඵවරුපා දුතෙය්‍යපඤ්ඤාගමනානුයොගා පටිච්චරතො හොති, ඉදමපි'ස්ස හොති සීලසමිං.

1. සංහිතමෙම අසංහිතං තෙ, කෙසුච්චි.

41. යම්සේ වනාහි සමහර භවත් මහණබමුණෝ සද්දහයෙන් දුන් බොජුන් වලද, සුවද සුණ්‍යයෙන් ඇඟ ඉලීම, අත් පා ඇති මනා සටකන් ගන්වනුවට කෙල් ගා මැඩීම, සුවද දියෙන් නැවීම, උරනිස් ඇති මස් වැඩෙනුවට මුතුරින් කැලීම, කැඩපත්න් මුහුන බැලීම, අලංකාර පිණිස අඳුන් ගැම, මල් පැළෑදීම හා විලෙවුන් දැරීම, මුවසුණු මුවවිලෙවුන් දැරීම, හඤ්ඤාභරණ දැරීම, හිසැ කුඩුච්චිය බැඳීම, විසිතුරු සැරයටි දැරීම, විසිතුරු බෙහෙත් නල දැරීම, කඩු දැරීම, විසිතුරු කුඩ දැරීම, විසිතුරු පාවනන් දැරීම, නලල්පට බැඳීම, මිණි දැරීම, විසිතුරු සෙමෙර වල්විදුනා දැරීම, දික් දවලු ඇති සුදුරෙදි හැඳීම යන ආදීන් ඇඟැ අඩු තැන් පිරවීමටත් ඇඟ සැරසීමටත් කරුණු වන දෑ පරිභෝග කිරීමෙන් යෙදී වෙසෙත් ද, හේ මහණ තෙමේ එබඳු දෑ පරිභෝග කිරීමෙන් වැලැක්කේ වෙයි. මේ ද ඔහු ගේ ශිලය වේ.

42. යම්සේ වනාහි සමහර භවත් මහණබමුණෝ සද්දහයෙන් දුන් බොජුන් වලද, රුජකපා, වෝරකපා, මහාමාත්‍රකපා, සේනා-කපා, භාසකපා, සුඛකපා, ආභාරකපා, පානකපා, වහ්නකපා, ශයනකපා, මාලාකපා, ගනිකපා, ඥානකපා, යානකපා, ග්‍රාමකපා, නිගමකපා, නගරකපා, ජනපදකපා, ස්ත්‍රීකපා, පුරුෂකපා, කුමාර-කපා, කුමාරිකපා, ශූරකපා, චීපිකපා, කුමනසානකපා, පුච්ඡෙත-කපා, නානාභකපා, ලෝකාබ්‍යාසිකාකපා, සමුද්‍රාබ්‍යාසිකාකපා, ඉතිහවාහව කපා යන මෙබඳු වූ තිරස්චිතකපාවල යෙදී වෙසෙත් ද, ඒ මහණ තෙමේ මෙකී හෝ මෙකීන් අන්‍ය වූ හෝ මෙබඳු කපාවලින් වැලැක්කේ වෙයි. මේ ද ඔහු ගේ ශිලය වේ.

43. යම්සේ වනාහි ඇතැම් භවත් මහණබමුණෝ සද්දහයෙන් දුන් බොජුන් වලද, “තෝ මේ දහම් විනය නො දැනිනි, මම ම මේ දහම් විනය දැනිනි, මේ දහම් විනය කීමැ යි තෝ දැනි ද? තෝ වරදවා පිලිපත්තෙහි, මම් මැනැවින් පිලිපත්තෙමි වෙමි. මා බස කරුණු සිහින ය. තා බස කරුණු රහිත ය. තෝ පලමුවෙන් කියැ යුත්ත පසු වැ කියෙහි ය. පසු වැ කියැ යුත්ත පලමුවෙන් කියෙහි ය. තා කලක් ම පුහුණු කල දූය මගේ එක් වචනයෙන් ම පෙරැලී ගියේ ය. මා විසින් තට දෙස් නැහිණ. මා විසින් නිගන්නා ලද්දෙහි. මා නැගු දෙසින් මිදෙන්නට හැසිරෙව. හැකි නම් එය විසදව” යි යන ආදීන් මෙ බඳු වූ උනුන් බැණ දෙඩාගැනුමිනි යෙදෙත් ද, ඒ මහණ තෙමේ මෙකී හෝ අන් මෙ බඳු වූ හෝ බැණුම්දෙඩුම්වලින් වැලැක්කේ වෙයි. මේ ද ඔහු ගේ ශිලය වේ.

44. යම්සේ වනාහි සමහර භවත් මහණබමුණෝ සද්දහයෙන් දුන් බොජුන් වලද, “මෙහි යන්නැ, අසෝ තැනට එන්නැ, මෙය ගෙන යන්නැ, අසෝ තැනට මෙය ගෙනෙන්නැ” යි කල නියෝග පිලිගෙන, රජුන්ගේ රජමහමැතින්ගේ ඤාණියන්ගේ බමුණන්ගේ ගැහැටියන්ගේ රජකුමාරවන් ගේ මෙබඳු දුත මෙහෙවරෙහි, පණිවුඩ ගෙනැ යෑමෙහි යෙදී වෙසෙත් ද, ඒ මහණ තෙමේ මෙකී හෝ අන් මෙබඳු හෝ දුත මෙහෙවරින්, පණිවුඩ ගෙන යෑමෙන් වැලැක්කේ වෙයි. මේ ද ඔහු ගේ ශිලය වේ.

45. යථා වා පනෙකෙ භොනෙතා සමණබ්බහමණා සද්ධාදෙය්‍යානි තොජනානි භුඤ්ජේතා තෙ කුහකා ව භොනති ලපකා ව තෙත්තතිකා ව නිප්පෙසිකා ව ලාභෙන ලාභං නිජ්ඣිංසිතායෙ ව, ඉති වා ඉතිඵවරූපා කුහනලපනා පටිච්චරතො භොති, ඉදමපි'ස්ස හොති සීලසමිං.

46. යථා වා පනෙකෙ භොනෙතා සමණබ්බහමණා සද්ධාදෙය්‍යානි භොජනානි භුඤ්ජේතා තෙ ඵවරූපාය නිරවච්ඡානවිජ්ජාය මිච්ඡාජීවෙන ජීවිකං කප්පෙහති සෙය්‍යපීදා: අභිගං නිම්බහං උප්පාදං සුචිතං ලකඛණං මුසිකච්ඡිතං අගනිනොමිං දඤ්චිනොමිං ථුසහොමිං කණහොමිං තණ්හුලහොමිං සප්පිහොමිං තෙලහොමිං මුඛහොමිං ලොභිතහොමිං අභිගවිජ්ජා වජ්ජුචිජ්ජා බහනවිජ්ජා සිච්චිජ්ජා භුතවිජ්ජා භූරිච්ජ්ජා අභිච්ජ්ජා විසවිජ්ජා විච්ඡිකවිජ්ජා මුසිකවිජ්ජා සකුණවිජ්ජා වායසවිජ්ජා පකකජ්ඣානං සරපරිතනානං මගවකකං, ඉති වා ඉතිඵවරූපාය නිරවච්ඡානවිජ්ජාය මිච්ඡාජීවා පටිච්චරතො භොති, ඉදමපි'ස්ස හොති සීලසමිං.

47. යථා වා පනෙකෙ භොනෙතා සමණබ්බහමණා සද්ධාදෙය්‍යානි භොජනානි භුඤ්ජේතා තෙ ඵවරූපාය නිරවච්ඡානවිජ්ජාය මිච්ඡාජීවෙන ජීවිකං කප්පෙහති සෙය්‍යපීදා: මණිලකඛණං වත්ථලකඛණං දණ්ඩලකඛණං අසිලකඛණං උසුලකඛණං ධනුලකඛණං ආවුඛලකඛණං ඉන්ද්‍රිලකඛණං සුරිසලකඛණං කුචාරලකඛණං කුමාරිලකඛණං දුසලකඛණං දුසිලකඛණං හත්ථලකඛණං අස්සලකඛණං මහිසලකඛණං උසනලකඛණං ගොලකඛණං අජලකඛණං මෙණඩලකඛණං කුකකුට්ඨලකඛණං වට්ටකලකඛණං ගොධා-ලකඛණං කණණිකාලකඛණං කච්ඡපලකඛණං මගලකඛණං, ඉති වා ඉති ඵවරූපාය නිරවච්ඡානවිජ්ජාය මිච්ඡාජීවා පටිච්චරතො හොති, ඉදමපි'ස්ස හොති සීලසමිං.

48. යථා වා පනෙකෙ භොනෙතා සමණබ්බහමණා සද්ධාදෙය්‍යානි තොජනානි භුඤ්ජේතා තෙ ඵවරූපාය නිරවච්ඡානවිජ්ජාය මිච්ඡාජීවෙන ජීවිකං කප්පෙහති සෙය්‍යපීදා: රඤ්ඤං නිය්‍යානං භවිස්සති, රඤ්ඤං අනිය්‍යානං භවිස්සති, අඛනනරුතං රඤ්ඤං උපයානං භවිස්සති, බාහිරුතං රඤ්ඤං අපයානං භවිස්සති, බාහිරුතං රඤ්ඤං උපයානං භවිස්සති, අඛනනරුතං රඤ්ඤං අපයානං භවිස්සති, අඛනනරුතං රඤ්ඤං ජයො භවිස්සති, බාහිරුතං රඤ්ඤං පරාජයො භවිස්සති, බාහිරුතං රඤ්ඤං ජයො භවිස්සති, අඛනනරුතං රඤ්ඤං පරාජයො භවිස්සති, ඉති ඉමිස්ස ජයො භවිස්සති, ඉමිස්ස පරාජයො භවිස්සති, ඉති වා ඉතිඵවරූපාය නිරවච්ඡානවිජ්ජාය මිච්ඡාජීවා පටිච්චරතො හොති, ඉදමපි'ස්ස හොති සීලසමිං.

45. යම්සේ වනාහි ඇතැම් මහණබමුණෝ සැදහැයෙන් දුන් බොජුන් වලද, කුහක කම් කරන්නෝ වෙත් ද, ලාභ සන්කාර පනා අනුන් සිත් ඇදෙන සේ වූ වාටු බස් දෙඩන්නෝ වෙත් ද, සිටු පසය ලබනු සදහා කයින් නෝ බසින් සෝ ඇතැම්ම කරන්නෝ වෙත් ද, ලාභා-පේක්ෂායෙන් අනුතට ගරහන්නෝ වෙත් ද, ලාභයෙන් ලාභය සොයන්නෝ වෙත් ද, ඒ මහණ තෙමේ මෙකී හෝ මෙබඳු වූ කුහනලපනවලින් වැලැක්කේ වෙයි. මේ ද ඔහුගේ ශිලය වේ.

46. යම්සේ ඇතැම් භවත් මහණබමුණෝ සැදහැයෙන් දුන් බොජුන් වලද, අංග, නිමිත්ත, උත්පාහ, සවථන, පුරුෂලක්ෂණ යන ශාසන ද, මූෂකච්ඡිනනවිද්‍යා, අග්නිභෝම, දර්විභෝම, තුෂභෝම කණභෝම, තණ්ඩුලභෝම, සර්පිෂ්භෝම, තෙලභෝම, මුඛභෝම, ලෝකිතභෝම, ආගවිද්‍යා, වාස්තුවිද්‍යා, ක්ෂාත්‍රවිද්‍යා, ශිවවිද්‍යා, භූතවිද්‍යා, භූරි-විද්‍යා, අතිවිද්‍යා, විෂවිද්‍යා, වාශ්විකවිද්‍යා, මූෂකවිද්‍යා, ශකුතවිද්‍යා, වායසවිද්‍යා, පක්වධ්‍යාන, ශරපරිත්‍රාණ, මාගපක්ෂ යන මෙකී හෝ මෙබඳු වූ හෝ තීරශ්චිතවිද්‍යායෙන් මිථ්‍යාඡ්චයෙන් දිවි පවත්වත් ද, ඒ මහණ තෙමේ මෙකී හෝ මෙබඳු වූ තීරශ්චිතවිද්‍යායෙන්, මෙබඳු මිථ්‍යාඡ්චයෙන් වැලැක්කේ වෙයි. මේ ද ඔහුගේ ශිලය වේ.

47. යම්සේ ඇතැම් භවත් මහණබමුණෝ සැදහැයෙන් දුන් බොජුන් වලද, මිණිලකුණු, වන්ලකුණු, දඬුලකුණු, කඬුලකුණු, ඊලකුණු, දුනුලකුණු, අවිලකුණු, ඉතිරිලකුණු, පිරිමිලකුණු, කුමරලකුණු, කුමරිලකුණු, දස්ලකුණු, දුසිලකුණු, ඇත්ලකුණු, අස්ලකුණු, මිශුලකුණු, වැහැප්ලකුණු, ගොන්ලකුණු, ඒළකුණු, බැටෙප්ලකුණු, විටුලකුණු, ගොස්ලකුණු, කැණි-ලකුණු, කපුබුලකුණු, මුවලකුණු යන ආදී මෙබඳු තීරශ්චිතවිද්‍යායෙන් මිථ්‍යාඡ්චිකායෙන් දිවි පවත්වත් ද, ඒ මහණ තෙමේ එසින් වැලැක්කේ වෙයි. මේ ද ඔහුගේ ශිලය වේ.

48. යම්සේ ඇතැම් භවත් මහණබමුණෝ සැදහැයෙන් දුන් බොජුන් වලද, “අසෝ දිනැ අසෝ නැකැතින් අසෝ රජුන් (සුදු සදහා) සිය නුවරින් නික්මීම වන්නේ ය, අසෝ නැකැතින් පෙරලා සිය නුවරට ඊම වන්නේ ය, අසෝ නැකැතින් රට තුළ උන් රජුන් පිටතැ සිටින සතුරු රජුන් හමු වන්නට යැම වන්නේ ය, අසෝ නැකැතින් පිටතැ සිටින සතුරු රජුන් ඉටත් වීම වන්නේ ය, අසෝ නැකැතින් පිටතැ සිටින සතුරු රජුන් රට තුළැ සිටින රජුන් කරා පැමිණීම වන්නේ ය, අසෝ නැකැතින් ඇතුළත සිටින රජුන් ගේ ඉටත් වැ යැම වන්නේ ය,...රට ඇතුළත සිටින රජුට ජය වන්නේ ය, පිටතැ සිටින සතුරු රජුනට පරාජය වන්නේ ය,...පිටත සිටින සතුරු රජුනට ජය වන්නේ ය, රට තුළැ සිටින රජුනට පරාජය වන්නේ යැ”යි මෙසේ ‘මොහුට ජය වන්නේ ය, මොහුට පරාජය වන්නේ යැ’යි කියමින් මෙබඳු වූ තීරශ්චිත විද්‍යායෙන්, මෙබඳු වූ මිථ්‍යාඡ්චයෙන් දිවි පවත්වත් ද, ඒ මහණ තෙමේ මේ හෝ මේ බඳු වූ තීරශ්චිතවිද්‍යායෙන් මිථ්‍යාඡ්චයෙන් වැලැක්කේ වෙයි. මේ ද ඔහුගේ ශිලය වේ.

49. යථා වා පනෙනෙක භොනෙනා සමණබ්බාහමණා සද්ධාදෙය්‍යානි භොජනානි භුඤ්ජේනා තෙ එවරුපාය නිරවඡානවිජ්ජාය ඤ්චජාජ්චෙන ජීවිකං කප්පෙන්නි සෙය්‍යපීදං: වන්දනාහො හවිස්සති සුරියගගාහො හවිස්සති නකඛතනගගාහො හවිස්සති, වන්දමුද්දරියානං පඨගමනං හවිස්සති වන්දමසුරියානං උප්පඨගමනං හවිස්සති නකඛතනානං පඨගමනං හවිස්සති නකඛතනානං උප්පඨගමනං හවිස්සති, උකකාපාහො හවිස්සති, දිසාඛාහො හවිස්සති, භුමිවාලො හවිස්සති, එවංවිපාකො දෙවදුන්දුහි හවිස්සති, එවංවිපාකං වන්දමසුරියනකඛතනානං උගමනං ඔගමනං සංකිලෙසං වොද්දනං හවිස්සති, එවංවිපාකො වන්දනාහො හවිස්සති, එවංවිපාකො සුරියගගාහො හවිස්සති, එවංවිපාකො නකඛතනගගාහො හවිස්සති, එවංවිපාකං වන්දමසුරියානං පඨගමනං හවිස්සති, එවංවිපාකං වන්දමසුරියානං උප්පඨගමනං හවිස්සති, එවංවිපාකං නකඛතනානං පඨගමනං හවිස්සති, එවංවිපාකො උකකාපාහො හවිස්සති, එවංවිපාකො දිසාඛාහො හවිස්සති, එවංවිපාකො භුමිවාලො හවිස්සති, එවංවිපාකො දෙවදුන්දුහි හවිස්සති, එවංවිපාකං වන්දමසුරියනකඛතනානං උගමනං ඔගමනං සංකිලෙසො වොද්දනං හවිස්සති, ඉති වා ඉති එවරුපාය නිරවඡානවිජ්ජාය ඤ්චජාජ්චා පටිච්චරතො භොති, ඉදමපි'ස්ස භොති සීලසමිං.

50. යථා වා පනෙනෙක භොනෙනා සමණබ්බාහමණා සද්ධාදෙය්‍යානි භොජනානි භුඤ්ජේනා තෙ එවරුපාය නිරවඡානවිජ්ජාය ඤ්චජාජ්චෙන ජීවිකං කප්පෙන්නි සෙය්‍යපීදං: සුබ්බුට්ඨිකා හවිස්සති දුබ්බුට්ඨිකා හවිස්සති, සුභිකං හවිස්සති දුබ්භිකං හවිස්සති, බෙමං හවිස්සති භයං හවිස්සති, රොගො හවිස්සති ආරොග්ගං හවිස්සති, මුද්දං ගණනා සංඛානං කාවෙය්‍යං ලොකායතං, ඉති වා ඉති එවරුපාය නිරවඡානවිජ්ජාය ඤ්චජාජ්චා පටිච්චරතො භොති, ඉදමපි'ස්ස භොති සීලසමිං.

51. යථා වා පනෙනෙක භොනෙනා සමණබ්බාහමණා සද්ධාදෙය්‍යානි භොජනානි භුඤ්ජේනා තෙ එවරුපාය නිරවඡානවිජ්ජාය ඤ්චජාජ්චෙන ජීවිකං කප්පෙන්නි සෙය්‍යපීදං: ආවාහනං විවාහනං සංවදනං විවදනං සංකීරණං විකීරණං සුභගකරණං දුබ්ගගකරණං විරුද්ධගබ්භකරණං ජව්භාතිස්මහනං හනුසංහනනං හත්ථාභිජ්ජපනං හනුජ්ජපනං කණණජ්ජපනං ආදසපඤ්ඤං කුමාරිපඤ්ඤං දෙවපඤ්ඤං ආදිච්චුපට්ඨානං මහකුපට්ඨානං අබ්බුජ්ජලනං සිරිවහායනං, ඉති වා ඉති එවරුපාය නිරවඡානවිජ්ජාය ඤ්චජාජ්චා පටිච්චරතො භොති, ඉදමපි'ස්ස භොති සීලසමිං.

49. යම්සේ ඇතැම් භවත් මහණ බමුණෝ සැදුහැයෙන් දුන් බොජුන් වලද, ‘අසෝ දිනැ වැනුගුණය වන්නේ ය, අසෝ දිනැ සුභීගුණය වන්නේ ය, අසෝ දිනැ නක්ෂත්‍රගුණය වන්නේ ය, අසෝ දිනැ සඳු හිරු දෙදෙනා නිසි මගින් යෑම වන්නේ ය, අසෝ දිනැ ඔවුන් නොමගින් යෑම වන්නේ ය, අසෝ දිනැ නකත් තරුන් නිසි මගින් යෑම වන්නේ ය, අසෝ දිනැ ඔවුන් නොමගින් යෑම වන්නේ ය, අසෝ දිනැ උල්කාපතනය වන්නේ ය, දිග්දහය වන්නේ ය, භූමිකම්පනය වන්නේ ය, වැසි නැති වෑ අහස් ගෙඳවුම් වන්නේ ය, සදහිරුන් ද නකත් තරුන් ද උදාව, බැසීම, කෙලෙසීම, පිරිසිදුව වන්නේ ය, වැනුගුණය ලොවට මෙබඳු පල ගෙනැ දෙන්නේ ය, සුඛභීගුණය මෙබඳු පල ගෙනැ දෙන්නේ ය, නක්ෂත්‍රගුණය මෙබඳු පල ගෙනැ දෙන්නේ ය. සදහිරු දෙදෙනාගේ මගින් යෑම මෙබඳු පල ගෙනැ දෙන්නේ ය. සදහිරු දෙදෙනාගේ නොමගින් යෑම මෙබඳු පල ගෙනැ දෙන්නේ ය, නකත් තරුවල පථගමනය මෙබඳු පල ගෙනැ දෙන්නේ ය, ඔවුන්ගේ උත්පථගමනය මෙබඳු පල ගෙනැ දෙන්නේ ය, උල්කාපතනය මෙබඳු පල ගෙනැ දෙන්නේ ය, දිග්දහය මෙ බඳු පල ගෙනැ දෙන්නේ ය, භූමිකම්පනය මෙබඳු පල ගෙනැ දෙන්නේ ය, වැසි නැති වෑ අහස් ගෙඳවුම් මෙබඳු පල ගෙනැ දෙන්නේ ය, සද හිරුන්ගේ ද නකත් තරුවල ද උදාවත් බැසීමත් කෙලෙසීමත් පිරිසිදු වීමත් මෙබඳු මෙබඳු පල ගෙනැ දෙන්නේ ය.’යි කියනුයේ, මෙබඳු තිරස්චිත විද්‍යයෙන්, මෙබඳු මිථ්‍යාඡ්වයෙන් දිවි පවත්වන් ද, ඒ මහණ තෙමේ මේ හෝ මෙබඳු වූ තිරස්චිතවිද්‍යයෙන් මිථ්‍යාඡ්විකායෙන් වැලැක්කේ වෙයි. මේ ද ඔහු ගේ ශිලය වේ.

50 යම්සේ ඇතැම් භවත් මහණ බමුණෝ සැදුහැයෙන් දුන් බොජුන් වලද, ‘මෙ සමයෙහි වැසි වස්තේ ය, මෙ සමයෙහි නියඟ වන්නේ ය, මෙ සමයෙහි රට සුභික්ෂ වන්නේ ය, මෙ සමයෙහි රට දුර්භික්ෂ වන්නේ ය, මෙ සමයෙහි රටට උවදුරු නැති වන්නේ ය, මෙ සමයෙහි රටට උවදුරු ඇති වන්නේ ය, මෙ කලැ රෝග වන්නේ ය, මෙ කලැ රෝග නැති බව වන්නේ යැ’ යි පලාපල කීම ද, මුද්‍රා, ගණනා, සංඛ්‍යාන, කාව්‍යශාස්ත්‍ර, ලෝකායතනශාස්ත්‍ර යන මේ හෝ මෙබඳු තිරස්චිත විද්‍යයෙන්, මිථ්‍යාඡ්වයෙන් දිවි පවත්වන් ද, ඒ මහණ තෙමේ මේ හෝ අන් මෙබඳු වූ හෝ තිරස්චිතවිද්‍යයෙන්, මිථ්‍යාඡ්වයෙන් වැලැක්කේ වෙයි. මේ ද ඔහු ගේ ශිලය වේ.

51. යම්සේ ඇතැම් භවත් මහණ බමුණෝ සැදුහැයෙන් දුන් බොජුන් වලද, ආවාත සදහා නකත් කීම, විවාත සදහා නකත් කීම, වෙන් වූ අඹු සැමියන් එක් වන්නට නකත් කීම, දුන් ණය රැස් කිරීමට නකත් කීම, මුදල් ණයට පොලියට දීමට නකත් කීම, සෞභාග්‍යය ඇති කිරීමට යන්ත්‍රමන්ත්‍රාදිය කැරැදීම, බිම් පාලු කරන හදිසුනියම් කිරීම, නැසෙනතට යන දරැගබ රැකෙන්තට පිලිසම් කිරීම, දිවගුඵ බැදීම, මන්ත්‍රාදි බලයෙන් හහු හද කිරීම, අත් පෙරළෙන්තට මතුරු දැපීම, කන් අඟුඵ වැටෙන්තට මතුරු දැපීම, කැඩපතෙහි දේවතාවෙය්‍ය කොට ප්‍රශ්න ඇසීම, කුමරියක ලවා ජේන කියැවීම, දෙවදුස්සක ලවා ජේන කියැවීම, ඡ්‍රිකා පිණිස හිරු පිදීම, මහබඹු පිදීම, මතුරු දපා මුවෙන් ගිනි ජලේ විහිදවීම, මතුරු දපා සිරිකන කැදවීම යන මෙබඳු වූ තිරස්චිත විද්‍යාවෙන්, මිථ්‍යාඡ්වයෙන් දිවි පවත්වන් ද, ඒ මහණ තෙමේ මේ ද අන් මෙබඳු වූ ද තිරස්චිතවිද්‍යයෙන්, මිථ්‍යාඡ්වයෙන් වැලැක්කේ වෙයි. මේ ද ඔහුගේ ශිලය වෙයි.

52. යථා වා පනෙනෙහෙ භොනොනා සමණබ්බාහමණා සඤ්ඤාදෙය්‍යානි භොජනානි භුඤ්ජන්තා තෙ එවරුපාය තිරච්ඡානවිජ්ජාය ඉච්ඡාජ්චෙන ජිවිකං කසෙයනති - සෙය්‍යපීදං: සාත්තිකමමං පණ්ණිධිකමමං භුරිකමමං වස්සකමමං වොස්සකමමං වන්ත්තිකමමං වන්ත්තිපරිකිරණං ආවමකං නභාපනං ජ්ඣනං වමනං විරෙවනං උඤ්චිවෙරවනං අධොවිවෙරවනං සීසවිවෙරවනං කණණ්ණෙලං නෙත්තපතස්සනං නන්ත්තිකමමං අඤ්ජනං පච්චඤ්ජනං සාලානීයං සලලභනතීයං දුරකතිකිච්ඡා මූලනෙසජ්ජානං අනුස්සදානං ඔසධිනං පටිමොකෙඛා. ඉති වා ඉති එවරුපාය තිරච්ඡානවිජ්ජාය ඉච්ඡාජ්චා පටිච්චර-භො භොති. ඉදමපි'ස්ස භොති සීලසමී.

53. අථ ඛො සො අමබධියි භික්ඛු එවං සීලසමපනොනා න කුතොචි භයං සමනුපස්සති යදීදං සීලසංවරතො. සෙය්‍යථාපි අමබධියි ඛතතීයො මුඛාවසිනොනා තිහනපච්චාමිනොනා න කුතොචි භයං සමනුපස්සති යදීදං පච්චන්තිකතො, එවමෙව ඛො අමබධියි භික්ඛු එවං සීලසමපනොනා න කුතොචි භයං සමනුපස්සති යදීදං සීලසංවරතො. සො ඉමිනා අරියෙන සීලකඩකෙන සමනනාගතො අජ්ඣන්තං අනවජ්ජනං පටිසංවෙදෙති. එවං ඛො අමබධියි භික්ඛු සීලසමපනොනා භොති.

54. කථංඤ්ච අමබධියි භික්ඛු ඉන්ද්‍රියෙසු ගුත්තඤ්චාරෙ භොති? ඉධ අමබධියි භික්ඛු වකඛුතා රුපං දිස්වා න නිත්තනගහානි භොති නානුබ්බාසඤ්ජනගහානි. යන්තාධිකරණමෙතං වකඛුන්ද්‍රියං අසංවුතං විහරන්තං අභිජ්ඣා - දෙමනස්සා පාපකා අකුසලා ධම්මා අන්තාස්සවෙය්‍යං නස්ස සංවරය පටිපජ්ජති රකඛති වකඛුන්ද්‍රියං, වකඛුන්ද්‍රියෙ සංවරං ආපජ්ජති සොනෙන සදදං සුන්තා -පෙ-සාණෙන ගඤ්චං සාධිත්වා -පෙ- ජීවහාය රසං සාධිත්වා -පෙ- කායෙන ඵොට්ඨබ්බං ජුඨිත්වා -පෙ- මනසා ධම්මං විඤ්ඤය න නිත්තනගහානි භොති නානුබ්බාසඤ්ජනගහානි. යන්තාධිකරණමෙතං මනින්ද්‍රියං අසංවුතං විහරන්තං අභිජ්ඣාදෙමනස්සා පාපකා අකුසලා ධම්මා අන්තාස්සවෙය්‍යං, නස්ස සංවරය පටිපජ්ජති රකඛති මනින්ද්‍රියං. මනින්ද්‍රියෙ සංවරං ආපජ්ජති. සො ඉමිනා අරියෙන ඉන්ද්‍රියසංවරෙන සමනනාගතො අජ්ඣන්තං අබ්‍යාසෙකසුඛං පටිසංවෙදෙති. එවං ඛො අමබධියි භික්ඛු ඉන්ද්‍රියෙසු ගුත්තඤ්චාරෙ භොති.

52. යම්සේ ඇතැම් භවත් මහණබමුණෝ සැදුහැයෙන් දුන් බොජුන් වලද, ශාන්තිකම්, ප්‍රණයිකම්, භූරිකම්, පණකයා පිරිමියකු කිරීම, පිරිමියා පණකයකු කිරීම, වාස්තුකම්, වාස්තුපරිකරණ, මතුරු දපා මුව දෙවීම, මතුරු දපා අනුන් නැවීම, අනුතට සෙත් පතා ගිනි පිදීම, ගිනියනට වමන කරවීම, බඩ විරේක කරවීම, ලය විරේක කරවීම, වස්ති කිරීම, ශීඝ්‍ර විරේවන බෙත් දීම, කන් ලෙඩට තෙල් පිසෑ දීම, ඇසෑ සිසිල ගන්වන බෙත් තෙල් පිසීම, ගිනියනට නශ්‍ය කිරීම, ඇස පටලයට කාරම් අඳුන් සාදා දීම, ඇසෑ සිසිල ගන්වන අඳුන් සාදා දීම, ඇසෑ උල්ඇණ ලෙඩට බෙත් දීම, ශල්‍යකම් කිරීම, ලදරුවන්ගේ ලෙඩවලට පිළියම් කිරීම, මුල්බෙහෙත් දීම, කාරම්බෙත් බැඳ වණ සුව වූ පසු ඒ වා ගලවා දැමීම” යා සි මේ ආදී වූ තීරණවිතවිද්‍යයෙන්, මිථ්‍යාඡ්වයෙන් දිවි පවත්වත් ද, ඒ මහණ තෙමේ ඒ සියල්ලෙන් වැළැක්කේ වෙයි. මේ ද ඔහුගේ ශිලය වේ.

53. අම්බට්ටිය, ඉක්බිති ඒ මහණ තෙමේ මෙසේ සිල්වත් වූයේ, ශිලසංවර හේතුයෙන්, කිසි ම එක ද අසංවරයෙකින් පහල විසෑ හැකි බියක් නො දකී. අම්බට්ටිය, ඤාණියාභිෂේකයෙන් මුදුනැ අභිෂේක ලත්, වැනැසුණු සතුරන් ඇති, ඤාණියෙක් කිසි ම එක ද සතුරකුගෙන් විසෑ හැකි මොන ම බියකුත් යම්සේ නො දක්නේ ද, අම්බට්ටිය, එසේ ම මහණ තෙමේ මේ පරිද්දෙන් සිල්වත් වූයේ, (තමාගේ ඒ) ශිලසංවර හේතුයෙන් කිසි එක ද අසංවරයකින් ඉපැදියෑ හැකි බියක් නො දකී. හේ මේ ආසී ශිලසකකයෙන් සමන්විත වූයේ, සිය සනත්ති නිදෙස් වූ කාසික මානසික සුවය විදී. අම්බට්ටිය, මහණ තෙමේ මෙසේ සිල්වත් වෙයි.

54. අම්බට්ටිය, මහණ තෙමේ කෙසේ නම් ඉදුරන්හි වැසූ දොර ඇත්තේ වේ ද ? යත්: අම්බට්ටිය, මේ සස්තෙහි මහණ තෙමේ ඇසින් රූපයක් දැක, ශුභාදී වශයෙන් එහි ලකුණු නො ගන්නේ වේ. ශුභාදී වශයෙන් අත්පා ඇ අවයවවල අසුරු සිතට නො ගන්නේ වේ. යම් කරුණෙකින් වඤ්ඤානුසාරය වසා නො ගෙන වසන්තනු ගේ විතතසන්තානයට විෂම ලෝභ දෛම්හස් ආදී ලාමක අකුශල ස්වභාවයෝ නැවැත නැවැත වැස්සෙන්නාහු ද, එහි සංවරය පිණිස හේ පිළිපදී. ඒ වඤ්ඤානුසාරය හේ රකී. ඒ වඤ්ඤානුසාරයෙහි සංවරයට පැමිණේ. කනින් හඬ අසා...නැහැයෙන් ගඳ ආඝ්‍රාණය කොට...දිවෙත් රස ආසවාදය කොට...කසින් ස්ප්‍රෂටව්‍ය සප්ඨි කොට...සිතීන් දහම් අරමුණු දැන, ශුභාදී වශයෙන් එහි ලකුණු ගන්නේ නො වේ. යම් කරුණෙකින් ශ්‍රෝත්‍රෙහියය...ඝ්‍රාණෙහියය...ඡ්ඡේද්‍රෙහියය...කායේහියය...මනඉහියය සංවර කොට නොගෙන වසන්තනු ගේ විතතසන්තානයට විෂම ලෝභය දෛම්හස ආදී ලාමක අකුශල ධර්මයෝ නැවත නැවත වැස්සෙන්නෝ ද, ඒ ශ්‍රෝත්‍රෙහියයාගේ...ඝ්‍රාණේ-හියයාගේ...ඡ්ඡේද්‍රෙහියයාගේ...මන ඉහියයාගේ සංවරය පිණිස පිළිපදී. ශ්‍රෝත්‍ර...ඝ්‍රාණ...ඡ්ඡේද්‍ර...කාය...මනඉහියය රකී. එහි සංවරයට පැමිණේ. හේ මේ ආසී වූ ඉහියසංවරයෙන් සමන්විත වූයේ සිය සනත්ති අව්‍යාසේක සුබය විදී. අම්බට්ටිය, මෙසේ මහණ තෙමේ ඉහියයන්හි වැසූ දොර ඇත්තේ වේ.

55. කථංඤ්ඤා අමබට්ඨ භීතඤ්ඤා සනිසමපජ්ඣෙඤ්ඤාන සමන්තාගතො හොති? ඉධ අමබට්ඨ භීතඤ්ඤා අභිකක්ඛන්තො ජට්ඨකක්ඛන්තො සමපජානකාරී හොති, ආලොකිතො විලොකිතො සමපජානකාරී හොති, සමුද්දජ්ඣෙතො ජසාරිතො සමපජානකාරී හොති, සඛිසාරිචන්තවිචාරණෙ සමපජානකාරී හොති, අසිතො පිතො බාසිතො සාසිතො සමපජානකාරී හොති, උච්චාර-පසාරාචකමෙම සමපජානකාරී හොති, ගතො සීතො නිසීතො සුතො ජාගරිතො භාසිතො කුණ්ඨිතාවෙ සමපජානකාරී හොති. එවං බො අමබට්ඨ භීතඤ්ඤා සනිසමපජ්ඣෙඤ්ඤාන සමන්තාගතො හොති.

56. කථංඤ්ඤා අමබට්ඨ භීතඤ්ඤා සන්තොඤ්ඤා හොති?

ඉධ අමබට්ඨ භීතඤ්ඤා සන්තොඤ්ඤා හොති කායජරිතාරිකෙන විචරෙන කුච්ඡජරිතාරිකෙන පිණ්ඩපාතෙන. සො යෙන යෙනෙව ජකකමති සමාදයෙව ජකකමති. සෙය්‍යථාපි අමබට්ඨ ජකකි සකුණො යෙන යෙනෙව ඛෙති සපන්තනාදෙ'ව ඛෙති, එවමෙව බො අමබට්ඨ භීතඤ්ඤා සන්තොඤ්ඤා හොති කායජරිතාරිකෙන විචරෙන කුච්ඡජරිතාරිකෙන පිණ්ඩපාතෙන. සො යෙන යෙනෙව ජකකමති සමාදයෙව ජකකමති. එවං බො අමබට්ඨ භීතඤ්ඤා සන්තොඤ්ඤා හොති.

57. සො ඉමිනා ව අරියෙන සීලකඩකේවලො සමන්තාගතො ඉමිනා ව අරියෙන ඉන්ද්‍රියසංචරෙන සමන්තාගතො ඉමිනා ව අරියෙන සනි-සමපජ්ඣෙඤ්ඤාන සමන්තාගතො ඉමාය ව අරියාය සන්තොඤ්ඤා සමන්තාගතො විවිතතං සෙනාසනං නජති අරඤ්ඤං රුකබමුලං ජබ්බතං කඤ්ඤං ගිරිගුහං සුසානං චන්ද්‍රචන්ද්‍රං අබොහාකාසං ජලාලපුඤ්ඤං. සො ජච්ඡාභතතං පිණ්ඩපාන-ජට්ඨකක්ඛන්තො නිසීදති පලලඛකං ආභුජ්ඡා උජ්ජං කායං ජණ්ඩාය පරිමුඛං සනිං උච්චට්ඨපෙත්වා.

58. සො අභිජ්ඣං ලොකෙ ජනාය විගතාභිජ්ඣෙතො වෙනසා විහරති අභිජ්ඣාය විතතං ජරිසොධෙති. බ්‍යාපාදපදෙසං පහාය අබ්‍යාපන්තවිතො විහරති සබ්බපාණකුන්තිනානුකමපී, බ්‍යාපාදපදෙසා විතතං ජරිසොධෙති. මහමුද්ධං ජහාය විගතමහමුද්ධො විහරති ආලොකසඤ්ඤා සතො සමපජානො, මහමුද්ධා විතතං ජරිසොධෙති. උද්ධච්චකුක්ඛච්චං පහාය අනුද්ධො විහරති අභිකන්තං වූචසන්තවිතො, උද්ධච්චකුක්ඛච්චා විතතං ජරිසොධෙති. විචිකිච්ඡං ජහාය නිණ්ණවිචිකිච්ඡො විහරති අකථංකමී කුසලෙසු ධම්මෙසු, විචිකිච්ඡාය විතතං ජරිසොධෙති.

55. අමබට්ඨය, මහණ තෙමේ කෙසේ නම් සිහිනුවණින් යුත් වේ ද? යත්: අමබට්ඨය, මෙ සස්තෙනි මහණ තෙමේ ඉදිරියට යෑමෙහි, පෙරලා නැවැත්මෙහි (ආපසු හැරීමෙහි) මනා නුවණින් දැන ම (ඵය) කරනුයේ වෙයි. ඉදිරි බැලීමෙහි, අනුදික් බැලීමෙහි මනා නුවණින් දැන ම කරනුයේ වෙයි. අත් පා ආදිය හැකිලීමෙහි දිගු කිරීමෙහි නුවණින් දැන ම කරනුයේ වෙයි. සහල සිටුර ද පාත්‍රය ද සෙසු සිටුරු ද දැරීමෙහි නුවණින් දැන ම කරන්නේ වෙයි. අහර ගැන්මෙහි පැන් පීමෙහි පිටිකැවිලි ආදිය කෑමෙහි, මිටැණි ආදිය රස විඳීමෙහි, නුවණින් දැන ම කරනුයේ වෙයි. මල මු පහ කිරීමෙහි නුවණින් දැන ම කරනුයේ වෙයි. ගමනෙහි සිටුමෙහි හිඳුමෙහි නිඳුමෙහි පිබිඳුමෙහි බිණුමෙහි නොබිණුමෙහි නුවණින් දැන ම කරනුයේ වෙයි. අමබට්ඨය, මෙසේ වනාහි මහණ තෙමේ සිහි නුවණින් යුත් වෙයි.

56. අමබට්ඨය, මහණ තෙමේ කෙසේ නම් ලද පමණින් සතුටු වේ ද? යත්: අමබට්ඨය, මෙ සස්තෙනි මහණ තෙමේ කායපරිහරණයට ප්‍රමාණ වූ සිටුරෙන් ද, කුක්කුපරිහරණයට ප්‍රමාණ වූ ආහාරයෙන් ද තෘප්ත වෙයි. හේ යම් යම් තැනකට නික්මෑ යේ ද, අට්ඨිකර පමණක් ම ගෙන නික්ම යෙයි. අමබට්ඨය, අත්තවු අති කුරුළු තෙමේ තමා පියා හඹා යන හැම තැනට ම පියාපත් බර සහිත ව ම යම්සේ පියාඹා ද, එසේ ම ඒ මහණ තෙමේ කායපරිහරණයට ප්‍රමාණ වූ සිටුරකුත් කුක්කුපරිහරණයට ප්‍රමාණ වූ අහරකුත් තෘප්ත වෙයි. හේ තමා යන යන තැනට පා සිටුරු ආදී අට්ඨිකර පමණක් ම රැගෙන යෙයි. අමබට්ඨය, මහණ තෙමේ මෙසේ තමා ලත් පසයෙහි (ලද පමණින්) සතුටු වෙයි.

57. අමබට්ඨය, ඒ මහණ මේ ආසී ශිලසකනියෙන් සමන්විත වූයේ, මේ ආසී ඉන්ද්‍රියසංචරයෙන් ද...මේ ආසී සමානිසම්ප්‍රජන්‍යයෙන් ද...මේ ආසී සනතුෂ්ටියෙන් ද සමන්විත වූයේ, අරණ්‍ය වෘක්කමූල පථිත කඳුරැලි ගිරිගුහා සොහොන් වනපෙත් එලිමහන් පිදුරුලෙන් යන මේ කි කිසි ජනගුන්‍ය සෙනස්තක් හථනය කෙරෙයි. හේ පිඹු සෙවීමට ගොස් පෙරලා ආයේ, පසුබත්ති පලක් බැඳ, උඩුකය කෙලින් තබා ගෙන, කමටහනට යොමු කොට සිහිය එලඹවා හිඳී.

58. හේ ලොව කෙරෙහි අභිජ්ඣාව (ඇල්ම) හැර, ඇලුම් හල සිතින් වෙසෙයි. ඇල්ම කෙරෙන් සිත පිරිසිදු කෙරෙයි. ව්‍යාපාද දේශය (තරහ) බැහැර කොට ව්‍යාපාදය රහිත සිතැත්තේ හැම පණ ඇති සතුන් කෙරේ තිතානුකම්පි වෑ වෙසේ. ව්‍යාපාද දේශය කෙරෙන් සිත පිරිසිදු කෙරෙයි. ඥානානුඛිය (තැනමිඳුව) බැහැර කොට, පහ වූ ඥානානුඛිය ඇත්තේ, දව රු දෙකේ ම දුටු එළිය හඳුනනු හැකි පිරිසිදු සංඥාව ඇත්තේ, සිහියෙනුත් නුවණිනුත් යුක්ත වෑ වෙසෙයි. උදහසක් කුකුසත් සිතින් බැහැර ලා අනුඛිත වෑ සංභුත් සිත් සතන් ඇතියේ, උදහස් කුකුස් දෙක කෙරෙන් සිත පිරිසිදු කෙරෙයි. සැකය බැහැර කොට, පහ වූ සැක ඇත්තේ, කුසල් දහමිති සැක නොකරනුයේ, සැකය කෙරෙන් සිත පිරිසිදු කෙරෙයි.

59. සෙය්‍යථාපී අමබව්ඨ පුරිසො ඉණං ආද්ය කම්මනො පයොජේය්‍ය තස්ස නෙ කම්මනො සම්ඤ්ඤිග්ගං, සො යානි ව පොරුණානි ඉණමුලානි තානි ව බ්‍යන්තීකරේය්‍ය, සීයා වස්ස උත්තරිං අවසීට්ඨං. දුරන්තරණාය, තස්ස ඵවමස්ස: ‘අහං බො පුබ්බ ඉණං ආද්ය කම්මනො පයොජේසිං තස්ස මෙ නෙ කම්මනො සම්ඤ්ඤිංසු. සො’හං යානි ව පොරුණානි ඉණමුලානි තානි ව බ්‍යන්තීකරාසිං. අහී ව මෙ උත්තරිං අවසීට්ඨං. දුරන්තරණාය’ති. සො තතොනිදුතං ලහෙථ පාමොජ්ජං, අධිගච්ඡේය්‍ය සොමනස්සං.

60. සෙය්‍යථාපී අමබව්ඨ පුරිසො ආබාධිකො අස්ස දුක්ඛිනො බාලුහ- ගිලානො, හත්තං වස්ස නච්ඡාදේය්‍ය, න වස්ස කායෙ බලමන්තො. සො අපරෙන සමයෙන තමිහා ආබාධා මුච්චේය්‍ය භත්තඤ්ඤවස්ස ඡාදේය්‍ය සීයා වස්ස කායෙ බලමන්තො. තස්ස ඵවමස්ස: ‘අහං බො පුබ්බ ආබාධිකො අහොසිං දුක්ඛිනො බාලුහගිලානො හත්තං මෙ නච්ඡාදේසී න වස්ස මෙ ආසී කායෙ බලමන්තො. සො’මහි ඵන්තරහි තමිහා ආබාධා මුත්තො භත්තඤ්ඤ මෙ ඡාදෙති අහී ව මෙ කායෙ බලමන්තො’ති, සො තතොනිදුතං ලහෙථ පාමොජ්ජං අධිගච්ඡේය්‍ය සොමනස්සං.

61. සෙය්‍යථාපී අමබව්ඨ පුරිසො බ්‍යකිනාගාරෙ බද්ධො අස්ස, සො අපරෙන සමයෙන තමිහා බ්‍යකිනාගාරං මුච්චේය්‍ය සොඤ්ඤා අබ්බයෙන, න වස්ස කිඤ්චි භොගානං වයො. තස්ස ඵවමස්ස: ‘අහං බො පුබ්බ බ්‍යකිනාගාරෙ බද්ධො අහොසිං. සො’මහි ඵන්තරහි තමිහා බ්‍යකිනාගාරා මුත්තො සොඤ්ඤා අබ්බයෙන. නහී ව මෙ කිඤ්චි භොගානං වයො’ති. සො තතොනිදුතං ලහෙථ පාමොජ්ජං අධිගච්ඡේය්‍ය සොමනස්සං.

62. සෙය්‍යථාපී අමබව්ඨ පුරිසො දුසො අස්ස අත්තනාධිනො පරාධිනො න යෙනකාමඛගමො. සො අපරෙන සමයෙන තමිහා දුසබ්‍යා මුච්චේය්‍ය අත්තනාධිනො අපරාධිනො භුජ්ඣස්සා යෙනකාමඛගමො. තස්ස ඵවමස්ස: ‘අහං බො පුබ්බ දුසො අහොසිං අත්තනාධිනො පරාධිනො න යෙන- කාමඛගමො. සො’මහි ඵන්තරහි තමිහා දුසබ්‍යා මුත්තො අත්තනාධිනො අපරාධිනො භුජ්ඣස්සා යෙනකාමඛගමො’ති. සො තතොනිදුතං ලහෙථ පාමොජ්ජං, අධිගච්ඡේය්‍ය සොමනස්සං.

59. අභිබ්බය, යම්සේ පුරුෂයෙක් ණය ගෙන කමාන්ත කරන්නේ ද, ඔහු ගේ කමාන්ත සමාදාන වන්නේ නම්, යම් පරණ ණයක් ඇතොත් ඒ හැම ගෙවා තිම කරන්නේ ද, මත්තෙහි ඉතිරි යමක් ඇතොත් එය අඹුදරුවන් රකිනු පිණිස වන්නේ ද, එසේ වූ ඔහුට “මම මූල දී ණයට මුදල් ගෙන කමාන්ත කෙළෙමි. ඒ මගේ කමාන්ත සමාදාන විය. ඒ මම, පරණ ණයෙක් වී නම්, ඒ හැම ගෙවා අවසන් කෙළෙමි. මත්තෙහිත් අඹුදරුවන් රකිනට ඉතිරි වූ මුදලෙක් මට ඇතැ”යි මෙසේ සිතෙක් වන්නේ ද, ඒ ණයෙන් මිදීම කරණ කොට ගෙන හෝ සතුට ලබන්නේ ය, සොම්නසට පැමිණෙන්නේ ය.

60. අභිබ්බය, යම්සේ මිනිසෙක් රෝගී වූයේ දුකට පැමිණියේ, දැඩි ලෙස ගිලන් වූයේ ද, ඔහුට ආහාරත් නො රිසියේ ද, ඔහු ගේ ඇඟ පතෙහි වාරු පමණකුත් නො වූයේ ද, හේ මැන කාලයෙහි ඒ ලෙසින් මිදේ නම්, ඔහුට අහරත් රිසියේ නම්, ඔහු ඇඟපත වාරුත් ඇති වේ නම්, “මම වූ කලී පෙරු දුකට පත්, දැඩි ගිලන් ලෙසෙක් වීමි. මට අහරත් නො රිසි විය. ඇඟපත වාරුත් නැති විය. ඒ මම දැන් ඒ ලෙසින් මිදුණෙමි වෙමි. ඒ මට අහරත් රිසියෙයි. ඇඟපතත් වාරු ඇත්තේ යැ”යි මෙසේ සිතෙක් ඔහුට වන්නේ ද, හේ ඒ කරුණින් සතුට ලබන්නේ ය, සොම්නසට පැමිණෙන්නේ ය.

61. අභිබ්බය, යම්සේ මිනිසෙක් හිර ගෙහි බැඳුණේ වන්නේ ද, හේ පසු කලෙක බත නො විසද පහසුවෙන් ඒ හිර ගෙන් මිදෙන්නේ ද, ඒ හෙසින් ඔහු ගේ කිසි හෝගවිනාශයෙක් නො වන්නේ ද, “මම වූ කලී පෙරු හිර ගෙහි බැඳුණෙමි වීමි, ඒ මම දැන් ධනය නොවිසද ලෙසෙසියෙන් ම එසින් මිදුණෙමි, මගේ හෝගයනට ද කිසි හානියෙක් නැතැ” යි ඔහුට මෙසේ සිතෙක් වන්නේ ද, හේ ඒ කරුණින් සතුට ලබන්නේ ය, සොම්නසට පැමිණෙන්නේ ය.

62. අභිබ්බය, යම්සේ තමා අයත් පැවැතුම් නැති, පරා අයත් පැවැතුම් ඇති, කැමැති අතෙක යන්නට අවසර නැති දැස පුරුෂයෙක් වන්නේ ද, හේ මැන භාගයෙහි තමා අයත් පැවැතුම් ඇතියේ, පරා අයත් පැවැතුම් නැත්තේ, තිදහස් වූයේ, කැමැති අතෙක යෑ හැකි වූයේ, ඒ දැසනාවයෙන් මිදෙන්නේ ද, එසේ වූ ඔහුට “මම වූ කලී පෙර තමා අයත් පැවැතුම් නැති, පරා අයත් පැවැතුම් ඇති, කැමැති අතෙක යෑ නො හැකි දැසයෙක් වීමි. ඒ මම දැන් ඒ දැසනාවයෙන් මිදුණෙමි, තමා අයත් පැවැතුම් ඇත්තෙමි, පරා අයත් පැවැතුම් නැත්තෙමි තිදහස් වූයෙමි, කැමැති අතෙක යෑ හැකියෙමි වෙමි”යි මෙසේ සිතෙක් වන්නේ ද, හේ ඒ කරුණින් සතුට ලබන්නේ ය, සොම්නසට පැමිණෙන්නේ ය.

63. සෙය්‍යථාපි අමබධය්‍යු පුරිසො සධනො සතොගො කන්තාරදානමගං පටිපජ්ජය්‍ය දුබ්භිකධං සප්පටිභයං. සො අපරෙන සමයෙන නං කන්තාරං නිත්තරෙය්‍ය සොඤ්ඤා ගාමනනං අනුපාපුණෙය්‍ය ඛෙමං අප්පටිභයං. නස්ස ඵමමස්ස; ‘අහං ඛො පුබ්බෙ සධනො සභොගො කන්තාරදානමගං පටිපජ්ජං දුබ්භිකධං සප්පටිභයං. සො’මහි ඵනරහි නං කන්තාරං නිණෙණා සොඤ්ඤා ගාමනනං අනුප්පනො ඛෙමං අප්පටිභය’න්ති. සො නතො නිදුනං ලහෙඨ පාමොජ්ජං අඛිගචෙජ්ජය්‍ය සොමනස්සං.

ඵමමෙව ඛො අමබධය්‍යු භික්ඛු යථා ඉණං යථා රොගං යථා බ්බන්තාගාරං යථා දුසබ්‍යං යථා කන්තාරදානමගං ඵචං ඉමෙ පඤ්චනීචරණෙ අප්පටිභනෙ අත්තති සමනුපස්සති. සෙය්‍යථාපි අමබධය්‍යු ආනණ්‍යං යථා ආරොග්‍යං යථා බ්බන්තා මොක්ඛං යථා භුජ්ජස්සං යථා ඛෙමනනභුක්ඛං ඵමමෙව ඛො අමබධය්‍යු භික්ඛු ඉමෙ පඤ්චනීචරණෙ පභිතෙ අත්තති සමනුපස්සති.

64. නසසීමෙ පඤ්චනීචරණෙ පභිතෙ අත්තති සමනුපස්සතො පාමොජ්ජං ජායති, පමුදිතස්ස පිති ජායති, පිතිමනස්ස කායො පස්සමහති, පස්සඤ්ඤායො සුඛං වෙදෙති, සුඛිනො විතතං සමාධියති.

65. සො විවිචෙචච කාමෙහි විවිචච අකුසලෙහි ඛමෙමති සවිතකකං සච්චාරං විචෙකජං පිතිසුඛං පඨමං ඤානං උපසම්පජ්ජ විහරති. සො ඉමමෙව කායං විචෙකජෙන පිතිසුඛෙන අභිසන්තොති පරිසන්තොති පරිපුරෙති පරිපථරති. නාස්ස කිඤ්චී සබ්බාවතො කායස්ස විචෙකජෙන පිතිසුඛෙන අපච්චං ගොති.

66. සෙය්‍යථාපි අමබධය්‍යු දකෙඛා නභාපකො වා නභාපකන්තොවාසී වා කංසථාලෙ නභානීයච්ඡිණ්ණාති ආකිරිතො උදකෙන පරිපෙඨාසකං පරිපෙඨාසකං සන්තොය්‍ය, සායං නභානීයපිණ්ණී සෙත්තනානුගතා සෙත්තපරෙතා සංතාරබාහිරා චුටා ඤෙතහෙන, න ච පගඝරිණී,

ඵමමෙව ඛො අමබධය්‍යු භික්ඛු ඉමමෙව කායං විචෙකජෙන පිතිසුඛෙන අභිසන්තොති පරිසන්තොති පරිපුරෙති පරිපථරති. නාස්ස කිඤ්චී සබ්බාවතො කායස්ස විචෙකජෙන පිතිසුඛෙන අපච්චං ගොති. ඉදමපිස්ස ගොති චරණස්මිං.

67. පුත්ච පරං අමබධය්‍යු භික්ඛු විතකකච්චාරානං චූපසමා අජ්ඣන්තං සමපසාදනං වෙතසො ඵකොදිභාවං අභිතකකං අච්චාරං සමාධිජං පිතිසුඛං දුතියං ඤානං උපසම්පජ්ජ විහරති. සො ඉමමෙව කායං සමාධිජෙන පිතිසුඛෙන අභිසන්තොති පරිසන්තොති පරිපුරෙති පරිපථරති නාස්ස කිඤ්චී සබ්බාවතො කායස්ස සමාධිජෙන පිතිසුඛෙන අපච්චං ගොති.

63. අභිබ්බය, යම්සේ ධනවත් හෝගසමීපත් ඇති මිනිසෙක් කැමතින, උවදුරු ඇති, දියනැති, දික් මහකට බස්නේ ද, හේ මද කලකට පසු යමිසේ ඒ දිය නැති පෙදෙස ඉක්මැ යන්නේ ද, උවදුරු නැති විපත් නැති ගමකට බස්නේ ද, එසේ වූ ඔහුට “මම වූ කලී පෙර ධන ඇතිසෙමි, හෝග සමීපත් ඇතිසෙමි, දිය නැති කැමතින උවදුරු ඇති දික් මහකට බටුසෙමි. ඒ මම දැන් සුවසේ ඒ කතර ඉක්මැවිමි. උවදුරු නැති බිය නැති ගමකට බටුසෙමි වෙමි”යි මෙසේ සිතෙක් වන්නේ නමි, හේ එ කරුණින් සතුට ලබන්නේ ය, නොමිනසට පැමිණෙන්නේ ය. අභිබ්බය, එසේ ම මහණ තෙමේ ණයක් මෙන්, ලෙඩක් මෙන්, හිරගෙයක් මෙන්, කතරමහක් මෙන් (පිළිවෙලින්) මේ පහ නොවූ නිවරණ පස නමා කෙරෙහි දකි. ණයෙන් මිදුණු බව සේ, ලෙඩින් මිදුණු බව සේ, හිරගෙන් මිදුණු බව සේ, නිවහල් බව සේ, උවදුරු නැති බිම සේ පිළිවෙලින් මේ නිවරණ පස දුරු වීම නමා කෙරෙහි දකි.

64. මේ නිවරණ පස පහ වූවත් නමා කෙරෙහි දක්නා ඔහුට සතුට උපදී. සතුටු වූවකට ප්‍රීතිය උපදී. සිතැ ප්‍රීතිය ඇත්නමුගේ නාම කය සන්තිදේ. සන්තූත් නාම කය ඇත්තේ සුව විදී. සුවැතියහු සිත එකඟ වෙ.

65. හේ කාමයන්ගෙන් වෙන් වෑම, සෙසු අකුසල් දහමුත් ගෙන් වෙන් වෑම, විතකීසනික විවාරසනික විවේකයෙන් උපන්, ප්‍රීතියත් සුවයත් ඇති පලමු වන ධ්‍යානය ලැබූ වෙසේ.

හේ මේ කය ම විවේකයෙන් උපන් පිති සුවයෙන් තෙමසි, භාත් පසින් තෙමසි, පුරා ලසි, භාත්පසින් සපයී කෙරෙසි. සියලු අභ පසභ ඇති ඔහුගේ ඒ මුළු කයෙහි ඒ විවේකයෙන් පිති සුවයෙන් පැතිරු නොගත් (සපයී නො කැරුණු) කිසි ද තැනෙක් නො වෙසි.

66. අභිබ්බය, යම්සේ දැස කිලිහෙත් හෝ කිලිහකු ගේ අතැවැස්සෙක් හෝ ලොහොතලියෙක නානසුණු බනා දිය ඉස ඉස පිඩු කරන්නේ ද, ඒ නාන සුණුපිඩු කාචදුණු දිය ඇත්තේ, හැම තැන ම දියෙන් යුත් වූයේ, ඇතුලත පිටත සනිත වෑ මුළුල ම දියෙන් පැතිරු ගියේ, දියත් නො වහරුවන්නේ වේ ද, අභිබ්බය, එසේම මහණ තෙමේ මේ කය ම විවේකයෙන් උපන් පිතිසුවයෙන් තෙමසි, භාත්පසින් තෙමසි, පුරා ලසි, භාත්පසින් සපයී කෙරෙසි. ඔහුගේ සියලු අභ පසභ ඇති මුළු කයෙහි විවේකජ ප්‍රීතිසුබයෙන් පැතිරු වෑද නොගත් කිසි ද තැනෙක් නො වෙසි. අභිබ්බය, මේ ද ඔහු ගේ වරණ ධර්මයෙක් වෙසි.

67. අභිබ්බය, නව ද මහණ තෙමේ විතකී විවාර සන්තිදීමෙන් සිය සනත්ති උපන්, සිය සනත් පහදවන, සිතැ එකඟ බව ඇති, විතකීය නැති, විවාරය නැති, සමාධියෙන් උපන්, පිතියත් සුවයත් ඇති, දෙවෙනි ධ්‍යානයට පැමිණ වෙසෙසි. හේ මේ කය ම සමාධියෙන් උපන් පිති සුවයෙන් තෙමසි, භාත්පසින් තෙත් කෙරෙසි, පුරාලසි, හැම තැන ම ස්පයී කෙරෙසි. විවේකජ ප්‍රීතිසුබයෙන් පැතිරු නොගත් කිසි ද තැනෙක් ඔහුගේ කයෙහි නො වෙසි.

68. සෙය්‍යථාපි අමබට්ඨ උදකරහදො ගමනීරේ උබනීදොදකො, නස්ස තෙවස්ස පුරුජම්මාය දීඝාය උදකස්ස ආයමුඛං, න දකඛිණොය දීඝාය උදකස්ස ආයමුඛං, න පච්ඡිමාය දීඝාය උදකස්ස ආයමුඛං, න උත්තරාය දීඝාය උදකස්ස ආයමුඛං, දෙවො ච න කාලෙත කාලං සමමා ඛාරං අනු-පපවෙච්ඡය්‍ය, අඵ බො නමනා ච උදකරහදො සීතා චාරිඛාරා උබනීජ්ඣා නමෙව උදකරහදො සීතෙන චාරිතා අභිසන්තාය්‍ය¹ පරිසන්තාය්‍ය² පරිපුරෙය්‍ය පරිපථරෙය්‍ය, නාස්ස කීඤචි සබ්බාවතො උදකරහදස්ස සීතෙන චාරිතා අපච්චං අස්ස,

එවමෙව බො අමබට්ඨ භික්ඛු ඉමමෙව කායං සමාඛිජේත භීතිසුබෙන අභිසන්තොති පරිසන්තොති පරිපුරෙති පරිපථරති. නාස්ස කීඤචි සබ්බාවතො කායස්ස සමාඛිජේත භීතිසුබෙන අපච්චං හොති. ඉදමපි³ස්ස හොති චරණස්මිං.

69. පුත්ච පරං අමබට්ඨ භික්ඛු භීතියා ච මිරුතා උපෙකකො ච විහරති සතො සමපජාතො, සුබඤච කායෙන පටිසංවෙදෙතී, යන්තං අරියො ආචිකිනති: උපෙකකො සතිමා සුබවිහාරීති තං තතියං ක්කාතං උපසමපජ්ජ විහරති.

සො ඉමමෙව කායං නිපජිතීකෙන සුබෙන අභිසන්තොති පරිසන්තොති පරිපුරෙති පරිපථරති, නාස්ස කීඤචි සබ්බාවතො කායස්ස නිපජිතීකෙන සුබෙන අපච්චං හොති.

සෙය්‍යථාපි අමබට්ඨ උපලිතියං චා පදුමතියං චා පුණඩරිකිතියං චා අප්පෙකච්චාති උපලාති චා පදුමාති චා පුණඩරිකාති චා උදකෙ ජාතාති උදකෙ සංවඤාති උදකානුගතතාති අන්තොතිමුග්ගපොසීති තාති යාව චග්ගා යාව ච මුත්‍රා සීතෙන චාරිතා අභිසන්තොති පරිසන්තොති³ පරිපුරති පරිපච්චාති නාස්ස කීඤචි සබ්බාවතං උපලාතං චා පදුමාතං චා පුණඩරිකාතං චා සීතෙන චාරිතා අපච්චං අස්ස,

එවමෙව බො අමබට්ඨ භික්ඛු ඉමමෙව කායං නිපජිතීකෙන සුබෙන අභිසන්තොති පරිසන්තොති පරිපුරෙති පරිපථරති නාස්ස කීඤචි සබ්බාවතො කායස්ස නිපජිතීකෙන සුබෙන අපච්චං හොති. ඉදමපි³ස්ස හොති චරණස්මිං.

70. පුත්ච පරං අමබට්ඨ භික්ඛු සුබස්ස ච පහානා දුකඛස්ස ච පහානා පුබෙච්ච සොමනස්සදොමනස්සාතං අත්ථගමා අදුකඛමසුඛං උපෙකඛා-සතිපාරිසුද්ධිං චතුස්සං ක්කාතං උපසමපජ්ජ විහරති. සො ඉමමෙව කායං පරිසුද්ධෙන චෙතසා පරියොදානෙන ඵරිඤා නිසින්තො හොති නාස්ස කීඤචි සබ්බාවතො කායස්ස පරිසුද්ධෙන චෙතසා පරියොදානෙන අපච්චං හොති.

සෙය්‍යථාපි අමබට්ඨ පුරිසො ඔදානෙන චරේත සසීසං පාරුජිඤා නිසින්තො අස්ස, නාස්ස කීඤචි සබ්බාවතො කායස්ස ඔදානෙන චරේත අපච්චං අස්ස, එවමෙව බො අමබට්ඨ භික්ඛු ඉමමෙව කායං පරිසුද්ධෙන චෙතසා පරියොදානෙන ඵරිඤා නිසින්තො හොති නාස්ස කීඤචි සබ්බාවතො කායස්ස පරිසුද්ධෙන චෙතසා පරියොදානෙන අපච්චං හොති. ඉදමපි³ස්ස හොති චරණස්මිං.

ඉදං බො තං අමබට්ඨ චරණං.

1. අභිසන්තොති, මජ්ඣං. 2. පරිසන්තොති, මජ්ඣං.
3. අභිසන්තොති පරිසන්තොති, මජ්ඣං. අභිසන්තොති පරිසන්තොති?

68. අම්බට්ඨය, යම්සේ යටු උල්පතින් මතු වන දිය ඇති ගැඹුරු විලෙක් වේ ද, එයට පෙර දෙසින් දිය වදනා මහෙක් නො වන්නේ ද, දකුණු දෙසින්...පැසිම දෙසින්...උතුරු දෙසින් දිය වදනා මහෙක් නො වන්නේ ද, වැස්ස ද කලින් කල නිසි පරිදි නො වස්නේ ද, එතෙකුදු වුවත් ඒ දියවිලෙක් සිතිල් දිය දහර මතු වී ඒ දිය විල ම සිතිල් දියෙන් තමෙන්නේ ද, හාත්පසින් තෙමන්නේ ද, පුරා ලත්තේ ද, හැම තැන ම වැද ගෙන පැතිරු සිටින්නේ ද, ඒ මුළු දිය-විලෙහි සිසිල් දියෙන් නො පැතුරුණු කිසි ද නැතෙක් නො මැන්නේ ද, අම්බට්ඨය, එසේ ම මහණ තෙමේ මේ කය ම සමාධියෙන් උපන් පිති-සුවයෙන් තෙමයි. හැම තැන ම තෙත් කෙරෙයි. පුරා ලයි. පිති සුවයෙන් හැම තැන ම ස්පශී කෙරෙයි. ඔහුගේ ඒ සියලු කයේ සමාධියෙන් උපන් පිතිසුවයෙන් නො පැතිර ගිය කිසි ද නැතෙක් නො වෙයි. මේ ද ඔහුගේ වරණධර්මයෙක් වේ.

69. අම්බට්ඨය, තව ද මහණ තෙමේ ප්‍රීතිය ද සංහිදීමෙන් උපේක්ෂා-යෙන් ද යුක්ත වූ සිතියෙන් හා නුවණින් හා යුතු වූ වෙසෙයි. සුවය ද කසින් විදී. ආරීයෝ යම් ඒ ධ්‍යානයක් කරණ කොට ගෙන ධ්‍යානලාභියා ඇරැබූ උපේක්ෂාව ඇත්තේ ය, සිති ඇත්තේ ය, සුව වුසුම් ඇත්තේ යැයි කියත් ද, එසේ වූ තෙවෙති ධ්‍යානය ලැබ ගේ වෙසේ.

හේ මේ කය ම නිෂ්ප්‍රීතික සුඛයෙන් තෙමයි, හාත්පසින් තෙත් කෙරෙයි, පුරා ලයි, හැම තැන ම ස්පශී කෙරෙයි. ඔහුගේ කයෙහි ඒ නිෂ්ප්‍රීතික සුඛයෙන් පැතිර නොගිය කිසි ද නැතෙක් නො වෙයි.

අම්බට්ඨය, යම්සේ උපුල්විලෙක හෝ පියුම්විලෙක හෝ පඬෙර විලෙක හෝ ඇතැම් උපුල් හෝ පියුම් හෝ පඬෙර හෝ දියෙහි උපන්නේ, දියෙහි වැඩුණේ, දියෙන් නො නැඟුණේ, දිය තුලා ම ගිලී වැඩෙනුයේ ද, ඒ හැම අග දක්වාත් මුල දක්වාත් සිසිල් දියෙන් තෙමුණේ හාත්-පසින් තෙත් වූයේ, පිරි ගිණේ, හැම තැන් ම වැදගත්තේ වේ ද, ඒ විලෙහි සියලු උපුල්වලා හෝ පියුම්වලා හෝ පඬෙරවලා හෝ සිසිල් දියෙන් වැද නොගත් නැතෙක් නොමැන්නේ ද, අම්බට්ඨය, එ සේ ම මහණ තෙමේ මේ කය ම නිෂ්ප්‍රීතික සුඛයෙන් තෙමයි, හාත්පසින් තෙමයි, පුරාලයි, ඔහු සියලු කයෙහි එසින් හාත්පසින් පැතිරු වැදු නොගත් කිසි ද නැතෙක් නො වෙයි. මේ ද ඔහුගේ වරණධර්මයෙක් වෙයි.

70. තව ද අම්බට්ඨය, මහණ තෙමේ සුඛවේදනාවත් දුරු ලීමෙන් දුබ්බ වෙදනාවත් දුරු ලීමෙන් පලමු කොට ම සොම්නස් දෙමිනස් දෙක පහ වීමෙන්, දුක් ද නොවූ, සුව ද නොවූ, උපේක්ෂා සමාති යන මොවුන් ගේ පිරිසිදු බව ඇති සිවු වන ධ්‍යානය ලැබ වෙසෙයි. හේ මේ කය ම පිරිසිදු පැහැසර සිතින් පැතිරු වැද ගෙන හුන්නේ වෙයි.

ඔහු මුළු කයෙහි පිරිසිදු පැහැසර සිතින් පැතිරු වැද නොගෙන සිටි කිසි ද නැතෙක් නො වෙයි.

යම්සේ පුරුෂයෙක් සුදු වතින් කිස සනිත වූ වසා ගෙන හුන්නේ වේ නම්, ඔහුගේ සියලු කයෙහි සුදු වතින් නො වැසුණු කිසිදු නැතෙක් නො වන්නේ ද, අම්බට්ඨය, එසේ ම මහණ තෙමේ මේ කය ම පිරිසිදු පැහැසර සිතින් පැතිරු වැද ගෙන නොසිටි කිසි ද නැතෙක් නො වෙයි. මේ ද ඔහුගේ වරණධර්මයෙක් වේ.

71. [පුත ව පරං අමබධස්ස] සො එවං සමාහිතෙ විනෙත පරිසුද්ධෙ පරියොදානෙ අනඛගණේ විගතූපකකිලෙසෙ මුදුභුතෙ කමමනියෙ සිතෙ ආනෙඤ්ජපනෙත ඤාණදසසනාය විතතං අභිනීහරති අභිනිනනාමෙති. සො එවං පජානාති: අයං බො මෙ කායො රූපී වාතූමමභාභුතිකො මාතාපෙතතිකසමනවො ඔදනකුමමාසුපවයො අතිච්චුච්ඡාදනපරිමදදන-හෙදනවිද්ධංසනධමෙමො. ඉදං ව පන මෙ විඤ්ඤාණං එත්ථ සිතං එත්ථ පටිබඞ්ගනති.

සෙය්‍යථාපි අමබධස්ස මණ්ණි ඔවචරියො සුභො ජාතීමා අධ්‍යංසො සුපරිකමමකතො අවෙජා විපසසනො අනාවිලො සබ්බාකාරසමපනො, තනුස්ස සුතතං ආචුතං නීලං වා පීතං වා ලොහිතං වා ඔදනං වා පණ්ණසුතතං වා, තමෙන චකඛුමා පුරිසො හතේ කුරිතා පච්චවෙකෙධයා: අයං බො මණ්ණි වෙචරියො සුභො ජාතීමා අධ්‍යංසො සුපරිකමමකතො අවෙජා විපසසනො අනාවිලො සබ්බාකාරසමපනො, තනුදං සුතතං ආචුතං නීලං වා පීතං වා ලොහිතං වා ඔදනං වා පණ්ණසුතතං වා'ති.

එවමෙව බො අමබධස්ස භිකඛු එවං සමාහිතෙ විනෙත පරිසුද්ධෙ පරියොදානෙ අනඛගණේ විගතූපකකිලෙසෙ මුදුභුතෙ කමමනියෙ සිතෙ ආනෙඤ්ජපනෙත ඤාණදසසනාය විතතං අභිනීහරති අභිනිනනාමෙති. සො එවං පජානාති: අයං බො මෙ කායො රූපී වාතූමමභාභුතිකො මාතාපෙතතිකසමනවො ඔදනකුමමාසුපවයො අතිච්චුච්ඡාදනපරිමදදන-හෙදනවිද්ධංසනධමෙමො. ඉදං ව පන මෙ විඤ්ඤාණං එත්ථ සිතං එත්ථ පටිබඞ්ගනති. ඉදමපි'ස්ස හොති විජජාය.

72. සො එවං සමාහිතෙ විනෙත පරිසුද්ධෙ පරියොදානෙ අනඛගණේ විගතූපකකිලෙසෙ මුදුභුතෙ කමමනියෙ සිතෙ ආනෙඤ්ජපනෙත මනොමයං කායං අභිනිමමිනනාය විතතං අභිනීහරති අභිනිනනාමෙති. සො ඉමමහා කායා අඤ්ඤං කායං අභිනිමමිනාති රූපී මනොමයං සබ්බඛගපච්චඛිති අභිනිනිඤ්ඤං.

71. තව ද අමබට්ඨය, මහණ තෙමේ මෙසේ එකඟ සිත පිරිසිදු වූ කල්හි, පැහැසර වූ කල්හි, අඛණ්ඩ රහිත කල්හි, වික්තෝපකෙලය දුරු වූ ගිය කල්හි, මොළොක් වූ කල්හි, විවසුන් බවුනට සුදුසු වූ කල්හි, සචිත කල්හි, නිසල වූ කල්හි, විවසුන් නුවණ පිණිස සිත ඒ අතට යොමු කෙරෙයි. ඒ අතට නමා හරි. හේ “මගේ කය වූ කලී රූපී ය, මහාභූත සතරින් නිපත්තේ ය, මාපියන්ගේ ශුක්‍රශෝණිතයෙන් පහල වූයේ ය, බත් කොමු අතරින් වැඩුණේ ය, අනිසබව ද දුගඳ හරනුවට සුවද විලෙවුන් ඉලියා යුතු බව ද, ලෙඩ දුරු ලනුවට පිරිමැදුම් කල යුතු බව ද, එසේ කල ද බිඳෙන බව ද විසිරෙන බව ද යන මේ ද සච්චාව කොටැත්තේ ය. මගේ මේ සිත ද මෙහි ලැග්ගේ ය, මෙහි බැඳුණේ යැ”යි මෙසේ දැන ගනී.

අමබට්ඨය, යම්සේ සොදුරු වූ පිරිසිදු ආකාරයක පහල වූ, අටැස් වූ, මොනොවට පිරිසම කරණ ලද, සියුම් වූ, වෙසෙසින් පහන් වූ, පිරිසිදු වූ ධෝවනාදි හැම අසුරින් සම්පූර්ණ වූ වෙරළුමණෙක් වන්නේ ද, එහි නිල් වූ, රත් පැහැ වූ, රත් පැහැ වූ, සුදු පැහැ වූ හෝ පඬු පැහැ වූ හුයෙක් අවුනන ලද්දේ වන්නේ ද, එය ඇස් ඇති පුරුෂයෙක් අතෙහි තබා ගෙන “මේ වූ කලී සොදුරු වූ, පිරිසිදු ආකාරයෙහි උපන්, අටැස්, මොනොවට පිරිසමි කැරැණු, සියුම්, වෙසෙසින් පහන්, පිරිසිදු, ධෝවනාදි හැම අසුරින් සම්පූර්ණ වූ වෙරළු මණෙක. මෙහි නිල්වන් රත්වන්, සුදුවන්, රත්වන් වූ මේ හුයෙක් අවුනන ලද්දේ වේ” යැ යි සලකා බලන්නේ ද, අමබට්ඨය, එ පරිද්දෙන් ම මහණ තෙමේ මෙසේ සමාධිගත සිත පිරිසිදු වූ කල්හි, පැහැසර වූ කල්හි, කෙලෙස් යට පත් කල්හි, උපක්ලේශ පහ වූ කල්හි, මොළොක් වූ කල්හි, කම්මෝග්‍ය කල්හි, සචිත කල්හි, නිසල වූ කල්හි, විවසුන් නුවණ පිණිස සිත යොමු කෙරෙයි, එය අතට නමා හරියි. එසේ වූ හෙ තෙම “මගේ මේ කය වූ කලී රූපී ය, සතර මහාභූතයන්ගෙන් හැදුණේ ය, මාපියන්ගේ ශුක්‍ර ශෝණිතයෙන් උපන්නේ ය, බත් කොමු ඇ අතරින් වැඩුණේ ය, අනිස බව ද දුගඳ හරනට සුවද විලෙවුන් ඉලියා යුතු බව ද, ලෙඩ දුරු ලනුවට පිරිමැදුම් ඇ කල යුතු බව ද, එය කලත් බිඳෙන බව ද, විසිරෙන බව ද යන මේ ද සච්චාවය කොට ඇත්තේ ය, මගේ මේ සිත ද මෙහි ලැග ගත්තේ ය, මෙහි බැඳුණේ යැ”යි මෙසේ දැන ගනී. මේ ද ඔහුගේ විද්‍යාවෙන් වෙයි.

72. හේ මෙසේ සමාහිත සිත පිරිසිදු කල්හි, දීප්ත කල්හි, අංගණ (කෙලෙස්) රහිත කල්හි, උපකෙලය විගත කල්හි, මාදු වූ කල්හි, සෘණි ඉපැදුවීමට යෝග්‍ය කල්හි, සිටි කල්හි, නිශ්චල බවට පත් කල්හි මනෝමය ශරීරයක් මවා පානු පිණිස සිත යොමු කෙරෙයි, නැඹුරු කෙරෙයි. හේ මේ සිරිරෙන් රූපී වූ, හැම අභවසතින් යුත්, අවිකල ඉදුරන් ඇති මනෝමය ශරීරයක් මවා පායි.

සෙය්‍යථාපි අමබ්බසු පුරිසො මුඤ්ජුචො ඊසිකං පබ්බාහෙය්‍ය. නස්ස ඵවමස්ස: අයං මුඤ්ජු, අයං ඊසිකා, අඤ්ඤා මුඤ්ජු, අඤ්ඤා ඊසිකා, මුඤ්ජුචොචෙව ඊසිකා පබ්බාලුභා'ති. සෙය්‍යථා වා පන අමබ්බසු පුරිසො අසිං කොසිඨා පබ්බාහෙය්‍ය, නස්ස ඵවමස්ස: අයං අසි, අයං කොසි, අඤ්ඤා අසි, අඤ්ඤා කොසි, කොසිඨාචෙව අසි පබ්බාලුභා'ති. සෙය්‍යථා වා පන අමබ්බසු පුරිසො අභිං කරණො උඤ්චරෙය්‍ය, නස්ස ඵවමස්ස: අයං අභි, අයං කරණො, අඤ්ඤා අභි, අඤ්ඤා කරණො, කරණොචෙව අභි උබ්භතො'ති. ඵවමෙව ඛො අමබ්බසු භික්ඛු ඵවංසමාහිතෙ විතොන පරිසුඤ්ඤෙ පරියොදුතෙ අනඛගණේ විගතුපකකිලෙසෙ මුදුභුතෙ කමමනියෙ සීතෙ ආනෙඤ්ජප්පනො මනොමයං කායං අභිනිමිතිනාය විතනං අභිනිතරන් අභිනිතනාමෙති. සො ඉමචො කායා අඤ්ඤාං කායං අභිනිමිතියාති රුපිං මනොමයං සබ්බඛගපච්චඛිං අභිනිජ්ජියං. ඉදුමපි'ස්ස හොති විජ්ජාය.

73. සො ඵවං සමාහිතෙ විතොන පරිසුඤ්ඤෙ පරියොදුතෙ අනඛගණේ විගතුපකකිලෙසෙ මුදුභුතෙ කමමනියෙ සීතෙ ආනෙඤ්ජප්පනො ඉද්ධිවිධාය විතනං අභිනිතරන්, අභිනිතනාමෙති. සො අනෙකච්ඡිතං ඉද්ධිවිධං පච්චනු-හොති: ඵකො'පි හුච්චා බහුධා හොති, බහුධාපි හුච්චා ඵකො හොති, ආචිතාචං තිරොභාචං තිරොකුච්චං තිරොපාකාරං. තිරොපබ්බතං අසජ්ජමානො ගච්ඡන් සෙය්‍යථාපි ආකාසෙ. පථවිඨා පි උමමුජ්ජනිමුජ්ජං කරොති සෙය්‍යථාපි උදකෙ. උදකෙ'පි අභිජ්ජමානෙ ගච්ඡන් සෙය්‍යථාපි පථවිඨං. ආකාසෙ'පි පලලඛෙකන කමන් සෙය්‍යථාපි පකඛි සකුණො. ඉමෙ'පි චජ්ජිමසුරියෙ ඵවංමහිද්ධිකෙ ඵවංමහානුභාවෙ පාණිනා පරිමසන් පරිමජ්ජන්. යාව බුහමලොකා'පි කායෙන වසං වතොති.

සෙය්‍යථාපි අමබ්බසු දකෙඛා කුමහකාඤ්ඤා වා කුමහකාරනොචාසී වා සුපරිකමමකතාය මනනිකාය යං යදෙව භාජනවිකන්. ආකඛෙඛියා නං නදෙව කරෙය්‍ය අභිනිපථාදෙය්‍ය. සෙය්‍යථා වා පන අමබ්බසු දකෙඛා දනනකාඤ්ඤා වා දනනකාරනොචාසී වා සුපරිකමමකතසමිං දනනසමිං යං යදෙව දනනවිකන්. ආකඛෙඛියා නං නදෙව කරෙය්‍ය අභිනිපථාදෙය්‍ය. සෙය්‍යථා වා පන අමබ්බසු දකෙඛා සුචණ්ණකාරො වා සුචණ්ණකාරනොචාසී වා සුපරිකමමකතසමිං සුචණ්ණසමිං යං යදෙව සුචණ්ණවිකන්. ආකඛෙඛියා නං නදෙව කරෙය්‍ය අභිනිපථාදෙය්‍ය, ඵවමෙව ඛො අමබ්බසු භික්ඛු ඵවං සමාහිතෙ විතොන පරිසුඤ්ඤෙ පරියොදුතෙ අනඛගණේ විගතුපකකිලෙසෙ මුදුභුතෙ කමමනියෙ සීතෙ ආනෙඤ්ජප්පනො ඉද්ධිවිධාය විතනං අභිනිතරන් අභිනිතනාමෙති.

අම්බට්ටිය, යම්සේ පුරුෂයෙක් මුදු තණ ගසෙකින් තණ කුර (=තණ ගොබය) ඇද මැත් කරන්නේ ද, ඔහුට 'මේ මුදු තණ ගස ය, මේ එහි තණ ගොබය, තණ ගස එකෙකි, එහි ගොබය අනෙකෙකි, මුදු තණ ගසෙන් ම එහි ගොබය මැත් කරන ලද්දේ' මෙසේ සිතෙක් වන්නේ ද, අම්බට්ටිය, යම්සේ වූ කලී පුරුෂයෙක් කඩුවක් කොපුවෙන් ඇද මැත් කරන්නේ ද, ඔහුට "මේ කඩුව ය, මේ කොපුව ය, කඩුව එකෙක, කොපුව අනෙකෙක, කොපුවෙන් ම කඩුව ඇද මැත් කරණ ලද්දේ" මෙසේ සිතෙක් වන්නේ ද, අම්බට්ටිය, යම්සේ වනාහි පුරුෂයෙක් තයකු සැවයෙන් ඇද වෙන් කරන්නේ ද, ඔහුට 'මේ නයා ය, මේ සැවය ය, නයා එකෙක, සැවය අනෙකෙක, සැවයෙන් ම නයා ඇද වෙන් කරණ ලද්දේ' මෙසේ සිතෙක් වන්නේ ද, අම්බට්ටිය, එසේ ම මහණ තෙමේ මෙ පරිද්දෙන් සමාධිගත සිත පිරිසිදු වූ කල්හි, දීප්තිමත් කල්හි, කෙලෙස් පහ වූ කල්හි, උපකෙලය දුරු වූ කල්හි, මාදු වූ කල්හි, කමයෝග්‍ය කල්හි, සිටි කල්හි, නිසලබවට පත් කල්හි, මනෝමය කයක් මවනු පිණිස සිත යොමු කෙරෙයි, නැඹුරු කෙරෙයි. එසේ වූ හේ මේ සිරිරෙන් රූපි වූ, මනෝමය වූ, සියලු අභපසතින් යුත්, අවිකල ඉදුරන් ඇති අන් සිරුරක් මවා පායි. මේ ද ඔහුගේ විද්‍යාවක් වෙයි.

73. හේ මෙසේ සමාහිත සිත පිරිසිදු වූ කල්හි, දීප්තිමත් කල්හි, කෙලෙස් රහිත වූ කල්හි, උපකෙලය පහ වූ ගිය කල්හි, මාදු වූ කල්හි, කමයෝග්‍ය කල්හි, සවිත කල්හි, නිසල බවට පත් කල්හි, සාද්ධිවිධිඥනය පිණිස (අභිඥපාදක) පරිකමී සිත මෙහෙයයි, නැඹුරු කෙරෙයි. එසේ වූ හේ නොයෙක් වැදූරුම් සාද්ධිවිධි යලි යලිත් පසක් කෙරෙයි (ලබයි). පියෙවියෙන් එකෙක් ව ම සිට බහුප්‍රකාර ද වී යලි එකෙක් වෙයි. තෙමේ පෙනී සිටී, නොපෙනී සිටී. බිත්තියෙන්, පවුරෙන්, පව්වෙන් පිටතට අහසෙහි මෙන් කිසිවෙකු නො ගැටී විනිවිද යෙයි. දියෙහි මෙන් පොළොවෙහිත් මතු විමත් ගිලිමත් කෙරෙයි. නොබිඳෙන දියෙහි පොළොවෙහි සේ යෙයි. පියාපත් ඇති සකුණයකු සේ අහසෙහි ද පලක් බැඳ යෙයි. ඒ සා මහර්ශි ඇති මහානුභාව ඇති සදතිරුන් ද අල්ලයි, අතින් පිරිමදී, බඹලොව දක්වාත් කසිත් සිය වශයෙහි පවත්වයි.

අම්බට්ටිය, යම්සේ දක්‍ෂ කුඹලෙක් හෝ කුඹලක්හු අතැවැසියෙක් හෝ මොනොවට සකස් කල මැටිටෙන් නමා රිසි පරිදි වූ ඒ ඒ බඳුන් කරන්නේ ද, මොනොවට නිපදවන්නේ ද, යම්සේ දක්‍ෂ දන්ත-කාරයෙක් හෝ දන්තකාරයකුගේ අතැවැස්සෙක් හෝ මොනොවට සකස් කල දතෙහි නමා රිසි රූපාදියක් කරන්නේ ද, මොනොවට නිපදවන්නේ ද, යම්සේ දක්‍ෂ රත්කරුවෙක් හෝ රත්කරුවක්හුගේ අතැවැස්සෙක් මොනොවට සකස් කල රතීන් නමා රිසි රිසි ආනරණා-දියක් කරන්නේ ද, නිපදවන්නේ ද, අම්බට්ටිය, එ පරිද්දෙන් ම මහණ තෙමේ මෙසේ සමාහිත සිත පිරිසිදු වූ කල්හි, දීප්තිමත් වූ කල්හි, කෙලෙස් රහිත වූ කල්හි, උපකෙලය පහ වූ ගිය කල්හි, මාදු වූ කල්හි, කමයෝග්‍ය කල්හි, සවිත කල්හි, නිශචල බවට පැමිණි කල්හි, සාද්ධිවිධිඥනය පිණිස සිත මෙහෙයයි, සිත නැඹුරු කෙරෙයි.

සො අනෙකවිහිතං ඉද්ධිවිධං පච්චන්දනොනි එකො'පි හුන්වා බහුධා තොනි බහුධාපි හුන්වා එකො තොනි. ආවිභාවං නිරොජාවං නිරොකුඛිං නිරොපාකාරං නිරොපබ්බතං අසජ්ජමානො ගච්ඡන් සෙය්‍යථාපි ආකාසෙ. පඨවියාපි උමමුජ්ජනිමුජ්ජං කරොති සෙය්‍යථාපි උදකෙ. උදකෙ'පි අභිජ්ජමානෙ ගච්ඡන් සෙය්‍යථාපි පඨවියං. ආකාසෙ'පි පලලබ්ඛිකත කමති සෙය්‍යථාපි පකඛි සකුණො. ඉමො'පි වජ්ඣමසුරියෙ එවාමභිද්ධිකෙ එවා- මහානුභාවෙ පාණ්ණිනා පරිමසන්. පරිමජ්ජනි. යාව බුහමලොකා'පි කායෙන වසං වතොති. ඉදමපි'සුඤ්ඤා තොනි විජ්ජාය.

74. සො එවං සමාහිතෙ විතොන පරිසුද්ධෙ පරියොද්දනෙ අනඛනණේ විගතූපකතිලෙසෙ මුදුභුතෙ කමමනියෙ ධිතෙ ආනෙඤ්ජප්පතො¹ දිබ්බාය සොනධාතුයා විතතං අභිනිහරති අභිනින්නාමෙති. සො දිබ්බාය සොනධාතුයා විසුද්ධාය අතිකකන්තමානුසිකාය උභො සද්දෙ සුණාති දිබ්බෙ ව මානුසෙ ව යෙ දුරෙ සන්තිකෙ ව.

සෙය්‍යථාපි අමබට්ඨ පුරිසො අභ්‍යානමග්ගපට්ඨනොනා සො සුණේය්‍ය හෙරසද්දමපි මුදිඛනසද්දමපි සබ්බපණ්ණවදෙණ්ණිමසද්දමපි. තස්ස එවමස්සා හෙරසද්දෙ ඉතිපි මුදිඛනසද්දෙ ඉතිපි සබ්බපණ්ණවදෙණ්ණිමසද්දෙ ඉතිපි. එවමෙව බො අමබට්ඨ භික්ඛු එවං සමාහිතෙ විතොන පරිසුද්ධෙ පරියොද්දනෙ අනඛනණේ විගතූපකතිලෙසෙ මුදුභුතෙ කමමනියෙ ධිතෙ ආනෙඤ්ජප්පතො දිබ්බාය සොනධාතුයා විතතං අභිනිහරති අභිනින්නාමෙති.

සො දිබ්බාය සොනධාතුයා විසුද්ධාය අතිකකන්තමානුසිකාය උභො සද්දෙ සුණාති දිබ්බෙ ව මානුසෙ ව යෙ දුරෙ සන්තිකෙ ව. ඉදමපි'සුඤ්ඤා ගොති විජ්ජාය.

75. සො එවං සමාහිතෙ විතොන පරිසුද්ධෙ පරියොද්දනෙ ආනෙඤ්ජ- ප්පතොන වෙතොපරියඤ්ඤාය විතතං අභිනිහරති අභිනින්නාමෙති. සො පරසන්තානං පුරග්ගලානං වෙතසා වෙතො පරිච්ච පජානාති:

- සරුගං වා විතතං සරුගං විතතනති පජානාති,
- වීතරුගං වා විතතං වීතරුගං විතතනති පජානාති,
- සද්දෙසං වා විතතං සද්දෙසං විතතනති පජානාති,
- වීතද්දෙසං වා විතතං වීතද්දෙසං විතතනති පජානාති,
- සමොහං වා විතතං සමොහං විතතනති පජානාති,
- වීතමොහං වා විතතං වීතමොහං විතතනති පජානාති,
- සබ්බිතතං වා විතතං සබ්බිතතං විතතනති පජානාති,
- විකඛිතතං වා විතතං විකඛිතතං විතතනති පජානාති,
- මහග්ගතං වා විතතං මහග්ගතං විතතනති පජානාති,
- අමහග්ගතං වා විතතං අමහග්ගතං විතතනති පජානාති,
- සඋතතරං වා විතතං සඋතතරං විතතනති පජානාති,
- අනුතතරං වා විතතං අනුතතරං විතතනති පජානාති,
- සමාහිතං වා විතතං සමාහිතං විතතනති පජානාති,
- අසමාහිතං වා විතතං අසමාහිතං විතතනති පජානාති,
- විමුත්තං වා විතතං විමුත්තං විතතනති පජානාති,
- අවිමුත්තං වා විතතං අවිමුත්තං විතතනති පජානාති.

1. ආනෙජ්ජප්පතො (කෙසුචි පොඤ්ඤා)

හේ නොයෙක් වැදූරුම් ඉදු කොටස් යලි යලි ලබසි: පියෙවියෙන් එකෙක් වැ සිට, (ඉදු බෙලෙන්) බොහෝ දෙනෙක් වෙසි, එසේ බොහෝ දෙනෙක් වැ යලි එකෙක් වෙසි. තෙමේ පෙනී සිටී, නොපෙනී ද සිටී. බිත්තිය සරසින් පවුර සරසින් පව්ව සරසින් විනිවිද අහසෙහි මෙන් කිසිවෙකක් නො ගැටී යෙසි. දියෙහි සේ පොළොවෙහි ද මතු වෙසි, ගිලෙසි. පොළොවැ මතු පිට සේ නොබිඳි සිටි දියෙහි (දියෙහි ඵරා නොබැස) යෙසි. පක්ෂියකු සේ අහසෙහි පලහින් යෙසි. මේ සා මහර්ද්ධිමත් මහානුභාව ඇති සදහිරුනුදු අල්ලසි, අතින් පිරිමදී. බඹලොව දක්වා ද කසින් තමා වශයෙහි පවත්වසි. මේ ද ඔහුගේ විද්‍යාවෙක් වෙසි.

74. හේ මෙසේ සමාහිත සිත පිරිසිදු කල්හි, කෙලෙස් රහිත කල්හි, උපකෙලශ පහ වැ ගිය කල්හි, මෘදු වූ කල්හි, කමීයෝග්‍ය වූ කල්හි, සිටි කල්හි, නිසල බවට පත් කල්හි, දිව කන් නුවණ පිණිස සිත මෙහෙයසි, නැඹුරු කෙරෙසි. හේ පිරිසිදු වූ, මිනිසුන්ගේ ඇසෙන තෙක් මාන ඉක්මැ සිටි දිවකන් නුවණින් දෙවියන් අයත් වූ ද මිනිසුන් අයත් වූ ද දුරු වූ ද ලහැ වූ ද සි යන දෙහඬ ම අසසි.

අමබට්ඨය, යම්සේ පුරුෂයෙක් දික් මහකට පිලිපන්නේ, හේ බෙර හඬක් මිනිඟුබෙරහඬක් සක්හඬක් පණාබෙරහඬක් ගැටබෙරහඬක් අසන්නේ ද, ඒවා අසන ඔහුට ‘මේ බෙරහඬැ’ සිත් ‘මේ මිනිඟුබෙර හඬැ’ සිත්, ‘මේ සක් හඬැ’ සිත් ‘මේ ගැටබෙර හඬැ’ සිත් ‘මේ පණාබෙර හඬැ’ සිත් කියා මෙසේ සිතෙක් වන්නේ ද, අමබට්ඨය, එසේ ම මහණ තෙමේ සමාහිත සිත පිරිසිදු වූ කල්හි, දිප්තිමත් වූ කල්හි, කෙලෙස් රහිත වූ කල්හි, උපකෙලශ පහ වූ කල්හි, මෘදු වූ කල්හි, කමීක්ෂම වූ කල්හි, සිටි කල්හි, නිසලබවට පත් කල්හි, දිව කන් නුවණ ලබනු පිණිස තම සිත යොමු කෙරෙසි, තම සිත නැඹුරු කෙරෙසි.

හේ පිරිසිදු වූ, මිනිස්තට ඇසෙන තෙක් මාන ඉක්මැ පැවැති දිවකන් නුවණින් දුරු වූ ද ලහැ වූ ද දෙවිහඬක් මිනිස්හඬක් යන දෙහඬ ම අසසි. මේ ද ඔහු ගේ විද්‍යාවෙකි.

75. හේ මෙසේ සමාහිත සිත පිරිසිදු වූ කල්හි, කෙලෙස් රහිත කල්හි, උපකෙලශ පහ වූ කල්හි, මෘදු වූ කල්හි, කමීක්ෂම වූ කල්හි, සිටි කල්හි, නිසල බවට පත් කල්හි, පරසින් දන්නා නුවණ පිණිස සිත මෙහෙයසි, නැඹුරු කෙරෙසි. හේ අන් සතුන්ගේ අන් පුලුල්ත්තේ සිත තමා සිතීන් පිරිසිදු දැනැ ගනී: හේ සරාග සිත සරාග සිතැ සි කියා දැන ගනී. විතරුග සිත විතරුග සිතැ සි කියා ද දැනැ ගනී. සඳොෂ සිත සඳොෂ සිතැ සි කියා ද...විතඳොෂ සිත විතඳොෂ සිතැ සි කියා ද... සමෝහ සිත සමෝහ සිතැ සි කියා ද...විතමෝහ සිත විතමෝහ සිතැ සි කියා ද...සංක්ෂිප්ත සිත සංක්ෂිප්ත සිතැ සි කියා ද...වික්ෂිප්ත සිත වික්ෂිප්ත සිතැ සි කියා ද...මහද්ගත සිත මහද්ගත සිතැ සි...අමහද්ගත සිත අමහද්ගත සිතැ සි...සඋත්තර සිත සඋත්තර සිතැ සි...අනුත්තර සිත අනුත්තර සිතැ සි...සමාහිත සිත සමාහිත සිතැ සි ...අසමාහිත සිත අසමාහිත සිතැ සි...විමුක්ත සිත විමුක්ත සිතැ සි ද...අවිමුක්ත සිත අවිමුක්ත සිතැ සි ද දැනැ ගනී.

සෙය්‍යථාපි අමබ්බසුත්තං ඉතපී වා පුරිසො වා දහරො වා යුවා මණ්ඩන-
ජාතිකො ආදාසො වා පරිසුද්ධො පරියොදානෙ අවෙජ්ච වා උදකපතො සකං
මුඛනිමිතං පච්චවෙකම්මානො සකණ්ණිකං වා සකණ්ණිකන්ති ජානෙය්‍ය,
අකණ්ණිකං වා අකණ්ණිකන්ති ජානෙය්‍ය, එවමෙව බො අමබ්බසුත්තං භික්ඛු එවං
සමාහිතෙ විනෙත පරිසුද්ධො පරියොදානෙ අනඛගණේ විගතුපකකිලෙසෙ
මුදුභුතෙ කම්මනියෙ ධීනෙ ආනෙඤ්ජ්ජපතො වෙතොපරියඤ්ඤාය විතං
අභිනීභරති අභිනීන්තාමෙති.

සො පරසත්තානං පරපුග්ගලානං වෙනසා වෙතො පරිච්ච පජානාති:

“සරුගං වා විතං සරුගං විතන්ති පජානාති,
වීතරුගං වා විතං වීතරුගං විතන්ති පජානාති,
සද්දෙසං වා විතං සද්දෙසං විතන්ති පජානාති,
වීතද්දෙසං වා විතං වීතද්දෙසං විතන්ති පජානාති,
සමොහං වා විතං සමොහං විතන්ති පජානාති,
වීතමොහං වා විතං වීතමොහං විතන්ති පජානාති,
සඛිඛිතං වා විතං සඛිඛිතං විතන්ති පජානාති,
විකම්බිතං වා විතං විකම්බිතං විතන්ති පජානාති,
මහග්ගතං වා විතං මහග්ගතං විතන්ති පජානාති,
අමහග්ගතං වා විතං අමහග්ගතං විතන්ති පජානාති,
සඋතතරං වා විතං සඋතතරං විතන්ති පජානාති,
අනුතතරං වා විතං අනුතතරං විතන්ති පජානාති,
සමාහිතං වා විතං සමාහිතං විතන්ති පජානාති,
අසමාහිතං වා විතං අසමාහිතං විතන්ති පජානාති,
විමුත්තං වා විතං විමුත්තං විතන්ති පජානාති,
අවිමුත්තං වා විතං අවිමුත්තං විතන්ති පජානාති.”

ඉදම්පි සස හොති විජ්ජාය.

76. සො එවං සමාහිතෙ විනෙත පරිසුද්ධො පරියොදානෙ අනඛගණේ
විගතුපකකිලෙසෙ මුදුභුතෙ කම්මනියෙ ධීනෙ ආනෙඤ්ජ්ජපතො පුබ්බෙ-
නිවාසානුසස්නිඤ්ඤාය විතං අභිනීභරති අභිනීන්තාමෙති. සො අනෙක-
විහිතං පුබ්බෙතිවාසං අනුසස්සරති. සෙය්‍යපීදං: එකම්පි ජාතියො ද්වෙපි ජාතියො
ත්තිසෙසාපි ජාතියො චතසෙසාපි ජාතියො පඤ්චපි ජාතියො දසපි ජාතියො
වීසම්පි ජාතියො තිංසම්පි ජාතියො චතතාරීසම්පි ජාතියො පඤ්ඤසම්පි
ජාතියො ජාතිසතම්පි ජාතිසහසම්පි ජාතිසතසහසම්පි අනෙකෙපි
සංචට්ටකපෙස අනෙකෙපි විචට්ටකපෙස අනෙකෙපි සංචට්ටවිට්ටකපෙස
“අමුත්තාසිං එවන්තාමො එවංගොතො එවංචණේණා එවමානාරො
එවංසුඛදුකඛපට්ටිසංවෙදී එවමායුපරියනො. සො තතො චුතො අමුත්ත
උපපාදිං. තත්තාපාසිං එවංතාමො එවංගොතො එවංචණේණා එවමානාරො
එවංසුඛදුකඛපට්ටිසංවෙදී එවමායුපරියනො. සො තතො චුතො
ඉධුපපනො” ති. ඉති සාකාරං සඋදෙදසං අනෙකවිහිතං පුබ්බෙතිවාසං
අනුසස්සරති.

අමබධය, යම්සේ සැරසෙන සුලු සත්‍රයක් හෝ පුරුෂයෙක් හෝ ලදරුවෙක් හෝ තරුණයෙක් හෝ පිරිසිදු දීප්තිමත් කැඩපතෙක හෝ පහන් දියබඳුනෙක හෝ සිය මුවසටහණ පිරික්සා බලන්නේ නල කැලැල් ඇ සදෙස් නැත සදෙස් නැතැ සි දන්නේ ද, දෙස් නැති නැත දෙස් නැති නැතැ සි දන්නේ ද, එසේ ම අමබධය, මහණ තෙමේ නම සමාහිත සිත පිරිසිදු වූ කල්හි, දීප්තිමත් වූ කල්හි, නිකෙලෙස් වූ කල්හි, උපකෙලය පහ වූ ගිය කල්හි, මොළොක් වූ කල්හි, කම්සම වූ කල්හි, සිටි කල්හි, නිශචල බවට පත් කල්හි, පර සිත් දන්නා නුවණ පිණිස සිත මෙහෙයයි, නැඹුරු කෙරෙයි.

එසේ වූ හේ අත් සතුන්ගේ අත් පුගුලන්ගේ සිත් නම සිතින් පිරිසිදු දැන ගනී:

“සරාග සිත සරාග සිතැ සි ද...විතරාග සිත විතරාග සිතැ සි ද... සඤ්ඤ සිත සඤ්ඤ සිතැ සි ද...විතඤ්ඤ සිත විතඤ්ඤ සිතැ සි ද සමෝහ සිත සමෝහ සිතැ සි ද...විතමෝහ සිත ...විතමෝහ සිතැ සි ද...සංසිප්පා සිත සංසිප්පා සිතැ සි ද විසිප්පා සිත විසිප්පා සිතැ සි ද...මහද්දගත සිත මහද්දගත සිතැ සි ද... අමහද්දගත සිත අමහද්දගත සිතැ සි ද...සඋත්තර සිත සඋත්තර සිතැ සි ද... අනුත්තර සිත අනුත්තර සිතැ සි ද...සමාහිත සිත සමාහිත සිතැ සි ද...අසමාහිත සිත අසමාහිත සිතැ සි ද...විමුක්ත සිත විමුක්ත සිතැ සි ද...අවිමුක්ත සිත අවිමුක්ත සිතැ සි ද දැන ගනී. මේ ද ඔහුගේ විද්‍යාවෙකි.

76. හෙ තෙමේ මෙසේ සමාහිත සිත පිරිසිදු වූ කල්හි, දීප්ත වූ කල්හි, කෙලෙස් නැති වූ කල්හි, උපකෙලය පහ වූ ගිය කල්හි, මාදු වූ කල්හි, කම්සම වූ කල්හි, සිටි කල්හි. නිසල බවට පත් කල්හි, පෙර වූ සු කදපිලිවෙල දන්නා නුවණ පිණිස සිත යොමු කෙරෙයි, නැඹුරු කෙරෙයි. හේ එක් ජාතියක් ද, ජාති දෙකක් ද, ජාති තුනක් ද, ජාති සතරක් ද, ජාති පසක් ද, ජාති දශයක් ද, ජාති විස්සක් ද, ජාති නිසක් ද, ජාති සතලිසක් ද, ජාති පනසක් ද, ජාති සියක් ද, ජාති දහසක් ද, ජාති දසවසක් ද, බොහෝ සංවථී කල්ප ද, බොහෝ විවථී කල්ප ද, බොහෝ සංවථී විවථී කල්ප ද, ‘අසෝ තන්හි “මෙ නම් ඇතියෙම් වීම, මෙ ගොත් ඇතියෙම් වීම, මෙ බඳු පැහැ සටහන් ඇතියෙම් වීම, මෙ බඳු අහර ඇතියෙම් වීම, මෙ බඳු සුව දුක් විදින්නෙකිම් වීම, මෙතෙක් ආයු කෙලෙවරක් ඇතියෙම් වීම. ඒ මම් එසින් සැවැ අසෝ තැන උපනිමි. එහි ද මෙ නම් ඇතියෙම් වීම, මෙ ගොත් ඇතියෙම් වීම, මෙබඳු පැහැ සටහන් ඇතියෙම් වීම, මෙබඳු ආහාර ඇතියෙම් වීම, මෙබඳු සුව දුක් විදින්නෙකිම් වීම, මෙ තෙක් ආයු සීමා ඇතියෙම් වීම. ඒ මම් එසින් සැව මෙහි උපනිමි” සි මෙසේ අනෝකවිධ වූ පෙර වූ සු කදපිලිවෙල සිහි කෙරෙයි. මෙසේ (වණ්ණදී වශයෙන්) ආහාර සහිත වූ, (නාම ගෝත්‍ර වශයෙන්) උද්දේශ සහිත වූ, බහුවිධ වූ සුළුච්චාසය සිහි කෙරෙයි.

සෙය්‍යථාපි අමබධස්සු පුරිසො සකමනා ගාමා අඤ්ඤං ගාමං ගචෙජ්ජය්‍ය, තමනාපි ගාමා අඤ්ඤං ගාමං ගචෙජ්ජය්‍ය, සො තමනා ගාමා සකඤ්ඤාදව ගාමං පච්චාගචෙජ්ජය්‍ය, තස්ස ඵවමස්ස: අහං ඛො සකමනා ගාමා අමුං ගාමං අගච්ඡිං. තත්‍ර ඵවං අධ්‍යාසිං ඵවං නිසීදිං ඵවං අහාසිං ඵවං තුණ්හි අහොසිං, තමනාපි ගාමා අමුං ගාමං අගච්ඡිං. තත්‍රාපි ඵවං අධ්‍යාසිං ඵවං නිසීදිං ඵවං අහාසිං ඵවං තුණ්හි අහොසිං, සො'මහි තමනා ගාමා සකඤ්ඤාදව ගාමං පච්චාගතො'නි,

ඵවමෙව ඛො අමබධස්සු භික්ඛු ඵවං සමාහිතෙ විනෙත පරිසුද්ධො පරියොද්දතෙ අනඛගණේ විග්‍යුපකකිලෙසෙ මුදුභුතෙ කමමනියෙ සිතෙ ආනෙඤ්ජ්ජපනෙත පුබ්බෙතිවාසානුස්සනිඤ්ඤාය විනතං අභිනීභරනි අභිනීනනාමෙති. සො අනෙකචිතීතං පුබ්බෙතිවාසං අනුස්සරනි: සෙය්‍යපීදං ඵකමපි ජාතීං ඤේ'පි ජාතියො නිසෙසා'පි ජාතියො වතෙසා'පි ජාතියො පඤ්ඤා'පි ජාතියො දසපි ජාතියො විසමපි ජාතියො තිංසමපි ජාතියො වතතාරීසමපි ජාතියො පඤ්ඤාසමපි ජාතියො ජාතිසතමපි ජාතිසහස්සමපි ජාතිසකසහස්සමපි අනෙකෙ'පි සංවට්ටකපෙප අනෙකෙ'පි විවට්ටකපෙප අනෙකෙ'පි සංවට්ටවිවට්ටකපෙප: අමුත්‍රාසිං ඵවංනාමො ඵවංගොනෙතා ඵවංචණේණා ඵවමාහාරො ඵවංසුබදුකඛපටිසංවෙදී ඵවමාසුපරියනොතා, සො තතො චුතො අමුත්‍ර උපපාදීං. තත්‍රාපාසිං ඵවංනාමො ඵවංගොනෙතා ඵවංචණේණා ඵවමාහාරො ඵවංසුබදුකඛපටිසංවෙදී ඵවමාසුපරියනොතා, සො තතො චුතො ඉඛුපපනො'නි. ඉති සාකාරං සඋදෙදසං අනෙකචිතීතං පුබ්බෙතිවාසං අනුස්සරනි. ඉදමපි'ස්ස හොති විජ්ජාය.

77. සො ඵවං සමාහිතෙ විනෙත පරිසුද්ධො පරියොද්දතෙ අනඛගණේ විග්‍යුපකකිලෙසෙ මුදුභුතෙ කමමනියෙ සිතෙ ආනෙඤ්ජ්ජපනෙත සත්තානං චුත්‍රපපානඤ්ඤාය විනතං අභිනීභරනි අභිනීනනාමෙති. සො දීබ්බෙන වකඛුතා විසුද්ධෙන අතිකකන්තමානුසකෙන සතෙත පස්සති වචමානෙ උපපජ්ජමානෙ හිතෙ පණීතෙ සුවණේණ දුබ්බණේණ සුගතෙ දුගතෙ යථාකමමුපගෙ සතෙත පජානානි: ඉමෙ වත හොනොතා සත්තා කායදුච්චරිතෙන සමන්තාගතා චචීදුච්චරිතෙන සමන්තාගතා මනොදුච්චරිතෙන සමන්තාගතා අරියානං උපපාදකා ඡ්චජාදිට්ඨිකා ඡ්චජාදිට්ඨිකමමසමාදානා, තෙ කායස්ස හෙද පරමමරණා අපායං දුගතනිං විනිපානං නිරයං උපපන්නා, ඉමෙ වා පති හොනොතා සත්තා කායසුවරිතෙන සමන්තාගතා චචීසුවරිතෙන සමන්තාගතා මනොසුවරිතෙන සමන්තාගතා අරියානං අනුපපාදකා සමාදිට්ඨිකා සමාදිට්ඨිකමමසමාදානා, තෙ කායස්ස හෙද පරමමරණා සුගතීං සග්ගං ලොකං උපපන්නා'නි. ඉති දීබ්බෙන වකඛුතා විසුද්ධෙන අතිකකන්තමානුසකෙන සතෙත පස්සති වචමානෙ උපපජ්ජමානෙ හිතෙ පණීතෙ සුවණේණ දුබ්බණේණ සුගතෙ දුගතෙ යථාකමමුපගෙ සතෙත පජානානි.

අමබවය්ස, යමහේ පුරුෂයෙක් සිය ගමෙන් අන් ගමකට යන්නේ ද, (නැවැත්) ඒ ගමෙන් සිය ගමට ම පෙරලා එන්නේ ද, එසේ වූ ඔහුට “මම වූ කලී සිය ගමෙන් අසෝ ගමට ගියෙමි, එහි මෙසේ සිටියෙමි, මෙසේ උනිමි, මෙසේ කිමි, මෙසේ නිකඩ වීමි, ඒ ගමෙනුත් අසෝ ගමට ගියෙමි, එහි ද මෙසේ සිටියෙමි, මෙසේ උනිමි, මෙසේ කිමි, මෙසේ නිකඩ වීමි. ඒ මම ඒ ගමෙන් සිය ගමට පෙරලා ආයෙමි වෙමි”සි මෙසේ සිතෙක් ඔහුට වන්නේ ද,

අමබවය්ස, එසේ ම මහණ තෙමේ මෙ පරිද්දෙන් සමාහිත සිත පිරිසිදු වූ කල්හි, දීප්ත වූ කල්හි, උපකෙලය පහ වූ කල්හි, මාදු වූ කල්හි කමිෂ්ඨ වූ කල්හි, සවිත කල්හි, නිසල බවට පැමිණි කල්හි, පෙරු වුසු, කදපිලිවෙල සිහි කරන නුවණ පිණිස සිත යොමු කෙරෙයි, නැඹුරු කෙරෙයි. එසේ වූ හේ “අසෝ තන්හි මෙ නමි ඇතියෙමි වීමි, මෙසේ වූ ගොන් ඇතියෙමි...මෙබඳු පැහැ ඇතියෙමි...මෙබඳු අහර ඇතියෙමි... මෙබඳු සුවදක් විදින්නෙමි...මෙබඳු ආයු සීමා ඇතියෙමි වීමි. ඒ මම එසින් සැව අසෝ තැනැ උපනිමි. එහි ද මෙබඳු නමි...ගොන්...පැහැසටහන් ආහාර...ආයුසීමා ඇතියෙමි වීමි. ඒ මම එසින් සැව මෙහි උපනිමි”සි මෙසේ ජාති එකක් ද,...දෙකක් ද,...තුනක් ද,...සතරක් ද, ...පස්සක් ද, ...දසසක් ද...විස්සක් ද...තිසක් ද...සතලිසක් ද,...චතසක් ද...සියක් ද... දහසක් ද...සුවහසක් ද, බොහෝ සංවථී කල්ප ද බොහෝ විවථී කල්ප ද බොහෝ සංවථී විවථී කල්ප ද සි මෙසේ නොයෙක්වැදුරුම් පෙරු වුසු කදපිලිවෙල සිහි කෙරෙයි. මෙ පරිද්දෙන් ආකාර සහිත උද්දේශ සහිත නොයෙක්වැදුරුම් පෙරු වුසු කදපිලිවෙල සිහි කෙරෙයි. අමබවය්ස, මේ ද ඒ මහණහුගේ විද්ධාවෙකි.

77. හේ මෙසේ සමාහිත සිත පිරිසිදු වූ දීප්ත වූ නිකෙලෙස් වූ විගනෝපකෙලය වූ මාදු වූ කමිසෝග්ග්‍ය වූ සවිත වූ නිශ්චලතියට පැමිණි කල්හි, සත්ත්වයන්ගේ ව්‍යුති උපපන්නි දක්නා නුවණ පිණිස සිත යොමු කෙරෙයි, නැඹුරු කෙරෙයි. හේ පිරිසිදු වූ, මිනිසුන්ගේ දැඹුණුපවාරය ඉක්මැ දුක්ක හැකි වූ දිවැසින් “අහෝ! මේ හවන් සත්ත්වයෝ කායදුඛවර්තයෙන් සමන්විත හ, වාග්දුඛවර්තයෙන් සමන්විත හ, මනෝදුඛවර්තයෙන් සමන්විත හ, ආසෝපවාද කලෝ ය, මිසදිටු ගතුවෝ ය, මිසදිටු විසින් ගන් මිථ්‍යාමුත ඇතියෝ ය. ඔහු කරප් කය බිදී යෑමෙන් මරණින් මතු සැපයෙන් පහ වූ, දුෂ්ටකමි හේතුයෙන් ප්‍රාදුර්භූත ගතිය වූ, (කමිසට තමන් වශග බැවින්) තමනට අවශ්‍ය වූ තමන් වැටෙන තැන වූ නිරසට වන්නා හ. (එහෙත්) මේ හවන් සත්ත්වයෝ වූ කලී කායසුවර්තයෙන් සමන්විත හ, වාක්සුවර්තයෙන් සමන්විත හ, මනසුවර්තයෙන් සමන්විත හ. ආසීයනට උපවාද නො කලෝ ය, සමිදිටු ගතුවෝ ය, සමිදිටු විසින් ගන් ශිලාදිය ඇතියෝ ය, ඔහු කා බුන් මරණින් මතු මනා ගති ඇති සග ලෝ වන්නාහ”සි මරණාසන්න වූ ද, එ කෙණෙහි පිලිසද ගන්නන් වූ ද, උසස් වූ ද, මනා පැහැ සටහන් ඇති වූ ද, නොමනා පැහැ සටහන් ඇති වූ ද, සුගතියට පැමිණියන් වූ ද, දුගතියට පැමිණියන් වූ ද, කමි වූ පරිදි ඒ ඒ හවසට ගිය සත්ත්වයන් දකී. මෙසේ හේ පිරිසිදු වූ, මිනිසුන්ගේ දෑකුම ඉම ඉක්මැ පැවැති දිවැසින් උස් පහන්, මනා පැහැති, නොමනා පැහැති, සුගතියට වන්, දුගතියට වන් සත්ත්වයන් දකී. කමි වූ පරිදි ඒ ඒ හවසක් කරා එළඹූ සිටි සතුන් දකී.

සෙය්‍යථාපි අමබද්ධ මජ්ඣේකි සිංඝාටකෙ පසාදෙ, නත්ථ චකඛුමා පුරිසො සීතො පසෙසයා මනුසෙස ගෙහං පවිසනොති නිකඛමනොති රටියා විනිසඤ්චරනොති මජ්ඣේකි සිංඝාටකෙ නිසිනොති, නසස් එවමසස් එතෙ මනුසා ගෙහං පවිසනති, එතෙ නිකඛමනති, එතෙ රටියා විනිසඤ්චරනති, එතෙ මජ්ඣේකි සිංඝාටකෙ නිසිනොති.

එවමෙව ඛො අමබද්ධ භිකඛු එවං සමාහිතෙ චිත්තෙ පරිසුද්ධෙ පරියොදානෙ අනිඛගණේ විගනුපකකිලෙසෙ මුදුභුතෙ කමමනියෙ සීතෙ ආනෙඤ්ජප්පනෙන සත්තානං චුත්‍රුපපාතඤ්ඤාය චිත්තං අභිනීභරති අභිනීනාමෙති. සො දිබ්බෙන චකඛුනා විසුද්ධෙන අභිකඛමානානුසකෙන සතෙන පසස්චි වචමානෙ උපපජ්ජමානෙ භිතෙ පණීතෙ සුවණේණ දුබ්බණේණ සුගතෙ දුගතෙ යථාකම්මජගෙ සතෙන පජානාති: ඉමෙ චන භොනොතා සත්තා කායදුච්චරිතෙන සමන්තාගතා වචීදුච්චරිතෙන සමන්තාගතා මනොදුච්චරිතෙන සමන්තාගතා අරියානං උපවාදකා මිච්ඡාදිට්ඨිකා මිච්ඡාදිට්ඨිකමමසමාදානා, තෙ කායසස්ච හෙද, පරමමරණා අපායං දුගතතිං විනිපාතං තීරයං උපපන්නා, ඉමෙ චා පන භොනොතා සත්තා කායසුච්චරිතෙන සමන්තාගතා වචීසුච්චරිතෙන සමන්තාගතා මනො-සුච්චරිතෙන සමන්තාගතා අරියානං අනුපවාදකා සමමාදිට්ඨිකා සමමා-දිට්ඨිකමමසමාදානා, තෙ කායසස්ච හෙද, පරමමරණා සුගතිං සග්ගං ලොකං උපපන්නාති, ඉති දිබ්බෙන චකඛුනා විසුද්ධෙන අභිකඛනන-මානුසකෙන සතෙන පසස්චි වචමානෙ උපපජ්ජමානෙ භිතෙ පණීතෙ සුවණේණ දුබ්බණේණ සුගතෙ දුගතෙ යථාකම්මජගෙ සතෙන පජානාති, ඉදමපිසස්ච හොති විජ්ජාය.

78. සො එවං සමාහිතෙ චිත්තෙ පරිසුද්ධෙ පරියොදානෙ අනිඛගණේ විගනුපකකිලෙසෙ මුදුභුතෙ කමමනියෙ සීතෙ ආනෙඤ්ජප්පනෙන ආසවානං බසඤ්ඤාය චිත්තං අභිනීභරති අභිනීනාමෙති.

- සො ඉදං දුකඛනති යථාභුතං පජානාති.
- අයං දුකඛසමුදයොති යථාභුතං පජානාති.
- අයං දුකඛනිරෝධොති යථාභුතං පජානාති.
- අයං දුකඛනිරෝධගාමිනීපටිපදාති යථාභුතං පජානාති.
- ඉමෙ ආසවාති යථාභුතං පජානාති.
- අයං ආසවසමුදයොති යථාභුතං පජානාති.
- අයං ආසවනිරෝධොති යථාභුතං පජානාති.
- අයං ආසවනිරෝධගාමිනී පටිපදාති යථාභුතං පජානාති.

නසස් එවං ජානනො එවං පසස්චො කාමාසවාපි චිත්තං විමුච්චති, භවාසවාපි චිත්තං විමුච්චති, අවිජ්ජාසවාපි චිත්තං විමුච්චති, විමුත්තසම්මං විමුත්තමිති ඤ්ඤං හොති.

‘ඛිණා ජාති, චුසිතං බුහමච්චරියං, කතං කරණීයං, නාපරං ඉත්ථත්තායාති පජානාති.

අමබවස්ස, යමිසේ සිටුමංහන්දියෙක මහල් ඇති ගෙයක් වනොත්, යමිසේ එහි උඩුමහලෙහි සිටි ඇස් ඇති මිනිසෙක් ඒ ගෙට පිවිසෙනවුනුන් ගෙන් නික්මෙනවුනුන් විවිධෙහි ඇත මැත යත එනවුනුන් සිටුමංහන්දිය මැද හුන්නවුනුන් දක්නේ ද, ඒ දක්නා ඔහුට “මේ මිනිස්සු ගෙට පිවිසෙත්, මේ මිනිස්සු ගෙන් නික්මෙත්, මේ මිනිස්සු විවිධෙහි ඇත මැත යෙත්, මොහු සිටුමංහන්දිය මැද උන්නෝ වෙත් යැ”යි මෙසේ සිතෙත් වන්නේ ද,

එසේ ම අමබවස්ස, මහණ තෙමේ උක්ත පරිදි සමාහිත සිත පිරිසිදු, කල්හි, දීප්තිමත්...නිකෙලෙස්...උපකේලය පහ වූ...මෘදු වූ...නිසලබවට පත් කල්හි, සන්තියන් හේ ව්‍යුති උපපත්ති දක්නා නුවණ ලබනු පිණිස සිත යොමු කෙරෙයි, නැඹුරු කෙරෙයි. හේ මිනිසුන් හේ දැකුම් ඉම ඉක්ම දක්නට සමත්, පිරිසිදු දිවැසින්, “අතෝ මේ සත්ත කායදුග්ඛයෙන් ...වාග්දුග්ඛවර්තයෙන්...මනෝදුග්ඛවර්තයෙන් සමන්විත හ. ආරීපවාද කලෝ ය. මිසදිටු හ, මිසදිටු විසින් ගත් මිථ්‍යා වුත ඇතියහ, ඒ මොහු කා බුන් මරණින් මතු, සැපයෙන් පහ වූ, දුෂ්ටකමයෙන් උපන් ගතිය වූ, තමනට තමන් අවශ්‍ය වූ වැටෙන නැත වූ නිරයට වන්නෝ ය. එහෙත් මේ අන් පින්වත් සත්ත වූ කලී කාය...වාක්... මනාසුචර්තයෙන් සමන්විත හ, අරීපවාද නොකොලෝ ය, සමදිටු විසින් ගත් ශිලාදිය ඇත්තෝ ය, ඒ මොහු කාබුන් මරණින් මතු මනා ගති ඇති සගලෝ වන්නෝ යැ”යි මෙසේ මරණසන්න වූ ද, එ කෙණෙහි පිලිසදගත්තන් වූ ද, පහත් වූ ද, උසස් වූ ද, මනා පැහැ සටහන් ඇති වූ ද, නොමනා පැහැසටහන් ඇති වූ ද, සුගති පත් වූ ද, දුගති පත් වූ ද, කම් වූ පරිදි ඒ ඒ භවයට ගිය සතුන් දකී. මෙසේ හේ පිරිසිදු වූ, මිනිසුන් හේ දැකුම් ඉම ඉක්ම දැක්කැ හැකි දිවැසින් උස් පහත්, මනා නොමනා පැහැති, සුගති පත් දුගති පත් සතුන් දකී. කම් වූ පරිදි ඒ ඒ භවය කර එලැබූ සිටි සතුන් දකී. අමබවස්ස, මේ ද ඔහුගේ විදුමෙකි.

78. හේ මෙසේ සමාහිත සිත පිරිසිදු වූ...දීප්තිමත් වූ... කෙලෙස් රහිත වූ...උපකේලය පහ වූ සිටි...මෘදු වූ...කමිණ්ණම වූ... සචිත වූ නිෂල බවට පත් වූ කල්හි ආශ්‍රවණ්ණය පිණිස සිත යොමු කෙරෙයි, නැඹුරු කෙරෙයි. එසේ වූ හේ ‘මේ දුකැ’යි ඇති සැටියෙන් දැන ගනී. ‘මේ දුක් ඉපැන්මට කරුණැ’යි ඇති සැටියෙන් දැන ගනී. ‘මේ දුක් වැනැස්මැ’ යි ඇති සැටියෙන් දැන ගනී. ‘මේ දුක් වැනැස්මට පමුණුවන පිලිවෙනැ’ යි ඇති සැටියෙන් දැන ගනී. ‘මොහු ආසුචයෝ’යි ඇති සැටියෙන් දැනගනී. මේ ආසුච ඉපැන්මට කරුණැ’ යි ඇති සැටියෙන් දැන ගනී, ‘මේ ආසුචනිරෝධ-යැ’ යි ඇති සැටියෙන් දැන ගනී. ‘මේ ආසුචනිරෝධගාමිනී ප්‍රතිපත්ති යැ’ යි ඇති සැටි ලෙස දැනගනී. මෙසේ දන්නා, මෙසේ දක්නා ඔහුගේ සිත කාමාසුචය කෙරෙන් ද මිදේ. ඔහු සිත භවාසුචය කෙරෙන් ද මිදේ. ඔහු සිත අවිදුසුචය කෙරෙන් ද මිදේ. සිත මිදුණු කල්හි, “මා සිත ආසුච කෙරෙන් මිදුණේ යැ” යි ප්‍රත්‍යලේඛණාඥනය වේ. භවෝත්පත්තිය කමිණ වියැ යි, මහබලිසර වැස නිවැවිණැ යි, සිටුමගින් කල යුතු සොලොස් වැදෑරුම් කිස කොටැ නිවැවිණැ යි, මේ කෙලෙස් වැනැස්ම පිණිස තවත් කල යුතු දෑයෙක් නැතැයි හේ දනී.

සෙය්‍යථාපී අමබධයී පබ්බතසබ්බෙපෙ උදකරහදො අවෙණා විසසනො අනාවිලො, තත්ථ චකුඛුමා පුරිසො තීරෙ සීතො පසෙය්‍ය සිපපිසමුක්ඛමපි සකඛරකඨලමපි මච්ඡගුබ්බමපි චරනනමපි නිට්ඨනනමපි. තස්ස ඵචමස්ස: අයං බො උදකරහදො අවෙණා විසසනො අනාවිලො. නත්‍රිමෙ සිපපිසමුක්ඛාපි සකඛරකඨලාපි මච්ඡගුබ්බාපි චරනනිපි නිට්ඨනනිපිති. ඵචමෙච බො අමබධයී භික්ඛු සමාහිතෙ විතොන පරිසුද්ධො පරියොදුතො අනභිතණේ විගභුපකකීලෙසෙ මුදුභුතො කමමනියෙ සීතෙ ආනෙඤ්ජසනො ආසවානං බයඤ්ඤාය විතො. අභිනීගරති අභිනීනනාමෙති.

සො ‘ඉදං දුක්ඛනනි’ යථාභුතං පජානාති. ‘අයං දුක්ඛසමුදයො’ති යථාභුතං පජානාති.

‘අයං දුක්ඛනිරොධො’ති යථාභුතං පජානාති. ‘අයං දුක්ඛනිරොධාමිති පටිපදා’ති යථාභුතං පජානාති.

‘ඉමෙ ආසවා’ති යථාභුතං පජානාති. ‘අයං ආසාවසමුදයො’ති යථාභුතං පජානාති.

‘අයං ආසවනිරොධො’ති යථාභුතං පජානාති. ‘අයං ආසවනිරොධාමිති-පටිපදා’ති යථාභුතං පජානාති.

තස්ස ඵචං ජාතතො ඵචං පස්සනො කාමාසවාපි විතො විමුච්චති, භවාසවාපි විතො විමුච්චති, අවිජ්ජාසවාපි විතො විමුච්චති. විමුත්තසමිං විමුත්තමිති ඤ්ඤං හොති.

‘සිණං ජාති, චුසිතං බ්‍රහ්මචරියං, කතං කරණියං, නාපරං ඉක්ඛනායා’ති පජානාති. අයං බො සා අමබධයී විජ්ජා.

79. අයං චූච්චති අමබධයී භික්ඛු විජ්ජාසමපනො ඉතිපි, චරණ සමපනො ඉතිපි, විජ්ජාවරණසමපනො ඉතිපි. ඉමාය ච අමබධයී විජ්ජාසමපදය චරණසමපදය ච අඤ්ඤා විජ්ජාසමපද, ච චරණසමපද, ච උත්තරිත්තරං වා පණීත්තරා වා නජී.

80. ඉමාය බො අමබධයී අනුත්තරාය විජ්ජාවරණසමපදය චත්තාරි අපායමුබානි භවති. කතමානි චත්තාරි? ඉධ අමබධයී ඵකච්චො සමණො වා බ්‍රාහ්මණො වා ඉමඤ්චච අනුත්තරං විජ්ජාවරණසමපදං අනභිසමභුණ-මානො බාරිට්චධමාදාය අරඤ්ඤායනනං අජේඤ්ඤායනනං පචත්තඵලහොජනො භවිස්සාමිති. සො අඤ්ඤාදුජ්ඣී විජ්ජාවරණසමපනාසෙසව පරිවාරකො සමපජ්ජති. ඉමාය බො අමබධයී අනුත්තරාය විජ්ජාවරණසමපදය ඉදං පඨමං අපායමුබං භවති.

81. පුත ච පරං අමබධයී ඉධෙකච්චො සමණො වා බ්‍රාහ්මණො වා ඉමඤ්චච අනුත්තරං විජ්ජාවරණසමපදං අනභිසමභුණමානො පචත්තඵල-හොජනකඤ්ච අනභිසමභුණමානො කුද්දුලපීටිකං ආදාය අරඤ්ඤායනන-මජේඤ්ඤායනනං කජ්දමුලඵලහොජනො භවිස්සාමිති. සො අඤ්ඤාදුජ්ඣී විජ්ජාවරණසමපනාසෙසව පරිවාරකො සමපජ්ජති. ඉමාය ච බො අමබධයී අනුත්තරාය විජ්ජාවරණසමපදය ඉදං දුතියං අපායමුබං භවති.

අමබධය, යම්සේ කදුමුදුනෙකැ වූ, පහන්, වෙසෙසින් පහන්, බොර නොවූ දිය විලක් වනොත්, එහි ඉවුරෙහි සිටි ඇස් ඇති පුරුෂ-යෙක් ඒ විල තුළැ තැසිරෙන ද සිටුනා ද සිප්පි බෙල්ලකුත් සක් බෙල්ලකුත් කැටකැබැලිනින් මත්සාසමුහයකුත් දක්නේ ද, එසේ දක්නා ඔහුට “මේ දියවිල පහන් ය, වෙසෙසින් පහන් ය, නොබොර ය. මෙහි මේ සිප්පිනුත් කැටකැබැලිනින් මත්සාසමුහයෝත් තැසිරෙන්නෝ ද සිටින්නෝ ද වෙත්”යි මෙසේ සිතෙක් වන්නේ ද, එ පරිද්දෙන් ම මහණ තෙමේ සමාහිත වූ සිත පිරිසිදු වූ.. දීප්තිමත් වූ.. කෙලෙස් රහිත වූ.. උපකෙලය පත වූ.. මාදු වූ .. කමියෝග්‍ය වූ.. සවිත වූ... නිසල බවට පැමිණියා වූ කල්හි ආසුච්ඡායඤානය පිණිස සිත යොමු කෙරෙයි, නැමුරු කෙරෙයි.

හේ ‘මේ දුකැ’ යි... ‘මේ දුකට කරුණැ’ යි... ‘මේ දුක් වැනැස්මට අරමුණු වන නිවනැ’ යි... මේ දුක් වැනැස්මට පමුණුවන පිලිවෙතැ’ යි ඇති සැටියෙන් දැන ගනී. ‘මේ ආසුච්ඡායෝ යැ’ යි... ‘මේ ආසුච්ඡායුදය යැ’ යි... ‘මේ ආසුච්ඡායවිනිශ්චය යැ’ යි... මේ ආසුච්ඡායවිනිශ්චය ගාමිනී ප්‍රති-පහනිය යැ’ යි ඇති සැටියෙන් දැන ගනී. මෙසේ දන්නා, මෙසේ දක්නා ඔහුගේ සිත කාමාසුච්ඡායකුත් මිදේ. ඔහු සිත භවාසුච්ඡායකුත් මිදේ. ඔහු සිත අපිදුසුච්ඡායකුත් මිදේ. මිදුණු කල්හි, ‘මිදුණේ’ යැ යි දැන්ම වේ. හේ “භවෝත්පත්තිය ඤාණ විය, මාගීබ්‍රහමචරියා වැස නිමවන ලද්දේ ය, සිටු සස්ති සිටු මගින් කල යුතු සොළොස් වැදූරුම් කිස කොට නිමැවිණ, මේ සත්‍යාවබෝධය පිණිස කල යුතු තව කිසින් නැතැ” යි දැන ගනී. අමබධය, මේ වූ කලි ඒ විද්‍යා ව ය.

79. අමබධය, මේ මහණ තෙමේ විද්‍යායෙන් යුක්ත යැ යි ද, වරණ-යෙන් යුක්ත යැ යි ද, විද්‍යාවරණයෙන් යුක්ත යැ යි ද කියනු ලැබේ. අමබධය, තව ද මේ විද්‍යාසම්පත්තකුත් අන්‍ය වූ මෙයට වඩා උසස් වූ හෝ මනෝඥ වූ හෝ අන් විද්‍යාසම්පතෙක් ද වරණසම්පතෙක් ද නැත.

80. අමබධය, මේ නිරුත්තර විද්‍යාවරණසම්පතට විනාශමුඛ සත-රෙක් වෙති. කවර සතරෙක් ද? යන්: අමබධය මෙහි එක්තරා මහ-ණෙක් හෝ බමුණෙක් හෝ මේ නිරුත්තර විද්‍යාවරණසම්පතට නො පැමිණෙනුයේ, (හෝ වැර වඩා එය ලබන්නට නොසමත් වනුයේ), තවුස් පිරිකර කද ගෙන ‘පචතතඵලහෝජී වන්තෙමි’ (=වැටුන ගෙඩි වලද දිවි රකින්නෙක් වන්තෙමි) යි සිතා වන පෙදෙසකට බැස ගනී. හෙ තෙමේ ඒකාන්තයෙන් විද්‍යා වරණ දෙකින් යුක්තයක්කුගේ සේවක-යෙක් වේ. අමබධය, මෙ කී නිරුත්තර විද්‍යාවරණසම්පතට මේ පලමු වන විනාශමුඛය වේ.

81. අමබධය, තව ද මෙහි ඇතැම් මහණෙක් හෝ බමුණෙක් හෝ මේ නිරුත්තර විද්‍යාවරණසම්පතටත් නො පැමිණෙනුයේ, පචත්තඵල-හෝජී බවටත් නො පැමිණෙනුයේ, උදුල්ලකුත් පැසකුත් ගෙන ‘අල මුල් ගෙඩි වලදන්නෙක් වන්තෙමි’ යි සිතා වනපෙදෙසකට බැස ගනී.

හේ ඒකාන්තයෙන් විද්‍යා වරණ දෙකින් යුක්තයාගේ සේවකයෙක් ම වේ. අමබධය, මෙ කී නිරුත්තර විද්‍යාවරණසම්පත්තකුගේ මේ දෙවෙනි විනාශමුඛය වේ.

82. පුත ව පරං අමබධ්‍ය ඉධෙකච්චො සමණො වා බ්‍රාහ්මණො වා ඉමඤ්චො අනුත්තරං විජ්ජාවරණසමපදං අනභිසම්භුණමානො පචත්තඵලභොජනකඤ්ච අනභිසම්භුණමානො කඤ්චුලඵලභොජනකඤ්ච අනභිසම්භුණමානො ගාමසාමන්තං වා නිගමසාමන්තං වා අග්‍යාගාරං කරිකා අග්‍හිං පරිවරනො අච්ඡති. සො අඤ්ඤදද්ධී විජ්ජාවරණසමපන්නසෙසච පරිවාරකො සමපජ්ජති. ඉමාය ඛො අමබධ්‍ය අනුත්තරාය විජ්ජාවරණසමපදය ඉදං තතියං අපායමුඛං භවති.

83. පුත ව පරං අමබධ්‍ය ඉධෙකච්චො සමණො වා බ්‍රාහ්මණො වා ඉමඤ්චො අනුත්තරං විජ්ජාවරණසමපදං අනභිසම්භුණමානො පචත්තඵලභොජනකඤ්ච අනභිසම්භුණමානො කඤ්චුලඵලභොජනකඤ්ච අනභිසම්භුණමානො අග්‍හිපරිවරියඤ්ච අනභිසම්භුණමානො වාතුමභාපථො චතුදාරං අගාරං කරිකා අච්ඡති. යො ඉමාහි චතුති දීඝාහි ආගමිසානි සමණො වා බ්‍රාහ්මණො වා නමභං යථාසතති යථාබලං පටිපුජෙසාමිති. සො අඤ්ඤදද්ධී විජ්ජාවරණසමපන්නසෙසච පරිවාරකො සමපජ්ජති. ඉමාය ඛො අමබධ්‍ය අනුත්තරාය විජ්ජාවරණසමපදය ඉදං චතුඤ්චං අපායමුඛං භවති.

ඉමාය ඛො අමබධ්‍ය අනුත්තරාය විජ්ජාවරණසමපදය ඉමාහි චත්තාරි අපායමුඛාති භවන්ති.

84. තං කිමමඤ්ඤසී අමබධ්‍ය? අපි නු තිං ඉමාය අනුත්තරාය විජ්ජාවරණසමපදය සන්දිසසසී සාවරියකො? ති

“නො හීදං හො ගොතම. කො වාහං හො ගොතම සාවරියකො? කා ච අනුත්තරා විජ්ජාවරණසමපද? ආරකාහං හො ගොතම අනුත්තරාය විජ්ජාවරණසමපදය සාවරියකො”ති.

“තං කිමමඤ්ඤසී අමබධ්‍ය? අපි නු තිං ඉමඤ්චො අනුත්තරං විජ්ජාවරණසමපදං අනභිසම්භුණමානො බාරිවිට්ඨමාදය අරඤ්ඤචනමජේඤ්ඤාගාහසී සාවරියකො පචත්තඵලභොජනො භවිසාමිති?”

“නො හීදං හො ගොතම.”

“තං කිමමඤ්ඤසී අමබධ්‍ය? අපි නු තිං ඉමඤ්චො අනුත්තරං විජ්ජාවරණසමපදං අනභිසම්භුණමානො පචත්තඵලභොජනකඤ්ච අනභිසම්භුණමානො කුද්දාලපිට්ඨකං ආදය අරඤ්ඤචනමජේඤ්ඤාගාහසී සාවරියකො කඤ්චුලඵලභොජනො භවිසාමිති?”

“නො හීදං හො ගොතම.”

“තං කිමමඤ්ඤසී අමබධ්‍ය? අපි නු තිං ඉමඤ්චො අනුත්තරං විජ්ජාවරණසමපදං අනභිසම්භුණමානො පචත්තඵලභොජනකඤ්ච අනභිසම්භුණමානො කඤ්චුලඵලභොජනකඤ්ච අනභිසම්භුණමානො ගාමසාමන්තං වා නිගමසාමන්තං වා අග්‍යාගාරං කරිකා අග්‍හිං පරිවරනො අච්ඡසී සාවරියකො?”ති

“නො හීදං හො ගොතම.”

82. තව ද අමබධය, මෙහි කිසි යම් මහණෙක් හෝ බමුණෙක් හෝ මේ නිරුත්තර විද්‍යාවරණසම්පත්තියටද නො පැමිණෙනුයේ, පවත්නාඵලහොඡනයට ද නො පැමිණෙනුයේ, අල මුල් පල බොජුන් කොට ඇති බවට ද නො පැමිණෙනුයේ, ගමක් සම්පයේ හෝ නියමි- ගමක් සම්පයේ හෝ ගිනි පුදනා ගෙයක් කොට, ගිනි පුදමින් හිඳී. හේ ඒකාන්තයෙන් විද්‍යාවරණ දෙකින් යුක්තයන්හුගේ සේවකයෙක් ම වේ. අමබධය, මේ නිරුත්තර විද්‍යාවරණසම්පත්තියගේ තෙවෙනි විනාශමුඛය වේ.

83. තව ද අමබධය, මෙහි ඇතැම් මහණෙක් හෝ බමුණෙක් හෝ මේ නිරුත්තර විද්‍යාවරණසම්පතටත් නො පැමිණෙනුයේ, පවත්නාඵලහොඡ බවටත් නො පැමිණෙනුයේ, අල මුල් පල බොජුන් කොට ඇති බවටත් නොපැමිණෙනුයේ, ගිනි පිදීමට ද නොබස්නේ, ‘යම් මහණෙක් හෝ බමුණෙක් හෝ මේ සිටු දිසායෙන් එන්නේ ද, ඔහු මම් හැකි සේ පිළිවන් සේ පුදන්නෙමි’යි සිටුමංහන්දියෙක දොර සතරක් ඇති (සිටුදිගට දොර ඇති) දන්හලක් කොට හිඳී. හේ ඒකාන්තයෙන් විද්‍යාවරණ දෙකින් යුක්තයන්හුගේ සේවකයෙක් ම වේ. අමබධය, මේ විද්‍යාවරණසම්පත්තියගේ සතරවන විනාශමුඛය වේ.

අමබධය, මොහු මේ විද්‍යාවරණසම්පත්තියගේ සතර විනාශමුඛයෝ වෙත්.

84. ඒ කීමැ යි සිතයි ද අමබධය, මේ නිරුත්තර විද්‍යාවරණ- සම්පත්ති තෝ සිය ඇදුරා සහිත වෑ දක්නා ලැබෙහි (පෙනෙහි) ද ?

“හවද්දගොතමසිති, මෙය නො වේ ම ය. හවද්ද ගොතමසිති, ඇදුරා සහිත මම් කවරෙකිම් වෙම් ද? නිරුත්තර විද්‍යාවරණසම්පත් කවරේ ද? හවද්ද ගොතමසාණති, ඇදුරා සහිත මම් විද්‍යාවරණ සම්පත කෙරෙත් දුරින් ම සිටියෙම් වෙම්”යි (අමබධයා කී ය.)

[භාග්‍යවත්ත:] “අමබධය, එය කීමැ යි සිතයි ද? තෝ මේ විද්‍යාවරණ සම්පතට නො පැමිණියෙක් වනුයෙහි, නවුස්පිරිකර - කද ගෙන, පවත්නාඵලහොඡ වන්නෙමි’යි සිය ඇදුරා සහිත වෑ වන පෙදෙසකට බට තැනැත්තෙහි වත් වෙහි ද?”

[අමබධය:] “මෙය නො වේ ම ය, හවද්දගොතමසාණති.”

[භාග්‍යවත්ත:] “අමබධය, එය කීමැ යි සිතයි ද? ඇදුරා සහිත තෝ මේ නිරුත්තර විද්‍යාවරණසම්පතටත් නො පැමිණෙනුයෙහි, පවත්නාඵල- හොඡ බවට ද නො පැමිණෙනුයෙහි, ‘අල මුල් පල බොජුන් කොටැත්තෙම් වන්නෙමි’ යි උදුල්ලකුත් පැසකුත් ගෙන වන පෙදෙසකට බටුයෙහි තෝ වෙහි ද?”

[අමබධය:] “හවද්ද ගොතමසිති, මේත් නො වේ ම ය.”

[භාග්‍යවත්ත:] “අමබධය, ඒ කීමැ යි සිතයි ද? ඇදුරා සහිත තෝ මේ නිරුත්තර විද්‍යාවරණ සම්පතටත් නො පැමිණෙනුයෙහි, පවත්නාඵල- හොඡ බවට ද නො පැමිණෙනුයෙහි, අල මුල් පල බොජුන් කොටැති බවට ද නො පැමිණෙනුයෙහි, ගමක් අසල හෝ නියමිගමක් අසල හෝ ගිනි පුදනා ගෙයක් කොට ගිනි පුදමින් හෝ ඉදිනෙහි ද?”

[අමබධය:] “හවද්දගොතමසිති, මේත් නො වේ ම ය.”

“හං කිමමඤ්ඤසි අමබට්ඨ අපි භු ත්ඨං ඉමඤ්ඤව ආනුතතරං විජ්ජාවරණසමපදං අනභිසමභුණමානො පචනනඵලභොජනනඤ්ච අනභිසමභුණමානො කන්දමුලඵලභොජනනඤ්ච අනභිසමභුණමානො අගනිපජිවරියඤ්ච අනභිසමභුණමානො වානුමමහාපථෙ වතුආරං අගාරං කර්තවා අච්ඡසි සාවරියකො, යො ඉමාහි වතුහි දීසාහි ආගමිස්සති සමණො වා බ්‍රාහ්මණො වා හං මයං යථාසත්ති යථාබලං පටිපුජෙස්සාමාහි ?”

“නො හිදං හො ගොතම.”

85. ඉති ඛො අමබට්ඨ ඉමාය වෙ ව ත්ඨං ආනුතතරාය විජ්ජාවරණසමපදය පරිහිනො සාවරියකො. යෙ චිමෙ ආනුතතරාය විජ්ජාවරණසමපදය වතතාරි අපායමුඛානි භවනති, තතො ව ත්ඨං පරිහිනො සාවරියකො. භාසිතා ඛො පන තෙ ඵසා අමබට්ඨ ආවරියෙන බ්‍රාහ්මණෙන පොකඛරසාදිතා වාචා “කෙ ව මුඤ්ඤකා සමණකා ඉබ්භා කණ්භා බන්ධුපාදුපච්චා, කා ව තෙවිජ්ජානං බ්‍රාහ්මණානං සාකච්ඡා” ති, අතතනා ආපාසිකො’පි අපරිපුරයමානො. පස්ස අමබට්ඨ යාව අපරදාඤ්ඤව තෙ ඉදං ආවරියස්ස බ්‍රාහ්මණස්ස පොකඛරසාදිස්ස.

86. බ්‍රාහ්මණො ඛො පන අමබට්ඨ පොකඛරසාදී රඤ්ඤෙ පසෙනදිස්ස කොසලස්ස ද්‍රව්‍යනිකං භුඤ්ඤති. තස්ස රුජා පසෙනදී කොසලො සමමුඛි-භාවමපි න දදති. යදපි තෙන මනෙතති නිරොදුස්සෙන මනෙතති. යස්ස ඛො පන අමබට්ඨ බමමිකං පයහං හිකං පනිගණ්භයා, තථං තස්ස රුජා පසෙනදී කොසලො සමමුඛිභාවමපි න දදෙය්‍ය ? පස්ස අමබට්ඨ යාව-අපරදාඤ්ඤව තෙ ඉදං ආවරියස්ස බ්‍රාහ්මණස්ස පොකඛරසාදිස්ස.

හං කිමමඤ්ඤසි අමබට්ඨ ? රාජා පසෙනදී කොසලො හත්ථිචාය වා නිසිනො අස්සපිටෙඨ වා නිසිනො රජුපඤ්ඤෙ වා සිහො උගෙහති වා රුජඤ්ඤෙහි වා කීඤ්ඤිදෙව මනනණං මනෙතය්‍ය, සො තමහා පදෙසා අපකකමම ඵකමනනං නිටෙඨය්‍ය. අථ ආගචෙච්ඡය්‍ය සුද්දො වා සුදදදසො වා, සො තසමිං පදෙසෙ සිහො තදෙව මනනණං මනෙතය්‍ය: ඵචමපි රුජා පසෙනදී කොසලො ආහ ඵචමපි රාජා පසෙනදී කොසලො ආභාහි. අපි භු සො රාජ්භණ්ණිතං වා භණ්ණි රුජමනනං වා මනෙතති, ඵතතාවතා සො අස්ස රුජා වා රුජමහාමනෙතා වාහි ?”

“නො හිදං හො ගොතම.”

87. ඵචමෙව ඛො ත්ඨං අමබට්ඨ, යෙ තෙ අහෙසුං බ්‍රාහ්මණානං පුබ්බකා ඉසයො මනනානං කතතාරො මනනානං පචනතාරො, යෙසමිදං ඵතරහි බ්‍රාහ්මණා පොරාණං මනනපදං ගිතං පටුතනං සමුඤ්ඤිතං තදනුගායන්ති තදනුභාසන්ති භාසිතමක්ඛනාසන්ති වාචිතමනුචාවෙනති, සෙය්‍යපීදං: අට්ටකො වාමකො වාමදෙවො වෙස්සාමිහෙනා යමතගති අඛිරසො භාරආචො වාසෙට්ඨා කස්සපො හගු, න්‍යාහං මනෙත අභියාමි සාවරියකො’ති තාවතා ත්ඨං හවිස්සසි ඉසි වා ඉසිතතාය වා පටිපනෙතා’ති තෙනං ථානං විජ්ජති.

[භාග්‍යවන්ත්‍රු:] “අම්බවටිය, එය කිමැ සි සිතනි ද? මේ නිරුක්තර විද්‍යාවරණසම්පනටත් නො පැමිණෙන්නෙහි, පවත්නාඵලහොඳින් නො වන්නෙහි, අල මුල් පල බොජුන් කොටැහි බවට ද නොපැමිණෙන්නෙහි, හිනි පිදීම ද නොකරන්නෙහි, සිටුමංභන්දියෙක දොර සතරක් ඇති දන්හලක් කොට මේ සිටු දෙසින් එන නාක් මහණබමුණන් හැකි පරිදි පිලිවන් පරිදි පුදන්නෙමි සි සිතා හෝ ඇදුරා සහිත වැ ඉදිනෙහි ද?”

[අම්බවටිය:] “හවද්දෙ ගෞතමසිනි, මෙය නැත්තේ ම ය”

85. [භාග්‍යවන්ත්‍රු:] “අම්බවටිය, ඇදුරා සහිත හෝ මේ නිරුක්තර විද්‍යාවරණසම්පනිනුත් පරිනුණෙහි ය, මේ නිරුක්තර විද්‍යාවරණසම්පනට විනාශමුඛ වූ යම් තපශවතී කෙනෙක් වෙත් නම් එසිනුත් පරිනුණෙහි ය. එහෙත් අම්බවටිය, තමන් ඇදුරු වූ පොකබරසාදී බමුණා විසින් තමා විද්‍යාවරණසම්පනට විනාශමුඛ වූ දහම් පමණකුත් නොපුරන්නකු වැ හිද, “බමුණනට මෙතෙකරු වූ, කළු වූ, බමුණුගේ පසින් උපන්, ගර්භිත මුඛ මහණනු කවුරු ද? එවැන්නන් හා ත්‍රෛවිද්‍යක බමුණන්ගේ කවර සාකච්ඡා ද?” සි මේ වචනය කියන ලද්දේ ම ය. බලව, අම්බවටිය, තමන් ආවාසී වූ පොකබරසාදී බමුණුනු විසින් කොතරම් මහත් වරදෙක් කරන ලද්දේ ද?”

86. අම්බවටිය, පොකබරසාදී බමුණු නෙමේ වූ කලි පසේනදී කොසොල් රජුනු විසින් දුන් ද බුක්ති විදී. කොසොල් රජ ඔහුට මුහුන පැම ද නො කෙරෙයි. යම් විටෙක ඔහු හා සාකච්ඡා කෙරේ නම් කඩකුරුවෙකින් මුවහ වී හිද කපා කෙරෙයි. අම්බවටිය, යමකු විසින් තමහට එළැවූ දහැමි බොජුන් (පොකබරසාදී නෙමේ) පිලිගන්නේ නම්, ඒ පසේනදී කොසොල් රජ ඔහුට තමා මුහුන පැම පවා කෙසේ නම් නො කරන්නේ ද? අම්බවටිය, බලව, මේ තමන් ඇදුරු වූ පොකබරසාදී බමුණා විසින් කොතරම් මහත් වරදෙක් කරන ලද ද?”

අම්බවටිය, එය කිමැ සි සිතන්නෙහි ද? මෙහි පසේනදී කොසොල් රජ තම ඇතු ගෙල මතුයෙහි හෝ හුන්නේ, අසු පිටැ හෝ හුන්නේ, රිය කුල ඇතිරිය මතැ හෝ සිටියේ, උසස් ඇමැතියන් හෝ අභිමෙක නොලත් රජදරුවන් හෝ සමග කිසි යම් මනත්‍රණයක් කරන්නේ නම්, හේ ඒ රජු සිටි තැනින් ඉවත් වැ එක් පසෙක සිටින්නේ ය. එකල්හි ගුදයෙක් හෝ ගුදයකුගේ දුසයෙක් හෝ එන්නේ නම්, හේ ඒ පෙදෙසෙහි සිටියේ, ‘පසේනදී කොසොල් රජ මෙසේත් කියේ ය, පසේනදී කොසොල් රජ මෙසේත් කියේ යැ’ සි ඒ මනත්‍රණය ම කියන්නේ නම්, හේ රාජවචනය කියන්නේ ද? රාජමනත්‍රණය කරන්නේ ද? මෙතෙකින් හේ රජ හෝ රජමහඇමැතියෙක් හෝ වන්නේ ද?”

[අම්බවටිය:] “හවද්දෙ ගෞතමසිනි, මෙය නො වේ ම ය.”

87. [භාග්‍යවන්ත්‍රු] “අම්බවටිය, එපරිද්දෙන් ම වෙදකතීය වූ වෙද පැවැත්වූ, බ්‍රාහ්මණයන්ගේ සුඵපුරුෂ වූ අටක (ආත්‍රෙය), වාමක, වාමදෙව, වෙසුසාමිතන (විශ්වාමිත්‍ර), යමතග්ගි (ජමදග්ගි), අංගිරස, භාරආප්, වාසෙට්ඨ (වාසිෂ්ට), කසුප (කාශ්‍යප), හගු (හාගු) යන යම් සෘෂි කෙනෙක් වූහු ද, යම් කෙනෙකුත් විසින් ගයන ලද (=සඤ්ඤායනා කරන ලද), කියවන ලද, රූස් කොට තබන ලද මේ මනත්‍රපද (වෙදයසි) මෙ කල බමුණෝ ඔවුන් අනුවැ ගයන් ද, කියැවූ දය අනුවැ කියවන් ද ‘ඇදුරාණන් සහිත මම් ඒ වෙද හදුරු’ සි යන මෙපමණෙකින් හෝ සෘෂිවරයෙක් හෝ සෘෂි බවට පිලිපන්නෙක් හෝ වන්නෙහි ය යන මේ කාරණය විද්‍යමාන නො වේ.

88. නං කීම්ඤ්ඤසී අමබධයී කීන්ති තෙ සුත්තං බ්‍රාහ්මණානං වුද්ධානං මහලලකානං ආචරියපාවරියානං භාසමානානං: “යෙ තෙ අහෙසුං බ්‍රාහ්මණානං පුබ්බකා ඉසයො මන්තානං කන්තාරො මන්තානං පච්චන්තාරො, යෙසමදං එතරති බ්‍රාහ්මණා පොරාණං මන්තපදං ගීතං පවුත්තං සමුභිතං තදනුගායන්ති තදනුභාසන්ති භාසිතමනුභාසන්ති වාචිතමනුචාවෙනති සෙය්‍යපීදං: අටටකො, වාමතො, වාමදෙවො, වෙස්සාභිනෙතො, යමනග්ගී, අඛිතිරසො, භාරඤ්ඤො, වංසෙට්ඨො, කසුපො, හගු- එවං සු තෙ සුන්හානා සුචිත්තො කපපිතකෙසුමස්සු ආමුත්තමණිකුණෙඤ්ඤාභරණා ඔදනචත්තචසනා පඤ්ඤති කාමගුණෙති සමපීතා සමඛිනිභුතා පරිවාරෙත්ති, සෙය්‍යථාපි තං එතරති සාවරියකො?”ති.

“නො හිදං හො ගොතමි.”

89. “එවං සු තෙ සාලීනං ඔදනං සුචිමංසුපසෙවනං විචිතකාලකං අනෙකසුපං අනෙකබ්‍රාහ්මණං පරිභුඤ්ඤති, සෙය්‍යථාපි තං එතරති සාවරියකො?”ති.

“නො හිදං හො ගොතමි.”

“එවං සු තෙ වෙඨනකපස්සාහි නාරිති පරිවාරෙත්ති සෙය්‍යථාපි තං එතරති සාවරියකො?”ති.

“නො හිදං හො ගොතමි.”

“එවං සු තෙ කුත්තවාලෙහි වලවාරථෙහි දීඝාහි පනොදලට්ඨිති වාහනෙ විභුදෙනතා විපරියායන්ති සෙය්‍යථාපි තං එතරති සාවරියකො?”ති

“නො හිදං හො ගොතමි.”

“එවං සු තෙ උකකිණ්ණපරිබාසු ඔකඛිත්තපලිසාසු නගරුපකාරිකාසු දීඝාඛිබ්‍රෙහි පුරිසෙහි රකඛාපෙති සෙය්‍යථාපි තං එතරති සාවරියකො?”ති

“නො හිදං හො ගොතමි.”

ඉති බො අමබධයී තෙව තං ඉසී, න ඉසීන්තාය පටිපනොහා සාවරියකො. යස්ස බො පන අමබධයී මසී කඛිධා වා විමති වා, සො මං පඤ්ඤන්ති, අතං වෙය්‍යකරණෙන සොතිස්සාමි”ති.

90. අඵ බො හගචා විහාරා නිකඛමම වඛකමං අබ්භුට්ඨාසී. අමබධෙට්ඨාපී මාණවො විහාරා නිකඛමම වඛකමං අබ්භුට්ඨාසී. අඵ බො අමබධෙට්ඨා මාණවො හගචන්තං වඛකමන්තං අනුවඛකමමානො කායෙ ද්වන්තිංස- මහාපුරිසලකඛණානි සමනෙතසී. අද්දසු බො අමබධෙට්ඨා මාණවො හගචනො කායෙ ද්වන්තිංසමහාපුරිසලකඛණානි යෙභුයොන්ති ධපෙත්වා දෙව. ද්වීසු මහාපුරිසලකඛණෙසු කඛිධති විචිකිච්ඡති නාඛිමුච්චති න සමපසීදන්ති කොසොහිතෙ ව චත්ථගුණො¹ පසුභජ්චහතාය. ව.

1. කොශාවසිත වසතුගුහෘ. (මහායානිකාදීනං ගජෙත්ඝු)

88. අමබධය, ඒ කිමැ සි සිතනි ද? ඒ සෘෂිත් ගැන කියන වෘඪ වූ මහලු වූ තගේ ආවාසී ප්‍රාවාසී වූ බමුණන්ගේ වචනය නා විසින් කෙසේ අසන ලද ද? වෙද කර්තෘ වූ, වෙද පැවැත්වූ, බමුණන්ගේ පූජිපුරුෂ වූ, අවටක වාමක වාමදෙව වෙසාමිතන යමතගති අංගිරස භාරදොඡ වාසෙධා කසසු හගු යන යම සෘෂි කෙනෙකුන් විසින් ගයන ලද, රැස් කොට තබන ලද, මේ මනත්‍රපද දැන් සිටිනා බමුණෝ ඔවුන් අනුවැ ගයන් නම්, ඔවුන් අනුවැ කියන් නම, ඔවුන් කී වචන අනුවැ කියන් නම්, කියැවූ වචන අනුවැ කියවන් නම්, මේ කල්හි වූ ඇදුරු සහිත නා සේ ඒ සෘෂිවරුන් මොනොවට නා ගත්තෝ වැ, මොනොවට පුවද විලෙවුන් ගල්වා ගත්තෝ වැ, අන්දම් තබා කැපු කෙහෙ රවුලු ඇත්තෝ වැ, පැලැද ගත් මිණිකොඩොල් අබරණ ඇත්තෝ වැ, සුදු වසනු හදින්තෝ වැ පස් කම් සුවෙන් ඇලී යෙදී එහි ඉඳුරන් මෙහෙයවන්නෝ වූහ ද?”

[අමබධය:] “හවද්ගොතමසිති, මෙය නොවූයෙකි.”

89. [භාග්‍යවත්තූ:] “දැන් ඇදුරා සහිත නා කරන්නා සේ, ඒ සෘෂිහු අවුලා ඉවත් කල හඵ සහල් ඇති, බොහෝ සුභ ඇති, බොහෝ ව්‍යංජන ඇති, මසුඵ ඇති, පිරසිඳු හැල් බන් වලදන්නෝ වූහ ද?”

[අමබධය:] “හවද්ගොතමසිති, මෙය නො වී ය.”

[භාග්‍යවත්තූ:] “දැන් ඇදුරා සහිත නා කරන පරිදි ඔහු වෙළුම් පටින් බැඳ සිසින් කල ඉහ ඇති ස්ත්‍රින් ලවා මෙහෙ කරවා ගන්නෝ වූහ ද?”

[අමබධය:] “මේ නො වී ය හවද්ගොතමසිති.”

[භාග්‍යවත්තූ:] “දැන් ඇදුරා සහිත නා කරන්නා සේ ඔහු සැරැසු වලග ඇති වෙලෙඹුන් යෙදු රියවලින්, දික් කැවිටි ලිවලින් එය අදනා සත්තට අතින්නාහු, ඔබ මොබ ගියෝ ද?”

[අමබධය:] “හවද්ගොතමසිති, මෙය නො වී ය.”

[භාග්‍යවත්තූ:] “දැන් ඇදුරා සහිත නා කරන සේ, ඒ සෘෂිහු කැණු අගල් ඇති, තැබූ කණයම් ඇති, උපකාරකාවන්ගෙන් යුත් නුවරවලැ දික් කඩු ගත් පුරුෂයන් ලවා රකවල් කැරැවූහ ද?”

[අමබධය:] “මෙය නො වී ය, හවද්ගොතමසිති.”

[භාග්‍යවත්තූ:] “අමබධය, මෙසේ ඇදුරා සහිත තෝ සෘෂියෙකුන් නො ම වෙහි ය. සෘෂි බව සදහා පිළිපන්නෙකුන් නො ම වෙහි ය. අමබධය, යමකුට මා කෙරෙහි සැකයෙක් විමනියෙක් වේ නම්, හේ ප්‍රශ්නයෙන් මා විචාරා වා මම් ඔහුගේ ප්‍රශ්න විසැදීමෙන් ඔහු සැක දුරු ලන්නෙමි.”

90. ඉක්බිත්තෙන් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙහෙරින් නික්මැ, සක්මන් මලුවට නැංග සේක. අමබධය මාණවක ද වෙහෙරින් නික්මැ සක්මන් මලුවට නැංගේ ය. ඉන් පසු අමබධය මාණවක තෙමේ සක්මන් කරන භාග්‍යවතුන් වහන්සේ අනුවැ සක්මන් කරනුයේ, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ගේ කයෙහි දෙතිස් මහපුරිස්ලකුණු සෙවී ය. අමබධය මාණවක තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ කයෙහි බෙහෙවින් දෙකක් හැර දෙතිස් මහපුරිස් ලකුණු දිටී ය. හේ කොශාවතීන අංගභවයෙහි ද ප්‍රඵල් දිව ඇතිබවිනි ද යන මහා පුරුෂලක්ෂණ දෙකෙහි සැක කෙරෙහි. එසින් සනිටුහනකට නො බසී. ‘මේ තෙමේ පිරිපුන් මහපුරිස්ලකුණු ඇත්තෙකැ’යි පැහැදීමට නො පැමිණේ.

91 අඵ බො භගවතො ඵ්භද්දහොසි: පසුන්ධි බො මෙ අයං අමබට්ඨො මාණවො ආනන්ධො සමභාපුරිසලකඩණානි යෙභුයොහ ධ්වපො දො, දඪ්ඪු මභාපුරිසලකඩණෙසු කඩිති ච්චිකිච්චති නාඛිමුච්චති න සමපසීද්දති කොසොතිතෙ ව වන්දගුයො පඤ්ඤාච්චනාය වානී.

අඵ බො භගවා නථාරූපං ඉද්ධාභිසංඛාරං අභිසංඛාසි යථා අද්දස අමබට්ඨො මාණවො භගවතො කොසොතිතං වන්දගුයං, අඵ බො භගවා ජිවං නිත්තාමෙඤ්ඤා උභො'පි කණණසොතානි අනුමසි පරිමසි, උභො'පි නාසිකාසොතානි අනුමසි පරිමසි, කෙවලමපි නලාටමණ්ඩලං ජිවනාය ඡාදෙසි.

අඵ බො අමබට්ඨස්ස මාණවස්ස ඵ්භද්දහොසි: සමන්තාගතො බො සමණො ගොතමො ආනන්ධො සමභාපුරිසලකඩණෙහි පරිපුණෙණ්හි නො අපරිපුණෙණ්හි භගවන්තං ඵ්භද්දවොච: “භද්ද ව'ද්දති මයං හො ගොතම ගච්ඡාම, ඛුක්චවා මයං ඛුක්චණ්ණියා”ති.

“යස්ස'ද්දති තං අමබට්ඨ කාලං මඤ්ඤසීති”.

අඵ බො අමබට්ඨො මාණවො වලවාරථමාරුය්ඤ පකකාමි.

92. තෙන බො පන සමයෙන බ්‍රාහ්මණො පොකඛරසාදී උකඛට්ඨාය නිකඛමිඤ්ඤා මහතා බ්‍රාහ්මණගණෙන සද්ධිං සකෙ ආරුමෙ නිසිනො හොති අමබට්ඨං යෙව මාණවං පනිමානෙනො, අඵ බො අමබට්ඨො මාණවො යෙන සකො ආරුමො තෙන පාසාසි, යාවතිකා යානස්ස භූමි යානෙන ගන්ඤා යානා පච්චොරොහිඤ්ඤා පනතිකො'ව යෙන බ්‍රාහ්මණො පොකඛරසාදී තෙනුපසඛකමි, උපසඛකමිඤ්ඤා බ්‍රාහ්මණං පොකඛරසාදීං අභිවාදෙඤ්ඤා ඵකමන්තං නිසීදි.

93. ඵකමන්තං නිසිනං බො අමබට්ඨං මාණවං බ්‍රාහ්මණො පොකඛරසාදී ඵ්භද්දවොච: කච්චි තාන අමබට්ඨ අද්දස නං භවන්තං ගොතමන්ති?.

“අද්දසාම බො මයං හො නං භවන්තං ගොතමන්ති.”

“කච්චි තාන අමබට්ඨ නං භවන්තං ගොතමං තථා සනො යෙව සද්දො අඛඤ්ඤානො නො අඤ්ඤථා? කච්චි පන හො සො භවං ගොතමො නාදීසො නො අඤ්ඤදීසො?”ති.

“තථා සනො යෙව හො නං භවන්තං ගොතමං සද්දො අඛඤ්ඤානො නො අඤ්ඤථා, නාදීසො'ව හො සො භවං ගොතමො නො අඤ්ඤදීසො, සමන්තාගතො ව හො සො භවං ගොතමො ආනන්ධො සමභාපුරිසලකඩණෙහි පරිපුණෙණ්හි නො අපරිපුණෙණ්හි”ති.

91. එ කල්හි “මේ අම්බට්ටි මාණවක තෙමේ මා සිරුරෙහි බෙහෙවින් දෙකක් හැර දෙනස් මහපුරිස් ලකුණු දකී ම ය. කොශාවතීන අංගජානයන් පුළුල් දිවත් යන මහපුරිස් ලකුණු දෙකෙහි සැක කෙරෙයි, සනිටුහනට නො බසී. නො පැහැදෙයි. (එ බැවින් මොහුට ඒ මහපුරිස් ලකුණු දෙක පෙන්වීම් නම් යෙහෙකැ)”යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මේ සිත වී ය.

ඉක්බිත්තෙන් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ තමන්ගේ කොශාවතීන අංගජානය යම්සේ අම්බට්ටි මාණවකයා දක්නේ ද, එසේ වූ සාදායනි-සංසකාරයක් කල සේක. එසින් පසු දිව නිකුත් කොට දෙ කන් සිදුරු සපයී කල සේක. දෙනාස්පුඩු පිරිමැද්ද සේක. සියලු නලල් මඩල දිවෙන් වැසු සේක.

එවිට ‘ශ්‍රමණ ගෞතම තෙමේ නොඅඩු පිරිපුන් දෙනස් මහපුරිස් ලකුණින් සමන්විත යැ’යි අම්බට්ටි මාණවකයාට මේ සිත වී ය.

ඉක්බිති හේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට, “භවද්දී ගෞතමසිනි, දෑත් අපි යමිහ. අපි බොහෝ කෘත්‍ය ඇත්තමෝ, බොහෝ කටයුතු ඇත්තමෝ වමිහ”යි කී ය.

“අම්බට්ටිය, යම් ගමනකට නෝ කාලය සිතති නම්, ඒ ගමන කරන්නැ”යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වදාල සේක.

ඉක්බිති අම්බට්ටි මාණවක තෙමේ වෙලෙඹුන් යෙදූ ඊයෙක නැග නික්මුණේ ය.

92. එ සමයෙහි වූ කලී පොකකිරසාදී බමුණු තෙමේ උක්කට්ටියා නුවරින් නික්මැ, අම්බට්ටි මාණවකයා (ගේ ඊම) බලා පොරොත්තු වනුයේ, මහත් බමුණුමුළුවක් හා සිය අරමෙහි හුන්නේ වෙයි. එ කල්හි අම්බට්ටි මාණවක තෙමේ සිය අරම කරා එළැඹියේ ය. ඊයෙන් යැ හැකි තාක් ඊයෙන් ගොස් එසින් බැස, පා ගමන් ඇත්තේ ම පොකකිරසාදී බමුණා වෙත එළැඹියේ ය. එළැඹ මුහු වැද පසෙක හිඳ ගත්තේ ය.

93. පසෙක හුන් අම්බට්ටි මාණවකයාගෙන් පොකකිරසාදී බමුණු තෙමේ “කිමෙක් ද? දරුව අම්බට්ටිය, ඒ භවද්දීගෞතමයන් දුටු ද? ”යි විචාලේ ය.

“භවතාණනි, ඒ භවද්දීගෞතමයන් අපි දුටුමිහ”යි අම්බට්ටි කී ය.

[පොකකිරසාදී:] “කිමෙක් ද? දරුව අම්බට්ටිය, ඒ භවත් ගෞතම-යන්ගේ එසේ ඇත්තාවූ ම ගුණ පිලිබඳ වූ කීර්තනිශබ්දයෙක් නැඟුණේ ද? අන් පරිද්දෙකින් නො වේ ද? (නැහී ගුණ පිලිබඳ හසෙක් නො නැඟුණේ ද?) භවත, ඒ භවද්දීගෞතම තෙමේ එබඳුම ද? අන් සැටි නො වේ ද?”

[අම්බට්ටි:] “භවතාණනි, ඒ භවද්දීගෞතමයන්ගේ එසේ ඇත්තාවූ ම ගුණ පිලිබඳ වූ කීර්තනිශබ්දයෙක් නැඟිණ. අන් පරිදි වූ (නැහී ගුණ පිලිබඳ වූ සෝෂ)යෙක් නො වේ. භවතාණනි, ඒ භවද්දීගෞතම තෙමේ එබඳු ම ය. අන් සැටි නො වේ. භවතාණනි, ඒ භවද්දීගෞතම තෙමේ අඩු නොවූ පිරිපුන් දෙනස් මහපුරිස්ලකුණින් යුතු වේ.”

“අහු පන තෙ තාහ අමබට්ඨ සමණෙන ගොතමෙන සද්ධිං කොච්ඤෙච කථාසලාපො?”නි.

“අහු බො යෙච හො සමණෙන ගොතමෙන සද්ධිං කොච්ඤෙච කථාසලාපො?”නි.

“යථාකථං පන තෙ තාහ අමබට්ඨ අහු සමණෙන ගොතමෙන සද්ධිං කොච්ඤෙච කථාසලාපො?”නි.

අථ බො අමබට්ඨා මාණවො යාවනකො අහොසි භගවතා සද්ධිං කථාසලාපො තං සබ්බං බ්‍රාහ්මණස්ස පොකඛරසාදිස්ස ආරොවෙසි.

94. එවං චුතෙන බ්‍රාහ්මණො පොකඛරසාදී අමබට්ඨං මාණවං එතදවොච: “අහො වත රෙ, අමහාකං පණ්ණිතක! අහො වත රෙ අමහාකං බහුස්සුතක! අහො වත රෙ, අමහාකං තෙවිජ්ජක! එවරුපෙන කිර හො පුරිසො අත්චරකෙන කායස්ස හෙදු පරමමරණො අපායං දුගහනිං විනිපාතං නිරයං උපපජ්ජෙය්‍ය. යදෙච බො නිං අමබට්ඨ තං භවන්තං ගොතමං එවං ආසජ්ජ ආසජ්ජ අච්චාසි. අථ බො භවං ගොතමො අමෙන’පි එවං උපතෙය්‍ය උපතෙය්‍ය අච්ච. අහො වත රෙ, අමහාකං පණ්ණිතක! අහො වත රෙ, අමහාකං බහුස්සුතක! අහො වත රෙ, අමහාකං තෙවිජ්ජක! එවරුපෙන කිර හො පුරිසො අත්චරකෙන කායස්ස හෙදු පරමමරණො අපායං දුගහනිං විනිපාතං නිරයං උපපජ්ජෙය්‍ය”නි කුටිනො අනත්තමනො අමබට්ඨං මාණවං පදසා යෙච පචතොසි. ඉච්ඡති ච තාවදෙච භගවන්තං දස්සන්තාය උපසඛකමිතුං.

95. අථ බො තෙ බ්‍රාහ්මණො බ්‍රාහ්මණං පොකඛරසාදිං එතදවොචු: අතිවිකාලො බො හො අජ්ජ සමණං ගොතමං දස්සන්තාය උපසඛකමිතුං. සෙචදුති භවං පොකඛරසාදී සමණං ගොතමං දස්සන්තාය උපසඛකමිස්සති”නි.

අථ බො බ්‍රාහ්මණො සකෙ නිවෙසනෙ පණ්ණිතං බාදනීයං භොජනීයං පටිසාදුපෙත්වා යානෙසු ආරොපෙත්වා උකකාසු බාරීයමානාසු උකකට්ඨාය නිශ්‍යාසි. තෙන ඉච්ඡන්තිහලචනසණ්ඨො තෙනි පායාසි. යාවතිකා යානස්ස භූමි යානෙන ගන්ත්වා යානා පචෙචාරොතිත්වා පතනිකො’ව යෙන භගවා තෙනුපසඛකමි. උපසඛකමිත්වා භගවතා සද්ධිං සමෙමාදනීයං කථං සාරුණීයං විනිසාරෙත්වා එකමන්තං නිසීදී. එකමන්තං නිසීනො බො බ්‍රාහ්මණො පොකඛරසාදී භගවන්තං එතදවොච: “ආගමානුබ්බිධ හො ගොතම අමහාකං අනෙචාසි අමබට්ඨා මාණවො ඊ”නි.

[පොකබරසාදී:] “දරුව, අම්බද්ධය, ශ්‍රමණ ගෞතමයන් හා තගේ කිසියම් කතාබහෙක් වී ද?”

[අමබද්ධ] “හවතාණනි, ශ්‍රමණ ගෞතමයන් හා මගේ කිසි යම් කතාබහෙක් වී ය.”

[පොකබරසාදී:] “අම්බද්ධය, ශ්‍රමණ ගෞතමයන් හා තගේ ඒ සවල්ප කථාසංලාපය කෙසේ වූ එකෙක් ද?”

ඉක්බිති අම්බද්ධ මාණවකයා භාග්‍යවතුන් වහන්සේ හා යම් පමණ තමාගේ කථාසංලාපයෙක් වී ද ඒ සියල්ල පොකබරසාදී බමුණාට සැල කෙළේ ය.

94. එසේ සැල කළ කල්හි, පොකබරසාදී තෙමේ අම්බද්ධ මාණවකයා අමතා, “යහනා, කොල, අප ඊනියා පණ්ඩිතය! යහනා, කොල, අප ඊනියා මහ උගත! යහනා, කොල, අප ඊනියා ත්‍රිවිද්‍යා දතුව! එම්බල, මෙබඳු තා වැනි ඊනියා වැඩ සලසන්නකු කරණ කොට ගෙන (තා වැන්නකු ඇති කල්හි ඇසුරු කරන) මිනිසා කාබුන් මරණින් මතු සැප නැති දුගීනි වූ තමාට අවශ්‍ය වූ වැටෙන තැන වූ නිරයට පැමිණෙන්නේ ම ය. යම් හෙයකින් ම, අම්බද්ධය, තෝ මෙසේ ඒ හවද්දී ගෞතමයනට ගට ගටා කියෙහි ද, එ හෙයින් ම හවද්දී ගෞතමයෝ මෙසේ අපටත් සැහෙවුණු දෑ මතු කොට ගුදාදී බව නඟා නඟා මෙසේ කීහ. යහනා, කොල, අප ඊනියා පණ්ඩිතය! යහනා, කොල, අප ඊනියා මහ උගත! යහනා, කොල, අප තෙවිඳු දතුව! භවත්ති, මෙ වැනි වැඩ සලසන්නකු කරණ කොට ගෙන මිනිසා කාබුන් මරණින් මතු සැප නැති, දුගීනි වූ, විනිපාතයක් වූ නිරයට පැමිණෙන්නේ ම ය!” යි මෙ බස් කී ය. මෙසේ කියා, කිපුණේ, නොසතුටු සිතැත්තෝ, පයින් පැහැරැඹුණු බිමැ පෙරැලී ය. එ කෙණෙහි ම භාග්‍යවතුන් වහන්සේ දක්නට යනු කැමැති ද වී ය.

95. එවිට ඒ බමුණෝ පොකබරසාදී බමුණුට “භවත, අද (දැන්) ශ්‍රමණ ගෞතමයන් දක්නට යන්නට ඉතා නොකල් වෙයි. භවත් පොකබරසාදී තෙමේ හෙට දිනැ ශ්‍රමණ ගෞතමයන් දක්නට එළැඹියැ හැකි වන්නේ යැ” යි කීහ.

ඉක්බිති පොකබරසාදී බමුණු තෙම සිය නිවසෙහි මිහිරි වූ කැ යුතු බුදිය යුතු දෑ පිළියෙල කරවා, යානයන්හි නංවා දඹුවැට පහන් දරනු ලබන කල්හි උකකට්ඨා නුවරින් නික්මුණේ ය. ඉවණානංගල වන ලැහැබ කුරා එළැඹියේ ය. යානයෙන් යැ හැකි තාක් දුර යානයෙන් ගොස්, එයින් බැස, පයින් ම භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කුරා එළැඹියේ ය. එළැඹූ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ හා සතුටු විය. සතුටට කරුණු වූ සිතැ රැඳවියැ යුතු වූ (සිහි කටයුතු වූ) කථාව නිමවා පසෙක හිඳ ගත්තේ ය, පසෙක හුන්නේ ම පොකබරසාදී බමුණු තෙමේ “හවද්දීගෞතමසිනි, අප අතැවැසි අමබද්ධ මාණවකයා මෙහි ආයේ දෑ?” යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේගෙන් ඇසී ය.

“ආගමා ඛො තෙ බ්‍රාහ්මණේ අනොච්චාසී අමබ්බේසා මාණවො”ති.

“අහු පන තෙ හො ගොතම අමබ්බේසන මාණවෙන සද්ධිං කොච්චෙව කථාසලලාපො?”ති.

“අහු ඛො මෙ බ්‍රාහ්මණේ අමබ්බේසන මාණවෙන සද්ධිං කොච්චෙව කථාසලලාපො”ති.

“යථාකථං පන තෙ හො ගොතම අහු අමබ්බේසන මාණවෙන සද්ධිං කොච්චෙව කථාසලලාපො?”ති.

අථ ඛො භගවා යාවනිකො අනොසී අමබ්බේසන මාණවෙන සද්ධිං කථාසලලාපො, නං සබ්බං බ්‍රාහ්මණස්ස පොකඛරසාදීස්ස ආරොචෙසී.

“ඵචං චුත්තො බ්‍රාහ්මණො පොකඛරසාදී භගවන්තං ඵතදවොච: බාලො හො ගොතම අමබ්බේසා මාණවො. බමහු භවං ගොතමො අමබ්බේසස්ස මාණවස්සා”ති.

“සුඛි හොතු බ්‍රාහ්මණේ අමබ්බේසා මාණවො”ති.

96. අථ ඛො බ්‍රාහ්මණො පොකඛරසාදී භගවතො කායෙ ද්වන්තිංස- මහාපුරිසලකඛණානි සමන්තසී. අදදුසා ඛො බ්‍රාහ්මණො පොකඛරසාදී භගවතො කායෙ ද්වන්තිංසමහාපුරිසලකඛණානි යෙභුග්ගොන ධපෙත්වා දෙච. ද්විසු මහාපුරිසලකඛණෙසු කඛධති විචිකිච්ඡති නාබ්බුච්චති න සමපසීදති කොසොභිතෙ ච වත්ථගුග්ගො පහුතජ්චහතාය ච.

97. අථ ඛො භගවතො ඵතදහොසී: පස්සති ඛො මෙ අයං බ්‍රාහ්මණො පොකඛරසාදී ද්වන්තිංසමහාපුරිසලකඛණානි යෙභුග්ගොන ධපෙත්වා දෙච. ද්විසු මහාපුරිසලකඛණෙසු කඛධති විචිකිච්ඡති නාබ්බුච්චති න සමපසීදති කොසොභිතෙ ච වත්ථගුග්ගො පහුතජ්චහතාය චාති.

අථ ඛො භගවා තථාරූපං ඉද්ධාභිසම්බාරං අභිසම්බාසී යථා අදදුස බ්‍රාහ්මණො පොකඛරසාදී භගවතො කොසොභිතං වත්ථගුග්ගං. අථ ඛො භගවා ජීවහං නිත්තාමෙත්වා උහො‘පි කණණසොකානි අනුමසී, පටිමසී, උහො‘පි නාසිකාසොතානි අනුමසී, පටිමසී. කෙවලමපී නලාටමණ්ඩලං ජීවහාය ඡාදෙසී.

98. අථ ඛො බ්‍රාහ්මණස්ස පොකඛරසාදීස්ස ඵතදහොසී: “සමන්තාගතො ඛො සමණො ගොතමො ද්වන්තිංසමහාපුරිසලකඛණෙහි පරිපුණෙණහි තො අපරිපුණෙණහි”ති භගවන්තං ඵතදවොච: අබ්බාසෙතු මෙ භවං ගොතමො අජ්ජතනාය භන්තං සද්ධිං භික්ඛුසබ්බෙත්වා”ති. අබ්බාසෙසී භගවා තුණ්හිභාවෙන.

99. අථ ඛො බ්‍රාහ්මණො පොකඛරසාදී භගවතො, අබ්බාසනං විදිත්වා’ භගවතො කාලං ආරොචෙසී: ,කාලො හො ගොතම, නිට්ඨිතං භන්තන්ති.’

[භාග්‍යවන්ත්‍රු:] “ඛමුණ, තා අතැවැසි අම්බට්ටියමාණවකයා මෙහි ආයේ ම ය.”

[පොකකිරසාදී:] “හවද්දගොතමසිනි, අම්බට්ටියමාණවකයා හා ඔබේ කිසි කථාසංලාපයෙක් වූයේ ද?”

[භාග්‍යවන්ත්‍රු:] “ඛමුණ, අම්බට්ටියමාණවකයා හා මගේ කිසි (සවල්ප) කථාසංලාපයෙක් වූයේ ම ය.”

[පොකකිරසාදී:] “හවද්දගොතමසිනි, අම්බට්ටිය මාණවකයා හා ඔබගේ කෙබඳු වූ කිසි කථාසංලාපයෙක් වූයේ ද?”

ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ අම්බට්ටිය මාණවකයා හා යම් පමණ කථා සංලාපය වී ද, ඒ සියල්ල පොකකිරසාදී ඛමුණාට වදාළ සේක.

මෙසේ වදාළ කල්හි පොකකිරසාදී ඛමුණු තෙම, “හවද්දගොතමසිනි, අම්බට්ටිය මාණවකයා ලාමක ය. හවද්දගොතමයෝ අම්බට්ටිය මාණවකයාට ක්‍ෂමා කෙරෙත් වා”යි කී ය.

“ඛමුණ, අම්බට්ටිය මාණවක තෙමේ සුව පන් වේ වා”යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වදාළ සේක.

96. ඉක්බිති පොකකිරසාදී ඛමුණු තෙම භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ සිරුරෙහි දෙතිස් මහපුරිස්ලකුණු පිරික්සී ය. පොකකිරසාදී ඛමුණු වනාහි භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ සිරුරෙහි දෙතිස් මහපුරිස් ලකුණු අතුරෙන් දෙකක් හැර සෙස්ස බෙහෙවින් දිටී ය. හේ කොඥාවහිත අංගජාත ලක්‍ෂණයෙහිත් ප්‍රභූතජ්ඣවාලක්‍ෂණයෙහිත් දූ සි මේ මහපුරිස්-ලකුණු දෙකේ සෑක කෙරෙයි, තීරණයකට නො බසී. ඒ හෙයින් ම නො පැහැදෙයි.

97. එවිට භාග්‍යවතුන් වහන්සේට “මේ පොකකිරසාදී ඛමුණු තෙමේ දෙතිස් මහපුරිස්ලකුණුවලින් දෙකක් හැර සෙස්ස බෙහෙවින් දැකී ම ය. කොඥාවහිත අංගජාතලක්‍ෂණයෙහිත් ප්‍රභූතජ්ඣවාලක්‍ෂණයෙහිත් යන මහපුරිස්ලකුණු දෙකේ සෑක කෙරෙයි, තීරණයට නො බසී, නො පැහැදෙයි. (ඒ දෙ ලකුණු මොහුට දැක්වන්නෙමි නම් යෙහෙකැ)”යි මේ සිත වී ය.

ඉක්බිත්තෙන් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ තමන් වහන්සේගේ කොඥාවහිත අංගජාතය පොකකිරසාදී ඛමුණාට පැනෙන සේ වූ සාධුයහිසංසකාරයක් කළ සේක. ඉන් පසු දිව නික්මවා දෙකන් සිදුරු ස්පර්ශී කළ සේක, පිරිමැද්ද සේක, දෙ නාස්පුඬු ස්පර්ශී කළ සේක, පිරිමැද්ද සේක, මුළු තලේ තලය ම දිවෙත් වැසූ සේක.

98. එවිට පොකකිරසාදී ඛමුණාට “ශ්‍රමණ ගොතම තෙමේ අඩු නොවූ පිරිපුන් දෙතිස් මහපුරිස්ලකුණින් සමන්විත යැ”යි මේ සිත විය. හේ “හවද්ද ගොතම තෙමේ බික්සහන හා අදට මගේ බඬ ඉවසා වා”යි කී ය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ තුෂණීම්භාවයෙන් එය ඉවැසූ සේක.

99. ඉක්බිති පොකකිරසාදී ඛමුණු තෙම භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ ඉවැසීම (සිතින් පිළිගැන්ම) දැන, භාග්‍යවතුන් වහන්සේට “හවද්ද ගොතමසිනි, දැන් කල් පැමිණියේ ය, බඬ පිළියෙල කොට තිමැවිණැ”යි කල් දැන්වී ය.

අථ ඛො භගවා පුබ්බන්තහසමයං නිවාසෙත්වා පත්තච්චරමාදාය සද්ධිං භීකුක්ඛසඛෙසන යෙන බ්‍රාහ්මණස්ස පොකඛරසාදිස්ස පරිවෙසනා තෙනුප-සඛකම. උපසඛකමිත්වා පඤ්ඤානෙන ආසනෙ නිසීදී. අථ ඛො බ්‍රාහ්මණො පොකඛරසාතී භගවන්තං පණීතෙන බාදනීයෙන භොජනීයෙන සහන්ථා සන්තපෙසසි සමපවාරෙසි. මාණවකාපි භීකුක්ඛසඛං. අථ ඛො බ්‍රාහ්මණො පොකඛරසාතී භගවන්තං භුත්තාපිං ඕනීතපත්තපාණිං අඤ්ඤාතරං නිවං ආසනං ගහෙත්වා එකමන්තං නිසීදී.

100. එකමන්තං නිසීන්තස්ස ඛො බ්‍රාහ්මණස්ස පොකඛරසාදිස්ස භගවා ආනුපුබ්බිකථං කථෙසී, සෙය්‍යච්චදං: දානකථං සීලකථං සග්ගකථං කාමාන්තං ආදීනවං ඕකාරං සංකිලෙසං තෙකඛමෙව ව ආනිසංසං පකාසෙසි. යදා භගවා අඤ්ඤාසී බ්‍රාහ්මණං පොකඛරසාතීං කලලචිත්තං මුදුචිත්තං විචීවරණචිත්තං උදග්ගචිත්තං පසන්තචිත්තං, අථ යා බුද්ධාන්තං සාමුක්ඛකංසිකා ධම්මදෙසනා නං පකාසෙසී: දුක්ඛං සමුදයං නිරොධං මග්ගං.

සෙය්‍යථාපි නාම සුඛං වන්ථං අපගතකාලකං සම්මදෙව රජනං පටිග්ගණෙනසය්‍ය, එවමෙව බ්‍රාහ්මණස්ස පොකඛරසාදිස්ස තසමිං යෙව ආසනෙ විරජං. විතමලං ධම්මවකුටුං උදපාදී යං කීඤ්චී සමුදයධම්මං සබ්බං නං නිරොධධම්මන්තී.

101. අථ ඛො බ්‍රාහ්මණො පොකඛරසාදී දිට්ඨධම්මො පත්තධම්මො විදිත්තධම්මො පරියොගාලුකධම්මො තිණණෙවිචිකීචෙජ්ඣ විගතකථංකථො වෙසාරජ්ජප්පතොනා අපරප්පච්චයො සන්චුසාසනෙ භගවන්තං එතදවොච: “අභිකක්ඛන්තං හො ගොතම අභිකක්ඛන්තං භො ගොතම. සෙය්‍යථාපි හො ගොතම නිකක්ඛජ්ජිතං වා උකක්ඛජ්ජෙය්‍ය පට්චජ්ජන්තං වා විචරෙය්‍ය මූලාස්ස වා මග්ගං ආචිකෙඛග්ග අකුකාරෙ වා තෙලපජ්ජොතං ධාරෙය්‍ය වකු-මනො රූපාතී දකඛිනතීති, එවමෙව හොතා ගොතමෙන අනෙකපරියායෙන ධම්මො පකාසිතො. එසාහං හො ගොතම සපුනොනා සහරියො සපරිසො සාමච්චො හවන්තං ගොතමිං සරණං ගච්ජාමි ධම්මඤ්ච භීකුක්ඛසඛඤ්ච. උපාසකං මං හවං ගොතමො ධාරෙතු අජ්ජතගෙහ පාණ්ණපෙතං සරණං ගතං. යථා ව හවං නොතමො උකකට්ඨාය අඤ්ඤාතී උපාසකක්ඛලාතී උපසඛකමති එවමෙව හවං ගොතමො පොකඛරසාදික්ඛලං උපසඛකමතු. නන්ථ යෙ තෙ මාණවකා වා මාණවිකා වා හවන්තං ගොතමිං අභිවා-දෙස්සන්ති වා පච්චුට්ඨිස්සන්ති වා ආසනං වා උදකං වා දස්සන්ති චිත්තං වා පසාදෙස්සන්ති, තෙසං නං හවිස්සති දීඝරන්තං භිතාය සුඛායා”ති. “කල්‍යාණං වුච්චති බ්‍රාහ්මණා”ති.

එවිට භාග්‍යවතුන් වහන්සේ (ඒ) පෙරවරුසෙහි සිටුවුරු හැඳ පෙරෙවැ පාසිටුවුරු ගෙන බික්සනන සමග පොකකරසාදී බමුණාගේ පිරිවෙස්න (=බොජුන් වළදනා කැන) කරා වැහී සේක. වැඩ, පැණැවුණු අස්නෙහි හුන් සේක. ඉක්බිති පොකකරසාදී බමුණු හෙම මිහිරි වූ කැසුතු බුදිය යුතු දැසින් සියනින් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සැකැප්වී ය, මැනැවින් පැවැරැවී ය. මාණවකයෝ ද බික්සනන සැකැප්වූහ, මැනැවින් පැවැරැවූහ..

එසිත් පසු පොකකරසාදී බමුණා භාග්‍යවතුන් වහන්සේ, වළද පාත්‍රයෙන් ඉවත් කළ අභ ඇත්තවුන් දැන, එක්වරු ඉටි අස්නක් ගෙන පසෙක හුන්තේ ය.

101. එකත්පස්හි හුන් පොකකරසාදී බමුණුහුට භාග්‍යවතුන් වහන්සේ දැනකපා, ශිලකපා, සවගීකපා, කාමදීනව, කාමායන්ගේ ලාමක බව, කාමයන්ගේ කෙලෙසීම, තෙකකමමයෙහි (කාමයන්ගෙන් තිත්වුණු-බවිති)අනුසස් පැවැසු සේක. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ යම් විටෙක පොකකරසාදී බමුණුහු (ඒ බණ ඇසීමෙන්) නිරෝග සිතැති වුවහ, මොළොක් සිතැති වුවහ, නීවරණ කෙරෙන් පහ වූ සිතැතිහු, ඔද වැසී ගිය සිතැතිහු, පහන් සිතැතිහු දක් සේක් ද, එ කල්හි දූබ සමුදය නිරෝධ මාගී යන බුදුවරුන්ගේ යම් සාමුත්තමිකී ධම්දේශනාවෙක් වේ නම් එය පැවැසු සේක.

යම්සේ පහ වූ කළබව ඇති, පිරිසිදු වෛකක් මොනොවට රජන් (පවු) උරු ගන්නේ ද, එසේ ම පොකකරසාදී බමුණාට එ අස්නෙහි ම 'යමක් උපදනා සුලු නම් ඒ සියල්ල නැසෙන සුලු යැ' යි කෙලෙස් රජස් නැති, පහ වූ කෙලෙස්මල ඇති, දහම් ඇස පහල විය.

ඉක්බිති පොකකරසාදී බමුණු හෙම දුටු ආභීසභ්‍ය ධම් ඇත්තේ, ලැබූ ආභීසභ්‍යාවබෝධය ඇත්තේ, දැන ගත් ආභීසභ්‍ය ධම් ඇත්තේ, බැසෑ ගත් ආභීසභ්‍ය ධම් ඇත්තේ, ඉක්මවූ සැක ඇත්තේ, පහ වූ සැක ඇත්තේ, බුදු සස්නා විසාරද බවට පැමිණියේ, හමාම පසක් කළ බැවින් හැදෑහිය යුතු අනෙකක්හු නැත්තේ, භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය කී ය:

“හවද්දගොතමසිති, අභිකාන්ත ය (විෂෙසින් සිත්කල ය). හවද්ද ගොතමසිති, අභිකාන්ත ය. හවද්ද ගොතමසිති, මුනින් නමා කැබු දෑක් උඩුකුරු කරන්නේ යම් සේ ද, වැසුණු දෑක් විවෘත කරනුයේ යම්සේ ද, මා මුලා වූවකුට මහ කියන්නේ යම්සේ ද, ඇස් ඇත්තෝ රූප දක්නාහ යි සිතා හෙල් පහතක් දල්වන්නේ යම් සේ ද, එසේ ම, හවද්ද ගොතමයන් විසින් තොයෙක් කරුණින් ධම්ම පැවැසිණ. හවද්දගොතමසිති, ඒ මම් භාසීව සහිත වැ, පිරිස් සහිත වැ, මෙහෙකරුවන් සහිත වැ හවද්දගොතමයන් ද ධම්ම ද භික්ෂුසංඝයා ද සරණ යෙමි. අද පටන් දිවි හිමි කොට සරණ ගිය උටසකු කොට හවද්දගොතම හෙමේ මා සලකා වා. යම්සේ හවද්දගොතම හෙමේ උකකධ්‍යා නුවරෙහි අන් උපාසකකුලයන් කරා එලැඹේ ද, එසේ ම පොකකරසාදීකුලයට ද එලැඹේ වා. එහි යම් මාණවක කෙනෙක් හෝ මාණවිකා කෙනෙක් හෝ හවද්ද ගොතමයන් ආදරයෙන් චදින්නෝ ද, දෑක හුනස්නෙන් නැගී හෝ සිටින්නෝ ද, අසුන් හෝ දිය හෝ දෙන්නෝ ද, සිත තෝ පහදවන්නෝ ද, එය ඔවුන්ට දික් කලක් වැඩ පිණිස, සුව පිණිස වන්නේ ය”.

මෙසේ කී කල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ “බ්‍රාහමණය, මනා දෑයෙක් තොප කී සේ මැනවැ”යි වදල සේක.

සෞණදණ්ඩපුත්තං

1. එවං මෙ සුතං. එකං සමයං භගවා අබ්බෙසු වාරිකං වරමානො මහතා භික්ඛුසබ්බෙසන සද්ධිං පඤ්චමනෙනති භික්ඛුසනෙහි යෙන වමපා තදුවසරි. තත්ත සුදා භගවා වමපායං විහරති ගගගරාය පොකබරණියා තීරෙ.

තෙන බො පන සමයෙන සෞණදණ්ඩා බ්‍රාහ්මණො වමපං අජ්ඣාවසති සනතුස්සදං සතිණකට්ඨාදකං සධ්දසදං රාජභොගනං රඤ්ඤා මාගධෙන සෙතියෙන බිම්බිසාරෙන දින්නං රාජදායං බ්‍රහ්මදෙය්‍යං.

2. අස්සොසුං බො වමෙපය්‍යකා බ්‍රාහ්මණගහපතිකා “සමණො බලු භො ගොතමො සක්‍යපුත්තො සක්‍යකුලා පබ්බජ්ඨො අබ්බෙසු වාරිකං වරමානො මහතා භික්ඛුසබ්බෙසන සද්ධිං පඤ්චමනෙනති භික්ඛුසනෙහි වමපං අනුප්පතො, වමපායං විහරති ගගගරාය පොකබරණියා තීරෙ. තං බො පන භවන්නං ගොතමං එවං කල්‍යාණො කීන්තිසද්දො අබ්බුග්ගතො: “ඉතිපි සො භගවා අරතං සමමාසමිබ්බද්ධො විජ්ජාවරණසමපතො සුගතො ලොකවිදු අනුත්තරො පුරිසදමමසාරථි සත්ථා දෙවමනුස්සානං බ්‍රද්ධො භගවා’ති. සො ඉමං ලොකං සදෙවකං සමාරකං සබ්‍රහ්මකං සස්සමණබ්‍රාහ්මණිං පජං සදෙවමනුස්සං සයං අභිඤ්ඤා සච්ඡිකත්වා පට්ඨෙති. සො ධම්මං දෙසෙති ආදීකල්‍යාණං මජ්ඣකල්‍යාණං පරියොසානකල්‍යාණං සාත්ථං සබ්‍යඤ්චනං කෙවලපරිපුණ්ණං පරිසුද්ධං බ්‍රහ්මචරීයං පකාසෙති. සාධු බො පන නථාරුපානං අරහතං දස්සනං භොති”ති.

3. අථ බො වමෙපය්‍යකා බ්‍රාහ්මණගහපතිකා වමපාය නිකඛමිත්වා සබ්බසබ්බි ගණිභුතා යෙන ගගගරා පොකබරණී තෙනුපසබ්බමනති.

4. තෙන බො පන සමයෙන සෞණදණ්ඩා බ්‍රාහ්මණො උපරිපාසාදෙ දිවාපෙසය්‍යං උපගතො භොති. අදදසා බො සෞණදණ්ඩා බ්‍රාහ්මණො වමෙපය්‍යකෙ බ්‍රාහ්මණගහපතිකෙ වමපාය නිකඛමිත්වා සබ්බසබ්බි ගණිභුතෙ යෙන ගගගරා පොකබරණී තෙනුපසබ්බමනෙන. දිස්වා බන්තං ආමනොසි: “කීන්තු බො භො බතෙන වමෙපය්‍යකා බ්‍රාහ්මණගහපතිකා වමපාය නිකඛමිත්වා සබ්බසබ්බි ගණිභුතා යෙන ගගගරා පොකබරණී තෙනු- පසබ්බමනති ?”ති

සෞභූතදණ්ඩ සුත්‍රය

1. මා විසින් මෙසේ අසන ලදී: එක් සමයෙක්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ හිඤ්ඤන් පන්සියක් පමණ වූ මහත් පැවිදිමුළුවක් හා අංග රටෙහි සැරිසරන සේක්, චම්පා නුවරට වැඩි සේක. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ එහි ඒ චම්පා නුවර සම්පයෙහි ගඟීර් පොකුණ තෙර වසන සේක.

එ සමයෙහි සෞභූතදණ්ඩ බමුණු තෙමේ බහුජනාකීණී වූ, හණ දඬු දිය සුලභ වූ, බොහෝ ධන ධාන්‍ය ඇති, රජුහුගෙන් ලත් නින්දනම වූ (රාජසචරුපයෙන් පරිභොග කට යුතු වූ), මනඛ රටට අඛිපති සේනිය බම්බසාර රජු විසින් දුන් රාජදායාදාය වූ, ශ්‍රේෂ්ඨ න්‍යාගය වූ චම්පා නුවර වෙසෙයි.

2. චම්පා නුවර වැසි බමුණුගැහැවියෝ (රටෙහි පැතිර පැවැති) මතු දැක්වෙන කථාව ඇසූහ: “හවන්ති, ශාක්‍යපුත්‍ර වූ, ශාක්‍යකුලයෙන් නික්මැ පැවිදි වූ, ශ්‍රමණ ගෞතම තෙමේ වූ කලී හිඤ්ඤන් පන්සියක් පමණ වූ මහපැවිදිමුළුවක් හා අඟුරටැ සැරි සරනුයේ, චම්පාවට පැමිණියේ, එය අසලැ ගඟීරා පොකුණ තෙර වෙසෙයි. ඒ හතවත් තෙමේ මේ මේ කරුණින් අර්භන් ය, සමයක්සලුඳුඬු ය, විද්‍යාවරණසම්පන්න ය, සුගත ය, ලොකවිත් ය, නිරුත්තර පුරුෂදම්‍යසාරථී ය, දෙව්මිනිසුනට ශාස්තෘ ය, බුද්ධි ය, හගවන් ය. හේ දෙවියන් සහිත මරුන් සහිත බමුන් සහිත මේ ලොව, මහණබමුණන් සහිත දෙව් මිනිසුන් සහිත මේ සත්‍යවර්ගීයා, නමා ම සිය විශිෂ්ට නුවණින් දැන පසක් කොට ලොවට දන්වයි. ආදිකල්‍යාණ මධ්‍යකල්‍යාණ පර්යවසානකල්‍යාණ වූ (සනිෂ්ඨානාදී) මනා අර්ථ ඇති, මනා (සම්පුණ්ණ) ව්‍යාප්ත ඇති, සමාකාර පරිපුණ්ණ, පිරිසිදු දහමක් දෙසයි. එසේ දෙසනුයේ ද, සියලු සසුන්බඹසර පවසයි. එබඳු රහතුන් දැක්ම වූ කලී හිත වැඩ නෙතැ දෙන්තෙකැ ිසි ඒ හවද් ගෞතමයන් වහන්සේ පිලිබද මෙසේ උතුම් වූ කිරිත්තිශබ්දයක් උස් වැ නැංගේ ය” යනු යි.

3. ඉක්බිති චම්පාපුර වැසි බමුණෝත් ගැහැවියෝත් චම්පායෙන් නික්මැ බොහෝ බොහෝ වැ රැස් වූවෝ, එකී එකී පැත්තෙහි මුළු මුළු වැ නුවරින් පිටතැ දී මහ මුළුවෙක් වැ එකතු වූවෝ, ගඟීරා පොකුණ අතට යෙහි.

4. එ සමයෙහි සෞභූතදණ්ඩ බමුණු තෙමේ තමා පහයා උඩු මහලෙහි දවසහනට පැමිණියේ වෙයි. හේ (කවලියෙන් බලනුයේ) චම්පායෙන් නික්මැ බොහෝ බොහෝ වී රැස් වැ, එක් එක් පසැ මුළු මුළු වැ, නුවරින් පිටතැ දී මහ මුළුවෙක් වැ එකතු වැ ගඟීරා පොකුණ අතට යන චම්පාවාසී බමුණන් ද ගැහැවියන් ද දැක්කේ ය. දැක ඝෂ්ඨතාහු බණවා “හවන් ඝෂ්ඨතාව, කවර හෙයින් චම්පාවාසී බමුණෝත් ගැහැවියෝත් චම්පායෙන් නික්මැ බොහෝ බොහෝ වී රැස් වැ එකී එකී පසැ මුළු මුළු වැ නුවරින් පිටතැ දී මහ මුළුවෙක් වැ එකතු වැ ගඟීරා පොකුණ කරා යෙක් දැ?”යි විචාලේ ය.

“අප්පි බො හො සමණො ගොතමො සක්ඛ්‍යපුත්තො සක්ඛ්‍යකුලා පබ්බජිතො අබ්බෙගසු වාරිකං වරමානො මහතා භීතබ්බසබ්බෙහන සද්ධිං පඤ්චමනෙන භීතබ්බසතෙහි වමපං අනුපපනෙනා වමපායං විහරති ගගගරය පොකබරණ්ඨියා තීරෙ. තං බො පන භවන්තං ගොතමං එවං කල්‍යාණො කිත්තිසද්දො අබ්බුග්ගතො: ‘ඉතිපී සො භගවා අරහං සමමාසලීබුද්ධො විජ්ජාවරණ-සමපනෙනා සුගතො ලොකවිදු අනුත්තරෙ පුරිසදම්මසාරපී සන්ඨා දෙවමනුස්සාතං බුද්ධො භගවා’ති. තමෙන භවන්තං ගොතමං දස්සනාය උපසඛකමන්ති”ති.

5. තෙන හි හො බතෙන යෙන වමෙපය්‍යකා බ්‍රාහ්මණගහපතිකා තෙනුපසඛකමි. උපසඛකමිත්වා වමෙපය්‍යකෙ බ්‍රාහ්මණගහපතිකෙ එවං වදෙහි: “සොණදණෙධා හො බ්‍රාහ්මණො එවමාහ: ‘ආගමෙනතු කීර භවනෙනා සොණදණෙධා’පී බ්‍රාහ්මණො සමණං ගොතමං දස්සනාය උපසඛක-මිස්සති”ති.

‘එවං හො’ති බො සො බතො සොණදණෙධස්ස බ්‍රාහ්මණස්ස පටිස්සුත්වා යෙන වමෙපය්‍යකා බ්‍රාහ්මණගහපතිකා තෙනුපසඛකමි. උපසඛකමිත්වා වමෙපය්‍යකෙ බ්‍රාහ්මණගහපතිකෙ එතදවොච:”සොණදණෙධා හො බ්‍රාහ්මණො එමාහ: “ආගමෙනතු කීර භවනෙනා. සොණදණෙධා’පී බ්‍රාහ්මණො සමණං ගොතමං දස්සනාය උපසඛකමිස්සති”ති.

6. තෙන බො පන සමයෙන නානාවෙරජ්ජකාතං බ්‍රාහ්මණානං පඤ්චමනනාති බ්‍රාහ්මණසතාති වමපායං පටිච්චසනාති කෙනවීදෙව කරණියෙන. අසෙසාසුං බො තෙ බ්‍රාහ්මණො: ‘සොණදණෙධා කීර බ්‍රාහ්මණො සමණං ගොතමං දස්සනාය උපසඛකමිස්සති’ති. අඨ බො තෙ බ්‍රාහ්මණො යෙන සොණදණෙධා බ්‍රාහ්මණො තෙනුපසඛකමිංසු. උපසඛකමිත්වා සොණදණෙධං බ්‍රාහ්මණං එතදවොචු: ‘සච්චං කීර භවං සොණදණෙධා සමණං ගොතමං දස්සනාය උපසඛකමිස්සති’ ?”ති

“එවං බො මෙ හො හොති අහමපී සමණං ගොතමං දස්සනාය උපසඛකමිස්සාමි”ති.

7. “මා භවං සොණදණෙධා සමණං ගොතමං දස්සනාය උපසඛකමි. න අරහති භවං සොණදණෙධා සමණං ගොතමං දස්සනාය උපසඛකමිතුං. සවෙ භවං සොණදණෙධා සමණං ගොතමං දස්සනාය උපසඛකමිස්සති, හොතො සොණදණෙධස්ස යසො නාඨිස්සති සමණස්ස ගොතමස්ස යසො අභිච්චිස්සති. යමපී හොතො සොණදණෙධස්ස යසො නාඨිස්සති සමණස්ස ගොතමස්ස යසො අභිච්චිස්සති, ඉමිනා පබ්බෙගන න අරහති භවං සොණ-දණෙධා සමණං ගොතමං දස්සනාය උපසඛකමිතුං. සමණො තෙව ගොතමො අරහති භවන්තං සොණදණෙධං දස්සනාය උපසඛකමිතුං.

“හවන, කාරණයෙක් ඇත: ශාක්‍යපුත්‍ර වූ, ශාක්‍යකුලයෙන් නික්මු පැවැදී වූ ශ්‍රමණ ගෞතම තෙමේ අංග රටු සැරි සරනුයේ, භික්ෂුන් පන් සියක් පමණ වූ මහත් මහණමුළුවක් හා වම්පාවට පැමිණියේ, වම්පා පුර සම්පයේ වූ ගඟීරා නම් පොකුණ අද්දර වෙසෙයි. ‘ඒ හගවත් තෙමේ මේ මේ කරුණින් අර්භන් ය, සමාස්සමුද්ධා ය, විද්ධවරණ සම්පන්න ය, සුන්‍ය ය, ලොකවින් ය, නිරුත්තර පුරුෂදමාසාරවී ය, දෙවිමිනිසුනට ශාස්තෘ ය, බුද්ධා ය, හගවත් යැ යි මෙසේ ඒ හටද් ගෞතමයා පිළිබඳ හඳු වූ ගුණසංඝාතයෙක් උස් වැ නැංගේ ය. මොහු ඒ හටද්ගෞතමයා දක්නා පිණිස එහි යෙන්” යැ යි ඝණ්ඨා තෙමේ කී ය.

5. “හවත් ඝණ්ඨාව, එසේ වී නම්, ඒ වම්පාවාසී බමුණු ගැහැවියන් වෙත එළැඹ ඔවුනට “හවන්හු (මොහොතක්) බලා පොරොන්දු වෙත්වා. සොණදණබි බමුණාත් ශ්‍රමණ ගෞතමයන් දක්නට එහි යන්නේයැ’ යි සැල කරව” යි කී ය. ‘එසේ ය හවතැ’ යි කියා ඝණ්ඨා තෙමේ සොණදණබි බමුණාට පිළිවදන් දී, වම්පාවාසී ඒ බමුණු ගැහැවියන් කරා එළැඹ “හවන්හි, හවන්හු බලා පොරොන්දු වෙත් වා. සොණදණබි බමුණු ද ශ්‍රමණ ගෞතමයා දක්නට එහි යන්නේ” යැ යි දැන්වී ය.

6. එ සමයෙහි චනාහි නොයෙක් විදෙසින් පැමිණි පන්සියක් පමණ බමුණෝ කිසි කටයුත්තක් පිණිස වම්පා නුවර වෙසෙත්. ඒ බමුණෝ ‘සොණදණබි බමුණා මහණ ගොයුම්හු දක්නට යෙන් ලු’ යි ඇසූහ. ඉක්බිති ඔහු සොණදණබි බමුණා කරා ගියහ. ගොස් “හවන් සොණදණබි තෙමේ මහණ ගොයුමන් දක්නට යන්නේ ල යනු සැබෑ දෑ ?” යි විචාලහ.

“හවන්හි, (සැබෑ ය) ‘මමත් මහණ ගොයුමන් දක්නට යන්නෙමි’ යි මට මෙසේ සිතෙක් මේ” යැ යි සොණදණබි තෙමේ කී ය.

7. එ බස් අසා ඔහු කියන්නේ, “හවන් සොණදණබි තෙමේ මහණ ගොයුමන් දක්නට නො යේ වා. හවන් සොණදණබි තෙමේ මහණ ගොයුමන් දක්නට නො නිසි වේ. ඉදින් හවන් සොණදණබි තෙමේ මහණ ගොයුමන් දක්නට යන්නේ නම්, හවන් සොණදණබියාගේ යශස් පිරිහෙන්නේ ය, මහණ ගොයුමන්ගේ යශස් වැඩෙන්නේ ය. ‘හවන් සොණදණබියාගේ යශස් පිරිහෙන්නේ ය, මහණ ගොයුමන්ගේ යශස් වැඩෙන්නේ ය, යන යමෙක් ඇද්ද මේ කරුණින් හවන් සොණදණබි තෙමේ මහණ ගොයුම්හු දක්නා පිණිස එහි යන්නට නො නිසි ය. මහණ ගොයුමාණන් ම හවන් සොණදණබියන් දැකින්නට එහු කිසි ය.

හවං හි සොණදණ්ඩො උභතො පුජාතො මානිතො ච පිතිතො ච, සංසුද්ධිගහණිකො යාව සත්තමා පිතාමහසුගා, අකඛිතො අනුපකකුට්ඨො ජාතිවාදෙන.

යමපි හවං සොණදණ්ඩො උභතො පුජාතො මානිතො ච පිතිතො ච, සංසුද්ධිගහණිකො යාව සත්තමා පිතාමහසුගා, අකඛිතො අනුපකකුට්ඨො ජාතිවාදෙන. ඉමිනා පඬෙගත න අරහති හවං සොණදණ්ඩො සමණං ගොතමං දසසනාය උපසඬකමිහුං. සමණො කෙච ගොතමො අරහති හවන්තං සොණදණ්ඩං දසසනාය උපසඬකමිහුං.

හවං හි සොණදණ්ඩො අසේඛා මහද්ධිනො මහාභොගො-පෙ-.

හවං හි සොණදණ්ඩො අජ්ඣායතො මන්තධරො නිණණං වෙදුනං පාරග සතිසණ්ඩුකෙට්ඨනානං සාකඛිරපභෙදුනං ඉතිහාසපඤ්චමානං, පදකො, වෙය්‍යාකරණො, ලොකායතමහාපුරිසලකිණේසු අනවයො-පෙ-.

හවං හි සොණදණ්ඩො අතීරුපො දසසනියො පාසාදිකො පරමාය වණණපොකඛිරතාය සමන්තාගතො බ්‍රහමචණ්ණේ බ්‍රහමචචමසී, අකච්ඡුදු-වකාසො දසසනාය-පෙ-.

හවං හි සොණදණ්ඩො සීලවා වුද්ධිසීලී වුද්ධිසීලෙන සමන්තාගතො-පෙ-.
හවං හි සොණදණ්ඩො කල්‍යාණවාචො කල්‍යාණවාකඛරණො, පොරියා වාචාය සමන්තාගතො විසුට්ඨාය අනෙලලාය අත්ඝ්ඤාපනියා-පෙ-.

හවං හි සොණදණ්ඩො බහුන්තං ආවරියපාවරියො, නිණි මාණ-වකසකාති මනෙත වාචෙති. බහු ඛො පන නානාදීසා නානාජනපද මාණවකා ආගච්ඡන්ති භොතො සොණදණ්ඩස්ස සන්තිකෙ මන්තඝීකා මනෙත අබිසීතුකාමා-පෙ-.

හවං හි සොණදණ්ඩො ජිණේණා වුද්ධො මහලලකො අද්ධිගතො වයො අනුප්පතො. සමණො ගොතමො නරුණො චෙච නරුණපබ්බජිතො ව-පෙ-.

හවං හි සොණදණ්ඩො රඤ්ඤා මාගධස්ස සෙතියස්ස බිමබ්බිසාරස්ස සකකතො ගරුකතො මානිතො පුජිතො අපචිතො-පෙ-.

හවං හි සොණදණ්ඩො බ්‍රාහමිණස්ස පොකඛිරසාතිස්ස සකකතො ගරුකතො මානිතො පුජිතො අපචිතො-පෙ-.

‘හවන් සොණදණ්ඩ තෙමේ මවුපසින් ද පියපසින් ද යන දෙපසින් ම ා අභිජාත ය. සන්වන මිමුතු යුවල තෙක් පිරිසිදු මවුකුස ඇත්තේ ය. ජාතිවාදයෙන් (කුල පිලිබද කෙප්ලෙන්) නොගෙලන ලද්දේ ය. නො ගරහන ලද්දේ ය.

හවන් සොණදණ්ඩ තෙමේ මවුපසින් ද පියපසින් ද යන දෙපසින් ම ා අභිජාත ය. සන්වන මිමුතු යුවල තෙක් පිරිසිදු මවුකුස ඇත්තේ ය, ‘ජාතිවාදයෙන් ඉවත නො ගෙලන ලද්දේ ය, නො ගරහන ලද්දේ ය, යන යමෙක් ඇද්ද, මේ කරුණෙනුත් හවන් සොණදණ්ඩ තෙමේ මහණ ගොයුම්මු දක්නට යනු නො වටී. මහණ ගොයුමන් ම හවන් සොණදණ්ඩයා දක්නට එනු වටී.

තව ද හවන් සොණදණ්ඩ තෙමේ වූ කලී ආසාය ය, මහන් බන ඇත්තේ ය, මහද්නෝග ඇත්තේ ය...

හවන් සොණදණ්ඩ තෙමේ වූ කලී වෙද හදුරන්තෙක. වෙදයන් සිතූ ලා දරන්නෙක. තිසණ්ටු කෙටනශාසනු සහිත, අක්කරප්‍රහෙද (ශික්ෂා හා නිරුක්ති) සහිත, ඉයිහාසය පස්වනු කොටැති ත්‍රිවෙදයන් ගේ පරතෙර පැමිණියෙක, පදපාඨ දන්නෙක. එසින් අත්‍ය සියලු ව්‍යාකරණ විධි ද දන්නෙක. ලොකායත ශාසනයෙහින් මහාපුරුෂලක්ෂණ-ශාසනයෙහින් තිපුණයෙක....හවන් සොණදණ්ඩ තෙමේ වූ කලී විශිෂ්ට රූපශෝභා ඇත්තෙක, දකුම් කටයුතු ය, ප්‍රසාද ඵලවන සුලු ය, උතුම් වණිසෞඤ්ඤීයෙන් සමන්විත ය, උතුම් රන්වන් පැහැත්තෙක, උතුම් ශරීරප්‍රතා ඇත්තෙක. (ආරොහපරිණාහසම්පන්නියෙන් ද අවයවයන්ගේ පරිපුණිතයෙන් ද) සිරුරෙහි දක්මට නොමද වූ අවකාශ ඇත්තෙක...

හවන් සොණදණ්ඩ තෙමේ සිල්වන් ය, වැඩුණු සිල් ඇත්තේ ය, වැඩුණු ගීලයෙන් යුක්ත ය...

හවන් සොණදණ්ඩ තෙමේ කලණ තෙපුල් ඇත්තේ, කලණ මිහිරි බස් කියන්නේ, නියොස් වූ කෙලතොලු නොවූ, කී අරුත අභවනු සමන් සිලිටි බසින් සමන්විත ය...

හවන් සොණදණ්ඩ තෙමේ බොහෝ දෙනාට ආවාසී ද ප්‍රවාසී ද වූයේ, තුන්සියත් මාණවකානට වෙදයන් කියවයි. වෙදයන් ප්‍රයෝජන කොටැති, වෙද හදුරනු කැමැති බොහෝ මාණවකයෝ නන් දෙසින් නන්රටින් හවන් සොණදණ්ඩයා වෙත එත්...

හවන් සොණදණ්ඩ තෙමේ වූ කලී ජරුජීරණ ය, වයොවාඬි ය, මහලු ය, බොහෝ කල් ඉක්මැවූයෙක, පැසිම් වයසට පැමිණියෙක. මහණ ගොයුම් තෙමේ තරුණ ද වේ. තරුණ පැවිද්දෙක් ද වේ...

හවන් සොණදණ්ඩ තෙමේ වූ කලී මගබාධපති සෙතිය බිම්බිසාර රජහු විසින් සත්කාර කරන ලද්දෙක, ගුරුකාර කරන ලද්දෙක, බුහුමන් කරන ලද්දෙක, පුදන ලද්දෙක, යටත් පැවැතුම් දක්වන ලද්දෙක...

හවන් සොණදණ්ඩ තෙමේ වූ කලී පොකුරුසාත් බමුණා විසින් සත්කාර ද ගුරුකාර ද මානිත ද පූජිත ද අපචිත ද වේ...

භවං හි සොණදණෙඛා වමපං අජ්ඣාචසති සන්තද්ධස්සදං සතිණ-
කටෙඨාදකං සධිඤ්ඤං රාජභොගහං රඤ්ඤං මාගධෙන සෙනියෙන
බිලිඛිසාරෙන දින්නං රාජදායං බ්‍රහමදෙය්‍යං.

යමපි භවං සොණදණෙඛා වමපං අජ්ඣාචසති සන්තද්ධස්සදං සතිණ-
කටෙඨාදකං සධිඤ්ඤං රාජභොගහං රඤ්ඤං මාගධෙන සෙනියෙන බිලි-
සාරෙන දින්නං රාජදායං බ්‍රහමදෙය්‍යං, ඉමිනාපඛෙගන න අරහතී භවං
සොණදණෙඛා සමණං ගොතමං දස්සනාය උපසඛකමිතුං. සමණො තෙච
ගොතමො අරහතී භවන්තං සොණදණං දස්සනාය උපසඛකමිතුන්ති.

8. එවං වුත්තෙත සොණදණෙඛා බ්‍රාහමණො හෙ බ්‍රාහමණෙ එතදවොච:
තෙන හි භො මමපි පුණ්‍යඵ, යථා මයමෙච අරහම නං භවන්තං ගොතමං
දස්සනාය උපසඛකමිතුං නතෙච අරහතී සො භවං ගොතමො අමහාකං
දස්සනාය උපසඛකමිතුං. සමණො ඛලු භො ගොතමො උභතො සුජාතො
මානිතො ච පිනිතො ච, සංසුඤ්ඤාණිකො යාච සන්තමා පිනාමහගුගා,
අකඛිතො අනුපකකුටෙඨා ජාතීවාදෙන.

යමපි භො සමණො ගොතමො උභතො සුජාතො මානිතො ච පිනිතො ච,
සංසුඤ්ඤාණිකො යාච සන්තමා පිනාමහගුගා, අකඛිතො අනුපකකුටෙඨා
ජාතීවාදෙන, ඉමිනාපඛෙගන න අරහතී සො භවං ගොතමො අමහාකං
දස්සනාය උපසඛකමිතුං. අථ ඛො මයමෙච අරහම නං භවන්තං ගොතමං
දස්සනාය උපසඛකමිතුං.

සමණො ඛලු භො ගොතමො මහන්තං ඤාතීසඛිං ඔහාය පබ්බජිතො...
සමණො ඛලු භො ගොතමො පහුනං භීරඤ්ඤසුවණණං ඔහාය පබ්බජිතො
භුමිගතඤ්ච වෙහාසට්ඨඤ්ච...

සමණො ඛලු භො ගොතමො දහරො'ච සමානො යුචා සුසු කාල-
කෙසො හදෙන යොබ්බණෙන සමන්තාගතො පඨමෙන වයසා අගාරසමා
අනගාරියං පබ්බජිතො...

සමණො ඛලු භො ගොතමො අකාමකානං මානාපිතුන්තං අස්සුමුඛානං
රුදන්තානං කෙසමස්සුං ඔහාරෙච්චා කාසායානී වජ්ඣානී අච්ඡාදෙචා
අගාරසමා අනගාරියං පබ්බජිතො...

සමණො ඛලු භො ගොතමො අභිරුපො දස්සනීයො පාසාදිකො පරමාය
වණණපොකධරතාය සමන්තාගතො බ්‍රහමචණණී බ්‍රහමචචචසී අකචුදා-
චකාසො දස්සනාය...

සමණො ඛලු භො ගොතමො සීලවා අරියසීලී කුසලසීලී කුසලසීලෙන
සමන්තාගතො...

භවත් සොණදණ්ඩ තෙමේ වූ කලී බහුජනාකීණී, තණ දඹු දිය යන මෙසින් යුක්ත, බොහෝ ධාන්‍ය ඇති, රජුගෙන් ලත් සවකීය පරිභෝග වස්තූ වූ, රජුගේ දායාදය වූ, සෙතිය බිම්බිසාර මහරජුහු දුන් ශ්‍රේණු ත්‍යාගය වූ වම්පානුවරට අභිපතී වූ වෙසෙසි.

භවත් සොණදණ්ඩ තෙමේ බහුජනාකීණී...වම්පානුවරට අභිපතී වූ වෙසේ ය යන යම් කරුණෙක් ඇද්ද, මේ කරුණින් භවත් සොණදණ්ඩ තෙම මහණ ගොයුම්හු දක්නට යනු නොතිසි ය. මහණ ගොයුම් තෙමේ ම භවත් සොණදණ්ඩයා දක්නට එනු සුදුසු යැ'යි කීහ.

8. මෙසේ කී කල්හි සොණදණ්ඩ බමුණු තෙමේ ඒ බමුණනට කියනුයේ, “භවත්ති, එසේ වී තම ඒ භවද්ගොතමයන් අප දක්නට ඊම නොවූ අප ම ඔබ දක්නට යනු සුදුසු බවට මා කීයන බස් ද අසවු: ‘භවත්ති, මහණ ගොයුම්හු වූ කලී මට්ටසින් ද පියපසින් ද යන දෙපසින් මෑ අභිජාතයහ, සත් වන මිමුකු සුවල තෙක් පිරිසිදු මවුකුස ඇත්තෝ ය. ජාතිවාදයෙන් නො හෙලන ලද්දේ ය, නො ගරහන ලද්දේ ය.

‘මහණ ගොයුම්හු මට්ටසින් ද පියපසින් ද යන දෙපසින් ම අභිජාතයහ...නොගරහන ලද්දේ ය’ යන යමෙක් ඇද්ද, මේ කරුණින් ඒ භවද්ගොතමයෝ අප දක්නට එන්නට නො තිස්සහ. වෑළී අපි ම ඔබ දක්නට යනු තිස්සමහ.

භවත්ති, මහණ ගොයුම්හු වූ කලී මහත් නැමුළුව පියා පැවිදි වූවෝ ය...

භවත්ති, මහණ ගොයුම්හු වූ කලී පොළොව යට ද පොළොව මත්තෙහි ද වූ මහත් හිරණසවණ් හැර පියා පැවිදි වූවෝ ය...

භවත්ති, මහණ ගොයුම්හු වූ කලී සොදුරු යොවුනෙන්, (කුන් වයසින්) පළමු වයසින් යුත් වූවෝ ම, තරුණ වූවෝ ම, මනා කළ කෙහෙ ඇති වූ යොවුන් විශේෂි සිරියෝ ම ගිහි ගෙන් නික්මූ පැවිදි බිමට වන්නෝ ය...

භවත්ති, මහණ ගොයුම්හු වූ කලී මට්ටසින් ඔබ පැවිදි වනුවට නොකැමැති වූ කඳුළු පිරුණු මුහුනු ඇති වූ හබ්ද්දී එය නොතකා කෙහෙ රවුළු බා දමා කසා වත් හැද ගිහි ගෙන් නික්මූ පැවිද්දට වන්නෝ ය...

භවත්ති, මහණ ගොයුම්හු වූ කලී විශිෂ්ට රූප සම්පත් ඇත්තෝ ය, දකුම් කටයුතු හ, ප්‍රසාදජනක හ, උතුම් වණ්සෙහඤ්ඨියෙන් සමන්විත හ, බඩහු සේ උතුම් රන් පැහැ ඇත්තෝ ය, උත්තම ශරීරප්‍රභා ඇත්තෝ ය, සිය සිරුරෙහි දැක්මට තොමද වූ අවකාශ ඇත්තෝ ය...

භවත්ති, මහණ ගොයුම්හු වූ කලී සිල්වත් හ, පිරිසිදු සිල් ඇත්තෝ ය, නිදෙස් සිල් ඇත්තෝ ය, නිදෙස් ශීලයෙන් සමන්විත හ...

සමණො ඛලු හො ගොතමො කල්‍යාණවාචො කල්‍යාණවාකකරණො පොරිය, වාචාය සමන්තාගතො විස්සවසාය අනෙලගලාය අත්ඝ්ඝ විඤ්ඤපනියා.-පෙ-

සමණො ඛලු හො ගොතමො බ්‍රහ්මනං ආචරියපාචරියො.-පෙ-

සමණො ඛලු හො ගොතමො ඩිණකාමරගො විගතවාචලො.-පෙ-

සමණො ඛලු හො ගොතමො කමමවාදී කිරියවාදී අපාපපුරෙකකාගෙ බ්‍රහමඤ්ඤය ජජාය.-පෙ-

සමණො ඛලු හො ගොතමො උච්චා කුලා පබ්බජ්ඨො අසමතින්තං-බන්ධියකුලා.-පෙ-

සමණො ඛලු හො ගොතමො අසීඝා කුලා පබ්බජ්ඨො මහඥානා මහාභොගා.-පෙ-

සමණං ඛලු හො ගොතමං තිරෙරට්ඨා තිරෙජනපද, සමපුච්ඡිකුං ආගච්ඡන්ති.-පෙ-

සමණං ඛලු හො ගොතමං අනෙකානි දෙවනාසහස්සානි පාණෙහි සරණං ගතාති.-පෙ-

සමණං ඛලු හො ගොතමං එවං කල්‍යාණො කිත්තිසද්දො අබ්බුග්ගහො ‘ඉතිපි සො නවවා අරතං සමමාසමිබ්බුද්ධො විජ්ජාවරණසමපනො සුගහො ලොකවිදු අනුතතගෙ පුරිසදමමසාරපි සත්ථා දෙවමනුස්සානං බ්‍රුද්ධො නවවා’ති.-පෙ-

සමණො ඛලු හො ගොතමො ආනානිංසමනාපුරිසලකඛණෙහි සමන්තා-ගතො.-පෙ-

සමණො ඛලු හො ගොතමො එහිසාගනවාදී සබ්ලො සමමොදකො අබ්භාකුටිකො උත්තානමුඛො පුබ්බහාසී.-පෙ-

සමණො ඛලු හො ගොතමො චතුන්තං පරිසානං සකකතො ගරුකතො මානිතො පුජිතො අපචිතො.-පෙ-

සමණෙ ඛලු හො ගොතමෙ බ්‍රහ් දෙවා මනුස්සා ව අභිප්පසන්නා.-පෙ-

මහණ ගොසුම්හු වූ කලි කලණ තෙපුල් ඇත්තෝ ය, කලණ මිහිර බස් කියන්නෝ ය, නිදෙස් වූ, කෙලතොලු නොවූ, කී අරුත හඟවනු සමත් සිලිටි බසින් සමන්විතයෝ ය...

හවත්ති, මහණ ගොසුම්හු වූ කලි බොහෝ දෙනාට ආවාසී ද ප්‍රවාසී ද වෙති...

හවත්ති, මහණ ගොසුම්හු වූ කලි පහ වූ කාමරුහ ඇත්තෝ ය, පහ වූ වපල බව ඇත්තෝ ය...

හවත්ති, මහණ ගොසුම්හු වූ කලි කම්මාදි ද ක්‍රියාවාදි ද වෙති. ලොවුතුරු දහම් පුරුසර කොට පවතිති. සැරියුක් මුහුලන් ඇ බවුණු පිරිසට තායක වැ හැසිරෙති (නොහොත් තමනට විරුද්ධ වූ බවුණු පිරිසට පවා අහිතක් නොසිතා හිත සුව ම පකන්නෝ හැසිරෙති)...

හවත්ති, මහණ ගොසුම්හු වූ කලි අමිඳු (පිරිසිඳු) කැක්කුලය වූ උසස් කුලයෙන් නික්මැ පැවිදි වූවෝ ය ..

හවත්ති, මහණ ගොසුම්හු වූ කලි මහත් බන ඇති මහත් හොඟ ඇති සමෘද්ධි කුලයෙන් නික්මැ පැවිදි වූවෝ ය...

හවත්ති, මහණ ගොසුමන් කරු පිට රටින් පිට දනවුයෙන් පැණ පුළුච්ඡන්තට එති...

හවත්ති, නොයෙක් දහස් ගණන් දෙවියෝ මහණ ගොසුමන් දිවිහිමියෙන් සරණ ගියහ...

හවත්ති, 'මේ මේ කරුණින් ඒ හඟවත් තෙමේ අර්භත් ය, සමයක්-සමබුද්ධි ය, විදුඹාරණසම්පන්න ය, සුගත ය, ලොකවිත් ය, නිරුත්තර පුරුෂදමයසාරථි ය, දෙවමිනිසුන්හට ශාස්තෘ ය, බුද්ධි ය, හඟවත් යැ' යි මහණ ගොසුමාණන් පිලිබඳ වැ මෙසේ වූ යහපත් ගුණසොෂයෙන් ඉතා උස් වැ නැංගේ ය...

හවත්ති, මහණ ගොසුම්හු වූ කලි දෙතිස් මහපුරිස්ලකුණුවලින් සමන්විත හ...

හවත්ති, මහණ ගොසුම්හු වූ කලි තමන් වෙත පැමිණෙන්නවුන් 'එන්න, මෙහි ආ සේ මැනවැ'යි කියා පිලිගන්නා සුලු හ, කනට සුව එළවන තෙපුල් බණන්තෝ ය, පිලිසඳරෙහි දක්ෂ හ, බැම නො හකුළුවන්නෝ ය, සුලභ කථා ඇත්තෝ ය, පැමිණියවුනට තුමු පලමුයෙන් කථා කරන සුලු හ..

හවත්ති, මහණ ගොසුම්හු වූ කලි (මහණ මෙහෙණි උවසු උවැසි යන) සිවු පිරිස් විසින් සත්කාර කරන ලදු හ, ගුරුකාර කරන ලදු හ, බුහුමන් කරන ලදු හ, පුදන ලදු හ, යටත් පැවැතුම් දක්වන ලදු හ...

හවත්ති, මහණ ගොසුමන් කෙරෙහි වනාහි බොහෝ දෙවියෝත් මිනිස්සුන් වෙසෙසින් පහන් හ...

සමණො ඛලු හො ගොතමො යසම්මි ගාමෙ වා නිගමෙ වා පටිවසති, න කසම්මි ගාමෙ වා නිගමෙ වා අමනුස්සා මනුස්සො විහෙයෙනති-පෙ-.

සමණො ඛලු හො ගොතමො සඛිසි ගණී ගණාවරියො පුට්ඨිත්ථකරුනං අභගමකධායති-පෙ-.

යථා ඛො පන හො ඵකෙසං සමණබ්බාහමිණානං යථා වා තථා වා යසො සමුද්දාගච්ඡති න හෙවං සමණස්ස ගොතමස්ස යසො සමුද්දාගතො, අථ ඛො අනුතතරුය විජ්ජාවරණසමපදාය සමණස්ස ගොතමස්ස යසො සමුද්දාගතො...

සමණො ඛලු හො ගොතමං රාජා මාගධො සෙතියො බිම්බිසාරො සපුතෙනා සහරියො සපරියො සාමචෙචා පාණෙහි සරණං ගතො-පෙ-.

සමණං ඛලු හො ගොතමං රාජා පසෙනදී කොසලො සපුතෙනා සහරියො සපරියො සාමචෙචා පාණෙහි සරණං ගතො-පෙ-.

සමණං ඛලු හො ගොතමං බ්බාහමිණො පොකඛරසානී සපුතෙනා සහරියො සපරියො සාමචෙචා පාණෙහි සරණං ගතො-පෙ-.

සමණො ඛලු හො ගොතමො රඤ්ඤො මාගධස්ස සෙතියස්ස බිම්බිසාරස්ස සකකතො ගරුකතො මානිතො පූජ්තො අපචිතො -පෙ-.

සමණො ඛලු හො ගොතමො රඤ්ඤො පසෙනදීස්ස කොසලස්ස සකකතො ගරුකතො මානිතො පූජ්තො අපචිතො-පෙ-.

සමණො ඛලු හො ගොතමො බ්බාහමිණස්ස පොකඛරසානීස්ස සකකතො ගරුකතො මානිතො පූජ්තො අපචිතො-පෙ-.

සමණො ඛලු හො ගොතමො වමපං අනුප්පතො වමපායං විතරති ගභගරුය පොකඛරණීයා තීරෙ, යෙ ඛො පන හො කෙචි සමණො වා බ්බාහමිණො වා අමභාකං ගාමකෙඛනතං ආනච්ඡනති, අනිථි හො තෙ භොනති, අනිථි ඛො පනමෙහති සකකාතබ්බො ගරුකාතබ්බො මානෙතබ්බො පූජෙතබ්බො අපචෙතබ්බො, යමපි හො සමණො ගොතමො වමපං අනුප්පතො වමපායං විතරති ගභගරුය පොකඛරණීයා තීරෙ, අනිථිමභාකං සමණො ගොතමො, අනිථි ඛො පනමෙහති සකකාතබ්බො ගරුකාතබ්බො මානෙතබ්බො පූජෙතබ්බො අපචෙතබ්බො, ඉමිනාපමෙහන න අරහති සො භවං ගොතමො අමභාකං ද ස්සනාය උපසඛකමිතුං, අථ ඛො පන මයමෙව අරහාමි තං භවනං ගොතමං ද ස්සනාය උපසඛකමිතුං.

ඵතතකෙ ඛො අහං හො තස්ස හොතො ගොතමස්ස ගුණෙ පරියාපුණාමි, තො ච ඛො සො භවං ගොතමො ඵතතකවණෙණා, අපරිමාණවණෙණා හි සො භවං ගොතමො”ති.

භවත්ති, මහණ ගොසුම්හු තුමු යම් ගමෙක නියමිතමෙක හෝ වෙසෙත් නම්, එ ගමැ හෝ නියමිතමැ හෝ වසන මිනිස්තට යක්කු පීඩා නො කෙරෙත්...

භවත්ති, මහණ ගොසුම්හු වූ කලී මහ සහපිරිස් ඇත්තෝ ය, ගණනායක හ, ගණවාසී හ, වොහෝ තිථිකරයන් අතුරෙහි අග්‍ර හ සි කියනු ලැබෙති...

යම් සේ වනාහි ඇතැම් මහණබමුණන්ගේ යශස අවේලකතා ආදී පිටතට පෙන්වන යම්නම් වුනමාත්‍රයෙකින් වැඩෙනත් මහණ ගොසුමන් ගේ වූ කලී යශස එසේ වැඩුණෙක් නො වේ. වැලි තමන් තුලැ ම වූ නිරුත්තර විද්‍යවරණසම්පන්න වැඩුණේ වෙයි...

භවත්ති, මහණ ගොසුමන් වූ කලී මගධාධිපති සෙනිය බිම්බිසාර රජ තෙමේ දරුවන් හා බිරියන් හා පිරිස් හා ඇමැත්තන් හා සමග. දිවි හිමි කොට සරණ ගියේ ය...

භවත්ති, මහණ ගොසුමන් වූ කලී කොශලාධිපති පසේන්දී රජ තෙමේ දරුවන් හා බිරියන් හා පිරිස් හා ඇමැත්තන් හා සමග දිවි හිමියෙන් සරණ ගියේ ය...

භවත්ති, මහණ ගොසුම්හු වූ කලී පොකුරුසැත් බමුණු තෙමේ දරුවන් හා බිරියන් හා පිරිස් හා ඇමැත්තන් හා සමග දිවිහිමියෙන් සරණ ගියේ ය...

භවත්ති, මහණ ගොසුම්හු වූ කලී මගධාධිපති සෙනිය බිම්බිසර මහරජුහු විසින් සත්කෘත ද ගුරුකෘත ද මානිත ද පූජිත ද අපචිත ද වෙති...

භවත්ති, මහණ ගොසුම්හු වූ කලී කොශලාධිපති පසේන්දී රජුහු විසින් සත්කෘත ද ගුරුකෘත ද අපචිත ද වෙති...

භවත්ති, මහණ ගොසුම්හු වූ කලී පොකුරුසැත් බමුණුහු විසින් සත්කෘත ද ගුරුකෘත ද මානිත ද පූජිත ද අපචිත ද වෙති...

භවත්ති, මහණ ගොසුම්හු වනාහි (දැන්) වම්පාවට පැමිණියෝ වම්පාවට නොදුරු තැනකි වූ ගඟීරා පොකුණ තෙරැ වෙසෙති. භවත්ති, යම් කිසි මහණ කෙනෙක් හෝ බමුණු කෙනෙක් හෝ අපේ ගම්කෙතට එත් නම් උහු අපට අමුත්තෝ වෙත්. අමුත්තෝ වනාහි අප විසින් සන්කාර කල යුත්තෝ ය, ගුරුකාර කල යුත්තෝ ය, බුහුමන් කල යුත්තෝ ය, පිදිසැ යුත්තෝ ය, යටත් පැවැතුම් දැක්වියැ යුත්තෝ ය. යම් හෙයෙකින් මහණ ගොසුම්හු වම්පාවට පැමිණියෝ වම්පාව සමීපයේ ගඟීරා පොකුණ තෙරැ වෙසෙත් ද, එ හෙයින් ඔබ අපේ අමුත්තෝ ය. ඒ අමුත්තෝ වනාහි අප විසින් සන්කාර කටයුතු හ, ගරු කටයුතු හ, බුහුමන් කටයුතු හ, පිදිසැ යුතු හ, යටත් පැවැතුම් දැක්වියැ යුතු හ. මේ කරුණින් ඒ භවද්ගෞතමයන් අප දක්නට එනු නො වටී. වැලි අපි ම ඔබ දක්නට යැ යුතු වමු.

භවත්ති, ඒ භවද්ගෞතමයන් පිලිබද වූ මෙ පමණක් ගුණ මම දැනිමි. එතෙත් ඒ භවත් ගෞතමයෝ නම් මෙ පමණක් ම ගුණ ඇත්තෝ නො වෙති. වැලි දු ඔබ පමණ කට නොහැකි ගුණ ඇත්තෝ ය''යනු සි.

9. එවං චුතො තෙ බ්‍රාහ්මණො සොණදණං බ්‍රාහ්මණං එතදවොචුං: ‘යථා බො හචං සොණදණො සමණස්ස ගොතමො චණණ භාසති ඉතො චෙ’පි සො හචං ගොතමො යොජනසතෙ චිතරතී, අලමෙව සද්ධෙත කුලජුතනන දස්සනාය උපසඛකමිතුං අපි පුටොසෙත¹. තෙන හි හො සබ්බෙව මයං සමණං ගොතමං දස්සනාය උපසඛකමිස්සාමා”ති.

අථ බො සොණදණො බ්‍රාහ්මණො මහතා බ්‍රාහ්මණගණෙන සද්ධිං යෙන ගහගරු පෙකඛරණී තෙනුපසඛකමි.

10. අථ බො සොණදණසිස්ස බ්‍රාහ්මණස්ස තිරොචනසණ්ඛගතස්ස එවං චෙනසො පරිචිතකෙකා උදපාදී: ”අහඤ්චච බො පන සමණො ගොතමං පඤ්ඤාං පුච්චේය්‍යං, තනු චෙ මං සමණො ගොතමො එවං චදෙය්‍ය: ‘න බො එස බ්‍රාහ්මණ පඤ්ඤා එවං පුච්චිතබ්බො, එවං නාමෙස බ්‍රාහ්මණ පඤ්ඤා පුච්චිතබ්බො’ති. තෙන මං අයං පරිසා පරිභවෙය්‍ය: ‘බාලො සොණදණො බ්‍රාහ්මණො අබ්‍යතො, තාසකකී සමණං ගොතමං යොනිසො පඤ්ඤාං පුච්චිතුන්ති’. යං බො පනායං පරිසා පරිභවෙය්‍ය, යසො’පි තස්ස භායෙථ, යස්ස බො පන යසො භායෙථ භොගා’පි තස්ස භායෙය්‍යං. යසොලද්ධා බො පනමහාකං භොගා. මඤ්චච බො පන සමණො ගොතමො පඤ්ඤාං පුච්චේය්‍ය, තස්ස වාහං පඤ්ඤාස්ස වෙය්‍යාකරණෙන චිත්තං න ආරුධෙය්‍යං, තනු චෙ මං සමණො ගොතමො එවං චදෙය්‍ය: ‘න බො එස බ්‍රාහ්මණ පඤ්ඤා එවං ව්‍යාකාතබ්බො, එවං නාමෙස බ්‍රාහ්මණ පඤ්ඤා ව්‍යාකාතබ්බො’ති, තෙන මං අයං පරිසා පරිභවෙය්‍ය: ‘බාලො සොණදණො බ්‍රාහ්මණො, අබ්‍යතො තාසකකී සමණස්ස ගොතමස්ස පඤ්ඤාස්ස වෙය්‍යාකරණෙන චිත්තං ආරුධෙතුන්ති. යං බො පනායං පරිසා පරිභවෙය්‍ය, යසො’පි තස්ස භායෙථ, යස්ස බො පන යසො භායෙථ භොගා’පි තස්ස භායෙය්‍යං. යසොලද්ධා බො පනමහාකං භොගා. අහං චෙව බො පන එවං සමීපගතො සමානො අදීසවා’ව සමණං ගොතමං නිවතොය්‍යං, තෙන මං අයං පරිසා පරිභවෙය්‍ය: ‘බාලො සොණදණො බ්‍රාහ්මණො අබ්‍යතො මානථද්ධො භීතො ච. නො චිසති සමණං ගොතමං දස්සනාය උපසඛකමිතුං. කථං භී නාම සමීපගතො සමානො අදීසවා සමණං ගොතමං නිවතනිස්සති?’ ති. යං බො පනායං පරිසා පරිභවෙය්‍ය යසො’පි තස්ස භායෙථ, යස්ස බො පන යසො භායෙථ, භොගා’පි තස්ස භායෙය්‍යං. යසොලද්ධා බො පනමහාකං භොගා”ති.

11. අථ බො සොණදණො බ්‍රාහ්මණො යෙන හගවා තෙනුපසඛකමි. උපසඛකමිත්වා හගවතා සද්ධිං සමමොදී. සමමොදනීයං කථං සාරණීයං චිතිසාරෙත්වා එකමන්තං නිසීදී. චමෙපය්‍යකාපි බො බ්‍රාහ්මණගහපතිකා අපෙකචෙව හගවන්තං අභිවාදෙත්වා එකමන්තං නිසීදීංසු. අපෙකචෙව හගවතා සද්ධිං සමමොදීංසු. සමමොදනීයං කථං සාරණීයං චිතිසාරෙත්වා එකමන්තං නිසීදීංසු. අපෙකචෙව යෙන හගවා තෙනඤ්ජලිං පනාමෙත්වා එකමන්තං නිසීදීංසු. අපෙකචෙව නාමගොභතං සාවෙත්වා එකමන්තං නිසීදීංසු. අපෙකචෙව තුණ්භිභුතා එකමන්තං නිසීදීංසු.

1. පුටංසෙනාන’පි පායො කෙසුචි පොඤ්ඤෙසු.

9. මෙසේ කී කල්හි ඒ බමුණෝ සොණදණ්ඩ බමුණා බණවා, “හවන් සොණදණ්ඩ ය, හවන් සොණදණ්ඩයා මහණ ගොයුමන්ගේ ගුණ කියන සැටියෙන් ඒ හවද් ගෙනාමයන් මෙසින් යොදන සියක් දුර වසරන්, සැදුනැති කුලපුතුනු පිසින් පාඨෙය (මග විසදමි) ගෙන ද ඔබ දක්නට එළැඹෙනු වටිම ය එ බැවින් හවන්ති, අපි සියල්ලෝ ම ඒ මහණ ගොයුමන් දක්නට යන්නමු”යි කීහ.

ඉක්බිති සොණදණ්ඩ බමුණු තෙමෙ මහත් බමුණු ගණයා හා ගඟීර පොකුණ අතට ගියේ ය

10 එ කල්හි වනාහි වනලැහැබතුලුට පිවිසි සොණදණ්ඩ බමුණාට මෙසේ විගතසංකල්පනාවෙක් පහල විය:

“ඉදින් මම මහණ ගොයුමන් අතින් ප්‍රශ්නයක් විචාරන්නෙමි නමි, (එවිට) ‘බමුණ, මේ පැණය මෙසේ නොවිචාල නො යැයි මහණ ගොයුමනු මට කියන්නෝ නමි, එසින් මේ පිරිස ‘සොණදණ්ඩයා අනුවණ ය, නොවියන් ය, මහණ ගොයුමන් අතින් නුවණින් පැණ විචාරන්නට නො හැකි වියැ’යි මා නිගන්වාහ. මේ පිරිස යමකු නිගන්වානු නමි, ඔහුගේ යශස් ද පිරිහෙන්නේ ය. යමක්නුගේ යශස් පිරිහෙන්නේ නමි, ඔහුගේ භොග සමපත් ද පිරිහෙන්නේ ය. අපේ භොගයෝ වනාහි යශස් හෙතුවෙන් ලැබුණෝ ය. තව ද මහණ ගොයුමනු මා අතින් පැණ විචාරන්නෝ නමි, ඒ පැණ විසැදීමෙන් මම ඔවුන්ගේ සිත් තො ගත්තෙමි නමි, එහි දී මහණ ගොයුමනු ‘බමුණ, මේ පැණය මෙසේ විසදියැ යුතු නො වේ. බමුණ, මෙය විසැදියැ යුත්තේ මෙසේ ම යැ’යි මට කියන්නෝ නමි, එසින් මේ පිරිස මට ‘සොණදණ්ඩ බමුණා අනුවණ ය, නොවියන් ය, පැණ විසැදීමෙන් මහණ ගොයුමන්ගේ සිත ගන්නට නො හැකි වී ය සි නිතා කරන්නාහ මේ පිරිස යමක්නට නිතා කරන්නාහු නමි, ඔහු යශස් ද පිරිහෙන්නේ ය. යමකු ගේ යශස පිරිහෙන්නේ නමි, ඔහු ගේ භොග ද පිරිහෙන්නේ ය. අපේ භොගසම්පත් වනාහි යශස් හෙතුවෙන් ලැබුණු දෑ ය. මමන් මෙසේ ලඟට පැමිණියෙමි ම මහණ ගොයුමන් නොදැක පෙරලා යන්නෙමි නමි, එසින් මේ පිරිස ‘සොණදණ්ඩ බමුණා අනුවණ ය, නොවියන් ය, දැඩි මත් ඇත්තේ ය, බිය ගත්තේ ද වේ, මහණ ගොයුමන් දකිනු පිණිස එළැඹෙන්නට නො හැකි විය. මෙසේ ලඟට පැමිණියේ ම මහණ ගොයුමන් නොදැක කෙසේ නමි පෙරලා යැ හැකි වන්නේ දෑ?’යි මට පරිභව කරන්නාහ. මේ පිරිස යමකුට පරිභව කරන්නාහු නමි ඔහු ගේ යශස ද පිරිහෙන්නේ ය. යමකුගේ යශස පිරිහෙන්නේ නමි, ඔහුගේ භොගයෝ ද පිරිහෙන්නාහ. අපේ භොගයෝ යශස්හෙතුවෙන් ලද්දේ ය. (එ බැවිනි)”යනු සි.

11. ඉක්බිද සොණදණ්ඩ බමුණා භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කරා එළැඹියේ ය. එළැඹි, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ හා පිලිසදර කතා කෙළේ ය. සිතැ රැදවිය යුතු වූ පිලිසදර කතා අවසන් කොට පසෙක ඉදගන්තේ ය. එමපානගරවාසී බමුණෝත් ඇඟවියෝත් කෙනෙක් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ආදරයෙන් වැද පසෙක ඉදගන්හ. කෙනෙක් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ හා පිලිසදර කතා කලහ. සිතැ රැදවියැ යුතු පිලිසදර කොට තිමවා පසෙක හිදගන්හ. කෙනෙක් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ දෙසට ඇදිලී නමා වැද පසෙක ඉදගන්හ. කෙනෙක් නමි ගොත් අස්වා පසෙක ඉදගන්හ. කෙනෙක් නිතසි වැ පසෙක ඉදගන්හ.

12. නුච්චි සුදං සොණදණ්ඩො බ්‍රාහ්මණො එතදෙව බහුලමනුච්චි-
 කෙකන්තො නිසීන්තො හොති: “අහං වෙච ඛො පන සමණං ගොතමං
 පඤ්ඤං පුච්චෙය්‍යං නුච්චි වෙ මං සමණො ගොතමො එවං වදෙය්‍ය ‘න
 ඛො එස බ්‍රාහ්මණ පඤ්ඤා පුච්චිතබ්බො’ති, තෙන මං අයං පරිසා
 පරිභවෙය්‍ය ‘බාලො සොණදණ්ඩො බ්‍රාහ්මණො අබ්‍යන්තො, නාසකඛි
 සමණං ගොතමං යොනිසො පඤ්ඤං පුච්චිතුන්ති’ යං ඛො පනායං පරිසා
 පරිභවෙය්‍ය යසො’පි තස්ස භායෙථ. යස්ස ඛො පන යසො භායෙථ
 භොගාපි තස්ස භායෙය්‍යං. යසොලද්ධා ඛො පනමහාකං නොගා. මඤ්ඤව
 ඛො පන සමණො ගොතමො පඤ්ඤං පුච්චෙය්‍ය, තස්ස වාහං පඤ්ඤස්ස
 වෙය්‍යාකරණෙන චිත්තං න ආරාධෙය්‍යං, නුච්චි වෙ මං සමණො ගොතමො
 එවං වදෙය්‍ය ‘න ඛො එස බ්‍රාහ්මණ, පඤ්ඤා එවං ව්‍යාකාතබ්බො, එවං
 නාමෙස බ්‍රාහ්මණ පඤ්ඤා ව්‍යාකාතබ්බො’ති, තෙන මං අයං පරිසා
 පරිභවෙය්‍ය: ‘බාලො සොණදණ්ඩො බ්‍රාහ්මණො අබ්‍යන්තො, නාසකඛි
 සමණස්ස ගොතමස්ස පඤ්ඤස්ස වෙය්‍යාකරණෙන චිත්තං ආරාධෙතුන්ති.’
 යං ඛො පනායං පරිසා පරිභවෙය්‍ය යසො’පි තස්ස භායෙථ. යස්ස ඛො
 පන යසො භායෙථ භොගාපි තස්ස භායෙය්‍යං. යසොලද්ධා ඛො පනමහාකං
 නොගා. අහො වත මං සමණො ගොතමො සකෙ ආචරියකෙ තෙවිජ්ජකෙ
 පඤ්ඤං - පුච්චෙය්‍ය. අද්ධාවතස්සාහං චිත්තං ආරාධෙය්‍යං පඤ්ඤස්ස
 වෙය්‍යාකරණෙනා’ති.

13. අථ ඛො භගවතො සොණදණ්ඩස්ස බ්‍රාහ්මණස්ස වෙතසා වෙතො-
 පරිචිතකකමඤ්ඤය එතදනොසී: “චිතඤ්ඤති ඛො අයං සොණදණ්ඩො
 බ්‍රාහ්මණො සකෙන චිත්තෙන. යනුන්තාහං සොණදණ්ඩං බ්‍රාහ්මණං සකෙ
 ආචරියකෙ තෙවිජ්ජකෙ පඤ්ඤං පුච්චෙය්‍යන්ති.”

අථ ඛො භගවා සොණදණ්ඩං බ්‍රාහ්මණං එතදවොච: “කතීති පන
 බ්‍රාහ්මණ අබ්‍යන්ති සමන්තාගතං බ්‍රාහ්මණො බ්‍රාහ්මණං පඤ්ඤපෙනති බ්‍රාහ්ම-
 ණො’සමීති ච වදමානො සමමා වදෙය්‍ය න ච පන මුසාවාදං ආපජේය්‍යා ?”ති

14. අථ ඛො සොණදණ්ඩස්ස බ්‍රාහ්මණස්ස එතදනොසී: යං වත
 නො අහොසී ඉච්චිතං, යං ආකඛිඛිතං, යං අභිප්පෙතං, යං අභිපච්චිතං ‘අහො
 වත මං සමණො ගොතමො සකෙ ආචරියකෙ තෙවිජ්ජකෙ පඤ්ඤං
 පුච්චෙය්‍ය, අද්ධා වතස්සාහං චිත්තං ආරාධෙය්‍යං පඤ්ඤස්ස වෙය්‍යාකර-
 ණෙනා’ති, නුච්චි මං සමණො ගොතමො සකෙ ආචරියකෙ තෙවිජ්ජකෙ
 පඤ්ඤං පුච්චිති. අද්ධා වතස්සාහං චිත්තං ආරාධෙය්‍යාමි පඤ්ඤස්ස
 වෙය්‍යාකරණෙනා’ති.

15. අථ ඛො සොණදණ්ඩො බ්‍රාහ්මණො අබ්‍රහ්මනාමෙධා කායං
 අනුච්චිලොකෙධා පරිසං භගවන්තං එතදවොච: “පඤ්චති හො ගොතම
 අබ්‍යන්ති සමන්තාගතං බ්‍රාහ්මණො බ්‍රාහ්මණං පඤ්ඤපෙනති ‘බ්‍රාහ්මණො’සමීති
 ච වදමානො සමමා වදෙය්‍ය න ච පන මුසාවාදං ආපජේය්‍ය. කතමෙති
 පඤ්චති ? ඉධ නො ගොතම බ්‍රාහ්මණො උභන්තො සුජානො හොති මානිතො ච
 පිතිතො ච, සංසුද්ධිගහණිකො යාව සත්තමා පිතාමහසුගා, අකඛිතො
 අනුපකඤ්චෙයා ජාතිවාදෙන. අජ්ඣායකො හොති මන්තධරො තිණණං
 වෙදනං පාරගු සතිසංඤ්ඤෙතෙටුභානං සාකඛිතප්පහෙද්දනං ඉතිහාසපඤ්චමානං,
 පදකො වෙය්‍යාකරණො ලොකායතමහාපුරිසීලකඩ්ඛණෙසු අනචයො:

12. එහි ද සොණදණ්ඩ තෙමේ “මම මහණ ගොයුමන් අතින් ප්‍රශ්න විචාරන් තෙමි නමි, (එ විටැ)) ‘බමුණ, මේ පැණය වෙසේ නො විචාල මනා යැයි මහණ ගොයුමිහු මට කියන්නෝ නමි, එසින් මේ පිරිස ‘සොණදණ්ඩයා අනුවණ ය, නොවියන් යැ’ යි මට පරිභව කරන්නාහ. මේ පිරිස යමකුට පරිභව කරන්නාහු නමි ඔහුගේ යහස ද පිරිහෙන්නේ ය. යමකුගේ යහස පිරිහෙන්නේ නමි, ඔහුගේ භොගයෝ ද පිරිහෙන්නාහ. අපේ භොගයෝ යහස්හෙතෙයන් ලද්දෝ ය. (එ බැවිනි.) මහණ ගොයුමන් සවකිය ආවාසීවාදය වූ ත්‍රිවිද්ධවිෂයයෙහි පැණ විචාරතොත් යෙහෙක. එසේ කලා පැණ විසැදීමෙන් ඒකාන්තයෙන් ම ඔබ සිත් ගත හැකි වන්නෙමි” යි මේ සිතිවිල්ල ම බෙහෙවින් සිතමින් හුන්නෝ වෙයි.

13. එ කලා වනාහි භාග්‍යවතුන් වහන්සේට සිය සිතින් සොණදණ්ඩ බමුණාගේ සිත දැක්මෙන් “මේ සොණදණ්ඩ බමුණා සිය සිතිවිල්ලෙන් වෙතෙසෙයි. මම මොහුගෙන් සිය ආවාසීවාද වූ ත්‍රිවිද්ධවිෂයයෙහි ප්‍රශ්නයක් විචාරන්නෙමි නමි යෙහෙකැ” යි මේ සිත වී ය.

ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සොණදණ්ඩ බමුණා අමතා, “බමුණ, අංග කියෙකින් සමන්විතයහු බමුණකු කොට බමුණෝ පණවන් ද? (අංග කියෙකින් සමන්විතයා) ‘මම බමුණෙකිමි’ යි කියන්නේ ද? බොරු කීමකට නො පැමිණෙන්නේ ද?’ යි මෙය අසා වදාල සේක.

14. එ විටැ සොණදණ්ඩ බමුණාට “මහණ ගොයුමන් මගෙන් සිය ආවාසීවාදය වූ ත්‍රිවිද්ධවිෂයයෙහි පැණ විචාරලොත් යෙහෙක, පැණ විසැදීමෙන් ඒකාන්තයෙන් ඔවුන් සිත ගත හෙන්නෙමි” යි යමක් අප විසින් රැස්තා ලද ද, යමක් ඇවෙක්සිණි ද, යමක් අදහස් කරණලද ද, යමක් වෙසෙසින් පැහිණි ද, එහි ලා ඔබ මගෙන් සිය ඇඳුරන් ඉගැන්වූ ත්‍රිවිද්ධවිෂයයෙහි ප්‍රශ්න විචාරන්. ඒකාන්තයෙන් මම පැණ විසැදීමෙන් ඔබ සිත සතුටු කරන්නෙමි” යි මේ සිත වී ය.

15. ඉක්බිති සොණදණ්ඩ බමුණු තෙමේ කය සෘජු කොට, හාත්පස බමුණු ගැහැවි පිරිස දෙස බලා, භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය කී ය: “හවන් ගෞතමසිනි, බමුණෝ අංග පසෙකින් යුන්හු බමුණකු කොට පණවන්. හේ ‘මම බමුණුමි’ යි කියනුයේ (එය) මැනවින් ම කියන්නේ ය. බොරු කීමකට නො පැමිණෙන්නේ ය. කවර අංග පසෙකින් ද? යන්:

“හවද්ගෞතමසිනි, මෙහි බමුණු තෙමේ මටු පසින් ද පිය පසින් ද යන දෙපසින් මැ අභීජාත ය, සන්වන මිමුකු යුවල තෙක් පිරිසිදු මටු කුස ඇතියේ ය, ජාතිවාදයෙන් නො හෙලන ලද්දේ ය, නො ගරහන ලද්දේ ය. වේද හදුරන්තෙක් වෙයි, වේදයන් සිතැ ලා දරන්නෙක් වෙයි, නිසඤ්ඤ ද ඉකෙටහඟස්ත්‍ර ද සනිත, ශික්‍ෂා හා නිරුක්තී සනිත, ඉනිතාසය පස්වනු කොටැති, ත්‍රිවේදයන්ගේ පර තෙරට පැමිණියෙක් වෙයි. පදපාද දන්නෙක් වෙයි සියලු ව්‍යාකරණ විධි ද දන්නෙක් වෙයි. ලෝකායත ශාස්ත්‍රයෙහිත් මහාපුරුෂලක්‍ෂණ ශාස්ත්‍රයෙහිත් නිපුණයෙක් වෙයි.

අභිරුපො හොති දසුන්තියො පාසාදිනො පරමාය චණ්ණපොකඛරතාය සමන්තාගතො, බ්‍රාහ්මචණ්ණී බ්‍රාහ්මචච්චසී අනබ්බද්‍යාචනාසො දසුන්තාය. සීලවා හොති වුද්ධසීලී වුද්ධසීලෙන සමන්තාගතො, පණ්ඩිතො ච හොති මෙධාචී, පඨමො චා දුතියො චා සුජං පග්ගණ්ඨනතානං. ඉමෙහි ඛො හො ගොතම පඤ්චති අබෙගති සමන්තාගතං බ්‍රාහ්මණො බ්‍රාහ්මණං පඤ්ඤපෙතති. බ්‍රාහ්මණො'සමීති ච වදමානො සමමා වදෙය්‍ය න ච පන මුසාවාදං ආපජේජය්‍යාති.

16. “ඉමෙසං පන බ්‍රාහ්මණ පඤ්චනතා අඛිංගානං සකකා එභං අඛිංගං ධපෙච්චා වතුති අබෙගති සමන්තාගතං බ්‍රාහ්මණං පඤ්ඤපෙත්‍වං බ්‍රාහ්මණො'සමීති ච වදමානො සමමා වදෙය්‍ය න ච පන මුසාවාදං ආපජේජය්‍යා ?”ති

17. “සකකා නො ගොතම. ඉමෙසං හි නො ගොතම පඤ්චනතං අඛිංගානං චණ්ණො ධපයාම. කිං හි චණ්ණො කරසුන්ති? යනො ඛො නො ගොතම බ්‍රාහ්මණො උතතො සුජාතො හොති මාතීතො ච පිතීතො ච, සංසුද්ධි-ගහණිකො යාච සත්තමා පීනාමහසුගා, අකඛිතො අනුපනකුටෙඨා ජාතිවාදෙන. අජ්ඣායකො ච හොති මනනධරො, තිණ්ණං වෙදනං පාරගු සතිසංක්ඛුකච්චානං සාකඛරපසහෙදනං ඉතිහාසපඤ්චමානං, පදකො, වෙය්‍යාකරණො, ලොකායතමනාපුරිසලකච්චණසු අනවගො. සීලවා ච හොති වුද්ධසීලී වුද්ධසීලෙන සමන්තාගතො, පණ්ඩිතො ච හොති මෙධාචී පඨමො චා දුතියො චා සුජං පග්ගණ්ඨනතානං. ඉමෙහි ඛො නො ගොතම වතුහබෙගති සමන්තාගතං බ්‍රාහ්මණො බ්‍රාහ්මණං පඤ්ඤපෙතති බ්‍රාහ්මණො'සමීති ච වදමානො සමමා වදෙය්‍ය, න ච පන මුසාවාදං ආපජේජය්‍යා”ති.

18. “ඉමෙසං පන බ්‍රාහ්මණ වතුනං අඛිංගානං සකකා එකං අඛිංගං ධපසීච්චා තිති අබෙගති සමන්තාගතං බ්‍රාහ්මණං පඤ්ඤපෙත්‍වං බ්‍රාහ්මණො-සමීති ච වදමානො සමමා වදෙය්‍ය න ච පන මුසාවාදං ආපජේජය්‍යා ?”ති.

19 “සකකා නො ගොතම. ඉමෙසං හි නො ගොතම වතුනං අඛිංගානං මනො ධපයාම. කිං හි මනො කරසුන්ති? යනො ඛො නො ගොතම බ්‍රාහ්මණො උතතො සුජාතො හොති මාතීතො ච පිතීතො ච, සංසුද්ධි-ගහණිකො යාච සත්තමා පීනාමහසුගා, අකඛිතො අනුපනකුටෙඨා ජාතිවාදෙන, සීලවා ච හොති වුද්ධසීලී වුද්ධසීලෙන සමන්තාගතො, පණ්ඩිතො ච හොති මෙධාචී, පඨමො චා දුතියො චා සුජං පග්ගණ්ඨනතානං. ඉමෙහි ඛො හො ගොතම වතුහබෙගති සමන්තාගතං බ්‍රාහ්මණො බ්‍රාහ්මණං පඤ්ඤපෙතති බ්‍රාහ්මණො'සමීති ච වදමානො සමමා වදෙය්‍ය න ච පන මුසාවාදං ආපජේජය්‍යා”ති.

විශිෂ්ට රූපශෝභා ඇත්තේ, දැකුම් කටයුත්තේ, ප්‍රසාද ඵලවන සුලු වූයේ, උතුම් වණිසසාදැසියෙන් සමන්විත වූයේ වෙයි. උතුම් රත්වත් පැහැ ඇතියේ ය උතුම් ශරීරප්‍රභා ඇතියේ ය. ආරෝහ පරිණාත සම්පන්නියෙන් හා අවසවසන් ගේ පරිපුණීනියෙන් හා සිරුරෙහි දැකීමට නොමද වූ අවකාශ ඇතියේ වෙයි. වැඩුණු සිල් ඇත්තේ, වැඩුණු ශිලයෙන් සමන්විත වූයේ, සිල්වත් වෙයි. පණ්ඩිත ද නුවණැත්තේ ද ඵහෙයින් ම යාග සැන්ද ඔසොවන්නවුන් අතුරෙහි පළමු වැන්නා හෝ දෙවැන්නා වෙයි. හවද්-ගෞතමසිති, මේ අංග පසින් සමන්විතයා බමුණකු කොට බමුණෝ පණවත් හේ 'මම බමුණෙකිමි'යි කියන්නේ මොනොවට කියන්නේ ය, බොරු කීමට නො වැටෙන්නේ ය යනු යි.

16. [භාග්‍යවතුන් වහන්සේ:] “බමුණ, මේ අංග පස අතුරෙන් එක් අංගයක් හැර අංග සතරකින් සමන්විතයක්නු බමුණකු කොට පණවන්නට හැක්කේ ද? (එසේ පැහැවීමෙන්) ‘මම බමුණෙකිමි’යි කියන්නේ නො වැරදිලෙස කිය හැකි වන්නේ ද? බොරු කීමකට නො පැමිණෙන්නේ ද?’”

17. [සෞඤ්ඤබුද්ධිය:] “හැකි ය, හවද් ගෞතමසිති. හවද් ගෞතමසිති, මේ අංග පස අතුරෙන් වණිසසාදැසිය හැර ලමු. වණිය කුමක් කරන්නේ ද? හවද් ගෞතමසිති, යම් හෙයෙකින් බමුණු තෙමේ මවුපියදෙපසින් අභිජාත වේ නම්, සන්වත මිමුතු යුවල තෙක් පිරිසිදු මවුකුස ඇතියේ නම් ජාතිවාදයෙන් නො හෙලන ලද්දේ නම්, නො ගරහන ලද්දේ නම්, වේද හදාරන්නෙක්, වේද සිතා ලා දරන්නෙක්, නිසඤ්ඤ කෙටහ-ශාසන ද ජනිත, ශික්ෂා භා නිරුක්ති සහිත, ඉතිහාසය පස්වනු කොටැති, තුන් වෙදයන්ගේ පරතෙර පැමිණියෙක් වේ නම්, පදපාඨ ද සියලු ව්‍යාකරණ විධි ද දන්නෙක්, ලොකායත ශාස්ත්‍රයෙහිත් මහාපුරුෂ-ලක්ෂණවිද්‍යායෙහිත් නිපුණයෙක් වේ නම්; වැඩුණු සිල් ඇත්තේ, වැඩුණු ශිලයෙන් යුක්ත වූයේ සිල්වත් වේ නම්; පණ්ඩිතන් නුවණැත්තේත්, ඵ හෙයින් ම යාග සැන්ද ඔසොවන්නන් අතුරෙහි පළමු හෝ දෙවෙනිත් වේ නම්, හවද් ගෞතමසිති, මෙකී අංග සතරින් සමන්විතයා බමුණකු කොට බමුණෝ පණවත්. හේ ‘බමුණෙකිමි’යි කියන්නේ ද මොනොවට ම කියන්නේ ය, බොරු කීමටකට නො වැටෙන්නේ ය.”

18. [භාග්‍යවතුන් වහන්සේ:] “බමුණ, මේ අංග සතරින් එකක් හැර අංග තුනෙකින් යුක්තයක්නු බමුණකු කොට පණවන්නට හැක්කේ ද? හේ ‘මම බමුණෙකිමි’යි කියන්නේ නොවැරදි ලෙස කියා හැකි වන්නේ ද? බොරු කීමකට නො වැටෙන්නේ ද?’”

19. [සෞඤ්ඤබුද්ධිය:] “හවද් ගෞතමසිති, හැක්කේ ය. හවද්-ගෞතමසිති, මේ අංග සතරින් වෙදයන් හැර දමු. වෙදයෝ කුමක් කරන්නෝ ද? හවද් ගෞතමසිති, යම් හෙයෙකින් බමුණු තෙමේ මාපිය දෙපසින් අභිජාත වේ නම්, සන්වත මිමුතු යුවල තෙක් පිරිසිදු මවුකුස ඇතියේ නම්, ජාතිවාදයෙන් නො හෙලන ලද්දේ නොගරහන ලද්දේ නම්; වැඩුණු සිල් ඇති වැඩුණු සිලින් යුත් සිල්වතෙක් වේ නම්; පණ්ඩිතන් නුවණැත්තේ ඵ හෙයින් ම යාග සැන්ද ඔසොවන්නන් අතුරෙහි පළමු හෝ දෙවෙනිත් වේ නම්, හවද් ගෞතමසිති, මේ අංග තුනින් සමන්විතයා බමුණකු කොට බමුණෝ පණවත්. හේ ‘මම බමුණෙකිමි’යි කියනුයේ ද කරුණු සහිත වැ ම කියන්නේ ය, බොරු කීමකට ද නො පැමිණෙන්නේ ය”.

20. “ඉමෙසං පන බ්‍රාහ්මණ තිණණං අඛ්‍යාතං සකකා එකං අඛ්‍යං ඔපෙඤා දව්හඤ්චෙති සමන්තාගතං බ්‍රාහ්මණං පඤ්ඤාපෙඤාං, බ්‍රාහ්මණොසමිති ච වදමානො සමමා වදෙය්‍ය න ච පන මුසාවාදං ආපජෙජ්ජය්‍යා?”ති.

21. “සකකා නො ගොතම. ඉමෙසං හි නො ගොතම තිණණං අඛ්‍යාතං ජාතිං ඔපයාම. කිං හි ජාති කරිස්සති? යනො බො හො ගොතම බ්‍රාහ්මණො සීලවා ච තොති වුද්ධිසීලී වුද්ධිසීලෙන සමන්තාගතො, පණ්ඨිතො ච හොති මෙධාචී පඨමො වා දුතියො වා සුජං පග්ගණ්හනනාතං. ඉමෙහි බො හො ගොතම දව්හඤ්චෙති සමන්තාගතං බ්‍රාහ්මණො බ්‍රාහ්මණං පඤ්ඤාපෙඤාති. බ්‍රාහ්මණො’සමිති ච වදමානො සමමා වදෙය්‍ය න ච පන මුසාවාදං ආපජෙජ්ජය්‍යා”ති.

22. එවං වුත්තො තෙ බ්‍රාහ්මණො සොණදණ්ඩං බ්‍රාහ්මණං එතදවොචුං: “මා භවං සොණදණ්ඩො එවං අචච. මා භවං සොණදණ්ඩො එවං අචච. අපචදතෙච භවං සොණදණ්ඩො වණණං, අපචදති මනො, අපචදති ජාතීං. එකංසෙන භවං සොණදණ්ඩො සමණස්සච ගොතමස්ස වාදං අනුපකඛන්දති”ති.

23. අඨ බො භගවා තෙ බ්‍රාහ්මණෙ එතදවොච: “සචෙ බො නුමහාකං බ්‍රාහ්මණො එවං හොති, ‘අපපස්සුතො ච සොණදණ්ඩො බ්‍රාහ්මණො, අකල්‍යාණවාකකරණො ච සොණදණ්ඩො බ්‍රාහ්මණො, දුපපඤ්ඤා ච සොණදණ්ඩො බ්‍රාහ්මණො, න ච පහොති සොණදණ්ඩො බ්‍රාහ්මණො සමණෙන ගොතමෙන සද්ධිං අසමිං වචනෙ පටිමනොතකුන්ති, තිට්ඨකු සොණදණ්ඩො බ්‍රාහ්මණො, නුමෙහ මයා සද්ධිං මන්තවෙහා. සචෙ පන නුමහාකං බ්‍රාහ්මණො එවං හොති: “බ්‍රහ්මස්සුතො ච සොණදණ්ඩො බ්‍රාහ්මණො, කල්‍යාණවාකකරණො ච සොණදණ්ඩො බ්‍රාහ්මණො, පණ්ඨිතො ච සොණදණ්ඩො බ්‍රාහ්මණො, පහොති ච සොණදණ්ඩො බ්‍රාහ්මණො සමණෙන ගොතමෙන සද්ධිං අසමිං වචනෙ පටිමනොතකුන්ති’ තිට්ඨඨ කුමෙහ, සොණදණ්ඩො බ්‍රාහ්මණො මයා සද්ධිං පටිමනොතකු”ති.

24. එවං වුත්තො සොණදණ්ඩො බ්‍රාහ්මණො භගවන්තං එතදවොච: “තිට්ඨකු භවං ගොතමො. නුණ්ඨී භවං ගොතමො හොකු. අහමෙච තෙසං සහධිමෙමන පටිචචනං කරිස්සාමි”ති.

අඨ බො සොණදණ්ඩො බ්‍රාහ්මණො තෙ බ්‍රාහ්මණෙ එතදවොච: “මා භවනොතා එවං අචචුත්ඨ, මා භවනොතා එවං අචචුත්ඨ: ‘අපචදතෙච භවං සොණදණ්ඩො වණණං, අපචදති මනො, අපචදති ජාතීං, එකංසෙන. භවං සොණදණ්ඩො සමණස්සච ගොතමස්ස වාදං අනුපකඛන්දති’ති නාහං හො අපචදමි වණණං වා මනො වා ජාතීං වා”ති.

20. [භාග්‍යවතුන් වහන්සේ:] “බමුණ, මේ අංග තුනින් එක් අංගයක් හැර දමා අංග දෙකෙකින් සමන්විතයහු බමුණකු කොට පැණැවිය හැක්කේ ද? හේ ‘මම බමුණෙකිමි’සිත් කියනුයේ, කරුණු සහිත වෑ කියා හැකි වන්නේ ද? බොරු කීමකට නො පැමිණෙන්නේ ද?”

21. [සොණදණ්ඩ:] “හවද්දගොතමසිති, හැක්කේ ය. හවද්ද- ගොතමසිති, මේ අංග තුනෙන් ජාතිය හැර දමමු. ජාතිය කුමක් කරන්නේ ද? හවද්දගොතමසිති, යම් හෙයෙකින් බමුණු තෙමේ වැඩුණු සිල් ඇත්තේ, වැඩුණු සිලින් යුත් වූයේ සිල්වත් වේ ද, පණ්ඩිතත් නුවණැත්තේත් එහෙයින් ම යාග සැන්ද මසොවන්නන් අතුරෙහි පළමු හෝ දෙවෙනිත් වේ ද, හවද්දගොතමසිති, මේ අංග දෙකින් සමන්විතයක්හු බමුණකු කොට බමුණෝ පණවත්. හේ ද ‘මම බමුණුමි’ සිත් කියනුයේ කරුණු සහිත වෑ කියන්නේ ය, බොරු කීමකට නො පැමිණෙන්නේ ය.”

22. මෙසේ කී කල්හි ඒ බමුණෝ සොණදණ්ඩ බමුණකුට “හවත් සොණදණ්ඩ තෙමේ මෙසේ නො කියා වා. හවත් සොණදණ්ඩ තෙමේ මෙසේ නො කියා වා. හවත් සොණදණ්ඩ තෙමේ වණ්ඤානුකූලිය බැහැර කෙරේ ම ය, හවත් සොණදණ්ඩ තෙමේ වේදයන් බැහැර කෙරේ ම ය, ජාතිය බැහැර කෙරේ ම ය. හවත් සොණදණ්ඩ තෙමේ එකාන්තයෙන් ශ්‍රමණ ගොතමයන්ගේ සමයයට වැදූ ගනී” යැ සි මේ වචන කීහ.

23. එ විට භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ඒ බමුණනට වදාරන සේක්: “බමුණනි, ඉදින් සොණදණ්ඩ බමුණා අලපග්‍රාහ යැ සි ද නොමනා බස් දෙසින්නෙකැ සි ද නුවණ නැත්තෙකැ සි ද, මේ වචනයෙහි ශ්‍රමණ ගොතමයන් හා සාකච්ඡා කරන්නට සමත් නො වෙතැ’සි ද කියා තොපට මෙසේ සිතෙක් වේ නම්, සොණදණ්ඩ බමුණු තෙමේ සිටි වා. තෙපි මා හා සාකච්ඡා කරවු. බමුණනි, ඉදින් සොණදණ්ඩ බමුණු තෙමේ බහුග්‍රාහ යැ සි ද, මනා වචන කියන්නෙකැ සි ද, පණ්ඩිත යැ සි ද, මේ වචනයෙහි ශ්‍රමණගොතමයන් හා සාකච්ඡා කරන්නට සමත් වෙතැ සි ද කියා මෙසේ තොපට සිතෙක් වේ නම්, හෙපි සිටිවු. සොණදණ්ඩ බමුණු තෙමේ ම මා හා සාකච්ඡා කෙරේ වා”සි මෙය වදාළ සේක.

24. මෙසේ වදාළ කල්හි, සොණදණ්ඩ බමුණු තෙම “හවද්දගොතම තෙමේ සිටි වා, හවද්දගොතම තෙමේ නිහඬ වේ වා. මම ම ඔවුනට කරුණු සහිත වෑ උත්තර දෙන්නෙමි”සි භාග්‍යවතුන් වහන්සේට කී ය.

ඉක්බිති සොණදණ්ඩ බමුණු ඒ බමුණන් බණවා “හවත්හු ‘හවත් සොණදණ්ඩයා වණ්ඤා බැහැර කෙරෙසි, වේදයන් බැහැර කෙරෙසි, ජාතිය බැහැර කෙරෙසි, එකාන්තයෙන් හවත් සොණදණ්ඩ තෙමේ ශ්‍රමණ ගොතමයන්ගේ සමයයට වැදූ ගනී’ යැ සි මෙසේ නො කියන් වා. මම වණ්ඤා හෝ වේදයන් හෝ ජාතිය හෝ බැහැර නො කරමි”සි කී ය.

25. තෙන බො පන සමයෙන සොණදණ්ඩස්ස බ්‍රාහ්මණස්ස භාගිනෙයො අබ්භිකො නාම මාණවකො තස්සං පරිසායං නිසින්නො හොති. අඵ බො සොණදණ්ඩා බ්‍රාහ්මණො තෙ බ්‍රාහ්මණො ඵ්ඤ්ඤොච්ච: “පස්සන්ති නො භොජොතා ඉමං අබ්භිකං මාණවකං අමහාකං භාගිනෙයන්ති?”

“ඵචං හො.”

“අබ්භිකො බො හො මාණවකො අභිරුපො දස්සන්තියො පාසාදිකො පරමාය වණ්ණපොකධරතාය සමන්තාගතො බ්‍රහ්මචණ්ණි බ්‍රහ්මචච්චසී අකඤ්ඤවකාසො දස්සන්තාය. නාස්ස ඉමිස්සං පරිසායං සමසමො අන්ච චණ්ණන්ති, ධපෙඤා සමණං ගොතමං.

අබ්භිකො බො හො මාණවකො අජ්ඣායකො මන්තධරො, තිණ්ණං වෙදනං පාරගු සනිසණ්ඛුකෙටුභාතං සාකධරපපහෙදානං ඉන්භාසපඤ්ච-මානං. පදකො වෙය්‍යාකරණො ලොකායතමිතාපුරිසලකඩණ්ණෙසු අනවයො, අහමස්ස මන්තො වාචෙතා.

අබ්භිකො බො හො මාණවකො උන්තො සුජාතො මානිතො ච පිතිතො ච, සංසුද්ධගතණ්ණිකො යාව සත්තමා පිතාමහසුගා, අකඤ්ඤො අනුපකඤ්ඤො ජාතිවාදෙති. අහමස්ස මාතාපිතරො ජානාමි.

අබ්භිකො බො හො මාණවකො පාණමපි හන්තය්‍ය අදින්නමපි ආදියෙය්‍ය පරදුරමපි ගවෙජ්‍ය්‍ය මුසාපි හණෙය්‍ය මජ්ජමපි පිවෙය්‍ය, ඵ්ඤ්ඤන්ති හො කිං චණ්ණො කුරිස්සන්ති, කිං මන්තා, කිං ජාති.?”

යතො බො හො බ්‍රාහ්මණො සීලවා ච හොති වුද්ධසීලී වුද්ධසීලෙන සමන්තාගතො, පණ්ණිතො ච හොති මෙධානී පඨමො වා දුතියො වා සුජං පග්ගණන්තානං. ඉමෙහි බො හො ද්විහවෙගහි සමන්තාගතං බ්‍රාහ්මණො බ්‍රාහ්මණං පඤ්ඤාපෙන්නති. බ්‍රාහ්මණො’සමීති ච වදමානො සමමා වදෙය්‍ය, න ච පන මුසාවාදං ආපජෙය්‍යා”ති.

26. “ඉමෙසං පන බ්‍රාහ්මණ දවින්නං අබ්භාතං සකකා ඵකං අබ්භං ධපෙඤා ඵකෙන අබ්භතන සමන්තාගතං බ්‍රාහ්මණො පඤ්ඤාපෙත්තුං, බ්‍රාහ්මණො’සමීති ච වදමානො සමමා වදෙය්‍ය. න ච පන මුසාවාදං ආපජෙය්‍යා?”ති

“නො හීදං හො ගොතම. සීලපරිබොතා හි හො ගොතම පඤ්ඤා, පඤ්ඤාපරිබොතං සීලං. යන්ඪ සීලං තන්ඪ පඤ්ඤා, යන්ඪ පඤ්ඤා තන්ඪ සීලං. සීලවතො පඤ්ඤා, පඤ්ඤාවතො සීලං. සීලපඤ්ඤාණං ච පන ලොකසමිං අග්ග-මකකායති. සෙය්‍යථාපි හො ගොතම හන්තෙත්ත වා හන්ඪං බොවෙය්‍ය පාදෙන වා පාදං බොවෙය්‍ය, ඵචමෙච බො හො ගොතම සීලපරිබොතා පඤ්ඤා, පඤ්ඤාපරිබොතං සීලං. යන්ඪ සීලං තන්ඪ පඤ්ඤා, යන්ඪ පඤ්ඤා තන්ඪ සීලං. සීලවතො පඤ්ඤා, පඤ්ඤාවතො සීලං. සීලපඤ්ඤාණංඤච පන ලොකසමිං අග්ගමකකායති.

25. එ මේලෙහි සොණදණ්ඩ බමුණාගේ බැනණු වූ අඛගක නම් මාණවක තෙමේ ඒ පිරිසෙහි හුන්නේ වෙයි. ඉක්බිති සොණදණ්ඩ බමුණු “භවත්තු අප බැනණු වූ මේ අඛගක මාණවකයා දැනින් දෑ ?”යි කී ය.

“භවත, එසේ යැ” යි බමුණෝ කීහ.

(එ පිට සොණදණ්ඩ බමුණු මෙසේ කී ය:)

“භවත්ති, අඛගක මාණවක තෙමේ විශිෂ්ට රූපය ඇත්තේ ය, දකුම් කටයුතු ය, උතුම් වණ්ණසොඤ්ඡියෙන් යුක්ත ය, උතුම් රන් පැහැ ඇත්තේ ය, උතුම් සිරුරැපැහැ ඇත්තේ ය, සිය සිරුර දැක්මට තොමද අවකාශ ඇත්තේ ය. ශ්‍රමණ ගෞතමයන් හැර මේ පිරිසෙහි හැම අයුරින් ම ඔහුට සම එකෙක් නැත.

භවත්ති, අඛගක මාණවක තෙමේ වේද හදුරන්නෙක, වේදමනුශ්‍රයන් සිත්ති ලා දරන්නෙක, නිසඤ්ඤ ද කෙටහඟාසනු ද සහිත අක්‍ෂරප්‍රභෙද සහිත ත්‍රිවේදයෙහි පාරප්‍රාජායෙක. පදපාඨ දන්නෙක, සියලු ව්‍යාකරණ විධිත් දන්නෙක, ලොකාසතභාසනුයෙහි ද මහාපුරුෂලක්‍ෂණවිද්‍යෙහි ද නිපුණයෙක. මොහුට වේද කියැවූ තැනැත්තෝ මම ය.

භවත්ති, අඛගක මාණවක තෙමේ මවු පිය යන දෙ පසින් ම අභිජාත ය, සත් වන මිඵ්‍රතු යුවල තෙක් පිරිසිදු මවුකුස ඇත්තෙක, ජාතිවාදයෙන් නොහෙලන ලද්දෙක, නොගරහන ලද්දෙක. මම මොහුගේ මවු පියන් දනිමි.

භවත්ති, අඛගක මාණවකයා වනාහි ප්‍රාණසාත ද කරන්නේ නම්, නොදුන් දැන් ගන්නේ නම්, පරමුවන් කරාන් යන්නේ නම්, බොරුත් කියන්නේ නම්, මත්පැනුන් බොන්නේ නම්, භවත්ති, මෙහි වණ්ණසොඤ්ඡිය කුමක් කරන්නේ ද (බමුණු බව රක්තට සමන් වන්නේ ද)? වේදයෝ කුමක් කරන්නෝ ද? ජාතිය කුමක් කරන්නෝ ද?

භවත්ති, යම් හෙයෙකින් බමුණු තෙමේ වැඩුණු සිල් ඇත්තේ, වැඩුණු සිලින් යුත් වූයේ, සිල්වන් වේ ද; පණ්ඩිත වේ ද, නුවණැති වේ ද, යාග සැන්ද ඔසොවන්නන් අතුරෙහි පලමු හෝ දෙවෙනි වේ ද, භවත්ති, මේ අඛග දෙකින් සමන්විතයා වූ කලී බමුණකු කොට බමුණෝ පණවන්. හේ ‘මම බමුණුමි’යි කියන්නේ ද කරුණු සහිත වැ කියන්නේ ය, බොරු කීමකට නො පැමිණෙන්නේ ය.”

26. [භාග්‍යවතුන් වහන්සේ:] බ්‍රාහ්මණය, මේ අඛග දෙකින් එක් අඛගයක් හැර දමා එක් අඛගයෙකින් සමන්විතයා බමුණකු කොට පණවන්නට හැක්කේ ද? හේ ‘බමුණෙකිමි’යි කියන්නේ, කරුණු සහිත වැ කියන්නේ ද? බොරු කීමකට නො පැමිණෙන්නේ ද?”

[සොණදණ්ඩ:] භවද්ගෞතමසිති, මෙය නො වේ ම ය. භවද්ගෞතමසිති, ප්‍රඥව ශීලයෙන් පිරිසිදු වෙයි. ශීලය ප්‍රඥයෙන් පිරිසිදු වෙයි. යම් තැනෙක ශීලය වේ නම්, එහි ප්‍රඥව වේ. යම් තැනෙක ප්‍රඥව වේ නම් එහි ශීලය වේ. සිල්වත්තට නුවණ වේ. නුවණැත්තාට සිල් ඇති වේ. ශීල ප්‍රඥ දෙක වූ කලී ලොවැ අග්‍ර යා හි කියනු ලැබේ. භවද්ගෞතමසිති, යම් සේ අනින් අත හෝ පසින් පය හෝ සෝදන්නේ ද, එසේ ම ප්‍රඥව ශීලයෙන් පරිශෝධිත වේ. ශීලය ප්‍රඥයෙන් පරිශෝධිත වේ. යම් තැනෙක ශීලය වේ නම්, ... ශීල ප්‍රඥ දෙක වූ කලී ලොවැ අග්‍ර යා හි කියනු ලැබේ.

“එවමෙතං බ්‍රාහ්මණ. සීලපරිධොතා හි බ්‍රාහ්මණ පඤ්ඤා, පඤ්ඤාපරිධොතා සීලං. යත්ථ සීලං තත්ථ පඤ්ඤා, යත්ථ පඤ්ඤා තත්ථ සීලං. සීලවතො පඤ්ඤා, පඤ්ඤාවතො සීලං. සීලපඤ්ඤාණංඤච පන ලොකස්මිං අගගමකඩායති.

“කතමං පන තං බ්‍රාහ්මණ සීලං? කතමා සා පඤ්ඤා?”ති

“එත්තකපරමා’ව මයං හො ගොතම එතස්මිං අජෙථ. සාධු වන භවන්තංයෙව ගොතමං පටිභානු එතස්ස භාසිතස්ස අජෙථ”ති.

“තෙන හි බ්‍රාහ්මණ සුණාහි, සාධුකං මහසි කරොති, භාසිස්සාමි”ති.

‘එවං හො’ති බො සොණදණ්ඩො බ්‍රාහ්මණො භගවතො පච්චස්සොසි. භගවා එතදවොච:

25. “ඉධ බ්‍රාහ්මණ තථාගතො ලොකෙ උප්පජ්ජති අරහං සමමා-සමුද්දො-පෙ-.

(යථා සාමඤ්ඤාඵලෙ එවං වින්ථාරෙතබ්බං.) එවං බො බ්‍රාහ්මණ භික්ඛු සීලසමපනො හොති ඉදං බො තං බ්‍රාහ්මණ සීලං-පෙ-. පඨමං ක්කානං උපසමපජ්ජ විහරති.. දුතියං ක්කානං උපසමපජ්ජ විහරති -පෙ- තතියං ක්කානං උපසමපජ්ජ විහරති -පෙ- චතුත්ථං ක්කානං උපසමපජ්ජ විහරති -පෙ- අයං බො සො බ්‍රාහ්මණ සමාධි -පෙ- ආසවානං බියඤ්ඤාණාය විතං අභිනිහරති, අභිනින්නාමෙති -පෙ- නාපරං ඉත්තන්තායාති පජානාති. ඉදම්පි’ස්ස හොති පඤ්ඤාය. අයං බො සා බ්‍රාහ්මණ පඤ්ඤා”ති.

26. එවං චුතෙන සොණදණ්ඩො බ්‍රාහ්මණො භගවන්තං එතදවොච: “අභික්කන්තං හො ගොතම, අභික්කන්තං හො ගොතම. සෙය්‍යථාපි හො ගොතම නිකක්ඛජ්ජනං වා උකක්ඛජ්ජෙය්‍ය පටිච්ඡන්තං වා ටිට්ඨරෙය්‍ය මුලාස්ස වා මග්ගං ආවිකෙධෙය්‍ය අකිකාරෙ වා තෙලපජ්ජොතං ධාරෙය්‍ය වකක්ඛමනො රුපාති දුක්ඛිනිති, එවමෙව හොතා ගොතමෙන අතෙකපරියා-යෙන ධමෙමා පකාසිතො. එසාභං භවන්තං ගොතමං සරණං ගච්ඡාමි ධම්මඤ්ච භික්ඛුසඤ්ඤච. උපාසකං මං භවං ගොතමො ධාරෙතු අජ්ජතග්ගෙ පාණ්ණපෙතං සරණං ගතං. අබ්බොසෙතු ච මෙ භවං ගොතමො සවානාය භවන්තං සද්ධිං භික්ඛුසඤ්ඤානා”ති. අබ්බොසෙසි භගවා තුණ්හිභාවෙන.

[භාග්‍යවතුන් වහන්සේ:] බ්‍රාහ්මණය, මෙය එසේ ය. බ්‍රාහ්මණය, ප්‍රඥව ශීලයෙන් පිරිසිදු වේ. ශීලය ප්‍රඥයෙන් පිරිසිදු වේ. සිල් ඇති තැන ප්‍රඥව වේ. ප්‍රඥව ඇති තැන සිල් වේ. සිල්ඇතිවනුට ප්‍රඥව ඇත. ප්‍රඥව ඇතිවනුට සිල් ඇත. ශීල ප්‍රඥ දෙක වනාහි ලොවැ අග්‍රයා සි කියනු ලැබේ. බ්‍රාහ්මණය, ඒ ශීලය කවර යෑ? ඒ ප්‍රඥව කවර යෑ?

[සොණදණ්ඩ:] හවද් ගෞතමසිති, මේ කරුණෙහි මේ ශීල ප්‍රඥ යන වචන දෙක දැනීම ම පරම කොටැත්තමු. (මේ වචන දනු විනා එහි අභිඤ්ච වශයෙන් මෙයින් වැඩියක් නො දනිමු.) යාවිඤ්ච කරමිහ. හවද් ගෞතමයනට ම මේ වචනයේ අර්ථ වැටහේ වා (හවද්ගෞතමයෝ ම මෙහි අභි වදාරන් වා).

[භාග්‍යවතුන් වහන්සේ:] “බමුණ, එසේ නම් අසන්නැ. මොනොවට මෙතෙහි කරන්නැ. එය කියන්නෙමි.

සොණදණ්ඩ තෙමේ ‘හවත, එසේ යැ’යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේට පිළිවදන් දුන්නේ ය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මතු දැක්වෙන ධර්මය වදාළ සේක:

25. “බමුණ, අර්තන් වූ සමයක්සම්බුද්ධි වූ ...තථාගත තෙමේ මෙ ලොවැ පහළ වෙසී...

(සාමඤ්ඤඵලසුත්තයෙහි ආ සේ විස්තර කළ යුතු.)...බමුණ, මෙසේ මනණ තෙමේ ශීලසම්පන්න වෙසී. බමුණ, මේ ඒ ශීලය සී. . .පලමු ධ්‍යානය ලැබ වෙසෙසී...දෙවෙනි ධ්‍යානය ලැබ වෙසෙසී ... තෙවෙනි ධ්‍යානය ලැබ වෙසෙසී...සිවු වන ධ්‍යානය ලැබ වෙසෙසී... බමුණ, මේ ඒ සමාධියයි. ආශ්‍රවක්ඛණ්දනය පිණිස සිත යොමු කෙරෙසී, නැඹුරු කෙරෙසී. ‘මේ කෙලෙසක්ඛණ්දනය පිණිස කළ යුතු අන් කිසින් නැතැ’යි දැන ගනී. මේ ඔහුගේ ප්‍රඥව වේ. බමුණ, මේ ඒ ප්‍රඥව ය.”

26. මෙසේ වදාළ කල්හි සොණදණ්ඩ බ්‍රාහ්මණ තෙම, “හවද් ගෞතමසිති, ධර්මදෙශනාව අභිකාන්ත ය. හවද් ගෞතමසිති, ධර්මදෙශනාව අභිකාන්ත ය. හවද් ගෞතමසිති, යමිසේ යැටිකුරු කොට තැබූ බදුනක් උඩුකුරු කරන්නේ හෝ වේ ද, වැසුණු දෑයක් විවෘත කරන්නේ හෝ වේ ද, මංමුලා වුවකුට මහ හෝ කියන්නේ වේ ද, ‘අය් ඇතියන් රූප දකිනැ’යි අදුරෙහි තෙල්පතකක් දල්වන්නේ හෝ වේ ද, හවද්ගෞතමසිති, එ පරිද්දෙන් ම, හවද්ගෞතමයන් විසින් මට නොයෙක් අයුරින් ධර්මය පැවැසිණ. හවද්ගෞතමසිති, ඒ මම හවද් ගෞතමයන් වහන්සේ ද ධර්මය ද භික්ඛුසංඝයා ද සරණ යෙමි. හවද් ගෞතමයන් වහන්සේ අද පටන් මා දිවි හිමි කොට සරණ ගිය උපාසකයකු කොට සලකන සේක් වා. හවද්ගෞතමයන් වහන්සේ භික්ඛුසංඝයා හා සෙට දවසට මගේ බත ඉවසන සේක් වා”යි කියේ ය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ නිහඬ බැවින් එය ඉවැසූ සේක.

27. අඵ බො සොණදණ්ඩො බ්‍රාහ්මණො භගවතො අඛිවාසනං විදික්ඛා උට්ඨායාසනා භගවන්තං අභිවාදෙක්ඛා පදකම්ණං කන්ථා පක්ඛාමි. අඵ බො සොණදණ්ඩො බ්‍රාහ්මණො නස්සා රන්තියා අච්චයෙන සකෙ නිවෙසනෙ පණීතං බාදනීයං හොජනීයං පටියාදුපෙක්ඛා භගවතො කාලං ආරොවාපෙසී: කාලො හො ගොතම, නිට්ඨිතං භන්තන්ති.

28. අඵ බො භගවා පුබ්බන්තසමයං නිවාසෙක්ඛා පන්තච්චරමාදුය සද්ධං භික්ඛුසබ්බෙසන යෙන සොණදණ්ඩස්ස බ්‍රාහ්මණස්ස නිවෙසනං තෙනුපසබ්බමි. උපසබ්බමිත්ථා පඤ්ඤන්තෙ ආසනෙ නිසීදී. අඵ බො සොණදණ්ඩො බ්‍රාහ්මණො බුද්ධපමුඛං භික්ඛුසබ්බං පණීතෙන බාදනීයෙන හොජනීයෙන සහන්ථා සන්තපෙපසී සමපචාරෙසී.

29. අඵ බො සොණදණ්ඩො බ්‍රාහ්මණො භගවන්තං භුත්තාපිං ඔනීතපත්තපාණ්ණං අඤ්ඤන්තරං නීචං ආසනං ගහෙක්ඛා එකමන්තං නිසීදී. එකමන්තං නිසීන්තො බො සොණදණ්ඩො බ්‍රාහ්මණො භගවන්තං එතද-චොච: “අහඤ්ඤෙච බො පන හො ගොතම පරිසගතො සමානො ආසනා චුට්ඨතික්ඛා භවන්තං ගොතමං අභිවාදෙය්‍යං, තෙන මං සා පරිසා පරිහවෙය්‍ය. යං බො පන සා පරිසා පරිහවෙය්‍ය යසො’පි තස්ස භායෙථ. යස්ස බො පන යසො භායෙථ ගොගාපි තස්ස භායෙය්‍යං. යසොලද්ධා බො පනමහාකං හොගා.

අහඤ්ඤෙච බො පන හො ගොතම පරිසගතො සමානො අඤ්ඤ්ලිං පගගණෙහය්‍යං, ආසනා මෙ තං භවං ගොතමො පච්චුට්ඨානං බාරෙතු.

අහඤ්ඤෙච බො පන හො ගොතම පරිසගතො සමානො වෙඨනං ඔමුඤ්ඤෙය්‍යං, සිරසා මෙ තං භවං ගොතමො අභිවාදනං බාරෙතු.

අහඤ්ඤෙච බො පන හො ගොතම යානගතො සමානො යානා පචෙචා-රොතික්ඛා භවන්තං ගොතමං අභිවාදෙය්‍යං, තෙන මං සා පරිසා පරිහවෙය්‍ය. යං බො පන සා පරිසා පරිහවෙය්‍ය යසො’පි තස්ස භායෙථ. යස්ස බො පන යසො භායෙථ ගොගාපි තස්ස භායෙය්‍යං. යසොලද්ධා බො පනමහාකං හොගා.

අහඤ්ඤෙච බො පන හො ගොතම යානගතො සමානො පතොදලට්ඨිං අබ්භුන්තාමෙය්‍යං, යානා මෙ තං භවං ගොතමො පචෙචාරොහනං බාරෙතු.

අහඤ්ඤෙච බො පන හො ගොතම යානගතො සමානො ඡන්තං අපතාමෙය්‍යං, සිරසා මෙ තං භවං ගොතමො අභිවාදනං බාරෙතු”ති.

අඵ බො භගවා සොණදණ්ඩො බ්‍රාහ්මණං ධම්මියා කථාය සන්දසෙස්සක්ඛා සමාදුපෙක්ඛා සමුතෙතජෙක්ඛා සමපහංසෙක්ඛා උට්ඨායාසනා පක්ඛාමිති.

27. ඉක්බිත්තෙන් සොණදණ්ඩ බමුණු තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ගේ ඉවැසීම දැන, හුනස්තෙන් නැගී සිට, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ආදරයෙන් වැද පැදැකුණු කොට නික්මා ගියේ ය. ඉන් පසු සොණදණ්ඩ බමුණු තෙම ඒ රූප ඇවැමෙන් සිය ගෙහි ප්‍රණීත බාද්‍ය හොජ්‍ය පිළියෙල කරවා ‘භවද්ද්ගොතමයන් වහන්ස, බත පිළියෙල කොට නිමයේ ය. දැන් වහින්නට කාලය වේ යැ’ යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේට කල් දන්වා යැවී ය.

28. ඉක්බිත්තෙන් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ පෙරවරු හැද පෙරෙවැ පාසිවුරු ගෙන බික්සහන හා සොණදණ්ඩ බමුණාගේ ගෙට එළැඹි සේක. එළැඹ පණවා තුබුණු අස්තෙහි වැඩ හුන් සේක. එ කල්හි සොණදණ්ඩ බමුණු තෙමේ බුදුපාමොක් සහන ප්‍රණීත බාද්‍යහොජ්‍යයෙන් සියනින් සැතැප්වී ය, පැවැරැවී ය.

29. එයට පසු සොණදණ්ඩ බමුණු තෙම වලඳු අවසන් කළ, පාත්‍රයෙන් ඉවතට ගත් අතැති භාග්‍යවතුන් වහන්සේට එක් පසෙක එක්තරා මිටි අස්තක් ගෙන හිද ගත්තේ ය. එකත්පසෙක හුන් සොණදණ්ඩ තෙම භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙ බස් පැවැසී ය:

“භවද්ද්ගොතමසිනි, මම වූ කලී පිරිස් මැදට පැමිණියෙමි ම අස්තෙන් නැගී සිට භවක් ගොතමයන් වැන්දෙමි වීම නම්, එයින් ඒ පිරිස මට බැණ වදිති. යමකුට ඒ පිරිස බැණ වදිත් නම් ඔහුගේ යශස් ද පිරිහෙන්නේ ය. යමක්හුගේ යශස් පිරිහෙන්නේ ද, ඔහුගේ හොග සම්පත් ද පිරිහෙන්නේ ය. අපේ නොගසම්පත් වූ කලී යශසින් ලබන ලද්දේ ය.

තව ද භවද්ද්ගොතමසිනි, මම පිරිසට පැමිණියෙමි ම දොහොත් මුදුන් තැබුයෙමි වීම නම්, එය මා හුනස්තෙන් නැගී සිටීම කොට භවද්ද්ගොතමයන් වහන්සේ සලකන සේක් වා.

තව ද භවද්ද් ගොතමයෙනි, මම පිරිස් මැදට ගියෙමි ම හිස්වෙළුම දු, හෙළුයෙමි වීම නම්, භවද්ද්ගොතමයන් වහන්සේ එය මා හිස නමා කළ වැදීමක් කොට සලකන සේක් වා.

තව ද භවද්ද්ගොතමසිනි, මම යානයක් නැග උන්නෙමි ම එයින් බැස, භවද්ද්ගොතමයන් වහන්සේ වැන්දෙමි නම්, එයින් ඒ පිරිස මට පරිභව කරති. එසේ පරිභව ලද්දහුගේ යශස් ද පිරිහේ. යශසින් පිරිහුණුහුගේ හොග ද පිරිහෙන්නේ ය. අපේ නොගයෝ යශසින් ලබන ලද්දෝ ය. (එ බැවිනි.)

භවද්ද්ගොතමසිනි, මම වනාහි යානයක් නැග උන්නෙමි ම කෙටිට ඉදිරියට නමා ලිමි නම්, එය මා යානයෙන් බැසීම කොට භවද්ද්ගොතමයන් වහන්සේ සලකන සේක් වා.

තව ද මම යානයෙක උන්නෙමි ම ජත්‍රය ඉවතට නමා හෙළිමි නම්, එය මා හිස නමා කළ වැදීමක් කොට භවද්ද්ගොතමයන් වහන්සේ සලකන සේක් වා.”

ඉන් පසු භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සොණදණ්ඩ බමුණාට දැනුම් කතායෙන් දෙලෝ වැඩ දක්වා, කුසල් දහම් ගන්වා, කුසල් වැඩුම්හි උත්සාහවත් කොට, ඔහු තුළා වූ ගුණ දක්වා සතුටු කොට, හුනස්තෙන් නැගී නික්මා වැඩි සේක.

සිවුවහ සොණදණ්ඩ සූත්‍රය ගිමිසේ ය.

කුටදන්තසූත්තං

1. එවං මෙ සුතං. එකං සමයං හගවා මගධෙසු චාරිකං චරමානො මහතා භික්ඛුසංඝෙසන සද්ධිං පඤ්චමනොති භික්ඛුසනෙහි, යෙන බාණ්ණමහං නාම මගධාතං බ්‍රාහ්මණයාමො තදවසරී. තත්‍ර සුදං හගවා බාණ්ණමනෙ විහරති අමබලට්ඨිකායං.

තෙන බො පන සමයෙන කුටදන්තො බ්‍රාහ්මණො බාණ්ණමහං අජ්ඣාචසති සතතුස්සදං සතිණකට්ඨාදකං සධිඤ්ඤං රාජභොගං රඤ්ඤ මාගධෙන සෙනියෙන බිම්බිසාරෙන දින්නං රාජදයං බ්‍රහ්මදෙය්‍යං.

තෙන බො පන සමයෙන කුටදන්තස්ස බ්‍රාහ්මණස්ස මහායඤ්ඤ උපකඛට්ටො භොති. සතන ව උසහසතාති සතන ව චච්ඡන්දරසතාති සතන ව චච්ඡන්දරිසතාති සතන ව අජසතාති සතන ව උරබ්භසතාති ථුනුචතීතාති භොනති යඤ්ඤත්ථාය.

2. අසෙසාසුං බො බාණ්ණමහතා බ්‍රාහ්මණගහපතීනා: “සමණො බලු නො ගොතමො සක්‍යපුතො සක්‍යකුලා පබ්බජ්චො මගධෙසු චාරිකං චරමානො මහතා භික්ඛුසංඝෙසන සද්ධිං පඤ්චමනොති භික්ඛුසනෙහි බාණ්ණමහං අනුපනොතො බාණ්ණමනෙ විහරති අමබලට්ඨිකායං.

‘තං බො පන හවන්තං නොතමං එවං කල්‍යාණො කීන්තිසද්දො අබ්භුග්ගතො’: ඉතීපී සො හගවා අරහං සමමාසමිබුද්ධො විජ්ජාවරණසමපනො සුගතො ලොකවිදු අනුත්තරෙ පුරිසදමමසාරපී සත්ථා දෙවමනුස්සානං බුද්ධො හගවා’ති. සො ඉමං ලොකං සදෙවකං සමාරකං සබ්‍රහ්මකං සස්සමණ්‍රාහ්මණී, පජං සදෙවමනුස්සං සයං අභිඤ්ඤ සච්ඡිකත්වා පච්චෙදෙති. සො ධම්මං දෙසෙති ආදීකල්‍යාණං මජ්ඣෙකල්‍යාණං පරියොසානකල්‍යාණං සාත්ථං සබ්‍රහ්මඤ්ඤං කෙවලපරිපුණ්ණං පරිසුද්ධං බ්‍රහ්මචරියං පකාසෙති. සාධු බො පන තථාරූපානං අරහතං දස්සනං භොති’ති.

අථ බො බාණ්ණමහතා බ්‍රාහ්මණගහපතීනා බාණ්ණමහා නිකඛිත්ථො සබ්බසබ්බී ගණීභුතා යෙන අමබලට්ඨිකා තෙනුචඛකමනති.

කුටදන්ත සුවය

1. මා විසින් මෙසේ අසන ලදී. එක් සමයෙක්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ පන්සියක් හික්කන් පමණ වූ මහත් පැවිදිමුළුවක් හා මගධ රටා සැරි සරන සේක්, මගධ රටා බාණුමන නම් බමුණු ගමට වැඩි සේක. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ඒ බාණුමන ගමා අඹියැටිඋයන්හි වැඩ වසන සේක.

එ සමයෙහි වනාහි කුළුදන් (කුටදන්ත) බමුණු තෙමේ මගධාධිපති සෙනිය බිම්බිසාර රජුහු විසින් දුන් රාජදායාදාය වූ, ශ්‍රේණි ක්‍රියාගය වූ, බහුජනාකීණී වූ, තණ දඬු දිය සුලභ වූ, බොහෝ ධන ධාන්‍ය ඇති, රාජසවරූපයෙන් පරිහොග කටයුතු වූ බාණුමන ගමා වෙසෙයි.

එ සමයෙහි කුළුදන් බමුණුගුණේ මනායාගයෙක් පිලියෙල කැරුණේ වෙයි. සන්සියක් ගොන් ද, සන්සියක් නාමුවස්සෝ ද, සන්සියක් නාමුවැස්සියෝ ද, සන්සියක් එළවෝ ද, සන්සියක් තරුණ බැටෙළවෝ ද (පොරගසන එළවෝ ද හවත් සන්සියය බැගින් බොහෝ මාගපක්ෂිත ද) යාග පිණිස යාග වැඩි වෙතට පමුණුවන ලදහ.

2. බාණුමන ගමා වැසි බමුණෝ ද ගැහැටියෝ ද රටෙහි පැතිරු පැවැති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ පිලිබද මතු දැක්වෙන යස හි ඇසුහ: “හවත්ති, ශාක්‍යපුත්‍ර වූ, ශාක්‍යකුලයෙන් නික්මැපැවිදි වූ මහණ ගොයුම්හු හික්කන් පන්සියක් පමණ වූ මහත් පැවිදිමුළුවක් හා මගධ රටා සැරි සරනු වෝ බාණුමනයට පැමිණියෝ බාණුමනයට සම්පයෙහි වූ අඹියැටි වෙනෙහි වෙසෙති.

‘ඒ හගවත් තෙමේ මේ මේ කරුණින් අර්භත් ය, සමයක්සම්බුද්ධි ය, විද්‍යාවරණසම්පන්න ය, සුගත ය, ලොකමිත් ය, නිරුත්තර පුරුෂදමසාරථි ය, දෙවමිනිස්තට ශාස්තෘ ය, බුද්ධි ය, හගවත් ය. හේ දෙවියන් සහිත මරුන් සහිත බමුන් සහිත මේ ලොව, අවශෙෂ මහණ-බමුණන් සහිත දෙවමිනිසුන් සහිත මේ සන්ධිවතීයා තෙමේ ම සිය විශිෂ්ට නුවණින් දැන පසක් කොට ලොවට දන්වයි. ආදිකල්‍යාණ මධ්‍යකල්‍යාණ පර්යවසානකල්‍යාණ වූ, (සන්තට්ඨානාදි) මනා අරුත් ඇති, සම්පුණ්ණ ව්‍යඤ්ජන ඇති, හැම අයුරින් පිරිපුන්, පිරිසිදු දහම් දෙසයි. එසේ දෙසනුයේ සියලු සසුන් බමසර පවසයි. එබඳු රහතුන් දැක්ම වූ කලි හිත වැඩ සලසන්නෙකැ’ සි ඒ හවද්ගොතමයන් පිලිබද මෙසේ වූ උතුම් යසනියෙක් උස් වැ නැංගේ ය” යනු යි.

ඉක්බිති බාණුමන ගමා වැසි බමුණෝ ද ගැහැටියෝ ද බාණුමනයෙන් නික්මැ බොහො බොහෝ වැ මුළු මුළු වූවෝ, එකී එකී පැත්තෙහි මුළු දුන්තෝ, ගමින් පිටතැ දී මත මුළුවෙක් වැ එකතු වූවෝ අඹියැටි උසන අතට යෙති.

3. තෙන ඛො ජන සමයෙන කුටදනෙනා බ්‍රාහ්මණො උපරිපාසාදෙ දිවාසෙය්‍යං උපගතො භොති. අදදුසා ඛො කුටදනෙනා බ්‍රාහ්මණො බාණ්ණමතකෙ බ්‍රාහ්මණගහපතිකෙ බාණ්ණමතා නිකඛමිත්වා සඛසසඛසී ගණීභුතෙ යෙන අබ්බලට්ඨිකා තෙනුපසඛකමනෙන. දිස්වා බන්තං ආමනෙනසි: “නිනනු ඛො භො බතෙන බාණ්ණමතකා බ්‍රාහ්මණගහපතිකා බාණ්ණමතා නිකඛමිත්වා සඛසසඛසී ගණීභුතා යෙන අබ්බලට්ඨිකා තෙනුපසඛකමනති” ? ති.

“අහී ඛො භො සමණො ගොතමො සක්‍යපුත්තො සක්‍යකුලා පබ්බජ්ඣො මගධෙසු වාරිකං වරමාතො මහතා භික්ඛුසඛෙසන සද්ධිං පඤ්චමනෙනති භික්ඛුසතෙති බාණ්ණමතං අනුප්පතෙනා බාණ්ණමතෙ විහරති අබ්බලට්ඨිකායං. තං ඛො ජන භවනතං ගොතමං එවං කල්‍යාණො කිත්තිසද්දො අබ්භුගතනො: ඉතිපි සො භගවා අරහං සමමාසමිබුද්ධො විජ්ජාවරණසමපනෙනා සුගතො ලොකවිදු අනුත්තරො පුරිසදම්මසාරථි සත්ථා දෙවමනුස්සානං බුද්ධො භගවා’ති, තමෙන භවනතං ගොතමං දස්සනාය උපසඛකමනති” ති.

4. අථ ඛො කුටදනනස්ස බ්‍රාහ්මණස්ස එතදභොසි “සුතං ඛො ජන මෙ තං: සමණො ගොතමො නිවිධං යඤ්ඤසමපදං සොලසපරිකඛාරං ජානාතීති. න ඛො ජනාහං ජානාමි නිවිධං යඤ්ඤසමපදං සොලසපරිකඛාරං. ඉවජාමි වාහං මහායඤ්ඤං යජ්ඣං. යනනුනාහං සමණං ගොතමං උපසඛකමිත්වා නිවිධං යඤ්ඤසමපදං සොලසපරිකඛාරං පුච්චෙත්ථානති”.

අථ ඛො කුටදනෙනා බ්‍රාහ්මණො බන්තං ආමනෙනසි “තෙන ති භො බතෙන ඡයන බාණ්ණමතකා බ්‍රහ්මණගහපතිකා තෙනුපසඛකම. උපසඛකමිත්වා බාණ්ණමතකෙ බ්‍රාහ්මණගහපතිකෙ එවං චදෙති “කුටදනෙනා භො බ්‍රාහ්මණො එවමාහ: ආගමෙනනු කීර භවනෙනා. කුටදනෙනා’පි බ්‍රාහ්මණො සමණං ගොතමං දස්සනාය උපසඛකමිස්සති” ති.

‘එවං භො’ති ඛො සො බන්තා කුටදනනස්ස බ්‍රාහ්මණස්ස පටිස්සුත්වා යෙන බාණ්ණමතකා බ්‍රහ්මණගහපතිකා තෙනුපසඛකමි. උපසඛකමිත්වා බාණ්ණමතකෙ බ්‍රහ්මණගහපතිකෙ එතදවොච “කුටදනෙනා භො බ්‍රාහ්මණො එවමාහ: ආගමෙනනු කීර භොනෙනා. කුටදනෙනා’පි බ්‍රාහ්මණො සමණං ගොතමං දස්සනාය උපසඛකමිස්සති” ති.

5. තෙන ඛො ජන සමයෙන අනෙකාති බ්‍රාහ්මණසතාති බාණ්ණමතෙ පටිච්චසනති ‘කුටදනනස්ස බ්‍රාහ්මණස්ස මහායඤ්ඤං අනුභවීස්සාමා’ති. අස්සොසුං ඛො තෙ බ්‍රාහ්මණො ‘කුටදනෙනා කීර බ්‍රාහ්මණො සමණං ගොතමං දස්සනාය උපසඛකමිස්සති’ ති. අථ ඛො තෙ බ්‍රාහ්මණො යෙන කුටදනෙනා බ්‍රාහ්මණො තෙනුපසඛකමිංසු. උපසඛකමිත්වා කුටදනෙනා බ්‍රාහ්මණො එතදවොචුං ‘සච්චං කීර භවං කුටදනෙනා සමණං ගොතමං දස්සනාය උපසඛකමිස්සති ?’ ති

3. එ සමයෙහි කුඵදන් බමුණු තෙමේ නමා පහයා උඩු මහලෙහි දවසනන් පැමිණියේ වේ. හේ (කච්ඡියෙන් බලනුයේ) බාණුමනයෙන් නික්මැ බොහො බොහෝ රැස් වැ එකි එකි පසැ මුළු මුළු වැ, ගමන් පිටතැ දී මහමුළුවෙක් වැ එකතු වැ, අඹයැටිය කරා යන බාණුමන ගමැ වැසි බමුණන් ද ගැහැවියන් ද දිටි ය. දෑක බන්තුවු (අසන නැත් බණුවා) බණවා “හවන් බන්තුව, කවර හෙයින් බාණුමන ගමැ වැසි බමුණෝත් ගැහැවියෝත් බාණුමනයෙන් නික්මැ බොහො බොහෝ වැ රැස් වී නැතින් නැත මුළු මුළු වැ, ගමන් පිටතැ දී මහමුළුවක් වැ එකතු වැ අඹයැටිය දෙසට යෙත් දෑ?”යි විවාලේ ය.

“හවන, කරුණෙක් ඇත. සැහැසුන් වූ, සැහැකුලෙන් නික්මැ පැවිදි වූ, මහණ ගොයුම්හු භික්ෂුන් පන්සියක් පමණ වූ මහ පැවිදි මුළුවක් හා මගද රටැ සැරි සරනුවෝ බාණුමන ගමට පැමිණියෝ එය අසලැ අඹයැටි උයන්හි වෙසෙති. ඒ පින්වත් ගොයුම් තෙමේ මේ මේ කරුණින් රහන් ය, සම්මාසම්බුදු ය, ව්‍යුසරණ දෙකින් යුතු ය, සුගත ය, ලොව දන්නේ යැ, නොදැමුණන් දමනුයෙහි හැමට ම වැඩි සැරි දෑ ය, දෙවිමිනිස්තට සසු ය, බුදු ය, බවත් යැයි මෙසේ ඔබ පිළිබඳ උතුම් යසගියෙක් උස් වැ නැංගේ ය. මොහු පින්වත් ගොයුමාණන් දක්නට එහි යෙත්” යැ යි බන්තුව තෙමේ කී ය.

4. එ විටැ, කුඵදන් බමුණාට, “මහණ ගොයුම්හු තුන් යාගසම්පත් හා සොළොස් පිරිකර දැනතැ යි මා විසින් ඇසිණ. මම වූ කලී තෙවැදූරැම් යාගසම්පතන් සොළොස් පිරිකරන් නො දැනිමි. වැලි දු මහාසාගයක් යදනට මමී රිසියෙමි. මහණ ගොයුමාණන් කරා එලැඹ තෙවැදූරැම් යාගසම්පතන් සොළොස් පිරිකරන් විවාලෙමි නමි යෙහෙකැ” යි මේ සිත වී ය.

ඉක්බිති කුඵදන් බමුණා බන්තුවු බණවා, “හවන් බන්තුව, එසේ වී නමි බාණුමන ගමැ වැසි ඒ බමුණු ගැහැවියන් වෙත එලැඹෙන්න. එලැඹ ‘හවන්ති, හවන්හු කුඩා නමක් බලා පොරොන්තු වෙත් වා. කුඵදන් බමුණා ද මහණ ගොයුමාණන් දක්නට එන්නේ යැ යි මෙසේ කියේ යැ’ යි මෙ පරිදි සැල කරන්නැ” යි කී ය.

‘හවන, එසේ යැයි කියා ඒ බන්තුව තෙම කුඵදන් බමුණාට පිළිවදන් දී බාණුමන ගමැ වැසි බමුණන් ද ගැහැවියන් ද කරා එලැඹියේ ය. එලැඹ, ඔවුනට “හවන්ති, හවන්හු කුඩා නමක් බලා පොරොන්තු වෙත් වා. කුඵදන් බමුණා ද මහණ ගොයුමාණන් දක්නට එන්නේ යැයි කුඵදන් බමුණු මෙසේ කීහ” යි මේ පවන් සැල කෙලේ ය.

5. එ සමයෙහි වනාහි බොහෝ සිය ගණන් බමුණෝ ‘කුඵදන් බමුණාගේ මහා යාගය වලදන්නමු’යි බාණුමනයෙහි වෙසෙත්. ඒ බමුණෝ ‘කුඵදන් බමුණා මහණ ගොයුමාණන් දක්නට ඔබ කරා යෙතැ’යි ඇසූහ. ඉක්බිති ඔහු කුඵදන් බමුණු කරා එලැඹුණහ. එලැඹ ‘පින්වත් කුඵදන් තෙමේ මහණ ගොයුමාණන් දක්නට යන්නේ ල. ඒ සැබැ දෑ?’ යි ඇසූහ.

“ඵචං ඛො මෙ හො හොති: අනමපි සමණං ගොතමං දසසනාය උපසඛකමිස්සාමි”ති.

6. “මා හචං කුටදනොනා සමණං ගොතමං දසසනාය උපසඛකමි න අරහති හචං කුටදනොනා සමණං ගොතමං දසසනාය උපසඛකමිතුං. සචෙ හචං කුටදනොනා සමණං ගොතමං දසසනාය උපසඛකමිස්සාති නොතො කුටදනනස්ස යසො නාසිස්සති. සමණස්ස ගොතමස්ස යසො අභිචඛිසිස්සති. යමපි නොතො කුටදනනස්ස යසො නාසිස්සති සමණස්ස ගොතමස්ස යසො අභිචඛිසිස්සති, ඉමිනාපඛෙගන න අරහති හචං කුටදනොනා සමණං ගොතමං දසසනාය උපසඛකමිතුං, සමණො තෙච ගොතමො අරහති හචනනං කුටදනනං දසසනාය උපසඛකමිතුං.

හචං හි කුටදනොනා උභතො සුජාතො මානිතො ච පිනිතො ච, සංසුද්ධගහණිකො යාච සත්තමා පිතාමහසුගා, අකඛිතෙනා අනුපකකුටෙඨා ජාතිවාදෙන. යමපි හචං කුටදනොනා උභතො සුජාතො මානිතො ච පිනිතො ච සංසුද්ධගහණිකො යාච සත්තමා පිතාමහසුගා, අකඛිතෙනා අනුපකකුටෙඨා ජාතිවාදෙන, ඉමිනාපඛෙගන න අරහති හචං කුටදනොනා සමණං ගොතමං දසසනාය උපසඛකමිතුං. සමණො තෙච ගොතමො අරහති හචනනං කුටදනනං දසසනාය උපසඛකමිතුං.

හචං හි කුටදනොනා අචේසා මහද්ධනො මනාහොගො. -පෙ-.

හචං හි කුටදනොනා අජ්ඣායකො මනඛරො තිනනං වෙදුතං පාරගු සතිසණ්ඛුකෙට්ඨානං සාකඛිරපපභෙදුතං ඉතිහාසපඤ්චමානං, පදකො වෙශ්ශාකරණො ලොකායතමහාපුරිසලකබණ්ඤ අනචයො -ප-.

හචං හි කුටදනොනා අභිරුපො දසසනියො පාසාදිකො පරමාය වණ්ණපොකඛිරතාය සමනනාගතො, බුහමචණ්ණි බුහමචචපි අකඤ්ඤා-වකාසො දසසනාය -පෙ-.

හචං හි කුටදනොනා සීලවා හොති වුද්ධසීලී වුද්ධසීලෙන සමනනා-ගතො -පෙ-.

හචං හි කුටදනොනා කල්‍යාණවාචො කල්‍යාණවාකකරණො පොරියා වාචාය සමනනාගතො විස්සට්ඨාය අනෙලගලාය අත්ඨස්ස විඤ්ඤපතියා -පෙ-.

හචං හි කුටදනොනා බහුනනං ආචරියපාචරියො. තිණි මාණවකසතාති මනෙත වාචෙති. බහු ඛො පන තාතාදිසා නානාජනපදු මාණවකා ආගච්ඡන්ති හොතො කුටදනනස්ස සනතිතෙ මනනජචිකා මනෙත අබිසීතුකාමා.

“තවත්ති, මමත් මහණ ගෝසුමාණන් දක්නට ඔබ වෙන් යන්නෙමැ සි මට මෙසේ සිතෙත් වේ ම යැ”සි කුඵදන් පැවැසී ය.

6. [එ බස් අසා එ බමුණෝ කුඵදකුට මෙසේ කීහු:]

“පින්වත් කුඵදන් තෙමේ මහණ ගෝසුමන් දක්නට නො සේ වා. පින්වත් කුඵදන් තෙමේ මහණ ගෝසුමාණන් දක්නට යන්නට නො නිස්සේ ය. ඉදින් පින්වත් කුඵදන් තෙමේ මහණ ගෝසුමාණන් දක්නට යන්නේ තම, පින්වත් කුඵදකුගේ යශස් පිරිහෙන්නේ ය, මහණ ගෝසුමාණන්ගේ යශස් වැඩෙන්නේ ය. ‘පින්වත් කුඵදකුගේ යශස් පිරිහෙන්නේ ය, මහණ ගෝසුමාණන්ගේ යශස් වැඩෙන්නේ’ ය යන යමෙක් ඇද්ද, මෙ කරුණින් පින්වත් කුඵදන් තෙමේ මහණ ගෝසුමාණන් දක්නට යනුවට නො නිස්සේ ය. මහණ ගෝසුමිහු ම පින්වත් කුඵදකු දක්නට එනුවට නිස්සෝ ය.

පින්වත් කුඵදන් තෙමේ මවු පිය දෙපසින් ම අභිජාන ය. සත්වන මිමුතු යුවල තෙක් පිරිසිදු මවුකුස ඇත්තේ ය. කුල පිලිබඳ තෙප්ලෙන් නො හෙලන ලද්දේ ය, නො ගරහන ලද්දේ ය. පින්වත් කුඵදන් තෙමේ මවු පිය දෙපසින් ම අභිජාන ය...නො ගරහන ලද්දේ ය යන යමෙක් ඇද්ද, මේ කරුණින් පින්වත් කුඵදන් තෙමේ මහණ ගෝසුමන් දක්නට යන්නට නො නිස්සේ ය. මහණ ගෝසුමිහු ම පින්වත් කුඵදකු දක්නට එන්නට නිස්සෝ ය.

පින්වත් කුඵදන් තෙමේ ඉසුරුමත් ය, මනත් ධන ඇත්තේ ය, මනත් හෝග ඇත්තේ ය...

පින්වත් කුඵදන් තෙමේ වේද හදාරන්නේ ය, වේදමනත්රයන් සිත්හි ලා දරන්නේ ය, නිසංඝු ද කොටහශාස්ත්‍ර ද සභිත, ශික්ෂා හා නිරුක්ති සභිත, ඉතිහාසය පස්වනු කොටැති තුන් වේදයන්ගේ පර තෙර පත්තේ ය, පදපාඨ දන්නේය, සෙසු සියලු විශරණ විදි ද දන්නේ ය, ලොකායනශාස්ත්‍රයනින් මනාපුරුෂලක්ෂණවිද්ධයෙහිත් නිපුණ ය...

පින්වත් කුඵදන් තෙමේ අන්තට වැසි තරම් වූ රු සපුව ඇත්තේ ය, දැකුම් කටයුතු ය, දක්නනුව ප්‍රසාද එළවන සුලු ය, උතුම් පැහැසපුයෙන් යුතු ය, උතුම් රත්වත් පැහැ ඇත්තේ ය, උතුම් සිරුරු පැහැ ඇත්තේ ය, සිය සිරුරු සෙස්සන් විසින් දක්නට නොමඳ අවකාශ ඇත්තේ ය...

පින්වත් කුඵදන් තෙමේ සිල්වත් ය, වැඩුණු සිල් ඇත්තේ ය, වැඩුණු ශීලයෙන් යුක්ත ය...

පින්වත් කුඵදන් තෙමේ කලණ තෙපුල් ඇත්තේ ය, කලණ මිහිරි බස් කියන්නේ ය, නිදෙස්, නොකෙලතොලු, කී දෑ හඟවනු හැකි සිලිටි බසින් සමන්විත ය...

පින්වත් කුඵදන් තෙමේ බොහෝ දෙනාට ආවාසී ද ප්‍රවාසී ද වෙයි. තුන්සියක් බමුණු දරුවනට වේදයන් කියවයි. තන් දෙසින් තන් දනව්වෙන් බොහෝ බමුණු දරුවෝ වේදය ඉගැන්ම පනනුවෝ, වේදයන් උගනු කැමැත්තෝ පින්වත් කුඵදන් වෙත එති...

හවං හි කුටදනෙනා ජණේණො වුදොං මහලලකො අදාගතො වයො අනුපපනො. සමණො ගොතමො කරුණො වෙච කරුණපච්චිකො ච -පෙ-.

හවං හි කුටදනෙනා රඤ්ඤො මාගබ්බො සෙනියො බිම්බිසාරො සකකතො ගරුකතො මානිතො පුජිතො අපචිතො -පෙ-.

හවං හි කුටදනෙනා බ්‍රාහ්මණො පොකඛරසානිො සකකතො ගරුකතො මානිතො පුජිතො අපචිතො -පෙ-.

හවං හි කුටදනෙනා බාණ්ණමනං අජ්ඣාචසනි සත්තුොදං සනිණ-කටොදකං සබ්ඤ්ඤො රුජහොගං රඤ්ඤො මාගබෙන සෙනියෙන බිම්බිසාරෙන දිනනං රාජදොසං බ්‍රහ්මදෙදොසං. යමපි හවං කුටදනෙනා බාණ්ණමනං අජ්ඣාචසනි සත්තුොදං සනිණකටොදකං සබ්ඤ්ඤො රුජහොගං රඤ්ඤො මාගබෙන සෙනියෙන බිම්බිසාරෙන දිනනං රාජදොසං බ්‍රහ්මදෙදොසං. ඉමිනාපචෙගන න අරහනි හවං කුටදනෙනා සමණො ගොතමො දොසොනො උපසඛකමිතුං. සමණො තෙච ගොතමො අරහනි හවනං කුටදනං දොසොනො උපසඛකමිතුනි.

7. එවං වුතෙන කුටදනෙනා බ්‍රාහ්මණො හෙ බ්‍රාහ්මණෙ එතදවොච: “තෙන හි හො මමපි සුණොථ යථා මයමෙච අරහාම නං හවනං ගොතමං දොසොනො උපසඛකමිතුං, නතෙච අරහනි සො හවං ගොතමො අමහාකං දොසොනො උපසඛකමිතුං.

“සමණො බලු හො ගොතමො උහනො සුජානො මානිතො ච පිනිතො ච, සංසුදාගහණිකො යාච සත්තමා පිතාමහසුගා, අකඛිතො අනුපකකුටො ජානිවාදෙන. යමපි හො සමණො ගොතමො උහනො සුජානො මානිතො ච පිනිතො ච, සංසුදාගහණිකො යාච සත්තමා පිතාමහසුගා, අකඛිතො අනුපකකුටො ජානිවාදෙන. ඉමිනාපචෙගන න අරහනි සො හවං ගොතමො අමහාකං දොසොනො උපසඛකමිතුං. අථ බො මයමෙච අරහාම නං හවනං ගොතමං දොසොනො උපසඛකමිතුං.

සමණො බලු හො ගොතමො මහනං ඤ්ඤනිසඛිං ඔහාය පච්චිකො -පෙ-.

සමණො බලු හො ගොතමො පනුනං හිරඤ්ඤසුවණ්ණං ඔහාය පච්චිකො භූමිගතඤ්ච වෙතාසට්ඨඤ්ච -පෙ-.

සමණො බලු හො ගොතමො දහරො’ච සමානො යුවා සුසු කාල-කෙසො හද්දෙන ගොච්චෙන සමනාගතො පඨමෙන වයසො අගාරසමා අනගාරියං පච්චිකො-පෙ-.

පින්වත් කුඵදන් තෙමේ ජරායෙන් දුදුරු ය, වයසින් වැඩුණේ ය, මහජු ය, බොහෝ කල් ඉක්මැවූයෙක, පැසිම් වියට පැමිණියෙක. මහණ ගොයුම්හු වූ කලි ලදරැන් ලදරු පැවිද්දෙකුන් වේ...

පින්වත් කුඵදන් තෙමේ මහධාබ්පති සේනිය බිම්බිසාර රජහු විසින් සත්කාර කරන ලද්දෙක, ගරු කරන ලද්දෙක, බුහුමන් කරන ලද්දෙක, පුදන ලද්දෙක, යටත් පැවැතුම් දක්වන ලද්දෙක...

පින්වත් කුඵදන් තෙමේ පොකුරුසැත් බමුණහු විසින් සත්කාර කැරුණෙක, ගරු කැරුණෙක, බුහුමන් කැරුණෙක, පිදුණෙක, යටත් පැවැතුම් දැක්වුණෙක...

පින්වත් කුඵදන් තෙමේ බොහෝ ජනයා ගැවැසුණු, තණ දඩු දිය ඇති, බොහෝ ධන ධාන්‍ය ඇති, රජුගෙන් ලත් නින්දගම වූ රජු ගේ ත්‍යාගය වූ, සේනිය බිම්බිසාර රජු දුන් උතුම් දතවස්තු වූ බාණ්ණමක ගමට ඉසුරු වැ වෙසේ පින්වත් කුඵදන් තෙමේ බොහෝ ජනයා ගැවැසුණු... බාණ්ණමක ගමට ඉසුරු වැ වෙසේ ය යන යමෙක් ඇද්ද, මේ කරුණින් පින්වත් කුඵදන් තෙමේ මහණ ගොයුමන් දක්නට යන්නට නො නිස්සේ ය. මහණ ගොයුම්හු ම පින්වත් කුඵදතු දක්නට නිසි හ' යනු සි.

7. මෙසේ (බවුන්) කි කලැ කුඵදන් බමුණා ඒ බමුණනට මෙ බස් කී ය :

“හවන්ති, එසේ වී නම්, මහණ ගොයුමාණන් අප දක්නට එනුවට වඩා අප ඔබ දක්නට යැමෙහි සුදුසු වන සැටි දක්වන මා බස් ද අසවු.

“හවන්ති, මහණ ගොයුම්හු වූ කලි මවු පිය දෙ පසින් ම අභිජාන ය, සත් වන මිවුතු යුවල තෙක් පිරිසිදු මවුකුස ඇත්තෝ ය. ජාතිවාදයෙන් නො හෙළන ලද්දේ ය, නො ගරහන ලද්දේ ය. ...මහණ ගොයුම්හු මවුපිය දෙපසින් ම අභිජානයන...නො හෙළන ලද්දේ ය, නො ගරහන ලද්දේ ය යන යමක් ඇද්ද, මේ කරුණින් පින්වත් ගොයුම්හු අප දක්නට එන්නට නො නිස්සන. වැලි අපි ම ඔබ දක්නට යන්නට නිස්සමිහ.

හවන්ති, මහණ ගොයුම්හු වූ කලි මහත් නැමුළුව පියා පැවිදි වූවෝ ය...

හවන්ති, මහණ ගොයුම්හු වූ කලි පොළෝ යට ද පොළෝ මතු පිට ද වූ මහත් රන් අමුරන් හැරු පියා පැවිදි වූවෝ ය...

හවන්ති, මහණ ගොයුම්හු වූ කලි සොදුරු යොවුනෙන්, (වයස් තුන අතුරෙන්) පලමු වයසින් යුත් වූවෝ ම, තරුණ වූවෝ ම, මනා කළ කෙසෙ ඇති වැ යොවුන් වියැ සිටියෝ ම ගිහි ගෙන් නික්මැ පැවිදි බිමට වත්තෝ ය...

සමණො ඛලු හො ගොතමො අකාමකානං මාතාපිත්තුභනං අස්සුමුඛානං රුද්දනානං කෙසමස්සුං මහාරෙභා කාසායානි චන්ඨානි අච්ඡාදෙකි අගාරසමා අනනාරියං පබ්බජ්ඨො-පෙ-

සමණො ඛලු හො ගොතමො අභිරුප්පො දුස්සනියො පාසාදිකො පරමාය වණණපොකකිරතාය සමනනාගතො බුහමිචණණේ බුහමිචච්චසී අහබුද්ද-වකාසො දුස්සනාය-පෙ-

සමණො ඛලු හො ගොතමො සීලවා අරියසීලී කුසලසීලී කුසලසීලෙන සමනනාගතො-පෙ-

සමණො ඛලු හො ගොතමො කල්‍යාණවාචො කල්‍යාණවාකකරණො පොරියා වාචාය සමනනාගතො විස්සධාරිය අනෙලගලාය අඤ්ඤා විඤ්ඤාපනියා-පෙ-

සමණො ඛලු හො ගොතමො බහුභනං ආචරියපාචරියො-පෙ-

සමණො ඛලු හො ගොතමො ඛිණකාමරුගො විගතවාපලො-පෙ-

සමණො ඛලු හො ගොතමො කමමවාදී නිරියවාදී අපාපපුරෙකධාරෙ බුහමිඤ්ඤාය පජාය-පෙ-

සමණො ඛලු හො ගොතමො උච්චාකුලා පබ්බජ්ඨො අසමනිනා-බතනියකුලා-පෙ-

සමණො ඛලු හො ගොතමො අසිං කුලා පබ්බජ්ඨො මහඥානා මහාහොගා-පෙ-

සමණං ඛලු හො ගොතමං නිරේරධියා නිරේජනපද සමපුච්ඡිත්තුං ආගච්ඡන්ති-පෙ-

සමණං ඛලු හො ගොතමං අනෙකානි දෙවනාසහස්සානි පාණෙනි සරණං ගතානි-පෙ-

සමණං ඛලු හො ගොතමං එවං කල්‍යාණො කිත්තිසද්දො අබ්බුගගතො 'ඉතිපි සො හගවා අරහං සමමාසම්බුද්ධො විජ්ජාවරණසමපනො සුගතො ලොකවිද්ධි අනුභවෙණ පුරිසදම්මසාරපි සන්ඨා දෙවමනුස්සානං බුද්ධො හගවා'ති-පෙ-

සමණො ඛලු හො ගොතමො ආත්තියසමනාපුරිසලකඩ්ඩණෙනි සමනනා-ගතො-පෙ-

සමණො ඛලු හො ගොතමො එහිසාගතවාදී සබ්බො සමොදකො අබ්භාකුටිකො උත්තානමුඛො පුබ්බහාසී-පෙ-

භවත්ති, මහණ ගොයුම්හු වූ කලි ඔබ පැවිදි වන්නා නො කැමැති මාපියන් කඳුළු පිරි මුහුණ ඇති වූ හඬද්දී එය නොහකා කෙහෙ රවුළු බා පියා කසා වන් හැඳ ගිහි ගෙන් නික්මැ පැවිද්දට බඩුවෝ ය...

භවත්ති, මහණ ගොයුම්හු වූ කලි හැමට වැඩි තරම් රු සිරි ඇත්තෝ ය, දක්නවුන් සිතූ පැහැදීම පහල කරවන සුලභ, උතුම් පැහැ සපුයෙන් යුතුහ. උතුම් රන් පැහැ ඇත්තෝ ය, උතුම් සිරුරු පබ ඇත්තෝ ය. සිය සිරුරු දැක්මට නොමද ඔවස් ඇත්තෝ ය...

භවත්ති, මහණ ගොයුම්හු වූ කලි සිල්වත්ත, පිරිසිදු සිල් ඇත්තෝ ය, නිදෙස් ශිලයෙන් යුත්හ...

මහණ ගොයුම්හු වූ කලි කලණ තෙපුල් ඇත්තෝ ය, කලණ මිහිරි බස් තෙපලන්නෝ ය, නිදෙස් වූ නොකෙලතොලු වූ කී දෑ හඬවනු සමත් සිලිටි බසින් සමන්විතයෝ ය...

භවත්ති, මහණ ගොයුම්හු වූ කලි බොහෝ දෙනාට ආවාසී ද ප්‍රවාසී ද වෙති...

භවත්ති, මහණ ගොයුම්හු වූ කලි පහ වූ කාමරාග ඇත්තෝ ය, පහ වූ වපල බව ඇත්තෝ ය...

භවත්ති, මහණ ගොයුම්හු වූ කලි කම්මාවදින් ක්‍රියාවාවදින් වෙති. තව ලොවුතුරා දහම් පුරස්සර කොට වැටෙති. සැරියුත් මුගලන් ඇ බමුණු පිරිසට ද නායක වූ හැසිරෙති...

භවත්ති, මහණ ගොයුම්හු වූ කලි පිරිසිදු කැන් කුල වූ උසස් කුලයෙන් නික්මැ පැවිදි වූවෝ ය...

භවත්ති, මහණ ගොයුම්හු වූ කලි මහත් බත ඇති මහත් හොග ඇති ඉසුරුමත් කුලයෙන් නික්මැ පැවිදි වූවෝ ය...

භවත්ති, මහණ ගොයුමන් කරා පිට රටින් පිට දනවුයෙන් පැණ පුළුවිස්තට එති...

භවත්ති, තොයෙක් දහස් ගණන් දෙවියෝ මහණ ගොයුමන් දිවිහිමියෙන් සරණ ගියහ...

භවත්ති, මහණ ගොයුමාණන්ගේ වූ කලි “මේ මේ කරුණින් ඒ බතවත් තෙමේ රහත් ය, සම්මාසම්බුදු ය, විදු සරණින් යුතු ය, සුගත ය, ලොව දන්තේ ය, ලොවුතුරා නරදම්සැරි ය, දෙවිමිනිස්තට සසු ය, සිවු සස් දකුයේ ය, බතවත් යැ” යි මෙසේ වූ උතුම් යසහි උස් වූ නැංගේ ය...

භවත්ති, මහණ ගොයුම්හු වූ කලි දෙතිස් මහ පුරිස්ලකුණින් යුතු ය ..

භවත්ති, මහණ ගොයුම්හු වූ කලි තමන් වෙත එන්නවුන් ‘එක්ත, මෙහි ආ සේ මැනැවැ’යි පිලිගන්නා සුලභ, කණට සුව එළවන තෙපුල් තෙපලන්නෝ ය, පිලිසදරෙහි දක්ෂය හ, බැම නොකකුළුවන්නෝ ය, සුලභ කථා ඇත්තෝ ය, පැමිණියනට තුමු පලමුයෙන් කථා කරන සුලභ...

සමණෝ ඛලු හො ගොතමො චතුන්තං පරිසානං සකකතො ගරුකතො මානිතො පුජිතො අපචිතො-පෙ-.

සමණෝ ඛලු හො ගොතමෙ ඛසු දෙවා ච මනුස්සා ච අභිපපසන්තා-පෙ-.

සමණො ඛලු හො ගොතමො යසම් ගාමෙ වා නිගමෙ වා පටිචසති, න නසම් ගාමෙ වා නිගමෙ වා අමනුස්සා මනුස්සෙ විහෙදෙනති-පෙ-.

සමණො ඛලු හො ගොතමො සබ්බි ගණ් ගණාවරියො පුච්ඡිත්ථ-කරුතං අග්ගමකම්යති. යථා ඛො පන හො එකෙසං සමණබ්බාහමණානං යථා වා තථා වා යසො සමුදගච්ඡති, න හෙවං සමණස්ස ගොතමස්ස යසො සමුදගතො, අථ ඛො අනුත්තරාය විජජාවරණසම්පදාය සමණස්ස ගොතමස්ස යසො සමුදගතො-පෙ-.

සමණං ඛලු හො ගොතමං රුජා මාගධො සෙනියො බිලිඛිසාරො සපුත්තො සහරියො සපරිසො සාමචේවා පාණෙහි සරණං ගතො. සමණං ඛලු හො ගොතමං රුජා පසෙනිදී කොසලො සපුත්තො සහරියො සපරිසො සාමචේවා පාණෙහි සරණං ගතො. සමණං ඛලු හො ගොතමං බ්බාහමණො පොකකිරසාති සපුත්තො සහරියො සපරිසො සාමචේවා පාණෙහි සරණං ගතො. සමණො ඛලු හො ගොතමො රඤ්ඤු මාගධස්ස සෙනියස්ස බිලිඛිසාරස්ස සකකතො ගරුකතො මානිතො පුජිතො අපචිතො. සමණො ඛලු හො ගොතමො රඤ්ඤු පසෙනිදිස්ස කොසලස්ස සකකතො ගරුකතො මානිතො පුජිතො අපචිතො. සමණො ඛලු හො ගොතමො බ්බාහමණස්ස පොකකිරසාතිස්ස සකකතො ගරුකතො මානිතො පුජිතො අපචිතො.

සමණො ඛලු හො ගොතමො බාණ්ණමතං අනුපපත්තො, බාණ්ණමතෙ විහරති අමබලට්ඨිකායං. යෙ ඛො පන කෙච්චි සමණො වා බ්බාහමණො වා අමහාකං ගාමකෙකිත්තං ආගච්ඡන්ති, අතිථි නො තෙ භොන්ති. අතිථි ඛො පනමෙහති සකකාතබ්බො ගරුකාතබ්බො මාතෙතබ්බො පුජේතබ්බො අපචේතබ්බො. යමපි හො සමණො ගොතමො බාණ්ණමතං අනුපපත්තො බාණ්ණමතෙ විහරති අමබලට්ඨිකායං. අතිථිමහාකං සමණො ගොතමො, අතිථි ඛො පනමෙහති සකකාතබ්බො ගරුකාතබ්බො මාතෙතබ්බො පුජේතබ්බො අපචේතබ්බො.

භවත්ති, මහණ ගොයුම්හු වූ කලී සිටු පිරිස් විසින් සත්කාර කරන ලද්දහ, ගුරුකාර කරන ලද්දහ, බුහුමන් කරන ලද්දහ, පුදන ලද්දහ, යටත් පැවැතුම් දක්වන ලද්දහ...

භවත්ති, මහණ ගොයුමාණන් කෙරෙහි බොහෝ දෙවිමිනිස්සු වෙසෙසින් පහන්හ...

භවත්ති, මහණ ගොයුම්හු වූ කලී යම් ගමෙක හෝ නියම් ගමෙක වෙසෙත් නම්, එ ගමැ හෝ නියම් ගමැ වැසි මිනිස්නට යක්කු පිඩා නො කෙරෙත්...

භවත්ති, මහණ ගොයුම්හු වූ කලී මහ සහපිරිස් ඇත්තෝ ය, ගණ නායකයහ, ගණවාසීය හ. බොහෝ තීථිකරයන් අතුරෙහි අග්ග සි කියනු ලැබෙති...

යම්සේ වනාහි ඇතැම් මහණබමුණන්ගේ යශස අවෙලකතාදී පිටතට පෙනෙන යම්නම් වුතමාත්‍රයෙකින් වැඩෙනත් මහණ ගොයුමන් ගේ යශස වූ කලී එසේ වැඩුණේ නො වේ. වැලි තමන් තුළ ම වූ තිරුත්තර විදුමුරණසම්පත් වැඩුණේ වේ...

භවත්ති, මහණ ගොයුමන් වූ කලී මගධාධිපති සේනිය බිම්බිසාර රජ තෙමේ දරුවන් බිරියන් සහිත වැ පිරිස් හා ඇමැත්තන් හා සමග දිවි හිමි කොට සරණ ගියේ ය ..

භවත්ති, මහණ ගොයුමන් වූ කලී කොශලාධිපති පසේනදී රජ තෙමේ දරුවන් හා බිරියන් හා පිරිස් හා ඇමැත්තන් හා සහිත වැ දිවි හිමි කොට සරණ ගියේ ය...

භවත්ති, මහණ ගොයුමන් වූ කලී පොකුරුසැත් බමුණු තෙමේ දරුවන් බිරියන් පිරිස් හා ඇමැත්තන් සහිත වැ දිවි හිමි කොට සරණ ගියේ ය...

භවත්ති, මහණ ගොයුම්හු වූ කලී මගධ රටට අධිපති සේනිය බිම්බිසාර රජහු විසින් සත්කාර ද ගුරුකාර ද මානිත ද පූජිත ද අපවිත ද වෙති...

භවත්ති, මහණ ගොයුම්හු වූ කලී කොශලාධිපති පසේනදී රජහු විසින් සත්කාර ද ගුරුකාර ද මානිත ද පූජිත ද අපවිත ද වෙති...

භවත්ති, මහණ ගොයුම්හු වූ කලී පොකුරුසැත් බමුණා විසින් සත්කාර ද ගුරුකාර ද මානිත ද පූජිත ද අපවිත ද වෙති...

භවත්ති, මහණ ගොයුම්හු වූ කලී දැන් බාණ්ණමනයට පැමිණියෝ බාණ්ණමනය සම්පයෙහි අඹයැටි වෙනෙහි (අම්බලට්ඨිකා වනයෙහි) වෙසෙති. භවත්ති, යම් කිසි මහණ කෙනෙක් හෝ බමුණු කෙනෙක් හෝ අප ගම් කෙතට එත් නම්, ඔහු අපට අමුතු වෙති. අමුත්තෝ වනාහි අප විසින් සත්කාර කටයුතුහ, ගුරුකාර කටයුතුහ, මානනියහ, පූජනියහ, අපවයනියහ. භවත්ති, යම් හෙයකින් මහණ ගොයුම්හු බාණ්ණමනයට පැමිණියෝ, බාණ්ණමනය සම්පයෙහි අඹයැටියෙහි වෙසෙත් ද, එහෙයින් ඔබ අප අමුත්තෝ ය. අමුත්තෝ වනාහි අප විසින් සත්කාර කටයුතුහ, ගුරුකාර කටයුතුහ, බුහුමන් කටයුතුහ. පිදියැ යුතුහ, යටත් පැවැතුම් දැක්වියැ යුතුහ.

ඉඹිනාපචේතන නාරහතී සො භවං ගොතමො අමහාකං දස්සනාය උපසඞ්කමිත්ථං. අඨ බො මයමෙව අරනාම නං භවන්තං ගොතමං දස්සනාය උපසඞ්කමිත්ථං.

එතතකෙ බො අහං හො තස්ස හොතො ගොතමස්ස චණ්ණෙ පරියාපුණාමි. හො ච බො සො භවං ගොතමො එතතකචණ්ණො, අපරිමාණචණ්ණො හි සො භවං ගොතමො'ති.

8. එවං චුතොත නෙ බ්‍රාහමණා කුටදන්තං බ්‍රාහමණං එතදවොචුං: “යථා බො භවා කුටදන්තො සමණස්ස ගොතමස්ස චණ්ණෙ භාසතී ඉතො චෙ'පි සො භවං ගොතමො යොජනසතෙ විහරතී, අලමෙව සද්ධෙන කුලපුතොතන දස්සනාය උපසඞ්කමිත්ථා අපි පුටංසෙනාපි¹. තොත හි හො සබ්බෙව මයං සමණං ගොතමං දස්සනාය උපසඞ්කමිත්ථොමා”ති.

9. අඨ බො කුටදන්තො බ්‍රාහමණො මහතා බ්‍රාහමණගණෙන සද්ධිං යෙන අමබලටඨිකා යෙන භගවා තෙනුපසඞ්කමි. උපසඞ්කමිත්ථා භගවතා සද්ධිං සමෙමාදි. සමෙමාදනීයං කථං සාරාණීයං විනිසාරෙත්වා එකමන්තං නිසීදි. බාණුමන්කා'පි බො බ්‍රාහමණගහපතීකා අප්පෙකචේච භගවන්තං අභිවාදෙත්වා එකමන්තං නිසීදිංසු, අප්පෙකචේච භගවතා සද්ධිං සමෙමාදිංසු. සමෙමාදනීයං කථං සාරාණීයං විනිසාරෙත්වා එකමන්තං නිසීදිංසු, අප්පෙකචේච යෙන භගවා තෙනසුඤ්චිං පණාමෙත්වා එකමන්තං නිසීදිංසු අප්පෙකචේච නාමගොතනං සාවෙත්වා එකමන්තං නිසීදිංසු. අප්පෙකචේච තුණතීභූතා එකමන්තං නිසීදිංසු.

10. එකමන්තං නිසිනොතො බො කුටදන්තො බ්‍රාහමණො භගවන්තං එතදවොච: “සුතං මෙනං හො ගොතම සමණො ගොතමො තිවිධං යඤ්ඤසමපදං සොලසපරිකඛාරං ජානාතීති. න බො පනාහං ජානාමි තිවිධං යඤ්ඤසමපදං සොලසපරිකඛාරං. ඉච්ඡාමි චාහං මහායඤ්ඤං යජ්ඣං. සාධු මෙ භවං ගොතමො තිවිධං යඤ්ඤසමපදං සොලසපරිකඛාරං දෙසෙතු”ති.

“තෙන හි බ්‍රාහමණ සුණොති සාධුකං මනසිකරොති භාසිස්සාමි”ති.

‘එවං හො'ති බො කුටදන්තො බ්‍රාහමණො භගවතො පචචස්සොසි, භගවා එතදවොච:

11. “තුහපුබ්බං බ්‍රාහමණ රුජා මහාමිජ්ඣො නාම අහොසී, අසෙසා මනභිනො මනාහොගො පහුකජාතරුපරජනො පහුතචිතතුපකරණො පහුතඛනාධකෙඤ්ඤ පරිපුණ්ණකොසකොට්ඨාගාරො. අඨ බො බ්‍රාහමණ රඤ්ඤො මහාමිජ්ඣස්ස රතොගහස්ස පටිසලලීනස්ස එවං චෙතසො පරිචිතකෙකො උදපාදි: “අධිගතා බො මෙ විපුලා මානුසකා භොගා, මහන්තං පඨවිමණ්ඩලං අභිමිජ්ඣ අජ්ඣාචසාමි. යනහුනානං මහායඤ්ඤං යජෙය්සං, යං මම'ස්ස දීඝරත්තං තිනාය සුබායා”ති.

1. පුටොසෙනාපි (කෙසුමි පොෂකෙසු)

මේ කරුණින් හුන් ඒ පින්වන් ගොසුම්හු අප දක්නට එන්නට නො නිස්සහ. වැලි ඇපි ම ඒ හවද්ගොතමයන් දක්නා පිණිස එළැඹෙන්නට නිසි වමිහ.

හවන්ති, ඒ හවද් ගොතමයන් පිලිබද වූ මෙතෙක් ගුණ මම දැනිමි. එහෙත් පින්වන් ගොසුම්හු මෙ පමණක් ම ගුණ ඇත්තෝ නො වෙති. “ඔබ වූ කලි නො මිනියැ හැකි ගුණ ඇතියහ” යනු සි.

8. මෙසේ කී කල්හි ඒ බමුණෝ කුළුදත් බමුණා බණවා, “පින්වන් කුළුදතු මහණ ගොසුමන්ගේ ගුණ වනන සැටියෙන්, ඒ පින්වන් ගොසුමන් මෙසින් සිය සොදුනක් දුර වසතත්, සැදුහැනි කුලපුතුහු විසින් පාපෙස රැගෙන ද ඔබ දකිනු පිණිස එන්නට නිසි ම ය. එ බැවින්, හවන්ති, ඇපි සියල්ලමෝ මහණ ගොසුමන් දක්නට ඔබ වෙත එළැඹෙන්නමිහ”යි කීහ.

9. ඉක්කිත්තෙන් කුළුදත් බමුණා මහත් බමුණුනණයා හා අඹියැටියට භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළැඹියේ ය. එළැඹි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ හා සතුවු විස. සතුවට කරුණු වූ, සිතැ රැදැවිය යුතු වූ නපාව කැරැ නිමවා, පසෙක ඉද ගත්තේ ය. බාණුමත ගමැ වැසි බමුණෝ ද ගැහැටියෝ ද කෙනෙක් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ආදරයෙන් වැද පසෙක ඉද ගත්හ. කෙනෙක් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ හා සතුවු වූහ. සතුවු විසැ යුතු සිතැ රැදැවිය යුතු වූ කපාව නිමවා පසෙක ඉද ගත්හ. කෙනෙක් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ දසාවට ඇදිලි බැදගෙන පසෙක හුන්හ. කෙනෙක් නමිගොත් අස්වා පසෙක ඉද ගත්හ. කෙනෙක් නිහඬ වැ පසෙක ඉද ගත්හ.

10. එක් පසෙකැ හුන්නා වූ ම කුළුදත් බමුණා, “පින්වන් ගොසුමාණනි, ‘මහණ ගොසුම්හු තෙවැදුරුම් යාග සම්පතත් සොලොස් පිරිකරන් දැනිති’ සි මෙය මා විසින් අසන ලදි. මම වූ කලි තෙවැදුරුම් යාග සම්පතත් පසාලොස් පිරිකරන් නො ම දැනිමි. වැලි දු මහායාගයන් යන්නට මමි කැමැතියෙමි. යාවිඤ්ඤ කරමි. මට පින්වන් ගොසුම්හු තෙවැදුරුම් යාග සම්පතත් සොලොස් පිරිකරන් දෙසත් වා” යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේට කී ය.

“බමුණ, එසේ වී නමි අසන්නැ. මොනොවට මෙතෙහි කරන්නැ. කියන්නෙමි”යි (භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වදාල සේක).

‘එසේ ය, පින්වතැ’යි කුළුදත් බමුණු භාග්‍යවතුන් වහන්සේට පිලිවදන් ඇස්වී ය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මෙය වදාල සේක:

11. “පෙර වූවක් කියමි. බමුණ, ආසීය වූ, මකත් ධන ඇති, මකත් හොඟ ඇති, බොහෝ රන් රිදි ඇති, බොහෝ වස්තුවකරණ ඇති, බොහෝ ධන ධාන්‍ය ඇති, පිරිපුන් ගබඩා කොටුවලු ඇති මහාවිජිත නමි රජෙක් විය. බමුණ, එ කලැ හුදෙකලා වැ විතනවිවෙකයෙන් හුන් මහාවිජිත රජුට ‘මානුෂක වූ මකත් හොඟසම්පත්හු මා විසින් ලබන ලද්දෙ ම ය. ඒ මම මකත් පොලෝමඩුල්ල වෙසෙසින් දිනා හැමට අභිපතී වැ වෙසෙමි. මට දික් කලක් හිත සුව පිණිස පවත්නා මහා යඥයක් යදින්නෙමි නමි මැනැවැ”යි මෙසේ විතන සඛකල්පනාවෙන් පහල විය.

අඵ ඛො බ්‍රාහ්මණේ රාජා මහාවිජ්ඣො පුරොහිතං බ්‍රාහ්මණං ආමනොන්තා එතදවොච: ‘ඉධ මඤ්ඤං බ්‍රාහ්මණේ රහොගතස්ස පටිසලුච්ඡිතස්ස එවං වෙනසො පරිචිතකෙකා උදපාදි: “අභිගතා ඛො මෙ විපුලා මානුසකා නොගා. මහන්තං පඨවිමණ්ඩලං අභිච්ජිය අජකාවසාමි. යන්තූනාහං මහායඤ්ඤං යජෙය්‍යං, යං මම’ස්ස දීඝරත්තං භිතාය සුධායා’ති. ඉච්ඡාමහං බ්‍රාහ්මණේ මහායඤ්ඤං යජ්ඣං. අනුසාසතු මං හවං, යං මම’ස්ස දීඝරත්තං භිතාය සුධායා”ති.

12. එවං චුතො බ්‍රාහ්මණේ පුරොහිතො බ්‍රාහ්මණො රාජානං මහාවිජ්ඣං එතදවොච: ‘හොතො ඛො රඤ්ඤෙඤ්ඤ ජනපදෙ සකුණට්ඨො සඋප්පිලො. ගාමසාතා’පි දිස්සන්ති, නිගමසාතා’පි දිස්සන්ති, පන්දුහතා’පි දිස්සන්ති. හවං වෙ ඛො පන රාජා එවං සකුණට්ඨො ජනපදෙ සඋප්පිලෙ බලිමුඤ්ඤා-රෙය්‍ය, අකිච්චකාරී අස්ස තෙන හවං රාජා. සීයා ඛො පන හොතො රඤ්ඤෙඤ්ඤ එවමස්ස: ‘අහමෙනං දස්සුබ්බලං වධෙන වා බඤ්ඤිත වා ජාතීයා වා ගරභාය වා පබ්බාජනාය වා සමුහනීස්සාමි’ති. න ඛො පනෙනස්ස දස්සුබ්බලස්ස එවං සමමා සමුග්ගාතො හොති. යෙ තෙ හතාවසෙසකා හවිස්සන්ති, තෙ පච්ඡා රඤ්ඤෙඤ්ඤ ජනපදං විහෙදෙස්සන්ති. අපි ච ඛො ඉදං සංවිධානං. ආගමම එවමෙතස්ස දස්සුබ්බලස්ස සමමා සමුග්ගාතො හොති. තෙන භි හවං රාජා යෙ හොතො රඤ්ඤෙඤ්ඤ ජනපදෙ උස්සහන්ති කසිගොරකෙඛ, තෙසං හවං රාජා බිජ්ඣන්තං අනුපපදෙතු. යෙ හොතො රඤ්ඤෙඤ්ඤ ජනපදෙ උස්සහන්ති චණ්ඡජාය, තෙසං හවං රාජා පාහනං අනුපපදෙතු. යෙ හොතො රඤ්ඤෙඤ්ඤ ජනපදෙ උස්සහන්ති රාජපොරිසෙ, තෙසං හවං රාජා හත්තවෙනතං පකපපතු. තෙ ච මනුස්සා සකමමපසුතා රඤ්ඤෙඤ්ඤ ජනපදං න විහෙදෙස්සන්ති. මහා ච රඤ්ඤෙඤ්ඤ රුසිකො හවිස්සති, ඛෙමට්ඨිතා ජනපදා අකණට්ඨා අනුප්පිලා. මනුස්සා ච මුද්ද මොදමානා උරෙ චුතො නචෙචන්තා අපාරුතඝරු මඤ්ඤෙඤ්ඤ විහරිස්සන්ති’ති.

13. ‘එවං හො’ති ඛො බ්‍රාහ්මණේ රාජා මහාවිජ්ඣො පුරොහිතස්ස බ්‍රාහ්මණස්ස පටිසුත්තා යෙ රඤ්ඤෙඤ්ඤ ජනපදෙ උස්සහිංසු කසිගොරකෙඛ, තෙසං රාජා මහාවිජ්ඣො බිජ්ඣන්තං අනුපපාදුසී.¹ යෙ රඤ්ඤෙඤ්ඤ ජනපදෙ උස්සහිංසු චණ්ඡජාය, තෙසං රාජා මහාවිජ්ඣො පාහනං අනුපපාදුසී. යෙ රඤ්ඤෙඤ්ඤ ජනපදෙ උස්සහිංසු රාජපොරිසෙ, තෙසං රාජා මහාවිජ්ඣො හත්තවෙනතං පකපෙසී. තෙ ච මනුස්සා සකමමපසුතා රඤ්ඤෙඤ්ඤ ජනපදං න විහෙදෙස්සං. මහා ච රඤ්ඤෙඤ්ඤ රුසිකො අහොසී, ඛෙමට්ඨිතා ජනපදා අකණට්ඨා අනුප්පිලා. මනුස්සා මුද්ද මොදමානා උරෙ චුතො නචෙචන්තා අපාරුතඝරු මඤ්ඤෙඤ්ඤ විහරිංසු.

1. අනුපපාදෙසී. (කොසු වි පොඤ්ඤෙඤ්ඤ)

බමුණ, ඉක්බිත්තෙන් මහාවිජිත රජ තෙම පෙරෙවියා අමතා, “බමුණ, මෙහි හුදෙකලා වෑ විතනවිවෙකයෙන් හුන් මට ‘මානුෂක වූ මහත් භොගයෝ මා විසින් ලදහ. ඒ මම මහත් මිනීමඩල දිනා එයට අභිපත් වෑ වෙසෙමි. මට දික් කලක් හිත සුව පිණිස පවත්නා මහා යඥයක් කළොත් මැනවැ යි මෙසේ විතනසංකල්පනාවෙන් උපන. බමුණ, මහා යඥයක් කරන්නට කැමැත්තෙමි. එහි ලා භවත් තෙමේ මට දික් කලක් හිත සුව පිණිස අනුශාසන කෙරේ වා” යි මෙ බස් පැවැසී ය.

12. බමුණ, මෙසේ කී කල්හි පෙරෙවි බමුණා මහාවිජිත රජුට මෙය කී ය: “භවත් රජුහුගේ රට කටු සහිත (සොරඋවදුරු සහිත) වෙසී, සොර උවදුරින් මිරිකුණේ වෙසී. ගම් පැහැරුම් දක්නා ලැබේ. නියම-ගම් පැහැරුම් දක්නා ලැබේ. නුවර පැහැරුම් දක්නා ලැබේ. මං පැහැරුම් දක්නා ලැබේ. භවත් රජ තෙමේ ඉදින් මෙසේ සොර උවදුරු ඇති සොර උවදුරින් මිරිකුණු රටෙහි බඳු කරවුවර ගන්නේ නම්, එසින් තොකටයුත්තක් කරන්නෙක් වන්නේ ය. ‘වඩ කිරීමෙන් හෝ බැඳු ලීමෙන් හෝ දඩ ගැසීමෙන් හෝ හිස මුඩු කැරවීම ආදී ගැරැහුමෙන් හෝ රටින් තෙරුමෙන් හෝ මේ දශ්‍යුකීලය (සොර හුල) මුලින් ම උදුරා ලත්තෙමි’ යි පින්වත් රජුට මෙසේ සිතක් විය හැක්ක. මෙසේ මේ සොර හුල මැනවින් ඉදිරීමක් නො වේ ම ය. තසන ලද්දවුන් ගෙන් ඉතිරි වූ යම් සොරසතුරු කෙනෙක් වන්නෝ ද, ඔහු පසු වෑ රජුගේ රට පෙළන්නාහ. එතෙකුදු වුවත් මේ මතු දැක්වෙන සංවිධාන-නියම පැමිණ (මතු දැක්වෙන සේ පිළිපැදීමෙන්) මෙසේ මේ සොර හුල මොනොවට ඉදිරි යෑම වේ. එ බැවින් සිය රටෙහි යම් කෙනෙක් ගොවිතැනි ගෙර රැකුම්හි උත්සාහ කෙරෙත් නම්, පින්වත් රජ තෙමේ ඔවුනට ධාන්‍ය බිජුවට ද බත් ද දේ වා. යම් කෙනෙක් පින්වත් රජුහු ගේ රටෙහි වෙලෙඳුම පිණිස උත්සාහ කෙරෙත් ද, ඔවුනට රජ තෙමේ බඩු මිල දේ වා. පින්වත් රජුහුගේ රටෙහි යම් කෙනෙක් රාජකාරියෙහි උත්සාහ කෙරෙත් ද, ඔවුනට පින්වත් රජ තෙමේ බත් වැටුප් දේ වා. ඒ මිනිස්සුන් තමන්ගේ වැඩපලෙහි යෙදුණෝ රජුගේ රට නො පෙළන්නෝ ය. රජුගේ ධනධාන්‍ය රැස ද මහත් වන්නේ ය. ජනපදයෝ සොර උවදුරු නැත්තෝ, නොමිරිකුණෝ, නිරූපදානනාවයේ සිටියෝ වන්නාහ. මිනිස්සු ද උඩුන් කෙරෙහි සතුටු වන්නෝ, ඔරෙහි දරුවන් නටවන්නෝ, දොර නොවැසූ ගෙවල් ඇත්තවුන් මෙන් (බිය සැක තැනි ව) වසන්නෝ ය.”

13. බමුණ, ‘භවත, එසේ යැ’ යි කියා ම ඒ මහාවිජිත රජ පිළිවදන් දී, රජුගේ රටෙහි ගොවිතැනි ගෙර රැකුම්හි උත්සාහ වූවනට බිජු ද බත් ද දෙවී ය. වෙලෙඳුමෙහි උත්සාහ වූවනට බඩුමිල දෙවී ය. රාජකාරියෙහි යෙදුණවුනට බත්වැටුප් දෙවී ය. ඒ මිනිස්සු ද මෙසේ රජුගේ රට නො පෙළූහ. රජුගේ ද ධනධාන්‍ය රාශිය මහත් විය. ජනපදයෝ සොරසතුරු උවදුරින් මුදුණෝ නොමිරිකුණෝ නිරූපදාන බවහි සිටියෝ වූහ. මිනිස්සු ඔවුනොවුන් හා සතුටු වන්නෝ දරුවන් ඔරෙහි නටවනුවෝ දොර නොවැසූ ගෙවල් ඇතියන් සේ (බිය සැක තැනි වෑ) වූහ.

14. අඵ ඛො බ්‍රාහ්මණ රාජා මහාවිජ්ඣො පුරොභිතං බ්‍රාහ්මණං ආමනෙත්වා එතදවොච: “සමුභතො ඛො මෙ හො සො දස්සුඛිලො තොතො සංවිධානං ආගමම. මහා ච මෙ රුසිකො, ඛෙමට්ඨිතා ජනපදා අකණ්ටකා අනුපපීලා. මනුස්සා මුදා මොදමානා උරෙ පුතෙත නචෙචන්තා අපාරුතඝරං මඤ්ඤෙ විහරන්ති. ඉච්ඡාමහං බ්‍රාහ්මණ මහායඤ්ඤං යජ්ඣං. අනුසාසතු මං හවං, යං මම’ස්ස දීඝරත්තං හිතාය සුඛායා”ති.

“තෙන හි හවං රාජා යෙ හොතො රඤ්ඤෙ ජනපදෙ ඛන්තියා අනුසුත්තා තෙගමා වෙච ජානපදා ච, තෙ හවං රාජා ආමන්තයතං, ‘ඉච්ඡාමහං හො මහායඤ්ඤං යජ්ඣං. අනුජානන්තු මෙ හොතො, යං මම’ස්ස දීඝරත්තං හිතාය සුඛායා’ති. යෙ හොතො රඤ්ඤෙ ජනපදෙ අමච්චා පාරිසජ්ජා තෙගමා වෙච ජානපදා ච -පෙ- බ්‍රාහ්මණමහාසාලා තෙගමා වෙච ජානපදා ච, තෙ හවං රාජා ආමන්තයතං: ‘ඉච්ඡාමහං හො මහායඤ්ඤං යජ්ඣං. අනුජානන්තු මෙ හවන්තො, යං මම’ස්ස දීඝරත්තං හිතාය සුඛායා’ති.

‘එවං හො’ති ඛො බ්‍රාහ්මණ රාජා මහාවිජ්ඣො පුරොභිතස්ස බ්‍රාහ්මණස්ස පටිස්සුත්වා යෙ රඤ්ඤෙ ජනපදෙ ඛන්තියා අනුසුත්තා තෙගමා වෙච ජානපදා ච, තෙ රාජා මහාවිජ්ඣො ආමනෙත්ඨි: “ඉච්ඡාමහං හො මහායඤ්ඤං යජ්ඣං. අනුජානන්තු මෙ හොතො, යං මම’ස්ස දීඝරත්තං හිතාය සුඛායා”ති.

“යජ්ඣං හවං රාජා යඤ්ඤං. යඤ්ඤකාලො මහාරාජා”ති.

යෙ රඤ්ඤෙ ජනපදෙ අමච්චා පාරිසජ්ජා තෙගමා වෙච ජානපදා ච -පෙ- බ්‍රාහ්මණමහාසාලා තෙගමා වෙච ජානපදා ච -පෙ- ගහපතීතෙචසීකා තෙගමා වෙච ජානපදා ච, තෙ රාජා මහාවිජ්ඣො ආමනෙත්ඨි: “ඉච්ඡාමහං හො මහායඤ්ඤං යජ්ඣං. අනුජානන්තු මෙ හවන්තො, යං මම’ස්ස දීඝරත්තං හිතාය සුඛායා”ති.

“යජ්ඣං හවං රාජා යඤ්ඤං. යඤ්ඤකාලො මහාරාජා”ති.

ඉඨිමෙ චග්ගාරො අනුමතීපකඛා තස්සෙච යඤ්ඤස්ස පරිකඛාරා හචන්ති.

15. රාජා මහාවිජ්ඣො අට්ඨති අභෙගති සමන්තාගතො:

උහතො සුජාතො මානිතො ච පීඨිතො ච, සංසුද්ධගහණිකො යාච සත්තමා පීතාමහසුගා,

14. බමුණ, ඉක්බිත්තෙන් මහාවිජ්ඣා රජ තෙමේ පෙරෙවියා අමතා, “භවත, මා පිසින් භවත්තූගේ සංවිධානය පිළිපැද එ සොරසතුරු හුල මුලින් උදුරන ලද්දේ ය. මගේ ධන ධාන්‍ය රැස ද මහත් ම ය. ජනපදයෝ අකණ්ටක වූවෝ, (සොර සතුරු උවදුරු නැත්තෝ) උවදුරින් නො- මිරිකුණෝ, උවදුරු නැති බවිහි සිටියෝ ය. මිනිස්සු ඔවුනොවුන් හා සතුටු වන්නෝ, ඔරෙහි දරුවන් නටවන්නෝ, දොර නොවැසූ ගෙවල් ඇත්තවුන් සේ වෙසෙත්. බමුණ, මට දික් කලක් හිත සුව පිණිස පවත්නා මහා යඥයක් යදනට (මහ දනක් දෙන්නට) මම කැමැත්තෙමි. පින්වත් තෙමේ මට අනුශාසන කෙරේ වා” සි මෙ බස් කී ය.

එ විට පෙරෙවි තෙමේ මෙසේ රජුට අනුශාසන කෙළේ ය: “එසේ නම්, පින්වත් රජුගේ රටෙහි තමා අනුව පවත්නා නියමිතවැසි වූත් දනවුවැසි වූත් යම් ඝෛත්‍රිය කෙනෙක් වෙත් නම්, පින්වත් රජ තෙමේ ඔවුන් අමතා, ‘භවත්ති, මට බොහෝ කල් හිත සුව පිණිස මම මහ දනක් දෙනු කැමැත්තෙමි. භවත්තූ එයට මට අනුදනිත් වා’යි කියා වා. පින්වත් වූ රජුගේ රටෙහි නියමිතවැසි වූත් දනවුවැසි වූත් රාජ- සනාවට අයත් ඇමැතියෝ වෙත් ද, ... නියමිතවැසි දනවුවැසි බමුණු මහසල්හු වෙත් ද, ... නියමිතවැසි දනවුවැසි මහ දනවත් ගැහැවි කෙනෙක් වෙත් ද, පින්වත් රජ තෙමේ ඔවුන් අමතා ‘භවත්ති, මට බොහෝ කල් හිත සුව පිණිස මම මහ දනක් දෙනු රිසියෙමි. භවත්තූ එයට මට අනුදනිත් වා’යි කියා වා”.

“බමුණ, ‘එසේ ය පින්වතැ’යි කියා ම මහාවිජ්ඣා රජ තෙමේ පෙරෙවි බමුණාට පිළිවදන් දී, සිය රටෙහි නියමිතවැසි වූත් දනවුවැසි වූත් තමා අනුව පවත්නා ඝෛත්‍රිය කෙනෙක් වූහු නම්, ඔවුන් අමතා, ‘පින්වත්ති, යමක් මට බොහෝ කල් හිත සුව පිණිස පවත්තේ ද, මම එසේ වූ යඥයක් යජන්නට (මහ දනක් දෙන්නට) කැමැත්තෙමි. පින්වත්තූ එයට මට අනුදනිත් වා’යි කී ය.

‘පින්වත් රජ තුමෝ යඥය යජන් වා (මහ දන් දෙත් වා). මහ රජාණනි, මේ යඥයට කාලය වේ යැ”යි ඔහු කීහ. සිය රටෙහි නියමි- ගම්වැසි වූත් දනවුවැසි වූත් රාජසභාසද ඇමැති කෙනෙක් වූහු ද, ... නියමිතවැසි දනවුවැසි බමුණු මහසල් කුල කෙනෙක් වූහු ද, ... නියමිතවැසි වූත් දනවුවැසි වූත් දන රැස් කරන ගැහැවි මහසල් කුල කෙනෙක් වූහු ද, මහාවිජ්ඣා රජ තෙමේ ඔවුන් හැම අමතා, ‘භවත්ති, යමක් මට බොහෝ කල් හිත සුව පිණිස පවත්තේ ද, එසේ වූ මහායඥයක් යජනු රිසියෙමි. පින්වත්තූ මට එයට අනුදනිත් වා’යි දැන්වී ය.

‘මහරජාණනි, මේ යඥයට කාලය ය. පින්වත් රජ තුමෝ යඥය කෙරෙත් වා’යි ඔහු කීහ.

මෙසේ මේ අනුමනි පඤ්ඤා සකර (අවසරය දෙන්නන් සකර වගය) එ ම යඥයට පිරිවර වෙත්.

15. මහාවිජ්ඣා රජ තෙමේ අංග අටෙකින් සමන්විත ය. (කවර අටකින් ද? යත්:)

හේ මාපිය දෙපසින් ම අභිජාත ය, සත්වන මිඞුකු සුවල තෙක් පිරිසිදු මවුකුස ඇත්තෙක.

අකඛිනො අනුපකඤ්චොයා ජාතීවාදෙන,

අභිරුපො දස්සනීයො පාසාදිකො, පරමාය චණ්ණපොකඛරතාය
සමන්තාගතො, බ්‍රහ්මචණ්ණේ බ්‍රහ්මචච්චසී අකඛුච්චොකාසො දස්සනාය.

අභෙසා මහද්ධිනො මහානොගො පඤ්ඤානුපරජනො පඤ්ඤානු-
පකරණො පඤ්ඤානුපරජනො පරිපුණ්ණකොසකොට්ඨාගාගෙ.

බලවා චතුරඛිතීයා සෙනාය සමන්තාගතො අස්සවාය ඔවාදපටිකරාය,
පතපති මඤ්ඤාදු පච්චන්ඛිකෙ යසසා.

සද්ධො දායකො දානපති අනාවට්ඨොගෙ, සමණබ්‍රාහ්මණකපණද්ධික-
චණ්ණිකකොචකානං ඔපානභුතො, පුඤ්ඤාති කරොති.

චත්තසුඤ්ඤා නස්ස නස්ස සුඤ්ඤානස්ස. නස්ස නස්සෙව ඛො පන
භාසිතස්ස අත්ථං ජානාති: 'අයං ඉමස්ස භාසිතස්ස අත්ථො අයං ඉමස්ස
භාසිතස්ස අත්ථො'ති.

පණ්ණිනො විශන්තො මෙධාපී පටිබලො අතිතානාගතපච්චුප්පන්තො
අත්ථො වින්තො.

රාජා මහාචරිතො ඉමෙහි අට්ඨති අබෙහති සමන්තාගතො.
ඉති ඉමාති'පි අට්ඨතිනාති නස්සෙව යඤ්ඤාස්ස පරිකඛාරා භවන්ති.

16. පුරොහිතො'පි බ්‍රාහ්මණො චතුහබ්බෙහති සමන්තාගතො:

උභතො සුඤ්ඤානො මාතීනො ච පිතීනො ච. සංසුද්ධිගහණිකො යාව
සන්තමා පිතාමහසුගා. අකඛිනො අනුපකඤ්චොයා ජාතීවාදෙන.

අජ්ඣායකො මනනධරො නිණ්ණං වෙදානං පාරගු සතිසණ්ඤ්ඤාකෙට්ඨානං
සාකඛරප්පහෙදානං ඉතිභාසපඤ්චමානං. පදකො වෙය්‍යාකරණො
ලොකායනමහාපුරිසලකඛිණෙසු අනවයො.

සීලවා වුද්ධිසීලී වුද්ධිසීලෙන සමන්තාගතො.

පණ්ණිනො විශන්තො මෙධාපී පඨමො වා දුතීයො වා සුඤ්ඤා පගණ්ණා-
නානං.

පුරොහිතො බ්‍රාහ්මණො ඉමෙහි චතුහබ්බෙහති සමන්තාගතො. ඉති
ඉමාති'පි චතාරී අභිගාති නස්සෙව යඤ්ඤාස්ස පරිකඛාරා භවන්ති.

ජාතිවාදයෙන් නොහෙලන ලද්දෙක, ගැරැහුම් නොලද්දෙක.

විභිෂට රූප ශෝභා ඇත්තෙක, දැකුම් කටයුත්තෙක, ප්‍රසාද ඵලවන සුලු ය.

උතුම් වණීසෞඤ්ඤියෙන් යුක්ත ය, උතුම් රන් පැහැ ඇත්තෙක, උතුම් සිරුරු පැහැ ඇත්තෙක, සිය සිරුර අනුන් විසින් දක්නට නොමද අවකාශ ඇත්තෙක.

ආසීය ය, මහද්ධන ඇත්තේ ය, මහද්භෝග ඇත්තේ ය, බොහෝ රන් රිදී ඇත්තේ ය, වස්තූපකරණ ඇත්තේ ය, බොහෝ ධන ධාන්‍ය ඇත්තේ ය, පිරිපුන් ගබඩා කොටාර ඇත්තේ ය.

බලවන් වූයේ, අණට කන් දෙන, ඔවා පිළිපදනා සිවුරහ සෙනහින් සමන්විත වූයේ, පසම්බුරන් සිය යස තෙදින් තවැලන්නාක් මෙන් වේ.

සැදූහැත්තේ ය, දීමෙහි හුරු ය, දොපති ය, මහණුතට බමුණතට දුගියතට මගියතට පුලනුතට යදියතට නොවැසූ දොර ඇත්තේ ය, සිවුමං හන්දියෙක කැණූ පොකුණක් මෙන් වැ දන් පින් කෙරෙයි.

ඒ ඒ ඇසූ දෑ පිළිබඳ වැ බහුශ්‍රැත ය, මේ මෙබසෙහි අරුත ය, මේ මෙබසෙහි අරුත යැ යි ඒ ඒ කී බසෙහි අරුත් දැනී.

නුවණැත්තේ ය, වියන් ය, අයුතා වන්මන් අරුත්හි සමන් ය.

මහාවිජිත රජ තෙමේ මෙ අටහින් සමන්විත ය. මෙසේ මේ අංශ අට ද ඵම යඤයට පිරිවර වෙත්.

16. පෙරෙවි බමුණු ද සතර අංගයෙකින් යුත් වෙයි. (කවර සතරෙකින් ද යත්:) මා පිය දෙපසින් ම අනිජාත ය, සතර වන මිමුකු යුවල තෙක් ම පිරිසිදු මවුකුස ඇත්තේ ය, ජාතිවාදයෙන් නො හෙලන ලද්දේ ය, නො ගරහන ලද්දේ ය. වේද හදාරන්නේ ය, නිසඤ්ඤ ද කෙටහශාසන ද සහිත ශික්ෂා හා නිරුක්ති හා සහිත ඉතිහාසය පස්වනු කොටැති තුන් වේදයේ පර තෙරට පැමිණියේ ය, පදපාඨ දන්නේ ය, සෙසු සියලු විශරණ විදි ද දන්නේ ය, ලොකාසත ශාසනුයෙහින් මහාපුරුෂ-ලක්ෂණ විද්‍යායෙහින් නිපුණ ය. සිල්වත් ය, වැඩුණු සිල් ඇත්තේ ය, වැඩුණු ශිලයෙන් සමන්විත ය, පණ්ඩිත ය, ව්‍යක්ත ය, නුවණැත්තේ ය. යාග සැන්ද ඔසොවන්නවුන් අතුරෙහි පලමු හෝ දෙවෙනි තැනැත්තේ ය.

පෙරෙවි බමුණු තෙමේ මේ සතර අංගයෙන් සමන්විත වෙයි. මෙසේ මේ සතර අංගයෝ ද ඵ ම යාගයට පිරිවර වෙත්.

17. අථ බො බ්‍රාහ්මණ, පුරොහිතො බ්‍රාහ්මණො රඤ්ඤො මහාවිජ්ඣක්ඛාසු පුබ්බෙව යඤ්ඤා නිසොො විධා දෙසෙසී:

“සීයා බො පන භොතො රඤ්ඤො මහායඤ්ඤොං සිට්ඨකාමස්ස කොච්චෙදව විප්පට්ඨාරො ‘මහා වන මෙ භොගකකිකො විගච්ඡ්ඤාති’ති, සො භොතො රඤ්ඤො විප්පට්ඨාරො න කරණීයො. සීයා බො පන භොතො රඤ්ඤො මහායඤ්ඤොං යජමානස්ස කොච්චෙදව විප්පට්ඨාරො ‘මහා වන මෙ භොගකකිකො විගච්ඡ්ඤාති’, සො භොතො රඤ්ඤො විප්පට්ඨාරො න කරණීයො සීයා බො පන භොතො රඤ්ඤො මහායඤ්ඤොං සිට්ඨස්ස කොච්චෙදව විප්පට්ඨාරො ‘මහා වන මෙ භොගකකිකො විගච්ඡ්ඤාති’, සො භොතො රඤ්ඤො විප්පට්ඨාරො න කරණීයො”ති.

ඉමා බො පන බ්‍රාහ්මණ පුරොහිතො බ්‍රාහ්මණො රඤ්ඤො මහාවිජ්ඣක්ඛාසු පුබ්බෙව යඤ්ඤා නිසොො විධා දෙසෙසී.

18. අථ බො බ්‍රාහ්මණ, පුරොහිතො බ්‍රාහ්මණො රඤ්ඤො මහාවිජ්ඣක්ඛාසු පුබ්බෙව යඤ්ඤා දසහාකාරෙහි පටිග්ගාහකෙසු විප්පට්ඨාරං පටිච්චනොදෙසී: “ආගමිස්සනති බො භොතො යඤ්ඤොං පාණාතිපාතිනො’පි පණාතිපාතා පටිච්චරතා’පි. යෙ තත්ථ පාණාතිපාතිනො තෙසඤ්ඤොව තෙන. යෙ තත්ථ පාණාතිපාතා පටිච්චරතා තෙ ආරාධා යජනං භවං, සජ්ජනං භවං, මොදනං භවං, වින්තමෙව භවං අන්තරං පසාදෙකු. ආගමිස්සනති බො භොතො යඤ්ඤොං අදින්නාදුසිනො’පි අදින්නාදුතා පටිච්චරතා’පි -පෙ- කාමෙසු මච්ඡාචාරිනො’පි කාමෙසු මච්ඡාචාරා පටිච්චරතා’පි -පෙ- මුසාවාදිනො’පි මුසාවාදු පටිච්චරතා’පි -පෙ- පිටුණ්චාවිනො’පි පිටුණාය වාවාය පටිච්චරතා’පි -පෙ- ඵරුසචාවිනො’පි ඵරුසාය වාවාය පටිච්චරතා’පි -පෙ- සමච්ඡප්පලාපිනො’පි සමච්ඡප්පලාපා පටිච්චරතා’පි -පෙ- අභිජ්ඣාලුනො’පි අභිජ්ඣාලුනො’පි -පෙ- බ්‍යාපනනචිතතා’පි අබ්‍යාපනනචිතතා’පි -පෙ- මච්ඡාදිට්ඨිකා’පි සමමාදිට්ඨිකා’පි. යෙ තත්ථ මච්ඡාදිට්ඨිකා තෙසඤ්ඤොව තෙන. යෙ තත්ථ සමමාදිට්ඨිකා තෙ යජනං භවං, සජ්ජනං භවං, මොදනං භවං. වින්තමෙව භවං අන්තරං පසාදෙකු”ති.

ඉමෙහි බො බ්‍රාහ්මණ පුරොහිතො බ්‍රාහ්මණො රඤ්ඤො මහාවිජ්ඣක්ඛාසු පුබ්බෙව යඤ්ඤා දසහාකාරෙහි පටිග්ගාහකෙසු විප්පට්ඨාරං පටිච්චනොදෙසී.

19. අථ බො බ්‍රාහ්මණ, පුරොහිතො බ්‍රාහ්මණො රඤ්ඤො මහාවිජ්ඣක්ඛාසු මහායඤ්ඤොං යජමානස්ස සොලසහාකාරෙහි වින්තං සන්දස්සෙසී සමාදපෙසී සමුත්තනපෙසී සමපහංසෙසී: සීයා බො පන භොතො රඤ්ඤො මහායඤ්ඤොං යජමානස්ස කොච්චෙදව චන්තා: ‘රාජා බො මහාවිජ්ඣනො මහායඤ්ඤොං යජති. තො ව බො තස්ස ආමනනිතා බන්ධිතා අනුයුන්තා තෙගමා වෙව ජානපදා ව. අථ ව පන භවං රාජා ඵචරුපං මහායඤ්ඤොං යජති’ති, ඵචමපි භොතො රඤ්ඤො චන්තා ධම්මනො නන්චී, භොතා බො පන රඤ්ඤො ආමනනිතා බන්ධිතා අනුයුන්තා තෙගමා වෙව ජානපදා ව.

17. බමුණ, ඉක්බිතිතෙන් පෙරෙවි බමුණු තෙමේ යඥයෙන් පෙරාතු ව ම මහාවිජිත රජුට තුන් විධාවන් දැක්වී ය: “මහා යාගයක් යජනු කැමැති පින්වත් රජහට ‘අහෝ! මා සතු හොග රැසක් මතු නැසෙනැ’යි කිසි විපිලිසරක් විය හැක්ක. පින්වත් රජුහු විසින් එසේ වූ විපිලිසරක් නො කටයුතු ය. මහා යාගයක් යජන පින්වත් රජුට ‘අහෝ මා සතු මහත් හොග රැසක් දැන් නැසෙනැ’යි කිසි විපිලිසරක් විය හැක්ක. පින්වත් රජු විසින් එසේ වූ විපිලිසරක් නො කටයුත්තේ ය. මහායාගය යැපූ පින්වත් රජුට ‘අහෝ මා සතු මහත් හොග රැසක් නැසී ගියේ වනැ’යි විපිලිසරක් විය හැක්ක. පින්වත් රජුහු විසින් එසේ වූ විපිලිසරක් නොකටයුත්තේ ය”.

බමුණ, පෙරෙවි බමුණු තෙමේ යඥයෙන් පෙරාතු ව ම මහාවිජිත රජුට මේ තුන් විධාවන් දෙසී ය.

18. බමුණ, ඉක්බිතිතෙන් පෙරෙවි බමුණු තෙම මහාවිජිත රජුට යඥයෙන් පෙරාතු ව ම දන් පිලිගන්නවුන් කෙරෙහි විපිලිසර දස අයුරෙකින් දුරු ලී ය. (ඒ මෙසේ ය:) “පින්වත්හුගේ යඥයට පණිවා කරන්නෝ ද පණිවායෙන් වැලැකුණෝ ද එන්නාහු ම ය. ඔවුන් අතුරෙහි යම් කෙනෙක් පණිවා කරන්නෝ නම් එසින් වරද ඔවුනට ම ය. ඔවුන් අතුරෙහි යම් කෙනෙක් පණිවායෙන් වැලැක්කෝ නම් භවත් තෙමේ ඔවුන් ඇරැබූ යජා වා. භවත් තෙමේ ඔවුන් ඇරැබූ පරිත්‍යාග කෙරේවා. භවත් තෙමේ සතුටු වේ වා. භවත් තෙමේ ඇතුළත සිත ම පහද වා. පින්වත්හුගේ යඥයට අසිතාදන් කරන්නෝ ද අසිතාදන් වැලැක්කෝ ද, ...කාමයන්ති වරදවා හැසිරෙන්නෝ ද එසින් වැලැක්කෝ ද... මුසවා කියන්නෝ ද එසින් වැලැක්කෝ ද... පෙහෙසුන් ගෙපලන්නෝ ද එසින් වැලැක්කෝ ද... පරොස්-බස් බණින්නෝ ද එසින් වැලැක්කෝ ද... බොල් බස් දෙබන්නෝ ද එසින් වැලැක්කෝ ද... දැඩි ලොහොබියෝ ද දැඩිලොහොබි නොවන්නෝ ද... දේව ශතීන් සිතන්නෝ ද එබඳු සිත් නැත්තෝ ද... මිසදිටුවෝ ද සම්දිටුවෝ ද එන්නාහු ම ය. ඔවුනතුරෙහි යම් කෙනෙක් මිසදිටු ගතුවෝ නම් එසින් අවැසි ඔවුනට ම ය. ඔවුනතුරෙහි යම් කෙනෙක් සම්දිටු නම් ඔවුන් අරමුණු කොට පින්වත් තෙමේ යාගය කෙරේ වා. පින්වත් තෙමේ සතුටු වේ වා. ඇතුළත සිත ම පින්වත් තෙමේ පහද වා” යනු සි.

බමුණ, පෙරෙවි බමුණු තෙමේ මහාවිජිත රජුට යාගයෙන් පෙරාතු ව ම මේ දස අයුරින් යාග පිලිගන්නවුන් කෙරේ (විය හැකි) විපිලිසර දුරු ලී ය.

19. බමුණ, ඉක්බිති පෙරෙවි බමුණු තෙම මහායඥය යජන මහාවිජිත රජුගේ සිතට සොලොස් අයුරෙකින් කරුණු දැක්වී ය, කරුණු ගැන්වී ය, එහි සිත නියුණු කෙළේ ය, එහි සිත තුටුපහටු කෙළේ ය. (ඒ මෙසේ ය:) “මහායඥයක් යජන පින්වත් රජහට ‘මහා විජිත රජ වනාහි මහායඥයක් යජයි. එහෙත් ඔහු විසින් තියම්ගම්වැසි වූ ද දනවුවැසි වූ ද අනුයුක්ත ශක්‍රියයෝ නොම කැඳවන ලද්දහ. එකෙකුදු වුවත් රජ තෙමේ මේ බඳු මහායඥයක් යජා’ යැ සි මෙසේ කියන්නකු ඇති විය හැකි ද, පින්වත් රජුට දකම් තසින් එසේ කියන්නෙක් නම් නැත. (කවර හෙයින්? යන්:) පින්වත් රජුහු විසින් නියම්ගම් වැසි වූ ද දනවුවැසි වූ ද අනුයුක්ත ශක්‍රියයෝ කැඳවන ලද්දහ. (එ හෙයින්).

ඉමිනාපෙතං භවං රාජා ජානාතු, යජතං භවං, සජජතං භවං, මොදනං භවං, විතතමෙව භවං අනන්තරං පසාදෙතු.

20. සීයා බො පන භොතො රඤ්ඤො මහායඤ්ඤො යජමානස්ස කොච්ඡෙව චන්තා ‘රාජා බො මහාවිජ්ඣො මහායඤ්ඤො යජතී, නො ච බො තස්ස ආමන්තිතා අමච්චා පාරිසජ්ජා නෙගමා වෙච ජානපදා ච-පෙ- බ්‍රාහ්මණමහාසාලා නෙගමා වෙච ජානපදා ච-පෙ- ගහපතීනෙවසීකා නෙගමා වෙච ජානපදා ච. අථ ච පන භවං රාජා ඵවරූපං මහායඤ්ඤො යජතී’ති. ඵවමපි භොතො රඤ්ඤො චන්තා ධම්මතො නත්ථි. භොතා බො පන රඤ්ඤො ආමන්තිතා ගහපතීනෙවසීකා නෙගමා වෙච ජානපදා ච. ඉමිනාපෙතං භවං රාජා ජානාතු, යජතං භවං, සජජතං භවං, මොදනං භවං විතතමෙව භවං අනන්තරං පසාදෙතු.

21. සීයා බො පන භොතො රඤ්ඤො මහායඤ්ඤො යජමානස්ස කොච්ඡෙව චන්තා ‘රාජා බො මහාවිජ්ඣො මහායඤ්ඤො යජතී, නො ච බො උභතො සුජාතො මාතීතො ච පිතීතො ච, සංසුඤ්චගහණීකො යාව සත්තමා පිතාමහසුගා, අකඛිනෙතො අනුපකකුට්ඨො ජාතිවාදෙන. අථ ච පන භවං රාජා ඵවරූපං මහායඤ්ඤො යජතී’ති. ඵවමපි භොතො රඤ්ඤො චන්තා ධම්මතො නත්ථි. භවං බො පන රාජා උභතො සුජාතො මාතීතො ච පිතීතො ච, සංසුඤ්චගහණීකො යාව සත්තමා පිතාමහසුගා, අකඛිනෙතො අනුපකකුට්ඨො ජාතිවාදෙන. ඉමිනාපෙතං භවං රාජා ජානාතු, යජතං භවං, සජජතං භවං, මොදනං භවං, විතතමෙව භවං අනන්තරං පසාදෙතු.

22. සීයා බො පන භොතො රඤ්ඤො මහායඤ්ඤො යජමානස්ස කොච්ඡෙව චන්තා ‘රාජා බො මහාවිජ්ඣො මහායඤ්ඤො යජතී, නො ච බො අභිරූපො දස්සනීයො පාසාදිකො පරමාය වණ්ණපොකබරතාය සමන්තාගතො බ්‍රහ්මවණ්ණේ බ්‍රහ්මචච්චසී අකචුද්දාචකාසො දස්සනාය-පෙ- නො ච බො අඤ්ඤො මහඤ්ඤො මහානොගො පනුතජාතරූපරජතො පනුතවිතනුපකරණො පනුතධනධඤ්ඤො පරිපුණ්ණකොසකොට්ඨාගාරො -පෙ- නො ච බො බලවා චතුරබිඨිතීයා සෙනාය සමන්තාගතො අස්සවාය ඔවාදපටිකරාය පනපති මඤ්ඤො පච්චන්තො යසසා-පෙ-නො ච බො සඤ්ඤො දායකො දානපතී අනාවට්ඨාරො සමණබ්‍රාහ්මණකපණ්දකිචණ්ඨබ්බකයාවකානං ඔපානභුතො පුඤ්ඤාති කරොති -පෙ- නො ච බො බහුසුඤ්ඤො තස්ස තස්ස සුතජාතස්ස -පෙ- නො ච බො තස්ස තස්සව බො පන භාසීතස්ස අත්ථං ජානාති:

මේ කරුණින් ද, මෙය පින්වත් රජ තෙමේ දූත ගනී වා. පින්වත් තෙමේ යාගය කෙරේ වා, පින්වත් තෙමේ දන් දේ වා, පින්වත් තෙමේ යාගයට සතුටු වේ වා, පින්වත් තෙමේ ඇතුළත සිත පහද වා.

20. “මහාවිජ්ජන රජ මහායාගයක් කරයි. එහෙත් ඔහු විසින් නියමි- ගම්වැසි, දනවුවැසි පොහොසත් බමුණෝත් නො දන්වන ලදහ. නියමිගම්වැසි දනවුවැසි පොහොසත් ගැහැවියෝත් නො දන්වන ලදහ. එතෙකුදු වුවත් ‘පින්වත් රජු මෙ බඳු මහා යාගයක් කරනැයි මහා යාගයක් කරනු කැමැති පින්වත් රජුට කියන කිසිවෙක් ඇති විය හැක්කේ ද, පින්වත් රජුට කරුණු සහිත ව එසේ කියන්නෙක් නැත. පින්වත් රජුහු විසින් වනාහි නියමිගම්වැසි දනවුවැසි සිය යහළුවෝත් අණ පිළිපදනා සෙස්සෝත් දන්වන ලදහ... පොහොසත් බමුණෝත් ... පොහොසත් ගැහැවියෝත් දන්වන ලදහ. මේ කාරණයෙනුත්, මෙය භවත් මහරජ තෙමේ දූත ගනී වා. පින්වත් තෙමේ යාගය කෙරේ වා, පින්වත් තෙමේ දනය දේ වා, පින්වත් තෙමේ සතුටු වේ වා, පින්වත් තෙමේ ඇතුළත සිත ම පහද වා.

21. ‘මහාවිජ්ජන රජ තෙමේ මහායාගයක් කරයි. එහෙත් හේ මාපිය දෙපසින් අභිජාන නො වේ. සත් වන මිමුකු යුවල තෙක් පිරිසිදු මවු කුස ඇත්තේ නො වේ. ජාතිවාදයෙන් නො හෙළන ලද්දේ නො වේ. නො ගරහන ලද්දේ නො වේ. එහෙත් භවත් රජු මෙ බඳු මහායාගයක් කරනැ, යි මහායාගය කරන භවත් රජුට කියන කිසිවෙක් ඇති විය හැක්ක. එහෙත් භවත් රජුට කරුණු සහිත වා එසේත් කියන්නෙක් නැත. පින්වත් රජ තෙමේ වූ කලී මා පිය දෙ පසින් අභිජාන ය, සත් වන මිමුකු යුවල තෙක් පිරිසිදු මවු කුස ඇත්තේ ය, ජාතිවාදයෙන් නො හෙළන ලද්දේ ය, නො ගරහන ලද්දේ ය. මේ කරුණිනුත් මෙය භවත් රජ තෙමේ දූත ගනී වා. භවත් තෙමේ යාගය කෙරේ වා, භවත් තෙමේ දනය දේ වා, භවත් තෙමේ සතුටු වේ වා, භවත් තෙමේ ඇතුළත සිත ම පහද වා.

22. මහා යාගයක් යජනා පින්වත් රජුට “මහාවිජ්ජන රජ වූ කලී මහා යාගයක් යදී. එහෙත් හේ මනා රු ඇත්තේ නො වේ, දැකුම්කලු නො වේ. උතුම් පැහැ සපුයෙන් යුත් නො වේ. උතුම් පැහැ ඇත්තේ නො වේ. බඹහු වැනි කස ඇත්තේ නො වේ. දූක්මට මහත් ඔවස් ඇත්තේ නො වේ... ආභ්‍ය ද නො වේ. මහත් බත ඇත්තේ නො වේ. මහත් හොග ඇත්තේ නො වේ. බොහෝ රන් රිදී ඇත්තේ නො වේ. බොහෝ වස්තුවකරණ ඇත්තේ නො වේ. බොහෝ බතබාහ්‍ය ඇත්තේ නො වේ. පිරිපුන් බඩුතුල් හා කොටුතුල් ඇත්තේ නො වේ. ... බසට කන් දෙන, ඔවා පිළිපදනා, බලවත් සිටුරහ සෙනහින් සමත්වන නො වේ. සතුරන් සිය යසසින් නවනැ යි නො සිතමි... සැදූහැවත් දායකයෙක් දුනපතියෙක් හල දොරැත්තෙක් නො වෙයි. මහණ බමුණන්ට දුගියනට මගියනට යදිනට පුලනුනට සිටුමංහන්දියෙකැ පිහිටි ශ්‍රීදක් මෙන් වැ දන් පින් නො කෙරෙයි... ඒ ඒ ඇසූ දූ පිළිබඳ ඇසූ පිරු තැන් ඇත්තේ නො වෙයි... මේ මෙ කියන ලද්දෙහි අරුත් ය, මේ මෙ කියන ලද්දෙහි

‘අයං ඉමස්ස භාසිතස්ස අනේවා අයං ඉමස්ස භාසිතස්ස අනේවා’ති, -පෙ-
නො ච බො පණ්ණීතො විශතො මෙධාපී පටිබලො අතිතානාගතපච්චුප්පනෙන
අනේවි විනොතං. -පෙ- අථ ච පන භවං රාජා ඵචරූපං මහායඤ්ඤං
යජති’ති.

එවමපි භොතො රඤ්ඤෙ චතො ධම්මතො නඤ්ඤී. භවං බො පන රාජා
-පෙ- පණ්ණීතො විශතො මෙධාපී පටිබලො අතිතානාගතපච්චුප්පනෙන
අනේවි විනොතං. ඉමිනාපෙතං භවං රාජා ජානාතු. යජනං භවං, සජ්ජනං
භවං, මොදනං භවං, විතතමෙව භවං අනන්තරං පසාදෙතු.

23. සීයා බො පන භොතො රඤ්ඤෙ මහායඤ්ඤං යජමානස්ස
කොච්ඤෙව චතො: ‘රාජා බො මහාච්ඡීතො මහායඤ්ඤං යජති. නො ච
බවස්ස පුරොහිතො බ්‍රාහ්මණො උභතො සුජාතො මානිතො ච පිනිතො ච.
සංසුඤ්ඤාගණිකො යාව සත්තමා පිතාමහසුගා, අකම්මතො අනුපකකුටෙයා
ජාතිවාදෙන. අථ ච පන භවං රාජා ඵචරූපං මහායඤ්ඤං යජති’ති.
එවමපි භොතො රඤ්ඤෙ චතො ධම්මතො නඤ්ඤී. භොතො බො පන
රඤ්ඤෙ පුරොහිතො බ්‍රාහ්මණො උභතො සුජාතො මානිතො ච පිනිතො
ච සංසුඤ්ඤාගණිකො යාව සත්තමා පිතාමහසුගා, අකම්මතො අනුපකකුටෙයා
ජාතිවාදෙන. ඉමිනාපෙතං භවං රාජා ජානාතු. යජනං භවං, සජ්ජනං
භවං, මොදනං භවං, විතතමෙව භවං අනන්තරං පසාදෙතු.

24. සීයා බො පන භොතො රඤ්ඤෙ මහායඤ්ඤං යජමානස්ස
කොච්ඤෙව චතො: ‘රාජා බො මහාච්ඡීතො මහායඤ්ඤං යජති. නො ච
බවස්ස පුරොහිතො බ්‍රාහ්මණො අජ්ඣායකො මනනධරො තිණ්ණං චෙදනං
පාරගු සතිසංඤ්ඤිකෙටුභාතං සාකධරප්පහෙදනං ඉතිතාසපඤ්ඤාමානං පදකො
චෙයාකරණො ලොකායතමහාපුරිසලකධනෙසු අනවයො -පෙ- නො ච
බවස්ස පුරොහිතො බ්‍රාහ්මණො සීලවා චුඤ්ඤිචි චුඤ්ඤිලෙන සමනනාගතො
-පෙ- නො ච බවස්ස පුරොහිතො බ්‍රාහ්මණො පණ්ණීතො විශතො
මෙධාපී පඨමො චා දුතියො චා සුජං පග්ගණනනානං. අථ ච පන භවං
රාජා ඵචරූපං මහායඤ්ඤං යජති’ති. එවමපි භොතො රඤ්ඤෙ චතො
ධම්මතො නඤ්ඤී.

අරුත් යැයි ඒ ඒ භාෂිතයේ අරුත් නො දනී...පණ්ඩිත ද ව්‍යක්ත ද නුවණැති ද අසුනාවක්මන් දැ සිතනු සමන් ද නො වේ...එහෙත් භවත් රජු මේ බඳු මහා යඥයක් යජනා'යි මෙසේ දෙය කියන්නකු වියැ හැක්කේ ද, පින්වත් රජුට එසේ කරුණු සහිත වැ කියන්නෙක් නම් නැත.

පින්වත් රජු තෙමේ වනාහි...පණ්ඩිත ය, ව්‍යක්ත ය, නුවණැත්තේ ය. අසුනාවක්මන්හි අරුත් සිතන්නට සමන් ය. මෙ කරුණින් ද පින්වත් රජු තෙමේ (යඥයට කලා සි) මෙය දනී වා. පින්වත් තෙමේ යඥය කෙරේ වා. පින්වත් තෙමේ දානය දේ වා. පින්වත් තෙමේ (සවකිය යඥයෙහි) සතුටු වේ වා, පින්වත් තෙමේ සිත ඇතුළත පැහැදීම ම කෙරේ වා.

23. මහා යඥයක් යජනා පින්වත් රජුට “මහාවිජිත රජු වනාහි මහා යඥයක් කරයි. එහෙත් ඔහු පෙරෙහි බමුණු තෙමේ මාපිය දෙපසින් පිරිසිදු උපත ඇතියෙක් නො වේ. සන් වන මිමුතු යුවල තෙක් පිරිසිදු මවුකුස ඇතියෙක් නො වේ. ජාතිවාදයෙන් බැහැර නොකරන ලද්දෙක්, නොගරහන ලද්දෙක් නො වේ. එහෙකුදු වුවත් පින්වත් රජු මේ බඳු මහායඥයක් කරනා'යි කියන කිසිවකු ඇති වියැ හැකි වනොත්, පින්වත් රජුට කරුණු සහිත වැ එසේ කියන්නෙක් නම් නැත. පින්වත් රජුගේ පෙරෙහි බමුණු තෙමේ මවු පසින් ද පිය පසින් ද යන දෙ පසින් ම පිරිසිදු උපත ඇතියෙක් ය. සන්වන මිමුතු යුවල තෙක් පිරිසිදු මවු කුස ඇතියෙක් ය. ජාතිවාදයෙන් බැහැර නො කරුණෙක් ය. ගැරුණු නොලද්දෙක් ය. මෙ කරුණින් ද පින්වත් රජු තෙමේ (යඥයට කලා සි) මෙය දනී වා. පින්වත් තෙමේ යඥය කෙරේ වා. පින්වත් තෙමේ යාගය කෙරේ වා. පින්වත් තෙමේ සවකිය යඥයෙහි සතුටු වේ වා. පින්වත් තෙමේ සිත ඇතුළත පැහැදීම ම කෙරේ වා.

24. මහා යඥයක් කරන පින්වත් රජුට, “මහාවිජිත රජු වනාහි මහා යඥයක් කෙරෙයි. එහෙත් ඔහු පෙරෙහි බමුණු තෙමේ වේද හදාරන්නෙක්, වේදය සිතා දරන්නෙක්, නිසර්ණවු කෙටුහඟාසනු සහිත, අක්ෂරප්‍රහෙද සහිත, ඉතිහාසය පස්වනු කොටැති තුන් වේදයන්හි පරතරට ගියෙක් නො වේ යැ යි ද, පද දන්නෙක්, විසරණෙහි නිපුණයෙක්, ලොකායත ශාස්ත්‍ර-යෙහිත් මහාපුරාණලක්ෂණ ශාස්ත්‍රයෙහිත් අනුනයෙක් නො වේ යැ යි ද...

ඔහු පෙරෙහි බමුණා සිල්වතෙක්, වැඩුණු සිල් ඇත්තෙක්, වැඩුණු ශිලයෙන් සමන්විතයෙක් නො වේ යැ යි ද...

ඔහු පෙරෙහි බමුණා පණ්ඩිත ද නො වේ යැ යි, ව්‍යක්ත ද නො වේ යැ යි, නුවණැති ද නො වේ යැ යි, හෝම සැන්ද ඔසොවන්නවුන් ගෙන් පලමු වැන්නා හෝ දෙවැන්නා හෝ නො වේ යැ යි, එතෙකුදු වුවත් පින්වත් මගරජු මේ බඳු මහා යඥයක් කෙරේ යැ' යි ද කියන කිසිවකු ඇති වියැ හැක්ක. එහෙත් කරුණු සහිත වැ එසේ කියන්නෙක් නම් නැත.

හොතො බො පන රඤ්ඤ පුරොහිතො බ්‍රාහ්මණො පණ්ඩිතො විශතො මෙධානී පඨමො වා දුතියො වා සුඡමපගගණනනානං. ඉමිනා පෙනං හවං රාජා ජානාතු. යජනං හවං, සජ්ජනං හවං, මොදනං හවං, චිත්තමෙව හවං අනාරං පසාදෙතු'ති.

ඉමෙහි බො බ්‍රාහ්මණ, පුරොහිතො බ්‍රාහ්මණො රඤ්ඤ මහාවිජ්ඣක්ඛ මහායඤ්ඤං යජමානස්ස සොලසහි ආකාරෙහි චිත්තං සන්දස්සෙසි, සමාදපෙසි, සමුත්තනපෙසි, සමපනංසෙසි.

25. නසමිං බො බ්‍රාහ්මණ යඤ්ඤෙ තෙව ගාවො හඤ්ඤිංසු, න අපෙලකා හඤ්ඤිංසු, න කුකකුටසුකරා හඤ්ඤිංසු, න විවිධා පාණා සංඝාතං ආපජ්ජංසු, න රුකකා ඡ්ජ්ජංසු¹ සුපජ්ජාය, න දබ්බා ලුසිංසු බර්හිසජ්ජාය.² යෙ'පි'ස්ස අගෙසුං දුසා'ති වා පෙස්සා'ති වා කමමකරා'ති වා, තෙ'පි න දණ්ඩනජ්ජිතා න හයනජ්ජිතා න අසසුමුඛා රුදමානා පරිකමානි අකංසු. අථ බො යෙ ඉච්ඡිංසු තෙ අකංසු. යෙ න ඉච්ඡිංසු න තෙ අකංසු. යං ඉච්ඡිංසු නං අකංසු. යං න ඉච්ඡිංසු න තං අකංසු. සප්පිහෙලනවනීත-දබ්බිමුච්ඡාණිතෙන වෙව සො යඤ්ඤෙ නිට්ඨානමගමාසි.

26. අථ බො බ්‍රාහ්මණ බ්‍රහ්මඤ්ඤා අනුසුත්තා නෙගමා වෙව ජානපද ව අමච්චා පාරිසජ්ජා නෙගමා වෙව ජානපද ව, බ්‍රාහ්මණමහාසාලා නෙගමා-චචෙ ජානපද ව, ගහපතිතෙවසිකා නෙගමා වෙව ජානපද ව පහුතං සාපතෙය්‍යං ආදාය රාජානං මහාවිජ්ඣං උපසඛකමිත්තා ඵචමාහංසු: “ඉදං දෙව පහුතං සාපතෙය්‍යං දෙවඤ්ඤෙව උද්දිස්ස ආහනං. තං දෙවො පතිගණනාතු”ති.

“අලං හො. මමපි ඉදං පහුතං සාපතෙය්‍යං බමමිකෙන බලිතා අභිසබ්බනං. තඤ්ච වො හොතු ඉතො ච භීය්‍යා හරථා”ති.

27. තෙ රඤ්ඤ පටිකඛිතතා එකමනනං අපකකමම ඵචං සමමනෙනසුං: “න බො එතං අමනාකං පතිරුපං යං මයං ඉමානි සාපතෙය්‍යානි පුනදෙව සකානි සරානි පටිතරෙය්‍යාම. රාජා බො මහාවිජ්ඣො මහායඤ්ඤං යජති. හන්දස්ස මයං අනුයාගිතො හොමා”ති.

1. රඤ්ඤ ජීඤ්ඤ, (කජ්චි.) 2. පර්හි-සජ්ජාය, (කජ්චි.)

පින්වත් රජුගේ පෙරෙහි බමුණා වනාහී පණ්ඩිත ය, වෘක්ඛ ය, නුවණැත්තේ ය. හෝම සැන්ද ඔසොවන්නන් අතුරෙහි පලමු වැන්නා හෝ දෙවැන්නා ය. පින්වත් රජු තෙමේ මෙයින් (යඤයට කාලය යැ යි) මෙය දනී වා. පින්වත් තෙමේ යාගය කෙරේ වා. පින්වත් තෙමේ යාගයෙහි සතුටු වේ වා. පින්වත් තෙමේ සිත ඇතුළත පැහැදීම ම කෙරේ වා”.

බමුණ, ඒ පෙරෙහි බමුණා මහා යාගයක් කරන්නට සැරසෙන මහාචාර්ය රජුගේ සිත මේ සොළොස් අයුරින් කරුණු දක්වා මෙහෙයී ය, සිතට ගැන්වී ය, සිත උනන්දු කෙළේ ය, පැසැසීමෙන් සිත සතුටු කෙළේ ය.

25. ඒ යාගයෙහි වූ කලී ගෙරිනු නො මරන ලදහ. එළඹි රෙළුවෝ නො මරන ලදහ. කුකුළෝ හුරෝ නො මරන ලදහ. නොයෙක් ලිහිණි ඇ සත්තු වනසට නො පැමිණියහ. යාග කණු පිණිස රුක්ඛ නො සිඳින ලදහ. යාගභාලාව පිරිකෙවීම පිණිස හෝ යාග බිම ඇතිරීම පිණිස කුස තණ නො සිඳින ලද්දේ ය. ඔහුගේ දෘෂ්ටයේ සී හෝ මෙහෙකරුවෝ සී හෝ කම්කරුවෝ සී කියන ලද යම් කෙනෙක් වූහ නම්, ඔහුන් දඬු ගැන්මෙන් නො තෙජනු ලදුවෝ, බිය දැනවීමෙන් නො තෙජනු ලදුවෝ, කඳුළෙන් තෙමුණු මුහුනු ඇති වූ නො ම හඬනුවෝ, (පිය බසින් ම මෙහෙයුණෝ) කටයුතු දෑ කළහ. වැලි දු යම් කෙනෙක් කැමැත්තෝ නම්, ඔහු එහි කටයුතු දෑ කළහ. යම් කෙනෙක් නොකැමැත්තෝ නම්, ඔහු එය නො කළහ... ගිනෙල් තලතෙල් වෙඬරු දිහි මී සකුරින් මුසු වූ කැඳ බත් ආදියෙන් ම ඒ යඤය නිමාවට පැමිණියේ ය.

26. එ කල්හි නියමිගම්වැසි වූත් දනවුවැසි වූත් එ රජු ගේ කටයුතුවලා යෙදී වසන බමුණෝ ද ඤාත්‍රියයෝ ද, නියමිගම්වැසි වූත් දනවුවැසි වූත් ඇමැත්තෝ ද පිරිස්වැස්සෝ ද, නියමිගම්වැසි වූත් දනවුවැසි වූත් බමුණු මහසල්කුල වැස්සෝ ද, නියමිගම්වැසි වූත් දනවුවැසි වූත් ගැහැරි මහසල්කුල වැස්සෝ ද බොහෝ ධනය (ගැල් පුරා) නිහා ගෙන මහාචාර්ය රජු කර එළඹූ, “දේවයන් වහන්ස, මේ බොහෝ ධනය දේවයන් වහන්සේ ම උදෙසා ගෙනෙන ලද්දේ ය. එය දේවයන් වහන්සේ පිලිගන්නා සේක් වා” යි මෙසේ කීහ.

(එයසා), “පින්වත්හි, (නොප ධනයෙන්) කම් නැත. මගේ ද දෑහැම කරවුවරින් රැස් කළ මේ බොහෝ ධනය ඇත්තේ ය. (එ බැවින් නොප ගෙනා) ඒ ධනයන් තොපට ම වේ වා. මොබිනුත් තවත් ගෙන යවු”යි රජු කී ය.

27. ඔහු රජු විසින් නොගිවිස්නා ලද්දේ එක් පැත්තකට ගොස්, “මේ ධන නැවැත අප ගෙවලට ගෙනැ යෑම අපට නො හොබනේ ය. මහාචාර්ය රජු වූ කලී මහා යාගයක් කෙරෙයි. එ බැවින් අපි ඔහුට අනුයාග කරන්නමෝ වමු”යි මෙසේ කතා කැර ගත්හ.

අඵ ඛො බ්‍රාහ්මණ පුරුඤ්චමෙන යඤ්ඤවාටස්ස බන්ධියා අනුසුත්තා නෙගමා වෙච ජානපද ච දනාති පට්ඨපෙසුං. දකඛිණෙන යඤ්ඤවාටස්ස අමච්චා පාරිසජ්ජා නෙගමා වෙච ජානපද ච දනාති පට්ඨපෙසුං. පච්ඡිමෙන යඤ්ඤවාටස්ස බ්‍රාහ්මණමහාසාලා නෙගමා වෙච ජානපද ච දනාති පට්ඨපෙසුං. උත්තරෙන යඤ්ඤවාටස්ස ගහපතිනෙචසිකා නෙගමා වෙච ජානපද ච දනාති පට්ඨපෙසුං. නෙසු'පි ඛො බ්‍රාහ්මණ යඤ්ඤසු නෙච ගාවො හඤ්ඤදිංසු, න අප්පලකා හඤ්ඤදිංසු, න කුහකුටසුකරා හඤ්ඤදිංසු, න විවිධා පාණා සංඝාතං ආපජ්ජිංසු, න රුකඛා ජ්ජිංසු සුපන්ඨාය, න දබ්බා ලුසිංසු බර්හිසන්ඨාය. යෙ'පි නෙසං අගෙසුං දුසා'නි වා පෙසසා'නි වා කමමකරා'නි වා තෙ'පි න දණ්ඩනජ්ජනා න හයතජ්ජනා න අසුසුමුබා රුදමානා පටිකමමානි අකංසු. අඵ ඛො යෙ ඉච්ඡිංසු තෙ අකංසු. යෙ න ඉච්ඡිංසු න තෙ අකංසු. යං ඉච්ඡිංසු, තං අකංසු. යං න ඉච්ඡිංසු, න තං අකංසු. සප්පිතෙලනචනිතද්ධිමබ්බුඵාණිතෙන වෙච තෙ යඤ්ඤ නිට්ඨාන-මගමංසු.

28. ඉති වන්තාරො ච අනුමනිපකඛා, රාජා මහාවිජ්ඣො අට්ඨතඤ්ඤති සමන්තාගතො, පුරොභිඤො බ්‍රාහ්මණො චතුහඤ්ඤති සමන්තාගතො, තිස්සො ච විධා. අයං චුච්චති බ්‍රාහ්මණ නිවිධා යඤ්ඤසමපද සොලස-පටිකඛාරු'නි.

29. ඵං චුතො තෙ බ්‍රාහ්මණො උත්තාරිඤො උච්චාසද්දමහාසද්ද අනෙසුං: “අහො යඤ්ඤ අහො යඤ්ඤසමපද”ති. කුටදනො පන බ්‍රාහ්මණො තුණ්හිභුතො' ච නිසිනො හොති. අඵ ඛො තෙ බ්‍රාහ්මණො කුටදනං බ්‍රාහ්මණං ඵනදවොචුං: කසමා පන භවං කුටදනො සමණස්ස ගොතමස්ස සුභාසිතං සුභාසිතතො නාබහනුමොදති ? ති.

“නාහං හො සමණස්ස ගොතමස්ස සුභාසිතං සුභාසිතතො නාබහනු-මොදමි. මුද්ධාපි තස්ස විපතෙය්‍ය යො සමණස්ස ගොතමස්ස සුභාසිතං සුභාසිතතො නාබහනුමොදෙය්‍ය. අපි ච මෙ හො ඵං හොති: න සමණො ගොතමො ඵමවාහ: ‘ඵං මෙ සුත්තනි වා ඵං අරහති හවිකුහති’ වා. අපි ච සමණො ගොතමො: ‘ඵං තද ආසි ඉන්ධං තද ආසි'නෙච භාසති. තස්ස මය්‍යං හො ඵං හොති: “අද්ධා සමණො ගොතමො තෙන සමයෙන රුජා වා අහොසි මහාවිජ්ඣො යඤ්ඤසාමි, පුරොභිඤො වා බ්‍රාහ්මණො තස්ස යඤ්ඤස්ස යාපේතා'ති. අභිජානාති පන භවං ගොතමො ඵවරුපං යඤ්ඤං යජ්චා වා යාපේචා වා කායස්ස හෙද පරමමරණො සුගතිං සග්ගං ලොකං උපපජ්ජිතා ?” ති.

බමුණ, ඉක්බිති (රජුගේ) දන්හලට පැදුම් දිගැ නිගම්වැසි වූත් දනවුවැසි වූත් රාජසේවක ක්‍රියයයෝ දන් (හල්) පිහිටුවූහ. රජුගේ දන්හලට දකුණු දිගැ නිගම්වැසි වූත් ජනවුවැසි වූත් ඇමැත්තෝත් පිරිස්වැස්සෝත් දන් (හල්) පිහිටුවූහ. (රජුගේ) දන්හලට පැසිම් දිගැ නිගම්වැසි වූත් ජනවුවැසි වූත් බමුණුමහඤ්චවැසියෝ දන් (හල්) පිහිටුවූහ. (රජුගේ) දන්හලට උතුරු දිගැ නිගම්වැසිවූත් ජනවුවැසි වූත් ගෘහැවි මහසල් වැසියෝ දන් (හල්) පිහිටුවූහ.

බමුණ, ඒ යාගයන්හි (දැනගන්න) ද ගෙරිහු නො ම මරන ලදහ. එළුවරෙළුවෝ නො ම මරණ ලදහ. කුකුළෝත් නො ම මරණ ලදහ. නත් සත්තු මරණයට නො පැමිණියහ. යාග සඳහා රුක්හු නො ම සිඳුනා ලදහ. වනමල් අවුණා මල් දම් කොටැ දන්හල වටා ලනු පිණිසත් හිඳ ගත්තට යාග බිමැ අතුරනු පිණිසත් කුස තණ නො ම සිඳුනා ලද්දේ ය. ඔවුන්ගේ දෑසයෝ සී හෝ මෙහෙකරුවෝ සී හෝ කම්කරුවෝ සී කියන ලද යම් කෙනෙක් වූහු නම්, ඔහු දු දඬුයෙන් තෙජනා ලදුවෝ නෝ බිය දැනුවීමෙන් තෙජනා ලදුවෝ හෝ කඳුළු මුසු මුහුනැති වැ හඬන්නෝ හෝ එහි කටයුතු නො කළහ. වැලි කටයුතු කරනු කැමැතියෝ ම කටයුතු කළහ. නොකැමැතියෝ නො ම කළහ. ඒ යඤයෝ (දනසෝ) ගිතෙල් තලතෙල් වෙඬරු දිහි මී සකුරෙන් හා කැඳ බත් ආදියෙන් ම නිමාවට ගියහ.

28. බමුණ, මෙසේ යාගය කිරීමට අනුමතිය දුන් පක්‍ෂ සතර ද, අටහින් යුත් මහාවිජ්ඣ රජ ද, සිවුරහින් යුත් පෙරෙවි බමුණා ද, තර ව පිහිටියැ යුතු තුන් තැන් ද යන මොහු තුන් වැදූරුම් යාග සම්පතූත් සොළොස් යාග පිරිකරත් ය.

29. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මෙසේ වදාළ කල්හි, ඒ බමුණෝ “යාග තම් මෙසේ වුව මැනව, යාගසම්පත් නම් මේ මැ යැ” සී ඉගුරන්තෝ උස් හඬ ඇත්තෝ, මහහඬ ඇත්තෝ වූහ. කුළුදත් බමුණු වනාහි නිහඬ ව ම උත්තෝ වෙසි. එ කලැ ඒ බමුණෝ කුළුදත් බමුණාට “පින්වත් කුළුදත් තෙමේ කවර හෙයින් මහණ ගොයුමාණන්ගේ සුබැසිය සුබැසි විසින් නො අනුමෝචී ද?” සී කීහ.

“මම මහණ ගොයුමන් වහන්සේගේ සුබැසිය සුබැසි විසින් නො-අනුමෝචුතෙම් නො වෙමි. යමෙක් මහණ ගොයුමන් වහන්සේගේ සුබැසිය සුබැසි විසින් නො අනුමෝචුතෝ වී නම්, ඔහු හිස ගිලි හෙන්නෝ ය. වැලි ‘මා විසින් මෙය ඇසිණැ’ සී හෝ ‘මෙසේ වියැ යුතු යැ’ සී හෝ මහණ ගොයුමන් වහන්සේ මෙසේ නො වදාළ සේක. එහෙත් උන් වහන්සේ ‘එදා මෙසේ වී ය. එදා මෙ පරිද්දෙන් වී යැ’ සී ම වදාරන සේක. භවත්ති, ඒ මට ‘ඒකාන්තයෙන් මහණ ගොයුමන් වහන්සේ එ කලැ යාගසාවාම් වූ මහාවිජ්ඣ රජ හෝ වුව මැනව, ඔහු යාගය කැරැවූ පෙරෙවි බමුණා හෝ වුව මැනවැ’ සී මෙසේ සිතෙක් වෙසි. පින්වත් ගොයුමාණන් වහන්සේ ‘මෙ බඳු යඤයන් යැදූ හෝ යදවා (දනක් දී හෝ දෙවා) කාඛුන් මරණින් මතු මනා ගති ඇති සග ලොවට පැමිණෙන්නෝ යැ’ සී පිලින කරන සේක් ද?” සී කුළුදත් බමුණු කී ය.

“අභිජානාමහං බ්‍රාහ්මණ ඵචරුපං යඤ්ඤං යජ්ඣා වා යාජේඤා වා කායස්ස හෙදා පරමමරණා සුගතීං සග්ගං ලොකං උපපජ්ජිතා. අහං තෙන සමයෙන පුරොභිතො බ්‍රාහ්මණො අහොසිං තස්ස යඤ්ඤස්ස යාජේතා”ති.

30. “අත්ථි පන හො ගොතම අඤ්ඤා යඤ්ඤා ඉමාය තිව්ඛාය යඤ්ඤසමපදාය සොලසපරිකඛාරාය අප්පට්ඨතරො ච අප්පසමාර්ථෙතරො ච මහපඵලතරො ච මහානිසංසතරො වා?” ති.

“අත්ථි ඛො බ්‍රාහ්මණ අඤ්ඤා යඤ්ඤා ඉමාය තිව්ඛාය යඤ්ඤසමපදාය සොලසපරිකඛාරාය අප්පට්ඨතරො ච අප්පසමාර්ථෙතරො ච මහපඵලතරො ච මහානිසංසතරො වා”ති.

31. කතමො පන සො හො ගොතම යඤ්ඤා ඉමාය තිව්ඛාය යඤ්ඤසමපදාය සොලස පරිකඛාරාය අප්පට්ඨතරො ච අප්පසමාර්ථෙතරො ච මහපඵලතරො ච මහානිසංසතරො වා?” ති.

“යානි ඛො පන තානි බ්‍රාහ්මණ නිච්චදානානි අනුකුලයඤ්ඤානි සීලවනෙන පබ්බජ්ඣෙ උද්දිස්ස දීයනති, අයං ඛො බ්‍රාහ්මණ යඤ්ඤා ඉමාය තිව්ඛාය යඤ්ඤසමපදාය සොලසපරිකඛාරාය අප්පට්ඨතරො¹ ච අප්පසමාර්ථෙතරො ච මහපඵලතරො ච මහානිසංසතරො වා”ති.

32. කො භු ඛො නො ගොතම හෙදා කො පච්චයො යෙන තං නිච්චදානං අනුකුලයඤ්ඤං ඉමාය තිව්ඛාය යඤ්ඤසමපදාය සොලසපරිකඛාරාය අප්පට්ඨතරඤ්ඤා අප්පසමාර්ථෙතරඤ්ඤා මහපඵලතරඤ්ඤා මහානිසංසතරඤ්ඤා?”ති

න ඛො බ්‍රාහ්මණ ඵචරුපං යඤ්ඤං උපසඛකමනති අරහනෙතා වා අරහතනමග්ගං වා සමාපන්නා. තං කිස්ස හෙදා? දිස්සනති හෙත්ථ බ්‍රාහ්මණ දණ්ඩප්පහාරාපි ගලග්ගාහාපි. තස්ම ඵචරුපං යඤ්ඤං න උපසඛකමනති අරහනෙතා වා අරහතනමග්ගං වා සමාපන්නා. යානි ඛො පන තානි බ්‍රාහ්මණ නිච්චදානානි අනුකුලයඤ්ඤානි සීලවනෙන පබ්බජ්ඣෙ උද්දිස්ස දීයනති, ඵචරුපං ඛො බ්‍රාහ්මණ යඤ්ඤං උපසඛකමනති අරහනෙතා වා අරහතනමග්ගං වා සමාපන්නා. තං කිස්ස හෙදා? න හෙත්ථ බ්‍රාහ්මණ දිස්සනති දණ්ඩප්පහාරාපි ගලග්ගාහාපි. තස්ම ඵචරුපං යඤ්ඤං උපසඛකමනති අරහනෙතා වා අරහතනමග්ගං වා සමාපන්නා. අයං ඛො බ්‍රාහ්මණ හෙදා අයං පච්චයො යෙන තං නිච්චදානං අනුකුලයඤ්ඤං ඉමාය තිව්ඛාය යඤ්ඤසමපදාය සොලස පරිකඛාරාය අප්පට්ඨතරඤ්ඤා අප්පසමාර්ථෙතරඤ්ඤා මහපඵලතරඤ්ඤා මහානිසංසතරඤ්ඤා”ති.

1. අප්පට්ඨතරො (සමර)

“බමුණ මෙ බඳු යාගයක් කොට හෝ කරවා කාබුන්මරණින් මතු මනා ගති ඇති සහ ලොවට පැමිණෙන්නේ යැයි පිළිගත කෙරෙමි. එ සමයෙහි ඒ යාගය කරවූ පෙරෙහි බමුණා මම් වීම්”යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වදාළ සේක.

30. “පින්වත් ගෞතමයන් වහන්ස, සොළොස් පිරිකරක් ඇති මේ තුන් වැදූරැම් යාග සම්පතට වඩා අල්ප කටයුතු ඇති, අල්ප උත්සාහයෙන් සිදු කට හැකි (එහෙත්) වඩා මහත් පල ඇති, වඩා මහත් අනුසස් ඇති අන් යාගයක් ඇත්තේ ද?”යි කුචදන් බමුණා විචාලේ ය.

“බමුණ, සොළොස් පිරිකරක් ඇති මේ තුන් යාග සම්පතට වඩා අල්ප කටයුතු ඇති, අල්ප උත්සාහයෙන් සිදු කට හැකි, වඩා මහත් පල ඇති, වඩා මහත් අනුසස් ඇති අන් යාගයක් ඇත්තේ යැයි (භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වදාළ සේක.)

31. “පින්වත් ගෞතමයන් වහන්ස, සොළොස් පිරිකරක් ඇති මේ තුන් යාග සම්පතට වඩා අල්ප කාර්ය ඇති, වඩා අල්ප උත්සාහයෙන් සිදු කට හැකි, එහෙත් එයට වඩා මහත් පල ඇති, වඩා මහත් අනුසස් ඇති ඒ යාගය කවරේ ද?”යි (කුචදන් ඇසී ය.)

“බමුණ, සිල්වත් පැවිද්දන් උදෙසා කුලපරපුරෙහි දෙන යම් නීති දන් (හැම දු ම දෙන දන්) කෙනෙක් වෙන් නම්, බමුණ, ඒ මේ යාගය මේ කී සොළොස් පිරිකරක් ඇති තුන් යාග සම්පතට වඩා අල්ප කාර්ය ඇති අල්ප උත්සාහයෙන් සිදු කට හැකි, එහෙත් එයට වඩා මහත් පලත් මහත් අනුසසුන් ඇති එකෙකැ”යි (භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වදාළ සේක.)

32. “පින්වත් ගෞතමයන් වහන්ස, ඒ නීති දෙන අනුකුල යඤය යමෙකින් සොළොස් පිරිකරක් ඇති මේ ත්‍රිවිධ යඤසම්පතට වඩා අල්ප කාර්ය ඇතියෙක්, වඩා අල්පොත්සාහයෙන් සිදු කට හැකියෙක්, එහෙත් එයට වඩා මහත් පලක් මහත් අනුසසුන් ඇතියෙක් වන්නේ නම්, ඒ හේතුව ඒ ප්‍රත්‍යය කවරේ ද?” (යි කුචදන් ප්‍රච්චිත.)

“බමුණ, එ බඳු යාගයකට (දැනියකට) රහත්හු හෝ රහත්මහ පිළිපන්නෝ හෝ නො ම එළැඹෙත්. ඒ කවර හෙයින් ද? යත්: බමුණ, එ බඳු මහා යඤයෙහි ‘පිළිවෙළින් සිටිවු’ යන ආදීන් කිසා දන් ලබන්නවුනට දඹුයෙන් පැහැරැම් ද ගෙල ගැනුම් ද දක්නා ලැබේ. එහෙයින් එබඳු යඤයට රහත්හු හෝ රහත්මහට පිළිපන්නෝ හෝ නො එළැඹෙත්. බමුණ, සිල්වත් පැවිද්දන් උදෙසා කුලපරපුරෙහි දෙන යම් නීතිදන් කෙනෙක් වෙන් නම්, එබඳු යඤයට රහත්හු ද රහත්මහට පිළිපන්නෝ ද එළැඹෙත්. ඒ කවර හෙයින්? යත්: බමුණ, මෙ බඳු යඤයෙහි දඹුයෙන් පැහැරැම් හෝ ගෙල ගැනුම් හෝ දක්නා නො ලැබේ එහෙයින් මෙබඳු යඤයට රහත්හු ද රහත්මහ වන්නෝ ද එළැඹෙත්. බමුණ, ඒ කුලපරපුරු දෙන නීති දන යමෙකින් මෙ කී සොළොස් පිරිකරක් ඇති ත්‍රිවිධ යඤසම්පතට, වඩා අල්ප කටයුතු ඇති, අල්ප උත්සාහයෙන් සිදු කට හැකි, එහෙත් වඩා මහත්පල ද මහත් අනුසස් ද ඇති එකෙක් වේ නම්, මේ එයට හේතුව ය, මේ ප්‍රත්‍යය ය.’

33. “අහ්ඨ පන හො ගොතම අඤ්ඤා යඤ්ඤා ඉමාය ච නිව්ධාය යඤ්ඤාසම්පදාය සොලසපරිකාරාය ඉමිනා ච නිච්චදානෙන අනුකුලයඤ්ඤාන අප්පට්ඨතරො ච අප්පසමාරම්භතරො ච මහපථලතරො ච මහානිසංසතරො චා” ? නි.

“අහ්ඨ ඛො බ්‍රාහ්මණ අඤ්ඤා යඤ්ඤා ඉමාය ච නිව්ධාය යඤ්ඤාසම්පදාය සොලසපරිකාරාය ඉමිනා ච නිච්චදානෙන අනුකුලයඤ්ඤාන අප්පට්ඨතරො ච අප්පසමාරම්භතරො ච මහපථලතරො මහානිසංසතරො චා” නි.

“කතමො පන සො හො ගොතම යඤ්ඤා ඉමාය ච නිව්ධාය යඤ්ඤාසම්පදාය සොලසපරිකාරාය ඉමිනා ච නිච්චදානෙන අනුකුලයඤ්ඤාන අප්පට්ඨතරො ච අප්පසමාරම්භතරො ච මහපථලතරො ච මහානිසංසතරො චා” ? නි.

“යො ඛො බ්‍රාහ්මණ වානුද්දිසං සඛිසං උද්දිසස් විහාරං කරොති, අයං ඛො බ්‍රාහ්මණ යඤ්ඤා ඉමාය ච නිව්ධාය යඤ්ඤාසම්පදාය සොලසපරිකාරාය ඉමිනා ච නිච්චදානෙන අනුකුලයඤ්ඤාන අප්පට්ඨතරො ච අප්පසමාරම්භතරො ච මහපථලතරො ච මහානිසංසතරො චා” නි.

34. “අහ්ඨ පන හො ගොතම අඤ්ඤා යඤ්ඤා ඉමාය ච නිව්ධාය යඤ්ඤාසම්පදාය සොලසපරිකාරාය ඉමිනා ච නිච්චදානෙන අනුකුලයඤ්ඤාන ඉමිනා ච විහාරදානෙන අප්පට්ඨතරො ච අප්පසමාරම්භතරො ච මහපථලතරො ච මහානිසංසතරො චා” ? නි

“අහ්ඨ ඛො බ්‍රාහ්මණ අඤ්ඤා යඤ්ඤා ඉමාය ච නිව්ධාය යඤ්ඤාසම්පදාය සොලසපරිකාරාය ඉමිනා ච නිච්චදානෙන අනුකුලයඤ්ඤාන ඉමිනා ච විහාරදානෙන අප්පට්ඨතරො ච අප්පසමාරම්භතරො ච මහපථලතරො ච මහානිසංසතරො චා” නි.

“කතමො පන සො හො ගොතම අඤ්ඤා යඤ්ඤා ඉමාය ච නිව්ධාය යඤ්ඤාසම්පදාය සොලසපරිකාරාය ඉමිනා ච නිච්චදානෙන අනුකුලයඤ්ඤාන ඉමිනා ච විහාරදානෙන අප්පට්ඨතරො ච මහපථලතරො ච මහානිසංසතරො චා” ? නි.

“යො ඛො බ්‍රාහ්මණ පසන්තවිතොනා බුද්ධිං සරණං ගච්ඡති, ධම්මං සරණං ගච්ඡති, සඛිසං සරණං ගච්ඡති, අයං ඛො බ්‍රාහ්මණ යඤ්ඤා ඉමාය ච නිව්ධාය යඤ්ඤාසම්පදාය සොලසපරිකාරාය ඉමිනා ච නිච්චදානෙන අනුකුලයඤ්ඤාන ඉමිනා ච විහාරදානෙන අප්පට්ඨතරො ච අප්පසමාරම්භතරො ච මහපථලතරො ච මහානිසංසතරො චා” නි.

35. “අහ්ඨ පන හො ගොතම අඤ්ඤා යඤ්ඤා ඉමාය ච නිව්ධාය යඤ්ඤාසම්පදාය සොලසපරිකාරාය ඉමිනා ච නිච්චදානෙන අනුකුලයඤ්ඤාන ඉමිනා ච විහාරදානෙන ඉමෙහි ච සරණගමනෙහි අප්පට්ඨතරො ච අප්පසමාරම්භතරො ච මහපථලතරො ච මහානිසංසතරො චා” ? නි.

33. (කුළුදන්:) “පින්වත් ගෞතමයන් වහන්ස, මේ සොළොස් පිරිකරක් ඇති තුන් වැදෑරුම් යාගසම්පතටත් මේ කුලපරපුරෙහි දෙන නිති දනටත් වඩා මද කටයුතු ඇති, වඩා මද උත්සාහයෙකින් සිදු කට හැකි, එහෙත් මේ හැමට වඩා මහත් පලත් මහත් අනුසස්සන් ඇති අන් යඥයෙක් ඇත් ද?”

(භාග්‍යවතුන් වහන්සේ:) “බමුණ, මේ සොළොස් පිරිකරක් තුන්-වැදෑරුම් යාගසම්පතටත් කුලපරපුරෙහි දෙන නිති දනටත් වඩා මද කටයුතු ඇති, වඩා මද උත්සාහයෙකින් සිදු කට හැකි, එහෙත් ඒ හැමට වඩා මහත් පලත් මහත් අනුසස්සන් ඇති අන් යඥයෙක් ඇත.”

(කුළුදන්:) “පින්වත් ගෞතමයන් වහන්ස, මේ සොළොස් පිරිකරක් ඇති තුන්වැදෑරුම් යාගසම්පතටත්...නිති දනටත් වඩා මද කටයුතු ඇති...වඩා මහත් අනුසස්සන් ඇති ඒ යඥය කවරේ ද?”

(භාග්‍යවතුන් වහන්සේ:) “බමුණ, යමෙක් වනාහි සතර දිගින් වඩනා භික්ෂුසංඝයා උදෙසා වෙහෙරක් කෙරේ නමු, ඒ මේ යඥය මෙහි පලමු කී ... තුන්වැදෑරුම්යාග සම්පතටත්...නිති දනටත් වඩා මද කටයුතු ඇති, වඩා මද උත්සාහයෙකින් සිදු කට හැකි, එහෙත් වඩා මහත් පල හා අනුසස්ස හා ඇති යඥයෙකි.”

34. (කුළුදන්:) “පින්වත් ගෞතමයන් වහන්ස, මේ...ත්‍රිවිධ යඥ-සම්පතටත්...මේ විහාරදානයටත් වඩා මද කටයුතු ඇති...වඩා මහත් පල හා අනුසස්ස හා ඇති අන් යඥයෙක් ඇත් ද?”

(භාග්‍යවතුන් වහන්සේ:) “බමුණ, මේ...ත්‍රිවිධ යඥසම්පතටත්...මේ විහාරදානයටත් වඩා මද කටයුතු ඇති...වඩා මහත්පල හා අනුසස්ස හා ඇති අන් යඥයෙක් ඇත.”

(කුළුදන්:) “පින්වත් ගෞතමයන් වහන්ස, මේ...ත්‍රිවිධ යඥසම්පතටත් ...මේ විහාරදානයටත් වඩා මද කටයුතු ඇති...වඩා මහත් පල හා අනුසස්ස හා ඇති ඒ අන් යඥය කවරේ ද?”

(භාග්‍යවතුන් වහන්සේ:) “බමුණ, යමෙක් පහත් සිතැත්තේ බුදුන් සරණ යේ ද, දහම් සරණ යේ ද, සහ සරණ යේ ද, බමුණ, ඒ මේ යඥය වූ කලී මේ පලමු කී...ත්‍රිවිධ යඥසම්පතටත්...විහාරදානයටත් වඩා මද කටයුතු ඇති...වඩා මහත් පල හා අනුසස්ස හා ඇති එකෙකි.”

35. (කුළුදන්:) “පින්වත් ගෞතමයන් වහන්ස, මේ...ත්‍රිවිධ යඥ-සම්පතටත්...මේ සරණ ගමනයටත් වඩා මද කටයුතු ඇති...වඩා මහත් පල හා අනුසස්ස හා ඇති අන් යඥයෙක් ඇත්තේ ද?”

(භාග්‍යවතුන් වහන්සේ:) “බමුණ, මේ...ත්‍රිවිධ යඥසම්පතටත්..මේ සරණගමනයටත් වඩා මද කටයුතු ඇති...වඩා මහත් පල හා අනුසස්ස හා ඇති අන් යඥයෙක් ඇත.”

“අනුච්චො බ්‍රාහ්මණීණ අඤ්ඤා යඤ්ඤා ඉමාය ච නිව්ධාය යඤ්ඤාසම්පදාය සොලසපරිකාරාය ඉමිනා ච නිච්චදානෙන අනුකුලයඤ්ඤාන ඉමිනා ච විහාරදානෙන ඉමෙහි ච සරණගමනෙහි අප්පට්ඨතරො ච අප්පසමාරම්භතරො ච මහපඨලතරො ච මහානිසංසතරො චා”ති.

කතමො පන සො හො ගොතම අඤ්ඤා යඤ්ඤා ඉමාය ච නිව්ධාය යඤ්ඤාසම්පදාය සොලසපරිකාරාය ඉමිනා ච නිච්චදානෙන අනුකුලයඤ්ඤාන ඉමිනා ච විහාරදානෙන ඉමෙහි ච සරණගමනෙහි අප්පට්ඨතරො ච අප්පසමාරම්භතරො ච මහපඨලතරො ච මහානිසංසතරො චා”ති.

“සො බො බ්‍රාහ්මණීණ ජසන්තවිතොනා සිකධාපදානී සමාදියති පාණානිපානා චෙරමණ්ණිං අදිනනාදානා චෙරමණ්ණිං කාමෙසු මිච්චාචාරා චෙරමණ්ණිං මුඛාවාදා චෙරමණ්ණිං සුරාමෙරයමජ්ජපමාදට්ඨානා චෙරමණ්ණිං, අයං බො බ්‍රාහ්මණීණ යඤ්ඤා ඉමාය ච නිව්ධාය යඤ්ඤාසම්පදාය සොලසපරිකාරාය ඉමිනා ච නිච්චදානෙන අනුකුලයඤ්ඤාන ඉමිනා ච විහාරදානෙන ඉමෙහි ච සරණගමනෙහි අප්පට්ඨතරො ච අප්පසමාරම්භතරො ච මහපඨලතරො ච මහානිසංසතරො චා”ති.

36. “අනුච්චො පන හො ගොතම අඤ්ඤා යඤ්ඤා ඉමාය ච නිව්ධාය යඤ්ඤාසම්පදාය සොලසපරිකාරාය ඉමිනා ච නිච්චදානෙන අනුකුලයඤ්ඤාන ඉමිනා ච විහාරදානෙන ඉමෙහි ච සරණගමනෙහි ඉමෙහි ච සිකධාපදෙහි අප්පට්ඨතරො ච අප්පසමාරම්භතරො ච මහපඨලතරො ච මහානිසංසතරො චා”ති.

“අනුච්චො බ්‍රාහ්මණීණ අඤ්ඤා යඤ්ඤා ඉමාය ච නිව්ධාය යඤ්ඤාසම්පදාය සොලසපරිකාරාය ඉමිනා ච නිච්චදානෙන අනුකුලයඤ්ඤාන ඉමිනා ච විහාරදානෙන ඉමෙහි ච සරණගමනෙහි ඉමෙහි ච සිකධාපදෙහි අප්පට්ඨතරො ච අප්පසමාරම්භතරො ච මහපඨලතරො ච මහානිසංසතරො චා”ති.

“කතමො පන සො ගොතම යඤ්ඤා ඉමාය ච නිව්ධාය යඤ්ඤාසම්පදාය සොලසපරිකාරාය ඉමිනා ච නිච්චදානෙන අනුකුලයඤ්ඤාන ඉමිනා ච විහාරදානෙන ඉමෙහි ච සරණගමනෙහි ඉමෙහි ච සිකධාපදෙහි අප්පට්ඨතරො ච අප්පසමාරම්භතරො ච මහපඨලතරො ච මහානිසංසතරො චා”ති.

37. “ඉධි බ්‍රාහ්මණීණ තථාගතො ලොකෙ උප්පජ්ජති අරහං සමමාසමුද්ධො විජ්ජාවරණසම්පනො සුගතො ලොකවිදු අනුතතරො පුරිසදම්මසාරථී සන්ථා දෙවමනස්සානං බුද්ධො හගවා, සො ඉමං ලොකං සදෙවකං සමාරකං සබ්‍රහ්මකං සසමණ්ණබ්‍රාහ්මණීං ජජං සදෙවමනුස්සං සයං අභිඤ්ඤා සච්ඡිකන්ථා ජචෙදෙහි, සො ධම්මං දෙසෙහි ආදිකල්‍යාණං මජ්ඣෙකල්‍යාණං ජරියොසානකල්‍යාණං සාන්ථං සබ්‍යඤ්ජනං කෙවලජරිපුණණං ජරිසුද්ධං බ්‍රහ්මචරියං ජකාසෙහි.

38. නං ධම්මං සුණාහි ගහපති චා ගහපතිසුත්තො චා අඤ්ඤානරසම්චා කුලෙ ජච්චාජාතො, සො නං ධම්මං සුන්ථා තථාගතෙ සද්ධං ජච්චිහති, සො තෙන සද්ධාපච්ච්චාගෙන සමන්තාගතො ඉති පටිසංචිකඛිති: ‘සමබ්බො සරාවාසො රජොජථො අබ්බොකාසො පබ්බජ්ජා, නසීදං සුකරං අගාරං අජ්ඣාචසනා ඵකන්තජරිසුද්ධං සඛ්ඛලිඛිතං බ්‍රහ්මචරියං චරිතුං, යනනුතාතං කෙසමස්සුං ඔහාරෙත්වා කාසාසානි චන්ථානි අච්චාදෙත්වා අගාරසමා අනගාරියං පබ්බජෙය්‍යන්ති.

(කුඵදන්:) “පින්වත් ගෞතමයන් වහන්ස, මේ...ත්‍රිවිධ යඤසම්පතටත් ...මේ සරණගමනයටත් වඩා මද කටයුතු ඇති...වඩා මහත් පල හා අනුසස් හා ඇති ඒ අන් යඤය කවරේ ද?”

(භාග්‍යවතුන් වහන්සේ:) “බමුණ, යමෙක් පහත් සිතැති වැ (නිසරණයෙහි පිහිටා) පණ්ඩායෙන් වැළැක්ම, අසිතාදානින් වැළැක්ම, කාමයන්හි වරදවා හැසිරීමෙන් වැළැක්ම, මුසවායෙන් වැළැක්ම, මදට පමාවට කරුණු වූ රහමෙරින් වැළැක්ම යන මේ සික කොටස් සමාදන් කොට ගන්නේ නම්, බමුණ මෙය මේ පලමු කී ත්‍රිවිධ යඤසම්පතටත්...මේ සරණගමනයටත් වඩා මද කටයුතු ඇති, ..වඩා මහත් පල හා අනුසස් හා ඇති යඤයෙක.”

36. (කුඵදන්:) “පින්වත් ගෞතමයන් වහන්ස, මේ...ත්‍රිවිධ යඤ-සම්පතටත් මේ සික කොටස් සමාදන් කොට ගැන්මටත් වඩා මද කටයුතු ඇති...වඩා මහත් පල හා අනුසස් හා ඇති අන් යඤයෙක් ඇත් ද?”

(භාග්‍යවතුන් වහන්සේ:) “බමුණ, මේ...ත්‍රිවිධ යඤසම්පතටත්...මේ සිල් කොටස් සමාදන් කොට ගැන්මටත් වඩා මද කටයුතු ඇති...මහත් පල හා අනුසස් හා ඇති අන් යඤයෙක් ඇත.”

(කුඵදන්:) “පින්වත් ගෞතමයන් වහන්ස, මේ ත්‍රිවිධ යඤසම්පතටත් ...මේ සිල් කොටස් සමාදන් කොට ගැන්මටත් වඩා මද කටයුත් ඇති...වඩා මහත් පල හා අනුසස් හා ඇති ඒ අන් යඤය කවරේ ද?”

37. (භාග්‍යවතුන් වහන්සේ) “බමුණ, අර්හත් වූ සමයක්සම්බුද්ධ වූ විදුමරණසම්පන්න වූ, සුගත වූ, ලෝකවිත් වූ, නිරුත්තර පුරුෂදමසාරථී වූ, දෙව්මිනිසුන්හට ශාස්තෘ වූ, සිවුසස් අවබෝධ කළ, භාග්‍යවත් වූ, තථාගත තෙමේ මෙ ලොවැ උපදී. හේ දෙවියන් සහිත, මරුන් සහිත, බමුන් සහිත මේ ලොව, - මහණබමුණන් සහිත, දෙව්මිනිසුන් සහිත සන්තප්‍රජාව - තෙමේ ම විශිෂ්ට නුවණින් දැනැ පසක් කොට (ලොවට) දන්වයි. හේ මූල යහපත් මැද යහපත් අග යහපත්, අරුත් සහිත, ව්‍යංජනයෙන් නොඅඩු, හැම අතින් ම පිරිපුන් දහම් දෙසයි. පිරිසිදු සසුන් බඹසර හෙළි කෙරෙයි.

38. ගැහැවියෙක් හෝ ගැහැවිපුතෙක් හෝ අන් එක්තරා කුලයෙකැ උපන්නෙක් හෝ ඒ දහම අසයි. හේ එ දහම අසා තථාගතයන් කෙරෙහි සැදහැව ලබයි. හේ ඒ සැදහැ ලැබීමෙන් යුත් වැ “ගිහි ගෙයි විසීම හිරහැර සහිත ය. කෙලෙස් දුලි ගැවැසි මගෙක. පැවිද්ද වූ කළී (කිසි අවහිර නැති) එළි මහනෙක. ගිහි ගෙහි වසන්නහු විසින් ඒකාන්තයෙන් පිරිපුන් කොට, ඒකාන්තයෙන් පිරිසිදු කොට, මේ සංබලිබ්බක බුහමවසීය පුරන්තට පහසු නො මේ. එ බැවින් මම කෙහෙ රවුලු බහා කාසාවත් හැඳ, ගිහි ගෙන් තික්ම පැවිද්දට වදනෙමි නම් යෙහෙකැ”යි මෙසේ නුවණින් සලකයි.

සො අපරෙත සමයෙන අපසං වා ගොගකකිං පහාය මහනතං වා ගොගකකිං පහාය අපසං වා ඤාතිපරිවට්ටං පහාය මහනතං වා ඤාතිපරිවට්ටං පහාය කෙසුමස්සුං ඔහාරෙතා කාසායාති වන්ථාති අච්ඡා- දෙතා අභාරසමා අනගාරියං පබ්බජති. සො එවං පබ්බජිතො සමානො පාතිමොකකිසංවරසංවුතො විහරති ආචාරගොවරසමපනෙනා, අණුමනෙසු වජ්ජෙසු භයදස්සාපී. සමාදාය සිකකිති සිකකාපදෙසු. කායකම්මවචිකමෙතන සමනතාගතො කුසලෙන, පරිසුද්ධාජ්චො සීලසමපනෙනා ඉද්දියෙසු ගුණනදාරො භොජනෙ මනනඤ්ඤ සුතිසමපජඤෙඤාන සමනතාගතො සනතුටෙඨා.

39. කථඤච බ්‍රාහමණ භිකචු සීලසමපනෙනා ගොති? ඉධ බ්‍රාහමණ භිකචු පාණාතිපාතං පහාය පාණාතිපාතා පටිච්චිතො ගොති නිහිතදණෙකා නිහිතසන්ඨො ලජ්ජි දයාපනෙනා සබ්බපාණභුතභිතානුකම්පී විහරති. ඉදමපි'ස්ස ගොති සීලසමිං.

අදින්නාදානං පහාය අදින්නාදානා පටිච්චිතො ගොති දින්නාදාසී දින්නපාටිකච්චි. අරෙතෙන සුචිභුතෙන අනතනා විහරති. ඉදමපි'ස්ස ගොති සීලසමිං.

අබ්‍රහමචරියං පහාය බ්‍රහමචාරී ගොති ආරුචාරී චිරතො මෙජුතා ගාමධම්මා. ඉදමපි'ස්ස ගොති සීලසමිං.

මුසාවාදං පහාය මුසාවාදා පටිච්චිතො ගොති සචචවාදී සචචසකො ඨෙතො පචචසිකො අච්චිසංවාදකො ලොකස්ස. ඉදමපි'ස්ස ගොති සීලසමිං.

පිසුණං වාවං පහාය පිසුණාය වාවාය පටිච්චිතො ගොති. ඉතො සුතා න අමුත්‍ර අභිකාතා ඉමෙසං හෙදාය. අමුත්‍ර වා සුතා න ඉමෙසං අකිකාතා අමුසං හෙදාය. ඉති භින්නානං වා සකිකාතා සංභිතානං වා අනුපපදානා සමගාරාමො සමගරතො සමගනනදී සමගනකරණිං වාවං භාසිතා ගොති. ඉදමපි'ස්ස ගොති සීලසමිං.

ඵරුසං වාවං පහාය ඵරුසාය වාවාය පටිච්චිතො ගොති. යා සා වාවා නෙලා කණණසුඛා පෙමනියා හදායභගමා පොරී බහුජකකනතා බහුජතමනාපා, තථාරුපිං වාවං භාසිතා ගොති. ඉදමපි'ස්ස ගොති සීලසමිං.

සමඵසලාපං පහාය සමඵසලාපා පටිච්චිතො ගොති. කාලවාදී භුතවාදී අත්ඵවාදී ධම්මවාදී විනයවාදී. නිධානවතීං වාවං භාසිතා කාලෙත සාපදෙසං පරියන්තවතීං අත්ඵඤ්ඤිතං. ඉදමපි'ස්ස ගොති සීලසමිං.

හේ පසු කලෙක මද වූ හෝ ධනසම්පත් හැර, බොහෝ වූ හෝ ධනසම්පත් හැර, මද වූ හෝ නැපිරිස හැර, මහත් වූ හෝ නැපිරිස හැර, කෙනෙ රවුලු බා, කසාවත් හැර, ගිහි ගෙන් පැවිදි බිමට වදී. හේ මෙසේ පැවිදි වූයේ ම, පානිමොකකසංවරයෙන් ඇවුරුණේ, ආචාරයෙන් හා ගෝචරයෙන් හා සම්පූර්ණ වූයේ, මද වූ ද වරදෙහි බිය දක්නා සුලු වූයේ, සිකකොටස්හි සමාදන් කොට ගෙන හික්මෙයි. නිවැරදි වූ කාවිසිකමින් යුත් වෙයි. පිරිසිදු දිවෙල ඇත්තේ වෙයි. සිල්වත් වෙයි. ඉලුරන්හි වැසු දොරත්තේ වෙයි. බොජුනෙහි පමණ දන්තේ වෙයි. සිහිනුවණින් යුත් වෙයි. ලද පමණින් සතුටු වෙයි.

39. බමුණ, කෙසේ නම් මහණ තෙමේ ශීලසම්පන්න වේ ද? යන්: බමුණ, මෙහි මහණ තෙමේ පණ්ඩා හැර පණ්ඩායෙන් වැලැක්කේ, ඉවතැ ලු දඬු ඇත්තේ, ඉවතැ ලු අවි ඇත්තේ, ලජ්ජා ඇත්තේ, මෙන් සිතින් යුත් වූයේ, සියලු සතුන් කෙරෙහි ඉහ සිතැති වැ වෙසෙයි. මේ ද ඔහුගේ ශීලයෙක් වෙයි.

අසිනාදන් හැර අසිනාදනින් වැලැක්කේ වෙයි. දුන් දෑ ම ගන්නේ, දුන් දෑ ම කැමැති වන්නේ, නොසොර වූ පිරිසිදු වූ සිතින් වෙසෙයි. මේ ද ඔහුගේ ශීලයෙක් වෙයි.

නොබඹසර හැර බඹසර රක්තේ, නොබඹසරින් දුරු වැ වසනුයේ, ගැමිදහම් වූ මෙවුන්දමින් වැලැක්කේ වෙයි. මේ ද ඔහුගේ ශීලයෙකි.

මුසවා හැර මුසවායෙන් වැලැක්කේ, ඇත්ත කියන සුලු වූයේ, ඇත්තෙන් ඇත්ත ගලපනුයේ, තහවුරු කතා ඇත්තේ, හැදෑහියැ යුතු බස් ඇත්තේ, ලොව නො රවටනුයේ වෙයි. මේ ද ඔහුගේ ශීලයෙක් වෙයි.

පෙහෙසුන් බස් හැර, පෙහෙසුන් බසින් වැලැක්කේ වෙයි. මොවුන් ඔවුන්ගෙන් බිඳෙනු පිණිස මොබින් අසා ඔබ්බෙහි නො කියන්නේ වෙයි. ඔවුන් මොවුන්ගෙන් බිඳෙනු පිණිස ඔබ්බින් අසා මොබ්බෙහි කියන්නේ හෝ නො වෙයි. මෙසේ බිඳුණවුන් ගලපන්නේ ද ගැලැපුණවුන්ට අනුබල දෙන්නේ ද වෙයි. සමගියෙන් වසන්නවුන් කෙරෙහි වසන්නට කැමැත්තේ, සමගියෙන් වසන්නවුන් කෙරෙහි ඇලුණේ, සමගියෙන් වසන්නවුන්ට සතුටු වූයේ, සමගියේ ගුණ දක්වන වචන කියන්නේ වෙයි. මේ ද ඔහුගේ ශීලයෙක් වෙයි.

පරොස් බස් හැර, පරොස් බසින් වැලැක්කේ වෙයි. යම් බසෙක් නිදෙස් ද, කන්කල ද, පෙම් උපදවා ද, සුවසේ ලෙහි වදනේ ද, සියුමැලි ද, බොහෝ දෙනාට ප්‍රිය ද, බොහෝ දෙනාට මනාප ද, ඒ බඳු බස් තෙපලන්නේ වෙයි. මේ ද ඔහුගේ ශීලයෙක් වෙයි.

බොල් දෙඩැවිලි හැර, බොල් දෙඩැවිල්ලෙන් වැලැක්කේ වෙයි. කල් දැනා කියනුයේ, සච වස් ම කියනුයේ, වැඩ ඇති බස් ම කියනුයේ, දහම් අසල බස් ම කියනුයේ, විනය අසල බස් ම කියනුයේ, සුදුසු කලා කරුණු සහිත, සීමා සහිත, අරුත් සහිත, සිතැ ලා දැරියැ යුතු බස් කියන්නේ වෙයි. මේ ද ඔහුගේ ශීලයෙක් වෙයි.

40. බීජගාමභූතගාමසමාරම්භා පටිච්චරතො හොති. එකභතනිකො හොති අතභූපරතො චිරතො විකාලභොජනා. නචචගීතවාදිතවිසුකදසසනා පටිච්චරතො හොති. මාලාගකිවිලෙපනධාරණමණ්ඩණචිභුසනධාරණා පටිච්චරතො හොති. උච්චාසයනමහාසයනා පටිච්චරතො හොති. ජාතරූපරජන-පටිගහණා පටිච්චරතො හොති. ආමකධිඤ්ඤපටිගහණා පටිච්චරතො හොති. ආමකමංසපටිගහණා පටිච්චරතො හොති. ඉන්ද්‍රියකුමාරිකපටිගහණා පටිච්චරතො හොති. දුඤ්ඤපටිගහණා පටිච්චරතො හොති. අජේලක-පටිගහණා පටිච්චරතො හොති. කුකුලවසුකරපටිගහණා පටිච්චරතො හොති. ගන්ධවාසුචලවාපටිගහණා පටිච්චරතො හොති. බොහාවස්ථු පටිගහණා පටිච්චරතො හොති. දුතෙය්‍යපභිණගමණානුයොගා පටිච්චරතො හොති. කසචිකකා පටිච්චරතො හොති. භූලාකුටකංසකුටමානකුටා පටිච්චරතො හොති. උකෙකාටනවඤ්චනනිකනිසාචියොගා පටිච්චරතො හොති. ඡේදනවධබකිනවිපරාමොසආලොපසහසාකාරා පටිච්චරතො හොති. ඉදමපි'සස හොති සීලසමිං.

(චූලසීලං නිට්ඨං.)

41. යථා වා පනෙකෙ භොනොනා සමණ්ඩ්‍රාහමණා සද්ධාදෙය්‍යානි භොජනානි භුඤ්ජේත්වා තෙ එවරූපං බීජගාමභූතගාමසමාරම්භං අනුසුත්තා විහරන්ති, සෙය්‍යපීදං: මූලබීජං. බකිබීජං එඵබීජං. අග්ගබීජං. බීජබීජමෙව පඤ්චමං. ඉති වා ඉතිඑවරූපා බීජගාමභූතගාමසමාරම්භා පටිච්චරතො හොති. ඉදමපි'සස හොති සීලසමිං.

42. යථා වා පනෙකෙ භොනොනා සමණ්ඩ්‍රාහමණා සද්ධාදෙය්‍යානි භොජනානි භුඤ්ජේත්වා තෙ එවරූපං සන්තිකාරපරිභොගං අනුසුත්තා විහරන්ති, සෙය්‍යපීදං: අනනසන්තිධිං. පානසන්තිධිං. චත්ථසන්තිධිං. යාන-සන්තිධිං. සයනසන්තිධිං. ගකිසන්තිධිං. ආමිසසන්තිධිං. ඉති වා ඉතිඑවරූපා සන්තිකාරපරිභොගා පටිච්චරතො හොති. ඉදමපි'සස හොති සීලසමිං.

43. යථා වා පනෙකෙ භොනොනා සමණ්ඩ්‍රාහමණා සද්ධාදෙය්‍යානි භොජනානි භුඤ්ජේත්වා තෙ එවරූපං විසුකදසසනං අනුසුත්තා විහරන්ති, සෙය්‍යපීදං: නචචං ගීතං. වාදිතං. පෙකධං. අකධාතං. පාණීසුඤ්ඤං. වෙනාලං. කුමහස්ථිතං. සොහනගරකං. චණ්ඩාලං. වංසං. ඛොපනං. භුක්ඛිසුඤ්ඤං. අසුඤ්ඤං. මහිසුඤ්ඤං. උසහසුඤ්ඤං. අජසුඤ්ඤං. මෙණ්ඩිකසුඤ්ඤං. කුකුලවසුඤ්ඤං. වට්ටකසුඤ්ඤං. දුඤ්ඤසුඤ්ඤං. මුට්ඨිසුඤ්ඤං. නිබ්බුඤ්ඤං. උයොසාධිකං. බලභං. සෙතාබ්‍රහ්මං. අණිකදසසනං. ඉති වා ඉතිඑවරූපා විසුකදසසනා පටිච්චරතො හොති. ඉදමපි'සස හොති සීලසමිං.

40. හේ පාල වන දෑද පාල වුණු දෑ ද සිලුම ආ විකොචුනෙන් වැලැක්කේ වෙයි. රු බොජුනෙන් වැලැක්කේ, විකල් බොජුනෙන් වෙන් වූයේ, එක් බතක් ඇත්තේ වෙයි. නවනු ගනු වයනු විසුළුදස්නෙන් වැලැක්කේ වෙයි. සැරැසීමටත් උනු තැන් පිරවීමටත් කරුණු වූ මල් ගඳ විලෙවුන් දුරුමෙන් වැලැක්කේ වෙයි. උසස්නෙන් මහ අස්නෙන් වැලැක්කේ වෙයි. රන් රිදී පිලිගැන්මෙන් වැලැක්කේ වෙයි. අමු ධාන්‍ය පිලිගැන්මෙන් වැලැක්කේ වෙයි. අමු මස් පිලිගැන්මෙන් වැලැක්කේ වෙයි. ගැහැණුන් දුරියන් පිලිගැන්මෙන් වැලැක්කේ වෙයි. දූසිදසුන් පිලිගැන්මෙන් වැලැක්කේ වෙයි. එළුවන් තිරුවෙන් පිලිගැන්මෙන් වැලැක්කේ වෙයි. කුකුළන් හුරන් පිලිගැන්මෙන් වැලැක්කේ වෙයි. ඇතුන් ගෙරන් අසුන් වෙලෙඹුන් පිලිගැන්මෙන් වැලැක්කේ වෙයි. කෙන් වන් පිලිගැන්මෙන් වැලැක්කේ වෙයි. හිඟිනට දුහ මෙහෙවර කිරීමෙන්, ගෙන් ගෙට යන කුඩා මෙහෙවරින් යන දෙකෙන් ම වැලැක්කේ වෙයි. ගනුදෙනුයෙන් වැලැක්කේ වෙයි. නුලාකුට කංසකුට මානකුටයෙන් වැලැක්කේ වෙයි. උනෙකාටන වංචන නිකන් සාවියොගයෙන් වැලැක්කේ වෙයි. ඡේදන වඩ බකින විපරාමොස ආලොප සහසාකාර යන මෙයින් වැලැක්කේ වෙයි. මේ ද ඔහුගේ ශීලයෙක් වෙයි.

(සුඵ සිල් නිමිසේ ය.)

41. යම්සේ වනාහි ඇතැම් භවත් මහණ බමුණෝ සැදූහැයෙන් දුන් බොජුන් වලඳ, පාල වන මුල්, පාල වන කඳ, පාල වන පුරුක්, පාල වන කොළිස්, පස් වනු පාල වන ආට යන මෙබඳු පාල වන දෑයන් පාල වුණු දෑයන් සිලුම් බිලුම් ආදියෙහි යෙදී වෙසෙත් ද, මෙසේ මේ හෝ මෙබඳු වූ පාල වන දෑය පාල වුණු දෑය සිලුම් බිලුම් ආ විකොපනයෙන් හේ වැලැක්කේ වෙයි. මේ ද ඔහුගේ ශීලයෙක් වේ.

42. යම්සේ වනාහි ඇතැම් භවත් මහණ බමුණෝ සැදූහැයෙන් දුන් බොජුන් වලඳ, අනාසනනිධි පානසනනිධි වසනුසනනිධි යානසනනිධි ශයනසනනිධි ගනුසනනිධි ආමිසසනනිධි යන මෙබඳු වූ සනනිධිකාර පරිභොගයෙහි යෙදුණෝ වෙසෙත් ද, හේ මේ ආදී වූ හෝ අන් මෙබඳු වූ හෝ සනනිධිකාර පරිභොගයෙන් වැලැක්කේ වෙයි. මේ ද ඔහුගේ ශීලයෙක් වෙයි.

43. යම්සේ වනාහි ඇතැම් භවත් මහණ බමුණෝ සැදූහැයෙන් දුන් බොජුන් වලඳ, නැවුම් ගැයුම්, නට සමජ්ජා, ආබ්‍යාන, පාණිසවර, වෙහාල, කුමහපුන, ශොභනක, සණදෙවුන්කෙලි, උත ගස් ඔසොවා ගෙන කැරෙන නුඩා, අසීධාවන, ඇත්පොර, අස්පොර, මියුපොර, ගොත්පොර, එළපොර, බැටෙළපොර, කුකුළුපොර, වටුපොර, පොලුහරඹ, මිටුයුද, මල්ල පොර, යුද පවත්නා තැන් දක්නට යෑම, බලසෙන් ගණිනා තැන් දක්නට යෑම, බලසෙන් බෙදන තැනට යෑම, බල ඇණි දක්නට යෑම යන විසුළු දසුන්හි යෙදී වෙසෙත් ද, හෙ තෙමේ මේ ආදී වූ හෝ මෙබඳු වූ විසුළු දස්නෙන් වැලැක්කේ වෙයි. මේ ද ඔහුගේ ශීලයෙක් වෙයි.

44. යථා වා පනෙනෙ භොනෙනා සමණබ්බාහමණා සද්ධාදෙය්‍යානි භොජනානි භුඤ්ජිතා තෙ ඵවරුපං ජිතප්පමාදට්ඨානානුයොගං අනුයුත්තා විහරන්ති, සෙය්‍යපීදං: අට්ඨපදං දසපදං ආකාසං පරිභාරපථං සන්තිකං බලිකං සපිකං සලාකහන්ථං අකඛං පඞ්ගවීරං වඞ්ඛකං මොක්ඛවීකං විඞ්ගුලකං පනතාලකං රථකං ඛනුකං අකඛරිකං මනෙසිකං යථාචජ්ජං. ඉති වා ඉතිඵවරුපා ජිතප්පමාදට්ඨානානුයොගා පටිච්චරතො භොති. ඉදමපි'ස්ස භොති සීලසමිං.

45. යථා වා පනෙනෙ භොනෙනා සමණබ්බාහමණා සද්ධාදෙය්‍යානි භොජනානි භුඤ්ජිතා තෙ ඵවරුපං උච්චාසයනමභාසයනං අනුයුත්තා විහරන්ති, සෙය්‍යපීදං: ආසඤ්චිං පලලඞ්ඛකං ගොතකං විත්තකං පටිකං පටලිකං තුලිකං විකන්තිකං උද්දලොමිං ඵකනනලොමිං කට්ඨිස්සං කොසෙය්‍යං කුත්තකං හන්ථන්ථරං අස්සන්ථරං රථන්ථරං අජිතප්පවෙණිං කාදලිමිග-පවරපච්චන්ථරණං සඋත්තරච්ඡදං උභතොලොභිතකුපධානං. ඉති වා ඉති ඵවරුපා උච්චාසයනමභාසයනා පටිච්චරතො භොති. ඉදමපි'ස්ස භොති සීලසමිං.

46. යථා වා පනෙනෙ භොනෙනා සමණබ්බාහමණා සද්ධාදෙය්‍යානි භොජනානි භුඤ්ජිතා තෙ ඵවරුපං මණ්ඩනවිභුසනට්ඨානානුයොගං අනුයුත්තා විහරන්ති, සෙය්‍යපීදං: උච්ජාදනං පරිමද්දනං නිභාපනං සම්බානනං ආද්‍යසං අඤ්ජනං මාලාච්චලෙපනං මුඛවුණ්ණකං මුඛාලෙපනං හන්ථබ්බං සිබාබ්බං දණ්ඩකං නාලිකං බග්ගං ජනනං විත්‍රාපාහනං උණ්ඨිසං මණ්ණිං වාලවීජනිං ඔද්දනානි වන්ථානි දීඝදසාති. ඉති වා ඉතිඵවරුපා මණ්ඩනවිභුසනට්ඨානානුයොගා පටිච්චරතො භොති. ඉදමපි'ස්ස භොති සීලසමිං.

47. යථා වා පනෙනෙ භොනෙනා සමණබ්බාහමණා සද්ධාදෙය්‍යානි භොජනානි භුඤ්ජිතා තෙ ඵවරුපං තිරච්ජානකථං අනුයුත්තා විහරන්ති, සෙය්‍යපීදං: රුජකථං චොරකථං මහාමත්තකථං සෙනාකථං හයකථං යුඬකථං අත්තකථං පානකථං වන්ථකථං සයනකථං මාලාකථං ගන්ධකථං ඤාතිකථං යාහකථං ගාමකථං නිගමකථං නගරකථං ජනපදකථං ඉන්ද්‍රිකථං පුරිසකථං [කුමාරකථං කුමාරිකථං] සුරකථං විසිබාකථං කුමහට්ඨානකථං පුඞ්ඛපෙතකථං නානත්තකථං ලොකකබ්බසිකං සමුද්ද-කබ්බසිකං ඉතිහවාහවකථං. ඉති වා ඉතිඵවරුපාස තිරච්ජානකථාය පටිච්චරතො භොති. ඉදමපි'ස්ස භොති සීලසමිං.

44. යම් සේ වනාහි ඇතැම් භවත් මහණ බමුණෝ සැදුහෙන් දුන් බොජුන් වලද, අටපාකෙය්‍රිය, දසපාකෙය්‍රිය, අහස් දූකෙය්‍රිය, මඩුලු පානුම, සන්තිකානුචාව, දාදු කෙය්‍රිය, කල්ලී ගැසුම, සලාඅත්කෙය්‍රිය, ගුලකෙය්‍රිය, කොළනලා පිඹීම, කෙය්‍රිතගුලින් හැම, කරනම් ගැසුම, කන්තන්ගුරුවා කෙය්‍රිය, කොළනැලියෙන් වැලි ඇ මැනුම, කෙය්‍රිය පැදීම, කුඩා දුන්නෙන් විදීම, ඇකිරිකෙය්‍රිය, සිත දු කීමේ ක්‍රියාව, විකලාංගානුකරණය යන මේ ආදී වූ හෝ මෙබඳු වූ, පමාවට කරුණු වූ දුකෙය්‍රියෙහි යෙදී වෙසෙත් ද, හෙ තෙමේ මේ ආදී හෝ මෙබඳු වූ දුකෙය්‍රියෙහි යෙදීමෙන් වැලැකියේ වෙයි.

මේ ද ඔහුගේ ශීලයෙක් වේ.

45. යම් සේ වනාහි ඇතැම් භවත් මහණ බමුණෝ සැදුහෙන් දුන් බොජුන් වලද, දික්සහලාපුටු ය, පලහ ය, මහකොටුපලස ය, විසමනෙන් විසිතුරු කල එළොම්මුවා ඇතිරිය, රන්කසුකම් කල පසතුරුණය, කොසෙස්ස හසින් විසු ඇතිරිය, අසු පිටා එළන ඇතිරිය, රියා එළන ඇතිරිය, ඇඳට සරි ලන සේ අදුන් දිවිසමත් මසා කල ඇතිරිය, කෙහෙල්මුවසමත් කල මහභූ පසතුරුණ, ඉස්දොරු පාමුලා රතු කොටට තබා ඇති රතු උඩු විසන් සහිත මහභූ යහන යන මේ ආදී වූ හෝ මෙබඳු වූ උස්සහන් මහසහන් පරිහරණය කැරැමෙහි යෙදී වෙසෙද්ද හෙ තෙමේ මේ ආදී වූ හෝ මෙ බඳු වූ උස් සහන් මහ සහන් පරිහොගයෙන් වැලැක්කේ වෙයි. මේ ද ඔහුගේ ශීලයෙක් වෙයි.

46. යම්සේ වනාහි ඇතැම් භවත් මහණබමුණෝ සැදුහැයෙන් දුන් බොජුන් වලද, කුඩා දරුවන් කිරි සුවද හරනට සුවද සුණයෙන් ඉලීම, මනා සටහන් ගන්වනුවට අත් පා ඇති තෙල් ගා මැසීම, සුවද දියෙන් නෑවීම, මස් වැඩෙනුවට මුගුරින් තැලීම, කැබපත්න් මුහුණ බැලීම, සැරැසුම් විසින් අදුන් ගැම, මල් හා විලෙවුන් හා දූරීම, මුව සුණු හා මුවවිලෙවුන් හා දූරීම, අත්බරණ දූරීම, හිසැ කුඩුම්බිය බැඳීම, විසිතුරු සැරැටි දූරීම, විසිතුරු බෙහෙත් නල දූරීම, කඩු දූරීම, විසිතුරු කුඩ දූරීම, විසිතුරු පාවහන් දූරීම, නලල්පට බැඳීම, සිළුණේ පැලැඳීම, විසිතුරු සෙමෙර වල්විදුනා දූරීම, දික් දුවලු ඇති සුදු රෙදි හැඳීම යන ආදී ඇඟ අඩු තැන් පිරවීමටත් ඇඟ සැරැසීමටත් කරුණු වූ දු පරිහොග කැරැමෙහි යෙදී වෙසෙද්ද, හේ මහණ එබඳු දෑ පරිහොග කිරීමෙන් වැලැක්කේ වෙයි. මේ ද ඔහුගේ ශීලයෙක් වේ.

47. යම්සේ වනාහි ඇතැම් භවත් මහණබමුණෝ සැදුහෙන් දුන් බොජුන් වලද, රාජකථා වොරකථා මහාමානුකථා සෙතාකථා හයකථා සුභිකථා ආහාරකථා පානකථා වසනුකථා ශයනකථා ගනිකථා ඥානිකථා යානකථා ග්‍රාමකථා නිගමකථා නගරකථා ජනපදකථා සත්‍රිකථා පුරුෂකථා කුමාරකථා කුමාරිකථා ශූරකථා කුමනසථානකථා පුච්චෙතකථා නානාකි-කථා ලොකාබ්‍යාසිකාකථා සමුද්‍රාබ්‍යාසිකාකථා ඉතිභවාභවකථා යන මේ හෝ මෙබඳු වූ තීරිසන් කතාවලා යෙදී වෙසෙත් ද, ඒ මහණ මේ ආදී හෝ මෙසින් අන්‍ය වූ හෝ මෙ බඳු කථාවලින් වැලැක්කේ වෙයි. මේ ද ඔහුගේ ශීලයෙක් වෙයි.

48. යථා වා පනෙකෙ හොනොතා සමණබ්බාහමණා සද්ධාදෙය්‍යානී හොජනානි භුඤ්ජිකා තෙ ඵවරුපං විග්ගාහිකකථං අනුයුත්තා විහරන්ති: සෙය්‍යපීදං: 'න ක්‍වං ඉමං ධම්මවිනයං ආජානාසී, අහං ඉමං ධම්මවිනයං ආජානාමි. කිං ක්‍වං ඉමං ධම්මවිනයං ආජානාසීසි? මිච්ඡොපටිපන්නො කමසි, අහමසමි සමමාපටිපන්නො. සනිතමම අසනිතනෙත. පුරෙ වචනීයං පච්ඡා අවච. පච්ඡා වචනීයං පුරෙ අවච. අවිචිණ්ණං තෙ විපරාවන්තං. ආරොපිතො තෙ වාදෙ. නිග්ගනිතො'සි. වර වාදප්‍යමොකකාය, නිබ්බලොඝි වා සවෙ පභොසී'ති. ඉති වා ඉතිඵවරුපාය විග්ගාහිකකථාය පටිචිරතො හොති. ඉදමපි'ස්ස හොති සීලසමිං.

49. යථා වා පනෙකෙ හොනොතා සමණබ්බාහමණා සද්ධාදෙය්‍යානී හොජනානි භුඤ්ජිකා තෙ ඵවරුපං දුතෙය්‍යපභිණගමනානුයොගමනුයුත්තා විහරන්ති. සෙය්‍යපීදං: රඤ්ඤං රුජමහාමන්තානං බ්‍රහ්මණානං ගහපතිකානං කුමාරානං: ඉධ ගච්ඡ, අමුත්‍රාගච්ඡ, ඉදං හර, අමුත්‍ර ඉදං ආහරාති. ඉති වා ඉතිඵවරුපා දුතෙය්‍යපභිණගමනානුයොගා පටිචිරතො හොති. ඉදමපි'ස්ස හොති සීලසමිං.

50. යථා වා පනෙකෙ හොනොතා සමණබ්බාහමණා සද්ධාදෙය්‍යානී හොජනානි භුඤ්ජිකා තෙ කුහකා ච හොන්ති ලපකා ච නෙමිත්තානි ච නිප්පෙසිකා ච ලාභෙන ලාභං නිජ්ඣිංසිතාරො ච. ඉති වා ඉතිඵවරුපා කුහනලපතා පටිචිරතො හොති. ඉදමපි'ස්ස හොති සීලසමිං.

(මජ්ඣිමනිකායෙ නිබ්බන්ධං.)

51. යථා වා පනෙකෙ හොනොතා සමණබ්බාහමණා සද්ධාදෙය්‍යානී හොජනානි භුඤ්ජිකා තෙ ඵවරුපාය නිරවච්ඡානචිත්තාය මුච්ඡාච්චෙන ජ්ඣිකං කප්පෙතති. සෙය්‍යපීදං: අඛගං නිමිත්තං උප්පාදං සුපිණං ලකඛණං මුසිකච්ඡන්තං අග්ගිහොමං දබ්බිහොමං ජුසිහොමං කණ්ණහොමං තණ්හුලහොමං සප්පිහොමං තෙලහොමං මුඛහොමං ලොහිතහොමං අඛගචිත්තා ව්‍යුච්ඡිත්තා බන්තචිත්තා සිවචිත්තා භුතචිත්තා භුරිචිත්තා අභිචිත්තා විසචිත්තා විච්ඡිකචිත්තා මුසිකචිත්තා සකුණචිත්තා වායසචිත්තා පකකජ්ඣානං සරපරිත්තානං මගවකකං. ඉති වා ඉතිඵවරුපාය නිරවච්ඡානචිත්තාය මුච්ඡාච්චො පටිචිරතො හොති. ඉදමපි'ස්ස හොති සීලසමිං.

48. යම්සේ වනාහි ඇතැම් භවත් මහණ බමුණෝ සැදූහෙන් දුන් බොජුන් වලද, “තෝ මේ දහම් විනය නො දනිති. මම ම මේ දහම් විනය දනිමි. ‘කිමැයි මේ දහම් විනය තෝ දනිති ද? තෝ වරදවා පිලිපන්නෙහි. මම මැනවින් පිලිපන්නෙමි වෙමි. මා බස කරුණු සහිත ය. තා බස කරුණු රහිත ය. තෝ පලමුයෙන් කියැ යුත්ත පසු වැ කියෙහි ය. පසු වැ කියැ යුත්ත පලමුයෙන් කියෙහි ය. තා කලක් ම පුහුණු කල දෑ මගේ එක් වචනයෙන් ම පෙරුළි ගියේ ය. මා විසින් තට දෙස් නැගිණ. මා විසින් තෝ නිගැනුණෙහි. මා නැගූ දෙසින් මිදෙන්තට හැසිරෙව. ගැකි නම් එය විසඳව” යන ආදීන් මෙ බඳු වූ උනුත් බැණ දෙඩා ගැනුමිහි යෙදී වෙසෙත් ද, එ මහණ තෙමේ මෙ කී හෝ අන් මෙබඳු වූ හෝ බැණ දෙඩා ගැනුමිවලින් වැලැක්කේ වෙයි. මේ ද ඔහුගේ ශිලය වෙයි.

49. යම්සේ වනාහි ඇතැම් භවත් මහණබමුණෝ සැදූහෙන් දුන් බොජුන් වලද, “මෙහි යන්නැ, අසෝ තැනට එන්නැ. මෙය ගෙන යන්නැ. අසෝ තැනට මෙය ගෙනෙන්නැ” යි කල නියොග පිලිගෙන, රජුන්ගේ රජමහමැයිසන්ගේ ඝෂත්‍රියයන්ගේ බමුණන්ගේ ගැහැවියන්ගේ රජකුමරුවන්ගේ මෙබඳු දුත මෙහෙවරෙහි පණිවුඩ ගෙනැ යැමෙහි යෙදී වෙසෙත් ද, ඒ මහණ තෙමේ මෙ කී හෝ අන් මෙ වැනි හෝ දුත මෙහෙවරින් පණිවුඩ ගෙනැ යැමෙන් වැලැක්කේ වෙයි. මේ ද ඔහුගේ ශිලය වේ.

50. යම්සේ වනාහි ඇතැම් භවත් මහණබමුණෝ සැදූහෙන් දුන් බොජුන් වලද, කුහක කම් කරන්නෝ වෙත් ද, ලාභ සත්කාර පතා අනුත් සිත් ඇදෙන සේ වූ වාටු බස් දෙඩන්නෝ වෙත් ද, සිටු පසය ලබනු සඳහා කසින් හෝ බසින් ඇගැවීම් කරන්නෝ වෙත් ද, ලාභාපේක්ෂායෙන් අනුතට ගරහන්නෝ වෙත් ද, ලාභයෙන් ලාභය සොයන්නෝ වෙත් ද, ඒ මහණ තෙමේ මෙ කී හෝ මෙබඳු වූ හෝ කුහකලපතවලින් වැලැක්කේ වෙයි. මේ ද ඔහුගේ ශිලය වේ.

(මැදුම් සිල් නිමිසේ ය.)

51. යම්සේ වනාහි සමහර මහණ බමුණෝ සැදූහැයෙන් දුන් බොජුන් වලද, අංගශාසත්‍රය, නිමිත්ත ශාසත්‍රය, උත්පාතලක්ෂණය, සවස්නිශාසත්‍රය, පුරුෂලක්ෂණශාසත්‍රය, මුෂකවජ්ජනවිදුකව, අග්නිහොමය, දර්විහොමය, කුෂ්ඨොමය, කණ්ඨොමය, තණ්ඩුලහොමය, සර්පිෂ්ඨොමය, තෙලහොමය, මුඛ්භොමය, ලොහිතහොමය, අංගවිදුකව, වාස්තුවිදුකව, ඝෂාත්‍රවිදුකව, ගිව්විදුකව, භූතවිදුකව, භූරිවිදුකව, අභිවිදුකව, විෂවිදුකව, වෘක්ෂවිදුකව, මුෂකවිදුකව, ශාකුතවිදුකව, වායසවිදුකව, පක්වධ්‍යානය, ගරපරිත්‍රාණය, මාගපක්ෂය යන මෙකී හෝ මෙබඳු වූ හෝ තීරස්විතවිදුකයෙන් මිථ්‍යාආච්චයෙන් දිවි පවත්වත් ද, ඒ මහණ තෙමේ මෙකී හෝ මෙබඳු තීරස්විත විදුකයෙන් මිථ්‍යාච්චයෙන් වැලැක්කේ වේ. මේ ද ඔහුගේ ශිලය වේ.

52. යථා වා පනෙනෙකෙ භොනෙනා සමණබ්බාහමණා සද්ධාදෙය්‍යානී භොජනානි භුඤ්ජේනා තෙ එවරුපාය නිරව්ඡානවිජ්ජාය මිච්ඡාජීවෙන ජීවිකං කප්පෙනති. සෙය්‍යපීදං: මණ්ණිලකඩණං වජ්ජලකඩණං දණ්ඩිලකඩණං අසීලකඩණං උසුලකඩණං ධනුලකඩණං ආවුඛලකඩණං ඉජ්ජිලකඩණං පුරිසලකඩණං කුමාරලකඩණං කුමාරිලකඩණං දුසලකඩණං දුසීලකඩණං හජ්ජිලකඩණං අසුසලකඩණං මහීසලකඩණං උසහලකඩණං ගොලකඩණං අජලකඩණං මෙණ්ඩිලකඩණං කුක්කුටලකඩණං වට්ටකලකඩණං ගොධා-ලකඩණං කණණිකාලකඩණං කච්ඡපලකඩණං මහලකඩණං. ඉති වා ඉති එවරුපාය නිරව්ඡානවිජ්ජාය මිච්ඡාජීවා පටිච්චරතො භොති. ඉද්ධපි'සුස භොති සීලසමිං.

53. යථා වා පනෙනෙකෙ භොනෙනා සමණබ්බාහමණා සද්ධාදෙය්‍යානී භොජනානි භුඤ්ජේනා තෙ එවරුපාය නිරව්ඡානවිජ්ජාය මිච්ඡාජීවෙන ජීවිකං කප්පෙනති, සෙය්‍යපීදං: රඤ්ඤං නිය්‍යානං හවිසුසති, රඤ්ඤං අනිය්‍යානං හවිසුසති, අඛන්ධනරානං රඤ්ඤං උපයානං හවිසුසති, බාහිරානං රඤ්ඤං අපයානං හවිසුසති, බාහිරානං රඤ්ඤං උපයානං හවිසුසති, අඛන්ධනරානං රඤ්ඤං අපයානං හවිසුසති, අඛන්ධනරානං රඤ්ඤං ජයො හවිසුසති, බාහිරානං රඤ්ඤං පරාජයො හවිසුසති, බාහිරානං රඤ්ඤං ජයො හවිසුසති, අඛන්ධනරානං රඤ්ඤං පරාජයො හවිසුසති, ඉති ඉමස්ස ජයො හවිසුසති, ඉමස්ස පරාජයො හවිසුසති. ඉති වා ඉති එවරුපාය නිරව්ඡාන-විජ්ජාය මිච්ඡාජීවා පටිච්චරතො භොති. ඉද්ධපි'සුස භොති සීලසමිං.

54. යථා වා පනෙනෙකෙ භොනෙනා සමණබ්බාහමණා සද්ධාදෙය්‍යානී භොජනානි භුඤ්ජේනා තෙ එවරුපාය නිරව්ඡානවිජ්ජාය මිච්ඡාජීවෙන ජීවිකං කප්පෙනති, සෙය්‍යපීදං: චන්දනාහො හවිසුසති, සුරියනාහො හවිසුසති, තකඛතනනාහො හවිසුසති, චන්දිමසුරියානං පථගමනං හවිසුසති, චන්දිමසුරියානං උපපථගමනං හවිසුසති, තකඛතනානං පථගමනං හවිසුසති, තකඛතනානං උපපථගමනං හවිසුසති, උකකාපාතො හවිසුසති, දීසාඛාහො හවිසුසති, භුමිවාලො හවිසුසති, දෙවදුන්දුහි හවිසුසති, චන්දිමසුරියනකඛතනානං උග්ගමනං ඔගමනං සංකිලෙසං වොදුනං හවිසුසති, එවංචිපාකො චන්දනාහො හවිසුසති, එවංචිපාකො සුරියනාහො හවිසුසති, එවංචිපාකො තකඛතනනාහො හවිසුසති, එවංචිපාකං චන්දිමසුරියානං පථගමනං හවිසුසති, එවංචිපාකං චන්දිමසුරියානං උපපථගමනං හවිසුසති, එවංචිපාකං තකඛතනානං පථගමනං හවිසුසති, එවංචිපාකං තකඛතනානං උපපථගමනං හවිසුසති, එවංචිපාකො උකකාපාතො හවිසුසති, එවංචිපාකො දීසාඛාහො හවිසුසති, එවංචිපාකො භුමිවාලො හවිසුසති, එවංචිපාකො දෙවදුන්දුහි හවිසුසති, එවංචිපාකං චන්දිමසුරියනකඛතනානං උග්ගමනං ඔගමනං සංකිලෙසං වොදුනං හවිසුසති, ඉති වා ඉති එවරුපාය නිරව්ඡානවිජ්ජාය මිච්ඡාජීවා පටිච්චරතො භොති. ඉද්ධපි'සුස භොති සීලසමිං.

52. යම්සේ වනාහි ඇතැම් පින්වත් මහණවමුණෝ සැදහැයෙන් දුන් බොජුන් වලඳ, මිණිලකුණය, දඬුලකුණය, වත්ලකුණය, කඩුලකුණය, ඊලකුණය, දුනුලකුණය, අවිලකුණය, ඉතිරිලකුණය, පුරිස්ලකුණය, කුමරලකුණය, කුමරිලකුණය, දස්ලකුණය, දූසිලකුණය, ඇත්ලකුණය, අස්ලකුණය, මිසුලකුණය, වහස්ලකුණය, ගොන්ලකුණය, එළලකුණය, බැටෙළලකුණය, කුකුළලකුණය, වටුලකුණය, ගොස්ලකුණය, කැණිලකුණය, කපුලකුණය, මුවලකුණය යන ආදී මෙබඳු තිරස්චීන විද්‍යායෙන් දිවි පවත්වත් ද, ඒ මහණ තෙමේ මේ කී හෝ මෙබඳු දෑසින් වැලැක්කේ වෙයි. මේ ද ඔහුගේ ශීලය වේ.

53. යම්සේ වනාහි ඇතැම් පින්වත් මහණවමුණෝ සැදහැයෙන් දුන් බොජුන් වලඳ, ‘අසෝ දිනැ අසෝ නැකැතින් අසෝ රජුන් (සුදු සඳහා) සිය නුවරින් නික්මීම වන්නේ ය, අසෝ නැකැතින් පෙරලා සිය නුවරට ඊම වන්නේ ය. අසෝ නැකැතින් රට තුළා හුන් රජුන් පිටතැ සිටින සතුරු රජුන් හමු වන්නට යෑම වන්නේ ය. අසෝ නැකැතින් පිටතැ සිටින සතුරු රජුන් ඉවත් වෑ යෑම වන්නේ ය. අසෝ නැකැතින් පිටතැ සිටින සතුරු රජුන් රට තුළා සිටින රජුන් කරා පැමිණීම වන්නේ ය. අසෝ නැකැතින් ඇතුළතැ සිටින රජුන්ගේ ඉවත් වෑ යෑම වන්නේ ය...රට තුළා රජුන්ට ජය වන්නේ ය. පිටතැ සිටින සතුරු රජුන්ට පරාජය වන්නේ ය. පිටතැ සිටින සතුරු රජුන්ට ජය වන්නේ ය. ඇතුළතැ සිටින රජුන්ට පරාජය වන්නේ යැ’ සි මෙසේ ‘මොහුට ජය වන්නේ ය, මොහුට පරාජය වන්නේයැ’ සි කියමින් මෙබඳු තිරස්චීනවිද්‍යායෙන්, මෙබඳු මිථ්‍යාආච්චයෙන් දිවි පවත්වත් ද, ඒ මහණ තෙමේ මේ හෝ මෙබඳු වූ තිරස්චීන විද්‍යායෙන් මිථ්‍යාආච්චයෙන් වැලැක්කේ වෙයි. මේ ද ඔහුගේ ශීලය වේ.

54. යම්සේ වනාහි ඇතැම් පින්වත් මහණවමුණෝ සැදහෙන් දුන් බොජුන් වලඳ, “අසෝ දිනැ ව්‍යුග්‍රහණය වන්නේ ය, අසෝ දිනැ සූර්‍යග්‍රහණය වන්නේ ය, අසෝ දිනැ නක්‍ෂත්‍රග්‍රහණය වන්නේ ය, අසෝ දිනැ සඳුකිරුන් නිසි මගින් යෑම වන්නේ ය, අසෝ දිනැ ඔවුන් නොමගින් යෑම වන්නේ ය, අසෝ දිනැ නකත්තරුන් සුමගින් යෑම වන්නේ ය, අසෝ දිනැ ඔවුන් නොමගින් යෑම වන්නේ ය, අසෝ දිනැ උල්කාපතනය වන්නේ ය,...දිග්දහය වන්නේ ය,...භූමිකම්පා වන්නේ ය,... වැසි නැති වෑ අහස් ගෙරැවුම් වන්නේ ය,...සඳුකිරුන් නකත්තරුන් උදාව, බැසීම, කෙලෙසීම, පිරිසිදු බව වන්නේ ය, සූර්‍යග්‍රහණය ලොවට මෙබඳු පල දෙන්නේ ය, ව්‍යුග්‍රහණය මෙබඳු පල දෙන්නේ ය, සඳුකිරුන් සුමගින් යෑම මෙබඳු පල ගෙනෑ දෙන්නේ ය, ඔවුන් නොමගින් යෑම මෙබඳු පල ගෙනෑ දෙන්නේ ය, නකත්තරුන් නිසි මගින් යෑම මෙබඳු පල ගෙනෑ දෙන්නේ ය, ඔවුන් නොමගින් යෑම මෙබඳු පල ගෙනෑ දෙන්නේ ය, උල්කාපතනය මෙබඳු පල ගෙනෑ දෙන්නේ ය, දිග්දහය මෙබඳු පල ගෙනෑ දෙන්නේ ය, භූමිකම්පනය මෙබඳු පල ගෙනෑ දෙන්නේ ය, වැසි නැති වෑ අහස් ගෙරැවුම් මෙබඳු පල ගෙන දෙන්නේ ය, සඳුකිරුන්ගේ ද නකත්තරුන්ගේ ද උදාවත් බැසීමත් කෙලෙසීමත් පිරිසිදු වීමත් මෙබඳු මෙබඳු පල ගෙන දෙන්නේ යැ” සි කියනුවෝ, මෙබඳු තිරස්චීන විද්‍යායෙන් මෙබඳු මිථ්‍යා ආච්චයෙන් දිවි පවත්වත් ද, ඒ මහණ තෙමේ මේ හෝ මෙබඳු තිරස්චීනවිද්‍යායෙන් මිථ්‍යා ආච්චයෙන් වැලැක්කේ වෙයි. මේ ද ඔහුගේ ශීලය වේ.

55. යථා වා පනෙකෙ හොනොතා සමණ්ණාහමණා සඤ්ඤාදෙය්‍යානි හොජනානි භුඤ්ජේත්වා තෙ ඵවරුපාය නිරවණානවිජ්ජාය මිච්ඡාජ්චෙන ජ්චිකං කප්පෙතති: සෙය්‍යපීදං: සුඛබ්බට්ඨිකා හවිස්සති, දුඛබ්බට්ඨිකා හවිස්සති, සුභිකඛං හවිස්සති, දුඛිකඛං හවිස්සති, බෙමං හවිස්සති, භයං හවිස්සති, රොගො හවිස්සති, ආරොග්‍යං හවිස්සති. මුද්දා ගණනා සංඛාතං කාවෙය්‍යං ලොකායතං, ඉති වා ඉඤ්ච්චවරුපාය නිරවණානවිජ්ජාය මිච්ඡාජ්චා පටිච්චරතො හොති. ඉදමපි'ස්ස හොති සීලසම්මං.

56. යථා වා පනෙකෙ හොනොතා සමණ්ණාහමණා සඤ්ඤාදෙය්‍යානි හොජනානි භුඤ්ජේත්වා තෙ ඵවරුපාය නිරවණානවිජ්ජාය මිච්ඡාජ්චෙන ජ්චිකං කප්පෙතති, සෙය්‍යපීදං: ආවාහනං විවාහනං සංවදනං විවදනං සංකීරණං විකීරණං සුභගකරණං දුඛගකරණං විරුද්ධගඛහකරණං ජ්චහානිත්ථිහනං හනුසංහතනං හත්ථානීජ්ජපනං කණණජ්ජපනං ආදාසපඤ්ඤං කුමාරිපඤ්ඤං දෙවපඤ්ඤං ආදිච්චුපට්ඨානං මහභුපට්ඨානං අබ්බුජ්ජලනං සිරවහායතං. ඉති වා ඉඤ්ච්චවරුපාය නිරවණානවිජ්ජාය මිච්ඡාජ්චා පටිච්චරතො හොති. ඉදමපි'ස්ස හොති සීලසම්මං.

57. යථා වා පනෙකෙ හොනොතා සමණ්ණාහමණා සඤ්ඤාදෙය්‍යානි හොජනානි භුඤ්ජේත්වා තෙ ඵවරුපාය නිරවණානවිජ්ජාය මිච්ඡාජ්චෙන ජ්චිකං කප්පෙතති, සෙය්‍යපීදං: සන්තිකමමං පණ්ණිකමමං [භුතකමමං] භූරිකමමං වස්සකමමං වොස්සකමමං වජ්ජකමමං වජ්ජපරිකීරණං ආවමනං නතාපනං ජුහනං වමනං විරෙවනං උඤ්චිරෙවනං අධොවිරෙවනං සීසවිරෙවනං කණණහෙලං තෙනතතප්පනං නජ්ජකමමං අඤ්ඤානං පච්චඤ්ඤානං සාලාකියං සලලකතතියං දුරකභිකිච්චා මුලහෙසජ්ජානං අනුප්පදනං ඔසඛිනං පටිමොකොතා. ඉති වා ඉඤ්ච්චවරුපාය නිරවණානවිජ්ජාය මිච්ඡාජ්චා පටිච්චරතො හොති. ඉදමපි'ස්ස හොති සීලසම්මං.

55. යම්සේ වනාහි ඇතැම් පින්වත් මහණබමුණෝ සැදූහෙන් දුන් බොජුන් වලද, “මෙ සමයෙහි වැසි වස්තේ ය, මෙ සමයෙහි නියං වන්නේ ය, මෙ සමයෙහි රට සුභික්‍ෂ වන්නේ ය, මෙ සමයෙහි රට දුර්භික්‍ෂ වන්නේ ය, මෙ සමයෙහි රටට උමදුරු නැති වන්නේ ය, මෙ සමයෙහි රටට උමදුරු ඇති වන්නේ ය, මෙ කලා රොග වන්නේ ය, මෙ කලා රොග නැති බව වන්නේ යැයි පලාපල කීම ද, මුද්‍රාව (ඇඟිලි පුරැක්ති සංඛ්‍යා කඛා ගිණීම) ද, ගණනාව (එක දෙක යන ආදීන් ගණන් කිරීම) ද, සංඛ්‍යාතය (පිණකනණතාව) ද, කම් සහර ද, ලොකායත ශාසත්‍රය ද යන මේ හෝ අන් මෙ බඳු වූ තීරණවිත විද්‍යයෙන්, මිථ්‍යා ආජීවයෙන් දිවි පවත්වන් ද, ඒ මහණ තෙමේ මේ ආදී වූ හෝ අන් මෙබඳු වූ තීරණවිතවිද්‍යයෙන්, මිථ්‍යාආජීවයෙන් වැලැක්කේ වෙයි. මේ ද ඉහු-ගේ ශිලය වේ.

56. යම්සේ වනාහි ඇතැම් භවත් මහණබමුණෝ සැදූහෙන් දුන් බොජුන් වලද, ආවාහ සදහා නකත් කීම, විවාහ සදහා නකත් කීම, වෙන් වූ අඹු සැමියන් එක් වන්නට නකත් කීම, දුන් ණය රැස් කිරීමට නකත් කීම, මුදල් ණයට පොලියට දීමට නකත් කීම, සෞභාග්‍යය ඇති වනුවට යනුදායක කැරැදීම, බිම් පාලු වන්නට හදි හුනියම් කිරීම, නැසෙන්නට යන දරු ගබ් රැකෙන්නට පිලිසම් කිරීම, දිවගුළු බැදීම, මනුෂ්‍ය බලයෙන් හනු තද කිරීම, අන් පෙරළෙන්නට මතුරු දූපීම, කන් අගුළු වැටෙන්නට මතුරු දූපීම, කැඩපතැ දෙවතාවෙයිය කොටු ප්‍රශන ඇසීම, කුමරියක ලවා පේන කියවීම, දෙවදූස්සක ලවා පේන කියවීම, ජීවිකා පිණිස හිරු පිදීම, මහබඹු පිදීම, මතුරු දපා මුඛින් ගිනි ජල විහිදවීම, මතුරු දපා සිරිකත කැඳවීම යන මේ හෝ අන් මෙ බඳු වූ හෝ තීරණවිත විද්‍යයෙන් මිථ්‍යාආජීවයෙන් දිවි පවත්වන් ද, ඒ මහණ තෙමේ මේ ආදී වූ ද, අන් මෙබඳු වූ ද ඒ තීරණවිත විද්‍යයෙන් මිථ්‍යාආජීවයෙන් වැලැක්කේ වෙයි. මේ ද ඉහුගේ ශිලය වේ.

57. යම්සේ වනාහි ඇතැම් භවත් මහණබමුණෝ සැදූහෙන් දුන් බොජුන් වලද ශාන්තිකම්, වාසනුපරිකීරණ, මතුරු දපා අනුන් නැවීම, සෙන් පතා ගිනි පිදීම, ගිනියනට වමන කැරැවීම, ලය විරේක කැරැවීම, වස්ති කිරීම, ගිනී විරෙවන බෙන් දීම, කන් ලෙඩට හෙල් පිසැ දීම, ගිනිනට ඇසැ සිසිල ගන්වන බෙන් හෙල් පිසීම, ගිනියනට නශ්‍ය දීම, ගිනියනට ඇස පටලයට කාරම් අඳුන් සාද දීම, ඇසට සිසිල ගන්වන අඳුන් සාද දීම, ගිනියන්ගේ ඇසැ උල්ඇත ලෙඩට බෙන් දීම, ගිනියනට ශල්‍යකම් කිරීම, අදරුවන්ගේ ලෙඩවලට පිලිසම් කිරීම, මුල් බෙහෙත් දීම, කාරම් බෙහෙත් දීම, කාරම් බෙන් බැඳ වණ සුව වූ පසු ඒවා ගලවා දූම්ම යැ'යි මේ ආදී අන් හෝ මෙබඳු තීරණවිත විද්‍යයෙන් මිථ්‍යාආජීවයෙන් දිවි පවත්වන් ද, ඒ මහණ තෙමේ ඒ සියල්ලෙන් වැලැක්කේ වෙයි. මේ ද ඉහුගේ ශිලය වේ.

58. අඵ බො බ්‍රාහ්මණ, භික්ඛු ඵචං සීලසම්පන්නො න කුතොච්ච භයං සම්නුපසස්සති යදිදං සීලසංචරතො. සෙය්‍යථාපි බ්‍රාහ්මණ, බතතියො මුද්ධාවසින්නො¹ නිත්තපච්චාමින්නො න කුතොච්ච භයං සම්නුපසස්සති යදිදං පච්චන්තිකතො. ඵචමෙව බො බ්‍රාහ්මණ, භික්ඛු ඵචං සීලසම්පන්නො න කුතොච්ච භයං සම්නුපසස්සති යදිදං සීලසංචරතො. සො ඉමිනා අරියෙන සීලකඛකේන සමන්තාගතො අජ්ඣන්තං අනචජ්ජුඛං පටිසංවෙදෙති. ඵචං බො බ්‍රාහ්මණ භික්ඛු සීලසම්පන්නො හොති.

(මහාසීලං නිට්ඨිතං)

59. කථංඤච බ්‍රාහ්මණ, භික්ඛු ඉන්ද්‍රියෙසු ගුත්තඤ්චාරො හොති? ඉධ බ්‍රාහ්මණ, භික්ඛු චක්ඛුතා රූපං දිස්වා න නිමිත්තඤ්චාභි හොති නානු-
 බ්‍යඤ්ජනඤ්චාභි. යත්ථාඛිකරණමෙතං චක්ඛුන්ද්‍රියං අසංචුතං විහරන්තං අභිජ්ඣා දෙමනස්සා පාපකා අකුසලා ධම්මා අනාසස්සවෙය්‍යං, තස්ස සංචරාය පටිපජ්ජති, රකඛති චක්ඛුන්ද්‍රියං, චක්ඛුන්ද්‍රියෙ සංචරං ආපජ්ජති. සොතෙන සද්දං සුත්තා-පෙ-සාණෙන ගඤ්චං සාසිත්වා-පෙ-ජ්චභාය රසං සාසිත්වා-පෙ-කායෙන ථොට්ඨබ්බං චුඤ්චිත්වා-පෙ-මනසා ධම්මං විඤ්ඤාය න නිමිත්තඤ්චාභි හොති නානුබ්‍යඤ්ජනඤ්චාභි. යත්ථාඛිකරණමෙතං මනින්ද්‍රියං අසංචුතං විහරන්තං අභිජ්ඣා දෙමනස්සා පාපකා අකුසලා ධම්මා අනාසස්සවෙය්‍යං, තස්ස සංචරාය පටිපජ්ජති, රකඛති මනින්ද්‍රියං, මනින්ද්‍රියෙ සංචරං ආපජ්ජති. සො ඉමිනා අරියෙන ඉන්ද්‍රියසංචරෙන සමන්තාගතො අජ්ඣන්තං අබ්‍යාසෙකසුඛං පටිසංවෙදෙති. ඵචං බො බ්‍රාහ්මණ භික්ඛු ඉන්ද්‍රියෙසු ගුත්තඤ්චාරො හොති.

60. කථංඤච බ්‍රාහ්මණ, භික්ඛු සඨිසම්පජ්ඤෙඤ්ච සමන්තාගතො හොති? ඉධ බ්‍රාහ්මණ, භික්ඛු අභිකකන්තො පටිකකන්තො සම්පජානකාරී හොති, ආලොකිතෙ විලොකිතෙ සම්පජානකාරී හොති, සම්මිඤ්ජිතෙ පසාරිතෙ සම්පජානකාරී හොති, සඛ්ඝාටිපත්තච්චරධාරණෙ සම්පජානකාරී හොති, අසිතෙ පිතෙ බාසිතෙ සාසිතෙ සම්පජානකාරී හොති. උච්චාර-
 පසාරිකමෙම සම්පජානකාරී හොති. ගතෙ සිතෙ නිසින්නො සුත්තෙ ජාගරිතෙ භාසිතෙ චුඤ්චිත්වා සම්පජානකාරී හොති. ඵචං බො බ්‍රාහ්මණ භික්ඛු සඨිසම්පජ්ඤෙඤ්ච සමන්තාගතො හොති.

1. මුද්ධාවසින්නො. බො. ස. ස.

58. බමුණ, මහණ තෙමේ මෙසේ ශීලසම්පන්න වූයේ, ශීලසංවර හෙතෙයන් කිසි ම එක ද අසංවරතායෙකින් ඇති විය හැකි බියක් නො දකී. බමුණ, කැන් අබිසෙස්නෙන් මුදුනැ අබිසෙස් ලත්, වැනැසු සතුරන් ඇති කැන් රජෙක් කිසි ම එක ද සතුරකුගෙන් විය හැකි මොන ම බියකුත් යම් සේ නො දක්නේ ද, බමුණ, එසේ ම මහණ තෙමේ මෙ පරිද්දෙන් ශීල සම්පන්න වූයේ, ශීලසංවර හෙතෙයන් කිසි ම එක ද අසංවරයෙකින් ඉපැදියැ හැකි බියක් නො දකී. හේ මේ ආරී ශීලසකකියෙන් සමන්විත වූයේ, සිය සතන්හි නිදෙස් වූ කාසික වෛතසික සුව විදී. බමුණ, මෙසේ වනාහි මහණ තෙමේ ශීල සම්පන්න වේ.

(මහ සිල් හිමියේ ය.)

59. බමුණ, මහණ තෙමේ කෙසේ නම් ඉදුරන්හි වැසූ දොරැන්ගේ වේ ද? යත්: බමුණ, මෙ සස්නැ මහණ තෙමේ ඇසින් රැවක් දැක සුඛ ඇ විසින් එහි ලකුණු නොගත්තේ වේ. සුඛ ඇ විසින් අත් පා ඇ අවයවවල අගුරු සිතට නො ගන්නේ වේ. යම් කරුණෙකින් වක්‍රජිජියය නොවසාගෙන වසන්තහුගේ සිත්සතනට විසම ලොබ දොමිනස් ඇ ලාමක අකුසල් දහමිහු පුන පුනා වැස්සෙත් ද, එහි ඒ වක්‍රජිජියයාගේ සංවරය පිණිස හේ පිලිපදී. එය රැක ගනී එහි සංවරයට පැමිණේ. කනින් හඬ අසා...නැහැයෙන් ගඳ ආඝ්‍රාණය කොට..දිවෙන් රස ආසවාදු ලකාට...කසින් ස්ප්‍රමව්‍ය ස්පඪි කොට...සිත් දහම් අරමුණු දැන...සුඛ ඇ විසින් එහි ලකුණු ගන්නේ නො වේ, සුඛ ඇ විසින් අත් පා ඇ අවයවවල අගුරු සිතට ගන්නේ නො වේ. යම් කරුණෙකින් ග්‍රොත්‍රෙජිජියය...ඝ්‍රාණජිජියය... ජිහවෙජිජියය... කායෙජිජියය... මනඉජිජියය සංවර කොට නොගෙන වසන්තහුගේ සිත්සතනට විසම ලොබ දොමිනස් ආදී ලාමක අකුසල්දහමිහු පුන පුනා වැස්සෙත්තෝ ද, ඒ ඉජිජියයන්ගේ සංවරය පිණිස පිලිපදී. ග්‍රොත්‍ර...ඝ්‍රාණ ජිහවා...කාය...මන ඉජිජියයාගේ සංවරය පිණිස පිලිපදී...ඒ මනිජිජියය රැක ගනී. එහි සංවරයට පැමිණේ. හේ මේ ආරී වූ ඉජිජියසංවරයෙන් සමන්විත වූයේ සිය සතන්හි කෙලෙසුන්ගෙන් තෙත් නොවීමෙන් වූ පිරිසිදු අභිවිතතසුඛය විදී. බමුණ, මෙසේ වනාහි මහණ තෙම ඉජිජියයන්හි වැසූ දොරැන්ගේ වේ.

60. බමුණ, මහණ තෙම කෙසේ නම් සතිසම්පජ්ඣයෙන් සමන්විත වේ ද? යත්: බමුණ, මෙ සස්නැ මහණ ඉදිරි ගමනෙහි, පෙරලා ඊමෙහි, අත්පා ඇ හැකිලීමෙහි, දික් කිරීමෙහි, නුවණින් දැන ම එය කරනුයේ වෙයි. සහල සිවුර ද පාත්‍රය ද සෙසු සිවුරු ද දැරීමෙහි නුවණින් දැන ම කරන්නේ වෙයි. අහර ගැන්මෙහි, පැන් පීමෙහි, පිටි කැටිලි ඇ කෑමෙහි, රස විඳීමෙහි, මල මු පහ කිරීමෙහි, යෑමෙහි, සිටුමෙහි, හිඳුමෙහි, පිබිදුමෙහි, බිණුමෙහි, නොබිණුමෙහි නුවණින් දැන කරනුයේ වෙයි. බමුණ, මෙසේ වනාහි මහණ තෙම සිති නුවණින් සමන්විත වෙයි.

61. කථංඤ්ච බ්‍රාහ්මණ භික්ඛු සනතුට්ඨො හොති? ඉධ බ්‍රාහ්මණ භික්ඛු සනතුට්ඨො හොති කායපරිහාරිකෙන චීවරෙන කුවජ්ජපරිහාරිකෙන පිණ්ඩපාතෙන. සො යෙන යෙනෙව පකකමති සමාදායෙව පකකමති. සෙය්‍යථාපි බ්‍රාහ්මණ පකිඤ්ඤායෙන යෙනෙව ඛෙති සපතනභාරොව ඛෙති, එවමෙව ඛො බ්‍රාහ්මණ භික්ඛු සනතුට්ඨො හොති කායපරිහාරිකෙන චීවරෙන කුවජ්ජපරිහාරිකෙන පිණ්ඩපාතෙන. සො යෙන යෙනෙව පකකමති සමාදායෙව පකකමති. එවං ඛො බ්‍රාහ්මණ භික්ඛු සනතුට්ඨො හොති.

62. සො ඉමිනා ව අරියෙන සීලකඩකෙන සමන්තාගතො, ඉමිනා ව අරියෙන ඉන්ද්‍රියසංවරෙන සමන්තාගතො, ඉමිනා ව අරියෙන සති-සමපජ්ඤෙඤ්ඤාන සමන්තාගතො, ඉමාය ව අරියාය සනතුට්ඨො සමන්තා-ගතො, විචිතනං සෙනාසනං හජ්ඣි අරඤ්ඤං රුකඛමුලං පබ්බතං කඤ්ඤං ගිරිගුහං සුසානං වනපඤ්ඤං අබෙහාකාසං පලාලපුඤ්ඤං. සො පච්ඡාහනනං පිණ්ඩපාතපටිකකනොනා නිසීදති පලලඞ්කං ආභුජ්ඣා උජ්ජං කායං පණ්ඩාය පරිමුඛං සතිං උපට්ඨපෙඤ්ඤා.

63. සො අභිජ්ඣං ලොකෙ පහාය විගතාභිජ්ඣෙත වෙනසා විහරති අභිජ්ඣාය විතනං පරිසොධෙති. බ්‍රාහ්මද්වේශං පහාය අබ්‍රාහ්මද්වේශනා විහරති සබ්බපාණභුතභිතානුකමපී. බ්‍රාහ්මද්වේශං විතනං පරිසොධෙති. භිතමිඤ්ඤං පහාය විගතභිතමිඤ්ඤං විහරති ආලොකසඤ්ඤං. සතො සමප-ජානො. භිතමිඤ්ඤං විතනං පරිසොධෙති. උද්ධවචකුකකුච්චං පහාය අනුභවතො විහරති අජ්ඣන්තනං වූපසනනවිතොනා උද්ධවචකුකකුච්චං විතනං පරිසොධෙති. විචිකිච්ඡං පහාය තිණ්ණවිචිකිච්ඡං විහරති. අකථංකපී කුසලෙසු ධම්මෙසු. විචිකිච්ඡාය විතනං පරිසොධෙති.

64. සෙය්‍යථාපි බ්‍රාහ්මණ පුරිසො ඉණං ආදාය කමමනොන පයො-ජේඨ්‍ය, තස්ස තෙ කමමනො සමිජ්ඣෙය්‍යං, සො යාති ව පොරාණානි ඉණමුලානි තානි ව බ්‍රාහ්මකරෙය්‍ය. සියා වස්ස උතතරිං අවසිට්ඨං දුරහරණාය. තස්ස එවමස්ස: ‘අහං ඛො පුබ්බෙ ඉණං ආදාය කමමනොන පයොජේඨං. තස්ස මෙ තෙ කමමනො සමිජ්ඣෙය්‍යං. සො’හං යාති ව පොරාණානි ඉණමුලානි තානි ව බ්‍රාහ්මකරෙය්‍ය. අහං ව මෙ උතතරිං අවසිට්ඨං දුරහරණායා’ති. සො තතො නිදානං ලහෙථ පාමොජ්ජං. අභිගච්ඡෙය්‍ය සොමනස්සං.

61. බමුණ, කෙසේ නම් මහණ තෙමේ ලද පමණෙහි සකුටු වේ ද? බමුණ, මෙහි මහණ තෙමේ කය වසා රක්තට පමණ වූ සිටුවරන් ද, කුස ගිනි නිවන්තට පමණ වූ අහරින් ද සකුටු වෙයි. හේ යන යන අතැ අටපිරිකර පමණක් ගෙන ම නික්මෙයි. බමුණ, යම් සේ පියා හඹන කුරුළු තෙමේ යන යන තැනට පියාපත් බර ඇති ව ම පියා හඹා ද, එසේ ම මහණ තෙමේ කය වසා රක්තට පමණ වූ සිටුවරන් ද කුස ගිනි නිවන්තට පමණ වූ අහරින් ද සකුටු වෙයි. හේ නමා යන තැනට පාසිටුවරු ඇ අටපිරිකර පමණක් ගෙන ම යෙයි. බමුණ, මෙසේ මහණ තෙමේ ලත් පසයෙහි සකුටු වේ.

62. බමුණ, ඒ මහණ මේ ආසී ශීලසකකයෙන් ද සමන්විත වූයේ, මේ ආසී ඉන්ද්‍රියසංවරයෙන් ද...මේ ආසීසමානිසම්ප්‍රජන්‍යයෙන් ද...මේ ආසී සනතුමයෙන් ද සමන්විත වූයේ, අරන් පවු කදුරුලී ගිරිගුහා සොහොන් වනපෙත් එළිමහන් පිදුරුලෙන් යන මෙකී මිනිසුන්ගෙන් හිස් කිසි සෙනස්තක් බජයි. හේ පිඬු සෙවීමෙන් පෙරලා ආයේ පසුබතැ පලක් බැඳ උඩු කය කෙළින් තබා සිතිය කමටහනට යොමු කොට එළවා හිඳී.

63. හේ ලොවැ ඇල්ම හැර, පහ වූ අභිජ්ඣායෙන් යුත් සිතීන් වෙසෙයි. අභිජ්ඣාව කෙරෙන් සිත පිරිසිදු කෙරෙයි. ප්‍රඥේෂය හැර, ව්‍යාපාද රහිත සිතැත්තේ හැම පණ ඇති සතුන් කෙරේ හිතානුකම්පා ඇති වැ වෙසෙයි. ක්‍රොධය කෙරෙන් සිත පිරිසිදු කෙරෙයි. ඥානානම්ඥිය හැර, පහ වූ ඥානානම්ඥිය ඇත්තේ, දව රු දෙකි ම දුටු එළිය අඳුනනු හැකි පිරිසිදු සංඥාව ඇත්තේ සිතියෙනුත් යුතු ව වෙසෙයි. මිඤ්ඤය කෙරෙන් සිත පිරිසිදු කෙරෙයි. උදහසත් කුකුසත් සිතීන් දුරු ලා, නො උදහස් ව, සංහුන් සිය සිත් සනත් ඇත්තේ, උදහස් කුකුස් දෙක කෙරෙන් සිත පිරිසිදු කෙරෙයි. සැකය දුරු ලා, පහ වූ සැක ඇත්තේ, කුසල් දහමිනි සැක නොකරනුයේ, සැකය කෙරෙන් සිත පිරිසිදු කෙරෙයි.

64. බමුණ, යම්සේ මිනිසෙක් පොලියට ණය මුදලක් ගෙන කමානන කරන්නේ ද, ඔහු ගේ ඒ කමානනය සමාදා වන්නේ නම් හේ වූ තාක් හැම පරණ ණය ගෙවා අවසන් කරන්නේ ද, මත්තෙහි ඉතිරි වූ යමක් ඇතොත් එය අඹුදරුවන් රක්තා පිණිස වන්නේ ද, එසේ වූ ඔහුට “මම පලමුවෙන් ණයට මුදල් ගෙන කමානන කෙළෙමි. ඒ මාගේ කමානන සමාදා විය. ඒ මම වූ තාක් සියලු පරණ ණය ගෙවා අවසන් කෙළෙමි. අඹුදරුවන් රක්තා පිණිස ඉතිරි වූ මුදලක් ද මට ඇත්තේ යැ”යි මෙසේ සිතෙක් වන්නේ ය. හේ ඒ කරුණින් සකුටු ලබන්නේ ය, සොම්නසට පැමිණෙන්නේ ය.

65. සෙය්‍යථාපි බ්‍රාහ්මණ පුරිසො ආබාධිකො අස්ස දුක්ඛිතො බාලුහගිලානො, භත්තං වස්ස නච්ඡාදෙය්‍ය, න වස්ස කායෙ බලමන්තා. සො අපරෙන සමයෙන තමහා ආබාධා මුච්චෙවය්‍ය, භත්තඤ්ඤා ඡාදෙය්‍ය, සීයා වස්ස කායෙ බලමන්තා. තස්ස ඵවමස්ස: අහං ඛො පුබ්බෙ ආබාධිකො අනොසිං, දුක්ඛිතො බාලුහගිලානො, භත්තං ච මෙ නච්ඡාදෙසී. න වස්ස මෙ ආසී කායෙ බලමන්තා. සො'මහි ඵතරහි තමහා ආබාධා මුනන්තා භත්තඤ්ච මෙ ඡාදෙහී, අහී ච මෙ කායෙ බලමන්තා'ති. සො තතොනිදුතං ලහෙඨ පාමොජ්ජං අධිගච්චෙජ්ජය්‍ය සොමන්තස්සං.

66. සෙය්‍යථාපි බ්‍රාහ්මණ පුරිසො බක්ඛිනාගාරෙ බද්ධො අස්ස. සො අපරෙන සමයෙන තමහා බක්ඛිනා මුච්චෙවය්‍ය සොඤ්ඤා අබ්බයෙන. න වස්ස කිඤ්චී හොගානං වයො. තස්ස ඵවමස්ස: 'අහං ඛො පුබ්බෙ බක්ඛිනාගාරෙ බද්ධො අහොසිං. සොමහි ඵතරහි තමහා බක්ඛිනා මුනන්තා සොඤ්ඤා අබ්බයෙන. තහී ච මෙ කිඤ්චී හොගානං වයො'ති. සො තතොනිදුතං ලහෙඨ පාමොජ්ජං, අධිගච්චෙජ්ජය්‍ය සොමන්තස්සං.

67. සෙය්‍යථාපි බ්‍රාහ්මණ පුරිසො දුසො අස්ස අත්තනාධීතො පරාධීතො න යෙනකාමභිගමො. සො අපරෙන සමයෙන තමහා දුසබ්‍යා මුච්චෙවය්‍ය, අත්තනාධීතො අපරාධීතො භුජ්ඣස්සො යෙනකාමභිගමො. තස්ස ඵවමස්ස: 'අහං ඛො පුබ්බෙ දුසො අහොසිං. අත්තනාධීතො පරාධීතො න යෙනකාමභිගමො. සො'මහි ඵතරහි තමහා දුසබ්‍යා මුනන්තා අත්තනාධීතො අපරාධීතො භුජ්ඣස්සො යෙනකාමභිගමො'ති. සො තතො නිදුතං ලහෙඨ පාමොජ්ජං අධිගච්චෙජ්ජය්‍ය සොමන්තස්සං.

68. සෙය්‍යථාපි බ්‍රාහ්මණ පුරිසො සධිතො සහොගො කන්තාරභිනමඤ්ඤං පටිපජ්ජෙය්‍ය දුබ්භිකං සප්පටිහයං. සො අපරෙන සමයෙන තං කන්තාරං නිඤ්ඤෙය්‍ය, සොඤ්ඤා ගාමන්තං අනුපාපුණෙය්‍ය ඛෙමං අප්පටිහයං. තස්ස ඵවමස්ස: 'අහං ඛො පුබ්බෙ සධිතො සහොගො කන්තාරභිනමඤ්ඤං පටිපජ්ජෙය්‍ය දුබ්භිකං සප්පටිහයං. සො'මහි ඵතරහි තං කන්තාරං නිඤ්ඤෙය්‍ය සොඤ්ඤා ගාමන්තං අනුප්පන්නො ඛෙමං අප්පටිහයන්ති. සො තතො නිදුතං ලහෙඨ පාමොජ්ජං අධිගච්චෙජ්ජය්‍ය සොමන්තස්සං.

69. ඵවමෙව ඛො බ්‍රාහ්මණ භික්ඛු යථා ඉණං යථා රොගං යථා බක්ඛිනාගාරං යථා දුසබ්‍යං යථා කන්තාරභිනමඤ්ඤං. ඵවං ඉමෙ පඤ්චනීවරණෙ අප්පට්ඨෙ අත්තනී සමනුපස්සති. සෙය්‍යථාපි බ්‍රාහ්මණ ආතණ්‍යං යථා ආරොහ්‍යං යථා බක්ඛිනා මොක්ඛං යථා භුජ්ඣස්සං යථා ඛෙමන්තභුමිං, ඵවමෙව ඛො බ්‍රාහ්මණ භික්ඛු ඉමෙ පඤ්චනීවරණෙ පභිනෙ අත්තනී සමනුපස්සති.

65. බමුණ, යම්සේ මිනිසෙක් රොහි වූයේ, දුකට පැමිණියේ, දැඩි ගිලන් වන්නේ ද, ඔහුට බතුන් නො රිසියෙන්නේ ද, ඔහුගේ ඇඟපත සවි පමණකුත් නො වන්නේ ද, හේ මැන කලා ඒ ලෙසින් මිදෙන්නේ නම්, ඔහුට බතුන් රිසියේ නම්, ඔහු ඇඟ පත සවිය ද වන්නේ නම්, ඔහුට “මම වූ කලි පෙර දුකට පත්, දැඩි ගිලන් ලෙඩෙක් වීම්. මට අහරත් නො රිසි වී ය. ඇඟපතත් සවිය නො වී ය. ඒ මම දැන් ඒ ලෙසින් මිදුණෙමි වෙමි. ඒ මට අහරත් රිසියෙයි. ඇඟපතා සවියත් ඇත්තේ යැ”යි මෙසේ සිතක් වනතැන්, හේ එ කරුණින් සතුට ලබන්නේ ය, සොම්නසට පැමිණෙන්නේ ය.

66. බමුණ, යම්සේ මිනිසෙක් හිරගෙහි බැඳුණේ වන්නේ ද, හේ පසු කලෙක ධනය නො විසද, පහසුයෙන් එසින් මිදෙන්නේ ද, එසින් ඔහුගේ කිසි හොඟ විනාශයක් නො වන්නේ ද, ඔහුට “මම වූ කලි පෙර හිර ගෙහි බැඳුණෙමි වීම්. ඒ මම දැන් ධන නො විසද, පහසුයෙන් එසින් මිදුණෙමි වෙමි. මාගේ හොඟයනට කිසි විනාශයකුත් නැතැ”යි මෙසේ සිතෙක් වන්නේ ද, හේ එ කරුණින් සතුට ලබන්නේ ය, සොම්නසට පැමිණෙන්නේ ය.

67. බමුණ, නමා අයත් පැවැතුම් නැති, මෙරමා අයත් පැවැතුම් ඇති, කැමැති අතෙක යන්නට අවසර නැති, දස පුරුෂයෙක් යම්සේ වන්නේ ද, හේ පසු කලෙක නමා අයත් පැවැතුම් ඇතියේ, මෙරමා අයත් පැවැතුම් නැතියේ, නිදහස් වූයේ, කැමැති අතෙකැ යැ හැකි වූයේ, ඒ දසභාවයෙන් මිදෙන්නේ ද, එසේ වූ ඔහුට “මම වූ කලි පෙර නමා අයත් පැවැතුම් නැති, මෙරමා අයත් පැවැතුම් ඇති, කැමැති අතෙක යැ නොහැකි, දසයෙකිමි වීම්. ඒ මම දැන් ඒ දස භාවයෙන් මිදුණෙමි, නමා අයත් පැවැතුම් ඇතියෙමි, මෙරමා අයත් පැවැතුම් නැතියෙමි, නිදහස් වූයෙමි, කැමැති අතෙක යැ හැකියෙමි වෙමි”යි මෙසේ සිතෙක් වන්නේ ද, හේ එ කරුණින් සතුට ලබන්නේ ය, සොම්නසට පැමිණෙන්නේ ය.

68. බමුණ, යම්සේ ධනවත් හොඟසම්පත් ඇති පුරුෂයෙක් අහර හිග, උවදුරැති, දිය නැති දික් මහකට බස්නේ ද, හේ පසු කලෙක සුව සේ ඒ නිරුද්ධක පෙදෙස ඉක්මැ යන්නේ ද, උවදුරැ නැති ගම්මානකට බස්නේ ද, එසේ වූ ඔහුට “මම වූ කලි පෙර ධන ඇතියෙමි, හොඟ-සම්පත් ඇතියෙමි, දිය නැති අහර හිග බිය ඇති දික් මහකට බවිමි. ඒ මම දැන් සුවසේ ඒ කහර තිණුයෙමි. උවදුරැ නැති බිය නැති ගමකට බටුයෙමි වෙමි”යි මෙසේ සිතෙක් වන්නේ ද, හේ එ කරුණින් සතුට ලබන්නේ ය, සොම්නසට පැමිණෙන්නේ ය.

69. බමුණ, එසේ ම මහණ තෙමේ ණයක් මෙන්, ලෙඩක් මෙන්, හිර ගෙයක් මෙන්, වහල් බවක් මෙන්, දිය නැති දික් මහක් මෙන් (පිළිවෙලින්) මේ නොපහවූ නිවරණ පස නමා කෙරෙහි දකී. ණය නැති බව සේ, නො ලෙඩ බව සේ, හිරත් මිදුණු බව සේ, උවදුරැ නැති සේ (පිළිවෙලින්) මේ පහ වූ නිවරණ පස (හෙවත් මේ නිවරණ පසේ දුරැ වූ අවසථාව) නමා කෙරෙහි දකී.

70. තස්සීමෙ පඤ්චනිවරණේ පතීනෙ අන්තනි සමනුපස්සතො පාමොජ්ජං¹ ජායති. පමුදිකස්ස පීති ජායති පීතිමනස්ස කායො පස්සමනති. පස්සදධකායො සුඛං වෙදෙති. සුඛිනො චිත්තං සමාධියති.

71. සො විච්චෙවච කාමෙහි, විච්චච අකුසලෙහි ධමමෙහි, සචිතකකං සච්චාරං. විචෙකජං පීතිසුඛං පඨමජ්ඣාතං උපසමපජ්ජ චිහරති. සො ඉමමෙව කායං විචෙකජේන පීතිසුඛෙන අභිසන්තනති පරිසන්තනති පරිපුරෙති පරිපථරති. නාස්ස කිඤ්චි සඛබ්බාවතො කායස්ස විචෙකජේන පීතිසුඛෙන අපච්චං හොති.

72. සෙය්‍යථාපි බ්‍රාහ්මණ දුකෙධා නනාපකො වා නනාපකන්තෙචාසී වා කංසථාලෙ නනානියචුණණාති ආකිරිතා උදකෙන පරිපෙථාසකං පරිපෙථාසකං සන්තන්ත්‍ය, සායං නනානීයපිණ්ඨි සෙතභානුගතා සෙතභ-පරෙතා සන්තර්ඛානිරු චුටා සෙතභෙන, න ච පඤ්ජරණී.

එවමෙව ඛො බ්‍රාහ්මණ භික්ඛු ඉමමෙව කායං විචෙකජේන පීතිසුඛෙන අභිසන්තනති පරිසන්තනති පරිපුරෙති පරිපථරති. නාස්ස කිඤ්චි සඛබ්බාවතො කායස්ස විචෙකජේන පීතිසුඛෙන අපච්චං හොති.

අයං ඛො බ්‍රාහ්මණ යඤ්ඤෙ පුරිමෙහි යඤ්ඤෙහි අප්පට්ඨතරො ච අප්පසමාරම්භතරො ච මහපථලතරො ච මහානිසංඝතරො ච.

73. සුත ච පරං බ්‍රාහ්මණ භික්ඛු විතකකච්චාරාතං චූපසමා අර්ඝ්ඤතං සමපසාදතං වෙනසො ඵකොදිභාවං අචිතකකං අච්චාරං සමාධිජං පීතිසුඛං දුතීයජ්ඣාතං උපසමපජ්ජ චිහරති. සො ඉමමෙව කායං සමාධිජේන පීතිසුඛෙන අභිසන්තනති පරිසන්තනති පරිපුරෙති පරිපථරති. නාස්ස කිඤ්චි සඛබ්බාවතො කායස්ස සමාධිජේන පීතිසුඛෙන අපච්චං හොති.

74. සෙය්‍යථාපි බ්‍රාහ්මණ උදකර්තඤෙ ගමිතීරො උඛිතීදෙදකො, තස්ස නෙවස්ස පුරන්මාය දිසාය උදකස්ස ආයමුඛං, න දකඛිණාය දිසාය උදකස්ස ආයමුඛං, න පච්ඡිමාය දිසාය උදකස්ස ආයමුඛං, න උතතරාය දිසාය උදකස්ස ආයමුඛං, දෙවො ච න කාලෙන කාලං සමමා ධාරං අනුප්පවෙචේත්‍ය, අථ ඛො තමනා ච උදකර්තඤෙ සීතා වාරිධාරා උඛිතීජ්ජිතා තමෙව උදකර්තඤෙ සීතෙන වාරිතා අභිසන්තන්ත්‍ය පරිසන්තන්ත්‍ය පරිපුරෙත්‍ය පරිපථරෙත්‍ය. නාස්ස කිඤ්චි සඛබ්බාවතො උදකර්තඤස්ස සීතෙන වාරිතා අපච්චං අස්ස. එවමෙව ඛො බ්‍රාහ්මණ භික්ඛු ඉමමෙව කායං සමාධිජේන පීතිසුඛෙන අභිසන්තනති පරිසන්තනති පරිපුරෙති පරිපථරති. නාස්ස කිඤ්චි සඛබ්බාවතො කායස්ස සමාධිජේන පීතිසුඛෙන අපච්චං හොති.

70. මේ නිවරණ පස නමා කෙරෙහි පහ වුවා දක්නා ඔහුට සතුට උපදී. සතුටු වුවහුට ප්‍රීතිය උපදී. ප්‍රීතිය සිතා ඇත්තනුගේ නම්කය සංහිදේ. සංහුන් නම්කය ඇත්තේ සුව විදී. සුවාත්තනු සිත අරමුණෙහි එකඟ වේ.

71. හේ කාමයන්ගෙන් වෙන් ව ම සෙසු අකුසල් දහමුත්ගෙන් ද වෙන් ව ම, විනාශිතන, විවාරසනිත, විවෙකයෙන් (නිවරණ පහ විමෙන්) ප්‍රීතියත් සුවයත් ඇති, පලමු දහන ලැබ වෙසෙයි. හේ මේ කරුණ කය ම විවෙකයෙන් උපන් පිති සුවයෙන් තෙමයි, මුළුල්ල ම තෙමයි. පුරා ලයි, මුළුල්ල ම ස්පර්ශී කෙරෙයි. සියලු අභ පසභ ඇති ඔහු මුළු කයෙහි (ඒ) පිති සුවයෙන් පැතිර නොගත් කිසි ද නැතෙක් නො වෙයි.

72. බමුණ, යම්සේ දක්ෂ කිලිභක්ෂෝ හෝ කිලිභකුගේ අතැවැස්සෙක් හෝ ලොභො කලියෙක නාන සුණු බහා දිය ඉස ඉස පිඬු කරන්නේ ද, ඒ නාන සුණු පිඩි කාවාදුණු දියැත්තේ, හැම තැන ම දියෙන් යුත් වූයේ, ඇතුළත පිටත සනිත ව මුළුල්ල ම දියෙන් පැතිර ගියේ, දියත් නො වගුරුවන්නේ වේ ද,

බමුණ, එසේ ම මහණ තෙමේ මේ කරුණ කය ම විවෙකයෙන් උපන් පිතිසුවයෙන් තෙමයි, මුළුල්ල ම තෙමයි, පුරා ලයි, මුළුල්ල ම ස්පර්ශී කෙරෙයි. ඔහුගේ සියලු අභ පසභ ඇති කයෙහි විවෙකප් ප්‍රීතිසුවයෙන් පැතිර වැද නොගත් කිසි ද නැතෙක් නො වෙයි. බමුණ, මේ වූ කලි පලමු දක්වුණු යඥයනට වඩා මද කටයුතු ඇති, වඩා මද තැනින් සිදු කට හැකි, එහෙත් වඩා මහත් පල ඇති වූත් වඩා මහත් අනුභව් ඇති වූත් යඥයෙකි.

73. බමුණ, නැවැත ද (අනෙකක් කියමි.) මහණ තෙමේ විනාශී විවාර දෙකේ සංහිදීමෙන් සිය සකන්ති උපන්, සිය සතන් පහදවන, සිතා එකඟ බව ඇති, විනාශී නැති, විවාරය නැති, සමාධියෙන් උපන්, ප්‍රීතියත් සුවයත් ඇති දෙවෙනි දහනට පැමිණ වෙසෙයි. හේ මේ කරුණ කය ම සමාධියෙන් උපන් ප්‍රීතිසුවයෙන් තෙමයි, මුළුල්ල ම තෙත් කෙරෙයි, පුරා ලයි, හැම තැන ම පහසී. විවෙකයෙන් උපන් ප්‍රීතිසුවයෙන් පැතිර නොගත් ඔහු සියලු කයේ කිසි ද නැතෙක් නො වෙයි.

74. බමුණ, යම් සේ උල්පත්තී මතු වන දිය ඇති විලෙක් වේ ද, එයට පෙර දිගින් දිය ඇතුළු වන මහත් නොවනත්, දකුණු දිගින් දිය වදිනා මහත් නොවනත්, පැසිම් දිගින් දිය වදිනා මහත් නොවනත්, උතුරු දිගින් දිය වදිනා මහත් නොවනත්, වැස්සක් කලින් කලැ සුදුසු පරිදි නො වසිනත්, එහෙත් ඒ විලෙන් සිහිල් දිය දහර මතු වී ඒ විල ම සිහිල් දියෙන් තෙමන්නේ ද, මුළුල්ල තෙමන්නේ ද, පුරා ලන්නේ ද, හැම තැන ම වැද ගෙන සිටී ද, එසින් පැතිර වැද නොගත් නැතෙක් නො වන්නේ ද, එසේ ම, බමුණ, මහණ තෙමේ මේ කරුණ කය ම සමාධියෙන් උපන් පිතිසුවයෙන් තෙමයි. හැම තැන ම තෙත් කෙරෙයි, පුරා ලයි, හැම තැන ම පැතිර වැද ගනී. ඔහුගේ කයේ සමාධියෙන් උපන් පිති සුවය පැතිර වැද නොගත් කිසි ද නැතෙක් නො වෙයි.

අයං බො බ්‍රාහ්මණ යඤ්ඤ පුරිමෙති යඤ්ඤති අප්පට්ඨතරො ච අප්ප-
සමාරම්භතරො ච මහපඵලතරො ච මහානිසංසතරො ච.

75. පුන ච පරං බ්‍රාහ්මණ භික්ඛු පීතියා ච විරාගා උපෙකඛකො
ඵ විහරතී සතො සමපජානො, සුඛඤ්ඤ කායෙන පටිසංවෙදෙති. යනතං
අරියා ආචිකඛනති උපෙකඛකො සන්මා සුඛවිහාරීති. තං තතියං ක්කානං
උපසමපජ්ජ විහරතී. සො ඉමමෙව කායං නිපටීතිකෙන සුඛෙන
අනිසනෙනති පරිසනෙනති පරිපුරෙති පරිපඵරති. නායස්ස කිඤ්චි සඛබ්බාවතො
කායස්ස නිපටීතිකෙන සුඛෙන අපච්චං හොති.

76. සෙය්‍යථාපි බ්‍රාහ්මණ උප්පලිනියං වා පදුමිනියං වා පුණ්ඛිරීනිනියං
වා අප්පෙකඛවමාති උප්පලාති වා පදුමාති වා පුණ්ඛිරීකාති වා උදකෙ
ජාතාති උදකෙ සංවද්ධාති¹ උදකානුගගතාති අනෙතාතිමුග්ගපොසීති, තාති
යාව වග්ගා යාව ච මූලා සීතෙන වාරිතා අභිසන්තාති² පරිසන්තාති
පරිපුරාති පරිපච්චාති. නායස්ස කිඤ්චි සඛබ්බාවතං උප්පලානං වා පදුමානං
වා පුණ්ඛිරීකානං වා සීතෙන වාරිතා අපච්චං අස්ස. ඵ්වමෙව බො බ්‍රාහ්මණ
භික්ඛු ඉමමෙව කායං නිපටීතිකෙන සුඛෙන අනිසනෙනති පරිසනෙනති
පරිපුරෙති පරිපඵරති. නායස්ස කිඤ්චි සඛබ්බාවතො කායස්ස නිපටීතිකෙන
සුඛෙන අපච්චං හොති.

අයං බො බ්‍රාහ්මණ යඤ්ඤ පුරිමෙති යඤ්ඤති අප්පට්ඨතරො ච අප්ප-
සමාරම්භතරො ච මහපඵලතරො ච මහානිසංසතරො ච.

77. පුන ච පරං බ්‍රාහ්මණ භික්ඛු සුඛස්ස ච පහානා දුකඛස්ස ච
පහානා සුඛෙව සොමනස්සද්දෙමනස්සානං අත්ඛගමා අදුකඛමසුඛං
උපෙකඛාසන්තාරසුද්ධං වතුඤ්ඤ ක්කානං උපසමපජ්ජ විහරතී. සො ඉමමෙව
කායං පරිසුද්ධෙන වෙනසා පරියොදානෙන ඵරිඤ්ඤා නිසිනෙනා හොති.
නායස්ස කිඤ්චි සඛබ්බාවතො කායස්ස පරිසුද්ධෙන වෙනසා පරියොදානෙන
අපච්චං හොති.

78. සෙය්‍යථාපි බ්‍රාහ්මණ පුරිසො ඔදානෙන වතේන සසීසං පාරුපිඤ්ඤා
නිසිනෙනා අස්ස, නායස්ස කිඤ්චි සඛබ්බාවතො කායස්ස ඔදානෙන වතේන
අපච්චං අස්ස. ඵ්වමෙව බො බ්‍රාහ්මණ භික්ඛු ඉමමෙව කායං පරිසුද්ධෙන
වෙනසා පරියොදානෙන ඵරිඤ්ඤා නිසිනෙනා හොති. නායස්ස කිඤ්චි සඛබ්බාවතො
කායස්ස පරිසුද්ධෙන වෙනසා පරියොදානෙන අපච්චං හොති.

අයං බො බ්‍රාහ්මණ යඤ්ඤ පුරිමෙති යඤ්ඤති අප්පට්ඨතරො ච
අප්පසමාරම්භතරො ච මහපඵලතරො ච මහානිසංසතරො ච.

1. සංවුද්ධාති. (කෙසුමපි පොඤ්ඤසු). 2. අනිසන්ති පරිසන්ති. මජ්ඣ. PTS.

බමුණ, මේ වූ කලී පලමු දැක්වුණු යඤයනට වඩා මද කටයුතු ඇති, වඩා මද තැනින් සිදු කට හැකි, එහෙත් එ හැමට වඩා මහත් පල ද මහත් අනුභව ද ඇති යඤයෙක.

75. කව ද බමුණ, මහණ තෙමේ ප්‍රීතිය සංනිදීමෙන් උපෙක්‍ෂායෙන් යුතු ව, සිතියෙන් හා නුවණින් හා යුතු වැ වෙසෙසි. සුවය ද කසින් විදී. අරි පුභුලෝ යම් දහනක් හෙතු කොට ගෙන දහන් ලැබුවහු ඇරබ 'මෙ තෙමේ උපෙක්‍ෂාව ඇත්තේ ය, සිති ඇත්තේ ය, සුව විසුම් ඇත්තේ යා' සි කියත් ද. හේ (එසේ වූ) ඒ තෙවෙනි දහන් පැමිණ (ලැබ) වෙසෙසි. හේ මේ කය ම ප්‍රීති රහිත සුවයෙන් තෙමසි, මුළුල්ල ම තෙත් කෙරෙසි, පුරා ලසි, හැම තැන ම පැතිර වැද ගනී. ඔහුගේ කයෙහි ඒ ප්‍රීතිරහිත සුවයෙන් පැතිර වැද නොගත් කිසි ද තැනෙක් නො වෙසි.

76. බමුණ, යම් සේ උපුල් විලෙක හෝ පියුම් විලෙක හෝ පඩෙර විලෙක හෝ ඇතැම් උපුල් හෝ පියුම් හෝ පඩෙර හෝ දියෙහි වැඩුණේ දියෙන් නොතැඟුණේ, දිය තුළු ම ගිලී වැඩෙනුයේ ද, ඒ සියල්ල අග තෙක් ද මුල් තෙක් ද සිසිල් දියෙන් තෙමුණේ, මුළුල්ල ම තෙමුණේ පිරි ගියේ, හැම තැන ම පැතිර වැද ගත්තේ වේ ද, ඒ විලෙහි සියලු උපුල්වලා හෝ පියුම්වලා හෝ පඩෙරවලා හෝ සිසිල් දිය පැතිර වැද නොගත් තැනෙක් නො වන්නේ ද, බමුණ, මහණ තෙමේ එ සේ ම මේ කය ම නිෂ්ප්‍රීතික සුඛයෙන් තෙමසි, හාත්පසින් තෙමසි, පුරා ලසි, මුළුල්ල ම පැතිර වැද ගනී. ඔහුගේ සියලු කයෙහි ඒ නිෂ්ප්‍රීතික සුඛයෙන් පැතිර වැද නොගත් කිසි ද තැනෙක් නො වන්නේ ය.

බමුණ, මේ වනාහි පලමු දැක්වුණු යඤයනට වඩා මද කටයුතු ඇති, වඩා මද තැනින් සිදු කට හැකි, එහෙත් ඒ හැමට වඩා මහත් පල ද මහත් අනුභව ද ඇති යඤයෙක.

77. කව ද බමුණ, මහණ තෙමේ සුව විදුමන් දුරුලීමෙන්, දුක් විදුමන් දුරු ලීමෙන්, පලමු කොට ම සොමනස් දොමනස් දෙක දුරු වීමෙන්, නොදුක් ද නොසුව ද වූ, උපෙක්‍ෂා සමානි දෙකේ පිරිසිදු බව ඇති, සිවුවන දහන ලැබ වෙසෙසි. හේ මේ කය ම පිරිසිදු පබසර සිතින් පැතිර වැද ගෙන හුන්නේ වෙසි. ඔහුගේ සියලු කයෙහි පිරිසිදු පබසර සිතින් පැතිර වැද නොගත් කිසි ද තැනෙක් නො වෙසි.

78. යම්සේ, බමුණ, භික්‍ෂෙක් කිසි සතික මුළු කය ම සුදු වනින් වසා ගෙන හුන්නේ වී නම්, ඔහුගේ ඒ මුළු කයෙහි සුදු වනින් වැද නොගත් (නොවැසුණු) කිසිදු තැනෙක් නොවන්නේ ද, බමුණ, එසේ ම මහණ තෙම මේ කය ම පිරිසිදු පබසර සිතින් පැතිර වැද ගෙන නොසිටි කිසි දු තැනෙක් නො වෙසි.

බමුණ, මේ වූ කලී පලමු කී යඤයනට වඩා මද කටයුතු ඇති, වඩා මද තැනින් සිදු කට හැකි, එහෙත් එ හැමට වඩා මහත් පල ද මහත් අනුභව ද ඇති යඤයෙක.

79. සො ඵචං සමාහිතෙ විතොන පරිසුද්ධෙ පරියොදානෙ අනඛගණේ විගතූපකකිලෙසෙ මුදුභුතෙ කමමනියෙ සීතෙ ආනෙඤ්ජ්ජනෙන¹ ඤාණ-දස්සනාය විතතං අභිනීහරති අභිනීනනාමෙති. සො ඵචං පජානාති: ‘අයං බො මෙ ඛායො රුපී වානුමමහාභුතීකො මානාපෙනතිකසමහාවො ඔදනකුමමාසුපවයො අනිච්චුච්ඡාදනපරිමදදනහෙදනවිද්ධංසනධමෙමා, ඉදං ච පන මෙ විඤ්ඤාණං ඵත්ථ සීතං ඵත්ථ පටිබ්බානි’නති.

80. සෙය්‍යථාපී බ්‍රාහ්මණ, මණ්ණි වෙඨරියො සුතො ජාතිමා අට්ඨංසො සුපරිකමමකතො අවෙජ්ඣා විප්පසනො ආනාච්චො සබ්බාකාරසමපනො, තත්‍රස්ස සුත්තං ආවුතං නීලං වා පීතං වා ලොහිතං වා ඔදනං වා පණ්ඩුසුත්තං² වා, තමෙන චක්ඛමා පුරිසො හතේ කරිතා පච්චවෙකෙඛය්‍ය, ‘අයං බො මණ්ණි වෙඨරියො සුතො ජාතිමා අට්ඨංසො සුපරිකමමකතො අවෙජ්ඣා විප්පසනො ආනාච්චො සබ්බාකාරසමපනො. තත්‍රිදං සුත්තං ආවුතං නීලං වා පීතං වා ලොහිතං වා ඔදනං වා පණ්ඩුසුත්තං වා’ති.

ඵචමෙච බො බ්‍රාහ්මණ, භීකවු ඵචං සමාහිතෙ විතොන පරිසුද්ධෙ පරියොදානෙ අනඛගණේ විගතූපකකිලෙසෙ මුදුභුතෙ කමමනියෙ සීතෙ ආනෙඤ්ජ්ජනෙන ඤාණදස්සනාය විතතං අභිනීහරති අභිනීනනාමෙති. සො ඵචං පජානාති: ‘අයං බො මෙ ඛායො රුපී වානුමමහාභුතීකො මානාපෙනතිකසමහාවො, ඔදනකුමමාසුපවයො, අනිච්චුච්ඡාදනපරිමදදන-හෙදනවිද්ධංසනධමෙමා, ඉදං ච පන මෙ විඤ්ඤාණං ඵත්ථ සීතං ඵත්ථ පටිබ්බානිනති.

අයං බො බ්‍රාහ්මණ, යඤ්ඤෙඤ්ඤි අප්පට්ඨනරො ච අප්පසමාරමහනරො ච මහපඨලනරො ච මහානිසංසනරො ච.

81. සො ඵචං සමාහිතෙ විතොන පරිසුද්ධෙ පරියොදානෙ අනඛගණේ විගතූපකකිලෙසෙ මුදුභුතෙ කමමනියෙ සීතෙ ආනෙඤ්ජ්ජනෙන මනොමයං කායං අභිනීමිහනාය විතතං අභිනීහරති අභිනීනනාමෙති. සො ඉමමහා කායා අඤ්ඤං කායං අභිනීමිහනාති රුපිං මනොමයං සබ්බඛගපච්චබ්බිං අභිනීන්ද්‍රියං.

1. ආනෙජ්ජනෙන, කත්ථි.
 2. පණ්ඩුරසුත්තං, කත්ථි.

79. (බමුණ,) ඒ මහණ තෙමේ මෙසේ සිත එකඟ වූ කල්හි, පිරිසිදු වූ කල්හි, දිප්ත වූ කල්හි, කිලිටි පහ වූ කල්හි, පහ වැ ගිය විනෝ-පකෝලය ඇති කල්හි, මොළොක් වූ කල්හි, විවසුන් වඩනුවට යුහු වැ සිටි කල්හි, නිසල බවට පැමිණි කල්හි, විවසුන් නුවණ පිණිස (පිරිසම) සිත එයට යොමු කෙරෙයි, එයට නතු කෙරෙයි. (එසේ වූ) හේ ‘මා කය වූ කලී රූපවත් ය, සිවු මහාභූතයන්ගෙන් නිපන්නේ ය, මාපියන්ගේ ශුක්‍රශෝනිතයෙන් උපන්නේ ය. බත් කොමු ඇ අහරින් වැඩුණේ ය. අනිසබව ද, දුගඳ හරනුවට සුවද විලෙවුන් ඉලිය යුතු බව ද, ලෙඩ දුරු ලනුවට පිරිමැදුම් ඇ කල යුතු බව ද, එසේ කලන් බිඳෙන බව ද, විසිරෙන බව ද යන මෙකී දෑ සභාව කොට ඇත්තේ ය. මා සිත ද මේ කයෙහි ලැග්ගේ ය. මෙහි බැඳුණේ ය’යි මෙසේ දැන ගනී.

80. බමුණ, යම්සේ සොදුරු පිරිසිදු ආකරයක පහල වූ, අටැස් වූ, මොනොවට පිරිසම් කල, සියුම් වූ, වෙසෙසින් පහන් වූ, පිවිතුරු වූ, දෙවුම් විදුම් ඇ හැම අයුරින් යුත් වෙරළමණෙක් වන්නේ ද, එහි නිල්වන් හෝ රත්වන් හෝ රත්වන් හෝ සුදුවන් හෝ පඬුවන් හෝ හුයෙක් අවුනන ලද්දේ වන්නේ නම් ඇස් ඇති පුරුෂයෙක් එය අනෙහි කොට, “මේ වූ කලී සොදුරු, පිරිසිදු ආරෙක උපන්, අටැස්, මොනොවට පිරිසම් කල, සියුම්, වෙසෙසින් පහන්, පිවිතුරු, දෙවුම් විදුම් ඇ සියලු අයුරින් යුත් වෙරළ මිණෙක. මෙහි නිල්වන් හෝ රත්වන් හෝ රත්වන් හෝ සුදුවන් හෝ පඬුවන් හෝ මේ හුයෙක් අවුනන ලද්දේ වේ” ය යි සලකා බලන්නේ ද,

බමුණ, එසේ ම මහණ තෙමේ මෙසේ සිත එකඟ වූ කල්හි, පිරිසිදු වූ කල්හි, දිමුක් වූ කල්හි, කෙලෙස් යට පන් වූ කල්හි, උපකෝලය පහ වූ කල්හි, මොළොක් වූ කල්හි, (විවසුන් බවුනට) යුහු වැ සිටි කල්හි, නිසල බවට පැමිණි කල්හි, විවසුන් නුවණ පිණිස සිත යොමු කෙරෙයි. එයට නතු කෙරෙයි. (එසේ වූ) හෙ තෙම ‘මේ මා කය වූ කලී රූපවත් ය, සිවු මහාභූතයන්ගෙන් නිපන්නේ ය, මා පියන්ගේ ශුක්‍රශෝනිතයෙන් උපන්නේ ය, බත් කොමු අහරින් වැඩුණේ ය, අනිසබව ද, දුගඳ හරනට සුවද විලෙවුන් ඉලිය යුතු බව ද, ලෙඩ දුරු ලනුවට පිරිමැදුම් ඇ කල යුතු බව ද, එය කලන් බිඳෙන බව ද, විසිරෙන බව ද යන මෙකී දෑ සභාව කොටැත්තේ ය. මා සිත ද මේ කයෙහි ලැග්ගේ ය. මෙහි බැඳුණේ ය’යි දැන ගනී.

බමුණ, මේ වූ කලී පලමු කී යඤයනට වඩා මද කටයුතු ඇති, වඩා මද තැතින් සිදු කට හැකි, (එහෙත්) වඩා මහත් පල හා අනුසස් හා ඇති යඤයෙක.

81. හේ මෙසේ සිත එකඟ වූ කල්හි, පිරිසිදු වූ කල්හි, දිමුක් වූ කල්හි, කෙලෙස් රහිත කල්හි, දුරු වූ උපකෝලය ඇති කල්හි, මොළොක් වූ කල්හි, ඉදහු ඉපැදුම්මට යුහු වැ සිටි කල්හි, නිසල බව පන් කල්හි, මන්මුඛා (මනෝමය) සිරිරක් මවා පානු පිණිස සිත යොමු කෙරෙයි, නතු කෙරෙයි. හේ (මෙසේ) මේ සිරිරින් රූමත්, හැම අභ පසභ ඇති, නොවිකල ඉදුරන් ඇති මන්මුඛා සිරිරක් මවා පියයි.

සෙය්‍යථාපි බ්‍රාහ්මණ, පුරිසො මුඤ්ජුමහා ඊසිතං¹ පබ්බාහෙය්‍ය, නස්ස ඵවමස්ස “අයං මුඤ්ජු, අයං ඊසිකා, අඤ්ඤා මුඤ්ජු, අඤ්ඤා ඊසිකා. මුඤ්ජුමහා තෙව ඊසිකා පබ්බාලො”ති.

සෙය්‍යථා වා පන බ්‍රාහ්මණ, පුරිසො අසි කොසියා පබ්බාහෙය්‍ය, නස්ස ඵවමස්ස “අයං අසි, අයං කොසි, අඤ්ඤා අසි, අඤ්ඤා කොසි, කොසියාතෙව අසි පබ්බාලො”ති.

සෙය්‍යථා වා පන බ්‍රාහ්මණ, පුරිසො අහිං කරණංඛා උඬුරෙය්‍ය, නස්ස ඵවමස්ස “අයං අහි, අයං කරණංඛා, අඤ්ඤා අහි, අඤ්ඤා කරණංඛා, කරණංඛා තෙව අහි උඬුතො”ති.

ඵවමෙව ඛො බ්‍රාහ්මණ, හිකඬු ඵවං සමාහිතෙ විතෙත පරිසුඤ්ච පරියොදානෙ අනඛගණෙ විගනුපකකිලෙසෙ මුදුහුතෙ, කමමනියෙ සිතෙ ආනෙඤ්ජප්පතෙත මනොමයං කායං අහිනිමිනනාය විතතං අහිනිහරති අහිනිනනාමෙති. සො ඉමමහා කායා අඤ්ඤං කායං අහිනිමිනනාති රුපිං මනොමයං සබ්බඛගපච්චඛිති අහිනිනුපියං.

අයං ඛො බ්‍රාහ්මණ, යඤ්ඤා පුරිමෙහි යඤ්ඤාහි අප්පට්ඨතරො ච අප්පසමාරම්භතරො ච මහපඵලතරො ච මහානිසංසතරො ච.

82. සො ඵවං සමාහිතෙ විතෙත පරිසුඤ්ච පරියොදානෙ අනඛගණෙ විගනුපකකිලෙසෙ මුදුහුතෙ කමමනියෙ සිතෙ ආනෙඤ්ජප්පතෙත ඉද්ධිවිධාය විතතං අහිනිහරති අහිනිනනාමෙති. සො අනෙකවිහිතං ඉද්ධිවිධං පච්චනුතොති ඵකො’පි හුළා බහුධා ගොති, බහුධා’පි හුළා ඵකො ගොති, ආවිහාචා තිරොහාචා තිරොකුඛිං තිරොචාකාරං තිරොපබ්බතං අසුඡ්ඡමානො ගච්ඡති සෙය්‍යථාපි ආකාසෙ. පඨවියා’පි උමුමුඡ්ඡනිමුඡ්ඡං කරොති සෙය්‍යථාපි උදකෙ. උදකෙ’පි අහිඡ්ඡමානෙ ගච්ඡති සෙය්‍යථාපි පඨවියං. ආකාසෙ’පි පලලබ්භෙත කමති සෙය්‍යථාපි පකඛි සකුණො. ඉමෙ’පි වජ්ඣමසුරියෙ ඵවං මහිද්ධිකෙ ඵවං මහානුභාවෙ පාණිනා පරිමසති පරිමඡ්ඡති යාව බ්‍රහ්මලොකා’පි කායෙත වසං වතොනති.

සෙය්‍යථාපි බ්‍රාහ්මණ, දකෙඛා කුම්භකාරො වා කුම්භකාරන්තොවාසි වා සුපරිකමමකතාය මහතිකාය යං යදෙව භාජනවිකතීං ආකඛෙඛය්‍ය තං තදෙව කරෙය්‍ය අහිනිපථාදෙය්‍ය;

සෙය්‍යථා වා පන බ්‍රාහ්මණ, දකෙඛා දන්තකාරො වා දන්තකාරන්තොවාසි වා සුපරිකමමකතසමිං දන්තසමිං යං යදෙව දන්තවිකතීං ආකඛෙඛය්‍ය තං තදෙව කරෙය්‍ය අහිනිපථාදෙය්‍ය;

1. ඉසිකං PTS.

බමුණ, යම්සේ පුරුෂයෙක් මුද්‍රනණ ගසෙකින් මුද්‍රකිලිල ඇද මැන් කරන්නේ නම්, ඔහුට “මේ මුද්‍රනණ ගස ය, මේ එහි මුද්‍රකිලිල ය, නණ ගස එකෙක, එහි මුද්‍රකිලිල අනෙකෙක, මුද්‍ර නණ ගසින් එහි කිලිල මැන් කරනලද්”යි මෙසේ සිතෙක් වන්නේ ද,

බමුණ, යම්සේ හෝ පුරුෂයෙක් කඩුවක් කොපුවෙන් ඇද මැන් කරන්නේ නම්, ඔහුට “මේ කඩුව ය, මේ කොපුව ය, කඩුව එකෙක, කොපුව අනෙකෙක, කොපුවෙන් ම කඩුව ඇද මැන් කරනලද්”යි මෙසේ සිතෙක් වන්නේ ද,

බමුණ, යම්සේ වනාහි පුරුෂයෙක් නයකු සැවෙන් (සිහින්) ඇද නගා ගන්නේ ද, ඔහුට “මේ නයා ය, මේ සැව ය, නයා එකෙක, සැවය අනෙකෙක, සැවයෙන් ම නයා ඉදිරිණැ”යි මෙසේ සිතෙක් වන්නේ ද,

බමුණ, එසේ ම මහණ තෙමේ මේ උඩ කී පරිදි සිත එකඟ වූ කල්හි, පිරිසිදු වූ කල්හි, දීප්ත වූ කල්හි, කෙලෙස් රහිත කල්හි, පහ වූ උපකෙලය ඇති කල්හි, මොළොක් වූ කල්හි, ඉදහු වඩනුවට යුහු වැ සිටි කල්හි, නිසල බවි පත් කල්හි මන්මුවා සිරුරක් මවා පානුවට සිත යොමු කෙරෙයි, නමා හරියි. (එසේ වූ) හේ මේ සිරිරන් රූපවත් වූ, සියලු අභවසහින් යුත්, නොවිකල ඉදුරන් ඇති, මන්මුවා අත් සිරුරක් මවා පියයි.

බමුණ, මේ වනාහි උඩ දැක්වුණු යඥයනට වඩා මද කටයුතු ඇති, වඩා මද කැතින් සිදු කට හැකි, (එහෙත්) එයට වඩා මහත් පල ද වඩා මහත් අනුසස් ද ඇති යඥයෙක.

82. හේ උඩ කී පරිදි සිත එකඟ වූ කල්හි, පිරිසිදු වූ කල්හි, දිමුත් වූ කල්හි, නිකෙලෙස් වූ කල්හි, උපකෙලය පහ වැ ගිය කල්හි, මොළොක් වූ කල්හි, (ඉදහු වඩනුවට) යුහු වැ සිටි කල්හි, නිසල බවි පත් කල්හි, ඉදුවිද නුවණ පිණිස පිරිසම් සිත මෙහෙයයි, නතු කෙරෙයි. (එසේ) හේ නොයෙක් වැදුරුම් ඉදු කොටස් පුන පුනා පසක් කෙරෙයි. පියෙවියෙන් එකෙක් වැ සිට ද ඉදුබෙලෙන් බොහෝ වැදුරුම් වෙයි. බොහෝ වැදුරුම් වීන් යලි එකෙක් ම වෙයි. නමාගේ පෙහෙළි බව කෙරෙයි, යලි නොපෙහෙළි බව කෙරෙයි. බිතුයෙන් පිටතට පවුරින් පිටතට පව්වෙන් පිටතට අභසෙහි මෙන් කිසිවෙකක් නොගැටෙනුයේ විනිවිදු ගෙන යෙයි. දියෙහි මෙන් පොළොවිහි ද ගිලීම ද මතු වීම ද කෙරෙයි. නොබිඳෙන දියෙහි පොළොවිහි සේ යෙයි. පියාපත් ඇති සතුකයකු සේ අභස්හි ද පලගින් යෙයි. මේසා මහත් ඉදු ඇති, මහත් තෙද ඇති මේ සද භිරු දෙදෙනා ද අල්ලයි. අත යවා ඔබ මොබ පිරිමදී. බඹලොව දක්වා ද (මුළු ලොව) කසින්. විසී කෙරෙයි.

බමුණ, යම් සේ කුඹලෙක් හෝ කුඹලක්නු අතැවැස්සෙක් හෝ මොනොවට පිරිසම් කල මැටියෙන් යම් යම් බදුන් වෙසෙසක් තෙමේ කැමැත්තේ නම් එය එය ම කරන්නේ ද, මොනොවට නිපදවන්නේ ද;

බමුණ, යම් සේ හෝ සමක් දන්වඩුවෙක් හෝ ඔහු අතැවැස්සෙක් හෝ මොනොවට සකස් කල දතෙක්හි යම් යම් විසිතුරු රූපාදියක් (දන්තවිකානියක්) කැමැත්තේ නම් එය එය ම කරන්නේ ද, මොනොවට නිපදවන්නේ ද;

සෙය්‍යථා චා පන බ්‍රාහ්මණ, දකොධා සුවණණකාරො චා සුවණණකාරනොචාසී චා සුපරිකමකතසමිං සුවණණසමිං යං යදෙව සුවණණවිකතිං ආකඛෙධය්‍ය, තං තදෙව කරෙය්‍ය අභිනිපථාදෙය්‍ය;

එවමෙව ඛො බ්‍රාහ්මණ, භික්ඛු එවං සමාභිතෙ විතොන පරිසුද්ධො පරියොදානෙ අනඛගණෙ විගනුපකතිලෙසෙ මුදුභුනෙ කමමනියෙ සීතෙ ආනෙඤ්ජප්පනොන ඉද්ධිවිධාය විතනං අභිනිහරති, අභිනිනනාමෙති. සො අනෙකවිතිනං ඉද්ධිවිධං පච්චනුතොති එකො'පි හුන්වා ඛන්ධා හොති ඛන්ධා'පි හුන්වා එකො හොති. ආවිභාවං තිරොභාවං තිරොකුඛිං තිරොපාකාරං තිරොපබන්තං අසඤ්ජමානො ගච්ඡති සෙය්‍යථා'පි ආකාසෙ. පඨවියා'පි උමමුජ්ජතිමුජ්ජං කරොති සෙය්‍යථා'පි උදකෙ. උදකෙ'පි අභිඤ්ජමානෙ ගච්ඡති සෙය්‍යථා'පි පඨවියං. ආකාසෙ'පි පලලඛෙකන කමති සෙය්‍යථා'පි පකඛි සකුණො. ඉමෙ'පි වජ්ජිමසුරියෙ එවංමහිද්ධිකෙ එවංමහානුභාවෙ පාණ්ණා පරිමසති පරිමජ්ජති. යාව බ්‍රහ්මලොකා'පි කායෙන වසං වතොති.

අයං ඛො බ්‍රාහ්මණ යඤ්ඤො පුරිමෙහි යඤ්ඤොහි අප්පට්ඨනරො ච අප්පසමාරම්භනරො ච මහපඵලනරො ච මහාතිසංසතරො ච.

83. සො එවං සමාභිතෙ විතොන පරිසුද්ධො පරියොදානෙ අනඛගණෙ විගනුපකතිලෙසෙ මුදුභුනෙ කමමනියෙ සීතෙ ආනෙඤ්ජප්පනොන දිඛාය සොනධාතුයා විතනං අභිනිහරති, අභිනිනනාමෙති. සො දිඛාය සොනධාතුයා විසුද්ධාය අතිකකන්තමානුසිකාය උභො සදෙදු සුණාති දිඛෙඛ ච මානුසෙ ච යෙ දුරෙ සන්තිකෙ ච.

84. සෙය්‍යථා'පි බ්‍රාහ්මණ, පුරිසො අධ්‍යානමග්ගපට්ඨනොනා, සො සුණෙය්‍ය හෙරිසද්දමපි මුද්ධිගසද්දමපි සඛිඛපණ්ණවදෙණ්ණිමසද්දමපි. තස්ස එවමස්ස 'හෙරිසද්දෙ, ඉති'පි මුද්ධිගසද්දෙ, ඉති'පි සඛිඛපණ්ණවදෙණ්ණිමසද්දෙ, ඉති'පි. එවමෙව ඛො බ්‍රාහ්මණ, භික්ඛු එවං සමාභිතෙ විතොන පරිසුද්ධො පරියොදානෙ අනඛගණෙ විගනුපකතිලෙසෙ මුදුභුනෙ කමමනියෙ සීතෙ ආනෙඤ්ජප්පනොන දිඛාය සොනධාතුයා විතනං අභිනිහරති, අභිනිනනාමෙති. සො දිඛාය සොනධාතුයා විසුද්ධාය අතිකකන්තමානුසිකාය උභො සදෙදු සුණාති දිඛෙඛ ච මානුසෙ ච යෙ දුරෙ සන්තිකෙ ච.

අයං ඛො බ්‍රාහ්මණ, යඤ්ඤො පුරිමෙහි යඤ්ඤොහි අප්පට්ඨනරො ච අප්පසමාරම්භනරො ච මහපඵලනරො ච මහාතිසංසතරො ච.

බමුණ, යම්සේ හෝ සමන් රත්කරුවෙක් හෝ ඔහු අතැවැස්සෙක් හෝ මොනොවට සකස් කළ රනෙහි යම් යම් අඛණ්ඩ ආදියක් (සවණ්-විකාරීයක්) කැමැත්තේ නම් එය එය ම කරන්නේ ද, නිපදවන්නේ ද;

බමුණ, එ පරිද්දෙන් ම මෙසේ (උඩ කී පරිදි) සිත එකඟ වූ කල්හි, පිරිසිදු වූ කල්හි, පබසර වූ කල්හි, නිකෙලෙස් වූ කල්හි, පහ වූ උපකෙලය ඇති කල්හි, මොළොක් වූ කල්හි, ඉදහ වඩනුවට යුහු වූ කල්හි, ස්විතකල්හි, නිසලබව් පත් කල්හි ඉද්විද නුවණ පිණිස සිත මෙහෙයයි, මොනොවට නතු කෙරෙයි. (එසේ වූ) හේ නොයෙක් වැදුරුම් ඉදු කොටස් ප්‍රතප්‍රතාවිදී (ලබයි, පසක් කෙරෙයි). පියෙවියෙන් එකක් වැ ම සිට බොහෝ දෙනෙක් වෙයි. බොහෝ දෙනක් වැ යළි එකෙක් ම වෙයි. තෙමේ පෙනී සිටී, නොපෙනී ද සිටී. බිතුයෙන් පිටතට පවුරින් පිටතට පව්වෙන් පිටතට විනිවිද කිසිවෙක නොලැගී අහසෙහි සෙසින් යෙයි. පොළොවිහි ද දියෙහි මෙන් ගිලීමක් මතු වීමක් කෙරෙයි. පොළොව මතු පිටු සේ නොබිඳෙන දියෙහි යෙයි. ඉගිලෙන පක්ෂියකු සේ පලහින් අහසැ යෙයි. මේ සා මහත් ඉදහ ඇති මේසා මහත් තෙද ඇති සද හිරුන් පවා අල්ලයි, පිරිමදියි. බඹලොව දක්වා ද කසින් තමා වසයෙහි පවත්වයි.

බමුණ, මේ වනාහි මෙසින් පලමු කී සියලු යඤයනට වඩා මද කටයුතු ඇති ද වඩා මද තැනින් සිදු කට හැකි ද වූ, එහෙත් ඒ හැමට වඩා මහ පල ද වඩා මහ අනුසස් ද ඇති යඤයෙක.

83. හේ මෙසේ සිත එකඟ වූ කල්හි, පිරිසිදු වූ කල්හි, දීප්තිමත් වූ කල්හි, නිකෙලෙස් වූ කල්හි, උපකෙලය පහ වැ ගිය කල්හි, මොළොක් වූ කල්හි, (දිවකන් නුවණ වඩනුවට) යුහු වූ කල්හි, ස්විත කල්හි, නිසල බව් පත් කල්හි, දිවකන් නුවණ පිණිස සිත යොමු කෙරෙයි, නැඹුරු කෙරෙයි. (එසේ වූ) හේ පිරිසිදු වූ මිනිසුන් ගේ ඇසුම් ඉම ඉක්මැ සිටි දිවකන් දෙවියන් අයත් වූ ද මිනිසුන් අයත් වූ ද දුරු වූ ද ලඟ වූ ද යන දෙවැදුරුම් හැම හඩ ම අසයි.

84. බමුණ, යම්සේ මිනිසෙක් දික් මහකට පිළිපන්නේ නම්, හේ බෙර හඩත් මිහිඟු බෙර හඩත් සක් පණා ගැටබෙර හඩත් අසන්නේ නම්, එය අසන ඔහුට 'මේ බෙර හඩැ' සින් 'මේ මිහිඟු බෙර හඩැ' සි ත් මේ සක් පණා ගැටබෙර හඩැ' සින් මෙසේ සිතෙක් වන්නේ නම්, බමුණ, එ පරිද්දෙන් ම මහණ තෙමේ මෙ ලෙස සිත එකඟ වූ කල්හි, පිරිසිදු වූ කල්හි, දීප්තිමත් වූ කල්හි, නිකෙලෙස් වූ කල්හි, උපකෙලය පහ වැ ගිය කල්හි, මොළොක් වූ කල්හි, කම්ඝම වැ සිටි කල්හි, නිසල බව් පත් කල්හි, දිවකන් නුවණ පිණිස සිත යොමු කෙරෙයි. හේ පිරිසිදු වූ, මිනිසුන්ගේ දැකුම් ඉම ඉක්මැ වූ දිවකන් නුවණින් දිව්‍ය වූත් මානුෂ වූත් දුරු වූත් ලඟ වූත් දෑ සි මෙසේ දෙවැදුරුම් වූ සියලු හඬ අසයි.

බමුණ, මෙය පලමු දැක්වුණු යඤයනට වඩා මද කටයුතු ඇති, වඩා මද තැනෙකින් සිදු කට හැකි, ඒ හැමට වඩා මහත් පල ද ඇති මහත් අනුසස් ද ඇති යාගයෙකි.

85. සො ඵචං සමාහිතෙ විනෙත පරිසුද්ධො පරියොදානෙ අනඛගණේ විගතූපකතිලෙසෙ මුදුභූතෙ කමමනියෙ සීතෙ ආනෙඤ්ජප්පතෙත වෙතො-පරියෙකාණාය විතතං අභිනිභරති අභිනිනනාමෙති. සො පරසතනානං පරපුඤ්ජානං වෙතසා වෙතො පරිච්ච පජානාති. සරුගං වා විතතං සරුගං විතතනති පජානාති, චිතරුගං වා විතතං චිතරුගං විතතනති පජානාති, සදෙසං වා විතතං සදෙසං විතතනති පජානාති, චිතදෙසං වා විතතං චිතදෙසං විතතනති පජානාති, සමොභං වා විතතං සමොභං විතතනති පජානාති, චිතමොභං වා විතතං චිතමොභං විතතනති පජානාති, සඛිබ්බතං වා විතතං සඛිබ්බතං විතතනති පජානාති, විකඛිතං වා විතතං විකඛිතං විතතනති පජානාති, මහගගනං වා විතතං මහගගනං විතතනති පජානාති, අමහගගනං වා විතතං අමහගගනං විතතනති පජානාති, සඋතතරං වා විතතං සඋතතරං විතතනති පජානාති, අනුතතරං වා විතතං අනුතතරං විතතනති පජානාති, සමාහිතං වා විතතං සමාහිතං විතතනති පජානාති, අසමාහිතං වා විතතං අසමාහිතං විතතනති පජානාති, විමුත්තං වා විතතං විමුත්තං විතතනති පජානාති, අවිමුත්තං වා විතතං අවිමුත්තං විතතනති පජානාති.

86. සෙය්‍යථා'පි බ්‍රාහ්මණ, ඉතපී වා පුරිසො වා දහරො වා යුචා මණ්ඩනජාතිකො ආදාසෙ වා පරිසුද්ධො පරියොදානෙ අචෙඡ් වා උදකපතොත සකං මුඛනිමිතං පච්චවෙකකමානො සකණිකං වා සකණිකනති ජානෙය්‍ය අකණිකං වා අකණිකනති ජානෙය්‍ය.

ඵචමෙච බො බ්‍රාහ්මණ, භීකඤ්ච ඵචං සමාහිතෙ විනෙත පරිසුද්ධො පරියොදානෙ අනඛගණේ විගතූපකතිලෙසෙ මුදුභූතෙ කමමනියෙ සීතෙ ආනෙඤ්ජප්පතෙත වෙතොපරියෙකාණාය විතතං අභිනිභරති අභිනිනනාමෙති.

සො පරසතනානං පරපුඤ්ජානං වෙතසා වෙතො පරිච්ච පජානාති: සරුගං වා විතතං සරුගං විතතනති පජානාති. චිතරුගං වා විතතං චිතරුගං විතතනති පජානාති. සදෙසං වා විතතං සදෙසං විතතනති පජානාති. චිතදෙසං වා විතතං චිතදෙසං විතතනති පජානාති. සමොභං වා විතතං සමොභං විතතනති පජානාති. චිතමොභං වා විතතං චිතමොභං විතතනති පජානාති. සඛිබ්බතං වා විතතං-පෙ-විකඛිතං වා විතතං-පෙ-මහගගනං වා විතතං-පෙ-අමහගගනං වා විතතං-පෙ-සඋතතරං වා විතතං-පෙ-අනුතතරං වා විතතං-පෙ-සමාහිතං වා විතතං-පෙ-අසමාහිතං වා විතතං-පෙ-විමුත්තං වා විතතං විමුත්තං විතතනති පජානාති අවිමුත්තං වා විතතං අවිමුත්තං විතතනති පජානාති.

අයං බො බ්‍රාහ්මණ, යඤ්ඤො පුරිමෙති යඤ්ඤෙති අප්පට්ඨනරො ව අප්පසමාරම්භනරො ව මහපඵලනරො ව මහානිසංසනරො ව.

85. හේ මෙසේ සිත එකඟ වූ කල්හි, පිරිසිදු වූ කල්හි, දීප්තිමත් වූ කල්හි, නිකෙලෙස් වූ කල්හි, උපකෙලෙස පහ වූ කල්හි, මොලොක් වූ කල්හි, කම්බුම කල්හි, සවිත කල්හි, නිසල බව් පත් කල්හි, පර සිත් දන්නා නුවණ පිණිස සිත යොමු කෙරෙයි. නැඹුරු කෙරෙයි. (එසේ වූ) හේ අන් සතුන්ගේ අන් ප්‍රගුලන්ගේ සිත සිය සිත්න් පිරිසිදෑ දැනිසි. සරාග සිත සරාග සිතෑ සි දැනී. රාගරහිත සිත රාගරහිත සිතෑ සි ද දැනිසි. සද්ධෙම සිත සද්ධෙම සිතෑ සි ද දැනී. ද්ධෙම රහිත සිත ද්ධෙම රහිත සිතෑ සි ද දැනිසි. සමොහ සිත සමොහ සිතෑ සි දැනී. මොහරහිත සිත මොහරහිත සිතෑ සි ද දැනිසි. භාකුඵණ්ණ සිත භාකුඵණ්ණ සිතෑ සි ද දැනිසි. විසුරුණ්ණ සිත විසුරුණ්ණ සිතෑ සි ද දැනිසි. මහද්දගත සිත මහද්දගත සිතෑ සි ද දැනිසි. අමහද්දගත සිත අමහද්දගත සිතෑ සි ද දැනිසි. සොත්තර සිත සොත්තර සිතෑ සි ද දැනිසි. නිරුත්තර සිත නිරුත්තර සිතෑ සි ද දැනිසි. එකඟ සිත එකඟ සිතෑ සි ද දැනී. නොඑකඟ සිත නොඑකඟ සිතෑ සි ද දැනිසි. මිදුණු සිත මිදුණු සිතෑ සි ද දැනී. නොමිදුණු සිත නොමිදුණු සිතෑ සි ද දැනිසි.

86. බමුණ, ලදරු වේවසි තරුණ වේවසි සැරැසෙන සුලු සත්‍රියක් හෝ පුරුෂයෙක් හෝ පිරිසිදු පිවිතුරු කාබපතෙක හෝ පහන් දියැති බදුනෙක හෝ සිය මුව සටහන පිරික්සා බලන්නේ තලකාලාල් ඇ දෙස් ඇති තැන් දෙස් ඇති තැනෑ සි දන්නේ ද, ඒ දෙස් නැති තැන් දෙස් නැති තැනෑ සි දන්නේ ද,

බමුණ, එ පරිද්දෙන් ම මහණ තෙමේ මෙසේ (උඩ කී පරිද්) සිත එකඟ වූ කල්හි, පිරිසිදු වූ කල්හි, නිකෙලෙස් වූ කල්හි, උපකෙලෙස පහ වූ ගිය කල්හි, මොලොක් වූ කල්හි, කම්බුම කල්හි, සවිත කල්හි, නිසලබව් පත් කල්හි, පරසිත් දන්නා නුවණ පිණිස සිත මොනොවට යොමු කෙරෙයි, මොනොවට නතු කෙරෙයි.

හේ අන් සතුන්ගේ අන් ප්‍රගුලන්ගේ සිත සිය සිත්න් පිරිසිදෑ දැනී: සරාග සිත සරාග සිතෑ සි ද දැනී. විතරාග සිත විතරාග සිතෑ සි ද දැනී. සද්ධෙම සිත සද්ධෙම සිතෑ සි ද...විතද්ධෙම සිත විතද්ධෙම සිතෑ සි ද...සමොහ සිත සමොහ සිතෑ සි ද...විතමොහ සිත විතමොහ සිතෑ සි ද...සංකම්ප්ත සිත සංකම්ප්ත සිතෑ සි ද...විකම්ප්ත සිත විකම්ප්ත සිතෑ සි ද...මහද්දගත සිත මහද්දගත සිත සි ද...අමහද්දගත සිත අමහද්දගත සිතෑ සි ද...සොත්තර සිත සොත්තර සිතෑ සි ද...නිරුත්තර සිත නිරුත්තර සිතෑ සි ද...සමාහිත සිත සමාහිත සිතෑ සි ද...අසමාහිත සිත අසමාහිත සිතෑ සි ද...විමුක්ත සිත විමුක්ත සිතෑ සි ද...අවිමුක්ත සිත අවිමුක්ත සිතෑ සි ද දැනී.

බමුණ, මේ වනාහි පලමු කී යඤානට වඩා මද කටයුතු ඇති, වඩා මද තැනෙකින් සිදු කට හැකි ඒ හැමට වඩා මහත් පල ද ඇති, වඩා මහත් අනුභව් ද ඇති යාගයෙක.

87. සො එවං සමාහිතෙ විනොත පරිසුද්ධෙ පරියොදානෙ අනඛගණේ විගතූපකකිලෙසෙ මුදුභුතෙ කමමනියෙ සීතෙ ආනෙඤ්ජ්ජනෙන පුබ්බෙතිවාසානුස්සතිඤ්ඤාය විතතං අභිනීහරති අභිනීනනාමෙති. සො අනෙකචිතිතං පුබ්බෙතිවාසං අනුස්සරති සෙයාපිදං: එකමපි ජාතියො දොපි ජාතියො තිස්සොපි ජාතියො චතස්සොපි ජාතියො පඤ්චපි ජාතියො දසපි ජාතියො විසමපි ජාතියො තිංසමපි ජාතියො චතතාරීසමපි ජාතියො පඤ්ඤසමපි ජාතියො ජාතිසතමපි ජාතිසහස්සමපි ජාතිසහසස්සමපි අනෙකෙපි සංවට්ටකපෙය අනෙකෙපි විවට්ටකපෙය අනෙකෙපි සංවට්ටිවට්ටකපෙය: “අමුත්තාසිං එවංනාමො එවංගොතොනා එවංචණණො එවමාහාරො එවංසුඛදුක්ඛපට්ඨසංවෙදී එවමායුපරියනොනා. සො තතො චුතො අමුත්ත උපපාදිං. තත්තාපාසිං එවංනාමො එවංගොතොනා එවංචණණො එවමාහාරො එවංසුඛදුක්ඛපට්ඨසංවෙදී එවමායුපරියනොනා. සො තතො චුතො ඉධුපපනොනා”ති. ඉති සාකාරං සඋදෙදසං අනෙකචිතිතං පුබ්බෙතිවාසං අනුස්සරති.

88. සෙයාපාපි බ්‍රාහ්මණ, පුරිසො සකම්භා ගාමා අඤ්ඤං ගාමං ගචෙජ්ජයා, තමහාපි ගාමා අඤ්ඤං ගාමං ගචෙජ්ජයා. සො තමහා ගාමා සකඤ්ඤෙච ගාමං පච්චාගචෙජ්ජයා, තස්ස එවමස්ස: “අහං බො සකම්භා ගාමා අමුං ගාමං අගචිජිං, තත්ත එවං අට්ඨාසිං එවං නිසීදිං එවං අහාසිං එවං තුණ්හි අහොසිං. තමහාපි ගාමා අමුං ගාමං අගචිජිං, තත්තාපි එවං අට්ඨාසිං එවං නිසීදිං එවං තුණ්හි අහොසිං. සොමහි තමහා ගාමා සකඤ්ඤෙච ගාමං පච්චාගතො”ති.

එවමෙව බො බ්‍රාහ්මණ, භිකඛු එවං සමාහිතෙ විනොත පරිසුද්ධෙ පරියොදානෙ අනඛගණේ විගතූපකකිලෙසෙ මුදුභුතෙ කමමනියෙ සීතෙ ආනෙඤ්ජ්ජනෙන පුබ්බෙතිවාසානුස්සතිඤ්ඤාය විතතං අභිනීහරති අභිනීනනාමෙති. සො අනෙකචිතිතං පුබ්බෙතිවාසං අනුස්සරති සෙයාදං: එකමපි ජාතියො දොපි ජාතියො තිස්සොපි ජාතියො චතස්සොපි ජාතියො පඤ්චපි ජාතියො දසපි ජාතියො විසමපි ජාතියො තිංසමපි ජාතියො චතතාරීසමපි ජාතියො පඤ්ඤසමපි ජාතියො ජාතිසතමපි ජාතිසහස්සමපි ජාතිසහසස්සමපි අනෙකෙපි සංවට්ටකපෙය අනෙකෙපි විවට්ටකපෙය අනෙකෙපි සංවට්ටිවට්ටකපෙය අමුත්තාසිං එවංනාමො එවංගොතොනා එවංචණණො එවමාහාරො එවංසුඛදුක්ඛපට්ඨසංවෙදී එවමායුපරියනොනා. සො තතො චුතො අමුත්ත උපපාදිං. තත්තාපාසිං එවංනාමො එවංගොතොනා එවංචණණො එවමාහාරො එවංසුඛදුක්ඛපට්ඨසංවෙදී එවමායුපරියනොනා. සො තතො චුතො ඉධුපපනොනා”ති. ඉති සාකාරං සඋදෙදසං අනෙකචිතිතං පුබ්බෙතිවාසං අනුස්සරති.

87. හේ මෙසේ සිත එකඟ වූ කල පිරිසිදු වැ දීප්ත වැ නිකෙලෙස් වැ, උපකෙලෙස පත වැ මාදු වැ කමිඤ්ච වැ නිසලබ්චි පත් වැ තහවුරු වැ සිටි කලා පෙරු වුසු කදපිලිවෙල දක්නා නුවණ පිණිස සිත මොනොවට යොමු කෙරෙයි, මොනොවට තතු කෙරෙයි. (එසේ වූ) හේ “අසෝ තැනැ මෙ නම් ඇතියෙම් වීම්, මෙ ගොත් ඇතියෙම් වීම්, මෙබඳු පැහැසටහන් ඇතියෙම් වීම්, මෙබඳු අහරුතියෙම් වීම්, මෙබඳු සුව දුක් විඳිනුයෙම් වීම්, මෙබඳු ආයු කෙලවර ඇතියෙම් වීම්, ඒ මම එයින් සැවැ අසෝ තැනැ උපතිම්. එහි දු මෙ නම් ඇතියෙම් වීම්, මෙ ගොත් ඇතියෙම් වීම්. මෙබඳු පැහැ සටහන් ඇතියෙම් වීම්, මෙ බඳු අහරුතියෙම් වීම්, මෙ බඳු සුව දුක් විඳිනු-යෙම් වීම්. මෙබඳු ආයු සීමා ඇතියෙම් වීම්. ඒ මම එයින් සැවැ මෙහි උපතිම්” යි මෙසේ එක් ජාතියක් ද ජාති දෙකක් ද ජාති තුනක් ද ජාති සතරක් ද ජාති පසක් ද ජාති දසයක් ද ජාති විස්සක් ද ජාති නිසක් ද ජාති සතලිසක් ද ජාති පනසක් ද ජාති සියක් ද ජාති දහසක් ද ජාති සුවහසක් ද, බොහෝ සංවථී කල්ප ද බොහෝ විවථී කල්ප ද බොහෝ සංවථී විවථී කල්ප ද මෙසේ නොයෙක් වැදූරුම් කදපිලිවෙල සිහි කෙරෙයි. මෙසේ පැහැ සටහන් ඇ වසින් අයුරු සහිත, නම් ගොත් විසින් උදෙසුම් සහිත බොහෝ වැදූරුම් පෙර වුසු කදපිලිවෙල සිහි කෙරෙයි.

88. බමුණ, යම්සේ පුරුෂයෙක් සිය ගමින් අත් ගමකට යන්නේ ද, එ ගමිනුත් අත් ගමකට යන්නේ ද, යලි ඒ ගමින් සිය ගමට පෙරලා එන්නේ ද, එසේ වූ ඔහුට “මම වූ කලි සිය ගමින් අසෝ ගමට ගියෙම්, එහි මෙසේ සිටියෙම්, මෙසේ හුන්නෙම්, මෙසේ කීම්, මෙසේ නිහඬ වීම්. එ ගමිනුත් අසෝ ගමට ගියෙම්, එහි දු මෙසේ සිටියෙම්, මෙසේ හුන්නෙම්, මෙසේ කීම්, මෙසේ නිහඬ වීම්, ඒ මම එ ගමින් සිය ගමට ම පෙරලා ආයෙම් වෙමි” යි ඔහුට මෙබඳු සිතෙක් වන්නේ ද,

බමුණ, එ පරිද්දෙන් ම මහණ තෙමේ මෙසේ සිත සමාහිත වැ පිරිසිදු වැ දීප්ත වැ නිකෙලෙස් වැ උපකෙලෙස පත වැ මොළොක් වැ කමිඤ්ච වැ නිසල බ්චි පත් වැ තහවුරු වැ සිටි කල්හි පෙරු වුසු කදපිලිවෙල සිහි කරන නුවණ පිණිස සිත මොනොවට යොමු කෙරෙයි. මොනොවට තතු කෙරෙයි. හේ “අසෝ තැනැ මෙ බඳු නම් ඇතියෙම් වීම්, මෙ බඳු ගොත් ඇතියෙම් වීම්, මෙ බඳු පැහැ සටහන් ඇතියෙම් වීම්, මෙ බඳු අහර ඇතියෙම් වීම්, මෙ බඳු සුව දුක් විඳිනෙම් වීම්, මෙ බඳු ආයු සීමා ඇතියෙම් වීම්. ඒ මම එයින් සැවැ අසෝ තැනැ උපතිම්, එහි ද මෙබඳු නම් ඇතියෙම් වීම්, මෙබඳු ගොත් ඇතියෙම් වීම්, මෙබඳු පැහැ සටහන් ඇතියෙම් වීම්, මෙ බඳු අහර ඇතියෙම් වීම්, මෙ බඳු සුවදුක් විඳිනෙම් වීම්. මෙතෙක් ආයු සීමා ඇතියෙම් වීම්. ඒ මම එයින් සැවැ මෙහි උපතිම්” යි මෙසේ එක් දෑයක් ද දෙ දෑයක් ද තෙ දෑයක් ද සිවු දෑයක් ද පස් දෑයක් ද දහ දෑයක් ද විසි දෑයක් ද නිස් දෑයක් ද සාලිස් දෑයක් ද පනස් දෑයක් ද සිය දෑයක් ද දහස් දෑයක් ද සුවහස් දෑයක් ද බොහෝ පිරිහෙන කප් ද බොහෝ වැඩෙන කප් ද බොහෝ පිරිහෙන වැඩෙන කප් ද යි මෙසේ නොයෙක් වැදූරුම් පෙරු වුසු කදපිලිවෙල සිහි කෙරෙයි. මෙ පරිද්දෙන් අයුරු සහිත උදෙසුම් සහිත පෙරු වුසු නොයෙක් වැදූරුම් කදපිලිවෙල සිහි කෙරෙයි.

අයං බො බ්‍රාහ්මණ, යඤ්ඤ පුරිමෙහි යඤ්ඤෙහි අප්පට්ඨනරො ව අප්පසමාරම්භනරො ව මහපඵලනරො ව මහානිසංසනරො ව.

89. සො ඵචං සමාහිතෙ විතෙත පරිසුඤ්ඤි පරියොදානෙ අනඛගණේ විගතුපකකිලෙසෙ මුදුභුතෙ කමමනියෙ සීතෙ ආනෙඤ්ජප්පතෙත සත්තානං චුතුපපාතඤ්ඤායාය විතතං අභිනීහරති අභිනීනනාමෙති. සො දිබ්බෙත චකඛුතා විසුඤ්ඤිත අතිකකන්තමානුසකෙන සතෙත පසුන්ති වචමානෙ උපපජ්ජමානෙ හීතෙ පණීතෙ සුවණේණ උබ්බණේණ සුගතෙ දුගගතෙ යථාකමමුපගෙ සතෙත පජානාති: ඉමෙ වත භොනෙතා සත්තා කාය-දුච්චරිතෙත සමන්තාගතා වචීදුච්චරිතෙත සමන්තාගතා මනොදුච්චරිතෙත සමන්තාගතා අරියානං උපවාදකා මිච්ජාදිට්ඨිකා මිච්ජාදිට්ඨිකමසමාදානා. ඵෙ කායස්ස හෙද පරමමරණා අපායං දුගගතිං විනිපාතං නිරයං උපපන්නා. ඉමෙ වා පත භොනෙතා සත්තා කායසුවරිතෙත සමන්තාගතා වචීදුච්චරිතෙත සමන්තාගතා මනොසුවරිතෙත සමන්තාගතා අරියානං අනුපවාදකා සමමාදිට්ඨිකා සමමාදිට්ඨිකමසමාදානා. තෙ කායස්ස හෙද පරමමරණා සුගතිං සගගං ලොකං උපපන්නා'ති. ඉති දිබ්බෙත චකඛුතා විසුඤ්ඤිත අතිකකන්තමානුසකෙන සතෙත පසුන්ති වචමානෙ උපපජ්ජමානෙ හීතෙ පණීතෙ සුවණේණ උබ්බණේණ සුගතෙ දුගගතෙ යථාකමමුපගෙ සතෙත පජානාති.

90. සෙය්‍යථාපි බ්‍රාහ්මණ, මජ්ඣෙකි සිංඝාටකෙ¹ පාසාදෙ, තත්ථ චකඛුමා පුරිසො සීතො පසෙස්සය මනුසෙස්ස ගෙහං පටිසනෙත'පි තිකකමනෙත'පි රචියා විනිසඤ්චරනෙත'පි මජ්ඣෙකි සිංඝාටකෙ¹ තිසිනෙත'පි. තස්ස ඵචමස්ස, ඵතෙ මනුස්සා ගෙහං පටිසන්ති, ඵතෙ තිකකමන්ති, ඵතෙ රචියා විනිසඤ්චරන්ති, ඵතෙ මජ්ඣෙකි සිංඝාටකෙ¹ තිසිනනා'ති;

ඵචමෙව බො බ්‍රාහ්මණ, භිකඛු ඵචං සමාහිතෙ විතෙත පරිසුඤ්ඤි පරියොදානෙ අනඛගණේ විගතුපකකිලෙසෙ මුදුභුතෙ කමමනියෙ සීතෙ ආනෙඤ්ජප්පතෙත සත්තානං චුතුපපාතඤ්ඤායාය විතතං අභිනීහරති අභිනීනනාමෙති. සො දිබ්බෙත චකඛුතා විසුඤ්ඤිත අතිකකන්තමානුසකෙන සතෙත පසුන්ති වචමානෙ උපපජ්ජමානෙ හීතෙ පණීතෙ සුවණේණ උබ්බණේණ සුගතෙ දුගගතෙ යථාකමමුපගෙ සතෙත පජානාති: ඉමෙ වත භොනෙතා සත්තා කායදුච්චරිතෙත සමන්තාගතා වචීදුච්චරිතෙත සමන්තාගතා මනොදුච්චරිතෙත සමන්තාගතා අරියානං උපවාදකා මිච්ජා-දිට්ඨිකා මිච්ජාදිට්ඨිකමසමාදානා. තෙ කායස්ස හෙද පරමමරණා අපායං දුගගතිං විනිපාතං නිරයං උපපන්නා. -

1. මජ්ඣෙකි සිංඝාටකං

බමුණ, මේ පලමු දැක්වුණු යඤයනට වඩා මද කටයුතු ඇති වඩා මද තැනින් සිදු කට හැකි, වඩා මහත් පල ද වඩා මහත් අනුහස් ද ඇති යඤයෙක.

89. ඒ මහණ මෙසේ සිත සමාහිත වූ පිරිසිදු වූ දීප්ත වූ කෙලෙස් නැති වූ උපකෙලය පහ වූ මෘදු වූ කමිණ්ණම වූ නිසල බවී පත් වූ තහවුරු වූ සිටි කල්හි සත්ත්වයන්ගේ ව්‍යුති උපපත්ති දක්නා නුවණ පිණිස සිත මොනොවට යොමු කෙරෙයි, මොනොවට නැඹුරු කෙරෙයි. හේ පිරිසිදු වූ, මිනිසුන්ගේ දැකුම් ඉම ඉක්මැ දැක්කැ හැකි දිවැසින්, ‘අහෝ මේ භවත් සත්ත්වයෝ කායදුඛවර්තයෙන් සමන්විතයහ, වාග්දුඛවර්තයෙන් සමන්විතයහ, මනෝදුඛවර්තයෙන් සමන්විතයහ, ආසීඨවෘද කලෝ ය. ඕසද්ධි ගතුවහ, ඕසද්ධි විසින් ගත් ඕප්පාච්චන ඇතියහ. ඔහු කා බුන් මරණින් මතු සුචින් තොර, නපුරු කමින් උපන් ගති වූ (කමිසට තමන් යටත් බැවින්) තමනට අවශ්‍ය වූ වැටෙන තැන් වූ නිරයට වන්නෝ ය. මේ භවත් සත්ත්වයෝ වූ කලී කායසුවර්තයෙන් වාක්-සුවර්තයෙන් මනසසුවර්තයෙන් සමන්විතයහ. ආසීඨනට උපවෘද නොකොලෝ ය. සම්දිට්ඨ ගතුවහ. සම්දිට්ඨ විසින් ගත් සිල් ඇ ඇතියහ. ඔහු කා බුන් මරණින් මතු හොබනා ගති ඇති සග ලොචි වන්නෝ යැ’යි මරණාසන්න වූ ද එ කෙණෙහි පිලිසද ගතුවන් වූ ද හිත වූ ද උසස් වූ ද මනා පැහැසටහන් ඇති වූ ද නොමනා පැහැසටහන් ඇති වූ ද සුගතියට පැමිණි ද දුගතියට පැමිණි ද කම් වූ පරිදි ඒ ඒ භවයට ගිය සතුන් දකී. මෙසේ හේ පිරිසිදු වූ, මිනිස් විසා ඉක්මැ සිටි දිවැසින් පහත් උසස් සුවන් දුවන් සුහි දුහි සතුන් දකී. කම් වූ පරිදි ඒ ඒ බව කරා එලැඹූ සිටි සතුන් දකී.

90. බමුණ, යම් සේ සිවුමං හන්දියෙකැ මහල් ඇති ගෙයෙක් වන්නේ ද. එහි උඩු මහලෙහි ඇස් ඇති පුරුෂයෙක් සිටියේ, ගෙ වදිනාවුනුත් ගෙන් නික්මෙනවුනුත් වීචියෙහි ඇත මැන යන එනවුනුත් සිවුමංහන්දිය මැද හුන්නවුනුත් දක්නේ ද, ඒ දක්නා ඔහුට “මේ මිනිස්සු ගෙ වදිත්, මොහු ගෙන් නික්මෙත්. මොහු වෙයෙහි ඇත මැන යෙත්. මොහු සිවුමං-හන්දිය මැද හුන්නාහැ’යි මෙසේ සිතෙක් වන්නේ ද,

බමුණ, එසේ ම මහණ තෙමේ සිත මෙ පරිද්දෙන් එකඟ වූ පිරිසිදු වූ දිවුන් වූ නිකෙලෙස් වූ උපකෙලය නැති වූ මොළොක් වූ කමිණ්ණම වූ නිසල බවී පත් වූ තහවුරු වූ සිටි කල්හි, සතුන් ගේ මැරුම් දිනුම් දක්නා නුවණ ලබනුවට සිත මොනොවට යොමු කෙරෙයි, මොනොවට නැඹුරු කෙරෙයි. හේ මිනිස් විසා ඉක්මැවූ පිරිසිදු දිවැසින් ‘අහෝ මේ භවත් සත්ත්වයෝ කායදුඛයෙන් විසිදුසිරියෙන් මන්දුසිරියෙන් යුතුහ. අරිපුභුලනට දෙස් නැඟහ. ඕසද්ධි ගතුවහ. ඕසද්ධි විසින් ගත් සදෙස් වත් ඇතියහ. ඒ මොහු කා බුන් මරණින් මතු සුවෙන් පහ වූ නපුරු කමින් උපන් තමනට තමන් අවශ්‍ය වූ වැටෙන තැන් වූ නිරා වන්නහ. -

ඉමෙ වා පන භොනො සන්තා කායසුවරිතෙන සමන්තාගතා වසීසුවරිතෙන සමන්තාගතා මනොසුවරිතෙන සමන්තාගතා අරියානං අනුපවාදකා සමමාදිට්ඨිකා සමමාදිට්ඨිකමසමාදානා. තෙ කායස්ස හෙද පරමමරණා සුගතිං සග්ගං ලොකං උපපන්නා'ති. ඉති දිබ්බෙන වක්ඛුනා විසුද්ධෙන අතිකක්කන්තමානුසකෙන සතෙන පස්සති වචමානෙ උපපජ්ජ-මානෙ භීතෙ පණීතෙ සුවණ්ණෙ දුබ්බණ්ණෙ සුගතෙ දුග්ගතෙ යථාකමුඛුපගෙ සතෙන පාජනාති.

අයං බො බ්‍රාහ්මණ, යඤ්ඤ පුරිමෙහි යඤ්ඤහි අප්පට්ඨනරො ව අප්පසමාරම්භකරො ව මහපඵලනරො ව මහානිසංසකරො ව.

91. සො ඵචං සමාහිතෙ විතෙන පරිසුද්ධෙ පරියොදානෙ අනඛගණේ විගතූපකකිලෙසෙ මුදුභුතෙ කමමනියෙ සීතෙ ආනෙඤ්ජප්පතෙන ආසවානං බයඤ්ඤාය විතතං අභීතීහරති අභීතීන්තාමෙති. සො ඉදං දුක්ඛනති යථාභුතං පජානාති. 'අයං දුක්ඛසමුදයො'ති යථාභුතං පජානාති. 'අයං දුක්ඛනිරොධො'ති යථාභුතං පජානාති. 'අයං දුක්ඛනිරොධගාමිනීපටිපදා'ති යථාභුතං පජානාති. 'ඉමෙ ආසවා'ති යථාභුතං පජානාති. 'අයං ආසව-සමුදයො'ති යථාභුතං පජානාති. 'අයං ආසවනිරොධො'ති යථාභුතං පජානාති. 'අයං ආසවනිරොධගාමිනීපටිපදා'ති යථාභුතං පජානාති. තස්ස ඵචං ජාතකො ඵචං පස්සතො කාමාඤ්චා'පි විතතං විමුච්චති. හවාසවා'පි විතතං විමුච්චති. අවිජ්ජාසවා'පි විතතං විමුච්චති. විමුත්තසමි. විමුත්තමිති ඤ්ඤාණං භොති. ඛිණ්ණා ජාති චුඛිතං බුහමිච්චියං කතං කරණීයං නාපරං ඉත්ථන්තායා'ති පජානාති.

92. සෙය්‍යථාපි බ්‍රාහ්මණ, පබ්බතසඛේධපෙ උදකරහදෙ අවෙජ්ඣා විප්පසනො අනාවිලො, තත්ථ වක්ඛුමා පුරිසො තීරෙ සීතො පසෙසය්‍ය සිප්පිසලුකමපි සකඛරකඨලමපි මච්ඡගුමබමපි වරන්තමපි තිට්ඨන්තමපි. තස්ස ඵචමස්ස: අයං බො උදකරහදෙ අවෙජ්ඣා විප්පසනො අනාවිලො. තත්ත්වෙ සිප්පිසලුකා'පි සකඛරකඨලා'පි මච්ඡගුමබා'පි වරන්ති'පි තිට්ඨන්ති පි'ති;

ඵචමෙව බො බ්‍රාහ්මණ, භීක්ඛු ඵචං සමාහිතෙ විතෙන පරිසුද්ධෙ පරියොදානෙ අනඛගණේ විගතූපකකිලෙසෙ මුදුභුතෙ කමමනියෙ සීතෙ ආනෙඤ්ජප්පතෙන ආසවානං බයඤ්ඤාය විතතං අභීතීහරති අභීතීන්තා-මෙති. 'සො ඉදං දුක්ඛනති' යථාභුතං පජානාති. 'අයං දුක්ඛසමුදයො'ති යථාභුතං පජානාති. 'අයං දුක්ඛනිරොධො'ති යථාභුතං පජානාති. 'අයං දුක්ඛනිරොධගාමිනීපටිපදා'ති යථාභුතං පජානාති. 'ඉමෙ ආසවා'ති යථාභුතං පජානාති. 'අයං ආසවසමුදයො'ති යථාභුතං පජානාති. 'අයං ආසව-නිරොධො'ති යථාභුතං පජානාති. අයං ආසවනිරොධගාමිනීපටිපදා'ති යථාභුතං පජානාති.

එහෙත් මේ හවත් සත්තියෝ වූ කලි කාසුසිරියෝ විසිසුසිරියෝ මත්සුසිරියෝ යුතු වන, අරීනට දෙස් නොනැඟවන, සම්දිවුන, සම්දිවු විසින් ගත් සිල් ඇ ඇතියන. මොහු කා බුන් මරණින් මතු මනා ගති ඇති සහ ලොච්චන්තහැසි මෙසේ මැරෙනු ලං වූ ද, පිළිසද ගත් කෙණෙහි වූ ද, පහන් වූ ද, උසස් වූ ද, මනා පැහැ සටහන් ඇති වූ ද, නොමනා පැහැ සටහන් ඇති වූ ද, සුගති පැමිණි ද, දුගති පැමිණි ද, කම් වූ පරිදි ඒ ඒ හවයට ගිය සතුන් දකී. මෙසේ පිරිසිදු වූ මිනිස් විසා ඉක්මැ පැවැති දිවැසින් උස් පහන් මනා පැහැති නොමනා පැහැති සුභි දුභි සතුන් දකී. කම් වූ පරිදි ඒ ඒ හවය කරා එලැඹී සිටි සතුන් දකී.

බමුණ, මේ වූ කලි පලමු දැක්වුණු යඥයනට වඩා මද කටයුතු ඇති, වඩා මද තැනින් සිදු කට හැකි, එහෙත් වඩා මහත් පල ද ඇති වඩා අනුකස් ද ඇති යඥයෙක.

91. හේ මෙසේ සිත එකඟ වැ පිරිසිදු වැ දිවුන් වැ නිකෙලෙස් වැ උපකෙලය පහ වැ මොළොක් වැ කමිණ්ණම වැ නිසලබව් පත් වැ තහවුරු වැ සිටි කල්හි, ආසුචයන්ගේ වැනැස්ම පිණිස සිත මොනොවට යොමු කෙරෙයි, මොනොවට නතු කෙරෙයි. එසේ වූ තෙ තෙමේ ‘මේ දුකැ’යි ඇති සැටියෙන් දැනී. ‘මේ දුක් උපදනා කරුණු යැ’ යි ඇති සැටියෙන් දැනී. ‘මේ (දුක් වැනැස්මට අරමුණු වන) නිවනැ’ යි ඇති සැටියෙන් දැනී. ‘මේ දුක් වැනැස්මට පමුණුවන පිළිවෙතැ’ යි ඇති සැටියෙන් දැනී. මොහු ආසුචන යි ඇති සැටියෙන් දැනී, මේ ආසුච ඉපැන්මට කරුණු යැ යි ඇති සැටියෙන් දැනී. මේ ආසුචනිරොධයට අරමුණු වන නිවනැ යි ඇති සැටියෙන් දැනී. මේ ආසුචනිරොධයට පමුණුවන පිළිවෙතැ යි ඇති සැටියෙන් දැනී. මෙසේ දන්නා මෙසේ දක්නා ඔහු ගේ සිත කාමාසුචය කෙරෙන් ද මිදේ, භවාසුචය කෙරෙන් ද මිදේ, අවිදුසුචය කෙරෙන් ද මිදේ. එසේ මිදුණු කල්හි ‘මා සිත ආසුච කෙරෙන් මිදිණැ’යි පස්විකුම නුවණ වේ. බව උපත නැවැතිණ. මහ බඹසර වැසැ නිමැවිණ. සිටු සස්සි සිටු මගින් කල යුතු සොළොස් වැදුරුම් කිස කොටැ නිමැවිණ. මේ කෙලෙස් නසනු පිණිස තවත් කල යුතු දෑයෙක් නැතැ’යි හේ දැනී.

92. බමුණ, යම්සේ කඳු මුදුනෙක වූ, පහන්, වෙසෙසින් පහන්, නොබොර විලෙක් වන්නේ නම්, එහි ඉටුරු ඇස් ඇති මිනිසෙක් සිටියේ, එය තුළැ භාසිරෙන ද සිටුනා ද සිප්පිබෙල්ලනුන් සක්බෙල්ලනුන් කැට කැබැලිතින් මස්කැලන් දක්නේ ද, (එසේ දක්නා) ඔහුට මේ විල පහන් ය, වෙසෙසින් පහන් ය, නොබොර ය. මෙහි “මේ සිප්පිනුන් සක්බෙල්ලෝන් කැටකැබැලිතින් මස් කැලන් භාසිරෙන්තෝන් සිටින්තෝන් වෙති”යි මෙසේ සිතෙක් වන්නේ ද,

බමුණ, එසේ ම මහණ තෙමේ මෙසේ සිත එකඟ වැ පිරිසිදු වැ දිවුන් වැ නිකෙලෙස් වැ උපකෙලය පහ වැ මොළොක් වැ කමිණ්ණම වැ නිසලබව් පත් වැ තහවුරු වැ සිටි කල්හි ආසුචක්ඛයඤාය පිණිස සිත මොනොවට යොමු කෙරෙයි, මොනොවට නැඹුරු කෙරෙයි. හේ ‘මේ දුකැ’යි ඇති සැටියෙන් දැනී. ‘මේ දුකට කරුණැ’ යි ඇති සැටියෙන් දැනී. ‘මේ දුක් වැනැස්මැ’යි ඇති සැටියෙන් දැනී. ‘මේ දුක්වැනැස්මට පමුණුවන පිළිවෙතැ’ යි ඇති සැටියෙන් දැනී. ‘මේ ආසුචන’ යි ඇති සැටියෙන් දැනී. ‘මේ ආසුචසමුදය යැ’යි ඇති සැටියෙන් දැනී. ‘මේ ආසුචනිරොධය යැ’ යි ඇති සැටියෙන් දැනී. ‘මේ ආසුචනිරොධගාමිනි පිළිවෙතැ’යි ඇති සැටියෙන් දැනී.

තසස් එවං ජානතො එවං පසස්තො කාමාසවා' පි විතනං විමුච්චති. හවාසවා' පි විතනං විමුච්චති. අවිජ්ජාසවා' පි විතනං විමුච්චති. විමුච්චනසමිං විමුච්චනමිති ඤාණං හොති. ඛිණ්ණ ජාති, චුඤ්චිතං බුහමචරියං, කතං කරණීයං, නාපරං ඉක්ඛන්තායාති පජානාති.

අයමපි ඛො බ්‍රාහ්මණ, යඤ්ඤා පුරිමෙති යඤ්ඤාති අසංඛනරො ච අසංසමාරම්භනරො ච මහානිසංසනරො ච. ඉමාය ච බ්‍රාහ්මණ යඤ්ඤාසමපදාය අඤ්ඤා යඤ්ඤාසමපදා උතතරිතරා වා පණිතතරා වා නත්ථි"ති.

93. එවං චුතෙන කුටදනෙනා බ්‍රාහ්මණො හගවනනං එතදවොච: අභිකකනනං හො ගොතම, අභිකකනනං හො ගොතම. සෙය්‍යථාපි හො ගොතම තිකකුජ්ජිතං වා උකකුජ්ජිය්‍ය පටිච්ඡනනං වා විචරෙය්‍ය මූලහස්ස වා මඤ්ඤං ආවිකෙඛය්‍ය අකිකාරෙ වා තෙලපජ්ජාතං ධාරෙය්‍ය: වකඛු-මනෙනා රුපාති දකකිනත්ථි. එවමෙව හොතා ගොතමෙන අතෙකපරියායෙන ධමෙමා පකාසිතො එසාහං හවනනං ගොතමං සරණං ගච්ඡාමි ධම්මඤ්ච භිකඛුසඛිසං ව. උපාසකං මං හවං ගොතමො ධාරෙතු අජ්ජනග්ගෙ පාණ්ණපෙන සරණං ගතං. එසාහං හො ගොතම සතත ව උසහසනාති සතත ව වච්ඡතරසතාති, සතත ව වච්ඡතරීසතාති, සතත ව අජසතාති සතත ව උරඛසතාති මුඤ්චාමි, ජීවිතං දෙමි. හරිතාති වෙව තිණාති බාදනතු සීතාති ව පානීයාති පිචනතු සීතො ච නෙසං වාතො උපවායතුති.

94. අථ ඛො හගවා කුටදනනස්ස බ්‍රාහ්මණස්ස ආනුපුබ්බිකථං කථෙසි සෙය්‍යපීදං ? දුකකථං සීලකථං සගගකථං කාමානං ආදීනවං ඔකාරං සංකිලෙසං තෙකකමෙම ව ආනිසංසං පකාසෙසි. යද්‍ය හගවා අඤ්ඤාසි කුටදනනං බ්‍රාහ්මණං කලලචිතනං මුදුචිතනං විනීවරණචිතනං උදග්ග-චිතනං පසනචිතනං. අථ යා බුද්ධානං සාමුකකංසිකා ධම්මදෙසනා, නං පකාසෙසි: උකකං සමුදයං නිරොධං මග්ගං.

සෙය්‍යථාපි නාම සුඤ්චං වත්ථං අපගනකාලකං සමමදෙව රජනං පටිග්ග-ණෙනය්‍ය, එවමෙවං කුටදනනස්ස බ්‍රාහ්මණස්ස තසමිං යෙව ආසනෙ විරජං චිතමලං ධම්මචකඛුං උදපාදී: යං කිඤ්චි සමුදයධම්මං සබ්බනනං නිරොධධම්මනති

95. අථ ඛො කුටදනෙනා බ්‍රාහ්මණො දිට්ඨධම්මො, පනතධම්මො, විදිතධම්මො, පරියොගාලකධම්මො තිණ්ණවිචිකිචෙජ්ඣ, විගතකථංකථො වෙසාරජ්ජප්පනෙනා අපරපපච්චයො සඤ්චසාසනෙ හගවනනං එතදවොච: අභිවාසෙතු මෙ හවං ගොතමො සවාචනාය හතනං සද්ධිං භිකඛුසඛිසතාති. අභිවාසෙසි හගවා තුණ්හිභාවෙන.

මෙසේ දන්නා මෙසේ දන්නා ඔහු සිහි කාමාසුවයෙන් ද මිදෙයි. හවාසුවයෙන් ද මිදෙයි. අවිදුසුවයෙන් ද මිදෙයි. මිදුණු කල්හි 'මිදුණේ ය'යි දැනීම වේ. "හවොත්පත්තිය කෂීණ විය. මගබබසර වැස නිමැවිණ. සිවුමහින් කල සුදු සොළොස් කිස කොටැ නිමැවිණ. මෙ බව පිණිස කල සුදු 'තව කිසින් නැතැ' යි හේ දනී.

"බමුණ, මේ පලමු දැක්වුණු (සියලු) යඤයනට වඩා මද කටයුතු ඇති, වඩා මද තැනින් සිදු කටහැකි, (එහෙත්) වඩා මහත් පල ද ඇති, වඩා මහත් අනුසස් ද ඇති යඤය ය. බමුණ, මේ යාග සම්පනට වඩා මනොඤචු උතුම් වූ අන් යාගසම්පතෙක් නැත."

93. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මෙසේ වදාළ කල්හි කුළුදන් බමුණු තෙමේ, "වහන්ස, දෙසුම මනා ම ය. වහන්ස, දෙසුම මනා ම ය. වහන්ස, යම්සේ යැටිකුරු කොට තැබුණු බඳුනක් උඩුකුරු කරන්නේ හෝ වේ ද, වැසුණු යමක් වැසුම් හැර දක්වන්නේ හෝ වේ ද, මං මූලාවූවකුට මහ කියන්නේ හෝ වේ ද, 'ඇස් ඇතියන් රුප දකිනැ'යි අඳුරෙහි තෙල් පහනක් දල්වන්නේ හෝ වේ ද, වහන්ස, එසේ ම භාග්‍යවතුන් වහන්සේ 'පිහිත් මට නොයෙක් අසුරින් දහම පැවැසිණ, වහන්ස, ඒ මම භාග්‍යවත් ගෞතමයන් වහන්සේ ද දහම ද බික් සහන ද සරණ යෙමි. වහන්ස, අද පටන් දිවිහිමි කොට සරණ ගිය උපාසකයකු කොට හවද් ගෞතමයන් වහන්සේ මා දැන වදාරණ සේක් වා. හවද් ගෞතමයන් වහන්ස, ඒ මම සන්සියක් ගොනුන් ද සන්සියක් නාඹු වස්සන් ද සන්සියක් නාඹු වැස්සියන් ද සන් සියක් එළවන් ද සන්සියක් තරුණ බැටෙළවන් ද මුදු ලමි. ඔවුනට දිවි දෙමි. නිල්තණ බුදිත්ව සි ද, සිහිල් පැන් බොත්ව සි ද, ඔවුනට සිහිල් පවන ද හමන්ව'යි කියායි.

94. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කුළුදන් බමුණුහට දනකථා, ශීලකථා, සවභීකථා, කාමාදීනව, කාමයන්ගේ ලාමකාව, කාමයන්ගේ කෙලෙසීම, තෙකබමමයෙහි අනුසස් පැවසූ සේක. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ යම් විටෙක කුළුදන් බමුණුහු (ඒ දහම් ඇසීමෙන්) නිරෝග සිතැති වූවහු, මොළොක් සිතැති වූවහු, නිවරණයන්ගෙන් පහවූ සිතැත්තහු, ඔදවැසිගිය පහත් සිතැත්තහු දන් සේක් ද, එකල්හි දුඃඛ සමුදය නිරෝධ මාගී යන බුදුවරුන්ගේ යම් සාමුත්තකීකී බමුදෙයනාවක් වේ නම් එය පැවසූ සේක.

යම් සේ පිරිසිදු වූ පහ වූ කළු බව ඇති වනෙක් මොනොවට ම රදන් පිලිගන්නේ ද, එසේ ම කුළුදන් බමුණුහට එ අස්නෙහි ම, 'යමෙක් උපදනා සුලු නම් ඒ සියල්ල නැසෙන සුලු වේ යැ යි කෙලෙස් රජස් රහිත, කෙලෙස් මල රහිත දහම් ඇස පහළ විය.

95. ඉක්බිති (මෙසේ) දුටු අරීසස් දහම් ඇති, පැමිණි අරීසස් දහම් ඇති, ප්‍රකට වූ අරීසස් දහම් ඇති, බැසා ගත් අරීසස් දහම් ඇති, නිණු විසිකිස් ඇති, පහ වූ සැක ඇති, බුදුසස්තැ විසාරද බවට පැමිණි, පරප්‍රත්‍යය රහිත වූ කුළුදන් බමුණු තෙමේ 'පින්වත් ගෞතම තෙමේ සෙට දිනට මගේ බහ බික් සහන හා ඉවසා වා'යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේට කී ය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ තුෂ්ණිමිභාවයෙන් එය ඉවැසූ සේක.

97. අඵ බො කුටදනොනා බ්‍රාහ්මණො භගවතො අඛිවාසනං විදිතො උට්ඨායාසනා භගවනං අභිවාදෙතා පදකඛිණං කතා පකකාමි. අඵ බො කුටදනොනා බ්‍රාහ්මණො තස්සා රතතියා අවචයෙන සකෙ යඤ්ඤවාටො පණීතං බාදනීයං නොජනීයං පටියාද්‍යපෙතා භගවතො කාලං ආරොවාපෙසි: කාලො හො ගොතම, නිට්ඨිතං භනනන්ති.

98. අඵ බො භගවා පුබ්බකතසමයං නිවාසෙතා පනනවිචරං ආද්‍ය සද්ධිං භික්ඛුසඛෙසන යෙන කුටදනනස්ස බ්‍රාහ්මණස්ස යඤ්ඤවාටො තෙනුපසඛකමි. උපසඛකමිතා පඤ්ඤතෙන ආසතෙ නිසීදී. අඵ බො කුටදනොනා බ්‍රාහ්මණො බුද්ධිපමුඛං භික්ඛුසඛසං පණීතෙන බාදනීයෙන නොජනීයෙන සතන්වා සනතපෙපසි සමපවාරෙසි. අඵ බො කුටදනොනා බ්‍රාහ්මණො භගවනං භුතතාටිං ඕනීතපනතපාණිං අඤ්ඤතරං නිචං ආසනං ගතෙතා එකමනං නිසීදී. එකමනං නිසීනං බො කුටදනනං බ්‍රාහ්මණං භගවා ධම්මියා කථාය සන්දස්සන්වා සමාදපෙතා සමුතොතෙජතා සමපතංසෙතා උට්ඨායාසනා පකකාමිති.

කුටදනනසුත්තං නිට්ඨිතං පඤ්ඤමං.

97. ඉක්බිති කුඵදන් බමුණු භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ඉවැසු නියා දැනු හුනස්තෙන් නැගී ඔබ වැදෑ පැදුකුණු කොට නික්මුණේ ය. ඉන් පසු කුඵදන් බමුණු ඒ රැය ඇවැමෙන් සිය යාගශාලායෙහි ප්‍රණීත බාද්‍ය භෝජ්‍ය පිලියෙල කරවා, ‘පින්වත් ගෞතමසිනි, දැන් කල් ය. බත නිමයේ යැ’යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේට කල් දැන්වී ය.

98. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ පෙරවරුයෙහි හැදෑ පෙරෙවැ පා සිවුරු ගෙනෑ බික් සහන කැටුව කුඵදන් බමුණුගේ යාගාවාටය කරා එළැඹී සේක. එළැඹූ පැනැටු අස්නෑ වැඩුනු සේක. එ කල්හි කුඵදන් බමුණු බුදුපාමොක් බික්සහන ප්‍රණීත බාද්‍ය භෝජ්‍යයෙන් සියතින් සැතැප්වී ය. පැවැරැවී ය. ඉන් පසු කුඵදන් බමුණු තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වලඳ පාත්‍රයෙන් ඉවතට ගත් අත්ඇඟ්හවුන් දැනෑ, මිටි අස්නක් ගෙන එක් පසෙක හිදෑගත්තේ ය. එසේ හුන් කුඵදන් බමුණුට භාග්‍යවතුන් වහන්සේ දූහැමි කතායෙන් කරුණු දක්වා ගුණදහමි ගන්වා ගුණදහමි වැඩිමෙහි උනන්දු කොට ගුණ වද්‍යා සිහ සතුටු කොට හුනස්තෙන් නැගී නික්මී සේක.

සස්වනු කුඵදන් සුතුර ගිමිසේ ය.

6. මහාලිඝ්‍යතන.

1. එවං මෙ සුතා: එකං සමයං භගවා වෛසාලියං විහරති මහාචන්දනෙ කුටාගාරසාලායං.

තෙන ඛො පන සමයෙන සමඛිභුලා කොසලකා ච බ්‍රාහ්මණද්දතා මාගධිකා ච බ්‍රාහ්මණද්දතා වෛසාලියං පටිච්ඡන්ති කෙනවිදෙව කරණියෙන. අසේසාසුං ඛො තෙ කොසලකා ච බ්‍රාහ්මණද්දතා මාගධිකා ච බ්‍රාහ්මණද්දතා, “සමණො ඛලු හො ගොතමො සක්‍යජුනෙනා සක්‍යකුලා පබ්බජිතො වෛසාලියං විහරති කුටාගාරසාලායං. තං ඛො පන භවන්තං ගොතමං එවං කල්‍යාණො කිත්තිසද්දො අබ්බුග්ගතො: ‘ඉති’පි සො භගවා අරහං සමමාසමුද්ධො විජ්ජාවරණසමපනෙනා සුගතො ලොකවිදු අනුත්තරො පුරිසදම්මසාරථී සත්ථා දෙවමනුස්සානං බුද්ධො භගවා’ති. සො ඉමං ලොකං සදෙවකං සමාරකං සබ්බමකං සස්සමණබ්‍රාහ්මණීං පථං සදෙවමනුස්සං සයං අභිඤ්ඤා සච්ඡිකන්තො පච්චෙදෙති. සො ධම්මං දෙසෙති ආදිකල්‍යාණං මජ්ඣිකල්‍යාණං පරියොසානකල්‍යාණං සාත්ථං සබ්බසද්දන්තං තෙවලපරිපුණ්ණං පරිසුද්ධං බ්‍රහ්මචරියං පකාසෙති. සාධු ඛො පන තථාරූපානං අරහතං දස්සතං තොති”ති.

2. අථ ඛො තෙ කොසලකා ච බ්‍රාහ්මණද්දතා මාගධිකා ච බ්‍රාහ්මණද්දතා යෙන මහාවනං කුටාගාරසාලා තෙනුපසඛිකමිංසු. තෙන ඛො පන සමයෙන ආයසමා නාගිතො භගවතො උපට්ඨානො තොති. අථ ඛො තෙ කොසලකා ච බ්‍රාහ්මණද්දතා මාගධිකා ච බ්‍රාහ්මණද්දතා යෙනායසමා නාගිතො තෙනුපසඛිකමිංසු. උපසඛිකමිත්වා ආයසමන්තං නාගිතං එතදවොචු: “කහං හු ඛො හො නාගිත, එතරති සො භවං ගොතමො විහරති? දස්සන්තමා හි මයං තං භවන්තං ගොතමන්ති.”

“අකාලො ඛො ආට්ඨසො භගවන්තං දස්සන්තාය. පටිසලලීතො භගවා”ති.

අථ ඛො තෙ කොසලකා ච බ්‍රාහ්මණද්දතා මාගධිකා ච බ්‍රාහ්මණද්දතා තතේච එකමන්තං නිසීදිංසු: “දිසවා’ච මයං තං භවන්තං ගොතමං ගමිස්සාමා”ති.

3. ඔධ්ධදෙධා’පි ලිච්ඡි මහතියා ලිච්ඡිපරිසාය සද්ධං යෙන මහාවනං කුටාගාරසාලා යෙනායසමා නාගිතො තෙනුපසඛිකමි. උපසඛිකමිත්වා ආයසමන්තං නාගිතං අභිවාදෙත්වා එකමන්තං අට්ඨාසි. එකමන්තං සිතො ඛො ඔට්ඨදෙධා’පි ලිච්ඡි ආයසමන්තං නාගිතං එතදවොච: “කහං හු ඛො භන්ත නාගිත, එතරති සො භගවා විහරති අරහං සමමාසමුද්ධො? දස්සන්තමා හි මයං තං භගවන්තං අරහන්තං සමමාසමුද්ධන්ති.”

6. මහාලී සූත්‍රය

1. මා විසින් මෙසේ අසන ලදී: එක් සමයෙකිනි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසල්පුර අසල මහවෙහෙණි කුලාරහල් මහ වෙහෙරෙහි වැඩ වසන සේක.

එ සමයෙහි වූ කලි කෙසෙල් රට වැසි බොහෝ බමුණු දුතයෝ ද මගද රට වැසි බොහෝ බමුණු දුතයෝ ද කිසි යම් ඇවැසි කටයුත්තෙකින් විසල් පුර (අවුත්) වෙසෙති. කොසෙල් රටින් පැමිණි ද මගදරටින් පැමිණි ද එ බමුණු දුතයෝ රටේ පැතිරු පැවැති මේ කතාව ඇසූහ: (මේ බඳු කතාවෙක් ඔවුන් කතා වැටිණ.) “සැහැකුලෙන් නික් මැ පැවිදි වූ සැහැපුත් මහණ ගොයුම් තෙමේ වනාහි (මේ සමයෙහි) විසල්-පුර මහවෙහෙණි කුලාරහල් වෙහෙර වෙසෙයි. ‘ඒ හතවත් තෙමේ මේ මේ කරුණිනුත් රහත් ය, සම්මාසම්බුදු ය, විදුමවරණ සම්පන්න ය, සුගත ය, ලොකවිත් ය, නිරුත්තර පුරුෂදර්ශකාරභී ය, දෙවිමිනිස්තට ශාසනා ය, බුද්ධි ය, හඟවන් යැ’ යි ඒ පින්වත් ගොයුම්හු පිළිබඳ කලණ කින් හඬ උස් වූ නැංගේ ය. ඒ පින්වත් ගොයුම් තෙමේ දෙවියන් සහිත මරුන් සහිත බමුන් සහිත මේ ලොව, මහණ බමුණන් සහිත දෙවි මිනිසුන් සහිත සත් වග තෙමේ ම වෙසෙසින් දැන පසක් කොට (ලොවට) දන්වයි. හේ මුල කලණ වූ මැද කලණ වූ අග කලණ වූ අරුත් සහිත අකුරු සපුට සහිත හැම ලෙසින් පිරිපුත් දහම් දෙසයි. පිරිසිදු බඹසර පවසයි. එ බඳු වූ රහතුන් දැක්ම වූ කලි හිත වැඩ එළවනුයේ වෙයි” යනු යි.

2. ඉක්බිති, කොසෙල් රටින් ද මගද රටින් ද පැමිණි ඒ බමුණු-දුතයෝ මහවෙහෙණි කුලාරහල් වෙහෙරට එළැඹියහ. එ සමයෙහි නාගිත තෙරණුවෝ භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ උවටු වෙති. ඉක්බිති ඒ දෙරටින් ම ආ බමුණු දුතයෝ නාගිත තෙරුන් කරු ගියහ. ගොස්, ‘පින්වත් නාගිත-යිනි, දැන් ඒ පින්වත් ගොයුමාණෝ කොහි වෙසෙත් ද? ඇපි වනාහි ඒ හවත් ගොයුමාණන් දැක්නා රිසියම්හ’ යි කීහ.

“ඇවැත්නි, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ දක්නට (දැන්) කල් නො වේ ම ය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ (දැන්) පිළිසලනෙහි යෙදුණු සේක් වෙයි” යි (නාගිත තෙරණුවෝ වදාළහ.)

එ විට, ඒ බමුණු දුතයෝ ‘අපි ඒ පින්වත් ගොයුමාණන් දැකූ ම යන්නම්හ’ යි එහි ම එක් පසෙකැ හිද ගත්හ.

3. ඔට්ඨආ ලිච්චි තෙමේ ද මහත් ලිච්චි පිරිසක් හා මහවනයට කුලාරහලට, එහි නාගිත තෙරුන් වෙත එළැඹියේ ය. එළඹූ නාගිත තෙරුන් වැද පසෙකැ සිටියේ ය. පසෙකැ සිටි ඔට්ඨආ ලිච්චි තෙමේ ද නාගිත තෙරුන්ට “වහන්ස, දැන් ඒ භාග්‍යවත් අරහත් සමාසම්බුද්ධියන් වහන්සේ කොහි වසන සේක් ද? අපි ඒ බගවත් රහත් සම්මාසම්බුදුන් දැක්නා රිසියමෝ” යි මෙ බස් කී ය.

“අකාලො බො මහාලී භගවන්තං දස්සනාය. පටිසලලීනො භගවා”ති. ඔට්ඨදො’පි ලීච්ඡි තතේච ඵකමන්තං නිසීදී. “දීඝවා ච අභං තං භගවන්තං ගමිස්සාමි අරභන්තා සමමාසමබුද්ධානති.”

4. අථ බො සීහො සමණ්ණදෙදුසො යෙනායසමා නාගිතො තෙනුපසඛකමි. උපසඛකමිත්වා ආයසමන්තං නාගිතං අභිවාදෙත්වා ඵකමන්තං අට්ඨාසී. ‘ඵකමන්තං සීහො බො සීහො සමණ්ණදෙදුසො ආයසමන්තං නාගිතං ඵතදවොච: ඵතෙ භනෙන කස්සප, සමබුද්ධා කොසලකා ච බ්‍රාහ්මණදුතා මාගධිකා ච බ්‍රාහ්මණදුතා ඉබ්බපසඛකන්තා භගවන්තං දස්සනාය. ඔට්ඨදො’පි ලීච්ඡි මහනියා ලීච්ඡිපරිසාය සද්ධිං ඉබ්බපසඛකන්තො භගවන්තං දස්සනාය. සාධු භනෙන කස්සප ලභතං ඵසා ජන්තා භගවන්තං දස්සනායා’ති.

‘තෙන හී සීහ, ත්වඤ්ඤාව භගවතො ආරොචෙහීති’. ‘ඵචං භනෙන’ති බො සීහො සමණ්ණදෙදුසො ආයසමතො නාගිතස්ස පටිසසුත්වා යෙන භගවා තෙනුපසඛකමිත්වා භගවන්තං අභිවාදෙත්වා ඵකමන්තං අට්ඨාසී. ඵකමන්තං සීහො බො සීහො සමණ්ණදෙදුසො භගවන්තං ඵතදවොච: “ඵතෙ භනෙන සමබුද්ධා කොසලකා ච බ්‍රාහ්මණදුතා මාගධිකා ච බ්‍රාහ්මණදුතා ඉබ්බපසඛකන්තා භගවන්තං දස්සනාය, ඔට්ඨදො’පි ලීච්ඡි මහනියා ලීච්ඡිපරිසාය සද්ධිං ඉබ්බපසඛකන්තො භගවන්තං දස්සනාය. සාධු භනෙන ලභතං ඵසා ජන්තා භගවන්තං දස්සනායා”ති.

“තෙන හී සීහ විහාරපච්ඡායායං ආසනං පඤ්ඤපෙහී”ති.

“ඵචං භනෙන’ති බො සීහො සමණ්ණදෙදුසො භගවතො පටිසසුත්වා විහාරපච්ඡායායං ආසනං පඤ්ඤපෙහී. අථ බො භගවා විහාර නිකමම විහාරපච්ඡායායං පඤ්ඤතෙන ආසනෙ නිසීදී.

5. අථ බො තෙ කොසලකා ච බ්‍රාහ්මණදුතා මාගධිකා ච බ්‍රාහ්මණදුතා යෙන භගවා තෙනුපසඛකමිංසු. උපසඛකමිත්වා භගවතා සද්ධිං සමෙමාදිංසු. සමෙමාදනියං කථං සාරාණියං විනිසාරෙත්වා ඵකමන්තං නිසීදිංසු. ඔට්ඨදො’පි ලීච්ඡි මහනියා ලීච්ඡිපරිසාය සද්ධිං යෙන භගවා තෙනුපසඛකමි. උපසඛකමිත්වා භගවන්තං අභිවාදෙත්වා ඵකමන්තං නිසීදී. ඵකමන්තං නිසීන්තො බො ඔට්ඨදො ලීච්ඡි භගවන්තං ඵතදවොච:

‘පුරිමාති භනෙන දිවසානි පුරිමතරානි සුනිකමතො ලීච්ඡිපුත්තො යෙනාහං තෙනුපසඛකමි. උපසඛකමිත්වා මං ඵතදවොච: ‘යදගෙහ අභං මහාලී, භගවන්තං උපනීස්සාය විහරාමි තචිරං තීණී වස්සානි, දිඛානි හී බො රූපානි පස්සාමි පියරූපානි කාමුපසංභිතානි රජනීයානි. නො ච බො දිඛානි සද්දානි සුණාමි පියරූපානි කාමුපසංභිතානි රජනීයානී’ති. සන්තා-නෙව හු බො භනෙන සුනකමතො ලීච්ඡිපුත්තො දිඛානි සද්දානි නාස්සෙසි පියරූපානි කාමුපසංභිතානි රජනීයානි උදුභ අසන්තානී’? ති.

“මහාලිය, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ දක්නට දැන් නොකල් ය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ දැන් පිළිසලනෙහි යෙදී හිඳිනා සේකැ”යි තෙරණුවෝ වදාළහ. ඔට්ඨඬු ලිව්වේ නෙමෙක් “ඒ භාග්‍යවත් අතීන් සමාසකම්බුද්ධියන් වහන්සේ දැකූ ම යන්නෙමි”යි එහි ම එක් පසෙකැ හිඳූ ගත්තේ ය.

4. එකල්හි වනාහි සිංහ නම් ගෙරණ නාගිත තෙරුන් කරු ගියේ ය. ගොස් තෙරුන් වැද, පසෙකැ සිටියේ ය. පසෙකැ සිටි ගෙරණ නෙම කාශ්‍යපයන් වහන්ස, මේ කොසොල් රටින් ද මගද රටින් ද පැමිණූ සිටින බමුණු දුතයෝ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ දක්නට මෙහි එළැඹියාහ. ඔට්ඨඬු ලිව්වේ ද මහත් ලිව්වේ පිරිසක් හා කැටුව භාග්‍යවතුන් වහන්සේ දකිනු පිණිස මෙහි එළැඹියේ වෙයි. කාශ්‍යපයන් වහන්ස, මේ ජනමුළුව භාග්‍යවතුන් වහන්සේ දක්නට ලබතොත් මැනවැ”යි සැල කෙළේ ය.

“සිංහය, එසේ වී නම්, තෙපි ම භාග්‍යවතුන් වහන්සේට සැල කරව”යි (තෙරණුවෝ වදාළහ.) “එසේ ය, වහන්සැ” යි ම සිංහ ගෙරණ නෙම නාගිත තෙරුන්ට පිළිවදන් දී භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කරු ගියේ ය, ගොස්, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වැදූ පසෙක සිටියේ ය. එසේ සිටූ “වහන්ස. කොසොල් මගද යන දෙ රටින් පැමිණි මේ බොහෝ වූ බමුණු දුතයෝ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ දක්නා පිණිස මෙහි එළැඹියෝ වෙති. ඔට්ඨඬු ලිව්වේ ද මහත් ලිව්වේ පිරිසක් කැටුව භාග්‍යවතුන් වහන්සේ දක්නා පිණිස මෙහි එළැඹියේ වෙයි. වහන්ස, මේ ජනමුළුව භාග්‍යවතුන් වහන්සේ දක්නට ලබතොත් මැනවැ”යි කී ය.

“සිංහය, එසේ නම් විහාරප්‍රාක්ෂායායෙහි (වෙහෙර ඉදිරි පසැ සෙවණෙහි) අස්නක් පණවව”යි (භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වදාළ සේක).

“එසේ ය වහන්සැ”යි ම සිංහ ගෙරණ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට පිළිවදන් දී වෙහෙර ඉදිරියේ සෙවණෙහි අස්නක් පැණවී ය. එ පිටූ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙහෙරින් නික්මූ වෙහෙර ඉදිරි පසැ සෙවණෙහි පැණවූණු අස්නූ වැඩැහුන් සේක.

5. ඉක්බිති ඒ කොසොල් මගද දෙ රටින් ආ බමුණු දුතයෝ භාග්‍යවතුන් වෙත එළැඹියාහ, එළැඹූ ඔබ හා සතුටු වූහ. සතුටු වියා යුතු සිති කටයුතු (සිතූ රැදැවියා යුතු) කතා කීමවා පසෙකැ හිඳ ගත්හ. ඔට්ඨඬු ලිව්වේ ද මහත් ලිව්වේ පිරිස හා භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළැඹියේ ය. එළැඹූ ඔබ වැදූ පසෙක හිඳූ ගත්තේ ය. එසේ පසෙකැ හිඳූ ගත් ම ඔට්ඨඬු ලිව්වේ නෙම භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙසේ කී ය:

“වහන්ස, ඊයේ දවසැ ද එසිනුත් පෙර දිනවල ද ලිව්වේ පුත්‍ර සුතකකතන නෙමේ මා වෙත ආයේ ය. අවුත් මට ‘මහාලිය, යම් දිනෙක පටන් තුන් හවුරුදු පමණ වූ නොබෝ කලක් මම භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ආසුරු කොටූ විසිමි ද, ඒ කාලය තුළැ කම්මරස යුත් මිහිරි වූ, සිත් අලවන දෙව් රූ වූ කලී දිටිමි. වැලි කම්මරස ඇති, මිහිරි වූ, සිත් අලවන දෙව් හඬ නො ම ඇසිමි. සී කී ය. වහන්ස, ලිව්විපුත්‍ර සුතකකතනයා ඇත්තා වූ ම මිහිරි කම්මරස ඇති සිත් අලවන දෙව් හඬ නො ඇසී ද? නැත හොත් නැත්තාවූ ම එසේ වූ දෙව්හඬ නො ඇසී ද?’ (යනු සී).

“මහාලිය, නැත්තා වූ දෙව් හඬ නො ව ඇත්තා වූ ම මිහිරි වූ, කමරස යුත් සිත් අදනා දෙව්හඬ ලිච්ඡවිපුත්‍ර සුනකඛන්ත නෙම නො ඇසී යැ”යි (භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වදාළ සේක.)

6. “වහන්ස, යම් හෙයෙකින් ලිච්ඡවිපුත්‍ර සුනකඛන්තයා නැත්තා වූ හඬක් නො ව ඇත්තා වූ ම, මිහිරි වූ, කමරස යුත්, සිත් අදනා දෙව්-හඬ නො ඇසී නම්, එයට හෙතු කවර යැ? ප්‍රත්‍යයය කවරයැ?” (යි මහාලි පුළුවන).

“මහාලිය, මෙහි මහණකු විසින් මිහිරි වූ, කමරසයෙන් යුත්, සිත් අලවන දෙව් රූ දක්නා පිණිස පෙර දිගට සමාධිය එක්කොටසක් වඩන ලද්දේ වෙයි ද, මිහිරි වූ කමරසයෙන් යුත්, සිත් අලවන දෙව්හඬ අසනු පිණිස සමාධිය වඩන ලද්දේ නො වෙයි ද, හේ එසේ මිහිරි වූ...දෙව්හඬ අසනු පිණිස නො වැ දෙව් රූ දක්නා පිණිස පෙර දිගට සමාධිය එක් කොටසක් වඩනා ලද කල්හි පෙර දිග වූ මිහිරි...දෙව් රූ දකී. එහෙත් මිහිරි...දෙව්හඬ නො අසයි. ඒ කවර හෙයින් යත්: මහාලිය, මහණ විසින් මිහිරි වූ...දෙව් හඬ අසනු පිණිස නො වැ මිහිරි වූ... දෙව් රූ පිළිබඳ එක් කොටසක් ම පිණිස පෙර දිගට සමාධිය වඩන ලද කල්හි මෙය මෙසේ වෙයි. එහෙයින්.

7. නවද මහාලිය, මහණකු විසින් මිහිරි වූ කමරසයෙන් යුත්, සිත් අලවන දෙව්හඬ අසනු පිණිස නොවැ, මිහිරි වූ...දෙව් රූ දක්නා පිණිස දකුණු දෙසට,...පැයිම් දෙසට, ..උතුරු දෙසට,...උඩ දෙසට,...යට දෙසට,... සරසට සමාධිය එක් කොටසක් වඩන ලද්දේ වෙයි ද, හේ මිහිරි වූ... දෙව්හඬ අසනු පිණිස නොවැ, මිහිරි වූ...දෙව් රූ දක්නා පිණිස දකුණු දෙසට...උඩ දෙසට යට දෙසට...සරසට සමාධිය එක් කොටසක් වඩන ලද කල්හි, මිහිරි වූ ...දෙව් රූ දකී, එහෙත් මිහිරි වූ...දෙව්හඬ නො අසයි. ඒ කවර හෙයින් යත්: මහාලිය, එ මහණකු විසින් මිහිරි වූ ... දෙව්හඬ අසනු පිණිස නොවැ, මිහිරි වූ දෙව් රූ දක්නා පිණිස දකුණු දෙසට...උඩ දෙසට...යට දෙසට...සරසට සමාධිය එක් කොටසක් වඩනා ලද කල්හි මෙය මෙසේ ම වෙයි.

8. මහාලිය, මෙහි මහණකු විසින් මිහිරි වූ කමරසයෙන් යුත් සිත් අලවන දෙව් රූ දක්නා පිණිස නොවැ මිහිරි වූ...දෙව්හඬ අසනු පිණිස පෙර දිගට සමාධිය එක් කොටසක් වඩන ලද්දේ වෙයි නම්, එසේ හෙ නෙම, මිහිරි වූ ...දෙව් රූ දක්නා පිණිස නොවැ මිහිරි...දෙව්හඬ අසනු පිණිස පෙරදිගට එක් කොටසක් සමාධිය වැඩු කල්හි, පෙර දිග මිහිරි...දෙව්හඬ අසයි. මිහිරි...දෙව් රූ නො ම දකී. ඒ කවර හෙයින් යත්: මහාලිය, මහණකු විසින් මිහිරි වූ ...දෙව් රූ දක්නා පිණිස නොවැ, මිහිරි වූ...දෙව් හඬ අසනු පිණිස පෙර දිගට සමාධිය එක් කොටසක් වැඩු කල්හි මෙය මෙසේ වෙයි. එ හෙයින්.

9. පුත ව පරං මහාලි භික්ඛුනො දකඛිණාය දිසාය-පෙ-පච්ඡමාය දිසාය-පෙ-උත්තරාය දිසාය-පෙ-උඤ්චමධො නිරියං ඵකංසභාවිතො සමාධි හොති දිබ්බානං සද්දනං සචණාය පියරූපානං කාමුපසංභිතානං රජනීයානං, නො ව ඛො දිබ්බානං රූපානං දඤ්ඤාය පියරූපානං කාමුපසංභිතානං රජනීයානං. සො දකඛිණාය දිසාය-පෙ-නිරියං ඵකංසභාවිතො සමාධිමහි දිබ්බානං සද්දනං සචණාය පියරූපානං කාමුපසංභිතානං රජනීයානං, නො ව ඛො දිබ්බානං රූපානං දඤ්ඤාය පියරූපානං කාමුපසංභිතානං රජනීයානං. උඤ්චමධො නිරියං දිබ්බානි සද්දනි සුණානි පියරූපානි කාමු-පසංභිතානි රජනීයානි, නො ව ඛො දිබ්බානි රූපානි පසංභිතානි පියරූපානි කාමුපසංභිතානි රජනීයානි. තං කිසං හෙතු? ඵං හෙතං මහාලි හොති භික්ඛුනො දකඛිණාය දිසාය-පෙ-නිරියං ඵකංසභාවිතො සමාධිමහි දිබ්බානං සද්දනං සචණාය පියරූපානං කාමුපසංභිතානං රජනීයානං, නො ව ඛො දිබ්බානං රූපානං දඤ්ඤාය පියරූපානං කාමුපසංභිතානං රජනීයානං.

10. ඉධ මහාලි භික්ඛුනො පුරුෂමාය දිසාය උභයංසභාවිතො සමාධි හොති දිබ්බානඤ්ච රූපානං දඤ්ඤාය පියරූපානං කාමුපසංභිතානං රජනීයානං, දිබ්බානඤ්ච සද්දනං සචණාය පියරූපානං කාමුපසංභිතානං රජනීයානං. සො පුරුෂමාය දිසාය උභයංසභාවිතො සමාධිමහි දිබ්බානඤ්ච රූපානං දඤ්ඤාය පියරූපානං කාමුපසංභිතානං රජනීයානං, දිබ්බානඤ්ච සද්දනං සචණාය පියරූපානං කාමුපසංභිතානං රජනීයානං, පුරුෂමාය දිසාය දිබ්බානි ව රූපානි පසංභිතානි පියරූපානි කාමුපසංභිතානි රජනීයානි, දිබ්බානි ව සද්දනි සුණානි පියරූපානි කාමුපසංභිතානි රජනීයානි. තං කිසං හෙතු? ඵං හෙතං මහාලි හොති භික්ඛුනො පුරුෂමාය දිසාය උභයංසභාවිතො සමාධිමහි දිබ්බානඤ්ච රූපානං දඤ්ඤාය පියරූපානං කාමුපසංභිතානං රජනීයානං, දිබ්බානඤ්ච සද්දනං සචණාය පියරූපානං කාමුපසංභිතානං රජනීයානං.

11. පුත ව පරං මහාලි භික්ඛුනො දකඛිණාය දිසාය-පෙ-පච්ඡමාය දිසාය-පෙ-උත්තරාය දිසාය-පෙ-උඤ්චමධො නිරියං උභයංසභාවිතො සමාධි හොති දිබ්බානඤ්ච රූපානං දඤ්ඤාය පියරූපානං කාමුපසංභිතානං රජනීයානං, දිබ්බානඤ්ච සද්දනං සචණාය පියරූපානං කාමුපසංභිතානං රජනීයානං. සො දකඛිණාය දිසාය-පෙ-උඤ්චමධො නිරියං උභයංසභාවිතො සමාධිමහි දිබ්බානඤ්ච රූපානං දඤ්ඤාය පියරූපානං කාමුපසංභිතානං රජනීයානං. දිබ්බානඤ්ච සද්දනං සචණාය පියරූපානං කාමුපසංභිතානං රජනීයානං. උඤ්චමධො නිරියං දිබ්බානි රූපානි පසංභිතානි පියරූපානි කාමුප-සංභිතානි රජනීයානි, දිබ්බානි ව සද්දනි සුණානි පියරූපානි කාමුපසංභිතානි රජනීයානි. තං කිසං හෙතු? ඵං හෙතං මහාලි හොති භික්ඛුනො උඤ්චමධො නිරියං උභයංසභාවිතො සමාධිමහි දිබ්බානඤ්ච රූපානං දඤ්ඤාය පියරූපානං කාමුපසංභිතානං රජනීයානං, දිබ්බානඤ්ච සද්දනං සචණාය පියරූපානං කාමුපසංභිතානං රජනීයානං.

අයං ඛො මහාලි හෙතු අයං පච්චයො, යෙන සන්තානො ච සුතකඛිනො ලිච්චපුත්තො දිබ්බානි සද්දනි නාසෙහාසි පියරූපානි කාමුපසංභිතානි රජනීයානි නො අසන්තානි”ති.

12. “ඵතාසං නුත භනෙත සමාධිභාවතානං සච්ඡිකිරියාහෙතු භික්ඛු භගවති බ්‍රහ්මචරියං චරන්ති”ති.

9. තව ද මහාලිය, මහණනු විසින් මිහිරි වූ කමරසයෙන් යුත් සිත් අලවන දෙවරු දක්නා පිණිස නොවූ මිහිරි වූ...දෙව් හඬ අසනු පිණිස දකුණු දිගට...පැසිම් දිගට...උතුරු දිගට...උඩට...යටට...සරසට සමාධිය එක් කොටසක් වඩන ලද්දේ වෙයි ද, හේ මිහිරි වූ...දෙව් රු දක්නා පිණිස නොවූ මිහිරි වූ...දෙව්හඬ අසනු පිණිස දකුණු දිගට...උඩට යටට සරසට වඩන ලද සමාධිය ඇති කල්හි මිහිරි වූ ...දෙව් රු නො දකී, (එහෙත්) මිහිරි වූ...දෙව්හඬ අසයි. ඒ කවර හෙයින්? යන්: මහාලිය, මිහිරි වූ...දෙව් රු දක්නට නොවූ, මිහිරි වූ...දෙව් හඬ අසනුවට දකුණු දිගට...උඩට...යටට සරසට සමාධිය එක් කොටසක් වැඩු කල්හි මෙය මෙසේ වෙයි. එහෙයිනි.

10. මහාලිය, මෙහි මහණකිනු විසින් මිහිරි වූ කමරසයෙන් යුත් සිත් අලවන දෙවරු දක්නා පිණිස ද, මිහිරි වූ...දෙව්හඬ අසනු පිණිස ද යන දෙ කොටස ම පිණිස පෙර දිගට සමාධිය වඩන ලද්දේ වෙයි. ද, හේ මිහිරි වූ...දෙව් රු දක්නා පිණිස ද මිහිරි වූ...දෙව් හඬ අසනු පිණිස ද යි මෙසේ දෙ කොටස ම පිණිස (නමා විසින්) වඩනා ලද සමාධිය ඇති කල්හි මිහිරි වූ...පෙර දිග දෙව් රු ද දකී, මිහිරි වූ ..පෙර දිග දෙව් හඬ ද අසයි. ඒ කවර හෙයින්? යන්: මහාලිය, මහණනු විසින් මිහිරි වූ...දෙව් රු දක්නට ද, මිහිරි වූ...දෙව් හඬ අසනුවට ද යි මෙසේ මේ දෙ කොටස ම පිණිස පෙර දිගට වඩන ලද සමාධිය ඇති කල්හි මෙය මෙසේ වෙයි. එහෙයිනි.

11. තව ද මහාලිය, මහණනු විසින් මිහිරි වූ... දෙව් රු දක්නා පිණිස ද, මිහිරි වූ...දෙව් හඬ අසනු පිණිස ද යි මේ දෙ කොටස ම පිණිස දකුණු දිගට...උඩ දෙසට, යට දෙසට, සරසට සමාධිය වඩන ලද්දේ වෙයි ද, හේ එසේ...දෙව් රු දක්නා පිණිස ද දෙව් හඬ අසනු පිණිස ද යි මේ පරිද්දෙන් මේ දෙ කොටස ම පිණිස දකුණු දිගට...උඩ දෙසට, යට දෙසට, සරසට (නමා විසින්) වඩනා ලද සමාධිය ඇති කල්හි, ...දෙව් රු ද දකී,...දෙව් හඬ ද අසයි. ඒ කවර හෙයින්? යන්: මහාලිය, මහණනු විසින් මිහිරි වූ ...දෙව් රු දක්නා පිණිස ද...දෙව් හඬ අසනු පිණිස ද යි (මෙසේ) මේ දෙකොටස ම පිණිස දකුණු දිගට... උඩ දෙසට, යට දෙසට, සරසට වඩන ලද සමාධිය ඇති කල්හි මෙය මෙසේ වෙයි. එහෙයිනි.

මහාලිය, යම් හෙයෙකින් ලිච්චිපුත්‍ර සුන්‍යකතනයා හැත්තා වූ නොවූ ඇත්තා වූ ම මිහිරි, කම්මරසෙන් යුත් සිත් අදනා දෙව් හඬ නො ඇසී ද, මේ එයට හෙතුව යා, මේ එයට ප්‍රත්‍යය යා”(සී භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වදාළ සේක.)

12. “වහන්ස, තිඤ්ඤ මෙසේ මේ සමාධීන් පසක් කරනු පිණිස භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත බ්‍රහ්මර රකිත් යා යි සිතමි” යි (මහාලි කී ය.)

13. න ඛො මහාලී, එතාසං සමාධිභාවනානං සච්ඡිකිරියාහෙතු භික්ඛු මසි බ්‍රහ්මචරියං චරන්ති. අප්පි ඛො මහාලී, අඤ්ඤාදා' ව ධම්මො උත්තරිත්තරු ච පණීතත්තරු ච යෙසං සච්ඡිකිරියාහෙතු භික්ඛු මසි බ්‍රහ්මචරියං චරන්තිති.

14. කතංම පන තෙ භනෙත ධම්මො උත්තරිත්තරු ච පණීතත්තරු ච, යෙසං සච්ඡිකිරියාහෙතු භික්ඛු භගවති බ්‍රහ්මචරියං චරන්තිති.

15. ඉධ මහාලී, භික්ඛු තිණ්ණං සංයොජනානං පරිකබ්බසා සොතාපනෙතො භොති අවිනිපාතධම්මො නියතො සම්මොඛිපරුයඤ්ඤා. අයං'පි ඛො මහාලී, ධම්මො උත්තරිත්තරො ච පණීතත්තරො ච යෙසං සච්ඡිකිරියාහෙතු භික්ඛු මසි බ්‍රහ්මචරියං චරන්ති.

පුත්‍ර ව'පරං මහාලී, භික්ඛු තිණ්ණං සංයොජනානං පරිකබ්බසා රුගද්දෙසමොභානං නන්දුත්තා සකද්දගාමී භොති සනිද්දෙව ඉමං ලොකං ආගන්තො දුකඛස්සන්තො කරොති. අයමපි ඛො මහාලී, ධම්මො උත්තරිත්තරො ච පණීතත්තරො ච යෙසං සච්ඡිකිරියාහෙතු භික්ඛු මසි බ්‍රහ්මචරියං චරන්ති

පුත්‍ර ව'පරං මහාලී, භික්ඛු ඔරමභාගියානං සංයොජනානං පරිකබ්බසා ඔපපාතිකො භොති තත්ථ පරිනිබ්බාසී අනාවතතිධම්මො තසමා ලොකා. අයමපි ඛො මහාලී, ධම්මො උත්තරිත්තරො ච පණීතත්තරො ච යෙසං සච්ඡිකිරියාහෙතු මසි බ්‍රහ්මචරියං චරන්ති.

පුත්‍ර ව'පරං මහාලී, භික්ඛු අසවානං බයා අනාසවං වෙතොට්චුත්තං පඤ්ඤාවිමුත්තං. දිට්ඨෙව ධම්මෙ සයං අභිඤ්ඤා සච්ඡිකත්වා උපසම්පජ්ජ විහරති. අයමපි ඛො මහාලී, ධම්මො උත්තරිත්තරො ච පණීතත්තරො ච යෙසං සච්ඡිකිරියාහෙතු භික්ඛු මසි බ්‍රහ්මචරියං චරන්ති.

ඉමෙ ඛො තෙ මහාලී ධම්මො උත්තරිත්තරු ච පණීතත්තරු ච යෙසං සච්ඡිකිරියාහෙතු භික්ඛු මසි බ්‍රහ්මචරියං චරන්ති"ති.

16. "අප්පි පන භනෙත මග්ගො, අප්පි පටිපදා එතෙසං ධම්මානං සච්ඡිකිරියායා?"ති.

"අප්පි ඛො මහාලී, මග්ගො, අප්පි පටිපදා, එතෙසං ධම්මානං සච්ඡිකිරියායා"ති.

13. “මහාලිය, මහණනු මේ සමාධීන් පසක් කරනු පිණිස මා කෙරෙහි බලසර නො රකින්න. මහාලිය, යම් දෑ පසක් කරනු පිණිස මහණනු මා වෙත බලසර රකින්න නම්, ඒ වඩා උසස් වූ වඩා උතුම් වූ අන්‍ය වූ ම දහම් කෙනෙක් ඇතියහ” (සි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වදාළ සේක.)

14. වහන්ස, යමක් පසක් කරනු පිණිස භික්ෂුහු භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කෙරේ බලසර රකින්න නම් ඒ වඩා උසස් වූ වඩා උතුම් අන් දහම්හු කවුරු ද?” (සි මහාලි පුඵවුන.)

15. “මහාලිය, මේ සස්නා මහණ තෙමේ තුන් සංයෝජනයන් (සකකායදිට්ඨි විචිකිච්ඡා සීලබ්බතපරමාස යන තුන) නැසීමෙන් අපායනට නොවැටෙන සුලු, මාගීබ්‍රහ්මිකාමයෙන් නිශ්චිත ගති ඇති, සම්බෝධිය (මතු තුන් මහ) පරම ගතිය කොටැති, සෝවාන් පුගුලෙක් වේ ද, මහාලිය, යම් දහමක් පසක් කරනු පිණිස මහණනු මා කෙරෙහි බලසර සරන්න නම්, ඒ මේ දහම ද (සෝවාන් මහ ද) යට කී සමාධීන්ට වඩා උසස් ය, වඩා උතුම් ය.

තව ද මහාලිය, මහණ තෙමේ තුන් සංයෝජනයන් නැසී යෑමෙන් රා දොස් මොහො තුන තුනී වීමෙන් සෙදගැමි වේ. එක් වරක් ම මෙ ලොවට අවුත් දුක් කෙළවර කෙරෙයි. මහාලිය, යම් දහමක් පසක් කරනු පිණිස මහණනු මා වෙත බලසර සරන්න නම්, මේ දහම ද යට කී සමාධීන්ට වඩා උසස් ය, වඩා උතුම් ය.

තව ද මහාලිය, මහණ තෙමේ ඔර්මොගිය (කාමහවය භජනය කරන) සංයෝජන පස මුළුල්ල ම නැසීමෙන් ඔපපාතක අත්බව ලබන්නෙක් වෙයි. (ශුභ්‍රාවාස බලිලොවැ උපදින්නේ වෙයි.) එ බලිලොවීහි ම පිරිනිවෙන සුලු වෙයි. එ ලොවින් (නැවැත පිලිසද ගැනුම් විසින්) මෙහි නොඑන සුලු වෙයි. මහාලිය, යම් දහමක් පසක් කරනු පිණිස මහණනු මා වෙත බලසර සරන්න නම්, මෙය ද උඩ කී සමාධීන්ට වඩා උසස්ය, වඩා උතුම් ය.

තව ද මහාලිය, මහණ තෙමේ ආසුටයන් සමීණවීමෙන් ආසුට රහිත වූ අර්හත්ඤ්චල සමාධිය ද අර්හත්ඤ්චල ඥානය ද මෙ අත්බවිහි ම තෙමේ විශිෂ්ටඥානයෙන් පසක් කොටැ ලැබ ගෙන වෙසෙයි. මහාලිය, යමක් පසක් කරනු පිණිස මහණනු මා වෙත බලසර සරන්න නම්, මෙය ද යට කී සමාධීන්ට වඩා උසස් ය, වඩා උතුම් ය.

මහාලිය, මහණනු යම් දහම් කෙනකුන් පසක් කරන කරුණින් (පසක් කරනු පිණිස) මා වෙත බලසර සෙරෙන්න නම්, මේ යට කී සමාධීන්ට වඩා උසස් වූ, වඩා උතුම් වූ ඒ දහම්හු” යැයි (වදාළ සේක.)

16. (එ විටැ මහාලි තෙම) ‘වහන්ස, (ඔබ වදාළ) මෙකී දහමින් පසක් කරනුවට මහෙක් ඇත්තේ ද? පිලිපැදීමක් ඇත්තේ ද?’ සි විචාලේ ය.)

“මහාලිය, මේ දහම් පසක් කරනුවට මහෙක් ඇත්තේ ය, පිලි-පැදීමක් ඇත්තේ යැ” සි (භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වදාළ සේක.)

17. “කතමො පන නනෙන මග්ගො, කතමා පටිපදා, එතෙසං ධම්මානං සච්ඡකිරියායා?”ති.

“අයමෙව අරියො අට්ඨබ්බිකො මග්ගො, සෙය්‍යපීදං? සමමාදිට්ඨි සමමාසබ්බප්පො සමමාවාවා සමමාකමමනො සමමාආජ්චො සමමාවායාමො සමමාසති සමමාසමාධි. අයං ඛො මහාලී මග්ගො අයං පටිපදා, එතෙසං සච්ඡකිරියාය.

18. එකදුතං මහාලී සමයං භොසමබ්බසං විහරමි භොසිතාඤාමෙ. අථ ඛො දො පබ්බජ්ඣා මණ්ඩිඤ්ඤා ව පරිබ්බාජකො ජාලියො ව දුරුප්පනති-කනෙනවාසී යෙනාහං තෙනුපසබ්බමිංසු. උපසබ්බමිත්වා මම සද්ධිං සමමොදිංසු, සමමොදනීයං කථං සාරාණීයං චිතිසාරෙත්වා එකමන්තං අට්ඨංසු. එකමන්තං සීතා ඛො තෙ දො පබ්බජ්ඣා මං එතදචොචුං. “කිනන්තො ආච්ඡො ගොතම, කං ජීවං තං සරීරං? උදුහු අඤ්ඤං ජීවං අඤ්ඤං සරීර?”නති.

“තෙන භාච්ඡො සුඤ්ඤාථ සාධුකං මන්සි කරෙථ හාසිස්සාමි”ති.

“එවමාච්ඡො”ති ඛො තෙ දො පබ්බජ්ඣා මම පච්චස්සොසුං. අහං එතදචොචං:

19. ඉධාච්ඡො නථාගතො ලොකෙ උප්පජ්ජති අරතං සමමාසමබ්බදො [යථා සාමඤ්ඤාථලෙ එවං වින්ථාරෙතබ්බං.] -පෙ-

තස්සිමෙ පඤ්චනීවරණෙ පතීනෙ අන්තති සමනුපස්සතො පාමොජ්ජං ජායති. පමුදිතස්ස පීති ජායති. පීතිමනස්ස කායො පස්සමනති. පස්සද්ධි-කායො සුඛං චෙදෙති සුඛිනො වින්තං සමාහියති.

20. සො විච්චෙච්ච කාමෙහි විච්චච අකුසලෙහි ධම්මෙහි සවිතකකං සවිචාරං විචෙකජං පීතිසුඛං පඨමජ්ඣානං උපසමපජ්ජ විහරති. සො ඉමමෙව කායං විචෙකජෙන පීතිසුඛෙන අභිසංඤ්ඤති පරිසංඤ්ඤති පරිසුරෙති පරිපථරති. නාස්ස කිඤ්චි සබ්බාවතො කායස්ස විචෙකජෙන පීතිසුඛෙන අපච්චං භොති.

සෙය්‍යථාපී ආච්ඡො දුකෙඛා න්හාපකො වා න්හාපකනෙනවාසී වා කංසථාලෙ න්හානීයවුණ්ණොති ආකිරිත්වා උදුකෙන පරිපෙඨාසකං පරිපෙඨා-සකං සංඤ්ඤය. සායං න්හානීයවුණ්ඤි සෙනනානුගතා සෙනහපරෙනා සන්තර්ඛාතිරු චුටා සෙනහෙන, න ච පග්ගරණී.

එවමෙව ඛො ආච්ඡො භික්ඛු ඉමමෙව කායං විචෙකජෙන පීතිසුඛෙන අභිසංඤ්ඤති පරිසංඤ්ඤති පරිසුරෙති පරිපථරති. නාස්ස කිඤ්චි සබ්බාවතො කායස්ස විචෙකජෙන පීතිසුඛෙන අපච්චං භොති.

17. “වහන්ස, මේ දහම් පසක් කරනු වට ඇති ඒ මහ, ඒ පිළිපැදීම කවරේ ද?” (සි මහාලි පුඵට්ඨක.)

එ විට භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මෙසේ වදාළ සේක:

“ඒ මේ අර් අටුණි මහ ම ය. එ නම: සමයන්දුපිය, සමයක්සංකලය, සමයන්වචනය, සමයක්කමාන්තය, සමයනාජිය, සමයන්ව්‍යායාමය, සමයක්-සමානිය, සමයක්සමානිය යන අට ය. මහාලිය, එකී දහම් පසක් කරනු වට මේ ම මහ ය, මේ ම පිළිපැදීම ය.

18. මහාලිය, මම එක් කලෙක සොසොඹැ නුවරට තොදරෙහි වූ සොසිනාරාමයෙහි වෙසෙමි. එ කල මහාසිංහ නම් පිරිවැජ් ද, ලිමුවා පයක් දරන පිරිවැජ්ඡක්ඛු අතැවැසි ජාලිය නම් පිරිවැජ් ද සි මේ දෙ පැවිද්දේ මා වෙත එලැඹැ මා හා සතුටු වූහ. සතුටු විසැ යුතු සිතැ රැදැවිසැ යුතු කතා කිමවා පසෙකැ සිටියහ. පසෙකැ සිටි ඒ දෙ පැවිද්දේ “කිමෙක් ද ඇවැන්නි, ගොයුම් තෙමේ ‘ජ්වයන් හේ ම ද? ශරීරයන් හේ ම ද? (ජ්වයන් ශරීරයන් දෙක ම එකක් ද?) නො හොත් ජ්වය එකෙකුත් ශරීරය අනෙකෙකුත් වේ ද?” සි විචාලහ.

“ඇවැන්නි, එසේ වී නම් අසවු. මොනොවට මෙනෙහි කරවු. කියන්නෙමි” සි (මම කිමි.) ‘එසේ ය. ඇවැන්නි’ සි ඒ දෙ පැවිද්දේ මට පිළිවදන් දුන්හ. මම මතු දැක්වෙන මේ දැ කියෙමි.

19. “ඇවැන්නි, රහන් වූ සම්මාසම්බුදු වූ...තථාගත තෙම ලොවැ පහළ වෙසි [යටු සාමඤ්ඤාඵලසුත්තයෙහි ආ පරිදි ම විහාර කළ යුතු.]

තමා කෙරෙහි මේ නිවරණ පස නැසුණවුන් දක්නා ඔහුට සතුට උපදී. සතුටු වූවහුට ප්‍රීතිය උපදී. ප්‍රීත සිතැත්තහුගේ කය සංසිදෙසි. සංසුන් කයැත්තෝ සුව විදී. සුවැත්තහු ගේ සිත එකඟ වේ.

20. හේ කාමයන් ගෙන් වෙන් වැ ම සෙසු අකුසල් දහමුත් ගෙන් (ද) වෙන් වැ ම, විතකී සහිත විචාර සහිත, විවෙකයෙන් උපන්, ප්‍රීතියන් සුවයන් ඇති පලමු දහන් ලැබැ වෙසේ. හේ මේ කය ම විවෙකයෙන් උපන් පිති සුවයෙන් තෙමසි, භාත්පසින් තෙමසි, පුරා ලසි, භාත්පසින් ස්පඪී කෙරෙසි. ඔහුගේ සියලු අභ පසහින් යුක් මුඵ-කයෙහි විවෙකජ පිති සුවය පැතිරු වැදූ නොගත් කිසි ද නැතෙක් නො වෙසි.

ඇවැන්නි, යම් සේ සමන් කිලිගෙක් හෝ කිලිගකුගේ අතැවැස්සෙක් හෝ ලොහොතලියෙක නාහසුණු බනා දිය ඉස ඉස පිඬු කරන්නේ ද, ඒ නාහසුණු පිඬු කා වැදුණු දිය ඇත්තේ හැම තැන ම දියෙන් යුක්ත වූයේ, ඇතුලතත් පිටතත් සහිත වැ හැමතැන ම දියෙන් පැතිරු ගියේ, දියත් නො වගුරවන්නේ මේ ද,

ඇවැන්නි, එසේ ම මනණ තෙමේ මේ කරජ කය ම විවෙකජ ප්‍රීතිසුබයෙන් තෙමසි, භාත්පසින් තෙමසි, පුරා ලසි භාත්පසින් ස්පඪී කෙරෙසි. සියලු අභ පසහ ඇති ඔහුගේ මුඵකයෙහි විවෙකජ ප්‍රීතිසුබයෙන් පැතිරු වැදූ නොගත් කිසි ද නැතෙක් නො වෙසි.

යො භු බො ආවුසො භික්ඛු එවං ජානාති එවං පසසති, කලලං භු බො තසෙසනං වචනාය නං ජීවං නං සරීරනති වා අඤ්ඤං ජීවං අඤ්ඤං සරීරනති වා?ති.

යො භො ආවුසො භික්ඛු එවං ජානාති එවං පසසති, කලලං තසෙසනං වචනාය නං ජීවං නං සරීරනති වා අඤ්ඤං ජීවං අඤ්ඤං සරීරනති වාති.

අහං බො පනෙතං ආවුසො එවං ජානාමි එවං පසසාමි. අථ ව පනාහං නි වදාමි නං ජීවං නං සරීරනති වා අඤ්ඤං ජීවං අඤ්ඤං සරීරනති වාති.

21. පුන ව පරං ආවුසො භික්ඛු විතකකම්මාරුතං වූපසමා අජ්ඣාතනං සමපසාදනං වෙනසො එකොදිභාවං අවිතකකං අච්චාරං සමාධිජං පිතිසුඛං දුතිසජ්ඣානං උපසමපජ්ජ විහරති. සො ඉමමෙව කායං සමාධිජෙන පිතිසුඛෙන අභිසංඤ්ඤති පරිසංඤ්ඤති පරිපුරෙති පරිපථරති. නාසං කිඤ්චි සබ්බාවතො කායසං සමාධිජෙන පිතිසුඛෙන අපජුටං හොති.

22. සෙය්‍යථාපි ආවුසො උදකරහදෙ ගමහිරෙ උබ්භිදෙදකො - [යථා සාමඤ්ඤඵලෙ එවං විජාරෙතබ්බං.]

නාසං කිඤ්චි සබ්බාවතො උදකරහදෙසං සිතෙන වාරිනා අපජුටං අසං, එවමෙව බො ආවුසො භික්ඛු ඉමමෙව කායං සමාධිජෙන පිතිසුඛෙන අභිසංඤ්ඤති පරිසංඤ්ඤති පරිපුරෙති පරිපථරති නාසං කිඤ්චි සබ්බාවතො කායසං සමාධිජෙන පිතිසුඛෙන අපජුටං හොති.

23. පුන ව පරං ආවුසො භික්ඛු පිතියා ව විරුහා උපෙකකකො ව විහරති සතො සමපජානො, සුඛඤ්ච කායෙන පටිසංවෙදෙති, යං කං අරියා ආචිකඛනති: උපෙකකකො සනිමා සුඛවිහාරීති තතිසජ්ඣානං උපසමපජ්ජ විහරති. සො ඉමමෙව කායං නිපටිතිකෙන සුඛෙන අභිසංඤ්ඤති පරිසංඤ්ඤති පරිපුරෙති පරිපථරති. නාසං කිඤ්චි සබ්බාවතො කායසං නිපටිතිකෙන සුඛෙන අපජුටං හොති.

24. සෙය්‍යථාපි ආවුසො උප්පලිතිසං වා පදුමිතිසං වා - පෙ-, පුණ්ඛිරිකානං වා සිතෙන වාරිනා අපජුටං අසං.

ආචාරිනි, යම් මහණෙක් මෙසේ දනී නම්, මෙසේ දකී නම්, ‘ඒ ම ජීව යැ ඒ මැ ශරීරයැ’ යි හෝ ‘ජීවය අනෙකෙක, ශරීරය අනෙකෙකැ’ යි හෝ ඔහු විසින් කියන්නට යුතු දෑ” යි මම ආසීමි.

“ආචාරිනි, යම් මහණෙක් මෙසේ දනී නම්, මෙසේ දකී නම්, ‘ජීවයන් ශරීරයන් එකක් මැ යැ’ යි හෝ ‘ඒ වෙත වෙත දෙකෙකැ’ යි හෝ කියනු ඔහුට යුතු යැ” යි (දෙ පැවිද්දේ කීහ.)

ආචාරිනි, මම වූ කලි මෙසේ දනිමි මෙසේ දකිමි. එහෙත් මම ‘හේ ම ජීව යැ, හේ ම ශරීර යැ’ යි හෝ ‘ජීවය අනෙකෙක, ශරීරය අනෙකෙකැ’ යි හෝ නො කියමි යි (මම කිමි.)

21. ආචාරිනි, තව ද මහණ තෙමේ විනකී විචාර සංකීදීමෙන් සිය සතන්ති උපන්, සිය සතන් පහද වන සිත එකඟ බව ආති, විනකීය නැති විචාරය නැති, සමාධියෙන් උපන් ප්‍රීතියන් සුවයන් ආති, දෙවෙනි දහනට පැමිණැ වෙසෙයි. හේ මේ කරජ කය ම සමාධියෙන් උපන් ප්‍රීතිසුබයෙන් තෙමසි. භාත්පසින් තෙමසි, පුරා ලයි. භෑම තැන ම ස්පඨී කෙරෙයි. ඔහු කයැ විවෙකජ ප්‍රීතිසුබයෙන් පැතිරු නොගත් කිසි ද තැනෙක් නො වෙයි.

22. ආචාරිනි, යම් සේ යටැ උල්පතින් මතු වන දිය ආති ගැඹුරු විලෙක් වේ ද, [යටැ සාමඤ්ඤඵල සුත්‍රයෙහි ආ පරිදි මෙ තැන විස්තර කල යුතු.]

ඒ මුළු විලෙහි ශීතල ජලය පැතිරු වැදූ නොගත් කිසි ද තැනෙක් නො මැත්තේ ද, ආචාරිනි, එසේ ම මහණ තෙමේ මේ කරජ කය ම සමාධියෙන් උපන් ප්‍රීතිසුබයෙන් තෙමසි. භෑම තැන ම තෙත් කෙරෙයි, පුරා ලයි. භෑම තැන ම පැතිරු ගනී. ඔහුගේ ඒ සියලු කයෙහි සමාධියෙන් උපන් ප්‍රීතිසුබයෙන් පැතිරු නොගත් කිසි ද තැනෙක් නො වෙයි.

23. තව ද ආචාරිනි, මහණ තෙම ප්‍රීතියගේ ද සංකීදීමෙන් උපෙක්ඛායෙන් ද යුතු වැ, සිතියෙන් හා නුවණින් හා යුතු වැ වෙසෙයි. සුවය ද කසින් විදී. ආර්යයෝ යම් ධ්‍යානයක් හෙතු කොට ගෙන ධ්‍යාන-ලාභියා ආරුබැ ‘උපෙක්ඛාව ආත්තේ ය, සිති ආත්තේ ය, සුබවිහරණ ආත්තේ යැ’ යි කියන් ද, හේ එසේ වූ ඒ තෙවෙනි දහනට පැමිණැ වෙසෙයි. හේ මේ කය ම නිෂ්ප්‍රීතික සුබයෙන් තෙමසි. මුළුල්ල ම තෙත් කෙරෙයි, පුරාලයි. භෑම තැන ම ස්පඨී කෙරෙයි. ඔහුගේ කයෙහි ඒ නිෂ්ප්‍රීතික සුබයෙන් පැතිරු නොගත් කිසි ද තැනෙක් නො වෙයි.

24. ආචාරිනි, යම් සේ උපුල් විලෙක හෝ පියුම් විලෙක හෝ... පඬෙරවලැ හෝ සිහිල් දියෙන් පැතිරු නොගත් තැනෙක් නො වන්නේ ද,

එවමෙව බො ආට්ඨසො භික්ඛු ඉමමෙව කායං නිපට්ඨිතකෙන සුබෙන අභිසංදෙති පරිසංදෙති පරිපුරෙති පරිපථරති. නාසං කිඤ්චි සඛා-
වතො කායසං නිපට්ඨිතකෙන සුබෙන අපඤ්චං ගොති.

යො භු බො ආට්ඨසො භික්ඛු එවං ජානාති එවං පසාති, කල්ලං භු
බො තසෙසං වචනාය ‘තං ජීවං තං සරීරනති’ වා ‘අඤ්ඤං ජීවං අඤ්ඤං
සරීරනති’ වා ? ති.

“යො සො ආට්ඨසො භික්ඛු එවං ජානාති එවං පසාති, කල්ලං
තසෙසං වචනාය ‘තං ජීවං සරීරනති’ වා ‘අඤ්ඤං ජීවං අඤ්ඤං සරීරනති’
වා” ති.

අහං බො පනෙනං ආට්ඨසො එවං ජානාමි, එවං පසාමි. අථ ච
පනාහං න වදාමි ‘තං ජීවං තං සරීරනති’ වා ‘අඤ්ඤං ජීවං අඤ්ඤං
සරීරනති’ වා ති.

25. පුන ච පරං ආට්ඨසො භික්ඛු සුබසං ව පහානා දුකඛසං ව පහානා
පුබ්බෙව සොමනසංදොමනසංහං අත්ථගමා අදුකඛමසුබං උපෙකා-
සතිපාරිසුද්ධිං චතුත්ථං කානං උපසමපජ්ජ විහරති. සො ඉමමෙව කායං
පරිසුද්ධෙන වෙනසා පරියොදානෙන ඵරිත්ථා නිසිනොනා ගොති. නාසං
කිඤ්චි සඛාවතො කායසං පරිසුද්ධෙන වෙනසා පරියොදානෙන අපඤ්චං
ගොති.

සෙය්‍යථාපි ආට්ඨසො පුරිසො ඔදානෙන වත්ථෙන සසීසං පාරුපිත්ථා
නිසිනොනා අසං, නාසං කිඤ්චි සඛාවතො කායසං ඔදානෙන
වත්ථෙන අපඤ්චං අසං, එවමෙව බො ආට්ඨසො භික්ඛු ඉමමෙව කායං
පරිසුද්ධෙන වෙනසා පරියොදානෙන ඵරිත්ථා නිසිනොනා ගොති. නාසං
කිඤ්චි සඛාවතො කායසං පරිසුද්ධෙන වෙනසා පරියොදානෙන අපඤ්චං
ගොති.

යො භු බො ආට්ඨසො භික්ඛු එවං ජානාති එවං පසාති, කල්ලං
භු බො තසෙසං වචනාය ‘තං ජීවං තං සරීරනති’ වා ‘අඤ්ඤං ජීවං
අඤ්ඤං සරීරනති’ වා ? ති.

“යො සො ආට්ඨසො භික්ඛු එවං ජානාති එවං පසාති, කල්ලං
තසෙසං වචනාය ‘තං ජීවං තං සරීරනති’ වා ‘අඤ්ඤං ජීවං අඤ්ඤං
සරීරනති’ වා” ති.

අහං බො පනෙනං ආට්ඨසො එවං ජානාමි එවං පසාමි. අථ ච
පනාහං න වදාමි ‘තං ජීවං තං සරීරනති’ වා ‘අඤ්ඤං ජීවං අඤ්ඤං
සරීරනති’ වා ති.

එසේ ම, ඇවැත්ති, මහණ තෙම මෙ කය ම නිෂ්ප්‍රිතික සුඛයෙන් තෙමසි, භාත්පසින් තෙමසි, පුරා ලසි, මුළුල්ල ම සුභසි කෙරෙසි. ඔහු මුළු කයෙහි නිෂ්ප්‍රිතික සුඛයෙන් පැතිරු වැද නොගත් කිසි ද තැනෙක් නො වෙසි.

ඇවැත්ති, යමෙක් මෙසේ දනී නම්, මෙසේ දකී නම්, 'ජීවයන් හේ ම යැ, ශරීරයන් හේ මැ යැ' සි හෝ 'ජීවය අනෙකෙක, ශරීරය අනෙකෙකැ' සි ඔහු විසින් කියන්නට යුතු වේ දැ? සි [මම ඇසිමි.]

“ඇවැත්ති, යම් මහණෙක් මෙසේ දන්නේ නම්, මෙසේ දක්නේ නම්, 'ජීවයන් හේ මැ යැ, ශරීරයන් හේ මැ යැ' සි හෝ 'ජීවය අනෙකෙක, ශරීරය අනෙකෙකැ' සි හෝ මෙය කියන්නට ඔහුට යුතු යැ” සි [දෙ පිරිවැජ්ජියෝ කීහ.]

ඇවැත්ති, මම වූ කලි මෙය මෙසේ දනිමි, මෙසේ දකිමි. එහෙත් මම 'ජීවයන් හේ ම ය, ශරීරයන් හේ මැ යැ' සි හෝ 'ජීවය අනෙකෙක, ශරීරය අනෙකෙකැ' සි හෝ නො කියමි.

25. තව ද ඇවැත්ති, මහණ තෙම සුඛ වේදනාව ද දුක් වේදනාව ද දුරු ලිමෙන්, පලමු කොට ම සොම්නස් දොම්නස් දෙක පහ වීමෙන්, දුක් නොවූ සුඛ ද නොවූ, උපේක්ෂාසමාතියෙන් පිරිසිදු වූ සිවු වන දහන ලැබූ වෙසෙසි. හේ මේ කය ම පිරිසිදු පබසර සිතින් පැතිරු ගෙන හුන්නේ වෙසි. ඔහු සියලු කයා පිරිසිදු පබසර සිතින් නොපහස්නා ලද කිසි ද තැනෙක් නො වෙසි.

ඇවැත්ති, යම්සේ පුරුෂයෙක් සුදු වතින් භිස ඇතුළු මුළු කය ම වසා ගෙන හුන්නේ වේ නම්, ඔහු මුළු කයෙහි සුදු වතින් වැදූ නොගත් (නොවැසුණු) කිසි ද තැනෙක් නො වන්නේ ද, ඇවැත්ති, එසේ ම මහණතෙම මේ කය ම පිරිසිදු පබසර සිතින් පැතිරු ගෙන හුන්නේ වෙසි. ඔහු මුළු කය පිරිසිදු පබසර සිතින් නොපහස්නා ලද කිසි ද තැනෙක් නො වෙසි.

ඇවැත්ති, යම් මහණෙක් මෙසේ දනී නම්, මෙසේ දකී නම්, 'ජීවයන් හේ මැ යැ, ශරීරයන් හේ මැ යැ' සි හෝ 'ජීවය අනෙකෙක, ශරීරය අනෙකෙකැ' සි හෝ මෙය කියන්නට ඔහුට යුතු දැ? සි [මම ඇසිමි.]

“ඇවැත්ති, යම් මහණෙක් මෙසේ දනී නම්, මෙසේ දකී නම්, 'ජීවයන් හේ මැ යැ, ශරීරයන් හේ මැ යැ' සි හෝ 'ජීවය අනෙකෙක, ශරීරය අනෙකෙකැ' සි හෝ මෙය කියන්නට ඔහුට යුතු යැ” සි [දෙ පිරිවැජ්ජියෝ කීහ.]

ඇවැත්ති, මම වූ කලි මෙය මෙසේ දනිමි, මෙසේ දකිමි. එහෙකුදු වුවත් 'ජීවයන් හේ මැ යැ, ශරීරයන් හේ මැ යැ' සි හෝ 'ජීවය අනෙකෙක, ශරීරය අනෙකෙකැ' සි හෝ මම නො කියමි සි [මම කීමි.]

26. පුන ච පරං ආට්ඨසො භික්ඛු එවං සමාහිතෙ විතෙත පරිසුඤ්ඤා පරියොදාදතෙ අනඛතණේ විගතූපකතිලෙසෙ මුදුභූතෙ කම්මනියෙ සිතෙ ආතෙඤ්ජප්පතොත ඤ්ඤාණදසංඝාතාය විතතං අභිනීභරති අභිනීතනාමෙති. සො එවං පජානාති ‘අයං ඛො මෙ කායො රූපී වාතූමමභාභුතිකො මානාපෙතතිකසමහවො, ඔදනකුමමාසුපවයො අතිච්චුච්ඡාදනපරිමද්දන-හෙදනවිඤ්ඤාසනධමෙමා. ඉදංඤ්ඤා පන මෙ විඤ්ඤාණං එත්ථ සීතං එත්ථ පට්ඨංගානති. සෙය්‍යථාපි ආට්ඨසො මණ්ණි වෙඵරියො -පෙ- සබ්බාකාර-සමපනොතා, තත්‍ර සුභතං ආට්ඨනං නීලං වා -පෙ- පණ්ඩුසුභතං වා, තමෙතං චක්ඛමා පුරිසො හතෙථ කරිත්වා පච්චවෙකෙඛය්‍ය ‘අයං ඛො මණ්ණි වෙඵරියො -පෙ- සබ්බාකාරසමපනොතා, තත්‍ර සුභතං ආට්ඨනං නීලං වා -පෙ- පණ්ඩු-සුභතං වා’ති. එවමෙව ඛො ආට්ඨසො භික්ඛු එවං සමාහිතෙ විතෙත -පෙ- ඤ්ඤාණදසංඝාතාය විතතං අභිනීභරති -පෙ- සො එවං පජානාති ‘අයං ඛො මෙ කායො රූපී -පෙ- ඉදං ච පන මෙ විඤ්ඤාණං එත්ථ සීතං එත්ථ පට්ඨංගානති’.

යො හු ඛො ආට්ඨසො භික්ඛු එවං ජානාති එවං පසස්සති, කලලනනු ඛො තසෙස්සතං වචනාය ‘තං ජීවං තං සරීරනති’ වා ‘අඤ්ඤං ජීවං අඤ්ඤං සරීරනති’ වා’? ති.

“යො සො ආට්ඨසො භික්ඛු එවං ජානාති එවං පසස්සති, කලලං තසෙස්සතං වචනාය ‘තං ජීවං තං සරීරනති’ වා ‘අඤ්ඤං ජීවං අඤ්ඤං සරීරනති’ වා”ති.

අතං ඛො පනෙතං ආට්ඨසො එවං ජානාති එවං පසස්සාති, අඵච පනාතං න වදාමි ‘තං ජීවං තං සරීරනති’ වා ‘අඤ්ඤං ජීවං අඤ්ඤං සරීරනති’ වාති.

27. පුන ච පරං ආට්ඨසො භික්ඛු එවං සමාහිතෙ විතෙත -පෙ- මනොමයං කායං අභිනීමමිතනාය විතතං අභිනීභරති -පෙ- සෙය්‍යථාපි ආට්ඨසො පුරිසො මුඤ්ජමහා ඊසිකං පබ්බාහෙය්‍ය -පෙ- එවමෙව ඛො ආට්ඨසො භික්ඛු එවං සමාහිතෙ විතෙත -පෙ- මනොමයං කායං අභිනීමමිතනාය විතතං අභිනීභරති -පෙ- සො ඉමමහා කායා අඤ්ඤං කායං අභිනීමමිතාති -පෙ- අභිනීඤ්ජියං.

යො හු ඛො ආට්ඨසො භික්ඛු එවං ජානාති එවං පසස්සති, කලලනනු ඛො තසෙස්සතං වචනාය ‘තං ජීවං තං සරීරනති’ වා ‘අඤ්ඤං ජීවං අඤ්ඤං සරීරනති’ වා’? ති.

“යො සො ආට්ඨසො භික්ඛු එවං ජානාති එවං පසස්සති, කලලං තසෙස්සතං වචනාය ‘තං ජීවං තං සරීරනති’ වා ‘අඤ්ඤං ජීවං අඤ්ඤං සරීරනති’ වා”ති.

26. ඇවැත්ති, තව ද ඵ් මහණ තෙම මෙසේ සිත සමාහිගත කල්හි, පිරිසිදු වූ කල්හි, දීප්තිමත් වූ කල්හි, කිලිටි පහ වෑ ගිය කල්හි, පහ වූ විතොපකෙලය ඇති කල්හි, මොළොක් වූ කල්හි, විදුහිනා-භාවනාවට යොග්‍ය වූ කල්හි, ස්විත කල්හි, නිසලබවට පැමිණි කල්හි, විවසුන්වූවණ පිණිස සිත අභිමුඛ කෙරෙයි. එය අතට නමා හරි. හෙ තෙම 'මගේ මේ කය වූ කලී රූපවත් ය. සිවු මහාභූතයන්ගෙන් සෑදුණේ ය. මාපියන්ගේ ශුක්‍රශෝණිතයෙන් උපන්නේ ය. බත් කොමු ඇ අහරින් වැඩුණේ ය. අතිස බව ද, දුගඳ හරනුවට සුවදවිලෙවුන් ඉලියා යුතු බව ද, ලෙඩ දුරුලනුවට පිරිමැදුම් ඇ කල යුතු බව ද, එසේ කල ද බිඳෙන බව ද, විසිරෙන බව ද යන මේ දෑ සවභාවය කොටැත්තේ ය. මගේ මේ සිත ද මෙහි ලැග්ගේ ය. මෙහි බැඳුණේ යෑ'යි මෙසේ දැන ගනී. ඇවැත්ති,... සියලු අයුරින් පිරිපුන් වෙරෙළුණෙක් යම් සේ ද එහි නිල් හුයෙක්... පසුවන් හුයෙක් හෝ අවුහන ලද්දේ වේ ද, ඇස් ඇති පුරුෂයෙක් එය අතෙහි කොට 'මේ... සියලු අයුරින් පිරිපුන් වෙරෙළු ඔණෙක. මෙහි නිල් පැහැ හුයෙක් හෝ... පසුවන් හුයෙක් හෝ අවුහන ලදු සි සලකා බලන්නේ ද, ඇවැත්ති, එ පරිද්දෙන් ම මහණ තෙම මෙසේ සිත සමාහිත කල්හි... විවසුන්වූවණ පිණිස සිත යොමු කෙරෙයි... හේ 'මගේ මේ කය වනාහි රූපවත් ය... මගේ මේ සිත ද මෙහි ලැග්ගේ ය, මෙහි බැඳුණේ යෑ'යි මෙසේ දැන ගනී.

ඇවැත්ති, යම් මහණෙක් මෙසේ දන්නේ නම් මෙසේ දක්නේ නම්, 'එය ම ජීව යෑ, එය ම ශරීර යෑ' යි හෝ 'අනෙකෙක් ජීව යෑ අනෙකෙක් ශරීර යෑ'යි හෝ මෙය කියන්නට යුතු ද? [සි මම් ඇසීම්.]

“ඇවැත්ති, යම් මහණෙක් මෙසේ දැනී නම්, මෙසේ දැකී නම්, ඔහු විසින් 'ජීවයන් හේ මෑ යෑ, ශරීරයන් හේ මෑ යෑ' යි හෝ 'ජීවය අනෙකෙක ශරීරය අනෙකෙකෑ'යි හෝ කියන්නට යුතු යෑ'යි [පිරිවැජ්ඣෝ කීහ.]

ඇවැත්ති, මම් වූ කලී මෙය දැනීම්, මෙය දැකීම්. එහෙත් 'ජීවයන් හේ මෑ යෑ, ශරීරයන් හේ මෑ යෑ'යි හෝ 'ජීවය අනෙකෙක, ශරීරය අනෙකෙකෑ'යි හෝ නො කියමි.

27. ඇවැත්ති, තව ද මහණ තෙම මෙසේ සිත සමාහිත කල්හි... මනෝමය ශරීරයක් මවනු පිණිස සිත යොමු කෙරෙයි... ඇවැත්ති, යම්සේ ඕනිසෙක් මුදු තණ ගසෙකින් තණබඩය බැහැර කරන්නේ ද, ඇවැත්ති, එ පරිද්දෙන් ම මහණ තෙම සිත මෙසේ සමාහිත කල්හි... මනෝමය ශරීරයක් මවන්නට සිත යොමු කෙරෙයි... හේ මේ කසින්... නො පිරිහුණු ඉඳුරන් ඇති අත් කයක් මවයි.

ඇවැත්ති, යම් මහණෙක් මෙසේ දැනී නම්, මෙසේ දැකී නම්, 'ජීවයන් හේ මෑ යෑ, ශරීරයන් හේ මෑ' යි හෝ 'ජීවය අනෙකෙක, ශරීරය අනෙකෙකෑ'යි හෝ මෙය කියන්නට යුතු ද? යි [මම් ඇසීම්].

“ඇවැත්ති, යම් මහණෙක් මෙසේ දැනී නම්, මෙසේ දැකී නම්, ඔහු විසින් 'ජීවයන් හේ මෑ යෑ, ශරීරයන් හේ මෑ යෑ'යි හෝ 'ජීවය අනෙකෙක ශරීරය අනෙකෙකෑ'යි හෝ කියන්නට යුතු යෑ'යි [පිරිවැජ්ඣෝ කීහ.]

අහං බො පනෙනං ආවුසො එවං ජානාමි එවං පසාසාමි. අඵ ච පනාහං න වදාමි ‘තං ජීවං තං සරීරනති’ වා ‘අඤ්ඤං ජීවං අඤ්ඤං සරීරනති’ වානි.

28. පුන ච පරං ආවුසො භික්ඛු එවං සමාහිතෙ විනෙත -පෙ- ඉද්ධිවිධාය විතනං අභිනීහරති -පෙ- සෙය්‍යථාපි ආවුසො දකෙබ්බා කුම්බකාරො වා කුම්බකාරනෙතවාසී වා සුපරිකමමකතාය මනනිකාය යං යදෙව භාජනවිකතිං ආකච්චෙය්‍යා තං තදෙව කරෙය්‍යා -පෙ- එවමෙව බො ආවුසො භික්ඛු එවං සමාහිතෙ විනෙත -පෙ- ඉද්ධිවිධාය විතනං අභිනීහරති -පෙ- සො අනෙකවිතිතං ඉද්ධිවිධං පච්චන්තොති -පෙ- යාවුඤ්ඤාමලොකාපි කායෙත චසං වතෙනති.

යො හු බො ආවුසො භික්ඛු එවං ජානාති එවං පසාසති, කලලනහු බො තසෙසනං වචනාය ‘තං ජීවං තං සරීරනති’ වා ‘අඤ්ඤං ජීවං අඤ්ඤං සරීරනති’ වා ?ති.

“යො සො ආවුසො භික්ඛු එවං ජානාති එවං පසාසති, කලලං තසෙසනං වචනාය ‘තං ජීවං තං සරීරනති’ වා ‘අඤ්ඤං ජීවං අඤ්ඤං සරීරනති’ වා”ති.

අහං බො පනෙනං ආවුසො එවං ජානාමි එවං පසාසාමි. අඵ ච පනාහං න වදාමි ‘තං ජීවං තං සරීරනති’ වා ‘අඤ්ඤං ජීවං අඤ්ඤං සරීරනති’ වානි.

29. පුන ච පරං ආවුසො භික්ඛු එවං සමාහිතෙ විනෙත -පෙ- දිබ්බාය සොනධාතුයා විතනං අභිනීහරති -පෙ- සො දිබ්බාය සොනධාතුයා -පෙ- උභො සද්දෙදු සුණොති දිබ්බෙ ව මානුසෙ ව -පෙ- සෙය්‍යථාපි ආවුසො පුරිසො අද්ධානමග්ගපටිපනො, සො සුණෙය්‍යා හෙරිසද්දමපි -පෙ- තසා එවමසාසා හෙරිසද්දෙදු ඉතිපි -පෙ- එවමෙව බො ආවුසො භික්ඛු එවං සමාහිතෙ විනෙත -පෙ- දිබ්බාය සොනධාතුයා විතනං අභිනීහරති -පෙ- සො දිබ්බාය සොනධාතුයා -පෙ- උභො සද්දෙදු සුණොති දිබ්බෙ ව මානුසෙ ව යෙ දුරෙ සනතිකෙ ව.

යො හු බො ආවුසො භික්ඛු එවං ජානාති එවං පසාසති, කලලනහු බො තසෙසනං වචනාය ‘තං ජීවං තං සරීරනති’ වා ‘අඤ්ඤං ජීවං අඤ්ඤං සරීරනති’ වානි.

“යො සො ආවුසො භික්ඛු එවං ජානාති එවං පසාසති, කලලං තසෙසනං වචනාය ‘තං ජීවං තං සරීරනති’ වා ‘අඤ්ඤං ජීවං අඤ්ඤං සරීරනති’ වා”ති.

අහං පනෙනං ආවුසො එවං ජානාමි එවං පසාසාමි. අඵ ච පනාහං න වදාමි ‘තං ජීවං තං සරීරනති’ වා ‘අඤ්ඤං ජීවං අඤ්ඤං සරීරනති’ වානි.

ඇවැත්නි, මම වූ කලී මෙය දැනිමි, මෙය දැකිමි. එහෙත් 'ජීවයන් හේ මෑ යෑ, ශරීරයන් හේ මෑ යෑ'යි හෝ 'ජීවය අනෙකෙක, ශරීරය අනෙකෙකැ'යි හෝ නො කියමි.

28. ඇවැත්නි, තව ද මහණ තෙම මෙසේ සිත සමාහිත කල්හි... සෘද්ධි කොටස් ලබනු පිණිස සිත යොමු කෙරෙයි... ඇවැත්නි, යම්සේ දැක් වූ කුඹලෙක් හෝ කුඹලක්නු අතැවැස්සෙක් මොනොවට සකස් කළ මැටියෙන් යම් යම් ම බඳුන් වෙසෙසක් කැමැති වන්නේ නම්, එය එය ම කරන්නේ ද,... ඇවැත්නි, එසේ ම මහණ තෙම මෙසේ සිත සමාහිත කල්හි... සෘද්ධි කොටස් ලබනු පිණිස සිත යොමු කෙරෙයි... හේ අනෙකවිධ වූ සෘද්ධි කොටස් පසක් කෙරෙයි (ලබයි)... බඹලොව දක්වාත් කසින් වශයෙහි පවත්වයි.

ඇවැත්නි, යම් මහණෙක් මෙසේ දැනී නම්, මෙසේ දැකී නම්, 'ජීවයන් හේ මෑ යෑ, ශරීරයන් හේ මෑ යෑ'යි හෝ 'ජීවය අනෙකෙක ශරීරය අනෙකෙකැ'යි හෝ ඔහු විසින් මෙය කියන්නට යුතු දෑ ? යි [මම ඇසිමි.]

“ඇවැත්නි, යම් මහණෙක් මෙසේ දැනී නම්, මෙසේ දැකී නම්, ඔහු විසින් 'ජීවයන් හේ මෑ යෑ, ශරීරයන් හේ මෑ යෑ'යි හෝ 'ජීවය අනෙකෙක ශරීරය අනෙකෙකැ'යි හෝ කියන්නට යුතු යෑ'යි [පිරිවැජ්ඣෝ කීහ.]

ඇවැත්නි, මම වූ කලී මෙය දැනිමි, මෙය දැකිමි. එහෙත් 'ජීවයන් හේ මෑ යෑ, ශරීරයන් හේ මෑ යෑ'යි හෝ 'ජීවය අනෙකෙක, ශරීරය අනෙකෙකැ'යි හෝ නො කියමි.

29. ඇවැත්නි, තව ද මහණ තෙම මෙසේ සිත සමාහිත කල්හි... දිවකන් නුවණ පිණිස සිත යොමු කෙරෙයි... හේ දිවකතින්... දිව්‍ය වූ ද මානුෂක වූ ද උභය ශබ්ද ම අසයි... ඇවැත්නි, යම්සේ මිනිසෙක් දික් මහකට පිළිපත්තේ නම්, හේ බෙරහඬින්... අසන්නේ ද, 'මෙ බෙරහඬැ'යි... ඔහුට මෙසේ සිතෙක් වන්නේ ද, ඇවැත්නි, ඒ පරිද්දෙන් ම මහණ තෙම මෙසේ සිත සමාහිත කල්හි... දිවකන් නුවණ පිණිස සිත යොමු කෙරෙයි... හේ දිවකතින් දිව්‍ය වූ ද මානුෂක වූ ද දුර වූ ද ලඟ වූ ද උභය ශබ්ද ම අසයි

ඇවැත්නි, යම් මහණෙක් මෙසේ දැනී නම්, මෙසේ දැකී නම්, ඔහු විසින් 'ජීවයන් හේ මෑ යෑ, ශරීරයන් හේ මෑ යෑ'යි හෝ 'ජීවය අනෙකෙක ශරීරය අනෙකෙකැ'යි හෝ කියන්නට යුතු දෑ ?'යි [මම ඇසිමි.]

“ඇවැත්නි, යම් මහණෙක් මෙසේ දැනී නම්, මෙසේ දැකී නම්, ඔහු විසින් 'ජීවයන් හේ මෑ යෑ, ශරීරයන් හේ මෑ යෑ'යි හෝ 'ජීවය අනෙකෙක, ශරීරය අනෙකෙකැ'යි හෝ කියන්නට යුතු යෑ'යි [පිරිවැජ්ඣෝ කීහ.]

ඇවැත්නි, මම වූ කලී මෙය දැනිමි මෙය දැකිමි. එහෙත් 'ජීවයන් හේ මෑ යෑ, ශරීරයන් හේ මෑ යෑ'යි හෝ 'ජීවය අනෙකෙක, ශරීරය අනෙකෙකැ'යි හෝ නො කියමි.

30. පුන ව පරං ආටුසො භික්ඛු එවං සමාහිතෙ විතෙන -පෙ- වෙනොපරියඤ්ඤාණාය විතනං අභිනීභරති -පෙ- සො පරසත්තානං පර-පුඤ්ඤානං වෙනසා වෙනො පරිච්ච පජානාති, සරාගං වා විතනං සරාගං විතනන්ති පජානාති -පෙ- අච්චුත්තං වා විතනං අච්චුත්තං විතනන්ති පජානාති. සෙය්‍යථාපී ආටුසො ඉතී වා පුරිසො වා -පෙ- ආදාසෙ වා -පෙ- උදකපතෙන සකං මුඛනිමිත්තං පච්චවෙකඛමානො සකණිකං වා සකණිකන්ති ජාතෙය්‍ය, අකණිකං වා අකණිකන්ති ජාතෙය්‍ය, එවමෙව ඛො ආටුසො භික්ඛු එවං සමාහිතෙ විතෙන -පෙ- වෙනොපරියඤ්ඤාණාය විතනං අභිනීභරති -පෙ- සො පරසත්තානං පරපුඤ්ඤානං වෙනසා වෙනො පරිච්ච පජානාති, සරාගං වා විතනං සරාගං විතනන්ති පජානාති -පෙ- අච්චුත්තං වා විතනං අච්චුත්තං විතනන්ති පජානාති.

යො නු ඛො ආටුසො භික්ඛු එවං ජානාති එවං පසස්සති, කලලනනු ඛො තසෙසනං වචනාය 'තං ජීවං තං සරීරන්ති' වා 'අඤ්ඤං ජීවං අඤ්ඤං සරීරන්ති' වා ? ති.

“යො සො ආටුසො භික්ඛු එවං ජානාති එවං පසස්සති, කලලං තසෙසනං වචනාය 'තං ජීවං තං සරීරන්ති' වා 'අඤ්ඤං ජීවං අඤ්ඤං සරීරන්ති' වා” ති.

අහං පතෙනං ආටුසො එවං ජානාමි එවං පසස්සාමි. අඵ ව පනාහං න වදාමි 'තං ජීවං තං සරීරන්ති' වා 'අඤ්ඤං ජීවං අඤ්ඤං සරීරන්ති' වා ති.

31. පුන ව පරං ආටුසො භික්ඛු එවං සමාහිතෙ -පෙ- පුඛෙකිවාසාසානුසස්සනිඤ්ඤාණාය විතනං අභිනීභරති -පෙ- සො අනෙකච්චිතිතං පුඛෙකිවාසං අනුසස්සරති, සෙය්‍යථිදං එකමපී ජාතීං -පෙ- අනෙකෙ'පි සංවච්චවච්චකපො: අමුත්‍රාසීං එවන්තාමො එවංගොතෙතා -පෙ- ඉති සාකාරං සඋදෙදසං අනෙකච්චිතිතං පුඛෙකිවාසං අනුසස්සරති.

යො නු ඛො ආටුසො භික්ඛු එවං ජානාති එවං පසස්සති, කලලනනු ඛො තසෙසනං වචනාය 'තං ජීවං තං සරීරන්ති' වා 'අඤ්ඤං ජීවං අඤ්ඤං සරීරන්ති' වා ? ති.

“යො සො ආටුසො භික්ඛු එවං ජානාති එවං පසස්සති, කලලං තසෙසනං වචනාය 'තං ජීවං තං සරීරන්ති' වා 'අඤ්ඤං ජීවං අඤ්ඤං සරීරන්ති' වා” ති.

අහං පතෙනං ආටුසො එවං ජානාමි එවං පසස්සාමි. අඵ ව පනාහං න වදාමි 'තං ජීවං තං සරීරන්ති' වා 'අඤ්ඤං ජීවං අඤ්ඤං සරීරන්ති' වා ති.

32. පුන ව පරං ආටුසො භික්ඛු එවං සමාහිතෙ විතෙන -පෙ- සත්තානං චුනුපථාතඤ්ඤාණාය විතනං අභිනීභරති -පෙ- සො දීඛෙකිවකඛුතා -පෙ- සතෙන පසස්සති වචමානෙ උපපජ්ජමානෙ -පෙ- සුගතෙ දුගතෙ යථාකමමුපගෙ සතෙන පජානාති.

30. ඇවැත්ති, තව ද මහණ තෙම මෙසේ සිත සමාහිත කල්හි... පරසින් දන්නා නුවණ පිණිස සිත යොමු කෙරෙයි... හේ අන් සතුන්ගේ අන් පුභුලන්ගේ සිත් තම සිතින් පිරිසිදු දැනී. හේ සරාග සිත සරාග සිතැ සි ද දැනී.. නොමිදුණු සිත නොමිදුණු සිතැ සි ද දැනී. ඇවැත්ති,... සත්‍රියක් හෝ පුරුෂයෙක් හෝ යම්සේ කැටපතෙක හෝ... දිය බඳුනෙක හෝ මුවසටහන පිරික්සා බලනුයේ තලකැලැල් සහිත වූවක් තලකැලැල් සහිත යැ සි දැන ගන්නේ ද, තලකැලැල් රහිත වූවක් තලකැලැල් රහිත යැ සි දැන ගන්නේ ද, ඇවැත්ති, එ පරිද්දෙන් ම මහණ තෙම මෙසේ සිත සමාහිත කල්හි.. පරසින් දන්නා නුවණ පිණිස සිත යොමු කෙරෙයි.. හේ අන් සතුන්ගේ අන් පුභුලන්ගේ සිත තම සිතින් පිරිසිදු දැන ගනී. හේ සරාග සිත සරාග සිතැ සි ද... නොමිදුණු සිත නොමිදුණු සිතැ සි ද දැන ගනී.

ඇවැත්ති, යම් මහණෙක් මෙසේ දැනී නම්, මෙසේ දැකී නම්, ඔහු විසින් 'ජීවයන් හේ මැ යැ ශරීරයන් හේ මැ යැ'යි හෝ 'ජීවය අනෙකෙක ශරීරය අනෙකෙකැ'යි හෝ කියන්නට යුතු දෑ ?යි [මම ඇසිමි.]

"ඇවැත්ති, යම් මහණෙක් මෙසේ දැනී නම්, මෙසේ දැකී නම්, ඔහු විසින් 'ජීවයන් හේ මැ යැ, ශරීරයන් හේ මැ යැ'යි හෝ 'ජීවය අනෙකෙක ශරීරය අනෙකෙකැ'යි හෝ කියන්නට යුතු යැ"යි [පිරිවැජ්ඣෝ කීහ.]

ඇවැත්ති, මම වූ කලී මෙය දැනිමි, මෙය දැකිමි. එහෙත් 'ජීවයන් හේ මැ යැ ශරීරයන් හේ මැ යැ'යි හෝ 'ජීවය අනෙකෙක, ශරීරය අනෙකෙකැ'යි හෝ නො කියමි.

31. ඇවැත්ති, තව ද මහණ තෙම මෙසේ සිත සමාහිත කල්හි... පෙර වූසු කද පිලිවෙල දන්නා නුවණ පිණිස සිත යොමු කෙරෙයි... හේ එක් ජාතියක් ද... නොයෙක් සංවර්තවිවර්ත කල්ප ද යන අනෙක-විධ පුච්ඡි වාසය සිහි කරයි. 'අසෝ තැන මෙනම් ඇත්තෙම් මෙබඳු ගොත් ඇත්තෙම් වීමි... මෙසේ ආකාරසහිත උද්දෙශ සහිත නොයෙක් වැදූරැම් පෙර වූසු කදපිලිවෙල සිහි කෙරෙයි.

ඇවැත්ති, යම් මහණෙක් මෙසේ දැනී නම්, මෙසේ දැකී නම්, ඔහු විසින් 'ජීවයන් හේ මැ යැ ශරීරයන් හේ මැ යැ'යි හෝ 'ජීවය අනෙකෙක ශරීරය අනෙකෙකැ'යි හෝ මෙය කියන්නට යුතු දෑ ?යි [මම ඇසිමි.]

"ඇවැත්ති, යම් මහණෙක් මෙසේ දැනී නම්, මෙසේ දැකී නම්, ඔහු විසින් 'ජීවයන් හේ මැ යැ, ශරීරයන් හේ මැ යැ'යි හෝ 'ජීවය අනෙකෙක ශරීරය අනෙකෙකැ'යි හෝ කියන්නට යුතු යැ"යි [පිරිවැජ්ඣෝ කීහ.]

ඇවැත්ති, මම වූ කලී මෙසේ දැනිමි, මෙසේ දැකිමි. එහෙත් 'ජීවයන් හේ මැ යැ ශරීරයන් හේ මැ යැ'යි හෝ 'ජීවය අනෙකෙක ශරීරය අනෙකෙකැ'යි හෝ මම නො කියමි.

32. ඇවැත්ති, තව ද මහණ තෙම මෙසේ සිත සමාහිත කල්හි... සත්කයන්ගේ ව්‍යුති උපපත්ති දන්නා නුවන පිණිස සිත මෙහෙයයි... හේ... දිවැසින් මැරෙන මැරී උපදනා... කම් වූ පරිදි උගතියට දුගතියට පැමිණි සත්කයන් දැන ගනී.

සෙය්‍යථාපි ආට්‍රිසො පබ්බතසඤ්ඤපෙ උදකරහදෙ අවේණි විප්‍යසනො අනාවිලො, නත්ථ චකුමා පුරිසො තීරෙ සීතො පසෙය්‍ය සිප්පිසමුකමපි සකඛරකඨලමපි මච්ඡගුමබමපි වරන්තමපි තිට්ඨන්තමපි, තස්ස ඵලමස්ස: අයං බො උදකරහදෙ අවේණි විප්‍යසනො අනාවිලො, නත්‍රිමෙ සිප්පිසමුකා'පි සකඛරකඨලා'පි මච්ඡගුමබා'පි වරන්ති'පි තිට්ඨන්ති'පිති, ඵලමෙව බො ආට්‍රිසො භිකුඤ්ඤ සමාහිතෙ විතො-පෙ-ආසවානං බයඤ්ඤාය විතතං අභිනීභරති අභිනීන්තාමෙති. සො ඉදං දුකඛන්ති යථාභූතං පජානාති -පෙ- අයං ආසවනිරෝධගාමිනී පටිපදා'ති යථාභූතං පජානාති.

තස්ස ඵලං ජානතො ඵලං පසුන්තො කාමාසවා'පි විතතං විමුච්චති. භාවාසවා'පි විතතං විමුච්චති. අවිජ්ජාසවා'පි විතතං විමුච්චති. විමුඤ්ඤාමිං විමුඤ්ඤාමිති ඤ්ඤාණං ගොති. 'ඛිණා ජාති, වුසිතං බුභමචරිසං, කතං කරණීයං, නාපරං ඉත්ථතයාති පජානාති.

33. යො බො ආට්‍රිසො භිකුඤ්ඤ ඵලං ජානාති ඵලං පසුන්ති, කලලං භු බො තසෙය්‍යතං වචනාය 'තං ජීවං තං සරීරන්ති' වා 'අඤ්ඤං ජීවං අඤ්ඤං සරීරන්ති වා' ? ති.

“යො සො ආට්‍රිසො භිකුඤ්ඤ ඵලං ජානාති ඵලං පසුන්ති, න කලලං තසෙය්‍යතං වචනාය 'තං ජීවං තං සරීරන්ති' වා 'අඤ්ඤං ජීවං අඤ්ඤං සරීරන්ති වා' ති.

අතං බො පනෙතං ආට්‍රිසො ඵලං ජානාමි ඵලං පසුන්මි. අඵ ච පනාතං න වදමි 'තං ජීවං තං සරීරන්ති' වා 'අඤ්ඤං ජීවං අඤ්ඤං සරීරන්ති' වාති.

34. ඉදමවොච භගවා, අත්තමනො ඔට්ඨඥො ලිච්ඡපී භගවනො භාසිතං අභිනන්දීති.

ආචාරික, යම්සේ කඳුමුදුනෙක වූ, පහන් වූ, වෙසෙසින් පැදුණු, බොර නොවූ දිය විලෙක් වන්නේ ද, එහි ඉවුරු ඇස් ඇති මිනිසෙක් සිටියේ එය තුළු හැසිරෙන ද සිටුනා ද සිප්පි බෙල්ලනුත් සක්බෙල්ලනුත් කැටකැබිලිහින් මත්ස්‍යසමූහන් දක්නේ ද, එසේ දක්නා ඔහුට 'මේ දිය විල පහන් ය. වෙසෙසින් පැහැදුණේ ය. නො කැලැඹුණේ ය. මෙහි මේ සිප්පිහුන් සක්බෙල්ලෝත් කැටකැබිලිහින් මත්ස්‍ය සමූහයෝත් හැසිරෙන්නෝ ද සිටින්නෝ ද වෙති'යි මෙසේ සිතෙක් වන්නේ ද, ආචාරික, එ පරිද්දෙන් ම මහණ තෙමේ මෙසේ සිත සමාහිත කල්හි ආසුවක්ඛයඥනය පිණිස සිත යොමු කෙරෙයි, නැඹුරු කෙරෙයි. හේ 'මේ දුකැ'යි ඇතිසැටියෙන් දනී...මේ ආසුව නිරොධගාමිනී ප්‍රතිපත්තිය යැ' යි ඇති සැටියෙන් දනී. මෙසේ දන්නා මෙසේ දක්නා ඔහු සිත කාමාසුවය කෙරෙන් ද මිදේ. සිත භවාසුවය කෙරෙන් ද මිදේ. සිත අවිදුසුවය කෙරෙන් ද මිදේ. මිදුණු කල්හි මිදුණේ යැ යි දැනීම වේ. 'භවෝත්පත්තිය නිෂිඤ විය. මහ බඹසර වෑය නිමැවිණ. කලුයුතු දු කරණ ලදී. මේ රහත් බව පිණිස අන් කටයුත්තෙක් නැතැ' යි හේ දනී.

33. ආචාරික, යම් මහණෙක් මෙසේ දනී නම්, මෙසේ දකී නම්, 'ජීවයන් හේ මෑ යැ, ශරීරයන් හේ මෑ යැ' යි හෝ 'ජීවය අනෙකෙක, ශරීරය අනෙකෙකැ' යි මෙය කියන්නට ඔහුට යුතු දෑ ? යි [මම් ඇසීම]

"ආචාරික, යම් මහණෙක් මෙසේ දනී නම්, මෙසේ දකී නම්, 'ජීවයන් හේ මෑ යැ, ශරීරයන් හේ මෑ' යි හෝ 'ජීවය අනෙකෙක, ශරීරය අනෙකෙකැ' යි හෝ කියන්නට ඔහුට යුතු නො වේ" [යෑ සි දෙ පිරිවැජ්ඣෝ කීහ.]

ආචාරික, මම් වූ කලී මෙය මෙසේ දනිමි, මෙසේ දකිමි. එතෙත් 'ජීවයන් හේ මෑ යැ, ශරීරයන් හේ මෑ යැ' යි හෝ 'ජීවය අනෙකෙක, ශරීරය අනෙකෙකැ' යි කියා හෝ මම් නො කියමි. [මෙසේ ඒ දෙපිරිවැජ්ඣනට මම් කිමි.]

34. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මෙය වදාළ හේක. ඔට්ඨඬා ලිව්ජ්චි තෙමේ සතුටු සිතැත්තේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ වචනය පිලිගත්තේ ය.

7. ඡාලිය සුත්තං.

1. එවං මෙ සුතං: එකං සමයං හගවා කොසමබ්බං විහරති සොසිතාරාමෙ. තෙන බො ජන සමයෙන දො පබ්බජ්ඣා මණ්ඩසෙසා ව පරිබ්බාජකො ඡාලියො ව දුරුපතතිකනොවාසී යෙන හගවා තෙනුප-සංකමිංසු. උපසංකමිනිවා හගවතා සද්ධිං සමමොදිංසු. සමමොදනීයං කථං සාරාණීයං විනිසාරෙත්වා එකමන්තං අට්ඨංසු. එකමන්තං ධීතා බො තෙ දො පබ්බජ්ඣා හගවන්තං එතදවොචු: “කීන්හු බො ආට්ටසො ගොතම තං ජීවං තං සරීරං? උදුහු අඤ්ඤං ජීවං අඤ්ඤං සරීරං?”ති.

2. තෙන භාට්ටසො සුණංථ, සාධුකං මනසි කරොථ, භාසිසසාමී’ති. ‘එවමාට්ටසො’ති බො තෙ දො පබ්බජ්ඣා හගවතො පච්චසෙසාසුං. හගවා එතදවොච:

3. ඉධාට්ටසො තථාගතො ලොකෙ උපපජ්ජති අරහං සමමාසමිඛුඤ්ඤා -පෙ- (යථා සාමඤ්ඤඵලෙ එවා විජ්ජාරෙතබ්බං). එවං බො ආට්ටසො භික්ඛු සීලසමපනො හොති.

4. කථං ව ආට්ටසො භික්ඛු ඉද්දියෙසු ගුත්තඤ්ඤාරො හොති? ඉධාට්ටසො භික්ඛු චක්ඛුතා රූපං දිසවා න නිමිතතභාසී හොති -පෙ- එවං බො ආට්ටසො භික්ඛු ඉද්දියෙසු ගුත්තඤ්ඤාරො හොති.

5. කථං ව ආට්ටසො භික්ඛු සතිසමපජ්ඤෙඤ්ඤා සමන්තාගතො හොති? ඉධාට්ටසො භික්ඛු අභිකකනොන පටිකකනොන සමපජානකාරී හොති. ආලොකිතෙ විලොකිතෙ -පෙ- එවං බො ආට්ටසො භික්ඛු සතිසමප-ජ්ඤෙඤ්ඤා සමන්තාගතො හොති.

6. කථං ආට්ටසො භික්ඛු සන්තුට්ඨො හොති? ඉධාට්ටසො භික්ඛු සන්තුට්ඨො හොති කායපාරිභාරිකොන විචරෙන -පෙ- එවං බො ආට්ටසො භික්ඛු සන්තුට්ඨො හොති.

7. සො ඉමිනා ව අරියෙන සීලකබ්බෙන සමන්තාගතො -පෙ- පරිමුඛං සතිං උපට්ඨපෙත්වා, -පෙ- සො අභිජ්ඣං ලොකෙ පභාය -පෙ- ට්‍රිවිකිච්ඡාය විතං පරිසොධෙති.

7. ජාලිය සූත්‍රය

1. මා විසින් මෙසේ අසන ලදී: එක් සමයෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කොසොඹෑ නුවර ශෝඡිතාරාමයෙහි වැඩ වසන සේක. එසමයෙහි මණ්ඩපය නම් පිරිවැජ්ඣෙය් ද දඹුල්ලා පාත්‍රයක් දරන පැවිද්දක්හුගේ අනවැසි ජාලිය නම් පිරිවැජ්ඣෙය් ද යන දෙ පැවිදි කෙනෙක් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කරා එළැඹියහ. එළැඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ හා සතුටු වූහ. සතුටට පුදුසු වූ, සිතැ රැදැවිය යුතු වූ කථාව තිමවා පසෙක සිටා ගන්හ. එ දෙ පැවිද්දේ එසේ පසෙකැ සිටියාහු ම “ඇවැත් ගොයුමාණනි, කීමෙක් ද? හේ ම ජීවයත් හේ ම ශරීරයත් වේ ද? (ජීවයත් ශරීරයත් එකෙක් ම ද?) නො හොත් ජීවය අනෙකෙකුත් ශරීරය අනෙකෙකුත් වේ ද? (ජීවයත් ශරීරයත් දෙකෙක් ද?)” යි මෙය කීහ.

2. ඇවැත්නි, එසේ වී නම් අසවු. මොනොවට සිත්ති කරවු, කියන්-නෙම් යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වදාළ සේක. ‘ඇවැත්නි, එසේ යැ’ කියා ඒ දෙ පැවිද්දේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට පිළිවදන් ඇඟවූහ. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මෙය වදාළ සේක:

3. ඇවැත්නි, තථාගත අර්භන් සමයක්සමුදාන තෙමේ මෙ ලොවැ උපදී... (සාමසාදාදාළ සූත්‍රයෙහි දැක්වුණ පරිදි විහාර කටයුතු)... ඇවැත්නි, මෙසේ මහණ තෙම සිල්වත් වෙයි.

4. ඇවැත්නි, කෙසේ නම් මහණ ඉදුරන්ති වැසූ දොරැත්තේ වේ ද? ඇවැත්නි, මෙහි මහණතෙම ඇසින් රුවක් දැක නිමිති ගන්නා සුලු නො වේ ද,... ඇවැත්නි, මෙසේ මහණ තෙම ඉදුරන්ති වැසූ දොරැත්තේ වෙයි.

5. ඇවැත්නි, කෙසේ නම් මහණ සිහිනුවණින් යුත් වේ ද? ඇවැත්නි, මෙහි මහණ තෙම ඉදිරියට යෑමෙහි පෙරළා ඊමෙහි ඉදිරි බැලීමෙහි දෙ පස බැලීමෙහි... නුවණින් දැන කරන සුලු වේ ද, ඇවැත්නි, මෙසේ ම මහණ තෙම සිහිනුවණින් යුත් වෙයි.

6. ඇවැත්නි, කෙසේ නම් මහණ සතුටු වේ ද? ඇවැත්නි, මෙහි මහණ තෙම කයැ පරිහරණයට පමණ වූ සිවුරින් සතුටු වේ ද,... ඇවැත්නි, මෙසේ මහණ තෙම සතුටු වෙයි.

7. හේ මේ ආසී ශීලසකකියෙන් ද සමන්විත වූයේ,... සිහිය අරමුණට යොමු කොට එළවා, ලොව කෙරෙහි අභිධ්‍යාව පහ කොට... විවිකිවජ්ඣව කෙරෙත් සිත පිරිසිදු කෙරෙයි.

සෙය්‍යථාපි ආවුසො පුරිසො ඉණං ආදාය කමමනො ජයොජේය්‍ය
 -පෙ- සෙය්‍යථාපි ආවුසො පුරිසො ආබාධිකො අස්ස -පෙ- සෙය්‍යථාපි
 ආවුසො පුරිසො බකිනාගාරෙ බද්ධො අස්ස -පෙ- සෙය්‍යථාපි ආවුසො
 පුරිසො දාසො අස්ස අනන්තාධිනො -පෙ- සෙය්‍යථාපි ආවුසො පුරිසො
 සධනො සහොගො කන්තාරදානමග්ගා ජට්ඨජේය්‍ය -පෙ- ඉමෙ
 පංචනීවරණේ අප්පතිණේ අනන්ති සමනුපස්සය්‍ය -පෙ- සො අපරෙන
 සමයෙන නං කන්තාරං නිත්තරෙය්‍ය -පෙ- එවමෙව බො භික්ඛු ඉමෙ
 පංචනීවරණේ ජතීණේ අනන්ති සමනුපස්සති -පෙ-.

තස්සිමෙ පංචනීවරණේ ජතීණේ අනන්ති සමනුපස්සනො -පෙ-
 විභතං සමාධියති.

සො විවිච්චව කාමෙහි -පෙ- ජඨමං කානං උපසමපජ්ඣ විහරති.
 -පෙ- නාස්ස කිඤ්චි සබ්බාවතො කායස්ස විචෙකජෙන පිතිසුබෙන
 අපච්චං හොති.

යො හු බො ආවුසො එවං ජානාති එවං පස්සති, කලලනහු බො
 තස්සෙතං වචනාය ‘තං ජීවං තං සරීරනති’ වා ‘අඤ්ඤං ජීවං අඤ්ඤං
 සරීරනති’ වා ? ති.

“යො සො ආවුසො භික්ඛු එවං ජානාති එවං පස්සති, කලලං
 තස්සෙතං වචනාය ‘තං ජීවං තං සරීරනති’ වා ‘අඤ්ඤං ජීවං අඤ්ඤං
 සරීරනති’ වා” ති.

අහං බො පනෙනං ආවුසො එවං ජානාමි එවං පස්සාමි. අථ ව
 පනාහං න වදාමි ‘තං ජීවං තං සරීරනති’ වා ‘අඤ්ඤං ජීවං අඤ්ඤං
 සරීරනති’ වා ති.

8. පුන ව පරං ආවුසො භික්ඛු විතකකච්චාරානං වූපසමා -පෙ-
 දුතියං කානං උපසමපජ්ඣ විහරති. -පෙ- නාස්ස කිඤ්චි සබ්බාවතො
 කායස්ස සමාධිජෙන පිතිසුබෙන අපච්චං හොති.

යො හු බො ආවුසො භික්ඛු එවං ජානාති එවං පස්සති, කලලං
 තස්සෙතං වචනාය ‘තං ජීවං තං සරීරනති’ වා ‘අඤ්ඤං ජීවං අඤ්ඤං
 සරීරනති’ වා ? ති.

“යො සො ආවුසො භික්ඛු එවං ජානාති එවං පස්සති, කලලං
 තස්සෙතං වචනාය ‘තං ජීවං තං සරීරනති’ වා ‘අඤ්ඤං ජීවං අඤ්ඤං
 සරීරනති’ වා” ති.

අහං බො පනෙනං ආවුසො එවං ජානාමි එවං පස්සාමි. අථ ව
 පනාහං න වදාමි ‘තං ජීවං තං සරීරනති’ වා ‘අඤ්ඤං ජීවං අඤ්ඤං
 සරීරනති’ වා ති.

පුන ව පරං ආවුසො භික්ඛු පිතියා ව විරාගා -පෙ- තතියං
 කානං උපසමපජ්ඣ විහරති. -පෙ- නාස්ස කිඤ්චි සබ්බාවතො කායස්ස
 නිපජිතීකෙන සුබෙන අපච්චං හොති.

ආචාරිනි, යමිසේ පුරුෂයෙක් ණයක් ගෙන කමානකයන් යොදන්නේ ද,... යමිසේ පුරුෂයෙක් ගිලන් වන්නේ ද,... යමිසේ පුරුෂයෙක් සිරගෙහි බඳනා ලද්දේ වන්නේ ද,... යමිසේ පුරුෂයෙක් අනුකට යටත් දාසයෙක් වන්නේ ද,... යමිසේ ධන ආති හොඟ ආති පුරුෂයෙක් කතරමහකට බස්නේ ද,... හේ පසු කලෙක ඒ කතර කරණය කරන්නේ ද... ඵ පරිද්දෙන්, ආචාරිනි, මහණ තෙම තමා කෙරෙහි පහ වූ නිවරණ පස දකී..

තමා කෙරෙහි ප්‍රහීණ වූ මේ නිවරණ පස දක්නා ඔහු සිත අරමුණෙහි එකඟ වෙයි.

හේ කාමයන්ගෙන් වෙන් ව ම... පලමු දහන් ලැබ වෙසෙයි... ඔහු සියලු කය විවේකයෙන් උපන් පීති සුවයෙන්... පැතිරු වැද නො ගත් කිසි ද තැනෙක් නො වෙයි.

ආචාරිනි, යමෙක් මෙසේ දන්නේ නම්, මෙසේ දක්නේ නම්, ඔහු ‘ජීවයන් ශරීරයන් එකෙක් ම යැ’ යි හෝ ‘ජීවයන් ශරීරයන් දෙකෙක් ම යැ’ යි හෝ මෙය කීමට යුතු ද? (ඔහු විසින් කිය හැකි දෑ සි අසා වදාල සේක.)

[පිරිවැජ්ජයෝ:] “ආචාරිනි, යමි මහණෙක් මෙසේ දනී නම්, මෙසේ දකී නම්, ඔහු විසින් ‘ජීවයන් ශරීරයන් එකෙක් ම යැ’ යි හෝ ‘වෙන වෙන දෙකෙකැ’ යි කියා හෝ කියනු යුතු ය”.

[භාග්‍යවත්තු:] ආචාරිනි, මම වූ කලි මෙය මෙසේ දනිමි, දකිමි. වැලි දු මම ‘ජීවයන් ශරීරයන් එකෙක් ම යැ’ යි හෝ ‘වෙන වෙන දෙකෙකැ’ යි කියා හෝ නො කියමි.

8. තව ද ආචාරිනි, මහණ තෙම විතකී විචාර සංහිදීමෙන්... දෙවෙනි දහන් ලැබ වෙසෙයි... ඔහු කය සමාඛයෙන් උපන් පීති සුවයෙන්... නො පැතිරුගත් කිසිදු තැනෙක් නො වෙයි.

ආචාරිනි, යමි මහණෙක් මෙසේ දන්නේ නම්, දක්නේ නම්, ‘ජීවයන් ශරීරයන් එකෙක් ම යැ’ යි හෝ ‘වෙන වෙන දෙකෙකැ’ යි හෝ ඔහු මෙය කියනු වට යුතු ද?”

[පිරිවැජ්ජයෝ:] “ආචාරිනි, යමි මහණෙක් මෙසේ දන්නේ නම්, මෙසේ දක්නේ නම්, ඔහු විසින් ‘ජීවයන් ශරීරයන් එකෙක් ම යැ’ යි හෝ ‘වෙන වෙන දෙකෙක් ම යැ’ යි හෝ මෙය කියනු යුතු ය”.

[භාග්‍යවත්තු:] ආචාරිනි, මම වූ කලි මෙය මෙසේ දනිමි, දකිමි. වැලි දු මම ‘ජීවයන් ශරීරයන් එකෙක් ම යැ’ යි හෝ ‘වෙන වෙන දෙකෙකැ’ යි හෝ නො කියමි”.

ආචාරිනි, තව ද මහණ තෙම ප්‍රීතිය ද දුරු ලීමෙන්... තෙවෙනි දහන් ලැබ වෙසෙයි. ඔහු විසින් නිෂ්ප්‍රීතික සුවයෙන් සියලු කයා පැතිර නොගන්නා ලද කිසි ද තැනෙක් නො වෙයි.

යො භු බො ආවුසො භික්ඛු එවං ජානාති එවං පසස්සති, කල්ලං භු බො තසෙස්සනං වචනාය 'තං ජීවං තං සරීරනති' වා 'අඤ්ඤං ජීවං අඤ්ඤං සරීරනති' වා?ති.

“යො සො ආවුසො භික්ඛු එවං ජානාති එවං පසස්සති, කල්ලං තසෙස්ස නං වචනාය 'තං ජීවං තං සරීරනති' වා 'අඤ්ඤං ජීවං අඤ්ඤං සරීරනති' වා”ති.

අහං බො පනෙනං ආවුසො එවං ජානාමි එවං පසස්සාමි. අඵ ව පනාහං න වදාමි 'තං ජීවං තං සරීරනති' වා 'අඤ්ඤං ජීවං අඤ්ඤං සරීරනති' වාති.

9. පුන ව පරං ආවුසො භික්ඛු සුඛස්ස ව පනානා දුක්ඛස්ස ව පනානා -පෙ- වතුඤ්ඤං කානං උපසමපජ්ජ විහරති. -පෙ- නාස්ස කිඤ්චි සබ්බාවතො කායස්ස පරිසුද්ධෙන වෙතසා පරියොදානෙන අපච්චං හොති.

යො භු බො ආවුසො භික්ඛු එවං ජානාති එවං පසස්සති, කල්ලං භු බො තසෙස්සනං වචනාය 'තං ජීවං තං සරීරනති' වා 'අඤ්ඤං ජීවං අඤ්ඤං සරීරනති' වා?ති.

“යො සො ආවුසො භික්ඛු එවං ජානාති එවං පසස්සති, කල්ලං තසෙස්සනං වචනාය 'තං ජීවං තං සරීරනති' වා 'අඤ්ඤං ජීවං අඤ්ඤං සරීරනති' වා”ති.

අහං බො පනෙනං ආවුසො එවං ජානාමි එවං පසස්සාමි. අඵ ව පනාහං න වදාමි 'තං ජීවං තං සරීරනති' වා 'අඤ්ඤං ජීවං අඤ්ඤං සරීරනති' වාති.

10. පුන ව පරං ආවුසො භික්ඛු එවං සමාහිතෙ විතෙත -පෙ- ඤ්ඤාණදස්සනාය විතතං අභිනිහරති අභිනිතනාමෙති. සො එවං පජානාති 'අයං බො මෙ කායො රුපී වාතුමමහාභුතීකො -පෙ- හෙදනවිඤ්ඤංසනං ධම්මො. ඉදං ව පන මෙ විඤ්ඤාණං එඤ්ඤං සිතං එඤ්ඤං පටිබ්බානති. සෙය්‍යථාපි ආවුසො මණ්ණි වෙචරියො -පෙ- තත්ථස්ස සුත්තං 'අයං බො මණ්ණි වෙචරියො -පෙ- තත්ථදං සුත්තං ආවුතං නිලං වා -පෙ- පඤ්ඤා- සුත්තං වා'ති. එවමෙව බො ආවුසො භික්ඛු එවං සමාහිතෙ විතෙත -පෙ- ඤ්ඤාණදස්සනාය විතතං අභිනිහරති අභිනිතනාමෙති. සො එවං පජානාති. අයං බො මෙ කායො රුපී -පෙ- ඉදං ව පන මෙ විඤ්ඤාණං එඤ්ඤං සිතං එඤ්ඤං පටිබ්බානති. -පෙ- [යථා පුබ්බෙ එවං විඤ්ඤාණෙ තබ්බං.]

11. පුනවපරං ආවුසො -පෙ- එවං සමාහිතෙ විතෙත -පෙ- මනොමයං කායං අභිනිමමනනාය විතතං අභිනිහරති අභිනිතනාමෙති -පෙ-

ආචාර්ය, යම් මහණෙක් මෙසේ දන්නේ නම්, මෙසේ දන්නේ නම් 'ජීවයන් ශරීරයන් එකෙක් ම යැ' යි හෝ 'දෙකෙකැ' යි හෝ ඔහු කියනු යුතු ද ?

[පිරිවැජ්ජියෝ:] “ආචාර්ය, යම් මහණෙක් මෙසේ දන්නේ නම්, මෙසේ දන්නේ නම්, ඔහු විසින් 'ජීවයන් ශරීරයන් එකෙක් ම යැ' යි හෝ 'වෙන වෙන දෙකෙක් ම යැ' යි මෙය කියනු යුතු ය”.

[භාග්‍යවත්තූ:] ආචාර්ය, මම වූ කලී මෙය මෙසේ දනිමි. මෙසේ දකිමි. වැලි දු මම 'ජීවයන් ශරීරයන් එකෙක් ම යැ' යි හෝ වෙන 'වෙන දෙකෙකැ' යි හෝ නො කියමි.

9. තව ද ආචාර්ය, මහණ තෙම සුඛවෙදනාවගේ ප්‍රභාණයෙන් දුඃඛ වෙදනාවගේ ද ප්‍රභාණයෙන්... සතරවන දහන් ලැබ වෙසෙයි... ඔහු විසින් සියලු කයා පිරිසිදු පැහැසර සිතින් පැතිරු නො ගන්නා ලද කිසිදු තැනෙක් නො වෙයි.

ආචාර්ය, යම් මහණෙක් මෙසේ දනී නම්, මෙසේ දකී නම් ඔහු 'ජීවයන් ශරීරයන් එකෙක් ම යැ' යි හෝ 'වෙන වෙන දෙකෙකැ' යි හෝ කියනු යුතු ද ?

[පිරිවැජ්ජියෝ:] “ආචාර්ය, යම් මහණෙක් මෙසේ දන්නේ නම්, මෙසේ දන්නේ නම්, ඔහු 'ජීවයන් ශරීරයන් එකෙක් ම යැ' යි හෝ 'වෙන වෙන දෙකෙකැ' යි හෝ කියනු යුතු ය”.

[භාග්‍යවත්තූ:] ආචාර්ය, මම වූ කලී මෙය මෙසේ දනිමි, මෙසේ දකිමි. වැලි දු මම 'ජීවයන් ශරීරයන් එකෙක් ම යැ' යි හෝ 'වෙන වෙන දෙකෙකැ' යි හෝ නො කියමි.

10. තව ද ආචාර්ය, මහණ තෙම මෙසේ සිත එකඟ වූ කල්හි... ඥානදශීනිය පිණිස සිත යොමු කරයි, එළවා තබයි. 'මගේ මේ කය රූපී ය. සතර මහාභුතයන්ගෙන් සැදුණේ ය... බිඳෙන නැසෙන සුලු ය. මගේ මේ සිත ද මෙහි ලැග්ගේ ය. මෙහි බැඳුණේ ය. යම්සේ... වෙරෙළ මිණෙක් වේ ද, එහි හුයෙක් අවුනන ලද්දේ වේ ද, ... එය ඇස් ඇති පුරුෂයෙක් අතෙහි කොට 'මේ වෙරෙළ මිණෙක... එහි මේ නිල් හෝ... පඬු පැහැ හුයෙක් අවුනන ලද' යි හේ මෙ පරිද්දෙන් දන්නේ ද, එසේ ම මහණතෙම සිත සමාහිත කල්හි... දශීනඥනය පිණිස සිත එළවා තබයි, යොමු කෙරෙයි. හේ 'මගේ මේ කය රූපී ය... මගේ මේ සිත මෙහි ලැග්ගේ ය, මෙහි බැඳුණේ යැ' යි දනී... [පෙර මෙන් විඤ්ඤා කටයුතු.]

11. තව ද ආචාර්ය, මහණ තෙම මෙසේ සිත සමාහිත කල්හි... මනෝමය කයක් මවනු පිණිස සිත යොමු කෙරෙයි, එළවා තබයි...

12. පුතවපරං ආවුසො භික්ඛු -පෙ- එවං සමාහිතෙ විතො -පෙ- ඉද්ධිවිධාය විතං අභිනීහරති -පෙ- යාව බුහමලොකාපි කායෙන වසං වතෙනති. -පෙ-

13. පුතවපරං ආවුසො භික්ඛු එවං සමාහිතෙ විතො -පෙ- දිබ්බාය සොතධාතුයා -පෙ- වෙතොපරියඤ්ඤාය -පෙ- පුඤ්ඤානිවාසානුස්සති-ඤ්ඤාය -පෙ- [යථා මනාලීසුතොන එවං විජායෙතබ්බං].

14. පුතවපරං ආවුසො භික්ඛු එවං සමාහිතෙ විතො -පෙ- සන්තානං වුභුපපාතඤ්ඤාය විතං අභිනීහරති -පෙ- යථාකමමුපගෙ සතොන පජානාති.

යො බො ආවුසො භික්ඛු එවං ජානාති එවං පසසති, කල්ලං හු බො තසෙසංචාරාය 'තං ජීවං තං සරීරනති' වා 'අඤ්ඤං ජීවං අඤ්ඤං සරීරනති' වා?'ති

“යො සො ආවුසො භික්ඛු එවං ජානාති එවං පසසති, කල්ලං තසෙසංචාරාය වචනාය 'තං ජීවං තං සරීරනති' වා 'අඤ්ඤං ජීවං අඤ්ඤං සරීරනති' වා”ති.

අහං බො පතොනං ආවුසො එවං ජානාමි එවං පසසාමි. අථ ච පනාහං න වදාමි 'තං ජීවං තං සරීරනති' වා 'අඤ්ඤං ජීවං අඤ්ඤං සරීරනති' වාති.

15. පුතවපරං ආවුසො භික්ඛු එවං සමාහිතෙ විතො -පෙ- ආසවානං ඛයඤ්ඤාය විතං අභිනීහරති අභිනිග්ගාමෙති. සො ඉදං දුක්ඛනති යථානුභං පජානාති. -පෙ- බිණ්ණා ජාති වුසිතං බුහමවරියං කතං කරණීයං නාපරං ඉඤ්ඤායාති පජානාති.

යො හු බො ආවුසො භික්ඛු එවං ජානාති එවං පසසති, කල්ලං හු බො තසෙසංචාරාය වචනාය 'තං ජීවං තං සරීරනති' වා 'අඤ්ඤං ජීවං අඤ්ඤං සරීරනති' වා?'ති

“යො සො ආවුසො භික්ඛු එවං ජානාති එවං පසසති, න කල්ලං තසෙසංචාරාය වචනාය 'තං ජීවං තං සරීරනති' වා 'අඤ්ඤං ජීවං අඤ්ඤං සරීරනති' වා”ති.

අහං බො පතොනං ආවුසො එවං ජානාමි එවං පසසාමි. අථ ච පනාහං න වදාමි 'තං ජීවං තං සරීරනති' වා 'අඤ්ඤං ජීවං අඤ්ඤං සරීරනති' වාති.

16. ඉදමවොච හතවා. අත්තමනා හෙ දො පබ්බජිතා හගවතො භාසිතං අභිනිඤ්ඤති.

12 නවද ඇවැත්ති, මහණ තෙම මෙසේ සිත සමාහිත කල්හි... සාද්ධිවිධඥනය පිණිස සිත ඵලවසි.... බලලොව දක්වාත් කසින් වශයෙහි පවත්වයි...

13. නවද ඇවැත්ති, මහණ තෙම මෙසේ සිත සමාහිත කල්හි... දිවකන් නුවණ පිණිස.... පරසින් දන්තා නුවණ පිණිස.... පෙරු වුසු කදපිලිවෙල සිහි කරන නුවණ පිණිස.... [මහාලී සුත්‍රයෙහි මෙන් විසාර කටයුතු.]

14. නැවත ද ඇවැත්ති, මහණ තෙම මෙසේ සිත සමාහිත කල්හි... සතතියන්ගේ වුනි උපපතති දක්කා නුවණ පිණිස සිත ඵලවා තවසි... කම් වූ පරිදි පරලොව යත සතුන් දනී.

ඇවැත්ති, යම් මහණෙක් මෙසේ දනී නම්, මෙසේ දකී නම්, ඔහු 'ජීවයන් ශරීරයන් එකක් ම යැ' සි හෝ 'වෙන වෙන දෙකෙකැ' සි හෝ කියනු යුතු ද ?

[පිරිවැජ්ජයෝ] “ඇවැත්ති, යම් මහණෙක් මෙසේ දනී නම්, මෙසේ දකී නම්, ඔහු 'ජීවයන් ශරීරයන් එකක් ම යැ' සි හෝ 'වෙන වෙන දෙකෙකැ' සි හෝ කියනු යුතු ය”.

[භාග්‍යවත්තු] ඇවැත්ති, මම් වූ කලී මෙය මෙසේ දනිමි, මෙසේ දකිමි. වැලි දු මම් 'ජීවයන් ශරීරයන් එකක් ම යැ' සි හෝ 'වෙන වෙන දෙකෙක් යැ' සි හෝ නො කියමි.

15. නැවත ද ඇවැත්ති, මහණ තෙම මෙසේ සිත සමාහිත කල්හි... ආසුචක්ඛයකරඥනය පිණිස සිත ඵලවසි, යොමු කරසි. හේ 'මේ දුකා සි තත් වූ පරිදි දැන ගනිසි... පුනර්ජන්මය කෘෂිණ ය, බලසර වැස නිමැවිණ, කටයුතු දෑ කරන ලදි. මෙය පිණිස නව ද කටයුත්තෙක් නැතැ' සි හේ දැන ගනී.

ඇවැත්ති, යම් මහණෙක් වනාහි මෙසේ දනී නම්, මෙසේ දකී නම්, ඔහු 'ජීවයන් ශරීරයන් එකක් ම යැ' සි හෝ 'වෙන වෙන දෙකෙක් යැ' සි මෙය කියනු යුතු ද ?

[පිරිවැජ්ජයෝ] “ඇවැත්ති, යම් මහණෙක් මෙසේ දනී නම්, මෙසේ දකී නම්, ඔහු 'ජීවයන් ශරීරයන් එකක් ම යැ' සි හෝ 'වෙන වෙන දෙකෙක් යැ' සි හෝ කියනු යුතු නො වේ”.

[භාග්‍යවත්තු] ඇවැත්ති, මම් වූ කලී මෙය දනිමි, මෙය දකිමි. එතෙකුදු වුවත් 'එය ම ජීවය ය, එය ම ශරීරය යැ' සි හෝ 'ජීවය අනෙකෙක, ශරීරය අනෙකෙකැ' සි හෝ මම් නො කියමි.

16. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මෙය වදල සේක. ඒ දෙපැවිද්දේ සතුටු සිතැත්තාහු භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ වචනය පිලිගත්හ.

8. සීහනාදසුන්නා.*

1. එවං මෙ සුතං: එකං සමයං භගවා උජ්ඣුකඤ්ඤායං¹ විහරති කණණිකප්ඵලෙ² මගදායෙ. අඵ ඛො අවෙලො කසසපො යෙන භගවා තෙනුපසබ්බමි. උපසබ්බමිනා භගවතා සද්ධිං සමෙමාදි. සමෙමාදනීයං³ කඵං සාරණීයං⁴ වීතිසාරෙතා එකමන්තං අට්ඨාසී.

2. එකමන්තං සීහො ඛො අවෙලො කසසපො භගවන්තං එතදවොච: “සුතමෙමනං⁵ හො ගොතම, ‘සමණො ගොතමො සබ්බං තපං ගරහති. සබ්බං තපසසීං ලුබ්බාජීචිං එකංසෙන උපකෙකාසති උපවදනී’ති. යෙ තෙ හො ගොතම එවමාහංසු ‘සමණො ගොතමො සබ්බං තපං ගරහති, සබ්බං තපසසීං ලුබ්බාජීචිං එකංසෙන උපකෙකාසති උපවදනී’ති. කච්චි තෙ හොතො ගොතමස්ස චුන්නවාදිතො? න ච භවන්තං ගොතමං අභුතෙන අඛාවිකඛන්ති? ධම්මස්ස චානුධම්මං බ්බාකරොතති? න ච කොචි සභධම්මිකො වාදනුවාදෙ, ගාරස්සං ධානං ආගච්චිති? අනඛිභකඛාතුකාමා හි මයං භවන්තං ගොතම”න්ති.

3. යෙ තෙ කසසප එවමාහංසු: ‘සමණො ගොතමො සබ්බං තපං ගරහති. සබ්බං තපසසීං ලුබ්බාජීචිං එකංසෙන උපකෙකාසති උපවදනී’ති න මෙ තෙ චුන්නවාදිතො. අඛාවිකඛන්ති ච පන මං තෙ අසකා අභුතෙන.

ඉදුහං කසසප එකච්චං තපසසීං ලුබ්බාජීචිං පස්සාමි දිබ්බෙන වකඛුතා විසුඤ්ඤාන අනිකකන්තමානුසකෙන කායස්ස හෙද පරමමරණො අපායං දුගගතිං විනිපාතං නීරයං උපපන්තං. ඉධ පතාහං කසසප එකච්චං තපසසීං ලුබ්බාජීචිං පස්සාමි දිබ්බෙන වකඛුතා විසුඤ්ඤාන අනිකකන්තමානුසකෙන කායස්ස හෙද පරමමරණො සුගතිං සගගං ලොකං උපපන්තං.

ඉදුහං⁶ කසසප එකච්චං තපසසීං අප්පද්ධකඛිභාරිං පස්සාමි දිබ්බෙන වකඛුතා විසුඤ්ඤාන අනිකකන්තමානුසකෙන කායස්ස හෙද පරමමරණො අපායං දුගගතිං විනිපාතං නීරයං උපපන්තං.

---

*. කසසප සීහනාද සුන්නා, කෙසුචි. බුද්ධසීහනාදසුන්නානිපි. අට්ඨකඵා. මහාසීහනාදසුන්නා, මජ්ඣ.
 1. උරුකඤ්ඤායං. සීඉ.   2. කණණිකප්ඵලෙ. සීඉ.   3. සමෙමාදනීයං. මජ්ඣ.
 4. සාරණීයං. මජ්ඣ.   5. සුතමෙමනං. සීඉ.   6. ඉධපතාහං, සඤා.

8. සිංහනාදසූත්‍රය

මා විසින් මෙසේ අසන ලදී: එක් සමයෙක්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ උපුටුකොටුවට නිසා කාණ්ණකන්තල නම් මුවලැවිති වැඩ වසන සේක. එකල අවෙල කාශ්‍යප තෙම භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළැඹියේ ය. එළැඹූ ඔබ හා සතුටු විය. සතුටට කරුණු වූ සිතැ රුදැවියැ යුතු වූ කථා කොට නිමවා එකන්පසැ සිටියේ ය.

2. එකන්පසැ සිටියා වූ ම අවෙලකාශ්‍යප තෙම භාග්‍යවතුන් වහන්සේට “හවද්ද් ගොතමසීති, ‘මහණ ගොයුම්හු සියලු තපස ගරහති’සි, ‘රඵ දිවිපෙවෙන් ඇති හැම තවුසාට ඒකාන්තයෙන් ආක්‍රොශ කෙරෙති’ සි, ‘පිරිහෙලා බෙණෙති’සි මෙ පවන් මා විසින් අසන ලද. හවද්ද් ගොතමසීති, යම් කෙනෙක් ‘මහණ ගොයුම්හු සියලු තපස ගරහති’සි, ‘රඵ දිවි-පෙවෙන් ඇති හැම තවුසාට ඒකාන්තයෙන් ආක්‍රොශ කෙරෙති’සි, ‘පිරිහෙලා බෙණෙති’සි මෙසේ කීහු නම්, කීමෙක් ද, ඔහු හවද්ද් ගොතමයන් කී දෑ ම කියන් ද? හවද්ද්ගොතමයනට අභූතයෙන් (නොවූ දැසින්) දෙස් නො කියන් ද? හවද්ද් ගොතමයන් කී දෑ අනුව ම කරුණු කියන් ද? ඔබේ කිසි වාදයෙක් (ඔබේ වචනයෙක්) හෝ අනුවාදයෙක් (ඔබ කී බස අනුව අනුන් කී වචනයෙක්) හෝ කරුණු සහිත වැ නුවණැත්තන් විසින් ගැරැහිය යුතු තැනට නො පැමිණේ ද? (කීම, හැම අයුරින් ම ඔබගේ වාදයෙහි ගැරැහියැ යුතු කාරණයෙක් නැද්ද?) අපි හවද්ද් ගොතමයනට අභූතයෙන් දෙස් තහනු නොකැමැත්තමුහු”සි මෙය කී ය.

3. “කාශ්‍යපය, ‘මහණ ගොයුම්හු සියලු තපසට ගරහති’සි, ‘රඵ දිවිපෙවෙන් ඇති හැම තවුසාට ඒකාන්තයෙන් ආක්‍රොශ කෙරෙති’ සි. ‘පිරිහෙලා බෙණෙති’සි, යම් කෙනෙක් කියන් නම්, ඔහු මා කී දෑ කියන්හෝ නො වෙති. ඔහු මට නැති දැසින් බොරුවෙන් දෙස් තහන්නාහු ද වෙති.

කාශ්‍යපය, මෙහි මිනිසුන්ගේ දැයින්පවාරය ඉක්මැ දැක්කැ හැකි පිරිසිදු දිවැසින් කාබුන් මරණින් මතු, සැපයෙන් පහ වූ, දුකට පිහිටි, විවහ ව වැටෙන තැන වූ නිරයට පැමිණි, කටුක දිවි පෙවෙන් ඇති වැ සිටි එක්තරා තවුසකු මම දකිමි. කාශ්‍යපය, මෙහි මිනිසුන්ගේ දැයින්පවාරය ඉක්මැ දැක්කැ හැකි, පිරිසිදු දිවැසින් කාබුන් මරණින් මතු, මනා ගති ඇති සහ ලොවට පැමිණි, කටුක දිවිපෙවෙන් ඇති වැ සිටි එක්තරා තවුසකු ද මම දකිමි.

කාශ්‍යපය, මෙහි මිනිසුන්ගේ දැකුම් ඉම ඉක්මැ දැක්කැ හැකි පිරිසිදු දිවැසින්, කාබුන් මරණින් මතු, සැප නැති, නපුරු ගති ඇති, විවස ව පහිත වන තැන වූ නිරයට පැමිණි, මද වූ දුක් විභරණ ඇති වැ සිටි එක්තරා තවුසකු මම දකිමි.

ඉධපනාතං කසසප එකච්චං තපසසිං අප්පඋකඛිභාරිං පසායාමි
දිබ්බෙන චකඛුනා විසුඤ්චන අභිකකන්තමානුසකෙන කායසස හෙදා
පරමමරණා සුගහිං සග්ගං ලොකං උප්පන්නං.

සො'හං කසසප ඉමෙසං තපසසීනං එවං ආගඤ්ඤච ගඤ්ඤච චුඤ්ඤච
උප්පන්නඤ්ඤච යථාභුතං පජානාමි. සො'හං කිං සබ්බං තපං ගරභිසායාමි,
සබ්බං වා තපසසිං ලුබ්භජීම් එකංසෙන උපකෙකාහිසායාමි උපවදිසායාමි ?

4. සනභි කසසප එතෙ සමණඛ්‍යාහමිණා පණ්ඩිතා නිපුණා
කතපරප්පවාදා වාලවෙඛිරුපා වොභිඤ්ඤා¹ මඤ්ඤඤ චරනභි පඤ්ඤා-
ගතෙන දිට්ඨිගතාහි. තෙභි'පි මෙ සද්ධිං එකච්චසු ධාතෙසු සමෙහි²
එකච්චසු ධාතෙසු න සමෙහි². යනෙන එකච්චං වදෙනභි සාඤ්ඤි'හි,
මයමපි තං එකච්චං වදෙම සාඤ්ඤි'හි. යනෙන එකච්චං වදෙනභි න
සාඤ්ඤි'හි, මයමපි තං එකච්චං වදෙම න සාඤ්ඤි'හි. යනෙන එකච්චං වදෙනභි
සාඤ්ඤි'හි, මයං තං එකච්චං වදෙම න සාඤ්ඤි'හි. යනෙන එකච්චං වදෙනභි
න සාඤ්ඤි'හි, මයං තං එකච්චං වදෙම සාඤ්ඤි'හි. යං මයං එකච්චං වදෙම
න සාඤ්ඤි'හි, පරෙ'පි තං එකච්චං වදෙනභි සාඤ්ඤි'හි. යං මයං එකච්චං වදෙම
න සාඤ්ඤි'හි, පරෙ'පි තං එකච්චං වදෙනභි න සාඤ්ඤි'හි. යං මයං එකච්චං
වදෙම න සාඤ්ඤි'හි, පරෙ'පි තං එකච්චං වදෙනභි සාඤ්ඤි'හි. යං මයං එකච්චං
වදෙම සාඤ්ඤි'හි, පරෙ'පි තං එකච්චං වදෙනභි න සාඤ්ඤි'හි.

ත්‍යාගං උපසංඛිකමිත්‍යා එවං වදාමි: යෙසු තො ආච්ඡොසො ධාතෙසු න
සමෙහි, තිට්ඨන්තානු තාහි ධානාහි. යෙසු ධාතෙසු සමෙහි, තත්ථ විඤ්ඤා
සමනුසුඤ්ඤන්තං සමනුගාහන්තං සමනුභාසන්තං සන්ථාරං වා සන්ථාරං
සබ්බෙසු වා සබ්බෙසු: “යෙ ඉමෙසං භවතං ධම්මා අකුසිලා අකුසිල-
සංඛිධානා සාවජ්ජා සාවජ්ජසංඛිධානා අසෙවිතඛිධා අසෙවිතඛිසංඛිධානා
න අලමරියා න අලමරියසංඛිධානා කණ්ඤා කණ්ඤසංඛිධානා, කො ඉමෙ
ධම්මෙ අනවසෙසං පභාය වතනති, සමණො වා ගොතමො පරෙ වා පන
භොනො ගණාවරියා ?”ති.

1. තෙ භිඤ්ඤා. මජ්ඣ. 2. සමෙහි. ස.හ.

කාශ්‍යපය, මෙහි මිනිසුන්ගේ දැකුම් ඉම ඉක්මැ දක්කැ හැකි පිරිසිදු දිවැසින්, කාබුන් මරණින් මතු මනා ගති ඇති සහ ලොවට පැමිණි, මද දුක් විභරණ ඇති වැ සිටි එක්තරා තවුසකු මම දකිමි.

කාශ්‍යපය, යම්බඳු වූ මම මේ තවුසන්ගේ ආගතියක් (පෙර හවයෙහි යම් තැනෙකින් සැව මෙහි උපන්නෝ නම් එ තැනක්), ගතියන් (මෙසින් සැව යැ යුතු තැනක්), ව්‍යතියන් (ඒ මතු හවයෙන් ව්‍යත වීමක්), උපපතියන් (ඒ ව්‍යතියෙන් පසු ව උපදනා තැනක්) මෙසේ තත් වූ පරිදි දකිමි ද, ඒ මම කුමට සියලු තපසට හෝ ගරතමි ද? කටුක දිවිපෙවෙන් ඇති හැම තවුසාට හෝ එකානනයෙන් පරිනව කෙරෙමි ද? අවඥ කෙරෙමි ද?

4. කාශ්‍යපය, පණ්ඩිත වූ, නියුණු නුවණැති, මෙරමා හා කල වාද ඇති, වාලවෙහි බහුර්බරයන් බඳු වූ ඇතැම් මහණ බමුණු කෙනෙක් තමන් ප්‍රඥයෙන් අනුන්ගේ දූෂිත බිඳැ හෙළන්නන් මෙන් වැ හැසිරෙත්. ඔවුන් හා ද ඇතැම් තන්හි මගේ දහම සම වෙයි. ඇතැම් තන්හි සම නො වෙයි. ඔහු යම් එක්තරා දූයක් 'මැනැවැ'යි කියන් ද, අපි ද ඒ එක්තරා දූය 'මැනැවැ'යි කියමු. යම් එක්තරා දූයක් නො මැනැවැයි ඔහු කියන් ද, අපි ද ඒ එක්තරා දූය 'නොමැනැවැ'යි කියමු. යම් එක්තරා දූයක් 'මැනැවැ'යි ඔහු කියන් ද, ඒ එක්තරා දූය 'නොමැනැවැ'යි අපි කියමු. යම් එක්තරා දූයක් 'නොමැනැවැ'යි ඔහු කියන් ද, ඒ එක්තරා දූය 'මැනැවැ'යි අපි කියමු. යම් එක්තරා දූයක් 'මැනැවැ'යි අපි කියමු ද, අන්හු ද ඒ එක්තරා දූය 'මැනැවැ'යි කියන්. යම් එක්තරා දූයක් 'නොමැනැවැ'යි අපි කියමු ද, අන්හු ද ඒ එක්තරා දූය 'නොමැනැවැ'යි කියන්. යම් එක්තරා දූයක් 'නොමැනැවැ'යි අපි කියමු ද, අන්හු ද ඒ එක්තරා දූය 'මැනැවැ'යි කියන්. යම් එක්තරා දූයක් 'මැනැවැ'යි අපි කියමු ද, ඒ එක්තරා දූය 'නොමැනැවැ'යි අන්හු කියන්.

මම ඔවුන් කරා එළැඹ මෙසේ කියමි: “ඇවැත්නි, අප දහමි යම් තන්හි සම නො වේ ද, ඒ තන්හු සිටිත් වා. යම් තන්හි සම වේ නම් ඒ තන්හි ලා නුවණැත්තෝ 'අකුසල් වූත් අකුසලසංඛ්‍යාත වූත් (අකුසල් යැ සි වෙන් කරන ලද්ද වූත්), සාවද්‍ය (සදෙස්) වූත් සාවද්‍යසංඛ්‍යාත වූත් (සදෙස් යැ සි වෙන් කරන ලද්ද වූත්), අසෙවිතව්‍ය (නො සෙවියැ යුතු) වූත්, අසෙවිතව්‍ය සංඛ්‍යාත වූත් (නො සෙවිය යුතු යැ සි වෙන් කොට තබන ලද්ද වූත්), ආදීනාවයට නොසමත් වූත්, ආදීනාවයට නො සමත් සේ වෙන් කොට තබන ලද්ද වූත්, කෘෂණ වූත්, කෘෂණසංඛ්‍යාත වූත් (කළු යැ සි වෙන් කොට තබන ලද්ද වූත්) මේ හවකුන්ගේ යම් බමි කෙනෙක් වෙන් නම්, කවර කෙනෙක් මෙකි දහම නිරවශෙෂයෙන් බැහැර කොට පවත්නෝ ද? ශ්‍රමණ ගෞතමයෝ ද නැත හොත් අන් හවද් ගණාවාසීයෝ ද?”යි එක් ශාස්තාවරයකු හා තවත් ශාස්තාවරයකු ද එක් ශ්‍රාවකගණයක් හා තවත් ශ්‍රාවකගණයක් ද සසඳා ලබ්ධිය විචාරත් වා. කරුණු විචාරත් වා. ලබ්ධියත් කරුණුත් දෙක ම විචාරත් වා.

යානං ඛො ජනෙනං කසසප විජ්ජනී යං විඤ්ඤ සමනුයුඤ්ජනානා සමනුගාහනානා සමනුභාසනානා ඵලං වදෙය්‍යං: “යෙ ඉමෙසං භවතං ධම්මා අකුසලා අකුසලසංඛාතා සාවජ්ජා සාවජ්ජසංඛාතා අසෙවිතඛො අසෙවිතඛසංඛාතා න අලමරියා න අලමරියසංඛාතා කණ්ණා කණ්ණසංඛාතා, සමණො ගොතමො ඉමෙ ධම්මෙ අනවසෙසං පහාය වනනතී, යං වා ජන භොනෙනා පරෙ ගණාවරියා”ති.

ඉතිහ කසසප විඤ්ඤ සමනුයුඤ්ජනානා සමනුගාහනානා සමනුභාසනානා අමෙහව නත්ථ යෙභුයෙසන පසංසෙය්‍යං.

5. අපරම්පි නො කසසප විඤ්ඤ සමනුයුඤ්ජනං සමනුගාහනං සමනුභාසනං සන්ථාරං වා සන්ථාරං සඛෙසන වා සඛසං: “යෙ ඉමෙසං භවතං ධම්මා කුසලා කුසලසංඛාතා අනවජ්ජා අනවජ්ජසංඛාතා සෙවිතඛො සෙවිතඛසංඛාතා අලමරියා අලමරියසංඛාතා සුකකා සුකකසංඛාතා, කො ඉමෙ ධම්මෙ අනවසෙසං සමාදාය වනනති සමණො වා ගොතමො පරෙ වා ජන භොනෙනා ගණාවරියා?”ති.

යානං ඛො ජනෙනං කසසප විජ්ජනී යං විඤ්ඤ සමනුයුඤ්ජනානා සමනුගාහනානා සමනුභාසනානා ඵලං වදෙය්‍යං: “යෙ ඉමෙසං භවතං ධම්මා කුසලා කුසලසංඛාතා අනවජ්ජා අනවජ්ජසංඛාතා සෙවිතඛො සෙවිතඛසංඛාතා අලමරියා අලමරියසංඛාතා සුකකා සුකකසංඛාතා, සමණො ගොතමො ඉමෙ ධම්මෙ අනවසෙසං සමාදාය වනනති යං වා ජන භොනෙනා පරෙ ගණාවරියා”ති.

ඉතිහ කසසප විඤ්ඤ සමනුයුඤ්ජනානා සමනුගාහනානා සමනුභාසනානා අමෙහව නත්ථ යෙභුයෙසන පසංසෙය්‍යං.

6. අපරම්පි නො කසසප විඤ්ඤ සමනුයුඤ්ජනං සමනුගාහනං සමනුභාසනං සන්ථාරං වා සන්ථාරං සඛෙසන වා සඛසං: “යෙ ඉමෙසං භවතං ධම්මා අකුසලා අකුසලසංඛාතා සාවජ්ජා සාවජ්ජසංඛාතා අසෙවිතඛො අසෙවිතඛසංඛාතා න අලමරියා න අලමරියසංඛාතා කණ්ණා කණ්ණසංඛාතා කො ඉමෙ ධම්මෙ අනවසෙසං පහාය වනනති ගොතමො සාවකසඛෙසා වා පරෙ වා ජන භොනෙනා ගණාවරියසාවකසඛසං?”ති.

කාශ්‍යපය, නුවණැත්තෝ ලබ්ධි විචාරන්තාහු, කරුණු විචාරන්තාහු, ලබ්ධිත් කරුණුත් දෙක ම විචාරන්තාහු, “මේ භවතුන්ගේ අකුශල වූත් අකුශලසංඛ්‍යාව වූත්, සාවද්‍ය වූත්, සාවද්‍යසංඛ්‍යාව වූත්, අසෙවිතව්‍ය වූත්, අසෙවිතව්‍යසංඛ්‍යාව වූත්, ආසීභාවයට නොසමත් වූත්, ආසීභාවයට නොසමත් යැ හි වෙන් කොට තබන ලද්ද වූත්, කෘෂණ වූත්, කෘෂණ-සංඛ්‍යාව වූත් යම් දහම් කෙනෙක් වෙත් නම්, ශ්‍රමණගෞතමයෝ මේ හැම දහම් තීරවගෙෂයෙන් බැහැර කොට පවතින්. අන් භවද් ගණාවාසීයෝ වනාහි යම් තමක් (අලුමානුයක්)ම බැහැර කොට පවතින්” යැ හි මෙසේ කියන්නාහුය යන මේ කාරණය ඇත්තේ ම ය.

කාශ්‍යපය, මෙසේ නුවණැත්තෝ ලබ්ධි විචාරන්තාහු කරුණු විචාරන්තාහු ලබ්ධිත් කරුණුත් විචාරන්තාහු අප ම එහි ලා බෙහෙවින් පසස්නාහ.

5. අනෙකෙක් ද ඇත. කාශ්‍යපය, ‘මේ භවතුන්ගේ කුශල වූත් කුශලසංඛ්‍යාව වූත්, අනවද්‍ය වූත් අනවද්‍යසංඛ්‍යාව වූත්, සෙවිතව්‍ය වූත් සෙවිතව්‍යසංඛ්‍යාව වූත්, අලමාසී (ආසීභාවයට සමත්) වූත් අලමාසී-සංඛ්‍යාව වූත්, ශුක්ල වූත් ශුක්ලසංඛ්‍යාව වූත් යම් ධර්ම කෙනෙක් වෙත් ද, කවරෙක් නම් මේ දහම් තීරවගෙෂයෙන් සමාදන් කොට ගෙන පවත්නෝ ද? මහණ ගොයුම්හු ද? තැන හොත් අන් භවත් ගණාවාසීයෝ ද?’හි නුවණැත්තෝ ලබ්ධි විචාරන් වා. කරුණු විචාරන් වා. ලබ්ධිත් කරුණුත් දෙක ම විචාරන් වා.

කාශ්‍යපය, නුවණැත්තෝ ලබ්ධි විචාරන්තාහු, කරුණු විචාරන්තාහු, ලබ්ධිත් කරුණුත් දෙක ම විචාරන්තාහු, “මේ භවතුන්ගේ කුශල වූත් කුශලසංඛ්‍යාව වූත් අනවද්‍ය වූත් අනවද්‍යසංඛ්‍යාව වූත් සෙවිතව්‍ය වූත් සෙවිතව්‍යසංඛ්‍යාව වූත් අලමාසී වූත් අලමාසීසංඛ්‍යාව වූත් ශුක්ල වූත් ශුක්ලසංඛ්‍යාව වූත් යම් දහම් කෙනෙක් වෙත් නම්, මහණ ගොයුම්හු මේ දහම් තීරවගෙෂයෙන් සමාදන් කොට ගෙන පවතීහි. අනිස භවත් ගණාවාසීයෝ වූ කලී යම් තමක්ම හෝ සමාදන් කොට පවතින් යැ හි මෙසේ කියන්නාහ යන මේ කාරණය ඇත්තේ ම ය.

කාශ්‍යපය, මෙසේ නුවණැත්තෝ ලබ්ධි විචාරන්තාහු කරුණු විචාරන්-තාහු ලබ්ධිත් කරුණුත් විචාරන්තාහු අප ම එහි ලා බෙහෙවින් පසස්නාහ.

6. අනෙකෙක් ද ඇත. කාශ්‍යපය, ‘මේ භවතුන්ගේ අකුශල වූත් අකුශලසංඛ්‍යාව වූත්, සාවද්‍ය වූත් සාවද්‍යසංඛ්‍යාව වූත්, අසෙවිතව්‍ය වූත් අසෙවිතව්‍යසංඛ්‍යාව වූත්, ආසීභාවයට නොසමත් වූත් ආසීභාවයට නොසමත් යැ හි කියන ලද්ද වූත්, කෘෂණ වූත් කෘෂණසංඛ්‍යාව වූත් යම් ධර්ම කෙනෙක් වෙත් නම්, කවරෙක් මෙකී දෑ තීරවගෙෂයෙන් පහ කොට පවතී ද? ගෞතමශ්‍රාවක සමිසයා ද නැත හොත් අන් භවත් ගණාවාසීශ්‍රාවක සමුහයෝ ද? හි නුවණැත්තෝ ශාඤ්ඤාවරයා හා ශාඤ්ඤාවරයා හෝ ශ්‍රාවකගණයා හා ශ්‍රාවකගණයා හෝ සසද ලබ්ධි විචාරන් වා. කරුණු විචාරන් වා. ලබ්ධිත් කරුණුත් විචාරන් වා.

ථානං ඛො පනෙනං කසසප විජ්ජනී යං විඤ්ඤා සමනුයුඤ්ජනා සමනුගාහනා සමනුභාසනා ඵලං වදෙය්‍යං: “යෙ ඉමෙසං භවනං ධම්මා අකුසලා අකුසලසංඛාතා සාවජ්ජා සාවජ්ජසංඛාතා අසෙවිතඛබ්බා අසෙවිතඛබ්බසංඛාතා න අලමරියා න අලමරියසංඛාතා ඉණ්ණා කණ්ණසංඛාතා, ගොතමසාවකසංඛෙසා ඉමෙ ධම්මෙ අනවසෙසං පභාය වතනතී, යං වා පන භොනෙනා පරෙ ගණාවරියසාවකසංඛෙසා”ති.

ඉතිහ කසසප විඤ්ඤා සමනුයුඤ්ජනා සමනුගාහනා සමනුභාසනා අමොච තත්ථ යෙභුයොන පසංසෙය්‍යං.

7. අපරමපි නො කසසප විඤ්ඤා සමනුයුඤ්ජනං සමනුගාහනං සමනුභාසනං සන්ථාරා වා සන්ථාරං සංඛෙසන වා සංඛෙසං: “යෙ ඉමෙසං භවනං ධම්මා කුසලා කුසලසංඛාතා අනවජ්ජා අනවජ්ජසංඛාතා සෙවිතඛබ්බා සෙවිතඛබ්බසංඛාතා අලමරියා අලමරියසංඛාතා සුකකා සුකකසංඛාතා, කො ඉමෙ ධම්මෙ අනවසෙසං සමාදය වතනතී? ගොතමසාවකසංඛෙසා වා, පරෙ වා පන භොනෙනා ගණාවරියසාවකසංඛෙසා?”ති.

ථානං ඛො පනෙනං කසසප විජ්ජනී යං විඤ්ඤා සමනුයුඤ්ජනා සමනුගාහනා සමනුභාසනා ඵලං වදෙය්‍යං: “යෙ ඉමෙසං භවනං ධම්මා කුසලා කුසලසංඛාතා අනවජ්ජා අනවජ්ජසංඛාතා සෙවිතඛබ්බා සෙවිතඛබ්බසංඛාතා අලමරියා අලමරියසංඛාතා සුකකා සුකකසංඛාතා, ගොතමසාවකසංඛෙසා ඉමෙ ධම්මෙ අනවසෙසං සමාදය වතනතී, යං වා පන භොනෙනා පරෙ ගණාවරියසාවකසංඛෙසා”ති.

ඉතිහ කසසප විඤ්ඤා සමනුයුඤ්ජනා සමනුගාහනා සමනුභාසනා අමොච තත්ථ යෙභුයොන පසංසෙය්‍යං.

8. අභ්චි කසසප මග්ගො අභ්චි පටිපදා යථා පටිපනෙනා සාමඤ්ඤෙච ඤ්ඤස්සති සාමං දකිති “සමණො”ව ගොතමො කාලවාදී භූතවාදී අත්ථවාදී ධම්මවාදී විනයවාදී”ති.

කතමො ව කසසප මග්ගො කතමා පටිපදා යථා පටිපනෙනා සාමඤ්ඤෙච ඤ්ඤස්සති සාමං දකිති “සමණො”ව ගොතමො කාලවාදී භූතවාදී අත්ථවාදී ධම්මවාදී විනයවාදී?”ති.

කාශ්‍යපය, නුවණැත්තෝ ලබ්ධි විචාරන්තාහු, කරුණු විචාරන්තාහු, ලබ්ධිත් කරුණුත් දෙක ම විචාරන්තාහු, ‘මේ භවතුන්ගේ අකුසල් වූත් අකුසල් සී දන්තා ලද්ද වූත්, සදෙස් වූත් සදෙස් සී දන්තා ලද්ද වූත්, නොසෙවියැ යුතු වූත් නොසෙවියැ යුතු හ සී දන්තා ලද්ද වූත් අරියබ්ධි ලබනුවට නොසමත් වූත්, අරියබ්ධි ලබනුවට නොසමත් හ සී දන්තා ලද්ද වූත්, කඵ වූත්, කඵ යැ සී දන්තා ලද්ද වූත් යම් දහම් කෙනෙක් වෙත් නම්, නොයුම්සවුමුළුව ම මෙකී දෑ නොඉතිරි කොට දුරුලා සිටී. අන් ගණැදුරන්ගේ සවුමුළු යම්තමක් ම දුරුලා සිටිත්’ යැ සී මෙසේ කියන්නාහ යන මේ කරුණ අැත්තේ ම ය.

කාශ්‍යපය, මෙසේ නුවණැත්තෝ ලබ්ධි විචාරන්තාහු කරුණු විචාරන්තාහු ලබ්ධිත් කරුණුත් විචාරන්තාහු අප ම එහි බෙහෙවින් පසස්නාහ.

7. කාශ්‍යපය, අනෙකෙක් ද අැත. මේ භවතුන්ගේ කුසල් වූත් කුසල් සී දන්තා ලද්දවූත්, නිදෙස් වූත් නිදෙස් සී දන්තා ලද්දවූත්, සෙවියැ යුතු වූත් සෙවියැ යුතු හ සී දන්තා ලද්දවූත්, අරියබ්ධි ලබනුවට සමත් වූත් අරියබ්ධි ලබනුවට සමත්හ සී දන්තා ලද්දවූත්, සුදු වූත් සුදු යැ සී දන්තා ලද්දවූත් යම් දහම් කෙනෙක් වෙත් නම්, කවරෙක් මේ දෑ මුළුල්ල ම සමාදන් කොට ගෙන පවතී ද? ගොයුම්සවුමුළුව ද නැත හොත් අන් භවත් සවුමුළු දෑ? සී ශාස්නාහු හා ශාස්නාහු ද, සවුමුළුව හා සවුමුළුව ද සසද නුවණැත්තෝ අප ලබ්ධිය විචාරන් වා, කරුණු විචාරන් වා, ලබ්ධිත් කරුණුත් දෙක ම විචාරන් වා.

කාශ්‍යපය, නුවණැත්තෝ ලබ්ධි විචාරන්තාහු, කරුණු විචාරන්තාහු, ලබ්ධිත් කරුණුත් විචාරන්තාහු, ‘මේ භවතුන්ගේ කුසල් වූත් කුසල් සී දන්තා ලද්දවූත්, නිදෙස් වූත් නිදෙස් සී දන්තා ලද්දවූත්, සෙවියැ යුතු වූත් සෙවියැ යුතු යැ සී දන්තා ලද්දවූත්, අරියබ්ධි සමත් වූත් අරියබ්ධි සමත්හ සී දන්තා ලද්දවූත්, සුදු වූත් සුදුහ සී දන්තා ලද්දවූත් යම් දහම් කෙනෙක් වෙත් නම්, නොයුම්සවුමුළුව ම මේ දහම් මුළුල්ල සමාදන් කොට ගෙන පවතී. භවත් අන් ගණැදුරුමුළු යම්තමක් ම සමාදන් කොට ගෙන පවතිත් යැ’ සී මෙසේ කියන්නාහ යන මේ කරුණ විද්‍යමාන ම ය.

කාශ්‍යපය, මෙසේ නුවණැත්තෝ ලබ්ධි විචාරන්තාහු කරුණු විචාරන්තාහු, ලබ්ධිත් කරුණුත් විචාරන්තාහු, අප ම එහි බෙහෙවින් පසස්නාහ.

8. කාශ්‍යපය, යම්සේ පිලිපත් නැතැත්තේ “මහණ ගොයුම්හු ම කල් සලකා කථා කරන සුල්ලෝ ය, අැත්ත ම කියන සුල්ලෝ ය, දෙලෝ වැඩ ඇසිරැ කොට ම කියන සුල්ලෝ ය, නවලොවුතුරාදහම් ඇසිරැ කොට කියන සුල්ලෝ ය, විනය ඇසිරැ කොට ම කියන සුල්ලෝ යැ” සී තෙමේ ම දන්නේ නම්, තෙමේ ම දක්නේ නම්, ඒ මහ අැත. ඒ පිලිවෙත අැත.

කාශ්‍යපය, යම්සේ පිලිපත් නැතැත්තේ... තෙමේ ම දන්නේ නම්, තෙමේ ම දක්නේ නම්, ඒ මහ කවරේ ද? ඒ පිලිවෙත කවරේ ද?

අයමෙව අරියො අට්ඨඛනිකො මගො. සෙය්‍යපීදං: සමමාදිට්ඨි සමමාසඛකප්පො සමමාවාවා සමමාකමමනො සමමාආජ්චො සමමාවායාමො සමමාසති සමමාසමාති.

අයං බො නසස්ස මගො අයං පට්ටද්දි, යථා පට්ටනො සාමසෙද්දව සද්දසති සාමං දකඛිති 'සමනො'ව ගොතමො කාලවාදී භූතවාදී අජ්චවාදී ධම්මවාදී චිත්තවාදී'ති.

9. එවං චුතෙන අවෙලො කස්සපො භගවන්තං එතදවොච:

“ඉමෙ'පි බො ආචුසො ගොතම නපොපකකමා එකෙසං සමන- බ්‍රාහ්මණානං සාමසද්දසඛිනා ව බ්‍රහ්මසද්දසඛිනා ව: අවෙලකො හොති මුත්තාවාතො, හත්ථපලෙඛනො, න එතිහදන්තිකො, න තිට්ඨහදන්තිකො, නාභිහවං, න උද්දිස්සකවං, න නිමන්තනං සාදියති. සො න කුමභිමුඛා පට්ටගණනාති, න කලොපිමුඛා පට්ටගණනාති, න එලකමන්තරං, න දණ්ඩමන්තරං, න මුසලමන්තරං, න ද්විතනං භුඤ්ජමානානා, න ගඛතිනියා, න පායමානාය, න පුරිසන්තරගතාය, න සංකිතනිසු, න යත්ථ සා උපට්ඨිතො හොති, න යත්ථ මකඛිකා සණ්ඛසණ්ඛවාරිනී, න මච්ඡං න මංසං. න සුරං න මෙරයං න පුසොදකං පිචති. සො එකාගාරිකො වා හොති එකාලොපිකො, ආගාරිකො වා හොති ආලොපිකො, සන්තා- ගාරිකො වා හොති සන්තාලොපිකො, එනිසාපි දන්තියා යාපෙති, ද්විතිපි දන්තීති යාපෙති, සන්තනිපි දන්තීති යාපෙති, එකානිකමපි ආහාරං ආහාරෙති, ආනිකමපි ආහාරං ආහාරෙති, සන්තනිකමපි ආහාරං ආහාරෙති. ඉති එවරුපං අභිමාසිකමපි පරියායභන්තහොජනානුයොගමනුසුතො චිතරති.

සමමාදිට්ඨි සමමාසතිකාස සමමාචාරා සමමාකමමනන සමමාආජිට සමමාචාරාම සමමාසති සමමාසමාධි යන මේ අරි අටැහි මහ ම ය.

කාශ්‍යපය, යම්සේ පිළිපත් තැනැත්තෝ “මහණ ගොයුම්හු ම කල් සලකා කියන සුලුහ, ඇත්ත ම කියන සුලුහ, වැඩ ඇසිරු ම කියන සුලුහ, විනය ඇසිරු ම කියන සුලුහ”යි තෙමේ ම දන්නෝ නම් තෙමේ ම දන්නෝ නම් මේ ඒ මහය, මේ ඒ පිළිවෙත ය.”

9. මෙසේ වදාළ කල්හි අවෙලකාශ්‍යප තෙම භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය කී ය:

“ඇවැත් ගොයුමාණනි, ඇතැම් මහණ බමුණන්ගේ මහණකමැ යි කියන ලද, බමුණුකමැ යි කියන ලද මේ නවකම් (නවුස්දම්) කෙනෙක් ඇත්තා: අවෙලක (බහාලු පිළි ඇතිසේ) වෙයි. මුක්තාචාර (හරනා ලද ආචාර ඇතිසේ) වෙයි. භක්තාවලෙහනක (බොජුන් කිස නිඡි කලා අන ලෝනෝ) වෙයි. න ඵහිහදනනික (වඩින්නැ වහන්සැ යි කැඳවන ලදුයේ නො එන්නෝ) වෙයි. න නිට්ඨහදනනික (වැඩ සිටින්නැ යි කියන ලදුයේ නො සිටුනෝ) වෙයි. අනිහට භොජනය (නමා එන්නට පලමු ගෙනා බොජුන්) නො ඉවසයි. උද්දිසසකට භොජනය (නමා උදෙසා පිළියෙල කල බොජුන්) නො ඉවසයි. නිම්නත්‍රණය (බොජුන් සදහා අසෝ තැනට වඩින්නැ යි කල නිමැනුම) නො ඉවසයි. කුමහිමුබයෙන් (කුඹුමුචින් - පිසු බත් ලූ බලුනින්) නහා දුන් අහර නො පිළිගනී. කලොපිමුබයෙන් (ඉකිලි පැස්මුචින්)¹ නහා දුන් අහර නො පිළිගනී. ඵලිපත අහර කොට දුන් අහර නො පිළිගනී. දාඩක් අහර කොට දුන් අහර නො පිළිගනී. මොහොලක් අහර කොට දුන් අහර නො පිළිගනී. වලදන දෙදෙනා කුන්ගෙන් එකකු නැති සිට දුන් අහර නො පිළිගනී. ගැබින්නක දුන් අහර, (දරුවාට) කිරි පොවන්නියක දුන් අහර, සැමියා අතරට ගිය සත්‍රියක දුන් අහර නො පිළිගනී. දුබ්බසෙමෙහි (සමාදන් කොට පිළියෙල කල බොජුන් අතුරෙන් ගෙන) දුන් අහර නො පිළිගනී. යම් තැනෙක බල්ලෙක් එළැඹ සිටියේ නම් උඟට නොදී ගෙනවුත් දුන් අහර, යම් තැනෙක මැස්සෝ රූස් රූස් වැ හැසිරෙන්නාහු නම් එ තැනින් දුන් අහර නො පිළිගනී. දියමස් ගොඩමස් නො පිළිගනී. රහමර නො බොයි. සෞචීරකය (සියලු ශශ්‍යසමාහාරයෙන් කලු කාසිය) නො බොයි. හෝ එකාගාරික (එක් ගෙයෙකින් ම අහර ලැබ නවන්නෝ) හෝ එකාලොපික (එක් බත් පිටෙකින් ම යැපෙන්නෝ) වෙයි. ද්වාගාරික (දෙගෙයෙකින් අහර ලැබ නවන්නෝ) හෝ ද්වාලොපික (දෙබත් පිඬු-යෙකින් ම යැපෙන්නෝ) වෙයි. සත්තාගාරික (සත් ගෙයෙකින් අහර ලැබ නවන්නෝ) හෝ සත්තාලොපික (සත් අහරපිටෙකින් ම යැපෙන්නෝ) වෙයි. එක් දන්තිසෙක (කුඩා නලියෙක) බතින් ද යැපෙයි, දන්ති දෙකෙක බතින් ද යැපෙයි. දන්ති සතෙක බතින් ද යැපෙයි. දවසක් හැර දවසක් ද අහර ගනී. දෙදවසක් හැර දවසක් ද අහර ගනී. සත් දවසක් හැර දවසක් ද අහර ගනී. මෙසේ මෙබලු මු අබිමසක් හැර දවසක් ද වාර බත් වැලැදීමේ මුතයේ යෙදුණේ වෙසෙයි.

1 ඉකිලි (උකකලි) නම් බත් පිසන වලදයි. පාස නම් බත් ලන ප.ස යි.

10. ඉමේපි ඛො ආට්ඨසො ගොතමි තපොපකකමා එකෙසං සමණබ්බාහමණානං සාමඤ්ඤසබ්බානා ව බ්බහමඤ්ඤසබ්බානා ව: සාකහකෙඛා වා හොති, සාමාකහකෙඛා වා හොති, නිචාරහකෙඛා වා හොති, දද්දුලහකෙඛා වා හොති, හටහකෙඛා වා හොති, කණනකෙඛා වා හොති, ආවාමහකෙඛා වා හොති, පිඤ්ඤකහකෙඛා වා හොති, තිණහකෙඛා වා හොති, ගොමයහකෙඛා වා හොති, චනමුලඵලාභාගේ යාපෙති පචන්ත-ඵලහොජී.

11. ඉමේපි ඛො ආට්ඨසො ගොතමි තපොපකකමා එකෙසං සමණබ්බාහමණානං සාමඤ්ඤසබ්බානා ව බ්බහමඤ්ඤසබ්බානා ව: සාණාති පි ධාරෙති, මසාණාති පි ධාරෙති, ඡවද්දසානි පි ධාරෙති, පංසුකුලානි පි ධාරෙති, නිජ්ජානි පි ධාරෙති, අජ්නමපි ධාරෙති, අජ්නකඛිපමපි ධාරෙති, කුසචිරමපි ධාරෙති, වාකචිරමපි ධාරෙති, ඵලකචිරමපි ධාරෙති, කෙස-කඛලමපි ධාරෙති, වාලකමඛලමපි ධාරෙති, උදුකපකඛිකමපි ධාරෙති, කෙසමසසුලොචකො'පි හොති කෙසමසසුලොචනානුයොගමනුයුතො, උබ්භට්ඨකො'පි හොති ආසනපටිකඛිතො, උකකුටිකො'පි හොති උකකුටිකප්පඛානමනුයුතො, කණටකාපසාසිකො'පි හොති, කණට-කාපසාසෙය සෙයං කප්පෙති, ඵලකසෙයාමපි කප්පෙති, ඵණ්ඨිලසෙයාමපි කප්පෙති, ඵකපසාසසිකො'පි හොති, රජොජලලධරො අබ්භාකාසිකො'පි හොති යථාසඤ්චිකො, වෙකටිකො'පි හොති විකට්ඨොජනානුයොග-මනුයුතො, අපානකො'පි හොති අපානකතමනුයුතො, සායනනිශ-කමපි¹ උදකොරොහණානුයොගමනුයුතො විහරති”ති.

12. “අවෙලකො වෙ'පි කසාප හොති මුත්තාවාරො හන්ථාපලෙඛනො-පෙ- සත්තාහිකමපි ආහාරං ආහාරෙති. ඉති ඵචරුපං අභිමාසිකමපි පරියායකතනහොජනානුයොගමනුයුතො විහරති. තසා වායං සීලසමපදා විතනසමපදා පඤ්ඤසමපදා අනාපිතා හොති අසච්ඡිකතා. අථ ඛො සො ආරකා'ව සාමඤ්ඤ, ආරකා'ව බ්බහමඤ්ඤ.

යතො ඛො කසාප හිකඛු අවෙරං අඛ්‍යාපජ්ජං මෙත්තවිතනං භාවෙති, ආසවානකුච ඛයා අනාසවං වෙතොවිමුත්තං පඤ්ඤවිමුත්තං දිට්ඨොව ධම්මෙ සයං අභිඤ්ඤ සච්ඡිකත්වා උපසමජ්ජ විහරති. අයං චූච්චති කසාප හිකඛු සමණො ඉති'පි බ්බහමණො ඉති'පි.

1. සායනනිශකනති පි පාඨො.

10. ඇවැත් ගොයුමාණනි, ඇතැම් මහණබමුණන්ගේ ‘මහණකම්’ යැයි කියන ලද, ‘බමුණුකම්’ යැයි කියන ලද මේ තවකම් (නවුස්-දම්) කෙනෙක් වෙති: අමුපලා බුදිනේ හෝ වෙයි. බොඩහමු බුදිනේ හෝ වෙයි. සියඳු වී (හුරු හැල්) බුදිනේ හෝ වෙයි. සම් ලියා ළි කසට බුදිනේ හෝ වෙයි. ලහටු ද දිය සෙවෙල් ද බුදිනේ හෝ වෙයි. සහල් කුඩු කන්නේ හෝ වෙයි. දඹුබත් කන්නේ හෝ වෙයි. මුරුවට කන්නේ හෝ වෙයි. නණකොල කන්නේ හෝ වෙයි. ගොම කන්නේ හෝ වෙයි. වන මුල් පල අහර කොටැත්තේ තමා ම වැටුණු පල වලදනුයේ හෝ යැපෙයි.

11. ඇවැත් ගොයුමාණනි, ඇතැම් මහණබමුණන්ගේ ‘මහණුවම්’ යැයි කියන ලද, ‘බමුණුවම්’ යැයි කියන ලද මේ තවකම් කෙනෙක් වෙති: හණවැහැරි ද දරයි. අන් හු හා හන නුල් මුසු කොට විසු වසනු දරයි. මිනියෙන් බැහැර කොට ළි වසනු දරයි. ඉවතැ ළි කඩමාලු රෙදි දරයි. රිටිසුමුළුයෙන් විසු වසනු දරයි. අඳුන්මුවසම් දරයි. මැදින් පැළෑ අඳුන්මුව සම් දරයි. කුසතණ ගොතා කල වැහැරි ද දරයි. නියදවැහැරි ද දරයි. මිනිස් කෙහෙයෙන් කල කම්බිලි ද දරයි. අස්වලන ලොමන් කල කම්බිලි දරයි. මහමුහුණු පියාපත් ගොතා කල වස්ත්‍ර දරයි. කෙතෙර වුලු ඉදිරිමෙහි යෙදුණේ කෙසමසුලොවක ද වෙයි පිලිකෙටු කල අසුන් ඇත්තේ නැති සිටුනේ වෙයි. උත්කුටුක වූයේ ද උත්කුටුකවීයසීයෙහි යෙදුණේ උත්කුටුක (වැ පැන පැන යන්නේ) ද වෙයි. කණටකාපසුසික (බිමැ කටු ගසා ඊ මතැ සමක් අතුරා එහි ඉඳුම් හිටුම් ඇ කරනුයේ) ද වෙයි. බිමැ කටු ගසා ඊ මතැ ළි ඇතිරියෙහි ශයනය කෙරෙයි. පුවරයෙහි ශයනය කරන්නේ ද වෙයි. එණබ්ලසෙය්‍යාව (පිල්කබෙහි ශයනය) කරන්නේ ද වෙයි. එකපසුසික (එක් ඇලයෙකින් හෝනේ) ද වෙයි. රජස්දුලි දරනුයේ එලිමහනැ වසනුයේ ද වෙයි. අතුරන ලද පරිදි වූ (වෙනස් නොකොට) අස්තැ හිදුනේ ද වෙයි. විකාතනොජනයෙහි (ගුපානුනවයෙහි) යෙදුණේ වෙකානික ද වෙයි අපානකනවයෙහි (සිතිල් දිය නොපීමෙහි) යෙදුණේ සිතිල් දිය නොබොන්නේ ද වෙයි. සවස තෙවැනි කොට (උදේ මද්දනන සවස යන තුන් වේලෙහි පවි සෝදු හරිනු පිණිස) දියට බැස්මෙහි යෙදුණේ වෙසෙසි යනු යි.

12. “කාශ්‍යපය, ඉදින් අවෙලකන් වේ ද, මුක්තාචාරන් (හරන ලද ආචාර ඇත්තේන්) වේ ද, හසනාවලෙනවුත ඇතියේන් වේ ද .... සන් දවසකට වරක් අහර ගනී ද, මෙසේ මෙ බඳු වූ අඩමසක් හැර දවසක් ද වාරබත් වැලැදීමේ වුතයේ යෙදුණේ වෙසේ ද, එහෙත් ඔහු විසින් මේ ශිලසමපනතියත් විනාසමපනතියත් ප්‍රඥාසමපනතියත් නො වඩන ලදුයේ පසක් නො කරන ලදුයේ මේ නම්, එසේ කලැ හෝ මහණුවම් කෙරෙත් දුරු ම සිටියේ වෙයි, බමුණුවම් කෙරෙත් දුරු ම සිටියේ වෙයි.

කාශ්‍යපය, යම් හෙයෙකින් ම හිඤ්ඤ නෙම දොෂ වෛර රහිත, දොෂිතස් වාප්‍යාද රහිත මෙන් සිත වඩා ද, ආසුචයන්ගේ ඤයයෙන් අනාසුච වූ විනාචමුක්තියත් (එලසමාඛියත්) ප්‍රඥාවමුක්තියත් (එලඥනයත්) මෙ අත්බවිහි ම තෙමේ විශිෂට ඥානයෙන් දැන, පසක් කොට, ලැබැ වෙසේ ද, කාශ්‍යපය, මේ හිඤ්ඤ නෙම මහණ නමුදු බමුණු නමුදු මේ යැ යි කියනු ලැබේ.

13. සාකහකොධා චෝපි කසුප හොති සාමාකහකොධා චෝපි කසුප හොති -පෙ- වනමුලඵලාභාරො යාපෙනි පචන්තඵලහොඪී. තසුචායං සීලසමපද චිත්තසමපද පඤ්ඤසමපද අභාවිතා හොති අසච්ඡිකතා. අඵ බො සො ආරකා'ව සාමඤ්ඤ ආරකා'ව බුහමඤ්ඤ.

යකො බො කසුප භිකඛු අචෙරං අබ්බාපජ්ජං මෙත්තචිත්තං භාවෙති, ආසවානඤ්ච බයා අනාසවං චෙතොවිමුත්තං පඤ්ඤවිමුත්තං දිට්ඨව ධම්මෙ සයං අභිඤ්ඤ සච්ඡිකතා උපසමපජ්ජ විහරති, අයං චුච්චති කසුප භිකඛු සමණො ඉති'පි බ්‍රාහ්මණො ඉති'පි.

14. සාණානි චෝපි කසුප ධාරෙති මසාණානි'පි ධාරෙති -පෙ- සායනනියක ඵල උදෙකාරොහණානුසොගමනුසුන්තො විහරති, තසුචායං සීලසමපද චිත්තසමපද පඤ්ඤසමපද අභාවිතා හොති අසච්ඡිකතා, අඵ බො සො ආරකා'ව සාමඤ්ඤ ආරකා'ව බුහමඤ්ඤ.

යකො බො කසුප භිකඛු අචෙරං අබ්බාපජ්ජං මෙත්තචිත්තං භාවෙති ආසවානඤ්ච බයා අනාසවං චෙතොවිමුත්තං පඤ්ඤවිමුත්තං දිට්ඨව ධම්මෙ සයං අභිඤ්ඤ සච්ඡිකතා උපසමපජ්ජ විහරති, අයං චුච්චති කසුප භිකඛු සමණො ඉති'පි බ්‍රාහ්මණො ඉති'පිති.

15. ඵවං චුන්තෙ අචෙලො කසුපො හගචන්තං ඵතදචොචා: දුක්ඛාරං හො ගොතමි සාමඤ්ඤං දුක්ඛාරං බුහමඤ්ඤනති.

“පකති බො ඵසා කසුප ලොකසමීං දුක්ඛාරං සාමඤ්ඤං දුක්ඛාරං බුහමඤ්ඤනති.”

අචෙලකො චෝපි කසුප හොති මුත්තාවාරො -පෙ- ඉති ඵචරුපං අද්ධමාසිකමපි පරියායන්තනහොජ්ජනානුසොගමනුසුන්තො විහරති, ඉමාය ච කසුප මත්තාය ඉමිනා ච තපොපකකමෙන සාමඤ්ඤං චා අභවිසු බුහමඤ්ඤං චා දුක්ඛාරං සුදුක්ඛාරං, තෙතං අභවිසු කලලං චචන්තාය දුක්ඛාරං සාමඤ්ඤං දුක්ඛාරං බුහමඤ්ඤ”නති.

16. සකකා ච පනෙතං අභවිසු කාඛුං ගහපතිතා චා ගහපති- පුන්තෙත චා අන්තමසො කුමහදසියා'පි: “හන්දහං අචෙලකො හොමි මුත්තාවාරො -පෙ- ඉති ඵචරුපං අද්ධමාසිකමපි පරියායන්තනහොජ්- නානුසොගමනුසුන්තො විහරාමි”ති. යසමා ච බො කසුප අඤ්ඤත්‍රෙව ඉමාය මත්තාය අඤ්ඤත්‍ර ඉමිනා තපොපකකමෙන සාමඤ්ඤං චා හොති. බුහමඤ්ඤං චා දුක්ඛාරං සුදුක්ඛාරං, තසමා ඵතං කලලං චචන්තාය දුක්ඛාරං සාමඤ්ඤං දුක්ඛාරං බුහමඤ්ඤනති.

13. කාශ්‍යපය, නවුස් තෙමේ ඉදින් අමුපලා බුද්ධියේ වේ ද, බොධනමු බුද්ධියේ වේ ද,... තමන් ම වැටුණු ඵල බුද්ධන සුදු වූයේ වන මුල් පල අහර කොටැත්තේ යැපේ ද, ඔහු විසින් මේ ශිලසමපන්නියන් විතකසමපන්නියන් ප්‍රඥසමපන්නියන් නො වඩන ලද්දේ පසක් නො කරන ලද්දේ වේ නම්, එසේ කලැ හේ මහණකමින් දුරෙහි ම බමුණුකමින් දුරෙහි ම සිටියේ වෙයි.

කාශ්‍යපය, යම් හෙයෙකින් ම භික්ෂු තෙම දෝෂ රහිත ව්‍යාපාදරහිත මෙත්සිත වඩා ද, ආසුටයන්ගේ ද ඝෟසයෙන් අනාසුට වූ ඵලසමාධියන් ඵලඥනයන් තෙමේ ම මෙ අත්බවිහි ම වෙසෙසි නුවණින් දැන, පසක් කොට ලැබ වෙසේ ද, කාශ්‍යපය, මේ භික්ෂු තෙම මහණ නමුදු බමුණු නමුදු වේ යැ යි කියනු ලැබේ.

14. කාශ්‍යපය, නවුස් තෙමේ ඉදින් හණවැහැරියන් දරා ද හණනුල් අත් හු හා මුසු කොට විසූ වස්ත්‍රන් දරා ද... සවස තෙවැනි කොට දිසට බැසීමෙහි යෙදුණේ වෙසේ ද, ඔහු විසින් මේ ශිලසමපන්නියන් විතකසමපන්නියන් ප්‍රඥසමපන්නියන් නො වඩනා ලද්දේ පසක් නො කරන ලද්දේ වේ නම්, එසේ කලැ හේ මහණකමින් දුරෙහි ම බමුණුකමින් දුරෙහි ම සිටියේ වෙයි.

කාශ්‍යපය, යම් හෙයෙකින් ම භික්ෂු තෙම දෝෂ රහිත ව්‍යාපාද රහිත මෙත් සිත වඩා ද, ආසුටයන්ගේ ද ඝෟසයෙන් අනාසුට වූ ඵල-සමාධියන් ඵලඥනයන් තෙමේ ම මෙ අත්බවිහි ම වෙසෙසි නුවණින් දැන පසක් කොට ලැබ වෙසේ ද, කාශ්‍යපය, මේ භික්ෂු තෙම මහණ නමුදු බමුණු නමුදු වේ යැ යි කියනු ලැබේ”.

15. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මෙසේ වදළු කල්හි, කාශ්‍යප තෙම “හවද්දී ගොතමසීනි, මහණකම දුෂකර ය. බමුණුකම දුෂකර යැ”යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේට කී ය.

“කාශ්‍යපය, ‘මහණකම දුෂකර ය, බමුණුකම දුෂකර යැ’ යන මෙය ලොවැ ප්‍රකෘති කථාව ය.”

16. කාශ්‍යපය, නවුස් තෙම අවෙලකන් වේ ද, මුකනාචාරන් වේ ද... මෙසේ අඩමසකට වරක් (අඩමසක් හැර දවසක්) මෙබඳු චාර බන් වැලැදීමේ යෙදුණේ වෙසේ ද, කාශ්‍යපය, මෙ පමණින් ම මේ (දුඵ නවකමින් ම) මහණකම හෝ බමුණුකම දුෂකරන් ඉතා දුෂකරන් වන්නේ නම්, ‘මහණකම දුෂකර යැ යි, බමුණුකම දුෂකර යැ’ යන්න කීමට යොග්‍ය නො වන්නේ ය.

කාශ්‍යපය, ගැහැවියකන්හු විසින් හෝ ගැහැටිපුකන්හු විසින් හෝ යටත් පිරිසෙසින් කලදස්සක විසින් නුමුදු “මම දැන් අවෙලක වෙමි, මුකනාචාර වෙමි... මෙසේ අඩමසක් හැර දවසක් දැ යි මෙබඳු චාර බන් වැලැදීමේ යෙදුණේ ම වෙසෙමි”යි මේ නවකම් කරන්නට හැක්කේ වන්නේය. කාශ්‍යපය, යම් හෙයෙකින් මෙ පමණින් (මේ මද පිළිවෙතින්) චෙන් ව ම, මේ නවකමින් චෙන් ව ම මහණකම හෝ බමුණුකම දුෂකරන් සුදුෂ්කරන් වේ නම්, එහෙයින් ‘මහණකම දුෂකර ය, බමුණුකම දුෂකර යැ’ යි මෙය කියන්නට යොග්‍ය ය.

යතො බො කසුප භික්ඛු අවෙරං අබ්බාපජ්ජං මෙත්තචිත්තං භාවෙති, ආසවානඤ්ච බ්බා අනාසවං වෙතොච්චුතතිං පඤ්ඤාච්චුතතිං දිට්ඨිච ධම්මෙ සයං අභිඤ්ඤා සච්ඡිකත්වා උපසම්පජ්ජ විහරති, අයං චූචචති කසුප භික්ඛු සමනො ඉති'පි බ්‍රාහ්මණො ඉති'පි.

17. සාකහකෙධා වෙ'පි කසුප හොති -පෙ- චනම්මුලඵලාභාරො යාපෙති පචන්තඵලහොජී. ඉමාය ච කසුප මත්තාය ඉමිනා තපො-පකකමෙන සාමඤ්ඤං වා අහවිසුස බ්‍රහ්මඤ්ඤං වා දුක්කරං සුදුක්කරං, නෙතං අහවිසුස කල්ලං චචනාය 'දුක්කරං සාමඤ්ඤං දුක්කරං බ්‍රහ්මඤ්ඤානි'.

සකකා ච පනෙනං අහවිසුස කාදුං ගහපතිනා වා ගහපතීඤ්ඤානා වා අන්තමසො කුම්භදුසියාපි: 'හදුහං සාකහකෙධා වා හොමි, -පෙ- චනම්මුලඵලාභාරො යාපෙමි පචන්තඵලහොජී'ති. යසමා ච බො කසුප අඤ්ඤානුච ඉමාය මත්තාය අඤ්ඤානු ඉමිනා තපොපකකමෙන සාමඤ්ඤං වා හොති බ්‍රහ්මඤ්ඤං වා දුක්කරං සුදුක්කරං, තසමා ඵනං කල්ලං චචනාය 'දුක්කරං සාමඤ්ඤං දුක්කරං බ්‍රහ්මඤ්ඤානි'.

යතො බො කසුප භික්ඛු අවෙරං අබ්බාපජ්ජං මෙත්තචිත්තං භාවෙති, ආසවානඤ්ච බ්බා අනාසවං වෙතොච්චුතතිං පඤ්ඤාච්චුතතිං දිට්ඨිච ධම්මෙ සයං අභිඤ්ඤා සච්ඡිකත්වා උපසම්පජ්ජ විහරති, අයං චූචචති කසුප භික්ඛු සමනො ඉති'පි බ්‍රාහ්මණො ඉති'පි.

18. සාණානි වෙ'පි කසුප ධාරෙති මසාණානි'පි ධාරෙති -පෙ- සායනතීයකමපි උදකොරොහණානුයොගමනුයුත්තො විහරති. ඉමාය ච කසුප මත්තාය ඉමිනා තපොපකකමෙන සාමඤ්ඤං වා අහවිසුස බ්‍රහ්මඤ්ඤං වා දුක්කරං සුදුක්කරං, නෙතං අහවිසුස කල්ලං චචනාය 'දුක්කරං සාමඤ්ඤං දුක්කරං බ්‍රහ්මඤ්ඤානි'.

සකකා ච පනෙනං අහවිසුස කාදුං ගහපතිනා වා ගහපතීඤ්ඤානා වා අන්තමසො කුම්භදුසියාපි: 'හදුහං සාණානිපි ධාරෙමි, මසාණානිපි ධාරෙමි, -පෙ- සායනතීයකමපි උදකොරොහණානුයොගමනුයුත්තො විහරාමි'ති. යසමා ච බො කසුප අඤ්ඤානුච ඉමාය මත්තාය අඤ්ඤානු ඉමිනා තපොපකකමෙන සාමඤ්ඤං වා හොති බ්‍රහ්මඤ්ඤං වා දුක්කරං සුදුක්කරං, තසමා ඵනං කල්ලං චචනාය 'දුක්කරං සාමඤ්ඤං දුක්කරං බ්‍රහ්මඤ්ඤානි'.

යතො බො කසුප භික්ඛු අවෙරං අබ්බාපජ්ජං මෙත්තචිත්තං භාවෙති, ආසවානඤ්ච බ්බා අනාසවං වෙතොච්චුතතිං පඤ්ඤාච්චුතතිං දිට්ඨිච ධම්මෙ සයං අභිඤ්ඤා සච්ඡිකත්වා උපසම්පජ්ජ විහරති, අයං චූචචති කසුප භික්ඛු සමනො ඉති'පි බ්‍රාහ්මණො ඉති'පිති.

කාශ්‍යපය, යම් කලෙක පටන් භික්ෂු තෙම වෛර නැති ව්‍යාපාද නැති මෙත්සිත වඩා නම් ආසුවයන්ගේ ඝෂයයෙන් අනාසුව වූ ඵල-සමාධියත් ඵලඥනයත් මේ අත්බවිනි ම තෙමේ වෙසෙසි නුවණින් දැන පසක් කොට ලැබ වෙසේ නම්, කාශ්‍යපය, මේ භික්ෂුතෙම මහණ යැයි දු බමුණු යැයි ද කියනු ලැබේ.

17. කාශ්‍යපය, ඉදින් තවුස් තෙම අමු පලා කන්තේ වේ ද... තමන් ම වැටුණු පල බුදින සුලු වූයේ වෙනෙහි මුල් පල අහර කොට යැපේ ද, කාශ්‍යපය, මෙ පමණින් ම මේ තවකමින් ම මහණකම හෝ බමුණුකම දුෂ්කරත් සුදුෂ්කරත් වන්නේ නම් 'මහණකම දුෂ්කර යැ, බමුණුකම දුෂ්කර යැ' යි කියන්නට යොග්‍ය නො වන්නේ ය.

කාශ්‍යපය, ගැහැවියකු විසින් හෝ ගැහැවිපුතකින් විසින් හෝ යටත් පිරිසෙයින් කලදුස්සක විසින් නමුදු "මම දැන් අමුපලා කන්තෙමි වෙමි... සවසමපතිත ඵලහොජ් ව වනමුලඵලාහාර ආත්තෙමි යැවෙමි"යි මේ තවකමි කරන්නට හැකි වන්නේ ය. කාශ්‍යපය, යම් හෙයෙකින් ම මේ මද පිලිවෙතින් වෙන් ව ම මේ තවකමින් වෙන් ව ම මහණකම හෝ බමුණුකම දුෂ්කරත් සුදුෂ්කරත් වේ ද, එ හෙයින් 'මහණකම දුෂ්කර ය, බමුණුකම දුෂ්කර යැ' යි මෙය කියනුට යොග්‍ය ය.

කාශ්‍යපය, යම් කලෙක පටන් භික්ෂු තෙම වෛර නැති ව්‍යාපාද නැති මෙත්සිත වඩා නම් ආසුවයන්ගේ ඝෂයයෙන් අනාසුව වූ ඵල-සමාධියත් ඵලඥනයත් මේ අත්බවිනි ම තෙමේ වෙසෙසි නුවණින් දැන පසක් කොට ලැබ වෙසේ නම්, කාශ්‍යපය, මේ භික්ෂු තෙම මහණ නමුදු බමුණු නමුදු වේ යැ යි කියනු ලැබේ.

18. කාශ්‍යපය, ඉදින් තවුස් තෙම හණවැහැරි දරා ද, හණනුල් මුසු අත්නුසින් විසු වස්තු දරා ද... සවස තෙවෙති කොට දියේ බැසීමෙහි යෙදුණේ වෙසේ ද, කාශ්‍යපය, මෙ මද පිලිවෙතින් මේ තවකමින් දුෂ්කරත් සුදුෂ්කරත් වූ මහණකමෙක් බමුණුකමෙක් වන්නේ නම් 'මහණකම දුෂ්කර යැ බමුණුකම දුෂ්කර යැ' යි මෙය කියන්නට යොග්‍ය නො වන්නේ ය.

'මම දැන් හණවැහැරි දරමි, හණනුල් අත්නුල් හා මුසු කොට විසු වස්තු දරමි... සවස තෙවෙති කොටැති ව දියෙහි ගැලීමෙහි යෙදුණෙමි වෙසෙමි'යි ගැහැවියකු විසින් හෝ ගැහැවිපුතකින් විසින් හෝ යටත් පිරිසෙයින් කලදුස්සක විසින්ද මෙය කරන්නට හැකි වන්නේ ය. කාශ්‍යපය, යම් හෙයෙකින් මේ මද පිලිවෙන හැර ම මේ තවකමි හැර ම, මහණකම හෝ බමුණුකම දුෂ්කරත් සුදුෂ්කරත් වේ ද, එහෙයින් 'මහණකම දුෂ්කර ය, බමුණුකම දුෂ්කර යැ' යි මෙය කියන්නට යොග්‍ය ය.

කාශ්‍යපය, යම් කලෙක පටන් භික්ෂු තෙම වෛර නැති ව්‍යාපාද නැති මෙත්සිත වඩා ද ආසුවයන්ගේ ඝෂයයෙන් අනාසුව වූ ඵල-සමාධියත් ඵලඥනයත් මේ අත්බවිනි ම තෙමේ වෙසෙසි නුවණින් දැන, පසක් කොට ලැබ වෙසේ ද, කාශ්‍යපය, මේ භික්ෂු තෙම මහණ නමුදු බමුණු නමුදු වේ යැ යි කියනු ලැබේ.

19. එවං චුතෙන අවෙලො කසුපො හගවන්තං එතදවොච: “දුජ්ජානො හො ගොතම සමණො දුජ්ජානො බ්‍රාහ්මණො”ති.

“පකති ඛො එසා කසුප ලොකසමිං ‘දුජ්ජානො සමණො දුජ්ජානො බ්‍රාහ්මණො’ති.

20 අවෙලකො වෙ’පි කසුප හොති -පෙ- ඉති එවරුපං අඛම්මාසිකමපි පරියායහත්තනොජනානුයොගමනුයුත්තො විතරති, ඉමාය කසුප මන්තාය ඉමිතා තපොපකකමෙන සමණො වා අහවිසුස බ්‍රාහ්මණො වා දුජ්ජානො සුදුජ්ජානො, තෙතං අහවිසුස කලං වචනාය ‘දුජ්ජානො සමණො දුජ්ජානො බ්‍රාහ්මණො’ති.

සකකා ව පනෙසො අහවිසුස ඤාතුං ගතපතීනා වා ගතපතීපුත්තො වා අන්තමසො කුමහ දුසියාපි: අයං අවෙලකො තොති මුත්තාචාරො -පෙ- ඉති එවරුපං අඛම්මාසිකමපි පරියායහත්තනොජනානුයොගමනුයුත්තො විතරති. යසමා ව ඛො කසුප අඤ්ඤත්‍රෙව ඉමාය මන්තාය අඤ්ඤත්‍ර ඉමිතා තපොපකකමෙන සමණො වා හොති බ්‍රාහ්මණො වා දුජ්ජානො සුදුජ්ජානො, තසමා එතං කලං වචනාය දුජ්ජානො සමණො දුජ්ජානො බ්‍රාහ්මණො’ති.

යතො ව ඛො කසුප භීකඛු අවෙරං අඛාපජ්ජං මෙත්තවිත්තං භාවෙති, ආසවානඤ්ච ඛයා අනාසවං වෙතොවිමුත්තං. පඤ්ඤවිමුත්තං. දිවෙස්ච ඛමෙම සයං අභීඤ්ඤා සච්ඡිකන්තා උපසම්පජ්ජ විතරති, අයං චුචචති කසුප භීකඛු සමණො ඉති’පි බ්‍රාහ්මණො ඉති’පිති.

21. සාකහකෙඛො වෙ’පි කසුප හොති සාමාකහකෙඛො වෙ’පි කසුප හොති -පෙ- වනමුලඵලාභාරො යාපෙති පචන්තඵලහොජී. ඉමාය ව කසුප මන්තාය ඉමිතා තපොපකකමෙන සමණො වා අහවිසුස බ්‍රාහ්මණො වා දුජ්ජානො සුදුජ්ජානො, තෙතං අහවිසුස කලං වචනාය ‘දුජ්ජානො සමණො දුජ්ජානො බ්‍රාහ්මණො’ති.

සකකා ව පනෙසො අහවිසුස ඤාතුං ගතපතීනා වා ගතපතීපුත්තො වා අන්තමසො කුමහදුසියාපි: ‘අයං සාකහකෙඛො වා හොති සාමාක-හකෙඛො වා -පෙ- වනමුලඵලාභාරො යාපෙති පචන්තඵලහොජී’ති. යසමා ව ඛො කසුප අඤ්ඤත්‍රෙව ඉමාය මන්තාය අඤ්ඤත්‍ර ඉමිතා තපොපකකමෙන සමණො වා හොති බ්‍රාහ්මණො වා දුජ්ජානො සුදුජ්ජානො, තසමා එතං කලං වචනාය ‘දුජ්ජානො සමණො දුජ්ජානො බ්‍රාහ්මණො’ති.

19. මෙසේ වදාල කල්හි අවෙලකාශ්‍යප තෙම භාග්‍යවතුන් වහන්සේට, “තවදී ගෞතමසීනි, මහණ තෙම දුකසේ දත යුතු ය, බමුණු තෙම දුකසේ දත යුතු යැ”යි මේ වචන කිය.

“කාශ්‍යපය, ‘මහණ තෙමේ දුකසේ දත යුතු ය, බමුණු තෙම දුකසේ දත යුතු ය’ යන මෙය ලොවැ ප්‍රකෘති කථාව ම ය.”

20. කාශ්‍යපය, ඉදින් තුදුස් තෙම අවෙලක වේ ද,... මෙසේ මෙබඳු වූ අභිමාසික පඨායහතනගොජනවුතයෙහි යෙදුණේ වෙසේ ද, කාශ්‍යපය, මේ මද පිළිවෙතින්, මේ තවකමින් දුකසේ දතයුතු ඉතා දුකසේ දතයුතු මහණෙක් බමුණෙක් වන්නේ නම්, ‘මහණ තෙම දුකසේ දත යුත්තේ ය, බමුණු තෙම දුකසේ දත යුත්තේ යැ’ යන මෙය කියන්නට යොග්‍ය නො වන්නේ ය.

ගෑහැවියකු හෝ ගෑහැවිපුතක්හු හෝ යටත් පිරිසෙයින් කලදුස්සක හෝ විසිනුදු ‘මේ තෙමේ අවෙලක වෙයි, මුක්තාවාර වෙයි... මෙසේ මෙබඳු ආභිමාසික වූ ද පඨායහතනගොජනවුතයෙහි යෙදුණේ වෙසේ යැ’ යි ඔහු දත හැකි වන්නේ ය. කාශ්‍යපය, යම් හෙයෙකින් මේ මද පිළිවෙත හැර ම මේ තවකමි හැර ම මහණ තෙමේ හෝ බමුණු තෙමේ හෝ දුකසේ දත යුතු වේ ද, ඉතා දුකසේ දත යුතු වේ ද, එහෙයින් ‘මහණ තෙම දුකසේ දත යුතු ය, බමුණු තෙම දුකසේ දත යුතු යැ’යි මෙය කියන්නට යොග්‍ය ය.

කාශ්‍යපය, යම් කලෙක පටන් භික්ෂු තෙම ටෙටර නැති, ව්‍යාපාද නැති, මෙත්සිත වඩා ද, ආසුවයන්ගේ ඤයයෙන් අනාසුව වූ ඵලසමායිය ද ඵලඥනය ද මෙ අත්බවීනි ම තෙමේ වෙසෙසි නුවණින් දෑන පසක් කොට ලැබ වෙසේ ද, කාශ්‍යපය, මේ භික්ෂු තෙම මහණ යැ යි ද බමුණු යැ යි ද කියනු ලැබේ.

21. කාශ්‍යපය, තුදුස් තෙම ඉදින් අමු පලා කන්නේ වේ ද, බොඩ-හමු කන්නේ වේ ද,... ස්වයංපතිතඵල වලදන සුලු වූයේ වනමුල් පල ආහාර කොටැත්තේ යැපේ ද, කාශ්‍යපය, මේ මද පිළිවෙතින් මේ තවකමින් දුකසේ දතයුතු ඉතා දුකසේ දතයුතු මහණෙක් හෝ බමුණෙක් වන්නේ නම්, ‘මහණා දුකසේ දත යුතු ය, බමුණා දුකසේ දත යුතු ය’ යන මෙය කියන්නට යොග්‍ය නො වන්නේ ය.

මෙ තෙම අමුපලා කන්නේ හෝ වෙයි, බොඩහමු කන්නේ හෝ වෙයි... ස්වයංපතිතඵලගොජ වූයේ වනමුල් පල ආහාර කොටැත්තේ යැපේ යැ’ යි ගෑහැවියකු විසිනුදු ගෑහැවිපුතකු විසිනුදු යටත් පිරිසෙයින් කලදුස්සක විසිනුදු ඔහු දත හැකි වන්නේ ය. (එහෙයින්.) කාශ්‍යපය, යම් හෙයෙකින් මේ මද පිළිවෙතින් අන් තන්ති ම, මේ තවකමින් අන් තන්ති ම, දුකසේ දත යුතු වූ ඉතා දුකසේ දත යුතු වූ මහණ තෙමේ හෝ බමුණු තෙමේ වේ ද, එහෙයින් මහණ දුකසේ දත යුතු ය, බමුණා දුකසේ දත යුතු ය යන මෙය කියන්නට යොග්‍ය ය.

යතො බො කසසප භික්ඛු අවෙරං අබ්‍යාපජ්ජං මෙත්තචිත්තං
භාවෙති, ආසවානඤ්ච බයා අනාසවං වෙතොවිමුත්තිං පඤ්ඤාචිමුත්තිං
දිට්ඨෙව ධම්මෙ සයං අභිඤ්ඤා සච්ඡිකත්වා උපසම්පජ්ජ විහරති, අයං
චූළචති කසසප භික්ඛු සමණො ඉති'පි බ්‍රාහ්මණො ඉති'පි.

22. සාණානි වෙ'පි කසසප ධාරෙති, මසාණානි'පි ධාරෙති -පෙ-
සායනනීයකම්පි උදකොරොහණානුයොගමනුසුතො විහරති, ඉමාය ච
කසසප මත්තාය ඉමිනා තපොපකකමෙන සමණො වා අභවිසස
බ්‍රාහ්මණො වා දුජ්ජානො සුදුජ්ජානො, තෙන අභවිසස කල්ලං චචනාය
'දුජ්ජානො සමණො දුජ්ජානො බ්‍රාහ්මණො'ති.

සකකා ච පතෙසො අභවිසස ඤ්ඤානුං ගහපතිනා වා ගහපතීපුත්තොන
වා අත්තමසො කුමහදුසියාපි: 'අයං සාණානි'පි ධාරෙති මසාණානි'පි
ධාරෙති -පෙ- සායනනීයකම්පි උදකොරොහණානුයොගමනුසුතො
විහරති'ති. යසමා ච බො කසසප අඤ්ඤානුව ඉමාය මත්තාය අඤ්ඤානු
ඉමිනා තපොපකකමෙන සමණො වා හොති බ්‍රාහ්මණො වා දුජ්ජානො
සුදුජ්ජානො, තසමා එතං කල්ලං චචනාය 'දුජ්ජානො සමණො
දුජ්ජානො බ්‍රාහ්මණො'ති.

යතො බො කසසප භික්ඛු අවෙරං අබ්‍යාපජ්ජං මෙත්තචිත්තං
භාවෙති, ආසවානඤ්ච බයා අනාසවං වෙතොවිමුත්තිං පඤ්ඤාචිමුත්තිං
දිට්ඨෙව ධම්මෙ සයං අභිඤ්ඤා සච්ඡිකත්වා උපසම්පජ්ජ විහරති, අයං
චූළචති කසසප භික්ඛු සමණො ඉති'පි බ්‍රාහ්මණො ඉති'පිති.

23. එවං චුත්තො අවෙලො කසසපො භගවනං එතදවොච:
'කතමා පන සා හො ගොතම සීලසම්පදා, කතමා විත්තසම්පදා, කතමා
පඤ්ඤාසම්පදා ?'ති.

ඉධ කසසප තථාගතො ලොකෙ උප්පජ්ජති අරහං -පෙ- භගවා,
සො ඉමං ලොකං -පෙ- සයං අභිඤ්ඤා සච්ඡිකත්වා පවෙදෙති. සො
ධම්මං දෙසෙති -පෙ- බ්‍රහ්මචරියං පකාසෙති. තං ධම්මං සුණාති ගහපති වා
-පෙ- සො තං ධම්මං සුත්වා තථාගතෙ සද්ධිං පටිලනති. සො තෙන
සද්ධිං පටිලාගෙන සමත්තාගතො ඉති පටිසඤ්චිකති: සම්බොධො සරාවාසො
-පෙ- 'යනනුතාහං කෙසමස්සුං ඔහාරෙත්වා කාසායානී වත්ථානී අච්ඡාදෙත්වා
අගාරස්මා අනගාරියං පබ්බජෙය්‍යන්ති'.

කාශ්‍යපය, යම් කලෙක පටන් වනාහි භික්ෂු තෙම වෛර නැති ව්‍යාපාද නැති මෙන්සිත වඩා ද, ආසුවයන්ගේ ඝෂයයෙන් අනාසුව වූ ඵලසමාධියත් ඵලඥනයත් මෙ අත්බවීහි ම තෙමේ විශිෂටඥනයෙන් දැන පසක් කොට ලැබ වෙසේ ද, කාශ්‍යපය, මේ භික්ෂු තෙම මහණ යැ යි ද බමුණු යැ යි ද කියනු ලැබේ.

22. කාශ්‍යපය, තවුස් තෙම ඉදින් හණවැහැරි දරා ද, හණනුල් මුසු හුසින් විසූ වස්ත්‍ර දරා ද, සවස තෙවෙනි කොට දියේ ගැලීමේ යෙදුණේ වෙසේ ද, කාශ්‍යපය, මේ මද පිලිවෙතිනුත් මේ තවකමිනුත් දුකසේ දනගුතු, ඉතා දුකසේ දනගුතු මහණෙක් හෝ බමුණෙක් වන්නේ නම් 'මහණා දුකසේ දන ගුතු ය, බමුණා දුකසේ දන ගුතු ය' යන මෙය කියන්නට නො නිසි වන්නේ ය.

'මෙ තෙම හණවැහැරි ද දරයි, මිශ්‍රක වස්ත්‍ර ද දරයි... සවස තෙවෙනි කොට ද (ත්‍රිසකුසාරියෙහි ද) දියේ ගැලීමේ යෙදුණේ වෙසේ' යැ යි ගැහැවියකු විසින්දු ගැහැවිජුතක්නු විසින්දු යටත් පිරිසෙසින් කලදුස්සක විසින්දු මොහු දන හැකි ද වන්නේ ය. කාශ්‍යපය, යම් තෙයෙකින් ම මේ මද පිලිවෙතින් අත් තන්හි ම, මේ තවකමින් අත් තන්හි ම, දුකසේ දන ගත යුතු, ඉතා දුකසේ දන ගත යුතු මහණ තෙමේ හෝ බමුණු තෙමේ වේ ද, ඵහෙසින් 'මහණා දුකසේ දන ගත යුතු ය, බමුණා දුකසේ දන ගත යුතු ය' යන මෙය කියන්නට නිසි ය.

කාශ්‍යපය, යම් කලෙක පටන් භික්ෂු තෙම දොෂ නැතිවූ ව්‍යාපාද නැති වූ මෙන්සිත වඩා ද, ආසුවයන්ගේ ඝෂයයෙන් ආසුව නැති ඵල සමාධියත් ඵලඥනයත් මෙ අත්බවීහි ම තෙමේ විශිෂට නුවණින් දැන පසක් කොට ලැබ වෙසේ ද, කාශ්‍යපය, මේ භික්ෂු තෙම ශ්‍රමණ නමුදු බ්‍රාහ්මණ නමුදු මේ යැ යි කියනු ලැබේ.

23. මෙසේ වදාල කල්හි අවෙලකාශ්‍යප තෙම "හවද්ද භෞතමසිති, ඒ ශිලසමපත් කවරේ ද? ඒ විතතසමපත් කවරේ ද? ඒ ප්‍රඥසමපත් කවරේ ද?" යි මෙය භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙතින් විචාලේ ය. (භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මෙය වදාල සේක:)

කාශ්‍යපය, මෙ ලොවැ අර්හත් වූ... භාග්‍යවත් තථාගත තෙම පහල වෙයි. හේ මේ ලොකය... තෙමේ ම දැන පසක් කොට පවසයි. හේ දහම් දෙසයි... බබ්සර පවසයි. ඒ දහම් ගැහැවියෙක් හෝ... අසයි. හේ ඒ දහම් අසා තථාගත බුදුහු කෙරෙහි සැදැහැ පිලිලබයි (උපදවයි) හේ ඒ සැදැහැ ලැබීමෙන් යුත් වූයේ, ගිහිගෙය සම්බාධ ඇත්තේ ය... 'මම කෙහෙ රවුලු බා හැර කසාවත් හැද ගිහිගෙන් නික්මැ සසුන් වන්නෙමි නම් යෙහෙකැ' යි හේ සලකයි.

සො අපරෙන සමයෙන -පෙ- අනගාරියං පබ්බජති. සො එවං පබ්බජතො සමානො පානිමොකඛසංවරසංවුත්තො විහරති -පෙ- සමාදාය සිකති සිකධාපදෙසු -පෙ-

24. කථංඤ්ච කසුප භික්ඛු සීලසම්පන්නො හොති ? ඉධ කසුප භික්ඛු පාණාතිපාතං පහාය පාණාතිපාතා පටිච්චිතො හොති -පෙ- ඉදම්පි'ස්ස හොති සීලසම්පදාය.- පෙ- [යථා සාමඤ්ඤමුලෙ එවං විජ්ඣාරොතබ්බං.]

යථා චා පනෙකෙ නොනොතා සමණබ්බාහමණා සද්ධාදෙය්‍යාති භොජනාති භුඤ්ජන්තා තෙ එවරුපාය නිරවච්ඡානවිජ්ජාය ඕවච්ඡාජ්චෙන ජීවිකං කපෙයන්ති, සෙය්‍යවිදුං සන්තිකම්මං -පෙ- ඔසසීතං පටිමොකෙඛා ඉති චා ඉති එවරුපාය නිරවච්ඡානවිජ්ජාය ඕවච්ඡාජ්චා පටිච්චිතො හොති. ඉදම්පිස්ස හොති සීලසම්පදාය.

ස ඛො සො කසුප භික්ඛු එවං සීලසම්පන්නො න කුතොචි භයං සමනුපස්සති යදිදං සීලසංවරතො. සෙය්‍යථාපි කසුප රාජා බන්ධියො මුඛධාවසින්නො නිහනපච්චාමින්නො න කුතොචි භයං සමනුපස්සති යදිදං පච්චන්තිකතො, එවමෙව ඛො කසුප භික්ඛු එවං සීලසම්පන්නො න කුතොචි භයං සමනුපස්සති යදිදං සීලසංවරතො.

සො ඉමිනා අරියෙන සීලකඩකේන සමන්තාගතො, අජ්ඣන්තං අනවජ්ජුබ්බං පටිසංවෙදෙති. එවං ඛො කසුප භික්ඛු සීලසම්පන්නො හොති. අයං ඛො කසුප සීලසම්පදා -පෙ-

25. කථංඤ්ච කසුප භික්ඛු ඉන්ද්‍රියෙසු ගුහනච්චාරො හොති ? ඉධ කසුප භික්ඛු චක්ඛුතා රුපං දිස්වා නිමිත්තග්ගාහී හොති නානුඛ්‍යඤ්ජනග්ගාහී -පෙ- චක්ඛුන්ද්‍රියෙ සංවරං ආපජ්ජති. සොතෙන සදදං සුත්තා -පෙ- සාණෙන ගඤ්ඤං සාසිත්වා -පෙ- ජ්චහාය රසං සාසිත්වා -පෙ- කායෙන ඵොට්ඨබ්බං පුසිත්වා -පෙ- මනසා ධම්මං විඤ්ඤාය න නිමිත්තග්ගාහී හොති නානුඛ්‍යඤ්ජනග්ගාහී -පෙ- මනින්ද්‍රියෙ සංවරං ආපජ්ජති. සො ඉමිනා අරියෙන ඉන්ද්‍රියසංවරෙන සමන්තාගතො අජ්ඣන්තං අබ්‍යාසෙකසුබ්බං පටිසංවෙදෙති. එවං ඛො කසුප භික්ඛු ඉන්ද්‍රියෙසු ගුහනච්චාරො හොති.

26. කථංඤ්ච කසුප භික්ඛු සතිසම්පජ්ඤෙඤ්ඤාන සමන්තාගතො හොති ? ඉධ කසුප භික්ඛු අභිකක්ඛනො පටිකක්ඛනො සම්පජානකාරී හොති. -පෙ- ගතෙ සීතෙ නිසීනෙන සුතො ජාගරිතෙ භාසීතෙ ඩුණ්ඨිභාවෙ සම්පජානකාරී හොති. එවං ඛො කසුප භික්ඛු සතිසම්පජ්ඤෙඤ්ඤාන සමන්තාගතො හොති.

හේ මෑත කලා... සසුන් වදී. හේ මෙසේ පැවිදි වූයේ ම පානිමොක්ඛසංවරයෙන් සංවෘතව වෙසෙයි... සමාදන් කොට ගෙන සිකපදන්ති තික්මෙයි

24. කාශ්‍යපය, කෙසේ නම් මහණ සිල්වත් වේ ද? කාශ්‍යපය, මෙහි මහණ තෙම පණිවා හැර පණිවායෙන් වැළැක්කේ වෙයි... මේ ඔහුගේ ශීලසමපත් වේ. [යට සාමසුදුපල සූත්‍රයෙහි දැක්වුණු පරිදි විස්තර කටයුතු.]

යම්මසේ වනාහි ඇතැම් හවද මහණ බමුණෝ සැදුහැයෙන් දුන් බොජුන් වලද, ශාන්තිකමිය... මුල් බෙහෙත් බැහැර කිරීම යන මෙබඳු වූ තිරශ්චිතවිද්‍යයෙන් මිථ්‍යාආජිවයෙන් ජිවිකා කෙරෙත් ද, මේ ආදී වූ හෝ මෙබඳු වූ තිරශ්චිතවිද්‍යයෙන් මිථ්‍යාආජිවයෙන් හේ වැළැක්කේ වේ. මේ ඔහුගේ ශීලසමපත් වේ.

කාශ්‍යපය, හේ මහණ මෙසේ සිල්වත් වූයේ, ශීලසංවරයෙන් කොසිනුදු බියක් නො දකී. මුදුනා අබිසෙස් ලත්, නැසු පසම්බුරන් ඇති, කැත් රජෙක් පසම්බුරකුගෙන් කොසිනුදු බියක් නො දකී ද, එසේ ම මහණ තෙම ශීලසංවරයෙන් (අසංවර නැති බැවින්) කොසිනුදු බියක් නො දකී.

හේ මේ ආයච්චිලසහකාරියෙන් සමන්විත වූයේ තමා කෙරෙහි වූ නිදෙස්බවී සුවය විදී. කාශ්‍යපය, මෙසේ මහණ සිල්වත් වෙයි. කාශ්‍යපය, මේ ඒ ශීලසමපත් ය...

25. කාශ්‍යපය, කෙසේ නම් මහණ තෙම ඉන්ද්‍රියයන්හි වැසු දොර ඇත්තේ වේ ද? කාශ්‍යපය, මෙ සස්තා මහණ තෙම ඇසින් රූපයක් දැක නිමිත්තග්‍රාහී නො වෙයි. අනුවාසඤ්ඤානග්‍රාහී නො වෙයි... වස්සුරින්ද්‍රියයෙහි සංවරයට පැමිණෙයි. කනින් හඬක් අසා.. නැහැයෙන් ගදක් අසා... දිවෙන් රසක් ආසවාදන කොට... කයින් ස්ප්‍රභවයක් සපයී කොට... මනසින් දහමක් දැන... නිමිත්තග්‍රාහී නො වෙයි. අනුවාසඤ්ඤානග්‍රාහී නො වෙයි... මනින්ද්‍රියයෙහි සංවරයට පැමිණෙයි. හේ මේ ආචී වූ ඉන්ද්‍රියසංවරයෙන් සමන්විත වූයේ, සිය සත්‍යතා නොකිලිටි අඛිච්චනසුබය විදී. කාශ්‍යපය, මහණ තෙම මෙසේ ඉඳුරන්හි වැසු දොරැත්තේ වෙයි.

26. කාශ්‍යපය, කෙසේ නම් මහණ තෙම සතිසමපජ්ඣයෙන් යුක්ත වේ ද? ඇවැත්තී, මෙහි මහණ තෙම ඉදිරියට යෑමෙහි ද පෙරලා ඊමෙහි ද නුවණින් දැන (එය) කරන සුලු වෙයි... ගමනෙහි සිටීමෙහි හිදීමෙහි නිදීමෙහි නිදී වැරීමෙහි කීමෙහි නිහඬ වීමෙහි නුවණින් දැන (එය) කරන සුලු වෙයි. කාශ්‍යපය, මහණ තෙමේ මෙසේ සතිසමපජ්ඣයෙන් සමන්විත වෙයි.

27. කථංඤ්ඤා ආවුසො භික්ඛු සන්තොටො හොති ? ඉධාවුසො භික්ඛු සන්තොටො හොති කායපාරිහාරිකෙන චීවරෙන -පෙ- ඤ්ඤාපාරිහාරිකෙන පිණ්ඩපාතෙන. සො යෙන යෙනෙව පකකමති සමාදයෙව පකකමති. එවං ඛො ආවුසො භික්ඛු සන්තොටො හොති.

28. සො ඉමිනා අරියෙන සීලකඛකෙන සමන්තාගතො ඉමිනා'ව අරියෙන ඉන්ද්‍රියසංවරෙන සමන්තාගතො ඉමිනා'ව අරියෙන සතිසම්ප- ජඤ්ඤාන සමන්තාගතො ඉමාය ව අරියාය සන්තොටො සමන්තාගතො විචිතනං සෙනාසනං හජති අරඤ්ඤං රුකඛමුලං පබ්බතං කන්දරං ගිරගුහං සුසානං වනපඤ්ඤං අබ්බහාකාසං පලාලපුඤ්ඤං. සො පච්චානතනං පිණ්ඩපානපටිකකනො නිසීදති පලලඛිකං ආභුජ්ඣා උජ්ඣං කායං පණ්ඩාය පරිමුඛං සතිං උපට්ඨපෙත්වා.

29. සො ලොකෙ අභිජ්ඣං පහාය විගතාභිජ්ඣක වෙතසා විහරති. අභිජ්ඣාය චිතනං පරිසොධෙති -පෙ- ව්‍යාපාදපදෙසං පහාය අව්‍යා- පනනචිතො විහරති -පෙ- ජීනමිද්ධං පහාය විගතචිතමිද්ධො විහරති -පෙ- උද්ධච්චකුක්ඛච්චං පහාය අනුද්ධනො විහරති -පෙ- විචිනිච්ඡං පහාය නිණ්ණචිචිනිච්ඡො විහරති. අකථංකපී කුසලෙසු ධම්මෙසු, භිචි- නිච්ඡාය චිතනං පරිසොධෙති.

සෙය්‍යථාපී ආවුසො පුරිසො ඉණං ආදාය කමමනො පයොජේය්‍ය. තස්ස තෙ කමමනො සමිජ්ජෙය්‍යං -පෙ- සො තතො නිදානං ලහෙථ පාමොජ්ජං, අධිගච්ඡේය්‍ය සොමනස්සං. සෙය්‍යථාපී ආවුසො පුරිසො ආවාධිකො අස්ස දුක්ඛිනො -පෙ- සො අපරෙන සමයෙන තමා ආබාධා මුච්චෙවය්‍ය -පෙ- සො තතො නිදානං ලහෙථ පාමොජ්ජං, අධිගච්ඡේය්‍ය සොමනස්සං. සෙය්‍යථාපී ආවුසො පුරිසො ඛන්ධනාගාරෙ ඛද්ධො අස්ස, සො අපරෙන සමයෙන තමා ඛන්ධනා මුච්චෙවය්‍ය -පෙ- සො තතො නිදානං ලහෙථ පාමොජ්ජං, අධිගච්ඡේය්‍ය සොමනස්සං. සෙය්‍යථාපී ආවුසො පුරිසො දුසො අස්ස අනතතාධිනො -පෙ- සො අපරෙන සමයෙන තමා දුසව්‍යා මුච්චෙවය්‍ය -පෙ- සො තතො නිදානං ලහෙථ පාමොජ්ජං, අධිගච්ඡේය්‍ය සොමනස්සං. සෙය්‍යථාපී ආවුසො පුරිසො සධනො සහොගො කන්තාරධානමග්ගං පටිපජ්ජේය්‍ය -පෙ- සො අපරෙන සමයෙන තං කන්තාරං නිජ්ඣරේය්‍ය -පෙ- සො තතො නිදානං ලහෙථ පාමොජ්ජං, අධිගච්ඡේය්‍ය සොමනස්සං. එවමෙව ඛො ආවුසො භික්ඛු යථා ඉණං යථා රොගං යථා ඛන්ධනාගාරං යථා දුසව්‍යං යථා කන්තාරධානමග්ගං ඉමෙ පඤ්ඤානිචරණේ අපභිණේ අත්තනි සමනුපස්සති. සෙය්‍යථාපී ආවුසො ආනණං යථා ආරොග්‍යං යථා ඛන්ධනමොක්ඛං යථා භුජ්ජස්සං යථා ඛෙමභුමිං, එවමෙව ඛො ආවුසො භික්ඛු ඉමෙ පඤ්ඤානිචරණේ පභිණේ අත්තනි සමනුපස්සති.

27. ඇවැත්ති, කෙසේ නම් මහණ තෙම සතුටු සිතැත්තේ වේ ද? ඇවැත්ති, මෙ සස්තෙහි මහණ තෙම කායපරිහරණයට ප්‍රමාණ වූ සිටු-රෙන් ද... කුසම්පරිහරණයට ප්‍රමාණ වූ පිණ්ඩපාතයෙන් ද සතුටු වෙයි. හේ යම් යම් තැනකට යේ ද නමා සතු අටපිරිකර පමණක් ගෙන ම යෙයි. ඇවැත්ති, මහණ තෙම මෙසේ ම සතුටු වෙයි.

28. හේ මේ ශ්‍රෙෂ්ඨ ගිලසකකයෙන් සමන්විත වූයේ, මෙ ම ඉන්ද්‍රිය-සංවරයෙන් සමන්විත වූයේ, මෙම ශ්‍රෙෂ්ඨ සතිසම්පජ්ඣයෙන් සමන්විත වූයේ, මේ ආයඪී සනතුෂටියෙන් ද සමන්විත වූයේ, අරණ්‍ය වෘක්ෂමූල පථිත කඳුරැලි ගිරිගුහා සොහොන් වනප්‍රසාන අභ්‍යවකාශ පිදුරැරැසින් (ගිරිලෙන් පරිද්දෙන්) කල ගුහා යන මේ ජනයාගෙන් හිස් වූ සෙතස්තක් භජනය කරයි. හේ පසුබත්ති පිණ්ඩපාතයෙන් පෙරලා ආයේ, පලක් බැඳ කය ඇද නැති සේ පිහිටුවා, සිහිය කමටහන් අරමුණට යොමු කොට තබා තිදියි.

29. හෙ තෙම ලොව කෙරෙහි අභිධ්‍යාව දුරු කොට, අභිධ්‍යාව පහ වූ සිහින් උපලක්ෂිත වැ වෙසෙයි. අභිධ්‍යාව කෙරෙන් සිත පිරිසිදු කෙරෙයි... ව්‍යාපාද දෛශ්‍ය දුරු ලා ව්‍යාපාද රහිත සිතැත්තේ වෙසෙයි... සත්‍යාන-මිඬිය දුරු ලා පහ වූ සත්‍යානමිඬිය ඇත්තේ වෙසෙයි... උඬුවකුකුකුව දෙක දුරු ලා අනුඬුන වැ වෙසෙයි... විචිකිත්සාව දුරු ලා තරණය කල විචිකිත්සා ඇත්තේ කුසල් දහමිහි සැක නැත්තේ වෙසෙයි. විචි-කිත්සාව කෙරෙන් සිත පිරිසිදු කෙරෙයි.

ඇවැත්ති, යම්සේ පුරුෂයෙක් ණයක් ගෙන කමානත යොදන්නේ ද, ඔහුගේ ඒ කමානත සමාඬු වන්නේ ද... හේ ඒ කරුණින් සතුට ලබන්නේ ද, සොම්නසට පැමිණෙන්නේ ද, ඇවැත්ති, යම්සේ පුරුෂයෙක් ගිලන් වූයේ දුෂිත වන්නේ ද,... හේ මැන කලෙක ඒ ගිලන් බැවින් මිදෙන්නේ ද,... හේ ඒ කරුණින් සතුට ලබන්නේ ද, සොම්නසට පැමිණෙන්නේ ද, ඇවැත්ති, යම්සේ පුරුෂයෙක් දහගෙහි බඳනා ලද්දේ වන්නේ ද, හේ මැන කාලයෙහි ඒ බැඳුමෙන් මිදෙන්නේ ද,... හේ ඒ කරුණින් සතුට ලබන්නේ ද, සොම්නසට පැමිණෙන්නේ ද, ඇවැත්ති, යම්සේ පුරුෂයෙක් තමා අයත් පැවැතුම් නැති දුසයෙක් වන්නේ ද,... හේ මැන කලැ ඒ දුස බැවින් මිදෙන්නේ ද... හේ ඒ කරුණින් සතුට ලබන්නේ ද සොම්-නසට පැමිණෙන්නේ ද, ඇවැත්ති, යම්සේ ධනය ඇති හොඟ ඇති පුරුෂයෙක් දික් කතරමහකට බස්නේ ද... හේ පසු කලැ ඒ කතර තරණය කොට එයින් නික්මැ යන්නේ ද, හේ ඒ කරුණින් සතුට ලබන්නේ ද සොම්නසට පැමිණෙන්නේ ද, ඇවැත්ති, එසේ ම මහණ තෙම ණයක් මෙන් ලෙබක් මෙන් දහගෙයක් මෙන් දුස බවක් මෙන් දුරු කතරමහක් මෙන් තමා කෙරෙහි පහ නො වූ මේ නිවරණ පස දකී. ඇවැත්ති, ණය නැති බව යම්සේ ද, අරොග බව යම්සේ ද, බැඳුමෙන් මිදීම යම්සේ ද, නිවහල් බව යම්සේ ද, උච්චුරු නැති බිම යම්සේ ද, එසේ ම මහණ තෙම මේ පඤ්ච නිවරණයන් තමා කෙරෙහි ප්‍රතිණ-වූවන් දකී.

30. තස්සිමෙ පඤ්චනීවරණේ පභීණේ අත්තනි සමනුපසානො පාමොජ්ජං ජායති. පමුදිතස්ස පීඨි ජායති. පීඨිමනස්ස කායො පසසමහති. පසසඤ්ඤායො සුඛං වෙදෙති. සුඛිතො විතතං සමාධියති. සො ට්ඨිච්චව කාමෙහි විච්චව අකුසලෙහි ධමෙමහි -පෙ- පඨමං කොතං උපසමපජ් විහරති -පෙ- දුතීයං කොතං -පෙ- තතීයං කොතං -පෙ- චතුත්තං කොතං උපසමපජ් විහරති. ඉදුමපී'ස්ස හොති විතතසමපදය. අයං ඛො සා කස්සප විතතසමපද.

31. සො ඵවං සමාහිතෙ විනොත -පෙ- ඤ්ඤාදසානාය විතතං අභිනීභරති අභිනීත්තාමෙති -පෙ- ඉදුමස්ස හොති පඤ්ඤාසමපදය. -පෙ- නාපරං ඉත්තනායාති පජානාති. ඉදුමපී'ස්ස හොති පඤ්ඤාසමපදය. අයං ඛො සා කස්සප පඤ්ඤාසමපද.

32. ඉමාය ච කස්සප සීලසමපදය ඉමාය ච විතතසමපදය ඉමාය ච පඤ්ඤාසමපදය අඤ්ඤා සීලසමපද විතතසමපද පඤ්ඤාසමපද උත්තරිතරු වා පණීතතරු වා නස්මි.

33. සනති කස්සප එකෙ සමණබ්බාහමණා සීලවාද. තෙ අනෙක- පරියායෙන සීලස්ස වණණං භාසනති. යාවතා කස්සප අරියං පරමං සීලං, නාහං තත් අත්තනො සමසමං සමනුපසාමි. කුතො භීයොසා? අථ ඛො අනමෙව තත් භීයොසා යද්දං අධිසීලං.

34. සනති කස්සප එකෙ සමණබ්බාහමණා තපොජ්ඣවජ්ඣවාද. තෙ අනෙකපරියායෙන තපොජ්ඣවජ්ඣය වණණං භාසනති. යාවතා කස්සප අරියා පරමා තපොජ්ඣවජ්ඣ, නාහං තත් අත්තනො සමසමං සමනුපසාමි. කුතො භීයොසා? අථ ඛො අනමෙව තත් භීයොසා යද්දං අධිජෙඤ්ඤා.

35. සනති කස්සප එකෙ සමණබ්බාහමණා පඤ්ඤවාද. තෙ අනෙක- පරියායෙන පඤ්ඤාය වණණං භාසනති. යාවතා කස්සප අරියා පරමා පඤ්ඤා, නාහං තත් අත්තනො සමසමං සමනුපසාමි. කුතො භීයොසා? අථ ඛො අනමෙව තත් භීයොසා යද්දං අධිපඤ්ඤා.

36. සනති කස්සප එකෙ සමණබ්බාහමණා විමුත්තිවාද. තෙ අනෙක- පරියායෙන විමුත්තියා වණණං භාසනති. යාවතා කස්සප අරියා පරමා විමුත්ති, නාහං තත් අත්තනො සමසමං සමනුපසාමි. කුතො භීයොසා? අථ ඛො අනමෙව තත් භීයොසා යද්දං අධිවිමුත්ති.

30. මේ පඤ්චනිවරණයන් තමා කෙරෙහි ප්‍රතිණ වුවන් දක්නා ඔහුට සතුට උපදී. සතුටු වුවහුට ප්‍රීතිය උපදී. සිත, ප්‍රීතිය ඇත්තනුයේ කය සංහිදෙයි. සංහුන් කයැත්තේ සුව විදී. සුවැත්තනුයේ සිත සමාධිගත වෙයි. හේ කාමයන් කෙරෙන් වෙන් ව ම, අකුසල් දහමුත් කෙරෙන් වෙන් ව ම .. පලමු දහන් ලැබ වෙසෙයි... දෙවෙනි දහන් ලැබ වෙසෙයි... තෙවෙනි දහන් ලැබ වෙසෙයි... සිවුවන දහන් ලැබ වෙසෙයි. මේ ඔහුගේ විතතසම්පත් ය. කාශ්‍යපය, මේ ඒ විතතසම්පත්තිය යි.

31. හෙනෙම මෙසේ සිත සමාධිගත කල්හි... දැනෙනුය පිණිස සිත එළවා තබයි, නැඹුරු කෙරෙයි... මේ ඔහුගේ ප්‍රඥසම්පත් වේ... 'මේ රහත්බව පිණිස කටයුතු වූ අනෙකෙක් නැතැ'යි දැන ගනී. මේ ද ඔහුගේ ප්‍රඥසම්පත් වේ. කාශ්‍යපය, මේ ඒ ප්‍රඥසම්පත්තිය යි.

32. කාශ්‍යපය, මේ ශිලසම්පත්තියට, මේ විතතසම්පත්තියට, මේ ප්‍රඥසම්පත්තියට වඩා උත්තරිතර වූ ප්‍රණීතතර වූ අත් සිලසම්පතෙක්, විතතසම්පතෙක්, ප්‍රඥසම්පතෙක් නැත.

33. කාශ්‍යපය, ශිලවාදී වූ ඇතැම් මහණවලුණු කෙනෙක් ඇත. ඔහු නොයෙක් කරුණින් ශිලයේ ගුණ කියත්. කාශ්‍යපය, යම් පමණ ආසී වූ (නොකිලිටි) උතුම් ශිලයෙක් ඇද්ද, එහි තමාට සමසම වූ (මගේ ශිලයට සම ශිලයෙන් මා හා සම වූ) කිසිවකු මම නො දකිමි. වැඩිතරම් එකකු කොසින් දකිමි ද? වැලි මම ම යම් උතුම් ශිලයෙක් වේ නම් එහි හැමට වැඩි තරම් (උතුම්) වෙමි.

34. කාශ්‍යපය, තපොප්‍රගුප්සාවාදී වූ ඇතැම් මහණවලුණු කෙනෙක් ඇත. ඔහු නොයෙක් කරුණින් තපොප්‍රගුප්සාවේ (කෙලෙසුන් තවන කෙලෙස්තට පිලිකුල් කරන විසියේ) ගුණ කියත්. කාශ්‍යපය, යම් පමණ ආසී වූ පරම තපොප්‍රගුප්සාවෙක් වේ ද, එහි මම තමාට සමසමයකු නො දකිමි. වැඩිතරම් එකකු කොසින් දකිමි ද? වැලි ද යම් අධිප්‍රගුප්සාවෙක් (මාගේ ප්‍රගුප්සාවකට වඩා වැඩි) වේ නම් එහි මම ම හැමට වැඩිතරම් වෙමි.

35. කාශ්‍යපය, ප්‍රඥවාදී වූ ඇතැම් මහණවලුණු කෙනෙක් ඇත. ඔහු නොයෙක් කරුණින් ප්‍රඥවේ ගුණ කියත්. කාශ්‍යපය, යම් පමණ ආසී වූ පරම ප්‍රඥවෙක් වේ ද, එහි මම තමාට සමසමයකු නො දකිමි. වැඩිතරම් එකකු කොසින් දකිමි ද? වැලි ද යම් අධිප්‍රඥවෙක් (මාගේ ප්‍රඥාවකට වඩා වැඩි) වේ ද මම ම එහි හැමට වැඩිතරම් වෙමි.

36. කාශ්‍යපය, විමුක්තිවාදී වූ ඇතැම් මහණවලුණු කෙනෙක් ඇත. ඔහු නොයෙක් කරුණින් විමුක්තියේ ගුණ කියත්. කාශ්‍යපය, යම් පමණ ආසී වූ පරම විමුක්තියෙක් වේද, එහි මම තමාට සමසමයකු නො දකිමි. වැඩිතරම් එකකු කොසින් දකිමි ද? වැලි ද යම් අධි-විමුක්තියෙක් (සම්මුච්චේද ප්‍රතිප්‍රග්‍රහි නිසරණ යන භ්‍රිවිධ පරම විමුක්තියෙක්) වේ ද එහි මම ම හැමට වැඩිතරම් වෙමි.

37. ධානං බො පනෙනං කස්සප විජ්ජති යං අඤ්ඤාතිහීයා පරිබ්බාජකා එවං වදෙය්‍යුං: “සීහනාදං බො සමණො ගොතමො නදති. තඤ්ඤා බො සුඤ්ඤාගාරෙ නදති නො පරිසාසු”ති. තෙ ‘මා හෙවනති’ස්සු වචනීයා, “සීහනාදඤ්ඤා සමණො ගොතමො නදති, පරිසාසු ව නදති”ති එවමස්සු කස්සප වචනීයා.

38. ධානං බො පනෙනං කස්සප විජ්ජති යං අඤ්ඤාතිහීයා පරිබ්බාජකා එවං වදෙය්‍යුං: “සීහනාදඤ්ඤා සමණො ගොතමො නදති, පරිසාසු ව නදති. නො ච බො විසාරදො නදති”ති. තෙ ‘මා හෙවනති’ස්සු වචනීයා. “සීහනාදඤ්ඤා සමණො ගොතමො නදති, පරිසාසු ව නදති, විසාරදො ච නදති”ති. එවමස්සු කස්සප වචනීයා.

39. ධානං බො පනෙනං කස්සප විජ්ජති යං අඤ්ඤාතිහීයා පරිබ්බාජකා එවං වදෙය්‍යුං: “සීහනාදඤ්ඤා සමණො ගොතමො නදති, පරිසාසු ව නදති, විසාරදො ච නදති, නො ච බො නං පඤ්ඤාං පුච්ඡන්ති”ති. තෙ ‘මා හෙවනති’ස්සු වචනීයා “සීහනාදං ච සමණො ගොතමො නදති. පරිසාසු ව නදති, විසාරදො ච නදති, පඤ්ඤාඤ්ඤා නං පුච්ඡන්ති”ති. එවමස්සු කස්සප වචනීයා.

40. ධානං බො පනෙනං කස්සප විජ්ජති යං අඤ්ඤාතිහීයා පරිබ්බාජකා එවං වදෙය්‍යුං: “සීහනාදං ච සමණො ගොතමො නදති, පරිසාසු ව නදති, විසාරදො ච නදති, පඤ්ඤාං ච නං පුච්ඡන්ති, නො ච බො තෙසං පඤ්ඤාං පුට්ඨො බ්‍යාකරොති”ති. තෙ ‘මා හෙවනති’ස්සු වචනීයා. “සීහනාදඤ්ඤා සමණො ගොතමො නදති, පරිසාසු ව නදති, විසාරදො ච නදති, පඤ්ඤාං ච නං පුච්ඡන්ති. පඤ්ඤාඤ්ඤා තෙසං පුට්ඨො බ්‍යාකරොති”ති. එවමස්සු කස්සප වචනීයා.

41. ධානං බො පනෙනං කස්සප විජ්ජති යං අඤ්ඤාතිහීයා පරිබ්බාජකා එවං වදෙය්‍යුං: “සීහනාදඤ්ඤා සමණො ගොතමො නදති, පරිසාසු ව නදති -පෙ- පඤ්ඤාඤ්ඤා තෙසං පුට්ඨො බ්‍යාකරොති, නො ච බො පඤ්ඤාස්ස වෙය්‍යාකරණෙන විතතං ආරාධෙති”ති. තෙ ‘මා හෙවනති’ස්සු වචනීයා. “සීහනාදං ච සමණො ගොතමො නදති, -පෙ- පඤ්ඤාස්ස ව වෙය්‍යාකරණෙන විතතං ආරාධෙති”ති එවමස්සු කස්සප වචනීයා.

42. ධානං බො පනෙනං කස්සප විජ්ජති යං අඤ්ඤාතිහීයා පරිබ්බාජකා එවං වදෙය්‍යුං: “සීහනාදඤ්ඤා සමණො ගොතමො නදති. පරිසාසු ව නදති -පෙ- පඤ්ඤාස්ස ව වෙය්‍යාකරණෙන විතතං ආරාධෙති, නො ච බො සොතබ්බං මඤ්ඤානති”ති. තෙ ‘මා හෙවනති’ස්සු වචනීයා: “සීහනාදඤ්ඤා සමණො ගොතමො නදති -පෙ- පඤ්ඤාස්ස ව වෙය්‍යාකරණෙන විතතං ආරාධෙති. සොතබ්බඤ්ඤාස්ස මඤ්ඤානති”ති. එවමස්සු කස්සප වචනීයා.

37. කාශ්‍යපය, “මහණ ගොයුම් වනාහි සිහනද ද කෙරෙයි. එ ද වනාහි පිරිස්හි නො ව ශුන්‍යාශාරයෙක (හිස් ගෙයෙක හුදෙකලා වැ හිද) කෙරේ යැ”යි අන් තොටු පිරිවැජ්ජෝ මෙසේ කියන්නාහ” යන යමෙක් ඇද්ද, ඒ කාරණය විද්‍යමාන ම ය. “එසේ නො කියැ යුතු යැ”යි ඔහු කියා යුතු වන්නාහ. “මහණ ගොයුම් සිංහනාද ද කෙරෙයි. එ ද පිරිස්හි කෙරේ” යැ යි කාශ්‍යපය, ඔහු මෙසේ කියැ යුතු වන්නාහ. (ඔටුනට මෙසේ කියැ යුතු).

38. කාශ්‍යපය, “මහණ ගොයුම් සිංහනාද ද කෙරෙයි. එ ද පිරිස්හි කෙරෙයි. එහෙත් විශාරද ව නො කෙරේ” යැ යි අන්තොටු පිරිවැජ්ජෝ මෙසේ කියන්නාහ” යන මේ කාරණය විද්‍යමාන ම ය. “එසේ නො කියැ යුතු” යැ යි ඔහු කියැ යුතු වන්නාහ. “මහණ ගොයුම් සිංහනාදත් කෙරේ. එ ද පිරිස්හි කෙරේ. විශාරද ව ද කෙරේ” යැ යි, කාශ්‍යපය, ඔහු මෙසේ කියැ යුතු වන්නාහ.

39. කාශ්‍යපය, “මහණ ගොයුම් සිංහනාද ද කෙරෙයි. එ ද පිරිස්හි කෙරෙයි. විශාරද ව ද කෙරෙයි. එහෙත් අන්හු ඔහු පැණ නො විවාරති”යි මෙසේ අන්තොටු පිරිවැජ්ජෝ කියන්නාහ” යන යමෙක් ඇද්ද, මේ කාරණය විද්‍යමාන ම ය. ඔහු “එසේ නොකියැ යුතු” යැ යි කියැ යුතු වන්නාහ. මහණ ගොයුම් සිංහනාද ද කෙරෙයි. පිරිස්හි ද එය කෙරෙයි. විශාරද ව ද කෙරෙයි. ප්‍රශ්න ද (ඔබේත්) විවාරත් යැ යි මෙසේ ඔහු කියැ යුතු වන්නාහ.

40. කාශ්‍යපය, “මහණ ගොයුම් සිංහනාද ද කෙරෙයි. එය පිරිස්හි ද කෙරෙයි. විශාරද ව ද කෙරෙයි. ප්‍රශ්න ද ඔහු විවාරත්. එහෙත් ඔටුන්ගේ ප්‍රශ්න විවාරන ලද්දේ නො විසඳා යැ යි අන්තොටු පිරිවැජ්ජෝ මෙසේ කියන්නාහ” යන යමෙක් ඇද්ද, ඒ කාරණය විද්‍යමාන ම ය. “එසේ නො කියැ” යුතු යැ යි ඔහු කියැ යුතු වන්නාහ. “මහණ ගොයුම් සිංහනාද ද කෙරෙයි. එය පිරිස්හි ද කෙරෙයි. විශාරද ව ද කෙරෙයි. ප්‍රශ්න ද ඔහු විවාරත්. ඔහු විසින් පැණ විවාරන ලද්දේ විසඳා” යැ යි කාශ්‍යපය, මෙසේ ඔහු කියැ යුතු වන්නාහ.

41. කාශ්‍යපය, “මහණ ගොයුම් සිංහනාද ද කෙරෙයි. එය පිරිස්හි ද කෙරෙයි... ප්‍රශ්න ද ඔටුන් විසින් විවාරන ලද්දේ විසඳයි. එහෙත් පැණ විසඳීමෙන් ඔටුන් සිත් නො ම ගනී යැයි මෙසේ අන්තොටු පිරිවැජ්ජෝ කියන්නාහ” යන යමෙක් ඇද්ද, මේ කාරණය විද්‍යමාන ම ය, “එසේ නො කියැ යුතු” යැ යි ඔහු කියැ යුතු වන්නාහ. “මහණ ගොයුම් සිංහනාද ද කෙරෙයි.. පැණ ද විසඳීමෙන් ඔටුන් සිත් ගනී” යැ යි කාශ්‍යපය, මෙසේ කියැ යුතු වන්නාහ.

42. කාශ්‍යපය, “මහණ ගොයුම් සිංහනාද ද කෙරෙයි. එ ද පිරිස්හි කෙරෙයි... පැණ විසඳීමෙන් ඔටුන්ගේ සිත් ද ගනී. එහෙත් අන්හු ඔහු බස් ඇසිය යුතු කොට නො සිතත්” යැ යි මෙසේ අන්තොටු පිරිවැජ්ජෝ කියන්නාහ” යන යමෙක් ඇද්ද, මේ කාරණය විද්‍යමාන ම ය. “එසේ නො කියැ යුතු” යැ යි ඔහු කියැ යුතු වන්නාහ. “මහණ ගොයුම් සිංහනාද ද කෙරෙයි... පැණ විසඳීමෙන් සිත් ද ගනී. ඔහු බස් ඇසිය යුතු කොට අන්හු ද සිතත්” යැ යි මෙසේ ඔහු කියැ යුතු වන්නාහ.

43. ධානං බො පනෙනං කසසප විජ්ජනී යං අඤ්ඤානිත්ථියා පරිබ්බාජකා එවං වදෙය්‍යං: “සීහනාදඤ්ච සමණො ගොතමො නදනී, පරිසාසු ව නදනී -පෙ- සොතබ්බඤ්චස්ස මඤ්ඤානති. නො ව බො සුත්වා වස්ස පසීදනතී”ති. තෙ ‘මා හෙවනනී’ස්සු වචනීයා. “සීහනාදඤ්ච සමණො ගොතමො නදනී -පෙ- සොතබ්බඤ්චස්ස මඤ්ඤානති. සුත්වා වස්ස පසීදනතී”ති එවමස්සු කසසප වචනීයා.

44. ධානං බො පනෙනං කසසප විජ්ජනී යං අඤ්ඤානිත්ථියා පරිබ්බාජකා එවං වදෙය්‍යං: “සීහනාදඤ්ච සමණො ගොතමො නදනී, පරිසාසු ව නදනී -පෙ- සුත්වා වස්ස පසීදනතී, නො ව බො පසනනා පසනනාකාරං කරොනතී”ති. තෙ ‘මා හෙවනනී’ස්සු වචනීයා. “සීහනාදං ව සමණො ගොතමො නදනී -පෙ- සුත්වා වස්ස පසීදනී, පසනනා ව පසනනාකාරං කරොනතී” ති එවමස්සු කසසප වචනීයා.

45. ධානං බො පනෙනං කසසප විජ්ජනී යං අඤ්ඤානිත්ථියා පරිබ්බාජකා එවං වදෙය්‍යං: “සීහනාදං ව සමණො ගොතමො නදනී, පරිසාසු ව නදනී -පෙ- පසනනා ව පසනනාකාරං කරොති නො ව බො නච්චනාය පටිපජ්ජනතී”ති. තෙ ‘මා හෙවනනී’ස්සු වචනීයා. “සීහනාදං ව සමණො ගොතමො නදනී -පෙ- පසනනා ව පසනනාකාරං කරොනතී. නච්චනාය ව පටිපජ්ජනතී”ති එවමස්සු කසසප වචනීයා.

46. ධානං බො පනෙනං කසසප විජ්ජනී යං අඤ්ඤානිත්ථියා පරිබ්බාජකා එවං වදෙය්‍යං: “සීහනාදං ව සමණො ගොතමො නදනී -පෙ- නච්චනාය ව පටිපජ්ජනති, නො ව බො පටිපනනා ආරාධෙනතී”ති. තෙ ‘මා හෙවනනී’ස්සු වචනීයා. “සීහනාදඤ්ච සමණො ගොතමො නදනී, පරිසාසු ව නදනී, විසාරඳෙ ව නදනී, පඤ්ඤාඤ්ච නං පුච්ඡනති, පඤ්ඤාඤ්ච නෙසං පුට්ඨො බ්‍යාකරොති, පඤ්ඤාස්ස ව වෙය්‍යාකරණෙන විතනං ආරාධෙනී, සොතබ්බඤ්චස්ස මඤ්ඤානති, සුත්වා වස්ස පසීදනතී, පසනනා ව පසනනාකාරං කරොනති, නච්චනාය ව පටිපජ්ජනති පටිපනනා ව ආරාධෙනතී”ති එවමස්සු කසසප වචනීයා.

47. එකමිදුතං කසසප සමයං ග්ජගහෙ විහරමි ගීජකකුමෙ පබ්බතෙ. නත්‍ර මං අඤ්ඤාතරො තපබ්‍රහමිචාරී නිග්‍රොධො නාම අභිජෙගුචෙජ් පඤ්ඤං පුච්ඡී. කසසාහං අභිජෙගුචෙජ් පඤ්ඤං පුට්ඨො බ්‍යාකාසිං. බ්‍යාකනො ව පන මෙ අතමනො අහොසි පරං විය මනනායාති.

43. කාශ්‍යපය, “මහණ ගොසුම් සිංහනාද ද කෙරෙයි. පිරිස්හි ද නද දෙයි... ඔහු බස් ඇසිය යුතු කොට අන්තර් ද සිතත්. එහෙත් ඔහු බස් අසා අන්තර් නො පහදිත්” යැයි අන්තොටු පිරිවැජ්ඣෝ මෙසේ කියන්නාහ, යන යමෙක් ඇද්ද, මේ කාරණය විද්‍යමාන ය. “එසේ නො කියා යුතු” යැයි ඔහු කියා යුතු වන්නාහ. මහණ ගොසුම් සිංහනාද ද කෙරෙයි... අන්තර් ද ඔහු බස් ඇසිය යුතු කොට සිතත්. ඔහු බස් අසා ද පහදිත්”යි. කාශ්‍යපය, මෙසේ ඔහු කියා යුතු වන්නාහ.

44. කාශ්‍යපය, “මහණ ගොසුම් සිංහනාද ද කෙරෙයි. පිරිස්හි ද නද දෙයි... ඔහු බස් අසා ද පහදිත්. එහෙත් පාඨාදුණෝ පාඨාදුණු අයුරක් නො කෙරෙත් යැයි මෙසේ අන්තොටු පිරිවැජ්ඣෝ කියන්නාහ” යන යමෙක් ඇද්ද, මේ කාරණය විද්‍යමාන ය. “එසේ නො කියා යුතු” යැයි ඔහු කියා යුතු වන්නාහ. “මහණ ගොසුම් සිංහනාද ද කෙරෙයි... ඔහු බස් අසා ද පහදිත්. පාඨාදුණාහු ද පාඨාදුණු අයුරක් කෙරෙත් යැ” යි කාශ්‍යපය, ඔහු මෙසේ කියා යුතු වන්නාහ.

45. කාශ්‍යපය, “මහණ ගොසුම් සිංහනාද ද කෙරෙයි. පිරිස්හි ද නද කෙරෙයි... පාඨාදුණාහු ද පාඨාදුණු අයුරක් කෙරෙත්. එහෙත් තථා භාවය පිණිස (ධර්මානුබම්ප්‍රතිපත්ති පුරුහු පිණිස) නොම පිළිපදිත් යැයි අන්තොටු පිරිවැජ්ඣෝ මෙසේ කියන්නාහ” යන යමෙක් ඇද්ද මේ කාරණය විද්‍යමාන ය. “එසේ නො කියා යුතු” යැයි ඔහු කියා යුතු වන්නාහ. “මහණ ගොසුම් සිංහනාද ද කෙරෙයි... පාඨාදුණෝ ද පාඨාදුණු අයුරක් කෙරෙත්. ධර්මානුබම්ප්‍රතිපත්ති පුරුහු පිණිස ද පිළිපදිත්”යි කාශ්‍යපය, ඔහු මෙසේ කියා යුතු වන්නාහ.

46. කාශ්‍යපය, “මහණ ගොසුම් සිංහනාද ද කෙරෙයි... ධර්මානුබම්ප්‍රතිපත්ති පුරුහු පිණිස ද පිළිපදිත්. එසේ පිළිපත්තෝ ද (එසින් ඒ ගොසුම්හුන්) සිත් නො ගනිත්” යැයි මෙසේ අන්තොටු පිරිවැජ්ඣෝ කියන්නාහ” යන යමෙක් ඇද්ද, කාශ්‍යපය, මේ කාරණය විද්‍යමාන ය. “එසේ නො කියා යුතු” යැයි ඔහු කියා යුතු වන්නාහ. “මහණ ගොසුම් සිංහනාද ද කෙරෙයි. පිරිස්හි ද නද කෙරෙයි. විශාරද ව ද නද කෙරෙයි. අන්තර් ප්‍රශ්න ද ඔහු පුළුවසිත්. ඔවුන් විසින් පුළුවස්නා ලද්දේ ප්‍රශ්න ද විසඳීමෙන් ඔවුන් සිත් ගනී. ඔහු ද ඒ මහණ ගොසුම් බස් ඇසිය යුතු කොට ද සිතත්. ඔහු බස් අසා ද පහදිත්. පාඨාදුණාහු ද පාඨාදුණු අයුරක් කෙරෙත්. තථාභාවය පිණිස (ධර්මානුබම් ප්‍රතිපත්ති පුරුහු පිණිස) ද පිළිපදිත්. (එසේ) පිළිපත්තාහු ද ඒ මහණ ගොසුම්හු සිත් ගනිත් යැ” යි කාශ්‍යපය, ඔහු මෙසේ කියා යුතු වන්නාහ.

47. කාශ්‍යපය, මම් එක් සමයෙක රජගහ නුවර ගිජ්ඣුඵ පච්චෙති වෙසෙමි. එ සමයෙහි න්‍යශ්‍රොධ නම් එක්තරා නපොබුහම්චාරී (උතුම් නපස් කරන) පිරිවැජ්ඣෙක් අඛිජ්ඣුප්ඝායෙහි පැණයක් මා විවාළේ ය. අඛිජ්ඣුප්ඝායෙහි පැණ විවාරන ලද මම් ඔහුට එය විසඳ කියෙමි. මා විසින් එසේ විසඳන ලද කල්හි හේ ඉතා මහත් සේ සතුටු වීය.

48 “කො හි භනෙන භගවතො ධම්මං සුත්වා න අත්තමනො අස්ස පරං විය මන්තාය? අනමපි භනෙන භගවතො ධම්මං සුත්වා අත්තමනො පරං විය මන්තාය. අභිකක්ඛනං භනෙන, අභිකක්ඛනං භනෙන. සෙය්‍යථාපි භනෙන නික්ඛුජ්ජිතං වා උක්ඛුජ්ජෙය්‍ය, පටිච්ජන්තං වා චිවරෙය්‍ය, මුලුභස්ස වා මග්ගං ආචිකෙඛෙය්‍ය, අකිකාරෙ වා තෙලපජ්ජොතං ධාරෙය්‍ය චක්ඛුමනො රූපානි දකඛිනතීනි, එවමෙව භගවතා අනොකපරියායෙන ධම්මො පකාසිතො. එසාභං භනෙන භගවන්තං සරණං ගච්ඡාමි ධම්මඤ්ච භික්ඛුසඛිස ඤ්ච. ලභෙය්‍යාභං භනෙන භගවතො සන්තිකෙ පබ්බජ්ජං, ලභෙය්‍යං උපසම්පදන්ති”.

49. “යො ඛො කස්සප අඤ්ඤතින්ධියපුබ්බො ඉමස්මිං ධම්මචිතයෙ ආකඛිති පබ්බජ්ජං, ආකඛිති උපසම්පදා, සො චන්තාරො මාසෙ පරිවසති. චතුන්තං මාසානං අච්චයෙන ආරභිචිත්තා භික්ඛු නං පබ්බාජෙත්ති, උපසම්පාදෙනති භික්ඛුභාවාය. අපි ව මෙත්ථ පුග්ගලවෙමන්තතා විදිතා”ති.

50. “සචෙ භනෙන අඤ්ඤතින්ධියපුබ්බො ඉමස්මිං ධම්මචිතයෙ ආකඛිත්තා පබ්බජ්ජං ආකඛිත්තා උපසම්පදං චන්තාරො මාසෙ පරිවසන්ති, චතුන්තං මාසානං අච්චයෙන ආරභිචිත්තා භික්ඛු නා පබ්බාජෙත්ති, උපසම්පාදෙනති භික්ඛුභාවාය. අභං චන්තාරි වස්සානි පරිවසිස්සාමි. චතුන්තං වස්සානං අච්චයෙන ආරභිචිත්තා භික්ඛු මං පබ්බාජෙනතු, උපසම්පාදෙනතු භික්ඛුභාවායා”ති.

51. අලත්ථ ඛො අචෙලො කස්සපො භගවතො සන්තිකෙ පබ්බජ්ජං අලක්ඛිතපසම්පදං. අචිරුපසම්පනො ඛො පනායස්මා කස්සපො එකො වූපකට්ඨො අපමනො ආතාපි පභිනනො විතරනො, න චිරසෙසව යස්සන්ථාය කුලපුත්තා සම්මදෙව අගාරස්මා අන්ගාරියං පබ්බජන්ති, නදනුත්තරං බුහම්චරියපරියොසානං දිට්ඨව ධම්මෙ සයං අභිඤ්ඤ සච්ඡිකත්වා උපසම්පජ්ජ විතාසි. “ඛිණො ජාති. චුසිතං බුහම්චරියං. කතං කරණියං. නාපරං ඉත්ථන්තායා”ති අබ්භඤ්ඤසි.

අඤ්ඤන්තරො ව ඛො පනායස්මා කස්සපො අරභතං අහොසීති.

සීහනාදසුත්තං නිට්ඨිතං අට්ඨමං.

48. (එවිට අවෙලකාශ්‍යප මෙය කීය:) “වහන්ස, කවරෙක් නම් භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ දහම් අසා ඉතා මහත් සේ සතුටු නො වන්නේ ද, වහන්ස, දෙශනාව අභිකාන්තය. වහන්ස, යම්සේ යටිකුරු කොට නැඹුටුක් උඩුකුරු කරන්නේ ද, පිළිසන් දෑයක් හෝ විවෘත කරන්නේ ද, මංමුලා වූවකුට මහ කියන්නේ ද, ඇස් ඇතියෝ රූප දක්නාහසි අදුරෙහි කෙල් පහනක් දරන්නේ ද, එ පරිද්දෙන් ම භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් නොයෙක් කරුණින් දහම් පැවසිණ. වහන්ස, ඒ මම භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ද මගීය ද භික්ෂුසමසයා ද සරණ යෙමි. වහන්ස, මම භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ සම්පයෙහි පැවිද්ද ලබමි වා. උපසප්‍රව ලබමි වා”.

49. “කාශ්‍යපය, පෙරු අන්තොටු වූ යමෙක් මෙ සස්තෙහි පැවිද්ද කැමැත්තේ නම්, උපසප්‍රව කැමැත්තේ නම්, හේ සිටු මසක් පිරිවෙස් වසයි. සිටු මස ඇවෑමෙන් ආරාධිත සිතැති භික්ෂුහු ඔහු පැවිදි කෙරෙත්. භික්ෂුභාවය පිණිස උපසප්‍රව කෙරෙත්. එහෙත් මෙහි මා විසින් පුද්ගලනාතාවය දන්නා ලද”යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වදාළ සේක.

50. එවිට පිරිවැජ් තෙම “වහන්ස, ඉදින් පෙර අන්තොටු වූවෝ මෙ සස්තැ පැවිද්ද කැමැති වන්නාහු උපසප්‍රව කැමැති වන්නාහු සිටු මසක් පිරිවෙස් වසන් නම්, සිටු මස ඇවෑමෙන් ආරාධිත සිත් ඇති භික්ෂුහු ඔහු පැවිදි කෙරෙත් නම්, භික්ෂු බව පිණිස උපසප්‍රව කෙරෙත් නම්, මම සිටු වසක් පිරිවෙස් වසන්නෙමි. සිටු වස ඇවෑමෙන් සතුටු වූ සිතැති භික්ෂුහු මා පැවිදි කෙරෙත් වා. භික්ෂුභාවය පිණිස මා උපසප්‍රව කෙරෙත් වා”යි කී ය.

51. අවෙලකාශ්‍යප තෙම භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙතැ පැවිද්ද ලද්දේ ම ය, උපසප්‍රව ද ලද්දේ ම ය. ආයුෂමත් කාශ්‍යප තෙමේ උපසප්‍රව වූ නොබෝ කල් ඇතියේ ම හුදෙකලා වූයේ, විවික්ත වූයේ, නොපමා වූයේ, කෙලෙස් තවන වැර ඇතියේ, නිවන් කර මෙහෙයු සිතැති ව වසනුයේ, යමක් සදහා කුලපුත්‍රයෝ මොනොවට ම ගිහිගෙන් නික්මැ සඳුන් වදිත් ද, ඒ තිරිහනර වූ මාගීබ්‍රහ්මචයඝීවසානය (රහත් පලය) නොබෝ කලෙකින් ම මෙ අත්ඛිති ම තෙමේ විශිෂ්ට ඥානයෙන් දැන, පසක් කොට, පැමිණ (ලැබ) විසී ය. (එසේ වසනුයේ) “හවොත්පතනීය ඤීණ විය, මගබ්‍රහ්මර වැසැ නිමැවිණ, එය සදහා කටයුතු ද කරන ලද, මෙ රහත්බව් පිණිස තවත් කටයුතු දෑයෙක් නැතැ”යි (පස්විකුමි නුවණින්) දැනැ ගත්තේ ය.

ආයුෂමත් කාශ්‍යපයෝ රහතුන් අතුරෙහි එක්තරු කෙනෙක් වූහ.

අට වන සිංහනාදසුත්‍රය නිමිසේ ය.

9. පොට්ටිපාදසූත්තං

1. එවං මෙ සුත්තං: එකං සමයං භගවා ඝාමනීයං විහරති ජෙනවනෙ අනාඨපිණ්ඩිකස්ස ආරාමෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන පොට්ටිපාදෙ පරිබොජකො සමයප්පවාදකෙ තිඤ්ඤාචීරෙ එකසාලකෙ මලලිකාය ආරාමෙ පටිවසති මනහියා පරිබොජකපරිසාය සද්ධි: තිංසමතෙතභි පරිබොජකසතෙති.

2. අථ ඛො භගවා පුබ්බන්තසසමයං තිවාසෙත්වා පත්තවිචරමාදාය සාවඤ්චිං පිණ්ඩාය පාවිසී. අථ ඛො භගවතො එතදගොසී: අධිප්පගො ඛො තාව සාවඤ්චියං පිණ්ඩාය චරිතුං, යන්ත්‍රනාතං යෙන සමයප්ප-වාදකො තිඤ්ඤාචීරෙ එකසාලකො මලලිකාය ආරාමො, යෙන පොට්ටිපාදෙ පරිබොජකො, තෙත්‍රපසංඝිකමෙය්‍යන්ති. අථ ඛො භගවා යෙන සමයප්ප-වාදකො තිඤ්ඤාචීරෙ එකසාලකො මලලිකාය ආරාමො තෙත්‍රපසංඝිකම්.

3. තෙන ඛො පන සමයෙන පොට්ටිපාදෙ පරිබොජකො මහතියා පරිබොජකපරිසාය සද්ධිං නිසිනොනා තොති උන්නාදිනියා උච්චාසද්ද-මිතාසද්දාය අනෙකචිතිතා තිරච්ඡානකථං කථෙන්නියා - සෙය්‍යපීදං: රුජකථං චොරකථං මහාමන්තකථං සෙනාකථං හසකථං යුද්ධකථං අන්තකථං පානකථං වත්ථකථං සයනකථං ගක්ඛකථං මාලාකථං ඤජිකථං යානකථං ගාමකථං නිගමකථං නගරකථං ජනපදකථං ඉන්ද්‍රිකථං පුරිසකථං සුරකථං විසිඛාකථං කුම්බව්‍යානකථං පුබ්බපෙනකථං නානන්තකථං ලොකකබ්බාසිකං සමුදදකබ්බාසිකං ඉතීහවානවකථං, ඉතී වා'ති.

4. අදදසා ඛො පොට්ටිපාදෙ පරිබොජකො භගවන්තං දුරතො'ව ආගච්ඡන්තාං. දීඝවාන සකං පරිසං සණ්ඨපෙසී:1 “අප්පසද්දා භොනොනා භොනත්තු. මා භොනොනා සදදමිකත්ථ. අයං සමණො ගොභිමො ආගච්ඡති. අප්පසද්දාකාමො ඛො ඝො පනායසමා, අප්පසදදස්ස වණ්ණෙවාදී. අප්පෙව-නාම අප්පසදදං පරිසං විදිත්වා උපසංඝිකම්බබ්බං මඤ්ඤෙය්‍යා”ති. එවං චුතො තෙ පරිබොජකා තුණ්හි අනෙසුං. අථ ඛො භගවා යෙන පොට්ටිපාදෙ පරිබොජකො තෙත්‍රපසංඝිකම්. අථ ඛො පොට්ටිපාදෙ පරිබොජකො භගවන්තං එතදවොච: එතු ඛො භන්තන භගවා, සවාගතං? භන්තන භගවතො. චිරස්සා ඛො භන්තන භගවා ඉමං පරියායමිකාසී යදිදං ඉධාගමිතාය. නිසීදතු භන්තන භගවා. ඉදමාසනං පඤ්ඤාත්තන්ති. නිසීදි භගවා පඤ්ඤාත්තෙ ආසනෙ. පොට්ටිපාදෙ'පි ඛො පරිබොජකො අඤ්ඤාන්තරං නීවං ආසනං ගභෙත්වා එකමන්තං නිසීදී. එකමන්තං නිසින්නං ඛො පොට්ටිපාදං පරිබොජකං භගවා එතදවොච: “කාය නු'ත්ථ පොට්ටිපාද එතරභි කථාය සන්තිසින්නා? කා ව පන වො අන්තරා කථා විප්පකතා?”ති.

1. සණ්ඨාපෙසී, PTS.   2. සාතො, PTS

9. පොට්ටුපාද සූත්‍රය

1. මා විසින් මෙසේ අසන ලදී: එක් සමයෙකිහි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සැවැත්නුවර දෙවරම් නම් වූ අනේපිඬුසිඬුහු අරමැ වැඩ වසන සේක. එ සමයෙහි පොට්ටුපාද නම් පිරිවැජ් තෙම, (බමුණුතිවටු ආදීන් රැස් වූ තවනමන් සමය පවසන තෙසින්) සමයප්‍රවාදක නම් වූ (තිබ්බිරුක්පෙලින් පිරිකෙවුණු තෙසින්) නිඤ්ඤාචාර නම් වූ (පලමු එක් හලක් ම වූ තැන බැවින්) එකශාලක නම් වූ, මල්ලිකා දෙවියනේ උයනෙහි, පිරිවැජ්ගන් ධුන්දනසක් පමණ වූ මහ පිරිවැජ් පිරිසක් හා වෙසෙයි.

2. එ කල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ පෙරවරු වේලෙහි හැදෑ පෙරෙවැ පිටු පිණිස සැවැත් නුවර පිවිසි සේක. එ විටැ “සැවැතෙහි පිටු පිණිස හැසිරෙනුටට තව මැ ඉතා උද්‍යන යැ. ඉදින් මම් සමයප්‍රවාදක නිඤ්ඤාචාර එකශාලක නම් වූ මල්ලිකාරාමය කරා, පොට්ටුපාද පිරිවැජ් වෙත ගියෙමි නම් යෙහෙකැ”යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මේ සිත විය. ඉක්බිත්තෙන් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ... එ මල්ලිකාරාමය කරා වැඩි සේක.

3. එ සමයෙහි පොට්ටුපාද පිරිවැජ් තෙම - රාජකථා වොරකථා මහාමාත්‍රකථා සේනාකථා භයකථා සුඛකථා අන්තකථා පානකථා වස්ත්‍රකථා ශයනකථා ගක්කථා මාලාකථා ඥාතිකථා යානකථා ග්‍රාමකථා නිගමකථා නගරකථා ජනපදකථා සත්‍රිකථා පුරුෂකථා ගුරුකථා විසිබාකථා කුමහසථානකථා පූජිප්‍රෙතකථා ලොකාබ්‍යාසිකා සමුද්‍රාබ්‍යාසිකා ඉතිහවා-භවකථා යන මේ හෝ මෙයින් අන්‍ය වූ මෙබඳු නොයෙක් වැදූරුම් තීරිසන්කථා කියන, සොළවන් වූ, උස් හඬ මහහඬ ඇති මහපිරිවැජ්-පිරිස සහ හුන්හේ වෙයි.

4. පොට්ටුපාද පිරිවැජ් තෙම දුරින් ම වඩනා භාග්‍යවතුන් වහන්සේ දුටුයේ ය. දැක, “භවත්හු නිහඬ වෙත් වා. භවත්නි, තඬ නො කරවු. මේ මහණ ගොසුම් එසී. ඒ ආයුෂමන් තෙම නිහඬබව කැමැත්තේ ය. නිහඬබවීහි ගුණ කියන සුළු ය. පිරිස නිහඬ සේ දැන එලැඹියැ යුතු කොට සිතුවොත් යෙහෙකැ”යි සිය පිරිස සංහුන් කෙළේ ය. මෙසේ ඔහු කී කලැ ඒ පිරිවැජ්ගේ නිහඬ වූහ. ඉක්බිත්තෙන් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ පොට්ටුපාද පිරිවැජ්ගා කරා එලැඹි සේක. එ කල්හි පොට්ටුපාද පිරිවැජ් තෙම භාග්‍යවතුන් වහන්සේට, “වහන්ස, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වඩනා සේක් වා. වහන්ස, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වැඩි සේ යහපත. වහන්ස, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මෙහි වඩනට කළෙකින් පසු මේ අවස්ථාව ලත් සේක් වත. වහන්ස, භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ ශුභාගමනයෙකි. මේ අස්තෙක් පනවන ලද”යි කී ය. පනවන ලද අස්තෙහි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වැඩ හුන් සේක. පොට්ටුපාද පිරිවැජ් ද එක්තරා මිටි අස්තක් ගෙන එක් පසෙක හුන්හේ ය. එක් පසෙක හුන් පොට්ටුපාද පිරිවැජ්ගාව “පොට්ටුපාදසිති, මෙහි දැන් තෙපි කවර නම් කථායෙකින් හුන්හුදු ද? මා එත්තාව පෙර මා එන තෙක් මේ අතර තොපගේ කිනම් කථාවක් අඩාල වී ද?”යි අභාවදල සේක.

5. එවං චුතොන පොඨියාදො පරිබ්බාජකො භගවතං එතදවොච:
තිට්ඨතෙසා භනොන කථා, යාය මයං එතරහි කථාය සනතිසින්නා. තෙසා
භනොන කථා භගවතො දුලලොහා භවිස්සති පච්ඡාපි සචණාය. පුරිමානි
භනොන දිවසානි පුරිමතරුති නානාතිත්ථියානං සමණබ්බාහමිණානං
කුතුහලසාලාය සනතිසින්නානං සනතිපතිතානං අභිසංඝායනිරොධො
කථා උදපාදී “කථං හු ඛො හො අභිසංඝායනිරොධො හොති?”ති.

(1) තඤ්ඤෙව එවමාහංසු: “අහෙනු අප්පච්චයා පුරිසස්ස සංඝාය
උප්පජ්ජනති’පි නිරුජ්ඣනති’පි. යසමිං සමයෙ උප්පජ්ජනති, සංඝායෙ තසමිං
සමයෙ හොති. යසමිං සමයෙ නිරුජ්ඣනති, අසංඝායෙ තසමිං සමයෙ
හොති”ති ඉතෙථකෙ අභිසංඝායනිරොධං පඤ්ඤාපෙනති.

(2) තමඤ්ඤෙ එවමාහ: “න ඛො පන මෙ’තං හො එවං භවිස්සති.
සංඝාය හි හො පුරිසස්ස අතතා. සාච ඛො උපෙනි’පි අපෙනි’පි. යසමිං
සමයෙ උපෙනි, සංඝායෙ තසමිං සමයෙ හොති. යසමිං සමයෙ අපෙනි,
අසංඝායෙ තසමිං සමයෙ හොති”ති ඉතෙථකෙ අභිසංඝායනිරොධං පඤ්ඤා-
පෙනති.

(3) තමඤ්ඤෙ එවමාහ: “න ඛො පන මෙ’තං හො එවං භවිස්සති.
සනති හි හො සමණබ්බාහමිණා මහිද්ධිකා මහානුභාවා. තෙ ඉමස්ස
පුරිසස්ස සංඝායං උපකසිස්සනති’පි අපකසිස්සනති’පි. යසමිං සමයෙ
උපකසිස්සනති, සංඝායෙ තසමිං සමයෙ හොති. යසමිං සමයෙ අපකසිස්සනති,
අසංඝායෙ තසමිං සමයෙ හොති”ති ඉතෙථකෙ අභිසංඝායනිරොධං
පඤ්ඤාපෙනති.

(4) තමඤ්ඤෙ එවමාහ: “න ඛො පන මෙ’තං හො එවං භවිස්සති.
සනති හි හො දෙවතා³ මහිද්ධිකා මහානුභාවා. තා ඉමස්ස පුරිසස්ස
සංඝායං උපකසිස්සනති’පි අපකසිස්සනති’පි. යසමිං සමයෙ උපකසිස්සනති,
සංඝායෙ තසමිං සමයෙ හොති. යසමිං සමයෙ අපකසිස්සනති, අසංඝායෙ
තසමිං සමයෙ හොති”ති ඉතෙථකෙ අභිසංඝායනිරොධං පඤ්ඤාපෙනති.

6. තස්ස මයහං භනොන භගවතං යෙච ආරබ්භ සති උදපාදී:
‘අහො චුත භගවා, අහො චුත සුගතො, යො ඉමෙසං ධම්මානං
සුකුසලො’ති. භගවා භනොන කුසලො භගවා පකතඤ්ඤා අභිසංඝාය-
නිරොධස්ස. කථං හු ඛො භනොන අභිසංඝායනිරොධො හොති?”ති.

1. පඤ්ඤාපෙනති, PTS. 2. න ඛො තාමෙතං, PTS.
3. දෙවා, ස්‍යාම. 4. තෙ, ස්‍යාම.

5. මෙසේ වදාල කලා පොට්පාද පිරිවැස් භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය කී ය: “වහන්ස, යම් කථාවෙකින් අපි මෙහි හුන්නමෝ නම්, ඒ කථාව තිබේවා. වහන්ස, ඒ කථාව පසුව ද භාග්‍යවතුන් වහන්සේට අසන්නට දුළිභ නො වෙයි. පුරිම පුරිමතර දවස්හි (බොහෝ කලකට පෙර) කුතුහලශාලායෙහි එක් වැ හුන් එක් රැස් වූ මහණ බමුණන් අතර “භවත්ති, අභිසංඤ්ඤානිරෝධය (චිත්තනිරෝධය, සංකිකනිරෝධය) කෙසේ නම් වේ ද?” යි අභිසංඤ්ඤානිරෝධයෙහි කථාවෙක් පහල විය.

(1) එහි ඇතැම්හු “හෙතු නැති වැ ප්‍රත්‍යය නැති වැ පුරිස්භට සංඤ්චෝ උපදනාහු ද නිරුද්ධ වන්නාහු ද වෙත්. යම් විටෙක ඔහු උපදනාහු ද, එ විටැ හේ සංඤී (සංඤ ඇත්තේ) වෙයි. යම් විටෙක සංඤ්චෝ නිරුද්ධ වන්නාහු ද, එ විටැ හේ අසංඤී වේ” යැ යි මෙසේ කීහ. මෙසේ ඇතැම් කෙනෙක් අභිසංඤ්ඤානිරෝධය (චිත්තනිරෝධය) පණවත්.

(2) ඔහුට අනෙකෙක්, “භවත, මට මෙය මෙසේ නො වන්නේ ය. (මගේ දැනීම මෙසේ නො වන්නේ ය.) භවත, සංඤ්ච පුරුෂයාගේ ආත්මය ය. එ ද එලැබෙන්නේත් වෙයි. ඉවැත් වැ යන්නේත් වෙයි. යම් කලෙක එය එලැබේ ද, එ කලැ හේ සංඤී වෙයි. යම් කලෙක පහ වැ යේ ද, එ කලැ අසංඤී වේ යැ” යි මෙසේ කී ය. මෙසේ ඇතැම් කෙනෙක් අභිසංඤ්ඤානිරෝධය පණවත්.

(3) ඔහුට අනෙකෙක් භවත, මට මෙය මෙසේ නො වන්නේ ය. භවත, මහත් සෘද්ධි ඇති මහත් අනුභාව ඇති මහණ බමුණු කෙනෙක් වෙත් ම ය. ඔහු මේ පුරුෂයාට සංඤ්ච පමුණුවන්නෝ ද වෙති. ඔහුගේ සංඤ්ච ඉවතට අදනෝ ද වෙති. යම් විටෙක ඔහු කරා සංඤ්ච පමුණුවන් නම්, එ විටැ හෙ තෙම සංඤී වෙයි. යම් විටෙක සංඤ්ච ඉවතට අදනාහු නම්, එ විටැ අසංඤී වේ” යැ යි කී ය. මෙසේ ඇතැම්හු අභිසංඤ්ඤානිරෝධය පණවත්.

(4) ඔහුට අනෙකෙක්, “භවත, මෙය මට මෙසේ නො වන්නේ ය. භවත, මහත් සෘද්ධි ඇති, මහත් අනුභාව ඇති, දෙවතා කෙනෙක් ඇත. ඔහු මේ පුරුෂයා වෙතට සංඤ්ච පමුණුවන්නෝ ද, මොහුගෙන් ඉවතට අදනෝ ද වෙත්. යම් විටෙක සංඤ්ච මොහු වෙතට පමුණුවන් ද, එ විටැ මෙ තෙම සංඤී වෙයි. යම් විටෙක එය මොහුගෙන් ඉවතට අදින් ද, එ විටැ අසංඤී වෙයි. මෙසේ ඇතැම්හු අභිසංඤ්ඤානිරෝධය පණවත්” යැ යි කී ය. මෙසේ ඇතැම්හු අභිසංඤ්ඤානිරෝධය පණවත්.

6. වහන්ස, “යම් කෙනෙක් මේ දහමිහි නිපුණ ද ඒ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ අහෝ මෙය පවසන සේක් නම් ඉතා මැනැව හු. ඒ සුගතයන් වහන්සේ මෙය වදාරන සේක් නම් ඉතා මැනැව නො.” යි (එ වේලෙහි) මට භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ම ඇරැබ සිතිය උපත. වහන්ස, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ අභිසංඤ්ඤානිරෝධයෙහි නිපුණ සේක. ඇති සැටිය (ප්‍රකෘතිය) දන්නා සේක. වහන්ස, අභිසංඤ්ඤානිරෝධය කෙසේ වේ ද?”,

7. තු පොඨිපාද යෙ තෙ සමණබ්බාහමණා එවමානංසු: අහෙනු අපච්චයා පුරිසස්ස සඤ්ඤා උපපජ්ජන්ති'පි නිරුජ්ඣන්ති'පි. ආදිනො'ච තෙසං අපරද්ධං. නං කිස්ස තෙනු? සහෙනු හි පොඨිපාද සපච්චයා පුරිසස්ස සඤ්ඤා උපපජ්ජන්ති'පි නිරුජ්ඣන්ති'පි. සිකං ඵකා සඤ්ඤා උපපජ්ජන්ති, සිකං ඵකා සඤ්ඤා නිරුජ්ඣන්ති".

“කා ච සිකං”ති නගවා අවොච:

ඉධ පොඨිපාද නථාගතො ලොකෙ උපපජ්ජන්ති අරහං සමමා- සමුද්ධො විජ්ජාචරණසමපනො සුගතො ලොකවිදු අනුත්තරෙ පුරිස- දමමසාරපි සත්ථා දෙවමනුස්සානං බුද්ධො භගවා. සො ඉමං ලොකං සදෙවකං සමාරකං සබ්බමකං, සස්සමණබ්බාහමණං පජං සදෙවමනුස්සං සයං අභිඤ්ඤා සවජ්ජකත්වා පච්චෙදෙති. සො ධම්මං දෙසෙති ආදීකලාණං මජ්ඣෙකලාණං පරියොසානකලාණං සාත්ථං සත්ථාසඤ්ඤං කෙවල- පරිපුණ්ණං පරිසුද්ධං. බ්බමචරියං පකාසෙති.

8. නං ධම්මං සුණාති ගහපති වා ගහපතිපුත්තො වා අඤ්ඤාකරසමි- වා කුලෙ පච්චාජාතො. සො නං ධම්මං සුත්වා නථාගතෙ සද්ධං පටිලනති. සො තෙන සද්ධාපටිලාහෙන සමන්තාගතො ඉති පටිසංචිකකති: “සමබ්බො ඤරුවාසො රජොපථො¹, අබ්බොකාසො පබ්බජ්ජා. න ඉදං සුකරං අගාරං අජ්ඣාචසකං එකන්තපරිපුණ්ණං එකන්තපරිසුද්ධං සබ්බලිබ්බං බ්බමචරියං චරිතුං. යනනුන්තං කෙසමස්සුං ඔනාරෙත්වා කාසායාති චත්ථාති අච්චාදෙත්වා අගාරසමා අනගාරියං පබ්බජෙය්‍යන්ති”.

9. සො අපරෙත සමයෙත අප්පං වා භොගකකිං පනාය මහන්තං වා භොගකකිං පනාය අප්පං වා ඤාතිපරිචට්ටං පනාය මහන්තං වා ඤාති- පරිචට්ටං පනාය කෙසමස්සුං ඔනාරෙත්වා කාසායාති චත්ථාති අච්චාදෙත්වා අගාරසමා අනගාරියං පබ්බජති. සො ඵං පබ්බජිතො සමානො පාතිමොකකිංචරසංචුතො විහරති ආචාරගොචරසමපනො අඤ්ඤාමතෙතසු චජෙජසු හයදස්සාපී. සමාදාය සිකකති සිකකාපදෙසු, කායකමමචී- කමෙමන සමන්තාගතො කුසලෙන, පරිසුද්ධාජ්චො සීලසමපනො ඉඤ්ඤියෙසු ගුහකඤ්ඤා භොජනෙ මන්තඤ්ඤා සතිසමපජ්ඣෙඤ්ඤා සමන්තාගතො සනතුට්ඨා.

10. කථංඤ්ච පොඨිපාද හිකඤ්ච සීලසමපනො කොති? ඉධ පොඨිපාද හිකඤ්ච පාණාතිපාතො පහාය පාණාතිපාතො පටිට්ඨිතො කොති නිතිතදණො නිතිතසත්ථො -පෙ-

1. රජාපථො, සාම.

7. පොට්ඨපාදය, එහි යම් මහණ බමුණු කෙනෙක් “හෙතු නැති වූ ප්‍රත්‍යය නැති ව පුරුෂයාට සංඥාවෝ උපදිති සි ද නිරුද්ධ වෙති” සි ද මෙසේ කීහු නම්, මූලින් ම ඔවුනට වැරැදිණ. ඒ කවර හෙයින්? පොට්ඨ-පාදය, පුරිස්තට හෙතුසහිත ව ම ප්‍රත්‍යය සහිත ව ම (කරුණු සහිත ව ම) සංඥාවෝ උපදනෝත් නිරුද්ධ වන්නෝත් වෙති. ශික්‍ෂායෙන් ඇතැම් සංඥාවෝ උපදිත්. ශික්‍ෂායෙන් ඇතැම් සංඥාවෝ නිරුද්ධ වෙත්”.

“ඒ කවර ශික්‍ෂාවෙක් ද?” කි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ම (ප්‍රශ්න කොට එය විස්තර කරන සේක් මතු දැක්වෙන ධම්මකථාව) වදාළ සේක:

පොට්ඨපාදය, මෙහි රහන් වූ සම්මාසම්බුදු වූ විද්‍යාවරණසම්පන්න වූ සුගත වූ ලොකඥ වූ නිරුත්තර පුරුෂදමසාරථි වූ දෙවිමිනිස්තට ශාඛා වූ සිවුසස් අවබෝධ කලා වූ භගවත් වූ නථාගත තෙමේ ලොවෑ පහළ වෙයි. හේ දෙවියන් සහිත මරුන් සහිත බමුණු සහිත මෙ ලොව ද, මහණ බමුණන් සහිත දෙවි භික්‍ෂුන් සහිත සත්ප්‍රච්ච ද තෙමේ විශිෂ්ට වූ නුමණින් දැන පසක් කොට ඔවුනට අවබෝධ කරවයි. හේ ආදියෙහි භද්‍ර කොට මධ්‍යයෙහි භද්‍ර කොට අවසන්හි භද්‍ර කොට අඵ සහිත කොට ව්‍යංජන සහිත කොට සම්ප්‍රකාරයෙන් පරිපූර්ණ කොට පිරිසිදු කොට දහම් දෙසයි. (ඒ දෙසනුයේ ද) ශාසනබ්‍රහ්මවිච්චයීය හෙළි කෙරෙයි.

8. ගැහැවියෙක් හෝ ගැහැවිපුතෙක් හෝ අන් එක්තරු කුලයෙකැ උපන්නෙක් හෝ ඒ දහම් අසයි. හේ ඒ දහම් අසා නථාගත බුදුහු කෙරෙහි සැදහැ පිළිලබයි (උපදවයි). හේ ඒ සැදහැ පිළිලැබීමෙන් යුත් වූයේ, “ගෘහවාසය සම්බාධයෙහි රජස්පඵයෙකි. පැවිදිද අභ්‍යවකාශය වැන්න. ගිහිගෙයි වසන්නහු විසින් එකානතයෙන් පිරිපුන් කොට එකානතයෙන් පිරිසිදු කොට ශබ්දලිඛිතයක් සේ කොට මේ සයුන්-බඩසර පුරන්නට පහසු නොවේ. මම් කෙහෙරවුලු බහවා කසාවත් හැද පෙරෙවැ ගිහිගෙන් පැවිදිබිම් වදි. හේ මෙසේ පැවිදි වූයේ ම ප්‍රාති-මොක්‍ෂසංවරයෙන් සමන්විත වූයේ, ආචාරගොචර දෙකින් යුත් වූයේ, අණු පමණ වූ ද වරදෙහි බිය දක්නේ, නිවරද කායවාක්කමයෙන් යුක්ත වූයේ එහෙයින් ම පිරිසිදු ආජීවය ඇත්තේ, සිල්වන් වූයේ, ඉදුරන්හි වැසු දොරැනියේ, බොජුන්හි පමණ දන්තේ, සිහිනුවණින් යුත් වූයේ, පසයෙහි තුන් සතුටින් සතුටු වූයේ, සිකපද සමාදන් කොට ගෙන හික්මෙයි.

9. හේ පසු කලෙක මද වූ හෝ මහත් වූ හෝ සම්පත් රැස හැරැ, මද වූ හෝ මහත් වූ හෝ නැපිරිස හැරැ, කෙහෙරවුලු බහවා, කසාවත් හැද පෙරෙවැ ගිහිගෙන් පැවිදිබිම් වදි. හේ මෙසේ පැවිදි වූයේ ම ප්‍රාති-මොක්‍ෂසංවරයෙන් සමන්විත වූයේ, ආචාරගොචර දෙකින් යුත් වූයේ, අණු පමණ වූ ද වරදෙහි බිය දක්නේ, නිවරද කායවාක්කමයෙන් යුක්ත වූයේ එහෙයින් ම පිරිසිදු ආජීවය ඇත්තේ, සිල්වන් වූයේ, ඉදුරන්හි වැසු දොරැනියේ, බොජුන්හි පමණ දන්තේ, සිහිනුවණින් යුත් වූයේ, පසයෙහි තුන් සතුටින් සතුටු වූයේ, සිකපද සමාදන් කොට ගෙන හික්මෙයි.

10. පොට්ඨපාදය, මහණ තෙම කෙසේ නම් සිල්වන් වේ ද යත්: පොට්ඨපාදය, මෙහි මහණ තෙම පණිවා හැරැ පණිවායෙන් වැලැක්කේ වෙයි. බහා තැබූ දඹුළුගුරු ඇත්තේ, බහා තැබූ අඵ ඇත්තේ...

අදිනනාදුතං පහාය අදිනනාදුතා පටිච්චරතො හොති -පෙ- අබ්බහම්චරියං පහාය බ්‍රහම්චාරී හොති -පෙ- මුසාවාදං පහාය මුසාවාද පටිච්චරතො හොති -පෙ- පිසුණං වාවං පහාය පිසුණං වාවාය පටිච්චරතො හොති -පෙ- ඵරුසං වාවං පහාය ඵරුසාය වාවාය පටිච්චරතො හොති -පෙ-සම්ඵසුලාපං පහාය සම්ඵසුලාපා පටිච්චරතො හොති -පෙ-, ඉදම්පි'සුස හොති සීලසම්මිං.

11. බීජගාමභුතගාමිසමාරම්භා පටිච්චරතො හොති -පෙ- ඡේදනවධං-බකුනපිපරාමොසආලොපසහසාකාරා පටිච්චරතො හොති, ඉදම්පි'සුස හොති සීලසම්මිං.

12. යථා වා පනෙකෙ හොනොතා සමණබ්‍රාහ්මණා සද්ධාදෙය්‍යානි හොජනාති භුඤ්ජිතා තෙ ඵවරුපං විසුඤ්ඤායානං අනුයුත්තා විහරන්ති, සෙය්‍යපීදං: නච්චං භීතං -පෙ- අණ්ඤාදායානං, ඉති වා ඉති ඵවරුපා විසුඤ්ඤායානා පටිච්චරතො හොති, ඉදම්පි'සුස හොති සීලසම්මිං.

13. යථා වා පනෙකෙ හොනොතා සමණබ්‍රාහ්මණා සද්ධාදෙය්‍යානි හොජනාති භුඤ්ජිතා තෙ ඵවරුපං ජ්ඣප්පමාදට්ඨානානුයොගං අනුයුත්තා විහරන්ති, සෙය්‍යපීදං: අට්ඨපදං දසපදං -පෙ- යථාච්ඡං, ඉති වා ඉති ඵවරුපා ජ්ඣප්පමාදට්ඨානානුයොගා පටිච්චරතො හොති, ඉදම්පි'සුස හොති සීලසම්මිං.

14. යථා වා පනෙකෙ හොනොතා සමණබ්‍රාහ්මණා -පෙ- ඵවරුපං උච්චාසයනමහාසයනං අනුයුත්තා විහරන්ති, සෙය්‍යපීදං: ආසන්දිං පලලඛකං -පෙ- උනතොලොභිතකුපධානං, ඉති වා ඉති ඵවරුපා උච්චාසයනමහාසයනා පටිච්චරතො හොති, ඉදම්පි'සුස හොති සීලසම්මිං.

15. යථා වා පනෙකෙ හොනොතා සමණබ්‍රාහ්මණා -පෙ- මණ්ඩන-විභුසනට්ඨානානුයොගං අනුයුත්තා විහරන්ති, සෙය්‍යපීදං: උච්චාදනං පරිමදදනං -පෙ- ඔද්දානි වන්චානි දීඝදසානි, ඉති වා ඉති ඵවරුපා මණ්ඩනවිභුසනට්ඨානානුයොගා පටිච්චරතො හොති, ඉදම්පි'සුස හොති සීලසම්මිං.

16. යථා වා පනෙකෙ හොනොතා සමණබ්‍රාහ්මණා -පෙ- ඵවරුපං තීරච්ඡානකථං අනුයුත්තා විහරන්ති, සෙය්‍යපීදං: රුජකථං වොරකථං -පෙ- ඉතිභවාහවකථං, ඉති වා ඉති ඵවරුපා තීරච්ඡානකථාය පටිච්චරතො හොති, ඉදම්පි'සුස හොති සීලසම්මිං.

අසිතාදන් හැර අසිතාදන් වැළැක්කේ වෙයි... අබිරමසර හැර බබසැරි වෙයි... මුසවා හැර මුසවායෙන් වැළැක්කේ වෙයි... පිසුණුබස් හැර පිසුණු බසින් වැළැක්කේ වෙයි... පරොස්බස් හැර පරොස් බසින් වැළැක්කේ වෙයි... බොල් හිස් බස් බිණුම් හැර බොල් බසින් වැළැක්කේ වෙයි... මේ ද ඔහුගේ ශිලයෙක් වේ.

11. බීජසමූහ භූතසමූහ සිදුමෙන් බිඳුමෙන් වැළැක්කේ වෙයි... අත්පා ඇ සිදීමෙන් ද මැරීමෙන් ද රැහැන් ආදියෙන් බැඳීමෙන් ද සැහැසිකම්වලින් ද වැළැක්කේ වෙයි. මේ ද ඔහුගේ ශිලයෙක් වේ.

12. යම්සේ වනාහි ඇතැම් මහණබමුණෝ සැදුහැයෙන් දුන් බොජුන් වලඳු නැවුම් ගැසුම්... බලසෙන් ගණිතා තැන් දන්නට යෑම් යන මෙබඳු විසුළු දස්නෙහි යෙදී වෙසෙත් ද, හෙ තෙමේ මේ හෝ මෙබඳු වූ විසුළුදස්නෙන් වැළැක්කේ වෙයි. මේ ද ඔහුගේ ශිලයෙක් වේ.

13. යම්සේ ඇතැම් මහණබමුණෝ සැදුහැයෙන් දුන් බොජුන් වලඳු අටපාකෙළිය දසපාකෙළිය... විකලාභිභානුකරණය යන මෙබඳු වූ පමාවට කරුණු වූ දුකෙළියෙහි යෙදී වෙසෙත් ද, හේ මේ හෝ මෙබඳු වූ දුකෙළියෙන් වැළැක්කේ වෙයි. මේ ද ඔහුගේ ශිලයෙක් වේ.

14. යම්සේ ඇතැම් භවත් මහණබමුණෝ... දික්සහලාපුටු ව ය පළභ ය... ඉස්ඳෙරු පාමුලා රතු කොට්ට තබා ඇති යහන ය යන මෙබඳු වූ උස්යහන් මහයහන් පරිහරණය කිරීමෙහි යෙදී වෙසෙත් ද, හෙ තෙමේ මේ හෝ මෙබඳු උස්යහන් මහයහන් පරිභොගයෙන් වැළැක්කේ වෙයි. මේ ද ඔහුගේ ශිලයෙක් වේ.

15. යම්සේ ඇතැම් භවත් මහණබමුණෝ... සුවද සුණුයෙන් ඇඟ ඉලීම, මනා සටහන් ගන්වනුවට තෙල්ගා මැසීම... දික් දහවලු ඇති සුදු රෙදි හැඳීම යන ආදී ඇඟ අඩු තැන් පිරවීමටත් ඇඟ සැරසීමටත් කරුණු වන දෑ පරිභොග කිරීමෙහි යෙදී වෙසෙත් ද, හේ මේ හෝ මෙබඳු දෑ පරිභොග කිරීමෙන් වැළැක්කේ වෙයි. මේ ද ඔහුගේ ශිලයෙක් වේ.

16. යම්සේ ඇතැම් භවත් මහණබමුණෝ... රුජකථා වොරකථා... ඉතිහවාහවකථා යන මෙබඳු වූ තිරිසන් කතාවලා යෙදී වෙසෙත් ද, හේ මේ හෝ මෙසින් අන්‍ය වූ හෝ මෙබඳු කතාවලින් වැළැක්කේ වෙයි. මේ ද ඔහුගේ ශිලයෙක් වේ.

17. යථා වා පනෙකෙ හොනොතා සමණබ්බාහමිණො -පෙ- එවරුපං විඤාතිකකථාං අනුසුත්තා විතරනති, සෙය්‍යපීදං: නා නං ඉමං ධම්මවිනයං ආජානාසී -පෙ- කිලෙඛයේති වා සචෙ පහොසී'ති, ඉති වා ඉති එවරුපාය විඤාතිකකථාය පටිච්චරතො හොති, ඉදමපි'ස්ස හොති සීලසමිං.

18. යථා වා පනෙකෙ හොනොතා සමණබ්බාහමිණො -පෙ- එවරුපං දුකෙය්‍යපභිණගමනානුයොගමනුසුත්තා විතරනති, සෙය්‍යපීදං: රඤ්ඤං රාජමහාමහනානං -පෙ- අමුත්ත ඉදං ආතරා'ති, ඉති වා ඉති එවරුපා දුකෙය්‍යපභිණගමනානුයොගා පටිච්චරතො හොති, ඉදමපි'ස්ස හොති සීලසමිං.

19. යථා වා පනෙකෙ හොනොතා සමණබ්බාහමිණො -පෙ- කුහකා ව හොනති -පෙ- ලාහෙන ලාභං තිජ්ඣිංසිනාගො, ඉති වා ඉති එවරුපා කුහකලපනා පටිච්චරතො හොති, ඉදමපි'ස්ස හොති සීලසමිං.

20. යථා වා පනෙකෙ හොනොතා සමණබ්බාහමිණො -පෙ- එවරුපාය තිරච්ඡානවිජ්ජාය මිච්ඡාජ්චෙත ජීවිකං කපෙපනති, සෙය්‍යපීදං: අභිගං නිමිත්තං -පෙ- මිගපකං. ඉති වා ඉති එවරුපාය තිරච්ඡානවිජ්ජාය මිච්ඡාජ්චා පටිච්චරතො හොති, ඉදමපි'ස්ස හොති සීලසමිං.

21. යථා වා පනෙකෙ හොනොතා සමණබ්බාහමිණො -පෙ- එවරුපාය තිරච්ඡානවිජ්ජාය මිච්ඡාජ්චෙත ජීවිකං කපෙපනති, සෙය්‍යපීදං: මණ්ණලකකිණං වන්දලකකිණං -පෙ- මිගලකකිණං. ඉති වා ඉති එවරුපාය තිරච්ඡාන- විජ්ජාය මිච්ඡාජ්චා පටිච්චරතො හොති, ඉදමපි'ස්ස හොති සීලසමිං.

22. යථා වා පනෙකෙ හොනොතා සමණබ්බාහමිණො -පෙ- එවරුපාය තිරච්ඡානවිජ්ජාය මිච්ඡාජ්චෙත ජීවිකං කපෙපනති, සෙය්‍යපීදං: රඤ්ඤං නිය්‍යාණං භවිස්සති -පෙ- ඉමිස්ස පරුජයො භවිස්සති, ඉති වා ඉති- එවරුපාය තිරච්ඡානවිජ්ජාය මිච්ඡාජ්චා පටිච්චරතො හොති, ඉදමපි'ස්ස හොති සීලසමිං.

23. යථා වා පනෙකෙ හොනොතා සමණබ්බාහමිණො -පෙ- එවරුපාය තිරච්ඡානවිජ්ජාය මිච්ඡාජ්චෙත ජීවිකං කපෙපනති, සෙය්‍යපීදං: වන්දගහාහො භවිස්සති -පෙ- එවංචිපාකං වන්දිමසුරියනකනිත්තානං උග්ගමිත්තං ඔගමනං සඬකිලෙසං වොදනං භවිස්සති, ඉති වා ඉති එවරුපාය තිරච්ඡානවිජ්ජාය මිච්ඡාජ්චා පටිච්චරතො හොති, ඉදමපි'ස්ස හොති සීලසමිං.

24. යථා වා පනෙකෙ හොනොතා සමණබ්බාහමිණො -පෙ- එවරුපාය තිරච්ඡානවිජ්ජාය මිච්ඡාජ්චෙත ජීවිකං කපෙපනති, සෙය්‍යපීදං: සුඤ්චට්ඨිකං භවිස්සති -පෙ- ලොකායතං. ඉති වා ඉති එවරුපාය තිරච්ඡානවිජ්ජාය මිච්ඡාජ්චා පටිච්චරතො හොති, ඉදමපි'ස්ස හොති සීලසමිං.

17. යම්සේ ඇතැම් භවත් මහණබමුණෝ... 'හෝ මේ දහම්විනය නො දනි... ඉදින් භානි නම් එය විසදව'යි යන මෙබඳු උනුත් බැණ දෙඩා ගැනුම්වලා යෙදී වෙසෙත් ද, ඒ මහණ මේ හෝ අන් මෙබඳු වූ හෝ බැණුම්දෙවුම්වලින් වැලැක්කේ වෙයි. මේ ද ඔහුගේ ශිලසෙක් වේ.

18. යම්සේ ඇතැම් භවත් මහණබමුණෝ... අසෝ තැනට මෙය ගෙනෙව'යි කළ නියෝග පිළිගෙන රජුන්ගේ රජමහමැතියන්ගේ... මෙබඳු දූත මෙහෙවරෙහි පණිවුඩ ගෙන යෑමෙහි යෙදී වෙසෙත් ද, ඒ මහණ තෙම මේ හෝ අන් මේ වැනි වූ හෝ දූතමෙහෙවරින් පණිවුඩ ගෙනා යෑමෙන් වැලැක්කේ වෙයි. මේ ද ඔහුගේ ශිලසෙක් වේ.

19. යම්සේ ඇතැම් භවත් මහණබමුණෝ... කුහක කම් කරන්නෝ වාටු බස් දෙඩන්නෝ... ලාභයෙන් ලාභය සොයන්නෝ වෙන් ද, ඒ මහණ මේ හෝ අන් මෙබඳු වූ කුහනලපන කෙරෙන් වැලැක්කේ වෙයි. මේ ද ඔහුගේ ශිලසෙක් වේ.

20. යම්සේ ඇතැම් භවත් මහණබමුණෝ... අභිගඤ්ඤාය නිමිත්ත-ශාසනාය... මාගපක්ඛය යන මේ හෝ මෙබඳු වූ හෝ තිරශ්චිතවිද්‍යායෙන් මිථ්‍යාඡ්චයෙන් දිවි පවත්වන් ද, ඒ මහණ එයින් වැලැක්කේ වෙයි. මේ ද ඔහුගේ ශිලසෙක් වේ.

21. යම්සේ ඇතැම් භවත් මහණබමුණෝ... මුඛලකුණු කීම, වත් ලකුණු කීම... මුඛලකුණු කීම ය යන මෙබඳු තිරශ්චිතවිද්‍යායෙන් මිථ්‍යාඡ්චයෙන් දිවි පවත්වන් ද, ඒ මහණ මේ හෝ මෙබඳු හෝ තිරශ්චිත-විද්‍යාව කෙරෙන් මිථ්‍යාඡ්චය කෙරෙන් වැලැක්කේ වෙයි. මේ ද ඔහුගේ ශිලසෙක් වෙයි.

22. යම්සේ ඇතැම් භවත් මහණබමුණෝ... රජුන්ගේ සිය නුවරින් නික්මීම වන්නේ ය... මොහුට පරාජය වන්නේ යැයි කියන්නෝ මෙබඳු තිරශ්චිතවිද්‍යායෙන් මිථ්‍යාඡ්චයෙන් දිවි පවත්වන් ද, හේ මේ හෝ මෙබඳු හෝ තිරශ්චිතවිද්‍යායෙන් මිථ්‍යාඡ්චයෙන් වැලැක්කේ වෙයි. මේ ද ඔහුගේ ශිලසෙක් වෙයි.

23. යම්සේ ඇතැම් භවත් මහණබමුණෝ... චක්‍රග්‍රහණය වන්නේ ය... සදතිරු නකත්තරුන්ගේ නැගීම බැසීම කෙලෙසීම පිරිසිදු වීම මෙබඳු විපාක දෙන්නේ යැයි කියන්නාහු මෙබඳු තිරශ්චිතවිද්‍යායෙන් මිථ්‍යාඡ්චයෙන් දිවි පවත්වන් ද, ඒ මහණ තෙම මේ හෝ මෙබඳු වූ හෝ තිරශ්චිත-විද්‍යා කෙරෙන් මිථ්‍යාඡ්ච කෙරෙන් වැලැක්කේ වෙයි. මේ ද ඔහුගේ ශිලසෙක් වේ.

24. යම්සේ ඇතැම් භවත් මහණබමුණෝ... මෙ සමයෙහි මනා වැසි වන්නේ යැයි කීම... ලොකායතශාසන හැදෑරීම යන මෙබඳු තිරශ්චිතවිද්‍යායෙන් මිථ්‍යාඡ්චයෙන් දිවි පවත්වන් ද, හේ මේ හෝ මෙබඳු හෝ තිරශ්චිතවිද්‍යායෙන් මිථ්‍යාඡ්චයෙන් වැලැක්කේ වෙයි මේ ද ඔහුගේ ශිලසෙක් වේ.

25. යථා වා පනෙකෙ හොනොතා සමණබ්බාහමණා -පෙ- එවරුපාය තිරවණානවිජ්ජාය මිච්ඡාජීවෙන ජීවිකං කප්පෙනති. සෙය්‍යපීදං: ආවාහනං -පෙ- සිරිවහානං. ඉති වා ඉති එවරුපාය තිරවණානවිජ්ජාය මිච්ඡාජීවා පටිවිරතො හොති. ඉදමපි'ස්ස හොති සීලසමිං.

26. යථා වා පනෙකෙ හොනොතා සමණබ්බාහමණා -පෙ- එවරුපාය තිරවණානවිජ්ජාය මිච්ඡාජීවෙන ජීවිකං කප්පෙනති. සෙය්‍යපීදං: සන්තිකමමං පණ්ණිධිකමමං -පෙ- ඔසඛිතං පටිමොකෙබ්බා. ඉති වා ඉති එවරුපාය තිරවණානවිජ්ජාය මිච්ඡාජීවා පටිවිරතො හොති. ඉදමපි'ස්ස හොති සීලසමිං.

27. ස බො සො පොට්ඨපාද භික්ඛු එවං සීලසමපනොතා න කුතොචි භයං පස්සති යදීදං සීලසංචරතො -පෙ- සො ඉමිතා අරියෙන සීලකඛකොන සමන්තාගතො අජ්ඣන්තං අනවජ්ජඛං පටිසංවෙදෙති. එවං බො පොට්ඨපාද භික්ඛු සීලසමපනොතා හොති.

28. කථංඤච පොට්ඨපාද භික්ඛු ඉඤ්ඤෙසු ගුත්තඤ්ඤා රො හොති? ඉධ පොට්ඨපාද භික්ඛු චක්ඛුතා රුපා දීඝවා න නිමිත්තග්ගාහි හොති නානුබ්බාසඤ්ජනග්ගාහි -පෙ- මනිඤ්ඤෙස සංචරං ආපජ්ජති. සො ඉමිතා අරියෙන ඉඤ්ඤෙසංචරෙන සමන්තාගතො අජ්ඣන්තං අබ්‍යාසෙකසුඛං පටිසංවෙදෙති. එවං බො පොට්ඨපාද භික්ඛු ඉඤ්ඤෙසු ගුත්තඤ්ඤා රො හොති.

29. කථංඤච පොට්ඨපාද භික්ඛු සතිසමපජ්ඤෙඤ්ජන සමන්තාගතො හොති. ඉධ පොට්ඨපාද භික්ඛු අභිකකනොන පටිකකනොන සමපජානං කාරී හොති -පෙ- නුණභිභාවෙ සමපජානකාරී හොති. එවං බො පොට්ඨපාද භික්ඛු සතිසමපජ්ඤෙඤ්ජන සමන්තාගතො හොති.

30. කථංඤච පොට්ඨපාද භික්ඛු සන්තදුට්ඨො හොති? ඉධ පොට්ඨපාද භික්ඛු සන්තදුට්ඨො හොති කායපරිභාරියෙන වීචරෙන -පෙ- සෙය්‍යථාපි පොට්ඨපාද පකඛි සකුණො යෙන යෙනෙව බෙති සපන්තභාරො'ව බෙති. එවමෙව බො පොට්ඨපාද භික්ඛු -පෙ- යෙන යෙනෙව පකකමති සමාදායෙව පකකමති. එවං බො පොට්ඨපාද භික්ඛු සන්තදුට්ඨො හොති.

31. සො ඉමිතා ච අරියෙන සීලකඛකොන සමන්තාගතො ඉමිතා ච අරියෙන ඉඤ්ඤෙසංචරෙන සමන්තාගතො ඉමිතා ච අරියෙන සති-සමපජ්ඤෙඤ්ජන සමන්තාගතො ඉමාය ච අරියාය සන්තදුට්ඨො සමන්තාගතො විට්ඨනං සෙනාසනං භජති අරඤ්ඤං -පෙ- පලාලපුඤ්ජං. සො පච්ඡා-භන්තං පිණ්ඩපාතපටිකකනොනා නිසීදති පලලඛිකං ආභුජ්ඣා උපුං කායං පණ්ණියාය පරිමුඛං සතිං උපට්ඨපෙත්වා.

25. යම්සේ ඇතැම හවන් මහණබමුණෝ... ආවාහ සදහා නකක් කීම, විවාහ සදහා නකක් කීම... සිරිකත කැඳවීම යන මේ හෝ අන් මෙබඳු වූ තිරිසිනවිද්‍යයෙන් මිථ්‍යාඡ්චයෙන් දිවි පවත්වන් ද, ඒ මහණ තෙම මේ ද අන් මෙබඳු වූ ද තිරිසිනවිද්‍යයෙන් මිථ්‍යාඡ්චයෙන් වැලැක්කේ වෙයි. මේ ද ඔහුගේ ශීලයෙක් වේ.

26. යම්සේ ඇතැම හවන් මහණබමුණෝ... ශාන්තිකමී ප්‍රණීතිකමී... කාරම් බේන් බැඳ වණ සුව වූ පසු ඒ ගලවා දැමීම යන මෙබඳු තිරිසින-විද්‍යයෙන් මිථ්‍යාඡ්චයෙන් දිවි පවත්වන් ද, හේ මහණ මේ ද අන් මෙබඳු වූ ද තිරිසිනවිද්‍යයෙන් මිථ්‍යාඡ්චයෙන් වැලැක්කේ වෙයි. මේ ද ඔහුගේ ශීලයෙක් වේ.

27. පොට්ඨපාදය, ඒ මහණ මෙසේ ශීලසම්පන්න වූයේ, ශීලසංවරය හෙතු කොට තෙන කිසි ම එක ද අසංවරතායෙකින් ඇති විය හැකි බියක් නොදකී... හේ මේ ආයඪී ශීලසංකකයෙන් සමන්විත වූයේ සිය සතන්ති තිදෙස් වූ කාසික වෛතසික සුවය විදී. පොට්ඨපාදය, මෙසේ වනාහි මහණ තෙම ශීලසම්පන්න වේ.

28 පොට්ඨපාදය, මහණ කෙසේ නම් ඉඳුරන්හි වැසූ දොරැත්තේ වේ ද? පොට්ඨපාදය, මේ සත්තෑ මහණ තෙම ඇසින් රුවක් දක, එහි නිමිති නොගන්නේ වේ, අවයවයන්ගේ ආකාර සිතට නොගන්නේ වේ... මනඉන්ද්‍රියයෙහි සංවරයට පැමිණේ. හේ මේ ආයඪී වූ ඉන්ද්‍රියසංවරයෙන් යුක්ත වූයේ සිත්සතන්ති අව්‍යාසෙකසුබය විදී. පොට්ඨපාදය, මෙසේ වනාහි මහණ තෙම ඉඳුරන්හි වැසූ දොරැත්තේ වෙයි.

29. පොට්ඨපාදය, කෙසේ නම් මහණ තෙම සිහිනුවණින් යුත් වේ ද? පොට්ඨපාදය, මෙහි මහණ ඉදිරියට යෑමෙහි පෙරලා ඊමෙහි මනා නුවණින් දැන ම එය කරනුයේ වෙයි... නිශ්ශබ්දභාවයෙහි මනා නුවණින් දැන ම කරනුයේ වෙයි. පොට්ඨපාදය, මෙසේ වනාහි මහණ තෙම සිහිනුවණින් යුත් වෙයි.

30. පොට්ඨපාදය, මහණ තෙම කෙසේ නම් සතුටු වේ ද? පොට්ඨ-පාදය, මෙහි මහණ තෙම කායපරිහරණයට ප්‍රමාණ වූ සිවුරින්... සතුටු වූයේ වේ. පොට්ඨපාදය, යම්සේ පියා හඹනුවට තරම් අත්තටු ඇති කුරුලු තෙම යන යන තැන පියාපත් බර ඇති ව ම පියා හඹා යේ ද, පොට්ඨපාදය, එසේ ම මහණ තෙම... තමා යන යන තැනට පාසිවුරු ඇ (පැවිදි අටපිරිකර) රැගෙන ම යෙයි. පොට්ඨපාදය, මෙසේ ම මහණ තෙම සතුටු වෙයි.

31. හේ මේ ආඪී ශීලසංකකයෙන් ද... මේ ආඪී ඉන්ද්‍රියසංවරයෙන් ද... මේ ආඪී සත්සම්පජ්ඣයෙන් ද... මේ ආඪී සන්තුෂ්ටියෙන් ද සමන්විත වූයේ, අරණ්‍යය... පිඳුරුලෙතය යන යම් කිසි ජනවිවිකත සෙනස්තක් බජ්ඣයි. හේ පසුබත් සෙමෙහි පිණ්ඩපාතයෙන් පෙරලා ආයේ, පලක් බැඳ උඩුකය කෙළින් පිහිටුවා, කමටහනට යොමු කොට සිහිය එලවා තිදී.

32. සො අතීජ්ඣං ලොකෙ පභාය -පෙ- බ්‍යාපාදපදෙසිං පභාය -පෙ- ඵනමිඤ්ඤං පභාය -පෙ- උඤ්චවකුකකුච්චං පභාය -පෙ- විචිකිච්ඡං පභාය තිණ්ණවිචිකිච්චො විහරති අකථංකථී කුසලෙසු ධම්මෙසු. විචිකිච්ඡාය චිත්තං පරිඤ්ඤාධෙති.

සෙය්‍යථාපි පොට්ඨපාද පුරිසො ඉණං ආදාය කමමනො පයොජේය්‍ය, තස්ස තෙ කමමනො සමිජේඤ්ඤායං -පෙ- සො තතො නිදානං ලහෙඨ පාමොජ්ජං, අධිගච්ඡේය්‍ය සොමනස්සං.

සෙය්‍යථාපි පොට්ඨපාද පුරිසො ආබාධිතො අස්ස -පෙ- සො අපරෙන සමයෙන තමා ආබාධා මුච්චේය්‍ය -පෙ- සො තතො නිදානං ලහෙඨ පාමොජ්ජං, අධිගච්ඡේය්‍ය සොමනස්සං.

සෙය්‍යථාපි පොට්ඨපාද පුරිසො බ්‍රහ්මචාරීනාම බඤ්ඤා අස්ස, සො අපරෙන සමයෙන තමා බ්‍රහ්මචාරීනාම මුච්චේය්‍ය සොන්ධා අබ්බසෙන, -පෙ- සො තතො නිදානං ලහෙඨ පාමොජ්ජං, අධිගච්ඡේය්‍ය සොමනස්සං.

සෙය්‍යථාපි පොට්ඨපාද දුසො අස්ස -පෙ- සො අපරෙන සමයෙන තමා දුසබ්‍යා මුච්චේය්‍ය -පෙ- සො තතො නිදානං ලහෙඨ පාමොජ්ජං, අධිගච්ඡේය්‍ය සොමනස්සං.

සෙය්‍යථාපි පොට්ඨපාද පුරිසො සධනො සහොගො කන්තාරඤ්ඤාන- මඟං පටිපජ්ජේය්‍ය දුබ්බිකධං සප්පටිතයං, සො අපරෙන සමයෙන තං කන්තාරං නිසීරෙය්‍ය -පෙ- සො තතො නිදානං ලහෙඨ පාමොජ්ජං, අධිගච්ඡේය්‍ය සොමනස්සං.

එවමෙව ඛො පොට්ඨපාද භික්ඛු යථා ඉණං යථා රොගං යථා බ්‍රහ්මචාරීනාම යථා දුසබ්‍යං යථා කන්තාරඤ්ඤානමඟං, එවං ඉමෙ පඤ්ච නිවරණෙ ධම්මෙ අප්පතීණෙ අත්තති සමනුපස්සති. සෙය්‍යථාපි පොට්ඨපාද ආනණං යථා ආරොග්‍යං යථා බ්‍රහ්මචාරීනාම මොක්ඛං යථා භුජ්ජං යථා බෙමනාභුමිං, එවමෙව ඛො පොට්ඨපාද භික්ඛු ඉමෙ පඤ්ච නිවරණෙ පතීණෙ අත්තති සමනුපස්සති.

33. තස්සිමෙ පඤ්ච නිවරණෙ පතීණෙ අත්තති සමනුපස්සතො පාමොජ්ජං¹ ජායති. පමුදිතස්ස පීති ජායති. පීතිමනස්ස කායො පස්සමනති. පස්සඤ්ඤායො සුඛං වෙදෙති². සුඛිනො චිත්තං සමාධියති. සො විචිච්චව කාමෙහි විච්චව අභුසලෙහි ධම්මෙහි, සචිතකකා සචිවාරං විවෙකජං පීතිසුඛං පඨමං ක්කානං³ උපසම්පජ්ජ විහරති. තස්ස යා පුරිමො කාමසඤ්ඤා සා නිරුජ්ඣති. විවෙකජපීතිසුඛසුඛමසචවසඤ්ඤා තසමිං සමයෙ හොති. විවෙකජපීතිසුඛසුඛමසචවසඤ්ඤා යෙව තසමිං සමයෙ හොති. එවමපි සිකඛා එකා සඤ්ඤා උප්පජ්ජති.⁴ සිකඛා එකා සඤ්ඤා නිරුජ්ඣති.⁵ 'අයං සිකඛා'ති හගවා අවොච.

1. පාමුජ්ජ, PTS. 2. පටිසංවෙදෙති, සා. 3. පඨමජ්ඣානං, කෙසුචි. 4. උපපජ්ජති, PTS. 5. නිරුජ්ඣති, PTS.

32. හේ ලොවැ ඇල්ම හැරැ... ක්‍රොධය හැරැ... ජිනමිඳිය හැරැ... උදහස් කුකුස් දෙක හැරැ... සැකය හැරැ නිණු සැක ඇත්තේ, කුසල්-දහමිහි සැක නො කරනුයේ වෙසෙයි. සැකය කෙරෙත් සිත පිරිසිදු කෙරෙයි.

පොට්ඨපාදය, යම්සේ මිනිසෙක් ණයක් ගෙන කමානන කරන්නේ ද, ඔහුගේ ඒ කමානන සමාදානී වී නමි... ඒ කරුණින් හේ සතුට ලබන්නේ ද, සොමනසට පැමිණෙන්නේ ද,

පොට්ඨපාදය, යම්සේ මිනිසෙක් ගිලන් වන්නේ ද... හේ පසු කලෙක ඒ ගිලන් බැවින් මිදෙන්නේ ද... ඒ කරුණින් හේ සතුට ලබන්නේ ද, සොමනසට පැමිණෙන්නේ ද,

පොට්ඨපාදය, යම්සේ මිනිසෙක් දහගෙහි බැඳුණේ වන්නේ ද, හේ පසු කලෙක ඒ දහගෙහින් ධන නොවිසදා සුවසේ මිදෙන්නේ ද... හේ ඒ කරුණින් සතුට ලබන්නේ ද, සොමනසට පැමිණෙන්නේ ද,

පොට්ඨපාදය, යම්සේ දසයෙක් වන්නේ ද... හේ පසු කලෙක ඒ දස බව කෙරෙත් මිදෙන්නේ ද... හේ ඒ කරුණින් සතුට ලබන්නේ ද, සොමනසට පැමිණෙන්නේ ද,

පොට්ඨපාදය, යම්සේ ධනවත්, හොඟ ඇති මිනිසෙක් ආහාර දුලීභ, උච්චරු ඇති, දිය නැති දික් කතරමඟකට බස්නේ ද, හේ මැන භාග-යෙහි ඒ කතර ඉක්මා යන්නේ ද... හේ ඒ කරුණින් සතුට ලබන්නේ ද, සොමනසට පැමිණෙන්නේ ද,

පොට්ඨපාදය, එසේ ම මහණ තෙම ණයක් මෙන්, ලෙඩක් මෙන්, දහගෙයක් මෙන්, වහල්බවක් මෙන්, දුරු කතරමඟක් මෙන් ප්‍රතිණ නොවූ මේ නීවරණ පස තමා කෙරෙහි දකී. පොට්ඨපාදය, ණයින් මිදුණු බව, අරොග බව, සිරබැඳුමෙන් මිදුණු බව, නිවහල් බව, උච්චරු නැති බිම යම්සේ ද, එසේ ම මහණ තෙම තමා කෙරෙහි ප්‍රතිණ වූ මේ නීවරණ පස දකී.

33. මේ නීවරණ පස තමා කෙරෙහි ප්‍රතිණ වූ නියා දක්නා ඔහුට සතුට උපදී. සතුටු වූවහුට ප්‍රීතිය උපදී. ප්‍රීති සිත් ඇත්තහුගේ නාම-රූප කය සංහිදේ. සංහුන් කයැත්තේ සුව විදී. සුවපත්හුගේ සිත එකඟ වෙයි. හේ කාමයන්ගෙන් වෙන් ව ම, අකුසල් දහමුන්ගෙන් වෙන් ව ම, විතකීසනික විචාරසනික, ප්‍රීතිය හා සුබවේදනාව හා ඇති, විවෙකයෙන් උපන් ප්‍රථමධ්‍යානය ලැබූ වෙසෙයි. ඔහුගේ යම් පළමු කාමසංඥාවෙන් වී ද, එය නිරුද්ධ වෙයි. එ කල්හි විවෙකයෙන් හටගත් ප්‍රීතිසුඛ නැමැති සිසුම් වූ සංඥව පහළ වූයේ වෙයි. එකල්හි හෙතෙම විවෙකයෙන් හටගත් ප්‍රීතිසුඛසංඛාරාන සුමුම වූ සංඥ ඇත්තේ ම වේ. මෙසේ ශික්‍ෂායෙන් (ප්‍රථමධ්‍යානයෙන්) එක් (ප්‍රථමධ්‍යාන) සංඥව උපදී, ශික්‍ෂායෙන් එක් (කාම) සංඥව නිරුද්ධ වෙයි. 'මේ ශික්‍ෂා යෑ'යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වදාළ සේක.

“පුනචපරං පොඨපාද භික්ඛු විනක්ඛවිචාරනං වූපසමා අජ්ඣන්තං සමපසාදනා චේතසො එකොදිභාවං අවිනක්ඛං අවිචාරං සමාධිජං පීඨිසුඛං දුභිසං ක්කානං¹ උපසමපජ්ජ විහරති. තස්ස යා පුරිමා විචේකජ- පීඨිසුඛසුඛමසච්චසඤ්ඤා² සා නිරුජ්ඣති. සමාධිජපීඨිසුඛසුඛමසච්චසඤ්ඤා තසමිං සමයෙ හොති. සමාධිජපීඨිසුඛසුඛමසච්චසඤ්ඤාදී යෙව තසමිං සමයෙ හොති. එවමපි සික්ඛා එකා සඤ්ඤා උපපජ්ජති. සික්ඛා එකා සඤ්ඤා නිරුජ්ඣති. අයමපි සික්ඛා”ති භගවා අවොච.

“පුනචපරං පොඨපාද භික්ඛු පීඨියා ව විරාගා උපේකකකො ව විහරති සතො ව සමපජානො. සුඛඤ්ච කායෙන පටිසංචෙදෙනි. යනනං අරියා ආවිකඛනති ‘උපේකකකො සතිමා සුඛවිභාජී’ති තඨිසං- ක්කානං³ උපසමපජ්ජ විහරති. තස්ස යා පුරිමා සමාධිජපීඨිසුඛසුඛමසච්ච- සඤ්ඤා සා නිරුජ්ඣති. උපේකකාසුඛසුඛමසච්චසඤ්ඤා තසමිං සමයෙ හොති. උපේකකාසුඛසුඛමසච්චසඤ්ඤාදී යෙව තසමිං සමයෙ හොති. එවමපි සික්ඛා එකා සඤ්ඤා උපපජ්ජති. සික්ඛා එකා සඤ්ඤා නිරුජ්ඣති. අයමපි සික්ඛා”ති භගවා අවොච.

“පුනචපරං පොඨපාද භික්ඛු සුඛස්ස ව පභානා දුක්ඛස්ස ව පභානා, පුඛෙච සොමනස්සද්දෙමනස්සානං අත්ථගමා⁴ අදුක්ඛමසුඛං උපේකකා- සතිපාරිසුද්ධිං චතුත්ථං ක්කානං⁵ උපසමපජ්ජ විහරති. තස්ස යා පුරිමා උපේකකාසුඛසුඛමසච්චසඤ්ඤා සා නිරුජ්ඣති. අදුක්ඛමසුඛසුඛමසච්චසඤ්ඤා තසමිං සමයෙ හොති. අදුක්ඛමසුඛසුඛමසඤ්ඤාදී යෙව තසමිං සමයෙ හොති. එවමපි සික්ඛා එකා සඤ්ඤා උපපජ්ජති. සික්ඛා එකා සඤ්ඤා නිරුජ්ඣති. අයමපි සික්ඛා”ති භගවා අවොච.

“පුනචපරං පොඨපාද භික්ඛු සබ්බසො රුපසඤ්ඤානං සමතික්ඛමා පටිඝසඤ්ඤානං අත්ථගමා නානත්තසඤ්ඤානං අමනසිකාරු ‘අනන්තො ආකාසො’ති ආකාසානඤ්චායත්තං උපසමපජ්ජ විහරති. තස්ස යා පුරිමා රුපසඤ්ඤා සා නිරුජ්ඣති. ආකාසානඤ්චායත්තසුඛමසච්චසඤ්ඤා තසමිං සමයෙ හොති. ආකාසානඤ්චායත්තසුඛමසච්චසඤ්ඤාදී යෙව තසමිං සමයෙ හොති. එවමපි සික්ඛා එකා සඤ්ඤා උපපජ්ජති. සික්ඛා එකා සඤ්ඤා නිරුජ්ඣති. අයමපි සික්ඛා”ති භගවා අවොච.

I. දුභිසංකානං, PTS. 2. විචේකජං. සුඛමසඤ්ඤා, PTS.
 3. තඨිසංකානං, කෙසුචි පොත්කෙසු. 4. අත්ථගමා, කෙසුචි.
 5. චතුත්ථකානං, කෙසුචි.

“නව ද අනෙකක් කියමි. පොට්ටොපාදය, මහණ තෙම විතකීවිචාර-
 යන්ගේ සංහිදීමෙන් තමා තුළ සිතා පහත්බව කරන, සිතා එකඟබව
 ඇති, විතකී නැති, විචාර නැති, සමාධියෙන් උපන් ප්‍රීතිසුඛ ඇති,
 දෙවෙනි ධ්‍යානය ලැබ වෙසෙයි. ඔහුගේ විවේකයෙන් උපන් ප්‍රීතිසුඛ
 සම්බන්ධ සත්‍ය වූ යම් පලමු සංඥාවක් වී ද, එය නිරුද්ධ වෙයි.
 එසමයෙහි සමාධියෙන් උපන් ප්‍රීතිසුඛසංඛ්‍යාත සියුම් වූ සත්‍ය සංඥාව
 වෙයි. හෙ තෙම එකල්හි සමාධියෙන් උපන් ප්‍රීතිසුඛසංඛ්‍යාත සියුම්
 සත්‍ය සංඥා ඇත්තේ ම වෙයි. මෙසේ ශික්‍ෂායෙන් (ද්විතීයධ්‍යානයෙන්)
 එක් සංඥාවක් උපදී. එක් සංඥාවක් (හෙවත් ප්‍රථමධ්‍යාන සංඥාව)
 නිරුද්ධ වෙයි. මේ ද ශික්‍ෂාවෙකැ”යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වදාළ සේක.

“නව ද පොට්ටොපාදය, මහණ තෙම ප්‍රීතිය ද දුරු ලීමෙන් උපෙක්‍ෂක ද
 වූයේ, සිහි ඇත්තේ, නුවණ ඇත්තේ වෙසෙයි. සුවය ද නාමකසින්
 විදී. ‘උපෙක්‍ෂා ඇති සිහි ඇති සුව විසුම් ඇත්තේ’ යැයි (යමක් කරණ
 කොට ගෙන) ආර්යයෝ යම් පුගුලක්නු පවසන් ද, ඒ තුන්වන ධ්‍යානයට
 පැමිණ වෙසෙයි. ඔහුට සමාධියෙන් උපන් ප්‍රීතිසුඛ ඇති සියුම් වූ යම්
 පලමු සත්‍යසංඥාවක් වී නම්, එය නිරුද්ධ වෙයි. ධ්‍යානොපෙක්‍ෂා සුඛය
 ඇති (ඔහුදරිකාබහ ප්‍රතිණ වූ බැවින්) සියුම් වූ සත්‍ය සංඥාව එසමයෙහි
 වෙයි. එකල්හි හේ උපෙක්‍ෂාසුඛය ඇති සියුම් වූ සත්‍යසංඥා ඇත්තෙක් ම
 වෙයි. මෙසේත් ශික්‍ෂායෙන් එක් සංඥාවක් උපදී. ශික්‍ෂායෙන් එක්
 සංඥාවක් නිරුද්ධ වෙයි. මේ ද ශික්‍ෂාවෙකැ”යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ
 වදාළ සේක.

“නව ද පොට්ටොපාදය, මහණ තෙම කාසික සුඛයාගේ ද ප්‍රභාණයෙන්,
 කාසික දුඛයාගේ ද ප්‍රභාණයෙන්, පෙර ම (පලමු දෙවෙනි තෙවෙනි
 ධ්‍යානයන්ගේ උපචාර අවස්ථායෙහි ම) සොමිතස් දෙමිතස් දෙදෙනාගේ
 දුරු විමෝන්, දුක් නොවූ, සුව ද නොවූ, උපෙක්‍ෂායෙන් උපන් සිහියේ
 පිරිසිදු බව ඇති සතරවන ධ්‍යානයට පැමිණ වෙසේ. ඔහුට උපෙක්‍ෂා-
 සුඛය ඇති සියුම් වූ යම් පලමු සංඥාවක් වී ද, එය නිරුද්ධ වෙයි.
 දුක් ද නොවූ සුව ද නොවූ සියුම් වූ සත්‍යසංඥාව එකල්හි වෙයි.
 එසමයෙහි හේ අදුඛ අසුඛ සුක්‍ෂමසත්‍යසංඥීම වෙයි. මෙසේ ද ශික්‍ෂායෙන්
 එක් සංඥාවක් උපදී. ශික්‍ෂායෙන් එක් සංඥාවක් නිරුද්ධ වෙයි. මේ ද
 ශික්‍ෂාවෙකැ”යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වදාළ සේක.

“නව ද පොට්ටොපාදය, මහණ තෙම හැම අගුරින් ම රූපසංඥා
 ඉක්මිමෙන්, ප්‍රතිසංඥා දුරු වීමෙන්, නානාත්වසංඥා නොමෙනෙහි
 කිරීමෙන්, අහස අනන්ත යැයි (කමටහන් වඩා) ආකාසානඤ්චායතන-
 ධ්‍යානය ලැබ වෙසෙයි. ඔහුගේ යම් පලමු රූපසංඥාවක් වී නම්, එය
 නිරුද්ධ වෙයි. ආකාසානඤ්චායතනධ්‍යාන සම්බන්ධ සියුම් සත්‍යසංඥාව
 එසමයෙහි ඔහුට වෙයි. එකල්හි හේ ආකාසානඤ්චායතන සුඛසම්බන්ධ
 සියුම් සංඥා ඇත්තෙක් ම වෙයි. මෙසේත් ශික්‍ෂායෙන් එක් සංඥාවක්
 උපදී. ශික්‍ෂායෙන් එක් සංඥාවක් නිරුද්ධ වෙයි. මේ ද ශික්‍ෂාවෙකැ”යි
 භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වදාළ සේක.

“පුත ව පරං පොට්ඨපාද භික්ඛු සබ්බසො ආකාසානඤ්චායතනං සමතිකකමම, ‘අනන්තං විඤ්ඤාණ’නති විඤ්ඤාණඤ්චායතනං උපසමපජ්ජ විහරති. තස්ස යා පුරිමා ආකාසානඤ්චායතනසුඛමසච්චසඤ්ඤා සා නිරුජ්ඣති. විඤ්ඤාණඤ්චායතනසුඛමසච්චසඤ්ඤා තස්මිං සමයෙ හොති. විඤ්ඤාණඤ්චායතනසුඛමසච්චසඤ්ඤාදී යෙව තස්මිං සමයෙ හොති. එවමපි සිකබ්බා එකා සඤ්ඤා උපපජ්ජති.¹ සිකබ්බා එකා සඤ්ඤා නිරුජ්ඣති. අයමපි සිකබ්බා”ති භගවා අවොච.

“පුත ව පරං පොට්ඨපාද භික්ඛු සබ්බසො විඤ්ඤාණඤ්චායතනං සමතිකකමම ‘නන්දි කිඤ්චි’ති ආකිඤ්චඤ්ඤායතනං උපසමපජ්ජ විහරති. තස්ස යා පුරිමා විඤ්ඤාණඤ්චායතනසුඛමසච්චසඤ්ඤා සා නිරුජ්ඣති. ආකිඤ්චඤ්ඤායතනසුඛමසච්චසඤ්ඤා තස්මිං සමයෙ හොති. ආකිඤ්චඤ්ඤා-යතනසුඛමසච්චසඤ්ඤාදී යෙව තස්මිං සමයෙ හොති. එවමපි සිකබ්බා එකා සඤ්ඤා උපපජ්ජති. සිකබ්බා එකා සඤ්ඤා නිරුජ්ඣති. අයමපි සිකබ්බා”ති භගවා අවොච.

“යතො බො පොට්ඨපාද භික්ඛු ඉධ සකසඤ්ඤාදී හොති, සො තතො අමුත්ත තතො අමුත්ත අනුපුබ්බෙන සඤ්ඤාඤ්ඤාං ජුසති. තස්ස සඤ්ඤාඤ්ඤාං භිතස්ස එවං හොති: ‘වෙනසමානස්ස මෙ පාපියො’² අවෙනසමානස්ස මෙ ජෙසයො. අභඤ්චව බො පන වෙනෙයො අභිසංඛරෙයො, ඉමා ව මෙ සඤ්ඤා නිරුජ්ඣෙය්‍යො, අඤ්ඤා ව ඔලාරිකා සඤ්ඤා උපපජ්ජෙය්‍යො. යනනුතාතං ‘න වෙව’³ වෙනෙයො න වාභිසංඛරෙයො’නති. සො න වෙච වෙනෙති න වාභිසංඛරෙති. තස්ස අවෙනසතො අභිසංඛරොතො නා වෙච සඤ්ඤා නිරුජ්ඣනති, අඤ්ඤා ව ඔලාරිකා සඤ්ඤා න උපපජ්ජනති. සො නිරොධං ජුසති. එවං බො පොට්ඨපාද අනුපුබ්බාභිසංඤ්ඤානිරොධසමපජානසමා-පනති හොති.

නං කිමමඤ්ඤාසි පොට්ඨපාද ? අපි නු⁴ තෙ ඉතො පුබ්බෙ එවරුපා අනුපුබ්බාභිසංඤ්ඤානිරොධසමපජානසමාපනති සුතපුබ්බා ?”ති.

1. උපපජ්ජති කෙසුචි.

2. පාපියො, කෙසුචිපි පොඤ්ඤෙසු.

3 න ව, භෟ.

4. නු බො, භෟ.

“තව ද පොට්ටිපාදය, මහණ තෙම හැම අයුරින් ම ආකාසානඤ්චා-
 යතනය ඉක්මැ, ‘විඤ්ඤාන අනන්තය’යි (කමටහන් වඩා) විඤ්ඤා-
 න්ඤායතන ධ්‍යානය ලැබ වෙසෙයි. ඔහුගේ යම් පලමු ආකාසානඤ්චා-
 යතන ධ්‍යානයෙන් යුක්ත සියුම් වූ සත්‍ය සංඥාවක් වී ද, එය නිරුඳු
 වෙයි. විඤ්ඤානඤ්චායතන ධ්‍යානයෙන් යුක්ත සියුම් වූ සත්‍යසංඥාව
 එ සමයෙහි වෙයි. එ කල්හි හේ විඤ්ඤානඤ්චායතන ධ්‍යාන යුක්ත සියුම්
 සංඥා ඇත්තෙක් ම වෙයි. මෙසේ ද ශික්‍ෂායෙන් එක් සංඥාවක් උපදී.
 ශික්‍ෂායෙන් එක් සංඥාවක් නිරුඳු වෙයි. මේ ද ශික්‍ෂාවෙකැ”යි භාග්‍ය-
 වතුන් වහන්සේ වදාළ සේක.

“තව ද පොට්ටිපාදය, මහණ තෙම හැම අයුරින් විඤ්ඤානඤ්චා-
 යතනය ඉක්මැ, ‘කිසිත් නැතැ’යි (කමටහන් වඩා) ආකිඤ්චාඤ්චායතන
 ධ්‍යානයට පැමිණ වෙසෙයි. පලමු යම් විඤ්ඤානඤ්චායතන සුක්‍ෂම සත්‍ය-
 සංඥාවක් වී ද, එය නිරුඳු වෙයි. එ කල්හි ඔහුට ආකිඤ්චාඤ්චායතන
 යුක්ත සුක්‍ෂම සත්‍ය සංඥාව වෙයි. හේ එ කලැ ආකිඤ්චාඤ්චායතන සුක්‍ෂම
 සත්‍යසංඥේ ම වෙයි. මෙසේ ද ශික්‍ෂායෙන් එක් සංඥාවක් උපදී. ශික්‍ෂායෙන්
 එක් සංඥාවක් නිරුඳු වෙයි. මේ ද ශික්‍ෂාවෙකැ”යි භාග්‍යවතුන්
 වහන්සේ වදාළ සේක.

“පොට්ටිපාදය, යම් මහණෙක් මෙහි සවකසංඥාව ඇත්තේ
 (නමාගේ ප්‍රථමධ්‍යාන සංඥායෙන් සංඥාවක්) වේ ද, හේ එසින් ඔබ්බෙහි
 දෙවෙනි ධ්‍යානයට ද, එයින් ඔබ්බෙහි තෙවෙනි ධ්‍යානයට ද යි මෙසේ
 පිළිවෙළින් (ගොස්) කෙළවර සංඥාග්‍රය (ආකිඤ්චාඤ්චායතන සමාපත්තිය)
 ස්පඨි කෙරෙයි (ලබයි). සංඥාග්‍රයෙහි සිටි ඔහුට “සිතන (දහන්
 සමවදන) මාගේ ඒ ක්‍රියාව ලාමක ය. නොසිතන (දහන් නොසමවදන)
 මාගේ ඒ නොසමවදීම උතුම. මම වූ කලී සිතන්නෙමි නමි (පුත පුතා
 දහන් සමවදනෙමි නමි), මතු සමවන් පිණිස අභිසංඝකාර කරන්නෙමි
 නමි (කමටහන් වඩන්නෙමි නමි), මාගේ මේ සංඥාවෝන් නිරුඳු
 වන්නාහු ය. අන් ඔදුරක (භවාඛන) සංඥාවෝන් උපදනාහු ය. එබැවින්
 ‘මම නො සිතන්නෙමි වීම නමි, අභිසංඝකාර නො කරන්නෙමි වීම නමි
 යෙහෙකැ’යි මෙසේ සිතෙක් වෙයි. හේ නො ද සිතයි. (දහන් නො
 සමවදී). අභිසංඝකාර නො කෙරෙයි. (මතු සමවන් පිණිස කමටහන්
 නො වඩයි). නො සිතන, අභිසංඝකාර නො කරන ඔහුගේ ඒ සංඥාවෝ ද
 නිරුඳු වෙත්. අන් ඔදුරක සංඥාවෝ ද නො උපදිත්. (එසේ වූ හේ
 නිරෝධය ස්පඨි කෙරෙයි (සංඥාවෙදහින නිරෝධය ලබයි). පොට්ටිපාදය,
 මෙසේ වනාහි අනුපුබ්බාභිසංඝකාරනිරෝධසමපජාන සමාපත්තිය (දන්නහුගේ
 පිළිවෙළින් සංඥානිරෝධයට සමවදීම) වෙයි.

පොට්ටිපාදය, එය කිමැ යි සිතති ද? තා විසින් පෙර මෙබඳු වූ
 පිළිවෙළින් සංඥානිරෝධයට සමවදීම ඇසූ විරුද්ධ? (භාග්‍යවතුන්
 වහන්සේ වදාළ සේක.)

“නො හෙතමනනෙත. එවං බො අහං භනෙන භගවතො භාසිතං ආජානාමී¹: යතො බො පොට්ඨපාද භික්ඛු ඉධ සකසඤ්ඤී තොති, සො තතො අමුත්තු නතො අමුත්තු අනුපුබ්බෙන සඤ්ඤායං චුසති. තස්ස සඤ්ඤායො ධීතස්ස එවං භොති: ‘වේතයමානස්ස මෙ පාපියො, අවේතයමානස්ස මෙ සෙයො. අහඤ්චෙව බො ජන වේතෙයං අභිසංඛරෙයං, ඉමා ච මෙ සඤ්ඤා නිරුජ්ඣෙය්‍යං, අඤ්ඤා ච ඔලාරිකා සඤ්ඤා උපපජ්ජෙය්‍යං. යනනුනාහං න වෙච වේතෙයං න ච අභිසංඛරෙයං’නති. සො න වෙච වේතෙති. න ච අභිසංඛරෙති. තස්ස අවේතයතො අනභිසංඛරෙතො² නා වෙච සඤ්ඤා නිරුජ්ඣෙති. අඤ්ඤා ච ඔලාරිකා සඤ්ඤා න උපපජ්ජෙති. සො නිරොධං චුසති. එවං බො පොට්ඨපාද අනුපුබ්බාභිසඤ්ඤා නිරොධසම්පජානසමාපනති භොති”ති.

“එවං බො පොට්ඨපාද”ති.

“එකඤ්ඤෙච³ නු බො භනෙන භගවා සඤ්ඤායං පඤ්ඤාපෙති උදුහු පුච්ඡි සඤ්ඤායො පඤ්ඤාපෙති?”ති.

“එකමපි බො අහං පොට්ඨපාද⁴ සඤ්ඤායං පඤ්ඤාපෙමි. පුච්ඡි සඤ්ඤායො පඤ්ඤාපෙමි”ති.

“යථාකථං ජන භනෙන භගවා එකමපි සඤ්ඤායං පඤ්ඤාපෙති? පුච්ඡි සඤ්ඤායො පඤ්ඤාපෙති?”ති.

“යථා යථා බො පොට්ඨපාද නිරොධං චුසති, තථා තථා”හං⁵ සඤ්ඤායං පඤ්ඤාපෙමි. එවං බො අහං පොට්ඨපාද එකමපි සඤ්ඤායං පඤ්ඤාපෙමි, පුච්ඡි සඤ්ඤායො පඤ්ඤාපෙමි”ති.

“සඤ්ඤා නු බො භනෙන පඨමං උපපජ්ජති, පච්ඡා ඤ්ඤං. ? උදුහු ඤ්ඤං පඨමං උපපජ්ජති, පච්ඡා සඤ්ඤා ? උදුහු සඤ්ඤා ච ඤ්ඤංඤා අපුබ්බං අචරිමං උපපජ්ජති?”ති.

1. භගවතා ධම්මං දෙසිතං අනුජානාමීති, සභා. 2. නාභිසංඛරෙතො, මජ්ඣ. 3. එකං යෙච (කෙසුචි පොභංකසු) 4. පොට්ඨපාද අහං, සභා. 5. තථා අහං, සභා.

“වහන්ස, මෙය නැත් ම ය. (නො ඇසූ විරු ම ය). පොට්ඨපාදය, යම් මහණෙක් මෙහි සවකසංඥ ඇත්තේ (නමාගේ ප්‍රථමධ්‍යාන සංඥයෙන් සංඥවත්) චේ ද, හේ එසින් මතුමත්තෙහි දෙවෙනි ධ්‍යානයට ද, එසිනුත් මත්තෙහි තෙවෙනි ධ්‍යානයට දැ සි මෙසේ පිළිවෙළින් (ගොස්) කෙලවර සංඥග්‍රය (ආකිඤ්චඤායතන සමාපත්තිය) ලබයි. සංඥග්‍රයෙහි සිටි ඔහුට ‘සිතන්නා වූ (=දහන් සමවදනා වූ) මාගේ ඒ ක්‍රියාව ලාමක ය. නො සිතන (දහන් නොසමවදන) මාගේ ඒ නොසමවැදීම උතුම. මම වූ කලී සිතන්නෙමි නමි (පුත පුතා දහන් සමවදින්නෙමි නමි), මතු සමවත් පිණිස අභිසංසකාර කරන්නෙමි නමි (කමටහන් වඩන්නෙමි නමි), මාගේ මේ සංඥවෝත් නිරුඳු වන්නාන. අත් ඔෟදුරික (භවාඛන) සංඥවෝත් උපදනාන. එබැවින් මම නො සිතන්නෙමි වීම් නමි, අභිසංසකාර නො කරන්නෙමි වීම් නමි, යෙහෙකැ’යි මෙසේ සිතෙක් වෙයි. හේ නො ද සිතයි (දහන් නො සමවදී). අභිසංසකාර නො කෙරෙයි. (මතු සමවත් පිණිස කමටහන් නො වඩයි). නො සිතන අභිසංසකාර නො කරන ඔහුගේ ඒ සංඥවෝ ද නිරුඳු වෙත්. අත් ඔෟදුරික සංඥවෝ ද පහල නො වෙත්. එසේ වූ හේ නිරොධය ස්පඨි කෙරෙයි. (සංඥවෙදසිනතිරොධය ලබයි). පොට්ඨපාදය, මෙසේ වනාහි අනුපුබ්බාතිසංඤ්ඤාතිරොධසමපචානසමාපත්තිය (පිළිවෙළින් සංඤාතිරොධයට සමවැදීම) චේ’ යැ සි වහන්ස, මෙසේ ම මම භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වදාලා දනිමි”යි පොට්ඨපාද හෙම කී ය.

“පොට්ඨපාදය, එසේ ම යැ”යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වදාල සේක.

[පොට්ඨපාද:] “වහන්ස, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ එකම සංඥග්‍රයක් පණවන සේක් ද? නැතහොත් බොහෝ සංඥග්‍රයනුත් පණවන සේක් ද?”.

[භාග්‍යවතුන් වහන්සේ:] “පොට්ඨපාදය, මම එක් සංඥග්‍රයකුත් පණවමි. බොහෝ සංඥග්‍රත් පණවමි”.

[පොට්ඨපාද:] “වහන්ස, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කෙසේ නමි එක ම සංඥග්‍රයකුත් පණවන සේක් ද? බොහෝ සංඥග්‍රත් පණවන සේක් ද?”.

[භාග්‍යවතුන් වහන්සේ:] “පොට්ඨපාදය, යම් යම් පරිද්දෙකින් (යම් යම් කසිණාදී අරමුණෙකින් හෝ යම් යම් ප්‍රථමධ්‍යානාදී ධ්‍යානයෙකින්) මහණ තෙම නිරොධය ස්පඨි කෙරේ ද, එසේ එසේ (ඒ ඒ කසිණාදියෙන් ඒ ඒ ධ්‍යානයෙන් මම එක් සංඥග්‍රයක් පණවමි. බොහෝ සංඥග්‍රත් පණවමි.”

[පොට්ඨපාද:] “වහන්ස, (නිරොධයෙන් නැගී සිටුවනාහට අර්හත්ඵලසංඥව පලමු වත් ප්‍රත්‍යවේක්‍ෂාඤානය පසු වත් උපදී ද? නැතහොත් ප්‍රත්‍යවේක්‍ෂාඤානය පලමු වත් අර්හත්ඵලසංඥව පසු වත් උපදී ද? නොහොත් අර්හත්ඵලසංඥවත් ප්‍රත්‍යවේක්‍ෂාඤානයත් යන දෙක ම ඉදිරි පසු නො ව එක්වීම ම උපදී ද?”.

“සඤ්ඤා ඛො පොට්ඨපාද පඨමං උපපජ්ජති පච්ඡා ඤ්ඤාණං. සඤ්ඤාසාදා ච පන ඤ්ඤාණසාදො හොති. සො එවං පජානාති: ඉද්දසාවචයා නිර මෙ ඤ්ඤාණං උද්දපාදීති. ඉමනා¹ ඛො එතං පොට්ඨපාද පරියායෙන වෙදිතබ්බං, යථා සඤ්ඤා පඨමං උපපජ්ජති පච්ඡා ඤ්ඤාණං, සඤ්ඤාසාදා ච පන ඤ්ඤාණසාදො හොති”ති.

“සඤ්ඤා භු ඛො හනෙන පුරිසස්ස අත්තා? උද්භු අඤ්ඤා සඤ්ඤා, අඤ්ඤා අත්තා?”ති.

“කී, පන² තං පොට්ඨපාද අත්තාතං පච්චෙසී?”ති.

“ඔලාරිකං ඛො අහං හනෙන අත්තාතං පච්චෙමි රුපිං වානුමමහා-භුතිකං³ කබලීකාරාහාරහකෙබ්බා⁴”ති.

“ඔලාරිකො ච හී තෙ පොට්ඨපාද අත්තා අභවිස්ස රුපි වානුමමහා-භුතිකො³ කබලීකාරාහාරහකෙබ්බා,⁴ එවං සන්තං ඛො තෙ පොට්ඨපාද අඤ්ඤා⁵ ච⁵ සඤ්ඤා භවිස්සති,⁶ අඤ්ඤා අත්තා⁷. නදමිනාපෙතං⁸ පොට්ඨපාද පරියායෙන වෙදිතබ්බං, යථා අඤ්ඤා⁵ ච සඤ්ඤා භවිස්සති, අඤ්ඤා අත්තා.

තිට්ඨතෙවසායං⁹ පොට්ඨපාද ඔලාරිකො අත්තා රුපි වානුමමහා-භුතිකො කබලීකාරාහාරහකෙබ්බා. අථ ඉමස්ස පුරිසස්ස අඤ්ඤා⁵ ච සඤ්ඤා උපපජ්ජනති¹⁰ අඤ්ඤා⁵ ච සඤ්ඤා නිරුජ්ඣනති¹¹. ඉමනා¹² ඛො එතං පොට්ඨපාද පරියායෙන වෙදිතබ්බං, යථා අඤ්ඤා⁵ ච සඤ්ඤා භවිස්සති, අඤ්ඤා අත්තා”ති.

“මනොමයං ඛො අහං හනෙන අත්තාතං පච්චෙමි සබ්බඛග-පච්චබ්බිං¹³ අභිනිඤ්චියනති”.

“මනොමයො ච හී තෙ පොට්ඨපාද අත්තා අභවිස්ස සබ්බඛගපච්චබ්බි අභිනිඤ්චියො, එවං සන්තමපි ඛො තෙ පොට්ඨපාද අඤ්ඤා⁵ ච සඤ්ඤා භවිස්සති, අඤ්ඤා අත්තා. නදමිනාපෙතං පොට්ඨපාද පරියායෙන වෙදිතබ්බං, යථා අඤ්ඤා⁵ ච සඤ්ඤා භවිස්සති, අඤ්ඤා අත්තා”.

“තිට්ඨතෙවසායං පොට්ඨපාද මනොමයො අත්තා සබ්බඛගපච්චබ්බි අභිනිඤ්චියො. අථ ඉමස්ස පුරිසස්ස අඤ්ඤා⁵ ච සඤ්ඤා උපපජ්ජනති, අඤ්ඤා⁵ ච සඤ්ඤා නිරුජ්ඣනති. ඉමනාපි ඛො එතං පොට්ඨපාද පරියායෙන වෙදිතබ්බං, යථා අඤ්ඤා⁵ ච සඤ්ඤා භවිස්සති, අඤ්ඤා අත්තා”ති”.

1. ඉමිනා ච ඛො එතං, මජ්ඣ. ඉමිනාපෙතං, PTS. 2. කී, සීඉ.
3. වානුමමහාභුතිකා, මජ්ඣ. 4. කබලීකාරාහාර, සා. 5. ච, සා.
6. අභවිස්ස, සීඉ. 7. අත්තාති, සීඉ. 8. නදමිනා, PTS.
9. තිට්ඨතෙ ව, අය. 10. උපපජ්ජති, සා. 11. නිරුජ්ඣති, සා.
12. ඉමිනාපි ඛො, PTS. 13. පච්චබ්බිං, සා.

[භාග්‍යවත්තූ:] “පොට්ටිපාදය, අර්හත්තිඵලසංඥාව වනාහි පලමු ව උපදී. ප්‍රත්‍යවේක්‍ෂාඥනය පසු ව උපදී. අර්හත්තිඵලසංඥාවගේ ද ඉපැදීමෙන් ප්‍රත්‍යවේක්‍ෂාඥනයගේ ඉපැදීම වේ. හෙ තෙම මේ අර්හත්තිඵලසමාහිසංඥා හෙතුයෙන් ‘මට ප්‍රත්‍යවේක්‍ෂාඥනය උපතැබී දැන ගනී. පොට්ටිපාදය, ‘සංඥාව පලමු ව ද ඥනය පසු ව ද උපදී. සංඥාවගේ ඉපැදීමෙන් වනාහි ඥනයගේ ඉපැදීම වේ’ ය යනු මෙසේ මෙ කරුණින් දත යුතු”.

[පොට්ටිපාද:] “වහන්ස, සංඥාව පුරුෂයාගේ ආත්මය ද? නැතහොත් සංඥාව අනෙකෙකුත් ආත්මය වෙත එකෙකුත් වේ ද?”.

[භාග්‍යවත්තූ:] “පොට්ටිපාදය, තෝ කුමක් නම් ආත්මය කොට සලකයි ද?”.

[පොට්ටිපාද:] “වහන්ස, සතර මහාභූතයන්ගෙන් නිපන් කබලිකාර ආභාරය බුද්ධිනා රූපවත් වූ ඖදරික දෑයක් ආත්ම කොට සලකමු”.

[භාග්‍යවත්තූ:] “පොට්ටිපාදය, තාගේ ආත්මය සතර මහාභූතයන්ගෙන් නිපන් කබලිකාර ආභාරය බුද්ධිනා රූපවත් ඖදරික දෑයක් වන්නේ නම්, මෙසේ ඇති කල්හි තොපට සංඥාව අනෙකෙකුත් ආත්මය වෙත එකෙකුත් වන්නේ ය. පොට්ටිපාදය, මෙ කරුණින් ‘සංඥාව අනෙකෙකුත් ආත්මය වෙත එකෙකුත් වන්නේ ය’ යන මෙය දත යුතු”.

පොට්ටිපාදය, සතර මහාභූතයන්ගෙන් උපන් රූපවත් වූ කබලිකාර ආභාර බුද්ධිනා ඒ මේ ආත්මය සිටිවා. වැලි පුරුෂයාට අත්‍ය වූ ම සංඥාවෝ උපදිත්. අත්‍ය වූ ම සංඥාවෝ නිරුඳ්ධි වෙත්. පොට්ටිපාදයෙනි, ‘සංඥාව අනෙකෙකුත් ම වන්නේ ය, ආත්මය වෙත එකෙකුත් ම වන්නේ ය’ යන මෙය මෙ කරුණින් දත යුතු”.

[පොට්ටිපාද:] “වහන්ස, මම් ආත්මය සියලු අභපසභ ඇති, නොපිරිනුණු ඉදුරන් ඇති මනොමය දෑයක් කොට සලකමු”.

[භාග්‍යවත්තූ:] “පොට්ටිපාදය, තාගේ ආත්මය සියලු අභපසභ ඇති, නොපිරිනුණු ඉදුරන් ඇති මනොමය දෑයක් වන්නේ නම්, එසේ ඇති කල්හි ද තානට සංඥාව අනෙකෙකුත් ම ආත්මය වෙත එකෙකුත් ම වන්නේ ය. පොට්ටිපාදය, මෙ කරුණින් ‘සංඥාව අනෙකෙකුත් ආත්මය වෙත එකෙකුත් වන්නේ ය’ යන මෙය දත යුතු”.

පොට්ටිපාදය, සියලු අභපසභ ඇති, නොපිරිනුණු ඉදුරන් ඇති මේ මනොමය ආත්මය සිටිවා. වැලි මේ පුරුෂයාට අත්‍ය වූ ම සංඥාවෝ උපදිත්. අත්‍ය වූ ම සංඥාවෝ නිරුඳ්ධි වෙත්. පොට්ටිපාදයෙනි, ‘සංඥාව අනෙකෙකුත් ම ද ආත්මය වෙත එකෙකුත් ම ද වන්නේ ය’ යන මෙය මෙ කරුණින් දත යුතු”.

“අරුපී ඛො ආහං භනෙන අනතානං පච්චම් සඤ්ඤාමයනති”

“අරුපී ච තෙ පොට්ඨපාද අනතා අභවිසස්ස සඤ්ඤාමයො, එවං සනතමපී ඛො තෙ පොට්ඨපාද අඤ්ඤා’ව සඤ්ඤා භවිසස්සති. අඤ්ඤා අනතා. තදමිනාපෙතං පොට්ඨපාද පරියායෙන චෙදිතඛං යථා අඤ්ඤා’ව සඤ්ඤා භවිසස්සති, අඤ්ඤා අනතා. නිට්ඨතෙවායං පොට්ඨපාද අරුපී අනතා සඤ්ඤාමයො. අථ ඉමස්ස පුරිසස්ස අඤ්ඤා’ව සඤ්ඤා උපපජ්ඣති, අඤ්ඤා’ව සඤ්ඤා නිරුජ්ඣති. ඉමිනාපී ඛො එතං පොට්ඨපාද පරියායෙන චෙදිතඛං යථා අඤ්ඤා’ව සඤ්ඤා භවිසස්සති, අඤ්ඤා අනතා’ති”.

“සකකා පනෙතං භනෙන මයා ඤ්ඤාං සඤ්ඤා පුරිසස්ස අනතා’ති වා, අඤ්ඤා සඤ්ඤා, අඤ්ඤා අනතා’ති ?”.

“උජ්ජානං ඛො එතං පොට්ඨපාද තයා අඤ්ඤාදිට්ඨිකෙන අඤ්ඤා-ඛනතිකෙන අඤ්ඤාරුචිකෙන අඤ්ඤාත්‍රායොගෙන³ අඤ්ඤාත්‍රාවර්ගකෙන⁴ සඤ්ඤා පුරිසස්ස අනතා’ති වා, අඤ්ඤා සඤ්ඤා, අඤ්ඤා අනතා’ති වා”.

“සචෙ තං භනෙන මයා උජ්ජානං අඤ්ඤාදිට්ඨිකෙන අඤ්ඤාඛනති-කෙන අඤ්ඤාරුචිකෙන අඤ්ඤාත්‍රායොගෙන අඤ්ඤාත්‍රාවර්ගකෙන ‘සඤ්ඤා පුරිසස්ස අනතා’ති වා, ‘අඤ්ඤා සඤ්ඤා, අඤ්ඤා අනතා’ති වා. ‘කිං පන භනෙන සස්සතො ලොකො ඉදමෙව සච්චං මොඝමඤ්ඤානති ?”.

“අඛ්‍යාකතං⁵ ඛො එතං පොට්ඨපාද මයා: සස්සතො ලොකො ඉදමෙව සච්චං මොඝමඤ්ඤානති”.

“කිං පන භනෙන අසස්සතො ලොකො ඉදමෙව සච්චං මොඝ-මඤ්ඤානති ?”.

“එතමපී ඛො පොට්ඨපාද මයා අඛ්‍යාකතං ‘අසස්සතො ලොකො ඉදමෙව සච්චං මොඝමඤ්ඤානති”.

“කිං පන භනෙන අනනවා ලොකො. ඉදමෙව සච්චං මොඝමඤ්ඤානති ?”.

“එතමපී ඛො පොට්ඨපාද මයා අඛ්‍යාකතං ‘අනනවා ලොකො ඉදමෙව සච්චං මොඝමඤ්ඤානති ?”.

“කිං පන භනෙන අනනනවා ලොකො. ඉදමෙව සච්චං මොඝ-මඤ්ඤානති ?”.

“එතමපී ඛො පොට්ඨපාද මයා අඛ්‍යාකතං ‘අනනනවා ලොකො ඉදමෙව සච්චං මොඝමඤ්ඤානති ?”.

1. අඤ්ඤා ව, ස්‍යා 2. අඤ්ඤා ව, ස්‍යා. 3. අඤ්ඤාභ්‍රායොගෙන, ස්‍යා. 4. අඤ්ඤාත්‍රාවර්ගකෙන, ස්‍යා. 5. අඛ්‍යාකතං, සඛඛන්.

[පොට්ඨපාද:] “වහන්ස, මම ආත්මය සංඥමය වූ අරුපී දෑයක් කොට සලකමි”.

[භාග්‍යවන්හු:] “පොට්ඨපාදය, තාහට ආත්මය සංඥමය අරුපී දෑයක් වන්නේ නම්, මෙසේ ඇති කල්හි ද සංඥව අනෙකෙක් ම ද, ආත්මය වෙත එකෙක් ම ද වන්නේ ය. පොට්ඨපාදය, ‘සංඥව අනෙකෙක් ම වන්නේ ය, ආත්මය වෙත එකෙක් ම වන්නේ ය’ යන මෙය මේ කරුණින් දන යුතු. පොට්ඨපාදය, මේ සංඥමය වූ අරුපී ආත්මය සිටිවා. එසේ කලා මේ පුරුෂයාට අත්‍ය ම සංඥවෝ උපදිත්. අත්‍ය ම සංඥවෝ තිරුඬු වෙත්. පොට්ඨපාදය, ‘සංඥව අත් එකෙක් ම ද ආත්මය වෙත එකෙක් ම ද වන්නේ ය’ යන මෙය මේ කාරණයෙනුත් මෙසේ දන යුතු”.

[පොට්ඨපාද:] “වහන්ස, ‘සංඥව පුරුෂයාගේ ආත්මය ද, නොහොත් සංඥව එකෙකුත් ආත්මය අනෙකෙකුත් වේ ද’ යන මෙය මා විසින් දන ගන්නට හැකි ද?”.

[භාග්‍යවන්හු:] “පොට්ඨපාදය, අත්‍යදූෂටික වූ අත්‍යලබ්ධික වූ අත්‍ය රුචික වූ, අත්‍ය ප්‍රතීපතනියෙක යෙදුණු අත්‍ය තීථායතනයෙක ආවායඝී වූ මා විසින් ‘සංඥව පුරුෂයාගේ ආත්මය දැ’යි හෝ ‘සංඥව අනෙකෙක, ආත්මය අනෙකෙකැ’යි හෝ මෙය දන නො හැක්ක”.

[පොට්ඨපාද:] ‘වහන්ස, ඉදින් අත්‍යදූෂටික වූ අත්‍යලබ්ධික වූ අත්‍යරුචික වූ, අත්‍ය ප්‍රතීපතනියෙක යෙදුණු අත්‍ය තීථායතනයෙක ආවායඝී වූ මා විසින් ‘සංඥව පුරුෂයාගේ ආත්මය ද? නැත හොත් සංඥව අනෙකෙකුත් ආත්මය වෙත එකෙකුත් වේදැ’ යි හෝ මෙය නො දන හැකි නම්, කිමෙක් ද වහන්ස, ‘ලොකය (ආත්මය) ශාඛවතය’ යන මේ කීම සත්‍ය ද (මෙයට වෙනස්) සෙසු කීම හිස් (අසත්‍ය) ද?’.

[භාග්‍යවන්හු:] පොට්ඨපාදය, ‘ලොකය ශාඛවත ය’ යන මෙය ම සත්‍ය ය, ‘සෙස්ස හිස් යැ’යි මෙය මා විසින් නො පවසන ලදී.

[පොට්ඨපාද:] “වහන්ස, කිම? ‘ලොකය (ආත්මය) අශාඛවත ය’ යන මෙය ම සත්‍ය ද? මෙසින් අත්‍ය සෙසු කීම හිස් ද?”.

[භාග්‍යවන්හු:] “පොට්ඨපාදය, ‘ලොකය අශාඛවත ය, මෙය ම සත්‍ය ය, සෙස්ස හිස් යැ’යි මෙය ද මා විසින් නො පවසන ලදී.

[පොට්ඨපාද:] “වහන්ස, කිමෙක් ද? ලොව (ආත්මය) අනන්වත් ද? මෙය ම සත්‍ය ද? සෙස්ස හිස් ද?”.

[භාග්‍යවන්හු:] පොට්ඨපාදය, ලොව (ආත්මය) අනන්වත් ය, මෙය ම සත්‍ය ය, සෙස්ස හිස් යැ’යි මෙය ද මා විසින් නො පවසන ලදී”.

[පොට්ඨපාද:] “වහන්ස, කිම ලොව (ආත්මය) අනන්‍ය ද? මෙය ම (මේ ලොව අනන්‍යය යන්න ම) සත්‍ය ද? සෙස්ස හිස් ද?”.

[භාග්‍යවන්හු:] “පොට්ඨපාදය, ‘ලොව අනන්‍ය ය, මෙය ම සත්‍ය ය, සෙස්ස හිස් යැ’ යන මෙය ද මා විසින් නො පවසන ලදී”.

“කීං ජන භනෙන නං ජීවං නං සරීරං. ඉදමෙව සච්චං මොඝමඤ්ඤානති?”.

“එතමපි බො පොට්ඨපාද මයා අබ්බාසාකතං ‘නං ජීවං නං සරීරං ඉදමෙව සච්චං මොඝමඤ්ඤානති’.

“කීං ජන භනෙන අඤ්ඤං ජීවං අඤ්ඤං සරීරං. ඉදමෙව සච්චං මොඝමඤ්ඤානති?”.

“එතමපි බො පොට්ඨපාද මයා අබ්බාසාකතං ‘අඤ්ඤං ජීවං අඤ්ඤං සරීරං. ඉදමෙව සච්චං මොඝමඤ්ඤානති’.

“කීං ජන භනෙන භොති තථාගතො පරමමරණො. ඉදමෙව සච්චං මොඝමඤ්ඤානති?”.

“එතමපි බො පොට්ඨපාද මයා අබ්බාසාකතං. ‘භොති තථාගතො පරමමරණො. ඉදමෙව සච්චං මොඝමඤ්ඤානති’.

“කීං පන භනෙන න භොති තථාගතො පරමමරණො. ඉදමෙව සච්චං මොඝමඤ්ඤානති?”.

“එතමපි බො පොට්ඨපාද මයා අබ්බාසාකතං ‘න භොති තථාගතො පරමමරණො. ඉදමෙව සච්චං මොඝමඤ්ඤානති’.

“කීං පන භනෙන භොති ච න භොති ච තථාගතො පරමමරණො. ඉදමෙව සච්චං මොඝමඤ්ඤානති?”.

“එතමපි බො පොට්ඨපාද මයා අබ්බාසාකතං ‘භොති ච න භොති ච තථාගතො පරමමරණො. ඉදමෙව සච්චං මොඝමඤ්ඤානති’.

“කීං පන භනෙන නෙව භොති න න භොති තථාගතො පරමමරණො. ‘ඉදමෙව සච්චං මොඝමඤ්ඤානති?’.

“එතමපි බො පොට්ඨපාද මයා අබ්බාසාකතං ‘නෙව භොති න න භොති තථාගතො පරමමරණො. ඉදමෙව සච්චං මොඝමඤ්ඤානති’.

[පොට්ඨපාද:] “වහන්ස, කීමෙක් ද? ජීවයන් ශරීරයන් එකෙක් ම ද? මෙය ම සත්‍ය ද? සෙස්ස මිථ්‍යා ද?”.

[භාග්‍යවත්ත:] “පොට්ඨපාදය, ‘ජීවයන් ශරීරයන් එකෙක් ම ය, මෙය ම සත්‍ය ය, සෙසු සියල්ල මිථ්‍යා ය’ යන මෙය ද මා විසින් නො-පවසන ලදී”.

[පොට්ඨපාද:] “වහන්ස, කීමෙක් ද? ජීවයන් ශරීරයන් වෙන් වෙන් වූ දෙදෙනෙක් ද? මෙය ම සත්‍ය ද? සෙසු සියල්ල මිථ්‍යා ද?”.

[භාග්‍යවත්ත:] “පොට්ඨපාදය, ‘ජීවයන් ශරීරයන් වෙන් වෙන් වූ දෙදෙනෙක් ය, මෙය ම සත්‍ය ය, අන් සියල්ල මිථ්‍යා ය’ යි මෙය ද මා විසින් නො පවසන ලදී”.

[පොට්ඨපාද:] “වහන්ස, සත්ඤ (ආත්ම) තෙම මරණින් මන්තෙති වේ ද? මෙය ම සත්‍ය ද? (මෙයට විරුද්ධ) සෙසු සියල්ල මිථ්‍යා ද?”.

[භාග්‍යවත්ත:] “පොට්ඨපාදය, සත්ඤ (ආත්ම) තෙම මරණින් මන්තෙති වේ යැ යි, මෙය ම සත්‍ය යැ යි, සෙසු සියල්ල මිථ්‍යා යි මෙය ද මා විසින් නො පවසන ලදී”.

[පොට්ඨපාද:] “වහන්ස, කීමෙක් ද? සත්ඤ (ආත්ම) තෙම මරණින් මතු නො වේ ද? මෙය ම සත්‍ය ද? සෙසු සියල්ල මිථ්‍යා ද?”.

[භාග්‍යවත්ත:] පොට්ඨපාදය, ‘සත්ඤ (ආත්ම) තෙම මරණින් මතු නො වේ ය, මෙය ම සත්‍ය ය, සෙසු සියල්ල මිථ්‍යා ය’ යන මෙය ද මා විසින් නො පවසන ලදී”.

[පොට්ඨපාද:] “වහන්ස, කීම, තථාගත (සත්ඤ) තෙම මරණින් මතු වන්නේත් නොවන්නේත් වේ ද? මෙය ම සත්‍ය ද? සෙස්ස මිථ්‍යා ද?”.

[භාග්‍යවත්ත:] “පොට්ඨපාදය, ‘තථාගත (සත්ඤ) තෙම මරණින් මතු වන්නේත් නො වන්නේත් වේ. මෙය ම සත්‍ය ය, සෙස්ස මිථ්‍යා ය’ යන මෙය ද මා විසින් නො පවසන ලදී”.

[පොට්ඨපාද:] “වහන්ස, කීමෙක් ද? තථාගත (සත්ඤ) තෙම මරණින් මතු නො ම වන්නේත් නො ම නොවන්නේත් වේ ද? මෙය ම සත්‍ය ද? සෙස්ස මිථ්‍යා ද?”.

[භාග්‍යවත්ත:] “පොට්ඨපාදය, තථාගත තෙම මරණින් මතු නො ම වන්නේත් නො ම නොවන්නේත් වේ යැ යි ද, මෙය ම සත්‍ය යැ යි සෙස්ස මිථ්‍යා යැ යි ද යන මෙයත් මා විසින් නො පවසන ලදී”.

කසමා ජනෙනං භනෙන භගවතා අබ්‍යාකතනති ?

න හෙනං පොඨිපාද අත්ඝංඝිතං න ධම්මසංඝිතං නාදිබ්‍රහ්මචරියකං න නිබ්බිද්දය න විරුගාය න නිරොධාය න උපසමාය න අභිඤ්ඤාය න සමොධාය න නිබ්බානාය සංවතනති. තසමා තං මයා අබ්‍යාකතනති.

“ඉදං දුක්ඛනති” ඛො පොඨිපාද මයා බ්‍යාකතං. ‘අයං දුක්ඛ-සමුදයො’ති ඛො පොඨිපාද මයා බ්‍යාකතං. ‘අයං දුක්ඛනිරොධො’ති ඛො පොඨිපාද මයා බ්‍යාකතං. ‘අයං දුක්ඛනිරොධගාමිභීපට්ටදු’ති ඛො පොඨිපාද මයා බ්‍යාකතනති”.

“කසමා ජනෙනං භනෙන භගවතා බ්‍යාකතනති ?”.

“එතං හි ඛො පොඨිපාද අත්ඝංඝිතං එතං ධම්මසංඝිතං එතං ආදිබ්‍රහ්මචරියකං. එතං නිබ්බිද්දය විරුගාය නිරොධාය උපසමාය අභිඤ්ඤාය සමොධාය නිබ්බානාය සංවතනති. තසමා එතං මයා බ්‍යාකතනති”.

“එවමෙනං භගවා, එවමෙනං සුගත, යස්සදුති භනෙන භගවා කාලං මඤ්ඤති”ති.

අඵ ඛො භගවා උට්ඨායාසනා පක්කාමි.

අඵ ඛො තෙ පරිබ්බාජකා අවිරපක්කනනස්ස භගවතො පොඨිපාදං පරිබ්බාජකං සමන්තතො වාචාසතතිතොදකෙන¹ සඤ්ඤාභරිං² අකංසු: “එවමෙව පනායං භවා පොඨිපාදො යඤ්ඤාදෙව සමණො ගොතමො භාසති තං තදෙවස්ස අබ්භනුමොදති. ‘එවමෙනං භගවා, එවමෙනං සුගතා’ති. න ඛො පන මයං කිඤ්චි සමණස්ස ගොතමස්ස එකංසිකං, ධම්මං දෙසිතං ආජානාම: සස්සතො ලොකො’ති වා අසස්සතො ලොකො’ති වා, අනන්තවා ලොකො’ති වා, අනන්තවා ලොකො’ති වා, තං ජීවං තං සරීරනති වා, අඤ්ඤං ජීවං අඤ්ඤං සරීරනති වා, හොති තථාගතො පරමමරණා’ති වා, න හොති තථාගතො පරමමරණාති වා, හොති ච න ච හොති තථාගතො පරමමරණා’ති වා, තෙව හොති න න හොති තථාගතො පරමමරණා’ති වා”ති.

1. වාචාසතතිතොදකෙසි, (කන්චි.) වාචාස සතතිතොදකෙන, සීචු.
2. සඤ්ඤාභරිං. මජ්ඣං.

[පොට්පාද:] “වහන්ස, කවර හෙයින් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් මෙය නො පවසන ලද ද?”

[භාග්‍යවත්තු:] “පොට්පාදයෙනි, මේ (ලොව ශාශ්වතය යන ආදී) දූෂ්ට දෙලෝවැඩ හෝ අත්වැඩ පරවැඩ අසලේ නො වෙයි. ලොවුතුරු දහම් අසලේ නො වෙයි. සසුන් බලිසරෙහි ආදිය වූ අධිශීල ශික්ෂා මාත්‍රයෙකුත් නො වෙයි. සසර කලකිරෙනු පිණිස, සසර නො ඇලෙනු පිණිස, සසර ගමන නවත්වනු පිණිස, සසරවට සංහිඳුවනු පිණිස, සසරවට පසක් කරනු පිණිස, සසරවට අවබෝධ කරනු පිණිස, අමා මහතිවන් පසක් කරනු පිණිස නො පවතී. එහෙයින් එය මා විසින් නො පවසන ලදී

[භාග්‍යවත්තු:] “පොට්පාදයෙනි, දුක් නම් මේ මෑ සි මා විසින් කියන ලදී. දුඃඛසමුදය නම් මේ මෑ සි, දුඃඛනිරෝධය නම් මේ මෑ සි, දුඃඛනිරෝධයට යන පිළිවෙත නම් මේ මෑ සි මා විසින් කියන ලදී.

[පොට්පාද:] “වහන්ස, කවර හෙයින් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් මෙය වදාරන ලද ද?”

[භාග්‍යවත්තු:] “පොට්පාදයෙනි, මෙය ම දෙලෝ වැඩ ද අත්වැඩ පරවැඩ ද අසලේ වෙයි. මේ ම ලොවුතුරු දහම් අසලේ වෙයි. මෙය (දැනුම) සසුන්බලිසරට ආදී වූ අධිශීලශික්ෂාව වැඩීම පිණිස පවත්නේ වෙයි. මෙය ම සසර කලකිරීම පිණිස, සසර නොඇල්ම පිණිස, දුක් නසනු පිණිස, දුක් සංහිඳුවනු පිණිස, දුක් පසක් කරනු පිණිස, සසරවට දැන ගනු පිණිස, අමා මහ තිවන් පසක් කරනු පිණිස පවතී. එහෙයින් මෙය මා විසින් කියන ලදී.”

[පොට්පාද:] “භාග්‍යවතුන් වහන්ස, ඒ එසේ ය. සුගතයන් වහන්ස, ඒ එසේ ය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ යම් පිණිසාන ගමනකට කලා සි හභිතා සේකි ද, දැන් එයට කාලය ය.”

ඉක්බිත්තෙන් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ හුනස්තෙන් නැගී නික්ම සේක.

එකල්හි ඒ පිරිවැජ්ඣෝ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ නික්මා වැඩි නොබෝ චේලායෙහි පොට්පාද පිරිවැජ්ඣාට භාන්ටසින් වචන නැමැති අඛයටියෙන් මතුමත්තෙහි අනින්තාහු ‘මහණ ගොයුම් යමක් කියා නම්, ‘ඒ එසේ ය, භාග්‍යවතුන් වහන්ස, ඒ එසේ ය, සුගතයන් වහන්සැ’ යි ඔහුගේ ඒ ඒ හැම වචනයක් ම සතුටින් පිළිගනී. ‘ලොකය (ආත්මය) ශාශ්වත යැ’ යි කියා හෝ, ‘ලොකය අශාශ්වතයැ’ යි කියා හෝ’ ලොකය (ආත්මය) අත්තවත් යැ’ යි කියා හෝ ‘ලොකය අත්තන යැ’ යි කියා හෝ, ශරීරයන් ජීවයන් එකෙක් මෑ යැ’ යි කියා හෝ, ‘ඒ වෙන් වෙන් දෙකෙක් මෑ යැ’ යි කියා හෝ, සත්‍යයා (ආත්මය) මරණින් මතු වෙතැ’ යි කියා හෝ ‘නො වෙතැ යි’ කියා හෝ ‘වන්නේත් නොවන්නේත් ඇතැ’ යි කියා හෝ ‘නොම වන්නේත් නො ම නොවන්නේත් ඇතැ’ යි කියා හෝ මහණ ගොයුම්හු එකාන්ත කොට දෙසූ කිසි දහමක් අපි නො දනිමු’ යි කිහ.

එවං චුතෙන පොට්ඨපාදෙ පරිබ්බාජකො තෙ පරිබ්බාජකෙ එතදවොච:
 “අහමපි බො හො න කිඤ්චි සමණස්ස ගොතමස්ස එකංසිකං ධම්මං
 දෙසිතං ආජානාමි: ‘සස්සතො ලොකො’ති වා, ‘අසස්සතො ලොකො’ති වා
 -පෙ- ‘තෙව හොති න න හොති තථාගතො පරමමරණා’ති වා. අපි ව
 සමණො ගොතමො භුතං තච්ඡං තථං පටිපදං පඤ්ඤපෙති¹ ධම්මට්ඨිතං²
 ධම්මනියාමකං³. භුතං බො පන තච්ඡං තථං පටිපදං පඤ්ඤපෙන්නාස්ස
 ධම්මට්ඨිතං ධම්මනියාමකං. කථං හි නාම මාදිසො විඤ්ඤ සමණස්ස
 ගොතමස්ස සුභාසිතං සුභාසිතතො නාබ්බනුමොදෙය්‍යා?’ ති.

අප්ඵ බො දච්ඡිකතස්ස අච්චයෙන විතො ව හන්චිසාරිපුත්තො
 පොට්ඨපාදෙ ව පරිබ්බාජකො යෙන භගවා භෙහුපසඛකමිංසු. උපසඛකමිත්තා
 විතො හන්චිසාරිපුත්තො භගවන්තං අභිවාදෙත්වා එකමන්තං නිසීදි.
 පොට්ඨපාදෙ පන පරිබ්බාජකො භගවතා සද්ධිං සමමොදි. සමමොදනියං
 කථං සාරාණීයං⁴ විනිසාරෙත්වා එකමන්තං නිසීදි. එකමන්තං නිසින්නො
 බො පොට්ඨපාදෙ පරිබ්බාජකො භගවන්තං එතදවොච: තද මං භන්තෙ තෙ
 පරිබ්බාජකා අචිරපකකන්නාස්ස භගවතො සමන්තතො වාචාසතනිතොදකෙන
 සඤ්ජමහරිං අකංසු: එවමෙව පනායං භවං පොට්ඨපාදෙ යඤ්ඤ-
 දෙව සමණො ගොතමො භාසති, තං තදෙවස්ස අබ්බනුමොදති ‘එවමෙතං
 භගවා, එවමෙතං සුගතා’ති. න බො පන මයං කිඤ්චි සමණස්ස ගොත-
 මස්ස එකංසිකං ධම්මං දෙසිතං ආජානාමි: ‘සස්සතො ලොකො’ති වා,
 ‘අසස්සතො ලොකො’ති වා, ‘අන්තවා ලොකො’ති වා, ‘අන්තන්තවා ලොකො’ති
 වා, ‘තං ජීවං තං සරීරනති’වා ‘අඤ්ඤං ජීවං අඤ්ඤං සරීරනති’ වා, ‘හොති
 තථාගතො පරමමරණා’ති වා, ‘න හොති තථාගතො පරමමරණා’ති වා,
 ‘හොති ව න හොති ච තථාගතො පරමමරණා’ති වා, ‘තෙව හොති න
 න හොති තථාගතො පරමමරණා’ති වා ති. එවං චුත්තො’හං භන්තෙ තෙ
 පරිබ්බාජකෙ එතදවොච: “අහමපි බො හො න කිඤ්චි සමණස්ස
 ගොතමස්ස එකංසිකං ධම්මං දෙසිතං ආජානාමි ‘සස්සතො ලොකො’ති වා,
 ‘අසස්සතො ලොකො’ති වා -පෙ- ‘තෙව හොති න න හොති තථාගතො
 පරමමරණා’ති වා. අපි ව සමණො ගොතමො භුතං තච්ඡං තථං පටිපදං
 පඤ්ඤපෙති¹ ධම්මට්ඨිතං⁵ ධම්මනියාමකං⁶ භුතං බො පන තච්ඡං තථං
 පටිපදං පඤ්ඤපෙන්නාස්ස ධම්මට්ඨිතං⁵ ධම්මනියාමකං⁶. කථං හි නාම
 මාදිසො විඤ්ඤ සමණස්ස ගොතමස්ස සුභාසිතං සුභාසිතතො නාබ්බනුමො
 දෙය්‍යා?” ති.

1. පඤ්ඤපෙති, කෙසුචි. 2. ධම්මට්ඨිතං, සීචු. 3. ධම්මනියාමකං, සීචු.
 4. සාරණීයං, මජ්ඣං. සංරඤ්ජනියං (මහායාන පොත්හි)
 5. ධම්මට්ඨිතං, PTS. ධම්මට්ඨිතං, සීචු.
 6. ධම්මනියාමකං, සීචු. ධම්මනියාමකං PTS. (නදුපපාදකා, විකා.)

මෙසේ කී කල්හි පොඬුපොදු පිරිවැජ්ඣනෙ ම “භවත්ති, ලොකය ශාශ්වත යැ’ සි හෝ ‘ලොකය අශාශ්වත යැ’ සි හෝ... ‘සත්තං (ආත්ම) නෙම මරණින් මතු නොම වන්නේත් වේ, නොම නොවන්නේත් වේ යැ’ සි හෝ මහණ ගොස් වහන්සේ විසින් එකාන්ත කොට දෙසන ලද කිසි දහමක් මමත් නො දනිමි. එතෙකුදු වුවත් මහණ ගොස් වහන්සේ ධර්මසම්මත වූ ලොවුතුරු දහම් (උපදවන,) එකාන්තයෙන් ලොවුතුරු දහම් සපයන, එකාන්තයෙන් විද්‍යමාන, සත්‍ය වූ අවිපරිත පිළිවෙතක් (මහක්) පණවන සේක, ලොවුතුරු දහම් උපදවන, එකාන්තයෙන් ලොවුතුරු දහම් සපයන, එකාන්තයෙන් විද්‍යමාන සත්‍ය සැබෑ පිළිවෙතක් පණවන මහණ ගොස් වහන්සේගේ සුභාෂිත වචනය සුභාෂිත විසින් මා වැනි සිහිනුවණැතියෙක් කෙසේ නම් සතුටින් පිළිගත නො හෙන්නේ දැ?” යි ඒ පිරිවැජ්ඣනට කී ය.

ඉක්බිතිවන දෙතුන් දිනක් ඇවෑමෙන් ඇත්සැරිපුත් විභූ නමැත්තෙක් ද පොඬුපොදු පරිවෘජක ද භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කරුණු එළඹුණහ. එළඹී ඇත්සැරිපුත් විභූ නෙම භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වැද එකත්පස් වැ හුන්නේ ය. පොඬුපොදු පිරිවැජ්ඣනෙම භාග්‍යවතුන් වහන්සේ හා සතුටු විය. සතුටට කරුණු වූ සිතැ රැදැවියැ යුතු වූ (සිහි කටයුතු වූ) කථාව කොට තිමවා, එකත්පස් වැ හුන්නේ ය. එකත්පස් වැ හුන් පොඬුපොදු පිරිවැජ්ඣනෙම භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකෙලේ ය. “වහන්ස, එද භාග්‍යවතුන් වහන්සේ තිත්ම වැඩි නොබෝ වේලායෙහි ඒ පිරිවැජ්ඣනෙම ම “මේ භවත් පොඬුපොදු නෙම මහණගොස්මත් කියන කියන දෑ එසේ ය, භාග්‍යවතුන් වහන්ස, එසේ ය, සුගතයන් වහන්සැ’ යි කියමින් සතුටින් පිළිගනි: ‘ලොව (ආත්මය) ශාශ්වත යැ සි හෝ ලොව අශාශ්වත යැ’ සි හෝ ‘ලොව ආත්මය යැ’ සි හෝ ආත්මය යැ’ සි හෝ ජීවයන් ශරීරයන් එකෙක් ම යැ සි හෝ ජීවයන් ශරීරයන් වෙන් වෙන් දෙකෙකැ සි හෝ ආත්මය මරණින් මතු වෙතැ සි හෝ සත්තං (ආත්මය) මරණින් මතු නො වෙතැ සි හෝ ආත්මය මරණින් මතු වන්නේත් නොවන්නේත් වේ යැ සි හෝ ආත්මය මරණින් මතු නොම වන්නේත් නොම නොවන්නේත් වෙසි හෝ මහණ ගොස්මත් එකාන්ත කොට දෙසූ කිසි දහමක් අපි නො දනුමි’ යි කියමින් වචන නැමැති අඛයවියෙන් හාත්පසින් මට පුත පුතා ඇත්තාන. වහන්ස, ඔවුන් විසින් එසේ කියනු ලැබූ මම ඒ පිරිවැජ්ඣනට ‘භවත්ති, ලොව ශාශ්වත යැ සි හෝ ... ආත්මය මරණින් මතු නොම වන්නේත් නොම නොවන්නේත් වේ යැ සි හෝ මහණ ගොස්මත් වහන්සේ එකාන්ත කොට දෙසූ කිසි දහමක් මමත් නො දනිමි. එතෙත් මහණ ගොස්මත් වහන්සේ ලොවුතුරු දහම් උපදවන, එකාන්තයෙන් ලොවුතුරු දහම් සපයන, එකාන්තයෙන් විද්‍යමාන, සත්‍ය වූ අවිපරිත පිළිවෙතක් පණවන සේක. එකාන්තයෙන් ලොවුතුරු දහම් උපදවන එකාන්තයෙන් ලොවුතුරු දහම් සපයන, එකාන්තයෙන් විද්‍යමාන, සත්‍ය වූ අවිපරිත පිළිවෙතක් පණවන මහණ ගොස්මත් වහන්සේගේ සුභාෂිත වචනය සුභාෂිත විසින් සිහි නුවණැති මා වැන්නෙක් කෙසේ නම් සතුටින් නොපිළිගනු හැකි වන්නේ දැ’ යි කීමි.”

සඛෙව ඛො එතෙ පොට්ඨපාද පරිබ්බාජකා අකාං අවකඛුකා. තිං යෙව තෙසං එකො වකඛුමා. එකංසිකා'පි හී ඛො පොට්ඨපාද මයා ධම්මා දෙසිතා පඤ්ඤානතා. අනෙකංසිකා' පි හී ඛො පොට්ඨපාද මයා ධම්මා දෙසිතා පඤ්ඤානතා.

කතමෙ ව තෙ පොට්ඨපාද මයා අනෙකංසිකා ධම්මා දෙසිතා පඤ්ඤානතා? 'සසසනො ලොකො'ති වා ඛො පොට්ඨපාද මයා අනෙකංසිකො ධම්මො දෙසිතො පඤ්ඤානෙතා. 'අසසනො ලොකො' ති වා ඛො පොට්ඨපාද මයා අනෙකංසිකො ධම්මො දෙසිතො පඤ්ඤානෙතා. 'අනන්වා ලොකො'ති වා ඛො පොට්ඨපාද -පෙ- 'අනන්වා ලොකො'ති වා ඛො පොට්ඨපාද -පෙ- 'නං ජීවං නං සරීරන්ති' වා ඛො පොට්ඨපාද -පෙ- 'අඤ්ඤං ජීවං අඤ්ඤං සරීරන්ති' වා ඛො පොට්ඨපාද -පෙ- 'හොති තථාගතො පරමමරණා'ති වා ඛො පොට්ඨපාද -පෙ- 'න හොති තථාගතො පරමමරණා'ති වා ඛො පොට්ඨපාද -පෙ- 'හොති ච න ච හොති තථාගතො පරමමරණා'ති වා ඛො පොට්ඨපාද -පෙ- 'තෙව හොති න නි හොති තථාගතො පරමමරණා'ති වා ඛො පොට්ඨපාද මයා අනෙකංසිකො ධම්මො දෙසිතො පඤ්ඤානෙතා.

කසමා ව තෙ පොට්ඨපාද මයා අනෙකංසිකා ධම්මා දෙසිතා පඤ්ඤානතා? න හෙතෙ පොට්ඨපාද අත්ඨසංහිතා න ධම්මසංහිතා න ආදිබ්බහම්චරියකා න නිබ්බිද්දය න විරාගාය න නිරෝධාය න උපසමාය න අභිඤ්ඤාය න සම්මොධාය න නිබ්බානාය සංවත්තන්ති. තසමා තෙ මයා අනෙකංසිකා ධම්මා දෙසිතා පඤ්ඤානතා.

කතමෙ ව තෙ පොට්ඨපාද මයා එකංසිකා ධම්මා දෙසිතා පඤ්ඤානතා? 'ඉදං දුක්ඛ'න්ති ඛො පොට්ඨපාද මයා එකංසිකො ධම්මො දෙසිතො පඤ්ඤානෙතා. 'අයං දුක්ඛසමුදයො'ති ඛො පොට්ඨපාද මයා එකංසිකො ධම්මො දෙසිතො පඤ්ඤානෙතා. 'අයං දුක්ඛනිරෝධො'ති ඛො පොට්ඨපාද මයා එකංසිකො ධම්මො දෙසිතො පඤ්ඤානෙතා. 'අයං දුක්ඛනිරෝධගාමිති ට්ඨිපදා'ති ඛො පොට්ඨපාද මයා එකංසිකො ධම්මො දෙසිතො පඤ්ඤානෙතා.

කසමා ව තෙ පොට්ඨපාද මයා එකංසිකා ධම්මා දෙසිතා පඤ්ඤානතා? එතෙ පොට්ඨපාද අත්ඨසංහිතා, එතෙ ධම්මසංහිතා, එතෙ ආදිබ්බහම්චරියකා, එතෙ නිබ්බිද්දය විරාගාය නිරෝධාය උපසමාය අභිඤ්ඤාය සම්මොධාය නිබ්බානාය සංවත්තන්ති. තසමා තෙ මයා එකංසිකා ධම්මා දෙසිතා පඤ්ඤානතා.

[එවිට භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මෙය වදාළ හේකා:]

“පොට්ඨපාදය, ඒ සීයලු පිරිවැජ්ජියෝ නුවණැස් නැතිගෝ ය, අකියෝ ය. ඔවුන් අතුරෙහි සුභාමිත - දුභීමිත දත්තා නුවණැස් ඇතිගේ නො ම ය. පොට්ඨපාදය, එකානන් කොට මා විසින් දෙසුණු පැණැටු දහම් ද ඇත. පොට්ඨපාදය, එකානන් නො කොට මා විසින් දෙසුණු පැණැටු දහම් ද ඇත.

පොට්ඨපාදය, මා විසින් එකානන් නොකොට දෙසුණු පැණැටු ඒ දහම්හු කවරහ? පොට්ඨපාදය, ලොව (ආනමය) ශාශ්වත යැ යි හෝ එකානන් නො කොට මා විසින් දහම් දෙසන ලදී, පණවන ලදී. පොට්ඨපාදය, ලොව (ආනමය) අශාශ්වත යැ යි හෝ එකානන් නො කොට දහම් දෙසන ලදී, පණවන ලදී. පොට්ඨපාදය, ලොව (ආනමය) අනන්තවන් යැ යි කියා හෝ ... ජීවයන් ශරීරයන් එකෙක් මැ යැ යි කියා හෝ ... අනන්ත යැ යි කියා හෝ ... ලොව (ආනමය) ජීවයන් ශරීරයන් වෙන් වෙන් දෙකෙක් මැ යි කියා හෝ ... තථාගතයා (ආනමය) මරණින් මතු වෙයි කියා හෝ ... තථාගතයා (ආනමය) මරණින් මතු නො වෙයි කියා හෝ ... තථාගතයා (ආනමය) මරණින් මතු වන්නේත් නොවන්නේත් වෙයි කියා හෝ ... තථාගතයා (ආනමය) මරණින් මතු නො ම වන්නේත් නොම නොවන්නේත් වෙයි කියා හෝ මා විසින් එකානන් නො කොට දහම් දෙසන ලද්දේ, පණවන ලද්දේ වෙයි.

පොට්ඨපාදය, කවර හෙයින් මා විසින් ඒ දහම්හු එකානන් කොට නො දෙසන ලද්දහු ද, නො පණවන ලද්දහු ද? යන්: පොට්ඨපාදය, මේ (ලොව ශාශ්වත ය යන ආදී වූ) දූෂ්ටිත දෙලෝවැඩ හෝ අත්වැඩ පර වැඩ හෝ අසලෝ නො වෙති. ලොවුතුරු දහම් අසලෝ නො වෙති. සත්‍යත් බ්‍රහ්මචරී ආදිය වූ අභිලිලිසන්තාමාත්‍ර ද නො වෙති. සසරවටු කලකිරිණු පිණිස, සසරු නො ඇලෙනු පිණිස, දුක් නසනු පිණිස, දුක් සංහිදුවනු පිණිස, සසරදුක් පහක් කරනු පිණිස, සසරවට අවබෝධ කරනු පිණිස, අමා මහතිවන් සාන්තාත් කරනු පිණිස නො පවත්නාහ. එ හෙයින් මා විසින් ඒ දහම්හු එකානන් කොට නො දෙසන ලදහ, නො පණවන ලදහ.

පොට්ඨපාදය, මා විසින් එකානන් කොට දෙසන ලද පණවන ලද ඒ දහම්හු කවරහු ද? පොට්ඨපාදය, ‘මේ දුකැ’ යි කියා ම මා විසින් එකානන් කොට ධර්මය දෙසන ලද්දේ ය, පණවන ලද්දේ ය. මේ දුක් හටගැන්මේ හේතු යැ’ යි කියා ම මා විසින් එකානන් කොට ධර්මය දෙසන ලද්දේ ය, පණවන ලද්දේ ය. පොට්ඨපාදය, ‘මේ දුක් නැස්ම යැ’ යි කියා ම මා විසින් එකානන් කොට ධර්මය දෙසන ලද්දේ ය, පණවන ලද්දේ ය. පොට්ඨපාදය, ‘මේ දුක් නැස්මට යන පිළිවෙතැ’ යි කියා ම මා විසින් එකානන් කොට ධර්මය දෙසන ලද්දේ ය, පණවන ලද්දේ ය.

පොට්ඨපාදය, කවර හෙයින් මා විසින් ඒ ධර්මයෝ එකානන් කොට දෙසන ලදහු ද, පණවන ලදහු ද යන්: පොට්ඨපාදය, මොහු තමන් අනුන් දෙපසගේ ම අභිවාද්ධිය ඇසුරු කලාහු වෙත්. මොහු ලොවුතුරු දහම් ඇසුරු කලාහු වෙත්. මොහු ආදිබ්‍රහ්මචරීක (මාගීබ්‍රහ්මචරීකයාගේ පූච්ච භාග්‍යත්ථස්ස) වෙති. මොහු සසර කලකිරිණු පිණිස, සසරු නොඇල්ම පිණිස, සසර දුක් නසනු පිණිස, සසර දුක් සංහිදෙනු පිණිස, විශිෂ්ටඥානය පිණිස, සත්‍යාවබෝධය පිණිස නිවන් පහක් කරනු පිණිස පවතින්. එහෙයින් මා විසින් ඒ ධර්මයෝ එකානන් කොට දෙසන ලදහ, පණවන ලදහ.

සන්නි බො පොට්ඨපාද එකෙ සමණබ්‍රාහ්මණො එවංවාදිනො එවංදිට්ඨිනො: ‘එකන්තසුඛි අන්තා හොති. අරොගො පරමමරණා’ති. ක්‍යාහං උපසඛකත්‍වො එවං වදාමි: ‘සච්චං කිර තුමෙහ ආයසමනො එවංවාදිනො එවංදිට්ඨිනො ‘එකන්තසුඛි අන්තා හොති, අරොගො පරමමරණා’ති? තෙ වෙ මෙ එවං පුට්ඨා: ‘ආමා’ති¹ පටිජානනති, ක්‍යාහං එවං වදාමි: ‘අපි පන තුමෙහ ආයසමනො එකන්තසුඛං ලොකං ජානං පසංඝං විහරථා’ති. ඉති පුට්ඨා: ‘නො’ති වදනති. ක්‍යාහං එවං වදාමි ‘අපි ව පන තුමෙහ ආයසමනො එකං වා රතනිං එකං වා දිවසං උපසිංඝං වා රතනිං උපසිංඝං වා දිවසං එකන්තසුඛිං අන්තානං සමපජානාථා?’ ති. ඉති පුට්ඨා: ‘නො’ති වදනති, ක්‍යාහං එවං වදාමි ‘අපි පන තුමෙහ ආයසමනො ජානාථා: ‘අයං මග්ගො අයං පටිපදා එකන්තසුඛස්ස ලොකස්ස සච්ඡිකිරියායා?’ ති. ඉති පුට්ඨා: ‘නො’ති වදනති. ක්‍යාහං එවං වදාමි ‘අපි පන තුමෙහ ආයසමනො යා තා දෙවතා එකන්තසුඛං ලොකං උපපන්නා, තාසං භාසමානානං සද්දං සුඤ්ඤාථා: ‘සුපටිපන්නාස්ථ මාරිසා, උජුපටිපන්නාස්ථ මාරිසා එකන්තසුඛස්ස ලොකස්ස සච්ඡිකිරියාය. මයමපි හි මාරිසා එවමපටිපන්නා එකන්තසුඛං ලොකං උපපන්නා’ති? ඉති පුට්ඨා: ‘නො’ති වදනති.

තං කිං මඤ්ඤසී පොට්ඨපාද, “නනු එවං සනොන තෙසං සමණ-බ්‍රාහ්මණානං අප්පාටිතීරකතං භාසිතං සමපජ්ජති?” ති.

“අද්ධා බො හනොන එවං සනොන තෙසං සමණබ්‍රාහ්මණානං අප්පා-ටිතීරකතං භාසිතං සමපජ්ජති” ති.

“සෙය්‍යථාපි පොට්ඨපාද පුරිසො එවං වදෙය්‍ය: ‘අහං යා ඉමසමිං ජනපදෙ ජනපදකල්‍යාණී, තං ඉච්ඡාමි, තං කාමෙමි’ ති. තමෙනං එවං වදෙය්‍යු: අමොහා පුරිස යං ඤං ජනපදකල්‍යාණීං ඉච්ඡසී කාමෙසී, ජානාසී තං ජනපදකල්‍යාණීං බන්ධසී වා බ්‍රාහ්මණී වා වෙසසී වා සුද්දී වා? ති. ඉති පුට්ඨා: ‘නො’ති වදෙය්‍ය, තමෙනං එවං වදෙය්‍යු: අමොහා පුරිස යං ඤං ජනපදකල්‍යාණීං ඉච්ඡසී කාමෙසී, ජානාසී තං ජනපදකල්‍යාණීං එවන්තාමා එවබ්‍රෙහාන්තා’ති වා, දීඝා වා රසස්සා වා මජ්ඣමා වා, කාලී වා සාමා වා මඛ්ඛුරච්ඡි වා’ති, ‘අමුකසමී. ගාමෙ වා නීගමෙ වා නගරෙ වා’ති? ඉති පුට්ඨා: ‘නො’ති වදෙය්‍ය, තමෙනං එවං වදෙය්‍යු: අමොහා පුරිස යං ඤං න ජානාසී න පසස්සී, තං ඤං ඉච්ඡසී කාමෙසී?’ ති. ඉති පුට්ඨා: ‘ආමා’ති වදෙය්‍ය.

තං කිං මඤ්ඤසී පොට්ඨපාද, නනු එවං සනොන තස්ස පුරිසස්ස අප්පාටිතීරකතං භාසිතං සමපජ්ජති?” ති.

“අද්ධා බො හනොන එවං සනොන තස්ස පුරිසස්ස අප්පාටිතීරකතං භාසිතං සමපජ්ජති” ති.

1. ආමොති, PTS.

පොට්ටුපාදය, ‘ආනමය මරණින් මතු එකානනයෙන් සුවපත් වේ යැයි, නිත්‍ය වේ යැයි මෙබඳු වාද ඇති, මෙබඳු දූෂිත ඇති ඇතැම් මහණ බමුණු කෙනෙක් ඇත. මේ ඔවුන් කරා එළැඹ, ‘ආයුෂමත්ති, ආනමය මරණින් මතු එකානනයෙන් සුවපත් වේ, නිත්‍ය වේ යැයි තෙපි මෙබඳු වාද ඇත්තෝ ය, මෙබඳු දූෂිත ඇත්තෝ ය යනු සැබෑ දෑ’ යි මෙසේ විචාරම්. මෙසේ විචාරන ලද ඔහු මට ‘එසේ යැ’ යි පිළිඹිබු කෙරෙත් නම්, ‘ආයුෂමත්ති, තෙපි එකානන සුව ඇති ලොකය (අසෝ දෙසැ ඇතැයි) දන්නාහු දක්නාහු වසවු දෑ’ යි ඔවුන් පිළිවිසිම. මෙසේ පුළුල්වන ලද්දහු ‘තැනැ’ යි කියත්. ඔවුනට මේ ‘ආයුෂමත්ති’ තෙපි එක් රැයක් හෝ එක් දහවලක් හෝ අඛණ්ඩයක් හෝ අඛණ්ඩවලක් හෝ එකානනයෙන් සුවපත් වූ ආනමයක් දැනවූ දෑ’ යි මෙසේ කියමි. මෙසේ විචාරන ලද ඔහු ‘තැනැ’ යි කියත්. ඔවුනට මේ ‘ආයුෂමත්ති, එකානන සුව ඇති ලොව පසක් කිරීමට මේ මහ ය, මේ පිළිවෙත යැ යි තෙපි දැනවූ දෑ’ යි මේ කියමි. මෙසේ විචාරන ලද්දහු ‘නො දැනීමු’ යි ඔහු කියත්. ඔවුනට මේ ‘ආයුෂමත්ති, එකානන සුව ඇති ලොවැ උපත් යම් දෙවතා කෙනෙක් වෙත් නම්, ඔවුන් ‘නිදුකාණති, එකානන සුව ඇති ලොව පසක් කරනු පණිස, සුපිළිපත්නහු වවු. නිදුකාණති, සෘජු ව පිළිපත්නහු වවු. නිදුකාණති, අපි දු මෙසේ පිළිපත්නමෝ එකානන සුව ඇති ලොවට පැමිණියමහ’ යි කියන්නවුන්ගේ වචනය අසවූ දෑ’ යි මෙසේ පිළිවිසිම. මෙසේ මා විසින් විචාරන ලද ඔහු ‘එ වැන්නක් නො ඇසුමු’ යි කියත්.

[භාග්‍යවත්තු:] “පොට්ටුපාදය, ඒ කිමැ යි සිතයි ද? මෙසේ ඇති කල්හි ඒ මහණබමුණන්ගේ වචනය ප්‍රතිහරණ නැති එකෙක් (ප්‍රතිපාක්ෂිකයන්ගේ නිග්‍රහයට ගොදුරු එකෙක්) නො වේ ද?”

[පොට්ටුපාද:] “වහන්ස, මෙසේ ඇති කල්හි එකානනයෙන් ඒ මහණබමුණන්ගේ වචනය ප්‍රතිහරණ නැති එකෙක් ය.

[භාග්‍යවත්තු:] “පොට්ටුපාදය, යම්සේ පුරුෂයෙක් ‘මේ දනවීමෙහි යම් දනවුකැලණක් වේ නම් ඇය පතමි. ඇය කැමැත්තෙහි’ යි කියන්නේ ද, ඔහුට අන්‍යයෝ ‘එම්බා පුරුෂය, තෝ යම් දනවුකැලණක පතයි නම්, කැමැත්තෙහි නම්, ඔ කැත්තකක් නො හොත් බමුණුකකක් හෝ වෙස්කකක් හෝ සුදුරුකකක් යැ යි ඇය දන්නෙහි දෑ’” යි මෙසේ කියන්නාහු ද, මෙසේ පුළුල්වන ලැබූ හෙ තෙමේ ‘නො දැනීමි’ යි කියන්නේ ය. අන්හු ඔහුට ‘එම්බා පුරුෂය, තෝ යම් දනවුකැලණක පතමි නම්, කැමැත්තෙහි නම්, ‘ඒ දනවුකැලණ මේ නමැත්ති යැ යි මෙගොත් ඇත්ති යැ යි හෝ කළ හෝ කෙලලු හෝ පඬුවත් සිවිය ඇත්තියැයි හෝ, අසෝ ගමැ හෝ නියමිගමැ හෝ නුවරැ හෝ වෙහෙන්නී යැ යි දනුදෑ’ යි මෙසේ කියන්නාහු නම්, මෙසේ විචාරන ලද හෝ ‘එය නො දැනීමි’ යි කියන්නේ ය. ඔහුට අන්හු ‘එම්බා පුරුෂය, යම් සත්‍යක තෝ නො දන්නෙහි නම්, නො දන්නෙහි නම්, තෝ ඇය පතමි ද? ඇය කැමැත්තෙහි දෑ’ යි කියන්නාහු නම්, මෙසේ විචාරන ලද්දේ ‘එසේ’ යැ යි හෝ කියන්නේ ය.

“පොට්ටුපාදය, එය කිමැ යි සිතයි ද? මෙසේ ඇති කලැ ඒ පුරුෂයාගේ වචනය ප්‍රතිහරණ නැතියෙක් නො වන්නේ ද?”

[පොට්ටුපාද:] “වහන්ස, මෙසේ ඇති කලැ ඒ පුරුෂයාගේ වචනය එකානනයෙන් ප්‍රතිහරණ නැතියෙක් වෙයි.”

“එවමෙව බො පොඨිපාද යෙ තෙ සමණබ්‍රාහ්මණා එවංවාදිතො එවංදිට්ඨිතො ‘එකන්තසුඛි අත්තා හොති අරොගො පරමමරණා’ ති, ත්‍යාහං උපසඝිකමිත්වා එවං වදාමි: සච්චං කිර තුමෙහ ආයසමනො එවංවාදිතො එවංදිට්ඨිතො ‘එකන්තසුඛි අත්තා හොති අරොගො පරමමරණා’ති?” තෙ චෙ¹ මෙ එවං පුට්ඨා ‘ආමා’ති පටිජානන්ති, ත්‍යාහං එවං වදාමි: අපි පන තුමෙහ ආයසමනො එකන්තසුඛං ලොකං ජානං පසංඝං විහරාමා”ති. ඉති පුට්ඨා ‘තො’ති වදන්ති.

ත්‍යාහං එවං වදාමි: අපි පන තුමෙහ ආයසමනො එකං වා රත්තං එකං වා දිවසං උපසංඝං වා රත්තං උපසංඝං වා දිවසං එකන්තසුඛං අත්තානං සමපජානාමා”ති. ඉති පුට්ඨා ‘තො’ති වදන්ති.

ත්‍යාහං එවං වදාමි: අපි පන තුමෙහ ආයසමනො ජානාථ ‘අයං මග්ගො අයං පටිපදා එකන්තසුඛස්ස ලොකස්ස සච්ඡිකිරියායා’ ති. ඉතිපුට්ඨා ‘තො’ති වදන්ති.

ත්‍යාහං එවං වදාමි: අපි පන තුමෙහ ආයසමනො යා තා දෙවතා එකන්තසුඛං ලොකං උපපන්නා, තාසං භාසමානානං සදදං සුණාථ: සුපටිපන්නාන් මාරිසා, උජ්ජට්ටිපන්නාන් මාරිසා, එකන්තසුඛස්ස ලොකස්ස සච්ඡිකිරියාය. මඤ්චි හි මාරිසා, එවං පටිපන්නා එකන්තසුඛං ලොකං උපපන්නා”ති. ඉති පුට්ඨා ‘තො’ති වදන්ති.

තං කිං මඤ්ඤසී පොඨිපාද, නනු එවං සන්තො තෙසං සමණබ්‍රාහ්මණානං අප්පාරිහීරකතං භාසිතං සමපජ්ජති?” ති.

“අඤ්ඤා බො භන්තො තෙසං සමණබ්‍රාහ්මණානං අප්පාරිහීරකතං භාසිතං සමපජ්ජති” ති.

සෙය්‍යථාපි පොඨිපාද පුරිසො වාතුමමභාපථෙ තිස්සෙණිං කරෙය්‍ය පාසාදස්ස ආරොහණාය, තමමනං එවං වදෙය්‍යං: අමොහා පුරිස යස්ස නිං පාසාදස්ස ආරොහණාය තිස්සෙණිං කරෙහි, ජානාසී තං පාසාදං පුරුඤ්චාය වා දිසාය දකඛ්ණාය වා දිසාය පච්ඡිමාය වා දිසාය උත්තරාය වා දිසාය, උච්චො වා නිච්චො වා මජ්ඣමො වා?ති. ඉති පුට්ඨා ‘තො’ති වදෙය්‍ය. තමෙතං එවං වදෙය්‍යං: අමොහා පුරිස යං නිං න ජානාසී න පසංඝි, තස්ස නිං පාසාදස්ස ආරොහණාය තිස්සෙණිං කරෙහි?”ති. ඉති පුට්ඨා ‘ආමා’ති වදෙය්‍ය.

තං කිං මඤ්ඤසී පොඨිපාද, නනු එවං සන්තො තස්ස පුරිසස්ස අප්පාරිහීරකතං භාසිතං සමපජ්ජති?” ති.

“අඤ්ඤා බො භන්තො එවං සන්තො තස්ස පුරිසස්ස අප්පාරිහීරකතං භාසිතං සමපජ්ජති” ති.

1. ම PTS.

[නාග්‍යවන්ත්‍රු:] “පොට්ඨපාදය, එසේ ම යම් මහණ කෙනෙක් බමුණු කෙනෙක් ආත්මය මරණින් මන්තෙති එකාන්ත සුව ඇත්තේ සදාභාවී වේ යැයි මෙබඳු වාද ඇතියෝ මෙබඳු දූෂි ඇතියෝ වෙත් ද, මම් ඔවුන් කරු එලැබ, ‘ආයුෂමන්ති, තෙපි ආත්මය මරණින් මන්තෙති එකාන්ත සුව ඇත්තේ සදාභාවී වේ යැයි මෙබඳු වාද ඇතියහු ද? මෙබඳු දූෂි ඇතියහු ද?’ යි මෙසේ අසුණ. මා විසින් මෙසේ විචාරන ලද ඔහු ‘එසේ යැ’ යි ඉදින් පිළින කරන්නාහු නම්, ‘ආයුෂමන්ති, තෙපි එකාන්ත සුව ඇති ලොකයක් දන්නාහු දන්නාහු වසවු ද?’ යි මම් ඔවුන් පුළුවසිණ. එසේ විචාරන ලද ඔහු ‘නැතැ’ යි කියත්.

“ආයුෂමන්ති, තෙපි එක් රයක් හෝ අඛරයක් හෝ අඛදහවලක් හෝ එකාන්තයෙන් සුව ඇති ආන්තයක් දැනිවු ද?” යි මෙසේ ඔවුන් විචාරණ. මෙසේ විචාරන ලද ඔහු ‘නො දනුමහ’ යි කියත්.

ආයුෂමන්ති, එකාන්ත සුව ඇති ලොව පසක් කරනුවට මහ මේ යැ, පිළිවෙත මේ යැ’ යි තෙපි දැනිවු ද? යි මෙසේ ඔවුන් විචාරණ. මෙසේ විචාරන ලද ඔහු ‘නො දනුමහ’ යි කියත්.

“ආයුෂමන්ති, එකාන්ත සුව ඇති ලොවට උත්පත්ති විසින් පැමිණියම් දෙවතා කෙනෙක් වෙත් නම්, ඔවුන් ‘නිදුකාණති, එකාන්ත සුව ඇති ලොව පසක් කරනුවට සුපිලිපත්තහු වවු, සෘජු ව පිලිපත්තහු වවු. නිදුකාණති, අපි ජු මෙසේ පිලිපත්තමෝ එකාන්ත සුව ඇති ලොවට උත්පත්ති විසින් පැමිණියම්හ’ යි කියන්නවුන්ගේ හඬ අසවු ද?” යි මෙසේ ඔවුන් විචාරණ. මෙසේ විචාරන ලද්දහු (එසේ වූ හඬක්) නො අසමහ” යි ඔහු කියත්.

පොට්ඨපාදය, එය කිමැ යි සිතයි ද? ඒ මහණබමුණුවරුන්ගේ වචනය ප්‍රතිහරණ නැතියෙක් නො වෙයි ද?”

[පොට්ඨපාද:] “වහන්ස, මෙසේ ඇති කලැ ඒ මහණ බමුණන්ගේ වචනය එකාන්තයෙන් ප්‍රතිහරණ නැතියෙක් වෙයි.”

[නාග්‍යවන්ත්‍රු:] “පොට්ඨපාදය, යම්සේ පුරුෂයෙක් පහසකට නගිනු වස් සිටුමං හන්දියෙකැ හිණක් බදින්නේ ද, අත්හු ඔහුට ‘එම්බා පුරුෂය, තෝ යම් පහසකට නගිනු වස් හිණක් කෙරෙහි නම්, ඒ පහස පෙර දිගැ හෝ පැසිම් දිගැ හෝ දකුණු දිගැ හෝ උතුරු දිගැ හෝ වේ යැ යි දැනිති ද?’ යි කියන්නාහු ද, මෙසේ විචාරන ලද හෙ තෙම නො දැනිණි’ යි කියන්නේ ය. (එ විට) ඔහු ‘එම්බා පුරුෂය, තෝ යමක් නො දන්නෙහි නම්, නො දන්නෙහි නම්, එසේ වූ පහසකට නගිනුවට හිණක් කෙරෙයි ද?’ යි මෙසේ ඒ පුරුෂයා පුළුවසිනාහ. මෙසේ විචාරන ලද හේ තෙමේ ‘එසේ යැ’ යි කියන්නේ ය.

පොට්ඨපාදය, එය කිමැ යි සිතයි ද? මෙසේ ඇති කලැ ඒ පුරුෂයාගේ වචනය ප්‍රතිහරණ නැතියෙක් නො වෙයි ද?”

[පොට්ඨපාද:] “වහන්ස, මෙසේ ඇති කලැ ඒ පුරුෂයාගේ වචනය ප්‍රතිහරණ නැතියෙක් වෙයි.”

“එවමෙව ඛො පොඨිපාද ඉය තෙ සමණ්ණාහමණො එවංවාදිනො එවංදිට්ඨිනො ‘එකන්තසුඛී අත්තා හොති අරොගො පරමමරණො’ ති. ත්‍යාහං උපසඝිකත්ඛා එවං වදාමි: සච්චං කිර තුමෙහ ආයසමනො එවංවාදිනො එවංදිට්ඨිනො ‘එකන්තසුඛී අත්තා හොති අරොගො පරමමරණො’ති?” තෙ වෙ මෙ එවං පුට්ඨා ‘ආමා’ති පටිජානනති, ත්‍යාහං එවං වදාමි: අපි පන තුමෙහ ආයසමනො එකන්තසුඛං ලොකං ජාතං පසංඝං විහරාමා’ ති ඉති පුට්ඨා ‘නො’ති වදනති, ත්‍යාහං එවං වදාමි: අපි පන තුමෙහ ආයසමනො එකං වා රතනං එකං වා දිවසං උපසිංඝං වා රතනං උපසිංඝං වා දිවසං එකන්තසුඛී අත්තානං සමපජානාමා’ ති ඉති පුට්ඨා ‘නො’ති වදනති, ත්‍යාහං එවං වදාමි: අපි පන තුමෙහ ආයසමනො ජානාමි ‘අයං මග්ගො අයං පටිපදා එකන්තසුඛස්ස ලොකස්ස සච්ඡිකිරියායාති?’ ඉති පුට්ඨා ‘නො’ති වදනති. ත්‍යාහං එවං වදාමි: අපි පන තුමෙහ ආයසමනො යා නා දෙවතා එකන්තසුඛං ලොකං උපපන්නා, තාසං දෙවතානං භාසමානානං සදදං සුණාමි ‘සුපටිපන්නාන්ථ මාරිසා, උජුපටිපන්නාන්ථ මාරිසා, එකන්තසුඛස්ස ලොකස්ස සච්ඡිකිරියාය. මයච්ච හි මාරිසා එවං පටිපන්නා එකන්තසුඛං ලොකං උපපන්නා’ති ඉති පුට්ඨා ‘නො’ති වදනති.

“තං කිමමඤ්ඤසී පොඨිපාද, නනු එවං සනෙත තෙසං සමණ්ණාහමණානං අප්පාටිතීරකතං භාසිතං සමපජ්ජති?” ති.

“අදා ඛො භනෙත එවං සනෙත තෙසං සමණ්ණාහමණානං අප්පාටිතීරකතං භාසිතං සමපජ්ජති” ති.

“තයො ඛො’මෙ පොඨිපාද අත්තපටිලාභො: ඔලාරිකො අත්තපටිලාභො, මනොමයො අත්තපටිලාභො, අරුපො අත්තපටිලාභො’ ති.

කතමො ව පොඨිපාද ඔලාරිකො අත්තපටිලාභො? රුපී වාතුමමභාභුතිකො කඛලීකාරාහාරභග්ගො, අයං ඔලාරිකො අත්තපටිලාභො.

කතමො මනොමයො අත්තපටිලාභො? රුපී මනොමයො සඛබ්බිතපච්චබ්බි අනිතින්ද්‍රියො, අයං මනොමයො අත්තපටිලාභො.

කතමො ව අරුපො අත්තපටිලාභො? අරුපී සඤ්ඤාමයො, අයං අරුපො අත්තපටිලාභො.

[භාග්‍යවන්තූ:] “පොට්ටුපාදය, එසේ ම ‘ආත්මය මරණින් මන්තෙති එකාන්ත සුව ඇත්තේ සදානාචී චේ යැ’ යි මෙබඳු වාද ඇති මෙබඳු දූෂි ඇති යම් මහණබමුණු කෙනෙක් ඇත් ද, ඔවුන් කරා එලැම ‘ආයුෂමත්ති, තෙපි ආත්මය මරණින් ඔහු එකාන්ත සුවාත්තේ සදානාචී චේ යැ යි මෙබඳු වූ වාද ඇත්තනු ය, මෙබඳු දූෂි ඇත්තනු ය යනු සැබෑවෙක් දෑ’ යි මෙසේ විචාරම්. මෙසේ මා විසින් විචාරන ලද ඔහු ‘එසේ යැ’ යි පිළින කෙරෙත්. ‘ආයුෂමත්ති, තෙපි එකාන්ත සුව ඇති ලොවක් දන්තනු දක්තනු වෙසෙටු දෑ’ යි මෙසේ ඔවුන් පුළුවස්මි. මෙසේ පුළුවස්තා ලද ඔහු ‘එසේ දන්තමෝ දක්තමෝ නො වසමු’ යි කියත්. ‘ආයුෂමත්ති, තෙපි එක් රුසක් හෝ එක් දවලක් හෝ අඛරුසක් හෝ අඛ දාවලක් හෝ එකාන්ත සුව ඇති ආත්මයක් දැනිටු දෑ’ යි මෙසේ ඔවුන් පුළුවස්මි. මෙසේ පුළුවස්තා ලද ඔහු ‘නො දනුම්හ’ යි කියත්. ‘ආයුෂමත්ති, එකාන්ත සුව ඇති ලොව පසක් කරනුවට මහ මේ යැ, පිළිවෙන මේ යැ යි තෙපි දැනිටු දෑ’ යි මෙසේ ඔවුන් පුළුවස්මි. මෙසේ පුළුවස්තා ලද්දහු ‘නො දනුම්හ’ යි ඔහු කියත්. ‘ආයුෂමත්ති, එකාන්ත සුව ඇති ලොවකට උත්පත්ති වශයෙන් පැමිණිය යම් දෙවතා කෙනෙක් වෙන් නම්, ‘නිදුකාණනි, එකාන්ත සුව ඇති ලොව පසක් කරනුවට සුපිලි-පන්තනු වටු, සාජු ව පිලිපන්තනු වටු. නිදුකාණනි, අපි දු මෙසේ පිලිපන්තමෝ එකාන්ත සුව ඇති ලොවට පැමිණියම්හ’ යි මෙසේ කියන්-තවුන් හඬ අසටු දෑ’ යි මෙසේ ඔවුන් පුළුවස්මි. මෙසේ මා විසින් පුළුවස්තා ලද ඔහු ‘එවැන්නක් නො අසම්හ’ යි කියත්.”

පොට්ටුපාදය, එය කීමැ යි සිතයි ද? මෙසේ ඇති කලා එ මහණ-බමුණන්ගේ වචනය නැතිසෙක් ප්‍රතිහරණ වනුයේ නො වේ ද?”

[පොට්ටුපාද:] “වහන්ස, මෙසේ ඇති කලා එකාන්තයෙන් එ මහණ-බමුණන්ගේ වචනය ප්‍රතිහරණ නැතිසෙක් වෙයි ”

[භාග්‍යවන්තූ:] “පොට්ටුපාදය, ඔෆදරික වූ ආත්මප්‍රතිලාභය, මනෝ-මය වූ ආත්මප්‍රතිලාභය, අරූප ආත්මප්‍රතිලාභය යැ යි මේ ආත්මභාව-ප්‍රතිලාභ තුනෙකි.

පොට්ටුපාදය, ඔෆදරික ආත්මප්‍රතිලාභය කවරේ යැ? රූපවත් වූ සතර මහාභ්‍යන්තරයන්ගෙන් පහල වූ, කබලිකාරුභාරය අනුභව කරන යමෙක් වේ ද, මෙය ඔෆදරික ආත්මභාවප්‍රතිලාභ යැ.

මනෝමය ආත්මප්‍රතිලාභය කවරේ යැ? රූපවත් වූ’ ධ්‍යාන සිහිත් නිපත්, සියලු අභවසග්ග් යුත්, නොපිරිහුණු ඉඳුරත් ඇති යමෙක්වේ ද, මෙය මනෝමය ආත්මප්‍රතිලාභ යැ.

අරූපාත්මප්‍රතිලාභය කවරේ යැ? රූපවත් නොවූ සංඥමය වූ යම් අත්බවෙක් වේ ද, මේ අරූපාත්මප්‍රතිලාභ යැ.

පොට්ඨපාදය, යම්සේ පිළිපත් නොපගේ සිත කෙලෙසන දහම්හු පහ වන්නාහු ද, සිත පිරිසිදු කරන දහම්හු වෙසෙසින් වැඩෙන්නාහු ද, මාගීඵලප්‍රඥාවන්ගේ පිරිමත් විපුල බවත් මෙ අත්බවිති ම තෙපි තුමු පසක් කොට ලැබ වසන්නහු ද, ඒ ඉදරික ආත්මභාවප්‍රතිලාභයාගේ ද ප්‍රභාණය පිණිස දහම් දෙසම.

පොට්ඨපාදය, 'සිත කෙලෙසන දහම්හු පහ වන්නාහ, සිත පිරිසිදු කරන දහම්හු වෙසෙසින් වැඩෙන්නාහ, ප්‍රඥාවගේ පිරිම ද විපුල බව ද තුමු ම මෙ අත්බවිති ම පසක් කොට ලැබ වසන්නමු. එහෙත් එසේ වූ (නොපගේ) විහරණය දුක් වේ' යැ යි කිසි විටෙක තට මෙ බදු සිතෙක් විය හැකි ය.

පොට්ඨපාදය, මෙය වනාහි එසේ නො දන යුතු. සිත කෙලෙසන දහම්හු පහ වන්නාහ. සිත පිරිසිදු කරන දහම්හු වෙසෙසින් මැඩෙන්නාහ. ප්‍රඥාවගේ පිරිපුත්බව ද විපුල බව ද මෙ අත්බවිති ම නොපි තුමු වෙසෙසි නුවණින් දැන පසක් කොට ලැබ වසන්නහු. සිතැ සතුට ද වන්නේ ය. ප්‍රීතිය ද සංහුත්බව ද සිතිය ද නුවණ ද වන්නේ ය. විහරණය ද සැප වන්නේ ය.

පොට්ඨපාදය, යම්සේ පිළිපත්නවුන්ගේ සිත කෙලෙසන දහම්හු පහ වන්නාහු ද, සිත පිරිසිදු කරන දහම්හු වෙසෙසින් වැඩෙන්නාහු ද, ප්‍රඥාවගේ පිරිම ද විපුල බව ද මෙ අත්බවිති ම තෙපි තුමු ම වෙසෙසි නුවණින් දැන පසක් කොට වසන්නහු ද, එසේ වූ මනෝමය ආත්මප්‍රතිලාභයාගේ ද ප්‍රභාණය පිණිස මම දහම් දෙසම.

පොට්ඨපාදය, 'සිත කෙලෙසන දහම්හු පහ වන්නාහ, සිත පිරිසිදු කරන දහම්හු වෙසෙසින් වැඩෙන්නාහ, ප්‍රඥාවගේ පිරිම ද, විපුල බව ද මෙ අත්බවිති ම තුමු ම පසක් කොට ලැබ වසන්නමු, එහෙත් ඒ විහරණය වූ කලි දුක් සහිත යැ' යි තට මෙසේ සිතෙක් විය හැකි ය.

පොට්ඨපාදය, මෙය එසේ නො දන යුතු. සිත කෙලෙසන දහම්හු ද පහ වන්නාහ. සිත පිරිසිදු කරන දහම්හු ද වෙසෙසින් වැඩෙන්නාහ. ප්‍රඥාවගේ පිරිම ද විපුල බව ද මෙ අත්බවිති ම තුමු ම දැන පසක් කොට ලැබ වසන්නාහ. සතුට ද ප්‍රීතිය ද සිතැ සංහුත් බව ද සිතිය ද නුවණ ද වන්නේ ය. විහරණය ද සැප වන්නේ ය.

පොට්ඨපාදය, යම්සේ පිළිපත් නොපගේ සිත කෙලෙසන දහම්හු පහ වන්නාහු ද, සිත පිරිසිදු කරන දහම්හු වෙසෙසින් වැඩෙන්නාහු ද, ප්‍රඥාවගේ පිරිම ද විපුල බව ද මෙ අත්බවිති ම තුමු ම දැන වසන්නහු ද, එසේ අරූප වූ ආත්මභාවප්‍රතිලාභයාගේ ප්‍රභාණය පිණිස දහම් දෙසම.

පොට්ඨපාදය, 'සිත කෙලෙසන දහම්හු පහ වන්නාහ, සිත පිරිසිදු කරන දහම්හු වෙසෙසින් වැඩෙන්නාහ, ප්‍රඥාවගේ පිරිම ද විපුල බව ද මෙ අත්බවිති තුමු ම වෙසෙසින් දැන පසක් කොට ලැබ වසන්නමු. එහෙත් විහරණය දුක් සහිත යැ' යි තට මෙසේ සිතක් විය හැකි ය.

පොට්ඨපාදය, මෙය එසේ නො දන යුතු. සිත කෙලෙසන දහම්හු ද පහ වන්නාහ. සිත පිරිසිදු කරන දහම්හු වෙසෙසින් වැඩෙන්නාහ. ප්‍රඥාවගේ පිරිම ද විපුල බව ද මෙ අත්බවිති ම තුමු ම වෙසෙසින් දැන පසක් කොට ලැබ වසන්නහු. සතුට ද ප්‍රීතිය ද සංහුත් බව ද සිතිය ද නුවණ ද වන්නේ ය. විහරණය ද සැප වන්නේ ය.

පරෙ වෙ පොට්ඨපාද අමෙහ ඵචං පුච්ඡෙය්‍යං: ‘කතමො පන සො ආට්ඨසො ඔලාරිකො අත්තපට්ඨොහො යස්ස භූමෙහ පනාණාය ධම්මං දෙසෙඵ යථාපට්ඨනානං වො සඛිනිලෙසිකා ධම්මා පනිසිස්සන්ති, වොදු- නියා ධම්මා අභිවඛිසිස්සන්ති, පඤ්ඤපාරිජුරං වෙජුලලන්තඤ්ච දිට්ඨෙව ධම්මෙම සයං අභිඤ්ඤ සච්ඡිකන්වා උපසම්පජ්ජ විහරිස්සථා’ති. තෙසං මයං ඵචං පුට්ඨා ඵචං බ්‍යාකරෙය්‍යාම: “අයං වා සො ආට්ඨසො ඔලාරිකො අත්ත- පට්ඨොහො යස්ස මයං පනාණාය ධම්මං දෙසෙම යථාපට්ඨනානං වො සඛිනිලෙසිකා ධම්මා පනිසිස්සන්ති, වොදුනියා ධම්මා අභිවඛිසිස්සන්ති, පඤ්ඤපාරිජුරං වෙජුලලන්තඤ්ච දිට්ඨෙව ධම්මෙම සයං අභිඤ්ඤ සච්ඡිකන්වා උපසම්පජ්ජ විහරිස්සථා” ති.

පරෙ වෙ පොට්ඨපාද අමෙහ ඵචං පුච්ඡෙය්‍යං: ‘කතමො පන සො ආට්ඨසො මනොමයො අත්තපට්ඨොහො, යස්ස භූමෙහ පනාණාය ධම්මං දෙසෙඵ යථාපට්ඨනානං වො සඛිනිලෙසිකා ධම්මා පනිසිස්සන්ති, වොදු- නියා ධම්මා අභිවඛිසිස්සන්ති, පඤ්ඤපාරිජුරං වෙජුලලන්තඤ්ච දිට්ඨෙව ධම්මෙම සයං අභිඤ්ඤ සච්ඡිකන්වා උපසම්පජ්ජ විහරිස්සථා’ති. තෙසං මයං පුට්ඨා ඵචං බ්‍යාකරෙය්‍යාම: “අයං වා සො ආට්ඨසො මනොමයො අත්තපට්ඨොහො යස්ස මයං පනාණාය ධම්මං දෙසෙම යථාපට්ඨනානං වො සඛිනිලෙසිකා ධම්මා පනිසිස්සන්ති, වොදුනියා ධම්මා අභිවඛිසිස්සන්ති, පඤ්ඤපාරිජුරං වෙජුලලන්තඤ්ච දිට්ඨෙව ධම්මෙම සයං අභිඤ්ඤ සච්ඡිකන්වා උපසම්පජ්ජ විහරිස්සථා” ති.

පරෙ වෙ පොට්ඨපාද අමෙහ ඵචං පුච්ඡෙය්‍යං: ‘කතමො පන සො ආට්ඨසො අරුපො අත්තපට්ඨොහො යස්ස භූමෙහ පනාණාය ධම්මං දෙසෙඵ යථාපට්ඨනානං වො සඛිනිලෙසිකා ධම්මා පනිසිස්සන්ති, වොදු- නියා ධම්මා අභිවඛිසිස්සන්ති, පඤ්ඤපාරිජුරං වෙජුලලන්තඤ්ච දිට්ඨෙව ධම්මෙම සයං අභිඤ්ඤ සච්ඡිකන්වා උපසම්පජ්ජ විහරිස්සථා’ති. තෙසං මයං ඵචං පුට්ඨා ඵචං බ්‍යාකරෙය්‍යාම: අයං වා සො ආට්ඨසො අරුපො අත්තපට්ඨොහො, යස්ස මයං පනාණාය ධම්මං දෙසෙම යථාපට්ඨනානං වො සඛිනිලෙ- සිකා ධම්මා පනිසිස්සන්ති, වොදුනියා ධම්මා අභිවඛිසිස්සන්ති, පඤ්ඤපාරි- ජුරං වෙජුලලන්තඤ්ච දිට්ඨෙව ධම්මෙම සයං අභිඤ්ඤ සච්ඡිකන්වා උපසම්පජ්ජ විහරිස්සථා’ ති.

තං කිමමඤ්ඤසි පොට්ඨපාද, නනු ඵචං සනෙත සප්පාරිභීරකතං භාසිතං සම්පජ්ජති? ති.

1. විහරිස්සති. සීඉ. විහරිස්සථාති PTS.

පොට්ඨපාදය, ‘යම්සේ පිළිපත්නාටු තොපගේ සිත කෙලෙසන දහමිහු පහ වන්නාහු ද, සිත පිරිසිදු කරන දහමිහු වෙසෙසින් වැඩෙන්-නාහු ද, ප්‍රඥාවගේ පිරිමත් විපුල බවත් මෙ අත්බවිති ම තෙපි තුමු ම වෙසෙසින් දූත පසක් කොට ලැබ වසන්නහු ද, එසේ යමක්හුගේ ප්‍රභාණය පිණිස හවත්නු දම දෙසත් නම්, ඇවැත්නි, ඒ ඔෟදරික ආත්මප්‍රතිලාභය කවරේ දැ?’ යි අන්හු මෙසේ අප විචාරන්නාහු නම්, මෙසේ ඔවුන් විසින් විචාරන ලද අපි ‘ඇවැත්නි, අපි යමක්හුගේ ප්‍රභාණය පිණිස දම දෙසමෝ ද යම්සේ පිළිපත්නාටු තොපගේ සිත කෙලෙසන දහමිහු පහ වන්නාහු ද, සිත පිරිසිදු කරන දහමිහු වෙසෙසින් වැඩෙන්නාහු ද, ප්‍රඥාවගේ පිරිමත් විපුල බවත් මෙ අත්බවිති ම තෙපි තුමු ම වෙසෙසින් දූත පසක් කොට ලැබ වසන්නහු ද, ඇවැත්නි, ඒ ඔෟදරික ආත්මප්‍රති-ලාභය මේ යැ’ යි මෙසේ හෙළි කොට කියන්නමු.

පොට්ඨපාදය, ‘යම්සේ පිළිපත්නාටු තොපගේ සිත කෙලෙසන දහමිහු පහ වන්නාහු ද, සිත පිරිසිදු කරන දහමිහු වෙසෙසින් වැඩෙන්-නාහු ද, ප්‍රඥාවගේ පිරිමත් විපුල බවත් මෙ අත්බවිති ම තුමු ම වෙසෙසින් දූත පසක් කොට ලැබ වසන්නහු ද, ඇවැත්නි, එසේ යමක්හුගේ ප්‍රභාණය පිණිස හවත්නු දහම දෙසත් නම්, ඒ මනෝමය ආත්මප්‍රතිලාභය කවරේ දැ?’ යි අන්හු මෙසේ අප විචාරන්නාහු නම්, එසේ ඔවුන් විසින් ප්‍රච්චික්තා ලද අපි “ඇවැත්නි, අපි යමක්හුගේ ප්‍රභාණය පිණිස දහම දෙසමෝ නම්, යම්සේ පිළිපත්නාටු තොපගේ සිත කෙලෙසන දහමිහු ප්‍රතිණවත්නාහු නම්, සිත පිරිසිදු කරන දහමිහු වෙසෙසින් වැඩෙන්නාහු නම්, ප්‍රඥාවගේ පිරිමත් විපුල බවත් මෙ අත්බවිති ම තුමු ම වෙසෙසි නුවණින් දූත පසක් කොට ලැබ වසන්නාහු නම්, මේ ඒ මනෝමය ආත්මප්‍රතිලාභය වේ යැ’ යි මෙසේ හෙළි කොට කියන්නමු.

ඉදින් පොට්ඨපාදය, ‘යම්සේ පිළිපත්නාටු තොපගේ සිත කෙලෙසන දහමිහු පහ වන්නාහු නම්, සිත පිරිසිදු කරන දහමිහු වෙසෙසින් වැඩෙන්නාහු නම්, ප්‍රඥාවගේ පිරිමත් විපුල බවත් මෙ අත්බවිති ම තුමු වෙසෙසි නුවණින් දූත පසක් කොට ලැබ වසන්නහු නම්, ඇවැත්නි, එසේ යමක්හුගේ ප්‍රභාණය පිණිස දහම දෙසටු නම්, ඒ අරුප ආත්ම-ප්‍රතිලාභය කවරේ දැ?’ යි මෙසේ අන්හු අප විචාරන්නාහු නම්, එසේ ඔවුන් විසින් ප්‍රච්චික්තා ලද අපි “ඇවැත්නි, යමක්හුගේ ප්‍රභාණය පිණිස අපි දහම දෙසමෝ ද, යම් බඳු ව පිළිපත්නවුන්ගේ සිත කෙලෙසන දහමිහු පහ වන්නාහු නම්, සිත පිරිසිදු කරන දහමිහු වෙසෙසින් වැඩෙන්නාහු නම්, ප්‍රඥාවගේ පිරිමත් විපුල බවත් මෙ අත්බවිති ම තුමු ම වෙසෙසි නුවණින් දූත පසක් කොට ලැබ වසන්නහු ද, මේ ඒ අරුප ආත්මප්‍රතිලාභය වේ යැ’ යි මෙසේ හෙළි කොට කියන්නමු.

පොට්ඨපාදය, එය කීමැයි සිතනි ද, මෙසේ ඇති කල්හි අප වචනය ප්‍රතිහරණ සහිතයෙක් වන්නේ නො වේ ද?

“අඬා බො හනෙන එවං සනෙන සප්පාටිභීරකතං භාසිතං සමප-
ජ්ජති” ති.

සෙය්‍යථාපි පොට්ඨපාද පුරිසො නිසෙසණ්ණිං කරෙය්‍ය පාසාදස්ස ආරොහණාය තසෙස්සව පාසාදස්ස හෙට්ඨා. නමෙතං එවං වදෙය්‍යුං: ‘අමොහො පුරිස යස්ස නිං පාසාදස්ස ආරොහණාය නිසෙසණ්ණිං කරොසි, ජානාසි තං පාසාදං පුරස්සිමාය වා දිසාය දකක්ඛණාය වා දිසාය පච්ඡි-
මාය වා දිසාය උත්තරාය වා දිසාය උච්චො වා නිවො වා මජ්ඣිමො වා’ති? සො වෙ එවං වදෙය්‍ය: ‘අයං සො ආට්ඨසො පාසාදො, යස්සාහං ආරොහණාය නිසෙසණ්ණිං කරොමි තසෙස්සව පාසාදස්ස හෙට්ඨා’ ති.

තං කිං මඤ්ඤසි පොට්ඨපාද? නනු එවං සනෙන තස්ස පුරිසස්ස සප්පාටිභීරකතං භාසිතං සමපජ්ජති? ති.

“අඬා බො හනෙන එවං සනෙන තස්ස පුරිසස්ස සප්පාටිභීරකතං භාසිතං සමපජ්ජති” ති.

එවමෙව බො පොට්ඨපාද පරෙ වෙ අමොහ එවං පුච්ඡෙය්‍යුං: ‘කතමො පත සො ආට්ඨසො ඔලාරිකො අත්තපට්ටොහො? -පෙ- කතමො පත සො ආට්ඨසො මනොමයො අත්තපට්ටොහො? -පෙ- කතමො පත සො ආට්ඨසො අරුපො අත්තපට්ටොහො, යස්ස නුමො පහාණාය ධම්මං දෙසෙථ ‘යථාපට්ටනානං වො සඛිකිලෙසිකා ධම්මා පභිසිස්සන්ති, වොදා-
නියා ධම්මා අභිවඤ්ඤානති, පඤ්ඤපාරිපුරිං වෙපුලලත්තඤ්ච දිට්ඨව ධම්මෙ සයං අභිඤ්ඤා සච්ඡිකත්වා උපසම්පජ්ජ විහරිස්සථා’ති, තෙසං මයං එවං පුට්ඨා එවං බ්‍යාකරෙය්‍යාම:’

අයං වා සො ආට්ඨසො ඔලාරිකො අත්තපට්ටොහො -පෙ- මනොමයො අත්තපට්ටොහො -පෙ- අරුපො අත්තපට්ටොහො යස්ස මයං පහාණාය ධම්මං දෙසෙම යථාපට්ටනානං වො සඛිකිලෙසිකා ධම්මා පභිසිස්සන්ති වොදානියා ධම්මා අභිවඤ්ඤානති, පඤ්ඤපාරිපුරිං වෙපුලලත්තඤ්ච දිට්ඨව ධම්මෙ සයං අභිඤ්ඤා සච්ඡිකත්වා උපසම්පජ්ජ විහරිස්සථා’ති.

තං කිමමඤ්ඤසි පොට්ඨපාද? නනු එවං සනෙන සප්පාටිභීරකතං භාසිතං සමපජ්ජති? ති.”

“අඬා බො හනෙන එවං සනෙන සප්පාටිභීරකතං භාසිතං සමපජ්ජති” ති.

එවං ට්ඨනෙන විනොහා හන්ඪිසාපිපුනොහා හභවන්තං එතදවොච: යස්මිං හනෙන සමයෙ ඔලාරිකො අත්තපට්ටොහො තොති, මොසස්ස තස්මිං සමයෙ මනොමයො අත්ත පට්ටොහො තොති, මොසො අරුපො අත්ත-
පට්ටොහො තොති. ඔලාරිකො වාස්ස අත්තපට්ටොහො තස්මිං සමයෙ සච්චො හොති.

[පොට්ඨපාද:] වහන්ස, මෙසේ ඇති කල්හි ඔබ වචනය එකානන්දයෙන් ප්‍රතිහරණ සහිතයෙක් වේ

[භාග්‍යවත්තූ:] පොට්ඨපාදය, යම්සේ පුරුෂයෙක් පහසකට නගිනුවට එම පහස යටැ හිණක් බඳනේ ද, එසේ වූ ඔහු බණවා අන්හු ‘හෙමිබා පුරුෂය, තෝ යම් පහසකට නගිනුවට හිණක් කෙරෙහි නම්, ඒ පහස පෙර දිගැ හෝ දකුණු දිගැ හෝ පැසිම් දිගැ හෝ උතුරු දිගැ හෝ ඇතැ යි දනු ද? උස් වූ හෝ ඔටි වූ හෝ මැදුම් පමණ වූ හෝ එකෙකැ යි දනු ද?’ යි විචාරන්තාහු නම්, ඒ පුරුෂ තෙම ‘ඇවැත්ති, යම් පහසකට නගිනුවට ඒ පහස යට මම් යම් හිණක් කෙරෙමි නම්, මේ ඒ පහස යැයි කියන්නේ ය.

පොට්ඨපාදය, මෙසේ ඇති කල්හි ඒ පුරුෂයාගේ වචනය ප්‍රතිහරණ සහිත වන්නේ නො වේ ද?’

[පොට්ඨපාද:] වහන්ස, මෙසේ ඇති කල්හි ඒ පුරුෂයාගේ වචනය ප්‍රතිහරණ සහිත වේ.

[භාග්‍යවත්තූ:] පොට්ඨපාදය, යම්සේ (යමක් සඳහා) පිළිපත් නොපගේ සිත කෙලෙසන දහම්හු පහ වන්තාහු නම්, සිත පිරිසිදු කරන දහම්හු වෙසෙසින් වැඩෙන්නාහු නම්, ප්‍රඥාවගේ පිරිමත් විපුල බවත් මෙ අත්බවිති ම තුමු ම දැන පසක් කොට ලැබ වසන්නහු නම්, ඇවැත්ති, ඒ ඔෆදරික ආනම්ප්‍රතිලාභය කවරේ යැ? ... ඇවැත්ති, එසේ යමක්හුගේ ප්‍රභාණය පිණිස දහම් දෙසවු නම්, ඒ මනොමය ආනම්ප්‍රතිලාභය කවරේ යැ?... ඒ අරූප ආනම්ප්‍රතිලාභය කවරේ යැ? යි අප විචාරන්තාහු ද, ඔවුන් විසින් මෙසේ විචාරන ලද අපි මෙ (මතු දැක්වෙන) පරිදි විසඳන්නමු:

“ඇවැත්ති, යමක්හුගේ ප්‍රභාණය පිණිස දහම් දෙසමෝ නම්, යම්සේ (යමක් ප්‍රතිණ කරණ සඳහා) පිළිපත් නොපගේ සිත කෙලෙසන දහම්හු පහ වන්තාහු නම්, සිත පිරිසිදු කරන දහම්හු වැඩෙන්නාහු නම්, යමෙක ප්‍රභාණයෙන් ප්‍රඥාවගේ පිරිමත් විපුල බවත් මෙ අත්බවිති ම තුමු ම වෙසෙසි නුවණින් දැන පසක් කොට ලැබ වසන්නහු නම්, මේ ඒ ඔෆදරික වූ ආනම් ප්‍රතිලාභය ය... මේ ඒ මනොමය ආනම්ප්‍රතිලාභය ය ... මේ ඒ අරූපආනම්ප්‍රතිලාභය යැ” යනු යි.

පොට්ඨපාදය, ඒ කිමැ යි සිතයි ද? මෙසේ ඇති කලා අප වචනය ප්‍රතිහරණ නැතියක් (ප්‍රතිවිරුද්ධ කථා ඉදිරිපත් නොකල හැක්කක්) වනුයේ නො වේ ද?’

[පොට්ඨපාද] “වහන්ස, මෙසේ ඇති කලා ඔබ වචනය ප්‍රතිහරණ නැතියෙක් වෙයි.

මෙසේ කී කල්හි ඇත්සැපිපුන් විහු තෙම භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙ බස් පැවැසී ය “වහන්ස, යම් කලෙකිනි ඔෆදරික ආනම්ප්‍රතිලාභය වේ නම්, එ සමයෙහි ඔහුගේ මනොමය ආනම්ප්‍රතිලාභය හිස් වෙයි ද? (අනාවයට යෙයි ද?) ඔහුගේ අරූප ආනම්ප්‍රතිලාභයත් හිස් වෙයි ද? එ කලා ඔහුගේ ඔෆදරික ආනම්ප්‍රතිලාභය ම සත්‍ය වෙයි ද?

යස්මිං භනෙන සමයෙ මනොමයො අත්තපට්ඨානො හොති, මොඝස්ස නස්මිං සමයෙ ඔලාරිකො අත්තපට්ඨානො හොති, මොඝො අරුපො අත්තපට්ඨානො. මනොමයො ච අත්තපට්ඨානො තස්මිං සමයෙ සච්චො හොති.

යස්මිං භනෙන සමයෙ අරුපො අත්තපට්ඨානො හොති, මොඝස්ස නස්මිං සමයෙ ඔලාරිකො අත්තපට්ඨානො හොති, මොඝො මනොමයො අත්තපට්ඨානො අරුපො'වාස්ස අත්තපට්ඨානො තස්මිං සමයෙ සච්චො හොති” ති.

“යස්මිං විත්ත සමයෙ ඔලාරිකො අත්තපට්ඨානො හොති, තෙව තස්මිං සමයෙ මනොමයො අත්තපට්ඨානො’ති සංඛං ගච්ඡති, න ‘අරුපො අත්තපට්ඨානො ති සංඛං ගච්ඡති. ඔලාරිකො අත්තපට්ඨානො’ කෙව තස්මිං සමයෙ සංඛං ගච්ඡති.

යස්මිං විත්ත සමයෙ මනොමයො අත්තපට්ඨානො හොති, තෙව තස්මිං සමයෙ ‘ඔලාරිකො අත්තපට්ඨානො’ති සංඛං ගච්ඡති, න ‘අරුපො අත්තපට්ඨානො’ති සංඛං ගච්ඡති. මනොමයො අත්තපට්ඨානො’ කෙව තස්මිං සමයෙ සංඛං ගච්ඡති.

යස්මිං විත්ත සමයෙ අරුපො අත්තපට්ඨානො හොති, තෙව තස්මිං සමයෙ ‘ඔලාරිකො අත්තපට්ඨානො’ ති සංඛං ගච්ඡති. න ‘මනොමයො අත්තපට්ඨානො’ ති සංඛං ගච්ඡති. ‘අරුපො අත්තපට්ඨානො’ කෙව තස්මිං සමයෙ සංඛං ගච්ඡති.

සච්චෙ තං විත්ත ඵලං පුච්චෙය්‍යුං: අහොසි ත්වං අතීතමඤ්චානං, න ත්වං නාහොසි? භවිස්සසි ත්වං අනාගතමඤ්චානං, න ත්වං න භවිස්සසි? අත්ථි ත්වං එතරති, න ත්වං නත්ථිති ඵලං පුච්චො ත්වං විත්ත කිනති බ්‍යාකරෙය්‍යාසී?” ති.

“සච්චෙ මං භනෙන ඵලං පුච්චෙය්‍යුං: අහොසි ත්වං අතීතමඤ්චානං න ත්වං න භවිස්සසි? අත්ථි ත්වං එතරති, න ත්වං නත්ථි?”ති ඵලං පුච්චො ‘භං භනෙන ඵලං බ්‍යාකරෙය්‍යං: අහොසාහං¹ අතීතමඤ්චානං, කාහං න අහොසිං. භවිස්සාමහං අනාගතමඤ්චානං, නාහං න භවිස්සාමි. අත්ථාහං එතරති, නාහං නත්ථිති. ඵලං පුච්චො ‘භං භනෙන ඵලං බ්‍යාකරෙය්‍යන්ති.”

සච්චෙ උත තං විත්ත ඵලං පුච්චෙය්‍යුං: යො තෙ අහොසි අතීතො අත්තපට්ඨානො සෙච්ච² තෙ අත්තපට්ඨානො සච්චො, මොඝො අනාගතො, මොඝො පච්චුප්පනො? යො තෙ³ භවිස්සති අනාගතො අත්තපට්ඨානො, සෙච්ච තෙ අත්තපට්ඨානො සච්චො, මොඝො අතීතො, මොඝො පච්චුප්පනො අත්තපට්ඨානො. සෙච්ච තෙ අත්තපට්ඨානො සච්චො, මොඝො අතීතො, මොඝො අනාගතො? තී ඵලං පුච්චො ත්වං විත්ත කිනති බ්‍යාකරෙය්‍යාසී?” ති.

1. අහොසහං, 2. සොයෙච්ච, (සහාම) 3. යො චා තෙ, PTS

වහන්ස, යම් කලෙක මනෝමය ආනම්ප්‍රතිලාභය වේ නම්, එ කලා ඔහුගේ ඖදරික ආනම්ප්‍රතිලාභය කැති වෙයිද? අරුපානම්ප්‍රතිලාභයත් කැති වෙයිද? එ කල්හි ඔහුගේ මනෝමය ආනම්ප්‍රතිලාභය ම ඇති වෙයිද?

වහන්ස, යම් කලෙක අරුප ආනම්ප්‍රතිලාභය වේ නම්, එ කල්හි ඔහුගේ ඖදරික ආනම්ප්‍රතිලාභය හිස් වේද? මනෝමය ආනම්ප්‍රතිලාභයත් හිස් වේද? එ කල්හි ඔහුගේ අරුප ආනම්ප්‍රතිලාභය ම ඇති වෙයිද?

[භාග්‍යවන්හු:] “චිත්‍රය, යම් කලෙක ඖදරික ආනම්ප්‍රතිලාභය වේ ද, එ කල්හි ‘මනෝමය ආනම්ප්‍රතිලාභය’ සි ව්‍යවහාරයට නො යෙයි. ‘අරුප ආනම්ප්‍රතිලාභය’ සි ද ව්‍යවහාරයට නො යෙයි. එ කල්හි ‘මනෝමය ආනම්ප්‍රතිලාභය’ සි ම ව්‍යවහාරයට යෙයි.

චිත්‍රය, යම් කලෙක මනෝමය ආනම්ප්‍රතිලාභය වේ ද, එ කලා ‘ඖදරික ආනම්ප්‍රතිලාභය’ සි ව්‍යවහාරයට නො යෙයි. ‘අරුප ආනම්ප්‍රතිලාභය’ සි ද ව්‍යවහාරයට නො යෙයි. එ කල්හි ‘මනෝමය ආනම්ප්‍රතිලාභය’ සි ම ව්‍යවහාරයට යෙයි.

චිත්‍රය, යම් කලෙක අරුප ආනම්ප්‍රතිලාභය වේ ද, එ කලා ‘ඖදරික ආනම්ප්‍රතිලාභය’ සි ව්‍යවහාරයට නො යෙයි. ‘මනෝමය ආනම්ප්‍රතිලාභය’ සි ව්‍යවහාරයට නො යෙයි. ‘අරුප ආනම්ප්‍රතිලාභය’ සි ම එ කලා ව්‍යවහාරයට යෙයි.

චිත්‍රය, ‘තෝ අතීත කාලයෙහි වූයෙහි ද? තෝ නො ම නො වූයෙහි ද? තෝ අනාගත කාලයෙහි වන්නෙහි ද? තෝ නො ම නො වන්නෙහි ද? තෝ දැන් ඇත් ද? නො ම නැද්ද? සි ඉදින් මෙසේ තා විචාරන්තාහු නම්, චිත්‍රය, මෙපරිද්දෙන් විචාරන ලද තෝ කෙසේ නම් විසඳන්නෙහි ද?.’

[චිත්‍ර:] “වහන්ස, ඉදින් අන්හු ‘තෝ අතීත කාලයෙහි වූයෙහි ද? තෝ නො ම නො වූයෙහි ද? තෝ අනාගත කාලයෙහි වන්නෙහි ද? තෝ නො ම නො වන්නෙහි ද? තෝ දැන් ඇද්ද? තෝ නො ම නැද්ද?’ සි මෙසේ විචාරන්තාහු නම්, මෙ පරිද්දෙන් විචාරන ලද මම් මෙසේ විසඳන්නෙමි: “අතීත කාලයෙහි මම් වීම්, නො ම නො වීම්. අනාගත කාලයෙහි වන්නෙමි, නො ම නො වන්නෙමි. දැන් මම් ඇත. නො ම නැත.” සි මෙසේ පුළුවුස්තා ලද මම් මෙ පරිද්දෙන් විසඳන්නෙමි.”

[භාග්‍යවන්හු:] “චිත්‍රය, තට යම් අතීත ආනම්ප්‍රතිලාභයෙක් වී නම්, තගේ ඒ ආනම්ප්‍රතිලාභය ම සත්‍ය ද? අනාගත ආනම්ප්‍රතිලාභය අසත්‍ය (හිස්) ද? වර්තමාන ආනම්ප්‍රතිලාභයත් අසත්‍ය ද? තට යම් අනාගත ආනම්ප්‍රතිලාභයෙක් වන්නේ නම්, තගේ ඒ ආනම්ප්‍රතිලාභය ම සත්‍ය ද? අතීත ආනම්ප්‍රතිලාභය හිස් ද? වර්තමාන ආනම්ප්‍රතිලාභයත් හිස් ද? තගේ දැන් යම් ආනම්ප්‍රතිලාභයෙක් ඇත් නම්, තගේ ඒ ආනම්ප්‍රතිලාභය ම සත්‍ය ද? අතීත ආනම්ප්‍රතිලාභය හිස් ද? අනාගත ආනම්ප්‍රතිලාභයත් හිස් ද?” සි මෙසේ අන්‍යයෝ තා විචාරන්තාහු නම්, මෙසේ පුළුවුස්තා ලද තෝ කෙසේ නම් විසඳන්නෙහි ද?.”

සචෙ පන මං භනෙත ඵලං පුච්ඡෙය්‍යං: යො තෙ අහොසි අතීතො අනතපට්ට්‍යාහො, සෙච්ච තෙ අනතපට්ට්‍යාහො සචෙචා, මොඝො අනාගතො, මොඝො පච්චුප්පනො? ඥො තෙ භවිස්සති අනාගතො අනතපට්ට්‍යාහො, සෙච්ච තෙ අනතපට්ට්‍යාහො සචෙචා, මොඝො අතීතො, මොඝො පච්චුප්පනො? යො තෙ ඵතරහි පච්චුප්පනො අනතපට්ට්‍යාහො, සෙච්ච තෙ අනතපට්ට්‍යාහො සචෙචා, මොඝො අතීතො, මොඝො අනාගතො? ති. ඵලං පුච්ඡො අහං භනෙත ඵලං ඛ්‍යාකරෙය්‍යං: යො මෙ අහොසි අතීතො අනතපට්ට්‍යාහො, සෙච්ච මෙ අනතපට්ට්‍යාහො තස්මිං සමයෙ සචෙචා අහොසි, මොඝො අනාගතො, මොඝො පච්චුප්පනො. යො¹ මෙ භවිස්සති අනාගතො අනතපට්ට්‍යාහො, සෙච්ච මෙ අනතපට්ට්‍යාහො තස්මිං සමයෙ සචෙචා භවිස්සති, මොඝො පච්චුප්පනො. යො මෙ ඵතරහි පච්චුප්පනො අනතපට්ට්‍යාහො, සෙච්ච මෙ අනතපට්ට්‍යාහො සචෙචා, මොඝො අතීතො, මොඝො අනාගතො? ති. ඵලං පුච්ඡො අහං භනෙත ඵලං ඛ්‍යාකරෙය්‍යන්ති.

“ඵලමෙච ඛො චිත්ත යස්මිං සමයෙ ඔලාරිකො අනතපට්ට්‍යාහො හොති, තෙච තස්මිං සමයෙ මනොමයො අනතපට්ට්‍යාහො’ති සබ්බං ගච්ඡති. න අරුපො අනතපට්ට්‍යාහො’ති සබ්බං ගච්ඡති. ඔලාරිකො අනතපට්ට්‍යාහො’ තෙච තස්මිං සමයෙ සබ්බං ගච්ඡති. යස්මිං චිත්ත සමයෙ මනොමයො අනතපට්ට්‍යාහො හොති, තෙච තස්මිං සමයෙ ඔලාරිකො අනතපට්ට්‍යාහො’ති සබ්බං ගච්ඡති. න අරුපො අනතපට්ට්‍යාහො’ති සබ්බං ගච්ඡති. මනොමයො අනතපට්ට්‍යාහො’ තෙච තස්මිං සමයෙ සබ්බං ගච්ඡති. යස්මිං චිත්ත සමයෙ අරුපො අනතපට්ට්‍යාහො හොති, තෙච තස්මිං සමයෙ ඔලාරිකො අනතපට්ට්‍යාහො’ති සබ්බං ගච්ඡති, න මනොමයො අනතපට්ට්‍යාහො’ති සබ්බං ගච්ඡති. අරුපො අනතපට්ට්‍යාහො’ තෙච තස්මිං සමයෙ සබ්බං ගච්ඡති.

සෙය්‍යථාපි චිත්ත ගචා බිරං, බිරමහා දසි, දබ්මහා නචනිතං, නචනිතමහා සප්පි, සප්පිමහා සප්පිමණ්ඩො, යස්මිං සමයෙ බිරං හොති, තෙච තස්මිං සමයෙ දසීති සබ්බං ගච්ඡති. න නචනිතනති සබ්බං ගච්ඡති. න සප්පිති සබ්බං ගච්ඡති. න සප්පිමණ්ඩොති සබ්බං ගච්ඡති. බිරං තෙච තස්මිං සමයෙ සබ්බං ගච්ඡති. යස්මිං සමයෙ දබ් හොති -පෙ- නචනිතං හොති -පෙ- සප්පි හොති -පෙ- යස්මිං සමයෙ සප්පිමණ්ඩො හොති, තෙච තස්මිං සමයෙ බිරනති සබ්බං ගච්ඡති. න දසීති සබ්බං ගච්ඡති. න නචනිතනති සබ්බං ගච්ඡති. ‘සප්පිමණ්ඩො’ තෙච තස්මිං සමයෙ සබ්බං ගච්ඡති. ඵලමෙච ඛො චිත්ත යස්මිං සමයෙ ඔලාරිකො අනතපට්ට්‍යාහො හොති -පෙ- යස්මිං චිත්ත සමයෙ මනොමයො අනතපට්ට්‍යාහො හොති -පෙ- යස්මිං චිත්ත සමයෙ අරුපො අනතපට්ට්‍යාහො හොති, තෙච තස්මිං සමයෙ ඔලාරිකො අනතපට්ට්‍යාහො’ ති සබ්බං ගච්ඡති. න මනොමයො අනතපට්ට්‍යාහො’ ති සබ්බං ගච්ඡති. ‘අරුපො අනතපට්ට්‍යාහො’ තෙච තස්මිං සමයෙ සබ්බං ගච්ඡති.

1 යො ම, ස්‍යා යො වා, PTS.

[චිත්‍රා:] “වහන්ස, අනාගතෝ මා ඛණ්ඩා ‘තට යම් අතීත ආනම්ප්‍රති-
 ලාභයෙක් වී නම්, තනේ ඒ ආනම්ප්‍රතිලාභය ම සත්‍ය ද? අනාගත ආනම්-
 ප්‍රතිලාභය හිස් ද? වර්තමාන ආනම්ප්‍රතිලාභයක් හිස් ද? තනේ යම් අනාගත
 ආනම්ප්‍රතිලාභයෙක් වන්නේ නම්, තනේ ඒ අනාගත ආනම්ප්‍රතිලාභය ම
 සත්‍ය ද? අතීත ආනම්ප්‍රතිලාභය හිස් ද? වර්තමාන ආනම්ප්‍රතිලාභයක් හිස් ද?
 තනේ දැන් යම් ආනම්ප්‍රතිලාභයෙක් ඇත් නම් තනේ ඒ ආනම්ප්‍රතිලාභය ම
 සත්‍ය ද? අතීත ආනම්ප්‍රතිලාභය හිස් ද? අනාගත ආනම්ප්‍රතිලාභයක්
 හිස් ද?’ යි මෙසේ විචාරන්නාහු නම්, මෙසේ විචාරන ලද මම ‘මගේ
 යම් අතීත ආනම්ප්‍රතිලාභයෙක් වී නම් එය ම එ සමයෙහි සත්‍ය ය.
 අනාගත ආනම්ප්‍රතිලාභය හිස් ය. වර්තමාන ආනම්ප්‍රතිලාභය ද හිස් ය. මගේ
 යම් අනාගත ආනම්ප්‍රතිලාභයෙක් වන්නේ නම්, එ කල්හි මගේ එ අත්ඛව ම
 සත්‍ය වන්නේ ය. අතීත ආනම්ප්‍රතිලාභය හිස් වන්නේ ය. වර්තමාන
 ආනම්ප්‍රතිලාභය ද හිස් වන්නේ ය. මගේ දැන් යම් වර්තමාන ආනම්ප්‍රතිලාභ-
 යෙක් ඇද්ද, එය ම සත්‍ය ය අතීත ආනම්ප්‍රතිලාභය හිස් ය. අනාගත
 ආනම්ප්‍රතිලාභයන් හිස් යැ’ යි මෙසේ විසදන්නෙමි. වහන්ස, මේ යටති
 පරිදි විචාරන ලද්දෙමි මෙ පරිද්දෙන් විසදන්නෙමි”.

[නාග්‍රහවන්දු:] “චිත්‍රය, එසේ ම යම් කලෙක ඖද්‍යරික ආනම්-
 ප්‍රතිලාභය වේ නම්, එකල්හි ‘මනොමය ආනම්ප්‍රතිලාභයැ’ යි ව්‍යවහාරයට
 නො යෙයි. අරූප ආනම්ප්‍රතිලාභයැ යි ද ව්‍යවහාරයට නො යෙයි. ඖද්‍යරික
 ආනම්ප්‍රතිලාභයැ යි ම එකල්හි ව්‍යවහාරයට යෙයි. චිත්‍රය, යම් කලෙක
 මනොමය ආනම්ප්‍රතිලාභය වේ ද, ... චිත්‍රය, එ කල්හි ඖද්‍යරික ආනම්-
 ප්‍රතිලාභයැ යි ව්‍යවහාරයට නො යෙයි. අරූප ආනම්ප්‍රතිලාභයැ යි ද
 ව්‍යවහාරයට නො යෙයි. මනොමය ආනම්ප්‍රතිලාභයැ යි ම එ සමයෙහි
 ව්‍යවහාරයට යෙයි. චිත්‍රය, යම් කලෙක අරූප ආනම්ප්‍රතිලාභය වේ ද,
 එ කලා ඖද්‍යරික ආනම්ප්‍රතිලාභ යැ යි ව්‍යවහාරයට නො යෙයි. මනො-
 මය ආනම්ප්‍රතිලාභයැ යි ද ව්‍යවහාරයට නො යෙයි. අරූප ආනම්ප්‍රති-
 ලාභයැ යි ම එ කලා ව්‍යවහාරයට යෙයි.

චිත්‍රය, දෙන ගෙන් කිරිත්, කිරිත් දිනිත්, දිනියෙන් වෙඛරුන්,
 වෙඛරුයෙන් ගිනෙලුන්, ගිනෙලුන් ගිමඛන් යමිසේ වේ ද, යම් කලෙක
 කිරි වේ නම් එ කල්හි දිනි යැ යි ව්‍යවහාරයට නො යේ ද, වෙඛුරු යි
 ව්‍යවහාරයට නො යේ ද, ගිනෙලු යි ව්‍යවහාරයට නො යේ ද, ගිමඛ යි
 ව්‍යවහාරයට නො යේ ද, කිරි යැ යි ම එකලා ව්‍යවහාරයට යේ ද,
 යම් කලෙක දිනි වේ නම්... වෙඛරු වේ නම්... ගිනෙල් වේ නම්...
 යම් කලෙක ගිමඛ වේ නම්, එ කලා කිරු යි වහරට නො යේ ද, දිනි
 යැ යි වහරට නො යේ ද, වෙඛුරු යි වහරට නො යේ ද, ගිනෙලු යි
 වහරට නො යේ ද, ගිමඛ යි ම එ කලා වහරට යේ ද, චිත්‍රය, එසේ ම
 යම් කලෙක ඖද්‍යරික ආනම්ප්‍රතිලාභය වේ ද... චිත්‍රය, යම් කලෙක
 මනොමය ආනම්ප්‍රතිලාභය වේ ද... චිත්‍රය, යම් කලෙක අරූප ආනම්-
 ප්‍රතිලාභය වේ ද, එ සමයෙහි ඖද්‍යරික ආනම්ප්‍රතිලාභයැ යි වහරට නො
 යෙයි. මනොමය ආනම්ප්‍රතිලාභයැ යි ද වහරට නො යෙයි. අරූප
 ආනම්ප්‍රතිලාභයැ යි ම එකල්හි වහරට යෙයි.

ඉමා¹ බො විත්ත ලොකසමඤ්ඤා ලොකනිරුත්තියො ලොකවොහාරා ලොකපඤ්ඤාත්තියො යාති තථාගතො වොහරති අපරාමසනති.

එවං වුත්තෙ පොඨිපාදෙ පරිබොජකො භගවත්තං එතදවොච: අභිකකන්තං භනෙන. අභිකකන්තං භනෙන. සෙය්‍යථාපි භනෙන නිකකුජ්ජිතං වා උකකුජ්ජෙය්‍ය, පටිච්ඡන්තං වා විචරෙය්‍ය, මුලුහස්ස වා මග්ගං ආවිකෙඛිය්‍ය, අකුකාරෙ වා තෙලපජ්ජොතං ධාරෙය්‍ය ‘වකඛුමනො රූපානි දකඛිනති’ති, එවමෙව භනෙන භගවතා අනෙකපරියායෙන ධමෙමා පකාසිතො. එසාහං භනෙන භගවත්තං සරණං ගච්ඡාමි ධම්මඤ්ච භිකඛුසඛිසඤ්ච. උපාසකං මං භනෙන භගවා² ධාරෙතු අජ්ජතග්ගෙ පාණ්ණපෙතං සරණං ගතනති.

විත්තො පන භජ්ජිසාරිපුත්තො භගවත්තං එතදවොච: අභිකකන්තං භනෙන. අභිකකන්තං භනෙන. සෙය්‍යථාපි භනෙන නිකකුජ්ජිතං වා උකකුජ්ජෙය්‍ය, පටිච්ඡන්තං වා විචරෙය්‍ය, මුලුහස්ස වා මග්ගං ආවිකෙඛිය්‍ය, අකුකාරෙ වා තෙලපජ්ජොතං ධාරෙය්‍ය ‘වකඛුමනො රූපානි දකඛිනති’ති, එවමෙව භනෙන භගවතා අනෙකපරියායෙන ධමෙමා පකාසිතො. එසාහං භනෙන භගවත්තං සරණං ගච්ඡාමි ධම්මඤ්ච භිකඛුසඛිසඤ්ච. ලභෙය්‍යාහං භනෙන භගවතො සනතිකෙ පබ්බජ්ජං, ලභෙය්‍යං උපසම්පදනති.

අලස්ථ බො විත්තො භජ්ජිසාරිපුත්තො භගවතො සනතිකෙ පබ්බජ්ජං. අලස්ථ උපසම්පදං. අචිරුපසම්පනො බො පනායසමා විත්තො භජ්ජිසාරිපුත්තො එකො වූපකට්ඨො අප්පමනො විතරනො න චිරසෙසව යස්සන්තිය කුලපුත්තා සම්මදෙව අගාරසමා අතගාරියං පබ්බජනති තදනුත්තරං බුහම්චරියපරියොසානං දිට්ඨොව ධමෙම සයං අභිඤ්ඤා සච්ඡිකත්වා උපසම්පජ්ජ විහාසි. භිණා ජාතී, වුසිතං බුහම්චරියං, කතං කරණීයං, නාපරං ඉත්තනායා’ති අබ්භඤ්ඤාසී. අඤ්ඤාතරො ව බො පනායසමා විත්තො භජ්ජිසාරිපුත්තො අරහතං අහොසීති.

පොඨිපාදසුත්තං නිට්ඨිතං නවමං.

1. ඉතිමා, PTS. 2. භගවා. සහ, භවං ගොතමො, සීමු.

චිත්‍රය, නථාගත තෙමේ නෘෂණාමානදූෂටින් පරාමගීත නො කරනුයේ “ඔලාරිකො අනනපටිලාහො” යන ආදී යම් සංඥවන්ගෙන් ව්‍යවහාර කෙරේ ද, ඒ ඖද්දරික ආනවප්‍රතිලාභාදිභූ ලොවැ සංඥමාත්‍රයෝ ය, ලොවැ වචනපථමාත්‍රයෝ ය, ලොවැ ව්‍යවහාර මාත්‍රයෝ ය, ලොවැ නාමප්‍රඥප්ති-මාත්‍රයෝ ය.

65. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මෙසේ වදාළ කල්හි පොට්ඨපාද පිරිවැණි තෙම “වහන්ස, අභිකාන්ත යැ. වහන්ස, අභිකාන්ත යැ. වහන්ස, යම්සේ යැටිකුරු කොට තබන ලද්දක් උඩුකුරු කරන්නේ හෝ වේ ද, වැසුණු දෑයක් විවෘත කරන්නේ හෝ වේ ද, මංමුලා වූවකුට මග කියන්නේ හෝ වේ ද, ‘ඇස් ඇතියන් රූප දකිති’ යි අදුරෙහි තෙල්පහනක් දරන්නේ හෝ වේ ද, එපරිද්දෙන් ම භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් නොයෙක් කරුණින් දහම් පැවැසිණ. වහන්ස, ඒ මම භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ද ධර්මය ද භික්ෂුසමසයා ද සරණ යෙමි. වහන්ස, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මා අද පටන් කොට දිවිහිමියෙන් සරණ ගිය උචසකු කොට සලකන සේක් වා” යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේට සැල කෙළේ ය.

ඇත්සැරිපුත් චිත්‍ර වූ කලී ‘වහන්ස, අභිකාන්ත යැ. වහන්ස, අභිකාන්ත යැ. වහන්ස, යම්සේ යැටිකුරු කොට තබන ලද්දක් උඩුකුරු කරන්නේ හෝ වේ ද, වැසුණු දෑයක් විවෘත කරන්නේ හෝ වේ ද, මංමුලා වූවකුට මග කියන්නේ හෝ වේ ද, ‘ඇස් ඇතියන් රූප දකිති’ යි අදුරෙහි තෙල්පහනක් දරන්නේ හෝ වේ ද, එ පරිද්දෙන් ම භාග්‍ය-වතුන් වහන්සේ විසින් නොයෙක් කරුණින් දහම් පැවසිණ. වහන්ස, ඒ මම භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ද ධර්මය ද භික්ෂුසමසයා ද සරණ යෙමි. වහන්ස, මම භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙතැ පැවිද්දක් උපසපුචන් ලබමි වා” යි කී ය.

ඇත්සැරිපුත් චිත්‍ර තෙම භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙතැ පැවිද්ද ලද්දේ ම ය, උපසපුචන් ලද්දේ ම ය. ඇත්සැරිපුත් ආයුෂමත් චිත්‍ර තෙම උපසපුච ලත් නොබෝ කල් ඇත්තේ ම, එකලා වූයේ, ගණයා කෙරෙත් වෙන් වූයේ, නොපමා වූයේ, කෙලෙස් තවන වැරැත්තේ, නිවන් කරු මෙහෙයු සිතැති වැ වසනුයේ, යමක් පිණිස කුලපුත්ත මොනොවට ම ගිහිගෙන් නික්මැ සපුත් වදිත් ද, ඒ නිරුත්තර වූ මාගීබ්‍රහ්මචරිචසානස (රහත්පලය) මෙ අත්ඛචිති මැ තෙමේ ම වෙසෙසි නුවණින් දූත පසක් කොට ලැබැ විසි ය. ‘පුනර්ජන්මය ඤාණ විය, මගබ්‍රහ්මචර වැසැ නිමැවිණ, කටයුතු දෑ කරනු ලැබි ය. මේ පිණිස තවත් කල යුත්තෙක් නැතැ’ යි වෙසෙසින් දූත ගත්තේය. ආයුෂමත් හස්තිශාරිපුත්‍ර චිත්‍ර ද රහතුන්ගෙන් එක්කරු නමෙක් වී ය.

නිවචනු පොට්ඨපාද සූත්‍රය හිමියේ ය.

සුභ සුභතා

1. එවං මෙ සුභා. එකං සමයං ආයස්මා ආනන්දෙ, සාවතීයං විහරති ජෙනවනෙ අනාථපිණ්ඩිකස්ස ආරාමෙ අචිරපරිනිබ්බතෙ භගවති. තෙන බො ජන සමයෙන සුභො මාණවො තොදෙය්‍යපුත්තො සාවතීයං පටි- වසති කෙනවීදෙව කරණීයෙන.

2. අථ බො සුභො මාණවො තොදෙය්‍යපුත්තො අඤ්ඤානරං මාණවකං ආමනොසි: එහි ත්‍වං මාණවක, යෙන සමණො ආනන්දෙ තෙනුපසඛිකමි. උපසඛිකමිත්වා මම වචනෙන සමණං ආනන්දං අප්පාබාධං අප්පානඛිකං ලහුට්ඨානං බලං ඵාසුච්ඡාරං පුච්ඡ “සුභො මාණවො තොදෙය්‍යපුත්තො භවන්තං ආනන්දං අප්පාබාධං අප්පානඛිකං ලහුට්ඨානං බලං ඵාසුච්ඡාරං පුච්ඡති”ති. එවං ච වදෙහි “සාධු කීර භවං ආනන්දෙ යෙන සුභස්ස මාණවස්ස තොදෙය්‍යපුත්තස්ස නිවෙසනං තෙනුපසඛිකමතු අනුකමපං උපාදායා” ති.

3. ‘එවං භො’ති බො සො මාණවකො සුභස්ස මාණවස්ස තොදෙය්‍ය- පුත්තස්ස පටිසසුත්වා යෙනායස්මා ආනන්දෙ තෙනුපසඛිකමි. උපසඛිකමිත්වා ආයස්මො ආනන්දෙන සද්ධිං සමමාදී. සමමාදනීයං කථං සාරාණීයං¹ විනිසාරෙත්වා එකමන්තං නිසීදී. එකමන්තං නිසීනො, බො සො මාණ- වකො ආයස්මන්තං ආනන්දං එතදවොච: සුභො මාණවො තොදෙය්‍යපුත්තො භවන්තං ආනන්දං අප්පාබාධං අප්පානඛිකං ලහුට්ඨානං බලං ඵාසුච්ඡාරං පුච්ඡති. එවං ච වදෙහි “සාධු කීර භවං ආනන්දෙ යෙන සුභස්ස මාණවස්ස තොදෙය්‍යපුත්තස්ස නිවෙසනං තෙනුපසඛිකමතු අනුකමපං උපාදායා” ති.

4. එවං චුත්තෙ ආයස්මා ආනන්දෙ තං මාණවකා එතදවොච: අකාලො බො මාණවක. අනච්චි මෙ අජ්ජ් භෙසජ්ජමන්තා පීතා, අප්පෙචනාම සෙවපි උපසඛිකමෙය්‍යාම කාලඤ්ච සමයඤ්ච උපාදායාති. ‘එවං භො’ති බො සො මාණවකො ආයස්මො ආනන්දස්ස පටිසසුත්වා උට්ඨායාසනා යෙන සුභො මාණවො තොදෙය්‍යපුත්තො තෙනුපසඛිකමි. උපසඛිකමිත්වා සුභං මාණවං තොදෙය්‍යපුත්තං එතදවොච: “අවොචුච්චෙ² බො මයං භොතො වචනෙන තං භවන්තං ආනන්දං: සුභො මාණවො තොදෙය්‍යපුත්තො භවන්තං ආනන්දං අප්පාබාධං අප්පානඛිකං ලහුට්ඨානං බලං ඵාසුච්ඡාරං පුච්ඡති. එවං ච වදෙහි ‘සාධු කීර භවං ආනන්දෙ යෙන සුභස්ස මාණවස්ස තොදෙය්‍යපුත්තස්ස නිවෙසනං තෙනුපසඛිකමතු අනුකමපං උපාදායා’ ති. එවං චුත්තෙ භො සමණො ආනන්දෙ මං එතදවොච: ‘අකාලො බො මාණවක. අනච්චි මෙ අජ්ජ් භෙසජ්ජමන්තා පීතා, අප්පෙච නාම සෙවපි උපසඛිකමෙය්‍යාම කාලඤ්ච සමයඤ්ච උපාදායා” ති. “එතනා- වනාපි බො භො කතමෙව එතං, යතො සො භො භවං³ ආනන්දෙ ඔකාසමකාසි සවානනායපි උපසඛිකමනායා” ති.

1. කථාං සංරඤ්ජනීයං. (මහායානශාස්ත්‍ර)
2. අවොචුච්චො, සීචු. 2. බො සො භවං, PTS.

ශ්‍රී ලංකාව

1. මා විසින් මෙසේ අසන ලදී. එක් සමයෙකිනි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ පිරිනිවි නොබෝ කල්හි අනෙකු තෙරණුවෝ සැවැත්තුවර නිසා දෙමරම් නම් වූ අනේපිටුසිටුහු අරමෙහි වෙසෙති එ සමයෙහි තොදෙය්‍ය බමුණුහු පුත් වූ ශ්‍රී ලංකා මාණව තෙම කිසි කටයුත්තෙකින් සැවැත්තුවර වෙසෙයි.

2. එකලා තොදෙය්‍ය බමුණුහු පුත් ශ්‍රී ලංකා මාණව තෙම එක්තරා මාණවකයකු බණවා, “මාණවකය, මෙහි එන්නා. අනෙකු මහණුහු කර එලැඹෙන්නා. එලැඹා “ශ්‍රී ලංකා මාණව තෙමෙ පින්වත් අනෙකු වහන්දූ අප්‍රාබාධ නියා, නිරෝග නියා, හැල්ලු පැවැතුම් ඇති නියා, කාබල ඇති නියා, සුවපහසු විහරණ ඇති නියා විවාර” යි මා බසින් පින්වත් අනෙකු වහන්දූ අප්‍රාබාධ නියා... විවාරන්නා. “පින්වත් අනෙකු තෙරණුවෝ අනුකම්පා සඳහා තොදෙය්‍ය බමුණුහු පුත් ශ්‍රී ලංකා මාණවයාගේ ගෙය කර වසින් වා. එසේ වසිනොත් ඒ ඉතා මැනවැ” යි මෙසේත් කියන්නා යි ඇණවී ය.

3. ‘එසේ යැ හවතැ’ යි කියා ම ඒ මාණවක තෙම තොදෙය්‍ය බමුණුහු පුත් ශ්‍රී ලංකා මාණවයාට පිළිවදන් දී අනෙකු තෙරුන් කර එලැඹියේ ය. එලැඹා අනෙකු තෙරුන් හා සතුටු විය. සතුටට කරුණු වූ සිතා රැදැවියා යුතු වූ කපා නිමවා පසෙකැ හිඳා ගත. පසෙකැ හුන් ම ඒ මාණවක තෙම “තොදෙය්‍ය බමුණුහු පුත් ශ්‍රී ලංකා මාණව හවත් අනෙකු වහන්දූ අප්‍රාබාධ නියා, නිරෝග නියා, හැල්ලු පැවැතුම් ඇති නියා, කාබල ඇති නියා, සුව විහරණ ඇති නියා විවාරයි. “පින්වත් අනෙකු වහන්දූ තොදෙය්‍ය බමුණුහු පුත් ශ්‍රී ලංකා මාණවයාගේ ගෙය කර එලැඹෙත් වා එසේ එලැඹෙතොත් ඒ ඉතා මැනවැ යි මෙසේත් කියා” යැ යි අනෙකු තෙරුන්ට සැල කෙලේ ය.

4. මෙසේ කී කලා අනෙකු තෙරණුවෝ ඒ මාණවකයාට “මාණවකය, දැන් තොකල් ම ය. අද මා සවල්ප බෙහෙදක් පිවා ඇත. කල් වේලා සලකා සෙට වත් එලැඹෙන්නමෝ වේ දූ” යි වදාලන. ‘එසේ යැ පින්වතැ’ යි කියා ම ඒ මාණවක තෙම අනෙකු තෙරුන්ට පිළිවදන් දී හුනස්නෙන් නැගී තොදෙය්‍ය පුත් ශ්‍රී ලංකා මාණවයා වෙත ගියේ ය. ගොස් තොදෙය්‍ය පුත් ශ්‍රී ලංකා මාණවයාට ‘තොදෙය්‍ය පුත් ශ්‍රී ලංකා මාණව තෙම පින්වත් අනෙකු වහන්දූ අප්‍රාබාධ නියා, නිරෝග නියා, හැල්ලු පැවැතුම් ඇති නියා, කාබල ඇති නියා, සුව විහරණ ඇති නියා, විවාරයි. පින්වත් අනෙකු වහන්දූ අනුකම්පා කොට තොදෙය්‍ය බමුණු පුත් ශ්‍රී ලංකා මාණවයාගේ ගෙට වසින් වා. එසේ වසිනොත් ඉතා මැනවැ යි මෙසේත් කියා” යැ යි හවත්හුගේ වචනයෙන් ඒ පින්වත් අනෙකු වහන්දූට සැල කලමිහ. හවත, අප එසේ සැල කල කල්හි අනෙකු වහන්දූ මට “මාණවකය, දැන් තොකල් ම ය. අද මා සවල්ප බෙහෙදක් පිවා ඇත. කල් වේලා සලකා සෙට වත් එලැඹෙන්නමෝ වේ දූ” යි වදාලන” යි කියේ ය. “හවත, යම් හෙයකින් පින්වත් අනෙකු වහන්දූ හෙට වත් මෙහි එලැඹෙන්නට අවකාශ කලෝ ද, මෙතෙකින් මත් මේ (අප නිමන්ත්‍රණය පිළිගැන්ම) කරන ලද්දේ මැ යැ” යි ශ්‍රී ලංකා මාණව කී ය.

5. අඵ බො ආයසමා ආනන්දො නසාං රතනියා අච්චයෙන පුබ්බන්ත-
 සමයං නිවාසෙත්වා පත්තච්චරං ආදාය වෙතකෙන භිතබුතා පච්ඡාසමණෙන
 යෙන සුභසා මාණවසා තොදෙය්‍යපුත්තසා නිවෙසනං තෙනුපසඛකමි.
 උපසඛකමිත්වා පඤ්ඤනෙන ආසනෙ නිසීදි. අඵ බො සුභො මාණවො
 තොදෙය්‍යපුත්තො යෙනායසමා ආනන්දො තෙනුපසඛකමි. උපසඛකමිත්වා
 ආයසමතා ආනන්දෙන සද්ධිං සමමොදි. සමමොදනීයං කථං සාරණීයං
 චිත්තිසාරත්වා එකමන්තං නිසීදි.

6. එකමන්තං නිසීනො බො සුභො මාණවො තොදෙය්‍යපුත්තො
 ආයසමන්තං ආනන්දං එතදවොච: “භවං භි ආනන්දො නසාං භොතො
 ගොතමසා දීඝරත්තං උපට්ඨාකො සන්තිකාවචරෙ සමීපමාරි. භවං එතං
 ආනන්දො ජානෙය්‍ය යෙසං සො භවං භොතමො ධම්මානං වණණවාදී
 අහොසි, යත්ථ ව ඉමං ජන්තං සමාදපෙසි නිවෙසෙසි පනිට්ඨාපෙසි. කත-
 මෙසානං බො භො ආනන්ද ධම්මානං සො භවං ගොතමො වණණවාදී
 අහොසි? කප්ථ ව ඉමං ජන්තං සමාදපෙසි නිවෙසෙසි පනිට්ඨාපෙසි?” ති.

7. “නිණණං බො මාණව ධර්මානං සො භගවා වණණවාදී අහොසි,
 එත්ථ ව ඉමං ජන්තං සමාදපෙසි නිවෙසෙසි පනිට්ඨාපෙසි. කතමෙසං
 නිණණං? අරියසා සීලකඛනීසා අරියසා සමාධිකඛනීසා අරියසා
 පඤ්ඤාකඛනීසා. ඉමෙසං බො මාණව නිණණං ධර්මානං සො භගවා
 වණණවාදී අහොසි. එත්ථ ව ඉමං ජන්තං සමාදපෙසි නිවෙසෙසි
 පනිට්ඨාපෙසි” ති.

8. “කතමො පන සො භො ආනන්ද අරියො සීලකඛනීො යසා සො
 භවං ගොතමො වණණවාදී අහොසි, යත්ථ ව ඉමං ජන්තං සමාදපෙසි
 නිවෙසෙසි පනිට්ඨාපෙසි?” ති.

9. “ඉධ මාණව නථාගතො ලොකෙ උපපජ්ජති අරහං සම්මාසම්බුද්ධො
 විජ්ජාවරණසම්පන්නො සුගතො ලොකවිදු අනුන්තරෙ උරිසදම්මසාරථි
 සත්ථා දෙවමනුසානං බුද්ධො භගවා. සො ඉමං ලොකං සදෙවකං
 සමාරකං සබ්බමකං සසාමණ බ්‍රාහ්මණිං පජං සදෙවමනුසාං සයං අභිඤ්ඤා
 සච්ඡිකත්වා පච්චෙදෙති. සො ධම්මං දෙසෙති ආදිකල්‍යාණං මජ්ඣිකල්‍යාණං
 පරියොසානකල්‍යාණං සාත්ථං සම්මාද්දන්තං කෙවලපරිපුණණං. පරිපුද්ධං
 බ්‍රහ්මචරියං පකාසෙති.

5. ඉක්බිතිවෙන් අනද තෙරණුවෝ එ රැස් ඇවැමෙන් පෙරවරුයෙහි හැදෑ පෙරෙවැ පාසිවුරු ගෙන පසුමහණකු වූ වෙනක හිඤ්ඤ කැටුවැ තොදෙය පුත් ශ්‍රී මාණවයාගේ ගෙය කරු එලැඹියහ. එලැඹි පණවන ලද අස්තැ හිදැ ගත්හ. එ කල්හි ම තොදෙය පුත් ශ්‍රී මාණව තෙම අනද තෙරුන් කරු එලැඹියේ ය. එලැඹි අනද තෙරුන් හා සතුටු විය. සතුටට කරුණු වූ සිතැ රැදැවියැ යුතු වූ කතා කොට නිමවා එක් පසෙක හිදැ ගත.

6. එක් පසෙක හිදැ ගත් ම තොදෙය පුත් ශ්‍රී මාණව තෙම අනද තෙරුන්ට මෙය කී ය: “පින්වත් අනද වහන්දූ වූ කලී ඒ හවත් ගෞතමයන් වහන්සේට දික් කලක් උපසථායක වූ, වෙත ම ගැවැසුණු, ලහ ම හැසුරුණු කෙනෙක. ඒ හවද්ගෞතමයන් වහන්සේ යම් දහම් කෙනෙකුන්ගේ ගුණ කියන සුලු වූ සේක් ද, යම් දහමෙක්හි මේ ජනසමුහයා ගැන්වූ සේක් ද, පිවිසවූ සේක් ද, පිහිටුවූ සේක් ද, එය පින්වත් අනද වහන්දූ දන්නාහ. පින්වත් අනද තෙරුනි, ඒ හවද් ගෞතමයන් වහන්සේ කවර නම් දහම් කෙනෙකුන්ගේ ගුණ කියන සුලු වූ සේක් ද? කවර නම් දහමෙක්හි මේ ජනමුළුව ගැන්වූ සේක් ද? පිවිසවූ සේක් ද?” පිහිටුවූ සේක් ද?

7. (එ විට අනද තෙරණුවෝ මෙසේ වදාලහ:) “මාණවය, ඒ භාග්‍ය වතුන් වහන්සේ සකකු තුනෙක ගුණ වදාරන සුලු වූ සේක. එහි ම මේ දහමුළුව ගැන්වූ සේක, පිවිසවූ සේක, පිහිටුවූ සේක. කවර සකකු තුනෙක ද? යත්: ආර්ය ශිලසකකියත් ආර්ය සමාධිසකකියත් ආර්ය ප්‍රඥසකකියත් යන තුනේ ය. මාණවය, ඒ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මේ තුන් සකකියන්ගේ ගුණ වදාරන සුලු වූ සේක. මෙහි ම මේ දහමුළුව ගැන්වූ සේක, පිවිසවූ සේක, පිහිටුවූ සේක.”

8. [ශ්‍රී මාණව:] “පින්වත් අනද තෙරුනි, ඒ හවද්ගෞතමයන් වහන්සේ යම් දහමක්හුගේ ගුණ වදාරන සුලු වූ සේක් නම්, යම් දහමෙක්හි මේ ජනතාව ගැන්වූ සේක් නම්, පිවිසවූ සේක් නම්, පිහිටුවූ සේක් නම්, ඒ ආර්ය ශිලසකකිය කවරෙ යැ?”

9. [අනද තෙරණුවෝ:] “මාණවය, මෙහි අර්හත් වූ සමන්සමුද්ධි වූ විදුචරණසම්පන්න වූ සුගත වූ ලෝකවින් වූ නිරුතතර පුරුෂදමසසාරථී වූ දෙවිමිනිස්සන්ට ශාස්තෘ වූ බුද්ධි වූ භගවත් වූ තථාගත තෙමේ ලොවැ පහල වෙයි. හේ දෙවියන් සහිත වූ මරුන් සහිත වූ බමුන් සහිත වූ මේ ලෝකය ද, මහණ බමුණන් සහිත, සම්මත දෙවියන් (රජුන්) හා සෙසු මිනිසුන් හා සහිත සත්ත්වප්‍රජාව ද තෙමේ විශිෂ්ට නුවණින් දැන, ප්‍රත්‍යක්‍ෂ කොට, ඔවුන්ට අවබෝධ කරවයි. හේ දහම් දෙසනුයේ ආදියෙහි හදුක (නිවරද) කොට, මධ්‍යයෙහි හදුක (නිවරද) කොට, අවසනා හදුක (නිවරද) කොට, අථ සහිත කොට, ව්‍යංජන සහිත කොට, සම්ප්‍රකාරයෙන් පරිපුණ්ණ කොට, දහම් දෙසයි. (එසේ දෙසනුයේ ශික්‍ෂාත්‍රයයෙන් සංගෘහිත වූ) පරිශුද්ධ ශාසනබ්‍රහ්මචරීය ප්‍රකාශ කෙරෙයි.

10. නං ධම්මං සුණාති ගහපති වා ගහපතිපුතො වා අඤ්ඤාතරසමිං වා කුලෙ පව්චාජානො. සො නං ධම්මං සුඤ්ඤා පඨාගතො සද්ධං පටිලභති. සො තෙන සද්ධාපටිලාභෙන සමන්තාගතො ඉති පටිසංචිකති: 'සමබ්බො සරුචාසො රජාපථො'¹. අබ්බොකාසො පබ්බජා, නයිදං සුකරං අගාරං අජ්ඣාචසනා එකන්තපරිපුණ්ණං එකන්තපරිසුද්ධං සබ්බලිබ්භං බ්‍රහ්මචරියං චරිතුං. යනන්තාහං කෙසමස්සුං ඔනාරොනා කාසායානි වජ්ඣනි අච්ඡාදො අගාරසමා අනගාරියං පබ්බජෙය්‍ය'න්ති.

11. සො අපරෙන සමපෙයන අප්පං වා භොගකකිංසං පහාය මහන්තං වා භොගකකිංසං පහාය අප්පං වා ඤ්ඤාතිපරිචට්ටං පහාය මහන්තං වා ඤ්ඤාතිපරිචට්ටං පහාය කෙසමස්සුං ඔනාරොනා කාසායානි වජ්ඣනි අච්ඡාදො අගාරසමා අනගාරියං පබ්බජති. සො එචං පබ්බජිතො සමානො පාතිමොකකිංසංචරසංවුතො විහරති ආචාරගොචරසමපනො අණුමනෙන සුචරෙජසු භයදස්සාපී, සමාදාය රකති සිකිංසපදෙසු කායකමෙත සමන්තාගතො කුසලෙන, පරිසුද්ධාජ්චො සීලසමපනො ඉන්ද්‍රියෙසු ගුහනආරො භොජනෙ මනසඤ්ඤා සතිසමපජඤ්ඤාන සමන්තාගතො සනතුටෙයා.

12. කථංඤ්ඤා මාණව භික්ඛු සීලසමපනො හොති? ඉධ මාණව භික්ඛු පාණාතිපාතං පහාය පාණාතිපාතා පටිච්චිතො හොති නිහිතදණෙඤා නිහිතසන්ථො ලජ්ජී දයාපනො. සබ්බපාණභුතභිතානුකම්පී විහරති. ඉදම්පි'ස්ස හොති සීලසමිං.

13. අදින්නාදානං පහාය අදින්නාදානා පටිච්චිතො හොති දින්නාදාසී දින්නපාටිකකිංසි. අපේතෙන සුචිභුතෙන අත්තනා විහරති. ඉදම්පි'ස්ස හොති සීලසමිං.

14. අබ්‍රහ්මචරියං පහාය බ්‍රහ්මචාරී හොති ආරාචාරී² චරිතො මෙචුතා ගාමධම්මා. ඉදම්පි'ස්ස හොති සීලසමිං.

15. මුසාවාදං පහාය මුසාවාදා පටිච්චිතො හොති සච්චවාදී සච්චසනො ථෙට්ඨො³ පච්චයිකො අච්චංවාදකො ලොකස්ස. ඉදම්පි'ස්ස හොති සීලසමිං.

1. රජොපථො, කප්ඵි. 2 අනාචාරි, මජ්ඣං. 3. ඨෙට්ඨො, සසා.

10 ගැහැවියෙක් හෝ ගැහැවිපුතෙක් හෝ අන් එක්තරු කුලයෙකු උපන්නෙක් හෝ ඒ ධර්මය අසසි. හේ ඒ දහම් අසා කථාගත වූදුරපුත්‍ර කෙරෙහි සැදූහැ ඇති කෙරෙයි. හේ ඒ ශ්‍රද්ධාලාභයෙන් සමන්විත වූයේ, 'ගිහිගෙයි වීසීම සම්බාධයෙකි (අවහිරයෙකි). රුගාදී රජස් නැගෙන රජස් පඵයෙකි. පැවිද්ද (සම්බාධ නැති) අභ්‍යවකාශය (එළි මහන) වැන්න. ගිහිගෙයි වසන්තනු විසින් ඵකාන්තයෙන් පිරිපුන් කොට, ඵකාන්තයෙන් පිරිසිදු කොට, ශබ්දලිඛිතයක් සේ කොට මේ බඹසර සරන්නට පහසු නොවේ. (එබැවින්) මම කෙහෙරවුලු බහවා, කසාවත් හැඳ පෙරෙවැ, ගිහිගෙන් පැවිදිබිමට වදනෙම් නම් යෙහෙකැ'යි මෙසේ නුවණින් සලකයි.

11. හේ පසු කලෙක අල්ප වූ හෝ සම්පත් රැස හැර, මහත් වූ හෝ සම්පත් රැස හැර, මද වූ හෝ නැපිරිස හැර, මහත් වූ හෝ නැපිරිස හැර, කෙහෙරවුලු බහවා, කසාවත් හැඳ පෙරෙවැ, ගිහිගෙන් පැවිදිබිමට වදී. හේ මෙසේ පැවිදි වූයේ ම පාතිමොකඛසාවරයෙන් සමන්විත වූයේ, ආචාරයෙන් හා ගෝචරයෙන් හා යුක්ත වූයේ, සවල්පමාත්‍ර වූ ද වරදෙහි බිය දක්නේ, නිවරද වූ කායවාක්කමීයෙන් සමන්විත වූයේ එහෙයින් ම පිරිසිදු ආජීව ඇතියේ, සිල්වත් වූයේ, ඉන්ද්‍රියයන්හි වැසු දොර ඇතියේ, බොජු-න්හි පමණ දන්තේ, (සිත් තන්හි) සිහියෙන් හා නුවණින් හා යුක්ත වූයේ, සිවුපසයෙහි තුන්වැදූරුම් සතුටින් සතුටු වූයේ, ශික්ෂාපදයන්හි සමාදන් වැ හික්මෙයි.

12. මාණවය, මහණ තෙමේ කෙසේ නම් සිල්වත් වේ ද යත්: මෙහි මහණ තෙමේ ප්‍රාණසාතය හැර දමා, ප්‍රාණසාතයෙන් වෙසෙසින් වැලැක්කේ වෙයි. බහා නැඹු දඹුමුගුරු ඇත්තේ (දඹුමුගුරු නො දරන්නේ), බහා නැඹු ආයුධ ඇත්තේ (ආයුධ නො දරන්නේ), පවට පිළිකුල් කරන්නේ, මෙමුත්‍රයට පැමණියේ (මෙමුත්‍රයෙන් යුක්ත වූයේ), සියලු සතුන් කෙරෙහි හිතානුකම්පා ඇති වැ වෙසේ. මේ ද ඔහුගේ ඵක් ශිලයෙකි වේ.

13. හේ අදන්තාදානය හැර ලා, නොදන් දෑ ගැන්මෙන් වැලැක්කේ වෙයි. දුන් දෑ ම පිළිගන්නාසුලු වූයේ, දුන් දෑ ම සිත්තූන් කැමැති වැ ඉවසන සුලු වූයේ, නොසොර වූ පිරිසිදු සිහින් යුතු වැ වෙසේ. මේ ද ඔහුගේ ශිලයෙකි වේ.

14. හේ අබිරම්සර දුරු ලා බඹසර සරන්නේ වෙයි. ගැමිදහමක් වූ මෙවුන්දමින් දුරු වැ හැසිරෙන්නේ, ඵසින් වැලැක්කේ වෙයි. මේ ද ඔහුගේ ශිලයෙකි වේ.

15. හේ බොරු කීම දුරු ලා, බොරු කීමෙන් වැලැක්කේ වෙයි. ඇත්ත කියනසුලු වූයේ, ඇත්තෙන් ඇත්ත ගලපා කියන්නේ, තහවුරු වැ පිහිටි කථා ඇත්තේ, ආදානිය යුතු කථා ඇත්තේ, ලොව නො රවටන්නේ වෙයි. මේ ද ඔහුගේ ශිලයෙකි වේ.

16. පිසුණො වාචං¹ පහාය පිසුණාය වාචාය පටිච්චතො හොති. ඉතො සුභා න අමුත්ත අකධාතා ඉමෙසං හෙදාය. අමුත්ත වා සුභා න ඉමෙසං අකධාතා අමුසං හෙදාය. ඉති භින්නානං වා සංඝාතා, සංඝිතානං වා අනුපපදතා² සමඤ්ඤාමො³ සමඤ්ඤාතො සමඤ්ඤානන්දිං සමඤ්ඤාකරණීං වාචං භාසිතා හොති. ඉදමපි'ස්ස හොති සීලසම්මං.

17. ඵරුසං වාචං⁴ පහාය ඵරුසාය වාචාය පටිච්චතො හොති. යා සා වාචා නෙලා කණණසුඛා පෙමනීයා⁵ හදායඛගමා පො'ථ ඛනුජනකානා ඛනුජනමනාපා, තථාරුපං⁶ වාචං භාසිතා හොති. ඉදමපි'ස්ස හොති සීලසම්මං.

18. සමඵපපලාපං පහාය සමඵපපලාපා පටිච්චතො හොති කාලවාදී භතුවාදී අත්ථවාදී ධම්මවාදී චිතයවාදී. තිධානවතිං වාචං භාසිතා හොති කාලෙන සාපදෙසං පරියනනවතිං අත්ඵසඤ්ඤිතං. ඉදමපි'ස්ස හොති සීලසම්මං.

19. ඛිජ්ඣාමෙභතභාමසමාරමො පටිච්චතො හොති. ඵකභතතිකො හොති රතතුවරතො පටිච්චතො විකාලභොජනා. නච්චගීතවාදීනවිසුක-දස්සනා පටිච්චතො හොති. මාලාගඤ්චලෙපනධාරණමණ්ඩනවිභුසනච්චානා පටිච්චතො හොති. උච්චාසයනමභාසයනා පටිච්චතො හොති. ජාතරූප-රජනපටිඤ්ඤාණා පටිච්චතො හොති. ආමකධඤ්ඤාපටිඤ්ඤාණා පටිච්චතො හොති. ආමකමංසපටිඤ්ඤාණා පටිච්චතො හොති. ඉඤ්ඤාමාර්කපටිඤ්ඤාණා පටිච්චතො හොති. දුසිද්දසපටිඤ්ඤාණා පටිච්චතො හොති. අජෙලක-පටිඤ්ඤාණා පටිච්චතො හොති. කුභකුටසුකරපටිඤ්ඤාණා පටිච්චතො හොති. භජ්ඣගවසසවලවාපටිඤ්ඤාණා පටිච්චතො හොති. ඛෙතනවජ්ඣපටිඤ්ඤාණා පටිච්චතො හොති. දුතෙය්‍යපභෙණගමනානුයොගා පටිච්චතො හොති. කයචිකකයා පටිච්චතො හොති. කුලාකුටකංසකුටමානකුටා පටිච්චතො හොති. උතෙකාටනවඤ්ඤානතිකතිසාවියොගා පටිච්චතො හොති. ඡේදනවධබ්බනවිපරාමොසආලොපසභසාකාරා පටිච්චතො හොති. ඉදමපි'ස්ස හොති සීලසම්මං.

මූලසීලං නිවසිතං.

1. පිසුණොවාචං, PTS.   2. අපපදතා, PTS.   3. සමඤ්ඤාමො, මජ්ඣ. 4. ඵරුසාවාචං, PTS.   5. පෙමනීයා, මජ්ඣ.   6. ඵවරුපි. PTS.

16. හේ කේලාමි කීම දුරු ලා, කේලාමි කීමෙන් වැලැක්කේ වේ. මේ තැනින් අසා මොවුන් (මවුන්ගෙන්) බිඳවනු පිණිස එතැනින් නො කියනසුලු වූයේ, එ තැනින් අසා ඔවුන් (මොවුන්ගෙන්) බිඳවනු පිණිස මේ තැනින් නො කියනසුලු වූයේ, මෙසේ බිඳුණවුන් ගලපන්නේ (සමග කරන්නේ) ද, එකට ගැලපුණවුන් (සමගියට පැමිණියවුන්) හට රුකුල් දෙන්නේ ද වෙයි. සමගියෙන් සිටින්නවුන් හා වාසය කැමැත්තේ, සමගියෙන් වසන්නවුනට කැමැත්තේ, සමග වැ සිටින්නවුනට සතුටු වනුයේ, සමගිය ඇති කරන බස් කියන්නේ වෙයි. මේ ද ඔහුගේ ශීලයෙක් වේ.

17. හේ රඵ බිණුම් දුරුලා, රඵ බස් දෙවුමෙන් වැලැක්කේ වෙයි. නිදෙස්, කන්කලු, පෙම් උපදවන, පහසුවෙන් සිතැ වැදගන්නා, නොගැමි, බොහෝ දෙනාට ප්‍රිය, බොහෝ දෙනාගේ මන වඩන යම් බසෙක් වේ ද, එබඳු වූ බස් කියන්නේ වෙයි. මේ ද ඔහුගේ ශීලයෙක් වේ.

18. හේ බොල් හිස් දෙඩැටිලි භැරුලා, බොල් දෙඩැටිල්ලෙන් වැලැක්කේ වෙයි. සුදුසු කාලවේලායෙහි කපා කරන සුලු වූයේ, ඇත්ත ම කියන සුලු වූයේ, වැඩ සලසන බසක් ම කියනසුලු වූයේ, නවලොවුතුරුදහම් ඇසුරු කොට ම කියනසුලු වූයේ, හික්මීම ඇති කරන බසක් ම කියන සුලු වූයේ, සිතැ තබා ගන්නට සුදුසු වූ, කරුණු සහිත වූ, ඉමක් කොතක් ඇති (ප්‍රමාණවත් වූ), දෙලෝ වැඩ හා සම්බඳු වූ ම බසක් සුදුසු කාලයෙහි කියන්නේ වෙයි. මේ ද ඔහුගේ ශීලයෙක් වේ.

19. හේ බීජසමුත (පැල වන දෑ) ද, භුතසමුත (පැල වුණු දෑ) ද සිඳු-මෙන් බිඳුමෙන් වැලැක්කේ වෙයි. රු බොජුනෙන් වැලැක්කේ, එක් වේලේ වලදන බත් ඇත්තේ, නොකල්බොජුනෙන් වැලැක්කේ වෙයි. නටනු ගනු වයනු විසුදදසුන් යන මෙයින් වැලැක්කේ වෙයි. ඇඟැ අඩු තැන් පිරැවීමට, ඇඟ සැරැසීමට කරුණු වන මල්ගදවිලෙවුන් දැරීමෙන් වැලැක්කේ වෙයි. පමණ ඉක්මම් උසසුන් ද, නොකැප වූ මහඅසුන්ද යන දෙකින් ම වැලැක්කේ වෙයි. රන් රිදී මසු කහවණු පිළිගැන්මෙන් වැලැක්කේ වෙයි. අමු ධාන්‍ය පිළිගැන්මෙන් වැලැක්කේ වෙයි. අමු මස් පිළිගැන්මෙන් වැලැක්කේ වෙයි. ස්ත්‍රින් කුමාරිකාවන් පිළිගැන්මෙන් වැලැක්කේ වෙයි. දූසිදසුන් පිළිගැන්මෙන් වැලැක්කේ වෙයි. එළවන් බැටෙළවන් පිළිගැන්මෙන් වැලැක්කේ වෙයි. කුකුලන් හරන් පිළිගැන්මෙන් වැලැක්කේ වෙයි. ඇතුන් අසුන් වෙලෙඹුන් ගෙරන් පිළිගැන්මෙන් වැලැක්කේ වෙයි. කෙත්වතු පිළිගැන්මෙන් වැලැක්කේ වෙයි. හිතියනට දුන මෙතෙවර කිරීමෙහි ද ගෙන්ගෙට පණිවුඩ පණන් ගෙන යෑමෙහි ද යෙදීමෙන් වැලැක්කේ වෙයි. වෙලෙද ගනුදෙනුයෙන් වැලැක්කේ වෙයි. භොරතරුදියෙන් කිරුමෙන්, බොරු රන් පැමෙන්, භොර මිනුම්වලින් මිනුමෙන් වැලැක්කේ වෙයි. අල්ලස් ගෙන හිමයන් නොහිම කිරීමෙන්, නානා උපායයෙන් අනුන් රුවැටුමෙන්, අගනා දෑයට හුරු නො අගනා දෑයක් පෙන්නා කරන මායායෙන්, මේ කි නොකි හැම කෙෙරටික කම්වලින් ම වැලැක්කේ වෙයි. අන් පා ආදිය සිඳීමෙන් ද, මැරීමෙන් ද, රුකැන් ආදියෙන් බැඳීමෙන් ද, සැහැසිකම් කිරීමෙන් ද වැලැක්කේ වෙයි. මේ ද ඔහුගේ ශීලයෙක් වෙයි.

20 යථා වා පනෙකෙ තොනොතා සමණබ්‍රාහ්මණා සද්ධාදෙය්‍යානි භොජනානි භුඤ්ජන්තා තෙ එවරුපං බිජගාමභුතගාමසමාරම්භං අනුයුත්තා විහරන්ති, සෙය්‍යපීදං: මූලබීජං ධකුබීජං එලුබීජං අග්ගබීජං බිජබීජමෙව පඤ්චමං. ඉති වා ඉති එවරුපා බිජගාමභුතගාමසමාරම්භා පටිච්චතො භොති. ඉදමපි'ස්ස භොති සීලසමිං.

21. යථා වා පනෙකෙ භොනොතා සමණබ්‍රාහ්මණා සද්ධාදෙය්‍යානි භොජනානි භුඤ්ජන්තා තෙ එවරුපං සනතිධිකාරපරිභොගං අනුයුත්තා විහරන්ති, සෙය්‍යපීදං: අනන්තසනතිධිං පානසනතිධිං වත්ථසනතිධිං යාන-සනතිධිං සයනසනතිධිං ගකුසනතිධිං ආමිසසනතිධිං. ඉති වා ඉති එවරුපා සනතිධිකාරපරිභොගා පටිච්චතො භොති. ඉදමපි'ස්ස භොති සීලසමිං.

22. යථා වා පනෙකෙ භොනොතා සමණබ්‍රාහ්මණා සද්ධාදෙය්‍යානි භොජනානි භුඤ්ජන්තා තෙ එවරුපං විසුකදස්සනං අනුයුත්තා විහරන්ති, සෙය්‍යපීදං: නච්චං ගීතං වාදීතං පෙකං අකඛානං පාණිස්සරං වෙනාලං කුම්භච්චිතං සොනනකං චණ්ඩාලං වංසං ඛොපනකං තජ්ජයුඤ්ඤං අස්සයුඤ්ඤං මහිසයුඤ්ඤං උසනයුඤ්ඤං අජයුඤ්ඤං මෙණ්ඩියුඤ්ඤං කුකකුටයුඤ්ඤං වට්ටකයුඤ්ඤං දණ්ඩියුඤ්ඤං මුට්ඨියුඤ්ඤං නිබ්බුඤ්ඤං උයොයාධිකං බලග්ගං සෙනාබ්‍රහ්මණං අණීකදස්සනං. ඉති වා ඉති එවරුපා විසුකදස්සනා පටිච්චතො භොති. ඉදමපි'ස්ස භොති සීලසමිං.

23. යථා වා පනෙකෙ භොනොතා සමණබ්‍රාහ්මණා සද්ධාදෙය්‍යානි භොජනානි භුඤ්ජන්තා තෙ එවරුපං ජිතප්පමාදට්ඨානානුයොගං අනුයුත්තා විහරන්ති, සෙය්‍යපීදං: අට්ඨපදං දසපදං ආකාසං පරිභාරපථං සනතිකං බලිකං සට්ඨකං සලාකහත්ථං අකඛං පඛගච්චරං වඛකකං මොකඛචිකං විඛුලකං පනතාලහකං රථකං ධනුකං අකඛරිකං මනෙසිකං යථාවච්චං. ඉති වා ඉති එවරුපා ජිතප්පමාදට්ඨානානුයොගා පටිච්චතො භොති. ඉදමපි'ස්ස භොති සීලසමිං.

20. යම්සේ සමහර භවත් මහණබමුණෝ සැදහැයෙන් දුන් බොජුන් වලද, මුලජීඪ ද (හිගුරු ආදී පැල වන මුල් ද), සකකු චීප් ද (නුග ආදී පැල වන කද ද), පරුජීඪ ද (උක් උණ බට ආදී පැල වන පුරුක් ද), අගුජීඪ ද (ඉරිවේරිය ආදී පැල වන දලු ද), පස් වනු චීප්ජීඪ ද (වී ආදී පැල වන ඇට ද) යන මෙ කී චීප්සමුහ ද (පැල වන දෑ ද) භුතසමුහ ද (පැල වුණු දෑ ද) පෙළීමෙහි (සිඳුම් බුදුම් නැඪම් යැ හි) නියන ලද සමාරම්භයෙහි යෙදුණෝ වෙසෙත් ද, හෙ තෙමේ මේ හෝ මෙ බඳු වූ චීප්-ග්‍රාමභුතග්‍රාමසමාරම්භයෙන් වැලැක්කේ වෙයි. මේ ද ඔහුගේ ශිලයෙක් වේ.

21. යම්සේ ඇතැම් භවත් මහණබමුණු කෙනෙක් සැදහැයෙන් දුන් බොජුන් වලද, කෑම රැස් කොට තබා ගැන්ම, බොන දෑ රැස් කොට තබා ගැන්ම, වස්ත්‍ර රැස් කොට තබා ගැන්ම, (රිය ගැල් ආදිය ද පාවහන් ආදිය ද යන) යාන රැස් කොට තබා ගැන්ම, ඉහතැ කී දෑ හැර (තවත් නල සහල් ඇ වුව මනා) පසය රැස් කොට තබා ගැන්ම යන මෙසේ වූ සන්නිකාරපරිභෝගයෙහි (පසය රැස් කොට තබා ගෙන වැලැඳීමෙහි) යෙදී වෙසෙත් ද, හෙ තෙමේ මේ හෝ මෙබඳු වූ හෝ සන්නිකාර පරිභෝගයෙන් වැලැක්කේ වෙයි. මේ ද ඔහුගේ ශිලයෙක් වේ.

22. යම්සේ සමහර භවත් මහණබමුණෝ සැදහැයෙන් දුන් බොජුන් වලද, නැටුම් ගැයුම් වැයුම්, නටසමජ්ජා (නළුවන් සමුහයක් එක් වූ ජනසමුහයා ඉදිරියේ දක්වන නැටුම්), ආබ්‍යාන (මහාහාරකාදිය කීම හෝ ඇසීම), පාණ්ණිකාර (අනිත් ලොහොබෙර ගැයුම් හෝ අත්තල ගැසුම), වේනාල (දඹුමුවා තාලම්පට ගැසීම හෝ මතුරු දපා මලසිරුරු නැගිටුම්), කුම්භචුන (සිවුරස් බෙර වැයුම), ශෝභනක (රංගබලිකරණය හෙවත් රහමඩුල්ලෙහි දී දේවතාවනට සොනානු වශයෙන් නාදදීගින ගායනය හෝ ප්‍රතිභාතචිත්‍ර කිරීම), සණ්දෙවුන් කෙළිය (හෝ අයෝ-ගුබක්‍රීඩාව), උණගස් ඔසොවා ගෙන කරන ක්‍රීඩාව, අසම්ඛාවනය (මලවුන්ගේ ඇට සෝදා සුවද කවා තබා තකත්සෙමෙහි ඊ වටා සිට උත්සව කිරීම), ඇත්පොර, අස්පොර, මිසුපොර, ගොන්පොර, එළපොර, බැටෙළ-පොර, කුකුළුපොර, වටුපොර, පොලුහරඹ, මිටුසුද, මල්ලපොර, යුද පවත්නා තැන් දක්නට යෑම, බලසෙන් ගණිනා තැන් දක්නට යෑම යන මෙබඳු විසුළු දස්නෙහි යෙදී වෙසෙත් ද, හෙ තෙමේ මේ හෝ මෙ බඳු වූ විසුළු දස්නෙන් වැලැක්කේ වෙයි. මේ ද ඔහුගේ ශිලයෙක් වේ.

23. යම්සේ සමහර භවත් මහණබමුණෝ සැදහැයෙන් දුන් බොජුන් වලද, අටපාකෙළිය, දසපාකෙළිය, අහස්දුකෙළිය, මඩුලු පැනුම, සන්තිකා ක්‍රීඩාව, දැදුකෙළිය, කල්ලි ගැසුම, සලාඅත්කෙළිය, ගුලකෙළිය, කොළ-නලා පිඹුම, කෙළිනගුලික් හැම, කරණම් ගැසුම, කන්තාගුරුවා කෙළිය, කොළනැලියෙන් වැලි ඇ මැනුම, ක්‍රීඩාරථ පැදවීම, කුඩා දුන්නෙන් විදීම, ඇකිරිකෙළිය (පිටේ හෝ අහසේ අකුරු ඇද එ කියවීම), සිත දෑ කීමේ ක්‍රීඩාව, විකලාංගානුකරණය (කනුන් කොරුන් යන ආදීන් සේ ඉරියවු පැවැත්වීම) යන මෙබඳු වූ පමාවට කරුණු වූ දුකෙළියෙහි යෙදී වෙසෙත් ද, හෙ තෙමේ මේ හෝ මෙ බඳු වූ පමාවට කරුණු වූ දුකෙළි-යෙහි යෙදීමෙන් වැලැක්කේ වෙයි. මේ ද ඔහුගේ ශිලයෙක් වේ.

24. යථා වා පනෙකෙ භොනෙනා සමණබ්‍රාහ්මණා සද්ධාදෙය්‍යානි භොජනානි භුඤ්ජන්තා තෙ ඵවරුපං උච්චාසයනමනාසයනං අනුසුත්තා විහරන්ති, සෙය්‍යපීදං: ආසන්දිං පලලඛකං ගොනකං චිත්තකං පටිකං පටිලිකං තුලිකං විකතිකං උදදලොමිං එකන්තලොමිං කට්ඨිස්සං කොසෙය්‍යං කුන්තකං හත්ථස්සරං අස්සත්ථරං රථත්ථරං අජ්නප්පවෙණිං කාදලිමිගපචර-පච්චත්ථරණං සඋත්තරච්ඡදං උභතොලොභිතකුපධානං. ඉති වා ඉති ඵවරුපා උච්චාසයනමනාසයනා පටිච්චරතො භොති. ඉදමපි'ස්ස භොති සීලසමිං.

25. යථා වා පනෙකෙ භොනෙනා සමණබ්‍රාහ්මණා සද්ධාදෙය්‍යානි භොජනානි භුඤ්ජන්තා තෙ ඵවරුපං මණ්ඩනවිභුසනධාරානානුයොගං අනුසුත්තා විහරන්ති, සෙය්‍යපීදං: උච්ඡාදනං පරිමදදනං නභාපනං සමබාහනං ආදුසං අඤ්ඤනං මාලාවිලෙපනං මුඛවුණ්ණකං මුඛලෙපනං හත්ථබ්බං සිබාබ්බං දණ්ඩකං නාළිකං බග්ගං ජන්තං චිත්‍රාපාතනං උණ්ඨිසං මණ්ඨිං වාලෙවීජනිං ඔදුනානි වන්භානි දීඝදසානි. ඉති වා ඉති ඵවරුපා මණ්ඩනවිභුසනධාරානානු-යොගා පටිච්චරතො භොති. ඉමපි'ස්ස භොති සීලසමිං.

26. යථා වා පනෙකෙ භොනෙනා සමණබ්‍රාහ්මණා සද්ධාදෙය්‍යානි භොජනානි භුඤ්ජන්තා තෙ ඵවරුපං තීරච්ඡාතකථං අනුසුත්තා විහරන්ති, සෙය්‍යපීදං: රුජකථං වොරකථං මහාමත්තකථං සේනාකථං භයකථං යුද්ධකථං අන්තකථං පානකථං වත්ථකථං සයනකථං මාලාකථං ගඤ්ඤකථං ඤාතිකථං යානකථං ගාමකථං තීගමකථං නගරකථං ජනපදකථං ඉඤ්ඤ-කථං පුරිසකථං [කුමාරකථං කුමාරිකථං] සුරකථං විසිබාකථං කුච්චධාරාන-කථං පුබ්බපෙතකථං තානත්තකථං ලොකකබ්බාසිකං සමුදදකබ්බාසිකං ඉතිභවාභවකථං. ඉති වා ඉති ඵවරුපාය තීරච්ඡාතකථාය පටිච්චරතො භොති. ඉදමපි'ස්ස භොති සීලසමිං.

27. යථා වා පනෙකෙ භොනෙනා සමණබ්‍රාහ්මණා සද්ධාදෙය්‍යානි භොජනානි භුඤ්ජන්තා තෙ ඵවරුපං විග්ගාතිකකථං අනුසුත්තා විහරන්ති, සෙය්‍යපීදං: න ත්වං ඉමං ධම්මවිනයං ආජානාසී. අහං ඉමං ධම්මවිනයං ආජානාමි. කිං ත්වං ඉමං ධම්මවිනයං ආජානිස්සසී? මිච්ඡාපටිපනෙනා ත්වමසී. අහමසමි සමමාපටිපනෙනා. සංභිතං මෙ, අසංභිතං තෙ. පුරෙ වචනීයං පච්ඡා අවච. පච්ඡා වචනීයං පුරෙ අවච. ආවිණ්ණං තෙ විපරුවන්තං. ආරුපිතො තෙ වාදෙ. නිග්ගහිතො ත්වමසී. වර වාදප්පමොක්ඛාය. තිබ්බෙ-යොති වා සවෙ පභොසිති. ඉති වා ඉති ඵවරුපාය විග්ගාතිකකථාය පටිච්චරතො භොති. ඉදමපි'ස්ස භොති සීලසමිං.

24. යම්සේ ඇතැම් භවත් මහණබමුණෝ සැදුහැයෙන් දුන් බොජුන් වලද, දික්සහලා පුටු ය, පලහය, මහකොඳුපලසය. විශමනෙන් විසිතුරු කල එළොම්මුවා ඇතිරිය, එළොම්මුවා සුදු ඇතිරිය, ගනමල් යෙදූ එළොම් ඇතිරිය, නිලිය (පුලුන් මෙන්තය), සිංහරූපාදිරූපාවලින් විසිතුරු කල එළොම් ඇතිරිය, දෙපැත්තේ මලොම් ඇති එළොම්මුවා ඇතිරිය, එක් පැත්තේ පමණක් ලොම් ඇති එළොම්මුවා ඇතිරිය, රත්කහුකම් කල පසතුරුණ, කොසෙය්ය හුසින් විසූ ඇතිරිය, අසු පිටු එළන ඇතිරිය, රියා එළන ඇතිරිය, ඇදට සරි ලන සේ අඳන් දිවිසමින් මාසා කල ඇතිරිය, කෙහෙල්මුවසමින් කල මහඟු පසතුරුණ, ඉස්දෙර පාමුල රත්කන්වසින් තබා ඇති රතු උඩුවියන් සහිත මහඟු යහන යන මෙබඳු වූ උස් යහන් මහ යහන් පරිහරණය කිරීමෙහි යෙදී වෙසෙද්ද, කෙතෙමේ මේ හෝ මෙ බඳු වූ උස් යහන් මහ යහන් පරිභොගයෙන් වැලැක්කේ වෙයි. මේ ද ඔහුගේ ශීලයෙක් වේ.

25. යම්සේ වනාහි ඇතැම් භවත් මහණබමුණෝ සැදුහැයෙන් දුන් බොජුන් වලද, සුවදසුණුයෙන් ඇඟ ඉලීම, අත්පාඇති මනා සටකන් ගන්වනුවට තෙල් ගා මැසීම, සුවද දියෙන් නැවීම, උරහිස්ඇති මස් වැඩෙනුවට මුගුරින් තැළීම, කැඩපතින් මුහුණ බැලීම, අලංකාර වශයෙන් අඳන් ගැම, මල් පැලැදීම හා විලෙටුන් දැරීම, මුවසුණු මුව-විලෙටුන් දැරීම, හස්තාභරණ දැරීම, හිසැ කුඩුම්බිය බැඳීම, විසිතුරු සැරයටි දැරීම, විසිතුරු බෙහෙත්තල දැරීම, කඩු දැරීම, විසිතුරු කුඩ දැරීම, විසිතුරු පාවහන් දැරීම, නලල්පට බැඳීම, සිඵමණ පැලැදීම, විසිතුරු සෙමර වල්විදුනා දැරීම, දික් දවලු ඇති සුදු රෙදි හැඳීම ආදී ඇඟ අඩු තැන් පිරුණීමටත් ඇඟ සැරැසීමටත් කරුණු වන දෑ පරිභොග කිරීමෙහි යෙදී වෙසෙත් ද, ඒ මහණ තෙමේ මේ හෝ මෙ බඳු දෑ පරිභොග කිරීමෙන් වැලැක්කේ වෙයි. මේ ද ඔහුගේ ශීලයෙක් වේ.

26. යම්සේ වනාහි ඇතැම් භවත් මහණබමුණෝ සැදුහැයෙන් දුන් බොජුන් වලද, රාජකථා, වොරකථා, මනාමාත්‍යකථා, සෙතාකථා, භයකථා, සුඛකථා, ආහාරකථා, පානකථා, වස්ත්‍රකථා, ශයනකථා, මාලාකථා, ගනිකථා, ඥාතිකථා, යානකථා, ග්‍රාමකථා, නිගමකථා, නගරකථා, ජනපදකථා, ස්ත්‍රීකථා, පුරුෂකථා, කුමාරකථා, කුමාරිකථා, ශූරකථා, විවිකථා, කුමභසානකථා, නානාභිකථා, ලොකාබ්‍යාසිකා කථා, සම්මුදාබ්‍යාසිකාකථා, ඉතිහවාභවකථා යන මේ බඳු වූ තිරශ්චිත කථාවන්හි යෙදී වෙසෙත් ද, ඒ මහණ තෙමේ මේ කී හෝ මෙසින් අත්‍ය වූ හෝ මෙ බඳු කථාවලින් වැලැක්කේ වෙයි. මේ ද ඔහුගේ ශීලයෙක් වේ.

27. යම්සේ වනාහි ඇතැම් භවත් මහණබමුණෝ සැදුහැයෙන් දුන් බොජුන් වලද, “තෝ මේ දහම් විනය තො දනිති. මම ම මේ දහම් විනය දනිමි. ‘මේ දහම් විනය කීමැ’යි තෝ දනිති ද? තෝ වරදවා පිළිපත්තෙති. මම මැනවින් පිළිපත්තෙමි වෙමි. මා බස කරුණු සහිත ය. තා බස කරුණු රහිත ය. තෝ පලමුයෙන් කියැ යුත්ත පසු වැ කියෙහි ය. පසු වැ කියැ යුත්ත පලමුයෙන් කියෙහි ය. තා කලක් ම පුහුණු කල දය මගේ එක් වචනයෙන් ම පෙරැළී ගියේ ය. මා විසින් තට දොස් නැගිණ. මා විසින් නිගන්තා ලද්දෙහි. මා නැඟ දෙසින් ණදෙන්තට හැසිරෙව (ඒ ඒ තැන ගොස් උගනුව). හැකි නම් එය පිසදව” යන ආදීන් මෙ බඳු වූ උනුන් බැණ දොඩා ගැනුම්හි යෙදෙත් ද, ඒ මහණ තෙමේ මේ කී හෝ අත් මෙබඳු වූ හෝ බැණුම්දෙඩුම්වලින් වැලැක්කේ වෙයි. මේ ද ඔහුගේ ශීලයෙක් වේ.

28. යථා වා පනෙකෙ භොනෙතා සමණබ්බාහමිණා සද්ධාදෙය්‍යානි භොජනානි භුඤ්ජතා තෙ එවරුපං දුකෙය්‍යපභිණගමනානුයොගමනුසුඛතා විහරන්ති, සෙය්‍යපීදං: රඤ්ඤං රුජමභාමන්තානං බන්ධියානං බ්බාහමිණානං ගහපනිකානං කුමාරානං “ඉධ ගච්ඡ අමුත්‍රාගච්ඡ. ඉදං භර. අමුත්‍ර ඉදං ආභර”ති. ඉති වා ඉති එවරුපා දුකෙය්‍යපභිණගමනානුයොගා පටිච්චරතො භොති. ඉදමපි’ස්ස භොති සීලසමිං.

29. යථා වා පනෙකෙ භොනෙතා සමණබ්බාහමිණා සද්ධාදෙය්‍යානි භොජනානි භුඤ්ජතා තෙ කුහකා ව භොතති ලපකා ව නෙමින්නා ව නිපෙසසිකා ව ලාභෙන ව ලාභං නිජ්ඨිංසිතාගො. ඉති වා ඉති එවරුපා කුහනලපතා පටිච්චරතො භොති. ඉදමපි’ස්ස භොති සීලසමිං.

මජ්ඣිමනිකං නිට්ඨිතං.

30. යථා වා පනෙකෙ භොනෙතා සමණබ්බාහමිණා සද්ධාදෙය්‍යානි භොජනානි භුඤ්ජතා තෙ එවරුපාය තිරච්ඡානවිජ්ජාය මිච්ඡාජ්චෙන ජීවිකං කපෙපන්ති, සෙය්‍යපීදං: අඛගං නිමිත්තං උප්පාතං සුපිතං ලකඤ්ඤං මුසිකච්ඡන්තං අග්ගිභොමං දබ්බිභොමං ටුසභොමං තණ්දුලභොමං සප්පි-භොමං තෙලභොමං මුඛභොමං ලොභීතභොමං අඛගවිජ්ජා විජ්ජුච්ඡා බන්ධ-විජ්ජා සිවච්ඡා භුතවිජ්ජා භුරිවිජ්ජා අභිවිජ්ජා විසවිජ්ජා විච්ඡිකවිජ්ජා මුසිකවිජ්ජා සකුණවිජ්ජා වායසවිජ්ජා පක්කජ්ඣානං සරපරිත්තානං මිග-පකං. ඉති වා ඉති එවරුපාය තිරච්ඡානවිජ්ජාය මිච්ඡාජීවං පටිච්චරතො භොති. ඉදමපි’ස්ස භොති සීලසමිං.

31. යථා වා පනෙකෙ භොනෙතා සමණබ්බාහමිණා සද්ධාදෙය්‍යානි භොජනානි භුඤ්ජතා තෙ එවරුපාය තිරච්ඡානවිජ්ජාය මිච්ඡාජ්චෙන ජීවිකං කපෙපන්ති, සෙය්‍යපීදං: මණ්දලකඤ්ඤං වත්ථලකඤ්ඤං දණ්ඩලකඤ්ඤං අසීලකඤ්ඤං උසුලකඤ්ඤං ඛනුලකඤ්ඤං ආට්ඨිමලකඤ්ඤං ඉඤ්චීලකඤ්ඤං පුරිසලකඤ්ඤං කුමාරලකඤ්ඤං කුමාරිලකඤ්ඤං දුසලකඤ්ඤං දුසීලකඤ්ඤං හඤ්චීලකඤ්ඤං අස්සලකඤ්ඤං මභිසලකඤ්ඤං උසභලකඤ්ඤං ගොලකඤ්ඤං අජලකඤ්ඤං මෙණ්ඩලකඤ්ඤං කුකකුට්ඨලකඤ්ඤං වට්ටකලකඤ්ඤං ගොධා-ලකඤ්ඤං කණණිකාලකඤ්ඤං කච්ඡපලකඤ්ඤං මිගලකඤ්ඤං. ඉති වා ඉති එවරුපාය තිරච්ඡානවිජ්ජාය මිච්ඡාජීවං පටිච්චරතො භොති. ඉදමපි’ස්ස භොති සීලසමිං.

28. යම්සේ සමහර භවත් මහණබමුණෝ සැදුහැයෙන් දුන් බොජුන් වලද, “මෙහි යන්තැ. අසෝ තැනට එන්තැ. මෙය ගෙනැ යන්තැ. අසෝ තැනට මෙය ගෙනෙන්තැ”සි කල නියොග පිලිපගන, රජුන්ගේ රජමහආමැනියන්ගේ ඝත්‍රියයන්ගේ බමුණන්ගේ ගැහැටියන්ගේ රජ කුමරුවන්ගේ මෙ බඳු දුත මෙහෙවරෙහි පණිවුඩ ගෙන යෑමෙහි යෙදී වෙසෙත් ද, ඒ මහණ තෙමේ මෙ කී හෝ අන් මෙ වැනි වූ හෝ දුත මෙහෙවරින් පණිවුඩ ගෙන යෑමෙන් වැලැක්කේ වෙයි. මේ ද ඔහුගේ ශිලයෙක් වේ.

29. යම්සේ සමහර භවත් මහණබමුණෝ සැදුහැයෙන් දුන් බොජුන් වලද, කුතකකම් කරන්නෝ වෙත් ද, ලාභසන්කාර පතා අනුත් සිත් ඇදෙන සේ වූ වාටු බස් දෙබන්නෝ වෙත් ද, සිටු පසය ලබනු සදහා කසින් හෝ බසින් ඇහැවීම් කරන්නෝ වෙත් ද, ලාභා-පෙණායෙන් අනුතට ගරහන්නෝ වෙත් ද, ලාභයෙන් ලාභය සොයන්නෝ වෙත් ද, ඒ මහණ තෙමේ මෙ කී ද මෙ බඳු වූ ද කුහනලපනවලින් වැලැක්කේ වෙයි. මේ ද ඔහුගේ ශිලයෙක් වේ.

මධ්‍යම ශිලය නිමිසේ ය.

30. යම්සේ ඇතැම් භවත් මහණබමුණෝ සැදුහැයෙන් දුන් බොජුන් වලද, අංගශාසත්‍රය, නිමිත්තශාසත්‍රය, උත්පාතලක්ෂණය, සවස්ත-ශාස්ත්‍රය, ලක්ෂණශාස්ත්‍රය, මුෂකපිණින්තවිදුච්ච, අග්නිභොමය, දර්විභොමය, ධූෂභොමය, කණභොමය, තණසුලභොමය, සර්පිෂ්භොමය, කෙලභොමය, මුඛභොමය, ලොහිතභොමය, අංගවිදුච්ච, වාස්තුවිදුච්ච, ඝණාත්‍රවිදුච්ච, ශිව්විදුච්ච, භූතවිදුච්ච, භූරිවිදුච්ච, අභිවිදුච්ච, විෂ්විදුච්ච, වෘශ්චිකවිදුච්ච, මුෂකවිදුච්ච, ශාකුතවිදුච්ච, වායසවිදුච්ච, පක්වධ්‍යානය, ගරපරිත්‍රාණය, මාගපක්ෂය යන මෙ කී හෝ මෙබඳු වූ හෝ තිරශ්චිතවිදුච්චයෙන්, මිථ්‍යාච්චයෙන් දිවි පවත්-වත් ද, ඒ මහණ තෙමේ මෙ කී ද මෙ බඳු වූ ද තිරශ්චිතවිදුච්චයෙන් මිථ්‍යා-ච්චයෙන් වැලැක්කේ වෙයි. මේ ද ඔහුගේ ශිලයෙක් වෙයි.

31. යම්සේ ඇතැම් භවත් මහණබමුණෝ සැදුහැයෙන් දුන් බොජුන් වලද, මිණිලකුණු, වත්ලකුණු, දඹුලකුණු, කඩුලකුණු, ජලකුණු, දුඛුලකුණු, අවිලකුණු, ඉතිරිලකුණු, පුරිස්ලකුණු, කුමරලකුණු, කුමරිලකුණු, දස්ලකුණු, දසිලකුණු, ඇත්ලකුණු, අස්ලකුණු, මිශුලකුණු, වතස්ලකුණු, ගොන්ලකුණු, එළලකුණු, බැටෙටලකුණු, කුකුළලකුණු, වටුලකුණු, ගොස්ලකුණු, කැණිලකුණු, කත්තලකුණු, මුවලකුණු යන ආදී මෙ බඳු තිරශ්චිත විදුච්චයෙන්, මෙ බඳු මිථ්‍යාච්චයෙන් දිවි පවත්වත් ද, ඒ මහණ තෙමේ මෙ කී ද මෙබඳු වූ ද තිරශ්චිත විදුච්චයෙන් මිථ්‍යාච්චයෙන් වැලැක්කේ වෙයි. මේ ද ඔහුගේ ශිලයෙක් වේ.

32. යථා වා පනෙකෙ හොනෙනා සමණබ්බාහමණා සද්ධාදෙය්‍යානි හොජනානි භුඤ්ජේනා තෙ ඵවරූපාය තිරච්ඡානවිජ්ජාය මච්ඡාජ්චෙන ජීවිකං කප්පෙනති, සෙය්‍යපීදං: “රඤ්ඤං නිය්‍යානං හවිස්සති. රඤ්ඤං අනිය්‍යානං හවිස්සති. අබ්බන්තරුතං රඤ්ඤං උපයානං හවිස්සති. බාහිරුතං රඤ්ඤං අපයානං හවිස්සති. බාහිරුතං රඤ්ඤං උපයානං හවිස්සති. අබ්බන්තරුතං රඤ්ඤං අපයානං හවිස්සති. අබ්බන්තරුතං රඤ්ඤං ජයො හවිස්සති. බාහිරුතං රඤ්ඤං පරුජයො හවිස්සති, බාහිරුතං රඤ්ඤං ජයො හවිස්සති, අබ්බන්තරුතං රඤ්ඤං පරුජයො හවිස්සති. ඉති ඉමස්ස ජයො හවිස්සති. ඉමස්ස පරුජයො හවිස්සති.” ඉති වා ඉති ඵවරූපාය තිරච්ඡානවිජ්ජාය මච්ඡාජ්චා පටිච්චරතො හොති. ඉදමපි’ස්ස හොති සීලසමිං.

33. යථා වා පනෙකෙ හොනෙනා සමණබ්බාහමණා සද්ධාදෙය්‍යානි හොජනානි භුඤ්ජේනා තෙ ඵවරූපාය තිරච්ඡානවිජ්ජාය මච්ඡාජ්චෙන ජීවිකං කප්පෙනති, සෙය්‍යපීදං: “චන්දග්ගාහො හවිස්සති. සුරියග්ගාහො හවිස්සති. නකඛන්තග්ගාහො හවිස්සති. චන්දිමසුරියානං පඨගමනං හවිස්සති. චන්දිමසුරියානං උප්පඨගමනං හවිස්සති. නකඛන්තානං පඨගමනං හවිස්සති. නකඛන්තානං උප්පඨගමනං හවිස්සති. උකකාපාතො හවිස්සති. දීසාඛාහො හවිස්සති භුමිවාලො හවිස්සති. දෙවදුන්ද්භි හවිස්සති. චන්දිමසුරියනකඛන්තානං උග්ගමනං ඔග්ගමනං සංකීලෙසං වොදනං හවිස්සති. ඵවංචිපාකො චන්දග්ගාහො හවිස්සති. ඵවංචිපාකො සුරියග්ගාහො හවිස්සති. ඵවංචිපාකං චන්දිමසුරියානං පඨගමනං හවිස්සති, ඵවංචිපාකං චන්දිමසුරියානං උප්පඨගමනං හවිස්සති. ඵවංචිපාකං නකඛන්තානං පඨගමනං හවිස්සති. ඵවංචිපාකං නකඛන්තානං උප්පඨගමනං හවිස්සති. ඵවංචිපාකො උකකාපාතො හවිස්සති. ඵවංචිපාකො දීසාඛාහො හවිස්සති. ඵවංචිපාකො භුමිවාලො හවිස්සති. ඵවංචිපාකො දෙවදුන්ද්භි හවිස්සති. ඵවංචිපාකං චන්දිමසුරිය නකඛන්තානං උග්ගමනං ඔග්ගමනං සංකීලෙසං වොදනං හවිස්සති”. ඉතිවා ඉති ඵවරූපාය තිරච්ඡානවිජ්ජාය මච්ඡාජ්චා පටිච්චරතො හොති. ඉදමපි’ස්ස හොති සීලසමිං.

34. යථා වා පනෙකෙ හොනෙනා සමණබ්බාහමණා සද්ධාදෙය්‍යානි හොජනානි භුඤ්ජේනා තෙ ඵවරූපාය තිරච්ඡානවිජ්ජාය මච්ඡාජ්චෙන ජීවිකං කප්පෙනති, සෙය්‍යපීදං: “සුබ්බුට්ඨිකා හවිස්සති. දුබ්බුට්ඨිකා හවිස්සති. සුභිකං හවිස්සති. දුබ්භිකං හවිස්සති. බෙමං හවිස්සති. හයං හවිස්සති. රොගො හවිස්සති. ආරොග්‍යං හවිස්සති. මුද්දා ගණනා සංඛානං කාවෙය්‍යං ලොකායතං.” ඉති වා ඉති ඵවරූපාය තිරච්ඡානවිජ්ජාය මච්ඡාජ්චෙන පටිච්චරතො හොති. ඉදමපි’ස්ස හොති සීලසමිං.

32. යම්කිසි වනාහි ඇතැම් පින්වත් මහණබමුණෝ සැදැහැයෙන් දුන් බොජුන් වලද, “අසෝ දිනැ අසෝ නැකැතින් (සුදු සඳහා) සිය නුවරින් අසෝ රජුන්ගේ නික්මීම වන්නේ ය. අසෝ නැකැතින් පෙරලා සිය නුවරට ඊම වන්නේ ය. අසෝ නැකැතින් පිටතැ සිටින සතුරු රජුන් හමු වන්නට රට තුළ උන් රජුන්ගේ යෑම වන්නේ ය. අසෝ නැකැතින් පිටතැ සිටින සතුරු රජුන්ගේ ඉවත් වැ යෑම වන්නේ ය. අසෝ නැකැතින් රට තුළ සිටින රජුන් කරා පිටතැ සිටින සතුරු රජුන්ගේ පැමිණීම වන්නේ ය. අසෝ නැකැතින් අතුළතැ සිටින රජුන්ගේ ඉවත් වැ යෑම වන්නේ ය. රට ඇතුළතැ සිටින රජුන්ට ජය වන්නේ ය. පිටතැ සිටින සතුරු රජුන්ට පරාජය වන්නේ ය. පිටතැ සිටින සතුරු රජුන්ට ජය වන්නේ ය. රට තුළ සිටින රජුන්ට පරාජය වන්නේ යැ” යි මෙසේ ‘මොහුට ජය වන්නේ ය. මොහුට පරාජය වන්නේ යැ’ යි කියමින් මෙ බඳු වූ තිරස්විතවිද්‍යයෙන්, මෙ බඳු වූ මිථ්‍යාච්චයෙන් දිවි පවත්වන් ද, ඒ මහණ තෙමේ මේ හෝ මෙ බඳු වූ තිරස්විතවිද්‍යයෙන්, මිථ්‍යාච්චයෙන් වැලැක්කේ වෙයි. මේ ද ඔහුගේ ශිලයෙක් වේ.

33. යම්කිසි වනාහි ඇතැම් පින්වත් මහණබමුණෝ සැදැහැයෙන් දුන් බොජුන් වලද, “අසෝ දිනැ වැදගුහණය වන්නේ ය. අසෝ දිනැ සුසීගුහණය වන්නේ ය. අසෝ දිනැ සඳු හිරු දෙදෙනා නිසි මගින් යෑම වන්නේ ය. අසෝ දිනැ ඔවුන් නොමගින් යෑම වන්නේ ය. අසෝ දිනැ නකත්තරුන් නිසිමගින් යෑම වන්නේ ය. අසෝ දිනැ ඔවුන් නොමගින් යෑම වන්නේ ය. අසෝ දිනැ උල්කාපතනය වන්නේ ය. දිග්දහය වන්නේ ය. භූමිකම්පනය වන්නේ ය වැසි නැති වැ අහස් ගෙරැවුම් වන්නේ ය. සඳුහිරුන්ගේ ද නකත් තරුන්ගේ ද උදාව බැසීම කෙලෙසීම පිරිසිදුව වන්නේ ය. වැදගුහණය ලොවට මෙබඳු පල ගෙනැ දෙන්නේ ය. සුසීගුහණය මෙබඳු පල ගෙනැ දෙන්නේ ය. නක්‍ෂත්‍රගුහණය මෙබඳු පල ගෙනැ දෙන්නේ ය. සඳු හිරුන් නිසි මගින් යෑම මෙබඳු පල ගෙනැ දෙන්නේ ය. සඳු හිරුන් දෙදෙනාගේ නොමගින් යෑම මෙ බඳු පල ගෙනැ දෙන්නේ ය. නකත්තරුවල පඨගමනය මෙබඳු පල ගෙනැ දෙන්නේ ය. ඔවුන්ගේ උත්පඨගමනය මෙ බඳු පල ගෙනැ දෙන්නේ ය. උල්කාපතනය මෙ බඳු පල ගෙනැ දෙන්නේ ය. දිග්දහය මෙබඳු පල ගෙනැ දෙන්නේ ය. භූමිකම්පනය මෙබඳු පල ගෙනැ දෙන්නේ ය. වැසි නැති වැ අහස්ගෙරැවුම මෙබඳු පල දෙන්නේ ය. සඳුහිරුන්ගේ ද නකත් තරුවල ද උදාවත් බැසීමත් කෙලෙසීමත් පිරිසිදු වීමත් මෙ බඳු පල දෙන්නේ යැ” යි කියනුයේ, මෙ බඳු තිරස්විත විද්‍යයෙන්, මෙ බඳු මිථ්‍යාච්චයෙන් දිවි පවත්වන් ද, ඒ මහණ තෙමේ මේ හෝ මෙ බඳු වූ තිරස්විතවිද්‍යයෙන්, මිථ්‍යාච්චකායෙන් වැලැක්කේ වෙයි. මේ ද ඔහුගේ ශිලයෙක් වේ.

34. යම්කිසි වනාහි ඇතැම් පින්වත් මහණබමුණෝ සැදැහැයෙන් දුන් බොජුන් වලද, “මෙ සමයෙහි වැසි වස්සේ ය. මෙ සමයෙහි තියං වන්නේ ය. මෙ සමයෙහි රට සුභික්‍ෂ වන්නේ ය. මෙ සමයෙහි රට දුර්භික්‍ෂ වන්නේ ය. මෙ සමයෙහි රටට උවදුරු වන්නේ ය. මෙ සමයෙහි රටට බිය වන්නේ ය. මෙ කලැ රෝග වන්නේ ය. මෙ කලැ රෝග නැති බව වන්නේ යැ” යි පලාපල කීම ද, මුද්‍රාව (අභිලි පුරාකිති සංඥ තබා ගිණීම) ද, ගණනාව (එක දෙක යන ආදීන් ගිණීම) ද, කාව්‍යශාස්ත්‍රය, ලෝකායතනශාස්ත්‍රය යන මේ හෝ මෙ බඳු තිරස්විත විද්‍යයෙන්, මිථ්‍යාච්චයෙන් දිවි පවත්වන් ද, ඒ මහණ තෙමේ මේ හෝ මෙ බඳු වූ තිරස්විතවිද්‍යයෙන්, මිථ්‍යාච්චයෙන් වැලැක්කේ වෙයි. මේ ද ඔහුගේ ශිලයෙක් වේ.

35. යථා වා පනෙකෙ භොනොනා සමණබ්බාහමිණා සද්ධාදෙය්‍යාති භොජනාති භුඤ්ජිතා තෙ ඵවරුපාය තිරච්ඡානවිජ්ජාය මිච්ඡාජ්චෙන ජ්චිකං කප්පෙනති, සෙය්‍යපීදං: ආවාහනං විවාහනං සංවදනං විවදනං සංකිරණං විකිරණං සුභගකරණං දුබ්ගගකරණං විරුද්ධගච්ඡකරණං ජ්චගාතිත්ථමහනං හනුසංහනනං හත්ථාතිජ්ජපනං හනුජ්ජපනං කණණ-ජ්ජපනං ආදුසිජ්ජපනං කුමාරිජ්ජපනං දෙවජ්ජපනං ආදිච්චුපට්ඨානං මහතු-පට්ඨානං අබ්බුජ්ජලනං සිරිවහායනං. ඉති වා ඉති ඵවරුපාය තිරච්ඡාන-විජ්ජාය මිච්ඡාජ්චා පටිච්චරතො භොති. ඉදමපී'සස භොති සීලසමිං.

36. යථා වා පනෙකෙ භොනොනා සමණබ්බාහමිණා සද්ධාදෙය්‍යාති භොජනාති භුඤ්ජිතා තෙ ඵවරුපාය තිරච්ඡානවිජ්ජාය මිච්ඡාජ්චෙන ජ්චිකං කප්පෙනති, සෙය්‍යපීදං: සන්තිකමමං පණ්ඨිකමමං භුතකමමං භුරිකමමං වස්සකමමං වොස්සකමමං වජ්ඣකමමං වජ්ඣපරිකරණං ආවමනං නභාපනං ජුහනං වමනං විරෙවනං උද්ධිවිරෙවනං අධොවිරෙවනං සීසවිරෙවනං කණණතෙලං තෙනතප්පනං නජ්ඣකමමං අඤ්ජනං පච්චඤ්ජනං සාලාකියං සලලකන්තියං දුරකතිකිච්ඡා මුලභෙසජ්ජනං අනුප්පදනං ඔසඨිනං පටිමොකෙබ්බා. ඉති වා ඉති ඵවරුපාය තිරච්ඡානවිජ්ජාය මිච්ඡාජ්චා පටිච්චරතො භොති. ඉදමපී'සස භොති සීලසමිං.

37. ස බො සො මාණව භිකඤ්ඤ ඵවං සීලසමපනොනා න කුතොචි භයං සමනුපසස්සති යදීදං සීලසංවරතො. සෙය්‍යථාපි මාණව බ්බන්තියො මුද්ධාවසිනොනා තිහනපච්චාචිනොනා න කුතොචි භයං සමනුපසස්සති යදීදං පච්චජ්ඣිකතො, ඵවමෙව බො මාණව භිකඤ්ඤ ඵවං සීලසමපනොනා න කුතොචි භයං සමනුපසස්සති යදීදං සීලසංවරතො. සො ඉමිනා අරියෙන සීලකබ්බෙන සමනනාගතො අජ්ඣන්තං අනවජ්ජසුඛං පටිසංචේදෙති. ඵවං බො මාණව භිකඤ්ඤ සීලසමපනොනා භොති.

38. අයං බො සො මාණව අරියො සීලකබ්බෙනො යස්ස සො හගවා වණණවාදී අහොසි යත්ථ ව ඉමං ජනනං සමාදපෙසි නිවෙසෙසි පතිට්ඨා-පෙසි. අත්ථි වෙච්චන්ථ උත්තරිං කරණීයන්ති.”

35. යම්සේ ආතාමි පින්වත් මහණබමුණෝ සැදහැයෙන් දුන් බොජුන් වලද, ආවාන සදහා නකත් කීම, විවාහ සදහා නකත් කීම, චෙත් වූ අශ්‍රුසැමියන් එක් වන්නට නකත් කීම, අශ්‍රුසැමියන් වෙන් වන්නට නකත් කීම, දුන් ණය රැස් කිරීමට නකත් කීම, මුදල් ණයට පොලියට දීමට නකත් කීම, සෞභාග්‍යය ඇති වනුවට යන්ත්‍ර මනත්‍රාදිය කැර දීම, බිම් පංච වන්නට හදි හුනියම් කිරීම, නැසෙන්නට යන දරු ගබ් රැකෙන්නට පිළියම් කිරීම, දිවගුලු බැදීම, මන්ත්‍රාදියේ බලයෙන් හනු හද කිරීම, අත් පෙරළෙන්නට මතුරු දැපීම, හනු පෙරළෙන්නට මතුරු දැපීම, කන් අගුලු වැටෙන්නට මතුරු දැපීම, කැබපතෙහි දෙවතාවෙශය කොට ප්‍රශ්න ඇසීම, කුමරියක ලවා පේන කියවීම, දෙවිදුස්සක ලවා පේන කියවීම, ජිවිකා පිණිස හිරු පිදීම, මහබඹු පිදීම, මතුරු දපා මුටින් ගිනිජල් විහිදවීම, මතුරු දපා සිරිකක කැඳවීම යන මේ හෝ අන් මේ බඳු වූ තීරණවිත විද්‍යායෙන්, මිථ්‍යාජීවයෙන් දිවි පවත්වන් ද, ඒ මහණ තෙමේ මේ හෝ මේ බඳු වූ තීරණවිත විද්‍යායෙන්, මිථ්‍යාජීවයෙන් වැලැක්කේ වෙයි. මේ ද ඔහුගේ ශීලයෙක් වේ.

36. යම්සේ ආතාමි පින්වත් මහණබමුණෝ සැදහැයෙන් දුන් බොජුන් වලද, ශාන්තිකම්, ප්‍රණිධිකම්, භූරිකම්, පණඩිකායා පිරිමියකු කිරීම, පිරිමියා පණඩිකායකු කිරීම, වාස්තුකම්, වාස්තු පරිකිරණ, මතුරු දපා මුව දෙවුම, මතුරු දපා අනුත් නැවීම, සෙත් පතා ගිනි පිදීම, ගිනියනට වමන කැරවීම, බඩ විරේක කැරවීම, ලය විරේකයට බෙන් දීම, වස්ති කිරීම ගිම්ඵිරේවන බෙන් දීම, කන් ලෙඩට තෙල් පිස දීම, ගිනියන් සදහා ඇස පටලයට සිසිල ගන්වන තෙත්තෙල් පිසීම, ගිනියනට නසා දීම, කාරම් අඳුන් සාද දීම, ඇස සිසිල ගන්වන අඳුන් සාද දීම, ගිනියන්ගේ ඇසැ උල්ඇන ලෙඩට බෙන් කිරීම, ගිනියනට ශල්‍ය කම් කිරීම, ලදරුවන්ගේ ලෙඩට පිළියම් කිරීම, මුල් බෙහෙත් දීම (කායවිකිත්සාව) කාරම් බෙන් බැඳ වණ සුව වූ පසු ඒවා ගලවා දැමීම යැ" යි මේ ඇදි වූ හෝ මෙබඳු වූ තීරණවිත විද්‍යායෙන්, මිථ්‍යාජීවයෙන් දිවි පවත්වන් ද, ඒ මහණ තෙමේ මේ හෝ මේ බඳු වූ තීරණවිත විද්‍යායෙන්, මිථ්‍යාජීවයෙන් වැලැක්කේ වෙයි. මේ ද ඔහුගේ ශීලයෙක් වේ.

37. මාණවය, ඒ මහණ තෙමේ මෙසේ ශීලසම්පන්න වූයේ, ශීල-සංවරහේතුයෙන් කිසි ම එක ද අසංවරතායෙකින් පහල විශා හැකි බියක් නො දකී. මානවය, ඝෂත්‍රියාභිෂේකයෙන් අභිෂේක ලත්, වැනැසු සතුරන් ඇති ඝෂත්‍රියයෙක් කිසි ම එක ද සතුරකුගෙන් විශා හැකි බියක් යම්සේ නො දක්නේ ද, එසේ ම මහණ තෙමේ මේ පරිද්දෙන් ශීලසම්පන්න වූයේ, ශීලසංවරහේතුයෙන් කිසි ම එක ද අසංවරයෙකින් විශා හැකි බියක් නො දකී. හේ මේ ඇසී ශීලසකකියෙන් සමන්විත වූයේ සිය සතන්හි නිදෙස් වූ කාශික වෛතසික සුවය විදී. මාණවය මෙසේ මහණ තෙමේ ශීලසම්පන්න වේ.

38. මාණවය, ඒ හැගවතුන් වහන්සේ යමක්හුගේ ගුණ වදාරන සුලු වූ සේක් ද, යමෙකැ මේ ජනතාව ගැන්වූ සේක් ද, පිවිස්වූ සේක් ද, පිහිටවූ සේක් ද, මේ ඒ ආසී ශීලසකකිය යැ. වැලි මෙහි මෙසින් මන්තෙහිත් කටයුතු ද ඇත්තේම ය."

39. “අච්ඡර්යං හො ආනන්ද, අබ්භුතං හො ආනන්ද, සො’පායං හො ආනන්ද අරියො සීලකනිකො පරිපුණේණා නො අපරිපුණේණා, එවමප-
 රිපුණේණඤ්චාහමෙහා ආනන්ද අරියං සීලකනිකං ඉතො බහිද්ධා අඤ්ඤාසු
 සමණවුහමණේසු න සමනුපස්සාමි. එවමපරිපුණේණඤ්ච හො ආනන්ද
 අරියං සීලකනිකං ඉතො බහිද්ධා අඤ්ඤා සමණවුහමණා අත්තති සමනු-
 පස්සෙය්‍යං, හෙ තාවතකෙනෙච අත්තමතා අස්සු ‘අලමේතතාවතා, කත-
 මෙතතාවතා, අනුප්පතෙනා නො සාමඤ්ඤාභෝ, තස්සී නො කීඤ්චි උත්තරං
 කරණීය’නති. අථ ච පන භවං ආනන්දෙ, එවමාහ: අස්සී වෙචෙත්ථ
 උත්තරං කරණීය”නති.

පඨමකභාණවාරං.

40. “කතමො පන සො හො ආනන්ද අරියො සමාධිකනිකො
 යස්ස සො භවං ගොතමො වණ්ණවාදී අගොසි යත්ථ ච ඉමං ජනතං සමාද-
 පෙසි තිච්චෙසෙසි පතිට්ඨාපෙසී?” ති.

41. කථඤ්ච මාණව භීකඤ්ච ඉන්ද්‍රියෙසු ගුත්තඤ්චාරො හොති? ඉධ
 මාණව භීකඤ්ච චකඤ්චා රූපං දීඝවා න නිච්ඡතග්ගාහී හොති නානුඛ්‍ය-
 ඤ්ඤනග්ගාහී. යච්චාධිකරණමෙතං චකඤ්ච්චියං අසංචුතං විහරන්තං අභිජ්ඣා
 දොමනස්සා පාපකා අකුසලා ධම්මා අනාස්සවෙය්‍යං, තස්ස සංවරය
 පටිපජ්ජති. රකඤ්ච චකඤ්ච්චියං. චකඤ්ච්චියෙ සංවරං ආපජ්ජති. සොතෙන
 සද්දං සුචා -පෙ- ඝාණෙන ගතං ඝාඨිචා -පෙ- ජ්වහාය රසං සාඨිචා
 -පෙ- කායෙන ඵොට්ඨබ්බං චුසිචා -පෙ- මනසා ධම්මං විඤ්ඤාය න
 නිච්ඡතග්ගාහී හොති නානුඛ්‍යඤ්ඤනග්ගාහී. යච්චාධිකරණමෙතං මනිඤ්චියං
 අසංචුතං විහරන්තං අභිජ්ඣාදොමනස්සා පාපකා අකුසලා ධම්මා අනාස්ස-
 වෙය්‍යං, තස්ස සංවරය පටිපජ්ජති. රකඤ්ච මනිඤ්චියං. මනිඤ්චියෙ සංවරං
 ආපජ්ජති. සො ඉමිනා අරියෙන ඉන්ද්‍රියසංවරෙන සමන්තාගතො අජ්ඣන්තං
 අඛ්‍යාසෙකසුඛං පටිසංවෙදෙති. එවං බො මාණව භීකඤ්ච ඉන්ද්‍රියෙසු
 ගුත්තඤ්චාරො හොති.

39. [ශුභ:] “පින්වත් අනඳ තෙරුනි, ආශවසී යෑ, පින්වත් අනඳ තෙරුනි, අද්භූත යෑ. පින්වත් අනඳ තෙරුනි, මේ ආසීශිලසකකකය ද පරිපුණ්ණී යෑ අපරිපුණ්ණී නොවේ. පින්වත් අනඳ තෙරුනි, මෙසේ පිරිපුන් ආසීශිලසකකකයක් මෙයින් බැහැරෑ අන් මහණබමුණන් කෙරෙහි නො දකිමි. අනඳ තෙරුනි, මෙසේ පිරිපුන් ආසී ශිලසකකකයක් මෙයින් බැහැරෑ අන් මහණබමුණෝ තමන් කෙරෙහි දක්නාහු නම්, ඔහු “මෙ පමණෙකින් ම සෑහෙයි. මෙ පමණෙකින් ම කටයුතු සම්පුණ්ණී විය. අප විසින් මහණදමේ ඵලය ලද්දේ ය. අප විසින් මත්තෙහි කටයුතු වූ කිසිත් ඉතිරි වෑ නැතැ”යි ඵ තෙකින් ම සතුටු සිතැති වන්නාහ. ඵතෙකුදු වුවත් පින්වත් අනඳ තෙරුණුවෝ ‘මෙහි මෙයින් මත්තෙහින් කටයුතු දෑ ඇතැ’යි මෙසේ වදාලත.’”

පලමු බණවරය.

40. [ශුභ:] පින්වත් අනඳ තෙරුනි, ඒ පින්වත් ගෞතමයන් වහන්සේ යමකනුගේ ගුණ වදරනසුලු වූ සේක් නම්, යමෙක්හි මේ ජනනාව ගැන්වූ සේක් නම්, පිටිස්වූ සේක් නම්, පිහිටවූ සේක් නම්, ඒ ආසී සමාධිසකකකය කවරෙ යෑ?”

41. [අනඳතෙරහු:] “මාණවය මහණ තෙමේ කෙසේ නම් ඉදුරන්හි වෑසු දොර ඇත්තේ වේ ද යත්: මාණවය මෙ සස්තෙහි මහණ තෙමේ ඇසින් රූපයක් දැක ශූභාදිවශයෙන් එහි ලකුණු නො ගන්නේ වේ. ශූභාදිවශයෙන් අත්පා ආදී අවයවයන්ගේ ආකාර සිතට නො ගන්නේ වේ. යම් කරුණෙකින් වක්‍රජිහිය වසා නොගෙන වසන්නාහුගේ විතතසනනානය විෂම ලොභ දොමිතස් ආදී ලාමක අකුශල සවභාවයෝ පුහුබදනාහු ද ඒ වක්‍රජිහියයාගේ සංවරය පිණිස හේ පිළිපදී. වක්‍රජිහියය රකි. වක්‍රජිහියයෙහි සංවරයට පෑමිණේ. කතින් හස අසා ... තාසායෙන් ගද ආඝ්‍රාණය කොට ... දිවෙන් රස ආස්වාදය කොට ... කසින් ස්ප්‍රභවය (ඇහට හැපෙන දෑ) ස්පයී කොට ... සිතින් ධර්මාලම්බන දෑ, ශූභාදිවශයෙන් එහි ලකුණු ගන්නේ නො වේ. ශූභාදිවශයෙන් අත් පා ආදී අවයවයන්ගේ ආකාර සිතට ගන්නේ නො වේ. යම් කරුණෙකින් ශ්‍රොත්‍රෙහියය ... ඝ්‍රාණෙහියය ... ජ්ඣෙවහියය ... කායෙහියය ... මනඉහියය සංවර කොට නොගෙන වසන්නාහුගේ විතතසන්තානයට විෂමලොභ දොමිතස් ආදී ලාමක අකුශල සවභාවයෝ අනුබදනාහු ද, ඒ ශ්‍රොත්‍රෙහියයාගේ ... ඝ්‍රාණෙහියයාගේ ... ජ්ඣෙවහියයාගේ කායෙහියයාගේ ... මනඉහියයාගේ සංවරය පිණිස පිළිපදී. ශ්‍රොත්‍ර ... ඝ්‍රාණ ... ජ්ඣෙව ... කාය ... මනඉහියය රකි. එහි සංවරයට පෑමිණේ. හේ මේ ආසී වූ ඉහියසංවරයෙන් සමත්විත වූයේ සිය සතන්හි අව්‍යාසෙකසුබය (කෙලෙසුන්ගෙන් ශ්‍රිය නොවීමෙන් වූ පිරිසිදු අධිවිතතසුබය) විදී. මාණවය, මෙසේ වනාහි මහණ තෙමේ ඉහියයන්හි වෑසු දොර ඇත්තේ වේ.

42. කථංඤ්ඤා මාණව භික්ඛු සතිසමපජ්ඤෙඤ්ඤාන සමන්තාගතො හොති? ඉධ මාණව භික්ඛු අභිනකනෙන් පටිකකනෙන් සමපජානකාරී හොති. ආලොකිතෙ විලොකිතෙ සමපජානකාරී හොති. සමමිඤ්ඤේනෙ පසාරිතෙ සමපජානකාරී හොති. සඛිසාරිපන්තවීවරධාරණේ සමපජානකාරී හොති. අසිතෙ පිතෙ බාසිතෙ සාසිතෙ සමපජානකාරී හොති. උච්චාරපසාරිකමෙච සමපජානකාරී හොති. ගතෙ සිතෙ නිසිතො සුත්තො ජාගරිතෙ භාසිතෙ කුණභිභාවෙ සමපජානකාරී හොති. එවං ඛො මාණව භික්ඛු සතිසමපජ්ඤෙඤ්ඤාන සමන්තාගතො හොති.

43. කථංඤ්ඤා මාණව භික්ඛු සනතුට්ඨො හොති? ඉධ මාණව භික්ඛු සනතුට්ඨො හොති කායපරිහාරියෙන විචරෙන කුච්ඡ්ඡපරිහාරියෙන පිණ්ඩපාතෙන. සො යෙන යෙනෙව පකකමති සමාදයෙව පකකමති සෙය්‍යථාපි මාණව පකකි සකුණො යෙන යෙනෙව ඛෙති සපන්තභාඤ්ඤා'ව ඛෙති, එවමෙව ඛො මාණව භික්ඛු සනතුට්ඨො හොති කායපරිහාරියෙන විචරෙන කුච්ඡ්ඡපරිහාරියෙන පිණ්ඩපාතෙන. සො යෙන යෙනෙව පකකමති සමාදයෙව පකකමති. එවං ඛො මාණව භික්ඛු සනතුට්ඨො හොති.

44. සො ඉමිනා ව අරියෙන සීලකඛකේන සමන්තාගතො ඉමිනා ව අරියෙන ඉන්ද්‍රියසංවරෙන සමන්තාගතො ඉමිනා ව අරියෙන සතිසමපජ්ඤෙඤ්ඤාන සමන්තාගතො ඉමාය ව අරියාය සනතුට්ඨො සමන්තාගතො විචිතං සෙතාසනං භජති අරඤ්ඤං රුකඛමුලං පබ්බතං කන්දරං ගිරිගුහං සුසානං වනපත්ථං අබ්බොකාසිං පලාලපුඤ්ඤං. සො පච්ඡාහන්තං පිණ්ඩපාතපටිකකනෙන් නිසිදති පලලඛකං ආභුජ්ඣා උජ්ජං කායං පණ්ඩාය පරිමුඛං සතිං උපට්ඨපෙඤා.

45. සො අභිජ්ඣං ලොකෙ පතාය විගතාභිජ්ඣෙකින වෙනසා විහරති. අභිජ්ඣාය විතනං පරිසොධෙති. බ්‍යාපාදපදෙසං පතාය අබ්‍යාපන්තවිතො විහරති සබ්බපාණභුතභිතානුකමපී. බ්‍යාපාදපදෙසා විතනං පරිසොධෙති. පිනමිද්ධං පතාය විගතපිනමිද්ධො විහරති ආලොකසඤ්ඤාදී සන්තො සමපජානො. පිනමිද්ධා විතනං පරිසොධෙති. උද්ධච්චකුකකුච්චං පතාය අනුද්ධං විහරති අජ්ඣන්තං වූපසන්තවිතො. උද්ධච්චකුකකුච්චා විතනං පරිසොධෙති. විචිකිච්ඡං පතාය නිණ්ණවිචිකිච්ඡො විහරති අකථංකපි කුසලෙසු ධම්මෙසු. විචිකිච්ඡාය විතනං පරිසොධෙති.

42. මාණවය, මහණ තෙමේ කෙසේ නම් ස්මාන්සම්ප්‍රජානනයෙන් (සිහි නුවණින්) සමන්විත වේ ද යත්: මාණවය, මේ සස්තෙනි මහණ තෙමේ ඉදිරියට යෑමෙහි පෙරලා ඊමෙහි මනා නුවණින් දැන ම (ඵය) කරනුයේ වෙයි. ඉදිරි බැලීමෙහි, අනුදික් බැලීමෙහි (වට පිට බැලීමෙහි) මනා නුවණින් දැන ම (ඵය) කරනුයේ වෙයි. අත් පා ආදිය හැකිලීමෙහි, දිගු කිරීමෙහි නුවණින් දැන ම (ඵය) කරනුයේ වෙයි. සහලසිවුර ද පාත්‍රය ද සෙසු සිවුරු ද දැරීමෙහි නුවණින් දැන ම කරන්නේ වෙයි. ආකාර ගැන්මෙහි, පැන් පීමෙහි, පිටි කැටිලි ආදිය කෑමෙහි, මී ආදිය රස විඳීමෙහි නුවණින් දැන ම කරනුයේ වෙයි. මල මුළු පහ කිරීමෙහි නුවණින් දැන ම කරනුයේ වෙයි. ගමනෙහි සිටීමෙහි ගිඳීමෙහි නිදීමෙහි කථා කිරීමෙහි නොබිණීමෙහි නුවණින් දැන ම කරනුයේ වෙයි. මාණවය, මෙසේ වනාහි මහණ තෙම සිහි නුවණින් සමන්විත වෙයි.

43. මාණවය, කෙසේ නම් මහණ තෙමේ ලද පමණෙහි සතුටු වේ ද යත්: මාණවය, මේ සස්තෙනි මහණ තෙමේ කායපරිහරණයට ප්‍රමාණ වූ සිවුරින් ද කුක්කුපරිහරණයට ප්‍රමාණ වූ ආභාරයෙන් ද සතුටු වෙයි. හේ යම් යම් තැනකට නික්මෑ යේ ද, අට පිරිකර පමණක් ගෙන ම නික්මෙයි. මාණවය, (පියා හඹනුවට තරම්) අත්තටු ඇති කුරුලු තෙමේ යම් යම් තැනක පියා හඹා යේ නම්, පියාපත් බර සහිත ව ම යම් සේ පියාහඹා ද, එසේ ම ඒ මහණ තෙමේ කායපරිහරණයට ප්‍රමාණ වූ සිවුරින් ද කුක්කුපරිහරණයට ප්‍රමාණ වූ ආභාරයෙන් ද සතුටු වෙයි. හේ යම් යම් තැනකට යේ ද, පා සිවුරු (ආදී අට පිරිකර පමණක්) රැගෙන ම යෙයි. මාණවය, මෙසේ වනාහි මහණ තෙමේ ලද පසඳෙහි සතුටු වේ.

44. මාණවය, ඒ මහණ තෙමේ මේ ආසී ගිලසකකයෙන් ද සමන්විත වූයේ, මේ ආසී ඉන්ද්‍රියසංවරයෙන් ද සමන්විත වූයේ, මේ ආසී සමානිසම්-ප්‍රජානනයෙන් ද සමන්විත වූයේ, මේ ආසී සන්තුෂ්ටියෙන් ද සමන්විත වූයේ, අරණ්‍ය වෘක්කුල පඵත කඳුරැලි ගිරිගුහා සොහොන් වනපෙත් (වනප්‍රස්ඵ) අභ්‍යවකාශ (එළිමහන්) පිදුරුලෙන් යන මේ කී ජනශුන්‍ය කිසි සෙනස්තක් හපනය කෙරෙයි. හේ පිඹු සෙවීමෙන් පෙරලා ආයේ, පසුබත් සෙමෙහි පලක් බැඳ උඩු කය කෙලින් පිප්පුවා කමටහටනට යොමු කොට සිහි එලවා හිඳී.

45. හේ ලොවැ (පඤ්ච උපාදනසකකිය කෙරෙහි) ඇල්ම හැර විෂකමහණප්‍රභාණයෙන් (යට පත් කිරීමෙන්) පහ වූ අභිජ්ඣායෙන් යුත් සිහින් වෙසෙයි. අභිජ්ඣාව කෙරෙත් සිත පිරිසිදු කෙරෙයි. ව්‍යාපාද ප්‍රචේෂය (ක්‍රොධය) හැර, ව්‍යාපාද රහිත සිතැත්තේ, සියලු පණ ඇති සතුන් කෙරේ භිතානුකම්පා ඇති වැ වෙසෙයි. ක්‍රොධය කෙරෙත් සිත පිරිසිදු කෙරෙයි. ඝ්‍රාහනමිඳිය හැර, පහ වූ ඝ්‍රාහනමිඳිය ඇත්තේ, දව රු දෙකෙහි ම දුටු එළිය හඳුනනු හැකි පිරිසිදු සංඥ ඇත්තේ, සිහියෙනුත් නුවණෙනුත් යුක්ත වූයේ වෙසෙයි. ඝ්‍රාහනමිඳිය කෙරෙත් සිත පිරිසිදු කෙරෙයි. උදහසත් (සිතා නොසංනුත්බවත්) කුකුසත් (කල නො කල දූයෙහි පසුතැවිල්ලත්) සිහින් දුරු ලා, අනුඛත වැ (නොසංනුත් බැවින් තොර වැ), සංහිදුණු සවකිය විනයසන්තානය ඇත්තේ, උදහස් කුකුස් දෙක කෙරෙත් සිත පිරිසිදු කෙරෙයි. සැකය දුරු ලා, පහ වූ සැක ඇත්තේ, කුසල් දහමිති සැක නො කරනුයේ, සැකය කෙරෙත් සිත පිරිසිදු කෙරෙයි.

46. සෙය්‍යථාපි මාණව පුරිසො ඉණං ආදාය කමමනො පයො-
 ජේය්‍ය, තස්ස තෙ කමමනො සමිජේඛියස්සං, සො යාති ච පොරුණානි
 ඉණමුලානි තාති ච බ්‍යන්තිකරයෙය්‍ය, සියා චස්ස උතන්තරිං අවසිට්ඨං.
 දුරභරණාය, තස්ස ඵචමස්ස: “අහං බො පුබ්බෙ ඉණං ආදාය කමමනො
 පයොජේසිං. තස්ස මෙ තෙ කමමනො සමිජ්ඣිංසු. සො’හං යාති ච
 පොරුණානි ඉණමුලානි තාති ච බ්‍යන්ති අකාසිං. අප්ඵ ච මෙ උතන්තරිං
 අවසිට්ඨං දුරභරණායා”ති. සො තතො නිදුතං ලහෙථ පාමොජ්ජං, අධි-
 ගච්ඡේය්‍ය සොමනස්සං-

47. සෙය්‍යථාපි මාණව පුරිසො ආබාධිකො අස්ස දුක්ඛිතො බාලහ-
 ගිලානො, භතනං චස්ස නච්ඡාදේය්‍ය, න චස්ස කායෙ බලමතො, සො
 අපරෙන සමයෙන තමහා ආබාධා මුළුවෙය්‍ය, භතනස්ඤ්ඤා ඡාදේය්‍ය,
 සියා චස්ස කායෙ බලමතො, තස්ස ඵචමස්ස: “අහං බො පුබ්බෙ ආබාධිකො
 අහොසිං දුක්ඛිතො බාලහගිලානො. භතනං ච මෙ නච්ඡාදේසි. න චස්ස
 මෙ ආසි කායෙ බලමතො. සො’මහි ඵතරහි තමහා ආබාධා මුතො.
 භතනස්ඤ්ඤා මෙ ඡාදෙති. අප්ඵ ච මෙ කායෙ බලමතො”ති. සො තතො නිදුතං
 ලහෙථ පාමොජ්ජං, අධිගච්ඡේය්‍ය සොමනස්සං-

48. සෙය්‍යථාපි මාණව පුරිසො බක්ඛිනාගාරෙ බද්ධො අස්ස, සො
 අපරෙන සමයෙන තමහා බක්ඛිනාගාරා මුළුවෙය්‍ය සොඤ්ඤා අබ්බයෙන,
 න චස්ස කිඤ්චි භොගානං වයො, තස්ස ඵචමස්ස: “අහං බො පුබ්බෙ
 බක්ඛිනාගාරෙ බද්ධො අහොසිං. සො’මහි ඵතරහි තමහා බක්ඛිනාගාරා මුතො
 සොඤ්ඤා අබ්බයෙන. තප්ඵ ච මෙ කිඤ්චි නොගානං වයො” ති. සො
 තතොනිදුතං ලහෙථ පාමොජ්ජං, අධිගච්ඡේය්‍ය සොමනස්සං-

49. සෙය්‍යථාපි මාණව පුරිසො දුසො අස්ස අනන්තාධිතො පරු-
 ඛිතො න යෙනකාමඛගමො, සො අපරෙන සමයෙන තමහා දුසබ්‍යා
 මුළුවෙය්‍ය අනන්තාධිතො අපරුධිතො භුජ්ඣෙස්සා යෙනකාමඛගමො,
 තස්ස ඵචමස්ස: “අහං බො පුබ්බෙ දුසො අහොසිං. අනන්තාධිතො පරුඛිතො
 න යෙනකාමඛගමො. සො’මහි ඵතරහි තමහා දුසබ්‍යා මුතො අනන්තාධිතො
 අපරුධිතො භුජ්ඣෙස්සා යෙනකාමඛගමො”ති. සො තතොනිදුතං ලහෙථ
 පාමොජ්ජං, අධිගච්ඡේය්‍ය සොමනස්සං-

50. සෙය්‍යථාපි මාණව පුරිසො සධිතො සහොගො කන්තාරඤ්ඤාන-
 මග්ගං පටිපජේය්‍ය දුබ්භිකං සප්පට්ඨං, සො අපරෙන සමයෙන තං
 කන්තාරං තිත්ථරෙය්‍ය, සොඤ්ඤා ගාමනං අනුපාපුණේය්‍ය බෙමං
 අප්පට්ඨං, තස්ස ඵචමස්ස: “අහං බො පුබ්බෙ සධිතො සහොගො
 කන්තාරඤ්ඤානමග්ගං පටිපජ්ජං දුබ්භිකං සප්පට්ඨං. සො’මහි ඵතරහි
 තං කන්තාරං තිත්ථෙණ්ණා සොඤ්ඤා ගාමනං අනුප්පත්තො බෙමං අප්පට්ඨ-
 භය”ති. සො තතො නිදුතං ලහෙථ පාමොජ්ජං අධිගච්ඡේය්‍ය සොමනස්සං-

46. මාණවය, යම්සේ පුරුෂයෙක් ණය මුදලක් ගෙන කමානන කරන්නේ ද, ඔහුගේ ඒ කමානන සමාදාන වන්නේ නම්, හේ යම් පරණ ණය මුදල් වී නම්, ඒ සියල්ල ගෙවා අවසන් කරන්නේ ද, මක්තෙහි ඉතිරි වූ යමක් ඇත් නම් එය අමුදරුවන් රක්තා පිණිස වන්නේ ද, එසේ වූ ඔහුට “මම් පලමුයෙන් ණයට මුදල් ගෙන කමානන කෙලෙමි. ඒ මගේ කමානන සමාදාන විය. ඒ මම්, යම් පරණ ණය මුදල් වී නම්, එය ගෙවා අවසන් කෙරෙමි. අමුදරුවන් රක්තට වැඩිපුර ඉතිරි වූ මුදලෙක් ද මට ඇතැ” යි මෙසේ සිතෙක් වන්නේ ද, හේ ඒ ණයනැතිබව කරණ කොට ගෙන සතුට ලබන්නේ ද, සොම්නසට පැමිණෙන්නේ ද-

47. මාණවය, යම් සේ පුරුෂයෙක් රෝගී වූයේ, දුකට පැමිණියේ, දැඩි ලෙස ගිලන් වන්නේ ද, ඔහුට බඩුක් නො රිසියෙන්නේ ද, ඔහුගේ ඇඟපත ශක්ති පමණකුත් නො වන්නේ ද, හේ මැත කාලයෙහි ඒ ආබාධයෙන් මිදෙන්නේ නම්, ඔහුට බඩුක් රිසියෙන්නේ නම්, ඔහු ඇඟපත ශක්තිය ද වන්නේ නම්, “මම් වූ කලී පෙර දුකට පත්, දැඩි ගිලන් බවී ඇති ලෙඩෙක් වීම. මට අහර ද රිසි නො වී ය. මා ඇඟපත ශක්තිය ද නො වී ය. ඒ මම් දැන් ඒ ලෙඩින් මිදුණෙමි වෙමි. ඒ මට අහර ද රිසියෙයි. මා ඇඟපත ශක්තිය ද ඇතැ” යි ඔහුට මෙසේ සිතෙක් වන්නේ නම්, හේ ඒ කරුණින් සතුට ලබන්නේ ද, සොම්නසට පමිණෙන්නේ ද-

48. මාණවය, යම් සේ පුරුෂයෙක් හිරගෙහි බැඳුණේ වන්නේ ද, හේ පසු කලෙක ධනය වියදම් නො කොට පනසුවෙන් ඒ හිර ගෙන් මිදෙන්නේ ද, (ඒ හේතුයෙන්) ඔහුගේ කිසි නොගවිතාශයෙක් නො වන්නේ ද, “මම් වූ කලී පෙර හිර ගෙහි බැඳුණෙමි වීම. ඒ මම් දැන් ධන වියදම් නො කොට පනසුවෙන් ඒ හිර ගෙන් මිදුණෙමි වෙමි. මගේ භොගයතට කිසි විනාශයෙක් ද නැතැ” යි ඔහුට මෙසේ සිතෙක් වන්නේ ද, හේ ඒ කරුණින් සතුට ලබන්නේ ද, සොම්නසට පැමිණෙන්නේ ද -

49. මාණවය, යම්සේ තමා අයත් පැවැතුම් නැති, අනුන් අයත් පැවැතුම් ඇති, කැමැති අතෙක යන්නට අවසර නැති දූස පුරුෂයෙක් වන්නේ ද, හේ මැත භාගයෙහි තමා අයත් පැවැතුම් ඇතියේ, පරා අයත් පැවැතුම් නැතියේ, නිදහස් වූයේ, කැමැති අතෙක යා හැකි වූයේ, ඒ දූසභාවයෙන් මිදෙන්නේ ද, එසේ වූ ඔහුට “මම් වූ කලී පෙර තමා අයත් පැවැතුම් නැති, පරා අයත් පැවැතුම් ඇති, කැමැති අතෙක යා නො හැකි දූසයෙක් වීම. ඒ මම් දැන් ඒ දූසභාවයෙන් මිදුණෙමි, තමා අයත් පැවැතුම් ඇතියෙමි, පරා අයත් පැවැතුම් නැතියෙමි, නිදහස් වූයෙමි කැමැති අතෙක යා හැකියෙමි වෙමි” යි මෙසේ සිතෙක් වන්නේ ද, හේ ඒ කරුණින් සතුට ලබන්නේ ද, සොම්නසට පැමිණෙන්නේ ද-

50. මාණවය, යම්සේ ධනවත් වූ භොගසම්පත් ඇති පුරුෂයෙක් දුර්ලභ ආකාර ඇති, උච්චරු ඇති, දිය නැති දික් මහකට බස්නේ ද, හේ පසු කලෙක සුවසේ ඒ නිරුද්ධ පෙදෙස ඉක්මැ යන්නේ ද, උච්චරු නැති විපත් නැති ගම්මානයකට බස්නේ ද, එසේ වූ ඔහුට “මම් වූ කලී පෙර ධන ඇතියෙමි, භොගසම්පත් ඇතියෙමි, දිය නැති, ආකාරදුර්ලභ, ප්‍රතිභය සහිත දික් මහකට බවුයෙමි. ඒ මම් දැන් සුවසේ ඒ කානකාරය නරණය කෙලෙමි. නිරුච්චත භයරහිත ගම්කට පැමිණියෙමි වෙමි” යි සිතෙක් වන්නේ ද, හේ ඒ කරුණින් සතුට ලබන්නේ ද, සොම්නසට පැමිණෙන්නේ ද-

51. එවමෙව ඛො මාණව භික්ඛු යථා ඉණං යථා රොගං යථා බක්ඛනාගාරං යථා දාසව්‍යං යථා කන්තාරභූතමග්ගං, එවං ඉමෙ පඤ්ච නිවරණේ අප්පනිණේ අත්තනි සමනුපස්සති. සෙය්‍යථාපි මාණව ආතණ්‍යං, යථා ආරොග්‍යං, යථා බක්ඛනා මොක්ඛං, යථා භුජ්‍ය්‍යං, යථා බෙමන්තභුමිං, එවමෙව ඛො මාණව භික්ඛු ඉමෙ පඤ්ච නිවරණේ පභිණේ අත්තනි සමනුපස්සති.

52. තස්සිමෙ පඤ්ච නිවරණේ පභිණේ අත්තනි සමනුපස්සන්තො පාමොජ්ජං ජායති. පමුදිනස්ස පීති ජායති. පීතිමනස්ස කායො පස්සමානි. පස්සභිකායො සුඛං වෙදෙති. සුඛිනො චිත්තං සමාධියාති.

53. සො විච්චෙව ඛාමෙහි විච්චව අකුසලෙහි ධම්මෙහි සචිතකකං සචිචාරං විචෙකජං පීතිසුඛං පඨමං කුඛානං උපසම්පජ්ජ විහරති. සො ඉමමෙව කායං විචෙකජෙන පීතිසුඛෙන අභිසංඤ්ඤා පරිසංඤ්ඤා පරිපුරෙති පරිපථරති. නාස්ස කිඤ්චි සබ්බාවතො කායස්ස විචෙකජෙන පීතිසුඛෙන අපච්චං හොති.

54. සෙය්‍යථාපි මාණව දකෙඛා න්‍යාපකො වා න්‍යාපකන්තවාසී වා කංසථාලෙ න්‍යානීයච්ඡිණ්ණානි අකිරිත්වා උදකෙන පරිපෙථාසකං පරිපෙථාසකං සන්තොය්‍ය, සායං න්‍යානීයපිණ්ඛි සෙනභානුගතා සෙනභපරෙතා සන්තාරඛාතිරු චුටා සෙනභෙන න ව පග්ගණ්ඨි, එවමෙව ඛො මාණව භික්ඛු ඉමමෙව කායං විචෙකජෙන පීතිසුඛෙන අභිසංඤ්ඤා පරිසංඤ්ඤා පරිපුරෙති පරිපථරති. නාස්ස කිඤ්චි සබ්බාවතො කායස්ස විචෙකජෙන පීතිසුඛෙන අපච්චං හොති.

55. යමපි මාණව භික්ඛු විච්චෙව ඛාමෙහි විච්චව අකුසලෙහි ධම්මෙහි සචිතකකං සචිචාරං විචෙකජං පීතිසුඛං පඨමං කුඛානං උපසම්පජ්ජ විහරති, සො ඉමමෙව කායං විචෙකජෙන පීතිසුඛෙන අභිසංඤ්ඤා පරිසංඤ්ඤා පරිපුරෙති පරිපථරති, නාස්ස කිඤ්චි සබ්බාවතො කායස්ස විචෙකජෙන පීතිසුඛෙන අපච්චං හොති, ඉදමපි'ස්ස තොති සමාධියමිං.

56. පුත ව පරං මාණව භික්ඛු විතකකචිචාරුතං චූපසමා අජ්ඣන්තං සමපසාදනං වෙනසො ඵකොදිභාවං අචිතකකං අචිචාරං සමාධිජං පීතිසුඛං උභිදං කුඛානං උපසම්පජ්ජ විහරති. සො ඉමමෙව කායං සමාධිජෙන පීතිසුඛෙන අභිසංඤ්ඤා පරිසංඤ්ඤා පරිපුරෙති පරිපථරති. නාස්ස කිඤ්චි සබ්බාවතො කායස්ස සමාධිජෙන පීතිසුඛෙන අපච්චං හොති.

51. මාණවය, එසේ ම මහණ තෙමේ ණයක් මෙන් ලෙඩක් මෙන් හිරගෙයක් මෙන් වහල්බවක් මෙන් දිය නැති දික්මහක් මෙන් (පිළි-
වෙලිත්) මේ පහ නොවූ නිවරණ පස නමා කෙරෙහි දකී. මාණවය,
ණය නැති බව යම්සේ ද, ලෙඩ නැති බව යම්සේ ද, හිරගෙන් මිදුණුව
යම්සේ ද, නිවහල්බව යම්සේ ද, උවදුරු නැති බව යම්සේ ද, එසේ ම
(පිළිවෙලිත්) මේ පහ වූ නිවරණ පස (හෙවත් නිවරණ පසේ දුරු වීම) නමා
කෙරෙහි දකී.

52. නමා කෙරෙහි පහ වූ මේ නිවරණ පස දක්නා ඔහුට සතුට
උපදී. සතුටු වුවහුට ප්‍රීතිය උපදී. සිතා ප්‍රීතිය ඇත්තහුගේ නාම කය
සංහිදේ. සංහුන් නාම කය ඇත්තේ සුව විදී. සුවැතියහු සිත සමාධි-
ගත වේ (එකඟ වේ).

53. හේ කාමයන්ගෙන් වෙන් ව ම, සෙසු අකුසල් දහමුත්ගෙන්
ද වෙන් ව ම, විතකීසිනිත, විචාරසිනිත, විවෙකයෙන් (නිවරණ පහ
වීමෙන්) උපන් ප්‍රීතියත් සුවයත් ඇති පලමු ධ්‍යානය ලැබ වෙසේ.
හේ මේ කරජ කය ම විවෙකයෙන් උපන් ප්‍රීතිසුඛයෙන් තෙමයි,
මුළුල්ල ම තෙමයි, පුරු ලයි, මුළුල්ල ම ස්පඨී කෙරෙයි. සියලු අහ පසහ
ඇති ඔහු මුළු කයෙහි ඒ විවෙකයෙන් උපන් ප්‍රීතිසුඛයෙන් පැතිරු වැද
නොගත් (නොපහස්නා ලද) කිසි ද නැතෙක් නො වෙයි.

54. මාණවය, යම්සේ කපුවෙක් (කිලිහෙක්) හෝ කපුවකුගේ
(කිලිහකුගේ) අතැවැස්සෙක් හෝ ලොකොතලියෙක නාන සුණු බහා දිය ඉස
ඉස පිඬු කරන්නේ ද, ඒ නාන සුණුපිඩ කාවැදුණු දිය ඇත්තේ, හැම
තැන ම දියෙන් යුක්ත වූයේ, ඇතුළත පිටත මුළුල්ල ම දියෙන් පැතිරු
හිසේ, දිය නො වගුරුවන්නේත් චේ ද, මාණවය, එසේ ම මහණ තෙමේ
මේ කරජ කය ම විවෙකයෙන් උපන් ප්‍රීතිසුඛයෙන් තෙමයි, මුළුල්ල ම
තෙමයි, පුරු ලයි, මුළුල්ල ම ස්පඨී කෙරෙයි. ඔහුගේ සියලු අහ පසහ
ඇති මුළු කයෙහි විවෙකජ ප්‍රීතිසුඛයෙන් පැතිර වැද නොගත් කිසි ද
නැතෙක් නො වෙයි.

55. මාණවය, මහණ තෙම කාමයන්ගෙන් වෙන් ව ම, සෙසු අකුසල්
දහමුත්ගෙන් ද වෙන් ව ම, විතකීසිනිත විචාරසිනිත, විවෙකයෙන් උපන්
ප්‍රීතියත් සුවයත් ඇති යම් පලමු දහනක් ලැබ වෙසේ ද, හේ ඒ විවෙකජ
ප්‍රීතිසුඛයෙන් මේ කය ම තෙමයි, මුළුල්ල ම තෙත් කෙරෙයි, පුරු ලයි,
භාත්පස පැතිරු ගනී. ඔහුගේ සියලු කයා විවෙකජ ප්‍රීතිසුඛයෙන්
නො පැතිරුගත් කිසිදු නැතෙක් නො වෙයි. මේ ද ඔහුගේ සමාධියෙක්
වෙයි.

56. මාණවය, නැවැත ද (අනෙකක් කියමි:) මහණ තෙමේ විතකී
විචාරයන්ගේ සංහිදීමෙන්, සිය සතන්හි උපන්, සිය සතන් පහදවන
(ඉඛාව හා එක් වැ යෙදුණු), සිතා එකඟ බව ඇති, විතකීය නැති,
විචාරය නැති, සමාධියෙන් උපන්, ප්‍රීතියත් සුවයත් ඇති, දෙවෙනි
ධ්‍යානයට පැමිණ වෙසෙයි. හේ මේ කරජ කය ම සමාධියෙන් උපන්
ප්‍රීතිසුඛයෙන් තෙමයි. මුළුල්ල ම තෙත් කෙරෙයි, පුරු ලයි, හැම තැන ම
ස්පඨී කෙරෙයි. ඔහුගේ කයේ විවෙකයෙන් උපන් ප්‍රීති සුඛයෙන් පැතිරු
නොගත් කිසි ද නැතෙක් නො වෙයි.

57. සෙය්‍යථාපි මාණව උදකරහදො උබ්බිදොදකො, නසං නෙවසං පුරන්ධමාය දිසාය උදකස්ස ආයමුබං, න දකඛිණාය දිසාය උදකස්ස ආයමුබං, න පච්ඡිමාය දිසාය උදකස්ස ආයමුබං, න උත්තරාය දිසාය උදකස්ස ආයමුබං, දෙවො ච න කාලෙන කාලං සමො ධාරං අනුප්පවෙච්ඡය්‍ය, අථ බො තමො ච උදකරහදො සීතා මාරිධාරු උබ්බිජ්ඣිකා නමෙව උදකරහදං සිතෙන වාරිතා අභිසංදෙය්‍ය පරිසංදෙය්‍ය පරිපුරෙය්‍ය පරිපථරෙය්‍ය, නාස්ස කිඤ්චි සබ්බාවතො උදකරහදස්ස වාරිතා සිතෙන අපච්චං අස්ස, ඵවමෙව බො මාණව භික්ඛු ඉමමෙව කායං සමාධිජෙන පීතිසුබෙන අභිසංදෙති පරිසංදෙති පරිපුරෙති පරිපථරති. නාස්ස කිඤ්චි සබ්බාවතො කායස්ස සමාධිජෙන පීතිසුබෙන අපච්චං හොති.

58. යමපි මාණව භික්ඛු චිතකකම්මාරාතා වූපසමා අජ්ඣතනං සමප-සාදනං වෙනසො ඵකොදිහ.වං අවිතකකං අත්චාරං සමාධිජං පීතිසුබං දුතියං කුතං උපසමපජ්ජ විහරති, සො ඉමමෙව කායං සමාධිජෙනපීති-සුබෙන අභිසංදෙති පරිසංදෙති පරිපුරෙති පරිපථරති. නාස්ස කිඤ්චි සබ්බාවතො කායස්ස සම ධිජෙන පීතිසුබෙන අපච්චං හොති. ඉදමපි'ස්ස හොති සමාධිසම්.

59. පුත ච පරං මාණව භික්ඛු පීතියා ච විරුගා උපෙකඛකො ච විහරති සතො සමපජානො සුබඤ්ච කායෙන පටිසංවෙදෙති. යන්තං අරියා අචිකඛනති 'උපෙකඛකො සන්මා සුබවිහාරීති', තං තතියං කුතං උපසමපජ්ජ විහරති. සො ඉමමෙව කායං නිපජීතිකෙන සුබෙන අභිසංදෙති පරිසංදෙති පරිපුරෙති පරිපථරති. නාස්ස කිඤ්චි සබ්බාවතො කායස්ස නිපජීතිකෙන සුබෙන අපච්චං හොති.

60. සෙය්‍යථාපි මාණව උප්පලිතියං වා පදුමිතියං වා පුණ්ඩරීකිතියං වා අප්‍යෙකච්චාති උප්පලාති වා පදුමාති වා පුණ්ඩරීකාති වා උදකෙ ජාතාති උදකෙ සංවඤ්ඤාති උදකානුග්ගතාති අනෙතාතිමුග්ගපොසිති, තාති යාව වග්ගා යාව ව මුලා සීතෙන වාරිතා අභිසංගතාති පරිසංගතාති පරිපුරති පරිපච්චාති, නාස්ස කිඤ්චි සබ්බාවතං උප්පලාතං වා පදුමාතං වා පුණ්ඩරීකාතං වා සීතෙන වාරිතා අපච්චං අස්ස, ඵවමෙව බො මාණව භික්ඛු ඉමමෙව කායං නිපජීතිකෙන සුබෙන අභිසංදෙති පරිසංදෙති පරි-පුරෙති පරිපථරති. නාස්ස කිඤ්චි සබ්බාවතො කායස්ස නිපජීතිකෙන සුබෙන අපච්චං හොති.

57. මාණවය, යම්සේ යටැ උල්පතින් මතු වන දිය ඇති ගැඹුරු විලෙක් වේ ද, එයට පෙරදිගින් දිය ඇතුළු වන මගෙක් නො වන්නේ ද, දකුණු දෙසින් ද දිය ඇතුළු වන මගෙක් නොවන්නේ ද, පැසිම් දිගින් ද දිය ඇතුළු වන මගෙක් නොවන්නේ ද, උතුරු දෙසින් ද දිය වැද ගන්නා මගෙක් නො වන්නේ ද, වැස්ස ද කලින් කලා සුදුසු පරිදි නො වසින්තේ ද, එතෙකුදු වුවත් ඒ විලෙන් සිහිල් දිය දහර මතු වී ඒ විල ම සිහිල් දියෙන් තෙමන්නේ ද, හැම පරිදි තෙමන්නේ ද, පුරා ලන්නේ ද, හැම තැන ම වැද ගෙන පැතිරී සිටින්නේ ද, ඒ මුළු විලෙහි සිසිල් දිය පැතිරී වැද නොගත් කිසි දු තැනෙක් නො මැත් ද, මාණවය, එසේ ම මහණ තෙමේ මේ කරජ කය ම සමාධියෙන් උපන් ප්‍රීති සුඛයෙන් තෙමයි, හැම තැන ම තෙත් කෙරෙයි, පුරා ලයි, හැම තැන ම පැතිරී වැද ගනී. ඔහුගේ ඒ සියලු කයේ සමාධියෙන් උපන් ප්‍රීතිසුඛය පැතිරී වැද නොගත් කිසි දු තැනෙක් නො වෙයි.

58 මාණවය, මහණ තෙම විතකීවිචාරයන් සංහිදීමෙන් තමා කෙරෙහි පැහැදීම ඇති කරන, සිතා එකඟ බව ඇති, විතකීර්තිත විචාරර්තිත, සමාධියෙන් පහල වූ, ප්‍රීතිය හා සුඛවේදනාව හා ඇති යම් දෙවෙනි ධ්‍යානයකට පැමිණි වෙසේ ද, හේ මේ කය ම සමාධියෙන් උපන් ප්‍රීතිසුඛයෙන් තෙමයි. හැම තැන ම තෙත් කෙරෙයි, පුරා ලයි. හැම තැන ම පැතිරී වැද ගනී. ඔහුගේ ඒ සියලු කය සමාධියෙන් උපන් ප්‍රීතිසුඛය පැතිරී වැද නොගත් කිසි දු තැනෙක් නො වෙයි. මේ ද ඔහුගේ සමාධියක් වෙයි.

59. තැවැන ද (අනෙකක් කියමි:) මාණවය, මහණ තෙමේ ප්‍රීතිය ගේ ද විරුහයෙන් (පහ විමෙන්, සංහිදීමෙන්), උපෙක්ක වැ, සිහියෙන් හා නුවණින් හා යුක්ත වැ වෙසෙයි. (දහන්) සුවය ද කසින් විදි. ආසියෝ යම් ධ්‍යානයක් හෙතු කොට ගෙන ධ්‍යානලාභියා ඇරඹූ 'උපෙක්කාව ඇත්තේ, සිහි ඇත්තේ, සුඛවිහරණ ඇත්තේ යැ' යි කියත් ද, හේ (එසේ වූ) ඒ තෙවෙනි ධ්‍යානයට පැමිණ වෙසේ. හේ මේ කය ම නිෂ්ප්‍රීතික සුඛයෙන් තෙමයි, හැම පරිදි තෙත් කෙරෙයි, පුරා ලයි, හැම තැන ම පැතිරී වැද ගනී. ඔහුගේ කයෙහි ඒ නිෂ්ප්‍රීතික සුඛයෙන් පැතිරී නොගත් කිසි දු තැනෙක් නො වෙයි.

60. මාණවය, යම්සේ උපුල් විලෙක හෝ පියුම් විලෙක හෝ පඬුර විලෙක හෝ ඇතැම් උපුල් හෝ පියුම් හෝ පඬුර හෝ දියෙහි උපන්නේ, දියෙහි වැඩුණේ, දියෙන් තොනැගුණේ, දිය කුලා ම ගිලී වැඩෙනුයේ ද, ඒ හැම අත දක්වාත් මුල් දක්වාත් සිසිල් දියෙන් තෙමුණේ, හැම පරිදි තෙත් වූයේ, පිරි ගියේ, හැම තැන් ම පැතිරී වැද ගන්නේ වේ ද, ඒ විලෙහි සියලු උපුල්වලා හෝ පියුම්වලා හෝ පඬුරවලා හෝ සිසිල් දිය පැතිරී නොගත් තැනෙක් නො වන්නේ ද, මාණවය, එසේ ම මහණ තෙමේ මේ කය ම නිෂ්ප්‍රීතික සුඛයෙන් තෙමයි, හාත්පසින් තෙමයි, පුරා ලයි, හැම පරිදි පැතිරී වැද ගනී. ඔහුගේ සියලු කයෙහි නිෂ්ප්‍රීතික සුඛයෙන් පැතිරී වැද නොගත් කිසි දු තැනෙක් නො වෙයි.

61. යමපි මාණව භික්ඛු පීතියා ව විරුගා උපෙකකිකො ව විහරති සතො සමපජනො සුඛඤ්ච කායෙන පටිසංවෙදෙති, යං තං අරියා ආචික්ඛන්ති උපෙකකිකො සත්මා සුඛවිහාරීති තං තතියං කුඛානං උපසමපජ්ජ විහරති. සො ඉමමෙව කායං නිපජීතිකෙන සුඛෙන අභිසංඤ්ඤති පරිසංඤ්ඤති පරිපුරෙති පරිපජ්රති, නායං කිඤ්චි සබ්බාවතො කායස්ස නිපජීතිකෙන සුඛෙන අපජුටං හොති, ඉදමපි'ස්ස හොති සමාධිසමිං.

62. පුන ච පරං මාණව භික්ඛු සුඛස්ස ච පභානා දුක්ඛස්ස ච පභානා පුඛෙච සොමනස්සදොමනස්සානං අත්ඛගමා අදුක්ඛමසුඛං උපෙකකිකාසත්පාරිසුද්ධිං චතුත්ථං කුඛානං උපසමපජ්ජ විහරති. සො ඉමමෙව කායං පරිසුද්ධෙන වෙතසා පරියොදානෙන ඵරිත්වා නිසිනො හොති. නායං කිඤ්චි සබ්බාවතො කායස්ස පරිසුද්ධෙන වෙතසා පරියොදානෙන අපජුටං හොති. සෙයාථාපී මාණව පුරිසො ඔදානෙන චන්දන සසීසං පාරුපිත්වා තිසිනො අස්ස, නායං කිඤ්චි සබ්බාවතො කායස්ස ඔදානෙන චන්දන අපජුටං අස්ස, ඵවමෙව බො මාණව භික්ඛු ඉමමෙව කායං පරිසුද්ධෙන වෙතසා පරියොදානෙන ඵරිත්වා නිසිනො හොති. නායං කිඤ්චි සබ්බාවතො කායස්ස පරිසුද්ධෙන වෙතසා පරියොදානෙන අපජුටං හොති.

63. යමපි මාණව භික්ඛු සුඛස්ස ච පභානා දුක්ඛස්ස ච පභානා පුඛෙච සොමනස්සදොමනස්සානං අත්ඛගමා අදුක්ඛමසුඛං උපෙකකිකාසත්පාරිසුද්ධිං චතුත්ථං කුඛානං උපසමපජ්ජ විහරති, සො ඉමමෙව කායං පරිසුද්ධෙන වෙතසා පරියොදානෙන ඵරිත්වා නිසිනො හොති, නායං කිඤ්චි සබ්බාවතො කායස්ස පරිසුද්ධෙන වෙතසා පරියොදානෙන අපජුටං හොති, ඉදමපි'ස්ස හොති සමාධිසමිං. අයං බො සො මාණව අරියො සමාධික්ඛන්තො යස්ස සො භගවා චණ්ණවාදී අහොසි, යත්ථ ච ඉමං ජතතං සමාදාපෙසි තිවෙසෙසි පතිට්ඨාපෙසි. අත්ථි වෙචෙන්ථ උත්තරං කරණීයන්ති.

64. “අච්ඡ්රියං හො ආනන්ද අබ්භුතං හො ආනන්ද. සො වායං හො ආනන්ද අරියො සමාධික්ඛන්තො පරිපුරණො නො අපරිපුරණො. ඵචං පරිපුරණඤ්ඤාහං හො ආනන්ද අරියං සමාධික්ඛන්තං. ඉතො බහිද්ධා අඤ්ඤාසු සමණබ්බාහමණෙසු න සමනුපස්සාමි. ඵචං පරිපුරණඤ්ඤා හො ආනන්ද අරියං සමාධික්ඛන්තං. ඉතො බහිද්ධා අඤ්ඤා සමණබ්බාහමණා අත්තති සමනුපස්සෙය්‍යං, තෙ තාවතකෙනෙව අත්තමතා අස්ස අලමෙත්තාවතා, කභමෙත්තාවතා, අනුප්පත්තො නො සාමඤ්ඤන්තො, නත්ථි නො කිඤ්චි උත්තරං කරණීයන්ති.

61. මාණවය, මහණ තෙම ප්‍රීතිය ද හැර ලිමෙන් උපෙක්‍ෂාව ඇත්තේ සිහි ඇති වැ නුවණ ඇති වැ වෙසේ. සුවයත් නාම කසින් විදී. 'උපෙක්‍ෂා ඇත්තේ සිහි ඇත්තේ සුව වුසුම් ඇත්තේ යැ' යි ආර්යයෝ 'යමක්හු දක්වත් නම්, ඒ තෙවෙනි ධ්‍යානය ලැබ වෙසේ. හේ නිෂ්ප්‍රීතික සුඛයෙන් මේ කය ම තෙමසි, කය මුළුල්ල ම තෙත් කෙරෙයි, පුරු ලසි, පැතිරු වැද හනී. ඔහුගේ සියලු කයෙහි නිෂ්ප්‍රීතික සුඛයෙන් පැතිරු වැද නො ගත් කිසි ද තැනෙක් නො වෙයි යන යමක් ඇද්ද, මේ ද ඔහුගේ සමාධියෙක් වෙයි.

62. නැවැත ද (අනෙකක් කියමි) මාණවය, මහණ තෙමේ සුඛ වෙදනාව ද දුරු ලිමෙන්, දුඃඛ වෙදනාව ද දුරු ලිමෙන්, පලමු කොට ම සොම්නස් දෙමිනස් දෙදෙනාගේ පහ වීමෙන්, දුක් ද නොවූ, සුව ද නොවූ, උපෙක්‍ෂා සමාති යන මොවුන්ගේ පිරිසිදු බව ඇති සතර වන ධ්‍යානය ලැබ වෙසෙයි. හේ මේ කය ම පිරිසිදු ප්‍රභාසවර සිතින් පැතිරු වැද ගෙන හුන්නේ වෙයි. ඔහුගේ සියලු කයෙහි පිරිසිදු වූ ප්‍රභාසවර වූ සිතින් පැතිරු වැද නො ගෙන සිටි කිසි ද තැනෙක් නො වෙයි. මාණවය, යමිසේ පුරුෂයෙක් සුදු වතින් හිසින් වටා පෙරෙවැ හුන්නේ වේ නම්, ඔහුගේ කයෙහි සුදු වතින් වැද නොගත් (නො වැසුණ) කිසි ද තැනෙක් නො වන්නේ ද, මාණවය, එසේ ම මහණ තෙම මේ කය ම පිරිසිදු වූ ප්‍රභාසවර වූ සිතින් පැතිරු වැද ගෙන හුන්නේ වෙයි. ඔහු කයා පිරිසිදු පබසරසිතින් වැද නො ගෙන නොසිටි කිසි ද තැනෙක් නො වෙයි.

63. මාණවය, මහණ තෙම සුඛ වෙදනාව ද දුක් වෙදනාව ද පහකිරීමෙන් පලමුවෙන් ම සොම්නස් දෙමිනසුන් පහ වැ යෑමෙන්, දුක් ද නොවූ සුව ද නොවූ, උපෙක්‍ෂාවත් සමාතියත් යන මොවුන්ගේ පිරිසිදු බව ඇති යම් සිවුවන දහන් ලැබැ වෙසෙයි, එයින් තෙ තෙම මේ කය ම පිරිසිදු පබසර සිතින් පැතිරු ගෙන හුන්නේ වෙයි, ඔහුගේ සියලු කයෙහි පිරිසිදු පබසර සිතින් පැතිරු නොගත් කිසිත් ද තැනෙක් නො වෙයි යන යමක් ඇද්ද, මේ ද ඔහුගේ සමාධියෙක් වෙයි. මාණවය, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ යමක්හුගේ ගුණ වදාරන සුලු වූ සේක් ද, යමෙක්හි මේ ජනතාව ගැන්වූ සේක් ද, පිටිස්වූ සේක් ද, පිහිටුවූ සේක් ද, ඒකාන්තයෙන් මේ ඒ ආර්ය සමාධිසකකිය යැ. වැලි මෙහි මෙයින් මත්තෙහි කටයුතු ද ද ඇත."

64. [ගුහ] "භවත් අනද තෙරුනි, ආශවසී ය. භවත් අනද තෙරුනි, පුදුම ය. ඒ මේ සමාධිසකකිය පරිපුණ්ණී ය, අපරිපුණ්ණී නො වේ. භවත් අනද තෙරුනි, මෙසේ පරිපුණ්ණී වූ ආර්ය සමාධිසකකියක් මෙයින් පිටත්හි අත් මහණබමුණන් කෙරෙහි නො දකිමි. භවත් අනද තෙරුනි, මෙසේ පරිපුණ්ණී ද වූ ආර්ය සමාධිසකකියක් මෙයින් පිටත්හි මහණ බමුණෝ තමන් කෙරෙහි දක්නාහු නම්, ඔහු එපමණෙකින් ම 'මෙතෙකින් සැහෙයි (මෙ තෙක් ම ඇත), මෙතෙකින් සියලු කටයුතු ද කොට නිමැවිණැ' යි සතුටු සිතැති වන්නාහ.

65. අඵ ච පන භවං ආනන්දො ඵවමාහ: අඤ්ච වෙවෙඤ්ඤා උත්තරීං කරණී-
යනති. කතමො පන සො හො ආනන්ද අරියො පඤ්ඤානකිංකරො, යස්ස
සො භවං ගොතමො වණ්ණවාදී අහොසි යඤ්ච ඉමං ජනනං සමාදුපෙසි
තිවෙසෙසි පතිට්ඨාපෙසී?”ති.

66. “පුන ච පරං මාණව සො භික්ඛු ඵවං සමාහිතෙ විනොන පරිසුඤ්ඤා
පරියොදානෙ අනඛනන්තෙ විගතූපකකිලෙසෙ මුදුභුතෙ කමමනියෙ සීතෙ
ආනන්දාප්පතෙතෙ ඤාණදස්සනාය විනො අභිනිභරති අභිනින්නාමෙති.
සො ඵවං පජානාති: අයං ඛො මෙ කායො රුපී වාතූමමභාභුතිකො
මාතාපෙනතිකසමාභවො ඔදනකුමමාසුපවයො අනිච්චුච්ඡාදනපරිමදදන-
හෙදනවිද්ධංසනධමෙමො. ඉදං ච පන මෙ විඤ්ඤාණං ඵඤ්ච සීතං ඵඤ්ච
පට්ටඛානති.

67. සෙය්‍යථාපි මාණව මණ්චි වෙඵරියො සුභො ජාතීමා අට්ඨංසො
සුපරිකමමකතො අවෙජා විප්පසනො අනාවලො සබ්බාකාරසමපනො නත්‍ර-
ස්ස සුභතං ආචුතං නීලං වා පීතං වා ලොහිතං වා ඔදනං වා පණ්ඩු-
සුභතං වා. නමෙනං වකඛුමා පුරිසො ගඤ්ඤා කර්ඤා පච්චවෙකෙධියා:
අයං ඛො මණ්චි වෙඵරියො සුභො ජාතීමා අට්ඨංසො සුපරිකමමකතො
අවෙජා විප්පසනො අනාවලො සබ්බාකාරසමපනො. නත්‍රදං සුභතං
ආචුතං නීලං වා පීතං වා ලොහිතං වා ඔදනං වා පණ්ඩුසුභතං වා”ති.
ඵචමෙව ඛො මාණව භික්ඛු ඵවං සමාහිතෙ විනොන පරිසුඤ්ඤා
පරියොදානෙ අනඛනන්තෙ විගතූපකකිලෙසෙ මුදුභුතෙ කමමනියෙ සීතෙ
ආනන්දාප්පතෙතෙ ඤාණදස්සනාය විනො අභිනිභරති අභිනින්නාමෙති.
සො ඵවං පජානාති: අයං ඛො මෙ කායො රුපී වාතූමමභාභුතිකො
මාතාපෙනතිකසමාභවො ඔදනකුමමාසුපවයො අනිච්චුච්ඡාදනපරිමදදන-
හෙදන-
විද්ධංසනධමෙමො. ඉදං ච පන මෙ විඤ්ඤාණං ඵඤ්ච සීතං ඵඤ්ච
පට්ටඛානති.

68. යමපි මාණව භික්ඛු ඵවං සමාහිතෙ විනොන -පෙ- ඵවං පජානාති
-පෙ- ඉදං ච පන මෙ විඤ්ඤාණං ඵඤ්ච සීතං ඵඤ්ච පට්ටඛානති, ඉදමපි ස්ස
භොති පඤ්ඤාය.

65. එහෙත් භවත් අනද තෙරණුවෝ 'මෙහි මත්තෙහි ද කටයුතු ද ඇතැ'යි මෙසේ වදාරති. භවත් අනද තෙරැති, ඒ පින්වත් ශාසුමාණන් වහන්සේ යමක්හුගේ ශුණ වදාරන සුදු වූ සේක් නම්, යමෙකු මේ ජනතාව මොනොවට ගැන්වූ සේක්, පිටිස්වූ සේක්, පිහිටවූ සේක් වූහ නම් ඒ ආඪී ප්‍රඥසකකිය කවරේ ද?"

66. [ආනන්ද:] "භව ද (අනෙකක් කියමි) මාණවය, ඒ මහණ තෙමේ මෙසේ සිත එකහ වූ කල්හි, පිරිසිදු වූ කල්හි, දීප්තිමත් වූ කල්හි, කිලිපි නැති වූ කල්හි, පහ වූ වින්තොපක්ලේශ ඇති කල්හි, මාදු වූ කල්හි, විදශීතානාවනාවට යොග්‍ය කල්හි, සචිත කල්හි, නිශ්චල බවට පැමිණි කල්හි, විදශීතා ඥානය පිණිස, (පරිකමී) සිත එයට අභිමුඛ කෙරෙයි, ඒ අතට නමා හරයි. හෙ 'මාගේ මේ කය වූ කලී රූපවත් ය, සතර මහාභුතයන් ගෙන් හැදුණේ ය, මාපියන්ගේ ඉක්මනු-ශොණිතයෙන් උපන්නේ ය, බත් කොමු ආදී අහරින් වැඩුණේ ය, අනිස බව ද දුගඳ හරනුවට සුවද විලෙවුන් ඉලියැ යුතු බව ද, ලෙඩ දුරැලනුවට පිරිමැදුම් ඇ කල යුතු බව ද, එසේ කල ද බිඳෙන බව ද, විසිරෙන බව ද යන මේ දෑ සච්චාව කොටැත්තේ ය. මගේ මේ සිත ද මෙහි ලැග්ගේ ය, මෙහි බැඳුණේ යැ" යි මෙසේ දැන ගනී.

67. මාණවය, යම්සේ සොදුරු වූ, පිරිසිදු ආකාරයක පහල වූ, අටැස් වූ මොනොවට පිරිසම් කල, සියුම් වූ වෙසෙසින් පහන් වූ, පිටිතුරු වූ, ධොවනාදී සියලු ආකාරයෙන් යුත් වෙරළුමණෙක් වන්නේ ද, එහි නිල්වන් වූ හෝ රන්වන් වූ හෝ රන්වන් වූ හෝ සුදුවන් වූ හෝ පවුටන් හෝ හුසෙක් අවුනන ලද්දේ වන්නේ ද, එය ඇස් ඇති පුරුෂයෙක් අතෙහි කොට, "මේ වූ කලී සොදුරු වූ, පිරිසිදු ආකාරයෙහි උපන්, අටැස් වූ මොනොවට පිරිසම් කල, සියුම් වූ, වෙසෙසින් පහන් වූ, පිටිතුරු වූ, සියලු ධොවනාදී ආකාරයෙන් සම්පුණ්ණ වූ වෙරළුමණෙක. මෙහි නිල්වන් වූ හෝ රන්වන් වූ හෝ රන්වන් වූ හෝ සුදුවන් වූ හෝ මේ හුසෙක් අවුනන ලදුයේ වේ යැ"යි සලකා බලන්නේ ද, මාණවය, එපරිද්දෙන් ම මහණ තෙමේ මෙසේ සිත සමාධිගත කල්හි පිරිසිදු කල්හි, දීප්තිමත් වූ කල්හි, කෙලෙස් යටපත් වූ කල්හි, උපකෙලයයන් පහ වූ කල්හි, මාදු වූ කල්හි, කමිණිය වූ කල්හි, සචිත කල්හි, නිශ්චල බවට පැමිණි කල්හි, විදශීතාඥානය පිණිස සිත අභිමුඛ කෙරෙයි, ඒ අතට නමා හරයි. හෙ තෙම 'මාගේ මේ කය වූ කලී රූපී ය, සතර මහාභුතයන්ගෙන් හැදුණේ ය, මාපියන්ගේ ඉක්මනු-ශොණිතයෙන් නිපන්නේ ය. බත් කොමු ආදී අහරින් වැඩුණේ ය. අනිස බව ද දුගඳ හරනට සුවද විලෙවුන් ඉලියැ යුතු බව ද ලෙඩ දුරැලනුවට පිරිමැදුම් ඇ කල යුතු බව ද ඒ කලක් බිඳෙන බව ද විසිරෙන බව ද යන මේ දෑ සච්චාව කොටැත්තේ ය, මාගේ මේ සිත ද මෙහි ලැග ගත්තේ ය, මෙහි බැඳුණේ යැ"යි මෙසේ දැන ගනී.

68. මාණවය, මහණ මෙසේ සිත සමාධිගත කල්හි... 'මාගේ මේ සිත ද මෙහි ලැග ගත්තේ ය. මෙහි බැඳුණේ යැ' යි මෙසේ දැනී යන යමක් ආද්ද, මේ ද ඔහුගේ ප්‍රඥවෙක් වෙයි.

69. සො එවං සමාහිතෙන චිත්තො පරිසුද්ධො පරියොදානෙන අනඛගණේ විගනුපකකිලෙසෙ මුදුභුතෙන කමමනියෙ සීතෙන ආනෙඤ්ජ්ජානෙන මනොමයං කායං අභිනිමමිතනාය චිත්තං අභිනිභරති අභිනිනනාමෙති. සො ඉමමහා කායා අඤ්ඤං කායං අභිනිමමිතාති රූපිං මනොමයං සබ්බඛගපච්චබ්බිං අභිනිනිජ්ජියං.

70. සෙය්‍යථාපි මාණව පුරිසො මුඤ්ජුමහා ඉසිකං පචාහෙය්‍ය, නසස ඵවමසසා: අයං මුඤ්ජු අයං ඉසිකා. අඤ්ඤා මුඤ්ජු අඤ්ඤා ඉසිකා. මුඤ්ජුමහා තොව ඉසිකා පචාලනා'ති. සෙය්‍යථාපි වා පන මාණව පුරිසො අසිං කොසියා පචාහෙය්‍ය, නසස ඵවමසසා: අයං අසි අයං කොසි, අඤ්ඤා අසි අඤ්ඤා කොසි, කොසියා තොව අසි පචාලෙතා 'ති. සෙය්‍යථාපි වා පන මාණව පුරිසො අතිං කරණො උදධිරෙය්‍ය, නසස ඵවමසසා: අයං අති අයං කරණො, අඤ්ඤා අති අඤ්ඤා කරණො. කරණොතොව අති උඛතො'ති. ඵවමෙව ඛො මාණව භික්ඛු ඵවං සමාහිතෙන චිත්තො පරිසුද්ධො පරියොදානෙන අනඛගණේ විගනුපකකිලෙසෙ මුදුභුතෙන කමමනියෙ සීතෙන ආනෙඤ්ජ්ජානෙන මනොමයං කායං අභිනිමමිතනාය චිත්තං අභිනිභරති අභිනිනනාමෙති. සො ඉමමහා කායා අඤ්ඤං කායං අභිනිමමිතාති රූපිං මනොමයං සබ්බඛගපච්චබ්බිං අභිනිනිජ්ජියං.

71. යමපි මාණව භික්ඛු ඵවං සමාහිතෙන චිත්තො පරිසුද්ධො-පෙ-අඤ්ඤං කායං අභිනිමමිතාති රූපිං මනොමයං සබ්බඛගපච්චබ්බිං අභිනිනිජ්ජියං, ඉදමපි'සස තොති පඤ්ඤාය.

72. සො එවං සමාහිතෙන චිත්තො පරිසුද්ධො පරියොදානෙන අනඛගණේ විගනුපකකිලෙසෙ මුදුභුතෙන කමමනියෙ සීතෙන ආනෙඤ්ජ්ජානෙන ඉද්ධිවිධාය චිත්තං අභිනිභරති අභිනිනනාමෙති. සො අනෙකච්චිතං ඉද්ධිවිධං පච්ච-නුභොති: ඵකො'පි බුඤ්ඤා ඛොති ඛුඤ්ඤාපි බුඤ්ඤා ඵකො තොති, ආචිභාවං තිරොභාවං තිරොකුඤ්ඤං තිරොපාකාරං තිරොපබ්බතං අසජ්ජ-මානො ගච්ඡති සෙය්‍යථාපි ආකාසෙ. පඨවියා'පි උමමුජ්ජනිමුජ්ජං කරොති, සෙය්‍යථාපි උදකෙ. උදකෙ'පි අභිජ්ජමානෙ ගච්ඡති සෙය්‍යථාපි පඨවියං. ආකාසෙ'පි පලලඤ්ඤාන කමති සෙය්‍යථාපි පකඨි සකුණො. ඉමෙ'පි චජ්ජිමසුරියෙ ඵවංමනිද්ධිකෙ ඵවාමනානුභාවෙ සාණ්ඨනා පරාමසති පරිමජ්ජති. යාව බුඤ්ඤොකාපි කායෙන චසං වතෙනති.

69. හේ මෙසේ සිත සමාහිත වූ කල්හි, පිරිසිදු වූ කල්හි, දීප්තිමත් වූ කල්හි, කෙලෙස් නොමැති වූ කල්හි, උපකෙලය පහ වූ කල්හි, මෘදු වූ කල්හි, කමිණිය වූ (සෘද්ධි ඉපැදීමට යොග්‍ය වූ) කල්හි, සචිත කල්හි, නිශ්චල බවට පැමිණි කල්හි, මනෝමය ශරීරයක් මවා පාත්‍ර පිණිස සිත යොමු කෙරෙයි, නැඹුරු කෙරෙයි. හේ මේ සිරුරෙන් රූපී වූ, සියලු අභපසහිත් යුත්, විකල නො වූ ඉදුරන් ඇති මනෝමය ශරීරයක් මවා පායි.

70. මාණවය, යම්සේ පුරුෂයෙක් මුද්‍රනණගසෙකින් තණකුර (=තණ බඩය) ඇද මැත් කරන්නේ ද, ඔහුට 'මේ මුද්‍රනණගස ය, මේ එහි තණබඩ ය; තණගස එකෙකි, එහි බඩය අනෙකෙකි, මුද්‍රනණ ගස කෙරෙන් ම එහි කුර (බඩය) මැත් කරන ලද්දේ යැ' යි මෙසේ සිතෙක් වන්නේ ද- මාණවය, යම්සේ පුරුෂයෙක් කඩුවක් කොපුවෙන් ඇද මැත් කරන්නේ ද, ඔහුට 'මේ කඩුව ය, මේ කොපුව ය; කඩුව එකෙක, කොපුව අනෙකෙක. කොපුවෙන් ම කඩුව ඇද මැත් කරන ලද්දේ යැ' යි මෙසේ සිතෙක් වන්නේ ද- මාණවය, යම්සේ වනාහි පුරුෂයෙක් නයකු සැවයෙන් ඇද වෙන් කරන්නේ ද, ඔහුට 'මේ නයා ය, මේ සැව ය; නයා එකෙක, සැවය අනෙකෙක. සැවය කෙරෙන් ම නයා ඇද වෙන් කරන ලද්දේ යැ' යි මෙසේ සිතෙක් වන්නේ ද- මාණවය, එපරිද්දෙන් ම මනණ තෙම මෙසේ සිත සමාධිගතවැ පිරිසිදු වූ කල්හි, දීප්තිමත් වූ කල්හි, කෙලෙස් රහිත වූ කල්හි, උපකෙලයෙන් පහ වැ ගිය කල්හි, මෘදු වූ කල්හි, කමිණිය වූ කල්හි, සචිත කල්හි, නිශ්චල බවට පත් කල්හි, මනෝමය ශරීරයක් මවා පාත්‍ර පිණිස සිත යොමු කෙරෙයි, නැඹුරු කෙරෙයි. හේ මේ ශරීරයෙන් රූපී වූ මනෝමය වූ සියලු අභපසහිත් යුත් වූ අවිකල ඉදුරන් ඇති අන් සිරුරක් මවා පායි.

71. මාණවය, මනණ තෙම මෙසේ සිත සමාධිගත කල්හි පිරිසිදු වූ කල්හි ... රූපී වූ මනෝමය වූ සියලු අභපසහිත් යුත් වූ අවිකල ඉදුරන් ඇති අන් සිරුරක් මවා පායි යන යමක් ඇද්ද, මේ ද ඔහුගේ ප්‍රඥාවක් වෙයි.

72. හේ මෙසේ සිත සමාහිත කල්හි, පිරිසිදු වූ කල්හි, දීප්තිමත් වූ කල්හි, කෙලෙස් රහිත වූ කල්හි, උපකෙලයෙන් පහ වැ ගිය කල්හි, මෘදු වූ කල්හි, කමිණිය (=සෘද්ධියට යොග්‍ය) කල්හි, සචිත කල්හි, නිශ්චලබවට පැමිණි කල්හි, සෘද්ධිවිධඥානය පිණිස (අභිඥාපාදක) පරිකමී සිත මෙහෙයයි, නැඹුරු කෙරෙයි. හේ අනෙකවිධ වූ සෘද්ධිවිධය (සෘද්ධි කොට්ඨාසය) නැවත නැවත අනුභව කෙරෙයි (හෙවත් නාම කසින් සපයී කෙරෙයි, ප්‍රත්‍යක්ෂ කෙරෙයි, ලබයි) පියෙවියෙන් එකෙක් වැ සිටැ ද (සෘද්ධි බලයෙන්) බහු ප්‍රකාර ද වී යලි දු එකෙක් වෙයි. තමාගේ ප්‍රකට බව කෙරෙයි. (පෙනීසිටී). අප්‍රකට බව කෙරෙයි (නොපෙනී සිටියි). බිත්තියෙන් පිටතට, පවුරෙන් පිටතට, උච්ඡයෙන් පිටතට, අභසෙහි මෙන් කිසිවෙක නො ගැටෙනුයේ මැදින් විනිවිද හෙත යෙයි. දියෙහි මෙන් පොළොවෙහි ද යටට බැසීම (ගිලී) උඩට නැගීම (මතු වීම) කෙරෙයි. නො බිඳෙන (යට නො බස්නා) දියෙහි පොළොවෙහි සේ යෙයි. පක්ෂ ඇති සතුණයකු මෙන් අභසෙහි ද පලහින් (=උගරැබද්ධාසනයෙන්) යෙයි. මේසා මහර්ඳ්ධි ඇති මහත් අනුභාව ඇති මේ සඳු හිරු දෙදෙනා ද, අතින් පරාමශීත කෙරෙයි (=අල්ලයි), (ඔබමොබ අත යවා) පිරිමදියි. බබ්ලොව තෙක් ද (සියල්ල) කසින් වශයෙහි පවත්වයි.

73. සෙය්‍යථාපි මාණව දකෙබ්බා කුමහකාරො වා කුමහකාරනොවාසී වා සුපරිකමමකතාය මනනිකාය යං යදෙව භාජනවිකත්ථි ආකඛෙබ්බය්‍ය නං තදෙව කරෙය්‍ය අභිනිප්ථාදෙය්‍ය-

74. සෙය්‍යථා වා පන මාණව දකෙබ්බා දන්තකාරො වා දන්තකාරනො-වාසී වා සුපරිකමමකතසමිං දන්තසමිං යං යදෙව දන්තවිකත්ථි ආකඛෙබ්බය්‍ය නං තදෙව කරෙය්‍ය අභිනිප්ථාදෙය්‍ය-

75. සෙය්‍යථා වා පන මාණව දකෙබ්බා සුවණ්ණකාරො වා සුවණ්ණකාර-නොවාසී වා සුපරිකමමකතසමිං සුවණ්ණසමිං යං යදෙව සුවණ්ණ-විකත්ථි ආකඛෙබ්බය්‍ය නං තදෙව කරෙය්‍ය අභිනිප්ථාදෙය්‍ය-

76. ඵවමෙව බො මාණව භික්ඛු ඵවං සමාහිතෙ විනොත පරිසුද්ධො පරියොදානෙ අනඛගණේ විගතුපකතිලෙසෙ මුදුභුතෙ කමමනියෙ සීතෙ ආනෙඤ්ජප්පනොත ඉද්ධිවිධාය විනතං අභිනිහරති අභිනිනාමෙති. සො අනෙකවිනිතං ඉද්ධිවිධං පච්චන්තොති: ඵකො'පි නුචා බහුධා හොති -පෙ-යාව බුහමලොකාපි කායෙන වසං වනොති.

77. යමපි මාණව භික්ඛු ඵවං සමාහිතෙ විනොත-පෙ-යාව බුහමලොකාපි කායෙන වසං වනොති, ඉදමපි'සස් හොති පඤ්ඤාය.

78. සො ඵවං සමාහිතෙ විනොත පරිසුද්ධො පරියොදානෙ අනඛගණේ විගතුපකතිලෙසෙ මුදුභුතෙ කමමනියෙ සීතෙ ආනෙඤ්ජප්පනොත දිබ්බාය සොනධාතුයා විනතං අභිනිහරති අභිනිනාමෙති. සො දිබ්බාය සොන-ධාතුයා විසුද්ධාය අතිකකන්තමානුසිකාය උභො සද්දෙ සුණාති දිබ්බෙ ව මානුසෙ ව යෙ දුරෙ සනතිකෙ ව.

79. සෙය්‍යථාපි මාණව පුරිසො අධ්‍යානමග්ගපට්ටනො, සො දුණෙය්‍ය හෙරිසද්දමපි මුදිඛගසද්දමපි සබ්බපණවදෙණ්ඨමසද්දමපි, තස්ස ඵවමස්ස: හෙරිසද්දෙ ඉති'පි මුදිඛගසද්දෙ ඉති'පි සබ්බපණවදෙණ්ඨමසද්දෙ ඉති'පි. ඵවමෙව බො මාණව භික්ඛු ඵවං සමාහිතෙ විනොත පරිසුද්ධො පරියොදානෙ අනඛගණේ විගතුපකතිලෙසෙ මුදුභුතෙ කමමනියෙ සීතෙ ආනෙඤ්ජප්පනොත දිබ්බාය සොනධාතුයා විනතං අභිනිහරති අභිනිනාමෙති. සො දිබ්බාය සොනධාතුයා විසුද්ධාය අතිකකන්තමානුසිකාය උභො සද්දෙ සුණාති දිබ්බෙ ව මානුසෙ ව යෙ දුරෙ සනතිකෙ ව.

73. මාණවය, යම්සේ දක්ෂ කුඹලෙක් හෝ කුඹලක්නුගේ අතැවැස්සෙක් හෝ මොනොවට පිරියම් කල (=සකස් කල) මැට්ටෙන් යම් යම් භාජන විශෙෂයක් කැමැත්තේ නම්, ඒ ඒ දෑ ම කරන්නේ ද, මොනොවට නිපදවන්නේ ද-

74. මාණවය, යම්සේ දක්ෂ දන්තකාරයෙක් (ආත් දතින් විසිතුරු ආ කරන්නෙක්) හෝ දන්තකාරයක්නු අතැවැස්සෙක් හෝ මොනොවට පිරියම් කල, දතෙහි යම් යම් දන්තවිකෘතියක් තමා කැමැති නම්, ඒ ඒ දෑ ම කරන්නේ ද නිපදවන්නේ ද -

75. මාණවය, යම්සේ දක්ෂ රත්කරුවෙක් හෝ රත්කරුවක්නු අතැවැස්සෙක් හෝ මොනොවට පිරියම් කල රතෙහි යම් යම් සවණ් විකෘතියක් තමා කැමැත්තේ නම්, එය එය ම කරන්නේ ද, නිපදවන්නේ ද -

76. එසේ ම මාණවය, මහණ මෙසේ සිත සමාහිත කල්හි පිරිසිදු කල්හි පට්ටදන කල්හි අංගණ රහිත කල්හි උපකෙලය පහවූ කල්හි මෘදු වූ කල්හි කම්ණ්‍ය කල්හි ස්විත කල්හි අවල බවට පැමිණි කල්හි සාද්ධිවිධය පිණිස සිත යොමු කෙරෙයි, නමා ලයි. හේ 'එකෙක් වැ බොහෝ පරිදි වේ ... බඩ ලොව තෙක් ද කසින් වශය පවත්වයි යන අනෙකවිධ සාද්ධිවිධ අනුභව කෙරෙයි.

77. මාණවය, මහණ මෙසේ සිත සමාහිත කල්හි ... බඩලොව දක්වා ද කසින් වශය පවත්වයි, අනෙකවිධ සාද්ධිවිධ අනුභව කෙරේ යන යමක් ආද්ද, මේ ද ඔහුගේ ප්‍රඥවෙක් වේ.

78. හේ මෙසේ සිත සමාහිත කල්හි, පිරිසිදු වූ කල්හි, දීප්තිමත් වූ කල්හි, කෙලෙස් රහිත වූ කල්හි, උපකෙලය පහ වූ ගිය කල්හි, මෘදු වූ කල්හි, කම්ණ්‍ය වූ කල්හි, ස්විත කල්හි, නිශ්චල බවට පැමිණි කල්හි, දිව්‍යශ්‍රෝත්‍ර-ධාතුව පිණිස (=දිවකන් නුවණ පිණිස) සිත යොමු කෙරෙයි, නැඹුරු කෙරෙයි, හේ පිරිසිදු වූ, මිනිසුන්ගේ ශ්‍රවණොපචාරය ඉක්මවා සිටි දිව කතින් දිව්‍ය වූ ද මානුෂක වූ ද, දුරු වූ ද ලං වූ ද යන ද්විවිධ ශබ්ද ම අසයි.

79. මාණවය, යම්සේ මිනිසෙක් දික් මහකට පිළිපන්නේ ද, හේ බෙර හඬන් මිනිඟුබෙර හඬන් පණාබෙර හඬන් ගැටබෙර හඬන් යම් සේ අසන්නේ ද, ඒ අසන ඔහුට 'මේ බෙර හඬැයි කියාත් මේ මිනිඟුබෙර හඬැ යි කියාත් මේ සක් හඬ යැ, මේ පණාබෙර හඬ යැ, මේ ගැටබෙර හඬ යැ යි කියාත් මෙසේ සිතෙක් වන්නේ ද, මාණවය, එපරිද්දෙන් ම මහණ තෙමේ මෙසේ සිත සමාහිත කල්හි, පිරිසිදු වූ කල්හි, දීප්තිමත් වූ කල්හි, කෙලෙස් රහිත වූ කල්හි, උපකෙලය පහ වූ ගිය කල්හි, මෘදු වූ කල්හි, කම්ණ්‍ය (කම්ණම) වූ කල්හි, ස්විත කල්හි, නිශ්චල බවට පැමිණි කල්හි, දිව්‍ය-ශ්‍රෝත්‍රධාතුව පිණිස සිත යොමු කෙරෙයි, නැඹුරු කෙරෙයි. හේ පිරිසිදු වූ, මිනිසුන්ගේ ශ්‍රවණොපචාරය ඉක්ම දිවකන් නුවණින් දිව්‍ය වූත් මානුෂක වූත් දුරු වූත් ලඟ වූත් ද්විවිධ ශබ්ද අසයි.

80. යමපි මාණව භික්ඛු එවං සමාහිතෙ විතෙන පරිසුද්ධො -පෙ- උභො සද්දෙ සුණාති දිබ්බෙ ව මානුසෙ ව යෙ දුරෙ සනතිකෙ ව, ඉදමපී'ස්ස හොති පඤ්ඤාය.

81. සො එවං සමාහිතෙ විතෙන පරිසුද්ධො පරියොදානෙ අනඛගණේ විගභුපකකිලෙසෙ මුදුභුතෙ කමමනියෙ සීතෙ ආනෙඤ්ජපපතෙන වෙතො-පරියඤ්ඤාය විතතං අභිනීභරති අභිනින්නාමෙති. සො පරසත්තානං පරපුඤ්ජානං වෙතසා වෙතො පරිච්ච පජානාති: සරාගං වා විතතං සරාගං විතතනති පජානාති. විතරාගං වා විතතං විතරාගං විතතනති පජානාති. සද්දෙසං වා විතතං සද්දෙසං විතතනති පජානාති. විතද්දෙසං වා විතතං විතද්දෙසං විතතනති පජානාති. සමොහං වා විතතං සමොහං විතතනති පජානාති. විතමොහං වා විතතං විතමොහං විතතනති පජානාති. විකඛිතතං වා විතතං විකඛිතතං විතතනති පජානාති. මහග්ගතං වා විතතං මහග්ගතං විතතනති පජානාති. අමහග්ගතං වා විතතං අමහග්ගතං විතතනති පජානාති. සඋතතරං වා විතතං සඋතතරං විතතනති පජානාති අනුතතරං වා විතතං අනුතතරං විතතනති පජානාති. සමාහිතං වා විතතං සමාහිතං විතතනති පජානාති. අසමාහිතං වා විතතං අසමාහිතං විතතනති පජානාති. විමුතතං වා විතතං විමුතතං විතතනති පජානාති අවිමුතතං වා විතතං අවිමුතතං විතතනති පජානාති.

82. සෙසාපාපි මාණව, ඉපී වා පුරිසො වා දතරො වා යුවා මණ්ඩනක-ජාතිකො ආදසෙ වා පරිසුද්ධො පරියොදානෙ අචේඡි වා උදකපතෙන සකං මුඛනිමිතතං පච්චවෙකඛමානො සකණ්ණිකං වා සකණ්ණිකනති ජානෙසා, අකණ්ණිකං වා අකණ්ණිකනති ජානෙසා, එවමෙව බො මාණව භික්ඛු එවං සමාහිතෙ විතෙන පරිසුද්ධො පරියොදානෙ අනඛගණේ විගභුපකකිලෙසෙ මුදුභුතෙ කමමනියෙ සීතෙ ආනෙඤ්ජපපතෙන වෙතොපචිය-ඤ්ඤාය විතතං අභිනීභරති අභිනින්නාමෙති. සො පරසත්තානං පර-පුඤ්ජානං වෙතසා වෙතො පරිච්ච පජානාති: සරාගං වා විතතං සරාගං විතතනති පජානාති. විතරාගං වා විතතං විතරාගං විතතනති පජානාති. සද්දෙසං වා විතතං සද්දෙසං විතතනති පජානාති. විතද්දෙසං වා විතතං විතද්දෙසං විතතනති පජානාති. සමොහං වා විතතං සමොහං විතතනති පජානාති. විතමොහං වා විතතං විතමොහං විතතනති පජානාති. සඛිඛිතතං වා විතතං -පෙ- විකඛිතතං වා විතතං -පෙ- මහග්ගතං වා විතතං -පෙ- අමහග්ගතං වා විතතං -පෙ- සඋතතරං වා විතතං -පෙ- අනුතතරං වා විතතං -පෙ- සමාහිතං වා විතතං -පෙ- අසමාහිතං වා විතතං -පෙ- විමුතතං වා විතතං විමුතතං විතතනති පජානාති. අවිමුතතං වා විතතං අවිමුතතං විතතනති පජානාති.

80. මාණවය, ඵ් මහණ මෙසේ සිත සමාධිගත වූ කල්හි, පිරිසිදු වූ කල්හි ... දිව්‍ය වූ ද මානුෂක වූ ද, දුරු වූ ද ලඟා වූ ද දේවිධි ගබ්ඳ අසසියන යමෙක් ආදීද, මේ ද ඔහුගේ ප්‍රඥාවෙක් වේ.

81. හේ මෙසේ සිත එකක වූ කල්හි, පිරිසිදු වූ කල්හි, දිප්තිමත් වූ කල්හි, කෙලෙස් රහිත වූ කල්හි, උපකෙලෙශ පහ වූ ගිය කල්හි, මාදු වූ කල්හි, කම්මිකම වූ කල්හි, සංවිත කල්හි, නිගවල බවට පැමිණි කල්හි, චේතස්පඨායඥනය පිණිස (=අනුන්ගේ සිත පිරිසිදු දත්තා නුවණ පිණිස) සිත යොමු කෙරෙයි, නැඹුරු කෙරෙයි. හේ අන් සත්ත්වයන්ගේ අන් පුද්ගලයන්ගේ සිත සියසිත්න් පිරිසිදු දැනිසි. රුග සහිත සිත රුග සහිත සිතා සි ද දැනිසි. රුග රහිත සිත රුග රහිත සිතා සි ද දැනිසි. දෝෂ සහිත සිත දෝෂ සහිත සිතා සි ද දැනි. දෝෂ රහිත සිත දෝෂරහිත සිතා සි ද දැනි. මොහ සහිත සිත මොහ සහිත සිතා සි ද දැනි. මොහරහිත සිත මොහරහිත සිතා සි ද දැනි. සංක්ෂිප්ත (=හැකුළුණු) සිත හැකුළුණු සිතා සි ද දැනි. වික්ෂිප්ත (=විසුරුණු) සිත විසුරුණු සිතා සි ද දැනි. මහද්ගත සිත මහද්ගත සිතා සි ද දැනි. අමහද්ගත සිත අමහද්ගත සිතා සි ද දැනි. සොන්තර සිත සොන්තර සිතා සි ද දැනි. අනුන්තර සිත අනුන්තර සිතා සි ද දැනි. සමාහිත සිත සමාහිත සිතා සි ද දැනි. අසමාහිත සිත අසමාහිත සිතා සි ද දැනි. විමුක්ත (=මිදුණු) සිත විමුක්ත සිතා සි ද දැනි. අවිමුක්ත (=නොමිදුණු) සිත අවිමුක්ත සිතා සි ද දැනි.

82. මාණවය, යම්සේ සැරැසෙන සුලු සත්‍රියක් හෝ පුරුෂයෙක් හෝ ළදරුවෙක් හෝ තරුණයෙක් හෝ පිරිසිදු දිප්තිමත් කැබපතෙක හෝ පහන් දිය බඳුනෙක හෝ සිය මුවසටහන පිරික්සා බලන්නේ තල-කැලැල් ආදී දෙස් ඇති තැන් සදොස් තැනා සි දත්තේ ද, එ නී දෙස් තැනි තැන දෙස් තැනා සි දත්තේ ද - මාණවය, එ පරිද්දෙන් ම මහණ තෙමේ මෙසේ සිත සමාහිත කල්හි, පිරිසිදු වූ කල්හි, දිප්ත වූ කල්හි, කෙලෙස් නැති කල්හි, උපකෙලෙශ පහ වූ ගිය කල්හි, මාදු වූ කල්හි, කම්මිකම වූ කල්හි, සංවිත කල්හි, නිගවල බවට පැමිණි කල්හි, පරිසන් දත්තා නුවණ පිණිස සිත යොමු කෙරෙයි, නැඹුරු කෙරෙයි. හේ අන් සතුන්ගේ, අන් පුගුලන්ගේ සිත සියසිත්න් පිරිසිදු දැනි. සරුග සිත සරුග සිතා සි ද දැනි. විතරුග සිත විතරුග සිතා සි ද දැනි. සදෝෂ සිත සදෝෂ සිතා සි ද දැනි. විතදෝෂ සිත විතදෝෂ සිතා සි ද දැනි. සමොහ සිත සමොහ සිතා සි ද දැනි, විතමොහ සිත විතමොහ සිතා සි ද දැනි. සංක්ෂිප්ත සිත සංක්ෂිප්ත සිතා සි ද දැනි. වික්ෂිප්ත සිත වික්ෂිප්ත සිතා සි ද දැනි. මහද්ගත සිත මහද්ගත සිතා සි ද ... අමහද්ගත සිත අමහද්ගත සිතා සි ද ... සොන්තර සිත සොන්තර සිතා සි ද... අනුන්තර සිත අනුන්තර සිතා සි ද ... සමාහිත සිත සමාහිත සිතා සි ද... අසමාහිත සිත අසමාහිත සිතා සි ද ... විමුක්ත සිත විමුක්ත සිතා සි ද... අවිමුක්ත සිත අවිමුක්ත සිතා සි ද දැනි.

83. යමපි මාණව භික්ඛු එවං සමාහිතෙ විතෙත පරිසුද්ධො -පෙ- අවි-
මුඛනං වා විතනං අවිමුඛනං විතනනනි පජානානී, ඉදමපි'ස්ස තොති
පඤ්ඤාය.

84. සො එවං සමාහිතෙ විතෙත පරිසුද්ධො පරියොදාතෙ අනඛගණේ
විගනුපකකිලෙසෙ මුදුභුතෙ කම්මනියෙ සීතෙ ආනෙඤ්ජප්පතොතො පුබ්බෙ-
නිවාසානුස්සතිඤ්ඤාණාය විතනං අභිනීහරති අභිනීනනාමෙති. සො අනෙ-
කච්ඡිතං පුබ්බෙතිවාසං අනුස්සරති, සෙය්‍යපීදං: එකමපි ජාතිං දො'පි
ජාතියො තිස්සො'පි ජාතියො වතස්සො'පි ජාතියො පඤ්ඤාපි ජාතියො දස'පි
ජාතියො විසමපි ජාතියො තිංසමපි ජාතියො වතනාරීසමපි ජාතියො
ජාතිසතමපි ජාතිසතස්සමපි ජාතිසතසහස්සමපි අනෙකෙ'පි සංවට්ටකප්පෙ
අනෙකෙ'පි විවට්ටකප්පෙ අනෙකෙ'පි සංවට්ටවට්ටකප්පෙ 'අමුත්‍රාසිං එවං-
නාමො එවංගොතොතො එවංවණේණො එවමාභාරො එවං සුඛදුක්ඛපට්ඨසංවේදී
එවමාසුපරියනොතො. සො තතො චුතො අමුත්‍ර උපපාදිං. තත්‍රාපාසිං එවං-
නාමො එවංගොතොතො එවංවණේණො එවමාභාරො එවංසුඛදුක්ඛපට්ඨසංවේදී
එවමාසුපරියනොතො. සො තතො චුතො ඉමුපපනොතො'ති. ඉති සාකාරං
සඋද්දෙසං අනෙකච්ඡිතං පුබ්බෙතිවාසං අනුස්සරති.

85. සෙය්‍යථාපි මාණව පුරිසො සකමහා ගාමා අඤ්ඤං ගාමං ගච්ඡේය්‍ය
කමහා'පි ගාමා අඤ්ඤං ගාමං ගච්ඡේය්‍ය, සො තමහා ගාමා සකඤ්ඤෙව
ගාමං පච්චාගච්ඡේය්‍ය, තස්ස එවමස්ස: 'අහං බො සකමහා ගාමා අමු-
ගාමං අගච්ඡිං. තත්‍ර එවං අට්ඨාසිං එවං නිසීදිං එවං අභාසිං එවං තුණ්හි
අහොසිං. කමහාපි ගාමා අමුං ගාමං අගච්ඡිං. තත්‍රාපි එවං අට්ඨාසිං එවං
නිසීදිං එවං අභාසිං එවං තුණ්හි අහොසිං. සො'මහි තමහා ගාමා
සකඤ්ඤෙව ගාමං පච්චාගතො'ති. එවමෙව බො මාණව භික්ඛු එවං
සමාහිතෙ විතෙත පරිසුද්ධො පරියොදාතෙ අනඛගණේ විගනුපකකිලෙසෙ
මුදුභුතෙ කම්මනියෙ සීතෙ ආනෙඤ්ජප්පතොතො පුබ්බෙතිවාසානුස්සතිඤ්ඤාණාය
විතනං අභිනීහරති අභිනීනනාමෙති. සො අනෙකච්ඡිතං පුබ්බෙතිවාසං
අනුස්සරති, සෙය්‍යපීදං: එකමපි ජාතිං දො'පි ජාතියො තිස්සො'පි ජාතියො
වතස්සො'පි ජාතියො පඤ්ඤාපි ජාතියො දස'පි ජාතියො විසමපි ජාතියො
තිංසමපි ජාතියො වතනාරීසමපි ජාතියො පඤ්ඤාසමපි ජාතියො ජාතිසතමපි
ජාතිසතස්සමපි ජාතිසතසහස්සමපි අනෙකෙ'පි සංවට්ටකප්පෙ අනෙකෙ'පි
විවට්ටකප්පෙ අනෙකෙ'පි සංවට්ටවට්ටකප්පෙ 'අමුත්‍රාසිං එවන්තොමො
එවංගොතොතො එවංවණේණො එවමාභාරො එවංසුඛදුක්ඛපට්ඨසංවේදී
එවමාසුපරියනොතො -

83. මාණවය, මහණ තෙම මෙසේ සිත සමාධිගත කල්හි පිරිසිදු වූ කල්හි ... අවිමුක්ත සිත අවිමුක්ත සිතැ යි දැනී යන යමක් ඇද්ද, මේන් ඔහුගේ ප්‍රඥාවෙක් වෙයි.

84. හෙ තෙමේ මෙසේ සිත සමාහිත කල්හි, පිරිසිදු වූ කල්හි, දීප්ත වූ කල්හි, කෙලෙස් නැති වූ කල්හි, උපකෙලය පහ වූ හිය කල්හි, මාදු වූ කල්හි, කමික්ෂම වූ කල්හි, සවිත කල්හි, නියවල බවට පත් කල්හි, පුළුච්චිවංසානුසමාති ඥානය (=පෙර වුසු කද පිලිවෙල දක්නා නුටණ) ලබනු පිණිස සිත යොමු කෙරෙයි. හේ එක් ජාතියක් ද ජාති දෙකක් ද ජාති තුනක් ද ජාති සතරක් ද ජාති පසක් ද ජාති දසයක් ද ජාති විස්සක් ද ජාති නිසක් ද ජාති සතලිසක් ද ජාති පනසක් ද ජාති සියක් ද ජාති දහසක් ද ජාති සුවහසක් ද, බොහෝ සංවථී කල්ප ද, බොහෝ විවථී කල්ප ද, බොහෝ සංවථී විවථී කල්ප ද, “අසෝ තන්ති මෙ නම් ඇතියෙම් වීම්. මෙ ගොන් ඇතියෙම් වීම්. මෙ බදු පැහැ ඇතියෙම් වීම්. මෙ බදු ආහාර ඇතියෙම් වීම්. මෙ බදු සුව දුක් විදින්නෙම් වීම්. මෙ බදු (මෙතෙක්) ආයු කෙලවර කොටැතියෙම් වීම්. ඒ මම එසින් සැව අසෝ තැන උපතිම්. එහි ද මෙ නම් ඇතියෙම් වීම්. මෙ ගොන් ඇතියෙම් වීම්. මෙ බදු පැහැ සටහන් ඇතියෙම් වීම්. මෙ බදු ආහාර ඇතියෙම් වීම්. මෙ බදු සුවදුක් විදින්නෙම් වීම්. මෙතෙක් ආයු සීමාවක් ඇතියෙම් වීම්. ඒ මම එසින් සැව මෙහි උපතිම්”හි මෙසේ අනෙකවිධ වූ පෙර වුසු කදපිලිවෙල සිහි කෙරෙයි. මෙසේ වණ්ඳි වශයෙන් ආහාර සහිත වූ නම්ගොන් විසින් උදෙසා සහිත වූ බහුවිධ වූ පුළුච්චිවංසය සිහි කෙරෙයි.

85. මාණවය, යම්සේ පුරුෂයෙක් සිය ගමින් අන් ගමකට යන්නේ ද, ඒ ගමනුත් අන් ගමකට යන්නේ ද, (නැවත) හේ එ ගමින් සිය ගමට ම වටාලා එන්නේ ද, එසේ වූ ඔහුට “මම වූ කලි සිය ගමින් අසෝ ගමට ගියෙම්. එහි මෙසේ සිටියෙම්, මෙසේ උන්නෙම්, මෙසේ කීම්, මෙසේ නිහඬ වීම්. ඒ ගමනුත් අසෝ ගමට ගියෙම්. එහි ද මෙසේ සිටියෙම්, මෙසේ උන්නෙම්, මෙසේ කීම්, මෙසේ නිහඬ වීම්. ඒ මම ඒ ගමින් සිය ගමට ම පෙරලා ආයෙම් වෙමි”හි ඔහුට මෙ බදු සිතෙක් වන්නේ ද - මාණවය, එ පරිද්දෙන් ම මහණ තෙමේ මෙසේ සිත සමාහිත කල්හි, පිරිසිදු කල්හි, දීප්ත කල්හි, කෙලෙස් රහිත කල්හි, උපකෙලය පහ වූ හිය කල්හි, මාදු වූ කල්හි, කමික්ෂම වූ කල්හි, සවිත කල්හි, නියවල බවට පැමිණි කල්හි, පෙර වුසු කද පිලිවෙල සිහි කරන නුවණ පිණිස සිත මොනො-වට යොමු කෙරෙයි, මොනොවට නැඹුරු කෙරෙයි හේ ‘අසෝ තන්ති මෙ නම් ඇතියෙම් වීම්, මෙ බදු ගොන් ඇතියෙම් වීම්, මෙ බදු පැහැ ඇතියෙම් වීම්, මෙ බදු ආහාර ඇතියෙම් වීම්, මෙ බදු සුවදුක් විදින්නෙම් වීම්, මෙ බදු ආයුසීමා ඇතියෙම් වීම්, ඒ මම එසින් සැව අසෝ තැන උපතිම්. එහි ද මෙ නම් ඇතියෙම්, මෙ ගොන් ඇතියෙම්, මෙ බදු පැහැසටහන් ඇතියෙම්, මෙ බදු ආහාර ඇතියෙම්, මෙ බදු සුවදුක් විදින්නෙම් වීම්, මෙතෙක් ආයු සීමා ඇතියෙම් වීම්. -

සො තතො චුතො අමුත්ත උපපාදිං. තත්තාපාසිං එවන්තාමො එවංගොතො; එවංවණේණා එවමාභාරෙ එවංසුඛදුක්ඛපටිසංවෙදී එවමාසුපරියනො; සො තතො චුතො ඉඛුපපනො'ති. ඉති සාකාරං සඋද්දෙසං අනෙකවිභිතං පුබ්බෙතිවාසං අනුසාරති.

86. යමපි මාණව භික්ඛු එවං සමාහිතෙ විනෙන් පරිසුද්ධො - පෙ - අනෙකවිභිතං පුබ්බෙතිවාසං අනුසාරති, ඉදමපි'ය්ස තොති පඤ්ඤාය.

87. සො එවං සමාහිතෙ විනෙන් පරිසුද්ධො පරියොදාතෙ අනඛගණේ විගතාපකාලිලෙසෙ මුද්දාතෙ කමමනියෙ සීතෙ ආනෙඤ්ජපභේන සත්තානං චුත්තපචාතඤ්ඤාය විනතං අභිනීභරති අභිනින්නාමෙති. සො දිබ්බෙත වක්ඛුනා විසුද්ධෙන අභික්ඛන්තමානුසකෙන සතො පස්සති වචමානෙ උපපජ්ජමානෙ භිතෙ පණීතෙ සුවණේණ දුබ්බණේණ සුගතෙ දුගතෙ යථාකමමුපගෙ සතො පජානාති: 'ඉමෙ වත භොතො; සත්තා කාය-දුච්චරිතෙන සමන්තාගතා; වජීදුච්චරිතෙන සමන්තාගතා; මනොදුච්චරිතෙන සමන්තාගතා අරියානං උපවාදකා මිච්ඡාදිට්ඨිකා මිච්ඡාදිට්ඨිකමමසමාදානා. තෙ කායස්ස භෙද පරමමරණා අපායං දුගතියිං චිතිටාතං නිරයං උපපන්නා. ඉමෙ වා පත නොතො; සත්තා කායසුවරිතෙන සමන්තාගතා වජීසුවරිතෙන සමන්තාගතා මනොසුවරිතෙන සමන්තාගතා අරියානං අනුපවාදකා සමමා-දිට්ඨිකා සමමාදිට්ඨිකමමසමාදානා. තෙ කායස්ස භෙද පරමමරණා සුගතියිං සගගං ලොකං උපපන්නා'ති. ඉති දිබ්බෙත වක්ඛුනා විසුද්ධෙන අභික්ඛන්තමානුසකෙන සතො පස්සති වචමානෙ උපපජ්ජමානෙ භිතෙ පණීතෙ සුවණේණ දුබ්බණේණ සුගතෙ දුගතෙ යථාකමමුපගෙ සතො පජානාති.

88. සෙය්සථාපි මාණව මජ්ඣෙඛි සිංඝාටකෙ පාසාදෙ, තත්ථ වක්ඛුමා සුරිසො සීතො පස්සෙය්ස මනුසෙස ගෙහං පවිසනො'පි රථියා විතිසඤ්ඤා-රනො'පි මජ්ඣෙඛි සිංඝාටකෙ නිසිනො'පි, තස්ස එවමස්ස: එතෙ මනුස්සා ගෙහං පවිසන්ති. එතෙ නික්ඛමන්ති. එතෙ රථියා විතිසඤ්ඤාරන්ති. එතෙ මජ්ඣෙඛි සිංඝාටකෙ නිසින්නා'ති.

ඒ මම එයින් සැවැ මෙහි උපනිමි'යි මෙසේ එක් ජාතියක් ද, ජාති දෙකක් ද, ජාති තුනක් ද, ජාති සතරක් ද, ජාති පසක් ද, ජාති දසයක් ද, ජාති විස්සක්ද, ජාති තිහක් ද, ජාති සතලිසක් ද, ජාති පනසක් ද, ජාති සියයක් ද, ජාති දහසක් ද, ජාති සුවහසක් ද, බොහෝ සංවතී කල්ප ද, බොහෝ විවතී කල්ප ද, බොහෝ සංවතී විවතී කල්ප දැයි මෙසේ අනෙකවිධ වූ පෙරැ වුසු කදපිළිවෙල සිහි කෙරෙයි මෙ පරිද්දෙන් ආකාර සහිත වූ උද්දේශ සහිත වූ පෙරැ වුසු තොයෙක් වැදුරැම් කදපිළිවෙල සිහි කෙරෙයි.

86. මෘණවය, මහණ තෙම මෙසේ සිත සමාහිත කල්හි ... අනෙකවිධ වූ පෙරැ වුසු කදපිළිවෙල සිහි කෙරෙයි යන යමෙක් ඇද්ද, මෙ ද ඔහුගේ ප්‍රඥාවෙක් වෙයි.

87. හේ වෙසේ සිත සමාහිත කල්හි, පිරිසිදු කල්හි, දීප්ත කල්හි කෙලෙස් නැති කල්හි, උපනෙලය පහ වූ කල්හි, මෘදු වූ කල්හි, කමිණ්ණම වූ කල්හි, සවිත කල්හි, නියවල බවට පැමිණි කල්හි, සන්තියන්ගේ ව්‍යුති උපපත්ති දක්නා නුවණ පිණිස සිත යොමු කෙරෙයි, නැඹුරු කෙරෙයි. හේ පිරිසිදු වූ, මිනිසුන්ගේ දර්ශනවිමර්ශය ඉක්මැ දක්කැ හැකි දිවැසින්, 'අහෝ! මේ හවන් සන්තියෝ කායදුශ්චරිතයෙන් සමන්විතයහ, වාග්දුශ්චරිතයෙන් සමන්විතයහ, මනෝදුශ්චරිතයෙන් සමන්විතයහ. ආසෝපවාද කලහ, මිසදිටු වශයෙන් ගත් මිථ්‍යාවුත ඇතියහ. ඒ මොහු කරුණ කය බිඳීමෙන්, මරණින් මතු, සැපයෙන් පහ වූ, දුෂ්කමී හෙතු-යෙන් හටගත් ගතිය වූ, (කමීයට තමන් පරවශ බැවින්) තමනට අවශ වැ වැටෙන තැන වූ තීරයට වන්නාහ. මේ හවන් සන්තියෝ වූ කලී කායසුවරිතයෙන් සමන්විතයහ, වාක්සුවරිතයෙන් සමන්විතයහ, මනා-සුවරිතයෙන් සමන්විතයහ, ආසීයනට උපවාද නො කලහ, සම්පිටු ගත්තාහ, සම්පිටු වශයෙන් ගත් ශිලාදිය ඇත්තාහ. ඒ මොහු කාබුන් මරණින් මතු ශෝභන වූ ගති ඇති සහලොවට වන්නාහ සි මරණා-සන්න වූ ද, එකෙණෙහි පිළිසිදු ගත්තා වූ ද, හිත වූ ද, උසස් වූ ද, මනා පැහැ සටහන් ඇති වූ ද, නොමනා පැහැ සටහන් ඇති වූ ද, සුගතියට පැමිණියා වූ ද, දුගතියට පැමිණියා වූ ද, කමීය වූ පරිදි ඒ ඒ හවයට ගියා වූ ද සන්තියන් දකී. මෙසේ හේ පිරිසිදු වූ මානුෂක විෂය ඉක්මැ පැවැති දිවැසින් ගීත ප්‍රණීත, සුවණ් දුෂ්ණ්, සුගත දුර්ගත සන්තියන් දකී. කමීය වූ පරිදි ඒ ඒ හවය කර එලැබැ සිටි සන්තියන් දකී.

88. මෘණවය, යම්සේ සතර මං හන්දියෙක මහල් සහිත ගෙයෙක් වන්නේ ද, එහි උඩු මහලෙහි ඇස් ඇති පුරුෂයෙක් සිටියේ ගෙට පිටිසෙන-වුනුත් ගෙන් නික්මෙනවුනුත් චීවියෙහි ඇත මෘත යන එනවුනුත්, සිටුමංහන්දිය මැද හුන්නවුනුත් දක්නේ ද, ඒ දක්නා ඔහුට "මේ මිනිස්සු ගෙට පිටිසෙන්, මේ මිනිස්සු ගෙන් නික්මෙන්, මේ මිනිස්සු චීවියෙහි ඇත මෘත යෙන්, මොහු සිටුමංහන්දිය මැද උන්නෝ වෙන් යැ" යි මෙසේ සිතෙක් එන්නේ ද-

89. එවමෙව බො මාණව භික්ඛු එවං සමාහිතෙ විතෙන පරිසුඤ්ඤෙ පරි-
 යොද්දතෙ අනභගඤ්ඤෙ විගනුපකකිලෙසෙ මුදුභුතෙ කමමනියෙ සීතෙ
 ආනෙඤ්ජප්පතො සත්තානං චුක්ඛපථාතඤ්ජායං විතතං අභිනීභරති
 අභිනීන්තාමෙති. සො දිබ්බෙන චක්ඛන්තා විසුඤ්ඤෙන අත්තකන්තමානු-
 සකෙන සතො පස්සති චචමානෙ උපපජ්ජමානෙ භීතෙ පණීතෙ
 සුවණේණ දුබ්බණේණ සුගතො දුගතො යථාකමමුපගෙ සතො පජානාති:
 ඉමෙ චන භොනො සත්තා කායදුච්චරිතෙන සමන්තාගතා චචීදුච්චරිතෙන
 සමන්තාගතා මනොදුච්චරිතෙන සමන්තාගතා අරියානං උපවාදකා මිච්ඡා-
 දට්ඨිකා මිච්ඡාදට්ඨිකමමසමාදානා, තෙ කායස්ස හෙද පරමරණා අපායං
 දුගතීං විනිපාතං තීරයං උපපන්නා. ඉමෙ චා පන භොනො සත්තා
 කායසුචරිතෙන සමන්තාගතා චචීදුච්චරිතෙන සමන්තාගතා මනොසුචරිතෙන
 සමන්තාගතා අරියානං අනුපවාදකා සමමාදට්ඨිකා සමමාදට්ඨිකමමසමාදානා,
 තෙ කායස්ස හෙද පරමරණා සුගතීං සගගං ලොකං උපපන්නා' ති.
 ඉති දිබ්බෙන චක්ඛන්තා විසුඤ්ඤෙන අත්තකන්තමානුසකෙන සතො
 පස්සති චචමානෙ උපපජ්ජමානෙ භීතෙ පණීතෙ සුවණේණ දුබ්බණේණ
 සුගතො දුගතො යථාකමමුපගෙ සතො පජානාති.

90. යමපි මාණව භික්ඛු එවං සමාහිතෙ විතෙන පරිසුඤ්ඤෙ -පෙ- සුගතො
 දුගතො යථාකමමුපගෙ සතො පජානාති, ඉදමපි'ස්ස භොති පඤ්ඤාය.

91. සො එවං සමාහිතෙ විතෙන පරිසුඤ්ඤෙ පරියොද්දතෙ අනභගඤ්ඤෙ
 විගනුපකකිලෙසෙ මුදුභුතෙ කමමනියෙ සීතෙ ආනෙඤ්ජප්පතො ආසවානං
 බයඤ්ජායං විතතං අභිනීභරති අභිනීන්තාමෙති. සො ඉදං දුක්ඛන්ති
 යථාභුතං පජානාති. අයං දුක්ඛසමුදයෝ'ති යථාභුතං පජානාති. අයං
 දුක්ඛනිරෝධෝ'ති යථාභුතං පජානාති. අයං දුක්ඛනිරෝධගාමිනී පටිපද්ද'ති
 යථාභුතං පජානාති. ඉමෙ ආසවා'ති යථාභුතං පජානාති. අයං ආසව-
 සමුදයෝ'ති යථාභුතං පජානාති. අයං ආසවනිරෝධෝ'ති යථාභුතං
 පජානාති. අයං ආසවනිරෝධගාමිනී පටිපද්ද'ති යථාභුතං පජානාති. තස්ස
 එවං ජාතො ඵලං පස්සතො කාමාසවාපි විතතං විමුච්චති. භවාසවාපි
 විතතං විමුච්චති. අවිජ්ජාසවාපි විතතං විමුච්චති. විමුච්චතස්මිං විමුච්චතමිති
 ඤ්ඤාණං භොති. ඛිණ්ණා ජාති, චුඤ්ඤාං බ්‍රහ්මචරියං, කතං කරණියං, තාපරං
 ඉඤ්ඤායාසාති පජානාති.

5. බමුණ, යම් සේ හරයෙන් ප්‍රයෝජන ඇත්තා වූ හර සොයනසුලු වූ, හර සෙවීමෙහි හැසිරෙන්නා වූ පුරුෂයෙක් පිහිටා පවත්නා, හර ඇති මහරුකෙක හරය ඉක්මවා ඵලය ඉක්මවා සිවිය ඉක්මවා හරය සි හඟිමින් පොත්ත කපා ගෙන යන්නේ ද, ඇස් ඇති පුරුෂයෙක් ඒ මොහු දැක “මේ හවන් පුරුෂ තෙමේ අරවුච නො දන්නේ ය. ඵලය නො දන්නේ ය. සිවිය නො දන්නේ ය. පොත්ත නො දන්නේ ය. කොළ අතු නො දන්නේ ය. එහෙයින් ම මේ හවන් පුරුෂ තෙමේ හරය ප්‍රයෝජන කොට ඇත්තේ හරය සොයනසුලු වූයේ, හර සෙවීමෙහි හැසිරෙන්නේ නො වැටී පවත්නා වූ, හර ඇති මහත් රුකෙක හරය ඉක්මවා ම ඵලය ඉක්මවා සිවිය ඉක්මවා හරය සි හඟිමින් පොතු කපා ගෙන ගියේ ය. ඔහුට හරයෙන් කට යුතු යමක් වී නම්, හරය පිළිබඳ ඒ ප්‍රයෝජනය ද නො ලබන්නේය”යි මෙසේ කියන්නේ ය.

6 බමුණ, යම් සේ හරයෙන් ප්‍රයෝජන ඇත්තා වූ හර සොයනසුලු වූ හර සෙවීමෙහි හැසිරෙන්නා වූ පුරුෂයෙක් නො වැටී පවත්නා, හර ඇති මහත් රුකෙක අරවුච ඉක්මවා, ඵලය ඉක්මවා, හරය සි හඟිමින් සිවිය සිදු ගෙන යන්නේ ද, ඇස් ඇති පුරුෂයෙක් ඒ මොහු දැක “මේ හවන් පුරුෂ තෙමේ අරවුච නො දන්නේ ය. ඵලය නො දන්නේ ය. සිවිය නො දන්නේ ය. පොත්ත නො දන්නේ ය. අතු කොළ නො දන්නේ ය. එහෙයින් ම මේ හවන් පුරුෂ තෙමේ හරය ප්‍රයෝජන කොට ඇත්තේ හරය සොයනසුලු වූයේ, හරය සෙවීමෙහි හැසිරෙන්නේ පිහිටා පවත්නා වූ, හර ඇති මහත් රුකෙක හරය ඉක්මවා ම ඵලය ඉක්මවා හරය සි හඟිමින් සිවිය කපා ගෙන ගියේ ය. ඔහුට හරයෙන් කට යුතු යමක් වේ නම්, හරය පිළිබඳ ඒ අතීය ද නො ලබන්නේය”යි මෙසේ කියන්නේ ය.

7. බමුණ, යම් සේ හරයෙන් ප්‍රයෝජන ඇත්තා වූ හර සොයන හර සෙවීමෙහි හැසිරෙන්නා වූ පුරුෂයෙක් නො වැටී පවත්නා, අරවුච ඇති මහත් රුකෙක හරය ඉක්මවා ම හරය සි හඟිමින් ඵලය කපා ගෙන යන්නේ ද, ඇස් ඇති පුරුෂයෙක් ඒ මොහු දැක “මේ හවන් පුරුෂ තෙමේ එකානනයෙන් අරවුච නො දන්නේ ය. ඵලය නො දන්නේ ය. සිවිය නො දන්නේ ය. පොත්ත නො දන්නේ ය. කොළ අතු නො දන්නේ ය. එහෙයින් මේ හවන් පුරුෂ තෙමේ හරය ප්‍රයෝජන කොට ඇත්තේ හරය සොයනසුලු වූයේ හර සෙවීමෙහි හැසිරෙන්නේ නො වැටී පවත්නා වූ, හර ඇති මහත් රුකෙක හරය ඉක්මවා ම හරය සි හඟිමින් ඵලය කපා ගෙන ගියේ ය. ඔහුට හරයෙන් කට යුතු යමක් වේ නම්, හරය පිළිබඳ ඒ ප්‍රයෝජනය ද නො ලබන්නේය”යි මෙසේ කියන්නේ ය.

8. සෙය්‍යථාපි චා පන බ්‍රාහ්මණ පුරිසො සාරඤ්චිකො සාරගචෙසී සාරපරියෙසනං චරමානො මහතො රුක්ඛස්ස තිට්ඨතො සාරචනො සාරඤ්ඤෙව ඡේත්වා ආදාය පක්ඛනෙය්‍ය සාරනති ජානමානො, තමෙනං චක්ඛුමා පුරිසො දීඝවා එවං වදෙය්‍ය: ‘අඤ්ඤාසි චතායං හවං පුරිසො සාරං, අඤ්ඤාසි ඵෙග්ගුං, අඤ්ඤාසි තචං, අඤ්ඤාසි පපටිකං, අඤ්ඤාසි සාබාපලාසං. තථා හයං හවං පුරිසො සාරඤ්චිකො සාරගචෙසී සාරපරියෙසනං චරමානො මහතො රුක්ඛස්ස තිට්ඨතො සාරචනො සාරඤ්ඤෙව ඡේත්වා ආදාය පක්ඛනෙනො සාරනති ජානමානො. යඤ්චස්ස සාතරන සාරකරණීයං තඤ්චස්ස අත්ථං අනුභවිස්සති’ති.

9. එවමෙව ඛො බ්‍රාහ්මණ ඉධෙකචෙචා පුග්ගලො සද්ධා අගාරසමා අනගාරීයං පබ්බජ්ඣො හොති: ඔතිණ්ණොමහි ජාතීයා ජරාමරණෙන සොකෙහි පරිදෙවෙහි දුකෙධහි දොමනස්සහි උපායාසෙහි, දුකෙධා තිණ්ණො දුකධපරෙතො, අපෙපචනාම ඉමස්ස කෙචලස්ස දුකධකධකුස්ස අනතකිරියා පඤ්ඤායෙථාති. සො එවං පබ්බජ්ඣො සමානො ලාභසක්කාරසිලොකං අභිනිබ්බතෙතති. සො තෙන ලාභසක්කාරසිලොකෙන අත්තමනො හොති පරිපුණ්ණසංකප්පො. සො තෙන ලාභසක්කාරසිලොකෙන අත්තානුක්කංසෙති පරං වමෙහති: ‘අහමස්මි ලාභී සිලොකවා¹. ඉමෙ පනඤ්ඤෙ භික්ඛු අපඤ්ඤාතා අපෙපසකධා’ති. ලාභසක්කාරසිලොකෙන ච යෙ අඤ්ඤෙ ධම්මා උත්තරිතරා ච පණීතතරා ච තෙසං ධම්මානං සච්ඡිකිරියාය ඡන්දං ජනෙති න වායමති. ඔලීනචූතතිකො ච හොති සාඵලීකො. සෙය්‍යථාපි සො බ්‍රාහ්මණ පුරිසො සාරඤ්චිකො සාරගචෙසී සාරපරියෙසනං චරමානො මහතො රුක්ඛස්ස තිට්ඨතො සාරචනො අතික්ඛමෙමව සාරං අතික්ඛමම ඵෙග්ගුං අතික්ඛමම තචං අතික්ඛමම පපටිකං සාබාපලාසං ඡේත්වා ආදාය පක්ඛනෙනො සාරනති මඤ්ඤමානො, යඤ්චස්ස සාතරන සාරකරණීයං තඤ්චස්ස අත්ථං නානුභවිස්සති’² තථුපමාහං බ්‍රාහ්මණ ඉමං පුග්ගලං වදාමි.

10. ඉධ පන බ්‍රාහ්මණ එකචෙචා පුග්ගලො සද්ධා අගාරසමා අනගාරීයං පබ්බජ්ඣො හොති: ඔතිණ්ණොමහි ජාතීයා ජරාමරණෙන සොකෙහි පරිදෙවෙහි දුකෙධහි දොමනස්සහි උපායාසෙහි, දුකෙධා- තිණ්ණො දුකධපරෙතො, අපෙපචනාම ඉමස්ස කෙචලස්ස දුකධකධකුස්ස අනතකිරියා පඤ්ඤායෙථාති. සො එවං පබ්බජ්ඣො සමානො ලාභසක්කාරසිලොකං අභිනිබ්බතෙතති. සො තෙන ලාභසක්කාරසිලොකෙන න අත්තමනො හොති න පරිපුණ්ණසංකප්පො. සො තෙන ලාභසක්කාරසිලොකෙන න අත්තානුක්කංසෙති න පරං වමෙහති. ලාභසක්කාරසිලොකෙන ච යෙ අඤ්ඤෙ ධම්මා උත්තරිතරා ච පණීතතරා ච තෙසං ධම්මානං සච්ඡිකිරියාය ඡන්දං ජනෙති වායමති-

1. ලාභසක්කාරසිලොකවා, මජ්ඣ. ලාභී සක්කාරසිලොකවා, ස්‍යා.
 2. නානුභවිස්සතිති, ස්‍යා.

8. බමුණ, යම් සේ හර ප්‍රයෝජන කොට ඇත්තා වූ හර සොයනසුලු වූ හර සෙවීමෙහි හැසිරෙන්නා වූ පුරුෂයෙක් නො වැටී පවත්නා, හර ඇති මහරුකෙක හරය සි දැනීමින් හරය ම කපා ගෙන යන්නේ ද, ඇස් ඇති පුරුෂයෙක් කුලුහු දූක 'එකානනයෙන් මේ හවත් පුරුෂ තෙමේ හරය දන්නේ ය. එළය දන්නේ ය. සිවිය දන්නේ ය. පොත්ත දන්නේ ය. කොළ අතු දන්නේ ය. එහෙයින් ම මේ හවත් පුරුෂ තෙමේ හරය ප්‍රයෝජන කොට ඇත්තේ හරය සොයනසුලු වූයේ හරය සෙවීමෙහි හැසිරෙන්නේ නො වැටී පවත්නා වූ හරය ඇති මහත් රුකෙක හරය සි දැන්නේ හරය ම කපා ගෙන ගියේ ය. ඔහුට හරයෙන් කට යුතු යමක් වේ නම් හරය පිලිබඳ ඒ ප්‍රයෝජනය ද ලබන්නේය'යි මෙසේ කියන්නේ ය.

9 බමුණ, එපරිද්දෙන් ම මේ ලොකයෙහි ඇතැම් කුලපුත්‍රයෙක් 'ජාතියෙන් ජරා මරණයෙන් ශෝකයෙන් වැලපීමෙන් දුකින් දොමනසින් උපායාසයෙන් මැඩුනෙම වෙමි. දුකෙහි බවුයෙමි වෙමි. දුකින් පෙළුනෙමි වෙමි. මේ හුදු දුක්ඛස කෙළවර කිරීම පෙණේ නම් ඉතා යෙහෙකැ'යි ශ්‍රද්ධාවෙන් ගිහි ගෙයින් තික්ම පැවිද්දට පැමිණියේ වෙයි. මෙසේ හෙතෙම පැවිදි වූයේ ලාභසත්කාරකීර්තිප්‍රශංසා උපදවයි. හෙතෙම ඒ ලාභසත්කාරකීර්තිප්‍රශංසාවෙන් සතුටු වූයේ පරිපූර්ණ සංකල්පනා ඇත්තේ වෙයි. හෙතෙම ඒ ලාභසත්කාරකීර්තිප්‍රශංසාවෙන් 'මම ලාභී වෙමි. කීර්ති ඇත්තෙමි වෙමි. මේ අතින් භික්ෂුහු අප්‍රකටයෝ ය. අල්පභොක්‍ෂයෝ ය'යි තමන් හුවා දක්වයි. මෙරමා හෙළා දක්වයි. ලාභසත්කාරකීර්තිප්‍රශංසාවෙන් අන්‍ය වූ උත්තරීතර වූ ද ප්‍රණීතතර වූ ද යම් ධර්මයෝ වෙත් නම්, ඒ ධර්මයන් සාක්ෂාත් කිරීම පිණිස කන්‍යාකම්‍යතා ඡන්දය ඇති නො කරයි. වැයම් නො කරයි. භිනාධ්‍යායය ඇත්තේ වෙයි. ශාසනය ලිහිල් කොට ගන්නේ වෙයි. බමුණ යම් සේ හර ප්‍රයෝජන කොට ඇති හර සොයනසුලු වූ හර සෙවීමෙහි හැසිරෙන්නා වූ පුරුෂයෙක් තෙමේ නො වැටී පවත්නා වූ, හර ඇති මහරුකෙක හරය ඉක්මවා ම එළය ඉක්මවා සිවිය ඉක්මවා පොත්ත ඉක්මවා හර යයි හඟනේ කොළ අතු කපා ගෙන ගියේ ද, ඔහුට හරයෙන් කළ යුතු යමක් වේ නම්, හරය පිලිබඳ ඒ අධීය ද හේ නො ලබන්නේ ය. බමුණ, මම මේ පුද්ගලයා එවැනි උපමා ඇත්තෙකැ යි කියමි.

10. බමුණ, මේ ලොකයෙහි ඇතැම් කුලපුත්‍රයෙක් 'ජාතියෙන් ජරා මරණයෙන් ශෝකයෙන් වැලපීමෙන් දුකින් දොමනසින් දැඩි ආයාසයෙන් මැඩුනෙමි වෙමි. දුකෙහි බැස ගත්තෙමි වෙමි. දුකින් පෙළුනෙමි වෙමි. මේ හුදු දුක්ඛස කෙළවර කිරීම පෙණේ නම්, ඉතා යෙහෙකැ'යි ශ්‍රද්ධාවෙන් ගිහි ගෙන් තික්ම පැවිද්දට පැමිණියේ වෙයි. හෙතෙම මෙසේ පැවිදි වූයේ ලාභසත්කාරකීර්තිප්‍රශංසාවෙන් උපදවයි. හෙතෙම ඒ ලාභසත්කාරකීර්තිප්‍රශංසාවෙන් නො සතුටු වූයේ පරිපූර්ණ සංකල්පනා ඇත්තේ නො වෙයි. හෙතෙම ඒ ලාභසත්කාරකීර්තිප්‍රශංසාවෙන් තමන් හුවා නො දක්වයි. මෙරමා හෙළා නො දක්වයි. ලාභසත්කාරකීර්තිප්‍රශංසාවෙන් උත්තරීතර වූ ද, ප්‍රණීතතර වූ ද ධර්මයෝ වෙත් නම්, ඒ අන්‍ය ධර්මයන් ප්‍රත්‍යක්ෂ කිරීම පිණිස ඡන්දය උපදවයි. වැයම් කරයි.-

අනොලීනවුත්තිකො ච හොති අසාඨලීකො. සො සීලසම්පදං ආරාධෙති. සො තාය සීලසම්පදය අත්තමනො හොති පරිපුණ්ණසංඛාප්පො. සො තාය සීලසම්පදය අත්තානුකකංසෙති පරං වමෙහති: ‘අභමසමි සීලවා කල්‍යාණධම්මො, ඉමෙ පනඤ්ඤෙ භීකඛු දුස්සීලො පාපධම්මාති. සීලසම්පදය ච යෙ අඤ්ඤෙ ධම්මො උත්තරිත්තරා ච පණීතත්තරා ච තෙසං ධම්මානං සච්ඡිකිරියාය න ඡන්දං ජනෙති න වායමති. ඔලීනවුත්තිකො ච හොති සාඨලීකො. සෙය්‍යථාපි සො බ්‍රාහ්මණ පුරිසො සාරජඪිතො සාරගවෙසී සාරපරියෙසනං වරමානො මහතො රුකඛස්ස තිට්ඨතො සාරවතො අතිකකම්මෙව සාරං අතිකකම්ම ඵෙගුං අතිකකම්ම නවං පපටිකං ඡේත්වා ආදය පනකප්පනතා සාරන්ති මඤ්ඤමානො, ඥෙඤ්ඤස්ස සාරෙන සාරකරණීයං තඤ්ඤස්ස අත්ථං නානුභවිස්සති. නට්ඨපමාහං බ්‍රාහ්මණ ඉමං පුගගලං වදාමි.

11. ඉධ පන බ්‍රාහ්මණ එකවෙවා¹ පුගගලො සඬ්ඛා අගාරසමා අනගාරියං පබ්බජ්ඨො හොති: ඔතිණ්ණොමචි ජාතියා ජරාමරණෙන සොකෙහි පරිදෙවෙහි දුකෙහි දොමනස්සෙහි උපායාසෙහි, දුකෙහි තිණ්ණො දුකඛපරෙතො, අප්පෙවතාම ඉමස්ස කෙවලස්ස දුකඛකඛනිස්ස අත්තකිරියා පඤ්ඤයෙථාති. සො ඵචං පබ්බජ්ඨො සමානො ලාභසංකාර-සිලොකං අභීතිබ්බන්තෙති. සො තෙන ලාභසංකාරසිලොකෙන න අත්තමනො හොති න පරිපුණ්ණසංඛාප්පො. සො තෙන ලාභසංකාර-සිලොකෙන න අත්තානුකකංසෙති න පරං වමෙහති. ලාභසංකාර-සිලොකෙන ච යෙ අඤ්ඤෙ ධම්මො උත්තරිත්තරා ච පණීතත්තරා ච තෙසං ධම්මානං සච්ඡිකිරියාය ඡන්දං ජනෙති වායමති. අනොලීනවුත්තිකො ච හොති අසාඨලීකො. සො සීලසම්පදං ආරාධෙති, සො තාය සීලසම්පදය අත්තමනො හොති තො ච ඛො පරිපුණ්ණසංඛාප්පො. සො තාය සීලසම්පදය න අත්තානුකකංසෙති න පරං වමෙහති. සීලසම්පදය ච යෙ අඤ්ඤෙ ධම්මො උත්තරිත්තරා ච පණීතත්තරා ච තෙසං ධම්මානං සච්ඡිකිරියාය ඡන්දං ජනෙති වායමති. අනොලීනවුත්තිකො ච හොති අසාඨලීකො. සො සමාධිසම්පදං ආරාධෙති. සො තාය සමාධිසම්පදය අත්තමනො හොති පරිපුණ්ණසංඛාප්පො. සො තාය සමාධිසම්පදය අත්තානුකකංසෙති පරං වමෙහති: අභමසමි සමාභිතො එකඝඤ්චිත්තො, ඉමෙ පනඤ්ඤෙ භීකඛු අසමාභිතා විබහන්තවිත්තාති. සමාධිසම්පදය ච යෙ අඤ්ඤෙ ධම්මො උත්තරිත්තරා ච පණීතත්තරා ච තෙසං ධම්මානං සච්ඡිකිරියාය න ඡන්දං ජනෙති න වායමති. ඔලීනවුත්තිකො ච හොති සාඨලීකො. -

1. එකවෙවා-පෙ-අත්තකිරියා, සෞ.

නො පසුබට පැවතුම් ඇත්තේ සසුන ලිහිල් කොට නො ගත්තේන් වෙයි. හෙතෙම ශීලසම්පත්තිය සම්පූර්ණ කරයි. හෙතෙම ඒ ශීලසම්පත්තියෙන් සතුටු වූයේ පරිපූර්ණසංකල්පනා ඇත්තේ වෙයි. හෙතෙම ඒ ශීලසම්පත්තියෙන් 'මම සිල්වන් වෙමි. කලණදහම් ඇත්තෙමි වෙමි. මේ අන්‍ය වූ භික්ෂුහු දුශ්ශීලයෝ ය. පවිටු සභාව ඇත්තෝ'යි තමා හුවා දක්වයි. මෙරමා හෙළා දක්වයි. ශීලසම්පත්තියෙන් අන්‍ය වූ උත්තරීතර වූ ද ප්‍රණීතතර වූ ද යම් ධර්මයෝ වෙත් ද, ඒ අන්‍යධර්ම ප්‍රත්‍යක්ෂ කිරීම පිණිස ඡන්දය නූපදව සි වැයමි නො කරයි. පසුබට පැවතුම් ඇත්තේ සසුන ලිහිල් කොට ගත්තේ වෙයි. බමුණ, යම් සේ හරය ප්‍රයෝජන කොට ඇති හරය සොයනසුලු හර සෙවීමෙහි හැසිරෙන්නා වූ ඒ පුරුෂ තෙමේ නො වැටී සිටින්නා වූ හරය ඇති මහ රුකෙක හරය ඉක්මවා ඵලය ඉක්මවා සිවිය ඉක්මවා හර යයි හඟනේ පොත්ත කපා ගෙන ගියේ ද, ඔහුට හරයෙන් කට යුතු යමක් වේ නම්, හරය පිලිබද ඒ ප්‍රයෝජනය ද නො ලබන්නේ ය. බමුණ, මම ඒ පුද්ගලයා එබඳු උපමා ඇත්තෙකැ යි කියමි.

11 බමුණ, මේ ලොකයෙහි ඇතැම් පුද්ගලයෙක් 'ජාතියෙන් ජරා මරණයෙන් ශොකයෙන් වැලපීමෙන් දුකින් දොම්නසින් දැඩි ආයාසයෙන් මැඩුනෙමි දුකෙහි බැස ගත්තෙමි දුකින් පෙළුනෙමි වෙමි. මේ හුදු දුක්ඛය කෙලවර, කිරීම පෙනේ නම්, ඉතා යෙහෙකැ'යි ශ්‍රද්ධාවෙන් ගිහිගෙන් නික්ම පැවිද්දට පැමිණියේ වෙයි. හෙතෙම මෙසේ පැවිදි වූයේ ලාභසත්කාරකීර්තිප්‍රශංසාවන් උපදව සි. හෙතෙම ඒ ලාභසත්කාරකීර්තිප්‍රශංසාවෙන් සතුටු නො වෙයි. පරිපූර්ණසංකල්පනා ඇත්තේ නො වෙයි. හෙතෙම ඒ ලාභසත්කාරකීර්තිප්‍රශංසාවෙන් තමන් හුවා නො දක්වයි. මෙරමා හෙළා නො දක්වයි. ලාභසත්කාරකීර්ති-ප්‍රශංසාවෙන් අන්‍ය වූ උත්තරීතර වූ ද ප්‍රණීතතර වූ ද යම් ධර්මයෝ වෙත් නම්, ඒ ධර්මයන් ප්‍රත්‍යක්ෂ කිරීම පිණිස ඡන්දය උපදව සි. වැයමි කරයි. නො පසු බස්නා පැවතුම් ඇත්තේ ශාසනය ලිහිල් කොට නො ගත්තේ වෙයි. හෙතෙම ශීලසම්පත්තිය සම්පූර්ණ කරයි. හෙතෙම ඒ ශීලසම්පත්තියෙන් සතුටු වූයේ ද පරිපූර්ණ සංකල්පනා ඇත්තේ නො වෙයි. හෙතෙම ඒ ශීලසම්පත්තියෙන් තමන් හුවා නො දක්වයි. මෙරමා හෙළා නො දක්වයි. ශීලසම්පත්තියෙන් ද අන්‍ය වූ උත්තරීතර වූ ද ප්‍රණීතතර වූ ද යම් ධර්මයෝ වෙත් ද, ඒ ධර්මයන් ප්‍රත්‍යක්ෂ කිරීම පිණිස ඡන්දය උපදව සි. වැයමි කෙරෙ සි. නො පසුබස්නා පැවතුම් ඇත්තේ සසුන ලිහිල් කොට නො ගත්තේ ද වෙයි. හෙතෙම සමාධිසම්පත්තිය සම්පූර්ණ කරයි. හෙතෙම ඒ සමාධිසම්පත්තියෙන් සතුටු වූයේ පරිපූර්ණසංකල්පනා ඇත්තේ වෙයි. හෙතෙම ඒ සමාධිසම්පත්තියෙන් 'මම සමාධියෙන් යුක්ත වූයෙමි එකඟ වූ සිත් ඇත්තෙමි වෙමි. මේ අන්‍ය වූ භික්ෂුහු අසමාහිතයෝ ය. විසුරුණු සිත් ඇත්තෝ'යි තමා හුවා දක්වයි. මෙරමා හෙළා දක්වයි. සමාධිසම්පත්තියෙන් ද අන්‍ය වූ උත්තරීතර වූ ද ප්‍රණීතතර වූ ද යම් ධර්මයෝ වෙත් ද, ඒ ධර්මයන් ප්‍රත්‍යක්ෂ කිරීම පිණිස කතනුකම්පනා ඡන්දය නූපදව සි. වැයමි නො කෙරෙ සි. පසුබට පැවතුම් ඇත්තේ ශාසනය ලිහිල් කොට ගත්තේ ද වෙයි. -

සෙය්‍යථාපි සො බ්‍රාහ්මණ පුරිසො සාරත්ථිකො සාරගවෙසී සාරපරියෙසනං වරමානො මහතො රුක්ඛස්ස නිට්ඨිතො සාරවතො අතික්කමමව සාරං අතික්කමම ඵෙග්ගුං තචං ඡේත්වා ආදාය පක්කන්තො සාරන්ති මඤ්ඤමානො, යඤ්චස්ස සාරෙන සාරකරණීයං තඤ්චස්ස අත්ථං නානුභවිස්සති. තඬුපමාහං බ්‍රාහ්මණ ඉමං පුග්ගලං වදාමි.

12. ඉධ පන බ්‍රාහ්මණ එකච්චො පුග්ගලො සඤ්ඤා අගාරස්මා අනගාරියං පබ්බජ්ඨො හොති: ඔතිණ්ණොමති ජාතියා ජරාමරණෙන සොකෙති පරිදෙවෙති දුක්ඛෙති දොමනස්සෙති උපායාසෙති, දුක්ඛොතිණ්ණො දුක්ඛපරෙතො, අපෙපවනාම ඉමස්ස කෙවලස්ස දුක්ඛකිංකියො අනතකිරියා පඤ්ඤායෙථාති. සො ඵචං පබ්බජ්ඨො සමානො ලාභසක්කාරසිලොකං අතීතිබ්බතෙතග්ගි. සො තෙන ලාභසක්කාරසිලොකෙන න අනතමනො හොති න පරිපුණ්ණසංඛකපෙසා. සො තෙන ලාභසක්කාරසිලොකෙන න අනතානුක්කංසෙති න පරං වමෙහති. ලාභසක්කාරසිලොකෙන ච යෙ අඤ්ඤා ධම්මා උතතරිතරා ච පණීතතරා ච තෙසං ධම්මානං සච්ඡිකිරියාය ඡන්දං ජනෙති වායමග්ගි. අනොලීනචූතනිකො ච හොති අසාඨලීකො. සො සීලසම්පදා ආරාධෙති. සො නාය සීලසම්පදාය අනතමනො හොති නො ච බො පරිපුණ්ණසංඛකපෙසා. සො නාය සීලසම්පදාය න අනතානුක්කංසෙති න පරං වමෙහති. සීලසම්පදාය ච යෙ අඤ්ඤා ධම්මා උතතරිතරා ච පණීතතරා ච තෙසං ධම්මානං සච්ඡිකිරියාය ඡන්දං ජනෙති වායමග්ගි. අනොලීනචූතනිකො ච හොති අසාඨලීකො. සො සමාධිසම්පදා ආරාධෙති. සො නාය සමාධිසම්පදාය අනතමනො හොති නො ච බො පරිපුණ්ණසංඛකපෙසා. සො නාය සමාධිසම්පදාය න අනතානුක්කංසෙති න පරං වමෙහති. සමාධිසම්පදාය ච යෙ අඤ්ඤා ධම්මා උතතරිතරා ච පණීතතරා ච තෙසං ධම්මානං සච්ඡිකිරියාය ඡන්දං ජනෙති වායමග්ගි. අනොලීනචූතනිකො ච හොති අසාඨලීකො. සො ඤ්ඤාදස්සනං ආරාධෙති. සො තෙන ඤ්ඤාදස්සනෙන අනතමනො හොති පරිපුණ්ණසංඛකපෙසා. සො තෙන ඤ්ඤාදස්සනෙන අනතානුක්කංසෙති පරං වමෙහති: අහමසම් ජානං පස්සං විහරාමි. ඉමෙ පනඤ්ඤා භික්ඛු අජානං අපස්සං විහරන්තීති. ඤ්ඤාදස්සනෙන ච යෙ අඤ්ඤා ධම්මා උතතරිතරා ච පණීතතරා ච තෙසං ධම්මානං සච්ඡිකිරියාය න ඡන්දං ජනෙති න වායමග්ගි. ඔලීනචූතනිකො ච හොති සාඨලීකො. සෙය්‍යථාපි සො බ්‍රාහ්මණ පුරිසො සාරත්ථිකො සාරගවෙසී සාරපරියෙසනං වරමානො මහතො රුක්ඛස්ස නිට්ඨිතො සාරවතො අතික්කමමව සාරං ඵෙග්ගුං ඡේත්වා ආදාය පක්කන්තො සාරන්ති මඤ්ඤමානො, යඤ්චස්ස සාරෙන සාරකරණීයං තඤ්චස්ස අත්ථං නානුභවිස්සති. තඬුපමාහං බ්‍රාහ්මණ ඉමං පුග්ගලං වදාමි.

1. ජරායමරණෙන, මජ්ඣං. -පෙ- අනතකිරිය, සා:

බමුණ, යම් සේ හරය ප්‍රයෝජන කොට ඇති හරය සොයනසුලු හරය සෙවීමෙහි හැසිරෙන්නා වූ ඒ පුරුෂ තෙමේ නො වැටී පවත්නා වූ හර ඇත්තා වූ මහ රුකෙක හරය ඉක්මවා ම ඵලය ඉක්මවා හරය සි හඟනේ සිවිය කපා ගෙණ ගියේ ද, ඔහුට හරයෙන් කට යුතු යමක් වේ ද, හරය පිලිබඳ ඒ ප්‍රයෝජනය ද නො ලබයි. බමුණ, මම මේ පුද්ගලයා එබඳු උපමා ඇත්තෙකැ යි කියමි.

12. බමුණ, මේ ලොකයෙහි ඇතැම් පුද්ගලයෙක් 'ජාතියෙන් ජරාමරණයෙන් ශොකයෙන් වැලපීමෙන් දුකින් දොමනසින් දැඩි ආයාසයෙන් මැඩුනෙම් දුකට බවුයෙම් දුකින් පෙළුනෙම් වෙමි. මේ හුදු දුක්ඛස කෙළවර කිරීම පෙනේ නම්, ඉතා යෙහෙකැ'යි ශ්‍රද්ධාවෙන් ගිහිඟෙන් නික්ම පැවිද්දට පැමිණියේ වෙයි. හෙතෙම මෙසේ පැවිදි වූයේ ලාභසත්කාරකීර්තිප්‍රසංසාවන් උපදවයි. හෙතෙම ඒ ලාභසත්කාරකීර්ති ප්‍රසංසාවෙන් සතුටු නො වූයේ පරිපූර්ණ සංකල්පනා ඇත්තේ නො වෙයි. හෙතෙම ඒ ලාභසත්කාරකීර්තිප්‍රසංසාවෙන් තමන් හුවා නො දක්ව යි. මෙරමා හෙළා නො දක්ව යි. ලාභසත්කාරකීර්තිප්‍රසංසාවෙන් අන්‍ය වූ ද උනන්දු වූ ද ප්‍රණීතතර වූ ද, යම් ධර්මයෝ වෙත් ද, ඒ ධර්මයන් ප්‍රත්‍යක්ෂ කිරීම පිණිස ඡන්දය උපදව යි. වෑයම් කරයි. නො පසුබට පැවතුම් ඇත්තේ සසුන ලිහිල් කොට නො ගත්තේ ද වෙයි. හෙතෙම ශීලසම්පත්තිය සම්පූර්ණ කෙරෙයි. හෙතෙම ඒ ශීලසම්පත්තියෙන් සතුටු වූයේ ද පරිපූර්ණ-සංකල්පනා ඇත්තේ නො වෙයි. හෙතෙම ඒ ශීලසම්පත්තියෙන් තමන් හුවා නො දක්ව යි. මෙරමා හෙළා නො දක්ව යි. ශීලසම්පත්තියෙන් ද අන්‍ය වූ උනන්දු වූ ද ප්‍රණීතතර වූ ද, යම් ධර්මයෝ වෙත් ද, ඒ ධර්මයන් ප්‍රත්‍යක්ෂ කිරීම පිණිස ඡන්දය උපදව යි. වෑයම් කරයි. නො පසුබට පැවතුම් ඇත්තේ සසුන ලිහිල් කොට නො ගත්තේ ද වෙයි. හෙතෙම සමාධිසම්පත්තිය සම්පූර්ණ කරයි. හෙතෙම ඒ සමාධිසම්පත්තියෙන් සතුටු වූයේ පරිපූර්ණසංකල්පනා ඇත්තේ ද නො වෙයි. හෙතෙම ඒ සමාධිසම්පත්තියෙන් තමන් හුවා නො දක්ව යි. මෙරමා හෙළා නො දක්ව යි. සමාධිසම්පත්තියෙන් ද අන්‍ය වූ උනන්දු වූ ද, ප්‍රණීතතර වූ ද, යම් ධර්මයෝ වෙත් ද, ඒ ධර්මයන් ප්‍රත්‍යක්ෂ කිරීම පිණිස ඡන්දය උපදව යි. වෑයම් කරයි. නො පසුබස්නා පැවතුම් ඇත්තේ සස්න ලිහිල් කොට නො ගත්තේ ද වෙයි. හෙතෙම ඥානදර්ශනය (දිව්‍යචක්ෂුර් ඥානය) ලබයි. හෙතෙම ඒ ඥානදර්ශනයෙන් සතුටු වූයේ පරිපූර්ණසංකල්පනා ඇත්තේ වෙයි. හෙතෙම ඒ ඥානදර්ශනයෙන් 'මම දන්නෙම් දක්නෙම් වාසය කරමි. මේ අන්‍ය භික්ෂූහු නො දන්නාහු නො දක්නාහු වෙසෙත්' යි තමන් හුවා දක්ව යි. මෙරමා හෙළා දක්ව යි. ඥානදර්ශනයෙන් ද අන්‍ය වූ උනන්දු වූ ද ප්‍රණීතතර වූ ද, යම් ධර්මයෝ වෙත් ද ඒ ධර්මයන් ප්‍රත්‍යක්ෂ කිරීම පිණිස කන්තුකම්‍යතා ඡන්දය නූපදව යි. වෑයම් නො කෙරෙයි. පසු බස්නා පැවතුම් ඇත්තේ සසුන ලිහිල් කොට ගත්තේ ද වෙයි. බමුණ, හර ප්‍රයෝජන කොට ඇති හර සොයනසුලු හර සෙවීමෙහි හැසිරෙන්නා වූ ඒ පුරුෂ තෙමේ යම් සේ නො වැටී පවත්නා වූ හර ඇත්තා වූ මහ රුකෙක හරය ඉක්මවා ම හරය සි හඟිමින් ඵලය කපා ගෙණ ගියේ ද, ඔහුට හරයෙන් කටයුතු යමක් වී නම් හරය පිලිබඳ ඒ අතීත නො ලබන්නේ ය. බමුණ මම මේ පුද්ගලයා එබඳු උපමා ඇත්තෙකැ යි කියමි.

13. ඉධ පන බ්‍රාහ්මණ ඵකචෙචා පුත්තලො සඤ්ඤා අභාරසමා අනගාරියං පබ්බජ්ඣො හොති: ඔත්තේණොමහි ජාතියා ජරාමරණෙන සොකෙහි පරිදෙවෙහි දුකෙහි දොමනසස්සහි උපායාසෙහි, දුකොතිණේණො දුක්ඛපරෙතො. අප්පෙචනාම ඉමස්ස කෙචලස්ස දුක්ඛකඛකඛස්ස අත්තකිරියා පඤ්ඤායෙථාති. සො ඵචං පබ්බජ්ඣො සමානො ලාභසක්කාරසිලොකං අභීතිබ්බතෙනති. සො තෙන ලාභසක්කාරසිලොකෙන න අත්තමනො හොති න පරිපුණ්ණසංඛකප්පො. සො තෙන ලාභසක්කාරසිලොකෙන න අත්තානුක්කංසෙහි න පරං චමෙහති. ලාභසක්කාරසිලොකෙන ච යෙ අඤ්ඤො ධම්මා උත්තරිතරා ච පණීතතරා ච තෙසං ධම්මානං සච්ඡිකිරියාය ඡන්දං ජනෙති වායමති. අනොලීනචූතතිකො ච හොති අසාඨලිකො. සො සීලසමපදාං ආරාධෙති. සො තාය සීලසමපදාය අත්තමනො හොති නො ච ඛො පරිපුණ්ණසංඛකප්පො. සො තාය සීලසමපදාය න අත්තානුක්කංසෙහි න පරං චමෙහති. සීලසමපදාය ච යෙ අඤ්ඤො ධම්මා උත්තරිතරා ච පණීතතරා ච තෙසං ධම්මානං සච්ඡිකිරියාය ඡන්දං ජනෙති වායමති. අනොලීනචූතතිකො ච හොති අසාඨලිකො. සො සමාධිසමපදාං ආරාධෙති. සො තාය සමාධිසමපදාය අත්තමනො හොති නො ච ඛො පරිපුණ්ණසංඛකප්පො. සො තාය සමාධිසමපදාය න අත්තානුක්කංසෙහි න පරං චමෙහති. සමාධිසමපදාය ච යෙ අඤ්ඤො ධම්මා උත්තරිතරා ච පණීතතරා ච තෙසං ධම්මානං සච්ඡිකිරියාය ඡන්දං ජනෙති වායමති. අනොලීනචූතතිකො ච හොති අසාඨලිකො. සො ඤ්ඤාදස්සනං ආරාධෙති. සො තෙන ඤ්ඤාදස්සනෙන අත්තමනො හොති නො ච ඛො පරිපුණ්ණසංඛකප්පො. සො තෙන ඤ්ඤාදස්සනෙන න අත්තානුක්කංසෙහි න පරං චමෙහති. ඤ්ඤාදස්සනෙන ච යෙ අඤ්ඤො ධම්මා උත්තරිතරා ච පණීතතරා ච තෙසං ධම්මානං සච්ඡිකිරියාය ඡන්දං ජනෙති වායමති. අනොලීනචූතතිකො ච හොති අසාඨලිකො.

14. කතමෙ ච බ්‍රාහ්මණ ධම්මා ඤ්ඤාදස්සනෙන උත්තරිතරා ච පණීතතරා ච?

ඉධ බ්‍රාහ්මණ භික්ඛු විවිචෙචච කාමෙහි විවිචච අකුසලෙහි ධර්මෙහි සචිතකකං සචිචාරං විචෙකජං පීතිසුඛං පඨමං ඤානං උපසමපජ්ජ විහරති. අයමපි ඛො බ්‍රාහ්මණ ධර්මො ඤ්ඤාදස්සනෙන උත්තරිතරො ච පණීතතරා ච.

13. බමුණ, මේ ලොකයෙහි ඇතැම් පුද්ගලයෙක් 'ජාතියෙන් ජරාමරණයෙන් භෞතයෙන් වැලපීමෙන් දුකින් දොමනසින් දැඩි ආයාසයෙන් මැඩුනෙම් දුකට බටුයෙම් දුකින් පෙළුනෙම් වෙමි. මේ හුදු දුක්ඛය කෙලවර කිරීම පෙනේ නම් ඉතා යෙහෙකැ' යි ඉඳිබවෙන් ගිහිගෙන් නික්ම පැවිදිදට පැමිණියේ වෙයි. මෙසේ හෙතෙම පැවිදි වූයේ ලාභසත්කාරකීර්තිප්‍රශංසාවන් උපදව යි. හෙතෙම ඒ ලාභසත්කාරකීර්ති-ප්‍රශංසාවෙන් සතුටු නො වූයේ පරිපූර්ණසංකල්පනා ඇත්තේ නො වෙයි. හෙතෙම ඒ ලාභසත්කාරකීර්තිප්‍රශංසාවෙන් තමන් හුවා නො දක්ව යි. මෙරමා හෙළා නො දක්ව යි. ලාභසත්කාරකීර්තිප්‍රශංසායෙන් ද අන්‍ය වූ උත්තරිතර වූ ද ප්‍රණීතතර වූ ද යම් ධර්මයෝ වෙත් ද, ඒ ධර්මයන් ප්‍රත්‍යක්‍ෂ කිරීම පිණිස කන්තුකමයනා ඡන්දය උපදව යි. වැයම් කරයි. නො පසුබස්නා පැවතුම් ඇත්තේ සසුන ලිහිල් කොට නො ගත්තේ ද වෙයි. හෙතෙම ශීලසම්පත්තිය සම්පූර්ණ කෙරෙයි. හෙතෙම ඒ ශීලසම්පත්තියෙන් සතුටු වූයේ ද පරිපූර්ණසංකල්පනා ඇත්තේ නො වෙයි. හෙතෙම ඒ ශීලසම්පත්තියෙන් තමන් හුවා නො දක්ව යි. පරා හෙළා නො දක්ව යි. ශීලසම්පත්තියෙන් ද අන්‍ය වූ උත්තරිතර වූ ද ප්‍රණීතතර වූ ද යම් ධර්මයෝ වෙත් නම්, ඒ ධර්මයන් ප්‍රත්‍යක්‍ෂ කිරීම පිණිස කන්තුකමයනා ඡන්දය උපදව යි. වැයම් කරයි. නො පසුබට පැවතුම් ඇත්තේ සසුන ලිහිල් කොට නො ගත්තේ ද වෙයි. හෙතෙම සමාධිසම්පත්තිය සම්පූර්ණ කරයි. හෙතෙම ඒ සමාධිසම්පත්තියෙන් සතුටු වූයේ ද පරිපූර්ණසංකල්පනා ඇත්තේ නො වෙයි. හෙතෙම ඒ සමාධිසම්පත්තියෙන් තමන් හුවා නො දක්ව යි. මෙරමා හෙළා නො දක්ව යි. සමාධිසම්පත්තියෙන් ද අන්‍ය වූ උත්තරිතර වූ ද ප්‍රණීතතර වූ ද යම් ධර්මයෝ වෙත් නම්, ඒ ධර්මයන් ප්‍රත්‍යක්‍ෂ කිරීම පිණිස කන්තුකමයනා ඡන්දය උපදව යි. වැයම් කෙරෙයි. නො පසුබස්නා පැවතුම් ඇත්තේ සසුන ලිහිල් කොට නො ගත්තේ ද වෙයි. හෙතෙම ඥානදැනියා ලබයි. හෙතෙම ඒ ඥානදැනියෙන් සතුටු වූයේ ද පරිපූර්ණසංකල්පනා ඇත්තේ නො වෙයි. හෙතෙම ඒ ඥානදැනියෙන් තමා හුවා නො දක්ව යි. මෙරමා හෙළා නො දක්ව යි. ඥානදැනියෙන් ද අන්‍ය වූ උත්තරිතර වූ ද ප්‍රණීතතර වූ ද යම් ධර්මයෝ වෙත් ද, ඒ ධර්මයන් ප්‍රත්‍යක්‍ෂ කිරීම පිණිස කන්තුකමයනා ඡන්දය උපදව යි. වැයම් කෙරෙයි. නො පසුබස්නා පැවතුම් ඇත්තේ සසුන ලිහිල් කොට නො ගත්තේ ද වෙයි.

14. බමුණ, ඥානදැනියට වඩා උත්තරිතර වූ ද ප්‍රණීතතර වූ ද ධර්මයෝ කවරහු ද?

බමුණ, මේ ශාසනයෙහි මහණ තෙමේ කාමයන්ගෙන් වෙන්ව ම අකුශලයන්ගෙන් වෙන්ව ම විතකී සහිත වූ විචාර සහිත වූ විවෙකයන් හටගත් ප්‍රීතිය හා සැප ඇති ප්‍රථමධ්‍යානය උපදවා වාසය කෙරෙ යි. බමුණ, මේ ද ඥානදැනියට වඩා (නිරෝධපාදක බැවින්) උත්තරිතර වූ ද, ප්‍රණීතතර වූ ද ධර්මයෙකි.

15. පුත ව පරං බ්‍රාහ්මණ භික්ඛු විතකකවිචාරානං චූළසමා අජ්ඣන්තං සමපසාදනං වෙනසො එකොදිභාවං අවිතකකං අවිචාරං සමාධිජං පිතිසුඛං දුතියං කුඛානං උපසමපජ්ජ විහරති. අයමපි ඛො බ්‍රාහ්මණ ධම්මො ඤ්ඤණදසුසනෙන උතතරිතරො ව පණීතරො ව.

16. පුත ව පරං බ්‍රාහ්මණ භික්ඛු පිතියා ව විරාගා උපෙකකො ව විහරති සතො ව සමපජානො. සුඛඤ්ච කායෙන පටිසංවෙදෙති. යනනං අරියං ආවිකමනති: ‘උපෙකකො සන්මා සුඛවිභාජී’ති තතියං කුඛානං උපසමපජ්ජ විහරති. අයමපි ඛො බ්‍රාහ්මණ ධම්මො ඤ්ඤණදසුසනෙන උතතරිතරො ව පණීතරො ව.

17. පුත ව පරං බ්‍රාහ්මණ භික්ඛු සුඛස්ස ව පභානා දුකධස්ස ව පභානා පුඛෙධව සොමනසාදොමනස්සානං අත්ථගමා¹ අදුක්ඛං අසුඛං උපෙකකාසනිපාරිසුද්ධිං චතුත්ථං කුඛානං උපසමපජ්ජ විහරති. අයමපි ඛො බ්‍රාහ්මණ ධම්මො ඤ්ඤණදසුසනෙන උතතරිතරො ව පණීතරො ව.

18. පුත ව පරං බ්‍රාහ්මණ භික්ඛු සබ්බසො රූපසඤ්ඤානං සමතිකකමා පටිසසඤ්ඤානං අත්ථගමා නානතතසඤ්ඤානං අමනසිකාරා ‘අතනො ආකාසො’ති ආකාසානඤ්ඤායතනං උපසමපජ්ජ විහරති. අයමපි ඛො බ්‍රාහ්මණ ධම්මො ඤ්ඤණදසුසනෙන උතතරිතරො ව පණීතරො ව.

19. පුත ව පරං බ්‍රාහ්මණ භික්ඛු සබ්බසො ආකාසානඤ්ඤායතනං සමතිකකමම ‘අනනං විඤ්ඤාණනති’ විඤ්ඤාණඤ්ඤායතනං උපසමපජ්ජ විහරති. අයමපි ඛො බ්‍රාහ්මණ ධම්මො ඤ්ඤණදසුසනෙන උතතරිතරො ව පණීතරො ව.

20. පුත ව පරං බ්‍රාහ්මණ භික්ඛු සබ්බසො විඤ්ඤාණඤ්ඤායතනං සමතිකකමම ‘නඤ්ච කීඤ්චි’ති ආකීඤ්චඤ්ඤායතනං උපසමපජ්ජ විහරති. අයමපි ඛො බ්‍රාහ්මණ ධම්මො ඤ්ඤණදසුසනෙන උතතරිතරො ව පණීතරො ව.

21. පුත ව පරං බ්‍රාහ්මණ භික්ඛු සබ්බසො ආකීඤ්චඤ්ඤායතනං සමතිකකමම නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤායතනං උපසමපජ්ජ විහරති. අයමපි ඛො බ්‍රාහ්මණ ධම්මො ඤ්ඤණදසුසනෙන උතතරිතරො ව පණීතරො ව.

1. අත්ථගමා, මජ්ඣං සො.

15. බමුණ, නැවත ද අනිකක් වෙයි. මහණ තෙමේ විතකීවිචාර-
යන්ගේ සන්තිදීමෙන් අධ්‍යානවශෙහි උපන් පැහැදීමෙන් හුන් සිතේ
එකොදිසබ්බාන සමාධිය වඩන විතකී රහිත වූ විචාර රහිත වූ සමාධියෙන්
හටගන්ව ප්‍රීතිය හා සැප ඇති ද්විතීයධ්‍යානයට පැමිණ වාසය කෙරෙයි.
බමුණ, මෙද ඥානදර්ශනයට වඩා උත්තරිතර වූ ද ප්‍රණීතතර වූ ද ධර්මයෙකි.

16. බමුණ, නැවත ද අනිකක් වෙයි. මහණ තෙමේ ප්‍රීතියෙන් ද
විරාගයෙන් උපෙක්‍ෂකව සිහි ඇත්තේ සමාසක් ප්‍රඥා ඇත්තේ වෙසෙයි.
සැපය ද කසින් විදිසි. යම් ඒ ධ්‍යානයක් තෙතු කොට ගෙන ඒ
පුද්ගලයා 'උපෙක්‍ෂා ඇත්තේ ය සිහි ඇත්තේ ය. සැපවිහරණ
ඇත්තේ' යයි ආයතීයෝ කියද්ද, ඒ තෘතීයධ්‍යානයට පැමිණ වාසය
කෙරෙයි. බමුණ, මෙ ද ඥානදර්ශනයට වඩා උත්තරිතර වූ ද ප්‍රණීතතර වූ ද
ධර්මයෙකි

17. බමුණ, නැවත ද අනිකක් වෙයි. මහණ තෙමේ සුඛයාගේ ද
ප්‍රභාණයෙන් දුඃඛයාගේ ද ප්‍රභාණයෙන් පෙරම සොම්නස් දොමනස්හුගේ
නැසීමෙන් නිදුක් වූ නො සැප වූ උපෙක්‍ෂාවෙන් කල සමාති පාරිශුචිය
ඇති වඩුද්විධ්‍යානයට පැමිණ වාසය කෙරෙයි. බමුණ, මෙ ද ඥානදර්ශනයට
වඩා උත්තරිතර වූ ද ප්‍රණීතතර වූ ද ධර්මයෙකි.

18. බමුණ, නැවත ද අනිකක් වෙයි. මහණ තෙමේ සඵප්‍රකාරයෙන්
රූපසංඥාවන් නැසීමෙන් ප්‍රතිසංඥාවන්ගේ ප්‍රභාණයෙන් නාතානු-
සංඥාවන් මෙතෙහි නො කිරීමෙන් 'ආකාසය අනන්ත ය'යි ආකාසානුඥා-
යතනයට පැමිණ වාසය කෙරෙයි. බමුණ මෙ ද ඥානදර්ශනයට වඩා
උත්තරිතර වූ ද ප්‍රණීතතර වූ ද ධර්මයෙකි.

19. බමුණ, නැවත ද අනිකක් වෙයි. මහණ තෙමේ සඵප්‍රකාරයෙන්
ආකාසානුඥායතනය ඉක්මවා 'විඤ්ඤාණය අනන්ත ය'යි. විඤ්ඤාණානුඥා-
යතනයට පැමිණ වාසය කරයි. බමුණ, මෙ ද ඥානදර්ශනයට වඩා
උත්තරිතර වූ ද ප්‍රණීතතර වූ ද ධර්මයෙකි.

20. බමුණ නැවත ද, අනිකක් වෙයි. මහණ තෙමේ සඵප්‍රකාරයෙන්
විඤ්ඤාණානුඥායතනය ඉක්මවා 'කිසිවක් නැතැ'යි ආකිඤ්චානුඥායතනයට
පැමිණ වාසය කරයි. බමුණ, මෙ ද ඥානදර්ශනයට වඩා උත්තරිතර වූ ද
ප්‍රණීතතර වූ ද ධර්මයෙකි.

21. බමුණ, නැවත ද අනිකක් වෙයි. මහණ තෙමේ සඵප්‍රකාරයෙන්
ආකිඤ්චානුඥායතනය ඉක්මවා තෙවසඤ්ඤානුඥායතනයට පැමිණ
වාසය කරයි. බමුණ මෙ ද ඥානදර්ශනයට වඩා උත්තරිතර වූ ද ප්‍රණීතතර
වූ ද ධර්මයෙකි.

22. පුත ව පරං බ්‍රාහ්මණ භික්ඛු සබ්බසො තෙවසඤ්ඤාතාසඤ්ඤායතනං සමභික්ඛමම සඤ්ඤාවෙද්ධිතනිරොධං උපසමපජ්ජ විහරති. පඤ්ඤාය වස්ස දිස්වා ආසවා පරික්ඛිණා හොනති. අයමපි බො බ්‍රාහ්මණ ධම්මො ඤ්ඤණදස්සනෙන උතතරිතරො ව පණීතතරො ව.

ඉමෙ බො බ්‍රාහ්මණ ධම්මා ඤ්ඤණදස්සනෙන උතතරිතරා ව පණීතතරා ව.

සෙය්‍යාපි සො බ්‍රාහ්මණ පුරිසො සාරඤ්ඤිකො සාරගවෙසී සාරපරියෙසනං වරමානො මහතො රුක්ඛස්ස නිට්ඨිතො සාරච්චතො සාරඤ්ඤෙඤ්ච ඡේත්වා ආදාය පක්ඛනෙනා සාරනති ජාතමානො, යඤ්චස්ස සාරෙන සාරකරණීයං තඤ්චස්ස අත්ථං අනුභවිස්සති. නඬුපමාහං බ්‍රාහ්මණ ඉමං පුගගලං වදාමි.

23. ඉති බො බ්‍රාහ්මණ නසිදං බ්‍රහ්මචරියං ලාභසක්කාරසීලොකානිසංසං, න සීලසමපදනිසංසං, න සමාධිසමපදනිසංසං, න ඤ්ඤණදස්සනානිසංසං. යා ව බො අයං බ්‍රාහ්මණ අකුප්පා වෙතොවිමුත්ති, එතදත්ථමිදං බ්‍රාහ්මණ බ්‍රහ්මචරියං, එතං සාරං, එතං පරියොසානනති.

24. එවං වුතෙන පිඛගලකොචේජා බ්‍රාහ්මණො භගවන්තං එතදචොචා අභික්ඛන්තං හො ගොතම, අභික්ඛන්තං හො ගොතම¹ සෙය්‍යාපි හො ගොතම නික්ඛුජ්ජනං වා උක්ඛුජේජය්‍ය, පච්චේජන්තං වා විචරෙය්‍ය, මූලුහස්ස වා මග්ගං ආවිකෙඛිය්‍ය, අනිකාරෙ වා තෙලපජේජානං ධාරෙය්‍යා වකඛුමනෙතා රුපානි දක්ඛිනතීති. එවමෙවං හොවා ගොතමෙන අනෙකපරියායෙන ධම්මො පකාසිතො. එසාහං භවන්තං ගොතමං සරණං ගච්ජාමි ධම්මඤ්ච භික්ඛුසඛිසඤ්ච. උපාසකං මං භවං ගොතමො ධාරෙඤ්ඤ අජ්ජනගෙහ පාණ්ණපෙන සරණං ගතන්ති.

චූළසාරොපමස්සනතං දසමං.

ඔපමමට්ඨගො තනීයො.

තස්ස වගගස්ස උද්දානං:

මොලියඵග්ගුනරිට්ඨි ව නාමො අකිචනෙ කපී පුණණතිවෘපා රාසි කණෙරු මහාගජනාමා සාරුපමො² පුත පිඛගලකොචේජා, එස වරො සිපිතො අසමොයං වාරුතරො තනීයො වරවගොති*.

1. ගොතම -පෙ- උපාසකා, මජ්ඣ. සෘ. 2. සාරවරො, සීමු. සෘ.
* පාදෙයං මජ්ඣ. පොඤ්ඤෙ නදිස්සති

22. බමුණ, නැවත ද අනිකක් වෙයි. මහණ තෙමේ සම්ප්‍රකාරයෙන් නෙවසඤ්ඤාතාසඤ්ඤායතනය ඉක්මවා සඤ්ඤාවෙදසිතනිරෝධයට පැමිණ වාසය කරයි. ප්‍රඥවෙන් දැකීම් හෙතුවෙන් ඔහුගේ ආසුවයෝ ක්‍ෂය වූ වාහු වෙත්. බමුණ මේ ද ඥානදර්ශනයට වඩා උනන්දු වූ ද ප්‍රණීතතර වූ ද බවයි.

බමුණ, මේ බවියෝ ඥානදර්ශනයට වඩා උනන්දු වූ ද ප්‍රණීතතර ද වෙත්.

බමුණ, යම් සේ හර ප්‍රයෝජන කොට ඇති හර සෙවීමෙහි හැසිරෙන්නා වූ ඒ පුරුෂ තෙමේ යම් සේ නො වැටී පවත්නා වූ හර ඇති මහ රුකෙක හර යසි දැනීමින් හරයම කපා ගෙන ගියේ ද, ඔහුට හරයෙන් කට යුතු වූ යමක් වී නම් හරය පිළිබඳ ඒ ප්‍රයෝජන ය ද ලබන්නේ ය. බමුණ, මම මේ පුද්ගලයා එවඳු උපමා ඇත්තෙකැ යි කියමි.

23. බමුණ, මෙසේ වනාහි මේ බඩසර ලාභසන්කාරකීර්තිප්‍රයෝසා අනුසස් කොට ඇත්තේ නො වේ. ශිෂ්‍යසම්පත්තිය අනුසස් කොට ඇත්තේ නො වේ. සමාධිසම්පත්තිය අනුසස් කොට ඇත්තේ නො වේ. ඥානදර්ශනය අනුසස් කොට ඇත්තේ නො වේ. බමුණ, යම් මේ අකොප්‍ය වූ විභවවිමුක්තියක් වේ ද, බමුණ මේ බඩසර එය ප්‍රයෝජනය කොට සිටියේ ය. ඒ සාරය යි. ඒ කෙලවර යි.

24. මෙසේ වදාල කල්හි පිබහලකොව්ඡ බ්‍රාහ්මණ තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැල කෙළේ ය: හවන් ගෞතමයන් වහන්ස, ඉතා මැනව. හවන් ගෞතමයන් වහන්ස, ඉතා මැනව. හවන් නෞතමයන් වහන්ස, යම් සේ යටිකුරු කරන ලද්දක් උඩුනුරු කරන්නේ ද, වැසු දෙයක් විවෘත කරන්නේ ද, මං මූලා වූවකුට මග කියන්නේ හෝ වේ ද, ඇස් ඇත්තෝ රූප දක්නාහුය යි අකිකාරයෙහි තෙල් පහනක් දල්වන්නේ ද, එපරිද්දෙන් ම හවන් ගෞතමයන් වහන්සේ විසින් නොයෙක් ලෙසින් බවිය දෙශනා කරන ලද්දේ ය. ඒ මම හවන් ගෞතමයන් වහන්සේ ද බවිය ද භික්ෂු සබ්බසා ද සරණ කොට යෙමි. හවන් ගෞතමයන් වහන්සේ මා අද පටන් දිවිහිමි කොට සරණ ගිය උපාසකයෙකු කොට දරණ සේක් වා.

මූල්‍යසාරෝපම සූත්‍රය දසවැනි යි.

තුන්වැනි ඔපමම වර්ගය යි.

ඒ වර්ගයෙහි උද්‍යනය.

මොලිගභගුණය අර්චනය යි භික්ෂු නාමයෙන් කී කකචුපම - අලගදුපම දෙසූත්‍ර ය, 'අනුවනේ'හි ස්ථාන නිර්දේෂට වමණික සූත්‍රය, දසකථා ඇති පුණ්ණ සවු නමින් කී රථවිනිත සූත්‍රය, නිවාප සූත්‍රය, 'රාසි' හි නාමෙකදෙශග්‍රහණයෙන් කී පාසරාසි හෙවත් අරියපරියෙසන සූත්‍රය, කණේරු - මහාගජ නාමයෙන් කී මූල්‍යසාරෝපම දෙපම - මහාතප්පදෙපම දෙ සූත්‍රය, මහාසාරෝපම සූත්‍රය, යලි පිබහලකොව්ඡ නම් දුන් මූල්‍යසාරෝපම සූත්‍රය යි - මෙතෙකින් තැබූ මේ උදුම් තෙවන වග අසම ය. අතිශයින් මනෝඥ ය.

1. 4. 1.

4. මහායමකවග්ගො

1. එවං මෙ සුන්‍යං: එකං සමයං භගවා නාදිකො¹ විහරති ගිඤ්ජකා-
වසථෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන ආයසමා ච අනුරුද්ධො ආයසමා ච
නාදිසො ආයසමා ච කිම්බිලො² ගොසිඛගසාලවනදායෙ විහරන්ති. අථ
ඛො භගවා සායන්‍යසමයං පටිසල්ලාණා³ චුට්ඨිතො යෙන ගොසිඛගසාල-
වනදායො තෙනුපසඛකමි.

2. අදදසා ඛො දායපාලො භගවන්තං දුරතොච ආගච්ඡන්තං දිස්වාන
භගවන්තං එතදවොච: “මා සමණ, එතං දායං පාටිසි. සනෙත්ථ
තයො කුලපුත්තා අත්තකාමරූපා විහරන්ති මා තෙසං අඵාසුමකාසි”ති.

3. අසෙසාසි ඛො ආයසමා අනුරුද්ධො දායපාලස්ස භගවතා සද්ධිං
මන්තයමානස්ස. සුත්වාන දායපාලං එතදවොච: “මා ආචුසො දායපාල,
භගවන්තං වාරෙසි. සත්ථා තො භගවා අනුප්පනෙත්වා”ති.

4. අථ ඛො ආයසමා අනුරුද්ධො යෙනායසමා ච නාදිසො ආයසමා
ච කිම්බිලො තෙනුපසඛකමි උපසඛකමිත්වා ආයසමන්තඤ්ච නාදිසං
ආයසමන්තඤ්ච කිම්බිලං එතදවොච: ‘අභිකකමථායසමනෙත්වා, අභිකකම-
ථායසමනෙත්වා, සජා තො භගවා අනුප්පනෙත්වා’ති.

5. අථ ඛො ආයසමා ච අනුරුද්ධො ආයසමා ච නාදිසො ආයසමා
ච කිම්බිලො භගවන්තං පච්චුග්ගන්ත්වා එකො භගවතො පත්තචීවරං
පටිග්ගහෙසි. එකො ආසනං පඤ්ඤපෙසි. එකො පාදෙදකං උපට්ඨපෙසි.
නිසීදි භගවා පඤ්ඤනෙත්ත ආසනෙ. නිසජ්ජ⁴ ඛො භගවා පාදෙ පත්තාලෙසි.
තෙපි ඛො ආයසමනෙත්වා භගවන්තං අභිවාදෙත්වා එකමන්තං නිසීදිංසු.

6. එකමන්තං නිසීන්තං ඛො ආයසමන්තං අනුරුද්ධං භගවා
එතදවොච: කච්චි වො අනුරුද්ධා ඛමනීයං? කච්චි යාපනීයං? කච්චි
පිණ්ඩකෙත්ත න කිලමථාති?⁵

7. “ඛමනීයං භන්තවා, යාපනීයං භගවා. න ච මයං භන්තො
පිණ්ඩකෙත්ත න කිලමාමා”ති.

1 නාදිකො, මජ්ඣං. 2 කිම්බිලො, මජ්ඣං. සො. 3. පටිසල්ලාණා, මජ්ඣං. සො.
4. නිසජ්ජ පාදෙ, සො. 5. කිලමිත්ථාති, සො. 6. කිලමිමහ, සො.

1. 4. 1.

4. මහායමකවගීය

1. මා විසින් මෙසේ අසන ලදී. එක් සමයෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ නාදික ගමිනී ගෙහිගෙහි වැඩ වසන සේක. එ සමයෙහි වනාහි ආයුෂමත් අනුරුද්ධ තෙරණුවෝ ද ආයුෂමත් නන්දිය තෙරණුවෝ ද ආයුෂමත් කිම්බල තෙරණුවෝ ද ගෝසිඛකසාලවනලාභාබෙහි වාස කරත්. එකල භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සවස් කාලයෙහි පලසමවතින් නැගී ගෝසිඛකසාලවනලාභාබ කරා වැඩිසේක.

2. අරණ්‍ය පාලකයා භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වඩනවුන් දුර දී ම දිට. දක භාග්‍යවතුන් වහන්සේට තෙල සැල කෙළේ ය: “මහණ තෙල වනයට නො පිවිසෙනු මැනව. මෙහි කුලපුත්‍රයෝ භිදෙනෙක් ඇත. තමන්ට හිත කැමැති සැඟවී ඇතිව වසත්. ඔවුන්ට නො පහසු නො කරන්නේ මැනව” කියායි.

3. ආයුෂමත් අනුරුද්ධතෙරණුවෝ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ හා මනනුණ කරණ අරණ්‍යපාලකයාගේ කථාව ඇසූහ. අසා අරණ්‍යපාලකයාට තෙල කී හ: “කිසිව වනපාලය, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ නො වලඟව. අප ශාසනා වූ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ පැමිණි සේකැ”යි.

4. එක්විනි ආයුෂමත් අනුරුද්ධ තෙරණුවෝ ආයුෂමත් නන්දිය තෙරුන් හා ආයුෂමත් කිම්බල තෙරුන් වෙත ගියහ. ගොස් ආයුෂමත් නන්දිය තෙරුන්ට හා ආයුෂමත් කිම්බල තෙරුන්ට ද තෙල කී ය: “ආයුෂමත්නි, වරෙව. ආයුෂමත්නි, වරෙව. අප ශාසනා වූ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වැඩි සේක” කියා යි.

5. ඉක්විනි, ආයුෂමත් අනුරුද්ධ තෙරණුවෝ ද ආයුෂමත් නන්දිය තෙරණුවෝ ද ආයුෂමත් කිම්බල තෙරණුවෝ ද භාග්‍යවතුන් වහන්සේ පෙරමගට ගියහ. පෙරමගින් කොට එක් නමෙක් භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ පා සිවුරු ගත්තේ ය. එක් නමෙක් අසුනක් පැණවී ය. එක් නමෙක් පා දෝනා දිය එළවී ය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ පැන වූ අස්තෙහි වැඩ හුන් සේක. වැඩිදිග භාග්‍යවතුන් වහන්සේ පා දෙවූහ. ඒ ආයුෂමත්හු භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වැද එකක් පසෙක හුන්හ.

6. එකත්පසෙක හුන් ආයුෂමත් අනුරුද්ධ තෙරුන් ට භාග්‍යවතුන් වහන්සේ තෙල වදාළ සේක: “අනුරුද්ධයෙනි, කිම, සිතිය හැකි ද? යැපිය හැකි ද? කිම, පිණිසපාතයෙන් කලාන්ත නො වවු ද?”

7. භාග්‍යවතුන් වහන්ස, සිතිය හැකි ය. භාග්‍යවතුන් වහන්ස, යැපිය හැකි ය. නො කලකුළු වමහ.”

8. කච්චි පන වො අනුරුද්ධා සමග්ගා සමමොදමානා අවිචදමානා බිරොදකිභුතා අඤ්ඤමඤ්ඤං පියචකඛුති සමපස්සන්තා විහරංථාති?

9. “තග්ග මයං භනෙත සමග්ගා සමමොදමානා අවිචදමානා බිරොදකිභුතා අඤ්ඤමඤ්ඤං පියචකඛුති සමපස්සන්තා විහරංථා”ති

10. යථාකථං පන තුමෙහ අනුරුද්ධා සමග්ගා සමමොදමානා අවිචදමානා බිරොදකිභුතා අඤ්ඤමඤ්ඤං පියචකඛුති සමපස්සන්තා විහරංථාති?

11. “ඉධ මග්ගං භනෙත ඵලං හොති: ‘ලාභා වත මෙ සුලඤ්ඤං වත මෙ, යොහං ඵච රුපෙහි සබ්බභවාරීහි සද්ධිං විහරංථි’ති. තස්ස මග්ගං භනෙත ඉමෙසු ආයසමනෙතසු මෙතනං කායකමමං පච්චුපට්ඨිතං ආවි වෙච රහො ව. මෙතනං චජිකමමං පච්චුපට්ඨිතං ආවි වෙච රහො ව. මෙතනං මනොකමමං පච්චුපට්ඨිතං ආවි වෙච රහො ව. තස්ස මග්ගං භනෙත ඵලං හොති: ‘යනනුතාහං සකං චිතතං නිකඛිපිත්වා ඉමෙසංයෙච ආයසමනානං චිතතස්ස වසෙන වනෙතස්ස’න්ති. සො බො අහං භනෙත සකං චිතතං නිකඛිපිත්වා ඉමෙසංයෙච ආයසමනානං චිතතස්ස වසෙන වතතාමි. නානා හි බො නො භනෙත කායා. ඵකඤ්ච පන මඤ්ඤෙඤ්ඤ චිතත’න්ති.

12. ආයසමාපි බො නන්දියො -පෙ- ආයසමාපි බො කිම්බිලො භගවන්තං ඵතවොච: මග්ගපි බො භනෙත ඵලං හොති: ‘ලාභා වත මෙ, සුලඤ්ඤං වත මෙ, යොහං ඵචරුපෙහි සබ්බභවාරීහි සද්ධිං විහරංථි’ති තස්ස මග්ගං භනෙත ඉමෙසු ආයසමනෙතසු මෙතනං කායකමමං පච්චුපට්ඨිතං ආවි වෙච රහො ව. මෙතනං චජිකමමං පච්චුපට්ඨිතං ආවි වෙච රහො ව. තස්ස මග්ගං භනෙත ඵලං හොති: ‘යනනුතාහං සකං චිතතං නිකඛිපිත්වා ඉමෙසංයෙච ආයසමනානං චිතතස්ස වසෙන වනෙතස්සන්ති. සො බො අහං භනෙත සකං චිතතං නිකඛිපිත්වා ඉමෙසංයෙච ආයසමනානං චිතතස්ස වසෙන වතතාමි. නානා හි බො නො භනෙත කායා. ඵකඤ්ච පන මඤ්ඤෙඤ්ඤ චිතත’න්ති. ඵලං බො මග්ගං භනෙත සමග්ගා සමමොදමානා අවිචදමානා බිරොදකිභුතා අඤ්ඤමඤ්ඤං පියචකඛුති සමපස්සන්තා විහරංථා”ති.

13. භාග්ගු, සාග්ගු, අනුරුද්ධා, කච්චි පන වො අනුරුද්ධා, අප්පමන්තා අතාපිනො පහිතන්තා විහරංථාති?

14. “තග්ග මයං භනෙත අප්පමන්තා අතාපිනො පහිතන්තා විහරංථා”ති.

15. යථාකථමපන තුමෙහ අනුරුද්ධා අප්පමන්තා අතාපිනො පහිතන්තා විහරංථාති?

1. ආච්චි, යසා. ආච්චි, ඉ.

19. යම්සේ වනාහි ඇතැම් භවත් මහණබමුණෝ සැදුහැයෙන් දුන් බොජුන් වලද, සුවදසුණුයෙන් ඇඟ ඉලීම, අත්පාඇති මනා සටහන් ගන්වනුවට තෙල් ගා මැසීම, සුවද දියෙන් නැවීම, උරහිස්ඇති මස් වැබෙනුවට මුගුරින් තැලීම, කැබපතීන් මුහුණ බැලීම, අලංකාර වශයෙන් අඳුන් ගැම, මල් පැලැඳීම හා විලෙටුන් දැරීම, මුවසුණු මුව-විලෙටුන් දැරීම, හසනාහරණ දැරීම, හිසැ කුඩුම්බිය බැඳීම, විසිතුරු සැරයටි දැරීම, විසිතුරු බෙහෙත්තල දැරීම, කඩු දැරීම, විසිතුරු කුඩ දැරීම, විසිතුරු පාවහන් දැරීම, නලේපට බැඳීම, සිඵමණ පැලැඳීම, විසිතුරු සෙමෙර වල්විදුනා දැරීම, දික් දවලු ඇති සුදු රෙදි හැඳීම යන ආදී ඇඟ අඩු තැන් පිරවීමටත් ඇඟ සැරසීමටත් කරුණු වන දෑ පරිභෝග කිරීමෙහි යෙදී වෙසෙත් ද, ඒ මහණ තෙමේ මේ හෝ මේ බඳු දෑ පරිභෝග කිරීමෙන් වැලැක්කේ වෙයි. මේ ද ඔහුගේ ශීලයෙක් වේ.

20. යම්සේ වනාහි ඇතැම් භවත් මහණබමුණෝ සැදුහැයෙන් දුන් බොජුන් වලද, රාජකථා වොරකථා මහාමාත්‍යකථා සෙනාකථා භයකථා යුධකථා ආහාරකථා පානකථා වස්ත්‍රකථා ශයනකථා මාලාකථා ගනිකථා ඥාතිකථා යානකථා ග්‍රාමකථා නිගමකථා නගරකථා ජනපදකථා ස්ත්‍රීකථා පුරුෂකථා කුමාරකථා කුමාරිකථා ගුරකථා චීව්‍රීකථා කුමහසථානකථා නානාත්‍රකථා ලොකාබ්‍යාසිකා කථා සමුද්‍රාබ්‍යාසිකාකථා ඉතිහවාහවකථා යන මේ බඳු වූ තිරස්විත කථාවන්හි යෙදී වෙසෙත් ද, ඒ මහණ තෙමේ මේ කී හෝ මෙයින් අන්‍ය වූ හෝ මේ බඳු කථාවලින් වැලැක්කේ වෙයි. මේ ද ඔහුගේ ශීලයෙක් වේ.

21. යම්සේ වනාහි ඇතැම් භවත් මහණබමුණෝ සැදුහැයෙන් දුන් බොජුන් වලද, “තෝ මේ දහම් විනය නො දැනිති. මම ම මේ දහම් විනය දැනිමි. මේ දහම් විනය කීමැ සි තෝ දැනිති ද? තෝ වරදවා පිළිපත්තෙහි. මම මැනැවින් පිළිපත්තෙමි වෙමි. මා බය කරුණු සහිත ය. තා බස කරුණු රහිත ය. තෝ පලමුයෙන් කියැ යුත්ත පසු වැ කියෙහි ය. පසු වැ කියැ යුත්ත පලමුයෙන් කියෙහි ය. තා කලක් ම සුහුණු කල දෑ මගේ එක් වචනයෙන් ම පෙරැලී ගියේ ය. මා විසින් තට දෙස් නැගිණ. මා විසින් නිගන්තා ලද්දෙහි. මා නැඟ දෙසින් මිදෙත්තට හැසිරෙව (ඒ ඒ තැන ගොස් උගනුව). හැකි නම් එය විසදව” යන ආදීන් මේ බඳු වූ උනුන් බැණ දෙබා ගැනුමිහි යෙදෙත් ද, ඒ මහණ තෙමේ මේ කී හෝ අන් මේබඳු වූ හෝ බැණදෙබාගැන්මෙන් වැලැක්කේ වෙයි. මේ ද ඔහුගේ ශීලයෙක් වේ.

22. යම්සේ සමහර භවත් මහණබමුණෝ සැදුහැයෙන් දුන් බොජුන් වලද, “මෙහි යත්තැ. අසෝ තැනට එත්තැ. මෙය ගෙනැ යත්තැ. අසෝ තැනට මෙය ගෙනෙත්තැ”හි කල නියෝග පිළිගෙන, රජුන්ගේ රජමහආමැතියන්ගේ ක්‍ෂත්‍රියයන්ගේ බමුණන්ගේ ගැහැටියන්ගේ රජ-කුමරුවන්ගේ මේ බඳු දෑ මෙහෙවරෙහි පණිවුඩ ගෙන යෑමෙහි යෙදී වෙසෙත් ද, ඒ මහණ තෙමේ මේ කී හෝ අන් මේ වැනි වූ හෝ දෑ මෙහෙවරින් පණිවුඩ ගෙන යෑමෙන් වැලැක්කේ වෙයි. මේ ද ඔහුගේ ශීලයෙක් වේ.

23. යථා වා පනෙකෙ භොනොතා සමණබ්‍රාහ්මණො සද්ධාදෙය්‍යානි භොජනානි භුඤ්ජන්තා තෙ කුහකා ව භොනති ලපකා ව තෙමිත්තිකා ව නියෙසසිකා ව ලාභෙන ව ලාභං නිජ්ඣංසිතා රෙ. ඉති වා ඉති ඵවරූපා කුහනලපතා පටිච්චරතො භොති. ඉදමපි'ස්ස භොති සීලසමිං.

24. යථා වා පනෙකෙ භොනොතා සමණබ්‍රාහ්මණො සද්ධාදෙය්‍යානි භොජනානි භුඤ්ජන්තා තෙ ඵවරූපාය තිරච්ඡානවිජ්ජාය මිච්ඡාජ්චෙන ජීවිකං කපෙපනති, සෙය්‍යපීදො: අභිගං නිමිත්තං උප්පාදං සුපිතං ලකඛණං මුසිකච්ඡන්තං අගතිභොමං දබ්බිභොමං ථුසභොමං තණ්හුලභොමං සප්පි-භොමං තෙලභොමං මුඛභොමං ලොකිතභොමං අභිගවිජ්ජා ව්‍යුච්ඡිජ්ජා බන්ත-විජ්ජා සිව්ච්ඡා භුතවිජ්ජා භුරිවිජ්ජා අභිවිජ්ජා විසවිජ්ජා විච්ඡිකවිජ්ජා මුසිකවිජ්ජා සකුණවිජ්ජා වායසවිජ්ජා පකකජ්ඣානං සරපරිත්තානං මිග-පකං. ඉති වා ඉති ඵවරූපාය තිරච්ඡානවිජ්ජාය මිච්ඡාජ්චා පටිච්චරතො භොති. ඉදමපි'ස්ස භොති සීලසමිං.

25. යථා වා පනෙකෙ භොනොතා සමණබ්‍රාහ්මණො සද්ධාදෙය්‍යානි භොජනානි භුඤ්ජන්තා තෙ ඵවරූපාය තිරච්ඡානවිජ්ජාය මිච්ඡාජ්චෙන ජීවිකං කපෙපනති, සෙය්‍යපීදො: මණ්ණිලකඛණං වත්ථලකඛණං දණ්ඛලකඛණං අසිලකඛණං උසුලකඛණං ධනුලකඛණං ආට්ඨිලකඛණං ඉන්ද්‍රිලකඛණං පුරිසලකඛණං කුමාරලකඛණං කුමාරිලකඛණං දුසලකඛණං දුසිලකඛණං හන්දිලකඛණං අස්සලකඛණං මහිසලකඛණං උසහලකඛණං ගොලකඛණං අජලකඛණං මෙණ්ඛලකඛණං කුකුට්ඨලකඛණං වට්ටකලකඛණං ගොධා-ලකඛණං කණණිකාලකඛණං කච්ඡපලකඛණං මිගලකඛණං. ඉති වා ඉති ඵවරූපාය තිරච්ඡානවිජ්ජාය මිච්ඡාජ්චා පටිච්චරතො භොති. ඉදමපි'ස්ස භොති සීලසමිං.

26. යථා වා පනෙකෙ භොනොතා සමණබ්‍රාහ්මණො සද්ධාදෙය්‍යානි භොජනානි භුඤ්ජන්තා තෙ ඵවරූපාය තිරච්ඡානවිජ්ජාය මිච්ඡාජ්චෙන ජීවිකං කපෙපනති, සෙය්‍යපීදො: “රඤ්ඤං නිය්‍යානං භවිස්සති. රඤ්ඤං අනිය්‍යානං භවිස්සති. අබ්භන්තරුතං රඤ්ඤං උපයානං භවිස්සති. බාහිරුතං රඤ්ඤං අපයානං භවිස්සති. බාහිරුතං රඤ්ඤං උපයානං භවිස්සති. අබ්භන්තරුතං රඤ්ඤං අපයානං භවිස්සති. අබ්භන්තරුතං රඤ්ඤං ජයො භවිස්සති. බාහිරුතං රඤ්ඤං පරුජයො භවිස්සති, බාහිරුතං රඤ්ඤං ජයො භවිස්සති, අබ්භන්තරුතං රඤ්ඤං පරුජයො භවිස්සති. ඉති ඉමස්ස ජයො භවිස්සති. ඉමස්ස පරුජයො භවිස්සති.” ඉති වා ඉති ඵවරූපාය තිරච්ඡානවිජ්ජාය මිච්ඡාජ්චා පටිච්චරතො භොති. ඉදමපි'ස්ස භොති සීලසමිං.

23. යමිසේ සමහර භවත් මහණබමුණෝ සැදුහැයෙන් දුන් බොජුන් වලද, කුහකකම් කරන්නෝ වෙත් ද, ලාභසන්කාර පතා අනුන් සිත් ඇදෙන සේ වූ වාටු බස් දෙබන්නෝ වෙත් ද, සිටු පසය ලබනු සදහා කසින් හෝ බසින් ඇඟවීම් කරන්නෝ වෙත් ද, ලාභා-පෙණ්ණයෙන් අනුනට ගරහන්නෝ වෙත් ද, ලාභයෙන් ලාභය සොයන්නෝ වෙත් ද, ඒ මහණ තෙමේ මෙ කී ද මෙ බඳු වූ ද කුහනලපනවලින් වැලැක්කේ වෙයි. මේ ද ඔහුගේ ශීලයෙක් වේ.

24. යමිසේ ඇතැම් භවත් මහණබමුණෝ සැදුහැයෙන් දුන් බොජුන් වලද, අංගශාසත්‍රය, නිමිත්තශාසත්‍රය, උත්පාතලක්ෂණය, සව්පන-ශාසත්‍රය, ලක්ෂණශාසත්‍රය, මුෂකච්ඡිත්තවිද්‍යාව, අශ්නිහොමය, දර්ථිහොමය, තුෂහොමය, කණ්හොමය, තණ්හුලහොමය, සර්පිෂ්ඨහොමය, තෙලහොමය, මුඛහොමය, ලොහිතහොමය, අංගවිද්‍යාව, වාස්තු විද්‍යාව, ඝ්‍රාහ විද්‍යාව, ශිව විද්‍යාව, භූත විද්‍යාව, භූරි විද්‍යාව, අභි විද්‍යාව, විෂ විද්‍යාව, වෘක්ෂ විද්‍යාව, මුෂක විද්‍යාව, ශාකුත විද්‍යාව, වායස විද්‍යාව, පක්වධ්‍යානය, ශරපරිත්‍රාණය, මාගපණ්ණය යන මෙ කී හෝ මෙබඳු වූ හෝ තිරශ්චිතවිද්‍යයෙන්, මිථ්‍යාච්චයෙන් දිවි පවත්-වත් ද, ඒ මහණ තෙමේ මෙ කී ද මෙ බඳු වූ ද තිරශ්චිතවිද්‍යයෙන් මිථ්‍යා-ච්චයෙන් වැලැක්කේ වෙයි. මේ ද ඔහුගේ ශීලයෙක් වෙයි.

25. යමිසේ ඇතැම් භවත් මහණබමුණෝ සැදුහැයෙන් දුන් බොජුන් වලද, මිණිලකුණු, වන්ලකුණු, දඹුලකුණු, කඩුලකුණු, ඊලකුණු, දුඛලකුණු, අවිලකුණු, ඉතිරිලකුණු, පුරිස්ලකුණු, කුමරලකුණු, කුමරිලකුණු, දස්ලකුණු, දසිලකුණු, ඇත්ලකුණු, අස්ලකුණු, මිශ්‍රලකුණු, වහස්ලකුණු, ගොන්ලකුණු, එළලකුණු, බැටෙළලකුණු, කුකුළුලකුණු, වටුලකුණු, ගොස්ලකුණු, කැණිලකුණු, කපුටුලකුණු, මුවලකුණු යන ආදී මෙ බඳු තිරශ්චිත විද්‍යයෙන්, මෙ බඳු මිථ්‍යාච්චයෙන් දිවි පවත්වත් ද, ඒ මහණ තෙමේ මෙ කී ද මෙබඳු වූ ද තිරශ්චිත විද්‍යයෙන් මිථ්‍යාච්චයෙන් වැලැක්කේ වෙයි. මේ ද ඔහුගේ ශීලයෙක් වේ.

26. යමිසේ වතාහි ඇතැම් පිත්වත් මහණබමුණෝ සැදුහැයෙන් දුන් බොජුන් වලද, “අසෝ දිනැ අසෝ නැකැතින් (ගුද සදහා) සිය නුවරින් අසෝ රජුන්ගේ නික්මීම වන්නේ ය. අසෝ නැකැතින් පෙරලා සිය නුවරට ඊම වන්නේ ය. අසෝ නැකැතින් පිටතැ සිටින සතුරු රජුන් හමු වන්නට රට තුළ හුන් රජුන්ගේ යෑම වන්නේ ය. අසෝ නැකැතින් පිටතැ සිටින සතුරු රජුන්ගේ ඉවත් වෑ යෑම වන්නේ ය. අසෝ නැකැතින් රට තුළ සිටින රජුන් කරා පිටතැ සිටින සතුරු රජුන්ගේ පැමිණීම වන්නේ ය. අසෝ නැකැතින් ඇතුළතැ සිටින රජුන්ගේ ඉවත් වෑ යෑම වන්නේ ය. රට ඇතුළතැ සිටින රජුනට ජය වන්නේ ය. පිටතැ සිටින සතුරු රජුනට පරාජය වන්නේ ය. පිටතැ සිටින සතුරු රජුනට ජය වන්නේ ය. රට තුළ සිටින රජුනට පරාජය වන්නේ යැ” යි මෙසේ ‘මොහුට ජය වන්නේ ය. මොහුට පරාජය වන්නේ යැ’ යි කියමින් මෙ බඳු වූ තිරශ්චිතවිද්‍යයෙන්, මෙ බඳු වූ මිථ්‍යාච්චයෙන් දිවි පවත්වත් ද, ඒ මහණ තෙමේ මෙ හෝ මෙ බඳු වූ තිරශ්චිතවිද්‍යයෙන්, මිථ්‍යාච්චයෙන් වැලැක්කේ වෙයි. මේ ද ඔහුගේ ශීලයෙක් වේ.

27. යථා වා පනෙකෙ හොනොනා සමණබ්බාහමිණා සද්ධාදෙය්‍යානි හොජනානි භුඤ්ජිත්වා තෙ එවරුපාය තිරච්ඡානවිජ්ජාය මිච්ඡාජ්චෙන ජිවිකං කප්පෙනති, සෙය්‍යපීදං: “වඤ්ඤාහො හවිස්සති. සුරියග්ගාහො හවිස්සති. නකඛතතග්ගාහො හවිස්සති. වඤ්චිමසුරියානං පඨගමනං හවිස්සති. වඤ්චිමසුරියානං උප්පඨගමනං හවිස්සති. නකඛතතානං පඨගමනං හවිස්සති. නකඛතතානං උප්පඨගමනං හවිස්සති. උක්කාපාතො හවිස්සති, දීසාඛාහො හවිස්සති. භුමිවාලො හවිස්සති. දෙවදුඤ්චි හවිස්සති. වඤ්චිමසුරියනකඛතතානං උග්ගමනං ඔගමනං සංකිලෙසං වොදුනං හවිස්සති. එවංවිපාකො වඤ්ඤාහො හවිස්සති. එවංවිපාකො සුරියග්ගාහො හවිස්සති. එවංවිපාකං වඤ්චිමසුරියානං පඨගමනං හවිස්සති. එවංවිපාකං වඤ්චිමසුරියානං උප්පඨගමනං හවිස්සති. එවංවිපාකං නකඛතතානං පඨගමනං හවිස්සති. එවංවිපාකං නකඛතතානං උප්පඨගමනං හවිස්සති. එවංවිපාකො උක්කාපාතො හවිස්සති. එවංවිපාකො දීසාඛාහො හවිස්සති. එවංවිපාකො භුමිවාලො හවිස්සති. එවංවිපාකො දෙවදුඤ්චි හවිස්සති. එවංවිපාකං වඤ්චිමසුරියනකඛතතානං උග්ගමනං ඔගමනං සංකිලෙසං වොදුනං හවිස්සති”. ඉති වා ඉති එවරුපාය තිරච්ඡානවිජ්ජාය මිච්ඡාජ්චා පටිච්චරතො හොති. ඉදමපි’ස්ස හොති සීලසමිං.

28. යථා වා පනෙකෙ හොනොනා සමණබ්බාහමිණා සද්ධාදෙය්‍යානි හොජනානි භුඤ්ජිත්වා තෙ එවරුපාය තිරච්ඡානවිජ්ජාය මිච්ඡාජ්චෙන ජිවිකං කප්පෙනති, සෙය්‍යපීදං: “සුඛබ්බට්ඨිකා හවිස්සති. දුඛබ්බට්ඨිකා හවිස්සති. සුභිකඛං හවිස්සති. දුඛිකඛං හවිස්සති. බෙමං හවිස්සති. හයං හවිස්සති. රොගො හවිස්සති. ආරොග්‍යං හවිස්සති. මුද්දා ගණනා සංඛාතං කාවෙය්‍යං ශ්‍රොකායනං.” ඉති වා ඉති එවරුපාය තිරච්ඡානවිජ්ජාය මිච්ඡාජ්චෙන පටිච්චරතො හොති. ඉදමපි’ස්ස හොති සීලසමිං.

29. යථා වා පනෙකෙ හොනොනා සමණබ්බාහමිණා සද්ධාදෙය්‍යානි හොජනානි භුඤ්ජිත්වා තෙ එවරුපාය තිරච්ඡානවිජ්ජාය මිච්ඡාජ්චෙන ජිවිකං කප්පෙනති, සෙය්‍යපීදං: ආවාහනං විවාහනං සංවදනං විවදනං සංකිරණං විකිරණං සුභගකරණං දුඛගකරණං විරුද්ධගඛකරණං ජිවහානිජච්චනං හනුසංහතනං හත්ථාභිජප්පනං හනුජප්පනං කණණජප්පනං ආදුසප්පඤ්ඤං කුමාරිපඤ්ඤං දෙවපඤ්ඤං ආදිච්චුපට්ඨානං මහතුපට්ඨානං අබ්භුජ්ජලනං සිරිවහායනං. ඉති වා ඉති එවරුපාය තිරච්ඡානවිජ්ජාය මිච්ඡාජ්චා පටිච්චරතො හොති. ඉදමපි’ස්ස හොති සීලසමිං.

27. යම්සේ වනාහි ඇතැම් භවත් මහණබමුණෝ සැදුහැයෙන් දුන් බොජුන් වලද, “අසෝ දිනැ ව්‍යුග්‍රහණය වන්නේ ය. අසෝ දිනැ සුසීග්‍රහණය වන්නේ ය. අසෝ දිනැ සද භිරු දෙදෙනා නිසි මගින් යෑම වන්නේ ය. අසෝ දිනැ ඔවුන් නොමගින් යෑම වන්නේ ය. අසෝ දිනැ නකත්තරුන් නිසිමගින් යෑම වන්නේ ය. අසෝ දිනැ ඔවුන් නොමගින් යෑම වන්නේ ය. අසෝ දිනැ උල්කාපතනය වන්නේ ය. දිග්දහය වන්නේ ය. භූමිකම්පනය වන්නේ ය වැසි නැති වෑ අහස් ගෙරැවුම් වන්නේ ය. සදභිරුන්ගේ ද නකත්තරුන්ගේ ද උදාව බැසීම කෙලෙසීම පිරිසිදුව වන්නේ ය. ව්‍යුග්‍රහණය ලොවට මෙබඳු පල ගෙනැ දෙන්නේ ය. සුසීග්‍රහණය මෙබඳු පල ගෙනැ දෙන්නේ ය. නක්ෂත්‍රග්‍රහණය මෙබඳු පල ගෙනැ දෙන්නේ ය. සද භිරුන් නිසි මගින් යෑම මෙබඳු පල ගෙනැ දෙන්නේ ය. සද භිරුන් දෙදෙනාගේ නොමගින් යෑම මෙබඳු පල ගෙනැ දෙන්නේ ය. නකත්තරුවල පභගමනය මෙබඳු පල ගෙනැ දෙන්නේ ය. ඔවුන්ගේ උත්පභගමනය මෙ බඳු පල ගෙනැ දෙන්නේ ය. උල්කාපතනය මෙ බඳු පල ගෙනැ දෙන්නේ ය. දිග්දහය මෙ බඳු පල ගෙනැ දෙන්නේ ය. භූමිකම්පනය මෙබඳු පල ගෙනැ දෙන්නේ ය. වැසි නැති වෑ අහස්ගෙරැවුම මෙබඳු පල දෙන්නේ ය. සදභිරුන්ගේ ද නකත්තරුවල ද උදාවත් බැසීමත් කෙලෙසීමත් පිරිසිදු වීමත් මෙ බඳු පල දෙන්නේ යැ” යි කියනුයේ, මෙ බඳු තිරස්චිතවිද්‍යායෙන්, මෙ බඳු මිථ්‍යාජීවයෙන් දිවි පවත්වන් ද, ඒ මහණ තෙමේ මේ හෝ මෙ බඳු වූ තිරස්චිතවිද්‍යායෙන්, මිථ්‍යාජීවකායෙන් වැලැක්කේ වෙයි. මේ ද ඔහුගේ ශීලයෙක් වේ.

28. යම්සේ වනාහි ඇතැම් පින්වත් මහණබමුණෝ සැදුහැයෙන් දුන් බොජුන් වලද, “මෙ සමයෙහි වැසි වස්තේ ය. මෙ සමයෙහි නියං වන්නේ ය. මෙ සමයෙහි රට සුභික්‍ෂ වන්නේ ය. මෙ සමයෙහි රට දුර්භික්‍ෂ වන්නේ ය. මෙ සමයෙහි රටට උවදුරු වන්නේ ය. මෙ සමයෙහි රටට බිය වන්නේ ය. මෙ කලා රොග වන්නේ ය. මෙ කලා රොග නැති බව වන්නේ යැ” යි පලාපල කීම ද, මුදාව (ඇඟිලි පුරැක්කි සංඥ නබා ගිණීම) ද, ගණනාව (එක දෙක යන ආදීන් ගිණීම) ද, කාව්‍යශාස්ත්‍රය, ලොකායතශාස්ත්‍රය යන මේ හෝ මෙ බඳු තිරස්චිත විද්‍යායෙන්, මිථ්‍යාජීවයෙන් දිවි පවත්වන් ද, ඒ මහණ තෙමේ මේ හෝ මෙ බඳු වූ තිරස්චිතවිද්‍යායෙන්, මිථ්‍යාජීවයෙන් වැලැක්කේ වෙයි. මේ ද ඔහුගේ ශීලයෙක් වේ.

29. යම්සේ වනාහි ඇතැම් පින්වත් මහණබමුණෝ සැදුහැයෙන් දුන් බොජුන් වලද, ආවාහ සදහා නකත් කීම, විවාහ සදහා නකත් කීම, වෙන් වූ අඹුසැමියන් එක් වන්නට නකත් කීම, අඹුසැමියන් වෙන් වන්නට නකත් කීම, දුන් ණය රැස් කිරීමට නකත් කීම, මුදල් ණයට පොලියට දීමට නකත් කීම, සෞභාග්‍යය ඇති වනුවට යන්ත්‍ර මන්ත්‍රදිය කැරැ දීම, බිම් පාලු වන්නට හදි හුනියම් කිරීම, නැසෙන්නට යන දරු ගබ් රැකෙන්නට පිළියම් කිරීම, දිවගුලු බැදීම, මන්ත්‍රාදියේ බලයෙන් හනු හද කිරීම, අත් පෙරළෙන්නට මතුරු දැපීම, හනු පෙරළෙන්නට මතුරු දැපීම, කන් අගුලු වැටෙන්නට මතුරු දැපීම, කාබපතෙහි දෙවතාවෙයය කොට ප්‍රශ්න ඇසීම, කුමරියක ලවා පේන කියැවීම, දෙවිදුස්සක ලවා පේන කියැවීම, ජිවිකා පිණිස හිරු පිදීම, මහබමු පිදීම, මතුරු දපා මුඛින් ගිනිජල් විනිදුම්, මතුරු දපා සිරිකන කැඳැවීම යන මේ හෝ අන් මෙ බඳු වූ තිරස්චිත විද්‍යායෙන්, මිථ්‍යාජීවයෙන් දිවි පවත්වන් ද, ඒ මහණ තෙමේ මේ හෝ මෙ බඳු වූ තිරස්චිතවිද්‍යායෙන්, මිථ්‍යාජීවයෙන් වැලැක්කේ වෙයි. මේ ද ඔහුගේ ශීලයෙක් වේ.

30. යථා වා පනෙකෙ භොනොනා සමණබ්‍රාහ්මණො සද්ධාදෙය්‍යානි භොජනානි භුඤ්ජන්තා තෙ එවරුපාය තීරව්ජානවිජ්ජාය මිච්ජාජ්චෙන ජ්චිකං කප්පෙනති, සෙය්‍යපීදං: සන්තිකමම. පණ්ඨිකමම. භුතකමම. භුරිකමම. වස්සකමම. වොස්සකමම. වජ්ඣකමම. වජ්ඣපරිකිරණං ආවමනං නභාපනං ජුහනං වමනං විරෙවනං උඤ්චිරෙවනං අධොවිරෙවනං සීසවිරෙවනං කණණතෙලං තොනනප්පනං නජ්ඣකමම අඤ්ජනං පච්චඤ්ජනං සාලාකීයං සලලකන්තියං දුරකතිකිච්ඡා මූලභෙසජානං අනුප්පද්දනං ඔසසීනං පටිමොකොනා. ඉති වා ඉති එවරුපාය තීරව්ජානවිජ්ජාය මිච්ජාජ්චා පටිවිරතො භොති. ඉද්ධමප්පි භොති සීලසමිං.

31. ස ඛො සො කෙවසිස භික්ඛු එවං සීලසමපනොනා න කුතොචි භයං සමනුපස්සති යදීදං සීලසංවරතො. සෙය්‍යථාපි මාණව ඛතන්යො මුඤ්ඤාචසිතොනා නිභනපච්චාමිතොනා න කුතොචි භයං සමනුපස්සති යදීදං පච්චන්තිකතො. එවමෙච ඛො කෙවසිස භික්ඛු එවං සීලසමපනොනා න කුතොචි භයං සමනුපස්සති යදීදං සීලසංවරතො. සො ඉමිනා අරියෙන සීලකඩකොන සමන්තාගතො අඤ්ඤානං අනවජ්ජුඛං පටිසංවෙදෙති. එවං ඛො කෙවසිස භික්ඛු සීලසමපනොනා භොති.

32. කථංඤච කෙවසිස භික්ඛු ඉන්ද්‍රියෙසු ගුහනඤ්ඤා රො භොති? ඉධ කෙවසිස භික්ඛු චක්ඛුතා රූපං දීඝො න නිමිත්තග්ගාහි භොති නානුඛ්‍යාඤ්ජනග්ගාහි. යන්තාධිකරණමෙතං චක්ඛුන්ද්‍රියං අසංවුභං විහරන්තං අභිජ්ඣාදෙමනස්සා පාපකා අකුසලා ධම්මා අන්තාස්සවෙය්‍යං, තස්ස සංවරය පටිපජ්ජති. රකඛති චක්ඛුන්ද්‍රියං. චක්ඛුන්ද්‍රියෙ සංවරං ආපජ්ජති. සොතෙන සද්දං සුත්වා -පෙ- ඝාණෙන ගන්ධං සාසිත්වා- පෙ- ජ්චහාය රසං සාසිත්වා -පෙ- කායෙන ථොට්ඨබ්බං චුසිත්වා -පෙ- මනසා ධම්මං විඤ්ඤාය න නිමිත්තග්ගාහි භොති නානුඛ්‍යාඤ්ජනග්ගාහි. යන්තාධිකරණමෙතං මනින්ද්‍රියං අසංවුභං විහරන්තං අභිජ්ඣාදෙමනස්සා පාපකා අකුසලා ධම්මා අන්තාස්සවෙය්‍යං, තස්ස සංවරය පටිපජ්ජති. රකඛති මනින්ද්‍රියං. මනින්ද්‍රියෙ සංවරං ආපජ්ජති. සො ඉමිනා අරියෙන ඉන්ද්‍රියසංවරෙන සමන්තාගතො අඤ්ඤානං අඛ්‍යාසෙකසුඛං පටිසංවෙදෙති. එවං ඛො කෙවසිස භික්ඛු ඉන්ද්‍රියෙසු ගුහනඤ්ඤා රො භොති.

30. යම්සේ ඇතැම් පින්වන් මහණබමුණෝ සෑදූහැයෙන් දුන් බොජුන් වලද, ශාන්තියකම්, පුණ්ඩකම්, භූරිකම්, පණ්ඩකයා පිරිමියකු කිරීම, පිරිමියා පණ්ඩකයකු කිරීම, වාස්තුකම්, වාස්තු පරිකිරණ, මතුරු දපා මුව දෙවුම, මතුරු දපා අනුන් නෑවීම, සෙන් පතා ගිනි පිදීම, ගිනියතට වමන කරවීම, බඩ විරේක කරවීම, ලය විරේකයට බෙන් දීම, වස්ති කිරීම ශීථිවිරේක බෙන් දීම, කන් ලෙඩට තෙල් පිසෑ දීම, ගිනියන් සදහා ඇස පවලයට සිසිල ගන්වන තෙත්තෙල් පිසීම, ගිනියතට නසා දීම, කාරම් අඳුන් සාදා දීම, ඇස සිසිල ගන්වන අඳුන් සාදා දීම, ගිනියන්ගේ ඇසැ ඊල්ඇත ලෙඩට බෙන් කිරීම, ගිනියතට ශල්‍ය කම් කිරීම, ලදරුවන්ගේ ලෙඩට පිළියම් කිරීම, මුල් බෙහෙත් දීම (කායවිකිත්සාව) කාරම් බෙන් බැඳ වණ සුව වූ පසු ඒවා ගලවා දැමීම යැ” යි මේ ආදී වූ හෝ මෙබඳු වූ තිරන්විතවිද්දායෙන්, මිථ්‍යාආච්චයෙන් දිවි පවත්වන් ද, ඒ මහණ තෙමේ මේ හෝ මෙ බඳු වූ තිරන්විත විද්දායෙන්, මිථ්‍යාච්චයෙන් වැලැක්කේ වෙයි. මේ ද ඔහුගේ ශිලයෙක් වේ.

31. කෙවසිය, ඒ මහණ තෙමේ මෙසේ ශිලසම්පන්න වූයේ, ශිලසංවරහෙතුවයෙන් කිසි ම එක ද අසංවරතායෙකින් පහල විසෑ හැකි බියක් නො දකී. කෙවසිය, ඤාත්‍රියාභිෂෙකයෙන් අභිෂෙක ලත්, වැනැසු සතුරන් ඇති ඤාත්‍රියයෙක් කිසි ම එක ද සතුරකුගෙන් විසෑ හැකි බියක් යම්සේ නො දක්නේ ද, එසේ ම මහණ තෙමේ මෙ පරිද්දෙන් ශිලසම්පන්න වූයේ, ශිලසංවරහෙතුවයෙන් කිසි ම එක ද අසංවරයෙකින් විසෑ හැකි බියක් නො දකී. හේ මේ ආරී ශිලසකකයෙන් සමන්විත වූයේ සිය සතන්ති නිදෙස් වූ කායික වෛතසික සුබය විදී. කෙවසිය, මෙසේ මහණ තෙමේ ශිලසම්පන්න වේ.

32. “කෙවසිය, මහණ තෙමේ කෙසේ නම් ඉඳුරන්හි වැසු දොර ඇත්තේ වේ ද යන්: කෙවසිය, මෙ සත්තෙහි මහණ තෙමේ ඇසින් රූපයක් දැක ගුහාදිවශයෙන් එහි ලකුණු නො ගත්තේ වේ. ගුහාදිවශයෙන් අත්පා ආදී අවයවයන්ගේ ආකාර සිතට නො ගත්තේ වේ. යම් කරුණෙකින් වඤ්ඤාච්චය වසා නොගෙන වසන්තහුගේ විතනසන්නාතය විෂමලොභ දෙමිනස් ආදී ලාමක අකුශල සවහාවයෝ ලුහුබඳනාහු ද ඒ වඤ්ඤාච්චයාගේ සංවරය පිණිස හේ පිළිපදී. වඤ්ඤාච්චය රකී. වඤ්ඤාච්චයෙහි සංවරයට පැමිණේ. කනින් හඬ අසා ... කාසායෙන් ගඳ ආඝ්‍රාණය කොට ... දිවෙන් රස ආස්වාදය කොට ... කසින් ස්ප්‍රභවය (ඇඟට හැපෙන දෑ) ස්ප්‍රභී කොට ... සිතින් ඔමාලම්බන දැන, ගුහාදිවශයෙන් එහි ලකුණු ගත්තේ නො වේ. ගුහාදිවශයෙන් අත් පා ආදී අවයවයන්ගේ ආකාර සිතට ගත්තේ නො වේ. යම් කරුණෙකින් ශ්‍රොත්‍රච්චය ... ඝ්‍රාණච්චය ... ජිහ්වච්චය ... කායෙ-ච්චය ... මනඉච්චය සංවර කොට නොගෙන වසන්තහුගේ විතනසන්තාතය විෂමලොභ දෙමිනස් ආදී ලාමක අකුශල සවහාවයෝ ලුහුබඳනාහු ද, ඒ ශ්‍රොත්‍රච්චයාගේ ... ඝ්‍රාණච්චයාගේ ... ජිහ්වච්චයාගේ කායෙච්චයාගේ ... මනඉච්චයාගේ සංවරය පිණිස පිළිපදී. ශ්‍රොත්‍ර ... ඝ්‍රාණ ... ජිහ්ව ... කාය ... මනඉච්චය රකී. එහි සංවරයට පැමිණේ. හේ මේ ආරී වූ ඉච්චයසංවරයෙන් සමන්විත වූයේ සිය සතන්ති අව්‍යාසෙකසුබය (කෙලෙසුන්ගෙන් මිශ්‍ර නොවීමෙන් වූ පිරිසිදු අධිවිතනසුබය) විදී. කෙවසිය, මෙසේ වතාහි මහණ තෙමේ ඉච්චයන්හි වැසු දොර ඇත්තේ වේ.

33. කථංඤ්ච කෙවසිස්ස භික්ඛු සතිසමපජ්ඣෙඤ්ඤන සමන්තාගතො භොති? ඉධ කෙවසිස්ස භික්ඛු අභිකක්ඛන්තො පටික්ඛන්තො සමපජානකාරී භොති. ආලොකිතෙ විලොකිතෙ සමපජානකාරී භොති. සමමිඤ්ඤේතෙ පසාරිතෙ සමපජානකාරී භොති. සඛිංචිපත්තවිවරධාරණේ සමපජානකාරී භොති. අසිතෙ පිතෙ බාසිතෙ සාසිතෙ සමපජානකාරී භොති. උච්චාරපසංචකමෙම සමපජානකාරී භොති. ගතෙ සීතෙ නිසීන්තො සුතෙන ජාගරිතෙ භාසිතෙ කුණ්ඨිභාවෙ සමපජානකාරී භොති. එවං බො කෙවසිස්ස භික්ඛු සතිසමප-ජ්ඣෙඤ්ඤන සමන්තාගතො භොති.

34. කථංඤ්ච කෙවසිස්ස භික්ඛු සන්තුවෙඨො භොති? ඉධ කෙවසිස්ස භික්ඛු සන්තුවෙඨො භොති කායපරිහාරියෙන විවරෙන කුච්ඡිපරිහාරියෙන පිණ්ඩ-පාතෙන. සො යෙන යෙනෙව පක්ඛමති සමාදයෙව පක්ඛමති. සෙය්‍යථාපි කෙවසිස්ස පක්ඛි සකුණො යෙන යෙනෙව ඛෙති සපත්තභාරො'ව ඛෙති, එවමෙව බො කෙවසිස්ස භික්ඛු සන්තුවෙඨො භොති කායපරිහාරියෙන විවරෙන කුච්ඡිපරිහාරියෙන පිණ්ඩපාතෙන. සො යෙන යෙනෙව පක්ඛමති සමාදයෙව පක්ඛමති. එවං බො කෙවසිස්ස භික්ඛු සන්තුවෙඨො භොති.

35. සො ඉඡ්ඤා ව අරියෙන සීලකධනේන සමන්තාගතො ඉඡ්ඤා ව අරියෙන ඉන්ද්‍රියසංවරෙන සමන්තාගතො ඉඡ්ඤා ව අරියෙන සතිසමපජ-ඤ්ඤෙඤ්ඤන සමන්තාගතො ඉමාය ව අරියාය සන්තුවෙඨො සමන්තාගතො විවිත්තං සෙනාසනං භජති අරඤ්ඤං රුක්ඛමුලං පබ්බතං කන්දරං ගිරිගුහං සුසානං වනපඤ්චං අබ්බොකාසං පලාලපුඤ්ජං. සො පච්ඡාභත්තං පිණ්ඩ-පාතපටික්ඛන්තො නිසීදති පලලඛකං ආභූජ්ඤා උජ්ජං කායං පණ්ඩාය පරිමුඛං සතිං උපට්ඨපෙඤා.

36. සො අභිජ්ඣං ලොකෙ පතාය විගනාභිජේඤ්ඤන වෙනසා විහරති. අභිජ්ඣාය විත්තං පරිසොධෙති. බ්‍යාපාදපදෙසං පතාය අබ්‍යාපන්තවිත්තො විහරති සබ්බපාණභුතතිතානුකමපී. බ්‍යාපාදපදෙසා විත්තං පරිසොධෙති. ඵනමුද්ධං පතාය විගනඵනමුද්ධො විහරති ආලොකසඤ්ඤා සතො සමප-ජාතො. ඵනමුද්ධා විත්තං පරිසොධෙති. උද්ධවචකුක්ඛුච්චං පතාය අනුද්ධතො විහරති අජ්ඣන්තං වූපසන්තවිත්තො. උද්ධවචකුක්ඛුච්චා විත්තං පරිසොධෙති. විවිකිච්ඡං පතාය තිණ්ණවිවිකිච්ඡො විහරති අකථංකපී කුසලෙසු ධම්මෙසු. විවිකිච්ඡාය විත්තං පරිසොධෙති.

33. කෙවසිය, මහණ තෙමේ කෙසේ නම් ස්මාන්සම්ප්‍රජානනයෙන් (සිහි නුවණින්) සමන්විත වේ ද යත්: කෙවසිය, මෙ සස්තෙහි මහණ තෙමේ ඉදිරියට යෑමෙහි පෙරලා ඊමෙහි මනා නුවණින් දැන ම (එය) කරනුයේ වෙයි. ඉදිරි බැලීමෙහි, අනුදික් බැලීමෙහි (වට පිට බැලීමෙහි) මනා නුවණින් දැන ම (එය) කරනුයේ වෙයි. අත් පා ආදිය හැකිලීමෙහි, දිගු කිරීමෙහි නුවණින් දැන ම (එය) කරනුයේ වෙයි. සහලසිටුර ද පාත්‍රය ද සෙසු සිටුරු ද දැරීමෙහි නුවණින් දැන ම කරන්නේ වෙයි. ආහාර ගැන්මෙහි, රෑන් පිමෙහි, පිටිකැවිලි ආදිය කෑමෙහි, මී ආදිය රස විඳීමෙහි නුවණින් දැන ම කරනුයේ වෙයි. මල මු පහ කිරීමෙහි නුවණින් දැන ම කරනුයේ වෙයි. ගමනෙහි සිටීමෙහි හිඳීමෙහි නිදීමෙහි කපා කිරීමෙහි නොබිණීමෙහි නුවණින් දැන ම කරනුයේ වෙයි. කෙවසිය, මෙසේ වනාහි මහණ තෙම සිහි නුවණින් සමන්විත වෙයි.

34. කෙවසිය, කෙසේ නම් මහණ තෙමේ ලද පමණෙහි සතුටු වේ ද යත්: කෙවසිය, මෙ සස්තෙහි මහණ තෙමේ කායපරිහරණයට ප්‍රමාණ වූ සිටුරින් ද කුක්ෂිපරිහරණයට ප්‍රමාණ වූ ආහාරයෙන් ද සතුටු වෙයි. හේ යම් යම් තැනකට නික්මා යේ ද, අට පිරිකර පමණක් ගෙන ම නික්මෙයි. කෙවසිය, (පියා හඹනුවට තරම්) අත්තවූ ඇති කුරුලු තෙමේ යම් යම් තැනක පියා හඹා යේ නම්, පියාපත් බර සහිත ව ම යම් සේ පියා හඹා ද, එසේ ම ඒ මහණ තෙමේ කායපරිහරණයට ප්‍රමාණ වූ සිටුරින් ද කුක්ෂිපරිහරණයට ප්‍රමාණ වූ ආහාරයෙන් ද සතුටු වෙයි. හේ යම් යම් තැනකට යේ ද, පා සිටුරු (ආදි අට පිරිකර පමණක්) රැගෙන ම යෙයි. කෙවසිය, මෙසේ වනාහි මහණ තෙමේ ලද පසයෙහි සතුටු වේ.

35. කෙවසිය, ඒ මහණ තෙමේ මේ ආර්ය ශිලසකකඩයෙන් ද සමන්විත වූයේ, මේ ආර්ය ඉන්ද්‍රියසංවරයෙන් ද සමන්විත වූයේ, මේ ආර්ය සන්තොසම-ප්‍රජානනයෙන් ද සමන්විත වූයේ, මේ ආර්ය සන්තුෂ්ටියෙන් ද සමන්විත වූයේ, අරණ්‍ය වාසමූල පච්ඡි කඳුරැලි ගිරිගුහා සොහොන් වනපෙන් (වනප්‍රස්ථ) අභ්‍යවකාශ (එලීමහන්) පිදුරුලෙන් යන මේ කී ජනශුන්‍ය කිසි සෙනස්තක් හජනය කෙරෙයි. හේ පිඬු සෙවීමෙන් පෙරලා ආයේ, පසුබත් සෙමෙහි පලක් බැඳ උඩු කය කෙලින් පිහිටුවා කමටතනට යොමු කොට සිහි එලවා හිඳි.

36. හේ ලොවැ (පඤ්ච උපාදනසකකිය කෙරෙහි) ඇල්ම හැර විෂකමහණප්‍රමාණයෙන් (යට පත් කිරීමෙන්) පහ වූ අභිජ්ඣායෙන් යුත් සිහිත් වෙසෙයි. අභිජ්ඣාව කෙරෙන් සිත පිරිසිදු කෙරෙයි. ව්‍යාපාද ප්‍රඥාප්‍රය (ක්‍රොධය) හැර, ව්‍යාපාද රහිත සිතැත්තේ, සියලු පණ ඇති සතුන් කෙරේ නිනානුකම්පා ඇති වැ වෙසෙයි. ක්‍රොධය කෙරෙන් සිත පිරිසිදු කෙරෙයි. ඥානානුච්ඡේදය හැර, පහ වූ ඥානානුච්ඡේදය ඇත්තේ, දව රු දෙකි ම දුටු එළිය හඳුනනු හැකි පිරිසිදු සංඥ ඇත්තේ, සිහියෙනුත් නුවණිනුත් යුක්ත වූයේ වෙසෙයි. ඥානානුච්ඡේදය කෙරෙන් සිත පිරිසිදු කෙරෙයි. උදහසත් (සිතා නොසංහුන්බවත්) කුකුසත් (කල නො කල දූයෙහි පඤ්චාලිල්ලත්) සිහින් දුරු ලා, අනුච්ඡිත වැ (නොසංහුන් බැවින් තොර වැ), සංකීදණු සවකිය විතතසන්තානය ඇත්තේ, උදහස් කුකුස් දෙක කෙරෙන් සිත පිරිසිදු කෙරෙයි. සැකය දුරු ලා, පහ වූ සැක ඇත්තේ, කුසල් දහමිති සැක නො කරනුයේ, සැකය කෙරෙන් සිත පිරිසිදු කෙරෙයි.

37. සෙය්‍යථාපි කෙවසිසි පුරිසො ඉණං ආද්‍යය කමමනෙන පයො-
 ජෙය්‍ය, තස්ස තෙ කමමනතා සමිජෙකිය්‍යං, සො යාති ච පොරුණාති
 ඉණමුලාති තාති ච බ්‍යන්තීකරෙය්‍ය, සියා වස්ස උත්තරිං අවසිට්ඨං
 දුරභරණාය, තස්ස ඵවමස්ස: “අහං බො පුබ්බෙ ඉණං ආද්‍යය කමමනෙන
 පයොජෙසිං. තස්ස මෙ තෙ කමමනතා සමිජෙකිය්‍යං. සො’හං යාති ච
 පොරුණාති ඉණමුලාති තාති ච බ්‍යන්තීඅකාසිං. අත්ථි ච මෙ උත්තරිං
 අවසිට්ඨං දුරභරණායා”ති. සො තතො නිදුතං ලහෙඨ පාමොජ්ජං, අධි-
 ගච්ඡෙය්‍ය සොමනස්සං-

38. සෙය්‍යථාපි කෙවසිසි පුරිසො ආබාධිකො අස්ස දුක්ඛිතො බාලන-
 ගිලානො, භතතං වස්ස නච්ඡාදෙය්‍ය, න වස්ස කායෙ බලමනතා, සො
 අපරෙන සමයෙන තමහා ආබාධා මුච්චෙවය්‍ය, භතතඤ්චස්ස ඡාදෙය්‍ය,
 සියා වස්ස කායෙ බලමනතා, තස්ස ඵවමස්ස: “අහං බො පුබ්බෙ ආබාධිකො
 අහොසිං දුක්ඛිතො බාලනගිලානො. භතතං ච මෙ නච්ඡාදෙසි. න වස්ස
 මෙ ආසි කායෙ බලමනතා. සො’මහි ඵතරහි තමහා ආබාධා මුච්චෙතො.
 භතතඤ්ච මෙ ඡාදෙති. අත්ථි ච මෙ කායෙ බලමනතා”ති. සො තතො නිදුතං
 ලහෙඨ පාමොජ්ජං, අධිගච්ඡෙය්‍ය සොමනස්සං-

39. සෙය්‍යථාපි කෙවසිසි පුරිසො බක්ඛිනාගාරෙ බද්ධො අස්ස, සො
 අපරෙන සමයෙන තමහා බක්ඛිනාගාරු මුච්චෙවය්‍ය සොත්ථිනා අබ්බයෙන,
 න වස්ස කිඤ්චි හොගානං වයො, තස්ස ඵවමස්ස: “අහං බො පුබ්බෙ
 බක්ඛිනාගාරෙ බද්ධො අහොසිං. සො’මහි ඵතරහි තමහා බක්ඛිනාගාරු මුච්චෙතො
 සොත්ථිනා අබ්බයෙන. තත්ථි ච මෙ කිඤ්චි හොගානං වයො” ති. සො
 තතො නිදුතං ලහෙඨ පාමොජ්ජං, අධිගච්ඡෙය්‍ය සොමනස්සං-

40. සෙය්‍යථාපි කෙවසිසි පුරිසො දුසො අස්ස අනත්තාධිතො පරු-
 ඨිතො න යෙනකාමඛගමො, සො අපරෙන සමයෙන තමහා දුසබ්‍යා
 මුච්චෙවය්‍ය අනත්තාධිතො අපරුධිතො භුජ්ජෙස්සා යෙනකාමඛගමො,
 තස්ස ඵවමස්ස: “අහං බො පුබ්බෙ දුසො අහොසිං අනත්තාධිතො පරුධිතො
 න යෙනකාමඛගමො. සො’මහි ඵතරහි තමහා දුසබ්‍යා මුච්චෙතො අනත්තාධිතො
 අපරුධිතො භුජ්ජෙස්සා යෙනකාමඛගමො”ති. සො තතො නිදුතං ලහෙඨ
 පාමොජ්ජං, අධිගච්ඡෙය්‍ය සොමනස්සං-

37. කෙවසිසය, යම්සේ පුරුෂයෙක් ණය මුදලක් ගෙන කමානන කරන්නේ ද, ඔහුගේ ඒ කමානන සමාදාන වන්නේ නම්, හේ යම් පරණ ණය මුදල් වී නම්, ඒ සියල්ල ගෙවා අවසන් කරන්නේ ද, මත්තෙහි ඉතිරි වූ යමක් ඇත් නම්, එය අමුදරුවන් රක්තා පිණිස වන්නේ ද, එසේ වූ ඔහුට “මම පලමුයෙන් ණයට මුදල් ගෙන කමානන කෙලෙමි. ඒ මාගේ කමානන සමාදාන විය. ඒ මම, යම් පරණ ණය මුදල් වී නම්, එය ගෙවා අවසන් කෙලෙමි. අමුදරුවන් රක්තට වැඩිපුර ඉතිරි වූ මුදලෙක් ද මට ඇතැ” යි මෙසේ සිතෙක් වන්නේ ද, හේ ඒ ණය නැතිබව කරණ කොට ගෙන සතුට ලබන්නේ ද, සොම්නසට පැමිණෙන්නේ ද-

38. කෙවසිසය, යම් සේ පුරුෂයෙක් රොගී වූයේ, දුකට පැමිණියේ, දැඩි ලෙස ශිලන් වන්නේ ද, ඔහුට බතුන් නො රිසියෙන්නේ ද, ඔහුගේ ඇඟපත ශක්ති පමණකුත් නො වන්නේ ද, හේ මෑත කාලයෙහි ඒ ආබාධයෙන් මිදෙන්නේ නම්, ඔහුට බතුන් රිසියෙන්නේ නම්, ඔහු ඇඟපත ශක්තිය ද වන්නේ නම්, “මම වූ කලී පෙර දුකට පත්, දැඩි ශිලන්බව ඇති ලෙඩෙක් වීම. මට අතර ද රිසි නො වී ය. මා ඇඟපත ශක්තිය ද නො වී ය. ඒ මම දැන් ඒ ලෙඩින් මිදුණෙමි වෙමි. ඒ මට අතර ද රිසියෙයි. මා ඇඟපත ශක්තිය ද ඇතැ” යි ඔහුට මෙසේ සිතෙක් වන්නේ නම්, හේ ඒ කරුණින් සතුට ලබන්නේ ද, සොම්නසට පමණෙන්නේ ද-

39. කෙවසිසය, යම් සේ පුරුෂයෙක් හිරගෙහි බැඳුණේ වන්නේ ද, හේ පසු කලෙක ධනය වියදම් නො කොට පහසුවෙන් ඒ හිර ගෙන් මිදෙන්නේ ද, (ඒ තෙතුවෙන්) ඔහුගේ කිසි භොගවිනාශයෙක් නො වන්නේ ද, “මම වූ කලී පෙර හිර ගෙහි බැඳුණෙමි වීම. ඒ මම දැන් ධන වියදම් නො කොට පහසුවෙන් ඒ හිර ගෙන් මිදුණෙමි වෙමි. මාගේ භොගයනට කිසි විනාශයෙක් ද නැතැ” යි ඔහුට මෙසේ සිතෙක් වන්නේ ද, හේ ඒ කරුණින් සතුට ලබන්නේ ද, සොම්නසට පැමිණෙන්නේ ද -

40. කෙවසිසය, යම්සේ තමා අයත් පැවැතුම් නැති, අනුන් අයත් පැවැතුම් ඇති, කැමැති අතෙක යන්තට අවසර නැති දස පුරුෂයෙක් වන්නේ ද, හේ මෑත භාගයෙහි තමා අයත් පැවැතුම් ඇතියේ, පරා අයත් පැවැතුම් නැතියේ, නිදහස් වූයේ, කැමැති අතෙක යැ හැකි වූයේ, ඒ දසභාවයෙන් මිදෙන්නේ ද, එසේ වූ ඔහුට “මම වූ කලී පෙර තමා අයත් පැවැතුම් නැති, පරා අයත් පැවැතුම් ඇති, කැමැති අතෙක යැ නො හැකි දසයෙක් වීම. ඒ මම දැන් ඒ දසභාවයෙන් මිදුණෙමි, තමා අයත් පැවැතුම් ඇතියෙමි, පරා අයත් පැවැතුම් නැතියෙමි, නිදහස් වූයෙමි කැමැති අතෙක යැ හැකියෙමි වෙමි” යි මෙසේ සිතෙක් වන්නේ ද, හේ ඒ කරුණින් සතුට ලබන්නේ ද, සොම්නසට පැමිණෙන්නේ ද-

41. සෙය්‍යථාපි කෙවසිසු පුරිසො සධනො සනොගො කන්තාරදාන-
 මග්ගං පටිපජ්ජෙය්‍ය දුබ්භිකම් සප්පට්ඨයං, සො අපරෙන සමයෙන තං
 කන්තාරං නිත්ථරෙය්‍ය, සොඤ්ඤා ගාමනතං අනුපාපුණෙය්‍ය බෙමං
 අප්පට්ඨයං, තස්ස ඵලමස්ස: “අහං බො පුබ්බෙ සධනො සනොගො
 කන්තාරදානමග්ගං පටිපජ්ජං දුබ්භිකම් සප්පට්ඨයං. සො’මභි ඵතරභි
 තං කන්තාරං නිණ්ණො සොඤ්ඤා ගාමනතං අනුප්පනො බෙමං අප්පට්-
 භය”න්ති. සො තනො නිදුතං ලහෙථ පාමොජ්ජං අභිගච්ඡෙය්‍ය සොමනස්සං-

42. ඵලමෙව බො කෙවසිසු භිකූචු යථා ඉණං යථා රෙගං යථා
 බකිකාගාරං යථා දාසබ්‍යං යථා කන්තාරදානමග්ගං, ඵලං ඉමෙ පඤ්ච
 නිවරණෙ අප්පභිණෙ අත්තනි සමනුපස්සති. සෙය්‍යථාපි කෙවසිසු ආතණ්‍යං,
 යථා ආරෙග්ගං, යථා බකිකා මොක්ඛං, යථා භුජ්ජස්සං, යථා බෙමනනභුමිං,
 ඵලමෙව බො මාණව භිකූචු ඉමෙ පඤ්ච නිවරණෙ පභිණෙ අත්තනි
 සමනුපස්සති.

43. තස්සිමෙ පඤ්ච නිවරණෙ පභිණෙ අත්තනි සමනුපස්සතො
 පාමොජ්ජං ජායති. පමුදිතස්ස පීති ජායති. පීතිමනස්ස කායො පස්ස-
 ඡන්ති. පස්සභ්‍රාකායො සුඛං වෙදෙති. සුඛිනො විතතං සමාබ්භති.

44. සො විච්චෙව ච කාමෙහි විච්චව අකුසලෙහි ධමෙමහි සවිතකකං
 සච්චාරං විචෙකජං පීතිසුඛං පඨමං ක්ඛානං උපසම්පජ්ජ විහරති. සො
 ඉමමෙව කායං විචෙකජෙන පීතිසුඛෙන අභිසංඤ්ඤි පරිසංඤ්ඤි
 පරිපුරෙති පරිපථරති. නාස්ස කිඤ්චි සබ්බාවතො කායස්ස විචෙකජෙන
 පීතිසුඛෙන අපචුටං භොති.

45. සෙය්‍යථාපි කෙවසිසු දකෙබ්‍යා න්‍යාපකො වා න්‍යාපකනොවාසී වා
 කංසථාලෙ න්‍යානීයවුණ්ණානි ආකිරිත්වා උදකෙන පරිපෙඨාසකං පරි-
 පෙඨාසකං සනොය්‍ය, සායං න්‍යානීයපීණි සෙනභානුභවා සෙනභාපරෙතා
 සන්තර්ඛාහිරු පුටා සෙනහෙන න ව පග්ගරණී, ඵලමෙව බො කෙවසිසු
 භිකූචු ඉමමෙව කායං විචෙකජෙන පීතිසුඛෙන අභිසංඤ්ඤි පරිසංඤ්ඤි
 පරිපුරෙති පරිපථරති. නාස්ස කිඤ්චි සබ්බාවතො කායස්ස විචෙකජෙන
 පීතිසුඛෙන අපචුටං භොති.

41. කෙවසිසය, යම්සේ ධනවත් වූ භොගසම්පත් ඇති පුරුෂයෙක් දුර්ලභ ආහාර ඇති, උවදුරු ඇති, දිය නැති දික් මහකට බස්නේ ද, හේ පසු කලෙක සුවසේ ඒ නිරුද්ධක පෙදෙස ඉක්මැ යන්නේ ද, උවදුරු නැති විපත් නැති ගම්මානයකට බස්නේ ද, එසේ වූ ඔහුට “මම් වූ කලී පෙර ධන ඇතියෙමි, භොගසම්පත් ඇතියෙමි, දිය නැති, ආහාරදුර්ලභ, ප්‍රතිභය සහිත දික් මහකට බටුයෙමි. ඒ මම් දැන් සුවසේ ඒ කාන්තාරය කරණය කෙලෙමි. නිරුපද්‍රැහ භයරහිත ගමකට පැමිණියෙමි වෙමි”යි සිතෙක් වන්නේ ද, හේ ඒ කරුණින් සතුට ලබන්නේ ද, සොම්නසට පැමිණෙන්නේ ද-

42. කෙවසිසය, එසේ ම මහණ තෙමේ ණයක් මෙන් ලෙඩක් මෙන් හිරගෙයක් මෙන් වහල්බවක් මෙන් දිය නැති දික්මහක් මෙන් (පිළි-වෙළුන්) මේ පහ නොවූ නිවරණ පස තමා කෙරෙහි දකී. මාණවය, ණය නැති බව යම්සේ ද, ලෙඩ නැති බව යම්සේ ද, හිරගන් මිදුණුව යම්සේ ද, නිවහල්බව යම්සේ ද, උවදුරු නැති බිම යම්සේ ද, එසේ ම (පිළිවෙළුන්) මේ පහ වූ නිවරණ පස (හෙවත් නිවරණ පසේ දුරු වීම) තමා කෙරෙහි දකී.

43. තමා කෙරෙහි පහ වූ මේ නිවරණ පස දක්නා ඔහුට සතුට උපදී. සතුටු වූවහුට ප්‍රීතිය උපදී. සිතා ප්‍රීතිය ඇත්තහුගේ නාමකය සංහිදේ. සංහුන් නාමකය ඇත්තේ සුව විදී. සුවැතියහු සිත සමාධි-ගත වේ (එකඟ වේ).

44. හේ කාමයන්ගෙන් වෙන් ව ම, සෙසු අකුසල් දහමුත්ගෙන් ද වෙන් ව ම, විතකීසහිත, විචාරසහිත, විවෙකයෙන් (නිවරණ පහ වීමෙන්) උපන් ප්‍රීතියන් සුවයන් ඇති පලමු ධ්‍යානය ලැබ වෙසේ. හේ මේ කරජකය ම විවෙකයෙන් උපන් ප්‍රීතිසුඛයෙන් තෙමයි, මුළුල්ල ම තෙමයි, පුරු ලයි, මුළුල්ල ම ස්පශී කෙරෙයි. සියලු අභ පසභ ඇති ඔහු මුළු කයෙහි ඒ විවෙකයෙන් උපන් ප්‍රීතිසුඛයෙන් පැතිරු වැද නොගත් (නොපහස්නා ලද) කිසි ද නැතෙක් නො වෙයි.

45. කෙවසිසය, යම්සේ කපුවෙන් (කිලීගෙන්) හෝ කපුවකුගේ (කිලීකතුගේ) අතැවැස්සෙක් හෝ ලොහොතලියෙක නාන සුණු බහා දිය ඉස ඉස පිඬු කරන්නේ ද, ඒ නාන සුණුපිඬු කාවැදුණු දිය ඇත්තේ, හැම තැන ම දියෙන් යුක්ත වූයේ, ඇතුලත පිටත මුළුල්ල ම දියෙන් පැතිරු ගියේ, දිය නො වගුරුවන්නේන් වේ ද, කෙවසිසය, එසේ ම මහණ තෙමේ මේ කරජකය ම විවෙකයෙන් උපන් ප්‍රීතිසුඛයෙන් තෙමයි, මුළුල්ල ම තෙමයි, පුරු ලයි, මුළුල්ල ම ස්පශී කෙරෙයි. ඔහුගේ සියලු අභ පසභ ඇති මුළු කයෙහි විවෙකප් ප්‍රීතිසුඛයෙන් පැතිරු වැද නොගත් කිසි ද නැතෙක් නො වෙයි.

යමපි කෙවසිසි භික්ඛු විවිධවෙව ආකාරෙහි විවිධ ආකාරෙහි ධර්මෙහි සම්පන්නතං සම්මාරං විවෙකජං පිනිසුඛං පඨමං ඝානං උපසම්පජ්ජ විහරති, සො ඉමමෙව කායං විවෙකජෙන පිනිසුඛෙන අභිසංඤ්ඤා පරිසංඤ්ඤා පරිපුරෙති පරිපථරති, නාසං කිඤ්චි සඛබ්බාවතො කායසං විවෙකජෙන පිනිසුඛෙන අපච්චං ගොති. ඉදමපි'සං ගොති සමාධිසම්.

46. පුන ච පරං කෙවසිසි භික්ඛු විනකකම්මාරානං චූපසමා අජ්ඣන්තං සම්පසාදනං වෙනසො ඵකොදිභාවං අවිනකකං අවිමාරං සමාධිජං පිනිසුඛං දුතියං ඝානං උපසම්පජ්ජ විහරති. සො ඉමමෙව කායං සමාධිජෙන පිනිසුඛෙන අභිසංඤ්ඤා පරිසංඤ්ඤා පරිපුරෙති පරිපථරති. නාසං කිඤ්චි සඛබ්බාවතො කායසං සමාධිජෙන පිනිසුඛෙන අපච්චං ගොති.

47. සෙය්‍යථාපි කෙවසිසි උදකරහදො උබ්භිද්දොදකො, නසං නෙවසං පුරන්ධමාය දිසාය උදකසං ආයමුඛං, න දන්තිණාය දිසාය උදකසං ආයමුඛං, න පච්ඡමාය දිසාය උදකසං ආයමුඛං, න උතතරාය දිසාය උදකසං ආයමුඛං, දෙවො ච න කාලෙන කාලං සමා ධාරං අනුප්පවෙච්ඡය්‍ය, අථ බො තමා ච උදකරහදො සීනා මාරිධාර උබ්භිජ්ඣා නමෙව උදකරහදො සීනෙන මාරිනා අභිසංඤ්ඤා පරිසංඤ්ඤා පරිපුරෙති පරිපථරෙති, නාසං කිඤ්චි සඛබ්බාවතො උදකරහදො සීනෙන මාරිනා අපච්චං අසං, ඵමමෙව බො කෙවසිසි භික්ඛු ඉමමෙව කායං සමාධිජෙන පිනිසුඛෙන අභිසංඤ්ඤා පරිසංඤ්ඤා පරිපුරෙති පරිපථරති. නාසං කිඤ්චි සඛබ්බාවතො කායසං සමාධිජෙන පිනිසුඛෙන අපච්චං ගොති. යමපි කෙවසිසි භික්ඛු විනකකම්මාරානං චූපසමා අජ්ඣන්තං සම්පසාදනං වෙනසො ඵකොදිභාවං අවිනකකං අවිමාරං සමාධිජං පිනිසුඛං දුතියං ඝානං උපසම්පජ්ජ විහරති, සො ඉමමෙව කායං සමාධිජෙන පිනිසුඛෙන අභිසංඤ්ඤා පරිසංඤ්ඤා පරිපුරෙති පරිපථරති. නාසං කිඤ්චි සඛබ්බාවතො කායසං සමාධිජෙන පිනිසුඛෙන අපච්චං ගොති. ඉදමපි'සං ගොති සමාධිසම්.

48. පුන ච පරං කෙවසිසි භික්ඛු පිනියා ච විරාගා උපෙකකො ච විහරති සතො සම්පජානො සුඛඤ්ච කායෙන පටිසංවෙදෙති. යන්තං අරියං ආවිකඛන්ති 'උපෙකකො සන්මා සුඛවිහාරී'ති, තං තතියං ඝානං උපසම්පජ්ජ විහරති.

කෙවසිය, මහණ තෙම කාමයන්ගෙන් වෙන් ව ම, සෙසු අකුසල් දහමුත්ගෙන් ද වෙන් ව ම, විතකීසනිත, විචාරසනිත, විවෙකයෙන් උපන් ප්‍රීතියත් සුවයත් ඇති යම් පලමු දහනක් ලැබ වෙසේ ද, හේ ඒ විවෙකජ ප්‍රීතිසුඛයෙන් මේ කය ම තෙමසි, මුළුල්ල ම තෙත් කෙරෙයි, පුරා ලයි, හාත්පස පැතිරී ගනී. ඔහුගේ සියලු කයැ විවෙකජ ප්‍රීතිසුඛයෙන් නො පැතිරී ගත් කිසිදු තැනෙක් නො වෙයි. මේ ද ඔහුගේ සමාධියෙක් වෙයි.

46. කෙවසිය, නැවැත ද (අනෙකක් කියමි:) මහණ තෙමේ විතකී විචාරයන්ගේ සංහිදීමෙන්, සිය සනන්ති උපන්, සිය සනන් පහදවන (ශුඛාව හා එක් වැ යෙදුණු), සිතැ එකඟ බව ඇති, විතකීය නැති, විචාරය නැති, සමාධියෙන් උපන්, ප්‍රීතියත් සුවයත් ඇති, දෙවෙනි ධ්‍යානයට පැමිණ වෙසෙයි. හේ මේ කරජ කය ම සමාධියෙන් උපන් ප්‍රීතිසුඛයෙන් තෙමසි. මුළුල්ල ම තෙත් කෙරෙයි, පුරා ලයි, හැම තැන ම ස්පෘෂි කෙරෙයි. ඔහුගේ කයේ විවෙකයෙන් උපන් ප්‍රීතිසුඛයෙන් පැතිරී නොගත් කිසි දු තැනෙක් නො වෙයි.

47. කෙවසිය, යම්සේ යටැ උල්පතීන් මතු වන දිය ඇති ගැඹුරැ විලෙක් වේ ද, එයට පෙරදිගින් දිය ඇතුළු වන මගෙක් නො වන්නේ ද, දකුණු දෙසින් ද දිය ඇතුළු වන මගෙක් නොවන්නේ ද, පැසිම් දිගින් ද දිය ඇතුළු වන මගෙක් නොවන්නේ ද, උතුරැ දෙසින් ද දිය වැද ගන්නා මගෙක් නො වන්නේ ද, වැස්ස ද කලින් කලැ සුදුසු පරිදි නො වසින්තේ ද, එතෙකුදු වුවත් ඒ විලෙන් සිහිල් දියදහර මතු වී ඒ විල ම සිහිල් දියෙන් තෙමන්නේ ද, හැම පරිදි තෙමන්නේ ද, පුරා ලන්නේ ද, හැම තැන ම වැද ගෙන පැතිරී සිටින්නේ ද, ඒ මුළු විලෙහි සිහිල් දිය පැතිරී වැද නොගත් කිසි දු තැනෙක් නො මැත් ද, කෙවසිය, එසේ ම මහණ තෙමේ මේ කරජ කය ම සමාධියෙන් උපන් ප්‍රීතිසුඛයෙන් තෙමසි, හැම තැන ම තෙත් කෙරෙයි, පුරා ලයි, හැම තැන ම පැතිරී වැද ගනී. ඔහුගේ ඒ සියලු කයැ සමාධියෙන් උපන් ප්‍රීතිසුඛය පැතිරී වැද නොගත් කිසි දු තැනෙක් නො වෙයි. කෙවසිය, මහණ තෙම විතකී-විචාරයන් සංහිදීමෙන් තමා කෙරෙහි පැහැදීම ඇති කරන, සිතැ එකඟ බව ඇති, විතකීරහිත, විචාරරහිත, සමාධියෙන් පහල වූ, ප්‍රීතිය හා සුඛවෙදනාව හා ඇති යම් දෙවෙනි ධ්‍යානයට පැමිණැ වෙසේ ද, හේ මේ කය ම සමාධියෙන් උපන් ප්‍රීතිසුඛයෙන් තෙමසි. හැම තැන ම තෙත් කෙරෙයි, පුරා ලයි. හැම තැන ම පැතිරී වැද ගනී. ඔහුගේ ඒ සියලු කයැ සමාධියෙන් උපන් ප්‍රීතිසුඛය පැතිරී වැද නොගත් කිසි දු තැනෙක් නො වෙයි. මේ ද ඔහුගේ සමාධියෙක් වෙයි.

48. නැවැත ද (අනෙකක් කියමි:) කෙවසිය, මහණ තෙමේ ප්‍රීතිය ගේ ද විරගයෙන් (පහ විමෙන්, සංහිදීමෙන්), උපෙක්ඛ වැ, සිහියෙන් හා නුවණින් හා සුක්ත වැ වෙසෙයි. (දහන්) සුවය ද කසින් විදී. ආසීයෝ යම් ධ්‍යානයක් හෙතු කොට ගෙන ධ්‍යානලාභියා ඇරැබැ 'උපෙක්ඛව ඇත්තේ, සිහි ඇත්තේ, සුඛවිහරණ ඇත්තේ යැ' සි කියත් ද, හේ (එසේ වූ) ඒ තෙවෙනි ධ්‍යානයට පැමිණ වෙසේ.

සො ඉමමෙව කායං නිප්පීනිකෙන සුඛෙන අභිසංඤ්ඤා පරිසංඤ්ඤා පරිපුරෙති පරිපථරතී. නාසං කිංඤ්චි සබ්බාවතො කායසං නිප්පීනිකෙන සුඛෙන අපච්චං ගොති.

49. සෙය්‍යථාපි කෙවසිසු උප්පලිතියං වා පදුමිතියං වා පුණ්ඩරීකිතියං වා අප්පෙකච්චානි උප්පලානි වා පදුමානි වා පුණ්ඩරීකානි වා උදකෙ ජානානි උදකෙ සංවඤ්ඤානි උදකානුග්ගතානි අනෙතානිච්චග්ගපොසිති, තානි යාව වග්ගා යාව ච මූලා සීගෙන වාරිනා අභිසංන්නානි පරිසංන්නානි පරිපුරති පරිපච්චානි, නාසං කිංඤ්චි සබ්බාවතං උප්පලානං වා පදුමානං වා පුණ්ඩරීකානං වා සීගෙන වාරිනා අපච්චං අසං, ඵවමෙව බො කෙවසිසු භික්ඛු ඉමමෙව කායං නිප්පීනිකෙන සුඛෙන අභිසංඤ්ඤා පරිසංඤ්ඤා පරිපුරෙති පරිපථරතී. නාසං කිංඤ්චි සබ්බාවතො කායසං නිප්පීනිකෙන සුඛෙන අපච්චං ගොති.

50. පුත ව පරං කෙවසිසු භික්ඛු සුඛසං ව පභානා දුකඛසං ව පභානා පුඛෙව සොමනසංදෙමනසංනං අත්ඛගමා අදුකඛමසුඛං උපෙකඛාසනිපාරිසුද්ධිං වතුත්ථං කුඛානං උපසමපජ්ජ විතරති. සො ඉමමෙව කායං පරිසුද්ධෙන වෙනසා පරියොදනෙන ඵරිත්වා නිසිනො ගොති. නාසං කිංඤ්චි සබ්බාවතො කායසං පරිසුද්ධෙන වෙනසා පරියොදනෙන අපච්චං ගොති. සෙය්‍යථාපි කෙවසිසු පුරිසො ඔදනෙන චන්දන සසීසං පාරුපීත්වා නිසිනො අසං, නාසං කිංඤ්චි සබ්බාවතො කායසං ඔදනෙන චන්දන අපච්චං අසං, ඵවමෙව බො කෙවසිසු භික්ඛු ඉමමෙව කායං පරිසුද්ධෙන වෙනසා පරියොදනෙන ඵරිත්වා නිසිනො ගොති. නාසං කිංඤ්චි සබ්බාවතො කායසං පරිසුද්ධෙන වෙනසා පරියොදනෙන අපච්චං ගොති. යමපි කෙවසිසු භික්ඛු සුඛසං ව පභානා දුකඛසං ව පභානා පුඛෙව සොමනසංදෙමනසංනං අත්ඛගමා අදුකඛමසුඛං උපෙකඛාසනිපාරිසුද්ධිං වතුත්ථං කුඛානං උපසමපජ්ජ විතරති, සො ඉමමෙව කායං පරිසුද්ධෙන වෙනසා පරියොදනෙන ඵරිත්වා නිසිනො ගොති, නාසං කිංඤ්චි සබ්බාවතො කායසං පරිසුද්ධෙන වෙනසා පරියොදනෙන අපච්චං ගොති. ඉදම්පි'සං ගොති සමාධිසම්.

හේ මේ කය ම නිෂ්ප්‍රීතික සුඛයෙන් තෙමසි. හැම පරිදි තෙත් කෙරෙයි. පුරා ලයි. හැම තැන ම පැතිර වැදූ ගනී. ඔහුගේ කයෙහි ඒ නිෂ්ප්‍රීතික සුඛයෙන් පැතිර නොගත් කිසි දු තැනෙක් නො වෙයි.

49. කෙවසිසු, යම්සේ උපුල් විලෙක හෝ පියුම් විලෙක හෝ පඬුර විලෙක හෝ ඇතැම් උපුල් හෝ පියුම් හෝ පඬුර හෝ දියෙහි උපන්නේ, දියෙහි වැඩුණේ, දියෙන් නොනැගුණේ, දිය තුළ ම ගිලී වැඩෙනුයේ ද, ඒ හැම අක් දක්වාත් මුල් දක්වාත් සිසිල් දියෙන් තෙමුණේ, හැම පරිදි තෙත් වූයේ, පිරි ගියේ, හැම තැන් ම පැතිර වැද ගන්නේ වේ ද, ඒ විලෙහි සියලු උපුල්වලා හෝ පියුම්වලා හෝ පඬුරවලා හෝ සිසිල් දිය පැතිර නොගත් තැනෙක් නො වන්නේ ද, කෙවසිසු, එසේ ම මහණ තෙමේ මේ කය ම නිෂ්ප්‍රීතික සුඛයෙන් තෙමසි. භාත්පසින් තෙමසි. පුරා ලයි. හැම පරිදි පැතිර වැද ගනී. ඔහුගේ සියලු කයෙහි නිෂ්ප්‍රීතික සුඛයෙන් පැතිර වැද නොගත් කිසි දු තැනෙක් නො වෙයි.

50. නැවැත ද (අනෙකක් කියමි.) කෙවසිසු, මහණ තෙමේ සුඛ වෙදනාව ද දුරු ලීමෙන්, දුඃඛ වෙදනාව ද දුරු ලීමෙන්, පලමු කොට ම සොම්නස් දෙමිනස් දෙදෙනාගේ පහ වීමෙන්, දුක් ද නොවූ, සුව ද නොවූ, උපෙක්ඛා සමාති යන මොවුන්ගේ පිරිසිදු බව ඇති සතර වන ධ්‍යානය ලැබ වෙසෙයි. හේ මේ කය ම පිරිසිදු ප්‍රභාසවර සිතින් පැතිර වැද ගෙන හුන්නේ වෙයි. ඔහුගේ සියලු කයෙහි පිරිසිදු ප්‍රභාසවර සිතින් පැතිර වැද නො ගෙන සිටි කිසි දු තැනෙක් නො වෙයි. කෙවසිසු, යම්සේ පුරුෂයෙක් සුදු වතින් තිසින් වටා පෙරෙවැ හුන්නේ වේ නම්, ඔහුගේ කයෙහි සුදු වතින් වැද නොගත් (නො වැසුණ) කිසි දු තැනෙක් නො වන්නේ ද, කෙවසිසු, එසේ ම මහණ තෙම මේ කය ම පිරිසිදු ප්‍රභාසවර සිතින් පැතිර වැද ගෙන හුන්නේ වෙයි. ඔහු කයා පිරිසිදු පබසර සිතින් වැද ගෙන නොසිටි කිසි දු තැනෙක් නො වෙයි. කෙවසිසු, මහණ තෙම සුඛ වෙදනාව ද දුක් වෙදනාව ද පහ කිරීමෙන්, පලමුවෙන් ම සොම්නස් දෙමිනසුන් පහ වැ යෑමෙන්, දුක් ද නොවූ සුව ද නො වූ, උපෙක්ඛාවන් සමාතියන් යන මොවුන්ගේ පිරිසිදු බව ඇති සිටුවන දහන් ලැබැ වෙසෙයි. එසින් හෙ තෙම මේ කය ම පිරිසිදු පබසර සිතින් පැතිර ගෙන හුන්නේ වෙයි. ඔහුගේ සියලු කයෙහි පිරිසිදු පබසර සිතින් පැතිර නොගත් කිසි දු තැනෙක් නො වෙයි යන යමක් ඇද්ද, මේ ද ඔහුගේ සමාධියක් වෙයි.

51. පුත ව පරං කෙවසිසි සො භික්ඛු එවං සමාහිතෙ විතොන පරිසුද්ධො පරියොදාදතෙ අනඛගණේ විගනුපකතිලෙසෙ මුදුභුතෙ කමමනියෙ සීතෙ ආනෙඤ්ජප්පතොන ඤාණදසස්සතාය විතනං අභිනිභරති අභිනිත්තාමෙති. සො එවං පජානාති: අයං ඛො මෙ කායො රුපී වාතුමමභාභුතිකො මාතාපෙතතිකසමභවො ඔදනකුමමාසුපවයො අතිච්චුච්ජාදනපරිමදදන-හෙදනවිද්ධංසනධමෙමා. ඉදං ව පන මෙ විඤ්ඤාණං එත්ථ සීතං එත්ථ පට්ඨංගිතති.

52. සෙය්‍යථාපී කෙවසිසි මණ්ණි වෙච්චියො සුභො ජාතීමා අට්ඨංසො සුපරිකමමකතො අචෙජා විප්පසනො අනාට්ඨො සබ්බාකාරසමපනො, තනුස්ස සුතනං ආචුතං නීලං වා පීතං වා ලොභිතං වා ඔදුතං වා පණ්ඩුසුතනං වා. තමෙන චක්ඛුමා පුරිසො හත්ථේ කරතීං පච්චවෙකෙඛය්‍ය: අයං ඛො මණ්ණි වෙච්චියො සුභො ජාතීමා අට්ඨංසො සුපරිකමමකතො අචෙජා විප්පසනො අනාට්ඨො සබ්බාකාරසමපනො. තනුදං සුතනං ආචුතං නීලං වා පීතං වා ලොභිතං වා ඔදුතං වා පණ්ඩුසුතනං වා'ති. එවමෙව ඛො කෙවසිසි භික්ඛු එවං සමාහිතෙ විතොන පරිසුද්ධො පරියොදාදතෙ අනඛගණේ විගනුපකතිලෙසෙ මුදුභුතෙ කමමනියෙ සීතෙ ආනෙඤ්ජප්පතොන ඤාණදසස්සතාය විතනං අභිනිභරති අභිනිත්තාමෙති. සො එවං පජානාති: අයං ඛො මෙ කායො රුපී වාතුමමභාභුතිකො මාතාපෙතතිකසමභවො ඔදනකුමමාසුපවයො අතිච්චුච්ජාදනපරිමදදනහෙදන-විද්ධංසනධමෙමා. ඉදං ව පන මෙ විඤ්ඤාණං එත්ථ සීතං එත්ථ පට්ඨංගිතති.

53. යමපි කෙවසිසි භික්ඛු එවං සමාහිතෙ විතොන -පෙ- එවං පජානාති -පෙ- ඉදං ව පන මෙ විඤ්ඤාණං එත්ථ සීතං එත්ථ පට්ඨංගිතති, ඉදමපි'ස්ස භොති පඤ්ඤාය.

51. තව ද (අනෙකක් කියමි.) කෙවසිය, ඒ මහණ තෙමේ මෙසේ එකඟ වූ සිත පිරිසිදු වූ කල්හි, දීප්තිමත් වූ කල්හි, කිලිටි නැති වූ කල්හි, පත වූ වින්තොපකෙලය ඇති කල්හි, මාදු වූ කල්හි, විදගීතානාවතාවට යොග්‍ය කල්හි, සවිත කල්හි, නිශ්චල බවට පැමිණි කල්හි, විදගීතාඥනය පිණිස, (පරිකමී) සිත එයට අභිමුඛ කෙරෙයි. ඒ අතට නමා හරයි. හේ “මාගේ මේ කය වූ කලී රූපවත් ය, සතර මනාභ්‍යනයන්ගෙන් හැදුණේ ය, මාපියන්ගේ ශුක්‍රශෝණිතයෙන් උපන්නේ ය, බත් කොමු ආදී අහරින් වැඩුණේ ය, අනිස බව ද දුගඳ හරනුවට සුවද විලෙවුන් ඉලියැ යුතු බව ද, ලෙඩ දුරුලබ්‍යවට පිරිමැදුම් ඇ කළ යුතු බව ද, එසේ කළ ද බිඳෙන බව ද, විසිරෙන බව ද යන මේ දෑ සවහාව කොටැත්තේ ය. මගේ මේ සිත ද මෙහි ලැග්ගේ ය, මෙහි බැඳුණේ යැ” යි මෙසේ දැන ගනී.

52. කෙවසිය, යම්කේ සොදුරු වූ, පිරිසිදු ආකාරයක පහල වූ, අටැස් වූ මොනොවට පිරියම් කළ, සියුම් වූ වෙසෙසින් පහත් වූ, පිටිතුරු වූ, ධොවනාදි සියලු ආකාරයෙන් යුත් වෙරළමණෙක් වන්නේ ද, එහි නිල්වත් වූ හෝ රත්වත් වූ හෝ රත්වත් වූ හෝ සුදුවත් වූ හෝ පඬුවත් වූ හෝ හුසෙක් අවුනන ලද්දේ වන්නේ ද, එය ඇස් ඇති පුරුෂයෙක් අතෙහි කොට, “මේ වූ කලී සොදුරු වූ, පිරිසිදු ආකාරයෙහි උපන්, අටැස් වූ, මොනොවට පිරියම් කළ, සියුම් වූ, වෙසෙසින් පහත් වූ, පිටිතුරු වූ, සියලු ධොවනාදි ආකාරයෙන් සම්පූර්ණ වූ වෙරළමණෙක. මෙහි නිල්වත් වූ හෝ රත්වත් වූ හෝ රත්වත් වූ හෝ සුදුවත් වූ හෝ මේ හුසෙක් අවුනන ලද්දේ වේ යැ” යි සලකා බලන්නේ ද, කෙවසිය, එපරිද්දෙන් ම මහණ තෙමේ මෙසේ සමාධිගත සිත පිරිසිදු කල්හි, දීප්තිමත් වූ කල්හි, කෙලෙස් යටපත් වූ කල්හි, උපකෙලයෙන් පත වූ කල්හි, මාදු වූ කල්හි, කමිණ්‍ය වූ කල්හි, සවිත කල්හි, නිශ්චල බවට පැමිණි කල්හි, විදගීතාඥනය පිණිස සිත අභිමුඛ කෙරෙයි. ඒ අතට නමා හරයි. හෙ තෙම “මාගේ මේ කය වූ කලී රූපි ය, සතර මනාභ්‍යනයන්ගෙන් හැදුණේ ය, මාපියන්ගේ ශුක්‍රශෝණිතයෙන් නිපන්නේ ය. බත් කොමු ආදී අහරින් වැඩුණේ ය. අනිස බව ද, දුගඳ හරනට සුවද විලෙවුන් ඉලියැ යුතු බව ද, ලෙඩ දුරු ලබ්‍යවට පිරිමැදුම් ඇ කළ යුතු බව ද, ඒ කළත් බිඳෙන බව ද, විසිරෙන බව ද යන මේ දෑ සවහාව කොටැත්තේ ය. මාගේ මේ සිත ද මෙහි ලැග ගත්තේ ය, මෙහි බැඳුණේ යැ” යි මෙසේ දැන ගනී.

53. කෙවසිය, මහණ මෙසේ සමාධිගත සිත ... මාගේ මේ සිත ද මෙහි ලැග ගත්තේ ය. මෙහි බැඳුණේ යැ” යි මෙසේ දැනී යන යමක් ඇද්ද, මේ ද ඔහුගේ ප්‍රඥවෙක් වෙයි.

54. සො ඵචං සමාහිතෙන විතෙන පරිසුද්ධො පරියොදානෙන අනඛගණේ විගනුපකක්ඛිලෙසෙ මුදුභුතෙ කමමනියෙ සීතෙ ආනෙඤ්ජ්ජපනෙන මනොමයං කායං අභිනිමිතනාය විතනං අභිනිභරති අභිනිනනාමෙති. සො ඉමමහා කායා අඤ්ඤං කායං අභිනිමිතනාති රුපිං මනොමයං සබ්බඛගපච්චබ්බිං අභිනිජ්ජියං. සෙය්‍යථාපි කෙවසිසු පුරිසො මුඤ්ජුමහා ඉසිකං පවාහෙය්‍ය, නසුස ඵචමසුස: අයං මුඤ්ජුඤ්ඤා අයං ඉසිකා. අඤ්ඤො මුඤ්ජුඤ්ඤා අඤ්ඤො ඉසිකා. මුඤ්ජුමහා තෙව ඉසිකා පඛාලනා'ති. සෙය්‍යථාපි වා පන කෙවසිසු පුරිසො අසිං කොසියා පවාහෙය්‍ය, නසුස ඵචමසුස: අයං අසි අයං කොසි, අඤ්ඤො අසි අඤ්ඤො කොසි, කොසියා තෙව අසි පඛාලනා 'ති. සෙය්‍යථාපි වා පන කෙවසිසු පුරිසො අභිං කරණො උදධිතරෙය්‍ය, නසුස ඵචමසුස: අයං අභි අයං කරණො, අඤ්ඤො අභි අඤ්ඤො කරණො. කරණො තෙව අභි උබ්භතො'ති. ඵචමෙව ඛො කෙවසිසු භිකඛු ඵචං සමාහිතෙන විතෙන පරිසුද්ධො පරියොදානෙන අනඛගණේ විගනුපකක්ඛිලෙසෙ මුදුභුතෙ කමමනියෙ සීතෙ ආනෙඤ්ජ්ජපනෙන මනොමයං කායං අභිනිමිතනාය විතනං අභිනිභරති අභිනිනනාමෙති. සො ඉමමහා කායා අඤ්ඤං කායං අභිනිමිතනාති රුපිං මනොමයං සබ්බඛගපච්චබ්බිං අභිනිජ්ජියං. යමපි කෙවසිසු භිකඛු ඵචං සමාහිතෙන විතෙන පරිසුද්ධො-පෙ-අඤ්ඤං කායං අභිනිමිතනාති රුපිං මනොමයං සබ්බඛගපච්චබ්බිං අභිනිජ්ජියං, ඉදමපි'සුස භොති පඤ්ඤාය.

55. සො ඵචං සමාහිතෙන විතෙන පරිසුද්ධො පරියොදානෙන අනඛගණේ විගනුපකක්ඛිලෙසෙ මුදුභුතෙ කමමනියෙ සීතෙ ආනෙඤ්ජ්ජපනෙන ඉද්ධිවිධාය විතනං අභිනිභරති අභිනිනනාමෙති. සො අනෙකවිභිතං ඉද්ධිවිධං පච්ච-නුභොති: ඵකො'පි හුඤ්ඤා ඛහුඤ්ඤා භොති. ඛහුඤ්ඤාපි හුඤ්ඤා ඵකො භොති. ආචීභාවං තිරොභාවං තිරොකුඛ්ඛං තිරොපාකාරං තිරොපබ්බතං අසජ්ජ-මානො ගච්ඡති සෙය්‍යථාපි ආකාසෙ. පඨවියා'පි උමමුජ්ජනිමුජ්ජං කරොති සෙය්‍යථාපි උදකෙ. උදකෙ'පි අභිජ්ජමානෙ ගච්ඡති සෙය්‍යථාපි පඨවියං. ආකාසෙ'පි පලලඛෙකත කමති සෙය්‍යථාපි පනඛි සකුණො. ඉමෙ'පි වජ්ජමසුරියෙ ඵචංමභිද්ධිකෙ ඵචංමභානුභාවෙ පාණීනා පරමසති පරිමජ්ජති. යාව බුහමලොකාපි කායෙන වසං වතෙතති.

56. සෙය්‍යථාපි කෙවසිසු දකෙඛා කුමභකාරො වා කුමභකාරනොචාසී වා සුපරිකමකතාය මනතිකාය යං යදෙව භාජනවිකතිං ආකඛෙඛිය්‍ය තං තදෙව කරෙය්‍ය අභිනිපථාදෙය්‍ය-

54. හේ මෙසේ සමාහිත සිත පිරිසිදු වූ කල්හි, දීප්තිමත් වූ කල්හි, කෙලෙස් නොමැති වූ කල්හි, උපකෙලශ පහ වූ කල්හි, මෘදු වූ කල්හි, කමිණිය වූ (සෘද්ධි ඉපැදුවීමට යොග්‍ය වූ) කල්හි, සවිත කල්හි, නිශචල බවට පැමිණි කල්හි, මනෝමය ශරීරයක් මවා පානු පිණිස සිත යොමු කෙරෙයි, නැඹුරු කෙරෙයි. හේ මේ සිරුරෙන් රූපී වූ, සියලු අහපසහිත් යුත්, විකල නො වූ ඉදුරන් ඇති මනෝමය ශරීරයක් මවා පායි. කෙවසිසය, යම්සේ පුරුෂයෙක් මුදුනණගසෙකින් තණකුර (=තණ බඩය) ඇද මැත් කරන්නේ ද, ඔහුට 'මේ මුදුනණගස ය, මේ එහි තණබඩ ය, තණ ගස එකෙකි, එහි බඩය අනෙකෙකි, මුදුනණ ගසකෙරෙන් ම එහි කුර (බඩය) මැත් කරන ලද්දේ යැ' යි මෙසේ සිතෙත් වන්නේ ද, කෙවසිසය, යම්සේ පුරුෂයෙක් කඩුවක් කොපුවෙන් ඇද මැත් කරන්නේ ද, ඔහුට 'මේ කඩුව ය, මේ කොපුව ය, කඩුව එකෙක, කොපුව අනෙකෙක, කොපුවෙන් ම කඩුව ඇද මැත් කරන ලද්දේ යැ' යි මෙසේ සිතෙත් වන්නේ ද, කෙවසිසය, යම්සේ වනාහි පුරුෂයෙක් නයකු සැවයෙන් ඇද වෙන් කරන්නේ ද, ඔහුට 'මේ නයා ය, මේ සැව ය, නයා එකෙක, සැවය අනෙකෙක, සැවය කෙරෙන් ම නයා ඇද වෙන් කරන ලද්දේ යැ' යි මෙසේ සිතෙත් වන්නේ ද, කෙවසිසය, එපරිද්දෙන් ම මහණ තෙම මෙසේ සිත සමාධිගත වූ පිරිසිදු වූ කල්හි, දීප්තිමත් වූ කල්හි, කෙලෙස් රහිත වූ කල්හි, උපකෙලශයන් පහ වූ ගිය කල්හි, මෘදු වූ කල්හි, කමිණිය වූ කල්හි, සවිත කල්හි, නිශචල බවට පත් කල්හි, මනෝමය ශරීරයක් මවා පානු පිණිස සිත යොමු කෙරෙයි, නැඹුරු කෙරෙයි. හේ මේ ශරීරයෙන් රූපී වූ මනෝමය වූ සියලු අහපසහිත් යුත් වූ අවිකල ඉදුරන් ඇති අත් සිරුරක් මවා පායි. කෙවසිසය, මහණ තෙම මෙසේ සමාධිගත සිත පිරිසිදු වූ කල්හි ... රූපී වූ මනෝමය වූ සියලු අහපසහිත් යුත් වූ අවිකල ඉදුරන් ඇති අත් සිරුරක් මවා පායි යන යමක් ඇද්ද, මේ ද ඔහුගේ ප්‍රඥාවක් වෙයි.

55. හේ මෙසේ සමාහිත සිත පිරිසිදු වූ කල්හි, දීප්තිමත් වූ කල්හි, කෙලෙස් රහිත වූ කල්හි, උපකෙලශයන් පහ වූ ගිය කල්හි, මෘදු වූ කල්හි, කමිණිය (=සෘද්ධියට යොග්‍ය) කල්හි, සවිත කල්හි, නිශචලතාවට පැමිණි කල්හි, සෘද්ධිවිබඤ්ජනය පිණිස (අභිඤ්ජාදක) පරිකමී සිත මෙහෙයයි, නැඹුරු කෙරෙයි. හේ අනෙකවිධ වූ සෘද්ධිවිධය (සෘද්ධි කොට්ඨාසය) නැවත නැවත අනුභව කෙරෙයි (හෙවත් නාම කසිත් සපයී කෙරෙයි, ප්‍රත්‍යක්‍ෂ කෙරෙයි, ලබයි): පියෙවියෙන් එකෙක් වූ සිටි ද (සෘද්ධි බලයෙන්) බහු ප්‍රකාර ද වී යලි දු එකෙක් වෙයි. තමාගේ ප්‍රකට බව කෙරෙයි (පෙනී සිටී). අප්‍රකට බව කෙරෙයි (නොපෙනී සිටියි). බිත්තියෙන් පිටතට, පවුරෙන් පිටතට, පථිතයෙන් පිටතට, අනසෙහි මෙන් කිසිවෙක නො ගැටෙනුයේ මැදින් විනිවිද යෙයි. දියෙහි මෙන් පොළොවෙහි ද යටට බැසීම (ගිලීම), උඩට නැගීම (මතු වීම) කෙරෙයි. නො බිඳෙන (යට නො බස්නා) දියෙහි පොළොවෙහි සේ යෙයි. පක්‍ෂ ඇති සතුණයකු මෙන් අහසෙහි ද පලහින් (=උරුබඳ්ධාසිතයෙන්) යෙයි. මේසා මහර්ද්ධි ඇති මහත් අනුභාව ඇති මේ සද තීරු දෙදෙනා ද අතින් පරාමශීත කෙරෙයි (=අල්ලයි), (ඔබමොබ අත යවා) පිරිමදියි. බඹලොව තෙක් ද (සියල්ල) කසිත් වශයෙහි පවත්වයි.

56. කෙවසිසය, යම්සේ දක්‍ෂ කුඹලෙක් හෝ කුඹලක් හුගේ අතැවැස්සෙක් හෝ මොනොවට පිරියම් කල (=සකස් කල) මැට්ටෙන් යම් යම් භාජන විශේෂයක් කැමැත්තේ නම්, ඒ ඒ දෑ ම කරන්නේ ද, මොනොවට නිපදවන්නේ ද-

සෙය්‍යථා වා පන කෙවසියු දුකො දනනකාරො වා දනන-
 කාරනොවාසී වා සුපරිකමමකතසමිං දනනසමිං යං යදෙව දනනවිකන්තිං
 ආකඤ්චියා භං භදෙව කරෙය්‍ය අභිනීප්ථාදෙය්‍ය, සෙය්‍යථා වා පන
 කෙවසියු දුකො සුවණ්ණකාරො වා සුවණ්ණකාරනොවාසී වා සුපරි-
 කමමකතසමිං සුවණ්ණසමිං යං යදෙව සුවණ්ණවිකන්තිං ආකඤ්චියා භං
 භදෙව කරෙය්‍ය අභිනීප්ථාදෙය්‍ය, එවමෙව ඛො කෙවසියු භිකඤ්චි
 සමාහිතො විනො පරිසුද්ධො පරියොදුතො අනඛගණො විගනුපකක්ඛිලෙසෙ
 මුදුභුතො කමමනියෙ සිතො ආනෙඤ්ජපනො ඉද්ධිවිධාය විනො
 අභිනීභරති අභිනීනාමෙති. සො අනෙකවිහිතං ඉද්ධිවිධං පච්චනුතොති:
 එකො'පි හුනා බහුධා හොති -පෙ- යාව බුගමලොකාපි කායෙන වසං
 වනොති. යමපි කෙවසියු භිකඤ්චි එවං සමාහිතො විනො-පෙ-යාව
 බුගමලොකාපි කායෙන වසං වනොති, ඉදමපි'ස්ස හොති පඤ්ඤාය.

57. සො එවං සමාහිතො විනො පරිසුද්ධො පරියොදුතො අනඛගණො
 විගනුපකක්ඛිලෙසෙ මුදුභුතො කමමනියෙ සිතො ආනෙඤ්ජපනො දිබ්බාය
 සොභධානුයා විනො අභිනීභරති අභිනීනාමෙති. සො දිබ්බාය සොභ-
 ධානුයා විසුද්ධාය අතිකකනනමානුසිකාය උභො සද්දෙ සුණාති දිබ්බෙ ව
 මානුසෙ ව යෙ දුරෙ සනතිකෙ ව. සෙය්‍යථාපි කෙවසියු පුරිසො අද්ධාන-
 මගපච්චපනො, සො සුණෙය්‍ය හෙරිසද්දමපි මුද්දිඛසද්දමපි සබ්බපණව-
 දෙණ්ඛිමසද්දමපි, තස්ස එවමස්ස: හෙරිසද්දෙ, ඉති'පි මුද්දිඛසද්දෙ, ඉති'පි
 සබ්බපණවදෙණ්ඛිමසද්දෙ, ඉති'පි, එවමෙව ඛො කෙවසියු භිකඤ්චි එවං
 සමාහිතො විනො පරිසුද්ධො පරියොදුතො අනඛගණො විගනුපකක්ඛිලෙසෙ
 මුදුභුතො කමමනියෙ සිතො ආනෙඤ්ජපනො දිබ්බාය සොභධානුයා විනො
 අභිනීභරති අභිනීනාමෙති. සො දිබ්බාය සොභධානුයා විසුද්ධාය
 අතිකකනනමානුසිකාය උභො සද්දෙ සුණාති දිබ්බෙ ව මානුසෙ ව යෙ
 දුරෙ සනතිකෙ ව.

58. යමපි කෙවසියු භිකඤ්චි එවං සමාහිතො විනො පරිසුද්ධො -පෙ- උභො
 සද්දෙ සුණාති දිබ්බෙ ව මානුසෙ ව යෙ දුරෙ සනතිකෙ ව, ඉදමපි'ස්ස
 හොති පඤ්ඤාය.

කෙවසිය, යම්සේ දක්ෂ දන්තකාරයෙක් (ඇත්දත්ත විසිතුරු ඇ කරන්නෙක්) හෝ දන්තකාරයක්හු ඇතැවැත්සෙක් හෝ මොනොවට පිරියම් කල දතෙහි යම් යම් දන්තවිකෘතියක් නමා කැමැති නම්, ඒ ඒ දෑ ම කරන්නේ ද නිපදවන්නේ ද, කෙවසිය, යම්සේ දක්ෂ රත්කරුවෙක් හෝ රත්කරුවක්හු ඇතැවැත්සෙක් හෝ මොනොවට පිරියම් කල රතෙහි යම් යම් සංවිකෘතියක් නමා කැමැත්තේ නම්, එය එය ම කරන්නේ ද, නිපදවන්නේ ද, එසේ ම කෙවසිය, මහණ මෙසේ සමාහිත සිත පිරිසිදු කළේ, පඨිවදන කළේ, අංගණ රහිත කළේ, උපකෙලය පහ වූ කළේ, මාදු වූ කළේ, කමිණිය කළේ, සවිත කළේ, අවල බවට පැමිණි සිටි කළේ සංද්විධය පිණිස සිත යොමු කෙරෙහි, නමා ලයි. හේ එකෙක් වූ බොහෝ පරිදි වේ ... බමලොව තෙක් ද කසින් වගය පවත්වයි යන අනෙකවිධ සංද්විධ අනුභව කෙරෙහි කෙවසිය, මහණ මෙසේ සමාහිත සිත පිරිසිදු වූ කළේ...බමලොව දක්වා ද කසින් වගය පවත්වයි, අනෙකවිධ සංද්විධ අනුභව කෙරේ යන යමක් ඇද්ද, මේ ද ඔහුගේ ප්‍රඥාවෙක් වේ.

57. හේ මෙසේ සමාහිත සිත පිරිසිදු වූ කළේ, දීප්තිමත් වූ කළේ, කෙලෙස් රහිත වූ කළේ, උපකෙලය පහ වූ හිය කළේ, මාදු වූ කළේ, කමිණිය වූ කළේ, සවිත කළේ, නිශ්චල බවට පැමිණි කළේ, දිව්‍යශ්‍රෝත්‍ර-ධාතුව පිණිස (=දිවකත් නුවණ පිණිස) සිත යොමු කෙරෙහි, නැඹුරු කෙරෙහි, හේ පිරිසිදු වූ, මිනිසුන්ගේ ශ්‍රවණොපචාරය ඉක්ම සිටි දිව කසින් දිව්‍ය වූ ද මානුෂක වූ ද, දුරු වූ ද ලං වූ ද යන ද්විධ ශබ්ද ම අසයි. කෙවසිය, යම්සේ මිනිසෙක් දික් මහකට පිළිපන්නේ ද, හේ බෙර හඬක් මිනිගුබෙර හඬක් පණබෙර හඬක් ගැටබෙර හඬක් යම් සේ අසන්නේ ද, ඒ අසන ඔහුට මේ බෙර හඬයි කියාත් මේ මිනිගුබෙර හඬයි කියාත් මේ සක් හඬ යැ, මේ පණබෙර හඬ යැ, මේ ගැටබෙර හඬ යැ යි කියාත් මෙසේ සිතෙක් වන්නේ ද, කෙවසිය, එපරිද්දෙන් ම මහණ තෙමේ මෙසේ සමාහිත සිත පිරිසිදු වූ කළේ, දීප්තිමත් වූ කළේ, කෙලෙස් රහිත වූ කළේ, උපකෙලය පහ වූ හිය කළේ, මාදු වූ කළේ, කමිණිය (කමිණම) වූ කළේ, සවිත කළේ, නිශ්චල බවට පැමිණි කළේ, දිව්‍ය-ශ්‍රෝත්‍රධාතුව පිණිස සිත යොමු කෙරෙහි, නැඹුරු කෙරෙහි. හේ පිරිසිදු වූ, මිනිසුන්ගේ ශ්‍රවණොපචාරය ඉක්ම දිවකත්නුවණින් දිව්‍ය වූත් මානුෂක වූත් දුරු වූත් ලඟ වූත් ද්විධ ශබ්ද අසයි.

59. කෙවසිය, ඒ මහණ මෙසේ සමාහිත වූ සිත පිරිසිදු වූ කළේ ... දිව්‍ය වූ ද මානුෂක වූ ද, දුරු වූ ද ලඟ වූ ද ද්විධ ශබ්ද අසයි යන යමෙක් ඇද්ද, මේ ද ඔහුගේ ප්‍රඥාවෙක් වේ.

59. සො ඵං සමාහිතෙ විතෙත පරිසුද්ධෙ පරියොද්ධෙ අනඛගණේ විගනුපකකිලෙසෙ මුදුභුතෙ කමමනියෙ සීතෙ ආනෙඤ්ජප්පතෙත වෙනො-පරියඤ්ඤාය විතතං අභිනීභරති අභිනීන්තාමෙති. සො පරසතතානං පරපුඤ්ජානං වෙනසා වෙනො පරිච්ච පජානාති; සරාගං වා විතතං සරාගං විතතනති පජානාති. විතරාගං වා විතතං විතරාගං විතතනති පජානාති. සද්දෙසං වා විතතං සද්දෙසං විතතනති පජානාති. විතද්දෙසං වා විතතං විතද්දෙසං විතතනති පජානාති. සමොහං වා විතතං සමොහං විතතනති පජානාති. විතමොහං වා විතතං විතමොහං විතතනති පජානාති. විකඛිතතං වා විතතං විකඛිතතං විතතනති පජානාති. මහග්ගතං වා විතතං මහග්ගතං විතතනති පජානාති. අමහග්ගතං වා විතතං අමහග්ගතං විතතනති පජානාති. සඋතතරං වා විතතං සඋතතරං විතතනති පජානාති අනුතතරං වා විතතං අනුතතරං විතතනති පජානාති. සමාහිතං වා විතතං සමාහිතං විතතනති පජානාති. අසමාහිතං වා විතතං අසමාහිතං විතතනති පජානාති. විමුත්තං වා විතතං විමුත්තං විතතනති පජානාති. අවිමුත්තං වා විතතං අවිමුත්තං විතතනති පජානාති.

60. සෙය්‍යථාපි කෙවසිස් ඉන්ධී වා පුරිසො වා දහරො වා යුචා මණ්ඩකකජාතිකො ආද්දසෙ වා පරිසුද්ධෙ පරියොද්ධෙ අවෙජ්ච වා උදක-පතෙත සකං මුඛනිමිත්තං පච්චවෙකඛමානො සකණ්ණිකං වා සකණ්ණිකනති ජාතෙය්‍ය, අකණ්ණිකං වා අකණ්ණිකනති ජාතෙය්‍ය, ඵචමෙච ඛො කෙවසිස් භිකඛු ඵං සමාහිතෙ විතෙත පරිසුද්ධෙ පරියොද්ධෙ අනඛගණේ විගනුපකකිලෙසෙ මුදුභුතෙ කමමනියෙ සීතෙ ආනෙඤ්ජප්පතෙත වෙනොපරිය-ඤ්ඤාය විතතං අභිනීභරති අභිනීන්තාමෙති. සො පරසතතානං පර-පුඤ්ජානං වෙනසා වෙනො පරිච්ච පජානාති; සරාගං වා විතතං සරාගං විතතනති පජානාති. විතරාගං වා විතතං විතරාගං විතතනති පජානාති. සද්දෙසං වා විතතං සද්දෙසං විතතනති පජානාති. විතද්දෙසං වා විතතං විතද්දෙසං විතතනති පජානාති. සමොහං වා විතතං සමොහං විතතනති පජානාති. විතමොහං වා විතතං විතමොහං විතතනති පජානාති. සංඛිතතං වා විතතං -පෙ- විකඛිතතං වා විතතං -පෙ- මහග්ගතං වා විතතං -පෙ- අමහග්ගතං වා විතතං -පෙ- සඋතතරං වා විතතං -පෙ- අනුතතරං වා විතතං -පෙ- සමාහිතං වා විතතං -පෙ- අසමාහිතං වා විතතං -පෙ- විමුත්තං වා විතතං විමුත්තං විතතනති පජානාති. අවිමුත්තං වා විතතං අවිමුත්තං විතතනති පජානාති.

61. යමපි කෙවසිස් භිකඛු ඵං සමාහිතෙ විතෙත පරිසුද්ධෙ -පෙ- අවි-මුත්තං වා විතතං අවිමුත්තං විතතනති පජානාති, ඉදුමප්ඝ්ඝ භොති පඤ්ඤාය.

59. හේ මෙසේ එකඟ වූ සිත පිරිසිදු වූ කල්හි, දිප්තිමත් වූ කල්හි, කෙලෙස් රහිත වූ කල්හි, උපකෙලශ පහ වූ ගිය කල්හි, මාදු වූ කල්හි, කම්ඤ්ජම වූ කල්හි, සවිත කල්හි, නිශචල බවට පැමිණි කල්හි, වෙනස්පරිච්ඡේදනය පිණිස (=අනුන්ගේ සිත පිරිසිදු දන්තා නුවණ පිණිස) සිත යොමු කෙරෙයි, නැඹුරු කෙරෙයි. හේ අන් සන්තියන්ගේ අන් පුද්ගලයන්ගේ සිත සියසිතීන් පිරිසිදු දනිසි. රුග සහිත සිත රුග සහිත සිතැ යි දනිසි. රුග රහිත සිත රුග රහිත සිතැ යි දනිසි. දෝෂ සහිත සිත දෝෂ සහිත සිතැ යි දනි. දෝෂරහිත සිත දෝෂරහිත සිතැ යි දනී. මොහසහිත සිත මොහසහිත සිතැ යි දනී. මොහරහිත සිත මොහරහිත සිතැ යි දනී. සංක්ෂිප්ත (=හැකුළුණු) සිත හැකුළුණු සිතැ යි දනී. වික්ෂිප්ත (=විසුරුණු) සිත විසුරුණු සිතැ යි දනී. මහද්ගත සිත මහද්ගත සිතැ යි දනී. අමහද්ගත සිත අමහද්ගත සිතැ යි දනී. සොන්තර සිත සොන්තර සිතැ යි දනී. අනුන්තර සිත අනුන්තර සිතැ යි දනී. සමාහිත සිත සමාහිත සිතැ යි දනී. අසමාහිත සිත අසමාහිත සිතැ යි දනී. විමුක්ත (=මිදුණු) සිත විමුක්ත සිතැ යි දනී. අවිමුක්ත (=නොමිදුණු) සිත අවිමුක්ත සිතැ යි දනී.

60. කෙවලසිය, යම්සේ සැරැසෙනසුලු සත්‍රියක් හෝ පුරුෂයෙක් හෝ ලදුරුවෙක් හෝ තරුණයෙක් හෝ පිරිසිදු දිප්තිමත් කැබලිපතෙක හෝ පහත් දියබඳුනෙක හෝ සිය මුවසටහන පිරික්සා බලන්නේ තල-කැලැල් ආදී දෙස් ඇති තැන් සඳෙස් තැනැ යි දන්නේ ද, එ කී දෙස් තැනී තැන දෙස් තැනැ යි දන්නේ ද, කෙවලසිය, එ පරිද්දෙන් ම මහණ තෙමේ මෙසේ සමාහිත වූ සිත පිරිසිදු වූ කල්හි, දිප්ති වූ කල්හි, කෙලෙස් නැති කල්හි, උපකෙලශ පහ වූ ගිය කල්හි, මාදු වූ කල්හි, කම්ඤ්ජම වූ කල්හි, සවිත කල්හි, නිශචල බවට පැමිණි කල්හි, පරසිත් දන්තා නුවණ පිණිස සිත යොමු කෙරෙයි, නැඹුරු කෙරෙයි. හේ අන් සතුන්ගේ, අන් ප්‍රභූලන්ගේ සිත සියසිතීන් පිරිසිදු දනී. සරුග සිත සරුග සිතැ යි දනී. විතරුග සිත විතරුග සිතැ යි දනී. සදෝෂ සිත සදෝෂ සිතැ යි දනී. විතදෝෂ සිත විතදෝෂ සිතැ යි දනී. සමොහ සිත සමොහ සිතැ යි දනී, විතමොහ සිත විතමොහ සිතැ යි දනී. සංක්ෂිප්ත සිත සංක්ෂිප්ත සිතැ යි දනී. වික්ෂිප්ත සිත වික්ෂිප්ත සිතැ යි දනී. මහද්ගත සිත මහද්ගත සිතැ යි ... අමහද්ගත සිත අමහද්ගත සිතැ යි ... සොන්තර සිත සොන්තර සිතැ යි ... අනුන්තර සිත අනුන්තර සිතැ යි ... සමාහිත සිත සමාහිත සිතැ යි ... අසමාහිත සිත අසමාහිත සිතැ යි ... විමුක්ත සිත විමුක්ත සිතැ යි ... අවිමුක්ත සිත අවිමුක්ත සිතැ යි දනී.

61. කෙවලසිය, මහණ තෙමේ මෙසේ සමාහිත සිත පිරිසිදු වූ කල්හි ... අවිමුක්ත සිත අවිමුක්ත සිතැ යි දනී යන යමක් ඇද්ද, මේත් ඔහුගේ ප්‍රඥාවෙක් වෙයි.

62. සො එවං සමාහිතෙ විතොන පරිසුද්ධෙ පරියොදානෙ අනඛනණේ විගනුපකකිලෙසෙ මුදුභුතෙ කමමනියෙ ධීනෙ ආනෙඤ්ජප්පතොන පුබ්බෙ- නිවාසානුස්සතිඤ්ඤාණාය විතතො අභිනීහරති අභිනිනතාමෙති. සො අනෙක- විභිතං පුබ්බෙතිවාසං අනුස්සරති. සෙය්‍යපීදං: එකමපි ජාතිං දෝපි ජාතියො තිස්සො'පි ජාතියො වතස්සො'පි ජාතියො පඤ්චපි ජාතියො දස'පි ජාතියො විසමපි ජාතියො තිංසමපි ජාතියො වතනාරීසමපි ජාතියො ජාතිසතමපි ජාතිසහස්සමපි ජාතිසතසහස්සමපි අනෙකෝපි සංවට්ටකප්පෙ අනෙකෝපි විවට්ටකප්පෙ අනෙකෝපි සංවට්ටවිවට්ටකප්පෙ 'අමුත්‍රාසිං එවං- නාමො එවංගොතොනො එවංවණේණො එවමාහාරො එවං සුඛදුක්ඛපට්ඨසංවේදී එවමායුපරියනොනො. සො තතො චුතො අමුත්‍ර උපපාදිං. තත්‍රාපාසිං එවං- නාමො එවංගොතොනො එවංවණේණො එවමාහාරො එවංසුඛදුක්ඛපට්ඨසංවේදී එවමායුපරියනොනො. සො තතො චුතො ඉධුපපනොනා'ති. ඉති සාකාරං සඋද්දෙසං අනෙකවිභිතං පුබ්බෙතිවාසං අනුස්සරති.

63. සෙය්‍යථාපි කෙවලිසි පුරිප්පො සකමහා ගාමා අඤ්ඤං ගාමං ගච්ඡිය්‍ය, තමහා'පි ගාමා අඤ්ඤං ගාමං ගච්ඡිය්‍ය, සො තමහා ගාමා සකඤ්ඤෙව ගාමං පච්චාගච්ඡිය්‍ය, තස්ස එවමස්ස: 'අනං බො සකමහා ගාමා අමුං ගාමං අගච්ඡිං. තත්‍ර එවං අට්ඨාසිං එවං නිසීදිං. එවං අහාසිං එවං තුණ්හි අහොසිං. තමහාපි ගාමා අමුං ගාමං අගච්ඡිං. තත්‍රාපි එවං අට්ඨාසිං එවං නිසීදිං. එවං අහාසිං එවං තුණ්හි අහොසිං. සො'මහි තමහා ගාමා සකඤ්ඤෙව ගාමං පච්චාගතො'ති. එවමෙව බො කෙවලිසි භිකූඛු එවං සමාහිතෙ විතොන පරිසුද්ධෙ පරියොදානෙ අනඛනණේ විගනුපකකිලෙසෙ මුදුභුතෙ කමමනියෙ ධීනෙ ආනෙඤ්ජප්පතොන පුබ්බෙතිවාසානුස්සතිඤ්ඤාණාය විතතො අභිනීහරති අභිනිනතාමෙති. සො අනෙකවිභිතං පුබ්බෙතිවාසං අනුස්සරති. සෙය්‍යපීදං: එකමපි ජාතිං දෝපි ජාතියො තිස්සො'පි ජාතියො වතස්සො'පි ජාතියො පඤ්චපි ජාතියො දස'පි ජාතියො විසමපි ජාතියො තිංසමපි ජාතියො වතනාරීසමපි ජාතියො පඤ්ඤසමපි ජාතියො ජාතිසහස්සමපි ජාතිසතසහස්සමපි අනෙකෝපි සංවට්ටකප්පෙ අනෙකෝපි විවට්ටකප්පෙ අනෙකෝපි සංවට්ටවිවට්ටකප්පෙ 'අමුත්‍රාසිං එවංනාමො එවංගොතොනො එවංවණේණො එවමාහාරො එවංසුඛදුක්ඛපට්ඨසංවේදී එවමායුපරියනොනො. සො තතො චුතො අමුත්‍ර උපපාදිං. තත්‍රාපාසිං එවංනාමො එවංගොතොනො එවංවණේණො එවමාහාරො එවංසුඛදුක්ඛපට්ඨසංවේදී එවමායුපරියනොනො. සො තතො චුතො ඉධුපපනොනා'ති. ඉති සාකාරං සඋද්දෙසං අනෙකවිභිතං පුබ්බෙ- නිවාසං අනුස්සරති. යමපි කෙවලිසි භිකූඛු එවං සමාහිතෙ විතොන පරිසුද්ධෙ -ඊඊ- අනෙකවිභිතං පුබ්බෙතිවාසං අනුස්සරති, ඉදමපි'ස්ස තොති පඤ්ඤො.

62. තෙ තෙමේ මෙසේ සමාහිත සිත පිරිසිදු වූ කල්හි, දීප්ත වූ කල්හි, කෙලෙස් නැති වූ කල්හි, උපකෙලශ පහ වූ හිය කල්හි, මාදු වූ කල්හි, කමිෂම වූ කල්හි, ස්විත කල්හි, නිශචල බවට පත් කල්හි, පුළු- නිවාසානුසමානි ඥානය (=පෙර වුසු කඳ පිළිවෙල දක්නා නුවණ) ලබනු පිණිස සිත යොමු කෙරෙයි. හේ එක් ජාතියක් ද, ජාති දෙකක් ද ජාති තුනක් ද ජාති සතරක් ද ජාති පසක් ද ජාති දසයක් ද ජාති විස්සක් ද ජාති තිසක් ද ජාති සතළිසක් ද ජාති පනසක් ද ජාති සියයක් ද ජාති දහසක් ද ජාති සුවහසක් ද, බොහෝ සංවථී කල්ප ද, බොහෝ විවථී කල්ප ද, බොහෝ සංවථී විවථී කල්ප ද, “අසෝ තත්ති මෙ නම් ඇතියෙම් වීම. මෙ ගොත් ඇතියෙම් වීම. මෙ බඳු පැහැ ඇතියෙම් වීම. මෙ බඳු ආහාර ඇතියෙම් වීම. මෙ බඳු සුව දුක් විඳින්නෙම් වීම. මෙ බඳු (මෙතෙක්) ආයු කෙලවර කොටැතියෙම් වීම. ඒ මම එසින් සැවැ අසෝ තැන උපනිමි. එහි ද මෙ නම ඇතියෙම් වීම. මෙ ගොත් ඇතියෙම් වීම. මෙ බඳු පැහැ සටහන් ඇතියෙම් වීම. මෙ බඳු ආහාර ඇතියෙම් වීම. මෙ බඳු සුවදුක් විඳින්නෙම් වීම. මෙතෙක් ආයු සීමාවක් ඇතියෙම් වීම. ඒ මම එසින් සැව මෙහි උපනිමි”යි මෙසේ අනෙකවිධ වූ පෙර වුසු කඳපිළිවෙල සිහි කෙරෙයි. මෙසේ වණිදි වශයෙන් ආකාර සහිත වූ නම්ගොත් විසින් උදෙසා සහිත වූ බහුවිධ වූ පුළුනිවාසය සිහි කෙරෙයි.

63. කෙවසිය, ගම්මේ පුරුෂයෙක් සිය ගමින් අත් ගම්කට යන්නේ ද, ඒ ගම්නුත් අත් ගම්කට යන්නේ ද, (නැවත) හේ එ ගමින් සිය ගමට ම වටාලා එන්නේ ද, එසේ වූ ඔහුට “මම වූ කලී සිය ගමින් අසෝ ගමට ගියෙමි. එහි මෙසේ සිටියෙමි, මෙසේ උන්නෙමි, මෙසේ කිමි, මෙසේ නිහඬ වීම. ඒ ගමනුත් අසෝ ගමට ගියෙමි. එහි ද මෙසේ සිටියෙමි, මෙසේ උන්නෙමි, මෙසේ කිමි, මෙසේ නිහඬ වීම. ඒ මම ඒ ගමින් සිය ගමට ම පෙරලා ආයෙම් වෙමි”යි ඔහුට මෙ බඳු සිතෙක් වන්නේ ද, කෙවසිය, එ පරිද්දෙන් ම මනුෂ් තෙමේ මෙසේ සමාහිත සිත පිරිසිදු වූ කල්හි, දීප්ත කල්හි, කෙලෙස් රහිත කල්හි, උපකෙලශ පහ වූ හිය කල්හි, මාදු වූ කල්හි, කමිෂම වූ කල්හි, ස්විත කල්හි, නිශචල බවට පැමිණි කල්හි, පෙර වුසු කඳ පිළිවෙල සිහි කරන නුවණ පිණිස සිත මොනො- වට යොමු කෙරෙයි, මොනොවට නැඹුරු කෙරෙයි. හේ ‘අසෝ තත්ති මෙ නම ඇතියෙම් වීම, මෙ බඳු ගොත් ඇතියෙම් වීම, මෙ බඳු පැහැ සටහන් ඇතියෙම් වීම, මෙ බඳු ආහාර ඇතියෙම් වීම, මෙ බඳු සුවදුක් විඳි- නෙම් වීම, මෙ බඳු ආයුසීමා ඇතියෙම් වීම, ඒ මම එසින් සැව අසෝ තැන උපනිමි. එහි ද මෙ නම ඇතියෙම්, මෙ ගොත් ඇතියෙම්, මෙ බඳු පැහැසටහන් ඇතියෙම්, මෙ බඳු ආහාර ඇතියෙම්, මෙ බඳු සුවදුක් විඳින්නෙම් වීම, මෙතෙක් ආයු සීමා ඇතියෙම් වීම. ඒ මම එසින් සැව මෙහි උපනිමි”යි මෙසේ එක් ජාතියක් ද, ජාති දෙකක් ද, ජාති තුනක් ද, ජාති සතරක් ද, ජාති පසක් ද, ජාති දසයක් ද, ජාති විස්සක් ද, ජාති තිසක් ද, ජාති සතළිසක් ද, ජාති පනසක් ද, ජාති සියයක් ද, ජාති දහසක් ද, ජාති සුවහසක් ද, බොහෝ සංවථී කල්ප ද, බොහෝ විවථී කල්ප ද, බොහෝ සංවථී විවථී කල්ප දැයි මෙසේ අනෙකවිධ වූ පෙර වුසු කඳ පිළිවෙල සිහි කෙරෙයි. මෙ පරිද්දෙන් ආකාර සහිත වූ උදෙසා සහිත වූ පෙර වුසු නොයෙක් වැදූරුම් කඳපිළිවෙල සිහි කෙරෙයි. කෙවසිය, මනුෂ් තෙම මෙසේ සමාහිත සිත පිරිසිදු වූ කල්හි...අනෙකවිධ වූ පෙර වුසු කඳපිළිවෙල සිහි කෙරෙයි යන යමෙක් ඇද්ද, මෙ ද ඔහුගේ ප්‍රඥාවෙක් වෙයි.

64. සො ඵචං සමාහිතෙ විතොන පරිසුඤ්ඤා පරියොදානෙ අනඛගණේ විගනුපකකිලෙසෙ මුදුහුතෙ කමමනියෙ සීතෙ ආනෙඤ්ජප්පතො සත්තානං චුත්තපපානඤ්ඤාය විතං අභිනිභරති අභිනින්නාමෙති. සො දිබ්බෙන චකඛුතා විසුඤ්ඤාන අතිකකන්තමානුසකෙන සතොන පසස්ති වචමානො උපපජ්ජමානෙ හීතෙ පණීතෙ සුවණේණ දුබ්බණේණ සුගතෙ දුගතතෙ යථාකමුච්චගෙ සතොන පජානාති: ‘ඉමෙ චත භොනොතා සත්තා කාය-දුච්චරිතෙන සමන්තාගතා වචීදුච්චරිතෙන සමන්තාගතා මනොදුච්චරිතෙන සමන්තාගතා අරියානං උපවාදකා මිච්ඡාදිට්ඨිකා මිච්ඡාදිට්ඨිකමමසමාදානා. තෙ කායස්ස භෙදා පරමමරණා අපායං දුග්ගතිං විනිපාතං නිරයං උපපන්නා. ඉමෙ චා පන භොනොතා සත්තා කායසුවරිතෙන සමන්තාගතා වචීසුචරිතෙන සමන්තාගතා මනොසුවරිතෙන සමන්තාගතා අරියානං අනුපවාදකා සමමාදිට්ඨිකා සමමාදිට්ඨිකමමසමාදානා. තෙ කායස්ස භෙදා පරමමරණා සුගතීං සග්ගං ලොකං උපපන්නා’ ති. ඉති දිබ්බෙන චකඛුතා විසුඤ්ඤාන අතිකකන්තමානුසකෙන සතොන පසස්ති වචමානො උපපජ්ජමානෙ හීතෙ පණීතෙ සුවණේණ දුබ්බණේණ සුගතෙ දුගතතෙ යථාකමුච්චගෙ සතොන පජානාති.

65. සෙය්‍යථාපි කෙවලස්ස මජ්ඣෙකි සිංඝාටකෙ පාසාදො තත්ථ චකඛුමා සුරිසො සීතො පසෙසය්‍ය මනුසෙසා ගෙහං පවිසනොන’පි රථියා විනිසඤ්චරනො’පි මජ්ඣෙකි සිංඝාටකෙ නිසිනො’පි. තස්ස ඵචමස්ස: ඵතෙ මනුසෙසා ගෙහං පවිසනති. ඵතෙ නිකඛමනති. ඵතෙ රථියා විනිසඤ්චරනති. ඵතෙ මජ්ඣෙකි සිංඝාටකෙ නිසින්නා’ති. ඵචමෙච බො කෙවලස්ස භිකඛු ඵචං සමාහිතෙ විතොන පරිසුඤ්ඤා පරියොදානෙ අනඛගණේ විගනුපකකිලෙසෙ මුදුහුතෙ කමමනියෙ සීතෙ ආනෙඤ්ජප්පතො සත්තානං චුත්තපපානඤ්ඤාය විතං අභිනිභරති අභිනින්නාමෙති. සො දිබ්බෙන චකඛුතා විසුඤ්ඤාන අතිකකන්තමානුසකෙන සතොන පසස්ති වචමානො උපපජ්ජමානො හීතෙ පණීතෙ සුවණේණ දුබ්බණේණ සුගතෙ දුගතතෙ යථාකමුච්චගෙ සතොන පජානාති: ඉමෙ චත භොනොතා සත්තා කාය-දුච්චරිතෙන සමන්තාගතා වචීදුච්චරිතෙන සමන්තාගතා මනොදුච්චරිතෙන සමන්තාගතා අරියානං උපවාදකා මිච්ඡාදිට්ඨිකා මිච්ඡාදිට්ඨිකමමසමාදානා. තෙ කායස්ස භෙදා පරමමරණා අපායං දුග්ගතිං විනිපාතං නිරයං උපපන්නා. ඉමෙ චා පන භොනොතා සත්තා කායසුවරිතෙන සමන්තාගතා වචීසුචරිතෙන සමන්තාගතා මනොසුවරිතෙන සමන්තාගතා අරියානං අනුපවාදකා සමමාදිට්ඨිකා සමමාදිට්ඨිකමමසමාදානා. තෙ කායස්ස භෙදා පරමමරණා සුගතීං සග්ගං ලොකං උපපන්නා’ ති. ඉති දිබ්බෙන චකඛුතා විසුඤ්ඤාන අතිකකන්තමානුසකෙන සතොන පසස්ති වචමානො උපපජ්ජමානො හීතෙ පණීතෙ සුවණේණ දුබ්බණේණ සුගතෙ දුගතතෙ යථාකමුච්චගෙ සතොන පජානාති.

64. හේ මෙසේ සමාහිත වූ සිත පිරිසිදු කල්හි, දීප්ත කල්හි, කෙලෙස් නැති කල්හි, උපකෙලය පහ වූ කල්හි, මාදු වූ කල්හි, කමීක්ෂම වූ කල්හි, සචිත කල්හි, නිශ්චල බවට පැමිණි කල්හි, සත්ත්වයන්ගේ ව්‍යුති උපපත්ති දක්නා නුවණ පිණිස සිත යොමු කෙරෙයි, නැඹුරු කෙරෙයි. හේ පිරිසිදු වූ, මිනිසුන්ගේ දර්ශනෝපවාරය ඉක්මැ දැක්කැ හැකි දිවැසින්, ‘අහෝ! මේ භවත් සත්ත්වයෝ කායදුඛවර්තයෙන් සමන්විතයහ, වාග්දුඛවර්තයෙන් සමන්විතයහ, මනෝදුඛවර්තයෙන් සමන්විතයහ, ආර්යෝපවාද කලහ, මිසදිටු වශයෙන් ගත් මිප්‍යාවුත ඇතියහ. ඒ මොහු කරුණකය බිදීමෙන් මරණින් මතු සැපයෙන් පහ වූ, දුෂ්ටකමී හෙතු-යෙන් හටගත් ගතිය වූ, (කමීයට තමන් පරවශ බැඳින්) තමනට අවශ වැ වැටෙන තැන වූ නිරයට වන්නාහ. මේ භවත් සත්ත්වයෝ වූ කලී කායසුවර්තයෙන් සමන්විතයහ, වාක්සුවර්තයෙන් සමන්විතයහ, මනා-සුවර්තයෙන් සමන්විතයහ, ආර්යනට උපවාද නො කලහ, සම්මදිටු ගත්තාහ, සම්මදිටු වශයෙන් ගත් ශිලාදිය ඇත්තාහ. ඒ මොහු කාබුත් මරණින් මතු ශෝභන වූ ගති ඇති සගලොවට වන්නාහ’යි මරණා-සන්න වූ ද, එකෙණෙහි පිලිසිදු ගත්තා වූ ද, භීත වූ ද, උසස් වූ ද, මනා පැහැ සටහන් ඇති වූ ද, නොමනා පැහැ සටහන් ඇති වූ ද, සුගතියට පැමිණියා වූ ද, දුගතියට පැමිණියා වූ ද, කමීය වූ පරිදි ඒ ඒ භවයට ගියා වූ ද සත්ත්වයන් දකී. මෙසේ හේ පිරිසිදු වූ, මානුෂක විෂය ඉක්මැ පැවැති දිවැසින් හීන පුණිත, සුවණි දුෂිණි, සුගත දුර්ගත සත්ත්වයන් දකී. කමීය වූ පරිදි ඒ ඒ භවය කර එලැබැ සිටි සත්ත්වයන් දකී.

65. කෙවසිය, යම්සේ සතර මං හන්දියෙක මහල් සහිත ගෙයක් වන්නේ ද, එහි උඩු මහලෙහි ඇස් ඇති පුරුෂයෙක් සිටියේ ගෙට පිවිසෙන-ටුනුත් ගෙන් නික්මෙනටුනුත් චීවියෙහි ඇත මැන යන එනටුනුත්, සිටුමංහන්දිය මැද හුන්නටුනුත් දක්නේ ද, ඒ දක්නා ඔහුට “මේ මිනිස්සු ගෙට පිවිසෙත්, මේ මිනිස්සු ගෙන් නික්මෙත්, මේ මිනිස්සු චීවියෙහි ඇත මැන යෙන්, මොහු සිටුමංහන්දිය මැද උන්නෝ වෙත් යැ” යි මෙසේ සිතෙක් වන්නේ ද, කෙවසිය, එ පරිදි ම එ මහණ තෙමේ මෙසේ සමාහිත වූ සිත පිරිසිදු කල්හි දීප්තිමත් කල්හි කෙලෙස් නැති කල්හි උපකෙලය පහ වූ කල්හි මාදු කල්හි කමීක්ෂම කල්හි සචිත කල්හි නිශ්චල බවට පැමිණි කල්හි, සත්ත්වයන්ගේ ව්‍යුති උපපත්ති දක්නා නුවණ ලබනු පිණිස සිත යොමු කෙරෙයි, නැඹුරු කෙරෙයි. හේ මානුෂක විෂය ඉක්මි පිරිසිදු වූ දිවැසින් “අහෝ! මේ භවත් සත්ත්ව කායදුඛවර්තයෙන් සමන්-විතයහ, වාග්දුඛවර්තයෙන් සමන්විතයහ, මනෝදුඛවර්තයෙන් සමන්-විතයහ, ආර්යනට උපවාද කලහ, මිසදිටුවහ, මිසදිටු වශයෙන් ගත් වුත ඇතියහ. ඒ මොහු කාබුත් මරණින් මතු, සැපයෙන් පහ වූ, දුෂ්ට කමීයෙන් උපත් ගතිය වූ, තමනට තමන් අවශග වැ වැටෙන තැන වූ නිරයට වත්හ. එහෙත් මේ භවත් සත්ත්වයෝ වූ කලී කායසුවර්තයෙන් සමන්විතයහ, වාක්සුවර්තයෙන් සමන්විතයහ, මනාසුවර්තයෙන් සමන්-විතයහ, ආර්යනට උපවාද නො කලහ, සම්මදිටු ගත්හ, සම්මදිටු විසින් ගත් ශිලාදිය ඇත්තාහ. මොහු කාබුත් මරණින් මතු ශෝභන ගති ඇති සගලොවට වන්නාහ”යි මෙසේ මරණාසන්න වූ ද, එකෙණෙහි පිලිසිදු ගත්තා වූ ද, පහත් වූ ද, උසස් වූ ද, මනා පැහැ සටහන් ඇති වූ ද, නො මනා පැහැ සටහන් ඇති වූ ද, සුගතියට පැමිණියා වූ ද, දුගතියට පැමිණියා වූ ද කමීය වූ පරිදි ඒ ඒ භවයට ගිය සත්ත්වයන් දකී. මෙසේ පිරිසිදු වූ, මානුෂක විෂය ඉක්මැ පැවැති දිවැසින් හීන පුණිත සුවණි දුෂිණි සුගත දුර්ගත සත්ත්වයන් දකී. කමී වූ පරිදි ඒ ඒ භවය කරා එලැබැ සිටි සත්ත්වයන් දකී.

66. යමපි කෙවසිසු භික්ඛු එවං සමාහිතෙ විතොන පරිසුඤ්ඤා -පෙ- සුතනෙ දුග්ගතෙ යථාකමමුපගෙ සතොන පජානාති, ඉදුමපි'ස්ස හොති පඤ්ඤාය.

67. සො එවං සමාහිතෙ විතොන පරිසුඤ්ඤා පරිසොදානෙ අනඛගණේ විගනුපකක්කිලෙසෙ මුද්දහුතෙ කමමනියෙ සීතෙ ආනෙඤ්ජපපනො ආසවානං බයඤ්ඤාණාය විතොනං අභිනීනරති අභිනීනානාමෙති. සො ඉදං දුක්ඛනන්ති යථාභූතං පජානාති. අයං දුක්ඛසමුදයො'ති යථාභූතං පජානාති. අයං දුක්ඛනිරෝධො'ති යථාභූතං පජානාති. අයං දුක්ඛනිරෝධගාමිනී පටිපදා'නි යථාභූතං පජානාති. ඉමෙ ආසවා'නි යථාභූතා පජානාති. අයං ආසව- සමුදයො'නි යථාභූතං පජානාති. අයං ආසවනිරෝධො'නි යථාභූතං පජානාති. අයං ආසවනිරෝධගාමිනී පටිපදා'නි යථාභූතං පජානාති. කස්ස එවං ජානතො එවං පස්සතො කාමාසවාපි විතොනං විමුච්චති. භවාසවාපි විතොනං විමුච්චති. අවිජ්ජාසවාපි විතොනං විමුච්චති. විමුත්තස්මිං විමුත්තමග්ගි ඤ්ඤාණං හොති. ඛිණ්ණා ජාති, චුඛිතං බුහමචරියං, කතං කරණීයං, නාපරං ඉඤ්ඤානායාති පජානාති.

68. ඉදං චුච්චති කෙවසිසු අනුසාසනීපාටිභාරියං. ඉමානි බො කෙවසිසු තිණ්ණි පාටිභාරියානි මයා සයං අභිඤ්ඤා සච්ඡිකත්වා පවෙදිතානි.

69. භූතපුබ්බං කෙවසිසු ඉමස්මිඤ්ඤෙඤ්ඤව භික්ඛුසංඛෙස අඤ්ඤානරස්ස භික්ඛු- නො එවං වෙනසො පරිවිතකෙකා උදපාදී: කඤ්ඤා නු බො ඉමෙ වන්තාරො මහාභූතා අපරිසෙසා නිරුජ්ඣන්ති, සෙය්‍යපීදං පඨවීධාතු ආපොධාතු තෙජෝ- ධාතු වායොධාතු'නි. අථ බො සො කෙවසිසු භික්ඛු තථාරූපං සමාධිං සමාපජ්ජී, යථා සමාහිතෙ විතොන දෙවයානියො මග්ගො පාතුරහොසී. අථ බො සො කෙවසිසු භික්ඛු යෙන වාතුමමහාරුජ්ජකා දෙවා තෙහුප- සඛකම්. උපසඛකම්ත්වා වාතුමමහාරුජ්ජකෙ දෙවෙ එතදවොච: කඤ්ඤා නු බො ආටුසො ඉමෙ වන්තාරො මහාභූතා අපරිසෙසා නිරුජ්ඣන්ති, සෙය්‍යපීදං පඨවීධාතු ආපොධාතු තෙජෝධාතු වායොධාතු'නි. එවං චුතොන කෙවසිසු වාතුමමහාරුජ්ජකා දෙවා තං භික්ඛුං එතදවොචු: මයමපි බො භික්ඛු න ජානාම යජ්ඣමෙ වන්තාරො මහාභූතා අපරිසෙසා නිරුජ්ඣන්ති, සෙය්‍යපීදං පඨවීධාතු ආපොධාතු තෙජෝධාතු වායොධාතු'නි. අජ්ඣ බො භික්ඛු වන්තාරො මහාරුජ්ජකො අමෙහති අභික්ඣන්තන්තරා ව පණිත්තරා ව. තෙ බො එතං ජානෙය්‍යං යජ්ඣමෙ වන්තාරො මහාභූතා අපරිසෙසා නිරුජ්ඣන්ති, සෙය්‍ය- පීදං පඨවීධාතු ආපොධාතු තෙජෝධාතු වායොධාතු'නි.

66. කෙවසිසිය, මහණ තෙම මෙසේ සමාහිත සිත පිරිසිදු කල්හි... සුගත උර්ගත වූ කම් වූ පරිදි ඒ ඒ භවය කරා ඵලාඕඕ සිටි සතුන් දැකී යන යමෙක් ඇද්ද, මේ ද ඔහුගේ ප්‍රඥාවෙක් වෙයි.

67. හේ මෙසේ සමාහිත සිත පිරිසිදු වූ දීප්ත වූ නිකෙලෙස් වූ උපකෙලෙස පත වූ මාදු වූ කම්කෂම වූ සපිත වූ නිගවල බවට පැමිණැ සිටි කල්හි, ආසුවයන්ගේ ක්‍ෂයය (විනාශය) පිණිස සිත මොනොවට යොමු කෙරෙයි, මොනොවට නැඹුරු කෙරෙයි. හෙ තෙමේ ‘මේ දුක්ඛ’ යි ඇති සැටියෙන් දැනී. ‘මේ දුක් ඉපැද්මට කාරණයැ’ යි ඇති සැටියෙන් දැනී. ‘මේ දුක් වැනැස්මැ’ යි (නිවනැ’ යි) ඇති සැටියෙන් දැනී. ‘මේ දුක් වැනැස්මට යන පිලිවෙතැ’ යි ඇති සැටියෙන් දැනී. ‘මොහු ආසුවයෝ යැ’ යි ඇති සැටියෙන් දැනී. ‘මේ ආසුවයන් ඉපැද්මට කාරණැ’ යි ඇති සැටියෙන් දැනී. ‘මේ ආසුවනිරොධයැ’ යි ඇති සැටියෙන් දැනී. ‘මේ ආසුවනිරොධනාමිතී ප්‍රතිපත්තියැ’ යි ඇති සැටියෙන් දැනී. මෙසේ දන්නා මෙසේ දක්නා ඔහුගේ සිත කාමාසුවය කෙරෙන් ද මිදේ. ඔහු සිත භවාසුවය කෙරෙන් ද මිදේ, ඔහු සිත අවිදුසුවය කෙරෙන් ද මිදේ. (එසේ සිත) මිදුණු කල්හි ‘මා සිත ආසුව කෙරෙන් මිදුණේ යැ’ යි (ප්‍රත්‍යවෙක්‍ෂණ) ඥානය වේ. ‘භවොත්පත්තිය ක්‍ෂීණ විය (හෙවත් නැවැත භවයෙහි නොඋපදනා සවභාවයට පැමිණියෙමු). ‘මහබ්බසර වෑස නිමැවිණි. (සිටු සස්ති සතර මගින් කළ යුතු සොළොස් වැදූරුම්) කිස කොටැ නිමැවිණි. මේ බව පිණිස (=මේ කෙලෙසක්‍ෂයය පිණිස) යලි දු කටයුතු දැයෙක් නැතැ’ යි හේ දැනී.

68. කෙවසිසිය, මෙය අනුශාසනීප්‍රාතිනායකී යි කියනු ලැබේ. කෙවසිසිය, මොහු මා විසින් ම වෛසසින් දූත පසක් කොට පවසන ලද තුන් පෙළහරනු ය.

69. පෙර වූවක් කියමි. කෙවසිසිය, මේ බික්සහන අතුරෙහි ම වූ මහණක්හට “පඨවිධාතු ආපොධාතු තෙජොධාතු වායොධාතු යන මේ සතර මහාභූතයෝ කොතත්ති දී නිරුද්ධ වෙත් ද?” යි මෙසේ සිතැ විතකීයෙක් උපත. කෙවසිසිය, ඉක්බිති ඒ මහණ යමිසේ සිත සමාහිත කල්හි දෙවයානික මාගීය (දෙව්බලෝ යන හැකි සෘද්ධිවිධඥානය) පහල වී ද එසේ වූ සමාහිතකට සමවන. කෙවසිසිය, ඉක්බිති ඒ මහණ සිටු මහරජයේ දෙවියන් කරු ඵලාඕයේ ය. ඵලාඕ ‘ඇවැත්නි, පඨවිධාතු ආපොධාතු තෙජොධාතු වායොධාතු යන මේ සතර මහාභූතයෝ කොතත්ති නො ඉතිරි වෑ නිරුද්ධ වෙත් ද?’ යි සිටුමහරජයේ දෙවියන් විවාලේ ය. කෙවසිසිය, ඔහු මෙසේ විවාල කල්හි සිටුමහරජයේ දෙවියෝ “මහණ, අපි දු පඨවිධාතු ආපොධාතු තෙජොධාතු වායොධාතු යන මේ සතර මහාභූතයන් නො ඉතිරි ව නිරුද්ධ වන තැන නො දනුමිහ. මහණ, අපට වඩා පැහැසපු ව ඇති, යස ඉසුරු ආදියෙන් අපට වඩා උසස් වූ සිටු වරම් රජුනු නම් කෙනෙක් ඇත. පඨවිධාතු ආදී සතර මහාභූතයන් නො ඉතිරි වෑ නිරුද්ධ වන තැන ඔහු දන්නාහ යි සිතමු” යි ඔහු ඒ මහණහට කීන.

70. අඵ බො සො කෙවසිසි භීකඛු යෙන වන්තාරො මහාරාජානො තෙනු-පසඛකමි. උපසඛකමිත්වා වන්තාරො මහාරාජේ එතදවොච: කස්ස නු බො ආටුසො ඉමෙ වන්තාරො මහාභුතා අපරිසෙසා නිරුජ්ඣනති, සෙය්‍යපීදං පඨවිධාතු ආපොධාතු තෙජොධාතු වායොධාතුති?.

71. එවං චුතෙන කෙවසිසි වන්තාරො මහාරාජානො තං භීකඛුං එතද-වොචු: මයමපි බො භීකඛු න ජානාම යජ්ඣමෙ වන්තාරො මහාභුතා අපරි-සෙසා නිරුජ්ඣනති, සෙය්‍යපීදං? පඨවිධාතු ආපොධාතු තෙජොධාතු වායො-ධාතුති. අජ්ඣි බො භීකඛු තාවතිංසා නාම දෙවා අමොහති අභික්කන්තත්තරා ච පණීතත්තරා ච. තෙ බො එතං ජානෙය්‍යං යජ්ඣමෙ වන්තාරො මහා-භුතා අපරිසෙසා නිරුජ්ඣනති, සෙය්‍යපීදං පඨවිධාතු ආපොධාතු තෙජො-ධාතු වායොධාතුති.

72. අඵ බො සො කෙවසිසි භීකඛු යෙන තාවතිංසා දෙවා තෙනු-පසඛකමි. උපසඛකමිත්වා තාවතිංසෙ දෙවෙ එතදවොච: කස්ස නු බො ආටුසො ඉමෙ වන්තාරො මහාභුතා අපරිසෙසා නිරුජ්ඣනති, සෙය්‍යපීදං පඨවිධාතු ආපොධාතු තෙජොධාතු වායොධාතුති? එවං චුතෙන කෙවසිසි තාවතිංසා දෙවා තං භීකඛුං එතදවොචු: මයමපි බො භීකඛු න ජානාම යජ්ඣමෙ වන්තාරො මහාභුතා අපරිසෙසා නිරුජ්ඣනති, සෙය්‍යපීදං: පඨවි-ධාතු ආපොධාතු තෙජොධාතු වායොධාතුති. අජ්ඣි බො භීකඛු සකෙකා නාම දෙවානමිද්දෙ අමොහති අභික්කන්තත්තරො ච පණීතත්තරො ච. සො බො ජානෙය්‍ය යජ්ඣමෙ වන්තාරො මහාභුතා අපරිසෙසා නිරුජ්ඣනති, සෙය්‍යපීදං පඨවිධාතු ආපොධාතු තෙජොධාතු වායොධාතුති.

73. අඵ බො සො කෙවසිසි භීකඛු යෙන සකෙකා දෙවානමිද්දෙ තෙනුපසඛකමි. උපසඛකමිත්වා සකකං දෙවානමිද්දං එතදවොච: කස්ස නු බො ආටුසො ඉමෙ වන්තාරො මහාභුතා අපරිසෙසා නිරුජ්ඣනති, සෙය්‍ය-පීදං: පඨවිධාතු ආපොධාතු තෙජොධාතු වායොධාතුති? එවං චුතෙන කෙවසිසි සකෙකා දෙවානමිද්දෙ තං භීකඛුං එතදවොච: අහමපි බො භීකඛු න ජානාමි යජ්ඣමෙ වන්තාරො මහාභුතා අපරිසෙසා නිරුජ්ඣනති, සෙය්‍යපීදං පඨවිධාතු ආපොධාතු තෙජොධාතු වායොධාතුති. අජ්ඣි බො භීකඛු යාමා නාම දෙවා අමොහති අභික්කන්තත්තරා ච පණීතත්තරා ච. තෙ බො එතං ජානෙය්‍යං යජ්ඣමෙ වන්තාරො මහාභුතා අපරිසෙසා නිරුජ්ඣනති, සෙය්‍යපීදං පඨවිධාතු ආපොධාතු තෙජොධාතු වායොධාතුති.

74. අඵ බො සො කෙවසිසි භීකඛු යෙන යාමා දෙවා තෙනුපස-ඛකමි. උපසඛකමිත්වා යාමෙ දෙවෙ එතදවොච: කස්ස නු බො ආටුසො ඉමෙ වන්තාරෙ මහාභුතා අපරිසෙසා නිරුජ්ඣනති, සෙය්‍යපීදං පඨවිධාතු ආපොධාතු තෙජොධාතු වායොධාතුති? එවං චුතෙන කෙවසිසි යාමා දෙවා තං භීකඛුං එතදවොචු: මයමපි බො භීකඛු න ජානාම යජ්ඣමෙ වන්තාරො මහාභුතා අපරිසෙසා නිරුජ්ඣනති, සෙය්‍යපීදං පඨවිධාතු ආපො-ධාතු තෙජොධාතු වායොධාතුති. අජ්ඣි බො භීකඛු සුයාමො නාම දෙව-ථුතෙනා අමොහති අභික්කන්තත්තරො ච පණීතත්තරො ච. සො බො එතං ජානෙය්‍ය යජ්ඣමෙ වන්තාරො මහාභුතා අපරිසෙසා නිරුජ්ඣනති, සෙය්‍යපීදං පඨවිධාතු ආපොධාතු තෙජොධාතු වායොධාතුති.

70. කෙවසිය, ඉක්බිති ඒ මහණ සිටුවරම් රජුන් කරා එළැඹියේ ය. එළැඹ “ඇවැත්නි, පඨවී ආපො තෙජො වායො යන මේ සතර මහා-භූතයෝ කොතන්හි දී නො ඉතිරි වූ නිරුද්ධ වෙත් ද?” යි විචාලේ ය.

71. කෙවසිය, ඔහු මෙසේ විචාල කල්හි සිටුවරම් රජුරුවෝ ඒ මහණහු බණවා, “මහණ, පඨවී ආපො තෙජො වායො යන මේ සතර මහාභූතයෝ කොතන්හි දී නො ඉතිරි ව නිරුද්ධ වෙද්දැ” යි මේ භාරණය අපි දු නො දනුමහ. මහණ, අපට වඩා පැහැසපුව ඇති, අපට වඩා උසස් වූ තෙතිස් නම් දෙවි කෙනෙක් ඇත. ‘පඨවී ආදී මේ සතර මහාභූතයෝ කොහි නිරුද්ධ වෙත් ද’ යන මෙය ඔහු නම් දන්තාහ සි සිතමු’ යි කීහ.

72. කෙවසිය, ඉක්බිති ඒ මහණ තෙතිස් දෙවියන් කරා ගියේ ය. ගොස් ‘ඇවැත්නි, පඨවී ආපො තෙජො වායො යන මේ මහාභූත සතර කොහි දී නොඉතිරි ව නිරුද්ධ වෙත් ද?’ යි විචාලේ ය. කෙවසිය, ඔහු මෙසේ විචාල කල්හි තෙතිස් දෙවියෝ ඒ මහණ බණවා, “මහණ, පඨවී ආපො තෙජො වායො යන සතර මහාභූතයෝ කොහි දී නො ඉතිරි වූ නිරුද්ධ වෙද්ද යන මෙය අපි දු නො දනුමහ. මහණ, අපට වඩා පැහැසපුව ඇති, අපට වඩා උතුම් වූ සක්දෙවිඳු නම් කෙනෙක් ඇත. ඔහු පඨවී ආදී මේ සතර මහාභූතයන් නො ඉතිරි ව නිරුද්ධ වන තැන දනිති යි සිතමහ’ යි කීවු ය.

73. කෙවසිය, ඉක්බිති ඒ මහණ සක්දෙවිඳු කරා එළැඹියේ ය. එළැඹ ‘ඇවැත්නි, පඨවී ආපො තෙජො වායො යන මේ සතර මහා-භූතයෝ කොහි දී නො ඉතිරි වූ නිරුද්ධ වෙත් ද?’ යි විචාලේ ය. කෙවසිය, ඔහු මෙසේ විචාල කල්හි සක්දෙවිඳු ඒ මහණ බණවා, ‘මහණ, පඨවී ආපො තෙජො වායො යන සතර මහාභූතයෝ නො ඉතිරි වූ කොහි නිරුද්ධ වෙද්දැ’ යි මම ද නො දනිමි. මහණ, අපට වඩා පැහැසපුව ද ඇති, අපට වඩා උතුම් ද වූ යාම නම් දෙවි කෙනෙක් ඇත. පඨවී ආපො තෙජො වායො යන මේ සතර මහා භූතයන් නො ඉතිරි ව නිරුද්ධ වන තැන ඔවුන් දනිතැ යි සිතමි” යි කී ය.

74. කෙවසිය, ඉක්බිති ඒ මහණ යාම දෙවියන් වෙත ගියේ ය. ගොස් ‘ඇවැත්නි, පඨවී ආපො තෙජො වායො යන මේ සතර මහා-භූතයෝ නො ඉතිරි වූ කොහි දී නිරුද්ධ වෙත් ද?’ යි මෙය විචාලේ ය. කෙවසිය, ඔහු මෙසේ විචාල කල්හි යාම දෙවියෝ ඒ මහණ බණවා, “මහණ, පඨවී ආපො තෙජො වායො යන මේ සතර මහාභූතයෝ නොඉතිරි ව කොහි නිරුද්ධ වෙත් ද” යි මෙය අපි ද නො දනුමහ. මහණ, අපට වඩා පැහැසපුව ඇති, අපට වඩා උතුම් වූ සුයාම නම් දෙවිපුතෙක් ඇත. ඔහු පඨවී ආදී මේ සතර මහාභූතයන් නො ඉතිරි වූ නිරුද්ධ වන තැන දනිතැ’ යි අපි සිතමහ’ යි කීවු ය.

75. අථ බො සො කෙවසිස්, භික්ඛු යෙන සුයාමො දෙවපුනෙනා තෙනුපසඛකම්. උපසඛකම්ඤ්ඤා සුයාමං දෙවපුතනං එතදවොච: කඤ්ඤා නු බො ආට්ඨසො ඉමෙ වතනාරෙ මහාභුතා අපරිසෙසා නිරුජ්ඣිනති, සෙය්‍යපීදං: පඨවීධාතු ආපොධාතු තෙජොධාතු වායොධාතු'ති? එවං චුතෙන කෙවසිස්, සුයාමො දෙවපුනෙනා තං භික්ඛුං එතදවොච: අහමපි බො භික්ඛු න ජානාමි යජ්ඣිමෙ වතනාරො මහාභුතා අපරිසෙසා නිරුජ්ඣිනති, සෙය්‍යපීදං: පඨවීධාතු අපොධාතු තෙජොධාතු වායොධාතු'ති. අජ්ඣි බො භික්ඛු තුසිතා නාම දෙවා අමෙහති අභිකකන්තතරො ච පණීතතරො ච. තෙ බො එතං ජානෙය්‍ය යජ්ඣිමෙ වතනාරො මහාභුතා අපරිසෙසා නිරුජ්ඣිනති, සෙය්‍යපීදං: පඨවීධාතු ආපොධාතු තෙජොධාතු වායොධාතු'ති.

76. අථ බො සො කෙවසිස්, භික්ඛු යෙන තුසිතා දෙවා තෙනුපසඛකම්. උපසඛකම්ඤ්ඤා තුසිතෙ දෙවෙ එතදවොච: කඤ්ඤා නු බො ආට්ඨසො ඉමෙ වතනාරො මහාභුතා අපරිසෙසා නිරුජ්ඣිනති, සෙය්‍යපීදං: පඨවීධාතු ආපොධාතු තෙජොධාතු වායොධාතු'ති? එවං චුතෙන කෙවසිස් තුසිතා දෙවා තං භික්ඛුං එතදවොචු: මහමපි බො භික්ඛු න ජානාම යජ්ඣිමෙ වතනාරො මහාභුතා අපරිසෙසා නිරුජ්ඣිනති, සෙය්‍යපීදං: පඨවීධාතු ආපොධාතු තෙජොධාතු වායොධාතු'ති. අජ්ඣි බො භික්ඛු සන්තුසිතො නාම දෙවපුනෙනා අමෙහති අභිකකන්තතරො ච පණීතතරො ච. සො බො එතං ජානෙය්‍ය යජ්ඣිමෙ වතනාරො මහාභුතා අපරිසෙසා නිරුජ්ඣිනති, සෙය්‍යපීදං: පඨවීධාතු ආපොධාතු තෙජොධාතු වායොධාතු'ති.

77. අථ බො සො කෙවසිස්, භික්ඛු යෙන සන්තුසිතො නාම දෙවපුනෙනා තෙනුපසඛකම්. උපසඛකම්ඤ්ඤා සන්තුසිතං දෙවපුතනං එතදවොච: කඤ්ඤා නු බො ආට්ඨසො ඉමෙ වතනාරෙ මහාභුතා අපරිසෙසා නිරුජ්ඣිනති, සෙය්‍යපීදං: පඨවීධාතු ආපොධාතු තෙජොධාතු වායොධාතු'ති? එවං චුතෙන කෙවසිස් සන්තුසිතො දෙවපුනෙනා තං භික්ඛුං එතදවොච: අහමපි බො භික්ඛු න ජානාම යජ්ඣිමෙ වතනාරො මහාභුතා අපරිසෙසා නිරුජ්ඣිනති, සෙය්‍යපීදං: පඨවීධාතු ආපොධාතු තෙජොධාතු වායොධාතු'ති. අජ්ඣි බො භික්ඛු නිමොනරති නාම දෙවා අමෙහති අභිකකන්තතරො ච පණීතතරො ච. තෙ බො එතං ජානෙය්‍ය යජ්ඣිමෙ වතනාරෙ මහාභුතා අපරිසෙසා නිරුජ්ඣිනති, සෙය්‍යපීදං: පඨවීධාතු ආපොධාතු තෙජොධාතු වායොධාතු'ති.

78. අථ බො සො කෙවසිස්, භික්ඛු යෙන නිමොනරති දෙවා තෙනුපසඛකම්. උපසඛකම්ඤ්ඤා නිමොනරති දෙවෙ එතදවොච: කඤ්ඤා නු බො ආට්ඨසො ඉමෙ වතනාරෙ මහාභුතා අපරිසෙසා නිරුජ්ඣිනති, සෙය්‍යපීදං: පඨවීධාතු ආපොධාතු තෙජොධාතු වායොධාතු'ති? එවං චුතෙන කෙවසිස් නිමොනරති දෙවා තං භික්ඛුං එතදවොචු: මහමපි බො භික්ඛු න ජානාම යජ්ඣිමෙ වතනාරෙ මහාභුතා අපරිසෙසා නිරුජ්ඣිනති, සෙය්‍යපීදං: පඨවීධාතු ආපොධාතු තෙජොධාතු වායොධාතු'ති. අජ්ඣි බො භික්ඛු සුතිමිතො නාම දෙවපුනෙනා අමෙහති අභිකකන්තතරෙ ච පණීතතරෙ ච. සො බො එතං ජානෙය්‍ය යජ්ඣිමෙ වතනාරෙ මහාභුතා අපරිසෙසා නිරුජ්ඣිනති සෙය්‍යපීදං: පඨවීධාතු ආපොධාතු තෙජොධාතු වායොධාතු'ති.

75. කෙවසිය, ඉක්බිති ඒ මහණ සුයාම දෙවිපුත් කරා ගියේ ය. ගොස් “ඇවැත්නි, පාවිච්චි අප් තෙජස් වායු යන මේ සතර මහා-
 භූතයෝ කොතන්හි නම් නො ඉතිරි වැ නිරුද්ධ වෙත් ද?” යි මෙය
 විචාලේ ය. මෙසේ විචාල කල්හි සුයාම දෙවිපුත් තෙම ‘මහණ, පාවිච්චි අප්
 තෙජස් වායු යන සතර මහාභූතයෝ කොති නිරුද්ධ වෙද්දැ සි මම ද නො
 දනිමි. මහණ, අපට වඩා පැහැසපුව ඇති, අපට වඩා උතුම් වූ තුෂිත නම්
 දෙවි කෙනෙක් ඇත. ඔවුන් පාවිච්චි අප් තෙජස් වායු යන මේ සතර
 මහාභූතයන් නො ඉතිරි වැ නිරුද්ධ වන තැන දනිති යි සිතමහ” යි කිවු ය.

76. කෙවසිය, ඉක්බිති ඒ මහණ තුෂිත දෙවියන් වෙත ඵලාඹියේ ය.
 ඵලාඹි “ඇවැත්නි, පාවිච්චි අප් තෙජස් වායු යන සතර මහාභූතයෝ නො
 ඉතිරි වැ කොති නිරුද්ධ වෙද් ද?” යි විචාලේ ය. මෙසේ කී කල්හි තුෂිත
 දෙවියෝ ඒ මහණ බණවා, “මහණ, පාවිච්චි අප් තෙජස් වායු යන සතර
 මහාභූතයන් නො ඉතිරි වැ නිරුද්ධ වන තැන අපි දු නො දනුමහ.
 මහණ, අපට වැඩි තරම් පැහැසපුව ඇති, අපට වඩා උතුම් වූ සනතුෂිත
 නම් දෙවිපුතෙක් ඇත. ඔහු පාවිච්චි ආදී මේ සතර මහාභූතයන් නො
 ඉතිරි වැ නිරුද්ධ වන තැන දනිති’ යි සිතමහ” යි කිවු ය.

77. කෙවසිය, ඵ කල්හි ඒ මහණ සනතුෂිත දෙවිපුතු කරා ඵලා-
 බියේ ය. ඵලාඹි, “ඇවැත්නි, පාවිච්චි අප් තෙජස් වායු යන මේ සතර
 මහාභූතයෝ කොති දී නො ඉතිරි වැ නිරුද්ධ වෙත් ද?” යි විචාලේ ය.
 කෙවසිය, ඔහු මෙසේ විචාල කල්හි සනතුෂිත දෙවිපුත් “මහණ, පාවිච්චි
 අප් තෙජස් වායු යන සතර මහාභූතයෝ නො ඉතිරි වැ කොති දී
 නිරුද්ධ වෙද්දැ” යි මම නො දනිමි. මහණ, මට වඩා පැහැසපුව ඇති,
 මට වඩා උතුම් වූ නිමාණරන නම් දෙවි කෙනෙක් ඇත. ඔවුන් මේ පාවිච්චි
 ආදී සතර මහා භූතයන් නො ඉතිරි ව නිරුද්ධ වන තැන දනිති, යි
 සිතමහ” යි කී ය.

78. කෙවසිය, ඵ කල්හි ඒ මහණ නිමාණරන දෙවියන් කරා ඵලාඹියේ
 ය. ඵලාඹි “ඇවැත්නි, පාවිච්චි අප් තෙජස් වායු යන මේ සතර මහා
 භූතයෝ නො ඉතිරි වැ කොති දී නිරුද්ධ වෙත් ද?” යි විචාලේ ය
 කෙවසිය, ඔහු මෙසේ විචාල කල්හි නිමාණරන දෙවියෝ ඒ මහණ
 බණවා, ‘මහණ, පාවිච්චි අප් තෙජස් වායු යන මේ සතර මහා
 භූතයන් නො ඉතිරි ව නිරුද්ධ වන තැන අපි දු නො දනුමහ. අපට
 වඩා පැහැසපුව ඇති, අපට වඩා උතුම් වූ සුතිර්මත නම් දෙවිපුතෙක්
 ඇත. ඔහු පව් ආදී මේ සතර මහාභූතයන් නො ඉතිරි ව නිරුද්ධ වන
 තැන දනිති’ යි සිතමහ” යි කිවු ය.

79. අථ බො සො කෙවසිස්ස, භික්ඛු යෙන සුතිමිතො දෙවපුතො තෙනුපසඛකමි. උපසඛකමිත්වා සුතිමිතං දෙවපුතනං එතදවොච: කසු නු බො ආටුසො ඉමෙ චන්තාරො මහාභුතා අපරිසෙසා නිරුජ්ඣන්ති, සෙය්‍යපීදං: පඨවීධාතු ආපොධාතු තෙජොධාතු වායොධාතු'ති? එවං චුතො කෙවසිස්ස සුතිමිතො දෙවපුතො නං භික්ඛුං එතදවොච: අහමපි බො භික්ඛු න ජානාමි යජ්ඣමෙ චන්තාරො මහාභුතා අපරිසෙසා නිරුජ්ඣන්ති, සෙය්‍යපීදං: පඨවීධාතු ආපොධාතු තෙජොධාතු වායොධාතු'ති. අපි බො භික්ඛු පරතිමිතවසවන්ති නාම දෙවා අමෙහති අභිකක්ඛන්තරා ච පණීතනරා ච. තෙ බො එතං ජානෙය්‍යං යජ්ඣමෙ චන්තාරො මහාභුතා අපරිසෙසා නිරුජ්ඣන්ති, සෙය්‍යපීදං: පඨවීධාතු ආපොධාතු තෙජොධාතු වායොධාතු'ති.

80. අථ බො සො කෙවසිස්ස, භික්ඛු යෙන පරතිමිතවසවන්ති දෙවා තෙනුපසඛකමි. උපසඛකමිත්වා පරතිමිතවසවන්ති දෙවෙ එතදවොච: කසු නු බො ආටුසො ඉමෙ චන්තාරො මහාභුතා අපරිසෙසා නිරුජ්ඣන්ති, සෙය්‍යපීදං: පඨවීධාතු ආපොධාතු තෙජොධාතු වායොධාතු'ති? එවං චුතො කෙවසිස්ස පරතිමිතවසවන්ති දෙවා නං භික්ඛුං එතදවොචු: මයමපි බො භික්ඛු න ජානාම යජ්ඣමෙ චන්තාරො මහාභුතා අපරිසෙසා නිරුජ්ඣන්ති, සෙය්‍යපීදං: පඨවීධාතු ආපොධාතු තෙජොධාතු වායොධාතු'ති. අපි බො භික්ඛු වසවන්ති නාම දෙවපුතො අමෙහති අභිකක්ඛන්තරො ච පණීතනරො ච. සො බො එතං ජානෙය්‍යං යජ්ඣමෙ චන්තාරො මහාභුතා අපරිසෙසා නිරුජ්ඣන්ති, සෙය්‍යපීදං: පඨවීධාතු ආපොධාතු තෙජොධාතු වායොධාතු'ති.

81. අථ බො සො කෙවසිස්ස, භික්ඛු යෙන වසවන්ති දෙවපුතො තෙනුපසඛකමි. උපසඛකමිත්වා වසවන්තිං දෙවපුතනං එතදවොච: කසු නු බො ආටුසො ඉමෙ චන්තාරො මහාභුතා අපරිසෙසා නිරුජ්ඣන්ති, සෙය්‍යපීදං: පඨවීධාතු ආපොධාතු තෙජොධාතු වායොධාතු'ති? එවං චුතො කෙවසිස්ස වසවන්ති දෙවපුතො නං භික්ඛුං එතදවොච: අහමපි බො භික්ඛු න ජානාමි යජ්ඣමෙ චන්තාරො මහාභුතා අපරිසෙසා නිරුජ්ඣන්ති සෙය්‍යපීදං: පඨවීධාතු ආපොධාතු තෙජොධාතු වායොධාතු'ති. අපි බො භික්ඛු බුහමකාසිකා නාම දෙවා අමෙහති අභිකක්ඛන්තරා ච පණීතනරා ච. තෙ බො එතං ජානෙය්‍යං යජ්ඣමෙ චන්තාරො මහාභුතා අපරිසෙසා නිරුජ්ඣන්ති, සෙය්‍යපීදං: පඨවීධාතු ආපොධාතු තෙජොධාතු වායොධාතු'ති.

82. අථ බො සො කෙවසිස්ස, භික්ඛු නථාරූපං සමාධිං සමාපජ්ජි යථාසමාහිතෙ විතො බුහමානියො මගො පාඤ්ඤාසි. අථ බො සො කෙවසිස්ස භික්ඛු යෙන බුහමානියො දෙවා තෙනුපසඛකමි. උපසඛකමිත්වා බුහමකාසිකෙ දෙවෙ එතදවොච: කසු නු බො ආටුසො ඉමෙ චන්තාරො මහාභුතා අපරිසෙසා නිරුජ්ඣන්ති, සෙය්‍යපීදං: පඨවීධාතු ආපොධාතු තෙජොධාතු වායොධාතු'ති? එවං චුතො කෙවසිස්ස බුහමකාසිකා දෙවා නං භික්ඛුං එතදවොචු: මයමපි බො භික්ඛු න ජානාම යජ්ඣමෙ චන්තාරො මහාභුතා අපරිසෙසා නිරුජ්ඣන්ති, සෙය්‍යපීදං, පඨවීධාතු ආපොධාතු තෙජොධාතු වායොධාතු'ති. අපි බො භික්ඛු බුහමා මහාබුහමා අභිභු අනභිභුතො අඤ්ඤදද්දසො වසවන්ති ඉස්සරො කතො නිමොතො සෙට්ඨො සජ්ජනා¹ වසී පිතා භුතභව්‍යානං අමෙහති අභිකක්ඛන්තරො ච පණීතනරො ච. සො බො එතං ජානෙය්‍යං යජ්ඣමෙ චන්තාරො මහාභුතා අපරිසෙසා නිරුජ්ඣන්ති, සෙය්‍යපීදං: පඨවීධාතු ආපොධාතු තෙජොධාතු වායොධාතු'ති.

1. සඤ්ජනා, කමමි.

79. කෙවසිසිය, එ කල්කි එ මහණ සුනිර්මත දෙවිපුත් කරා එලැඹියේ ය. එලැඹ, සුනිර්මත දෙවිපුත්වට ‘ඇවැත්ති, පාපිවි අප් තෙජස් වායු යන මේ සතර මහාභූතයෝ කොති දී නොඉතිරි වැ නිරුද්ධ වෙද්දු’යි විචාලේ ය. කෙවසිසිය, මෙසේ විචාල කල්කි සුනිර්මත දෙවිපුත් තෙම එ මහණතට ‘මහණ, පාපිවි අප් තෙජස් වායු යන මේ සතර මහා භූතයන් නො ඉතිරි වැ නිරුද්ධ වන තැන මමත් නො දනිමි. මහණ, අපට වඩා පැහැසපුව ඇති, අපට වඩා උතුම් වූ පරනිර්මතවශවර්තී නම් දෙවි කෙනෙක් ඇත. ඔවුන් මේ පාපිවි ආදි සතර මහාභූතයන් නො ඉතිරි වැ නිරුද්ධ වන තැන දනිති සි සිතමි’යි කී ය.

80. කෙවසිසිය, එ කල්කි එ මහණ පරනිර්මතවශවර්තී දෙවියන් කරා එලැඹියේ ය. එලැඹ, ඇවැත්ති, පාපිවි අප් තෙජස් වායු යන සතර මහාභූතයෝ කොතන්හි නො ඉතිරි වැ නිරුද්ධ වෙත් දු’යි විචාලේ ය. එසේ විචාල කල්කි පරනිර්මතවශවර්තී දෙවියෝ එ මහණහු බණවා, ‘මහණ, අපි දු පාපිවි ආදි මේ සතර මහාභූතයන් නො ඉතිරි වැ නිරුද්ධ වන තැන නො දනිමු. මහණ, අපට වඩා පැහැසපුව ඇති, අපට වඩා උතුම් වූ වශවර්තී නම් දෙවිපුතෙක් ඇත. පාපිවිආදි සතර මහාභූතයෝ නො ඉතිරි වැ කොති නිරුද්ධ වෙත් දුයි ඔහු දනිති සි සිතමි’යි ඔහු කීවු ය.

81. කෙවසිසිය, එ කල්කි එ මහණ වසවන් දෙවිපුත්තු කරා එලැඹියේ ය. එලැඹ, ‘ඇවැත්ති, පාපිවි අප් තෙජස් වායු යන සතර මහාභූතයෝ නො ඉතිරි වැ කොතන්හි නිරුද්ධ වෙත් දු’යි ඔහු විචාලේ ය. කෙවසිසිය, මෙසේ විචාල කල්කි, වසවන් දෙවිපුත් එ මහණතට ‘මහණ, පාපිවි අප් තෙජස් වායු යන මේ සතර මහාභූතයෝ නො ඉතිරි වැ කොතන්හි නිරුද්ධ වෙත් දු’යි මම් ද නො දනිමි. මහණ, අපට වඩා පැහැසපුව ඇති, අපට වඩා උතුම් බ්‍රහ්මකායික නම් දෙවි කෙනෙක් ඇත. ඔවුන් මේ පාපිවි ආදි සතර මහාභූතයන් නො ඉතිරි වැ නිරුද්ධ වන තැන දනිති සි සිතමි’යි කී ය.

82. කෙවසිසිය, එ කල්කි එ මහණ යම්සේ සිත සමාහිත කල්කි බ්‍රහ්මයානික මාගීය (බඹලොව යන මග) පහල වි ද, එසේ වූ සමාධියකට සමවැදිණ. කෙවසිසිය, ඉක්බිති එ මහණ බ්‍රහ්මකායික දෙවියන් කරා එලැඹියේ ය. එලැඹ බ්‍රහ්මකායික දෙවියන් බණවා ‘ඇවැත්ති, යම් තැනෙක දී පාපිවිධාතු අප්ධාතු තෙජස්ධාතු වායුධාතු යන සතර මහාභූතයෝ නො ඉතිරි වැ නිරුද්ධ වෙත් නම්, එ කොති දු’ යි විචාලේ ය. කෙවසිසිය, එකල්කි බ්‍රහ්මකායික දෙවියෝ එ මහණතට ‘මහණ, පාපිවි අප් තෙජස් වායු යන සතර මහාභූතයෝ නො ඉතිරි වැ කොති නිරුද්ධ වෙද්දු’යි අපි දු නො දනුමිහ. මහණ, අපට වඩා පැහැසපුව ඇති, අපට වඩා උතුම් වූ, මහාබ්‍රහ්ම වූ, සියල්ල මැඩ පවත්නා, කිසිවකු විසින් නො මඛනා ලද, එකානතයෙන් සියල්ල දක්නා, සියල්ල තමා වශයෙහි පවත්වන, සියල්ලට ඊශවර වූ, සියල්ලෙහි කතීය වූ, සියල්ලෙහි මැවුම්කරු වූ, සියල්ලනට ශ්‍රෙණි වූ, සියල්ල සකස් කරන, පුරුදු කළ වශිතා ඇති, උපන් ද උපදනා ද සත්තට පිය වූ, බ්‍රහ්මයෙක් ඇත. ‘මේ පාපිවි අප් තෙජස් වායු යන සතර මහා භූතයන් ඉතිරි නො වැ නිරුද්ධ වන තැන ඔහු දනිති සි සිතමි’ යි කී ය.

83. “කහං පනාට්ඨසො එතරති සො මහාබ්‍රහ්මා?”ති “මයමපි බො භික්ඛු න ජානාම යත්ථ වා බ්‍රහ්මා යෙන වා බ්‍රහ්මා යතිං වා බ්‍රහ්මා”ති. අපි ව භික්ඛු යථා නිමිත්තා දීඝස්සනති ආලොකො සඤ්ජායති ඔහාසො පාතුහවති, බ්‍රහ්මා පාතුනවිස්සති. බ්‍රහ්මුනො හෙනං පුබ්බනිමිත්තං පාතුභාවාය යදිදං ආලොකො සඤ්ජායති ඔහාසො පාතුහවතිති. අථ බො සො කෙවසිස් මහාබ්‍රහ්මා න විරසෙස්ව පාතුරතොසි. අථ බො සො කෙවසිස් භික්ඛු යෙන මහාබ්‍රහ්මා තෙනුපසඝකම්. උපසඝකම්චා තං මහාබ්‍රහ්මානං එතදවොච: කත්ථ ඩු බො ආට්ඨසො ඉමෙ වතනාරො මහාභුතා අපරිසෙසා නිරුජ්ඣනති, සෙය්‍යපීදං: පඨවීධාතු ආපොධාතු තෙජොධාතු වායොධාතු’ති? එවං ට්ඨන්තො කෙවසිස් සො මහාබ්‍රහ්මා තං භික්ඛුං එතදවොච: අහමසම් භික්ඛු බ්‍රහ්මා මහාබ්‍රහ්මා අභිභු අනභිභුතො අඤ්ඤදද්ද්දසො වසවතති ඉස්සරො කතතා නිමොතා සෙට්ඨො සජ්ජා වසී පිතා භුතභව්‍යානනති.

84. උතීයමපි බො සො කෙවසිස්, භික්ඛු තං මහාබ්‍රහ්මානං එතද-වොච: න බො’හං තං ආට්ඨසො එවං පුච්ඡාමි: කුමසි බ්‍රහ්මා මහාබ්‍රහ්මා අභිභු අනභිභුතො අඤ්ඤදද්ද්දසො වසවතති ඉස්සරො කතතා නිමොතා සෙට්ඨො සජ්ජා වසී පිතා භුතභව්‍යානනති? එවඤ්ච බො අහං තං ආට්ඨසො පුච්ඡාමි: කත්ථ ඩු බො ආට්ඨසො ඉමෙ වතනාරො මහාභුතා අපරිසෙසා නිරුජ්ඣනති, සෙය්‍යපීදං: පඨවීධාතු ආපොධාතු තෙජොධාතු වායොධාතු’ති? උතීයමපි බො කෙවසිස් සො මහාබ්‍රහ්මා තං භික්ඛුං එතද-වොච: අහමසම් භික්ඛු බ්‍රහ්මා මහාබ්‍රහ්මා අභිභු අනභිභුතො අඤ්ඤදද්ද්දසො වසවතති ඉස්සරො කතතා නිමොතා සෙට්ඨො සජ්ජා වසී පිතා භුත-භව්‍යානනති.

85. නතීයමපි බො සො කෙවසිස්, භික්ඛු තං මහාබ්‍රහ්මානං එතද-වොච: න බො’හං තං ආට්ඨසො එවං පුච්ඡාමි: කුමසි බ්‍රහ්මා මහාබ්‍රහ්මා අභිභු අනභිභුතො අඤ්ඤදද්ද්දසො වසවතති ඉස්සරො කතතා නිමොතා සෙට්ඨො සජ්ජා වසී පිතා භුතභව්‍යානනති? එවඤ්ච බො අහං තං ආට්ඨසො පුච්ඡාමි: කත්ථ ඩු බො ආට්ඨසො ඉමෙ වතනාරො මහාභුතා අපරිසෙසා නිරුජ්ඣනති, සෙය්‍යපීදං: පඨවීධාතු ආපොධාතු තෙජොධාතු වායොධාතු’ති?

83. “ඇවැත්ති, ඒ මහාබ්‍රහ්මයා දැන් කොහි වෙසේ ද?”යි. “මහණ, බ්‍රහ්මයා යම් පෙදෙසෙක හෝ යම් දෙසෙක හෝ යම් නැතෙක හෝ ඇතැයි අපි දු නො දනුමින. මහණ, එහෙත් යම් තෙසෙකින් පෙරනිමිති දක්නා ලැබේ ද: (ලොව) එළියෙක් හට ගනී ද, ආලෝකයෙක් පහල වේ ද, එසින් බ්‍රහ්මයා පහල වන්නේ ය. එළියෙක් හටගනී, ආලෝකයෙක් පහල වෙයි යන යමක් වේ නම්, මෙය බහිසුගේ පහල වීමට පෙර නිමිත්ත යැ” යි බ්‍රහ්මකාසික දෙවියෝ කිවු යැ. කෙවසිය, එ කල්හි නොබෝ වේලාවෙකින් ම ඒ මහාබ්‍රහ්ම තෙම පහල විය. කෙවසිය, එ කල්හි ඒ මහණ මහබ්‍රහ්ම කරා එළැඹිණේ ය. එළැඹ, “ඇවැත්ති, පඨවිධාතු අපොධාතු තෙරොධාතු වායොධාතු යන සතර මහාභූතයෝ නො ඉතිරි වූ කොහි දී නිරුඳ්ධ වෙත් ද?”යි මේ කාරණය ඒ මහබ්‍රහ්ම විචාලේ ය. කෙවසිය, මෙසේ විචාල කල ඒ මහබ්‍රහ්ම තෙම, ‘මහණ, මම බඹා වෙමි. මහබඹා වෙමි. සියල්ල මැඩ පවත්වන්නෙමි වෙමි කිසිවකු විසිනුදු නො මඩනා ලදුයෙමි වෙමි. එකාන්තයෙන් සියල්ල දක්නෙමි වෙමි. සියල්ල සිය වශයෙහි පවත්වන්-නෙමි වෙමි. හැමට ඊඤ්චර වෙමි. සියල්ලෙහි කතීා වෙමි. සියල්ල මවන්තා වෙමි. හැමට ශ්‍රෙණි වෙමි. ලොව සතුන් බෙදන්නා වෙමි. පුරුදු කල වයිනා ඇතියෙමි වෙමි. උපන්නන්ගේ ද උපදින්නවුන්ගේ ද පියා වෙමි” යි ඒ මහණහට කී ය.

84. කෙවසිය, දෙවෙනි වර ද ඒ මහණ ඒ මහබ්‍රහ්මහට, “ඇවැත්ති, තෙපි බඹ වනු ද? මහබඹ වනු ද? ලොව මැඩා පවත්වන්නෝ වනු ද? කිසිවකු විසින් නො මැඩ ලන ලදුවෝ වනු ද? එකාන්තයෙන් සියල්ල දක්නෝ වනු ද? ලොව තමන් වශයෙහි පවත්වන්නෝ වනු ද? ඊඤ්චර වනු ද? කතීා වනු ද? නිමිතා වනු ද? ලොවට ශ්‍රෙණි වනු ද? ලොව බෙදන්නෝ වනු ද? පුරුදු වයිනා ඇතියෝ වනු ද? උපන්නවුන්ගේත් උපදනාවුන්ගේත් පියා වනු ද?”යි මෙසේ තොප නො විචාරමි. වැලි, ඇවැත්ති, පඨවිධාතු ආපොධාතු තෙරොධාතු වායොධාතු යන සතර මහාභූතයෝ නො ඉතිරි වූ කොතනිකි නිරුඳ්ධ වෙද්දැ? යි මේ සෙසින් ම තොප විචාරමි”යි කී ය. කෙවසිය, දෙවෙනි වර ද ඒ මහබ්‍රහ්ම තෙම එ මහණහට “මහණ, මම බඹා වෙමි. මහබඹා වෙමි. ලොව මැඩා පවත්වනුයෙමි වෙමි. කිසිවකු විසිනුත් නො මඩනා ලදුයෙමි වෙමි. එකාන්තයෙන් සියල්ල දක්නෙමි වෙමි. ලොව සිය වශයෙහි පවත්වනු-යෙමි වෙමි. ඊඤ්චර වෙමි. කතීා වෙමි. නිමිතා වෙමි. ලොවට ශ්‍රෙණි වෙමි. ලොව බෙදන්නෙමි වෙමි. පුරුදු වයිනා ඇතියෙමි වෙමි. උපත් උපදනා හැමගේ පියා වෙමි” යි මේ බස් කී ය.

85. කෙවසිය, තෙවෙනි වර ද ඒ මහණ ඒ මහබ්‍රහ්මහට “ඇවැත්ති, තෙපි බ්‍රහ්ම වනු ද? මහාබ්‍රහ්ම වනු ද? අභිභූ වනු ද? අනභිභූත වනු ද? සඵද්ධි වනු ද? වශවර්තී වනු ද? ඊඤ්චර වනු ද? කතීා වනු ද? ශ්‍රෙණි වනු ද? ලොව බෙදන්නෝ වනු ද? වයි වනු ද? භූතභව්‍යයන්ගේ පියා වනු දැ”යි නො විචාරමි. වැලි, පෘථිවි අප් තෙපස් වායු යන මේ සතර මහා භූතයන් නො ඉතිරි ව නිරුඳ්ධ වන තැන විචාරමි”යි කී ය.

86 අඵ බො සො කෙවසිසි මහාබ්භමා තං භික්ඛුං බානායං ගහෙත්වා එකමන්තං අපනෙත්වා තං භික්ඛුං එතදවොච: ඉමෙ බො මං භික්ඛු ඛුභම-කාසිකා දෙවා එවං ජානන්ති: නත්ඤ්ඤි ඛුභමුනො අදිට්ඨං, නත්ඤ්ඤි ඛුභමුනො අච්චිදිතං, නත්ඤ්ඤි ඛුභමුනො අසච්ඡිකන්ති. නසමාහං තෙසං සමමුඛා න බ්‍යාකාසිං. අභමපි බො භික්ඛු න ජානාමි යත්මෙ චන්තාරො මහාභුතා අපරිසෙසා නිරුජ්ඣන්ති, සෙය්‍යපීදං: පඨවීධාතු ආපො-ධාතු තෙජොධාතු වායොධාතු'ති. නසමාහ භික්ඛු තුග්ගෙවෙනං දුක්ඛං තුග්ගෙවෙනං අපරධං යං නං තං භගවන්තං අනිසිත්වා බහිද්ධා පරියොපිං. ආපජ්ජසි ඉමස්ස පඤ්ඤස්ස වෙය්‍යාකරණං. ගච්ඡ නං භික්ඛු නමෙව භගවන්තං උපසඞ්ඝමිත්වා ඉමං පඤ්ඤං පුච්ඡ. යථා ව තෙ භගවා බ්‍යාකරොති තථා නං ධාරෙය්‍යාසීති.

87 අඵ බො සො කෙවසිසි, භික්ඛු සෙය්‍යථාපි නාම බලවා පුරිසො සමමිඤ්ඤිතං වා බාහං පසාරෙය්‍ය පසාරිතං වා බාහං සමමිඤ්ඤෙය්‍ය එව-මෙව බො බුභමලොකෙ අන්තර්ගිතො මම පුරතො පාතුරහොසි. අඵ බො සො කෙවසිසි, භික්ඛු මං අභිවාදෙත්වා එකමන්තං නිසීදි. එකමන්තං නිසිත්තො බො කෙවසිසි සො භික්ඛු මං එතදවොච: කත්ඤ්ඤි බො භන්තෙ ඉමෙ චන්තාරො මහාභුතා අපරිසෙසා නිරුජ්ඣන්ති සෙය්‍යපීදං: පඨවීධාතු ආපොධාතු තෙජොධාතු වායොධාතු'ති?

88. එවං චුත්තො අහං කෙවසිසි තං භික්ඛුං එතදවොචං: භුතපුබ්බං භික්ඛු සාමුද්දිකා වාණිජා නිරදසසිං සකුණං ගහෙත්වා නාවාය සමුද්දං අජෙඤ්ඤාගාහන්ති. තෙ අතීරදසසිනියා නාවාය තීරදසසිං සකුණං මුඤ්ඤන්ති. සො ගච්ඡතෙව පුරන්තිමං දිසං, ගච්ඡති දකුණං දිසං, ගච්ඡති පච්ඡිමං දිසං, ගච්ඡති උත්තරං දිසං, ගච්ඡති උද්ධං, ගච්ඡති අනුදිසං. සචෙ සො සමන්තා තීරං පසස්ති, තථාගතකො ච¹ හොති. සචෙ පන සො සමන්තා තීරං න පසස්ති, තමෙව නාවං පච්චාගච්ඡති. එවමෙව බො නං භික්ඛු යතො යථා බුභමලොකා පරියෙසමානො ඉමස්ස පඤ්ඤස්ස වෙය්‍යාකරණං තාජ්ඣතා, අඵ මමඤ්ඤෙව සන්තිකෙ පච්චාගතො. න බො එසො භික්ඛු පඤ්ඤා එවං පුච්ඡන්තබ්බො: “කත්ඤ්ඤි බො භන්තෙ ඉමෙ චන්තාරො මහාභුතා අපරිසෙසා නිරුජ්ඣන්ති, සෙය්‍යපීදං: පඨවීධාතු ආපොධාතු තෙජො-ධාතු වායොධාතු'ති? එවඤ්ඤි බො එසො භික්ඛු පඤ්ඤා පුච්ඡන්තබ්බො:

1. තථාපකකතො ච, ස්‍යා.

86. කෙවසිසුත්‍රය, එ කල, ඒ මහබ්බා ඒ මහණනු අතින් ගෙන එක් පසකට ඉවත් කොට, ‘මහණ, බ්බහු නොදත් කිසිත් නැතැ යි, බ්බහු නොදුටු කිසිත් නැතැ යි, බ්බහු පසක් නොකල කිසිත් නැතැ’ යි මේ බ්‍රහ්මකායික දෙවියෝ මෙසේ මා දනිත්. මහණ, එහෙයින් ඔවුන් හමුගෙහි මම හෙළි නො කෙලෙමි. මහණ, ‘පඨවීධාතු ආපොධාතු තෙජෝධාතු වායොධාතු යන මේ සතර මහාභූතයෝ නොඉතිරි වූ කොහි දී නිරුද්ධ වෙත් දැ’යි මෙය මමත් නො දනිමි. එහෙයින් මහණ, යම්බඳු වූ යුෂමත් ඒ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ම ඉක්මැ ගොස් මේ පැණය විසද ගැන්ම පිණිස පිටත්හි සෙවීමට පැමිණෙහි ද, ඒ යුෂමත්හු විසින් ම කල නොමනා දැයෙකි. යුෂමත්හු විසින් ම කල වරදෙකි. මහණ, යුෂමත් යන්නැ. ඒ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ම වෙත එලැබී මේ පැණය විවාරන්නැ. යම්සේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ යුෂමත්හට එය විසදන සේක් ද, එසේ ම එය පිළිගන්නැ” යි කී ය.

87. කෙවසිසුත්‍රය, එ කල්හි එ මහණ යම්සේ ශක්තිමත් මිනිසෙක් වක් කල අත හෝ දික් කරන්නේ ද, දික් කල අත හෝ වක් කරන්නේ ද, එසේ ම යුහු ව බ්බලොවැ අතුරුදහන් වූයේ මා ඉදිරියේ පෙනී සිටියේ ය. කෙවසිසුත්‍රය, ඉක්බිති ඒ මහණ මා වැද පසෙක හිඳ ගත්තේ ය. කෙවසිසුත්‍රය, එ මහණ පසෙක හුන්නේ ම “වහන්ස, පඨවීධාතු ආපොධාතු තෙජෝධාතු වායොධාතු යන මේ සතර මහාභූතයෝ කොතන්හි නොඉතිරි වූ නිරුද්ධ වෙත් දැ”යි මෙය විවාලේ ය.

88. කෙවසිසුත්‍රය, එ මහණ මෙසේ විවාල කල මම එ මහණහට මෙය කීමි: “මහණ, පෙර වූවක් කියමි. මුහුදුවෙලෙන්ඳෝ තෙර දක්නා ලිහිණියකු ගෙන නැවෙකින් මුහුදු වදිත්. නැව තෙරක් නො දක්නා කල තෙර දක්නා ලිහිණියා මුදන්. හේ ද පෙර දිගට යේ ම ය. දකුණු දිගට ද යේම ය. පැලදිගට ද යේම ය. උතුරු දිගට ද යේ ම ය. උඩට ද යේ ම ය. අනුදිගට ද යේ ම ය. ඉදින් හේ භාවපසැ තෙරක් දක්නේ නම්, එසේ ගියේ ම වෙයි (යලි නො ම එයි). ඉදින් හේ භාවපස තෙරක් නො දක්නේ ද, ඒ නැවට ම පෙරලා එයි. මහණ, එ පරිද්දෙන් ම තෝ බ්බලොව දක්වන් සොයනුයෙහි මේ පැණයේ විෂදීමක් නො ලදුයෙහි ද, එහෙයින් යලි මා වෙත ම පෙරලා ආයෙහි. මහණ, පඨවීධාතු ආපොධාතු තෙජෝධාතු වායොධාතු යන මේ සතර මහාභූතයෝ කොතන්හි නොඉතිරි වූ නිරුද්ධ වෙත් දැ”යි මෙසේ මේ පැණය නො විවාල යුතු. මහණ, මේ පැණය මෙසේ (මේ මතු දැක්වෙන පරිදි) ම විවාල යුතු:

කන්ඵ ආපො ව පඨවී තෙජො වායො න ගාධනී,
කන්ඵ දීඝඤ්ච රසඤ්ච අණුං චූලං සුභාසුභං,
කන්ඵ නාමඤ්ච රූපඤ්ච අසෙසං උපරුජ්ඣතීති.

තඤ්ච වෙය්‍යාකරණං භවතී:

විඤ්ඤාණං අනිදස්සනං අනන්තං සබ්බතො පනං
එන්ඵ ආපො ව පඨවී තෙජො වායො න ගාධනී
එන්ඵ දීඝඤ්ච රසඤ්ච අණුං චූලං සුභාසුභං
එන්ඵ නාමඤ්ච රූපඤ්ච අසෙසං උපරුජ්ඣතීති.
විඤ්ඤාණස්ස නිරොධෙන එන්ඵතං උපරුජ්ඣතීති.

ඉදමචොච භගවා. අනන්තතො කෙවලසිසු ගහපතිපුතො භගවතො භාසිතං අභිනන්දීති.

කෙවලසිසුනතං නිට්ඨිතං එකාදසමං.

පඨවිධානු, ආපොධානු, තෙජොධානු, වායොධානු සහිතාන උපාදිනන වූ හෙවත් කමාදීන් හටගත් මේ ධර්ම සමූහය කොතන්හි නො පිහිටා ද? දික් ලුහුඬු කුදුමහන් ඉටුඅනිටු (උපාදිනන) රූප කොතන්හි (කුමකට පැමිණ) නො පිහිටා ද? තමරු දෙක කොතන්හි නො ඉතිරි ව නිරුද්ධ වේ ද?” (මහණ, මෙසේ මේ පැණය විවෘල යුතු.)

එහි විසැදීම මෙසේ වෙයි:

දහසූතු බැවින් විඤ්ඤාණ නම් වූ නිවන අනිදැයීන ය. (ඇසින් නො දැක්ක හැකි බැවින් නිදැයීන රහිත ය). උපාදෙවය යන අනන නැති බැවින් අනන රහිත ය. හැම අතින් (බැස්ස හැකි කමටහන්) තොට ඇත්තේ ය. මෙහි (මේ නිවනට පැමිණ) පාපිවිධානුව ද ආපොධානුව ද තෙජොධානුව ද වායුධානුව ද නො පිහිටයි. මෙහි දික්ලුහුඬු කුදුමහන් ඉටුඅනිටු නාම රූප නො ඉතිරි වූ නිරුද්ධ වෙයි. වර්ම (අනතිම) විඤ්ඤාණයේ නිරොධයෙන් මේ නිවනෙහි (මේ නිවනට පැමිණ) මේ ධර්ම සමූහය නිරුද්ධ වෙයි.

භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මෙය වදාළ සේක. කෙවසිස ගෑහැවිපුත් තෙම සතුටු සිතැතිගේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ වචනය පිළිගත්තේ ය.

එකොලොස් වන කෙවසිස සුත්‍රය නිමසේ ය.

ලොහිව්වසුන්.

1. එවං මේ සුතං. එකං සමයං භගවා කොසලෙසු වාරිකං වරමානො මහතා භික්ඛුසඛෙසන සද්ධිං පඤ්චමනෙනති භික්ඛුසතෙති යෙන සාලවතිකා තදවසරි. තෙන ඛො පන සමයෙන ලොහිව්වො බ්‍රාහ්මණො සාලවතිකං අජ්ඣාචසති සත්තුසසදං සතිණකට්ඨාදකං සධ්ඤ්ඤං රාජහොගං රඤ්ඤ පසෙනදිනා කොසලෙන දින්නං රාජදයං බ්‍රහ්මදෙයං.

2. තෙන ඛො පන සමයෙන ලොහිව්වසු බ්‍රාහ්මණසු එවරුපං පාපකං දිට්ඨිගතං උපපන්නං භොගී: ඉධ සමණො වා බ්‍රාහ්මණො වා කුසලං ධම්මං අධිගච්ඡෙය්‍ය, කුසලං ධම්මං අධිගන්තවා න පරසු ආරොවෙය්‍ය. කීං හි පරො පරසු කරිසුහි? සෙය්‍යථාපි නාම පුරාණං බ්‍රහ්මණං ජිජ්ඣා අඤ්ඤං නවං බ්‍රහ්මණං කරෙය්‍ය? එවං සමපදමිදං පාපකං ලොහධම්මං වදමි. කීං හි පරො පරසු කරිසුහි'ති.

3. අභසාසි ඛො ලොහිව්වො බ්‍රාහ්මණො: සමණො ඛුට්ඨ ගො ගොතමො සක්‍යපුත්තො සක්‍යකුලො පබ්බජිතො කොසලෙසු වාරිකං වර- මානො මහතා භික්ඛුසඛෙසන සද්ධිං පඤ්චමනෙනති භික්ඛුසතෙති සාල- වතිකං අනුප්පනො. තං ඛො පන භවන්තං ගොතමං එවං කල්‍යාණො කිත්තිසද්දො අබ්‍රහ්මණො: ඉතිපි සො භගවා අරහං සමමාසමුද්ධො විජ්ජාවරණසමපන්නො සුගතො ලොකවිදු අනුත්තරො පුරිසදම්මසාරථී සත්‍යා දෙවමනුසානං බුද්ධො භගවා. සො ඉමං ලොකං සදෙවකං සමාරකං සබ්‍රහ්මකං, සසමණබ්‍රාහ්මණිං. පජං සදෙවමනුසං සයං අභිඤ්ඤා සච්ඡිකත්වා පච්චෙදෙති. සො ධම්මං දෙසෙති ආදිකල්‍යාණං මජ්ඣ- කල්‍යාණං පරියොසනකල්‍යාණං සාත්ථං සබ්‍රහ්මණං කෙවලපරිපුණණං. පරි- සුද්ධං. බ්‍රහ්මචරියං පකාසෙති. සාධු ඛො පන තථාරුපානං අරහනං දසානං භොගීති.

4. අථ ඛො ලොහිව්වො බ්‍රාහ්මණො හෙසිකං නහාපිතං ආම- නෙනසි: එහි ත්වං සමම හෙසිකෙ, යෙන සමණො ගොතමො තෙනු- පසඛකම. උපසඛකමිත්වා මම වචනෙන සමණං ගොතමං අප්පාඛාධං අප්පාතඛකං ලහුට්ඨානං බලං ථාසුචිතාරං පුච්ඡ: ලොහිව්වො හො ගොතම බ්‍රාහ්මණො භවන්තං ගොතමං අප්පාඛාධං අප්පාතඛකං ලහුට්ඨානං බලං ථාසුචිතාරං පුච්ඡතිති. එවඤ්ඤ වදෙහි: අධිවාසෙතු කිර භවං ගොතමො ලොහිව්වසු බ්‍රාහ්මණසු සවානතාග භවතං සද්ධිං භික්ඛුසඛෙසනාති.

ලොහිව ව සුත්‍රය

1. මා විසින් මෙසේ අසන ලදී. එක් සමයෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ භික්ෂූන් පන්සියක් පමණ වූ මහත් මහණමුළුවක් හා කොසොල් රටැ සැරි සරන සේක්, සාලවත්තා නම් ගමට බට සේක. එ සමයෙහි ලොහිව ව බමුණු තෙම (මිනිස් ගව මිශ්‍ර ආත් අස් ආ) සතුන්ගෙන් ගැවැසුණු, තණ දඬු දිය ආති, බොහෝ ධාන්‍ය ආති, පසේනදී කොසොල් රජුහු විසින් බඹදෙයෙන් තමනට පමුණු කොට දුන් රුජභොග්‍ය වූ රාජදාය වූ සාලවත්තා ගමට අභිපත් වූ වෙසෙසි

2. එ සමයෙහි ලොහිව ව බමුණුහට “මෙහි මහණෙක් හෝ බමුණෙක් හෝ කුසල් දහම් ලබන්නේ නම්, කුසල් දහම් ලැබ එය මෙරමාට නො කියැ යුතු ය. (නමන් ලන් කුසල් දම් තෙමේ ම ගරු කොට විසිය යුතු.) අනෙකෙක් (අනුසාසිතයෙක් අනෙකකුට) (අනුසාසකයක් හට) කවර වැඩක් නම් කරන්නේ ද? තමාගේ පරණ බැඳුමක් සිදු අන්අළුත් බැඳුමක් කරන්නේ යම්සේ ද, මෙ පරහට කීමේ රුචියත් එසේ ම ලාමක වූ ලොහ බමුණෙකැ සි කියමි. අනෙකෙක් අනෙකක්හට කුමක් නම් කරන්නේ ද?”යි මෙසේ වූ ලාමක මිසදිටෙක් උපන්නේ වෙයි.

3. ලොහිව ව බමුණු තෙම (රටෙහි පැතිරු ගිය) මතු දක්වෙන කථාව ආසී ය: “භවත්ති, සැතැපුන් වූ, සැතැකුලෙන් නික්මැ පැවැදී වූ මහණගොයුම්හු වනාහි මහණුන් පන්සියක් පමණ වූ මහත් මහණමුළුවක් හා කොසොල් රටැ සැරි සරනු වෙරි සාලවත්තාවට පැමිණියහ. ඒ භාග්‍ය-වත්තු මේ මේ කරුණින් රහත්ත, සම්මාසම්බුදුත, විදුයෙන් හා සරණින් හා යුතුවහ, සුගතහ, ලොව දතුවහ, තමනට වැඩිතරම් එකක්හු නැති පුරිස්දම් සැරියහ, දෙමිමිනිස්තට සඵරහ, බුදු හ, භගවත් හ. ඔබ දෙවියන් සහිත මරුන් සහිත බමුන් සහිත මෙ ලොව - මහණ බමුණන් සහිත දෙවිමිනිසුන් සහිත මෙ සත්මුළුව තුමු ම සිය වෙසෙසි නුවණින් දුත පසක් කොට ලොවට දන්වති. ඔබ මුල කලණ මැද කලණ අග කලණ වූ, මනා අරුත් ආති, පිරිපුන් වියදුන් ආති, හැම සැරියෙන් පිරිපුන්, පිරිසිදු දහම් දෙසති. එසේ දෙසනු වෙරි සසුන් බඹසර පවසති. එබඳු රහතුන් දක්ම වූ කලි මනා එකෙකැ’යි ඒ භාග්‍යවත් ගෞතමයන් වහන්සේ පිලිබද මෙසේ වූ මනා කීතුහබෙක් උස් වූ නැංගේ වේ” යනු යැ.

4. එක්බිති ලොහිව ව බමුණු හෙසිකා නම් නැතැවියා බණවා, “සගය, හෙසිකා, මහණ ගොයුමන් වෙත යා. ගොස් ‘පින්වත් ගොයුමාණනී, ලොහිව ව බමුණු පින්වත් ගොයුමාණන් ආබාධ නැති නියා, නිරොග නියා, හැල්ලු පැවැතුම් ආති නියා, කාබල ආති නියා, සුව විහරණ ආති නියා විවාරා’යි මා බසින් මහණ ගොයුමාණන් ආබාධ නැති නියා, රොග නැති නියා, හැල්ලු පැවැතුම් ආති නියා, කාබල ආති නියා විවාරව. පින්වත් ගොයුමාණෝ මහණමුළුව හා සෙට දවසට ලොහිව ව බමුණාගේ බත ඉවසන් වා සි ද කියව”යි කී ය.

5. එවං භනෙනති බො භෙසිකා නභාපිතො ලොභිච්චස්ස බ්‍රාහ්මණස්ස පටිස්සුතො යෙන භගවා තෙනුපසඛකමි. උපසඛකමිතො භගවනතං අභිවාදෙතො එකමනතං නිසීදී. එකමනතං නිසිනොතො බො භෙසිකා නභාපිතො භගවනතං එතදුවොච: ලොභිච්චො භනො බ්‍රාහ්මණො භගවනතං අප්පාබාධං අප්පාතඛකං ලහුට්ඨානං බලං එාසුචිහාරං පුච්ඡති. එවඤ්ච වදෙති. අභිවාසෙතු කීර භනො භගවා ලොභිච්චස්ස බ්‍රාහ්මණස්ස ස්වාතනාය භතතං සද්ධිං භීතබ්බසඛෙසනාති. අභිවාසෙසි භගවා තුණහිභාවෙන.

6. අඵබො භෙසිකා නභාපිතො භගවනො අභිවාසනං විදිතො උට්ඨායාසනා භගවනතං අභිවාදෙතො පදකමිණං කතො යෙන ලොභිච්චො බ්‍රාහ්මණො තෙනුපසඛකමි. උපසඛකමිතො ලොභිච්චං බ්‍රාහ්මණං එතදුවොච: අවොචුමහා බො මයං භනො තව වචනෙන තං භගවනතං. ලොභිච්චො භනො බ්‍රාහ්මණො භගවනතං අප්පාබාධං අප්පාතඛකං ලහුට්ඨානං බලං එාසුචිහාරං පුච්ඡති. එවඤ්ච වදෙති: අභිවාසෙතු කීර භනො භගවා ‘ලොභිච්චස්ස බ්‍රාහ්මණස්ස ස්වාතනාය භතතං සද්ධිං භීතබ්බසඛෙසනා’ති. අභිචුජ්ඤ්ච පන තෙන භගවතාති.

7. අඵ බො ලොභිච්චො බ්‍රාහ්මණො තස්සා රතනියා අච්චයෙන සකෙතිවෙසනෙ පණ්ණිනං බාදනීයං භොජනීයං පටියාදුපෙතො භෙසිකං නභාපිතං ආමනොසි: එහි තං සමම භෙසිකෙ යෙන සමණො ගොතමො තෙනුපසඛකම. උපසඛකමිතො සමණස්ස ගොතමස්ස කාලං ආරොචෙහි: කාලො තො තොතම නිට්ඨිතං භතනනති. එවං භනොති බො භෙසිකා නභාපිතො ලොභිච්චස්ස බ්‍රාහ්මණස්ස පටිස්සුතො යෙන භගවා තෙනුපසඛකමි. උපසඛකමිතො භගවනතං අභිවාදෙතො එකමනතං අට්ඨාසි. එකමනතං සිතො බො භෙසිකා නභාපිතො භගවනො කාලං ආරොචෙසි: කාලො භනො. නිට්ඨිතං භතනනති. අඵ බො භගවා පුබ්බතභ්‍යසමයං නිවාසෙතො පතනච්චරමාදය සද්ධිං භීතබ්බසඛෙසන යෙන සාලච්ඡිකා තෙනුපසඛකමි.

8. තෙන බො පන සමයෙන භෙසිකා නභාපිතො භගවනතං පිට්ඨිතො පිට්ඨිතො අනුඛදෙධා භොති. අඵ බො භෙසිකා නභාපිතො භගවනතං එතදුවොච: “ලොභිච්චස්ස භනො බ්‍රාහ්මණස්ස එචරුපං පාපකං දිට්ඨිගතං උප්පනනං: ඉධ සමණො වා බ්‍රාහ්මණො වා කුසලං ධම්මං අභිගචෙඡ්ඤ්‍ය, කුසලං ධම්මං අභිගනතො න පරස්ස ආරොචෙඤ්‍ය. කිං හි පරො පරස්ස කර්ඤ්ඤති. සෙය්‍යථාපි පුරාණං බකිනං ඡ්ඡදිතො අඤ්ඤං තචං බකිනං කරෙඤ්‍ය, එචං සමපදමිදං පාපකං ලොභධම්මං වද්ධමි. කිං හි පරො පරස්ස කර්ඤ්ඤති”ති. සාධු භනො භගවා ලොභිච්චං බ්‍රාහ්මණං එතස්මා පාපකා දිට්ඨිගතා විචෙචෙනු”ති. “අප්පොචතාම සියා භෙසිකෙ අප්පොචතාම සියා භෙසිකෙ”ති.

5. “එසේ ය, සවාමිනි”යි හෙසිකා නැහැවි ලොහිවව බමුණුට පිළිවදන් දී භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත ගියේ ය. ගොස් ඔබ වැද පසෙක හුන්නේ ය. පසෙක හුන් ම හෙසිකා නැහැවි “වහන්ස, ලොහිවව බමුණු භාග්‍යවතුන් වහන්සේ නිරාබාධ නියා, නිරෝග නියා, හැල්ලු පැවැතුම් ඇති නියා, කාබල ඇති නියා, සැප විහරණ ඇති නියා විචාරයි. වහන්ස, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ බික්සහන හා සෙට දවසට ලොහිවව බමුණාගේ බත ඉවසන සේක් ව”යි මෙසේත් කියා යෑ සි භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය කී ය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ නිතඬ බැවින් එය ඉවැසූ සේක.

6. ඉක්බිති හෙසිකා නැහැවි තෙම භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ඉවැසූ නියා දැන, හුතස්තෙන් නැගී, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වැද පැදකුණු කොට, ලොහිවව බමුණා කරා ගියේ ය. තොස් “වහන්ස, ලොහිවව බමුණු භාග්‍යවතුන් වහන්සේ නිරාබාධ නියා, නිරෝග නියා හැල්ලු පැවැතුම් ඇති නියා, කාබල ඇති නියා, සුව චූසුම් ඇති නියා විචාරයි. වහන්ස, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ බික්සහන හා සෙට පිණිස ලොහිවව බමුණුහුගේ බත ඉවසන සේක් ව සි මෙසේ ලොහිවව බමුණු කියායෑ සි ඒ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට ඔබ වචනයෙන් යැල කළුමහ”යි ලොහිවව බමුණාට කී ය.

7. ඉක්බිතිතෙන් ලොහිවව බමුණු එ රැය ඇවැමෙන් සිය නිවෙස්හි ප්‍රණීත බාද්‍ය නොප්‍ය පිළියෙල කරවා හෙසිකා නැහැවියා බණවා, “සගය, හෙසිකා, මෙහි එව, තෝ මහණගොයුමන් කරා යා. ගොස් ‘පින්වත් ගොයුමාණනි, වහිනුවට කල් යෑ. බත පිළියෙල කොට නිම වී යෑ’යි මහණ ගොයුමාණනට කල් දන්වව’යි කී ය. ‘එසේ ය සවාමිනි’යි කියා ම හෙසිකා නැහැවි ලොහිවව බමුණාට පිළිවදන් දී භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කරා ගියේ ය. ගොස් භාග්‍යවතුන් වැද පසෙක සිටියේ ය. පසෙක සිටියාවූ හෙසිකා නැහැවි “වහන්ස, වහිනුවට කල් ය. බත පිළියෙල කොට නිම වී යෑ’යි සැල කෙළේ ය. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ පෙරවරුයෙහි හැද පෙරෙව පාසිවුරු ගෙන මහණගණයා හා ශාලවතීකා ගමට වැසී සේක.

8. එ කල්හි හෙසිකා නැහැවි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ පසුපසින් ඔබ හා ම ගියේ වෙයි. එ කලා හෙසිකා නැහැවි “වහන්ස, මෙහි මහණෙක් හෝ බමුණෙක් හෝ කුසල්දහම් ලැබ ගන්නේ නම්, කුසල් දහම් ලැබූ එය පරතට නො කිය යුතු ය. අනෙකෙක් අනෙකකුට කවර වැඩක් නම් කරන්නේ ද? පැරැණි බැඳුම සිදු අන් අපේ බැඳුමක් කරන්නේ යම්සේ ද, මෙද එසේම ලාමක ලොහධම්මෙයකැසි කියමි. අනෙකෙක් අනෙකකුට කවර වැඩක් කරන්නේ ද?” යි ලොහිවව බමුණාට මෙබඳු ලාමක මිසදිටෙක් උපත. වහන්ස, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ලොහිවව බමුණුහු මේ ලාමක මිසදිටෙක් මුදන සේක් වා” යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේට කී ය. “හෙසිකා, මැනැව එය වනු ඇත. හෙසිකා, මැනැව. එය වනු ඇතැ” යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වදාළ සේක.

9. අඵ ඛො භගවා යෙන ලොභිච්චස්ස බ්‍රාහ්මණස්ස නිවෙසනං තෙනු පසඛකමි. උපසඛකමිත්වා පඤ්ඤාතොන ආසනෙන නිසීදි. අඵ ඛො ලොභිච්චො බ්‍රාහ්මණො බුද්ධිපපමුඛං භික්ඛුසඛස්සං පණ්ණෙන නාදනීයෙන භොජනීයෙන සහන්තා සන්නප්පෙසි සමච්චාරෙසි. අඵ ඛො ලොභිච්චො බ්‍රාහ්මණො භගවන්තො භුත්තාවිං ඔනීතපන්නපාණ්ණිං අඤ්ඤාතරං නිචං ආසනං ගහෙත්වා එකමන්තං නිසීදි. එකමන්තං නිසින්නං ඛො ලොභිච්චං බ්‍රාහ්මණං භගවා එතදවොච: “සච්චං කීර තෙ ලොභිච්ච ඵචරුපං පාපකං දිට්ඨිගතං උප්පන්නං: ඉධ සමණො වා බ්‍රාහ්මණො වා කුසලං ධම්මං අධිගච්චෙය්‍ය, කුසලං ධම්මං අධිගන්ත්වා න පරස්ස ආරොච්චෙය්‍ය, කිං හි පරො පරස්ස කරස්සන්ති? සෙය්‍ය-ථාපී නාම පුරාණං ඛක්ඛිතං ඡ්ඡද්ධිතා අඤ්ඤාං නචං ඛක්ඛිතං කරෙය්‍ය, ඵචං සමපදමිදං පාපකං ලොභධම්මං වදාමි. කිං හි පරො පරස්ස කරස්සන්ති?”ති.

“ඵචා හො ගොතම.”

10. “තං කිං මඤ්ඤාසි ලොභිච්චො? නහු ත්වං සාලවතීකං අඡ්ඤා-වසසී?”ති

“ඵචං හො ගොතම.”

“යො හු ඛො ලොභිච්ච ඵචං වදෙය්‍ය ‘ලොභිච්චො බ්‍රාහ්මණො සාල-වතීකං අඡ්ඤාවසන්ති. යා සාලවතීකාය සමුදයසඤ්ජාති ලොභිච්චො’ව තං බ්‍රාහ්මණො එකකො පරිභුසඤ්ජෙය්‍ය, න අඤ්ඤාසං දදෙය්‍යා’ති ඵචංවාදී සො යෙ තං උපඡ්චන්ති තෙසං අන්තරායකරො වා හොති තො වා?”ති.

“අන්තරායකරො හො ගොතම.”

“අන්තරායකරො සමානො ලොභිච්ච භික්ඛානුකමපී වා තෙසං හොති අභික්ඛානුකමපී වා?” ති.

“අභික්ඛානුකමපී හො ගොතම.”

“අභික්ඛානුකමපීස්ස මෙත්තං වා තෙසු විත්තා පච්චුපට්ඨිතං හොති සපන්නකං වා?” ති.

“සපන්නකං හො ගොතම”

“සපන්නකෙ වින්තෙ පච්චුපට්ඨිතෙ ඉච්ඡාදිට්ඨි වා හොති සමමාදිට්ඨි වා? ති

“ඉච්ඡාදිට්ඨි හො ගොතම.”

“ඉච්ඡාදිට්ඨිස්ස ඛො අහං ලොභිච්ච දචින්නං ගතීතං අඤ්ඤාතරං ගතීං වදාමි: තීරයං වා තීරච්ඡානග්ගොතිං වා.”

9. ඉක්බිත්තෙන් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ලොහිව ව්‍යුණාගේ ගෙට එළැඹි සේක. එළැඹි පණවන ලද අස්නැ වැඩ හුන් සේක. එ කල ලොහිව ව්‍යුණු බුදුපාමොක් බික්සගත පුණිත බාද්‍ය හොඡ්‍යයෙන් සියතින් සැතැප්වී ය, මොනොවට පැවැරී ය. එසින් පසු ලොහිව ව්‍යුණු දන් වැළැඳු, පාත්‍රයෙන් ඉවතට ගන් අතැති භාග්‍යවතුන් වහන්සේට එක් පසෙක එක්ගරු මිටි අස්නක් ගෙන හිද ගත්තේ ය. එක් පසෙක හිද ගත්තා වූ ම ලොහිව ව්‍යුණා අමතා, “ලොහිවයෙනි, මෙහි මහණෙක් හෝ ව්‍යුණෙක් හෝ කුසල් දහමි ලැබ ගන්නේ නම්, කුසල් දහමි ලැබ එය මෙරමානට නො කියැ යුතු. අනෙකෙක් අනෙකකුට කවර වැඩක් නම් කරන්නේ ද? පරණ බැඳුම සිදු අන් අළුත් බැඳුමක් කරන්නේ යම්සේ ද, එසේ ම මෙ කරුණ ද ලාමක ලොහ ධර්මයෙකැ යි කියමි. අනෙකෙක් අනෙකකුට කවර වැඩක් නම් කරන්නේ ද?” යි මෙසේ ලාමක මිසදිට්ඨෙක් හොපට උපන්නේ ල. ඒ සැබැ ද? යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ අසා වදාළ සේක.

[ලොහිව:] “එසේ ය, පින්වත් ගොයුමාණනි.”

10. [භාග්‍යවත්තු:] “ලොහිවයෙනි, ඒ කීමැ යි සිතවු ද? හෙපි සාලවතිකාවට අබිපති වැ වසනුවෝ නො වනු ද?”

[ලොහිව:] “එසේ ය, පින්වත් ගොයුමාණනි.”

[භාග්‍යවත්තු:] “ලොහිව ව්‍යුණු සාලවතිකාවට අබිපති වැ වෙසෙහි. සාලවතිකා ගමෙහි උපන් යම් ධනධාන්‍යයෙක් ඇත් නම්, එය ලොහිව ව්‍යුණා ම එකලා වැ වලදන්නේ නම්, අනුතට නොදෙන්නේ නම් මැනැවැ’යි යමෙක් කියන්නේ ද, මෙසේ කියන හෙතෙම නොප නිසා ජීවත් වන ඥාතිපරිජනආදීනට ලැබෙන දෑයට අන්තරාය කරන්නෙක් හෝ නො කරන්නෙක් වේ ද?”

[ලොහිව:] “පින්වත් ගොයුමාණනි, හේ ඔවුන් ලබන ඒ දෑයට අනතුරු කරන්නෙක් ය.”

[භාග්‍යවත්තු:] “ලොහිවය, ලාභයට අන්තරාය කරන්නේ ම හෙතෙම ඔවුනට හිතානුකම්පා ඇතියෙක් හෝ හිතානුකම්පා නැතියෙක් වේ ද?”

[ලොහිව:] “පින්වත් ගොයුමාණනි, හිතානුකම්පා නැතියෙක් වේ.”

[භාග්‍යවත්තු:] “හිතානුකම්පා නැතියනුට ඔවුන් කෙරෙහි එළැඹි සිටියේ මිතුරු සිත ද, නැත හොත් සතුරු සිත ද?”

[ලොහිව:] “සතුරු සිත ය, පින්වත් ගොයුමාණනි.”

[භාග්‍යවත්තු:] “සතුරු සිත එළැඹි සිටි කල්හි මිසදිට්ඨ හෝ වේ ද, නැත හොත් සමිදිට්ඨ වේ ද?”

[ලොහිව:] “පින්වත් ගොයුමාණනි, මිසදිට්ඨ වේ.”

[භාග්‍යවත්තු:] “ලොහිවය, මම මිසදිට්ඨ ගතුවානට දෙ ගති අතුරෙන් තීරය හෝ තිරිසන් යොනිය හෝ යන එක්තරා ගතියක් කියමි.

11. භං කිම්මඤ්ඤෙසි ලොහිච්ච, නනු රාජා පසෙනදී කොසලො කාසී-
කොසලං අජ්ඣාචසති?”ති.

“ඵචං හො ගොභම.”

“යො නු ඛො ලොහිච්ච ඵචං වදෙය්‍ය: ‘රාජා පසෙනදී කොසලො කාසීකොසලං අජ්ඣාචසති. යා කාසීකොසලෙ සමුදයසඤ්ජාති, රාජා’ව නං පසෙනදී කොසලො ඵකකො ජරිභුඤ්ජෙය්‍ය, න අඤ්ඤෙසං දදෙය්‍යා’ති. ඵචංවාදී සො යෙ රාජානං පසෙනදීං කොසලං උපජ්චනති නුමෙන චෙච අඤ්ඤෙ ව, තෙසා අනන්දරායකරො වා හොති, නො වා?’ ති.

“අනන්දරායකරො හො ගොභම.”

“අනන්දරායකරො සමානො හිඛානුකමපී වා තෙසං හොති අභිඛානු-
කමපී වා?” ති.

“අභිඛානුකමපී හො ගොභම.”

“අභිඛානුකමපියු ලොහිච්ච මෙනෙතං වා තෙසු විනතං පච්චුපට්ඨිනං සපනතකං වා?” ති.

“සපනතකං හො ගොභම.”

“සපනතකෙ විනෙත පච්චුපට්ඨිනෙ මිච්ජාදිට්ඨි වා හොති සම්මාදිට්ඨි වා?” ති.

“මිච්ජාදිට්ඨි හො ගොභම.”

“මිච්ජාදිට්ඨියු ඛො අභං ලොහිච්ච දවිනතං ගතීනං අඤ්ඤෙචරං ගතීං වදුම නිරයං වා නිරච්ජානයොතිං වා.

12. ඉති කීර ‘ලොහිච්ච යො ඵචං වදෙය්‍ය: ලොහිච්චො බ්‍රාහ්මණො සාලවතීකං අජ්ඣාචසති. යා සාලවතීකාය සමුදයසඤ්ජාති, ලොහිච්චො’ව නං බ්‍රාහ්මණො ඵකකො ජරිභුඤ්ජෙය්‍ය, න ව අඤ්ඤෙසං දදෙය්‍යා’ති. ඵචංවාදී සො යෙ තං උපජ්චනති, තෙසං අනන්දරායකරො හොති. අනන්දරාය-
කරො සමානො අභිඛානුකමපී හොති. අභිඛානුකමපියු සපනතකං විනතං පච්චුපට්ඨිනං හොති. සපනතකෙ විනෙත පච්චුපට්ඨිනෙ මිච්ජාදිට්ඨි හොති. ඵචමෙච ඛො ලොහිච්ච යො ඵචං වදෙය්‍ය: “ඉධ සමණො වා බ්‍රහ්ම-
ණො වා කුසලං ධම්මං අභිගච්චෙය්‍ය, කුසලං ධම්මං අභිගනතවා න පරස්ස ආරුච්චෙය්‍ය, කිං හි පරෙ පරස්ස කරිස්සති? ඡෙසය්‍යථාපි නාම පුරුණං බකිනං ඡිඤ්ඤා අඤ්ඤො නචං බකිනං කරෙය්‍ය, ඵචං සමපදමිදං පාපකං ලොහධම්මං වදුම. කිං හි පරෙ පරස්ස කරිස්සති” ති. ඵචංවාදී සො යෙ තෙ කුලපුත්තා තථාගභස්සචෙදිනං ධම්මචිනසං ආගමම ඵචරූපං උලාරං විසෙසං අභිගච්චනති: සොනාපනතිඵලමපී සච්ඡිකරෙතති, සකදගාමිඵලමපී සච්ඡිකරෙතති, අනාගාමිඵලමපී සච්ඡිකරෙතති, අරහතනමපී සච්ඡිකරෙතති, යෙචිමෙ දිබ්බා ගඛ්ඛා පරිපාචෙතති දිබ්බානං භවානං අභිනිබ්බනතියා, තෙසං අනන්දරායකරො හොති. අනන්දරායකරො සමානො අභිඛානුකමපී හොති. අභිඛානුකමපියු සපනතකං විනතං පච්චුපට්ඨිනං හොති. සපනතකෙ විනෙත පච්චුපට්ඨිනෙ මිච්ජාදිට්ඨි හොති. මිච්ජාදිට්ඨියු ඛො අභං ලොහිච්ච දවිනතං ගතීනං අඤ්ඤෙචරං ගතීං වදුම නිරයං වා නිරච්ජානයොතිං වා.

11. ලොහිවය, ඒ කිමැ සි සිතනි ද ‘පස්සෙදි කොසොල්ලරජ කසි කොසොල් දෙ රටට අබිපති වැ වෙසෙසි?.

[ලොහිව:] “එසේය පින්වත් ගොසුමාණනි ”

කසිකොසොල් දෙ රටැ යම් ධනධාන්‍යයෙක් උපදනේ නම් එය පසෙනදි කොසොල්ලරජ ම එකලා වැ වලදන්නේ නම්, අනුතට නො දෙන්නේ නම් මැනැවැ සි යමෙක් මෙසේ කියන්නේ ද, මෙසේ කියන ඒ තැනැත්තේ පසෙනදි කොසොල් රජු නිසා ජීවත් වන තොප ද අනුත් ද ඒ හැම දෙනාගේ ලාභයට අනන්‍යය කරන්නෙක් වේ ද, නැත හොත් අනන්‍යය නොකරන්නෙක් වේ ද?”

[ලොහිව:] “පින්වත් ගොසුමාණනි, ලාභයට අනන්‍යය කරන්නෙක් වෙසි.”

[භාග්‍යවත්තු:] “ලාභයට අනන්‍යය කරන්නේ ම ඔවුනට හිතානුකම්පී වේ ද, නැත හොත් අහිතානුකම්පී වේ ද?”

[ලොහිව:] “පින්වත් ගොසුමාණනි, අහිතානුකම්පී වේ.”

[භාග්‍යවත්තු:] “අහිතානුකම්පීහට ඔවුන් කෙරෙහි එලැඹ සිටියේ මිදුරු සිත ද, නැත හොත් සතුරු සිත ද?”

[ලොහිව:] “සතුරු සිත ය, පින්වත් ගොසුමාණනි.”

[භාග්‍යවත්තු:] “සතුරු සිත එලැඹ සිටි කලැ හේ මිසදිටු වේ ද නැත හොත් සම්දිටු වේ ද?”

[ලොහිව:] “මිසදිටු වෙසි, පින්වත් ගොසුමාණනි.”

[භාග්‍යවත්තු:] “ලොහිවය, මිසදිටුවාහට තිරය හෝ තිරිසන් යොන හෝ -මේ දෙගතියෙන් එක්තරු ගතියක් මම කියමි.

12. ලොහිවය, ‘ලොහිව ඛවුණා සාලවතිකාවට අබිපති වැ වෙසේ. සාලවතිකායෙහි උපදනා තාක් සියලු ධනධාන්‍ය ලොහිව ඛවුණා ම එකලා වැ වලදන්නේ නම්, අනුතට නො දෙන්නේ නම් මැනැවැ සි යමෙක් මෙසේ කියන්නේ ද, මෙසේ කියන හෙ තෙම තොප නිසා ජීවත් වන හැම දෙනාට ලාභානන්‍යයකර වෙසි. ලාභානන්‍යය කරන්නේ ම අහිතානුකම්පී වේ. අහිතානුකම්පී තැනැත්තනුට සතුරු සිත එලැඹ සිටියේ වෙසි. සතුරු සිත එලැඹ සිටි කලැ මිසදිටු වෙසි. එ පරිද්දෙන් ම, ලොහිවය, ‘මෙහි මහණෙක් හෝ ඛවුණෙක් හෝ කුසල් දහම් ලබන්නේ ය. කුසල් දහම් ලැබ මෙරමාහට නො කියැ යුතු යැ’යි ද, ‘අනෙකෙක් අනෙකකුට කවර වැඩක් කරන්නේ ද’යි ද, පරණ බැලුම සිදු අත් අළුත් බැලුමක් කරන්නේ යම් සේ ද, එසේම මෙ කරුණ ලොහිවමියෙකැ සි කියමි’යි ද, ‘අනෙකෙක් අනෙකකුට කවර වැඩක් [කරන්නේ ද’යි ද යමෙක් මෙසේ කියන්නේ නම්, මෙසේ කියන හෙ තෙම - යම් කුලපුත් කෙනෙක් තථාගහි බුදුහු දෙසු දහම්විනය ඇති මෙ සසුන් නිසා සෝවන්-පල පසක් කෙරෙත් ද, සෙදුගමිපල පසක් කෙරෙත් ද, අතගමිපල පසක් කෙරෙත් ද, රත්තපල පසක් කෙරෙත් ද, (එයට නො පොහොසත්) යම් කෙනෙක් දෙව්ලෝහි උපදිනු පිණිස දෙව්ගම් මුහුකුරවත් ද (දෙව්ලෝ යන පිළිවෙත් පුරත් ද), හේ ඔවුනට ලාභානන්‍යයකර වේ. ලාභානන්‍යය කරනුයේ ම අහිතානුකම්පී වෙසි. අහිතානුකම්පී පුභුලාට සතුරු සිත එලැඹ සිටියේ වෙසි. සතුරු සිත එලැඹ සිටි කල්හි මිසදිටු වෙසි. ලොහිවය, මම මිසදිටුහට (මතු) තිරිසන් යොන හෝ තිරිසන් යොන හෝ මේ දෙගතියෙන් එක්තරු ගතියක් කියමි.

13. ඉති කීර ලොභිච්ච යො ඵචං වදෙය්‍ය: ‘රාජා පසෙනදී කොසලො කාසිනොසලං අජ්ඣාචසනී, යා කාසිනොසලෙ සමුදයසඤ්ජානී, රාජා’ව නං පසෙනදී කොසලො ඵකතො පරිභුඤ්ජෙය්‍ය, හ අඤ්ඤාසං දුෂෙය්‍යා’නි ඵචං- වාදී සො යෙ රාජානං පසෙනදීං කොසලං උපජීවනති තුමෙන චෙව අඤ්ඤා ව, තෙසං අනන්‍යායකරො හොති. අනන්‍යායකරො සමානො අභිනානුකමපී හොති. අභිනානුකමපීසං සපන්නකං චිත්තං පච්චුපට්ඨිතං හොති. සපන්නකෙ චිත්තෙ පච්චුපට්ඨිතෙ මිච්ජාදිට්ඨි හොති. ඵචමෙව ඛො ලොභිච්ච යො ඵචං වදෙය්‍ය: ‘ඉධ සමණො වා බ්‍රාහ්මණො වා කුසලං ධම්මං අධිගච්ඡෙය්‍ය, කුසලං ධම්මං අධිගනන්තො පරස්ස ආරොචෙය්‍ය, කිං හි පරො පරස්ස කරිස්සති? සෙය්‍යථාපී නාම පුරාණං ඛන්ධනං ඡිත්තො අඤ්ඤාං නචං ඛන්ධනං කරෙය්‍ය, ඵචං සමපදමීදං පාපකං ලොභධම්මං වදමි. කිං හි පරො පරස්ස කරිස්සති’නි? ඵචංවාදී සො යෙ තෙ කුල- පුත්තා තථාගතප්පච්චෙදිතං ධම්මචිතයං ආගමම ඵචරුපං උළාරං විසෙසං අධිගච්ඡන්ති: සොනාපනතිඵලමපී සච්ඡිකරොන්ති, සකදගාමිඵලමපී සච්ඡි- කරොන්ති, අනාගාමිඵලමපී සච්ඡිකරොන්ති, අරහත්තමපී සච්ඡිකරොන්ති, යෙ විමෙ දිඛො ගඛො පරිපාචෙන්නී දිඛානං භවානං අභිනිබ්බන්තියා, තෙසං අනන්‍යායකරො හොති. අනන්‍යායකරො සමානො අභිනානුකමපී හොති අභිනානුකමපීසං සපන්නකං චිත්තං පච්චුපට්ඨිතං හොති. සපන්නකෙ චිත්තෙ පච්චුපට්ඨිතෙ මිච්ජාදිට්ඨි හොති. මිච්ජාදිට්ඨිසං ඛො අහං ලොභිච්ච ද්විත්තං ගතීනං අඤ්ඤාතරං ගතීං වදමි තීරයං වා තීරච්ජානයොතිං වා.

14 නයො ඛො’මෙ ලොභිච්ච සන්ථාරො යෙ ලොකෙ වොදනාරතා, යො ව පනෙවරුපෙ සන්ථාරො වොදෙති, සා වොදනා භුතා තච්ජා ධම්මිකා අනච්ජ්ජා. කතමෙ නයො? ඉධ ලොභිච්ච ඵකච්චො සන්ථා යස්සන්ථං අගාරස්මා අනගාරියං පබ්බජ්ජෙතො හොති, සවාස්ස සාමඤ්ඤාන්තො අනනුප්පනො හොති, සො නං සාමඤ්ඤාන්තං අනනුපාපුණ්ණිවා සාවකානං ධම්මං දෙසෙති: ඉදං වො භීතාය ‘ඉදං වො සුඛායා’ති. නස්ස සාවකා න සුස්සුසනති, න සොනං ඔදභනති, න අඤ්ඤා චිත්තං උපට්ඨපෙනති, වොකකමම ව සන්ථුසාසනා වත්තන්ති. සො ඵචමස්ස වොදෙනඛො: “ආයස්මා ඛො යස්සන්ථං අගාරස්මා අනගාරියං පබ්බජ්ජෙතො, සො තෙ සාමඤ්ඤාන්තො අනනුප්පනො. නං කිං සාමඤ්ඤාන්තං අනනුපාපුණ්ණිවා සාවකානං ධම්මං දෙසෙසි ‘ඉදං වො භීතාය ඉදං වො සුඛායා’ති. නස්ස තෙ සාවකා න සුස්සුසනති. න සොනං ඔදභනති. න අඤ්ඤා චිත්තං උපට්ඨපෙනති වොකකමම ව සන්ථුසාසනා වත්තන්ති”ති. සෙය්‍යථාපී නාම ඔස්සකකන්තියා වා උස්සකෙකය්‍ය¹, පරමමුඛිං වා ආලීචෙගය්‍ය, ඵචං සමපදමීදං පාපකං ලොභධම්මං වදමි. කිං හි පරො පරස්ස කරිස්සති?” අයං ඛො ලොභිච්ච පස්මො සන්ථා යො ලොකෙ වොදනාරතො, යො ව පනෙවරුපං සන්ථාරං වොදෙති, සා වොදනා භුතා තච්ජා ධම්මිකා අනච්ජ්ජා.

1. උස්සකෙකය්‍ය, කෙසු චි.

13. ලොහිවමය, ‘පසෙනදී කොසොල්රජ කසී කොසොල් දෙරටට අභිපනි ව වෙසෙසී. කසී කොසොල් දෙරටැ උපදනා යම් ධනධාන්‍ය රැසෙක් වේ නම්, එය පසෙනදී කොසොල්රජ ම ඵකලො වැ වළදන්තේ නම්, අනුනට නො දෙන්නේ නම් මැනැවැයි යමෙක් මෙසේ කියන්නේ නම්, එසේ කියනසුලු හෙ තෙම පසෙනදී කොසොල්රජු නිසා යැපෙන තොපටත් අනුනටත් ලාභානතරායකර වෙසී. ලාභානතරාය කරන්නේ ම භිනානුකම්පා නැත්තේ වෙසී. භිනානුකම්පා නැතියනුට සතුරු සිත ඵලාඹ සිටියේ වෙසී. සතුරු සිත ඵලාඹ සිටි කලා මිසදිටු වෙසී. ලොහිවමය, එසේ ම ‘මෙහි මහණෙක් හෝ බමුණෙක් හෝ කුසල් දහම් ලබන්නේ ය, කුසල් දහම් ලැබ, මෙරමාහට නො දෙසියැ යුතු යැයි ද අනෙකෙක් අනෙකකුට කවර වැඩක් කරන්නේ ද? පරණ බැඳුමක් සිදු අන් අඵත් බැඳුමක් කරන්නේ යම්සේ ද, එසේ මේ කරුණ ලාමක ලොහධම්මයනැ යි කියමි. අනෙකෙක් අනෙකකුට කුමක් කරන්නේ ද?’ යි යමෙක් මෙසේ කියන්නේ ද, මෙසේ කියන හෙ තෙම යම් කුලපුත් කෙනෙක් බුදුන් වදහල දහම් විනය නිසා සෝවන්සලයන් පසක් කෙරෙත් නම්, සෙදගැමි-පලයන් පසක් කෙරෙත් නම්, අනගැමිපලයන් පසක් කෙරෙත් නම්, රහන්පලයන් පසක් කෙරෙත් නම්, මෙසේ වූ මහත් ගුණ විශෙෂ ලබන් නම්, දිව්‍යභවයන්ගේ පහල විම පිණිස දෙව්ගබ්බුහුකුරවන් නම්, ඔවුන් හැමට ලාභානතරායකර වෙසී. ලාභානතරාය කරන්නේ ම ඔවුනට භිනානුකම්පා නැත්තේ වෙසී. භිනානුකම්පා නැත්නනුට සතුරු සිත ඵලාඹ සිටි. සතුරු සිත ඵලාඹ සිටි කල්හි මිසදිටු වෙසී. මිසදිටුහට මතු තීරය හෝ තිරිසන් යොන හෝ මෙ දෙ ගනී අතුරෙන් එක්තරා ගතියක් මම් කියමි.

14. ලොහිවමය, යම් ශාස්තෘ කෙනෙක් ලොවැ වොදනා ලැබියැ යුත්තෝ ද, යමෙකුත් මෙබඳු ශාස්තෘතට වොදනා කෙරේ ද, ඒ වොදනාව ඇත්තත් සත්‍යත් දහැමත් නොවැරදිත් වේ ද, එසේ වූ මේ ශාස්තෘහු තිදෙනෙකි. කවර තිදෙනෙක් ද යත්: ලොහිවමය, මෙහි එක්තරා ශාස්තෘවරයෙක් යමක් පිණිස ගිහිගෙන් නික්මැ පැවිද්දට වන්නේ වේ ද, ඒ ශ්‍රාමණ්‍යාචීය (මහණදමේ ඵලය) ඔහු විසින් නො ලද්දේ වෙසී. හේ ඒ ශ්‍රාමණ්‍යාචීය නො ලැබ ‘මෙය තොපට වැඩ පිණිස වේ. මෙය තොපට සුව පිණිස වේ’ යැ යි සච්චනට දහම් දෙසයි. ඔහුගේ සච්චෝ ඔහු බස අසන්නට කැමැති නො වෙත්. ඔහුට කන් යොමු නො කෙරෙත්. දූත ගැන්ම පිණිස සිත නො ඵලවන්. ඒ ශාස්තෘහුගේ අනුශාසනයෙන් වෙන් ව ම පවතින්. ‘ආයුෂමන්හු වනාහි යමක් පිණිස ගිහිගෙන් නික්මැ පැවිද්දට පැමිණියෝ ද, ඔබ විසින් ඒ ශ්‍රාමණ්‍යාචීය නො ලද්දේ වෙසී. ඔබ ඒ ශ්‍රාමණ්‍යාචීය නො ලැබ ‘මෙය තොපට වැඩ පිණිස වේ. මෙය තොපට සුව පිණිස වේ’ යැ යි සච්චනට දහම් දෙසයි. ඒ ඔබ බස සච්චෝ අසනු නො රිසියෙන්. එයට කන් යොමු නො කරන්. දූත ගැන්මෙහි සිත නො ඵලවන්. ශාස්තෘ වූ ඔබගේ අනුශාසනයෙන් වෙන් ව ද පවතින්’ යි ඒ ශාස්තෘ තෙම මෙසේ වොදනා කරනු ලැබියැ යුතු වන්නේ ය. යම්සේ ඉවත් වැ යන්තියක වෙතට යන්නේ ද, නොකැමැත්තෙන් පිටුපා සිටි තැනැත්තිය වැලැද ගන්නේ ද, මෙසේ මේ කරුණ ලාමක ලොහධම්මයක් කොට කියමි. එබඳු ශාස්තෘ වූ අන් තැනැත්තේ අනෙකකුට කවර වැඩක් නම් කරන්නේ ද? ලොහිවමය, යම් ශාස්තෘවරයෙක් ලොවැ වොදනා ලැබිය යුතු ද, මේ ඒ පලමු වන ශාස්තෘ ය. යමෙකුත් මෙබඳු ශාස්තෘතට වොදනා කෙරේ නම්, ඒ වොදනාව ඇත්ත ය, සත්‍ය ය, දහැමි ය, නොවැරදි ය.

15. පුනවපරං ලොහිච්ච ඉධෙකචෙවා සන්ථා යස්සන්ථාය අගාරසමා අනගාරියං පබ්බජිතො භොති, සවාස්ස සාමඤ්ඤන්ථො අනුප්පනෙනා භොති. සො තං සාමඤ්ඤන්ථං අනුපාපුණ්ණිනා සාවකානං ධම්මං දෙසෙති ‘ඉදං වො භිතාය ඉදං වො සුඛායා’ති. තස්ස තෙ සාවකා සුස්සුසනති, සොතං ඔදහනති, අඤ්ඤා විතතං උපට්ඨපෙනති, න ච වොකකම්ම සන්ච්ඡිසාසනා වත්තනති. සො එවමස්ස වොදෙනධෙබ්බා: ‘ආයසමා බො යස්සන්ථාය අගාරසමා අනගාරියං පබ්බජිතො, සො තෙ සාමඤ්ඤන්ථො අනුප්පනෙනා. තං නිං සාමඤ්ඤන්ථං අනුපාපුණ්ණිනා සාවකානං ධම්මං දෙසෙසී ‘ඉදං වො භිතාය, ඉදං වො සුඛායා’ති. තස්ස තෙ සාවකා සුස්සුසනති, සොතං ඔදහනති, අඤ්ඤා විතතං උපට්ඨපෙනති, න ච වොකකම්ම සන්ච්ඡිසාසනා වත්තනති සෙය්‍යථාපි නාම සකං බෙත්තං ඔනාය පරබෙත්තං නිබ්බාසි-තබ්බං¹ මඤ්ඤෙය්‍ය, එවං සමපදම්ඨං පාපකං ලොහධම්මං වදම්ඨි. කිං හි පරො පරස්ස කර්සස්ති’ ති. අයං බො ලොහිච්ච උතියො සන්ථා යො ලොකෙ වොදනාරහො, යො ච පනෙවරුපං සන්ථාරං වොදෙති, සා වොදනා භුතා තච්ඡා ධම්මිකා අනවජ්ජා

16. පුනවපරං ලොහිච්ච ඉධෙකචෙවා සන්ථා යස්සන්ථාය අගාරසමා අනගාරියං පබ්බජිතො භොති, සවාස්ස සාමඤ්ඤන්ථො අනුප්පනෙනා භොති. සො තං සාමඤ්ඤන්ථං අනුපාපුණ්ණිනා සාවකානං ධම්මං දෙසෙති ‘ඉදං වො භිතාය ඉදං වො සුඛායා’ති. තස්ස සාවකා න සුස්සුසනති, න සොතං ඔදහනති, න අඤ්ඤා විතතං උපට්ඨපෙනති, වොකකම්ම ච සන්ච්ඡිසාසනා වත්තනති. සො එවමස්ස වොදෙනධෙබ්බා: ‘ආයසමා බො යස්සන්ථාය අගාරසමා අනගාරියං පබ්බජිතො, සො තෙ සාමඤ්ඤන්ථො අනුප්පනෙනා. තං නිං සාමඤ්ඤන්ථං අනුපාපුණ්ණිනා සාවකානං ධම්මං දෙසෙසී ‘ඉදං වො භිතාය ඉදං වො සුඛායා’ති. තස්ස තෙ සාවකා න සුස්සුසනති, න සොතං ඔදහනති, න අඤ්ඤා විතතං උපට්ඨපෙනති, වොකකම්ම ච සන්ච්ඡිසාසනා වත්තනති. සෙය්‍යථාපි නාම පුරාණං බ්බන්තං ජිජ්ජිනා අඤ්ඤං නවං බ්බන්තං කරෙය්‍ය, එවං සමපදම්ඨං පාපකං ලොහධම්මං වදම්ඨි. කිං හි පරො පරස්ස කර්සස්-ති’ති අයං බො ලොහිච්ච තතියො සන්ථා යො ලොකෙ වොදනාරහො, යො ච පනෙවරුපං සන්ථාරං වොදෙති, සා වොදනා භුතා තච්ඡා ධම්මිකා අනවජ්ජා.

---

1. නිද්දුසිතබ්බං. කොසු වී,

15. තව ද අනෙකක් කියමි. ලොකිවමය, මෙහි එක්තරා ආඥාවරයෙක් යමක් පිණිස පැවිද්දට වන්නේ වේ ද, ඔහු විසින් ඒ ශ්‍රාමණ්‍යාචාර්ය නො ලද්දේ වෙයි. හේ ඒ ශ්‍රාමණ්‍යාචාර්ය නො ලැබ, 'මෙය තොපට වැඩ පිණිස වේ. මෙය තොපට සුව පිණිස වේ' යැ යි සවිචනට දනම් දෙසයි. ඒ සවිචාරී ඔහු බස් අසනු කැමැති වෙත්. කන් යොමු කෙරෙත්. දැන ගැන්ම පිණිස සිත එළවා තබන්. ඒ ආඥාවලින් අනුශාසනයෙන් ඉවත් ව නො පවතින්. "ආයුෂමත් තෙමේ යමක් පිණිස ගිහිගෙන් නික්ම පැවිද්දට පැමිණියේ ද, ඔබ විසින් ඒ ශ්‍රාමණ්‍යාචාර්ය නො ලද්දේ ය. ඔබ ඒ ශ්‍රාමණ්‍යාචාර්ය නො ලැබ 'මෙය තොපට වැඩ පිණිස වේ, මෙය තොපට සුව පිණිස වේ' යැ යි සවිචනට දනම් දෙසති. සවිචාරී ඒ ඔබගේ වචනය අසනු කැමැති වෙත්. කන් යොමු කෙරෙත්. දැන ගැන්ම පිණිස සිත එළවා තබන්. ආඥාවලින් අනුශාසනයෙන් ඉවත් ව නො ද පවතින්. සිය කෙන තැරු දමා අනුන්ගේ කෙනක් (වල් පැලැටි උදුරා) ගුණ කළ සුභු කොට සිතන්නේ යම්සේ ද, එසේ මේ කරුණ ලාමක වූ ලොහධර්මයක් කොට කියමි. එබඳු ආඥාවූ අන් තැනැත්තේ අනෙකකුට කවර වැඩක් කරන්නේ ද" යි ඒ ආඥාව තෙම වොදනා ලැබිය සුභු වන්නේ ය. ලොකිවමය, ලොවැ යමෙක් වොදනාර්ථ නම්, මේ ඒ දෙවෙනි ආඥාව ය. යමෙකුත් මෙබඳු ආඥාවරයකුට වොදනා කෙරේ නම්, ඒ වොදනාව භූත ය, සත්‍ය ය, දුකැමි ය, නො වැරදි ය.

16. තව ද අනෙකක් කියමි. ලොකිවමය, මෙහි එක්තරා ආඥාවරයෙක් යමක් පිණිස ගිහිගෙන් නික්ම පැවිද්දට වන්නේ වේ ද, ඔහු විසින් ඒ ශ්‍රාමණ්‍යාචාර්ය ලද්දේ වෙයි. හේ ඒ ශ්‍රාමණ්‍යාචාර්ය ලැබ, 'මෙය තොපට වැඩ පිණිස වෙයි. මෙය තොපට සුව පිණිස වේ' යැ යි සවිචනට දනම් දෙසයි. සවිචාරී ඔහු බස අසන්නට නො කැමති වෙත්, ඔහුට කන් යොමු නො-කෙරෙත්. දැන ගනු පිණිස සිත එළවා නො තබන්. ඒ ආඥාවලින් අනුශාසනයෙන් බැහැර ව ද පවතින්. හෙ තෙම මෙසේ වොදනා ලැබිය සුභු වන්නේ ය: "ආයුෂමත් වනාහි යමක් පිණිස ගිහිගෙන් පැවිද්දට වන්නේ වේ ද, ඔබ විසින් ඒ ශ්‍රාමණ්‍යාචාර්ය ලද්දේ ය. ඔබ ඒ ශ්‍රාමණ්‍යාචාර්ය ලැබ, 'මෙය තොපට වැඩ පිණිස වේ. මෙය තොපට හිත පිණිස වේ' යැ යි සවිචනට දනම් දෙසති. සවිචාරී ඒ ඔබේ බස් අසනු කැමැති නො වෙත්. ඔබ බසට කන් යොමු නො කෙරෙත්. දැන ගැන්මට සිත එළවා නො තබන්. ඔබ අනුශාසනයෙන් බැහැර ව ද පවතින්. පරණ බැඳුමක් සිදු අන් අළුත් බැඳුමක් කරන්නේ යම්සේ ද, මෙසේ මේ කරුණ ලාමක ලොහධර්මයක් කොට කියමි. එ බඳු ආඥාවූ අන් තැනැත්තේ අනෙකකුට කවර වැඩක් නම් කරන්නේ ද" යි ඒ ආඥාව තෙම වොදනා ලැබිය සුභු වන්නේ ය. ලොකිවමය, ලොවැ යමෙක් වොදනා ලැබීමට සුදුසු ද, මේ ඒ තෙවෙනි ආඥාව ය. යමෙකුත් මෙබඳු ආඥාව-හට වොදනා කෙරේ නම්, ඒ වොදනාව භූත ය, සත්‍ය ය, දුකැමි ය, නො-වැරදි ය.

ඉමෙ බො ලොහිච්ච තයො සත්ථාරො යෙ ලොකෙ වොදනාරහා, යො ච ජනෙවරුපෙ සත්ථාරො වොදෙති, සා ඉවාදනා භුත්වා තච්ඡා ධම්මිකා අනච්ඡා”ති.

17. එවං චුතෙන ලොහිච්චො බ්‍රාහ්මණො භගවන්තං එතදවොච: “අත්ථ ජන භො ගොතම කොචි සත්ථා යො ලොකෙ න වොදනාරහො?”ති.

“අත්ථ බො ලොහිච්ච සත්ථා යො ලොකෙ න වොදනාරහො” ති.

“කතමො ජන සො භො ගොතම සත්ථා යො ලොකෙ න වොදනාරහො” ති.

18. ඉධ ලොහිච්ච නථාගතො ලොකෙ උප්පජ්ජති අරහං සමමා- සම්බුද්ධො විජ්ජාවරණසම්පන්නො සුගතො ලොකවිදු අනුත්තරො පුරිස- දම්මසාරථි සත්ථා දෙවමනුස්සානං බුද්ධො භගවා. සො ඉමං ලොකං සද්දෙවකං සමාරකං සබ්බභිකං, සසම්මණ්ඩ්‍රාහම්ණිං පජං සද්දෙවමනුස්සං සයං අභිඤ්ඤා සච්ඡිකත්වා ජවෙදෙති. සො ධම්මං දෙසෙති ආදිකල්‍යාණං මජ්ඣේකල්‍යාණං පරියොසානකල්‍යාණං සාත්ථං සබ්බඤ්ජනං කෙවලපරි- පුණ්ණං පරිසුද්ධං. බ්‍රහ්මචරියං ජකාසෙති. තං ධම්මං සුණන්ති ගහපති වා ගහපතිපුත්තො වා අඤ්ඤාතරසම්චා කුලෙ පච්චාජාතො. සො තං ධම්මං සුත්වා නථාගතෙ සද්ධා පටිලභති. සො තෙන සද්ධාපටිලාභෙන සමන්තාගතො ඉති පටිසංචිකති: “සම්බොධො සරුවාසො රජාපථො¹. අබ්බොකායො පබ්බජ්ජා. නසීදං සුකරං අගාරං අජ්ඣාචසනා එකන්ත- පරිපුණ්ණං එකන්තපරිසුද්ධං සබ්බලිබ්බිතං බ්‍රහ්මචරියං චරිතුං. යන්තූනාහං කෙසමස්සුං ඔහාරෙත්වා කාසායාති වජ්ජාති අච්ඡාදෙත්වා අගාරසමා අනුගාරියං පබ්බජෙය්‍ය”ති.

19 සො අපරෙන සම්මෙත අප්පං වා භොගකිකිං ජහාය මහන්තං වා භොගකිකිං පහාය අප්පං වා ඤ්ඤිපරිච්චට්ටං පහාය මහන්තං වා ඤ්ඤිපරිච්චට්ටං පහාය කෙසමස්සුං ඔහාරෙත්වා කාසායාති වජ්ජාති අච්ඡාදෙත්වා අගාරසමා අනුගාරියං පබ්බජති. සො එවං පබ්බජිතො සමානො පාඨිමොකිකිසංවරසංචුතො විහරති ආචාරගොචරසම්පන්නො, අණුමනෙනසු චජෙජසු භයදස්සාවී, සමාදාය සිකිකිති සිකිකාපදෙසු, කායකමෙමන සමන්තාගතො කුසලෙන, පරිසුද්ධාජිවො සීලසම්පන්නො ඉන්ද්‍රියෙසු ගුත්තඤ්ඤා භොජනෙ මන්තඤ්ඤා සතිසම්පජ්ඤෙඤ්ඤා සමන්තාගතො සන්තුට්ඨො.

1. රජොපථො, කසචි.

ලොහිව්වය, ලොවැ යම් කෙනෙක් වොදනාඪී ද, මේ ඒ භුන් ශාඤ්ඤානු ය. යමෙකුත් මෙබඳු ශාඤ්ඤානට වොදනා කෙරේ ද, ඒ වොදනාව සැබෑ ය, සත්‍ය ය, දෘඪාමි ය, නොවැරැදි ය.”

17. මෙසේ වදාළ කල්හි ලොහිව්ව බමුණු “පින්වත් ගොසුමාණනි, යමෙක් ලොවැ වොදනා නොලැබියැ යුතු නම්, එසේ වූ කිසි ශාඤ්ඤාවරයෙකුත් ආද්දූ?”යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ (අතින්) විචාලේ ය.

“ලොහිව්වය, යමෙක් ලොව වොදනා ලැබිය යුතු නො වේ ද, එසේ වූ ශාඤ්ඤාවරයෙක් ඇත් ම යැ”යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වදාළ සේක.

“පින්වත් ගොසුමාණනි, යමෙක් ලොවැ වොදනාර්භ නො වේ නම්, ඒ ශාඤ්ඤා තෙම කවරේ දූ?” යි ලොහිව්ව බමුණු පුළුවන.

18. ලොහිව්වය, මෙහි අර්භන් වූ සමාස්සමුඛා වූ විදුමාරණ-සමපන්න වූ සුගත වූ ලොකවින් වූ නිරුතතර පුරුෂදමසකාරපී වූ දෙව්-මිනිස්තට ශාස්තෘ වූ බුද්ධ වූ භගවන් වූ තථාගත තෙමේ ලොවැ පහළ වෙයි. හේ දෙවියන් සහිත වූ මරුන් සහිත වූ බමුන් සහිත වූ මේ ලොකය ද, මහණබමුණන් සහිත සම්මත දෙවියන් (රජුන්) හා සෙසු භිනිසුන් හා සහිත සත්ත්වප්‍රජාව ද තෙමේ විශිෂට නුවණින් දන, ප්‍රත්‍යක්ෂ කොට, (ඔවුන්ට) අවබෝධ කරවයි. හේ දහම් දෙසනුයේ ආදියෙහි හඳුක (නිවරද) කොට, මධ්‍යයෙහි හඳුක කොට, අවසනැ හඳුක කොට, අභි සහිත කොට, ව්‍යඤ්ඤන සහිත කොට, සම්ප්‍රකාරයෙන් පරිපුණ් කොට පරිශුද්ධ කොට දහම් දෙසයි. (එසේ දෙසනුයේ ශික්ෂාත්‍රයෙන් සංගාතීත වූ) ශාසනබුහමවටීය ප්‍රකාශ කෙරෙයි. ගැහැවියෙක් හෝ ගැහැවිපුතෙක් හෝ අන් උත්තරා කුලයෙක උපන්තෙක් හෝ ඒ ධර්මය අසයි. හේ ඒ දහම් අසා තථාගත බුදුරජුහු කෙරෙහි සැදහැ ඇති කෙරෙයි. හේ ඒ ශ්‍රද්ධාලාභයෙන් සමන්විත වූයේ, ‘ගිහිගෙයි විසීම සම්බාධයෙකි, රජස්පථ යෙකි, පැවිද්ද (සම්බාධ නැති) අභ්‍යවකාශය (එළිමහන) වැන්න. ගිහිගෙයි වසන්නහු විසින් එකාන්තයෙන් පිරිසිදු කොට, ශබ්ද-ලිඛිතයක් සේ කොට මේ බඹසර සරන්තට පහසු නො වේ. (එබැවින්) මම් කෙහෙරවුලු බහවා, කසාවත් හැඳ පෙරෙවැ, ගිහිගෙන් පැවිදිබිමට වදනෙමි නම් යෙහෙකැ”යි මෙසේ නුවණින් සලකයි.

19. හේ පසු කලෙක අල්ප වූ හෝ සම්පත් රැස හැරැ, මහත් වූ හෝ සම්පත් රැස හැරැ, මද වූ හෝ නැපිරිස හැරැ, මහත් වූ හෝ නැපිරිස හැරැ, කෙහෙරවුලු බහවා, කසාවත් හැඳ පෙරෙවැ, ගිහිගෙන් පැවිදිබිමට වදී හේ මෙසේ පැවිදි වූයේ ම පාතිමොක්ඛසංවරයෙන් සමන්විත වූයේ, ආචාරයෙන් හා ගොවරයෙන් හා යුක්ත වූයේ, සවල්පමාත්‍ර වූ ද වරදෙහි බිය දක්නේ, නොවැරැදි වූ කායවාක්කමියෙන් සමන්විත වූයේ, එහෙයින් ම පිරිසිදු ආජීව ඇතියේ, සිල්වත් වූයේ, ඉන්ද්‍රියයන්හි වැසූ දෙර ඇතියේ, බොජුන්හි පමණ දන්තේ, (සත් තන්හි) සිහියෙන් හා නුවණින් හා යුක්ත වූයේ, සිවුපසයෙහි භුන් වැදැරැම් සතුටින් සතුටු වූයේ, ශික්ෂාපදයන්හි සමාදන් වැ ගෙන හික්මෙයි.

20. ලොහිව ව, මහණ තෙමේ කෙසේ නම් සිල්වන් වේ ද යත්: ලොහිව වය, මෙහි මහණ තෙමේ ප්‍රාණසාතය හැරලා ප්‍රාණසාතයෙන් වෙසෙසින් වැලැක්කේ වෙයි. බහා තැබූ දඹුමුගුරු ඇත්තේ (දඹුමුගුරු නො දරන්නේ), බහා තැබූ ආසුධ ඇත්තේ (ආසුධ නො දරන්නේ), පවට පිළිකුල් කරන්නේ, මෙමග්‍රියව පැමිණියේ (මෙමග්‍රියෙන් යුක්ත වූයේ), සියලු සතුන් කෙරෙහි හිතානුකම්පා ඇති වූ වෙසේ. මේ ද ඔහුගේ ශීලයෙක් වේ. හේ අදන්තාදනය හැර ලා නොදුන් දෑ ගැන්මෙන් වැලැක්කේ වෙයි. දුන් දෑ ම පිළිගන්නාසුලු වූයේ, දුන් දෑ ම කැමැති වූ ඉවසනසුලු වූයේ, නොසොර වූ පිරිසිදු සිතිය යුතු වූ වෙසේ. මේ ද ඔහුගේ ශීලයෙක් වේ. හේ අබිරමිසර දුරු ලා බබ්සර සරන්නේ වෙයි. ගැමුදහමක් වූ මෙවුන්දමින් දුරු වූ හැසිරෙන්නේ, එසින් වැලැක්කේ වෙයි. මේ ද ඔහුගේ ශීලයෙක් වේ. හේ බොරු කීම දුරු ලා බොරු කීමෙන් වැලැක්කේ වෙයි. ඇත්ත කියනසුලු වූයේ, ඇත්තෙන් ඇත්ත ගලපා කියන්නේ, තහවුරු වූ පිහිටි කථා ඇත්තේ, ඇදහිය යුතු කථා ඇත්තේ, ලොට නො රවටන්නේ වෙයි. මේ ද ඔහුගේ ශීලයෙක් වේ. හේ කේලාමි කීම දුරු ලා කේලාමි කීමෙන් වැලැක්කේ වේ: මේ තැනින් අසා මොවුන් (ඔවුන්ගෙන්) බිඳවනු පිණිස එතැන්හි නො කියනසුලු වූයේ, එ තැනින් අසා ඔවුන් (මොවුන්ගෙන්) බිඳවනු පිණිස මෙ තන්හි නො කියනසුලු වූයේ, මෙසේ බිඳුණවුන් ගලපන්නේ (සමග කරන්නේ) ද, එකට ගැලපුණවුන් (සමගයට පැමිණියවුන්) හට රුකුල් දෙන්නේ ද වෙයි. සමගියෙන් සිටින්නවුන් හා වාසය කැමැත්තේ, සමගියෙන් වසන්නවුන්ට කැමැත්තේ, සමග වූ සිටින්නවුන්ට සතුටු වනුයේ, සමගිය ඇති කරන බස් කියන්නේ වෙයි. මේ ද ඔහුගේ ශීලයෙක් වේ. හේ රළු බිණුම් දුරු ලා රළු බස් දෙබුමෙන් වැලැක්කේ වෙයි. නිදෙස්, කන්කලු, පෙම් උපදවන, පහසුවෙන් සිතූ වැදගත්තා, නොගැමි, බොහෝ දෙනාට ප්‍රිය, බොහෝ දෙනාගේ මන වඩන යම් බසෙක් වේ ද, එබඳු වූ බස් කියන්නේ වෙයි. මේ ද ඔහුගේ ශීලයෙක් වේ. හේ බොල් හිස් දෙබැවිලි හැරලා බොල් දෙබැවිල්ලෙන් වැලැක්කේ වෙයි. සුදුසු කාලවේලායෙහි කථා කරනසුලු වූයේ, ඇත්ත ම කියනසුලු වූයේ, වැඩ සලසන බසක් ම කියනසුලු වූයේ, තව ලොවුතුරුදහම් ඇසුරු කොට ම කියනසුලු වූයේ, හික්මීම ඇති කරන බසක් ම කියනසුලු වූයේ, සිතූ තබා ගන්නට සුදුසු වූ, කරුණු සහිත වූ, ඉමක් කොතක් ඇති (ප්‍රමාණවත් වූ), දෙලෝ වැඩ හා සම්බඳු වූ ම බසක් සුදුසු කාලයෙහි කියන්නේ වෙයි. මේ ද ඔහුගේ ශීලයෙක් වේ.

21. හේ බිජ්සමුක් (පැල වන දෑ) ද, භූතසමුක් (පැල වූණු දෑ) ද සිදි- මෙන් බිදීමෙන් වැලැක්කේ වෙයි. රු බොජුනෙන් වැලැක්කේ, එක් වේලේ වලදන බන් ඇත්තේ, නොකල්බොජුනෙන් වැලැක්කේ වෙයි. තවනු ගනු වයනු විසුළුදසුන් යන මෙයින් වැලැක්කේ වෙයි. ඇඟෑ අඩු තැන් පිරවීමට, ඇඟ සැරසීමට කරුණු වන මල්ගදවිලෙවුන් දැරීමෙන් වැලැක්කේ වෙයි. පමණ ඉක්ම උසසුන් ද, නොකැප වූ මහඅසුන් ද යන දෙකින් ම වැලැක්කේ වෙයි. රන් රිදී මසු කනවණු පිළිගැන්මෙන් වැලැක්කේ වෙයි. අමු ධාන්‍ය පිළිගැන්මෙන් වැලැක්කේ වෙයි. අමු මස් පිළිගැන්මෙන් වැලැක්කේ වෙයි. සත්‍රින් කුමාරිකාවන් පිළි- ගැන්මෙන් වැලැක්කේ වෙයි දැසිදසුන් පිළිගැන්මෙන් වැලැක්කේ වෙයි.

අපේලකපටිග්ගහණා පටිච්චරතො හොති. කුකකුටසුකරපටිග්ගහණා පටි-
ච්චරතො හොති. හන්ඨගවාසසාවලවාපටිග්ගහණා පටිච්චරතො හොති. බෙනතවජ්ඣ
පටිග්ගහණා පටිච්චරතො හොති. දුතෙය්‍යපභිණ්ණමනානුයොගා පටිච්චරතො
හොති. කයවිකකයා පටිච්චරතො හොති. භුලාකුටකංසකුටමානකුටා පටිච්-
රතො හොති. උකෙකාටනවඤ්චනනිකතිසාවියොගා පටිච්චරතො හොති.
ඡේදනවධබකිනවිපරාමොසආලොපසහසාකාරා පටිච්චරතො හොති.
ඉදමපි'සස හොති සීලසමිං.

22 යථා වා පනෙකෙ හොනෙතා සමණබ්‍රාහ්මණා සද්ධාදෙය්‍යානි
හොජනානි භුඤ්ජේතා තෙ ඵවරුපං ඛිජගාමභුතගාමසමාරම්භං අනුයුත්තා
විහරන්ති, සෙය්‍යපීදං: මුලඛිජං ඛකිඛිජං ඵලුඛිජං අග්ගඛිජං ඛිජඛිජමෙව
පඤ්චමං. ඉති වා ඉති ඵවරුපා ඛිජගාමභුතගාමසමාරම්භා පටිච්චරතො
හොති. ඉදමපි'සස හොති සීලසමිං.

23. යථා වා පනෙකෙ හොනෙතා සමණබ්‍රාහ්මණා සද්ධාදෙය්‍යානි
හොජනානි භුඤ්ජේතා තෙ ඵවරුපං සනනිධිකාරපරිභොගං අනුයුත්තා
විහරන්ති, සෙය්‍යපීදං: අනාසනනිධිං පානසනනිධිං වජ්ඣසනනිධිං යාන-
සනනිධිං සයනසනනිධිං ගකිසනනිධිං ආමිසසනනිධිං. ඉති වා ඉති
ඵවරුපා සනනිධිකාරපරිභොගා පටිච්චරතො හොති. ඉදමපි'සස හොති
සීලසමිං.

24. යථා වා පනෙකෙ හොනෙතා සමණබ්‍රාහ්මණා සද්ධාදෙය්‍යානි
හොජනානි භුඤ්ජේතා තෙ ඵවරුපං විසුකදස්සනං අනුයුත්තා විහරන්ති,
සෙය්‍යපීදං: නච්චං ගීතං වාදිතං පෙකං අකඛානං පාණිස්සරං වෙනාලං
කුමහථුනං සොනනකං වණ්ණාලං වංසං ඛොපනකං හන්ඨියුද්ධං අස්සයුද්ධං
මහිසයුද්ධං උසනයුද්ධං අජයුද්ධං මෙණ්ඩියුද්ධං කුකකුටයුද්ධං වට්ටකයුද්ධං
දණ්ඩියුද්ධං මුට්ඨියුද්ධං නිබ්බුද්ධං උයොසාධිකං බලග්ගං සෙතාඛ්‍යුතං
අණ්ණිකදස්සනං. ඉති වා ඉති ඵවරුපා විසුකදස්සනා පටිච්චරතො හොති,
ඉදමපි'සස හොති සීලසමිං.

එළවත් බැටෙළවත් පිළිගැන්මෙන් වැලැක්කේ වෙයි. කුකුළන් හුරන් පිළිගැන්මෙන් වැලැක්කේ වෙයි. ඇතුන් අසුන් වෙලෙඹුන් ගෙරින් පිළිගැන්මෙන් වැලැක්කේ වෙයි. කෙත්වතු පිළිගැන්මෙන් වැලැක්කේ වෙයි. ගිහියනට දුත මෙතෙවර කිරීමෙහි ද ගෙන් ගෙට පණ්ඩුම පණත් තෙත යැමෙහි ද යෙදීමෙන් වැලැක්කේ වෙයි. වෙලෙඳ ගනුදෙනුයෙන් වැලැක්කේ වෙයි. හොරතරදියෙන් කිරීමෙන්, බොර රන් පැමෙන්, හොර මිනුම්වලින් මිනුමෙන් වැලැක්කේ වෙයි. අල්ලස් ගෙන හිමියන් නොහිමි කිරීමෙන්, නානා උපායයෙන් අනුන් රුවැටීමෙන්, අගනා දෑයට හුරු නොඅගනා දෑයක් පෙන්වා කරන මායායෙන්, මෙ කී නොකී හැම කෙරුම්ක කම්වලින් ම වැලැක්කේ වෙයි. අත් පා ආදිය සිදීමෙන් ද, මැරීමෙන් ද, රැහැන් ආදියෙන් බැඳීමෙන් ද, සැහැසිකම් කිරීමෙන් ද වැලැක්කේ වෙයි. මේ ද ඔහුගේ ශීලයෙක් වෙයි.

22. යම්සේ සමහර හවත් මනණබවුණෝ සැදුහැයෙන් දුන් බොජුන් වලඳ, මුලුප් ද (හිතුරු ආදී පැල වන මුල් ද), සකක විජ ද (නුත ආදී පැල වන කඳ ද), පරුප් ද (උක් උණ බට ආදී පැල වන පුරුක් ද), අගුප් ද (ඉරිවේරිය ආදී පැල වන දල ද), පස් වනු විජප් ද (වී ආදී පැල වන ඇට ද) යන මෙ කී විජසමුහ ද (පැල වන දෑ ද) භූතසමුහ ද (පැල වුණු දෑ ද) පෙළීමෙහි (සිඳුම් බිඳුම් කැළුම් යැ හි) කියන ලද සමාරම්භයෙහි යෙදුණෝ වෙසෙන් ද, හෙ තෙමේ මේ හෝ මෙ බඳු වූ විජ-ග්‍රාමභූතග්‍රාමසමාරම්භයෙන් වැලැක්කේ වෙයි. මේ ද ඔහුගේ ශීලයෙක් වේ.

23. යම්සේ ඇතැම් හවත් මනණබවුණු කෙනෙක් සැදුහැයෙන් දුන් බොජුන් වලඳ, කත දැ රැස් කොට තබා ගැන්ම, බොන දු රැස් කොට තබා ගැන්ම, වස්ත්‍ර රැස් කොට තබා ගැන්ම, (රිය ගැල් ආදිය ද පාවහන් ආදිය ද යන) යාන රැස් කොට තබා ගැන්ම, ඉහතැ කී දු හැර (තවත් තල සතල් ඇ වුවමනා) පසය රැස් කොට තබා ගැන්ම යන මෙසේ වූ සනතිකාරපරිභොගයෙහි (පසය රැස් කොට තබා ගෙන වැලැඳීමෙහි) යෙදී වෙසෙන් ද, හෙ තෙමේ මේ හෝ මෙබඳු වූ හෝ සනතිකාර පරිභොගයෙන් වැලැක්කේ වෙයි. මේ ද ඔහුගේ ශීලයෙක් වේ.

24. යම්සේ සමහර හවත් මනණබවුණෝ සැදුහැයෙන් දුන් බොජුන් වලඳ, නැටුම් ගැයුම් වැයුම්, නටසමජ්ජා (තළවත් සමුහයක් එක් වැ ජනසමුහයා ඉදිරියේ දක්වන නැටුම්), ආබ්‍යාන (මහාහාරතාදිය කීම හෝ ඇසීම), පාණ්ණිකර (අතින් ලොහොබෙර ගැයුම හෝ අත්තල ගැයුම), වේතාල (දඹුමුවා තාලම්පට ගැසීම හෝ මතුරු දපා මලසිරුරු තැගිටුම්), කුම්භපුත (සිවුරස් බෙර වැයුම), ශොභනක (රංගබලිකරණය හෙවත් රභමුල්ලෙහි දී දෙවතාවනට සොනනු වශයෙන් නාද්දීනිත භායනය හෝ ප්‍රතිභාතවිත්‍ර කිරීම), සණ්දෙවුන් කෙලිය (හෝ අයො-ගුඛක්‍රීඩාව), උණගස් ඔසොවා ගෙන කරන ක්‍රීඩාව, අසම්චාවනය (මලවුන්ගේ ඇට සෝදු සුවද කවා තබා නකන්සෙමෙහි ඊ වටා සිට උත්සව කිරීම), ඇත්පොර, අස්පොර, මිසුපොර, ගොන්පොර, එළපොර, බැටෙළ-පොර, කුකුළපොර, වටුපොර, පොලුහරඹ, මිටුසුද, මල්ලපොර, යුද පවත්නා තැන් දක්නට යෑම, බලසෙන් ගණිනා තැන් දක්නට යෑම යන මෙබඳු විසුළු දස්තෙහි යෙදී වෙසෙන් ද, හෙ තෙමේ මේ හෝ මෙ බඳු වූ විසුළු දස්තෙන් වැලැක්කේ වෙයි. මේ ද ඔහුගේ ශීලයෙක් වේ.

25. යථා වා පනෙකෙ භොනොනා සමණ්ඩාහමිණා සද්ධාදෙය්‍යානී භොජනානි භුඤ්ජේවා තෙ ඵවරුපා ජුතප්පමාදට්ඨානානුයොගං අනුසුත්තා විහරන්ති, සෙය්‍යපීදං: අට්ඨපදං දසපදං ආකාසං පරිභාරපථං සන්තිකං බලිකං සටිකං සලාකාහන්ථං අකඛං පඛනවීරං වඛකකං මොක්ඛවිකං විඛ්චුලකං පහතාලහකං රථකං ධනුකං අකඛරිකං මනෙසිකං යථාචර්ජං. ඉති වා ඉති ඵවරුපා ජුතප්පමාදට්ඨානානුයොගා පටිවිරතො භොති, ඉදමපි'ස්ස භොති සීලසමිං.

26. යථා වා පනෙකෙ භොනොනා සමණ්ඩාහමිණා සද්ධාදෙය්‍යානී භොජනානි භුඤ්ජේවා තෙ ඵවරුපං උච්චාසයන්තමනාසයනං අනුසුත්තා විහරන්ති, සෙය්‍යපීද: ආසන්දිං පලලඛකං ගොතකං විත්තකං පටිකං පටලිකං තුලිකං විකන්තිකං උදදලොමිං ඵකන්තලොමිං කට්ඨිස්සං කොසෙය්‍යං කුත්තකං හන්ථන්ථරං අස්සන්ථරං රථන්ථරං අජනප්පවෙණිං කාදලිමිගපචර-පචචන්ථරණං සඋත්තරච්ජදං උභතොලොභිතකුපධානං. ඉති වා ඉති ඵවරුපා උච්චාසයන්තමනාසයනා පටිවිරතො භොති, ඉදමපි'ස්ස භොති සීලසමිං.

27. යථා වා පනෙකෙ භොනොනා සමණ්ඩාහමිණා සද්ධාදෙය්‍යානී භොජ-නානි භුඤ්ජේවා තෙ ඵවරුපං මණ්ඩන්විභුසන්ට්ඨානානුයොගං අනුසුත්තා විහරන්ති, සෙය්‍යපීදං: උච්ජාදනං පරිමදදනං නභාපනං සමබාහනං ආදසං අඤ්ජනං මාලාවිලෙපනං මුඛවුණ්ණකං මුඛලෙපනං හන්ථබ්බං සිඛාබ්බං දණ්ඨකං නාළිකං බග්ගං ජතනං විත්තූපාහනං උණ්ඨිසං මණිං වාලපීජනිං ඔදුනානි වන්භානි දීඝදසානි. ඉති වා ඉති ඵවරුපා මණ්ඩන්විභුසන්ට්ඨානානු-යොගා පටිවිරතො භොති, ඉදමපි'ස්ස භොති සීලසමිං.

28. යථා වා පනෙකෙ භොනොනා සමණ්ඩාහමිණා සද්ධාදෙය්‍යානී භොජනානි භුඤ්ජේවා තෙ ඵවරුපං තීරච්ජානකථං අනුසුත්තා විහරන්ති, සෙය්‍යපීදං: රුජකථං වොරකථං මහාමත්තකථං සෙනාකථං භයකථං සුද්ධිකථං අන්තකථං පානකථං වන්ථකථං සයන්තකථං මාලාකථං ගන්ධකථං ඤෙතිකථං යානකථං ගාමකථං තීගමකථං නගරකථං ජනපදකථං ඉන්ද්-කථං පුරිසකථං [කුමාරකථං කුමාරිකථං] සුරකථං විසිඛාකථං කුම්භට්ඨාන-කථං පුබ්බපෙතකථං නානත්තකථං ලොකකඛාසිකං සමුදදකඛාසිකං ඉතිහවාහවකථං. ඉති වා ඉති ඵවරුපාය තීරච්ජානකථාය පටිවිරතො භොති, ඉදමපි'ස්ස භොති සීලසමිං.

25. යම්සේ සමහර භවත් මහණබමුණෝ සැදුහැයෙන් දුන් බොජුන් වලද, අටපාකෙළිය, දසපාකෙළිය, අහස්දකෙළිය, මඩුලු පැනුම, සනතිකා-
 ක්‍රීඩාව, දැදකෙළිය, කල්ලි ගැසුම, සලාආත්කෙළිය, ගුලකෙළිය, කොළ-
 නලා පිටුම, කෙළිනහලින් හැම, කරණම් ගැසුම, කන්තංගුරුවා කෙළිය,
 කොළනැටියෙන් වැලි ඇ මැනුම, ක්‍රීඩාරථ පැදීම, කුඩා දුන්නෙන්
 විදීම, ඇතිරිකෙළිය (පිටේ හෝ අතයේ අකුරු ඇද ඒ කියවීම), සිත
 දැය කීමේ ක්‍රීඩාව, විකලාංගානුකරණය (කනුන් කොරැන් යන ආදීන් සේ
 ඉරියවු පැවැත්වීම) යන මෙබඳු වූ පමාවට කරුණු වූ දුකෙළියෙහි යෙදී
 වෙසෙත් ද, හෙ තෙමේ මේ හෝ මේ බඳු වූ පමාවට කරුණු වූ දුකෙළි-
 යෙහි යෙදීමෙන් වැලැක්කේ වෙයි මේ ද ඔහුගේ ශීලයෙක් වේ.

26. යම්සේ ඇතැම් භවත් මහණබමුණෝ සැදුහැයෙන් දුන්
 බොජුන් වලද, දික්සහලා පුටු ය, පලහය, මහකොළපලසය, විශමනෙන්
 විසිතුරු කල එළොම්මුවා ඇතිරිය, එළොම්මුවා සුදු ඇතිරිය, ගනමල්
 සෙදු එළොම් ඇතිරිය, හිලිය (පුලුන් මෙන්තය), සිංහරූපාදි රූපවලින්
 විසිතුරු කල එළොම් ඇතිරිය, දෙපැත්තේ ම ලොම් ඇති එළොම්මුවා
 ඇතිරිය, එක් පැත්තේ පමණක් ලොම් ඇති එළොම්මුවා ඇතිරිය,
 රත්කසුකම් කල පසතුරුණ, කොසෙය්‍ය හුසින් විශු ඇතිරිය, ඇතු පිට
 එළන ඇතිරිය, අසු පිට එළන ඇතිරිය, රියා එළන ඇතිරිය, ඇදට සරි
 ලන සේ අඳුන් දිවසමින් මසා කල ඇතිරිය, කෙහෙල්මුවසමින් කල මහඟු
 පසතුරුණ, ඉස්දෙර පාමුල රත්කන්වසින් තබා ඇති රතු උඩුවියන් සහිත
 මහඟු යනන යන මෙබඳු වූ උස්සහන් මහසහන් පරිහරණය කිරීමෙහි
 යෙදී වෙසෙද් ද, හෙ තෙමේ මේ හෝ මේ බඳු වූ උස්සහන් මහසහන්
 පරිභොගයෙන් වැලැක්කේ වෙයි. මේ ද ඔහුගේ ශීලයෙක් වේ.

27. යම්සේ ඇතැම් භවත් මහණබමුණෝ සැදුහැයෙන්
 දුන් බොජුන් වලද, සුවදසුණුයෙන් ඇඟ ඉලීම, අත්පාඇති මනා
 සටනන් ගන්වනුවට තෙල් ගා මැසීම, සුවද දියෙන් නැවීම, උරහිස්ඇති
 මස් වැඩෙනුවට මුගුරින් තැලීම, කැඩපතින් මුහුණ බැලීම, අලංකාර
 වශයෙන් අඳුන් ගැම, මල් පැලැදීම හා විලෙටුන් දැරීම, මුවසුණු මුව-
 විලෙටුන් දැරීම, හසනාහරණ දැරීම, හිසැ කුඩුම්බිය බැදීම, විසිතුරු
 සරයට දැරීම, විසිතුරු බෙහෙත්නල දැරීම, කඩු දැරීම, විසිතුරු කුඩ
 දැරීම, විසිතුරු පාවහන් දැරීම, නලල්පට බැදීම, සිඵමණ පැලැදීම,
 විසිතුරු සෙමෙර වල්විදුනා දැරීම, දික් දවල ඇති සුදු රෙදි හැදීම
 යන ආදී ඇඟ අඩු නැත් පිරුම්මටත් ඇඟ සැරැසීමටත් කරුණු වන දෑ
 පරිභොග කිරීමෙහි යෙදී වෙසෙත් ද, ඒ මහණ තෙමේ මේ හෝ මේ බඳු
 පරිභොග කිරීමෙන් වැලැක්කේ වෙයි. මේ ද ඔහුගේ ශීලයෙක් වේ.

28. යම්සේ වනාහි ඇතැම් භවත් මහණබමුණෝ සැදුහැයෙන්
 දුන් බොජුන් වලද, රාජකථා වොරකථා මහාමාත්‍යකථා සෙනාකථා
 භයකථා සුඛකථා ආහාරකථා පානකථා වස්ත්‍රකථා ශයනකථා
 මාලාකථා ගකිකථා ඥාතිකථා යානකථා ග්‍රාමකථා නිගමකථා
 නගරකථා ජනපදකථා ස්ත්‍රීකථා පුරුෂකථා (කුමාරකථා කුමාරිකථා)
 ගුරුකථා විවිකථා කුලභයථානකථා නානාචකථා ලොකාබ්‍යාසිකා
 කථා සම්ප්‍රදාබ්‍යාසිකාකථා ඉතිහවාහවකථා යන මේ බඳු වූ තිරස්චිත
 කථාවන්හි යෙදී වෙසෙත් ද, ඒ මහණ තෙමේ මේ හෝ මෙයින් අත්‍ය වූ
 හෝ මේ බඳු කථාවලින් වැලැක්කේ වෙයි. මේ ද ඔහුගේ ශීලයෙක් වේ.

29. යථා වා පනෙනෙක භොනෙනා සමණබ්‍රාහ්මණා සද්ධාදෙය්‍යානි භොජනානි භුඤ්ජතා තෙ ඵවරූපං විග්ගාහිකකථං අනුයුතතා විහරන්ති, සෙය්‍යපීදං: න නිං ඉමං ධම්මවිනයං ආජානාසී. අහං ඉමං ධම්මවිනයං ආජානාමි. කිං නිං ඉමං ධම්මවිනයං ආජානිස්සසී? මිච්ඡාපටිපනෙනා නිමසී. අහමසමි සමමාපටිපනෙනා. සහිතංමෙ, අසහිතං තෙ¹. පුරෙ වචනීයං පච්ඡා අවච. පච්ඡා වචනීයං පුරෙ අවච. ආවිණ්ණං තෙ විපරුවතතං. ආරුපිකො තෙ වාදෙ, නිග්ගහිතො නිමසී. වර වාදප්පමොකකාය. නිබ්බදේහි වා සවෙ පහොසීති. ඉති වා ඉති ඵවරූපාය විග්ගාහිකකථාය පටිච්චරතො භොති. ඉදමපි'ස්ස භොති සීලසමිං.

30. යථා වා පනෙනෙක භොනෙනා සමණබ්‍රාහ්මණා සද්ධාදෙය්‍යානි තොජනානි භුඤ්ජතා තෙ ඵවරූපං දුතෙය්‍යපභිණගමනානුයොගමනුයුතතා විහරන්ති, සෙය්‍යපීදං: රඤ්ඤං රුජමභාමතතාතං බතතියාතං බ්‍රාහ්මණාතං ගහපනිකාතං කුමාරාතං “ඉධ ගච්ඡ අමුත්‍රාගච්ඡ. ඉදං භර. අමුත්‍ර ඉදං ආභර”ති. ඉති වා ඉති ඵවරූපා දුතෙය්‍යපභිණගමනානුයොගා පටිච්චරතො භොති. ඉදමපි'ස්ස භොති සීලසමිං.

31. යථා වා පනෙනෙක භොනෙනා සමණබ්‍රාහ්මණා සද්ධාදෙය්‍යානි භොජනානි භුඤ්ජතා තෙ කුහකා ව භොතති ලපකා ව තෙමිතතිකා ව තිස්සෙහිකා ව ලාහෙන ව ලාහං නිජීගිංසිතාරො. ඉති වා ඉති ඵවරූපා කුහනලපතා පටිච්චරතො භොති. ඉදමපි'ස්ස භොති සීලසමිං.

32. යථා වා පනෙනෙක භොනෙනා සමණබ්‍රාහ්මණා සද්ධාදෙය්‍යානි භොජනානි භුඤ්ජතා තෙ ඵවරූපාය තීරච්ඡානච්ඡ්‍යාය මිච්ඡාජීවෙන ජීවිකං කප්පෙහති, සෙය්‍යපීදං: අඩගං නිමිතතං උප්පාතං සුපිතං. ලකඛණං මුසිකච්ඡිතං අග්ගිභොමං දබ්බිතභාමං ථුසභොමං තණ්ඩුලභොමං සප්පි-භොමං තෙලභොමං මුඛභොමං ලොභිතභොමං අඩගච්ඡ්‍යා වජ්ඣච්ඡ්‍යා බතන-ච්ඡ්‍යා සිච්ච්ඡ්‍යා භුතච්ඡ්‍යා භුරිච්ඡ්‍යා අභිච්ඡ්‍යා විසච්ඡ්‍යා විච්ඡිකච්ඡ්‍යා මුසිකච්ඡ්‍යා සාකුණච්ඡ්‍යා වායහච්ඡ්‍යා පකකජ්ඣාතං සරපරිතතාතං මිග-පකං. ඉති වා ඉති ඵවරූපාය තීරච්ඡානච්ඡ්‍යාය මිච්ඡාජීවා පටිච්චරතො භොති. ඉදමපි'ස්ස භොති සීලසමිං.

1. සංහිතං මෙ, අසංහිතං තෙ?

29. යම්සේ ඇතැම් භවත් මහණබමුණෝ සැදුහැයෙන් දුන් බොජුන් වලද, “තෝ මේ දහම් විනය නොදැනිනි. මම ම මේ දහම් විනය දැනිමි. මේ දහම් විනය කිමැසි තෝ දැනිනි ද? තෝ වරදවා පිළිපත්නෙහි. මම මැනවින් පිළිපත්නෙමි වෙමි. මා බස කරුණු සහිතය. තා බස කරුණු රහිතය. තෝ පලමුයෙන් කියැ යුත්ත පසු වැ කියෙහි ය. පසු වැ කියැ යුත්ත පලමුයෙන් කියෙහි ය. තා කලක් ම පුහුණු කළ දෑය මාගේ එක් වචනයෙන් ම පෙරලූ ගියේ ය. මා විසින් තව දෙස් නැගිණ. මා විසින් නිගන්තා ලද්දෙහි. මා නැහූ දෙසින් භිද්දන්තව හැසිරෙව (ඒ ඒ තැන ගොස් උගනුව). හැකි නම් එය විසඳව” යන ආදීන් මෙබඳු වූ උනුන් බැණ දෙසා ගැනුමිනි යෙදෙත් ද, ඒ මහණ තෙමේ මෙ කී හෝ අන් මෙබඳු වූ හෝ බැණ දෙසා ගැන්මෙන් වැලැක්කේ වෙයි. මේ ද ඔහුගේ ශිලයෙක් වේ.

30. යම්සේ සමහර භවත් මහණබමුණෝ සැදුහැයෙන් දුන් බොජුන් වලද, “මෙහි යන්තැ. අසෝ තැනව එන්තැ. මෙය ගෙනැ යන්තැ. අසෝ තැනව මෙය ගෙනෙන්තැ”සි කළ නියොග පිළිගෙන, රජුන්ගේ රජමහඇමැතියන්ගේ ඝණ්‍රියයන්ගේ බමුණන්ගේ ගැහැටියන්ගේ රජ-කුමරුවන්ගේ මෙ බඳු දුත මෙහෙවරෙහි, පණිවුඩ ගෙන යැමෙහි යෙදී වෙසෙත් ද, ඒ මහණ තෙමේ මෙ කී හෝ අන් මෙ වැනි වූ හෝ දුත මෙහෙවරින්, පණිවුඩ ගෙන යැමෙන් වැලැක්කේ වෙයි. මේ ද ඔහුගේ ශිලයෙක් වේ.

31. යම්සේ සමහර භවත් මහණබමුණෝ සැදුහැයෙන් දුන් බොජුන් වලද, කුහකකම් කරන්නෝ වෙත් ද, ලාභසන්කාර පතා අනුන් සිත් ඇදෙන සේ වූ වාටු බස් දෙසින්තෝ වෙත් ද, සිටු පසය ලබනු සදහා කසින් හෝ බසින් ඇහැවීම කරන්නෝ වෙත් ද, ලාභා-පෙක්‍ෂායෙන් අනුතව ගරහන්තෝ වෙත් ද, ලාභයෙන් ලාභය සොයන්නෝ වෙත් ද, ඒ මහණ තෙමේ මෙ කී ද මෙ බඳු වූ ද කුහනලපතවලින් වැලැක්කේ වෙයි. මේ ද ඔහුගේ ශිලයෙක් වේ.

32. යම්සේ ඇතැම් භවත් මහණබමුණෝ සැදුහැයෙන් දුන් බොජුන් වලද, අංගආසත්‍රය, නිමිත්තආසත්‍රය, උත්පාතලක්‍ෂණය, සව්ජන-ආස්ත්‍රය, ලක්‍ෂණආස්ත්‍රය, මුෂකවජුන්තවිද්ධව, අග්නිහොමය, දර්විහොමය, කුෂහොමය, කණහොමය, නණ්ඩුලහොමය, සර්පිෂ්ඨහොමය, තෙලහොමය, මුඛහොමය, ලොහිතහොමය, අංගවිද්ධව, වාස්තු විද්ධව, ඝ්‍රාහ විද්ධව, ශිව විද්ධව, භූත විද්ධව, භූරි විද්ධව, අභි විද්ධව, විෂ විද්ධව, වෘක්‍ෂ විද්ධව, මූෂක විද්ධව, ආකුත විද්ධව, වායස විද්ධව, පක්වධ්‍යානය, ගරපරිත්‍රාණය, මාගපක්‍ෂය යන මෙ කී හෝ මෙබඳු වූ හෝ තීරශ්චිතවිද්ධයෙන්, මිථ්‍යාච්චයෙන් දිවි පවත්-වත් ද, ඒ මහණ තෙමේ මෙ කී ද මෙ බඳු වූ ද තීරශ්චිතවිද්ධයෙන් මිථ්‍යා-ච්චයෙන් වැලැක්කේ වෙයි. මේ ද ඔහුගේ ශිලයෙක් වෙයි.

33. යථා වා පනෙකෙ භොනොතා සමණබ්‍රාහ්මණා සද්ධාදෙය්‍යානි භොජනානි භුඤ්ජන්තා තෙ එවරුපාය තීරව්ජානවිජ්ජාය මුච්ජාජ්චෙන ජීවිකං කප්පෙන්නති, සෙය්‍යපීදං: මණ්ඩලකධණං වත්ථලකධණං දණ්ඩලකධණං අසීලකධණං උසුලකධණං ධනුලකධණං ආට්ඨිලකධණං ඉන්ද්‍රිලකධණං පුරිසලකධණං කුමාරලකධණං කුමාරිලකධණං දුසලකධණං දුසීලකධණං හන්දිලකධණං අසුසලකධණං මහීසලකධණං උසහලකධණං ගොලකධණං අජලකධණං මෙණ්ඩලකධණං කුකුකුට්ඨලකධණං වට්ටකලකධණං ගොධා-ලකධණං කණණිකාලකධණං කච්ඡපලකධණං මිගලකධණං, ඉති වා ඉති එවරුපාය තීරව්ජානවිජ්ජාය මුච්ජාජ්චා පටිට්ඨරතො භොති, ඉදමපි'ස්ස භොති සීලසමිං.

34. යථා වා පනෙකෙ භොනොතා සමණබ්‍රාහ්මණා සද්ධාදෙය්‍යානි භොජනානි භුඤ්ජන්තා තෙ එවරුපාය තීරව්ජානවිජ්ජාය මුච්ජාජ්චෙන ජීවිකං කප්පෙන්නති, සෙය්‍යපීදං: “රඤ්ඤං නිය්‍යානං භවිස්සති, රඤ්ඤං අනිය්‍යානං භවිස්සති, අබ්භන්තරුතං රඤ්ඤං උපයානං භවිස්සති, බාහිරුතං රඤ්ඤං අපයානං භවිස්සති, බාහිරුතං රඤ්ඤං උපයානං භවිස්සති, අබ්භන්තරුතං රඤ්ඤං අපයානං භවිස්සති, අබ්භන්තරුතං රඤ්ඤං ජයො භවිස්සති, බාහිරුතං රඤ්ඤං පරුජයො භවිස්සති, බාහිරුතං රඤ්ඤං ජයො භවිස්සති, අබ්භන්තරුතං රඤ්ඤං පරුජයො භවිස්සති, ඉති ඉමස්ස ජයො භවිස්සති, ඉමස්ස පරුජයො භවිස්සති.” ඉති වා ඉති එවරුපාය තීරව්ජානවිජ්ජාය මුච්ජාජ්චා පටිට්ඨරතො භොති, ඉදමපි'ස්ස භොති සීලසමිං.

35. යථා වා පනෙකෙ භොනොතා සමණබ්‍රාහ්මණා සද්ධාදෙය්‍යානි භොජනානි භුඤ්ජන්තා තෙ එවරුපාය තීරව්ජානවිජ්ජාය මුච්ජාජ්චෙන ජීවිකං කප්පෙන්නති, සෙය්‍යපීදං: “චන්දනාභො භවිස්සති, සුරියනාභො භවිස්සති, නකඛනනාභො භවිස්සති, චන්දිමසුරියානං පඨගමනං භවිස්සති, චන්දිමසුරියානං උප්පඨගමනං භවිස්සති, නකඛනනානං පඨගමනං භවිස්සති, නකඛනනානං උප්පඨගමනං භවිස්සති, උකකාපාතො භවිස්සති, දීසාඛාභො භවිස්සති, භුමිවාලො භවිස්සති, දෙවදුන්දුහී භවිස්සති, චන්දිමසුරියනකඛනනානං උග්ගමනං ඔගමනං සංකිලෙසං වොදුනං භවිස්සති, එවංචිපාකො චන්දනාභො භවිස්සති, එවංචිපාකො සුරියනාභො භවිස්සති, එවංචිපාකං චන්දිමසුරියානං පඨගමනං භවිස්සති, එවංචිපාකං චන්දිමසුරියානං උප්පඨගමනං භවිස්සති, එවංචිපාකං නකඛනනානං පඨගමනං භවිස්සති, එවංචිපාකං නකඛනනානං උප්පඨගමනං භවිස්සති, එවංචිපාකො උකකාපාතො භවිස්සති, එවංචිපාකො දීසාඛාභො භවිස්සති, එවංචිපාකො භුමිවාලො භවිස්සති, එවංචිපාකො දෙවදුන්දුහී භවිස්සති, එවංචිපාකං චන්දිමසුරියනකඛනනානං උග්ගමනං ඔගමනං සංකිලෙසං වොදුනං භවිස්සති”, ඉති වා ඉති එවරුපාය තීරව්ජානවිජ්ජාය මුච්ජාජ්චා පටිට්ඨරතො භොති, ඉදමපි'ස්ස භොති සීලසමිං.

33. යමිසේ ඇතැම් භවත් මහණබමුණෝ සැදුහැයෙන් දුන් බොජුන් වලද, මිණිලකුණු, වන්ලකුණු, දඹුලකුණු, කඩුලකුණු, ඊලකුණු, දුඛලකුණු, අපිලකුණු, ඉතිරිලකුණු, පුරිස්ලකුණු, කුමරලකුණු, කුමරිලකුණු, දස්ලකුණු, දුසිලකුණු, ඇත්ලකුණු, අස්ලකුණු, මියුලකුණු, වහස්ලකුණු, ගොන්ලකුණු, එළලකුණු, බැටෙළලකුණු, කුකුළලකුණු, වටුලකුණු, ගොස්ලකුණු, කැණිලකුණු, කසුබුලකුණු, මුවලකුණු යන ආදී මෙ බඳු තිරශ්චිත විද්‍යායෙන්, මෙ බඳු මිථ්‍යාඡ්චයෙන් දිවි පවත්වත් ද, ඒ මහණ තෙමේ මේ කී ද මෙබඳු වූ ද තිරශ්චිත විද්‍යායෙන් මිථ්‍යාඡ්චයෙන් වැලැක්කේ වෙයි. මේ ද ඔහුගේ ශිලයෙක් වේ.

34. යමිසේ ඇතැම් පින්වත් මහණබමුණෝ සැදුහැයෙන් දුන් බොජුන් වලද, “අසෝ දිනැ අසෝ නැකැතින් (සුද සඳහා) සිය නුවරින් අසෝ රජුන්ගේ නික්මීම වන්නේ ය. අසෝ නැකැතින් පෙරලා සිය නුවරට ඊම වන්නේ ය. අසෝ නැකැතින් පිටතැ සිටින සතුරු රජුන් හමු වන්නට රට තුළ හුන් රජුන්ගේ යෑම වන්නේ ය. අසෝ නැකැතින් පිටතැ සිටින සතුරු රජුන්ගේ ඉවත් වැ යෑම වන්නේ ය. අසෝ නැකැතින් රට තුළැ සිටින රජුන් කරා පිටතැ සිටින සතුරු රජුන්ගේ පැමිණීම වන්නේ ය අසෝ නැකැතින් ඇතුළතැ සිටින රජුන්ගේ ඉවත් වැ යෑම වන්නේ ය. රට ඇතුළතැ සිටින රජුනට ජය වන්නේ ය. පිටතැ සිටින සතුරු රජුනට පරාජය වන්නේ ය. පිටතැ සිටින සතුරු රජුනට ජය වන්නේ ය. රට තුළැ සිටින රජුනට පරාජය වන්නේ යැ” යි මෙසේ ‘මොහුට ජය වන්නේ ය. මොහුට පරාජය වන්නේ යැ’ යි කියමින් මෙ බඳු වූ තිරශ්චිතවිද්‍යායෙන්, මෙ බඳු වූ මිථ්‍යාඡ්චයෙන් දිවි පවත්වත් ද, ඒ මහණ තෙමේ මේ හෝ මෙ බඳු වූ තිරශ්චිතවිද්‍යායෙන්, මිථ්‍යාඡ්චයෙන් වැලැක්කේ වෙයි. මේ ද ඔහුගේ ශිලයෙක් වේ.

35. යමිසේ වතාහි ඇතැම් භවත් මහණබමුණෝ සැදුහැයෙන් දුන් බොජුන් වලද, “අසෝ දිනැ ව්‍යුත්තණය වන්නේ ය. අසෝ දිනැ සුසීග්‍රහණය වන්නේ ය. අසෝ දිනැ සද හිරු දෙදෙනා නිසි මගින් යෑම වන්නේ ය. අසෝ දිනැ ඔවුන් නොමගින් යෑම වන්නේ ය. අසෝ දිනැ නකත්තරුන් නිසිමගින් යෑම වන්නේ ය. අසෝ දිනැ ඔවුන් නොමගින් යෑම වන්නේ ය. අසෝ දිනැ උල්කාපතනය වන්නේ ය. දිග්දහය වන්නේ ය. භූමිකම්පනය වන්නේ ය. වැසි නැති වැ අහස් ගෙරැවුම් වන්නේ ය. සදහිරුන්ගේ ද නකත් තරුන්ගේ ද උදාව බැසීම කෙලෙසීම පිරිසිදුව වන්නේ ය. ව්‍යුත්තණය ලොවට මෙබඳු පල ගෙනැ දෙන්නේ ය. සුයච්ඡිතණය මෙබඳු පල ගෙනැ දෙන්නේ ය. නක්ෂත්‍රග්‍රහණය මෙබඳු පල ගෙනැ දෙන්නේ ය. සද හිරුන් නිසි මගින් යෑම මෙබඳු පල ගෙනැ දෙන්නේ ය. සද හිරුන් දෙදෙනාගේ නොමගින් යෑම මෙ බඳු පල ගෙනැ දෙන්නේ ය. නකත්තරුවල පථගමනය මෙබඳු පල ගෙනැ දෙන්නේ ය. ඔවුන්ගේ උත්පථගමනය මෙ බඳු පල ගෙනැ දෙන්නේ ය. උල්කාපතනය මෙ බඳු පල ගෙනැ දෙන්නේ ය. දිග්දහය මෙබඳු පල ගෙනැ දෙන්නේ ය. භූමිකම්පනය මෙබඳු පල ගෙනැ දෙන්නේ ය. වැසි නැති වැ අහස්ගෙරැවුම මෙබඳු පල දෙන්නේ ය. සදහිරුන්ගේ ද නකත්තරුවල ද උදාවත් බැසීමත් කෙලෙසීමත් පිරිසිදු වීමත් මෙ බඳු පල දෙන්නේ යැ” යි කියනුටෝ, මෙ බඳු තිරශ්චිතවිද්‍යායෙන්, මෙ බඳු මිථ්‍යාඡ්චයෙන් දිවි පවත්වත් ද, ඒ මහණ තෙමේ මේ හෝ මෙ බඳු වූ තිරශ්චිතවිද්‍යායෙන්, මිථ්‍යාඡ්චිකායෙන් වැලැක්කේ වෙයි. මේ ද ඔහුගේ ශිලයෙක් වේ.

36. යථා වා පනෙකෙ භොනෙතා සමණබ්බාහමිණා සද්ධාදෙය්‍යානි භොජනානි භුඤ්ජේත්වා තෙ ඵවරුපාය තීරච්ඡානවිජ්ජාය මිච්ඡාජ්චෙන ජීවිකං කප්පෙනති, සෙය්‍යපීදං: “සුඛබ්බුට්ඨිකා භවිස්සති, දුඛබ්බුට්ඨිකා භවිස්සති, සුභිකඛං භවිස්සති, දුඛිකඛං භවිස්සති, බෙමං භවිස්සති, භයං භවිස්සති, රොගො භවිස්සති, ආරොග්‍යං භවිස්සති, මුද්දා ගණනා සංඛාතං කාවෙය්‍යං ලොකායතං” ඉති වා ඉති ඵවරුපාය තීරච්ඡානවිජ්ජාය මිච්ඡාජ්චෙන පටිච්චරතො භොති. ඉදමපි’ස්ස භොති සීලසමිං.

37. යථා වා පනෙකෙ භොනෙතා සමණබ්බාහමිණා සද්ධාදෙය්‍යානි භොජනානි භුඤ්ජේත්වා තෙ ඵවරුපාය තීරච්ඡානවිජ්ජාය මිච්ඡාජ්චෙන ජීවිකං කප්පෙනති, සෙය්‍යපීදං: ආවාහනං විවාහනං සංවදනං විවදනං සංකීරණං විකීරණං සුභගකරණං දුඛගකරණං විරුද්ධගඛකරණං ජීවහානිත්ථමහනං හනුසංහනනං හත්ථාභිජ්ජපනං හනුජ්ජපනං කණණ-ජ්ජපනං ආදුසප්ඤ්ඤං කුමාරප්ඤ්ඤං දෙවප්ඤ්ඤං ආදීච්චුපට්ඨානං මහනු-පට්ඨානං අඛභුජ්ජලනං සිරිවහායනං. ඉති වා ඉති ඵවරුපාය තීරච්ඡාන-විජ්ජාය මිච්ඡාජ්චා පටිච්චරතො භොති. ඉදමපි’ස්ස භොති සීලසමිං.

38. යථා වා පනෙකෙ භොනෙතා සමණබ්බාහමිණා සද්ධාදෙය්‍යානි භොජනානි භුඤ්ජේත්වා තෙ ඵවරුපාය තීරච්ඡානවිජ්ජාය මිච්ඡාජ්චෙන ජීවිකං කප්පෙනති, සෙය්‍යපීදං: සන්තිකමමං පණ්ණිකමමං භුතකමමං භූරිකමමං වස්සකමමං වොස්සකමමං වජ්ඣකමමං වජ්ඣපරිකීරණං ආවමනං නභාපනං ජුහනං වමනං විරෙවනං උද්ධිවිරෙවනං අධොවිරෙවනං සීසවිරෙවනං කණණනෙලං තෙතනපපනං නජ්ඣකමමං අඤ්ඤං පච්චඤ්ඤං සාලාකීයං සලලකතතියං දුරකතිකිච්ඡා මූලහෙසජ්ජානං අනුප්පදනං ඔසධිතං පටිමොකො. ඉති වා ඉති ඵවරුපාය තීරච්ඡානවිජ්ජාය මිච්ඡාජ්චා පටිච්චරතො භොති. ඉදමපි’ස්ස භොති සීලසමිං.

36. යම්සේ ඇතැම් පින්වත් මහණබමුණෝ සැදුහැයෙන් දුන් බොජුන් වලද, “මෙ සමයෙහි වැසි වස්තේ ය. මෙ සමයෙහි නියං වන්නේ ය. මෙ සමයෙහි රට සුනිඤ්ඤ වන්නේ ය. මෙ සමයෙහි රට දුර්භිඤ්ඤ වන්නේ ය. මෙ සමයෙහි රටට උවදුරු වන්නේ ය. මෙ සමයෙහි රටට බිය වන්නේ ය. මෙ කලා රොග වන්නේ ය. මෙ කලා රොග නැති බව වන්නේ යැ” යි පලාපල කීම ද, මුද්‍රාව (ආභිලී පුරාකිති සංඥ නබා ගිණීම) ද, ගණනාව (එක දෙක යන ආදීන් ගිණීම) ද, කාව්‍යශාසත්‍රය, ලෝකායතනශාසත්‍රය යන මේ හෝ මෙ බඳු තීරණවිත විද්‍යායෙන්, මිථ්‍යාආජ්චයෙන් දිවි පවත්වන් ද, ඒ මහණ තෙමේ මේ හෝ මෙ බඳු වූ තීරණවිතවිද්‍යායෙන්, මිථ්‍යාආජ්චයෙන් වැලැක්කේ වෙයි. මේ ද ඔහුගේ ශිලයෙක් වේ.

37. යම්සේ ඇතැම් පින්වත් මහණබමුණෝ සැදුහැයෙන් දුන් බොජුන් වලද, ආවාහ සදහා නකත් කීම, විවාහ සදහා නකත් කීම, වෙන් වූ අමුසැමියන් එක් වන්නට නකත් කීම, අමුසැමියන් වෙන් වන්නට නකත් කීම, දුන් ණය රැස් කිරීමට නකත් කීම, මුදල් ණයට පොලියට දීමට නකත් කීම, සෞභාග්‍යය ඇති වනුවට යන්ත්‍ර මනත්‍රාදිය කැර දීම, බිම් පාල වන්නට හදි නුනියම් කිරීම, නැසෙන්නට යන දරුගබ් රැකෙන්නට පිළියම් කිරීම, දිවගුලු බැඳීම, මන්ත්‍රාදියේ බලයෙන් හනු හද කිරීම, අත් පෙරළෙන්නට මතුරු දැපීම, හනු පෙරළෙන්නට මතුරු දැපීම, කන් අගුලු වැටෙන්නට මතුරු දැපීම, කැබ්පතෙහි දෙවතාවෙශය කොට ප්‍රශ්න ඇසීම, කුමරියක ලවා පේන කියවීම, දෙවිදුස්සක ලවා පේන කියවීම, ජීවිකා පිණිස හිරු පිදීම, මහබමු පිදීම, මතුරු දපා මුට්ටි ගිනිජල් විහිදවීම, මතුරු දපා සිරිකක කැඳවීම යන මේ හෝ අන් මෙ බඳු වූ තීරණවිත විද්‍යායෙන්, මිථ්‍යාආජ්චයෙන් දිවි පවත්වන් ද, ඒ මහණ තෙමේ මේ හෝ මෙ බඳු වූ තීරණවිතවිද්‍යායෙන්, මිථ්‍යාආජ්චයෙන් වැලැක්කේ වෙයි. මේ ද ඔහුගේ ශිලයෙක් වේ.

38. යම්සේ ඇතැම් පින්වත් මහණබමුණෝ සැදුහැයෙන් දුන් බොජුන් වලද, ශාන්තියකම්, ප්‍රණිධිකම්, භූරිකම්, පණ්ඩකයා පිරිමියකු කිරීම, පිරිමියා පණ්ඩකයකු කිරීම, වාස්තුකම්, වාස්තු පරිකරණ, මතුරු දපා මුව දෙවුම, මතුරු දපා අනුත් නැවීම, සෙන් පතා ගිනි පිදීම, ගිනියනට වමන කැරවීම, බඩ විරේක කැරවීම, ලය විරේකයට බේන් දීම, වස්තී කිරීම ශීථිවිරේචන බේන් දීම, කන් ලෙඩට තෙල් පිසෑ දීම, ගිනියන් සදහා ඇස පටලයට සිසිල ගන්වන තෙත්තෙල් පිසීම, ගිනියනට නසා දීම, කාරම් අඳුන් සාදා දීම, ඇස සිසිල ගන්වන අඳුන් සාදා දීම, ගිනියන්ගේ ඇසැ උල්ඇත ලෙඩට බේන් කිරීම, ගිනියනට ශල්‍ය කම් කිරීම, ලදරුවන්ගේ ලෙඩට පිළියම් කිරීම, මුල් බෙහෙත් දීම (කායවිකිත්සාව) කාරම් බේන් බැඳ වණ සුව වූ පසු ඒවා ගලවා දැමීම යැ” යි මේ ආදී වූ හෝ මෙබඳු වූ තීරණවිතවිද්‍යායෙන්, මිථ්‍යාආජ්චයෙන් දිවි පවත්වන් ද, ඒ මහණ තෙමේ මේ හෝ මෙ බඳු වූ තීරණවිත විද්‍යායෙන්, මිථ්‍යාආජ්චයෙන් වැලැක්කේ වෙයි. මේ ද ඔහුගේ ශිලයෙක් වේ.

39. ස ඛො සො ලොභිච්ච භීකඛු එවං සීලසම්පන්නො න කුතොචි භයං සමනුපසාසති යදිදං සීලසංවරතො. සෙය්‍යථාපි මාණව ඛතතියො මුඛොචසිනො නිභතපච්චාමිනො න කුතොචි භයං සමනුපසාසති යදිදං පච්චන්තිකතො. එවමෙව ඛො ලොභිච්ච භීකඛු එවං සීලසම්පන්නො න කුතොචි භයං සමනුපසාසති යදිදං සීලසංවරතො. සො ඉමිනා අරියෙන සීලකඛකෙන සමන්තාගතො අර්ඝ්ඛනං අනච්ඡසුඛං පටිසංවෙදෙති. එවං ඛො ලොභිච්ච භීකඛු සීලසම්පන්නො භොති.

40. කථංඤච ලොභිච්ච භීකඛු ඉන්ද්‍රියෙසු ගුත්තථොඤ භොති? ඉධ ලොභිච්ච භීකඛු චකඛුතා රූපං දිසවා න නිමිත්තග්ගාභී භොති නානුඛ්‍ය-ඤ්ඤනග්ගාභී. යන්තාතිකරණමෙතං චකඛුන්ද්‍රියං අසංවුතං විහරන්තං අභීර්ඝ්ඛා-දෙමනස්සා පාපකා අකුසලා ධම්මා අන්තාස්සවෙය්‍යං, තස්ස සංවරය පටිපජ්ජති. රකඛති චකඛුන්ද්‍රියං. චකඛුන්ද්‍රියෙ සංවරං ආපජ්ජති. සොතෙන සද්දං සුත්වා -පෙ- ඝාණෙන ගඤ්ඤං සාගිත්වා -පෙ- ජ්වහාය රසං සාගිත්වා -පෙ- කායෙන ථොට්ඨබ්බං චුසිත්වා -පෙ- මනසා ධම්මං විඤ්ඤය න නිමිත්තග්ගාභී භොති නානුඛ්‍යඤ්ඤනග්ගාභී. යන්තාතිකරණමෙතං මනින්ද්‍රියං අසංවුතං විහරන්තං අභීර්ඝ්ඛාදෙමනස්සා පාපකා අකුසලා ධම්මා අන්තාස්ස-වෙය්‍යං, තස්ස සංවරය පටිපජ්ජති. රකඛති මනින්ද්‍රියං. මනින්ද්‍රියෙ සංවරං ආපජ්ජති. සො ඉමිනා අරියෙන ඉන්ද්‍රියසංවරෙන සමන්තාගතො අර්ඝ්ඛනං අඛ්‍යාසෙකසුඛං පටිසංවෙදෙති. එවං ඛො ලොභිච්ච භීකඛු ඉන්ද්‍රියෙසු ගුත්තථොඤ භොති.

41. කථංඤච ලොභිච්ච භීකඛු සතිසම්පජ්ඤෙඤ්ඤන සමන්තාගතො භොති? ඉධ ලොභිච්ච භීකඛු අභීකකතො පටිකකතො සම්පජානකාරී භොති. ආලොකිතෙ විලොකිතෙ සම්පජානකාරී භොති. සමමිඤ්ඤෙන පසාරිතෙ සම්පජානකාරී භොති. සඛිසාට්ඨපත්තවීචරධාරණෙ සම්පජානකාරී භොති. අසිතෙ පිතෙ බාසිතෙ සාසිතෙ සම්පජානකාරී භොති. උච්චාරපසාවකමෙම සම්පජානකාරී භොති. ගතෙ සීතෙ නිසිතො සුත්තෙන ජාගරිතෙ භාසිතෙ ඤාණනිභාවෙ සම්පජානකාරී භොති. එවං ඛො ලොභිච්ච භීකඛු සතිසම්ප-ජ්ඤෙඤ්ඤන සමන්තාගතො භොති.

39. ලොහිව වය, ඒ මහණ තෙමේ මෙසේ ශිලසමපන්න වූයේ, ශිල-
සංවරහෙතුයෙන් කිසි ම එක ද අසංවරතායෙකින් පහල වියැ හැකි බියක්
නො දැකී. ලොහිව වය, ඝෂත්‍රියාභිෂෙකයෙන් අභිෂෙක ලත්, වැනැසු
සතුරන් ඇති ඝෂත්‍රියයෙක් කිසි ම එක ද සතුරකුගෙන් වියැ හැකි
බියක් යමසේ නො දැක්නේ ද, එසේ ම මහණ තෙමේ මෙ පරිද්දෙන්
ශිලසමපන්න වූයේ, ශිලසංවරහෙතුයෙන් කිසි ම එක ද අසංවරයෙකින්
වියැ හැකි බියක් නො දැකී. හේ මේ ආරී ශිලසකකයෙන් සමන්විත
වූයේ සිය සතන්ති නිදෙස් වූ කාරික වෛතසික සුබය විදී. ලොහිව වය,
මෙසේ මහණ තෙමේ ශිලසමපන්න වේ.

40. ලොහිව වය, මහණ තෙමේ කෙසේ නම් ඉදුරන්හි වැසූ දොර
ඇත්තේ වේ ද යත්: ලොහිව වය, මෙ සස්තෙහි මහණ තෙමේ
ඇසින් රූපයක් දැක ශුභාදිවශයෙන් එහි ලකුණු නො ගත්තේ වේ.
ශුභාදිවශයෙන් අත්පා ආදී අවයවයන්ගේ ආකාර සිතට නො ගත්තේ
වේ. යම් කරුණෙකින් වක්‍රජිහිය වසා නොගෙන වසන්නහුගේ
විතතසන්නාතය විෂමලොහ දොමිනස් ආදී ලාමක අකුශල සවභාවයෝ
ලුහුබදනාහු ද ඒ වක්‍රජිහියයාගේ සංවරය පිණිස හේ පිළිපදී.
වක්‍රජිහියය රකී. වක්‍රජිහියයෙහි සංවරයට පැමිණේ. කනින් හඬ
අසා ... නාසායෙන් ගද ආශ්‍රාණය කොට ... දිවෙන් රස ආස්වාදය කොට ...
කයින් ස්ප්‍රෂ්ටව්‍යය (ඇඟට හැපෙන දෑ) ස්පශී කොට ... සිනින් බිමාලම්බන
දූන ශුභාදිවශයෙන් එහි ලකුණු ගත්තේ නො වේ. ශුභාදිවශයෙන්
ආකාර සිතට ගත්තේ නො වේ. යම් කරුණෙකින් ශ්‍රොත්‍රෙහියය ...
ශ්‍රාණෙහියය .... ජිහෙවහියය ... කායෙහියය ... මනඉහියය සංවර කොට
නොගෙන වසන්නහුගේ විතතසන්නාතය විෂමලොහ දොමිනස් ආදී
ලාමක අකුශල සවභාවයෝ ලුහුබදනාහු ද, ඒ ශ්‍රොත්‍රෙහියයාගේ ...
ශ්‍රාණෙහියයාගේ ... ජිහෙවහියයාගේ කායෙහියයාගේ ... මනඉහියයාගේ
සංවරය පිණිස පිළිපදී. ශ්‍රොත්‍ර ... ශ්‍රාණ ... ජිහ්වා ... කාය ... මනඉහියය
රකී. එහි සංවරයට පැමිණේ. හේ මේ ආරී වූ ඉහියසංවරයෙන්
සමන්විත වූයේ සිය සතන්ති අව්‍යාසෙකසුබය (කෙලෙසුන්ගෙන් මිශ්‍ර
නොවීමෙන් වූ පිරිසිදු අභිවිතසුබය) විදී. ලොහිව වය, මෙසේ මහණ
තෙමේ ඉහියයන්හි වැසූ දොර ඇත්තේ වේ.

41. ලොහිව වය, මහණ තෙමේ කෙසේ නම් සමාන්සම්ප්‍රජානනයෙන්
(සිහි නුවණින්) සමන්විත වේ ද යත්: ලොහිව වය, මෙ සස්තෙහි මහණ
තෙමේ ඉදිරියට යෑමෙහි ද පෙරලා ඊමෙහි ද මනා නුවණින් දූන ම (එය)
කරනුයේ වෙයි. ඉදිරි බැලීමෙහි, අනුදික් බැලීමෙහි (වට පිට බැලීමෙහි)
මනා නුවණින් දූන ම (එය) කරනුයේ වෙයි. අත් පා ආදිය හැකිලීමෙහි,
දිගු කිරීමෙහි නුවණින් දූන ම (එය) කරනුයේ වෙයි. සහලසිවුර ද
පාත්‍රය ද සෙසු සිවුරු ද දැරීමෙහි නුවණින් දූන ම කරන්නේ වෙයි.
ආහාර ගැන්මෙහි, පැන් පීමෙහි, පිටිකෑවිලි ආදිය කෑමෙහි, මී ආදිය රස
විඳීමෙහි නුවණින් දූන ම කරනුයේ වෙයි. මල මු පහ කිරීමෙහි නුවණින්
දූන ම කරනුයේ වෙයි. ගමනෙහි සිටීමෙහි හිඳීමෙහි නිඳීමෙහි කපා කිරීමෙහි
නොබිණීමෙහි නුවණින් දූන ම කරනුයේ වෙයි. ලොහිව වය, මෙසේ මහණ
තෙම සිහි නුවණින් සමන්විත වෙයි.

42. කථංඤ්ච ලොහිච්ච භික්ඛු සන්තුට්ඨො හොති? ඉධ ලොහිච්ච භික්ඛු සන්තුට්ඨො හොති කායපරිහාරියෙන විචරෙන කුච්ඡ්පරිහාරියෙන පිණ්ඩපාතෙන. සො යෙන යෙනෙව පක්කමති සමාදයෙව පක්කමති. සෙය්‍යථාපි ලොහිච්ච පක්ඛි සකුණො යෙන යෙනෙව ඛෙති සපන්තභාඤ්ච ඛෙති, එවමෙව ඛො ලොහිච්ච භික්ඛු සන්තුට්ඨො හොති කායපරිහාරියෙන විචරෙන කුච්ඡ්පරිහාරියෙන පිණ්ඩපාතෙන. සො යෙන යෙනෙව පක්කමති සමාදයෙව පක්කමති. එවං ඛො ලොහිච්ච භික්ඛු සන්තුට්ඨො හොති.

43. සො ඉමිනා ච අරියෙන සීලකඛනේන සමන්තාගතො ඉමිනා ච අරියෙන ඉන්ද්‍රියසංවරෙන සමන්තාගතො ඉමිනා ච අරියෙන සතිසම්පජ්ඤෙඤ්ඤාන සමන්තාගතො ඉමාය ච අරියාය සන්තුට්ඨො සමන්තාගතො විචිතං. සෙතාසනං භජති අරඤ්ඤං රුක්ඛමුලං පඬඛනං කන්දරං ගිරිගුහං සුසානං වනපඤ්ඤං අබ්භාකාසං පලාලපුඤ්ජං. සො පච්ඡාභතනං පිණ්ඩපාතපට්ඨකතො නසීදති පලලඛකං ආභුජ්ඤා උජ්ජං කායං පණ්ඩාය පරිමුඛං සතිං උපට්ඨපෙඤා.

44. සො අභිජ්ඣං ලොකෙ පතාය විගතාභිජ්ඣේඤ්ඤා වෙනසා විහරති. අභිජ්ඣාය විතනං පරිසොධෙති. බ්‍යාපාදපදෙසං පතාය අබ්‍යාපන්තවිතො විහරති සබ්බපාණභුතතිතානුකම්පී. බ්‍යාපාදපදෙසා විතනං පරිසොධෙති. ඵනමිද්ධං පතාය විගතඵනමිද්ධො විහරති ආලොකසඤ්ඤා සතො සම්පජ්ඤානො ඵනමිද්ධා විතනං පරිසොධෙති. උද්ධච්චකුකකුච්චං පතාය අනුද්ධානො විහරති අජ්ඣාතනං වූපසන්තවිතො. උද්ධච්චකුකකුච්චා විතනං පරිසොධෙති. විචිකිච්ඡං පතාය නිණ්ණවිචිකිච්ඡො විහරති අකථංකපී කුසලෙසු ධම්මෙසු. විචිකිච්ඡාය විතනං පරිසොධෙති

45. සෙය්‍යථාපි ලොහිච්ච පුරිසො ඉණං ආදය කම්මන්තො පයොජෙය්‍ය, තස්ස තෙ කම්මන්තා සමිජ්ඣෙය්‍යං, සො යාති ච පොරුණාති ඉණමුලාති තාති ච බ්‍යන්තිකරෙය්‍ය, සීයා වස්ස උතතරිං අවසිට්ඨං දුරහරණාය, තස්ස එවමස්ස: “අතං ඛො පුබ්බෙ ඉණං ආදය කම්මන්තො පයොජෙය්‍යං. තස්ස මෙ තෙ කම්මන්තා සමිජ්ඣෙය්‍යං. සො’තං යාති ච පොරුණාති ඉණමුලාති තාති ච බ්‍යන්තිඅකාසිං. අප්පි ච මෙ උතතරිං අවසිට්ඨං දුරහරණායා”ති. සො තතො නිදන්තං ලභෙථ පාමොජ්ජං, අසිංගචෙජ්ජය්‍ය සොමනස්සං-

42. ලොහිවවය, කෙසේ නම් මහණ තෙමේ ලද පමණෙහි සතුටු වේ ද යත්: ලොහිවවය, මෙ සස්තෙහි මහණ තෙමේ කායපරිහරණයට ප්‍රමාණ වූ සිටුවිත් ද කුක්ෂිපරිහරණයට ප්‍රමාණ වූ ආහාරයෙන් ද සතුටු වෙයි. හේ යම් යම් තැනකට නික්මා යේ ද, අට පිරිකර පමණක් ගෙන ම නික්මෙයි. ලොහිවවය, (පියා හඹනුවට තරම්) අත්තවු ඇති කුරුලු තෙමේ යම් යම් තැනකට පියා හඹා යේ නම්, පියාපත් බර සහිත ව ම යම් හේ පියා හඹා ද, එසේ ම ඒ මහණ තෙමේ කායපරිහරණයට ප්‍රමාණ වූ සිටුවිත් ද කුක්ෂිපරිහරණයට ප්‍රමාණ වූ ආහාරයෙන් ද සතුටු වෙයි. හේ යම් යම් තැනකට යේ ද, පා සිටුවු (ආදී අට පිරිකර) රැගෙන ම යෙයි. ලොහිවවය, මෙසේ මහණ තෙමේ ලද පසයෙහි සතුටු වේ.

43. ලොහිවවය, ඒ මහණ තෙමේ මේ ආර්ය ශිලසකකාවයෙන් ද සමන්විත වූයේ, මේ ආර්ය ඉන්ද්‍රියසංවරයෙන් ද සමන්විත වූයේ, මේ ආර්ය සමාභිසම්-ප්‍රජානනයෙන් ද සමන්විත වූයේ, මේ ආර්ය සන්තුෂ්ටියෙන් ද සමන්විත වූයේ, අරණ්‍ය වාස්තුල පච්ඡික කදුරුලි ගිරිගුහා සොහොන් වනපෙත් (වනප්‍රස්ථ) අභ්‍යවකාශ (එළිමහන්) පිදුරුලෙන් යන මෙ කී ජනශුන්‍ය කිසි සෙනස්තක් හජනය කෙරෙයි. හේ පිඬු සෙවීමෙන් පෙරලා ආයේ, පසුබත් සෙමෙහි පලක් බැඳ උඩු කය කෙළින් පිහිටුවා කමටහනට යොමු කොට සිහි එලවා හිඳී.

44. හේ ලොවැ (පඤ්ච උපාදනසකකාවය කෙරෙහි) ඇල්ම හැර, විෂකමහණප්‍රහාණයෙන් (යට පත් කිරීමෙන්) පහ වූ අභිජ්ඣායෙන් යුත් සිතීන් වෙසෙයි. අභිජ්ඣාව කෙරෙන් සිත පිරිසිදු කෙරෙයි. ව්‍යාපාද ප්‍රඥාපීඨය (ක්‍රොධය) හැර, ව්‍යාපාද රහිත සිතැත්තේ, සියලු පණ ඇති සතුන් කෙරේ හිතානුකම්පා ඇති වැ වෙසෙයි. ක්‍රොධය කෙරෙන් සිත පිරිසිදු කෙරෙයි. ඝ්‍රාහණිය හැර, පහ වූ ඝ්‍රාහණිය ඇත්තේ, දව රු දෙකෙහි ම දුටු එළිය හඳුනනු හැකි පිරිසිදු සංඤ ඈත්තේ, සිහියෙකුත් නුවණිකුත් යුක්ත වූයේ වෙසෙයි. ඝ්‍රාහණිය කෙරෙන් සිත පිරිසිදු කෙරෙයි. උදහසත් (සිතා නොසංනුන් බවත්) කුකුසත් (කල නො කල දූයෙහි පසුකැවිල්ලත්) සිතීන් දුරු ලා, අනුභවන වැ (නොසංනුන් බැවින් තොර වැ), සංහිදුණු සවකිය විතතසන්‍යානය ඇත්තේ, උදහස් කුකුස් දෙක කෙරෙන් සිත පිරිසිදු කෙරෙයි. සැකය දුරු ලා, පහ වූ සැක ඇත්තේ, කුසල් දහමිහි සැක නො කරනුයේ, සැකය කෙරෙන් සිත පිරිසිදු කෙරෙයි.

45. ලොහිවවය, යම්හේ පුරුෂයෙක් ණය මුදලක් ගෙන කමාන්ත කරන්නේ ද, ඔහුගේ ඒ කමාන්ත සමාදාන වන්නේ නම්, හේ යම් පරණ ණය මුදල් වී නම්, ඒ සියල්ල ගෙවා අවසන් කරන්නේ ද, මත්තෙහි ඉතිරි වූ යමක් ඇත් නම්, එය අමුදරුවන් රක්තා පිණිස වන්නේ ද, එසේ වූ ඔහුට “මම පලමුයෙන් ණයට මුදල් ගෙන කමාන්ත කෙලෙමි. ඒ මාගේ කමාන්ත සමාදාන විය. ඒ මම, යම් පරණ ණය මුදල් වී නම්, එය ගෙවා අවසන් කෙලෙමි. අමුදරුවන් රක්තට වැසිපුර ඉතිරි වූ මුදලෙක් ද මට ඇතැ” යි මෙසේ සිතෙක් වන්නේ ද, හේ ඒ ණය නැතිබව කරණ කොට ගෙන සතුට ලබන්නේ ද, සොමිනසට පැමිණෙන්නේ ද-

46. සෙය්‍යථාපි ලොහිච්ච පුරිසො ආබාධිතො අස්ස දුක්ඛිතො බාලන-
 ගිලානො, භන්තං වස්ස නච්ඡාදෙය්‍ය, න වස්ස කායෙ බලමන්තා, සො
 අපරෙන සමයෙන තමහා ආබාධා මුච්චෙවය්‍ය, භන්තඤ්ඤාස්ස ඡාදෙය්‍ය,
 සීයා වස්ස කායෙ බලමන්තා, තස්ස ඵචමස්ස: “අහං බො පුබ්බෙ ආබාධිතො
 අහොසිං දුක්ඛිතො බාලනගිලානො. භන්තං ච මෙ නච්ඡාදෙසී. න වස්ස
 මෙ ආසී කායෙ බලමන්තා. සො’මහි ඵන්රහි තමහා ආබාධා මුච්චෙතා.
 භන්තඤ්ඤා මෙ ඡාදෙති. අස්ච ච මෙ කායෙ බලමන්තා”ති. සො තතො නිදුතං
 ලහෙඨ පාමොජ්ජං, අධිගච්චෙජ්ජය්‍ය සොමන්තස්සං-

47. සෙය්‍යථාපි ලොහිච්ච පුරිසො බක්ඛිනාගාරෙ බද්ධො අස්ස, සො
 අපරෙන සමයෙන තමහා බක්ඛිනාගාරා මුච්චෙවය්‍ය සොඤ්චිනා අබ්බයෙන,
 න වස්ස කීඤ්චී භොගානං වයො, තස්ස ඵචමස්ස: “අහං බො පුබ්බෙ
 බක්ඛිනාගාරෙ බද්ධො අහොසිං. සො’මහි ඵන්රහි තමහා බක්ඛිනාගාරා මුච්චෙතා
 සොඤ්චිනා අබ්බයෙන. තස්ච ච මෙ කීඤ්චී භොගානං වයො”ති. සො
 තතො නිදුතං ලහෙඨ පාමොජ්ජං, අධිගච්චෙජ්ජය්‍ය සොමන්තස්සං-

48. සෙය්‍යථාපි ලොහිච්ච පුරිසො දුසො අස්ස අන්තනාධිතො පරු-
 ඨිතො න යෙනකාමබ්බගමො, සො අපරෙන සමයෙන තමහා දුසබ්බා
 මුච්චෙවය්‍ය අන්තනාධිතො අපරුධිතො භුජ්ජෙස්සා යෙනකාමබ්බගමො,
 තස්ස ඵචමස්ස: “අහං බො පුබ්බෙ දුසො අහොසිං අන්තනාධිතො පරුධිතො
 න යෙනකාමබ්බගමො. සො’මහි ඵන්රහි තමහා දුසබ්බා මුච්චෙතා අන්තනාධිතො
 අපරුධිතො භුජ්ජෙස්සා යෙනකාමබ්බගමො”ති. සො තතො නිදුතං ලහෙඨ
 පාමොජ්ජං, අධිගච්චෙජ්ජය්‍ය සොමන්තස්සං-

49. සෙය්‍යථාපි ලොහිච්ච පුරිසො සධිතො සභොගො කන්තාරදාන-
 මඤ්ඤං පට්ටපජ්ජෙය්‍ය දුබ්භිකඛං සප්පට්ඨයං, සො අපරෙන සමයෙන තං
 කන්තාරං තිත්ථරෙය්‍ය, සොඤ්චිනා ගාමන්තං අනුපාපුණෙය්‍ය බෙමං
 අප්පට්ඨයං, තස්ස ඵචමස්ස: “අහං බො පුබ්බෙ සධිතො සභොගො
 කන්තාරදානමඤ්ඤං පට්ටපජ්ජං දුබ්භිකඛං සප්පට්ඨයං. සො’මහි ඵන්රහි
 තං කන්තාරං තිත්ථෙණ්ණො සොඤ්චිනා ගාමන්තං අනුප්පන්තො බෙමං අප්පට්ඨ-
 භග්”නති. සො තතො නිදුතං ලහෙඨ පාමොජ්ජං, අධිගච්චෙජ්ජය්‍ය සොමන්තස්සං-

50. ඵචමෙව බො ලොහිච්ච භීකඤ්ඤා යථා ඉණං යථා රුඳං යථා
 බක්ඛිනාගාරං යථා දුසබ්බං යථා කන්තාරදානමඤ්ඤං, ඵචං ඉමෙ පඤ්ඤා
 නීවරණෙ අප්පට්ඨෙණ අන්තනි සමනුපස්සති. සෙය්‍යථාපි ලොහිච්ච ආනණ්‍යං,
 යථා ආරුග්ගං, යථා බක්ඛිනා මොක්ඛං, යථා භුජ්ජෙස්සං, යථා බෙමන්තභුමිං,
 ඵචමෙව බො ලොහිච්ච භීකඤ්ඤා ඉමෙ පඤ්ඤා නීවරණෙ පඤ්ඤාණෙ අන්තනි
 සමනුපස්සති.

46. ලොහිවවය, යම් සේ පුරුෂයෙක් රොහි වූයේ, දුකට පැමිණියේ, දැඩි ලෙස ගිලන් වන්නේ ද, ඔහුට බතුන් නො රිසියෙන්නේ ද, ඔහුගේ ඇඟපත ශක්ති පමණකුත් නො වන්නේ ද, හේ මැන කාලයෙහි ඒ ආබාධයෙන් මිදෙන්නේ නම්, ඔහුට බතුන් රිසියෙන්නේ නම්, ඔහු ඇඟපත ශක්තිය ද වන්නේ නම්, “මම වූ කලී පෙර දුකට පත්, දැඩි ගිලන්බව ඇති ලෙසින් වීම. මට අහර ද රිසි නො වී ය. මා ඇඟපත ශක්තිය ද නො වී ය. ඒ මම දැන් ඒ ලෙසින් මිදුණෙමි වෙමි. ඒ මට අහර ද රිසියෙයි. මා ඇඟපත ශක්තිය ද ඇතැ” යි ඔහුට මෙසේ සිතෙක් වන්නේ නම්, හේ ඒ කරුණින් සතුට ලබන්නේ ද, සොම්නසට පැමිණෙන්නේ ද -

47. ලොහිවවය, යම් සේ පුරුෂයෙක් හිරගෙහි බැඳුණේ වන්නේ ද, හේ පසු කලෙක ධනය වියදම් නො කොට පහසුවෙන් ඒ හිර ගෙන් මිදෙන්නේ ද, (ඒ හෙතෙයින්) ඔහුගේ කිසි නොගවිතාශයක් නො වන්නේ ද, “මම වූ කලී පෙර හිර ගෙහි බැඳුණෙමි වීම. ඒ මම දැන් ධන වියදම් නො කොට පහසුවෙන් ඒ හිර ගෙන් මිදුණෙමි වෙමි. මාගේ භොගයතට කිසි විනාශයක් ද නැතැ” යි ඔහුට මෙසේ සිතෙක් වන්නේ ද, හේ ඒ කරුණින් සතුට ලබන්නේ ද, සොම්නසට පැමිණෙන්නේ ද -

48. ලොහිවවය, යම්සේ තමා අයත් පැවැතුම් නැති, අනුන් අයත් පැවැතුම් ඇති, කැමැති අතෙක යන්නට අවසර නැති දස පුරුෂයෙක් වන්නේ ද, හේ මැන භාගයෙහි තමා අයත් පැවැතුම් ඇතියේ, පරා අයත් පැවැතුම් නැතියේ, නිදහස් වූයේ, කැමැති අතෙක යෑ හැකි වූයේ, ඒ දසභාවයෙන් මිදෙන්නේ ද, එසේ වූ ඔහුට “මම වූ කලී පෙර තමා අයත් පැවැතුම් නැති, පරා අයත් පැවැතුම් ඇති, කැමැති අතෙක යෑ නො හැකි දසයෙක් වීම. ඒ මම දැන් ඒ දසභාවයෙන් මිදුණෙමි, තමා අයත් පැවැතුම් ඇතියෙමි, පරා අයත් පැවැතුම් නැතියෙමි, නිදහස් වූයෙමි කැමැති අතෙක යෑ හැකියෙමි වෙමි” යි මෙසේ සිතෙක් වන්නේ ද, හේ ඒ කරුණින් සතුට ලබන්නේ ද, සොම්නසට පැමිණෙන්නේ ද -

49. ලොහිවවය, යම්සේ ධනවත් වූ භොගසම්පත් ඇති පුරුෂයෙක් දුර්ලභ ආහාර ඇති, උවදුරු ඇති, දිය නැති දික් මහකට බස්නේ ද, හේ පසු කලෙක සුවසේ ඒ නිරුද්ධක පෙදෙස ඉක්මා යන්නේ ද, උවදුරු නැති විපත් නැති ගම්මානයකට බස්නේ ද, එසේ වූ ඔහුට “මම වූ කලී පෙර ධන ඇතියෙමි, භොගසම්පත් ඇතියෙමි, දිය නැති, ආහාරදුර්ලභ, ප්‍රතිභය සහිත දික් මහකට බටුයෙමි. ඒ මම දැන් සුවසේ ඒ කාන්තාරය තරණය කෙලෙමි. නිරුද්ධක භයරහිත ගමකට පැමිණියෙමි වෙමි” යි සිතෙක් වන්නේ ද, හේ ඒ කරුණින් සතුට ලබන්නේ ද, සොම්නසට පැමිණෙන්නේ ද -

50. ලොහිවවය, එසේ ම මහණ තෙමේ ණයක් මෙන් ලෙඩක් මෙන් හිරගෙයක් මෙන් වහල්බවක් මෙන් දිය නැති දික්මහක් මෙන් (පිළි-වෙළුන්) මේ පහ නොවූ නිවරණ පස තමා කෙරෙහි දැකී. ලොහිවවය, ණය නැති බව යම්සේ ද, ලෙඩ නැති බව යම්සේ ද, හිරගෙන් මිදුණුබව යම්සේ ද, නිවහල්බව යම්සේ ද, උවදුරු නැති බිම යම්සේ ද, එසේ ම (පිළිවෙළුන්) මේ පහ වූ නිවරණ පස (හෙවත් නිවරණ පසේ දුරු වීම) තමා කෙරෙහි දැකී.

51. තසසීමෙ පඤ්ච නිවරණේ පභිණේ අත්තනි සමනුපස්සතො පාමොජ්ජං ජායති. පමුදිනස්ස පීති ජායති. පීතිමනස්ස කායො පස්සමහති. පස්සඤ්ඤායො සුඛං වෙදෙති. සුඛිතො විත්තං සමාධියති.

52. සො විච්චේච්ච කාමෙහි විච්ච්ච අකුසලෙහි ධම්මෙහි සවිතකකං සවිචාරං විචෙකජං. පීතිසුඛං පඨමං ක්ඛානං උපසමපජ්ජ විහරති. සො ඉමමෙව කායං විචෙකජේන පීතිසුඛෙන අභිසංඤ්ඤා පරිසංඤ්ඤා පරිපුරෙති පරිපථරති. නාස්ස කිඤ්චි සඛ්ඛාවතො කායස්ස විචෙකජේන පීතිසුඛෙන අපච්චං හොති.

53. සෙය්‍යථාපි ලොභිච්ච දුකෙඛා නභාපකො වා නභාපකනොවාසී වා කංසථාලෙ නභානීයචුණ්ණාති ආකිරිණ්වා උදකෙන පරිපෙඨාසකං පරිපෙඨාසකං සනොය්‍ය, සායං නභානීයපිණ්චි සෙනහානුගතා සෙනහපරෙතා සන්තරඛාහිරු චුටා සෙනහෙන න ව පගඤ්ඤා, ඵචමෙව ඛො ලොභිච්ච භික්ඛු ඉමමෙව කායං විචෙකජේන පීතිසුඛෙන අභිසංඤ්ඤා පරිසංඤ්ඤා පරිපුරෙති පරිපථරති. නාස්ස කිඤ්චි සඛ්ඛාවතො කායස්ස විචෙකජේන පීතිසුඛෙන අපච්චං හොති.

54. යමපි ලොභිච්ච භික්ඛු විච්චේච්ච කාමෙහි විච්ච්ච අකුසලෙහි ධම්මෙහි සවිතකකං සවිචාරං විචෙකජං. පීතිසුඛං පඨමං ක්ඛානං උපසමපජ්ජ විහරති, සො ඉමමෙව කායං විචෙකජේන පීතිසුඛෙන අභිසංඤ්ඤා පරිසංඤ්ඤා පරිපුරෙති පරිපථරති, නාස්ස කිඤ්චි සඛ්ඛාවතො කායස්ස විචෙකජේන පීතිසුඛෙන අපච්චං හොති. ඉදමපි'ස්ස හොති සමාධිසම්මං.

55. යසම්මං ඛො ලොභිච්ච සන්ඨරි සාවකො ඵචරුපං උලාරං විසෙසං අභිගච්ඡති අයමපි ඛො ලොභිච්ච සන්ඨා යො ලොකෙ න වොදනාරහො යො ව පනෙවරුපං සන්ඨාරං වොදෙති, සා වොදනා අභුතා අනච්ඡා අධම්මකා සාවජ්ජා.

56. පුන ව පරං ලොභිච්ච භික්ඛු විතකකවිචාරුතං චූපසමා අජ්ඣාතතං සමපසාදතං චෙනසො ඵකොදිභාවං අවිතකකං අවිචාරං සමාධිජං පීතිසුඛං උඤ්ඤං ක්ඛානං උපසමපජ්ජ විහරති. සො ඉමමෙව කායං සමාධිජේන පීතිසුඛෙන අභිසංඤ්ඤා පරිසංඤ්ඤා පරිපුරෙති පරිපථරති. නාස්ස කිඤ්චි සඛ්ඛාවතො කායස්ස සමාධිජේන පීතිසුඛෙන අපච්චං හොති.

51. තමා කෙරෙහි පහ වූ මේ නීවරණ පස දක්නා ඔහුට සතුට උපදී. සතුටු වුවහුට ප්‍රීතිය උපදී. සිතූ ප්‍රීතිය ඇත්තනුයේ නාමකය සංකිදේ. සංහුන් නාමකය ඇත්තේ සුව විදී. සුවැතියනු සිත සමාධි-ගත වේ (එකඟ වේ).

52. හේ කාමයන්ගෙන් වෙන් ව ම, අකුසල් දහමුත්ගෙන් ද වෙන් ව ම, විතකීසනිත, විවාරසනිත, විවෙකයෙන් (නීවරණ පහ විමෙන්) උපන් ප්‍රීතියත් සුවයත් ඇති පලමු ධ්‍යානය ලැබ වෙසේ. හේ මේ කරජකය ම විවෙකයෙන් උපන් ප්‍රීතිසුඛයෙන් තෙමයි. සියල්ල ම තෙමයි, පුරු ලයි, සියල්ල ම ස්පඨී කෙරෙයි. සියලු අභ පසභ ඇති ඔහු මුළු කයෙහි ඒ විවෙකයෙන් උපන් ප්‍රීතිසුඛයෙන් පැතිර වැද නොගත් (නොපහස්නා ලද) කිසි ද නැතෙක් නො වෙයි.

53. ලොහිවම, යම්සේ කපුවෙක් (කිලිහෙක්) හෝ කපුවකුගේ (කිලිහකුගේ) අතැවැස්සෙක් හෝ ලොහොනලියෙක නාන සුණ්‍ය බහා දිය ඉස ඉස පිඬු කරන්නේ ද, ඒ නාන සුණ්‍යපිඬු කාවැදුණු දිය ඇත්තේ, හැම තැන ම දියෙන් යුක්ත වූයේ, ඇතුළත පිටත සියල්ල ම දියෙන් පැතිර ගියේ, දිය නො වගුරුවන්නේත් වේ ද, ලොහිවම, එසේ ම මහණ තෙමේ මේ කරජකය ම විවෙකයෙන් උපන් ප්‍රීතිසුඛයෙන් තෙමයි, සියල්ල ම තෙමයි, පුරු ලයි, සියල්ල ම ස්පඨී කෙරෙයි. ඔහුගේ සියලු අභ පසභ ඇති මුළු කයෙහි විවෙකජ ප්‍රීතිසුඛයෙන් පැතිර වැද නොගත් කිසි ද නැතෙක් නො වෙයි.

54. ලොහිවම, මහණ තෙම කාමයන්ගෙන් වෙන් ව ම, අකුසල් දහමුත්ගෙන් ද වෙන් ව ම, විතකීසනිත, විවාරසනිත, විවෙකයෙන් උපන් ප්‍රීතියත් සුවයත් ඇති යම් පලමු දහනක් ලැබ වෙසේ ද, හේ ඒ විවෙකජ ප්‍රීතිසුඛයෙන් මේ කය ම තෙමයි, මුළුල්ල ම තෙත් කෙරෙයි, පුරා ලයි, භාත්පස පැතිර ගනී. ඔහුගේ සියලු කයා විවෙකජ ප්‍රීතිසුඛයෙන් නො පැතිර ගත් කිසිදු තැනෙක් නො වෙයි. මේ ද ඔහුගේ සමාධියෙක් වෙයි.

55. ලොහිවම, යම් ආඤ්ඤාවරයකු නිසා සටු තෙම මේබඳු මහත් ගුණ-විශෙෂයක් ලබා ද, ලොහිවම, මේ යමෙක් ලොවැ වොදනාවට නොසුදුසු නම් එසේ වූ ආඤ්ඤාවරයෙකි. යමෙක් මේබඳු ආඤ්ඤාහට වොදනා කෙරේ නම්, ඒ වොදනාව අභුතය, අසත්‍යය, නො දැහැමි ය, වරද සහිත ය.

56. ලොහිවම, නැවැත ද (අනෙකක් කියමි:) මහණ තෙමේ විතකී-විවාරයන්ගේ සංකිදීමෙන්, සිය සතන්හි උපන්, සිය සතන් පහදවන (ප්‍රඥාව හා එක් වැ යෙදුණු), සිතූ එකඟ බව ඇති, විතකීය නැති, විවාරය නැති, සමාධියෙන් උපන්, ප්‍රීතියත් සුවයත් ඇති, දෙවෙනි ධ්‍යානයට පැමිණ වෙසෙයි. හේ මේ කරජ කය ම සමාධියෙන් උපන් ප්‍රීතිසුඛයෙන් තෙමයි. සියල්ල ම තෙත් කෙරෙයි, පුරු ලයි, හැම තැන ම ස්පඨී කෙරෙයි. ඔහුගේ කයේ විවෙකයෙන් උපන් ප්‍රීතිසුඛයෙන් පැතිර නොගත් කිසි ද නැතෙක් නො වෙයි.

57. සෙය්‍යථාපි ලොහිච්ච උදකරහදෙ උබ්භිදෙදකො, තස්ස නොවස්ස පුරජ්ඣමාය දීසාය උදකස්ස ආයමුඛං, න දකඛිණාය දීසාය උදකස්ස ආයමුඛං, න පච්ඡිමාය දීසාය උදකස්ස ආයමුඛං, න උත්තරාය දීසාය උදකස්ස ආයමුඛං, දෙවො ච න කාලෙන කාලං සමා ධාරං අනුප්පවෙච්ඡය්‍ය, අථ ඛො තමනා ච උදකරහදා සීතා වාරිධාරු උබ්භිජ්ජිතා තමෙව උදකරහදං සීතෙන වාරිතා අභිසන්දෙය්‍ය පරිසන්දෙය්‍ය පරිපුරෙය්‍ය පරිපථරෙය්‍ය, නාස්ස කිඤ්චි සඛබාවතො උදකරහදස්ස සීතෙන වාරිතා අපච්චං අස්ස, ඵලමෙව ඛො ලොහිච්ච භික්ඛු ඉමමෙව කායං සමාධිජෙන පීතිසුඛෙන අභිසන්දෙති පරිසන්දෙති පරිපුරෙති පරිපථරති. නාස්ස කිඤ්චි සඛබාවතො කායස්ස සමාධිජෙන පීතිසුඛෙන අපච්චං හොති.

58. යමපි ලොහිච්ච භික්ඛු විතකඛච්චාරාතං වූපසමා අජකිත්තං සමපසාදනං වෙනසො ඵකොදීභාවං අවිතකකං අවිචාරං සමාධිජං පීතිසුඛං දුතියං කාතං උපසමපජ්ජ විහරති, සො ඉමමෙව කායං සමාධිජෙන පීතිසුඛෙන අභිසන්දෙති පරිසන්දෙති පරිපුරෙති පරිපථරති. නාස්ස කිඤ්චි සඛබාවතො කායස්ස සමාධිජෙන පීතිසුඛෙන අපච්චං හොති. ඉදංමපි'ස්ස හොති සමාධිසමිං.

59. යසමිං ඛො ලොහිච්ච සන්ථරි සාවකො ඵවරුපං උලාරං විසෙසං අධිගච්ඡති, අයමපි ඛො ලොහිච්ච සන්ථා යො ලොකෙ න වොදනාරහො. යො ච පනෙවරුපං සන්ථාරං වොදෙති සා වොදනා අභූතා අතච්ඡා අධමමකා සාවජ්ජා.

60. පුත ච පරං ලොහිච්ච භික්ඛු පීතියා ච විරුගා උපෙකකිකො ච විහරති සතො සමපජානො සුඛඤ්ච කායෙන පටිසංවෙදෙති. යන්තං අරියං ආචිකඛනාති 'උපෙකකිකො සන්මා සුඛවිහාරී'ති නං තතියං කාතං උපසමපජ්ජ විහරති. සො ඉමමෙව කායං නිපජීතිකෙනු සුඛෙන අභිසන්දෙති පරිසන්දෙති පරිපුරෙති පරිපථරති. නාස්ස කිඤ්චි සඛබාවතො කායස්ස නිපජීතිකෙන සුඛෙන අපච්චං හොති.

57. ලොභිවචය, යම්සේ යටැ උල්පතීන් මතු වන දිය ඇති ගැඹුරු විලෙක් වේ ද, එයට පෙරදිගින් දිය ඇතුළු වන මහෙක් නො වන්නේ ද, දකුණු දෙසින් ද දිය ඇතුළු වන මහෙක් නොවන්නේ ද, පැසිම් දිගින් ද දිය ඇතුළු වන මහෙක් නොවන්නේ ද, උතුරු දෙසින් ද දිය වැද ගන්නා මහෙක් නො වන්නේ ද, වැස්ස ද කලින් කලා සුදුසු පරිදි නො වසින්නේ ද, එතෙකුදු වුවත් ඒ විලෙන් සිහිල් දියදහර මතු වී ඒ විල ම සිහිල් දියෙන් තෙමන්නේ ද, හැම පරිදි තෙමන්නේ ද, පුරු ලන්නේ ද, හැම තැන ම වැද ගෙන පැතිරී සිටින්නේ ද, ඒ මුළු විලෙහි සිහිල් දිය පැතිරී වැද නොගත් කිසි ද තැනෙක් නො මැත් ද, ලොභිවචය, එසේ ම මහණ තෙමේ මේ කරුණු කය ම සමාධියෙන් උපන් ප්‍රීතිසුඛයෙන් තෙමසි, හැම තැන ම තෙත් කෙරෙසි, පුරා ලසි, හැම තැන ම පැතිරී වැද ගනී. ඔහුගේ ඒ සියලු කයේ සමාධියෙන් උපන් ප්‍රීතිසුඛය පැතිරී වැද නොගත් කිසි ද තැනෙක් නො වෙයි.

58. ලොභිවචය, මහණ තෙම විතකීවිචාරයන් සංහිදීමෙන් තමා කෙරෙහි පැහැදීම ඇති කරන, සිතැ එකඟ බව ඇති, විතකීරනිත, විචාර රනිත,සමාධියෙන් පහල වූ, ප්‍රීතිය හා සුඛවෙදනාව හා ඇති යම් දෙවෙනි ධ්‍යානයකට පැමිණැ වෙසේ ද, හේ මේ කය ම සමාධියෙන් උපන් ප්‍රීතිසුඛයෙන් තෙමසි. හැම තැන ම තෙත් කෙරෙසි, පුරා ලසි. හැම තැන ම පැතිරී වැද ගනී. ඔහුගේ ඒ සියලු කයැ සමාධියෙන් උපන් ප්‍රීතිසුඛය පැතිරී වැද නොගත් කිසි ද තැනෙක් නො වෙයි. මේ ද ඔහුගේ සමාධියෙක් වෙයි.

59. ලොභිවචය, යම් ශාස්තෘවරයකු නිසා සවු තෙම මෙබඳු මහත් ගුණවෙසෙසක් ලබා ද ලොභිවචය, මේත් ලොවැ වොදනාවට නොසුදුසු වූ ශාස්තෘවරයෙකි. යමෙක් මෙබඳු ශාස්තෘහට වොදනා කෙරේ නම්, ඒ වොදනාව අභූතය, අතථය ය, නො දූහැමි ය, වරද සහිත ය.

60. තැවැත ද (අනෙකක් කියමි:) ලොභිවචය, මහණ තෙමේ ප්‍රීතියෙන් ද විරූගයෙන් (පහ වීමෙන්, සංහිදීමෙන්), උපෙක්ක වැ, සිහියෙන් හා නුවණින් හා සුක්ත වැ වෙසෙසි. (දහන්) සුවය ද කසින් විදි. ආසීයෝ යම් ධ්‍යානයක් හෙතු කොට ගෙන ධ්‍යානලාභියා ඇරැබැ ‘උපෙක්කාව ඇත්තේ, සිහි ඇත්තේ, සුඛවිහරණ ඇත්තේ යැ’ සි කියත් ද, හේ (එසේ වූ) ඒ තෙවෙනි ධ්‍යානයට පැමිණ වෙසේ. හේ මේ කය ම නිෂ්ප්‍රීතික සුඛයෙන් තෙමසි. හැම පරිදි තෙත් කෙරෙසි. පුරා ලසි. හැම තැන ම පැතිරී වැද ගනී. ඔහුගේ කයෙහි ඒ නිෂ්ප්‍රීතික සුඛයෙන් පැතිරී නොගත් කිසි ද තැනෙක් නො වෙයි.

61. සෙය්‍යථාපි ලොහිව්ව උප්පලිනියං වා පදුමනියං වා පුණ්ඩරීකිනියං වා අප්‍යෙකච්චානි උප්පලානි වා පදුමානි වා පුණ්ඩරීකානි වා උදකෙ ජාතානි උදකෙ සංවදානි උදකානුග්ගතානි අනොනානිච්චානපොසිති, තානි යාවචග්ගා යාවච මූලා සීගෙන වාරිතා අභිස්සන්තානි පරිස්සන්තානි පරිපුරානි පරිපුට්ඨානි, නාස්ස කිඤ්චි සබ්බාවතං උප්පලානං වා පදුමානං වා පුණ්ඩරීකානං වා සීගෙන වාරිතා අපචුටං අස්ස, ඵචමෙව ඛො ලොහිව්ව භික්ඛු ඉමමෙව කායං නිපට්ඨිකෙන සුඛෙන අභිසංඤ්ඤති පරිසංඤ්ඤති පරිපුරෙති පරිපථරති. නාස්ස කිඤ්චි සබ්බාවතො කායස්ස නිපට්ඨිකෙන සුඛෙන අපචුටං තොති.

62. යමපි ලොහිව්ව භික්ඛු පීතියා ව විරාගා උපෙකඛකො ව විහරති සන්තො සමපජානො සුඛඤ්ච කායෙන පටිසංවෙදෙති, යං තං අරියා ආචිකඛනානි ‘උපෙකඛකො සනිමා සුඛවිහාරි’ති තං තනීයං ක්කානං උපසමපජ්ජ විහරති සො ඉමමෙව කායං නිපට්ඨිකෙන සුඛෙන අභිසංඤ්ඤති පරිසංඤ්ඤති පරිපුරෙති පරිපථරති, නාස්ස කිඤ්චි සබ්බාවතො කායස්ස නිපට්ඨිකෙන සුඛෙන අපචුටං තොති, ඉදම්පි’ස්ස හොති සමාධිසම්මං.

63. යසම්ම ඛො ලොහිව්ව සන්ධරි සාවකො ඵචරුපං උලාරං විසෙසං අභිගච්ඡති, අයමපි ඛො ලොහිව්ව සන්තා යො ලොකෙ න වොදනාරහො. යො ච පනෙවරුපං සන්ධාරං වොදෙති සා වොදනා අභුතා අනච්ඡා අධම්මිකා සාවජ්ජා.

64. පුන ච පරං ලොහිව්ව භික්ඛු සුඛස්ස ච පහානා දුකඛස්ස ච පහානා පුඛෙව සොමනස්සදොමනස්සානං අත්ථබ්ගමා අදුකඛමසුඛං උපෙකඛාසනිපාරිසුද්ධිං වතුත්ථං ක්කානං උපසමපජ්ජ විහරති. සො ඉමමෙව කායං පරිසුද්ධෙන වෙතසා පරියොදනෙන ඵරිත්වා නිසිනොනා හොති. නාස්ස කිඤ්චි සබ්බාවතො කායස්ස පරිසුද්ධෙන වෙතසා පරියොදනෙන අපචුටං තොති.

65. සෙය්‍යථාපි ලොහිව්ව පුරිසො ඔදනෙන වන්දෙන සසීසං පාරුපිත්වා නිසිනොනා අස්ස, නාස්ස කිඤ්චි සබ්බාවතො කායස්ස ඔදනෙන වන්දෙන අපචුටං අස්ස, ඵචමෙව ඛො ලොහිව්ව භික්ඛු ඉමමෙව කායං පරිසුද්ධෙන වෙතසා පරියොදනෙන ඵරිත්වා නිසිනොනා හොති. නාස්ස කිඤ්චි සබ්බාවතො කායස්ස පරිසුද්ධෙන වෙතසා පරියොදනෙන අපචුටං තොති.

66. යමපි ලොහිව්ව භික්ඛු සුඛස්ස ච පහානා දුකඛස්ස ච පහානා පුඛෙව සොමනස්සදොමනස්සානං අත්ථබ්ගමා අදුකඛමසුඛං උපෙකඛාසනිපාරිසුද්ධිං වතුත්ථං ක්කානං උපසමපජ්ජ විහරති, සො ඉමමෙව කායං පරිසුද්ධෙන වෙතසා පරියොදනෙන ඵරිත්වා නිසිනොනා හොති, නාස්ස කිඤ්චි සබ්බාවතො කායස්ස පරිසුද්ධෙන වෙතසා පරියොදනෙන අපචුටං තොති. ඉදම්පි’ස්ස හොති සමාධිසම්මං.

61. ලොකිවමය, යම්සේ උපුල් විලෙක හෝ පියුම් විලෙක හෝ පබෙර විලෙක හෝ ඇතැම් උපුල් හෝ පියුම් හෝ පබෙර හෝ දියෙහි උපන්නේ, දියෙහි වැඩුණේ, දියෙන් නොනැගුණේ, දිය තුළ ම ගිලී වැඩෙනුයේ ද, ඒ හැම අක් දක්වාත් මුල් දක්වාත් සිසිල් දියෙන් තෙමුණේ, හැම පරිදි තෙත් වූයේ, පිරි ගියේ, හැම තැන් ම පැතිර වැද ගත්තේ වේ ද, ඒ විලෙහි සියලු උපුල්වලා හෝ පියුම්වලා හෝ පබෙරවලා හෝ සිසිල් දිය පැතිර නොගත් තැනෙක් නො වන්නේ ද, ලොකිවමය, එසේ ම මහණ තෙමේ මේ කය ම නිෂ්ප්‍රීතික සුබයෙන් තෙමයි. හාත්පසින් තෙමයි. පුරා ලයි. හැම පරිදි පැතිර වැද ගනී. ඔහුගේ සියලු කයෙහි නිෂ්ප්‍රීතික සුබයෙන් පැතිර වැද නොගත් කිසි ද තැනෙක් නො වෙයි.

62. ලොකිවමය, මහණ තෙම ප්‍රීතිය ද හැර ලීමෙන් උපෙක්‍ෂාව ඇත්තේ සිහි ඇති වැ නුවණ ඇති වැ වෙසේ. සුවයන් නාමකයින් විදී. 'උපෙක්‍ෂා ඇත්තේ සිහි ඇත්තේ සුව වූ සුම් ඇත්තේ යැ'යි ආසීයෝ' යමක්හු දක්වන් නම්, ඒ තෙවෙහි ධ්‍යානය ලැබ වෙසේ. හේ නිෂ්ප්‍රීතික සුවයෙන් මේ කය ම තෙමයි. කය සියල්ල ම තෙත් කෙරෙයි. පුරා ලයි. පැතිර වැදගනී. ඔහුගේ සියලු කයෙහි නිෂ්ප්‍රීතික සුබයෙන් පැතිර වැද නො ගත් කිසි ද තැනෙක් නොවෙයි යන යමක් ඇද් ද, මේ ද ඔහුගේ සමාධියෙක් වෙයි.

63. ලොකිවමය, යම් ශාස්තෘවරයකු කෙරෙහි වැස සවු තෙම මෙබඳු මහත් ගුණ වෙසෙසක් ලබා නම්, මේත් ලොවැ වොදනාවට නො සුදුසු වූ ශාස්තෘවරයෙකි. යමෙක් මෙබඳු ශාස්තෘතට වොදනා කෙරේ නම්, ඒ වොදනාව අභූතය, අතථ්‍ය ය, නො දැහැමි ය, වරද සහිත ය.

64. නැවැත ද (අනෙකක් කියමි.) ලොකිවමය, මහණ තෙමේ සුබ වෙදනාව ද දුර ලීමෙන්, දුඃඛ වෙදනාව ද දුර ලීමෙන්, පලමු කොට ම සොම්නස් දෙමිනස් දෙදෙනාගේ පහ වීමෙන්, දුක් ද නොවූ, සුව ද නොවූ, උපෙක්‍ෂා සමාති යන මොවුන්ගේ පිරිසිදු බව ඇති සතර වන ධ්‍යානය ලැබ වෙසෙයි. හේ මේ කය ම පිරිසිදු ප්‍රභාසවර සිහින් පැතිර වැද ගෙන හුන්නේ වෙයි. ඔහුගේ සියලු කයෙහි පිරිසිදු ප්‍රභාසවර සිහින් පැතිර වැද නො ගෙන සිටි කිසි ද තැනෙක් නො වෙයි.

65. ලොකිවමය, යම්සේ පුරුෂයෙක් සුදු වතින් හිසින් වටා පෙරෙවැ හුන්නේ වේ නම්, ඔහුගේ කයෙහි සුදු වතින් වැද නොගත් (නො වැසුණ) කිසි ද තැනෙක් නො වන්නේ ද, ලොකිවමය, එසේ ම මහණ තෙම මේ කය ම පිරිසිදු ප්‍රභාසවර සිහින් පැතිර වැද ගෙන හුන්නේ වෙයි. ඔහු කයැ පිරිසිදු පබසර සිහින් වැද ගෙන නොසිටි කිසි ද තැනෙක් නො වෙයි.

66. ලොකිවමය, මහණ තෙම සුබවෙදනාව ද දුක් වෙදනාව ද පහ කිරීමෙන්, පලමුවෙන් ම සොම්නස් දෙමිනසුන් පහ වැ යෑමෙන්, දුක් ද නොවූ සුව ද නො වූ, උපෙක්‍ෂාවන් සමාතියන් යන මොවුන්ගේ පිරිසිදු බව ඇති සිවුවන දහන් ලැබැ වෙසෙයි. එසින් හෙ තෙම මේ කය ම පිරිසිදු පබසර සිහින් පැතිර ගෙන හුන්නේ වෙයි. ඔහුගේ සියලු කයෙහි පිරිසිදු පබසර සිහින් පැතිර නොගත් කිසි ද තැනෙක් නො වෙයි.

67. යසම්ඛි ඛො ලොහිච්ච සන්ථරි සාවකො ඵවරුපං උලාරං විසෙසං අබ්ගච්ඡති, අයමපි ඛො ලොහිච්ච සන්ථා යො ලොකෙ න වොදනාරහො. යො ච පනෙවරුපං සන්ථාරං වොදෙති, සා වොදනා අභුතා අතච්ඡා අධම්මිකා සාවච්ඡා.

68. පුන ච පරං ලොහිච්ච සො භීකඛු ඵචං සමාහිතෙ විනොන පරිසුද්ධො පරියොදානෙ අනඛනණේ විගතූපකකිලෙසෙ මුදුභුතෙ කම්මනියෙ සීතෙ ආනෙඤ්ජපපතො ඤාණදසානාය විතතං අභිනීභරති අභිනීනනාමෙති. සො ඵචං පජානාති: අයං ඛො මෙ කායො රුපී වාතූමමභාභුතිකො මානාපෙතනීකසමනවො ඔදනකුමමාසුපචයො අනිච්චුච්ඡාදනපරිමදදන-හෙදනවිද්ධංසනධමෙමො. ඉදං ච පන මෙ විඤ්ඤාණං ඵන්ථ සීතං ඵන්ථ පට්ඨංගානති.

69. සෙය්‍යථාපි ලොහිච්ච මණ්ණි වෙඵරියො සුභො ජාතීමා අට්ඨංසො සුපරිකම්මකතො අචෙජා විපසනොනා අනාවලො සබ්බාකාරසම්පනොනා, තනුසස්ස සුඛතං ආවුතං නීලං වා පීතං වා ලොහිතං වා ඔදනං වා පණ්ඩුසුඛතං වා. තමෙන චකඛුමා පුරිසො හන්ථෙ කර්ඤ්ඤා පච්චවෙකෙඛය්‍ය “අයං ඛො මණ්ණි වෙඵරියො සුභො ජාතීමා අට්ඨංසො සුපරිකම්මකතො අචෙජා විපසනොනා අනාවලො සබ්බාකාරසම්පනොනා. තනුදං සුඛතං ආවුතං නීලං වා පීතං වා ලොහිතං වා ඔදනං වා පණ්ඩුසුඛතං වා”ති, ඵචමෙච ඛො ලොහිච්ච භීකඛු ඵචං සමාහිතෙ විනොන පරිසුද්ධො පරියොදානෙ අනඛනණේ විගතූපකකිලෙසෙ මුදුභුතෙ කම්මනියෙ සීතෙ ආනෙඤ්ජපපතො ඤාණදසානාය විතතං අභිනීභරති අභිනීනනාමෙති. සො ඵචං පජානාති: අයං ඛො මෙ කායො රුපී වාතූමමභාභුතිකො මානාපෙතනීකසමනවො ඔදනකුමමාසුපචයො අනිච්චුච්ඡාදනපරිමදදනහෙදන-විද්ධංසනධමෙමො. ඉදං ච පන මෙ විඤ්ඤාණං ඵන්ථ සීතං ඵන්ථ පට්ඨංගානති.

70. යමපි ලොහිච්ච භීකඛු ඵචං සමාහිතෙ විනොන පරිසුද්ධො -පෙ- ඵචං පජානාති -පෙ- ඉදං ච පන මෙ විඤ්ඤාණං ඵන්ථ සීතං ඵන්ථ පට්ඨංගානති, ඉදමපි සස්ස භොති පඤ්ඤාය.

71. යසම්ඛි ඛො ලොහිච්ච සන්ථරි සාවකො ඵවරුපං උලාරං විසෙසං අබ්ගච්ඡති, අයමපි ඛො ලොහිච්ච සන්ථා යො ලොකෙ න වොදනාරහො. යො ච පනෙවරුපං සන්ථාරං වොදෙති, සා වොදනා අභුතා අතච්ඡා අධම්මිකා සාවච්ඡා.

67. ලොහිච්චය, යම් ශාස්තාවරයකු කෙරෙහි සවු තෙම මෙබඳු උදර ගුණ වෙසෙසක් ලබා නම්, මේ ද ලොවැ වොදනාභී නොවූ ශාස්තාවරයෙකි. යමෙක් මෙබඳු ශාස්තාභට වොදනා කෙරේ නම්, ඒ වොදනාව අභූත ය, අතථ්‍ය ය, අධාර්මික ය, සාවද්‍ය ය.

68. තව ද (අනෙකක් කියමි.) ලොහිච්චය, ඒ මහණ තෙමේ මෙසේ එකඟ වූ සිත පිරිසිදු වූ කල්හි, දීප්තිමත් වූ කල්හි, කිලිටි නැති වූ කල්හි, පහ වූ චින්තොපක්ලේශ ඇති කල්හි, මෘදු වූ කල්හි, විදැහීනා භාවනාවට යොග්‍ය කල්හි, සිහින කල්හි, නියවල බවට පැමිණි කල්හි, විදැහීනාඥනය පිණිස (පරිකමී) සිත එයට අභිමුඛ කෙරෙයි, ඒ අතට නමා හරියි. හේ “මගේ මේ කය වූ කලී රූපවත් ය, සතර මහාභූතයන්ගෙන් හැදුණේ ය. මාපියන්ගේ ශුක්‍රශෝණිකයෙන් උපන්නේ ය. බත් කොමු ආදී අතරින් වැඩුණේ ය. අනිස බව ද, දුගඳ හරනුවට සුවඳ විලෙවුන් ගැල්වියැ යුතු බව ද, ලෙඩ දුරු ලනුවට පිරිමැදුම් ඇ කල යුතු බව ද, එසේ කල ද බිඳෙන බව ද, විසිරෙන බව ද යන මේ දෑ සවභාවය කොටැත්තේ ය. මාගේ මේ සිත ද මෙහි ලැග්ගේ ය. මෙහි බැඳුණේ යැ” යි මෙසේ දැන ගනී.

69. ලොහිච්චය, යම්සේ සොඳුරු වූ, පිරිසිදු ආකාරයෙක පහල වූ, අටැස් වූ, මොනොවට පිරියම් කල, සියුම් වූ, වෙසෙසින් පහත් වූ, පිච්ඡුරු වූ, ධොවනාදී සියලු ආකාරයෙන් යුත් වෙරළමිණෙක් වන්නේ ද, එහි නිල් වූ හෝ රත්වත් වූ හෝ රත්වත් හෝ සුදුවත් හෝ පඬුවත් හෝ හුයෙක් අවුනන ලද්දේ වන්නේ ද, එය ඇස් ඇති පුරුෂයෙක් අතෙහි කොට, “මේ වූ කලී සොඳුරු වූ, පිරිසිදු ආකාරයෙහි උපන්, ඇටැස් වූ, මොනොවට පිරියම් කල, සියුම් වූ, වෙසෙසින් පහත් වූ, පිච්ඡුරු වූ, සියලු ධොවනාදී ආකාරයෙන් සම්පූර්ණ වූ වෙරළමිණෙක. මෙහි නිල් වූ හෝ රත්වත් වූ හෝ පඬුවත් වූ හෝ සුදුවත් වූ හෝ මේ හුයෙක් අවුනන ලද්දේ වේ යැ” යි සලකා බලන්නේ ද, ලොහිච්චය, එපරිද්දෙන්ම මහණ තෙමේ මෙසේ සමාධිගත සිත පිරිසිදු කල්හි, දීප්තිමත් වූ කල්හි, කෙලෙස් යටපත් වූ කල්හි, උපකෙලශයන් පහ වූ කල්හි, මෘදු වූ කල්හි, කම්ණ්‍ය වූ කල්හි, සිහින කල්හි, නියවල බවට පැමිණි කල්හි, විදැහීනාඥනය පිණිස සිත අභිමුඛ කෙරෙයි, ඒ අතට නමා හරියි. හෙ තෙම “මාගේ මේ කය වූ කලී රූපී ය. සතර මහාභූතයන්ගෙන් හැදුණේ ය. මාපියන්ගේ ශුක්‍රශෝණිකයෙන් නිපන්නේ ය. බත් කොමු ආදී අතරින් වැඩුණේ ය. අනිස බව ද, දුගඳ හරනට සුවඳ විලෙවුන් ඉලියැ යුතු බව ද, ලෙඩ දුරු ලනුවට පිරිමැදුම් ඇ කල යුතු බව ද, ඒ කලත් බිඳෙන බව ද, විසිරෙන බව ද යන මේ දෑ සවභාවය කොටැත්තේ ය. මාගේ මේ සිත ද මෙහි ලැග ගත්තේ ය. මෙහි බැඳුණේ යැ” යි මෙසේ දැන ගනී.

70. ලොහිච්චය, මහණ මෙසේ සමාධිගත සිත පිරිසිදු කල්හි ... මාගේ මේ සිත ද මෙහි ලැග ගත්තේ ය. මෙහි බැඳුණේ යැ” යි මෙසේ දැනී යන යමක් ඇද්ද, මේ ද ඔහුගේ ප්‍රඥවෙක් වෙයි.

71. ලොහිච්චය, යම් ශාස්තාවරයකු කෙරෙහි ශ්‍රාවක තෙම මෙබඳු උදර ගුණවිශෙෂයක් ලබා නම්, ලොහිච්චය, මේ ද ලොවැ වොදනාභී නොවූ ශාස්තාවරයෙකි. යමෙකුත් මෙබඳු ශාස්තාභට වොදනා කෙරේ නම්, ඒ වොදනාව අභූත ය, අතථ්‍ය ය, අධාර්මික ය, සාවද්‍ය ය.

72. සො ඵචං සමාහිතෙන විනොන පරිසුද්ධො පරියොදුතො අනඛගණො විගතූපකකිලෙසෙ මුදුභුතෙ කමමනියෙ සීතෙ ආනෙඤ්ජප්පතොන මනොමයං කායං අභිනිමමිතනාය විතනං අභිනිභරති අභිනිනනාමෙති. සො ඉමමහා කායා අඤ්ඤං කායං අභිනිමමිතාති රූපිං මනොමයං සබ්බඛගපච්චබ්බිං අභිනිජ්ජියං.

73. සෙය්‍යථාපි ලොහිච්ච පුරිසො මුඤ්ඤමහා ඉසිකං පවාහෙය්‍ය, නසස් ඵචමසස්: ‘අයං මුඤ්ඤො, අයං ඉසිකා. අඤ්ඤො මුඤ්ඤො, අඤ්ඤො ඉසිකා. මුඤ්ඤමහා තෙව ඉසිකා පබාලුකා’ති. සෙය්‍යථාපි වා පන ලොහිච්ච පුරිසො අසිං කොසියා පවාහෙය්‍ය, නසස් ඵචමසස්: ‘අයං අසි අයං කොසි. අඤ්ඤො අසි, අඤ්ඤො කොසි. කොසියා තෙව අසි පබාලෙහා’ති. සෙය්‍යථාපි වා පන ලොහිච්ච පුරිසො අභිං කරණඛා උද්ධරෙය්‍ය, නසස් ඵචමසස්: ‘අයං අභි, අයං කරණඛා. අඤ්ඤො අභි, අඤ්ඤො කරණඛා. කරණඛා තෙව අභි උබ්බතො’ති. ඵචමෙව ඛො ලොහිච්ච භිකූ ඵචං සමාහිතෙන විනොන පරිසුද්ධො පරියොදුතො අනඛගණො විගතූපකකිලෙසෙ මුදුභුතෙ කමමනියෙ සීතෙ ආනෙඤ්ජප්පතොන මනොමයං කායං අභිනිමමිතනාය විතනං අභිනිභරති අභිනිනනාමෙති. සො ඉමමහා කායා අඤ්ඤං කායං අභිනිමමිතාති රූපිං මනොමයං සබ්බඛගපච්චබ්බිං අභිනිජ්ජියං.

74. යමපි ලොහිච්ච භිකූ ඵචං සමාහිතෙන විනොන පරිසුද්ධො -පෙ- අඤ්ඤං කායං අභිනිමමිතාති රූපිං මනොමයං සබ්බඛගපච්චබ්බිං අභිනිජ්ජියං, ඉදමපි’සස් තොති පඤ්ඤාය.

75. යස්මිං ඛො ලොහිච්ච සත්ථරි සාවකො ඵචරූපං උලාරං විසෙසං අභිගච්ඡති. අයමපි ඛො ලොහිච්ච සත්ථා යො ලොකෙ න වොදුතාරහො, යො ච පනෙවරූපං සන්ථාරං වොදෙති, සා වොදනා අනුතා අනච්ඡා අධමමිකා සාවඡ්ජා.

76. සො ඵචං සමාහිතෙන විනොන පරිසුද්ධො පරියොදුතො අනඛගණො විගතූපකකිලෙසෙ මුදුභුතෙ කමමනියෙ සීතෙ ආනෙඤ්ජප්පතොන ඉද්ධිවිධාය විතනං අභිනිභරති අභිනිනනාමෙති. සො අනෙකච්චිතං ඉද්ධිවිධං පච්චනුහොති: ඵකො’පි හුන්වා බහුධා තොති. බහුධාපි හුන්වා ඵකො තොති. ආචිභාවං තිරොභාවං තිරොකුඛ්බිං තිරොපාකාරං තිරොපබ්බතං අසඡ්- මානො ගච්ඡති සෙය්‍යථාපි ආකාසෙ. පඨවියා’පි උමමුඡ්ඡතිමුඡ්ඡං කරොති සෙය්‍යථාපි උදකෙ. උදකෙ’පි අභිඡ්ඡමානෙ ගච්ඡති සෙය්‍යථාපි පඨවියං. ආකාසෙ’පි පලලභෙකන කමති සෙය්‍යථාපි පකඛි සකුණො. ඉමෙ’පි චන්ද්‍රමසුරියෙ ඵචංමභිද්ධිකෙ ඵචංමභානුභාවෙ පාණිනා පරාමසති පරිමඡ්ඡති. යාවි බ්‍රහ්මලොකාපි කායෙන වසං වනොති.

72. හේ මෙසේ සමාහිත වූ සිත පිරිසිදු වූ කල්හි, දීප්තිමත් වූ කල්හි, කෙලෙස් නොමැති වූ කල්හි, උපකෙලශ පහ වූ කල්හි, මෘදු වූ කල්හි, කම්මණ්‍ය වූ (සෘද්ධි ඉපැදවීමට යොග්‍ය වූ) කල්හි, ස්විත කල්හි, නිශ්චල බවට පැමිණි කල්හි, මනෝමය ශරීරයක් මවා පාත්‍ර පිණිස සිත යොමු කෙරෙයි, නැඹුරු කෙරෙයි. හේ මේ සිරුරෙන් රූපී වූ, සියලු අභපසහිත් යුත්, විකල නො වූ ඉදුරන් ඇති මනෝමය ශරීරයක් මවා පායි.

73. ලොකිව්වය, යම්සේ පුරුෂයෙක් මුද්‍රනණගසෙකින් තණකුර (=තණ බවය) ඇද මැත් කරන්නේ ද, ඔහුට 'මේ මුද්‍රනණගස ය, මේ එහි තණකුරය. තණ ගස එකෙකි, එහි කුර අනෙකෙකි. මුද්‍රනණ ගස කෙරෙන් ම එහි කුර මැත් කරන ලද්දේ යැ' යි මෙසේ සිතෙක් වන්නේ ද, ලොකිව්වය, යම්සේ පුරුෂයෙක් කඩුවක් කොපුවෙන් ඇද මැත් කරන්නේ ද, ඔහුට 'මේ කඩුව ය, මේ කොපුව ය. කඩුව එකෙක, කොපුව අනෙකෙක. කොපුවෙන් ම කඩුව ඇද මැත් කරන ලද්දේ යැ' යි මෙසේ සිතෙක් වන්නේ ද, ලොකිව්වය, යම්සේ වනාහි පුරුෂයෙක් තයකු සැවයෙන් ඇද වෙන් කරන්නේ ද, ඔහුට 'මේ තයා ය, මේ සැව ය. තයා එකෙක, සැවය අනෙකෙක. සැවය කෙරෙන් ම තයා ඇද වෙන් කරන ලද්දේ යැ' යි මෙසේ සිතෙක් වන්නේ ද, ලොකිව්වය, එපරිද්දෙන් ම මහණ තෙම මෙසේ සමාහිත සිත පිරිසිදු වූ කල්හි, දීප්තිමත් වූ කල්හි, කෙලෙස් රහිත වූ කල්හි, උපකෙලශයන් පහ වූ කල්හි, මෘදු වූ කල්හි, කම්මණ්‍ය වූ කල්හි, ස්විත කල්හි, නිශ්චල බවට පත් කල්හි, මනෝමය ශරීරයක් මවා පාත්‍ර පිණිස සිත යොමු කෙරෙයි, නැඹුරු කෙරෙයි. හේ මේ ශරීරයෙන් රූපී වූ මනෝමය වූ සියලු අභපසහිත් යුත් වූ අවිකල ඉදුරන් ඇති අත් සිරුරක් මවා පායි.

74. ලොකිව්වය, මහණ තෙම මෙසේ සමාහිත සිත පිරිසිදු වූ කල්හි ... රූපී වූ මනෝමය වූ සියලු අභපසහිත් යුත් වූ අවිකල ඉදුරන් ඇති අත් සිරුරක් මවා පායි යන යමක් ඇද්ද, මේ ද ඔහුගේ ප්‍රඥාවෙන් වෙයි.

75. ලොකිව්වය, යම් ශාස්තෘවරයකු කෙරෙහි ශ්‍රාවක තෙම මෙබඳු මහත් ගුණ වෙසෙසකට පැමිණේ නම්, ලොකිව්වය, මේ ද ලොවැ වොදනාහී නොවූ ශාස්තෘවරයෙකි. යමෙකුත් මෙබඳු වූ ශාස්තෘභව වොදනා කෙරේ නම්, ඒ වොදනාව අභූත ය, අතප්‍රා ය, අධාර්මික ය, සාවද්‍ය ය.

76. හේ මෙසේ සමාහිත සිත පිරිසිදු වූ කල්හි, දීප්තිමත් වූ කල්හි, කෙලෙස් රහිත වූ කල්හි, උපකෙලශයන් පහ වූ කල්හි, මෘදු වූ කල්හි, කම්මණ්‍ය (=සෘද්ධියට යොග්‍ය) කල්හි, ස්විත කල්හි, නිශ්චලබවට පැමිණි කල්හි, සෘද්ධිවිබඤ්ඤා පිණිස (අභිඤ්ඤා පරිකමී) සිත මෙහෙ-යයි, නැඹුරු කෙරෙයි. හේ අනෙකවිධ වූ සෘද්ධිවිධය (සෘද්ධි කොට්ඨාසය) නැවත නැවත අනුභව කෙරෙයි (හෙවත් නාම කසිත් සප්ඨී කෙරෙයි, ප්‍රත්‍යක්‍ෂ කෙරෙයි, ලබ්ධි): පියෙවියෙන් එකෙක් වූ සිටි ද (සෘද්ධි බලයෙන්) බහු ප්‍රකාර ද වී යලි උ එකෙක් වෙයි. තමාගේ ප්‍රකට බව කෙරෙයි (පෙති සිටි). අප්‍රකට බව කෙරෙයි (නොපෙති සිටියි). බිත්තියෙන් පිටතට, පවුරෙන් පිටතට, පථිතයෙන් පිටතට අභසෙහි මෙන් කිසිවෙක නො ගැටෙනුයේ මැදින් විනිවිද යෙයි. දියෙහි මෙන් පොළො-වෙහි ද යටට බැසීම (ගිලීම), උඩට නැගීම (මතු වීම) කෙරෙයි. නො බිඳෙන (යට නො බස්නා) දියෙහි පොළොවෙහි සේ ගෙයි. පක්‍ෂ ඇති සතුණයකු මෙන් අභසෙහි ද පලහින් (=උරුබද්ධාසනයෙන්) යෙයි. මේසා මහර්ථි ඇති මහත් අනුභාව ඇති මේ සද තීරු දෙදෙනා ද අතින් පරාමශීත කෙරෙයි (=අල්ලයි), (ඔබමොබ අත යවා) පිරිමදිසි. බිම්ලොව තෙක් ද කසිත් වශය පවත්වයි.

77. සෙය්‍යථාපි ලොභිච්ච දුකෙධා කුමහකාරෙ වා කුමහකාරනොවාසී වා සුපරිකමමකතාය මනනිකාය යං යදෙව භාජනවිකතිං ආකඛෙධය්‍ය තං තදෙව කරෙය්‍ය අභිනිප්ථාදෙය්‍ය, සෙය්‍යථා වා පන ලොභිච්ච දුකෙධා දනනකාරෙ වා දනනකාරනොවාසී වා සුපරිකමමකතසමිං දනනසමිං යං යදෙව දනනවිකතිං ආකඛෙධය්‍ය තං තදෙව කරෙය්‍ය අභිනිප්ථාදෙය්‍ය, සෙය්‍යථා වා පන ලොභිච්ච දුකෙධා සුවණ්ණකාරෙ වා සුවණ්ණකාරනොවාසී වා සුපරිකමමකතසමිං සුවණ්ණසමිං යං යදෙව සුවණ්ණවිකතිං ආකඛෙධය්‍ය තං තදෙව කරෙය්‍ය අභිනිප්ථාදෙය්‍ය, එවමෙව ඛො ලොභිච්ච භිකඛු ඵලං සමාහිතෙ විතො පරිසුද්ධෙ පරියොදුතෙ අනඛගණේ විගතූපකතිලෙසෙ මුදුභුතෙ කමමනියෙ ධිතෙ ආනෙඤ්ජපපතො ඉද්ධිවිධාය විතං අභිනිභරති අභිනිනාමෙති. සො අනෙකවිනිතං ඉද්ධිවිධං පච්චන්නුනොති: එකො'පි හුන්ධා ඛන්ධා හොති -පෙ- යාව බ්‍රහමලොකාපි කායෙන වසං වතොති. යමපි ලොභිච්ච භිකඛු ඵලං සමාහිතෙ විතො -පෙ- යාව බ්‍රහමලොකාපි කායෙන වසං වතොති, ඉදමපි'ස්ස හොති පඤ්ඤාය

78. යසමිං ඛො ලොභිච්ච සන්ථරි සාවකො ඵචරුපං උලාරං විසෙසං අධිගච්ඡති, අයමපි ඛො ලොභිච්ච සන්ථායො ලොකෙ න චොදනාරහො. යො ව පනෙචරුපං සන්ථාරං චොදෙති, සා චොදනා අභුතා අනච්ඡා අධමමිකා සාවජ්ජා.

79. සො ඵලං සමාහිතෙ විතො පරිසුද්ධෙ පරියොදුතෙ අනඛගණේ විගතූපකතිලෙසෙ මුදුභුතෙ කමමනියෙ ධිතෙ ආනෙඤ්ජපපතො දිබ්බාය සොතධාතුයා විතං අභිනිභරති අභිනිනාමෙති. සො දිබ්බාය සොතධාතුයා විසුද්ධාය අතිකකන්තමානුසිකාය උභො සද්දෙ සුණාති දිබ්බෙ ච මානුසෙ ච යෙ දුරෙ සනතිකෙ ව. සෙය්‍යථාපි ලොභිච්ච පුරිසො අද්ධානමග්ගපටිපනොතා, සො සුණෙය්‍ය හෙරිසද්දමපි මුදිඛගසද්දමපි සබ්බපණවදෙණ්ඛිමසද්දමපි, තස්ස ඵවමස්ස: හෙරිසද්දෙ, ඉති'පි මුදිඛගසද්දෙ, ඉති'පි සබ්බපණවදෙණ්ඛිමසද්දෙ, ඉති'පි. එවමෙව ඛො ලොභිච්ච භිකඛු ඵලං සමාහිතෙ විතො පරිසුද්ධෙ පරියොදුතෙ අනඛගණේ විගතූපකතිලෙසෙ මුදුභුතෙ කමමනියෙ ධිතෙ ආනෙඤ්ජපපතො දිබ්බාය සොතධාතුයා විතං අභිනිභරති අභිනිනාමෙති. සො දිබ්බාය සොතධාතුයා විසුද්ධාය අතිකකන්තමානුසිකාය උභො සද්දෙ සුණාති දිබ්බෙ ච මානුසෙ ච යෙ දුරෙ සනතිකෙ ව.

80. යමපි ලොභිච්ච භිකඛු ඵලං සමාහිතෙ විතො පරිසුද්ධෙ -පෙ- උභො සද්දෙ සුණාති දිබ්බෙ ච මානුසෙ ච යෙ දුරෙ සනතිකෙ ව, ඉදමපි'ස්ස හොති පඤ්ඤාය.

77. ලොහිව වය, යම් සේ දක්ෂ කුඹලෙක් හෝ කුඹලක් හුගේ අතැ-
 වැස්සෙක් හෝ මොනොවට පිරියම් කල (=සකස් කල) මැව්වෙන් යම් යම්
 භාජන විශේෂයක් කැමැත්තේ නම්, ඒ ඒ දෑ ම කරන්නේ ද, මොනොවට
 නිපදවන්නේ ද- ලොහිව වය, යම් සේ දක්ෂ දන්තකාරයෙක් (ඇන්දතින්
 විසිතුරු ඇ කරන්නෙක්) හෝ දන්තකාරයක් හු අතැවැස්සෙක් හෝ
 මොනොවට පිරියම් කල දැනෙහි යම් යම් දන්තවිකෘතියක් තමා කැමැති
 නම්, ඒ ඒ දෑ ම කරන්නේ ද නිපදවන්නේ ද- ලොහිව වය, යම් සේ දක්ෂ
 රත්කරුවෙක් හෝ රත්කරුවක් හු අතැවැස්සෙක් හෝ මොනොවට පිරියම්
 කල රනෙහි යම් යම් සංවිකෘතියක් තමා කැමැත්තේ නම්, එය එය ම
 කරන්නේ ද, නිපදවන්නේ ද- එසේ ම ලොහිව වය, මහණ තෙම මෙසේ
 සමාහිත සිත පිරිසිදු කල්හි, පඨිවදන කල්හි, අංගණ රහිත කල්හි,
 උපකෙලය පහ වූ කල්හි, මාදු වූ කල්හි, කමිණ්ණ කල්හි, ස්විත කල්හි, අවල
 බවට පැමිණි සිටි කල්හි සාද්ධිවිධය පිණිස සිත යොමු කෙරෙයි, නමා
 ලයි. හේ එකෙක් වැ බොහෝ පරිදි වේ ... බඹලොව තෙක් ද කසින්
 වගය පවත්වයි යන අනෙකවිධ සාද්ධිවිධ අනුභව කෙරෙයි. ලොහිව වය,
 මහණ මෙසේ සිත සමාහිත වැ පිරිසිදු වූ කල්හි ... බඹලොව දක්වා ද කසින්
 වගය පවත්වයි, අනෙකවිධ සාද්ධිවිධ අනුභව කෙරේ යන යමක් ඇද්ද,
 මේ ද ඔහුගේ ප්‍රඥාවෙක් වේ.

78. ලොහිව වය, යම් ශාස්තෘවරයකු කෙරෙහි සවු තෙම මෙබඳු මහත්
 ගුණවෙසෙසකට පැමිණේ නම්, මේ ද ලොවැ වොදනාහී නො වූ
 ශාස්තෘවරයෙකි. යමෙක් මෙබඳු ශාස්තෘනට වොදනා කෙරේ නම්, ඒ
 වොදනාව අභුත ය, අභව්‍ය ය, අධාර්මික ය, සාවද්‍ය ය.

79. හේ මෙසේ සිත සමාහිත වැ පිරිසිදු වූ කල්හි, දීප්තිමත් වූ
 කල්හි, කෙලෙස් රහිත වූ කල්හි, උපකෙලය පහ වැ ගිය කල්හි, මාදු වූ කල්හි,
 කමිණ්ණ වූ කල්හි, ස්විත කල්හි, නිශ්චල බවට පැමිණි කල්හි, දිව්‍යශ්‍රොත්‍ර-
 ධාතුව පිණිස (=දිවකත් නුවණ පිණිස) සිත යොමු කෙරෙයි, නැඹුරු
 කෙරෙයි හේ පිරිසිදු වූ, මිනිසුන්ගේ ශ්‍රවණොපවාරය ඉක්ම සිටි දිවකත්න්
 දිව්‍ය වූ ද මානුෂක වූ ද දුරු වූ ද, ලඟැ වූ ද ද්විවිධ ශබ්ද ම අසයි.
 ලොහිව වය, යම් සේ මිනිසෙක් දික් මහකට පිලිපත්තේ ද, හේ බෙර
 හඬත් මිනිගුබෙර හඬත් පණාබෙර හඬත් ගැටබෙර හඬත් යම් සේ අසන්නේ
 ද, ඒ අසන ඔහුට මේ බෙර හඬැයි කියාත් මේ මිනිගුබෙර හඬැ යි කියාත්
 මේ සත් හඬ යැ, මේ පණාබෙර හඬ යැ, මේ ගැටබෙර හඬ යැ යි කියාත්
 මෙසේ සිතෙක් වන්නේ ද, ලොහිව වය, එපරිද්දෙන් ම මහණ තෙමේ මෙසේ
 සිත සමාහිත වූ වැ පිරිසිදු වූ කල්හි, දීප්තිමත් වූ කල්හි, කෙලෙස්
 රහිත වූ කල්හි, උපකෙලය පහ වැ ගිය කල්හි, මාදු වූ කල්හි, කමිණ්ණ
 (කමිණ්ණ) වූ කල්හි, ස්විත කල්හි, නිශ්චල බවට පැමිණි කල්හි, දිව්‍ය-
 ශ්‍රොත්‍රධාතුව පිණිස සිත යොමු කෙරෙයි, නැඹුරු කෙරෙයි. හේ
 පිරිසිදු වූ, මිනිසුන්ගේ ශ්‍රවණොපවාරය ඉක්ම දිවකත්නුවණින් දිව්‍ය
 වූත් මානුෂක වූත්, දුරු වූත් ලඟැ වූත් ද්විවිධ ශබ්ද අසයි.

80. ලොහිව වය, ඒ මහණ මෙසේ සිත සමාහිත වැ පිරිසිදු
 වූ කල්හි ... දිව්‍ය වූ ද මානුෂක වූ ද, දුරු වූ ද ලඟැ වූ ද ද්විවිධ ශබ්ද අසයි
 යන යමෙක් ඇද්ද, මේ ද ඔහුගේ ප්‍රඥාවෙක් වේ.

81. යසමිං ඛො ලොභිච්ච සන්ථරි සාවකො ඵවරුපං උලාරං විසෙසං අඛිගච්ඡති, අයමපි ඛො ලොභිච්ච සන්ථා යො ලොකෙ න වොදනාරහො. යො ච පනෙවරුපං සන්ථාරං වොදෙති, සා වොදනා අභුතා අතච්ඡා අධමමිකා සාවච්ඡා.

82. සො ඵචං සමාහිතෙ විතෙත පරිසුද්ධෙ පරියොදුතෙ අතඛිගණේ විගනුපකකිලෙසෙ මුදුභුතෙ කමමනියෙ සීතෙ ආනෙඤ්ඤපපනෙත වෙනො-පරියඤ්ඤාය විතතං අභිනීභරති අභිනීනතාමෙති. සො පරසන්තානං පරපුඤ්ජානං වෙනසා වෙනො පරිච්ච පජානාති: සරාගං වා විතතං සරුගං විතතනති පජානාති. විතරාගං වා විතතං විතරාගං විතතනති පජානාති. සද්දෙසං වා විතතං සද්දෙසං විතතනති පජානාති. විතද්දෙසං වා විතතං විතද්දෙසං විතතනති පජානාති. සමොහං වා විතතං සමොහං විතතනති පජානාති. විතමොහං වා විතතං විතමොහං විතතනති පජානාති. සඛිඛිතතං වා විතතං සඛිඛිතතං විතතනති පජානාති. විකඛිතතං වා විතතං විකඛිතතං විතතනති පජානාති. මහගගනං වා විතතං මහගගනං විතතනති පජානාති. අමහගගනං වා විතතං අමහගගනං විතතනති පජානාති. සඋතතරං වා විතතං සඋතතරං විතතනති පජානාති. අනුතතරං වා විතතං අනුතතරං විතතනති පජානාති. සමාහිතං වා විතතං සමාහිතං විතතනති පජානාති. අසමාහිතං වා විතතං අසමාහිතං විතතනති පජානාති. විමුතතං වා විතතං විමුතතං විතතනති පජානාති. අවිමුතතං වා විතතං අවිමුතතං විතතනති පජානාති.

83. සෙය්‍යථාපි ලොභිච්ච ඉඤ්චි වා පුරිසො වා දතරො වා යුචා මණ්ඩකජාතිකො ආදුසෙ වා පරිසුද්ධෙ පරියොදුතෙ අවෙඡ්ච වා උදක-පනෙත සකං මුඛනිෂ්ඨතං පච්චවෙකඛමානො සකණ්ණිකං වා සකණ්ණිකනති ජාතෙය්‍ය, අකණ්ණිකං වා අකණ්ණිකනති ජාතෙය්‍ය, ඵචමෙච ඛො ලොභිච්ච භිකඬු ඵචං සමාහිතෙ විතෙත පරිසුද්ධෙ පරියොදුතෙ අතඛිගණේ විගනුපකකිලෙසෙ මුදුභුතෙ කමමනියෙ සීතෙ ආනෙඤ්ඤපපනෙත වෙනොපරිය-ඤ්ඤාය විතතං අභිනීභරති අභිනීනතාමෙති. සො පරසන්තානං පර-පුඤ්ජානං වෙනසා වෙනො පරිච්ච පජානාති: සරාගං වා විතතං සරුගං විතතනති පජානාති. විතරාගං වා විතතං විතරාගං විතතනති පජානාති. සද්දෙසං වා විතතං සද්දෙසං විතතනති පජානාති. විතද්දෙසං වා විතතං විතද්දෙසං විතතනති පජානාති. සමොහං වා විතතං සමොහං විතතනති පජානාති. විතමොහං වා විතතං විතමොහං විතතනති පජානාති. සඛිඛිතතං වා විතතං -පෙ- විකඛිතතං වා විතතං -පෙ- මහගගනං වා විතතං -පෙ- අමහගගනං වා විතතං -පෙ- සඋතතරං වා විතතං -පෙ- අනුතතරං වා විතතං -පෙ- සමාහිතං වා විතතං -පෙ- අසමාහිතං වා විතතං -පෙ- විමුතතං වා විතතං විමුතතං විතතනති පජානාති. අවිමුතතං වා විතතං අවිමුතතං විතතනති පජානාති.

84. යමපි ලොභිච්ච භිකඬු ඵචං සමාහිතෙ විතෙත පරිසුද්ධෙ -පෙ- අවිමුතතං වා විතතං අවිමුතතං විතතනති පජානාති, ඉදුමප්ඤ්ඤා තොති පඤ්ඤාය

81. ලොහිවය, යම් ශාස්තාවරයකු කෙරෙහි සවු තෙම මෙබඳු මහත් ගුණ වෙසෙසකට පැමිණේ නම්, ලොහිවය, මේ ද ලොව වොදනානී නොවූ ශාස්තාවරයෙකි. යමෙක් මෙබඳු ශාස්තාතට වොදනා කෙරේ නම්, ඒ වොදනාව අභූතය, අතථය ය, අධාර්මික ය, සාවද්‍ය ය.

82. හේ මෙසේ සිත එකඟ වූ පිරිසිදු වූ කල්හි; දිප්තිමත් වූ කල්හි, කෙලෙස් රහිත වූ කල්හි, උපකෙලය පහ වූ හිය කල්හි, මාදු වූ කල්හි, කම්ඝම වූ කල්හි, සවිත කල්හි, නිඛල බවට පැමිණි කල්හි, වෙනස්පභාසඤ්ජය පිණිස (=අනුන්ගේ සිත පිරිසිදු දන්තා නුවණ පිණිස) සිත යොමු කෙරෙහි, නැඹුරු කෙරෙහි. හේ අන් සත්ත්වයන්ගේ අන් පුද්ගලයන්ගේ සිත සිය සිත්න් පිරිසිදු දැනිසි: රුග සහිත සිත රුග සහිත සිතැ යි දැනිසි. රුග රහිත සිත රුග රහිත සිතැ යි දැනිසි. දෝෂ සහිත සිත දෝෂ සහිත සිතැ යි දැනි. දෝෂරහිත සිත දෝෂරහිත සිතැ යි දැනි. මොහසහිත සිත මොහසහිත සිතැ යි දැනි. මොහරහිත සිත මොහරහිත සිතැ යි දැනි. සංඝමිප්ත (=හැකුළුණු) සිත හැකුළුණු සිතැ යි දැනි. විඝමිප්ත (=විසුරුණු) සිත විසුරුණු සිතැ යි දැනි. මහද්දගත සිත මහද්දගත සිතැ යි දැනි. අමහද්දගත සිත අමහද්දගත සිතැ යි දැනි. සොන්තර සිත සොන්තර සිතැ යි දැනි. අනුත්තර සිත අනුත්තර සිතැ යි දැනි. සමාහිත සිත සමාහිත සිතැ යි දැනි. අසමාහිත සිත අසමාහිත සිතැ යි දැනි. විමුක්ත (=මිදුණු) සිත විමුක්ත සිතැ යි දැනි. අවිමුක්ත (=නොමිදුණු) සිත අවිමුක්ත සිතැ යි දැනි.

83. ලොහිවය, යම්සේ සැරසෙනසුලු සත්‍රියක් හෝ පුරුෂයෙක් හෝ ශුද්‍රවෙක් හෝ තරුණයෙක් හෝ පිරිසිදු දිප්තිමත් කැබපතෙක හෝ පහන් දියබඳුතෙක හෝ සිය මුවසටහන පිරික්සා බලන්නේ තල-කැලැල් ආදී දෙස් ඇති තැන් සඳෙස් තැනැ යි දන්නේ ද, එ කී දෙස් තැනි තැන දෙස් තැනැ යි දන්නේ ද, ලොහිවය, එ පරිද්දෙන් ම මහණ තෙමේ මෙසේ සිත සමාහිත වූ පිරිසිදු වූ කල්හි, දිප්ත වූ කල්හි, කෙලෙස් නැති වූ කල්හි, උපකෙලය පහ වූ හිය කල්හි, මාදු වූ කල්හි, කම්ඝම වූ කල්හි, සවිත කල්හි, නිඛල බවට පැමිණි කල්හි, පරසින් දන්තා නුවණ පිණිස සිත යොමු කෙරෙහි, නැඹුරු කෙරෙහි. හේ අන් සතුන්ගේ, අන් පුභුලන්ගේ සිත සිය සිත්න් පිරිසිදු දැනි. සරුග සිත සරුග සිතැ යි දැනි. විතරුග සිත විතරුග සිතැ යි දැනි. සදෝෂ සිත සදෝෂ සිතැ යි දැනි. විතදෝෂ සිත විතදෝෂ සිතැ යි දැනි. සමොහ සිත සමොහ සිතැ යි දැනි. විතමොහ සිත විතමොහ සිතැ යි දැනි. සංඝමිප්ත සිත සංඝමිප්ත සිතැ යි දැනි. විඝමිප්ත සිත විඝමිප්ත සිතැ යි දැනි. මහද්දගත සිත මහද්දගත සිතැ යි ... අමහද්දගත සිත අමහද්දගත සිතැ යි ... සොන්තර සිත සොන්තර සිතැ යි ... අනුත්තර සිත අනුත්තර සිතැ යි ... සමාහිත සිත සමාහිත සිතැ යි ... අසමාහිත සිත අසමාහිත සිතැ යි ... විමුක්ත සිත විමුක්ත සිතැ යි ... අවිමුක්ත සිත අවිමුක්ත සිතැ යි දැනි.

84. ලොහිවය, මහණ තෙම මෙසේ සිත සමාහිත වූ පිරිසිදු වූ කල්හි ... අවිමුක්ත සිත අවිමුක්ත සිතැ යි දැනි යන යමක් ඇද්ද, මේත් ඔහුගේ ප්‍රඥවෙක් වෙයි.

85. යස්මිං ඛො ලොභිච්ච සන්ථරී සාවකො ඵවරුපං උලාරං විසෙසං අග්ගච්ඡති, අයමපි ඛො ලොභිච්ච සන්ථා යො ලොකෙ න වොදනාරහො. යො ච පනෙවරුපං සන්ථාරං වොදෙති, සා වොදනා අභුතා අතච්ඡා අබමමිකා සාවඡ්ජා.

86. සො ඵවං සමාහිතෙ විනෙත පරිසුඤ්ඤා පරියොදානෙ අනඛගණේ විගභුපකකිලෙසෙ මුදුභුතෙ කමමනියෙ සීතෙ ආනෙඤ්ජප්පනෙත පුබ්බෙතිවාසානුසාරිකාය විතතං අභිනීභරති අභිනීනනාමෙති. සො අනෙකවිභිතං පුබ්බෙතිවාසං අනුසාරති. සෙය්‍යපීදං: ඵකමපි ජාතීං දෝපි ජාතියො තිස්සො'පි ජාතියො වතස්සො'පි ජාතියො පඤ්චපි ජාතියො දඝ'පි ජාතියො විසමපි ජාතියො තිංසමපි ජාතියො වතනාරීසමපි ජාතියො පඤ්ඤසමපි ජාතියො ජාතිසතමපි ජාතිසහසමපි ජාතිසතසහසමපි-අනෙකෙ'පි සංවට්ටකප්පෙ අනෙකෙ'පි විවට්ටකප්පෙ අනෙකෙ'පි සංවට්ටිවට්ටකප්පෙ 'අමුත්‍රාසිං ඵවංනාමො ඵවංගොතොතො ඵවංචණේණා ඵවමාහාරො ඵවං සුඛදුක්ඛපට්ටිසංවෙදී ඵවමාසුපරියනොතො. සො තතො චුතො අමුත්‍ර උපපාදිං. තත්‍රාපාසිං ඵවංනාමො ඵවංගොතොතො ඵවංචණේණා ඵවමාහාරො ඵවංසුඛදුක්ඛපට්ටිසංවෙදී ඵවමාසුපරියනොතො. සො තතො චුතො ඉධුපපනො'ති. ඉති සාකාරං සඋද්දෙසං අනෙකවිභිතං පුබ්බෙතිවාසං අනුසාරති.

87. සෙය්‍යථාපි ලොභිච්ච පුරිසො සකමනා ගාමා අඤ්ඤං ගාමං ගච්ඡෙය්‍ය, තමනා'පි ගාමා අඤ්ඤං ගාමං ගච්ඡෙය්‍ය, සො තමනා ගාමා සකඤ්ඤෙච ගාමං පච්චාගච්ඡෙය්‍ය, තස්ස ඵවමස්ස: 'අතං ඛො සකමනා ගාමා අමුං ගාමං අගච්ඡිං. තත්‍ර ඵවං අට්ඨාසිං ඵවං නිසීදිං ඵවං අභාසිං ඵවං තුණ්ඨි අහොසිං. තමනාපි ගාමා අමුං ගාමං අගච්ඡිං. තත්‍රාපි ඵවං අට්ඨාසිං ඵවං නිසීදිං ඵවං අභාසිං ඵවං තුණ්ඨි අහොසිං. සො'මහි තමනා ගාමා සකඤ්ඤෙච ගාමං පච්චාගතො'ති. ඵවමෙච ඛො ලොභිච්ච භීකඛු ඵවං සමාහිතෙ විනෙත පරිසුඤ්ඤා පරියොදානෙ අනඛගණේ විගභුපකකිලෙසෙ මුදුභුතෙ කමමනියෙ සීතෙ ආනෙඤ්ජප්පනෙත පුබ්බෙතිවාසානුසාරිකාය විතතං අභිනීභරති අභිනීනනාමෙති. සො අනෙකවිභිතං පුබ්බෙතිවාසං අනුසාරති. සෙය්‍යපීදං: ඵකමපි ජාතීං දෝපි ජාතියො තිස්සො'පි ජාතියො වතස්සො'පි ජාතියො පඤ්චපි ජාතියො දඝ'පි ජාතියො විසමපි ජාතියො තිංසමපි ජාතියො වතනාරීසමපි ජාතියො පඤ්ඤසමපි ජාතියො ජාතිසතමපි ජාතිසහසමපි ජාතිසතසහසමපි, අනෙකෙ'පි සංවට්ටකප්පෙ අනෙකෙ'පි විවට්ටකප්පෙ අනෙකෙ'පි සංවට්ටිවට්ටකප්පෙ 'අමුත්‍රාසිං ඵවංනාමො ඵවංගොතොතො ඵවංචණේණා ඵවමාහාරො ඵවංසුඛදුක්ඛපට්ටිසංවෙදී ඵවමාසුපරියනොතො. සො තතො චුතො අමුත්‍ර උපපාදිං. තත්‍රාපාසිං ඵවංනාමො ඵවංගොතොතො ඵවංචණේණා ඵවමාහාරො ඵවංසුඛදුක්ඛපට්ටිසංවෙදී ඵවමාසුපරියනොතො. සො තතො චුතො ඉධුපපනො'ති.

85. ලොහිවය, යම් ශාස්තෘවරයකු කෙරෙහි සවු නෙම මෙබඳු මහන් ගුණ වෙසෙසක් ලබා නම්, ලොහිවය, මේ ද ලොවැ වොදනාභී නොවූ ශාස්තෘවරයෙකි. යමෙක් මෙබඳු ශාස්තෘහට වොදනා කෙරේ නම්, ඒ වොදනාව අභුත ය, අනථය ය, අධාර්මික ය, සාවද්‍ය ය.

86. හෙ නෙමෙ මෙසේ සිත සමාහිත වැ පිරිසිදු වූ කල්හි, දීප්ත වූ කල්හි, කෙලෙස් නැති වූ කල්හි, උපකෙලශ පහ වැ ගිය කල්හි, මාදු වූ කල්හි, කම්ඤ්ච වූ කල්හි, සවිත කල්හි, නිශ්චල බවට පත් කල්හි, පූජේ-නිවාසානුසමානි ඥානය (=පෙර වුසු කද පිළිවෙල දක්නා නුවණ) ලබනු පිණිස සිත යොමු කෙරෙයි. හේ එක් ජාතියක් ද ජාති දෙකක් ද ජාති තුනක් ද ජාති සතරක් ද ජාති පසක් ද ජාති දසයක් ද ජාති විස්සක් ද ජාති තිසක් ද ජාති සතලිසක් ද ජාති පනසක් ද ජාති සියයක් ද ජාති දහසක් ද ජාති සුවහසක් ද, බොහෝ සංවථී කල්ප ද, බොහෝ විවථී කල්ප ද, බොහෝ සංවථී විවථී කල්ප ද, “අසෝ තන්හි මෙ නම් ඇතියෙමි වීම්. මෙ ගොන් ඇතියෙමි වීම්. මෙබඳු පැහැ ඇතියෙමි වීම්. මෙබඳු ආහාර ඇතියෙමි වීම්. මෙ බඳු සුව දුක් විදින්නෙමි වීම්. මෙ බඳු (මෙතෙක්) ආයු කෙලවර කොටැතියෙමි වීම්.ඒ මම් එසින් සැවැ අසෝ තැන උපතිමි. එහි ද මෙ නම් ඇතියෙමි වීම්. මෙ ගොන් ඇතියෙමි වීම්, මෙ බඳු පැහැ සටහන් ඇතියෙමි වීම්. මෙ බඳු ආහාර ඇතියෙමි වීම්. මෙබඳු සුවදුක් විදින්නෙමි වීම්. මෙතෙක් ආයු සීමාවක් ඇතියෙමි වීම්. ඒ මම් එසින් සැව මෙහි උපතිමි”යි මෙසේ අනෙකවිධ වූ නම් ගොන් විසින් උදෙසා සහිත වූ බහුවිධ වූ පූජේනිවාසය සිහි කෙරෙයි.

87. ලොහිවය, යම්සේ පුරුෂයෙක් සිය ගමන් අන් ගමකට යන්නේ ද, ඒ ගමනුත් අන් ගමකට යන්නේ ද, (නැවත) හේ එගමන් සිය ගමට ම වටාලා එන්නේ ද, එසේ වූ ඔහුට “මම් වූ කලී සිය ගමන් අසෝ ගමට ගියෙමි. එහි මෙසේ සිටියෙමි, මෙසේ හුන්නෙමි, මෙසේ කිමි, මෙසේ නිහඬ වීම්. ඒ ගමනුත් අසෝ ගමට ගියෙමි. එහි ද මෙසේ සිටියෙමි, මෙසේ උන්නෙමි, මෙසේ කිමි, මෙසේ නිහඬ වීම්. ඒ මම් ඒ ගමන් සිය ගමට ම පෙරලා ආයෙමි වෙමි”යි ඔහුට මෙ බඳු සිතෙක් වන්නේ ද - ලොහිවය, එපරිද්දෙන් ම මහණ නෙමෙ මෙසේ සිත සමාහිත වැ පිරිසිදු කල්හි, දීප්ත කල්හි, කෙලෙස් රහිත කල්හි, උපකෙලශ පහ වැ ගිය කල්හි, මාදු වූ කල්හි, කම්ඤ්ච වූ කල්හි, සවිත කල්හි, නිශ්චල බවට පැමිණි කල්හි, පෙර වුසු කද පිළිවෙල සිහි කරන නුවණ පිණිස සිත මොනොවට යොමු කෙරෙයි, මොනොවට නැඹුරු කෙරෙයි. හේ එක් ජාතියක් ද, ජාති දෙකක් ද, ජාති තුනක් ද, ජාති සතරක් ද, ජාති පසක් ද, ජාති දසයක් ද, ජාති විස්සක් ද, ජාති තිසක් ද, ජාති සතලිසක් ද ජාති පනසක් ද, ජාති සියයක් ද, ජාති දහසක් ද, ජාති සුවහසක් ද, බොහෝ සංවථී කල්ප ද, බොහෝ විවථී කල්ප ද, බොහෝ සංවථී විවථී කල්ප ද, “අසෝ තන්හි මෙ නම් ඇතියෙමි වීම්, මෙ බඳු ගොන් ඇතියෙමි වීම්, මෙ බඳු පැහැ ඇතියෙමි වීම්, මෙ බඳු ආහාර ඇතියෙමි වීම්, මෙ බඳු සුවදුක් විදින්නෙමි වීම්, මෙ බඳු ආයු සීමා ඇතියෙමි වීම්, ඒ මම් එසින් සැව අසෝ තැන උපතිමි. එහි ද මෙ නම් ඇතියෙමි, මෙ ගොන් ඇතියෙමි, මෙ බඳු පැහැසටහන් ඇතියෙමි මෙ බඳු ආහාර ඇතියෙමි, මෙ බඳු සුවදුක් විදින්නෙමි වීම්, මෙතෙක් ආයු සීමා ඇතියෙමි වීම්. ඒ මම් එසින් සැව මෙහි උපතිමි”යි-

ඉති සාකාරං සඋදෙදසං අනෙකවිහිතං පුබ්බෙතිවාසං අනුසාරති. යමපි ලොහිච්ච භීකූ ඵචං සමාහිතෙ විනෙන් පරිසුද්ධො -෧෧- අනෙකවිහිතං පුබ්බෙතිවාසං අනුසාරති, ඉදමපි'ස්ස හොති පඤ්ඤාය.

88. යසමිං බො ලොහිච්ච සන්ථරි සාවකො ඵචරුපං උලාරං විසෙසං අබිගච්ඡති, අයමපි බො ලොහිච්ච සන්ථා යො ලොකෙ න වොදනාරහො. යො ච පනෙවරුපං සන්ථාරං වොදෙති, සා වොදනා අභුතා අතච්ඡා අධම්මිකා සාවජ්ජා.

89. සො ඵචං සමාහිතෙ විනෙන් පරිසුද්ධො පරියොදුතෙ අනඛගණේ විගතූපකතිලෙසෙ මුදුභුතෙ කමමනියෙ සීතෙ ආනෙඤ්ජ්ජපනෙන් සත්තානං චුත්ථපපාතඤ්ඤාය විතතං අභිනීභරති අභිනින්නාමෙති. සො දිබ්බෙත වකූචනා විසුද්ධෙන අතිකකන්තමානුසකෙන සතෙන පසස්ති වචමානෙ උපපජ්ජමානෙ හීතෙ පණීතෙ සුවණේණ දුබ්බණේණ සුගතෙ දුගතතෙ යථාකම්මුපගෙ සතෙන පජානාති: 'ඉමෙ චත භොනෙතා සත්තා කාය-දුච්චරිතෙන සමන්තාගතා චචීදුච්චරිතෙන සමන්තාගතා මනෝදුච්චරිතෙන සමන්තාගතා අරියානං උපචාදකා මිච්ඡාදිට්ඨිකා මිච්ඡාදිට්ඨිකමමසමාදානා. තෙ කායස්ස භෙද පරමමරණා අපායං දුගහතිං විනිපාතං තිරයං උපපන්නා. ඉමෙ චා පන භොනෙතා සත්තා කායසුවරිතෙන සමන්තාගතා චචීසුවරිතෙන සමන්තාගතා මනෝසුවරිතෙන සමන්තාගතා අරියානං අනුපචාදකා සමමා-දිට්ඨිකා සමමාදිට්ඨිකමමසමාදානා. තෙ කායස්ස භෙද පරමමරණා සුගතිං සගහං ලොකං උපපන්නා'ති. ඉති දිබ්බෙත වකූචනා විසුද්ධෙන අතිකකන්ත-මානුසකෙන සතෙන පසස්ති වචමානෙ උපපජ්ජමානෙ හීතෙ පණීතෙ සුවණේණ දුබ්බණේණ සුගතෙ දුගතතෙ යථාකම්මුපගෙ සතෙන පජානාති.

90. සෙය්‍යථාපි ලොහිච්ච මජ්ඣෙකි සිංඝාටකෙ පාසාදෙ. තන්ථ වකූචමා පුරිසො සීතො පසෙස්සය්‍ය මනුසෙස්ස ගෙහං පවිසනො'පි තිකඛමනො'පි රථියා විතිසඤ්චරනො'පි මජ්ඣෙකි සිංඝාටකෙ තිසිනො'පි. තස්ස ඵචමස්සා: ඵතෙ මනුසස්සා ගෙහං පවිසන්ති. ඵතෙ තිකඛමන්ති. ඵතෙ රථියා විති-සඤ්චරන්ති. ඵතෙ මජ්ඣෙකි සිංඝාටකෙ තිසින්නා'ති. ඵචමෙච බො ලොහිච්ච භීකූ ඵචං සමාහිතෙ විනෙන් පරිසුද්ධො පරියොදුතෙ අනඛගණේ විගතූපකතිලෙසෙ මුදුභුතෙ කමමනියෙ සීතෙ ආනෙඤ්ජ්ජපනෙන් සත්තානං චුත්ථපපාතඤ්ඤාය විතතං අභිනීභරති අභිනින්නාමෙති. සො දිබ්බෙත වකූචනා විසුද්ධෙන අතිකකන්තමානුසකෙන සතෙන පසස්ති වචමානෙ උපපජ්ජමානෙ හීතෙ පණීතෙ සුවණේණ දුබ්බණේණ සුගතෙ දුගතතෙ යථාකම්මුපගෙ සතෙන පජානාති: ඉමෙ චත භොනෙතා සත්තා කායදුච්චරිතෙන සමන්තාගතා චචීදුච්චරිතෙන සමන්තාගතා මනෝදුච්චරිතෙන සමන්තාගතා අරියානං උපචාදකා මිච්ඡාදිට්ඨිකා මිච්ඡාදිට්ඨිකමමසමාදානා-

මෙ පරිද්දෙන් ආකාර සහිත වූ උද්දෙශ සහිත වූ පෙර වුසු නන් වැදුරුම් කදපිලිවෙල සිහි කෙරෙයි. ලොකිව්වය, මහණ තෙම මෙසේ සිත සමාහිත වෑ පිරිසිදු කල්හි ...අනෙකවිධ වූ පෙර වුසු කදපිලිවෙල සිහි කෙරෙයි යන යමෙක් ඇද්ද, මෙ ද ඔහුගේ ප්‍රඥවෙක් වෙයි.

88. ලොකිව්වය, යම් ශාස්තෘවරයකු කෙරෙහි සවු තෙම මෙබඳු මහත් ගුණ වෙසෙසක් ලබා නම, ලොකිව්වය, මේ ද ලොවෑ වොදනාහී නො වූ ශාස්තෘවරයෙක් වේ. යමෙක් මෙබඳු ශාස්තෘවරයකුට වොදනා කෙරේ නම්. ඒ වොදනාව අභුත ය, අතථය ය, අධාර්මික ය, ආවද්‍ය ය.

89. හේ මෙසේ සිත සමාහිත වෑ පිරිසිදු කල්හි, දීප්ත කල්හි, කෙලෙස් නැති කල්හි, උපකෙලය පහ වූ කල්හි, මෘදු වූ කල්හි, කමිණ්‍යම වූ කල්හි, සවිත කල්හි, නියවල බවට පැමිණි කල්හි, සත්ත්වයන්ගේ ව්‍යුති උපපන්නි දක්නා නුවණ පිණිස සිත යොමු කෙරෙයි, නැඹුරු කෙරෙයි. හේ පිරිසිදු වූ, මිනිසුන්ගේ දැනීමට පවරය ඉක්මැ දැක්කෑ හැකි දිවැසින්, ‘අහෝ! මේ භවත් සත්ත්වයෝ කායදුඛවර්තයෙන් සමන්විතයක, වාග්දුඛවර්තයෙන් සමන්විතයක, මනෝදුඛවර්තයෙන් සමන්විතයක, ආර්යාපවාද කලහ, මිසදිටු වශයෙන් ගත් මිථ්‍යාවුත ඇතියහ. ඒ මොහු කරුණකය බිදීමෙන් මරණින් මතු සැපයෙන් පහ වූ, දුෂ්ටකමී හෙතු-යෙන් හටගත් ගතිය වූ, (කමීයට තමන් පරවශ බැවින්) තමනට අවශ වෑ වැටෙන තැන වූ තීරයට වත්නාක. මේ භවත් සත්ත්වයෝ වූ කලී කායසුවර්තයෙන් සමන්විතයක, වාක්සුවර්තයෙන් සමන්විතයක, මනා-සුවර්තයෙන් සමන්විතයක, ආර්යනට උපවාද නො කලහ, සම්මදිටු ගත්තාහ, සම්මදිටු වශයෙන් ගත් ශීලාදිය ඇත්තාහ. ඒ මොහු කාමුත් මරණින් මතු ශොභන වූ ගතී ඇති සගලොවට වත්නාහ’ සි මරණා-සන්න වූ ද, එකෙණෙහි පිලිසිදු ගත්තා වූ ද, හිත වූ ද, උසස් වූ ද, මනා පැහැ සටහන් ඇති වූ ද, නොමනා පැහැ සටහන් ඇති වූ ද, සුගතීයට පැමිණියා වූ ද, දුගතීයට පැමිණියා වූ ද, කමීය වූ පරිදි ඒ ඒ භවයට ගියා වූ ද සත්ත්වයන් දකී. මෙසේ හේ පිරිසිදු වූ, මානුෂක විෂය ඉක්මැ පැවැති දිවැසින් හිත ප්‍රණීත, සුවණී දුෂීණී, සුගත දුර්ගත සත්ත්වයන් දකී. කමීය වූ පරිදි ඒ ඒ භවය කරු එලැබෑ සිටි සත්ත්වයන් දකී.

90. ලොකිව්වය, යම්හේ සතර මං හන්දියෙක මහල් සහිත ගෙයෙක් වන්නේ ද, එහි උඩු මහලෙහි ඇත් ඇති පුරුෂයෙක් සිටියේ ගෙට පිවිසෙන-වුනුත් ගෙන් නික්මෙනවුනුත් විවිධෙහි ඇත මෑත යන එනවුනුත්, සිටුමංහන්දිය මැද හුන්කවුනුත් දක්නේ ද, ඒ දක්නා ඔහුට “මේ මිනිස්සු ගෙට පිවිසෙත්. මේ මිනිස්සු ගෙන් නික්මෙත්. මේ මිනිස්සු විදියෙහි ඇත මෑත යෙන්, මොහු සිටුමංහන්දිය මැද හුන්නෝ වෙත් යැ” සි මෙසේ සිතෙක් වන්නේ ද, ලොකිව්වය, එ පරිදි ම එ මහණ තෙමේ මෙසේ සිත සමාහිත වෑ පිරිසිදු කල්හි දීප්තමත් කල්හි කෙලෙස් නැති කල්හි උපකෙලය පහ වූ කල්හි මෘදු කල්හි කමිණ්‍යම කල්හි සවිත කල්හි නියවල බවට පැමිණි කල්හි, සත්ත්වයන්ගේ ව්‍යුති උපපන්නි දක්නා නුවණ ලබනු පිණිස සිත යොමු කෙරෙයි, නැඹුරු කෙරෙයි. හේ මානුෂක විෂයය ඉක්මි පිරිසිදු වූ දිවැසින් “අහෝ, මේ භවත් සත්ත්ව කායදුඛවර්තයෙන් සමන්-විතයක, වාග්දුඛවර්තයෙන් සමන්විතයක, මනෝදුඛවර්තයෙන් සමන්-විතයක, ආර්යනට උපවාද කලහ, මිසදිටුවහ, මිසදිටු වශයෙන් ගත් වුත ඇතියහ.-

තෙ කායස්ස හෙදා පරමමරණා අපායං දුග්ගතිං විනිපාතං නිරයං උපපන්නා. ඉමෙ වා පන භොනො සත්තා කායසුචරිතෙන සමන්නාගතා චචීසුචරිතෙන සමන්නාගතා මනොසුචරිතෙන සමන්නාගතා අරියානං අනුපචාදකා සමමාදිට්ඨිකා සමමාදිට්ඨිකමමසමාදානා. තෙ කායස්ස හෙදා පරමමරණා සුගතිං සග්ගං ලොකං උපපන්නා' ති. ඉති දිබ්බෙන චක්ඛුතා විසුඤ්ඤාන අතික්කන්නමානුසකෙන සතෙන පස්සති චචමානෙ උපපජ්-මානෙ තීනෙ පණීතෙ සුවණේණ දුබ්බණේණ සුගතෙ දුග්ගතෙ යථාකමමුපගෙ සතෙන පජානාති. යමපි ලොභිච්ච භික්ඛු එවං සමාහිතෙ විතෙත පරිසුඤ්ඤා-පෙ- සුගතෙ දුග්ගතෙ යථාකමමුපගෙ සතෙන පජානාති, ඉදමපි'ස්ස භොති පඤ්ඤාය.

91. යස්මිං බො ලොභිච්ච සන්ථරි සාවකො එචරූපං උලාරං විසෙසං අධිගච්ඡති, අයමපි බො ලොභිච්ච සන්ථා යො ලොකෙ නි වොදනාරභො. යො ච පනෙචරූපං සන්ථාරං වොදෙති, සා වොදනා අභුතා අතච්ඡා අධිමමිකා සාවජ්ජා.

92. සො එවං සමාහිතෙ විතෙත පරිසුඤ්ඤා පරියොදානෙ අනඛගණේ විගතූපකකිලෙසෙ මුදුභුතෙ කමමනියෙ සීතෙ ආනෙඤ්ජපතෙත ආසවානං බයඤ්ඤාණාය විතතං අහිනීහරති අහිනීන්නාමෙති. සො ඉදං දුක්ඛනති යථාභුතං පජානාති. අයං දුක්ඛසමුදයෝ'ති යථාභුතං පජානාති. අයං දුක්ඛනිරෝධෝ'ති යථාභුතං පජානාති. අයං දුක්ඛනිරෝධගාමිනී පටිපදා'ති යථාභුතං පජානාති. ඉමෙ ආසවා'ති යථාභුතං පජානාති. අයං ආසව-සමුදයෝ'ති යථාභුතං පජානාති. අයං ආසවනිරෝධෝ'ති යථාභුතං පජානාති. අයං ආසවනිරෝධගාමිනී පටිපදා'ති යථාභුතං පජානාති. නස්ස එවං ජානතො එවං පස්සතො කාමාසවාපි විතතං විමුච්චති, භවාසවාපි විතතං විමුච්චති. අවිජ්ජාසවාපි විතතං විමුච්චති. විමුක්තසම්. විමුක්තමිය ඤ්ඤාණං භොති. ඩිණා ජාති, චුඤ්ඤාතං බ්‍රහ්මචරියං, කතං කරණීයං, නාපරං ඉන්ද්‍රියායාති පජානාති.

ඒ මොහු කා බුන් මරණින් මතු, සැපයෙන් පහ වූ, දුෂට කමිසෙන් උපන් ගතිය වූ, තමනට තමන් අවශ්‍ය වූ වැටෙන තැන වූ නිරයට වන්හ එහෙත් මේ හවන් සත්ත්වයෝ වූ කලී කායසුවරිතයෙන් සමන්විතයහ, වාක්සුවරිතයෙන් සමන්විතයහ, මනාසුවරිතයෙන් සමන්විතයහ, ආසීයනට උපවාද තො කලහ, සම්දිටු ගන්හ, සම්දිටු විසින් ගත් ශිලාදිය ඇත්තාහ. මොහු කා බුන් මරණින් මතු ශොභන ගති ඇති සගලොචට වන්තාහ”යි මෙසේ මරණාසන්න වූ ද, එකෙණෙහි පිළිසඳ ගත්තාවූ ද, පහන් වූ ද, උසස් වූ ද, මනා පැහැ සටහන් ඇති වූ ද, නො මනා පැහැ සටහන් ඇති වූ ද, සුගතියට පැමිණියා වූ ද, දුගතියට පැමිණියා වූ ද, කමිය වූ පරිදි ඒ ඒ හවයට ගිය සත්ත්වයන් දකී. මෙසේ පිරිසිදු වූ, මානුෂික විෂයය ඉක්මැ පැවැති දිවැසින් සිත ප්‍රණීත සුවණ් දුළුණ් සුගත දුගීත සත්ත්වයන් දකී. කම් වූ පරිදි ඒ ඒ හවය කරා එළැඹූ සිටි සත්ත්වයන් දකී. ලොහිවය, මහණ තෙම මෙසේ සිත සමාහිත වූ පිරිසිදු කල්හි... සුගත දුර්ගත වූ කම් වූ පරිදි ඒ ඒ හවය කරා එළැඹූ සිටි සතුන් දකී යන යමෙක් ඇද්ද, මේ ද ඔහුගේ ප්‍රඥවෙක් වෙයි.

91. ලොහිවය, යම් ශාස්තෘවරයකු කෙරෙහි සවු තෙම මෙබඳු මහන් ගුණ වෙසෙසක් ලබා තම්, ලොහිවය, මේ ද ලොචා වොදනාඨී නොවූ ශාස්තෘවරයෙකි. යමෙක් මෙබඳු ශාස්තෘහට වොදනා කෙරේ නම්, ඒ වොදනාව අභුත ය, අතථාය, අධාර්මික ය, සාවද්‍ය ය.

92. හේ මෙසේ සමාහිත සිත පිරිසිදු වූ දීප්ත වූ නිකෙලෙස් වූ උපකෙලිය පහ වූ මාදු වූ කමිණ්ණම වූ සහිත වූ නිශ්චල බවට පැමිණූ සිටි කල්හි, ආසුවයන්ගේ ඝෂයය (විනාශය) පිණිස සිත මොනොවට යොමු කෙරෙයි, මොනොවට නැඹුරු කෙරෙයි. හෙ තෙමේ ‘මේ දුකැ’ යි ඇති සැටියෙන් දකී. ‘මේ දුක් ඉපැදීමට කාරණයැ’ යි ඇති සැටියෙන් දකී. ‘මේ දුක් වැනැස්මැ’ යි (නිවනැ’ යි) ඇති සැටියෙන් දකී. ‘මේ දුක් වැනැස්මට යන පිළිවෙතැ’ යි ඇති සැටියෙන් දකී. ‘මොහු ආසුවයෝ යැ’ යි ඇති සැටියෙන් දකී. ‘මේ ආසුවයන් ඉපැදීමට කරුණැ’ යි ඇති සැටියෙන් දකී. ‘මේ ආසුවනිරොධයැ’ යි ඇති සැටියෙන් දකී. ‘මේ ආසුවනිරොධගාමිනී ප්‍රතිපත්ති යැ’ යි ඇති සැටියෙන් දකී. මෙසේ දන්තා මෙසේ දක්තා ඔහු සිත කාමාසුවය කෙරෙන් ද මිදේ. ඔහු සිත භවාසුවය කෙරෙන් ද මිදේ. ඔහු සිත අවිදුසුවය කෙරෙන් ද මිදේ. (එසේ සිත) මිදුණු කල්හි ‘මා සිත ආසුව කෙරෙන් මිදුණේ යැ’ යි (ප්‍රත්‍යවෙක්ෂණ) ඥානය වේ. ‘හවොන්පත්තිය සමිණ විය (හෙවත් නැවැත හවයෙහි නොඋපදනා සවහාවයට පැමිණියෙමි). ‘මහබ්බසර වෑස නිමැවිණි. (සිටු සස්ති සතර මගින්) කල යුතු සොළොස් වැදූරම් කිස කොටැ නිමැවිණි. මේ බව පිණිස (=මේ කෙලියඝෂය පිණිස) යලි දු කටයුතු දුයෙක් නැතැ’ යි හේ දකී.

93. සෙය්‍යථාපි ලොභිච්ච පබ්බතසංඛෙධපෙ උදකරහදෙ අවෙජ්‍ය විප්පසනො අනාවිලො. තස්ථ චකඛුමා පුරිසො තීරෙ සීතො පසෙසය්‍ය සිප්පිසමුක්ඛමපි සකකිරකඨලමපි මච්ඡගුලබ්බපි චරනනමපි තිට්ඨනනමපි. තස්ස ඵචමස්ස අයං ඛො උදකරහදෙ අවෙජ්‍ය විප්පසනො අනාවිලො. තත්‍රිමෙ සිප්පිසමුක්ඛා'පි සකකිරකඨලා'පි චරනනා'පි තිට්ඨනනා'පිති.

94. ඵචමෙච ඛො ලොභිච්ච භීක්ඛු ඵචං සමාහිතෙ විතො පරිසුද්ධෙ පරියොදානෙ අනඛගණේ විගනුපකතිලෙසෙ මුදුභුතෙ කමමනියෙ සීතෙ ආනෙඤ්ඤප්පනෙත ආසවානං බයඤ්ඤාය විතං අභිනීගරති අභිනීනනාමෙති. සො ඉදං දුක්ඛනති යථාභුතං පජානාති. අයං දුක්ඛසමුදයෝ'ති යථාභුතං පජානාති. අයං දුක්ඛනිරෝධො'ති යථාභුතං පජානාති. අයං දුක්ඛනිරෝධගාමිනී පටිපදා'ති යථාභුතං පජානාති. ඉමෙ ආසවා'ති යථාභුතං පජානාති. අයං ආසවනිරෝධො'ති යථාභුතං පජානාති. අයං ආසවනිරෝධගාමිනී පටිපදා'ති යථාභුතං පජානාති.

95. තස්ස ඵචං ජාතතො ඵචං පසස්තො කාමාසවා'පි විතං විමුච්චති. භවාසවා'පි විතං විමුච්චති. අවිජ්ජාසවා'පි විතං විමුච්චති. විමුත්තසම්චි විමුත්තමිති ඤ්ඤං හොති. ඛිණ්ණා ජාති, ටුසිතං බ්‍රහ්මචරියං, කතං කරණියං, නාපරං ඉසුත්තායාති පජානාති.

96. යස්මිං ඛො ලොභිච්ච සජ්ජරි සාවකො ඵචරුපං උලාරං විසෙසං අභිගච්ඡති, අයමපි ඛො ලොභිච්ච සත්ථා යො ලොකෙ න වොදනාරහො. යො ච පනෙචරුපං සජ්ජාරං වොදෙති, සා වොදනා අභුතා අනච්ජා අධමමිකා සාවජ්ජාති.

97. ඵචං ටුත්තෙ ලොභිච්චො බ්‍රාහ්මණො භගවන්තං ඵතදවොච: සෙය්‍යථාපි හො ගොතම පුරිසො පුරිසං නරකප්පපාතං පපනන්තං කෙසෙඤ්ඤ ගහෙතො උද්ධිරිත්වා ඵලෙ පතිට්ඨාපෙය්‍ය, ඵචමෙචාහං හොතා ගොතමෙන නරකප්පපාතං පපනන්තො උද්ධිරිත්වා ඵලෙ පතිට්ඨාපිතො. අභිකකන්තං හො ගොතම. අභිකකන්තං නො ගොතම. සෙය්‍යථාපි නො ගොතම තිකකුජ්ජිතං වා උකකුජ්ජෙය්‍ය පටිච්ඡන්තං වා විචරෙය්‍ය මුළුභස්ස වා මග්ගං ආවිකෙධය්‍ය අක්කිකාරෙ වා තෙලපජ්ජොතං ධාරෙය්‍ය චකඛුමනො රුපාති දකඛිනතීති, ඵචමෙච නොතා ගොතමෙන අනෙකපරියායෙන ධමමො පකාසීතො. ඵසාහං භවන්තං ගොතමං සරණං ගච්ඡාමි ධමමඤ්ඤ භික්ඛුසඛ්ඤ්ඤව. උපාසකං මං භවං ගොතමො ධාරෙතු අජ්ජතග්ගෙ පාණ්ණපෙතං සරණං ගතන්ති.

93. ලෝහිවය, යම්සේ කඳු මුදුනෙකැ වූ, පහන් වූ, වෙසෙසින් පහන් වූ, නොකැලැඹුණු (=බොර නොවූ) දිය විලෙක් වන්නේ ද, එහි ඉටුරෙහි ඇස් ඇති මිනිසෙක් සිටියේ, එහි කුලෑ හැසිරෙන්නා වූත් සිටුනා වූත් සිප්පිවෙල්ලන්ත් සක්වෙල්ලන්ත් කැටකැබිලිතිත් මත්සා-සමුහයාත් දක්නේ ද, (එසේ දක්නා) ඔහුට “මේ දියවිල පහන් ය. වෙසෙසින් පහන් ය, නොකැලැඹුණේ ය. මෙහි මේ සිප්පිනුත් සක්වෙල්ලෝත් කැට කැබිලිතිත් මත්සා සමුහයෝත් හැසිරෙන්නෝත් සිටින්නෝත් වෙති” යි මෙසේ සිතෙක් වන්නේ ද,

94. ලෝහිවය, එපරිද්දෙන් ම මහණ තෙමේ මෙසේ සමාහිත සිත පිරිසිදු වෑ දිප්තමත් වෑ, තිකෙලෙස් වෑ උපකෙලෙස පහ වෑ, මාදු වෑ, කමණ්ණ වෑ, සවිත වෑ, නිබ්බේදනාවට පැමිණි කල්හි, ආසුචක්ඛණ්ණය පිණිස සිත යොමු කෙරෙහි, නැඹුරු කෙරෙහි. හේ ‘මේ දුකැ’යි ඇති සැටියෙන් දැනී. ‘මේ දුකට කරුණැ’යි ඇති සැටියෙන් දැනී ‘මේ දුක් වැනැස්මැ’යි ඇති සැටියෙන් දැනී. ‘මේ දුක් වැනැස්මට පමුණුවන පිළිවෙතැ’යි ඇති සැටියෙන් දැනී. ‘මොහු ආසුචයහ’යි ඇති සැටියෙන් දැනී. මේ ආසුච-සමුදය යැ (ඉපැදීමට කරුණැ)යි ඇති සැටියෙන් දැනී. ‘මේ ආසුච-නිරොධයැ’යි ඇති සැටියෙන් දැනී ‘මේ ආසුචනිරොධයට පැමිණෙන පිළිවෙතැ’යි ඇති සැටියෙන් දැනී

95. මෙසේ දන්නා, මෙසේ දක්නා, ඔහුගේ සිත කාමාසුචය කෙරෙන් ද මිදේ, භවාසුචය කෙරෙන් ද මිදේ, අවසුචය කෙරෙන් ද මිදේ, මිදුණු කල්හි ‘භුදුණේ යැ’යි දැනීම වේ. භවොත්පත්තිය නිෂිණ විය. මාහීඛුහම-වසීය වෑස නිමවන ලද්දේ ය. (සිටු සස්සි සිටු මගින්) කටයුතු (සොලොස් වැදුරැම්) කාතෘය කොටැ නිමැවිණ. මෙබව පිණිස (=මේ කෙලෙසක්කය පිණිස) කල යුතු අත් කිසිත් නැතැයි හේ දැනී.

96. ලෝහිවය, යම් ශාස්තෘවරයකු කෙරෙහි සටු තෙම මෙබඳු උදුර ගුණ විශෙෂයට පැමිණේ නම්, ලෝහිවය, මේ ශාස්තෘ තෙමේ දුලොවැ වොදනාභී නො වේ. යමෙක් මෙබඳු ශාස්තෘහට වොදනා කෙරේ නම්, ඒ වොදනාව අභුත ය, අතථස ය, නොදුහැමි ය, වරද සහිත ය.

97. මෙසේ වදාල කල්හි ලෝහිව වමුණු තෙම, “භවද් ගෞතමයන් වහන්ස, යම්සේ පුරුෂයෙක් තරාවලක වැටෙන පුරුෂයකු හිසකෙසින් ගෙන ඔසොවා ගොඩැ සිටුවන්නේ ද, එසේ ම නිරුවලැ වැටෙන මම් භවද් ගෞතමයන් වහන්සේ විසින් ඔසොවා ගොඩැ පිහිටුවන ලදීම්. භවද් ගෞතමයන් වහන්ස, අභිකාන්ත යැ. භවද් ගෞතමයන් වහන්ස, අභිකාන්ත යැ. වහන්ස, යම්සේ යැටිකුරු කොට තබන ලද්දක් උඩුකුරු කරන්නේ හෝ වේ ද, වැසුණු දෑයක් විවෘත කරන්නේ හෝ වේ ද, මංමුලා වූවකුට මහ කියන්නේ හෝ වේ ද, ‘ඇස් ඇතියන් රූප දැකි’ යි අඳුරෙහි තෙල්පහනක් දරන්නේ හෝ වේ ද, එපරිද්දෙන් ම භවද් ගෞතමයන් වහන්සේ විසින් නොයෙක් කරුණින් දහම් පැවැසිණ. වහන්ස, ඒ මම් භවද් ගෞතමයන් වහන්සේ ද බමිය ද භික්ෂුසංඝයා ද සරණ යෙමි වහන්ස, භවද් ගෞතමයන් වහන්සේ මා අද පටන් කොට දිවිහිමියෙන් සරණ ගිය උචසකු සේ සලකන සේක් වා” යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේට සැල කෙලේ ය.

දෙලොස්වන ලෝහිව ඉත්‍රය නිමසේ ය.

තෙව්ජ්ජුගාං

1. එවමෙසුතං: එකං සමයං හගවා කොසලෙසු වාරිකං වරමානො මහතා භික්ඛුසබ්බෙසන සඨං පඤ්චමනෙති භික්ඛුසතෙති ඥෙත මනසාකමං නාම කොසලානං බ්‍රාහ්මණගාමො තදවසරී. තනු සුදං හගවා මනසාකටෙ විහරති උත්තරෙන මනසාකටස්ස අවිරවතියා තදියා තීරෙ අමබවතෙ.

2. තෙන බො පන සමයෙන සමබ්‍රලා අභිඤ්ඤානා අභිඤ්ඤානා බ්‍රාහ්මණමහාසාලා මනසාකටෙ පටිවසන්ති. සෙය්‍යපීදං: චබ්බි බ්‍රාහ්මණො භාරද්‍රකෙඛ්ඛා බ්‍රාහ්මණො ජොකඛරසාති බ්‍රාහ්මණො ජානුසෙය්‍යාති බ්‍රාහ්මණො තොදෙසෙයා බ්‍රාහ්මණො, අඤ්ඤෙ ච අභිඤ්ඤානා අභිඤ්ඤානා බ්‍රාහ්මණ-මහාසාලා.

3. අඵ බො වාසෙට්ඨි-භාරද්‍රවාජාකං ජබ්බසාච්ඡාරං අනුවඛිකමන්තානං අනුච්චරන්තානං මග්ගාමගෙ කථා උදපාදී. අඵ බො වාසෙට්ඨි මාණවො එවමාහ: ‘අයමෙව උජ්ජමගෙහා අයමඤ්ඤසායනො තිය්‍යාණීකො තිය්‍යාති තකකරස්ස බ්‍රහ්මසභව්‍යතාය යථායං අකඛාතො බ්‍රාහ්මණෙන පොකර-සාතිතා’ති.

4. භාරද්‍රාජො මාණවො එවමාහ: අයමෙව උජ්ජමගෙහා අයමඤ්ඤසා-යනො තිය්‍යාණීකො තිය්‍යාති තකකරස්ස බ්‍රහ්මසභව්‍යතාය යථායං අකඛාතො බ්‍රාහ්මණෙන තාරද්‍රකෙඛ්ඛා’ති. තෙව බවාසකම්¹ වාසෙට්ඨි මාණවො භාරද්‍රාජං මාණවං සඤ්ඤපෙභුං. න පනාසකම් භාරද්‍රාජො මාණවො වාසෙට්ඨි මාණවං සඤ්ඤපෙභුං.

5 අඵ බො වාසෙට්ඨි මාණවො භාරද්‍රාජං මාණවං ආමනෙතසී: අයං බො භාරද්‍රාජ, සමණො ගොතමො සක්‍යපුත්තො සක්‍යකුලා පබ්බ-ජ්ජනො මනසාකටෙ විහරති උත්තරෙන මනසාකටස්ස අවිරවතියා තදියා තීරෙ අමබවතෙ. තං බො පන භවන්තං ගොතමං එවං කල්‍යාණො කිත්තිසඤ්ඤෙ අබ්‍රහ්මහතො: ඉතිපී සො හගවා අරහං සමමාසමුද්ධො විජ්ජා-වරණසමපනො සුගතො ලොකවිදු අනුතගරෙ පුරීසදම්මසාරපී සජ්ඣා දෙවමනුස්සානං බුද්ධො හගවා’ති. ආයාම හො භාරද්‍රාජ යෙන සමණො ගොතමො තෙනුපසඛිකමිස්සාම. උපසඛිකමිත්වා එතමජ්ඣං සමණං ගොතමං පුච්ඡිස්සාම. යථා තො සමණො ගොතමො ඛ්‍යාකරිස්සති තථා නං ඛාරෙස්සාමාති. ‘එවමො’ති බො භාරද්‍රාජො මාණවො වාසෙට්ඨිස්ස මාණවස්ස පච්චසෙස්සාසී.

1 තෙව බො අසකම්. (කෙසුචි පොඤ්ඤෙසු, සීහලකරවුද්දිතඨකථාය ව.)
594

තෙවිජ්ජ සූත්‍රය

1. මා විසින් මෙසේ අසන ලදී: එක් සමයෙක්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ තිසුන් පන්සියක් පමණ වූ මහත් මහණමුළුවක් හා කොසොල් රටැ සැරි සරන සේක්, කොසොල් රටැ මනසාකට නම් බමුණුගම යම් නැතෙක ද, එහි වැඩි සේක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ඒ මනසාකටයට උතුරැදිගැ අවිරමනී නදිය තෙරු අඹවෙනෙහි වසන සේක.

2. එ සමයෙහි වඩිතිබ්‍රාහමණ ය, තාරුකබ්‍රාහමණ ය, පොකබරසානි බ්‍රාහමණය, ජානුසෙය්‍යාණී බ්‍රාහමණය යන මොහු ද අත්‍යවූන් ඒ ඒ පෙදෙස්හි ප්‍රකට වූ බමුණු මහසල්ලු දූ සි අභිඤ්ඤා අභිඤ්ඤා වූ බොහෝ මහාසාරවංශික බ්‍රාහමණ කෙනෙක් මනසාකටයෙහි වෙසෙත්.

3. එ කල්හි ජබ්‍රහවිතරණයෙහි ඔබ මොබ සක්මන් කරන ඔබ මොබ හැසිරෙන වාසෙට්ඨ-භාරදවාජ යන දෙදෙනා අතරු මහ නොමහ ඇරුබැ කථාවෙක් උපන. එ කලැ වාසෙට්ඨ මාණව තෙම “මේ යම් මහෙක් පොකබරසානි බමුණාණන් විසින් කියන ලද ද, මෙය ම සෘජු මහ ය. මෙය ම ඉඳුරා මහ ය. මෙය ම තෙනෙය්‍යාණීක වනුයේ එය පිළිපදනාහු ගේ බුහමසහභාවය පිණිස යේ” යැ සි මෙසේ කියයි.

4. ‘මේ යම් මහෙක් තාරුකබ්‍ර බමුණාණන් විසින් කියන ලද ද, මෙය ම සෘජු මහ ය. මෙය ම ඉඳුරා මහ ය. මෙය ම තෙනෙය්‍යාණීක වනුයේ එය පිළිපදනාහුගේ බුහමසහභාවය පිණිස යේ” යැ සි මෙසේ භාරදවාජ මාණව කියයි. වාසෙට්ඨ මාණව තෙම භාරදවාජමාණවයට හඟවනුවට (තමා බස පිළිගන්වනුවට) නො ම හැකි වී ය. භාරදවාජ මාණව ද වාසෙට්ඨ මාණවයට හඟවනුවට (තම බස පිළිගන්වනුවට) නො ම හැකි වී ය.

5. එකල්හි වාසෙට්ඨ මාණව තෙම භාරදවාජමාණවයා බණවා, ‘භාරදවාජය, සැහැපුන් වූ, සැහැකුලයෙන් නික්මැ පැවැදී වූ, මේ මහණ-ගොයුම්හු මනසාකටයට නොදුරු නොලො තන්හි මනසාකටයට උතුරැ-දිගැ අවිරමනීනදිය තෙරු අඹවෙනෙහි වැඩි වෙසෙති. ඒ පින්වත් ගොයුමන් පිළිබද වැ ‘ඒ හඟවන්හු රහත්හ, සම්මාසම්බුදු හ, විදුචාරණත්පත්ත හ, සුභත හ, ලොකවිත් හ, නිරුත්තර පුරුෂදම්‍යසාරපී හ, දෙවිමිනිස්තට ශාස්තෘ හ, බුද්ධි හ, භාග්‍යවත්තැසි මෙසේ කලණ කින් හඹෙක් වෙසෙසින් උස් වැ නැංගේ වෙයි. හවත් භාරදවාජය, යමු. එ මහණගොයුමන් කරා එලැඹෙන්නමු එලැඹ මේ කරුණ ඒ මහණගොයුමන් විචාරන්නමු අපට යම්සේ මහණගොයුම්හු එය විසදන්නාහු ද, එසේ එය දරන්නමු” යි කී ය. ‘එසේ ය, හවතැ’ යි කියා ම භාරදවාජමාණව තෙම වාසෙට්ඨ මාණවයාට පිළිවදන් දුන.

6. අඵ බො වාසෙට්ඨිභාරඤ්චා මාණවො යෙන භගවා තෙනුප්ප-සඬකම්භු. උපසඬකම්භා නගවතා සද්ධිං සමමාදිංසු. සමමාදනීයං කථං සාරුණීයං විතීසාරෙත්වා එකමන්තං නිසීදිංසු. එකමන්තං නිසීනො බො වාසෙට්ඨා මාණවො භභවන්තං එකදවොච: “ඉධ හො ගොතම අමිභාකං ජඬසාපිභාරං අනුචඬකමන්තානං අනුච්චරන්තානං මග්ගාමග්ගෙ කථා උදපාදී. අහං එවං වදාමි: ‘අයමෙව උජ්ජමග්ගො අයමඤ්ඤ්සායනො නිය්‍යාණිකො නිය්‍යාති තකකරස්ස බුහමිසභව්‍යතාය යවායං අකඬාතො බ්‍රාහමිණෙන පොකඬරසාතීතා’ති. භාරඤ්චා මාණවො එවමාහ: ‘අයමෙව උජ්ජමග්ගො අයමඤ්ඤ්සායනො නිය්‍යාණිකො නිය්‍යාති තකකරස්ස බුහමිසභව්‍යතාය යවායං අකඬාතො බ්‍රාහමිණෙන තාරුකෙඬතා’ති. එත්ථ හො ගොතම අත්ථෙව විග්ගහො අත්ථි විවාදො අත්ථි තානාවාදො’ති.

7. “ඉති තිර වාසෙට්ඨි නිං එවං වදෙසී: අයමෙව උජ්ජමග්ගො අයමඤ්ඤ්සායනො නිය්‍යාණිකො නිය්‍යාති තකකරස්ස බුහමිසභව්‍යතාය යවායං අකඬාතො බ්‍රාහමිණෙන පොකඬරසාතීතා’ති. භාරඤ්චා මාණවො එව-මාහ: අයමෙව උජ්ජමග්ගො අයමඤ්ඤ්සායනො නිය්‍යාණිකො නිය්‍යාති තකකරස්ස බුහමිසභව්‍යතාය යවායං අකඬාතො බ්‍රාහමිණෙන තාරුකෙඬතාති. අඵ කීසම්. පන වො වාසෙට්ඨා විග්ගහො? කීසම්. විවාදො? කීසම්. තානාවාදො?” ති.

8. “මග්ගාමග්ගෙ හො ගොතම. කිඤ්චාපි හො ගොතම බ්‍රාහමිණො නානාමග්ගෙ පඤ්ඤපෙත්ති අද්ධිරියා බ්‍රාහමිණො, තීතතිරියා බ්‍රාහමිණො. ඡන්දොකා බ්‍රාහමිණො, ඛචභීර්වා¹ බ්‍රාහමිණො, අඵ බො සඬබ්බාති තාති නිය්‍යාණිකාති නිය්‍යන්ති තකකරස්ස බුහමිසභව්‍යතාය. සෙය්‍යථාපි හො ගොතම ගාමස්ස වා නිගමස්ස වා අවිදුරෙ ඛඬුති වෙපි තානාමග්ගාති භවන්ති, අඵ බො සඬබ්බාති තාති ගාමසමොසරණාති භවන්ති. එවමෙව බො හො ගොතම කිඤ්චාපි බ්‍රාහමිණො නානාමග්ගෙ පඤ්ඤපෙත්ති අද්ධිරියා බ්‍රාහමිණො, තීතතිරියා බ්‍රාහමිණො, ඡන්දොකා බ්‍රාහමිණො, ඛචභීර්වා බ්‍රාහමිණො, අඵ බො සඬබ්බාති තාති නිය්‍යාණිකාති නිය්‍යන්ති තකකරස්ස බුහමිසභව්‍යතායා”ති

9. “නිය්‍යන්තීති වාසෙට්ඨි වදෙසී?”

“නිය්‍යන්තීති හො ගොතම වදාමි”.

“නිය්‍යන්තීති වාසෙට්ඨි වදෙසී?”

“නිය්‍යන්තීති හො ගොතම වදාමි.”

1. ඛචභීර්වා, ඛචභීර්ජකී, භව්‍යාර්ජකී, ඛචභීරියා, කෙසුචි. බ්‍රහමචරියා PTS.

6. ඉක්බිතිනෙන් වාසෙට්ඨී - භාරද්වාජ යන මාණවයෝ දෙදෙන භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත ගියහ. ගොස් ඔබ හා සතුටු වූය. සතුටට කරුණු වූ, සිතැ රැදැවියැ යුතු වූ කථා නිමවා, පසෙක හිඳ ගත්හ. පසෙක හිඳ ගත්තා වූ ම වාසෙට්ඨී මාණව තෙම “භවද්ද් ගෞතමසිනි, ජඛිසා විහණයෙහි ඔබ මොබ හැසිරෙන අප අතර මඟ-නොමඟ ඇරැබැ, කථාවෙක් උපත. “පොකඛරසානී ඛමුණන් විසින් යම් මහෙක් කියන ලද ද, එය පිලිපදනාතට බඹහු හා එක් වීමට ‘මෙය ම නෛසීණික සෘජු මාවත ය, මෙය ම ඉදුරා මඟ යැ’යි මම මෙසේ කියමි. භාරද්වාජ මාණව තෙම ‘කාරුකඛ ඛමුණන් විසින් යම් මහෙක් කියන ලද ද, එය පිලිපදනාතට බඹහු හා එක් වීමට ‘මෙය ම නෛසීණික සෘජු මාවත ය, මෙය ම ඉදුරා මඟ යැ’යි කියමි. භවද්ද්ගෞතමසිනි, මෙහි අපගේ විග්‍රහ-යෙක් ඇත් ම ය. විවාදයෙක් ඇත් ම ය. නානාවාදයෙක් ඇත් ම ය.”

7. [එවිට භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මෙය වදාළ සේක:] “මෙසේ වාසෙට්ඨීය, ‘පොකඛරසානී ඛමුණහු විසින් යම් මහෙක් කියන ලද නම්, එය පිලිපදනාතට බඹහු හා එක් වීමට මෙය ම නෛසීණික සෘජු මාවත ය, මෙය ම ඉදුරා මඟ ය’ යි තෝ කියෙහි ය. කාරුකඛ ඛමුණහු විසින් යම් මහෙක් කියන ලද නම්, එය පිලිපදනාතට බඹහු හා එක් වීමට මෙය ම නෛසීණික සෘජු මාවත ය, මෙය ම ඉදුරා මඟ යැ’ යි භාරද්වාජ මාණව කියසි. මෙසේ කලැ කවර කරුණෙකැ තොපගේ විග්‍රහයෙක් වේ ද? කවර කරුණෙකැ තොපගේ විවාදයෙක් වේද? කවර කරුණෙකැ තොපගේ නානාවාදයෙක් වේ ද?”

8. [වාසෙට්ඨී:] “භවද්ද් ගෞතමසිනි, අපගේ විග්‍රහය, නානාවාදය මඟ නොමඟ දෙකේහි ය. අධ්වර්ග්‍යබ්‍රාහ්මණයන් ද, තෛතතිරිය බ්‍රාහ්මණයන් ද, ඡාන්දෝග්‍යබ්‍රාහ්මණයන් ද, බහව්‍යාවබ්‍රාහ්මණයන් ද නානාමාභී පණවත් ඒ සියල්ලෝ නෛසීණික හ. ඒ සියල්ලෝ පිලිපදනාතට බඹහු හා එක්වනු පිණිස යෙත්. භවද්ද් ගෞතමසිනි, යම්සේ ගමකට හෝ නියමිගමකට හෝ තොදුරෙහි නානාවිධ මාභීයෝ බොහෝ වෙත් ද, එතෙකුදු වුවත් ඒ සියල්ලෝ ගමට ම බස්නාහු ද, භවද්ද් ගෞතමසිනි, එ පරිද්දෙන් ම අධ්වර්ග්‍යබ්‍රාහ්මණයන් ද, තෛතතිරිය බ්‍රාහ්මණයන් ද, ඡාන්දෝග්‍යබ්‍රාහ්මණයන් ද, බහව්‍යාවබ්‍රාහ්මණයන් ද නානාමාභී පණවත් නුමුදු වැලී ඒ සියල්ලෝ නෛසීණික හ. ඒ සියල්ලෝ පිලිපදනුවහට බඹහු හා එක්වනු පිණිස යෙත්.

9. [භාග්‍යවත්ත:] “වාසෙට්ඨීය, ඔහු හැම බ්‍රහ්මසභභාවය පිණිස යෙහි සි කියෙහි ද?”

[වාසෙට්ඨී:] “භවද්ද් ගෞතමසිනි, ඔහු හැම බ්‍රහ්මසභභාවය පිණිස යෙහි සි කියමි”

[භාග්‍යවත්ත:] “වාසෙට්ඨීය, ඔහු හැම බ්‍රහ්මසභභාවය පිණිස යෙහි සි කියෙහි ද?”

[වාසෙට්ඨී:] “භවද්ද්ගෞතමසිනි, ඔහු හැම බ්‍රහ්මසභභාවය පිණිස යෙහි සි කියමි.”

“නිය්‍යනතීති වාසෙට්ඨි වදෙසී?”

“නිය්‍යනතීති හො ගොතම වදුම්.”

10. “කිං පන වාසෙට්ඨි අත්ථි කොචි තෙවිජ්ජුතනං බ්‍රාහ්මණානං එඛ-
බ්‍රාහ්මණො’පි යෙන බ්‍රහ්මා සකඛි දිට්ඨො?” නි.

“නො හීදං හො ගොතම.”

“කිං පන වාසෙට්ඨි අත්ථි කොචි තෙවිජ්ජුතනං බ්‍රාහ්මණානං එඛා-
වරියො’පි යෙන බ්‍රහ්මා සකඛි දිට්ඨො?” නි.

“නො හීදං හො ගොතම.”

“කිං පන වාසෙට්ඨි අත්ථි කොචි තෙවිජ්ජුතනං බ්‍රාහ්මණානං එඛා-
වරියපාවරියො’පි යෙන බ්‍රහ්මා සකඛි දිට්ඨො?” නි.

“නොහීදං හො ගොතම.”

“කිං පන වාසෙට්ඨි අත්ථි කොචි තෙවිජ්ජුතනං බ්‍රාහ්මණානං යාව
සත්තමා ආවරියමහග්ගා යෙන බ්‍රහ්මා සකඛි දිට්ඨො?” නි.

“නො හීදං හො ගොතම.”

“කිං පන වාසෙට්ඨි යෙ’පි තෙවිජ්ජුතනං බ්‍රාහ්මණානං පුබ්බකා
ඉසයො මන්තානං කන්තාග්ගෙ මන්තානං පවන්තාග්ගෙ යෙසමිදං එතරභි
තෙවිජ්ජු බ්‍රාහ්මණා පොරාණං මන්තපදං ගීතං පචුත්තං සමුභිතා තදනු-
ගායනති තදනුභාසනති නාසීතමනුභාසනති වාචිතමනුචාවෙනති, සෙය්‍යපීදං:
අට්ටකො වාමකො වාමදෙවො වෙසාසාමිතො යමනග්ගි අඛිතීරසො
භාරද්ධාජො වාසෙට්ඨො කසසපො හග්ග, තෙ’පි එවමාහංසු: මයමෙතං ජානාම
මයමෙතං පසාම යත්ථ වා බ්‍රහ්මා යෙන වා බ්‍රහ්මා යතිං වා බ්‍රහ්මා’ති ?”

“නො හීදං හො ගොතම.”

11. “ඉති කීර වාසෙට්ඨි නත්ථි කොචි තෙවිජ්ජුතනං බ්‍රාහ්මණානං
එකබ්‍රාහ්මණො’පි යෙන බ්‍රහ්මා සකඛි දිට්ඨො. නත්ථි කොචි තෙවිජ්ජුතනං
බ්‍රාහ්මණානං එඛාවරියො’පි යෙන බ්‍රහ්මා සකඛිදිට්ඨො. නත්ථි කොචි
තෙවිජ්ජුතනං බ්‍රාහ්මණානං එඛාවරියපාවරියො’පි යෙන බ්‍රහ්මා සකඛිදිට්ඨො.
නත්ථි කොචි තෙවිජ්ජුතනං බ්‍රාහ්මණානං යාව සත්තමා ආවරියමහග්ගා යෙන
බ්‍රහ්මා සකඛි දිට්ඨො -

[භාග්‍යවත්ත:] “වාසෙට්ඨය, ඔහු හැම බ්‍රහ්මසහභාවය පිණිස යෙති සි කියෙති ද?”

[වාසෙට්ඨ:] “භවද් ගෞතමයනි, ඔහු හැම බ්‍රහ්මසහභාවය පිණිස යෙති සි කියමි”

10. [භාග්‍යවත්ත:] “වාසෙට්ඨය, යමක්හු විසින් බ්‍රහ්මයා සියැසින් දක්නා ලද්දේ නම් එබඳු එක් බමුණෙක් නමුත් තෙවිදු බමුණත් අතුරෙහි ඇද්ද?”

[වාසෙට්ඨ:] “භවද් ගෞතමයෙනි, මෙ බන්දෙක් නොමැත.”

[භාග්‍යවත්ත:] “වාසෙට්ඨය, යමක්හු විසින් බ්‍රහ්මයා සියැසින් දක්නා ලද නම්, එසේ වූ කිසි එක් ඇදුරෙකුත් තෙවිදු බමුණත් අතුරෙහි ඇත්ද?”

[වාසෙට්ඨ:] “භවද් ගෞතමයනි, මෙ බන්දෙක් නැති ම ය.”

[භාග්‍යවත්ත:] “වාසෙට්ඨය, තෙවිදු බමුණන්ගේ එක් ආචාරීප්‍රාචාරීයකුත් සියැසින් බඹහු දුටුවා ඇද්ද?”

[වාසෙට්ඨ:] “භවද් ගෞතමයනි, මෙබන්දෙක් නැත් ම ය.”

[භාග්‍යවත්ත:] “වාසෙට්ඨය, තෙවිදු බමුණන්ගේ සත්වන ඇදුරුමහ යුගය තෙක් වූ කිසිවකුත් සියැසින් බඹහු දුටුවා ඇද්ද?”

[වාසෙට්ඨ:] “මෙවැන්නක් නොමැත, භවද් ගෞතමයනි.”

[භාග්‍යවත්ත:] “කිමෙක් ද? වාසෙට්ඨය, තෙවිදු බමුණන්ගේ පූජිතයන් වූ මනත්‍රකාරක වූ මනත්‍රප්‍රවර්තී වූ අධික වාමක වාමදෙව වෙසාමිතන යමනගති අසිරස හාරආච් වාසෙට්ඨ කසුප හඟු යන යම් සෘෂි කෙනෙක් වූහ ද, මෙ කලා තෙවිදු බමුණෝ ඒ යම් සෘෂි කෙනෙකුත් විසින් ගයන ලද කියන ලද රැස් කොට තබන ලද මේ පැරැණි මනත්‍රපද ඔවුන් අනුව ගයන් නම්, ඔවුන් අනුව කියන් නම්, ඔවුන් හදලා අනුව හදරන් නම්, කියැවූවා අනුව කියවන් නම්, ‘යම් තැනෙක හෝ යම් දෙසෙක හෝ යම් පෙදෙසක හෝ බ්‍රහ්මයා ඇතැ යි අපි මොහු දනිමු, අපි මොහු දකිමු’ යි මෙසේ ඒ සෘෂිහු වන් කීවාහු ද?”

[වාසෙට්ඨ:] “මෙ බන්දෙක් නොමැත, භවද් ගෞතමයනි.”

11. [භාග්‍යවත්ත:] “වාසෙට්ඨය, මෙසේ යමක්හු විසින් බඹා සියැසින් දක්නා ලද නම්, තෙවිදු බමුණන් අතුරෙහි එබඳු කිසි එක් බමුණෙක් ද නැත් ල. යමකු විසින් බඹා සියැසින් දක්නා ලද නම්, එසේ වූ කිසි එක් ඇදුරෙක් ද නැත් ල. යමකු විසින් බඹා සියැසින් දක්නා ලද නම්, එසේ වූ කිසි එක් ආචාරීයෙක් ප්‍රාචාරීයෙක් ද නැත් ල. යමකු විසින් සියැසින් බඹා දක්නා ලද නම්, තෙවිදු බමුණන්ගේ සත්වන ඇදුරුමහ යුගය තෙක් දු එබඳු කිසිවෙක් නැත් ල.-

යෙ'පි කිර තෙවිජ්ජානං බ්‍රාහ්මණානං පුබ්බකා ඉසයො මනනානං කතනාරො මනනානං පචතනාරො, යෙසමිදං එතරහි තෙවිජ්ජා බ්‍රාහ්මණා පොරාණං මනනපදං ගීතං පටුතනං සමුභිතං තදනුභාසනාති තදනුභාසනාති භාසිතමනුභාසනාති වාචිතමනුචාවෙනාති, සෙය්‍යපිදං: අට්ටකො වාමකො වාමදෙවො වෙස්සාමිනෙතා යමතගති අඛිතිරසො භාරඤාපො වාසෙට්ඨො කස්සපො හගු, තෙ'පි න එවමාහාසු: මයමෙන ජාතාම මයමෙනං පස්සාම යජ්ච වා බ්‍රහ්මා යතිං වා බ්‍රහ්මා'ති. තෙ වත තෙවිජ්ජා බ්‍රාහ්මණා එවමාහාසු: යං මයං න ජාතාම යං න පස්සාම, තස්ස සභව්‍යතාය මග්ගං දෙසෙම: අයමෙව උජ්ජමගො අයමඤ්ජ්ඣායතො නිය්‍යාණිකො නිය්‍යාති තකකරස්ස බ්‍රහ්මසභව්‍යතායා'ති.

12. තං කිමමඤ්ඤපි වාසෙට්ඨ, නනු එවං සනෙත තෙවිජ්ජානං බ්‍රාහ්මණානං අප්පාටිතිරකතං භාසිතං සමපජ්ජති?" ති.

“අඤ්ඤා බො හො ගොතම, එවං සනෙත තෙවිජ්ජානං බ්‍රාහ්මණානං අප්පාටිතිරකතං භාසිතං සමපජ්ජති” ති.

13. සාධු වාසෙට්ඨ. තෙ වත වාසෙට්ඨ තෙවිජ්ජා බ්‍රාහ්මණා යං න ජානනති යං න පස්සනති තස්ස සභව්‍යතාය මග්ගං දෙසෙස්සනති: ‘අයමෙව උජ්ජමගො අයමඤ්ජ්ඣායතො නිය්‍යාණිකො නිය්‍යාති තකකරස්ස බ්‍රහ්මසභව්‍යතායා'ති තෙතං ධානං විජ්ජති. සෙය්‍යථාපි වාසෙට්ඨ අකිචෙණිපරමපරං සංසතතා පුරිමො'පි න පස්සති මජ්ඣිමො'පි න පස්සති පච්ඡිමො'පි න පස්සති, එවමෙව බො වාසෙට්ඨ අකිචෙණුපමං මඤ්ඤෙතෙවිජ්ජානං බ්‍රාහ්මණානං භාසිතං. පුරිමො'පි න පස්සති. මජ්ඣිමො'පි න පස්සති. පච්ඡිමො'පි න පස්සති. තෙසමිදං තෙවිජ්ජානං බ්‍රාහ්මණානං භාසිතං හස්සකඤ්ඤෙව සමපජ්ජති, තාමකඤ්ඤෙව සමපජ්ජති, ඊතතකඤ්ඤෙව සමපජ්ජති, තුච්ඡකඤ්ඤෙව සමපජ්ජති.

14. “තං කිමමඤ්ඤපි වාසෙට්ඨ, පස්සනති තෙවිජ්ජා බ්‍රාහ්මණා චජ්ඣිමසුරියෙ අඤ්ඤෙව වාපි බහු ජනා, යතො ච චජ්ඣිමසුරියා උග්ගච්ඡනති, යජ්ච ච ඔගච්ඡනති, ආයාචනති, ථොමයනති, පඤ්ඤාලිකා නමස්සමානා අනුපරිවත්තනති?” ති.

“එවං හො ගොතම. පස්සනති තෙවිජ්ජා බ්‍රාහ්මණා චජ්ඣිමසුරියෙ අඤ්ඤෙව වාපි බහු ජනා, යතො ච චජ්ඣිමසුරියා උග්ගච්ඡනති යජ්ච ච ඔගච්ඡනති, ආයාචනති, ථොමයනති, පඤ්ඤාලිකා නමස්සමානා අනුපරිවත්තනති” ති.

තෙවිදු බමුණන්ගේ පුච්ඡුරුම වූ මනුෂ්‍යකාරක වූ මනුෂ්‍යප්‍රවර්තක වූ අටක වාමක වාමදෙව වෙසාමිතන යමනගති අඛණ්ඩ භාරදාය වාසෙට්ඨ කසසප භගු යන යම් සාමි කෙනෙක් වූහු ද, මෙ කලා තෙවිදු බමුණෝ යම් ඒ සාමි කෙනෙකුත් විසින් ගසන ලද, කියන ලද, රැස් කොට තබන ලද, මේ මනුෂ්‍යද ඔවුන් අනුව ගසන් නම්, ඔවුන් අනුව කියන් නම්, ඔවුන් හදලා අනුව හදරන් නම්, ඔවුන් කියවුවා අනුව කියවන් නම්, ඔවුහු ද බඹහු ඉඳුනා නැතක් හෝ දෙසක් හෝ පෙදෙසක් හෝ අපි දැනිමු යි, අපි දැනිමු යි, මෙසේ නො කීවෝ ල. පුදුමයෙකි, එසේ වූ ඒ තෙවිදු බමුණෝ “යමකු අපි නො දන්නේ නම්, යමකු අපි නො දන්නේ නම්, ඔහු හා එක් වනුවට මග දෙසමු, (ඒ බඹහු හා එක් වනු පිණිස) එය පිලිපදිනුවාහට මෙය ම ඉදිමග ය, මෙය ම ඉඳුරාමග ය, මේ නෙය්‍යාණික මග ම බඹහු හා එක් වීම පිණිස යේ යැ යි මෙසේ කියන්.

12. වාසෙට්ඨය, ඒ කිමැ යි සිතයි ද, මෙසේ ඇති කලා තෙවිදු බමුණන්ගේ වචනය ප්‍රතිහරණ රහිතයක් (ප්‍රතිපක්ෂ කථා බැහැර නො කරන්නක්, විරුද්ධ කථාවන්ට දිය හැකි උත්තර නැත්තේ) කරන ලද්දේ නො වේ ද?”

[වාසෙට්ඨ] “හවද් ගෞතමසීනි, මෙසේ ඇති කලා තෙවිදු බමුණන්ගේ වචන ප්‍රතිහරණ රහිත (ප්‍රතිවිරුද්ධයනට දිය හැකි උත්තර නැත්තේ) ම වෙයි.”

13. [භාග්‍යවන්හු:] මැනව වාසෙට්ඨය, ඒ තෙවිදු බමුණෝ වාසෙට්ඨය, කුමු යමකු නො දන්නේ නම්, යමකු නො දකින්නේ නම්, ඔහු හා එක් වනු පිණිස ‘මේ ම මග ය, මේ ම ඉඳුරා මග ය, එය පිලිපදිනුවාහට මේ නෙය්‍යාණික මග ම බඹහු හා එක් වනුවට යේ’ යැ යි මගක් දෙසන්නාහ යන මේ කාරණය නැත්තේ ය (මේ නො කරුණෙකි, නො විශ්වාස කෙකි). (පසු පසු වැ සිටියහු පලමු පලමු සිටියහු අත ගැන්මෙන්) උතුන් එකට බැඳුණු අකිවෙණිය (අඳුන් වැල) යම්සේ ද, එහි යම්සේ පලමු ව යන්නේත් නො දන්නේ ද, මැද යන්නේත් නො දන්නේ ද, පසු වැ යන්නේත් නො දන්නේ ද, වාසෙට්ඨය, එසේ ම තෙවිදු බමුණන්ගේ වචනය අකිවෙණිය බිඳු යැ යි සිතමි. ඔවුන්ගේ පලමු පුරුමයා ද නො දකි. මැදමි තැනැත්තේ ද නො දකි. පැසිමි තැනැත්තේ ද නො දකි. ඒ තෙවිදු බමුණන්ගේ මේ වචනය භාසාක ම (සිතනවට ලක් වූවක් ම) වෙයි. ලාමක ම වෙයි. හිස් ම වෙයි. කුච්ඡ ම වෙයි.

14. “වාසෙට්ඨය, ඒ කිමැ යි සිතයි ද, යම් වේලාවෙක සඳහිරුහු නැගෙත් නම්, යම් වේලාවෙක සඳහිරුහු බසින් නම්, ඒ හැම කල්හි තෙවිදු බමුණන් අන් බොහෝ දෙනාත් සඳහිරුන් දකිත් ද? ඔවුන් යදිත් ද? ඔවුනට සෙතාහු කෙරෙත් ද? දෙහොත් මුදුන් තබා ගත්තාහු වදනාහු ඔබ මොබ පෙරළෙත් ද?”

[වාසෙට්ඨ:] “හවද් ගෞතමසීනි, එසේ ය, සඳහිරුන් උද වන කල්හිත් බස්නා කල්හිත් තෙවිදු බමුණන් අන් බොහෝ දෙනාත් ඔවුන් අයදිත්. ඔවුනට සෙතාහු කෙරෙත්. දෙහොත් මුදුන් තබා වදනාහු ඔබ මොබ පෙරළෙත්.”

15. ‘තං කිමමඤ්ඤාසී වාසෙට්ඨ, යං පසුන්තී තෙවිජ්ජා බ්‍රාහ්මණා චන්ද්‍රිමසුරියෙ අඤ්ඤා වාපි බහු ජනා, යතො ච චන්ද්‍රිමසුරියා උග්ගච්ඡන්ති, යත්ථ ච මගච්ඡන්ති, ආයාචන්ති ථොමයන්ති පඤ්ඤාලිකා නමස්සමානා අනු-පරිවත්තන්ති, පහොන්ති තෙවිජ්ජා බ්‍රාහ්මණා චන්ද්‍රිමසුරියානං සහව්‍යතාය මග්ගං දෙසෙතුං: අයමෙව උජුමග්ගො අයමඤ්ඤාසායතො නිය්‍යාණිකො නිය්‍යාති තකකරස්ස චන්ද්‍රිමසුරියානං සහව්‍යතායා’?ති.

“නො භීදං හො ගොතම.”

16. ඉති කීර වාසෙට්ඨ යං පසුන්තී තෙවිජ්ජා බ්‍රාහ්මණා චන්ද්‍රිම-සුරියෙ, අඤ්ඤා වාපි බහු ජනා, යතො ච චන්ද්‍රිමසුරියා උග්ගච්ඡන්ති, යත්ථ ච මගච්ඡන්ති, ආයාචන්ති ථොමයන්ති පඤ්ඤාලිකා නමස්සමානා අනු-පරිවත්තන්ති, තෙ’පි නපසහෙන්ති චන්ද්‍රිමසුරියානං සහව්‍යතාය මග්ගං දෙසෙතුං: අයමෙව උජුමග්ගො අයමඤ්ඤාසායතො නිය්‍යාණිකො නිය්‍යාති තකකරස්ස චන්ද්‍රිමසුරියානං සහව්‍යතායාති. කිං පන, න කීර තෙවිජ්ජෙති බ්‍රාහ්මණෙති බ්‍රහ්මා සකඛිදී ධෙය්‍යා. න පි කීර තෙවිජ්ජානං බ්‍රහ්මණානං ආචරියෙති බ්‍රහ්මා සකඛිදී ධෙය්‍යා. න පි කීර තෙවිජ්ජානං බ්‍රාහ්මණානං ආචරිය-පාචරියෙති බ්‍රහ්මා සකඛිදී ධෙය්‍යා. න පි කීර තෙවිජ්ජානං බ්‍රාහ්මණානං යාව සත්තමා ආචරියමහසුගෙති බ්‍රහ්මා සකඛිදී ධෙය්‍යා. “යෙ’පි කීර තෙවිජ්ජානං බ්‍රාහ්මණානං පුබ්බකා ඉසයො මනනානං කතනාගේ මනනානං පචතනාග්, යෙසමිදං එතරති තෙවිජ්ජා බ්‍රාහ්මණා පොරුණං මනනපදං ගීතං පට්ඨතං සමුභිතං, තදනුගායන්ති තදනුභාසන්ති භාසිතමනු-නාසනති වාචිතමනුවාචෙන්ති, සෙය්‍යපීදං: අට්ටකො වාමකො වාමදෙවො වෙස්සාමිතො යමතගති අභිනිරසො භාරඤ්ඤා වාසෙට්ඨො කස්සපො හගු. තෙ’පි න එවමාහංසු: මයමෙතං ජානාම, මයමෙතං පසුන්තම, යත්ථ වා බ්‍රහ්මා යෙන වා බ්‍රහ්මා යතිං වා බ්‍රහ්මා’ති. තෙ වත තෙවිජ්ජා බ්‍රහ්මණා එවමාහංසු: යං න ජානාම යං න පසුන්තම, තස්ස සහව්‍යතාය මග්ගං දෙසෙම: අයමෙව උජුමග්ගො අයමඤ්ඤාසායතො නිය්‍යාණිකො නිය්‍යාති තකකරස්ස බ්‍රහ්මසහව්‍යතායා”ති.

“තං කිමමඤ්ඤාසී වාසෙට්ඨ, නනු එවං සනෙත තෙවිජ්ජානං බ්‍රාහ්මණානං අප්පාටිතීරකතං භාසිතං සමපජ්ජති?”ති.

“අද්ධා බො භො ගොතම එවං සනෙත තෙවිජ්ජානං බ්‍රාහ්මණානං අප්පාටිතීරකතං භාසිතං සමපජ්ජති” ති.

17. සාධු වාසෙට්ඨ. තෙ වත වාසෙට්ඨ තෙවිජ්ජා බ්‍රාහ්මණා යං න ජානන්ති යං න පසුන්තී තස්ස සහව්‍යතාය මග්ගං දෙසෙස්සන්ති: අයමෙව උජුමග්ගො අයමඤ්ඤාසායතො නිය්‍යාණිකො නිය්‍යාති තකකරස්ස බ්‍රහ්මසහව්‍යතායාති නෙතං ධානං විජ්ජති ති.

15. [නාග්‍යවන්හු:] ‘වාසෙට්ඨය, ඒ කීමැයි සිතයි ද, යම් හෙයකින් සදහිරුන් නැගෙන බසින වේලාවන්හි තෙවිදු බමුණෝත් අත් බොහෝ දෙනාත් සදහිරුන් දකිත් ද, අයදිත් ද, ඔවුනට සොහොනු කෙරෙත් ද, දෙහොත් මුදුනැ තබා වදනාහු ඔබ මොබ පෙරළෙත් ද, එහෙයින් ඒ තෙවිදු බමුණෝ ‘එය අනුව පිලිපදනාහට සදහිරුන් හා එක් වනුව මේ ම ඉදි මහ යැ, මේ ම ඉදුරා මහ යැ, ඔවුන් හා එක්වනුව මේ නොසාණික මාගීය ම වේ යැ’ යි සදහිරුන් හා එක් වනුව මහ දෙසන්නට හැකි වෙත් ද?’.

[වාසෙට්ඨ:] “නවද් ගෞතමසිනි, මෙය නො ම වන්නෙකි.”

16. [නාග්‍යවන්හු:] වාසෙට්ඨය, මෙසේ යම් හෙයකින් තෙවිදු බමුණෝ අත් බොහෝ දෙනාත් සදහිරුන් නැගෙන කල්හිත් බස්නා කල්හිත් සදහිරුන් දකිත් ද, අයදිත් ද, ඔවුනට සොහොනු කෙරෙත් ද, දෙහොත් මුදුනැ තබා වදනාහු ඔබ මොබ පෙරළෙත් ද, ඔහු පවා ‘එය පිලිපදනාහට සදහිරුන් හා එක් වීමට මෙය ම ඉදි මහ ය, මෙය ම ඉදුරා මහ ය. මෙය ම නොසාණික වූයේ සදහිරුන් හා එක් වීමට යේ’ යැ යි සදහිරුන් හා එක් වන බවට මහ දෙසන්නට නො සමත්ක. තෙවිදු බමුණන් විසින් බලා සිටැසින් නො දක්නා ලද්දේ ල. තෙවිදු බමුණන්ගේ ආදුරන් විසින් බලා සිටැසින් නො දක්නා ලද්දේ ල. තෙවිදු බමුණන්ගේ ආවාසී ප්‍රාචාරීයන් විසින් බලා සිටැසින් නො දක්නා ලද්දේ ල. තෙවිදු බමුණන්ගේ සන්වන ආදුරුමහ යුගය තෙක් දු කිසිවකු විසින් බලා සිටැසින් නො දක්නා ලද්දේ ල. තෙවිදු බමුණෝ යම් කෙනෙකුත් විසින් ගයන ලද, කියන ලද, රැස් කරන ලද මේ මන්ත්‍රපද ඔවුන් අනුව ගයත් නම්, ඔවුන් අනුව කියත් නම්, ඔවුන් හදලා අනුව හදරත් නම් ඔවුන් කියවුවා අනුව කියවත් නම්, තෙවිදු බමුණන්ගේ පුළුපුරුම වූ, මන්ත්‍රකාරී වූ, මන්ත්‍ර පැවැත්වූ ඒ අටක වාමක වාමදෙව වෙසා- මිතන යමතෙහි අසිරිත භාරතීය වාසෙට්ඨ කසාප හගු යන යාමිහු ද බලනු වසන දෙස බලනු වසන පෙදෙස අපි දැනුමු යි අපි දැනුමු යි මෙසේ නො කීන. එහෙත් ඒ තෙවිදු බමුණෝ ‘යමකු නො දනුමෝ නම්, යමකු නො දනුමෝ නම්, ඔහු සමග වන බව පිණිස මහ දෙසමු’ යි මෙය ම ඉදිමහය, මෙය ම ඉදුරා මහ යැ’ මෙය පිලිපදනාහට නොරසාණික වූයේ බලනු හා එක්වනුවට යේ යැ යි මෙසේ කියත්.

“වාසෙට්ඨය, එය කීමැ යි සිතති ද, මෙසේ ඇති කල්හි තෙවිදු බමුණන්ගේ වචනය ප්‍රතිහරණ රහිතයෙක් නො වේ ද?”

[වාසෙට්ඨ:] “නවද් ගෞතමසිනි, මෙසේ ඇති කල්හි තෙවිදු බමුණන්ගේ වචනය එකානනයෙන් ප්‍රතිහරණ රහිත වෙයි.”

17. [නාග්‍යවන්හු:] වාසෙට්ඨය, මැනැව. “මෙය ම සෘජු මහ ය, මෙය ම ඉදුරා මහ ය, මෙය ම නොසාණික ය, මෙය ම මෙය අනුව පිලිපදනුවාහට බුහමයා හා එක් වන බවට යේ” යැ යි ඒ තෙවිදු බමුණෝ තමන් නොදන්නා නොදක්නා එකක්හුගේ සහභාවය පිණිස මහ දක්වන්නාහ යන මේ කාරණය නැත්තේ ය.

18. සෙය්‍යථාපි වාසෙට්ඨි පුරිසො ඵලං වදෙය්‍ය: අහං බො යා ඉමසමි: ජනපදෙ ජනපදකල්‍යාණී, තං ඉච්ඡාමි තං කාමෙමිති. නමෙනං ඵලං වදෙය්‍ය: අමොහා පුරිස, යං නං ජනපදකල්‍යාණී ඉච්ඡසි කාමෙසි, ජානාසි තං ජනපදකල්‍යාණීං බන්ධනී¹ වා බ්‍රාහ්මණී² වා වෙසසී³ වා සුද්දී⁴වා⁵ති ඉති පුට්ඨො ‘තො’ති වදෙය්‍ය නමෙනං ඵලං වදෙය්‍ය: “අමොහා පුරිස යං නං ජනපදකල්‍යාණී න ජානාසි, න පසාසි, ඵලංනාමා වා ඵලංගොන්තා වා, දිසා වා රසාසා වා මජ්ඣිමා වා කාලී වා සාමා වා මඛ්ඛුරච්ඡි වා’ති, අමුකසමිං ගාමෙ වා නිගමෙ වා නගරෙ වා” ති ඉති පුට්ඨො ‘තො’ති වදෙය්‍ය. නමෙනං ඵලං වදෙය්‍ය: “අමොහා පුරිස යං නං න ජානාසි, න පසාසි, තං නං ඉච්ඡසි කාමෙසි” ති. ඉති පුට්ඨො ‘ආමො’ති වදෙය්‍ය. තං කිම්මඤ්ඤසි වාසෙට්ඨි නනු ඵලං සනොන තසා පුරිසසා අපාරිභීරකතං භාසිතං සමපජ්ජති” ති.

“අඬා බො හො ගොතම තසා පුරිසසා අපාරිභීරකතං භාසිතං සමපජ්ජති” ති.

19. ඵලමෙව බො වාසෙට්ඨි න කිර තෙව්ජ්ජුති බ්‍රාහ්මණෙති බ්‍රහ්මා සකඛි දිට්ඨො. නපි කිර තෙව්ජ්ජානං බ්‍රාහ්මණානං ආවරියෙති බ්‍රහ්මා සකඛි දිට්ඨො. නපි කිර තෙව්ජ්ජානං බ්‍රාහ්මණානං ආවරියපාවරියෙති බ්‍රහ්මා සකඛි දිට්ඨො. නපි කිර තෙව්ජ්ජානං බ්‍රාහ්මණානං යාව සන්තමා ආවරිය-මහසුගෙති බ්‍රහ්මා සකඛි දිට්ඨො. යෙ’පි කිර තෙව්ජ්ජානං බ්‍රාහ්මණානං පුබ්බකා ඉසියො මන්තානං කන්තාරෙ මන්තානං පවත්තාරෙ යෙසඤ්ඤං ඵතරති තෙව්ජ්ජා බ්‍රාහ්මණා පොරුණං මන්තපදං ගීතං පචුත්තං සමුඡිතං තදනුගායන්ති තදනුභාසන්ති භාසිතමනුභාසන්ති වාවිතමනු-වාචෙනති, සෙය්‍යපීදං අට්ටකො වාමකො වාමදෙවො වෙසාසිත්තො යමතගති අඛිතීරසො භාරඬාචො වාසෙට්ඨො කසාපො හගු, තෙ’පි න ඵල-මාහංසු: මයමෙතං ජානාම මයමෙතං පසාසාම යත්ඵ වා බ්‍රහ්මා යෙන වා බ්‍රහ්මා යති. වා බ්‍රහ්මා’ති. තෙ වත තෙව්ජ්ජා බ්‍රාහ්මණා ඵලමාහංසු: යං න ජානාම යං න පසාසාම, තසා සභව්‍යතාය මග්ගං දෙසෙම: අයමෙව උජ්ජමගො අයමඤ්ඤසායනො නිය්‍යාණිකො නිය්‍යාති තකකරසා බ්‍රහ්ම-සභව්‍යතායා’ ති. තං කිම්මඤ්ඤසි වාසෙට්ඨි, නනු ඵලං සනොන තෙව්ජ්ජානං බ්‍රාහ්මණානං අපාරිභීරකතං භාසිතං සමපජ්ජති” ති.

“අඬා බො හො ගොතම ඵලං සනොන තෙව්ජ්ජානං බ්‍රාහ්මණානං අපාරිභීරකතං භාසිතං සමපජ්ජති” ති.

20. සාධු වාසෙට්ඨි. තෙ වත වාසෙට්ඨි, තෙව්ජ්ජා බ්‍රාහ්මණා යං න ජානන්ති, යං න පසාසන්ති, තසා සභව්‍යතාය මග්ගං දෙසෙසසන්ති: අය මෙව උජ්ජමගො අයමඤ්ඤසායනො නිය්‍යාණිකො නිය්‍යාති තකකරසා බ්‍රහ්මසභව්‍යතායා’ ති තෙතං ධානං විජ්ජති ති.

1. බන්ධනී, සා
2. බ්‍රාහ්මණී, සා
3. වෙසසී, සා
4. සුද්දී, සා

18 වාසෙට්ඨය, යම්සේ පුරුෂයෙක් ‘මම වනාහි මේ දනව්වෙහි යම් දනවුකැලණක් ඇත් ද, ඇය රිසියෙමි, ඇය කැමැත්තෙමි’සි මෙසේ කියන්නේ නම්, ඔහුට අන්‍යයෝ “එම්බා පුරුෂය, තෝ යම් දනවුකැලණක රිසියෙහි නම්, කැමැත්තෙහි නම්, ඒ දනවුකැලණ කැත්කුල කතක් හෝ සි, බමුණු කුලකතක් හෝ සි, වෙලෙඳ කුල කතක් හෝ සි, සුදුරුකුල කතක් හෝ සි දන්නෙහි ද?”සි මෙසේ කියන්නාහු ය: මෙසේ විචාරන ලද්දේ, ‘නො දනිමි’සි හෙ තෙම කියන්නේ ද, ඔහුට අන්‍යයෝ “එම්බා පුරුෂය, තා රිසියෙත, තා කැමැති ඒ දනවුකැලණ මෙනම් ඇත් යි යැ සි හෝ මෙ ගොත් ඇත්තී යැ සි හෝ උස් යැ සි හෝ මිටි යැ සි හෝ මැදුම් යැ සි හෝ කඵඵකැ සි හෝ සම්මණැ සි හෝ මහුරුපැහැ ඇත්තී යැ සි හෝ, අසෝ ගමැ හෝ තියම්ගමැ හෝ නුවරැ හෝ වෙ යැ සි දන්නෙහි ද?”සි. මෙසේ විචාරන ලද්දේ, ‘නැතැ’සි කියන්නේ ද, ඔහුට අන්‍යයෝ මෙසේ කියන්නාහු ය; “එම්බා පුරුෂය, තෝ යමක නො දක්නෙහි නම්, නො දන්නෙහි නම්, ඇය තෝ රිසියෙහි ද කැමැත්තෙහි ද?”සි. මෙසේ විචාරන ලද්දේ, ‘එසේ යැ’ සි කියන්නේ ද, වාසෙට්ඨය, මෙසේ ඇති කලා ඒ පුරුෂයාගේ වචනය ප්‍රතිහරණරහිතයක් කරන ලද්දේ නො වේ ද?”

[වාසෙට්ඨ:] “නවද් ගෞතමයෙනි, මෙසේ ඇති කල්හි ඒ පුරුෂයාගේ වචනය එකානනයෙන් ප්‍රතිහරණරහිතයක් කරන ලද්දේ වෙයි”

19. [භාග්‍යවත්තූ:] වාසෙට්ඨයෙනි, එපරිද්දෙන් ම තෙවිදු බමුණන් විසින් බඹා සියැසින් දක්නා ලද්දේ නො වෙයි. තෙවිදු බමුණන්ගේ ඇදුරන් විසිනුදු බඹා සියැසින් දක්නා ලද්දේ නො වෙයි. තෙවිදු බමුණන්ගේ ආචාර්යප්‍රාචාර්යන් විසිනුදු බඹා සියැසින් දක්නා ලද්දේ නො වෙයි. තෙවිදු බමුණන්ගේ සත්වන ඇදුරුමහසුගය තෙක් වූවන් විසිනුදු බඹා සියැසින් දක්නා ලද්දේ නො වෙයි. අටක වාමක වාමදෙව වෙසාමිතන යමතනි අභිගිරස භාරදාජ වාසෙට්ඨ කසාප හඟු යන යම් කෙනෙකුන් විසින් ගයන ලද පවත්වන ලද රූස් කරන ලද මේ මනත්‍ර පද ඔවුන් අනුව ගයන් නම්, ඔවුන් අනුව කියන් නම්, ඔවුන් කීම අනුව කියන් නම්, කියැවීම අනුව කියවන් නම්, ඒ තෙවිදු බමුණන්ගේ පූජි-පුරුෂ වූ මනත්‍රකර්ම වූ මන්ත්‍රප්‍රවර්තියා වූ යම් සාමි කෙනෙක් වූහ නම්, ඔහු ද බඹහු සිටිනා තැන හෝ දෙස හෝ පෙදෙස හෝ අපි දනිමු සි අපි දනිමු සි නො කිහ. එහෙත් ඒ තෙවිදු බමුණෝ “මෙය ම සාජු මහ ය, මෙය ම ඉදුරා මහ ය, මෙය ම තෙතියාණික වූයේ එය පිලිපදනනුට බඹහු හා එක් වනුවට යේ යැ’ සි යමකු අපි නො දනුමෝ නම් යමකු නොදකුමෝ නම්, ඔහු හා සහභාවය පිණිස මහ දක්වමු’සි මෙසේ කියන්. වාසෙට්ඨයෙනි, ඒ කීමැ සි සිතහි ද මෙසේ ඇති කල්හි තෙවිදු බමුණන්ගේ වචනය ප්‍රතිහරණ රහිත නො වේ ද?”

[වාසෙට්ඨ:] “හවද් ගෞතමයෙනි, මෙසේ ඇති කල්හි තෙවිදු බමුණන්ගේ වචනය එකානනයෙන් ප්‍රතිහරණරහිත වෙයි.”

20. [භාග්‍යවත්තූ:] මැනව, වාසෙට්ඨයෙනි, තෙවිදු බමුණෝ කුමු යමකු නොදන්නාහු නම්, නො දක්නාහු නම්, ඒ බඹහු හා එක්වනුවට මෙය ම සාජු මහ ය, මෙය ම ඉදුරා මහ ය, එය පරිදි පිලිපදනාහට බුහමි-සහභාවය පිණිස මේ මහ ම තෙතියාණික වන්නේ යැ’ සි මහ දෙසන්-නාහ යන මේ කාරණය අවිද්‍යමාන ය (නොවිය හැක්කේය).

21. සෙය්‍යථාපි වාසෙට්ඨි පුරිසො වානුමමහාපථෙ නිසෙස්සණිං කරොය්‍ය පාසාදස්ස ආරොහණාය, තමෙන ඵලං වදෙය්‍යා: අලොහා පුරිස යස්ස නිං පාසාදස්ස ආරොහණාය නිසෙස්සණිං කරොසි, ජාතාසි නං පාසාදං පුරුඤ්චමාය වා දීසාය දකඛිණාය වා දීසාය පච්ඡිමාය වා දීසාය උත්තරාය වා දීසාය, උච්චො වා නිච්චො වා මජ්ඣිමො වා?ති ඉති පුට්ඨො ‘තො’ති වදෙය්‍ය, තමෙන ඵලං වදෙය්‍යා: අලොහා පුරිස යං නිං න ජාතාසි න පස්සසි තස්ස නිං පාසාදස්ස ආරොහණාය නිසෙස්සණිං කරොසි?ති. ඉති පුට්ඨො ‘ආමො’ති වදෙය්‍ය. නං කිමමඤ්ඤසි වාසෙට්ඨි, නහු ඵලං සනෙත තස්ස පුරිසස්ස අප්පාටිභීරකතං භාසිතං සමපජ්ජති? ති.

“අද්ධා බො හො ගොතම ඵලං සනෙත තස්ස පුරිසස්ස අප්පාටි-
භීරකතං භාසිතං සමපජ්ජති” ති

22. ඵච්ඡෙව බො වාසෙට්ඨි න කීර තෙවිජ්ජාති බ්‍රාහ්මිණෙහි බ්‍රහ්මා සකඛි දීට්ඨො නපි කීර තෙවිජ්ජාතං බ්‍රාහ්මණානං ආචරියෙහි බ්‍රහ්මා සකඛි දීට්ඨො, නපි කීර තෙවිජ්ජාතං බ්‍රාහ්මණානං ආචරියපාචරියෙහි බ්‍රහ්මා සකඛි දීට්ඨො, නපි තෙවිජ්ජාතං බ්‍රාහ්මණානං යාව සත්තමා ආචරියමන-
සුගෙහි බ්‍රහ්මා සකඛි දීට්ඨො, යෙ’පි කීර තෙවිජ්ජාතං බ්‍රහ්මණානං පුබ්බකා ඉසසො මන්තානං කන්තාඤ්ඤ මන්තානං පචන්තාතරා, යෙසමිදං ඵතරහි තෙවිජ්ජා බ්‍රාහ්මණා පොරාණං මන්තපදං ගීතා පටුත්තං සමුභිතං තදනු-
ගායනති තදනුභාසනති භාසිතමනුභාසනති වාචිතමනුචාවෙතති, සෙය්‍යපීදං: අට්ටකො වාමකො වාමදෙවො වෙස්සාමිත්තො යමතයති අඛිගිරසො භාරඤ්ඤාචො වාසෙට්ඨො කස්සපො හගු, තෙ’පි න ඵච්චොහංසු: මයමෙතං ජානාම මයමෙතං පස්සාම යත්ථ වා බ්‍රහ්මා යෙන වා බ්‍රහ්මා යතිං වා බ්‍රහ්මා’ති. තෙ වත තෙවිජ්ජා බ්‍රාහ්මණා ඵච්චොහංසු: යං න ජානාම යං න පස්සාම තස්ස සහව්‍යතාය මග්ගං දෙසෙම ‘අයමෙව උජුමග්ගො අයමඤ්ඤ-
සායතො නිය්‍යාණිකො නිය්‍යාති තකකරස්ස බ්‍රහ්මසහව්‍යතායා’ති නං කිමමඤ්ඤසි වාසෙට්ඨි? නහු ඵලං සනෙත තෙවිජ්ජාතං බ්‍රාහ්මණානං අප්පාටිභීරකතං භාසිතං සමපජ්ජති?” ති.

“අද්ධා බො හො ගොතම ඵලං සනෙත තෙවිජ්ජාතං බ්‍රාහ්මණානං
අප්පාටිභීරකතං භාසිතං සමපජ්ජති” ති.

23. සාධු වාසෙට්ඨි. තෙ වත වාසෙට්ඨි තෙවිජ්ජා බ්‍රාහ්මණා යං න ජානනති, යං න පස්සනති, තස්ස සහව්‍යතාය මග්ගං දෙසෙස්සනති ‘අය මෙව උජුමග්ගො අයමඤ්ඤසායතො නිය්‍යාණිකො නිය්‍යාති තකකරස්ස බ්‍රහ්මසහව්‍යතායා’ති තෙනං යාතං විජ්ජති.

24. සෙය්‍යථාපි වාසෙට්ඨි අයං අචිරවති නදී පුරා උදකස්ස සමන්තනිකා කාකපෙය්‍යා, අථ පුරිසො ආගචෙජ්ජය්‍ය පාරුඤ්චකො පාරගචෙසි පාරගාමී පාරං තරිතුකාමො, සො ඔරිමෙ තීරෙ සීතො පාරිමං තීරං අවෙහය්‍ය: ඵහි පාරාපාරං, ඵහි පාරාපාරනති, නං කිමමඤ්ඤසි වාසෙට්ඨි අපි නු තස්ස පුරිසස්ස අවහායනභෙතු වා ආයාවනභෙතු වා පත්තාභෙතු වා අභිනන්දනභෙතු වා අචිරවතියා නදීයා පාරිමං තීරං ඔරිමං තීරං ආගචෙජ්ජය්‍යා?”ති.

21. වාසෙට්ඨය, යම්සේ පුරුෂයෙක් පහසකට නැගෙනුවට සිටුවමං-
 හන්දියෙක හිණක් බදනේ ද, ඔහුට අන්හු 'හෙම්බා පුරිස, යම් පහසකට
 නැගෙනුවට තෝ හිණක් බදනෙහි නම්, ඒ පහස පෙරැදිගැ හෝ දකුණු-
 දිගැ හෝ පැසිම්දිගැ හෝ උතුරුදිගැ හෝ වේ යැ යි, එය උස් හෝ මිටි
 තෝ මැදුම් හෝ වේ යැ යි තෝ දනු දු' යි මෙසේ කියන්නාහු නම්,
 මෙසේ විචාරන ලද හේ 'නො දනිම' යි කියන්නේ නම්, ඔහුට ඒ අන්හු
 'හෙම්බා පුරිස, තෝ තමා නොදන්නා පහසකට නැගෙනුවට හිණක්
 කෙරෙයි දු' යි මෙසේ කියන්නාහු නම්, මෙසේ විචාරන ලද හේ 'එසේ' යි
 කියන්නේ නම්, වාසෙට්ඨය, ඒ කිමැ යි සිතයි ද, මෙසේ ඇති කලා ඒ
 පුරිස්සු බස ප්‍රතිහරණරහිත නො වේ ද?"

[වාසෙට්ඨ:] "භවද්ද් ගෞතමසිති, මෙසේ ඇති කලා ඒ පුරිස්සු බස
 ඒකාන්තයෙන් ප්‍රතිහරණරහිත වෙයි."

22. [භාග්‍යවත්තු:] වාසෙට්ඨය, එසේ ම තෙවිදු බමුණන් විසින්
 බඹා සියැසින් නොදක්නා ලද්දේ ල. තෙවිදු බමුණන්ගේ ඇදුරන් විසිනුදු
 බඹා සියැසින් නො දක්නා ලද්දේ ල. තෙවිදු බමුණන්ගේ ආවාසීප්‍රාචාරීයන්
 විසිනුදු බඹා සියැසින් නො දක්නා ලද්දේ ල. තෙවිදු බමුණන්ගේ
 සන්වනු ඇදුරුමායුග තෙක් වූවන් විසිනුදු බඹා සියැසින් නො දක්නා
 ලද්දේ ල. තෙවිදු බමුණෝ යම් කෙනෙකුන් විසින් ගයන ලද පවන්-
 වන ලද රූස් කරන ලද යම් පැරැණි මන්ත්‍රපද මෙ කලා ඔවුන් අනුව
 ගයන් ද, කියන් ද, ඔවුන් කී දු අනුව කියන් ද, කියැවූ දු අනුව කිය-
 වද්ද, අටක වාමක වාමදෙට වෙසාමිතන යමතගහි අභිගීරස භාරදාජ
 වාසෙට්ඨ කසප හගු යන මනනකතීා වූ මන්ත්‍රප්‍රවච්ඡිතයා වූ, තෙවිදු
 බමුණන්ගේ පුච්ඡුරුෂ වූ යම් වාසි කෙනෙක් වූහ නම්, ඔහු ද 'යම්
 නැතෙක හෝ යම් දෙසෙක හෝ යම් පෙදෙසකැ හෝ බඹා වේ නම්,
 'අපි ඔහු දනිමු යි, අපි ඔහු දකිමු' යි මෙසේ නො කීහ. එහෙත්
 ඒ තෙවිදු බමුණෝ 'අපි යමකු නො දනුමෝ ද, යමකු නො දකුමෝ ද,
 එ බඹහු හා එක් වන බවට මග දෙසන්නමු. එය අනුව පිලිපදනාහ
 බඹහු හා එක් වනුවට මෙය ම සාජු මහ යැ, මෙය ම ඉදුරා මහ යැ,
 මේ මහ ම තෙරියාණික වනුයේ එයට යේ යැ' යි මෙසේ කියන්.
 වාසෙට්ඨය, එය කිමැ යි සිතයි ද, මෙසේ ඇති කලා තෙවිදු බමුණන්ගේ
 වචනය ප්‍රතිහරණ රහිත නො වේ ද?"

[වාසෙට්ඨ:] "භවද්ද් ගෞතමසිති, මෙසේ ඇති කලා තෙවිදු බමුණන්ගේ
 වචනය ඒකාන්තයෙන් ප්‍රතිහරණරහිත වෙයි."

23. [භාග්‍යවත්තු:] වාසෙට්ඨය, මැනැව. ඒ තෙවිදු බමුණෝ 'මෙය ම
 සාජු මහ ය, මෙය ම ඉදුරා මහ ය, මෙය ම තෙරියාණික වනුයේ
 එය පිලිපදනාහට බඹහු හා එක් වනුවට යේ යැ' යි තමන් නොදන්නා
 නොදක්නා ඒ බඹහු හා එක් වනු පිණිස මහ දෙසන්නාහ යන මේ
 කරුණ තැන්තේ ය (නො විය හැක්කේය).

24 වාසෙට්ඨය, යම්සේ මේ අවිරවභී නදිය කවුඩන් විසින් පිය
 හැකි පරිදි දියෙන් පිරි දෙගොඩනලා ගලන්නේ ද, එකලා පරතෙරට
 යෑමෙන් වැඩක් ඇති, පරතෙර අපේක්ෂා කරන සුලු, පර තෙර යන
 පුරුෂයෙක් පර තෙරට යනු කැමැත්තේ එන්නේ නම්, හෙ තෙම මෙ
 ගොඩැ සිටියේ, 'හෙම්බා එ තෙර, මෙ තෙරට එන්නැ, හෙම්බා පර
 තෙර, මෙ තෙරට එන්නැ' යි පර තෙරට හඬ ගසන්නේ නම්, වාසෙට්ඨය,
 ඒ කිමැ යි සිතයි ද, ඒ පුරුෂයාගේ කැදවීම හෙතු කොටගෙන හෝ
 අයැදීම් හෙතු කොට ගෙන හෝ පැතිම් හෙතු කොට ගෙන හෝ
 සතුන් කිරීම් හෙතු කොට ගෙන හෝ අවිරවභී නදියගේ එ තෙර මෙ
 තෙරට එන්නේ ද?"

“නො හීදං හො ගොතම”.

25. එවමෙව බො වාසෙට්ඨ තෙවිජ්ජා බ්‍රාහ්මණා යෙ ධම්මා බ්‍රාහ්මණ කරණා තෙ ධම්මෙ පහාය වත්තමානා, යෙ ධම්මා අබ්‍රාහ්මණකරණා තෙ ධම්මෙ සමාදාය වත්තමානා එවමාහංසු: ඉද්දමව්භයාම, සොමමභවයාම, වරුණමව්භයාම, ඊසානමව්භයාම, පඡාපභිමව්භයාම, බ්‍රහ්මමව්භයාම, මහිද්දමව්භයාම යාමමව්භයාමා’ති. තෙ වත වාසෙට්ඨ තෙවිජ්ජා බ්‍රාහ්මණා යෙ ධම්මා බ්‍රාහ්මණකරණා තෙ ධම්මෙ පහාය වත්තමානා, යෙ ධම්මා අබ්‍රාහ්මණකරණා තෙ ධම්මෙ සමාදාය වත්තමානා, අව්භානහෙඬු වා ආයාවනහෙඬු වා පඡඡානාහෙඬු වා අභීනද්දනහෙඬු වා කායස්ස හෙද පරමමරණා බ්‍රහ්මුභො¹ සහව්‍යුපතා හවිස්සන්තීති තෙනං ධානං විජ්ජති.

26. සෙය්‍යථාපි වාසෙට්ඨ අයං අචිරවතී නදී පුරා උදකස්ස සමන්තනිකා කාකපෙය්‍යා, අථ පුරිසො ආගචෙජ්ජෙය්‍ය පාරජ්ඣකො පාරගචෙසී පාරගාමී පාරං නරිඬුකාමො, සො ඔරිමෙ තීරෙ දළකාය අද්දයා² පච්ඡා-බාහං ගාලභබ්ඛිනං බඤ්ඛා, තං කීමමඤ්ඤභි වාසෙට්ඨ, අපි නු සො පුරිසො අචිරවතීයා නදීයා ඔරිමා තීරා පාරිමං තීරං ගචෙච්ජෙය්‍යා” ති.

“නො හීදං හො ගොතම”

27. “එවමෙව බො වාසෙට්ඨ පඤ්චමෙ කාමගුණා අරියස්ස විනයෙ අද්ද’ති’පි චුච්චනති බඛිතනති’පි චුච්චනති. කතමෙ පඤ්ච? වනචු-විඤ්ඤාදාය්‍ය රුපා ඉට්ඨා කන්තා මනාපා පියරුපා කාමුපසංභිතා රජනීයා. සොතච්ඤ්ඤාදාය්‍ය සද්ද -පෙ- ඝාණච්ඤ්ඤාදාය්‍යා ගනී-පෙ- ජ්චනාච්ඤ්ඤාදාය්‍යා රසා -පෙ- කායච්ඤ්ඤාදාය්‍යා ට්ඨාට්ඨබ්බා ඉට්ඨා කන්තා මනාපා පියරුපා කාමුපසංභිතා රජනීයා. ඉමෙ බො වාසෙට්ඨ පඤ්ච කාමගුණා අරියස්ස විනයෙ අද්ද’ති’පි චුච්චනති බඛිතනති’පි චුච්චනති. ඉමෙ බො වාසෙට්ඨ පඤ්ච-කාමගුණෙ තෙවිජ්ජා බ්‍රාහ්මණා ගචීතා මුච්ඡිතා අපේකාපනනා අතාදීනව-දස්සාවිතො අනිස්සරණපඤ්ඤා පරිභුඤ්ඤන්ති.

28. තෙ වත වාසෙට්ඨ තෙවිජ්ජා බ්‍රාහ්මණා යෙ ධම්මා බ්‍රාහ්මණ-කරණා තෙ ධම්මෙ පහාය වත්තමානා, යෙ ධම්මා අබ්‍රාහ්මණකරණා තෙ ධම්මෙ සමාදාය වත්තමානා, පඤ්චකාමගුණෙ ගචීතා මුච්ඡිතා අපේකා-පනනා අතාදීනවදස්සාවිතො අනිස්සරණපඤ්ඤා පරිභුඤ්ඤන්තා කාමද්ද-බඛිතබඬ්ඛා කායස්ස හෙද පරමමරණා බ්‍රහ්මුභො සහව්‍යුපතා හවිස්සන්තීති තෙනං ධානං විජ්ජති.

1. බ්‍රහ්මානං PTS. 2. රජ්ජයා, ස්‍යා

[වාසෙට්ඨ:] “භවද්ද් ගෞතමසිති, මෙය නො වේ ම ය.”

25. [භාග්‍යවත්ත:] වාසෙට්ඨය, එසේ ම තෙවිද්‍ර බමුණෝ, යම් බ්‍රාහ්මණකරණ ධර්ම කෙනෙක් ඇත් නම්, ඒ ධර්ම බැහැර කොට පවත්නාහු, යම් අබ්‍රාහ්මණකරණ ධර්ම කෙනෙක් ඇත් නම් ඔවුන් සමාදන් කොට ගෙන පවත්නාහු, ‘ඉන්ද්‍ර දෙවියා කැඳවමිහ, සොම දෙවියා කැඳවමිහ, වරුණ දෙවියා කැඳවමිහ, ඊශාන දෙවියා කැඳවමිහ, ප්‍රජාපතීහු කැඳවමිහ, බ්‍රහ්මයා කැඳවමිහ, මහෙජ්‍යයා කැඳවමිහ, යාමියා කැඳවමිහ’ යි මෙසේ කියත්. වාසෙට්ඨය, එකානනයෙන් ඒ තෙවිද්‍ර බමුණෝ, යම් බ්‍රාහ්මණකරණ ධර්ම කෙනෙක් ඇත් නම්, ඒ ධර්ම බැහැර කොට පවත්නාහු, යම් අබ්‍රාහ්මණකරණ ධර්ම කෙනෙක් ඇත් නම්, ඒ ධර්ම සමාදන් කොට ගෙන පවත්නාහු, ආවහානහෙතුයෙන් හෝ ආයාචනහෙතුයෙන් හෝ ප්‍රාචීනා හෙතුයෙන් හෝ අභීතඤ්ඤ (සෙොනු කරණ) හෙතුයෙන් හෝ කාබුන් මරණින් මතු බඹුහුගේ සහභාවයට පැමිණියෝ වන්නාහ යන මේ කරුණ නැත්තේ ය (විස නොහැක්කේය).

26. වාසෙට්ඨය, යම්සේ මේ අවිරවති නදිය කවුඩන් විසිනුදු පිය හැකි පරිදි දියෙන් පිරුණේ, දෙනොඩ තලා ගලන්නේ ද, එකල්හි පර තෙරට යෑමෙන් වැඩක් ඇති, පර තෙර අපෙක්ෂා කරන සුලු, පර තෙර යන පුරුෂයෙක් පරතෙරට යනු කැමැත්තේ එන්නේ නම්, හේ මේ තොරු දැකී දමෙකින් පිටිතල හයා දැකී කොට බඳනා ලද්දේ වේ නම්, වාසෙට්ඨය, ඒ කීමැ යි සිතනී ද, ඒ පුරුෂ තෙම අවිරවති නදියේ මේ තෙරින් එ තෙරට යා හැකි වන්නේ ද?”

[වාසෙට්ඨ:] “භවද්ද් ගෞතමසිති, මේ නො වේ ම ය.”

27. [භාග්‍යවත්ත:] “වාසෙට්ඨය, එ පරිද්දෙන් ම මේ පස් කම්ගුණයෝ (කාමබකිත පස) ආරී විනයයෙහි දම්වැල යි ද කියනු ලැබෙත්, බැම්මැ යි ද කියනු ලැබෙත්. කවර පස් දෙනෙක් ද? ඉෂට වූ කානන වූ මනාප වූ ප්‍රියසවභාවය ඇති, කාමොපනිඃශ්‍රිත වූ, රුගයට කාරණ වූ වක්‍රජර්විඥෙය රූප ද, ඉෂට වූ ... ශ්‍රොත්‍රවිඥෙය ශබ්ද ද, ඉෂට වූ...සුණ විඥෙය ගන්ධ ද, ඉෂට වූ... ඡිභවා විඥෙය රස ද, ඉෂට වූ කානන වූ මනාප වූ ප්‍රිය සවභාවය ඇති, කායවිඥෙය සප්‍රභව්‍ය ද යන පස ය. වාසෙට්ඨය, මේ කාමගුණයෝ පස් දෙන ආරීවිනයයෙහි දම්වැලැ යි ද කියනු ලැබෙත්, බකිත යැ යි ද කියනු ලැබෙත්. වාසෙට්ඨය, තෙවිද්‍ර බමුණෝ (මෙහි) ගිජ් වූවාහු, මුසපත් වූවාහු, බැස ගත්තාහු, දෙස් නොදක්නා සුලු වූවාහු, නිඤරණප්‍රඥ රහිත වූවාහු මේ පංච කාමගුණයන් පරිහොග කෙරෙත්.

28. වාසෙට්ඨය, එකානනයෙන් ඒ තෙවිද්‍ර බමුණෝ යම් බ්‍රාහ්මණ කරණ ධර්ම කෙනෙක් ඇත් නම්, ඒ ධර්ම බැහැර කොට පවත්නාහු, යම් අබ්‍රාහ්මණ කරණ ධර්ම කෙනෙක් ඇත් නම්, ඔවුන් සමාදන් කොට ගෙන පවත්නාහු, (පස්කම්හි) ගිජ් වූවාහු, මුසපත් වූවාහු, බැස ගත්තාහු, දෙස් නො දක්නා සුලු වූවාහු, නිඤරණ ප්‍රඥරහිත වූවාහු, පංච කාමගුණයන් පරිහොග කරන්නාහු කාබුන් මරණින් මතු බඹුහුගේ සහභාවයට පැමිණියෝ වන්නාහ යන මේ කරුණය නැත්තේ ය.

29. සෙය්‍යථාපි වාසෙට්ඨ අයං අචිරවතී නදී පුරා උදකස්ස සමත්තනිකා කාකපෙය්‍යා, අථ පුරිසො ආගචෙජ්ජය්‍ය පාරජ්ඣකො පාරගචෙසී පාරගාමී පාරං තදිතුකමො, සො ඔරිමෙ තීරෙ සසීසං පාරුපිත්තා නිපජේජ්ජය්‍ය, තං කිම්මඤ්ඤසී වාසෙට්ඨ, අපි නු සො පුරිසො අචිරවතියා නදියා ඔරිමා තීරා පාරිමං තීරං ගචෙජ්ජය්‍යා හි.

“නොහීදං හො ගොතම”

30. එවමෙව ඛො වාසෙට්ඨ පඤ්චමෙ නීවරණං අරියස්ස චිතසෙ ආවරණා’නි’පි චුච්චනති, නීවරණා’ නි’ පි චුච්චනති, ඔනාහා’නි’පි චුච්චනති. පරියොනාහා’නි’පි චුච්චනති. කතමෙ පඤ්චා’ කාමච්ජන්දනීවරණං ව්‍යාපාදනීවරණං ජීනමිදධනීවරණං උදධච්චකුක්කුච්චනීවරණං විචිකිච්ජා-නීවරණං. ඉමෙ ඛො වාසෙට්ඨ පඤ්චනීවරණං අරියස්ස චිතසෙ ආවරණා’නි’ පි චුච්චනති, නීවරණා’නි’පි චුච්චනති, ඔනාහා’නි’පි චුච්චනති, පරියොනාහා’නි’පි චුච්චනති. ඉමෙහි ඛො වාසෙට්ඨ පඤ්චති නීවරණෙහි තෙවිජ්ජා බ්‍රාහ්මණා ආචුටා නීචුටා ඔචුටා¹ පරියොනදා. තෙ වන වාසෙට්ඨ තෙවිජ්ජා බ්‍රාහ්මණා සෙ ධම්මා බ්‍රාහ්මණකරණා තෙ ධම්මෙ පතාය වත්තමානා, සෙ ධම්මා අබ්‍රාහ්මණකරණා තෙ ධම්මෙ සමාද්දය වත්තමානා, පඤ්ච නීවරණෙහි ආචුටා නීචුටා ඔචුටා පරියොනදා කායස්ස හෙදා පරමමරණා බ්‍රහ්මණො සහව්‍යුපගා හවිස්සන්ති’ති තෙනං ධානං විජ්ජති.

31. තං කිම්මඤ්ඤසී වාසෙට්ඨ, කිනති තෙ සුත්තං බ්‍රාහ්මණානං චුදානං මහලලකානං ආචරියපාවරියානං භාසමානානං:

“සපරිග්ගකො වා බ්‍රහ්මො අපරිග්ගකො වා” හි.

“අපරිග්ගකො හො ගොතම.”

“සචෙරවිතො වා අචෙරවිතො වා?” හි.

“අචෙරවිතො හො ගොතම.”

“සච්චාපජ්ඣවිතො වා අච්චාපජ්ඣවිතො වා?” හි.

“අච්චාපජ්ඣවිතො හො ගොතම.”

“සඛකිලිට්ඨවිතො වා අඛකිලිට්ඨවිතො වා?” හි.

“අඛකිලිට්ඨවිතො හො ගොතම.”

1. අචුටා නීචුටා, ඔචුටා, කෙසුචි.

29. වාසෙට්ඨය, යම්සේ මේ අවිරවනී නදිය දෙගොඩ තලා ගලනුයේ කවුඩන් විසින් පිය හැකි සේ වූයේ, දියෙන් පිරුණේ ද, එ කලා පර තෙරට යෑමෙන් වැඩක් ඇති, පර තෙරට යෑම අපේක්ෂා කරන, පර තෙර සොයන සුලු, එ ගොඩ යනු කැමැති පුරුෂයෙක් එන්නේ ද, සේ මෙ තෙර හිස සහිත මුළු කය ම වසා පෙරෙවෑ වෑදෑ හෙත්තේ නම්, වාසෙට්ඨය, ඒ කිමැ හි සිතති ද, ඒ පුරුෂ තෙම අවිරවනීනදියේ මෙ තෙරින් එ තෙරට යන කැකි වන්නේ ද?”

[වාසෙට්ඨ:] “හවද් ගෞතමසිනි, මෙය නො ම වන්නේ ය.”

30. [භාග්‍යවන්හු:] “එ පරිද්දෙන් ම වාසෙට්ඨය, මේ ආසීචනයගෙහි මේ පස් නිවරණ කෙනෙක් ආවරණයෑ යි ද කියනු ලැබෙත්. නිවරණයෑ යි ද කියනු ලැබෙත්. අවනාහ (යටිහුරු කොට බැඳීම) යෑ යි ද කියනු ලැබෙත්. පසීචනාහ (හාත්පස බැඳීම) යෑ යි ද කියනු ලැබෙත්. කවර පස් දෙනෙක් ද, යන්: කාමච්ඡන්දනිවරණය, ව්‍යාපාද නිවරණය, ජීනමිද්ධා-නිවරණය, උද්ධවචකුකකුච්චනිවරණය, විචිකිල්ලානිවරණය යන මොහු ය. වාසෙට්ඨය, ආසීචනයගෙහි මේ නිවරණයෝ පස් දෙන ආවරණයෑ යි ද කියනු ලැබෙත්. නිවරණයෑ යි ද කියනු ලැබෙත්. අවනාහයෑ යි ද කියනු ලැබෙත්. පසීචනාහයෑ යි ද කියනු ලැබෙත්. වාසෙට්ඨය, තෙවිදු බමුණෝ මේ නිවරණ පසින් ඇවුරුණෝ ද පිලිසන් වූවෝ ද වැසුණෝ ද හාත්පසින් බැඳුණෝ ද වෙති. වාසෙට්ඨය, යම් බ්‍රාහ්මණකරණ ධර්ම කෙනෙක් වෙත් නම්, ඔවුන් බැහැර කොට පවත්නා, යම් අබ්‍රාහ්මණකරණ ධර්ම කෙනෙක් වෙත් නම්, ඔවුන් සමාදන් කොට ගෙන පවත්නා ඒ තෙවිදු බමුණෝ නිවරණ පසින් ඇවුරුණෝ පිලිසන් වූවෝ වැසුණෝ හාත්පසින් බැඳුණෝ කාබුන් මරණින් මතු බඹහුගේ සහභාවයට පැමිණියෝ වන්නාහ යන මේ කාරණය විද්‍යමාන නො වේ (විය නො හැක්කෙකි).

31. වාසෙට්ඨය, එය කිමැ හි සිතති ද, වැසී සිටි මහලු වූ ආවාසී-ප්‍රාචාසී වූ බමුණන් කියන වචනය තා විසින් කෙසේ අසන ලද ද?

“බ්‍රහ්මයා සත්‍රිපරිග්‍රහය ඇත්තේ ද?”

[වාසෙට්ඨ:] “සත්‍රිපරිග්‍රහය තැත්තේය, හවද් ගෞතමසිනි.”

[භාග්‍යවන්හු:] “සචෙර (ව්‍යාපාද සහිත) සිතැත්තේ ද, නැත හොත් අචෙර (ව්‍යාපාද රහිත) සිතැත්තේ ද?”

[වාසෙට්ඨ:] “අචෙරසිතැත්තේ ය, හවද් ගෞතමසිනි.”

[භාග්‍යවන්හු:] “සව්‍යාබාධ (ජීනමිද්ධා - චිත්ත ගෙලඤ්ඤ සහිත) සිතැත්තේ ද? අව්‍යාබාධ (ජීනමිද්ධා - චිත්ත ගෙලඤ්ඤ රහිත) සිතැත්තේ ද?”

[වාසෙට්ඨ:] “අව්‍යාබාධ (ජීනමිද්ධා-චිත්ත ගෙලඤ්ඤ රහිත) සිතැත්තේ ය, හවද් ගෞතමසිනි.”

[භාග්‍යවන්හු:] “කිලිටි සිතැත්තේ ද නො හොත් නොකිලිටි සිතැත්තේ ද?”

[වාසෙට්ඨ:] “නොකිලිටි සිතැත්තේ ය, හවද් ගෞතමසිනි.”

“වසවනනී වා අවසවනනී වා?”නි.

“වසවනනී හො ගොතම.”

32. නං කිම්මඤ්ඤෙසි වාසෙට්ඨ, සපරිග්ගහා වා තෙවිජ්ජා බ්‍රාහ්මණා අපරිග්ගහා වා?” නි.

“සපරිග්ගහා හො ගොතම.”

“සචෙරචිත්තා වා අචෙරචිත්තා වා?” නි

“සචෙරචිත්තා හො ගොතම.”

“සච්චාපජ්ඣකිචිත්තා වා අච්චාපජ්ඣකිචිත්තා වා?”නි.

“සච්චාපජ්ඣකිචිත්තා හො ගොතම.”

“සඛකිලිට්ඨචිත්තා වා අසඛකිලිට්ඨචිත්තා වා?”නි.

“සඛකිලිට්ඨචිත්තා හො ගොතම.”

“වසවනනී වා අවසවනනී වා?” නි.

“අවසවනනී හො ගොතම.”

33. ඉති කිර වාසෙට්ඨ සපරිග්ගහා තෙවිජ්ජා බ්‍රාහ්මණා. අපරිග්ගහො බ්‍රහ්මා. අපි නු බො සපරිග්ගහානං තෙවිජ්ජානං බ්‍රාහ්මණානං අපරිග්ගහෙන බ්‍රහ්මනා සද්ධිං සංසද්ධති සමෙති?”නි.

“නො හීදං හො ගොතම.”

සාධු වාසෙට්ඨ, තෙ වත වාසෙට්ඨ සපරිග්ගහා තෙවිජ්ජා බ්‍රාහ්මණා කායස්සහෙද පරමමරණා අපරිග්ගහස්ස බ්‍රහ්මතො සභව්‍යුපගා භවිස්සන්තීති තෙතං ධානං විජ්ජති.

34. ඉති කිර වාසෙට්ඨ සචෙරචිත්තා තෙවිජ්ජා බ්‍රාහ්මණා. අචෙර-චිත්තො බ්‍රහ්මා. අපි නුබො අචෙරචිත්තානං තෙවිජ්ජානං බ්‍රාහ්මණානං අචෙරචිත්තෙන බ්‍රහ්මනා සද්ධිං සංසද්ධති සමෙති?” නි.

“නො හීදං හො ගොතම.”

සාධු වාසෙට්ඨ, තෙ වත වාසෙට්ඨ සචෙරචිත්තා තෙවිජ්ජා බ්‍රාහ්මණා කායස්සහෙද පරමමරණා අචෙර චිත්තස්ස බ්‍රහ්මතො සභව්‍යුපගා භවිස්සන්තීති තෙතං ධානං විජ්ජති.

[භාග්‍යවත්ත:] “වග්‍ගවර්තී ද (සිත තමා වග්‍ගයෙහි පවත් වන්නේ ද) නො හොත් අවග්‍ගවර්තී (සිත තමා යටත් ව පවත්නේ) ද?”

[වාසෙට්ඨ:] “වග්‍ගවර්තී ය, හවද්දේ ගෞතමසිනි.”

32. [භාග්‍යවත්ත:] “වාසෙට්ඨය, එය කීමා සි සිතනි ද, තෙව්දු බමුණෝ සත්‍රිපරිග්‍රහ ඇත්තෝ ද, නො හොත් සත්‍රිපරිග්‍රහ නැත්තෝ ද?”

[වාසෙට්ඨ:] “සත්‍රිපරිග්‍රහය ඇත්තෝ ය, හවද්දේ ගෞතමසිනි.”

[භාග්‍යවත්ත:] “සචෙර සිතැත්තෝ ද, නො හොත් අචෙර සිතැත්තෝ ද?”

[වාසෙට්ඨ:] “සචෙර සිතැත්තෝ ය.”

[භාග්‍යවත්ත:] “සච්චාබ්බ සිතැත්තෝ ද, නො හොත් අච්චාබ්බ සිතැත්තෝ ද?”

[වාසෙට්ඨ:] “සච්චාබ්බ සිතැත්තෝ ය, හවද්දේ ගෞතමසිනි.”

[භාග්‍යවත්ත:] “කිලිට්ඨ සිතැත්තෝ ද, නො හොත් නොකිලිට්ඨ සිතැත්තෝ ද?”

[වාසෙට්ඨ:] “කිලිට්ඨ සිතැත්තෝ ය, හවද්දේ ගෞතමසිනි.”

[භාග්‍යවත්ත:] “වග්‍ගවර්තී ද නො හොත් අවග්‍ගවර්තී ද?”

[වාසෙට්ඨ:] “අවග්‍ගවර්තී හ, හවද්දේ ගෞතමසිනි.”

33. [භාග්‍යවත්ත:] “වාසෙට්ඨය, මෙහේ තෙවිජ් ධ්‍රැහමිණයෝ සත්‍රි- පරිග්‍රහසහිතයෝ ය, ධ්‍රැහමියා සත්‍රිපරිග්‍රහරහිත ය. සත්‍රිපරිග්‍රහසහිත ධ්‍රැ තෙව්දු බමුණන්ගේ සත්‍රිපරිග්‍රහරහිත බඹුහු හා සැසැදීමෙක් වේ ද? ගැලැපීමෙක් වේ ද?”

[වාසෙට්ඨ:] “මෙය නො වේ ම ය, හවද්දේ ගෞතමසිනි.”

[භාග්‍යවත්ත:] “මැනුම වාසෙට්ඨය, සත්‍රිපරිග්‍රහසහිත තෙව්දු බමුණෝ කාබුන් මරණින් මතු සත්‍රිපරිග්‍රහරහිත බඹුහු හා එක් වන බවට පැමිණියෝ වන නාහයන මේ කාරණය නැත්තේ ය (නො විය හැක්කෙකි).

34. [භාග්‍යවත්ත:] “වාසෙට්ඨය, මෙහේ තෙව්දු බමුණෝ චෙරි සිතැත්තෝ ය. බඹා අචෙර සිතැතෙහේ ය. චෙරි සිතැති තෙව්දු බමුණන්ගේ අචෙර සිතැති බඹුහු හා සැසැදෙන බවෙක් වේ ද? ගැලැපෙන බවෙක් වේ ද?”

[වාසෙට්ඨ:] “මෙය නො වේ ම ය, හවද්දේ ගෞතමසිනි.”

[භාග්‍යවත්ත:] මැනුම, වාසෙට්ඨය. ඒ සචෙර සිතැති තෙව්දු බමුණෝ කාබුන් මරණින් මතු අචෙර සිතැති බඹුහු හා එක් වන බවට පැමිණියෝ වන නාහයන මේ කාරණය නැත්තේ ය (නො විය හැක්කෙකි).

35. ඉති කීර වාසෙට්ඨ සච්චාපජ්ඣකිච්චතා තෙවිජ්ජා බ්‍රාහ්මණා. අච්චාපජ්ඣකිච්චතො බ්‍රහ්මා. අපි නුඛො සච්චාපජ්ඣකිච්චතානං තෙවිජ්ජානං බ්‍රහ්මණානං අච්චාපජ්ඣකිච්චතෙන බ්‍රහ්මුතා සද්ධිං සංසද්දති සමෙති?'' ති.

“නො හීදං හො ගොතමි.”

සාධු වාසෙට්ඨ. තෙ වත වාසෙට්ඨ සච්චාපජ්ඣකිච්චතා තෙවිජ්ජා බ්‍රාහ්මණා කායස්ස හෙදා පරමමරණා අච්චාපජ්ඣකිච්චතස්ස බ්‍රහ්මුතො සතච්ඡපභා භවිස්සන්තිති තෙන ධානං විජ්ජති.

36. ඉති කීර වාසෙට්ඨ සංකිලිට්ඨච්චතා තෙවිජ්ජා බ්‍රාහ්මණා. අසංකිලිට්ඨච්චතො බ්‍රහ්මා. අපි නුඛො සංකිලිට්ඨච්චතානං තෙවිජ්ජානං බ්‍රාහ්මණානං අසංකිලිට්ඨච්චතෙන බ්‍රහ්මුතා සද්ධිං සංසද්දති සමෙති?'' ති.

“නො හීදං හො ගොතමි.”

සාධු වාසෙට්ඨ. තෙ වත වාසෙට්ඨ සංකිලිට්ඨච්චතා තෙවිජ්ජා බ්‍රාහ්මණා කායස්ස හෙදා පරමමරණා අසංකිලිට්ඨච්චතස්ස බ්‍රහ්මුතො සතච්ඡපභා භවිස්සන්තිති තෙන ධානං විජ්ජති.

37. ඉති කීර වාසෙට්ඨ අච්චසච්චතී තෙවිජ්ජා බ්‍රාහ්මණා. ච්චසච්චතී බ්‍රහ්මා. අපි නුඛො අච්චසච්චතීනං තෙවිජ්ජානං බ්‍රාහ්මණානං ච්චසච්චතීනා බ්‍රහ්මුතා සද්ධිං සංසද්දති සමෙති?'' ති.

“නො හීදං හො ගොතමි.”

සාධු වාසෙට්ඨ. තෙ වත වාසෙට්ඨ අච්චසච්චතී තෙවිජ්ජා බ්‍රාහ්මණා කායස්ස හෙදා පරමමරණා ච්චසච්චතීස්ස බ්‍රහ්මුතො සතච්ඡපභා භවිස්සන්තිති තෙන ධානං විජ්ජති.

ඉධ ඛො පන තෙ වාසෙට්ඨ තෙවිජ්ජා බ්‍රාහ්මණා ආසීදිත්වා සංසීදන්ති, සංසීදිත්වා විසාදං වා පාපුණන්ති. සුක්ඛතරණං¹ මඤ්ඤෙ පතරන්ති. තස්මා ඉදං තෙවිජ්ජානං බ්‍රාහ්මණානං තෙවිජ්ජං² ඉරණන්ති³ චුච්චති. තෙවිජ්ජං විපිනන්ති³ චුච්චති. තෙවිජ්ජං ව්‍යසනන්ති³ චුච්චති'' ති.

38. ඵලං චුතො වාසෙට්ඨො මාණවො භගවන්තං ඵතදවොච: “සුතං මෙ තං හො ගොතම, සමණො ගොතමො බ්‍රහ්මුතො සභව්‍යතාය මග්ගං ජාතාති'' ති.

තං කිමමඤ්ඤෙසි වාසෙට්ඨ ආසන්තො ඉතො මනසාකටං, තසිතො දුරෙ මනසාකටන්ති?''

“ඵලං හො ගොතම. ආසන්තො ඉතො මනසාකටං. තසිතො දුරෙ මනසාකටන්ති.”

1. සුක්ඛතරං, කෙසුචි. 2. තෙවිජ්ජං, බ්‍රහ්මු. 3. ඊරණං, දීඝවිකා.

35. [භාග්‍යවන්තූ:] වාසෙට්ඨය, මෙසේ තෙවිදු ඛමුණෝ සව්‍යාබාධ සිත් ඇත්තෝ ය. බුහමයා ව්‍යාබාධ රහිත සිතැත්තෝ ය. ව්‍යාබාධ සහිත සිතැති තෙවිදු ඛමුණන්ගේ අව්‍යාබාධ සිතැති බුහමයා හා සැසඳීමේක් වේ ද, ගැලපීමේක් වේ ද?

[වාසෙට්ඨ:] “මෙය නො වේ ම ය, හවද් ගෞතමසිති.”

[භාග්‍යවන්තූ:] මැනැව, වාසෙට්ඨය. සව්‍යාබාධ සිතැති ඒ තෙවිදු ඛමුණෝ කාබුත් මරණින් මතු ව්‍යාබාධරහිත සිතැති බබ්බුගේ සහභාවයට පැමිණියෝ වන්නාහ යන මෙ කරුණ අවිදුමාන ය.

36. වාසෙට්ඨය, මෙසේ ඒ තෙවිදු ඛමුණෝ කිලිටි සිතැතියෝ ය. බුහමයා නොකිලිටි සිතැත්තෝ ය. කිලිටි සිතැති තෙවිදු ඛමුණන්ගේ නොකිලිටි සිතැති බුහමයා සමග සැසඳෙන ගැලැපෙන බවෙක් වේ ද?”

[වාසෙට්ඨ:] “මෙය නො වේ ම ය, හවද් ගෞතමසිති.”

[භාග්‍යවන්තූ:] මැනැව, වාසෙට්ඨය. ඒ කිලිටි සිතැති තෙවිදු ඛමුණෝ කාබුත් මරණින් මතු නො කිලිටි සිතැති බබ්බුගේ සහභාවයට පැමිණියෝ වන්නාහ යන මෙ කරුණ අවිදුමාන ය. (නො වන්නෙකි).

37. “වාසෙට්ඨය, මෙසේ තෙවිදු ඛමුණෝ අවශවර්තීහු ල. බුහමයා වශවර්තී ල. අවශවර්තී තෙවිදු ඛමුණන්ගේ වශවර්තී බුහමයා හා සැසඳීමේක් වේ ද ගැලැපීමේක් (සම බවෙක්) වේ ද?”

[වාසෙට්ඨ:] “මෙය නො වේ ම ය, හවද් ගෞතමසිති.”

[භාග්‍යවන්තූ:] වාසෙට්ඨය, මැනැව. වාසෙට්ඨය, අවශවර්තී වූ ඒ තෙවිදු ඛමුණෝ කාබුත් මරණින් මතු වශවර්තී වූ බබ්බු හා එකිභාවයට පැමිණියෝ වන්නාහ යන මෙ කරුණ අවිද්‍යමාන ය (නො වන්නෙකි).

වාසෙට්ඨය, මෙහි වනාහි තෙවිදු ඛමුණෝ (මහැ සි වරදවා ගෙන) නොමගට පැමිණ (මබෙහි සේ) එහි ගැලෙත්. ගැලී නො නොඉවැසියැ හැකි දුකට හෝ පැමිණෙත්. විශැලී නදියෙක අත් පා ගසමින් පිහිනනවුත් සේ වෙහෙසෙත්. එහෙසින් තෙවිදු ඛමුණන්ගේ මේ ත්‍රිවිදුම මහ අරණෙකැ සි ද කියනු ලැබේ. මේ ත්‍රිවිදුම මහ වනයෙකැ සි ද කියනු ලැබේ. මේ ත්‍රිවිදුම විපතෙකැ සි ද කියනු ලැබේ.

38. මෙසේ වදාළ කල්හි, වාසෙට්ඨ මාණව තෙම “හවද් ගෞතමසිති, සුමණ ගෞතමයන් වහන්සේ බුහමයා හා එකිභාවයට මග දන්නා සේකැ සි මෙය මා විසින් අසන ලදැ”යි කී ය.

[භාග්‍යවන්තූ:] “වාසෙට්ඨය, ඒ කිමැසි සිතෙහි ද, මනසාකටය මෙයට සමීප තත්ති වේ ද? මනසාකටය මෙසින් නොදුරු ම වේ ද?”

[වාසෙට්ඨ:] “එසේ ය, හවද් ගෞතමසිති, මනසාකටය මෙයට සමීප තත්ති ය. මනසාකටය මෙසින් දුරු නො වේ.”

39. නං කිමමඤ්ඤසි වාසෙට්ඨ, ඉධස්ස පුරිසො මනසාකට්ඨෙ ජාන-
වද්ධො, තමෙන මනසාකට්ඨො තාවදෙව අවසට්ඨං මනසාකට්ඨස්ස මග්ගං
පුච්ඡෙය්‍යං, සීයා නු බො වාසෙට්ඨ තස්ස පුරිසස්ස මනසාකට්ඨෙ ජානවද්ධස්ස
මනසාකට්ඨස්ස මග්ගං පුට්ඨස්ස දකුණිකත්තං වා විජායිකත්තං වා?ති.

“නො හීදං හො ගොතම. තං කිස්ස හෙතු? අසු හි හො ගොතම
පුරිසො මනසාකට්ඨෙ ජානවද්ධො. තස්ස සබ්බාතෙව මනසාකට්ඨස්ස මග්ගානි
සුච්ඡිතානි” ති

40. “සීයා බො වාසෙට්ඨ තස්ස පුරිසස්ස මනසාකට්ඨෙ ජානවද්ධස්ස
මනසාකට්ඨස්ස මග්ගං පුට්ඨස්ස දකුණිකත්තං වා විජායිකත්තං වා, නතේව
තථාගතස්ස බුහමලොකෙ වා බුහමලොකගාමිනීයා වා පටිපදාය පුට්ඨස්ස
දකුණිකත්තං වා විජායිකත්තං වා. බුහමානඤ්ඤාභං වාසෙට්ඨ පජානාමි
බුහමලොකඤ්ඤ වුහමලොකගාමිනීඤ්ඤ පටිපදං. යථාපටිපන්නො බුහම-
ලොකං උපපන්නො, තඤ්ඤපජානාමි” ති.

41. එවං චුතො වාසෙට්ඨො මාණවො භගවන්තං එතදවොච: “සුතං
මේහං හො ගොතම ‘සමිණො ගොතමො බුහුච්ඡො සහව්‍යතාය මග්ගං
දෙසෙති’ති. සාධු නො භවං ගොතමො බුහුච්ඡො සහව්‍යතාය මග්ගං
දෙසෙතු. උලලුම්පතු භවං ගොතමො බුහුමිණිං පජ”න්ති.

“තෙන හි වාසෙට්ඨ සුණාහි. සාධුකං මනසිකරොති. භාසිස්සාමි”ති.

‘එවං හො’ති බො වාසෙට්ඨො මාණවො භගවතො පච්චසෙසාහි.
භගවා එතදවොච:

42. ඉධ වාසෙට්ඨ තථාගතො ලොකෙ උප්පජ්ජති අරහං සමමා-
සමිබුද්ධො විජ්ජාවරණසම්පන්නො සුගතො ලොකිච්ඡි අනුත්තරො පුරිස-
දම්මසාරථි සජා දෙවමනුස්සානං බුද්ධො භගවා. සො ඉමං ලොකං
සදෙවකං සමාරකං සබුහමිකං, සස්සමණබ්‍රාහමිණිං පජං සදෙවමනුස්සං
සයං අභිඤ්ඤා සච්ඡිකත්වා පච්චෙදෙති. සො ධම්මං දෙසෙති ආදිකල්‍යාණං
මජ්ඣෙකල්‍යාණං පරියොසානකල්‍යාණං සාද්ධං සබ්බඤ්ජනං කෙවලපරි-
පුණණං පරිසුද්ධං, බුහමිචරියං පකාසෙති.

39. වාසෙට්ඨය, එය කීමැයි සිතති ද, මෙහි මනසාකටයෙහි උපන් මනසාකටයෙහි වැඩුණු පුරුෂයෙක් වේ නම්, එ කෙනෙහි ම එසින් තික්මුණු ඔහු අතින් මනසාකටයට මහ විචාරන්තානු නම්, වාසෙට්ඨය, මනසාකටයෙහි උපන්, එහි ම වැඩුණු, මනසාකටයට මහ විචාරනු ලැබූ ඔහුගේ (සැකයෙන් සිතයිනා) කල් යවන බවෙක් හෝ (උත්තර දිය නොහැකි බැවින් වන) කයෑ තද බවෙක් හෝ වන්නේ ද?

[වාසෙට්ඨ:] “මෙය නො වේ ම ය, හවද් ගෞතමසීති. ඒ කවර හෙයින්? හවද් ගෞතමසීති, ඒ පුරිස් තෙම මනසාකටයෙහි උපන්නේ ද වැඩුණේ ද වේ. ඔහුට මනසාකටයෙහි සියලු මාගීයෝ ඉතා ප්‍රකටයහ. එහෙයින්.”

40. [භාග්‍යවන්හු:] “වාසෙට්ඨය, මනසාකටයෙහි උපන්නාවූ ද, වැඩුණෝ වූ ද, එසේ මහ විචාරන ලද එ පුරිස්තට උත්තර දීමට කල් යවන බවක් හෝ උත්තර දිය නොහැකි ව කයෑ තද බවක් හෝ වනත්, බඹ-ලොවෙහි (බඹලොව ඇරැබූ) හෝ බඹලොවට යන මහෙහි (මහ ඇරැබූ) හෝ ප්‍රශ්න කරනු ලැබූ තථාගතයන්ගේ උත්තර දීමට කල් යවන බවෙක් හෝ (ප්‍රශ්නයෙන්) කයෑ තද බවෙක් හෝ නො වේ ම ය. වාසෙට්ඨය, මම බඹනු ද බඹ ලොව ද බඹලෝ යන පිළිවෙත ද දනිමි. යම්සේ පිළිපන්නේ බඹලොවට උපපතති වශයෙන් පැමිණියේ නම් ඔහු ද දනිමි.”

41. මෙසේ වදාල කලා වාසෙට්ඨ මාණව තෙම “හවද් ගෞතමසීති, ශ්‍රමණගෞතමයන් වහන්සේ බ්‍රහමයා හා එකිභාවයට මහ දෙසන සේකැ යි මෙය මා විසින් අසන ලද ය. යච්ඤ, කරමි. හවද් ගෞතමයන් වහන්සේ අපට බ්‍රහමසහභාවය පිණිස මහ දෙසන සේක් වා. හවද් ගෞතමයන් වහන්සේ බමුණුදරු වූ මා අවාමගින් ඔසොවා බඹලෝමහා පිහිටුවන සේක් වා.”

[භාග්‍යවන්හු:] “වාසෙට්ඨය, එසේ වී නම් අසව. මොනොවට මෙනෙහි කරව. කියන්නෙමි”

‘හවද්නි, එසේ යැ’ යි වාසෙට්ඨ මාණව තෙම භාග්‍යවතුන් වහන්සේට පිළිවදන් ඇසවී. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මෙය වදාල සේක:

42. වාසෙට්ඨය, මෙහි අර්භත් වූ සමන්සලබ්බොධි වූ විද්‍යාවරණ-සමපන්න වූ සුගත වූ ලොකවිත් වූ නිරුත්තර පුරුෂදමසාසාරපී වූ දෙවි-මිනිස්තට ශාස්තෘ වූ බුද්ධ වූ හගවන් වූ තථාගත තෙමේ ලොවැ පහළ වෙයි. සේ දෙවියන් සහිත වූ මරුන් සහිත වූ බමුන් සහිත වූ මේ ලොකය ද, මහණබමුණන් සහිත සම්මත දෙවියන් (රජුන්) හා සෙසු මිනිසුන් හා සහිත සත්ත්වප්‍රජාව ද තෙමේ විශිෂ්ට නුවණින් දැන, ප්‍රත්‍යක්ෂ කොට, (ඔවුනට) අවබෝධ කරවයි හේ දහම් දෙසනුයේ ආදියෙහි හදුක (නිවරද) කොට, මධ්‍යයෙහි හදුක කොට, අවසනැ හදුක කොට, අඵ සහිත කොට, ව්‍යඤ්ඤ සහිත කොට, සම්ප්‍රකාරයෙන් පරිපුණී කොට, පරිශුද්ධ කොට දහම් දෙසයි. (එසේ දෙසනුයේ ශික්ෂාත්‍රයයෙන් සංභානිත වූ) ශාසනබ්‍රහමවටීය ප්‍රකාශ කෙරෙයි.

43. තං ධම්මං සුණාති ගතපඨි වා ගතපඨිපුතො වා අඤ්ඤානරසමී වා කුලෙ පච්චාජානො, සො තං ධම්මං සුඤ්ඤා නථාගතො සඤ්ඤා පටිලහති. සො තෙන සඤ්ඤාපටිලාභෙන සමන්තාගතො ඉති පටිසංචිකකති: “සමබ්බො සරුවාසො රජාපථො.¹ අබ්බොකාභසා පබ්බජ්ජා, නසිදං සුකරං අගාරං අජ්ඣාචසනා එකන්තපරිපුණ්ණං එකන්තපරිසුඤ්ඤාං සංඛලිඛිතං බ්‍රහ්මචරියං චරිතුං, යනුනාභං කෙසමස්සුං ඔහාරෙඤ්ඤා කාසායාති වජ්ජාති අච්ඡාදෙඤ්ඤා අගාරසමා අනගාරියං පබ්බජෙය්‍ය”නති.

44. සො අපරෙත සමයෙන අප්පං වා හොගකඛ්ඛිං පහාය මහනතං වා හොගකඛ්ඛිං පහාය අප්පං වා ඤ්ඤාතිපරිවට්ටං පහාය මහනතං වා ඤ්ඤාතිපරිවට්ටං පහාය කෙසමස්සුං ඔහාරෙඤ්ඤා කාසායාති වජ්ජාති අච්ඡාදෙඤ්ඤා අගාරසමා අනගාරියං පබ්බජති. සො එවං පබ්බජ්ජො සමානො පාඨිමොකඛ්ඛිංවරසංචුතො විහරති ආචාරගොචරසමපනො, අඤ්ඤාමනෙතසු වජ්ජසු භයදස්සාචී. සමාදාය සිකඛ්ඛි සිකඛාපදෙසු, කායකමෙත සමන්තාගතො කුසලෙන, පරිසුඤ්ඤාච්චො, සීලසමපනො, ඉඤ්ඤායෙසු ගුණඤ්ඤා, හොජනෙ මන්තඤ්ඤා, සධිසමපජඤ්ඤාන සමන්තාගතො, සනඤ්ඤො.

45. කපඤ්ඤා වාසෙට්ඨි භික්ඛු සීලසමපනො හොති? ඉධ වාසෙට්ඨි භික්ඛු පාණාතිපාතං පහාය පාණාතිපාතා පටිච්චිතො හොති. තිභිතදණ්ඩො තිභිතසන්ථො ලජ්ජී දායාපනො සබ්බපාණභූතභිතානුකමපී විහරති. ඉදමපි'ස්ස හොති සීලසමිං. අදිනනාදනං පහාය අදිනනාදනා පටිච්චිතො හොති. දිනනාදාසී දිනනපාටිකඛ්ඛි අපේතෙන සුචිභූතෙන අතතනා විහරති. ඉදමපි'ස්ස හොති සීලසමිං. අබ්‍රහ්මචරියං පහාය බ්‍රහ්මචාරී හොති ආරාචාරී² චිරතො මෙථුනා ගාමධම්මො. ඉදමපි'ස්ස හොති සීලසමිං. මුසාවාදං පහාය මුසාවාද පටිච්චිතො හොති සච්චවාදී සච්චසන්ධො පේතො³ පච්චසිකො අච්ඡංවාදකො ලොකස්ස. ඉදමපි'ස්ස හොති සීලසමිං. පිසුණං වාවං පහාය පිසුණාය වාවාය පටිච්චිතො හොති: ඉතො සුඤ්ඤා න අමුත්‍ර අකඛාතා ඉමෙසං හෙදාය, අමුත්‍ර වා සුඤ්ඤා න ඉමෙසං අකඛාතා අමුසං හෙදාය. ඉති භික්ඛාතං වා සන්ධාතා, සංභිතාතං වා අනුපපදතා, සමග්ගාරාමො සමග්ගරතො සමග්ගනඤ්ඤා සමග්ගකරණී. වාවං භාසිතා හොති. ඉදමපි'ස්ස හොති සීලසමිං.

1. රජොපථො, කන්ථි.
 2. අනාචාරී, මජ්ඣ.
 3. ඤ්ඤා, සා.

4. පෙමිතියා, මජ්ඣ.

43. ගැහැවියෙක් හෝ ගැහැවිපුතෙක් හෝ අන් එක්තරා කුලයෙකු උපන්තෙක් හෝ ඒ බමිය අසයි. හේ ඒ දහම් අසා තථාගත බුදුරජු කෙරෙහි සැදූහැ ඇති කෙරෙයි. හේ ඒ ශ්‍රද්ධාලාභයෙන් සමන්විත වූයේ, “ගිහිගෙයි විසීම සමුඛාබයෙකි, රජස්පඵයෙකි, පැවිද්ද (සම්බාධ නැති) අභ්‍යවකාශය (ඵලිමහන) වැන්න. ගිහිගෙයි වසන්නහු විසින් එකාන්තයෙන් පිරිසිදු කොට, ශබ්දලිඛිතයක් සේ කොට මේ බඹසර සරන්නට පහසු නො වේ. (එබැවින්) මම් කෙහෙරවුලු බහවා, කසාවත් හැඳ පෙරෙවැ, ගිහිගෙන් පැවිදිබිමට වදනෙමි නමු යෙහෙකැ”යි මෙසේ නුවණින් සලකයි.

44. හේ පසු කලෙක අල්ප වූ හෝ සම්පත් රැස හැරැ, මහත් වූ හෝ සම්පත් රැස හැරැ, මද වූ හෝ නැපිරිස හැරැ, මහත් වූ හෝ නැපිරිස හැරැ, කෙහෙරවුලු බහවා, කසාවත් හැඳ පෙරෙවැ, ගිහිගෙන් පැවිදිබිමට වදී. හේ මෙසේ පැවිදි වූයේ ම පාතිමොක්කසංවරයෙන් සමන්විත වූයේ, ආචාරයෙන් හා ගොවරයෙන් හා යුක්ත වූයේ, සවල්පමාත්‍ර වූ ද ඵරදෙහි බිය දක්නා සුලුව වාසය කෙරෙයි. නොවැරැදි වූ කායවාක්කමියෙන් සමන්විත වූයේ, එහෙයින් ම පිරිසිදු ආච්ච ඇතියේ, සිල්වත් වූයේ, ඉන්ද්‍රියයන්හි වැසු දොර ඇතියේ, බොජුන්හි පමණ දන්නේ, (සන් තන්හි) සිහියෙන් හා නුවණින් හා යුක්ත වූයේ, සිවුපසයෙහි තුන් වැදැරැම් සතුටින් සතුටු වූයේ, ශික්ෂාපදයන්හි සමාදන් වැ ගෙන ගික්මෙයි.

45. වාසෙට්ඨය, මහණ තෙමේ කෙසේ නම් සිල්වත් වේ ද යත්: වාසෙට්ඨය, මෙහි මහණ තෙමේ ප්‍රාණසාතය හැරැලා ප්‍රාණසාතයෙන් වෙසෙසින් වැලැක්කේ වෙයි. බහා තැබූ දඹුමුගුරු ඇත්තේ (දඹුමුගුරු නො දරන්නේ), බහා තැබූ ආයුධ ඇත්තේ (ආයුධ නො දරන්නේ), පවට පිලිකුල් කරන්නේ, මොත්‍රියට පැමිණියේ (මොත්‍රියෙන් යුක්ත වූයේ), සියලු සතුන් කෙරෙහි හිතානුකම්පා ඇති වැ වෙසේ. මේ ද ඔහුගේ ශිලයෙක් වේ. හේ අදන්තාදන්තය හැරැලා නොදුන් දෑ ගැන්මෙන් වැලැක්කේ වෙයි. දුන් දෑ ම පිලිගන්නාසුලු වූයේ, දුන් දෑ ම කැමැති වැ ඉවසනසුලු වූයේ, නොසොර වූ පිරිසිදු සිහින් යුතු වැ වෙසේ. මේ ද ඔහුගේ ශිලයෙක් වේ. හේ අබිරම්සර දුරු ලා බඹසර සරන්නේ වෙයි. ගැඹුදහමක් වූ මෙවුන්දමින් දුරු වැ හැසිරෙන්නේ, එයින් වැලැක්කේ වෙයි. මේ ද ඔහුගේ ශිලයෙක් වේ. හේ බොරු කීම දුරු ලා බොරු කීමෙන් වැලැක්කේ වෙයි. ඇත්ත කියනසුලු වූයේ, ඇත්තෙන් ඇත්ත ගලපා කියන්නේ, තහවුරු වැ පිහිටි කථා ඇත්තේ, ඇදහිය යුතු කථා ඇත්තේ, ලොව නො රවටන්නේ වෙයි. මේ ද ඔහුගේ ශිලයෙක් වේ. හේ කේලාම් කීම දුරු ලා කේලාම් කීමෙන් වැලැක්කේ වේ: මේ තැනින් අසා මොවුන් (ඔවුන්ගෙන්) බිඳවනු පිණිස එතන්හි නො කියනසුලු වූයේ, එ නැතින් අසා ඔවුන් (මොවුන්ගෙන්) බිඳවනු පිණිස මෙ තන්හි නො කියනසුලු වූයේ, මෙසේ බිඳුණවුන් ගලපන්නේ (සමග කරන්නේ) ද, එකට ගැලැපුණවුන් (සමගියට පැමිණියවුන්) හට රුකුල් දෙන්නේ ද වෙයි. සමගියෙන් සිටින්නවුන් හා වාසය කැමැත්තේ, සමගියෙන් වසන්නවුන්ට කැමැත්තේ, සමග වැ සිටින්නවුන්ට සතුටු වනුයේ, සමගිය ඇති කරන බස් කියන්නේ වෙයි. මේ ද ඔහුගේ ශිලයෙක් වේ.

එරුසං වාවං පහාය එරුසාය වාවාය පටිච්චරතො හොති. යා සා වාවා නෙලා කණණසුඛා පෙමනීයා හදයඛිගමා පොථි බහුජනකනතා බහුජනමනාපා, තථාරුපිං¹ වාවං භාසිතා හොති. ඉදමපි'ස්ස හොති සීලසම්මං. සමඵපපලාපං පහාය සමඵපපලාපා පටිච්චරතො හොති කාලවාදී භුතවාදී අත්ථවාදී ධම්මවාදී විනයවාදී. තිඛානවතිං වාවං භාසිතා හොති කාලෙන සාපදෙසං පරියනනවතිං අත්ථසඤ්ඤිතං. ඉදමපි'ස්ස හොති සීලසම්මං.

46. බීජගාමභුතගාමසමාරම්හා පටිච්චරතො හොති. එකභතතිකො හොති රතභුජරතො පටිච්චරතො විකාලභොජනා. තච්චගීතවාදීතවිසුකදස්සනා පටිච්චරතො හොති. මාලාගකිවිලෙපනධාරණමණ්ඩනවිභුසනධාරිතා පටිච්චරතො හොති. උච්චාසයනමභාසයනා පටිච්චරතො හොති. ජාතරූපරජතපටිග්ගභණා පටිච්චරතො හොති. ආමකධිඤ්ඤාපටිග්ගභණා පටිච්චරතො හොති. ආමකමංසපටිග්ගභණා පටිච්චරතො හොති. ඉත්ථිකුමාරිකපටිග්ගභණා පටිච්චරතො හොති. දුසිද්දසපටිග්ගභණා පටිච්චරතො හොති. අජේලකපටිග්ගභණා පටිච්චරතො හොති. කුකකුටසුකරපටිග්ගභණා පටිච්චරතො හොති. හත්ථගවාස්සවලවාපටිග්ගභණා පටිච්චරතො හොති. බෙතනවච්ඡිපටිග්ගභණා පටිච්චරතො හොති. දුතෙය්‍යපභිණගමිනානුයොගා පටිච්චරතො හොති. කයවිකකයා පටිච්චරතො හොති. කුලාකුටකංසකුටමානකුටා පටිච්චරතො හොති. උකෙකාටනවඤ්චනතිකතිසාවියොගා පටිච්චරතො හොති. ඡේදනවධබකිනවිපරාමොසආලොපසභසාකාරු පටිච්චරතො හොති. ඉදමපි'ස්ස හොති සීලසම්මං.

47. යථා වා පනෙතො තොනොතා සමණ්ඩ්‍රාගමණා සද්ධාදෙය්‍යාති භොජනාති භුඤ්ජිතා තෙ එච්චරුපං බීජගාමභුතගාමසමාරම්හා අනුසුත්තා විතරනති, සෙය්‍යපීදං: මුලබිජං බකිබිජං එලුබිජං අග්ගබිජං බීජබිජමෙව පඤ්චමං. ඉති වා ඉති එච්චරුපා බීජගාමභුතගාමසමාරම්හා පටිච්චරතො හොති. ඉදමපි'ස්ස හොති සීලසම්මං.

1. එච්චරුපිං, කත්ථි

හේ රජ බිණුම් දුරු ලා රජ බස් දෙවුමෙන් වැලැක්කේ වෙයි. නිදෙස්, කන්කලු, පෙම් උපදවන, පහසුවෙන් සිතා වැදගත්තා, නොගැමි, බොහෝ දෙනාට ප්‍රිය, බොහෝ දෙනාගේ මන වඩන යම් බසෙක් වේ ද, එබඳු වූ බස් කියන්නේ වෙයි. මේ ද ඔහුගේ ශිලයෙක් වේ. හේ බොල් හිස් දෙඩැටිලි හැරුණා බොල් දෙඩැටිල්ලෙන් වැලැක්කේ වෙයි. සුදුසු කාලවේලායෙහි කථා කරනසුලු වූයේ, ඇත්ත ම කියනසුලු වූයේ, වැඩ සලසන බසක් ම කියනසුලු වූයේ, තව ලොවුතුරුදහම් ඇසුරු කොට ම කියනසුලු වූයේ, හික්මීම ඇති කරන බසක් ම කියනසුලු වූයේ, සිතා තබා ගන්නට සුදුසු වූ, කරුණු සහිත වූ, ඉමක් කොතක් ඇති (ප්‍රමාණවත් වූ), දෙලෝ වැඩ හා සම්බන්ධ වූ ම බසක් සුදුසු කාලයෙහි කියන්නේ වෙයි. මේ ද ඔහුගේ ශිලයෙක් වේ.

46 හේ බිජසමුත (පැල වන ද) ද, භූතසමුත (පැල වුණු ද) ද සිදිමෙන් බිදිමෙන් වැලැක්කේ වෙයි. ඊ බොජුනෙන් වැලැක්කේ, එක් වෙලේ වලදන බත් ඇත්තේ, නොකල්බොජුනෙන් වැලැක්කේ වෙයි. තටනු ගනු වයනු විසුළුදසුන් යන මෙයින් වැලැක්කේ වෙයි. ඇඟා අඩු තැන් පිරවීමට, ඇඟ සැරැහීමට කරුණු වන මල්ගෙවිලෙවුන් දැරීමෙන් වැලැක්කේ වෙයි. පමණ ඉක්මි උසසුන් ද, නොකැප වූ මහඅසුන් ද යන දෙකින් ම වැලැක්කේ වෙයි. රන් රිදී මසු කනවණු පිළිගැන්මෙන් වැලැක්කේ වෙයි. අමු ධාන්‍ය පිළිගැන්මෙන් වැලැක්කේ වෙයි. අමු මස් පිළිගැන්මෙන් වැලැක්කේ වෙයි. ස්ත්‍රීන් කුමාරිකාවන් පිළිගැන්මෙන් වැලැක්කේ වෙයි. දැසිදසුන් පිළිගැන්මෙන් වැලැක්කේ වෙයි. එළුවන් බැවෙළුවන් පිළිගැන්මෙන් වැලැක්කේ වෙයි. කුකුළන් හුරන් පිළිගැන්මෙන් වැලැක්කේ වෙයි. ඇතුන් අසුන් වෙලෙඹුන් ගෙරින් පිළිගැන්මෙන් වැලැක්කේ වෙයි. කෙත්වතු පිළිගැන්මෙන් වැලැක්කේ වෙයි. හිතියතට දුන මෙතෙවර කිරීමෙහි ද ගෙන් ගෙට පණිවුඩ පණන් ගෙන යෑමෙහි ද යෙදීමෙන් වැලැක්කේ වෙයි. වෙලෙද ගනුදෙනුයෙන් වැලැක්කේ වෙයි. භොරතරුදියෙන් කිරීමෙන්, බොරු රන් පෑමෙන්, භොර මිනුම්වලින් මිනුමෙන් වැලැක්කේ වෙයි. අල්ලස් ගෙන හිමියන් නොහිමි කිරීමෙන්, නානා උපායයෙන් අනුන් රැවැටීමෙන්, අගනා දෑට හුරු නොඅගනා දෑයක් පෙන්නා කරන මායායෙන්, මෙ කි නොකී හැම කෙරුම්ක කම්වලින් ම වැලැක්කේ වෙයි. අත් පා ආදිය සිදිමෙන් ද, මැරීමෙන් ද, රැකැන් ආදියෙන් බැදීමෙන් ද, සැහැසිකම් කිරීමෙන් ද වැලැක්කේ වෙයි. මේ ද ඔහුගේ ශිලයෙක් වෙයි.

47. යම්සේ සමහර භවත් මහණබමුණෝ සැදුකැයෙන් දුන් බොජුන් වලද, මුලවිජ් ද (හිඟුරු ආදී පැල වන මුල් ද), සකක විජ් ද (නුග ආදී පැල වන කද ද), පරුවිජ් ද (උක් උණ බට ආදී පැල වන පුරුක් ද), අග්‍රවිජ් ද (ඉරිවේරිය ආදී පැල වන දලු ද), පස් වන විජ්විජ් ද (වී ආදී පැල වන ඇට ද) යන මෙ කී විජ්සමුත ද (පැල වන දෑ ද) භූතසමුත ද (පැල වුණු දෑ ද) පෙළීමෙහි (සිඳුම් බිඳුම් තැළුම් යැ සි) කියන ලද සමාරම්භයෙහි යෙදුණෝ වෙසෙත් ද, හෙ තෙමේ මේ හෝ මෙ බඳු වූ විජ්-ග්‍රාමභූතග්‍රාමසමාරම්භයෙන් වැලැක්කේ වෙයි. මේ ද ඔහුගේ ශිලයෙක් වේ

48. යථා වා පනෙකෙ භොනොතා සමණබ්‍රාහ්මණා සද්ධාදෙය්‍යානී
 භොජනානි භුඤ්ජිතා තෙ ඵවරුපං සනාතිකාරපරිභොගං අනුයුතතා
 විහරන්ති, සෙය්‍යපීදං: අනාසනනිධිං පානසනනිධිං වජ්ජසනනිධිං යාන-
 සනනිධිං සගනසනනිධිං ගනිසනනිධිං ආමිසසනනිධිං. ඉති වා ඉති
 ඵවරුපා සනනිධිකාරපරිනොගා පටිච්චිතො භොති. ඉදමපි'ස්ස භොති
 සීලසමිං.

49. යථා වා පනෙකෙ භොනොතා සමණබ්‍රාහ්මණා සද්ධාදෙය්‍යානී
 භොජනානි භුඤ්ජිතා තෙ ඵවරුපං විසුකදස්සනං අනුයුතතා විහරන්ති,
 සෙය්‍යපීදං: නචං ගීතං වාදීතං පෙකං අකඛානං පාණිස්සරං වේතාලං
 කුලහථුතං සොනනකං වණ්ඛාලං වංසං ධොපනකං හන්චියුද්ධං අස්සයුද්ධං
 මහිසයුද්ධං උසනසුද්ධං අජයුද්ධං මෙණ්ඩියුද්ධං කුකකුටයුද්ධං වට්ටකයුද්ධං
 දණ්ඩියුද්ධං මුට්ඨියුද්ධං නිඛුද්ධං උයොයාධිකං බලගං සෙනාබ්‍යුතං
 අණිකදස්සනං. ඉති වා ඉති ඵවරුපා විසුකදස්සනා පටිච්චිතො භොති
 ඉදමපි'ස්ස භොති සීලසමිං.

50. යථා වා පනෙකෙ භොනොතා සමණබ්‍රාහ්මණා සද්ධාදෙය්‍යානී
 භොජනානි භුඤ්ජිතා තෙ ඵවරුපං ජුතප්පමාදට්ඨානානුයොගං අනුයුතතා
 විහරන්ති, සෙය්‍යපීදං: අට්ඨපදං දසපදං ආකාසං පරිහාරපථං සනනිකං
 බලිකං සට්ඨකං සලාකාහජථං අකඛං පඛනචීරං වඛකකං මොකඛවිකං
 විඛ්චුලකං පතතාලහකං රථකං ධනුකං අකඛරිකං මනෙසිකං යථාචජ්ජං.
 ඉති වා ඉති ඵවරුපා ජුතප්පමාදට්ඨානානුයොගා පටිච්චිතො භොති.
 ඉදමපි'ස්ස භොති සීලසමිං.

51. යථා වා පනෙකෙ භොනොතා සමණබ්‍රාහ්මණා සද්ධාදෙය්‍යානී
 භොජනානි භුඤ්ජිතා තෙ ඵවරුපං උච්චාසගතමහාසගතං අනුයුතතා
 විහරන්ති, සෙය්‍යපීදං: ආසන්දිං පලලඛිකං ගොනකං විතතකං පටිකං
 පට්ටලිකං තුලිකං විකතිකං උදදලොමිං එකනනලොමිං කට්ඨිස්සං කොසෙය්‍යං
 කුතතකං හජ්ජරං අස්සජරං රථජරං අජිතප්පවේණිං කාදලීමිගපවර-
 පච්චජරණං සඋතතරච්ජදං උභතොලොභිතකුපධානං. ඉති වා ඉති ඵවරුපා
 උච්චාසගතමහාසගතා පටිච්චිතො භොති, ඉදමපි'ස්ස භොති සීලසමිං.

48. යම්සේ ඇතැම් හවත් මහණබමුණෝ කෙනෙක් සැදුහැයෙන් දුන් බොජුන් වලද, කන දෑ රැස් කොට තබා ගැනීම, බොන දෑ රැස් කොට තබා ගැනීම, වස්ත්‍ර රැස් කොට තබා ගැනීම, (රිය ගැල් ආදිය ද පාවහන් ආදිය ද යන) යාන රැස් කොට තබා ගැනීම, ඉහතැ කී දෑ හැර (තවත් තල සතල් ඇ වුව මනා) පසය රැස් කොට තබා ගැනීම යන මෙසේ වූ සනතිබිකාරපරිභොගයෙහි (පසය රැස් කොට තබා ගෙන වැලැඳීමෙහි) යෙදී වෙසෙත් ද, හෙ තෙමේ මේ හෝ මෙබඳු වූ හෝ සනතිබිකාර පරිභොගයෙන් වැලැක්කේ වෙයි. මේ ද ඔහුගේ ශීලයෙක් වේ.

49. යම්සේ සමහර හවත් මහණබමුණෝ සැදුහැයෙන් දුන් බොජුන් වලද, නැටුම් ගැසුම් වැසුම්, නටසමජ්ජා (නළුවන් සමූහයක් එක් වූ ජනසමූහයා ඉදිරියේ දක්වන නැටුම්), ආබ්‍යාන (මහාභාරතාදිය කීම හෝ ඇසීම), පාණ්ණිච්චර (අතින් ලොහොබෙර ගැසුම හෝ අන්තල ගැසුම), චේතාල (දඹුමුවා තාලමිපට ගැසීම හෝ මතුරු දපා මලසිරුරු නැගිටුම්), කුම්භපුන (සිවුරස් බෙර වැසුම), ශොභනක (රංගබලිකරණය හෙවත් රහමුල්ලෙහි දී දෙවතාවතට සේනානු වශයෙන් නාදිගීත ගායනය හෝ ප්‍රතිභාතවිත්‍ර කිරීම), සණ්දෙවූන් කෙලිය (හෝ අයෝ-ගුඛත්‍රීඛාව), උණගස් ඔසොවා ගෙන කරන ක්‍රීඩාව, අසිධාවනය (මලවුන්ගේ ඇට සෝදා සුවද කවා තබා තකත්සෙමෙහි ඊ වටා සිට උත්සව කිරීම), ඇත්පොර, අස්පොර, මියුපොර, ගොන්පොර, එළපොර, බැටෙළ-පොර, කුකුළුපොර, වටුපොර, පොලුහරඹ, මීටුසුද, මල්ලපොර, යුද පවත්නා තැන් දක්නට යෑම, බලසෙන් ගණිනා තැන් දක්නට යෑම යන මෙබඳු විසුළු දස්තෙහි යෙදී වෙසෙත් ද, හෙ තෙමේ මේ හෝ මෙ බඳු වූ විසුළු දස්තෙන් වැලැක්කේ වෙයි. මේ ද ඔහුගේ ශීලයෙක් වේ.

50. යම්සේ සමහර හවත් මහණබමුණෝ සැදුහැයෙන් දුන් බොජුන් වලද, අට්ඨකෙලිය, දසපාකෙලිය, අහස්දුකෙලිය, මඩුලු පැනුම, සනතිකා-ක්‍රීඩාව, දැදකෙලිය, කල්ලි ගැසුම, සලාඅත්කෙලිය, ගුලකෙලිය, කොල-නලා පිඹුම, කෙලිනඟුලින් හැම, කරණම් ගැසුම, කන්ත-ගුරුවා කෙලිය, කොලනැලියෙන් වැලී ඇ මැනුම, ක්‍රීඩාරථ පැදවීම, කුඩා දුන්නෙන් විදීම, ඇකිරිකෙලිය (පිටේ හෝ අහසේ අකුරු ඇඳ ඒ කියැවීම), සිතූ දෑ කීමේ ක්‍රීඩාව, විකලාංගානුකරණය (කනුන් කොරුන් යන ආදීන් සේ ඉරියවු පැවැත්වීම) යන මෙබඳු වූ පමාවට කරුණු වූ දුකෙලියෙහි යෙදී වෙසෙත් ද, හෙ තෙමේ මේ හෝ මෙ බඳු වූ පමාවට කරුණු වූ දුකෙලියෙහි යෙදීමෙන් වැලැක්කේ වෙයි. මේ ද ඔහුගේ ශීලයෙක් වේ.

51. යම්සේ ඇතැම් හවත් මහණබමුණෝ සැදුහැයෙන් දුන් බොජුන් වලද, දික්සහලා පුටු ය, පලහය, මහකොඳුපලසය, පියමනෙන් විසිතුරු කල එළලොම්මුවා ඇතිරිය, එළලොම්මුවා සුදු ඇතිරිය, ගනමල් යෙදූ එළලොම් ඇතිරිය, නිලිය (පුලුන් මෙන්තය), සිංහරූපාදී රූපවලින් විසිතුරු කල එළලොම් ඇතිරිය, දෙපැත්තේ ම ලොම් ඇති එළලොම්මුවා ඇතිරිය, එක් පැත්තේ පමණක් ලොම් ඇති එළලොම්මුවා ඇතිරිය, රත්කසුකම් කල පසතුරුණ, කොසෙය්‍ය හුඹින් විසු ඇතිරිය, ඇතු පිට එළන ඇතිරිය, අසු පිට එළන ඇතිරිය, රියා එළන ඇතිරිය, ඇඳට සරිලන සේ අඳුන් දිවිසමින් මසා කල ඇතිරිය, කෙහෙල්මුටසමින් කල මහඟු පසතුරුණ, ඉස්දෙර පාමුල රත්කන්වසින් තබා ඇති රතු උඩුවියන් සහිත මහඟු යකන යන මෙබඳු වූ උස්සකන් මහසකන් පරිහරණය කිරීමෙහි යෙදී වෙසෙද්ද, හෙ තෙමේ මේ හෝ මෙ බඳු වූ උස්සකන් මහසකන් පරිභොගයෙන් වැලැක්කේ වෙයි. මේ ද ඔහුගේ ශීලයෙක් වේ.

52. යථා වා පනෙකෙ භොනොනා සමණබ්‍රාහ්මණා සද්ධාදෙය්‍යානි භොජනානි භුඤ්ජිතා තෙ ඵවරුපං මණ්ඩනවිභුසනට්ඨානානුයොගං අනුයුත්තා විහරන්ති, සෙය්‍යපීදං: උච්ඡාදනං පරිමදදනං නභාපනං සමබාහනං ආදසං අඤ්ජනං මාලාවිලෙපනං මුඛවුණ්ණකං මුඛලෙපනං හත්ථබ්බකං සිබාබ්බකං දණ්ඩකං නාළිකං බග්ගං ඡතනං විත්‍රාපාහනං උණ්ඨිසං මණ්ණිං වාලෙච්ඡතිං ඔද්දනානි වත්තානි දීඤ්ඤසානි. ඉති වා ඉති ඵවරුපාය මණ්ඩනවිභුසනට්ඨානානු- යොගා පටිච්චතො භොති. ඉදමපි'ස්ස භොති සීලසම්.

53. යථා වා පනෙකෙ භොනොනා සමණබ්‍රාහ්මණා සද්ධාදෙය්‍යානි භොජනානි භුඤ්ජිතා තෙ ඵවරුපං තීරච්ඡානකථං අනුයුත්තා විහරන්ති, සෙය්‍යපීදං: රුජකථං වොරකථං මහාමත්තකථං සෙනාකථං හයකථං යුද්ධකථං අන්තකථං පානකථං වත්ථකථං සයනකථං මාලාකථං ගඤ්ඤකථං ඤ්ඤතිකථං යානකථං ගාමකථං තීගමකථං නගරකථං ඡතපදකථං ඉත්ථි- කථං පුරිසකථං [කුමාරකථං කුමාරිකථං] සුරකථං විසිබාකථං කුමහට්ඨාන- කථං පුබ්බට්ඨකථං නානත්තකථං ලොකකඩාසිකං සමුදදකබාසිකං ඉතිහවාහවකථං. ඉති වා ඉති ඵවරුපාය තීරච්ඡානකථාය පටිච්චතො භොති. ඉදමපි'ස්ස භොති සීලසම්.

54. යථා වා පනෙකෙ භොනොනා සමණබ්‍රාහ්මණා සද්ධාදෙය්‍යානි භොජනානි භුඤ්ජිතා තෙ ඵවරුපං විග්ගාහිකකථං අනුයුත්තා විහරන්ති, සෙය්‍යපීදං: න නිං ඉමං ධම්මවිනයං ආජාතාසි. අහං ඉමං ධම්මවිනයං ආජාතාමි. කිං නිං ඉමං ධම්මවිනයං ආජාතිස්සසී? මිච්ඡාපටිපනොනා නිමසී. අහමසම් සමමාපටිපනොනා. සහිතං මෙ, අසහිතං තෙ. පුරෙ වචනීයං පච්ඡා අවච. පච්ඡා වචනීයං පුරෙ අවච. ආවිණ්ණං තෙ විපරවත්තං. ආරොපිතො තෙ වාදො. නිග්ගහිතො නිමසී. වර වාදප්පමොකබාය. තිබ්බෙට්ඨෙති වා සවෙ පභොසිති. ඉති වා ඉති ඵවරුපාය විග්ගාහිකකථාය පටිච්චතො භොති. ඉදමපි'ස්ස භොති සීලසම්.

55. යථා වා පනෙකෙ භොනොනා සමණබ්‍රාහ්මණා සද්ධාදෙය්‍යානි භොජනානි භුඤ්ජිතා තෙ ඵවරුපං දුතෙය්‍යපභිණ්ණගමනානුයොගමනුයුත්තා විහරන්ති, සෙය්‍යපීදං: රඤ්ඤං රුජමහාමත්තානං බන්ධනානං බ්‍රාහ්මණානං ගහපතිකානං කුමාරානං “ඉධ ගච්ඡ අමුත්‍රාගච්ඡ. ඉදං හර. අමුත්‍ර ඉදං ආහර”ති. ඉති වා ඉති ඵවරුපාය දුතෙය්‍යපභිණ්ණගමනානුයොගා පටිච්චතො භොති. ඉදමපි'ස්ස භොති සීලසම්.

52. යම්සේ ආතැම් භවත් මහණබමුණෝ සැදුහැයෙන් දුන් බොජුන් වලද, සුවදසුණුයෙන් ආභ ඉළීම, අත්පාආභි මනා සටහන් ගත්වනුවට තෙල් ගා මැකීම, සුවද දියෙන් නැවීම, උරහිස්ආභි මස් වැබෙනුවට මුඟුරින් තැළීම, කැඩපතින් මුහුණ බැලීම, අලංකාර වශයෙන් අඳුන් ගැම, මල් පැලැදීම හා විලෙටුන් දැරීම, මුවසුණු මුව-විලෙටුන් දැරීම, හසනාහරණ දැරීම, හිසැ කුඩුම්බිය බැදීම, විසිතුරු සරයටි දැරීම, විසිතුරු බෙහෙත්තල දැරීම, කඩු දැරීම, විසිතුරු කුඩු දැරීම, විසිතුරු පාවහන් දැරීම, නලල්පට බැදීම, සිඵමිණ පැලැදීම, විසිතුරු සෙමෙර වල්විදුනා දැරීම, දික් දවලු ආභි සුදු රෙදි හැදීම යන ආදී ආභ අඩු තැන් පිරැවීමටත් ආභ සැරැසීමටත් කරැණු වන දෑ පරිහොග කිරීමෙහි යෙදී වෙසෙත් ද, ඒ මහණ තෙමේ මේ හෝ මෙ බඳු දෑ පරිහොග කිරීමෙන් වැලැක්කේ වෙයි. මේ ද ඔහුගේ ශීලයෙක් වේ.

53. යම්සේ වනාහි ආතැම් භවත් මහණබමුණෝ සැදුහැයෙන් දුන් බොජුන් වලද, රාජකථා වොරකථා මහාමාත්‍යකථා සෙනාකථා භයකථා සුඛකථා ආහාරකථා පානකථා වස්ත්‍රකථා ශයනකථා මාලාකථා ගකිකථා ඥාතිකථා යානකථා ග්‍රාමකථා නිගමකථා තගරකථා ජනපදකථා ස්ත්‍රීකථා පුරුෂකථා [කුමාරකථා කුමාරිකථා] ශූරකථා විචීකථා කුමහසථානකථා නානාතිකථා ලොකාබ්‍යාසිකා කථා සමුද්‍රාබ්‍යාසිකාකථා ඉතිහවංභවකථා යන මෙබඳු වූ තිරග්චිත කථාවන්හි යෙදී වෙසෙත් ද, ඒ මහණ තෙමේ මේ කී හෝ මෙයින් අන්‍ය වූ හෝ මෙ බඳු කථාවලින් වැලැක්කේ වෙයි. මේ ද ඔහුගේ ශීලයෙක් වේ.

54. යම්සේ ආතැම් භවත් මහණ බමුණෝ සැදුහැයෙන් දුන් බොජුන් වලද, “තෝ මේ දඹම් විනය නොදනිති. මම් ම මේ දඹම් විනය දනිමි. මේ දඹම් විනය කිමැ සි තෝ දනිති ද? තෝ වරදවා පිළිපත්තෙහි. මම මැනවින් පිළිපත්තෙමි වෙමි. මා බස කරැණු සහිත ය. තා බස කරැණු රහිත ය. තෝ පලමුයෙන් කියැ යුත්ත පසු වැ කියෙහි ය. පසු වැ කියැ යුත්ත පලමුයෙන් කියෙහි ය. තා කලක් ම පුහුණු කල දෑය මාගේ එක් වචනයෙන් ම පෙරැළි ගියේ ය. මා විසින් තට දෙස් නැගිණ. මා විසින් නිගන්තා ලද්දෙහි. මා නැඟු දෙසින් මිදෙන්නට හැසිරෙව (ඒ ඒ තැන ගොස් උගනුව). හැකි නම් එය විසඳව” යන ආදීන් මෙබඳු වූ උනුත් බැණ දෙසා ගැනුම්හි යෙදෙත් ද, ඒ මහණ තෙමේ මේ කී හෝ අන් මෙබඳු වූ හෝ බැණ දෙසා ගැන්මෙන් වැලැක්කේ වෙයි. මේ ද ඔහුගේ ශීලයෙක් වේ.

55. යම්සේ සමහර භවත් මහණබමුණෝ සැදුහැයෙන් දුන් බොජුන් වලද, “මෙහි යන්නැ. අසෝ තැනට එන්නැ. මෙය ගෙනැ යන්නැ අසෝ තැනට මෙය ගෙනෙන්නැ”හි කල නියොග පිළිගෙන, රජුන්ගේ රජමහආමැචියන්ගේ ක්‍රමයන්ගේ බමුණන්ගේ ගැහැවියන්ගේ රජ-කුමරුවන්ගේ මෙ බඳු දෑන මෙහෙවරෙහි, පණිවුඩ ගෙන යෑමෙහි යෙදී වෙසෙත් ද, ඒ මහණ තෙමේ මේ කී හෝ අන් මෙ වැනි වූ හෝ දෑන මෙහෙවරින්, පණිවුඩ ගෙන යෑමෙන් වැලැක්කේ වෙයි. මේ ද ඔහුගේ ශීලයෙක් වේ.

56. යථා වා පනෙතෙ භොනෙතා සමණබ්‍රාහ්මණා සද්ධාදෙය්‍යානී භොජනානී භුඤ්ජන්තා තෙ කුහකා ච භොනති ලපකා ච තෙමිතතිකා ච නිපෙසතිකා ච ලාභෙන ච ලාභා නිජ්ඣංසිතාගෙ. ඉති වා ඉති ඵවරූපා කුහනලපකා පටිච්චතො භොති. ඉදමපි'ස්ස භොති සිලසමිං.

57. යථා වා පනෙතෙ භොනෙතා සමණබ්‍රාහ්මණා සද්ධාදෙය්‍යානී භොජනානී භුඤ්ජන්තා තෙ ඵවරූපාය තීරච්ඡානචිජ්ජාය මච්ඡාජ්චෙන ජීවිකං කපෙසනති, සෙය්‍යපීදං: අඛං නිමිතතං උප්පාතං සුපිනං ලකකිණං මුහිකච්ඡන්තං අග්ගිභොමං දබ්බිභොමං ටුසභොමං තණ්ඤුලභොමං සප්පි-භොමං තෙලභොමං මුඛභොමං ලොභිතභොමං අඛගචිජ්ජා චජ්චිජ්ජා බතන-චිජ්ජා සිචචිජ්ජා භුතචිජ්ජා භුරිචිජ්ජා අභිචිජ්ජා විසචිජ්ජා විච්ඡිකචිජ්ජා මුහිකචිජ්ජා සාකුණචිජ්ජා වායසචිජ්ජා පකකජ්ඣාතං සරපරිතතාතං මිග-පකකං. ඉති වා ඉති ඵවරූපාය තීරච්ඡානචිජ්ජාය මච්ඡාජ්චා පටිච්චතො භොති. ඉදමපි'ස්ස භොති සිලසමිං.

58. යථා වා පනෙතෙ භොනෙතා සමණබ්‍රාහ්මණා සද්ධාදෙය්‍යානී භොජනානී භුඤ්ජන්තා තෙ ඵවරූපාය තීරච්ඡානචිජ්ජාය මච්ඡාජ්චෙන ජීවිකං කපෙසනති, සෙය්‍යපීදං: මණ්ණිලකකිණං චජ්චලකකිණං දණ්ඨිලකකිණං අසිලකකිණං උසුලකකිණං බහුලකකිණං ආට්ඨිලකකිණං ඉඤ්චිලකකිණං පුරිසලකකිණං කුමාරලකකිණං කුමාරිලකකිණං දසලකකිණං දසිලකකිණං හප්පිලකකිණං අස්සලකකිණං මභිසලකකිණං උසහලකකිණං ගොලකකිණං අජලකකිණං මෙණ්ඩලකකිණං කුකකුට්ඨලකකිණං වට්ඨකලකකිණං ගොඩා-ලකකිණං කණණිකාලකකිණං කච්ඡපලකකිණං මිගලකකිණං. ඉති වා ඉති ඵවරූපාය තීරච්ඡානචිජ්ජාය මච්ඡාජ්චා පටිච්චතො භොති. ඉදමපි'ස්ස භොති සිලසමිං.

59. යථා වා පනෙතෙ භොනෙතා සමණබ්‍රාහ්මණා සද්ධාදෙය්‍යානී භොජනානී භුඤ්ජන්තා තෙ ඵවරූපාය තීරච්ඡානචිජ්ජාය මච්ඡාජ්චෙන ජීවිකං කපෙසනති, සෙය්‍යපීදං: “රඤ්ඤං නිය්‍යාතං භවිස්සති. රඤ්ඤං අනිය්‍යාතං භවිස්සති. අබහනතරුතං රඤ්ඤං උපයාතං භවිස්සති. බාහිරුතං රඤ්ඤං අපයාතං භවිස්සති. බාහිරුතං රඤ්ඤං උපයාතං භවිස්සති. අබහනතරුතං රඤ්ඤං අපයාතං භවිස්සති. අබහනතරුතං රඤ්ඤං ජයො භවිස්සති. බාහිරුතං රඤ්ඤං පරුජයො භවිස්සති. බාහිරුතං රඤ්ඤං ජයො භවිස්සති. අබහනතරුතං රඤ්ඤං පරුජයො භවිස්සති. ඉති ඉමස්ස ජයො භවිස්සති. ඉමස්ස පරුජයො භවිස්සති.” ඉති වා ඉති ඵවරූපාය තීරච්ඡානචිජ්ජාය මච්ඡාජ්චා පටිච්චතො භොති. ඉදමපි'ස්ස භොති සිලසමිං.

56. යම්හේ සමහර භවත් මහණබමුණෝ සැදුහැයෙන් දුන් බොජුන් වලද, කුහකකම් කරන්නෝ වෙන් ද, ලාභසන්කාර පභා අනුත් සිත් ඇදෙන සේ වූ වාටු බස් දෙසින්තෝ වෙන් ද, සිටු පසය ලබනු සඳහා කසින් හෝ බසින් ඇහැවීම් කරන්නෝ වෙන් ද, ලාභාපෙක්ෂායෙන් අනුනට ගරහන්නෝ වෙන් ද, ලාභයෙන් ලාභය සොයන්නෝ වෙන් ද, ඒ මහණ තෙමේ මෙ කී ද මෙ බඳු වූ ද කුහනලපතවලින් වැලැක්කේ වෙයි. මේ ද ඔහුගේ ශීලයෙක් වේ.

57. යම්හේ ඇතැම් භවත් මහණබමුණෝ සැදුහැයෙන් දුන් බොජුන් වලද, අංගශාස්ත්‍රය, තිමිත්තශාස්ත්‍රය, උත්පාතලක්ෂණය, සවිජන-ශාස්ත්‍රය, ලක්ෂණශාස්ත්‍රය, මුෂකච්ඡිත්තවිද්ධව, අග්නිභෝමය, දර්විභෝමය, කුෂභෝමය, කණභෝමය, කණ්ඩුලභෝමය, සර්පිඡ්භෝමය, තෙලභෝමය, මුඛභෝමය, ලොකිතභෝමය, අංගවිද්ධව, වාස්තු විද්ධව, ක්ෂාත්‍ර විද්ධව, ශිව විද්ධව, භූත විද්ධව, භූරි විද්ධව, අභි විද්ධව, විෂ විද්ධව, වාශ වික විද්ධව, මුෂක විද්ධව, ශාකුත විද්ධව, වාය ස විද්ධව, පක්වධ්‍යානය, ගරපරිත්‍රාණය, මාගපක්ෂය යන මෙ කී හෝ මෙබඳු වූ හෝ තිරශ්චිත විද්ධයෙන්, මිථ්‍යාඡ්වයෙන් දිවි පවත්වත් ද, ඒ මහණ තෙමේ මෙ කී ද මෙ බඳු වූ ද තිරශ්චිත විද්ධයෙන් මිථ්‍යාඡ්වයෙන් වැලැක්කේ වෙයි. මේ ද ඔහුගේ ශීලයෙක් වෙයි.

58. යම්හේ ඇතැම් භවත් මහණබමුණෝ සැදුහැයෙන් දුන් බොජුන් වලද, මිණිලකුණු, වන්ලකුණු, දඹුලකුණු, කඩුලකුණු, ජලකුණු, දුඛලකුණු, අවිලකුණු, ඉතිරිලකුණු, පුරිස්ලකුණු, කුමරලකුණු, කුමරිලකුණු, දස්ලකුණු, දැසිලකුණු, ඇත්ලකුණු, අස්ලකුණු, මිශ්‍රලකුණු, වහස්ලකුණු, ගොන්ලකුණු, එළලකුණු, බැටෙළලකුණු, කුකුළලකුණු, වටුලකුණු, ගොස්ලකුණු, කැණිලකුණු, කහුලුලකුණු, මුවලකුණු යන ආදී මෙ බඳු තිරශ්චිත විද්ධයෙන්, මෙ බඳු මිථ්‍යාඡ්වයෙන් දිවි පවත්වත් ද, ඒ මහණ තෙමේ මෙ කී ද මෙබඳු වූ ද තිරශ්චිත විද්ධයෙන් මිථ්‍යාඡ්වයෙන් වැලැක්කේ වෙයි. මේ ද ඔහුගේ ශීලයෙක් වේ.

59. යම්හේ ඇතැම් පින්වත් මහණබමුණෝ සැදුහැයෙන් දුන් බොජුන් වලද, “අසෝ දිතූ අසෝ නැකැතින් (ගුද සඳහා) සිය නුවරින් අසෝ රජුන්ගේ නික්මීම වන්නේ ය. අසෝ නැකැතින් පෙරලා සිය නුවරට ජම වන්නේ ය. අසෝ නැකැතින් පිටතැ සිටින සතුරු රජුන් හමු වන්නට රට තුළ හුන් රජුන්ගේ යෑම වන්නේ ය. අසෝ නැකැතින් පිටතැ සිටින සතුරු රජුන්ගේ ඉවත් වූ යෑම වන්නේ ය. අසෝ නැකැතින් රට තුළ සිටින රජුන් කරා පිටතැ සිටින සතුරු රජුන්ගේ පැමිණීම වන්නේ ය. අසෝ නැකැතින් ඇතුළතැ සිටින රජුන්ගේ ඉවත් වූ යෑම වන්නේ ය. රට ඇතුළතැ සිටින රජුනට ජය වන්නේ ය. පිටතැ සිටින සතුරු රජුනට පරාජය වන්නේ ය. පිටතැ සිටින සතුරු රජුනට ජය වන්නේ ය. රට තුළ සිටින රජුනට පරාජය වන්නේ යැ” යි මෙසේ ‘මොහුට ජය වන්නේ ය. මොහුට පරාජය වන්නේ යැ’ යි කියමින් මෙ බඳු වූ තිරශ්චිත විද්ධයෙන්, මෙ බඳු වූ මිථ්‍යාඡ්වයෙන් දිවි පවත්වත් ද, ඒ මහණ තෙමේ මෙ හෝ මෙ බඳු වූ තිරශ්චිත විද්ධයෙන්, මිථ්‍යාඡ්වයෙන් වැලැක්කේ වෙයි. මේ ද ඔහුගේ ශීලයෙක් වේ.

60. යථා වා ජනෙකෙ භොනෙතා සමණ්ණාහමිණා සද්ධාදෙය්‍යානි භොජනානි භුඤ්ජිත්වා තෙ එවරුපාය තිරච්ඡානවිජ්ජාය මිච්ඡාජ්චෙන ජිවිකං කප්පෙනති, සෙය්‍යපීදං: “වජ්ජග්ගාහො හවිස්සති. සුරියග්ගාහො හවිස්සති. නකඛනනග්ගාහො හවිස්සති. වජ්ජිමසුරියානං පථගමනං හවිස්සති. වජ්ජිමසුරියානං උප්පථගමනං හවිස්සති. නකඛනනානං පථගමනං හවිස්සති. නකඛනනානං උප්පථගමනං හවිස්සති. උක්කාපාහො හවිස්සති. දීසාඛාහො හවිස්සති. භුමිවාලො හවිස්සති. දෙවදුජ්ජුති හවිස්සති. වජ්ජිමසුරියනකඛනනානං උග්ගමනං ඔගමනං සංකිලෙසං චොදනං හවිස්සති. එවංවිපාකො වජ්ජග්ගාහො හවිස්සති. එවංවිපාකො සුරියග්ගාහො හවිස්සති. එවංවිපාකං වජ්ජිමසුරියානං පථගමනං හවිස්සති. එවංවිපාකං වජ්ජිමසුරියානං උප්පථගමනං හවිස්සති. එවංවිපාකං නකඛනනානං පථගමනං හවිස්සති. එවංවිපාකං නකඛනනානං උප්පථගමනං හවිස්සති. එවංවිපාකො උක්කාපාහො හවිස්සති. එවංවිපාකො දීසාඛාහො හවිස්සති. එවංවිපාකො භුමිවාලො හවිස්සති. එවංවිපාකො දෙවදුජ්ජුති හවිස්සති. එවංවිපාකං වජ්ජිමසුරියනකඛනනානං උග්ගමනං ඔගමනං සංකිලෙසං චොදනං හවිස්සති”. ඉති වා ඉති එවරුපාය තිරච්ඡානවිජ්ජාය මිච්ඡාජ්චා පටිච්චරතො භොති. ඉදමපි’ස්ස භොති සීලසමිං.

61. යථා වා ජනෙකෙ භොනෙතා සමණ්ණාහමිණා සද්ධාදෙය්‍යානි භොජනානි භුඤ්ජිත්වා තෙ එවරුපාය තිරච්ඡානවිජ්ජාය මිච්ඡාජ්චෙන ජිවිකං කප්පෙනති, සෙය්‍යපීදං: “සුඛබ්බට්ඨිකා හවිස්සති. දුඛබ්බට්ඨිකා හවිස්සති. සුභිකං හවිස්සති. දුඛිකං හවිස්සති. බෙමං හවිස්සති. හයං හවිස්සති. රොගො හවිස්සති. ආරොග්ගං හවිස්සති. මුද්දා ගණනා සංඛානං කාවෙය්‍යං ලොකායනං”. ඉති වා ඉති එවරුපාය තිරච්ඡානවිජ්ජාය මිච්ඡාජ්චා පටිච්චරතො භොති. ඉදමපි’ස්ස භොති සීලසමිං.

62. යථා වා ජනෙකෙ භොනෙතා සමණ්ණාහමිණා සද්ධාදෙය්‍යානි භොජනානි භුඤ්ජිත්වා තෙ එවරුපාය තිරච්ඡානවිජ්ජාය මිච්ඡාජ්චෙන ජිවිකං කප්පෙනති, සෙය්‍යපීදං: ආවාහනං විවාහනං සංවදනං විවදනං සංකිරණං විකිරණං සුභගකරණං දුඛගකරණං විරුද්ධගඛකරණං ජිව්හානිජ්ඣමනං හභුසංහනනං හජ්ඣාභිජ්ජපනං හභුජ්ජපනං කණණ්ජප්පනං ආදාසපඤ්ඤං කුමාරිපඤ්ඤං දෙවපඤ්ඤං ආදිච්චුපට්ඨානං මහත්ථුපට්ඨානං අඛ්භුජ්ජලනං සිරිව්හායනං. ඉති වා ඉති එවරුපාය තිරච්ඡානවිජ්ජාය මිච්ඡාජ්චා පටිච්චරතො භොති. ඉදමපි’ස්ස භොති සීලසමිං.

60. යමිසේ වනාහි ආතාමි හවන් මහණබමුණෝ සාදුහායෙන් දුන් බොජුන් වලද, “අසෝ දිනා වනුගුහණය වන්නේ ය. අසෝ දිනා සුසීගුහණය වන්නේ ය. අසෝ දිනා සද හිරු දෙදෙනා නිසි මගින් යෑම වන්නේ ය. අසෝ දිනා ඔවුන් නොමගින් යෑම වන්නේ ය. අසෝ දිනා නකත්තරුන් නිසිමගින් යෑම වන්නේ ය. අසෝ දිනා ඔවුන් නොමගින් යෑම වන්නේ ය. අසෝ දිනා උල්කාපතනය වන්නේ ය. දිග්දහය වන්නේ ය. භූමිකම්පනය වන්නේ ය. වැසි නැති වූ අහස් ගෙරැවුම් වන්නේ ය. සදහිරුන්ගේ ද නකත්තරුන්ගේ ද උදාව බැසීම කෙලෙසීම පිරිසිදුව වන්නේ ය. වනුගුහණය ලොවට මෙබඳු පල ගෙනා දෙන්නේ ය. සුයසීගුහණය මෙබඳු පල ගෙනා දෙන්නේ ය. නක්ත්‍රගුහණය මෙබඳු පල ගෙනා දෙන්නේ ය. සද හිරුන් නිසි මගින් යෑම මෙබඳු පල ගෙනා දෙන්නේ ය. සද හිරුන් දෙදෙනාගේ නොමගින් යෑම මෙබඳු පල ගෙනා දෙන්නේ ය. නකත්තරුවල පඨගමනය මෙබඳු පල ගෙනා දෙන්නේ ය. ඔවුන්ගේ උත්පඨගමනය මෙබඳු පල ගෙනා දෙන්නේ ය. උල්කාපතනය මෙබඳු පල ගෙනා දෙන්නේ ය. දිග්දහය මෙබඳු පල ගෙනා දෙන්නේ ය. භූමිකම්පනය මෙබඳු පල ගෙනා දෙන්නේ ය. වැසි නැති වූ අහස්ගෙරැවුම මෙබඳු පල දෙන්නේ ය. සදහිරුන්ගේ ද නකත්තරුවල ද උදාවත් බැසීමත් කෙලෙසීමත් පිරිසිදු වීමත් මෙබඳු පල දෙන්නේ යැ” යි කියනුයේ, මෙ බඳු තීරණවිතවිද්‍යයෙන්, මෙ බඳු මිථ්‍යාජීවයෙන් දිවි පවත්වන් ද, ඒ මහණ තෙමේ මේ හෝ මෙ බඳු වූ තීරණවිතවිද්‍යයෙන්, මිථ්‍යාජීවයෙන් වැලැක්කේ වෙයි. මේ ද ඔහුගේ ශිලයක් වේ.

61. යමිසේ ආතාමි පින්වන් මහණබමුණෝ සාදුහායෙන් දුන් බොජුන් වලද, “මෙ සමයෙහි වැසි වස්සේ ය. මෙ සමයෙහි නිශං වන්නේ ය. මෙ සමයෙහි රට සුභික්‍ෂ වන්නේ ය. මෙ සමයෙහි රට දුර්භික්‍ෂ වන්නේ ය. මෙ සමයෙහි රටට උවදුරු වන්නේ ය. මෙ සමයෙහි රටට බිය වන්නේ ය. මෙ කලා රොග වන්නේ ය. මෙ කලා රොග නැති බව වන්නේ යැ” යි පලාපල කීම ද, මුද්‍රාව (ආභිලී පුරාකිති සංඥ නබා ගිණීම) ද, ගණනාව (එක දෙක යන ආදීන් ගිණීම) ද, කාව්‍යශාසත්‍රය, ලොකායනශාසත්‍රය යන මේ හෝ මෙ බඳු තීරණවිතවිද්‍යයෙන්, මිථ්‍යාජීවයෙන් දිවි පවත්වන් ද, ඒ මහණ තෙමේ මේ හෝ මෙ බඳු වූ තීරණවිතවිද්‍යයෙන්, මිථ්‍යාජීවයෙන් වැලැක්කේ වෙයි. මේ ද ඔහුගේ ශිලයක් වේ.

62. යමිසේ ආතාමි පින්වන් මහණබමුණෝ සාදුහායෙන් දුන් බොජුන් වලද, ආවාහ සදහා නකත් කීම, විවාහ සදහා නකත් කීම, චෙත් වූ අඹුසෑමියන් එක් වන්නට නකත් කීම, අඹුසෑමියන් චෙත් වන්නට නකත් කීම, දුන් ණය රැස් කිරීමට නකත් කීම, මුදල් ණයට පොලියට දීමට නකත් කීම, සෞභාග්‍යය ආති වනුවට යන්ත්‍ර මන්ත්‍රාදිය කර දීම, බිම් පාලු වන්නට හදි හුනියම් කිරීම, නැසෙන්නට යන දරුගබ් රැකෙන්නට පිලියම් කිරීම, දිවගුලු බැඳීම, මන්ත්‍රාදියේ බලයෙන් හනු තද කිරීම, අන් පෙරළෙන්නට මතුරු දූපීම, හනු පෙරළෙන්නට මතුරු දූපීම, කන් අගුලු වැටෙන්නට මතුරු දූපීම, කැබපතෙහි දෙවතාවෙශය කොට ප්‍රශ්න ආසීම, කුමරියක ලවා ජෙන කියවීම, දෙවිදුස්සක ලවා ජෙන කියවීම, ජිවිකා පිණිස හිරු පිදීම, මහබඹු පිදීම, මතුරු දපා මුපින් ගිනිජල් විහිදවීම, මතුරු දපා සිරිකන කැඳවීම යන මේ හෝ අන් මෙ බඳු වූ තීරණවිතවිද්‍යයෙන්, මිථ්‍යාජීවයෙන් දිවි පවත්වන් ද, ඒ මහණ තෙමේ මේ හෝ මෙ බඳු වූ තීරණවිතවිද්‍යයෙන්, මිථ්‍යාජීවයෙන් වැලැක්කේ වෙයි. මේ ද ඔහුගේ ශිලයක් වේ.

63. යථා වා පනෙකෙ භොනොා සමණත්තාසමිණා සද්ධාදෙය්‍යානී භොජනාති භුඤ්ජන්තා තෙ එවරුපාය තීරවන්තවිජ්ජාය මිවන්තච්චෙන ජීවිකං කපෙපනති, සෙය්‍යපීදං: සතතිකමමං පණ්ඨිකමමං භුතකමමං භුරිකමමං වස්සකමමං වොස්සකමමං වන්ඤ්ජකමමං වන්ඤ්ජපරිකීරණං ආවමනං නභාපනං ජුභනං වමනං විරෙවනං උද්ධිවිරෙවනං අධොවිරෙවනං සීඝවිරෙවනං කණණතෙලං නෙතනතප්පනං නන්ඤ්ජකමමං අඤ්ඤානං පච්චඤ්ඤානං සාලාකීයං සලලකතනියං දුරකතිකිවන්තා මුලභෙසජ්ජානං අනුප්පදනං ඔසධිනං පටිමොකෙබ්බා. ඉති වා ඉති එවරුපාය තීරවන්තවිජ්ජාය මිවන්තච්චා පටිවිරතො භොති. ඉදමපි'ස්ස භොති සීලසමිං.

64. ස ඛො සො වාසෙට්ඨ භීකඤ්ඤා එවං සීලසමපනොා න කුතොචි භයං සමනුපස්සති යදීදං සීලසංවරතො. සෙය්‍යථාපි වාසෙට්ඨ ඛතතියො මුද්ධාචචිනොා තිභතපච්චාමිතොා න කුතොචි භයං සමනුපස්සති යදීදං පච්චන්ඤිකතො. එවමෙව ඛො වාසෙට්ඨ භීකඤ්ඤා එවං සීලසමපනොා න කුතොචි භයං සමනුපස්සති යදීදං සීලසංවරතො. සො ඉමිනා අරියෙත සීලකඩකෙත සමන්තාගතො අජ්ඣතනං අනවජ්ජුබං පටිසංවෙදෙති. එවං ඛො වාසෙට්ඨ භීකඤ්ඤා සීලසමපනොා භොති.

65. කථඤ්ඤා වාසෙට්ඨ භීකඤ්ඤා ඉන්ද්‍රියෙසු ගුහනච්චාගේ භොති? ඉධ වාසෙට්ඨ භීකඤ්ඤා වකඤ්ඤා රුපං දිස්වා න නිමිතනග්ගාති භොති නානුබ්‍යාඤ්ඤානග්ගාති. යන්ධාධිකරණමෙතං වකඤ්ඤායං අසංවුතං විහරන්තං අභීජ්ඣාදෙමනස්සා පාපකා අකුසලා ධම්මා අන්තස්සවෙය්‍යං, තස්ස සංවරය පටිපජ්ජති. රකඛති වකඤ්ඤායං, වකඤ්ඤායෙ සංවරං ආපජ්ජති. සොතෙත සද්දං සුන්ධා -පෙ- ඝාණෙන ගන්ධං ඝාඨින්ධා -පෙ- ජ්වහාය රසං ඝාඨින්ධා -පෙ- කායෙන ඵොට්ඨබ්බං ජුසින්ධා -පෙ- මතසා ධම්මං විඤ්ඤාය න නිමිතනග්ගාති භොති නානුබ්‍යාඤ්ඤානග්ගාති. යන්ධාධිකරණමෙතං මනිජ්ජියං අසංවුතං විහරන්තං අභීජ්ඣා දෙමනස්සා පාපකා අකුසලා ධම්මා අන්තස්සවෙය්‍යං, තස්ස සංවරය පටිපජ්ජති. රකඛති මනිජ්ජියං. මනිජ්ජියෙ සංවරං ආපජ්ජති. සො ඉමිනා අරියෙත ඉන්ද්‍රියසංවරෙන සමන්තාගතො අජ්ඣතනං අබ්‍යාසෙකසුබං පටිසංවෙදෙති. එවං ඛො වාසෙට්ඨ භීකඤ්ඤා ඉන්ද්‍රියෙසු ගුහනච්චාගේ භොති.

63. යම්සේ ඇතැම් පින්වත් මහණබමුණෝ සැදුහැයෙන් දුන් බොජුන් වලද, ශාන්තිකම්, ප්‍රණිධිකම්, භූරිකම්, පණකියා පිරිමියකු කිරීම, පිරිමියා පණකියකු කිරීම, වංච්ඤාකම්, වංච්ඤා පරිකරණ, මතුරු දපා මුව දෙවුම, මතුරු දපා අනුන් නැවීම, සෙත් පනා ගිනි පිදීම, ගිනියනට වමන කැරවීම, බඩ විරේක කැරවීම, ලය විරේකයට බේන් දීම, වස්ති කිරීම ශීච්චරේවන බේන් දීම, කන් ලොබට තෙල් පිසා දීම, ගිනියන් සදහා ඇස පවලයට සිසිල ගන්වන තෙත්තෙල් පිසීම, ගිනියනට තසා දීම, කාරම් අදුන් සාදා දීම, ඇස සිසිල ගන්වන අදුන් සාදා දීම, ගිනියන්ගේ ඇසැ උල්ඇත ලොබට බේන් කිරීම, ගිනියනට ශලා කම් කිරීම, ලදරුවන්ගේ ලොබට පිළියම් කිරීම, මුල් බෙහෙත් දීම (කායවිකිත්සාව) කාරම් බේන් බැද වණ සුව වූ පසු ඒවා ගලවා දැමීම යා” යි මේ ආදී වූ හෝ මෙබඳු වූ තීරණවිතවිද්ධයෙන්, මිථ්‍යාආච්චයෙන් දිවි පවත්වන් ද, ඒ මහණ තෙමේ මේ හෝ මෙ බඳු වූ තීරණවිත විද්ධයෙන්, මිථ්‍යාච්චයෙන් වැළැක්කේ වෙයි. මේ ද ඔහුගේ ශිලයෙක් වේ.

64. වාසෙට්ඨය, ඒ මහණ තෙමේ මෙසේ ශිලසම්පන්න වූයේ, ශිල-සංවරහෙතුවයෙන් කිසි ම එක ද අසංවරතායෙකින් පහල විශා හැකි බියක් නො දැකී. වාසෙට්ඨය, ඝෂත්‍රියාභිෂෙකයෙන් අභිෂෙක ලත්, වැනාසු සතුරන් ඇති ඝෂත්‍රියයෙක් කිසි ම එක ද සතුරකුගෙන් විශා හැකි බියක් යම්සේ නො දැක්නේ ද, එසේ ම මහණ තෙමේ මෙ පරිද්දෙන් ශිලසම්පන්න වූයේ, ශිලසංවරහෙතුවයෙන් කිසි ම එක ද අසංවරයෙකින් විශා හැකි බියක් නො දැකී. හේ මේ ආදී ශිලසකතියෙන් සමන්විත වූයේ සිය සතන්ති තිදෙස් වූ කාසික වෛතසික සුබය විදී. වාසෙට්ඨය, මෙසේ මහණ තෙමේ ශිලසම්පන්න වේ.

65. වාසෙට්ඨය, මහණ තෙමේ කෙසේ නම් ඉදුරන්හි වැසූ දොර ඇත්තේ වේ ද යත්: වාසෙට්ඨය, මෙ සත්තෙහි මහණ තෙමේ ඇසින් රූපයක් දැක ශුභාදිවශයෙන් එහි ලකුණු නො ගත්තේ වේ. ශුභාදිවශයෙන් අත්පා ආදී අවයවයන්ගේ ආකාර සිතට නො ගත්තේ වේ. යම් කරුණෙකින් වක්ඛුරිඤ්ඤා වසා නොගෙන වසන්තනුගේ විතතසන්තානය විෂමලොභ දොමිතස් ආදී ලාමක අකුශල සවහාවයෝ ලුහුබදනාහු ද, ඒ වක්ඛුරිඤ්ඤායාගේ සංවරය පිණිස හේ පිළිපදී. වක්ඛුරිඤ්ඤාය රකී. වක්ඛුරිඤ්ඤායෙහි සංවරයට පැමිණේ. කතින් හඬ ඇසා ... තාසායෙන් ගද ආභ්‍රාණය කොට ... දිවෙන් රස ආස්වාදය කොට ... කසින් ස්ප්‍රමච්චය (ඇඟට හැපෙන දෑ) ස්පඨි කොට ... සිතින් ධර්මාලම්බන දෑන ශුභාදිවශයෙන් එහි ලකුණු ගත්තේ නො වේ. ශුභාදිවශයෙන් ආකාර සිතට ගත්තේ නො වේ. යම් කරුණෙකින් මනඉඤ්ඤා සංවර කොට නොගෙන වසන්තනුගේ විතතසන්තානය විෂමලොභ දොමිතස් ආදී ලාමක අකුශල සවහාවයෝ ලුහුබදනාහු ද, ඒ මනඉඤ්ඤායාගේ සංවරය පිණිස පිළිපදී. ශ්‍රොත්‍ර ... සුරණ ... ජ්ඣ්වා ... කාය ... මනඉඤ්ඤාය රකී. එහි සංවරයට පැමිණේ. හේ මේ ආදී වූ ඉඤ්ඤාසංවරයෙන් සමන්විත වූයේ සිය සතන්ති අව්‍යාසෙකසුබය (කෙලෙසුන්ගෙන් මිශ්‍ර නොවීමෙන් වූ පිරිසිදු අභිවිතතසුබය) විදී. වාසෙට්ඨය, මෙසේ මහණ තෙමේ ඉඤ්ඤායන්හි වැසූ දොර ඇත්තේ වේ.

66. කථංඤ්ච වාසෙට්ඨ භික්ඛු සතිසමපජ්ඤෙඤ්ඤාන සමන්තාගතො භොති? ඉධ වාසෙට්ඨ භික්ඛු අභිකක්කන්තො පටිකක්කන්තො සමපජානකාරී භොති. ආලොකිතො විලොකිතො සමපජානකාරී භොති. සමමිඤ්ජේනෙ පසාරිතො සමපජානකාරී භොති. සංඛිඤ්චිපන්තවිවරධාරණෙ සමපජානකාරී භොති. අසිතෙ පිතෙ බාසිතෙ සාසිතෙ සමපජානකාරී භොති. උච්චාරපසාරිතමෙච සමපජානකාරී භොති. ගතෙ සීතෙ නිසීන්තො සුත්තො ජාගරිතො භාසිතො කුණ්ඨිභාවෙ සමපජානකාරී භොති. එවං ඛො වාසෙට්ඨ භික්ඛු සතිසමපජ්ඤෙඤ්ඤාන සමන්තාගතො භොති.

67. කථංඤ්ච වාසෙට්ඨ භික්ඛු සන්තද්ධො භොති? ඉධ වාසෙට්ඨ භික්ඛු සන්තද්ධො භොති කායපරිහාරියෙන විවරෙන කුච්ඡපරිහාරියෙන පිණ්ඩපාතෙන. සො යෙන යෙනෙච පක්කමති සමාදයෙච පක්කමති. සෙය්‍යථාපි වාසෙට්ඨ පක්ඛි සකුණො යෙන යෙනෙච ඛෙති සපන්තහාරො'ච ඛෙති, එවමෙච ඛො වාසෙට්ඨ භික්ඛු සන්තද්ධො භොති කායපරිහාරියෙන විවරෙන කුච්ඡපරිහාරියෙන පිණ්ඩපාතෙන. සො යෙන යෙනෙච පක්කමති සමාදයෙච පක්කමති. එවං ඛො වාසෙට්ඨ භික්ඛු සන්තද්ධො භොති.

68. සො ඉමිනා ච අරියෙන සීලකනකේන සමන්තාගතො, ඉමිනා ච අරියෙන ඉන්ද්‍රියසංචරෙන සමන්තාගතො, ඉමිනා ච අරියෙන සතිසමපජ්ඤෙඤ්ඤාන සමන්තාගතො, ඉමාය ච අරියාය සන්තද්ධියා සමන්තාගතො, විචිතං සෙතාසනං භජති අරඤ්ඤං රුක්ඛමූලං පඬඬනං කන්දරං ගිරිගුහං සුසානං වනපඤ්චං අබ්බහාකාසං පලාලපුඤ්ජං. සො පච්ඡාභන්තං පිණ්ඩපාතපටිකක්කන්තො නිසීදති පලලඛිකං ආභුජන්තා උජ්ජං කායං පණ්ඩාය පරිමුඬං සතිං උපට්ඨපෙත්වා.

69. සො අභීජ්ඣං ලොකෙ පභාය විගතාභීජේඤ්ඤාන චේතසා විහරති. අභීජ්ඣාය විතතං පරිසොධෙති. බ්‍යාපාදපදෙසං පභාය අබ්‍යාපන්තවිතො විහරති සබ්බපාණභුතභිතානුකම්පී. බ්‍යාපාදපදෙසා විතතං පරිසොධෙති. විනමිඤ්ඤං පභාය විගතභීනමිඤ්ඤං විහරති ආලොකසඤ්ඤාදී සතො සමපජානො. විනමිඤ්ඤං විතතං පරිසොධෙති. උද්ධච්චකුකකුච්චං පභාය අනුද්ධිතො විහරති අජ්ඣිතතං චූපසන්තවිතො. උද්ධච්චකුකකුච්චං විතතං පරිසොධෙති. විචිකිච්ඡං පභාය නිණ්ණවිචිකිච්චෙජා විහරති අකථංකපී කුසලෙසු ඛමමෙසු. විචිකිච්ඡාය විතතං පරිසොධෙති.

66. වාසෙට්ඨය, මහණ තෙමේ කෙසේ නම් ස්මාන්සම්ප්‍රජානනයෙන් (සිහි නුවණින්) සමන්විත වේ ද යත්: වාසෙට්ඨය, මෙ සස්තෙහි මහණ තෙමේ ඉදිරියට යෑමෙහි ද පෙරලා ඊමෙහි ද මනා නුවණින් දැන ම (එය) කරනුයේ වෙයි. ඉදිරි බැලීමෙහි, අනුදික් බැලීමෙහි (වට පිට බැලීමෙහි) මනා නුවණින් දැන ම (එය) කරනුයේ වෙයි. අත් පා ආදිය හැකිමෙහි, දිගු කිරීමෙහි නුවණින් දැන ම (එය) කරනුයේ වෙයි. සහලසිවුර ද පාත්‍රය ද සෙසු සිවුරු ද දැරීමෙහි නුවණින් දැන ම කරන්නේ වෙයි. ආහාර ගැන්මෙහි, පැන් පීමෙහි, පිටිකැටිලි ආදිය කෑමෙහි, මී ආදිය රස විඳීමෙහි නුවණින් දැන ම කරනුයේ වෙයි. මල මු පහ කිරීමෙහි නුවණින් දැන ම කරනුයේ වෙයි. ගමනෙහි සිටීමෙහි හිඳීමෙහි නිඳීමෙහි කපා කිරීමෙහි නොබිණීමෙහි නුවණින් දැන ම කරනුයේ වෙයි. වාසෙට්ඨය, මෙසේ මහණ තෙම සිහිනුවණින් සමන්විත වෙයි.

67. වාසෙට්ඨය, කෙසේ නම් මහණ තෙමේ ලද පමණෙහි සතුටු වේ ද යත්: වාසෙට්ඨය, මෙ සස්තෙහි මහණ තෙමේ කායපරිහරණයට ප්‍රමාණ වූ සිවුරින් ද කුක්කුපරිහරණයට ප්‍රමාණ වූ ආහාරයෙන් ද සතුටු වෙයි. හේ යම් යම් තැනකට නික්මා යේ ද, අට පිරිකර පමණක් ගෙන ම නික්මෙයි. වාසෙට්ඨය, (පියා හඹනුවට තරම්) අත්තවූ ඇති කුරුලු තෙමේ යම් යම් තැනකට පියා හඹා යේ නම්, පියාපත් බර සහිත ව ම යම් හේ පියා හඹා ද, එසේ ම ඒ මහණ තෙමේ කායපරිහරණයට ප්‍රමාණ වූ සිවුරින් ද කුක්කුපරිහරණයට ප්‍රමාණ වූ ආහාරයෙන් ද සතුටු වෙයි. හේ යම් යම් තැනකට යේ ද, පා සිවුරු (ආදී අට පිරිකර) රැගෙන ම යෙහි වාසෙට්ඨය, මෙසේ මහණ තෙමේ ලද පසයෙහි සතුටු වේ.

68. වාසෙට්ඨය, ඒ මහණ තෙමේ මේ ආඨී ශීලසකකියෙන් ද සමන්විත වූයේ, මේ ආඨී ඉන්ද්‍රියසංවරයෙන් ද සමන්විත වූයේ, මේ ආඨී සමානිසම්-ප්‍රජානනයෙන් ද සමන්විත වූයේ, මේ ආඨී සන්තුෂ්ටියෙන් ද සමන්විත වූයේ, අරණ්‍ය වාසෙමුල පථිත කඳුරැලි ගිරිගුහා සොහොන් වනපෙන් (වනප්‍රභේච) අභ්‍යවකාශ (එළිමහන්) පිදුරුලෙන් යන මේ කී ජනගුන්‍ය කිසි සෙනස්තක් හජනය කෙරෙයි. හේ පිඹු සෙවීමෙන් පෙරලා ආයේ, පසුබත් සෙමෙහි පලක් බැඳ උඩු කය කෙලින් පිහිටුවා කමටහනට යොමු කොට සිහි එලුවා හිඳී.

69. හේ ලොවැ (පඤ්ච උපාදනසකකිය කෙරෙහි) ඇල්ම හැර, විෂකමාණප්‍රභාණයෙන් (යට පත් කිරීමෙන්) පහ වූ අභිජ්ඣායෙන් යුත් සිහින් වෙසෙයි. අභිජ්ඣාව කෙරෙන් සිත පිරිසිදු කෙරෙයි. ව්‍යාපාද ප්‍රචේෂය (ක්‍රොධය) හැර, ව්‍යාපාද රහිත සිතැත්තේ, සියලු පණ ඇති සතුන් කෙරේ හිතානුකම්පා ඇති වැ වෙසෙයි. ක්‍රොධය කෙරෙන් සිත පිරිසිදු කෙරෙයි. සන්‍යානමිඳිය හැර, පහ වූ සන්‍යානමිඳිය ඇත්තේ, දව රු දෙකේ ම දුටු එළිය හඳුනනු හැකි පිරිසිදු සංඥා ඇත්තේ, සිහියෙනුත් නුවණින් යුක්ත වූයේ වෙසෙයි. සන්‍යානමිඳිය කෙරෙන් සිත පිරිසිදු කෙරෙයි. උද්භසන් (සිතා නොසංහුන් බවත්) කුකුසන් (කළ නොකළ දෑයෙහි පඤ්චාච්ච්චන්) සිහින් දුරු ලා, අනුඛිත වැ (නොසංහුන් බැවින් තොර වැ), සංහිදුණු සවකිය විතකසන්‍යානය ඇත්තේ, උද්භස් කුකුස් දෙක කෙරෙන් සිත පිරිසිදු කෙරෙයි. සෑකය දුරු ලා, පහ වූ සෑක ඇත්තේ, කුසල් දහමිහි සෑක නො කරනුයේ, සෑකය කෙරෙන් සිත පිරිසිදු කෙරෙයි.

70. සෙය්‍යථාපි වාසෙට්ඨ පුරිසො ඉණං ආදාය කම්මනො පයොජේය්‍ය, තස්ස තෙ කම්මනාං සමිජේකිය්‍යං, සො යානි ච පොරුණානි ඉණමුලානි තානි ච බ්‍යන්තීකරෙය්‍ය, සියා චස්ස උතතරිං අවසිට්ඨං දුරභරණාය, තස්ස ඵචමස්ස: “අහං බො පුබ්බෙ ඉණං ආදාය කම්මනො පයොජේසිං. තස්ස මෙ තෙ කම්මනාං සමිජකීංසු. සො’හං යානි ච පොරුණානි ඉණමුලානි තානි ච බ්‍යන්තීඅකාසිං. අනුච්ච මෙ උතතරිං අවසිට්ඨං දුරභරණායා”ති. සො තතො නිදුතං ලහෙථ පාමොජ්ජං, අධිගච්චේය්‍ය සොමනස්සං-

71. සෙය්‍යථාපි වාසෙට්ඨ පුරිසො ආබාධිකො අස්ස දුක්ඛිතො බාලුහ-
 ගිලානො, භතනං චස්ස නච්ඡාදෙය්‍ය, න චස්ස ඩායෙ බලමනාං, සො අපරෙන සමයෙන තමහා ආබාධා මුච්චෙය්‍ය, භතනස්ඵස්ස ඡාදෙය්‍ය, සියා චස්ස කායෙ බලමනාං, තස්ස ඵචමස්ස: “අහං බො පුබ්බෙ ආබාධිකො අහොසිං දුක්ඛිතො බාලුහගිලානො. භතනං ච මෙ නච්ඡාදෙසි. න චස්ස මෙ ආසි කායෙ බලමනාං. සො’මහි ඵතරහි තමහා ආබාධා මුච්චෙය්‍ය. භතනස්ඵ මෙ ඡාදෙති. අනුච්ච මෙ කායෙ බලමනාං”ති. සො තතො නිදුතං ලහෙථ පාමොජ්ජං, අධිගච්චේය්‍ය සොමනස්සං-

72. සෙය්‍යථාපි වාසෙට්ඨ පුරිසො බ්‍රහ්මචාරිනො චද්දො අස්ස, සො අපරෙන සමයෙන තමහා බ්‍රහ්මචාරිනා මුච්චෙය්‍ය සොඡ්ඡිනා අබ්බයෙඤ, න චස්ස කීඤ්චි භොගානං වයො, තස්ස ඵචමස්ස: “අහං බො පුබ්බෙ බ්‍රහ්මචාරිනො චද්දො අහොසිං. සො’මහි ඵතරහි තමහා බ්‍රහ්මචාරිනා මුච්චෙය්‍ය සොඡ්ඡිනා අබ්බයෙන. තනුච්ච මෙ කීඤ්චි භොගානං වයො”ති. සො තතො නිදුතං ලහෙථ පාමොජ්ජං, අධිගච්චේය්‍ය සොමනස්සං-

73. සෙය්‍යථාපි වාසෙට්ඨ පුරිසො දුසො අස්ස අනතතාධිතො පරාධිතො න යෙනකාමඛගමො, සො අපරෙන සමයෙන තමහා දුසබ්‍යා මුච්චෙය්‍ය අනතාධිතො අපරාධිතො භුජ්ජෙස්සා යෙනකාමඛගමො, තස්ස ඵචමස්ස: “අහං බො පුබ්බෙ දුසො අහොසිං අනතතාධිතො පරාධිතො න යෙනකාමඛගමො. සො’මහි ඵතරහි තමහා දුසබ්‍යා මුච්චෙය්‍ය අනතාධිතො අපරාධිතො භුජ්ජෙස්සා යෙනකාමඛගමො”ති. සො තතො නිදුතං ලහෙථ පාමොජ්ජං, අධිගච්චේය්‍ය සොමනස්සං-

74. සෙය්‍යථාපි වාසෙට්ඨ පුරිසො සධිතො සහොගො කන්තාරදාන-
 මග්ගං පටිපජ්ජෙය්‍ය දුබ්භිකම්මං සප්පට්ඨං, සො අපරෙන සමයෙන තං කන්තාරං තිත්ථරෙය්‍ය, සොඡ්ඡිනා ගාමනං අනුපාපුණෙය්‍ය බෙමං අප්පට්ඨං, තස්ස ඵචමස්ස: “අහං බො පුබ්බෙ සධිතො සහොගො කන්තාරදානමග්ගං පටිපජ්ජිං දුබ්භිකම්මං සප්පට්ඨං. සො’මහි ඵතරහි තං කන්තාරං තිත්ථෙණං සොඡ්ඡිනා ගාමනං අනුප්පනො බෙමං අප්පට්ඨං”ති. සො තතො නිදුතං ලහෙථ පාමොජ්ජං, අධිගච්චේය්‍ය සොමනස්සං-

70. වාසෙට්ඨය, යම්සේ පුරුෂයෙක් ණය මුදලක් ගෙන කමානන කරන්නේ ද, ඔහුගේ ඒ කමානන සමාදාන වන්නේ නම්, හේ යම් පරණ ණය මුදල් වී නම්, ඒ සියල්ල ගෙවා අවසන් කරන්නේ ද, මත්තෙහි ඉතිරි වූ යමක් ඇත් නම්, එය අමුදරුවන් රක්තා පිණිස වන්නේ ද, එසේ වූ ඔහුට “මම පලමුයෙන් ණයට මුදල් ගෙන කමානන කෙලෙමි. ඒ මාගේ කමානන සමාදාන විය. ඒ මම යම් පරණ ණය මුදල් වී නම්, එය ගෙවා අවසන් කෙලෙමි. අමුදරුවන් රක්තට වැහිපුර ඉතිරි වූ මුදලෙක් ද මට ඇතැ” යි මෙසේ සිතෙක් වන්නේ ද, හේ ඒ ණය නැතිබව කරණ කොට ගෙන සතුට ලබන්නේ ද, සොම්නසට පැමිණෙන්නේ ද-

71. වාසෙට්ඨය, යම් සේ පුරුෂයෙක් ශරාහි වූයේ, දුකට පැමිණියේ, දැඩි ලෙස හිලන් වන්නේ ද, ඔහුට බඩුක් නො රිසියෙන්නේ ද, ඔහුගේ ඇඟපත ශක්ති පමණකුත් නො වන්නේ ද, හේ මැන කාලයෙහි ඒ ආබාධයෙන් මිදෙන්නේ නම්, ඔහුට බඩුක් රිසියෙන්නේ නම්, ඔහු ඇඟපත ශක්තිය ද වන්නේ නම්, “මම වූ කලී පෙර දුකට පත්, දැඩි හිලන්බවී ඇති ලෙබෙක් වීම්. මට අහර ද රිසි නො වී ය. මා ඇඟපත ශක්තිය ද නො වී ය. ඒ මම දැන් ඒ ලෙඩින් මිදුණෙමි වෙමි. ඒ මට අහර ද රිසියෙයි. මා ඇඟපත ශක්තිය ද ඇතැ” යි ඔහුට මෙසේ සිතෙක් වන්නේ නම්, හේ ඒ කරුණින් සතුට ලබන්නේ ද, සොම්නසට පැමිණෙන්නේ ද -

72. වාසෙට්ඨය, යම් සේ පුරුෂයෙක් හිරගෙහි බැඳුණේ වන්නේ ද, හේ පසු කලෙක ධනය වියදම් නො කොට පහසුවෙන් ඒ හිරගෙන් මිදෙන්නේ ද, (ඒ හෙතෙසින්) ඔහුගේ කිසි හොගවිනාශයක් නො වන්නේ ද, “මම වූ කලී පෙර හිරගෙහි බැඳුණෙමි වීම්. ඒ මම දැන් ධන වියදම් නො කොට පහසුවෙන් ඒ හිරගෙන් මිදුණෙමි වෙමි. මාගේ හොගයනව කිසි විනාශයක් ද නැතැ” යි ඔහුට මෙසේ සිතෙක් වන්නේ ද, හේ ඒ කරුණින් සතුට ලබන්නේ ද, සොම්නසට පැමිණෙන්නේ ද -

73. වාසෙට්ඨය, යම්සේ තමා අයත් පැවැතුම් නැති, අනුන් අයත් පැවැතුම් ඇති, කැමැති අතෙක යන්තට අවසර නැති දෑස පුරුෂයෙක් වන්නේ ද, හේ මැන භාගයෙහි තමා අයත් පැවැතුම් ඇතියේ, පරා අයත් පැවැතුම් නැතියේ, නිදහස් වූයේ, කැමැති අතෙක යැ හැකි වූයේ, ඒ දෑසභාවයෙන් මිදෙන්නේ ද, එසේ වූ ඔහුට “මම වූ කලී පෙර තමා අයත් පැවැතුම් නැති, පරා අයත් පැවැතුම් ඇති, කැමැති අතෙක යැ නො හැකි දෑසයෙක් වීම්. ඒ මම දැන් ඒ දෑසභාවයෙන් මිදුණෙමි, තමා අයත් පැවැතුම් ඇතියෙමි, පරා අයත් පැවැතුම් නැතියෙමි, නිදහස් වූයෙමි කැමැති අතෙක යැ හැකියෙමි වෙමි” යි මෙසේ සිතෙක් වන්නේ ද, හේ ඒ කරුණින් සතුට ලබන්නේ ද, සොම්නසට පැමිණෙන්නේ ද-

74. වාසෙට්ඨය, යම්සේ ධනවත් වූ හොගසම්පත් ඇති පුරුෂයෙක් දුර්ලභ ආභාර ඇති, උවදුරු ඇති, දිය නැති දික් මහකට බස්නේ ද, හේ පසු කලෙක සුවසේ ඒ නිරුද්ධක පෙදෙස ඉක්මා යන්නේ ද, උවදුරු නැති විපත් නැති ගම්මානයකට බස්නේ ද, එසේ වූ ඔහුට “මම වූ කලී පෙර ධන ඇතියෙමි, හොගසම්පත් ඇතියෙමි, දිය නැති, ආභාරදුර්ලභ, ප්‍රතිභය සහිත දික් මහකට බඩුයෙමි. ඒ මම දැන් සුවසේ ඒ කානකාරය තරණය කෙලෙමි. නිරුපද්‍රව භයරහිත ගමකට පැමිණියෙමි වෙමි” යි සිතෙක් වන්නේ ද, හේ ඒ කරුණින් සතුට ලබන්නේ ද, සොම්නසට පැමිණෙන්නේ ද-

75. එවමෙව බො වාසෙට්ඨ භික්ඛු යථා ඉණං යථා රොගං යථා බක්ඛනාගාරං යථා දුඝඛ්‍යං යථා කන්ධාරද්ධානමග්ගං, එවං ඉමෙ පඤ්ච නිවරණේ අප්පභිණේ අත්තනි සමනුපස්සති. සෙය්‍යථාපි වාසෙට්ඨ ආනණ්‍යං, යථා ආරොග්‍යං, යථා බක්ඛනා මොක්ඛං, යථා භුජ්ජස්සං, යථා බෙමන්තභුමිං එවමෙව බො වාසෙට්ඨ භික්ඛු ඉමෙ පඤ්ච නිවරණේ පභිණේ අත්තනි සමනුපස්සති.

76. තස්සිමෙ පඤ්ච නිවරණේ පභිණේ අත්තනි සමනුපස්සතො පාමොජ්ජං ජායති. පමුදිතස්ස පීති ජායති. පීතිමනස්ස කායො පස්සමිහති. පස්සද්ධිකායො සුඛං වෙදෙති. සුඛිනො විතතං සමාධියති.

77. සො මෙත්තාසහගතෙන වෙතසා එකං දිසං ඵරික්ඛා විහරති තථා දුතීයං තථා තතීයං තථා චතුස්සීං. ඉති උද්ධමධො නිරියං සබ්බධි සබ්බත්තතාය¹ සබ්බාවන්තං ලොකං මෙත්තාසහගතෙන වෙතසා විපුලෙන මහගගතෙන අප්පමාණෙන අවෙරෙන අව්‍යාපජේඛන ඵරික්ඛා විහරති. සෙය්‍යථාපි වාසෙට්ඨ බලවා සබ්බධමො අප්පකසිරෙනෙව වාතුද්දිසං සරෙන විඤ්ඤපෙය්‍ය, එවමෙව බො වාසෙට්ඨ එවං භාවිතාය මෙත්තාය වෙතො-විමුත්තියා යං පමාණකතං කමමං න තං තත්‍රාවසීස්සති, න තං තත්‍රාවතිට්ඨති. අයමපි බො වාසෙට්ඨ බුහමුනො² සහව්‍යතාය මග්ගො.

78. පුන ච පරං වාසෙට්ඨ භික්ඛු කරුණාසහගතෙන වෙතසා එකං දිසං ඵරික්ඛා විහරති. තථා දුතීයං තථා තතීයං තථා චතුස්සීං. ඉති උද්ධමධො නිරියං සබ්බධි සබ්බත්තතාය සබ්බාවන්තං ලොකං කරුණා-සහගතෙන වෙතසා විපුලෙන මහගගතෙන අප්පමාණෙන අවෙරෙන අව්‍යා-පජේඛන ඵරික්ඛා විහරති. සෙය්‍යථාපි වාසෙට්ඨ සබ්බධමො අප්ප-කසිරෙනෙව වාතුද්දිසං සරෙන විඤ්ඤපෙය්‍ය, එවමෙව බො වාසෙට්ඨ එවං භාවිතාය කරුණාය වෙතොවිමුත්තියා යං පමාණකතං කමමං න තං තත්‍රාවසීස්සති න තං තත්‍රාවතිට්ඨති. අයමපි බො වාසෙට්ඨ බුහමුනො සහව්‍යතාය මග්ගො.

1. සබ්බජිතාය. (සෙසුඵ) 2. බුහමානං P T S.

75. වාසෙට්ඨය, එසේ ම මහණ තෙමේ ණයක් ඡමන් ලෙඩක් මෙන් හිරගෙයක් මෙන් වහල්බවක් මෙන් දිය නැති දික්මහක් මෙන් (පිලි-වෙලින්) මේ පහ නොවූ නිවරණ පස තමා කෙරෙහි දකී. වාසෙට්ඨය, ණය නැති බව යම්සේ ද, ලෙඩ නැති බව යම්සේ ද, හිරගෙන් මිදුණුව යම්සේ ද, නිවහල්බව යම්සේ ද, උවදුරු නැති බිම යම්සේ ද, එසේ ම වාසෙට්ඨය, හෙතෙම (පිලිවෙලින්) මේ පහ වූ නිවරණ පස (හෙවත් නිවරණ පසේ දුරු වීම) තමා කෙරෙහි දකී.

76. තමා කෙරෙහි පහ වූ මේ නිවරණ පස දක්නා ඔහුට සතුට උපදී. සතුටු වුවහුට ප්‍රීතිය උපදී. සිතා ප්‍රීතිය ඇත්තහුගේ නාමකය සංහිදේ. සංහුන් නාම කය ඇත්තේ සුච විදී. සුචැතියහු සිත සමාසි-ගත වේ (එකක වේ).

77. හේ මෛත්‍රීසහගත සිතීන් එක් දිශාවක් පැතිරු ගෙන (අරමුණු කොට) වෙසෙයි. එසේ දෙවෙනි දිශාව ද, තෙවෙනි දිශාව ද, සිටුවන දිශාව ද පැතිරු ගෙන වෙසෙයි. එසේ ම උඩ දෙස ද, යට දෙස ද, සරස දූ සි මේ හැම නැත ම සමාන්තයෙන් (සියල්ල තමා හා සමකයෙන්) සමීචන් (සියලු සතුන් ඇති) ලොව විපුල වූ ප්‍රමාණරහිත වූ වෛරරහිත වූ නිදුක් මෛත්‍රී සහගත සිතීන් පැතිරු ගෙන වෙසෙයි. වාසෙට්ඨය, යම්සේ කාබලැති සක්පිඬුන්තෙක් පහසුවෙන් ම (සිය) සක්හසින් සිටුදිගුන් හඟවන්නේ ද (සිටු දිග ම සක්හසි පතුරුවන්නේ ද), එපරිද්දෙන් ම වාසෙට්ඨය, මෙසේ (අප්‍රමාණ ව)වඩනා ලද මෛත්‍රීවිතතවිමුකති කරණකොට ගෙන, ප්‍රමාණ විසින් කරන ලද යම් කමීයෙක් (හෙවත් යම් කාමාවචර මෛත්‍රී කමීයෙක්) ඇත් නම්, එය එහි අවශිෂ්ට (ඉතිරි) නො වේ. (ඒ මහදානකමී අතරු ලැග ගන්නට කාමාවචර කමී සමන් නො වේ.) එය එහි ඒ මහදාන කමීය මැඩ ගෙන ද නො සිටී (කාමාවචරකමී ඒ මහදානකමී විපාක මැඩ තමනට ඉඩ ගන්නට ද සමන් නොවෙයි). වාසෙට්ඨය, මේ මෛත්‍රී විතත විමුකතිය ද බඳුනුගේ සහනාවයට මහ ය.

78. තව ද අනෙකක් කියමි. වාසෙට්ඨය, මහණ තෙම කරුණා සහගත සිතීන් එක් දෙසක් පැතිරු ගෙන වෙසේ, එසේ දෙවෙනි දෙස ද, එසේ තෙවෙනි දෙස ද, එසේ සිටුවන දෙස ද පැතිරු ගෙන වෙසේ. මෙසේ උඩ දෙස ද යට දෙස ද සරස දූ සි මේ හැම නැත ම සියල්ල තමා හා සමකයෙන් සියලු සතුන් ඇති ලොව (සියලු සත්ලොව) විපුල වූ මහදාන වූ ප්‍රමාණරහිත වූ වෛරරහිත වූ නිදුක් වූ කරුණාසහගත සිතීන් පැතිරු ගෙන වෙසෙයි. වාසෙට්ඨය, යම්සේ කාබලැති සක්පිඬුන්තෙක් පහසුවෙන් ම සිය සක්හසින් සිටුදිගුන් හඟවන්නේ ද (සක්හසින් සිටුදිග ම සක්හසි පතුරුවන්නේ ද,) එ පරිද්දෙන් ම වාසෙට්ඨය, මෙසේ වඩනා ලද කරුණාවිතතවිමුකතිය හෙතු කොට ගෙන, ප්‍රමිත වූ (කාමාවචර වූ) යම් කමීයෙක් ඇත් නම් එය එහි අතරු ඉතිරි වූ නො රැදේ. එය එහි ඒ මහදානකමීය මැඩ ගෙන ද නො සිටී. වාසෙට්ඨය, මේ කරුණාවිතතවිමුකතිය ද බුහමසහනාවයට මහ වේ.

79. පුන ව පරං වාසෙට්ඨ භික්ඛු මුදිතාසහගතෙන වෙනසා එකං දීසං ඵරිනා විහරති තථා දුතියං තථා තතියං තථා වතුඤ්චං. ඉති උද්ධමධො තිරියං සබ්බධි සබ්බන්තතාය සබ්බාවන්තං ලොකං මුදිතාසහගතෙන වෙනසා විපුලෙන මහගගතෙන අප්පමාණෙන අවෙරෙන අව්‍යාපජේඛිත ඵරිනා විහරති. සෙය්‍යථාපි වාසෙට්ඨ බලවා සබ්බධමො අප්පකසිරෙනෙව වාතුදදිසං විඤ්ඤාපෙය්‍ය ඵචමෙව ඛො වාසෙට්ඨ ඵචං භාවිතාය මුදිතාය වෙනො-විමුත්තියා යං පමාණකතං කමමං න තං තත්‍රාවසිසස්සති. න තං තත්‍රාවතිට්ඨති. අයමපි ඛො වාසෙට්ඨ බුහුමුතො සහව්‍යතාය මග්ගො.

80. පුන ව පරං වාසෙට්ඨ භික්ඛු උපෙකතාසහගතෙන වෙනසා එකං දීසං ඵරිනා විහරති තථා දුතියං තථා තතියං තථා වතුඤ්චං. ඉති උද්ධමධො තිරියං සබ්බධි සබ්බන්තතාය සබ්බාවන්තං ලොකං උපෙකතාසහගතෙන වෙනසා විපුලෙන මහගගතෙන අප්පමාණෙන අවෙරෙන අව්‍යාපජේඛිත ඵරිනා විහරති. සෙය්‍යථාපි වාසෙට්ඨ බලවා සබ්බධමො අප්පකසිරෙනෙව වාතුදදිසං, විඤ්ඤාපෙය්‍ය ඵචමෙව, ඛො වාසෙට්ඨ ඵචං භාවිතාය උපෙකතාය වෙනොවිමුත්තියා යං පමාණකතං කමමං න තං තත්‍රාවසිසස්සති. න තං තත්‍රාවතිට්ඨති. අයමපි ඛො වාසෙට්ඨ බුහුමුතො සහව්‍යතාය මග්ගො.

81. තං කිං මඤ්ඤසි වාසෙට්ඨ? ඵචචිතාරී භික්ඛු සපරිග්ගහො වා අපරිග්ගහො වා?ති.

“අපරිග්ගහො හො ගොතම.”

“සවෙරචිතො වා අවෙරචිතො වා?”ති.

“අවෙරචිතො හො ගොතම.”

“සබ්‍යාපජ්ඣ චිතො වා අබ්‍යාපජ්ඣචිතො වා?”ති.

“අබ්‍යාපජ්ඣ චිතො හො ගොතම.”

“සංකිලිට්ඨචිතො වා අසංකිලිට්ඨචිතො වා?”ති.

“අසංකිලිට්ඨචිතො හො ගොතම.”

“චසවනතී වා අචසවනතී වා?”ති.

“චසවනතී හො ගොතම.”

82. ඉති කීර වාසෙට්ඨ අපරිග්ගහො භික්ඛු. අපරිග්ගහො බුහමා. අපි නු ඛො අපරිග්ගහස්ස භික්ඛුතො අපරිග්ගහෙන බුහමුතා සද්ධං සංසද්දයී සමෙති?”ති.

“ඵචං හො ගොතම.”

79. තව ද අනෙකක් කියමි. වාසෙට්ඨය, මහණ තෙම මුද්දිතාසහ-
 ගත සිතින් එක් දෙසක් පැතිර ගෙන වෙසෙයි. එසේ දෙවෙනි දෙස ද,
 තෙවෙනි දෙස ද, සිවුවන දෙස ද පැතිර ගෙන වෙසෙයි. එසේ ම උඩ
 දෙස ද යට දෙස ද සරස දැයි මේ හැම තැන ම සියලුදෙනා ම තමා හා
 සමකයෙන් සියලු සතුන් ඇති ලොව (සියලු සත්ලොව) විපුල වූ, මහද්ගත
 වූ, තොපමණ වූ, වෙර නැති, නිදුක් වූ මුද්දිතාසහගීය සිතින් පැතිර ගෙන
 වෙසෙයි. වාසෙට්ඨය, යම්සේ කාබලැති සක්පිඹින්නෙක් පහසුයෙන් සිය
 සක්හසින් සිවුදිගුන් හඟවන්නේ ද, එ පරිදි ම වාසෙට්ඨය, මෙසේ වඩනා
 ලද මුද්දිතාචිත්තවිමුක්තිය කරණ කොට ගෙන, ප්‍රමිත වූ කමී (කාමාවචර
 කමී) අවශිෂ්ට නො වේ. එය මහද්ගත කමී මැඩා තමාට ඉඩ ගන්නට
 නො ද සමත් වේ. වාසෙට්ඨය, මේ මුද්දිතාචිත්තවිමුක්තිය ද බ්‍රහ්මසහභාවයට
 මඟ ය.

80. තව ද, අනෙකක් කියමි, වාසෙට්ඨය, මහණ තෙම උපෙක්‍ෂා-
 සහගත සිතින් එක් දෙසක් පැතිර ගෙන වෙසෙයි. එසේ දෙවෙනි
 දෙස ද, තෙවෙනි දෙස ද, සිවු වන දෙස ද, පැතිර ගෙන වෙසෙයි.
 එසේ ම උඩ දෙස ද යට දෙස ද සරස දැයි මේ හැම තැන ම සියලු
 දෙනා ම තමා හා සමකයෙන් සියලු සත්ලොව විපුල වූ මහද්ගත වූ,
 තොපමණ වූ, වෙර නැති, නිදුක් වූ උපෙක්‍ෂාසහගත සිතින් පැතිර ගෙන
 වෙසෙයි. වාසෙට්ඨය, යම්සේ කාබලැති සක්පිඹින්නෙක් පහසුයෙන් සිය
 සක්හසින් සිවුදිගුන් හඟවන්නේ ද, එ පරිදි ම වාසෙට්ඨය, මෙසේ වඩනා
 ලද උපෙක්‍ෂාචිත්තවිමුක්තිය හෙතු කොට ගෙන ප්‍රමාණකාම කමී (කාමා-
 චරකමී) අවශිෂ්ට නො වේ. එය මහද්ගතකමී මැඩා තමාට ඉඩ ගන්නට
 නො ද සමත් වේ. වාසෙට්ඨය, මේ උපෙක්‍ෂාචිත්තවිමුක්තිය ද බ්‍රහ්මසහභාවයට
 මඟ ය.

81. වාසෙට්ඨය, ඒ කිමැයි සිතයි ද? මෙසේ (බඹවෙහෙරින්) වසන
 මහණ තෙම සත්‍රිපරිග්‍රහය ඇත්තේ ද? සත්‍රිපරිග්‍රහය නැත්තේ ද?”

[වාසෙට්ඨ:] “සත්‍රිපරිග්‍රහය නැත්තේ ය, හවද් ගෞතමසිති.”

[භාග්‍යවත්තු:] “වෙර සිතැත්තේ ද? වෙර සිත් නැත්තේ ද?”

[වාසෙට්ඨ:] “වෙර සිත් නැත්තේ ය, හවද් ගෞතමසිති.”

[භාග්‍යවත්තු:] “නිදුක් සිත් ඇත්තේ ද? නිදුක් සිත් නැත්තේ ද?”

[වාසෙට්ඨ:] “නිදුක් සිත් නැත්තේ ය, හවද් ගෞතමසිති.”

[භාග්‍යවත්තු:] “කිලිටි සිතැත්තේ ද? කිලිටි සිත් නැත්තේ ද?”

[වාසෙට්ඨ:] “කිලිටි සිත් නැත්තේ ය, හවද් ගෞතමසිති.”

[භාග්‍යවත්තු:] “වඟවර්තනි (චිත්තවශිතා ඇත්තේ) ද? අවඟවර්තනි
 (චිත්තවශිතා නැත්තේ) ද?”

[වාසෙට්ඨ:] “වඟවර්තනි (චිත්තවශිතා ඇත්තේ) ය, හවද් ගෞතමසිති.”

82. [භාග්‍යවත්තු:] වාසෙට්ඨය, මෙසේ වූ කලි භික්‍ෂු තෙම සත්‍රිපරිග්‍රහ
 නැත්තේ ය. බඹා ද සත්‍රිපරිග්‍රහ නැත්තේ ය. සත්‍රිපරිග්‍රහ නැති බඹා හා
 සත්‍රිපරිග්‍රහ නැති භික්‍ෂුහුගේ සැසැදෙන බවෙක් වේ ද? සමබවෙක් වේ ද?”

[වාසෙට්ඨ:] “එසේ ය, හවද් ගෞතමසිති”

“සාධු වාසෙට්ඨි. සො වත වාසෙට්ඨි අපරිග්ගහො භික්ඛු කායස්ස හෙද පරමමරණා අපරිග්ගහස්ස බුහුන්තො සහව්‍යුපගො භවිස්සතිති ධානමෙතං විජ්ජති”

83. ඉති කීර වාසෙට්ඨි අවෙරච්චෙනො භික්ඛු. අවෙරච්චෙනො බ්‍රහ්මා. අපි නු බො අවෙරච්චතතස්ස භික්ඛුන්තො අවෙරච්චෙනත බුහුන්තා සද්ධිං සංසද්දති සමෙති”ති

“එවං හො ගොතම.”

“සාධු වාසෙට්ඨි. සො වත වාසෙට්ඨි අවෙරච්චෙනො භික්ඛු කායස්ස හෙද පරමමරණා අවෙරච්චතතස්ස බුහුන්තො සහව්‍යුපගො භවිස්සතිති ධානමෙතං විජ්ජති.”

84. ඉති කීර වාසෙට්ඨි අබ්‍යාපජ්ඣවිතෙනො භික්ඛු. අබ්‍යාපජ්ඣවිතෙනො බ්‍රහ්මා. අපි නු බො අබ්‍යාපජ්ඣවිතතස්ස භික්ඛුන්තො අබ්‍යාපජ්ඣවිතෙනත බුහුන්තා සද්ධිං සංසද්දති සමෙති”ති.

“එවං හො ගොතම.”

“සාධු වාසෙට්ඨි. සො වත වාසෙට්ඨි අබ්‍යාපජ්ඣවිතෙනො භික්ඛු කායස්ස හෙද පරමමරණා අබ්‍යාපජ්ඣවිතතස්ස බුහුන්තො සහව්‍යුපගො භවිස්සතිති ධානමෙතං විජ්ජති.

85. ඉති කීර වාසෙට්ඨි අසංකිලිට්ඨිවිතෙනො භික්ඛු. අසංකිලිට්ඨිවිතෙනො බ්‍රහ්මා. අපි නු බො අසංකිලිට්ඨිවිතතස්ස භික්ඛුන්තො අසංකිලිට්ඨිවිතෙනත බුහුන්තා සද්ධිං සංසද්දති සමෙති”ති.

“එවං හො ගොතම.”

“සාධු වාසෙට්ඨි. සො වත වාසෙට්ඨි අසංකිලිට්ඨිවිතෙනො භික්ඛු කායස්ස හෙද පරමමරණා අසංකිලිට්ඨිවිතතස්ස බුහුන්තො සහව්‍යුපගො භවිස්සතිති ධානමෙතං විජ්ජති.”

86. ඉති කීර වාසෙට්ඨි වසවතී භික්ඛු. වසවතී බ්‍රහ්මා. අපි නු බො වසවතීස්ස භික්ඛුන්තො වසවතීතා බුහුන්තා සද්ධිං සංසද්දති සමෙති”ති.

“එවං හො ගොතම.”

[භාග්‍යවත්තූ:] “මැනැව වාසෙට්ඨය. ඒ සත්‍රිපරිග්‍රහ නැති භික්‍ෂු තෙම එකාන්තයෙන් කාබුන් මරණින් මතු සත්‍රිපරිග්‍රහ නැති බඹුන්ගේ සහභාවයට පැමිණෙන්නේ ය යන මේ කාරණය විද්‍යමාන ය (ඇති එහෙක, වියැ යුත්තෙක).

83. [භාග්‍යවත්තූ:] “වාසෙට්ඨය, මෙසේ භික්‍ෂු තෙම වෙර සිත් නැත්තේ ය. බඹා ද වෙරසිත් නැත්තේ ය. වෙරසිත් නැති බඹා හා වෙර සිත් නැති භික්‍ෂුන්ගේ සැසැදෙන බවෙක් වේ ද? සමබවෙක් වේ ද?”

[වාසෙට්ඨ:] “එසේ ය, හවද්දේ ගෞතමසිති.”

[භාග්‍යවත්තූ:] “මැනැව වාසෙට්ඨය, ඒ වෙරසිත් නැති භික්‍ෂු තෙම එකාන්තයෙන් කාබුන් මරණින් මතු වෙරසිත් නැති බඹුන්ගේ සහභාවයට ගියෙක් වන්නේ ය යන මේ කාරණය විද්‍යමාන ය.

84. “වාසෙට්ඨය, මෙසේ මහණ තෙම නිදුක් සිතැත්තේ ය. බඹා ද නිදුක් සිතැත්තේ ය. නිදුක් සිතැති බඹා හා නිදුක් සිතැති භික්‍ෂුන්ගේ සැසැදෙන බවෙක් වේ ද?”

[වාසෙට්ඨ:] “එසේ ය, හවද්දේ ගෞතමසිති.”

[භාග්‍යවත්තූ:] “මැනැව වාසෙට්ඨය, ඒ නිදුක් සිතැති භික්‍ෂු තෙම එකාන්තයෙන් කාබුන් මරණින් මතු නිදුක් සිතැති බඹුන්ගේ සහභාවයට ගියෙක් වන්නේ ය යන මේ කාරණය විද්‍යමාන ය.

85. [භාග්‍යවත්තූ:] වාසෙට්ඨය, මෙසේ භික්‍ෂු තෙම නොකිලිටි සිතැත්තේ ය. බඹා ද නොකිලිටි සිතැත්තේ ය. නොකිලිටි සිතැති බඹු හා නොකිලිටි සිතැති භික්‍ෂුන්ගේ සැසැදෙන බවෙක් වේ ද? සමබවෙක් වේ ද?”

[වාසෙට්ඨ:] “එසේ ය, හවද්දේ ගෞතමසිති.”

[භාග්‍යවත්තූ:] “මැනැව වාසෙට්ඨය, ඒ නොකිලිටි සිතැති භික්‍ෂු තෙම එකාන්තයෙන් කාබුන් මරණින් මතු නොකිලිටි සිතැති බඹුන්ගේ සහභාවයට පැමිණියෙක් වන්නේ ය යන මේ කාරණය ඇත්තේ ය (විස යුතු ය).”

86. [භාග්‍යවත්තූ:] “වාසෙට්ඨය, මෙසේ භික්‍ෂුතෙම පුරුදුකල විතතවයිතා ඇත්තේ ය බඹා ද පුරුදුකල විතතවයිතා ඇත්තේ ය. පුරුදු කල විතතවයිතා ඇති බඹා හා පුරුදු කල විතතවයිතා ඇති භික්‍ෂුන්ගේ සැසැදෙන බවෙක් වේ ද? සමබවෙක් වේ ද?”

[වාසෙට්ඨ:] “එසේ ය, හවද්දේ ගෞතමසිති.”

“සාධු වාසෙට්ඨ. සො චත වාසෙට්ඨ වසවනති භික්ඛු කායසස හෙද, පරමමරණා වසවනතිසස බ්‍රහමුතො සහවස්සපගො හවිසසනීති ධාතමෙන විජ්ජති”ති.

87. එවං චුතො වාසෙට්ඨනාරද්ධාජා මාණවා හගවනතං එතදවොචුං: “අභිකකනතං හො ගොතම අභිකකනතං හො ගොතම. සෙය්‍යථාපි හො ගොතම නිකකුජ්ජතං වා උකකුජ්ජය්‍ය, පටිච්ඡනතං වා විචරෙය්‍ය, මුලුකසස වා මග්ගං. ආචිකෙබ්‍ය්‍ය, අකිකාරෙ වා තෙලපපජ්ජානං ධාරෙය්‍ය වකඛු-මනො; රූපානි දකඛිනතීති, එවමෙව හොතා ගොතමෙන අනෙකපරියා-ශේන ධමමො පකාසීතො. එතෙ මයං හගවනතං ගොතමං සරණං ගච්ඡාම ධමමඤ්ච භික්ඛුසඛසඤ්ච. උපාසකො නො හවං ගොතමො ධාරෙතු අජ්ජතගෙහ පාණ්ණපෙතෙ සරණංගතෙ”ති.

තෙවිජ්ජුතං නිට්ඨිතං තෙරසමං.

සීලකඛනිවග්ගො නිට්ඨිතො පඨමො.

[භාග්‍යවක්ත්‍රු:] “මැනව වාසෙට්ඨය. ඒ පුරුදු කල විතතවශිතා ඇති භික්ෂු තෙම කාබුන් මරණින් මතු එකානතයෙන් පුරුදු කල විතතවශිතා ඇති බඹහුගේ සතව්‍යතාවට ගියෙක් වන්නේ ය යන මේ කාරණය ඇත්තේ ය. (විසැඟුන්නේ ය).”

87. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මෙසේ වදාල කල්හි වාසෙට්ඨ භාරඤ්ඤා මාණවයෝ දෙදෙන “භවද්ද ගෞතමසිනි, දෙශනාව අභිකානන යැ. භවද්ද ගෞතමසිනි, දෙශනාව අභිකානන යැ. භවද්දගෞතමසිනි, යමිසේ යැටිකුරු කොට තබන ලද්දක් උඩුකුරු කරන්නේ ද, පිලිසන් දෑයක් වැසුම් කරන්නේ ද, මංමුලා වූවක්හට මග කියන්නේ ද, ඇස් ඇභියන් රූප දකිනි යි අලුරෙහි තෙල් පතනක් හෝ දරන්නේ ද, එසේ ම භවද්ද ගෞතමයන් වහන්සේ විසින් නොයෙක් කරුණින් දහම් පවසන ලද යැ. ඒ අපි භවද්ද ගෞතමයන් වහන්සේ ද, ධර්මය ද භික්ෂුසංඝයා ද ශරණ යම්හ. භවද්ද ගෞතමයන් වහන්සේ අප අද පටන් දිවි ජීවි කොට සරණ ගිය උච්ඡුවන් කොට දරන සේක් වා (සලකා වදාරන සේක් වා)” යි මෙ බස් කිවු ය.

තෙලෙස්වන තෙවිජ් සුත්‍රය නිමිසේ ය.

ප්‍රථම ශිලපකතාවගීය නිමි.

දීඝනිකායේ සීලකඛනිවග්ගෙහ පද්‍යනුකතමණිකා

	පිටියබකා		පිටියබකා
		අජසතානි	248
		අජිනකනිපං	366
		අජිතපපවෙණි	12, 114
		අජීනං	366
		අජේලකපටිග්ගහණං	112
		අජ්ඣිගා	538
		අජ්ඣිනනං සමපසාදනං	62, 130
		අජ්ඣිනනං චූළසනනචිනෙතා	124
		අජ්ඣායකො	150
		අජ්ඣාචසාමි	260
		අජේඣාගාහනි	206
		අජේඣාපනනා	608
		අඤජනං	20
		අඤජ ලිමපණාමෙත්වා	88
		අඤජසායනො	594
		අඤඤබනනිකෙන	410
		අඤඤභරෙ'පි	30
		අඤඤනිඝඤපුබ්බො	386
		අඤඤනිඝඤ්ඤා	382
		අඤඤත්‍රාවරියකෙන	410
		අඤඤත්‍රායොගෙන	410
		අඤඤත්‍රෙව	372
		අඤඤථා'නි'පි	44
		අඤඤදජ්ච	156, 206
		අඤඤදජ්චදසො	30, 532
		අඤඤදිට්ඨිකෙන	410
		අඤඤමඤඤං	34
		අඤඤරූපිකෙන	410
		අඤඤං ජිමං අඤඤං සජිරං	338
		අඤඤද්දිසො	214
		අට්ටිසාමි	486
		අට්ඨපදං	12, 114
		අට්ඨංසො	132
		අඞ්ඞකමෙම	92
		අණිකදස්සනං	10, 114
		අණුමහෙනසු	110
		අණු	538
අකට්ඨියා	98		
අකට්ඨා	98		
අකණ්ණිකං	138		
අකණ්ඨකා	262		
අකිච්චකාරී	262		
අකිරියං	92		
අකුසලසංඛාතා	358		
අකඛරිකං	12, 114		
අකඛං	12, 114		
අකඛානං	10, 112, 114		
අකඛායනි	62		
අකඛිනෙතා	226		
අනඤ්ඤාද්‍රවකාසො	226		
අහරු	154		
අහගඛිජං	112		
අහගලං	154		
අහගිපරිවරියං	208		
අහගිනෙමං	16		
අහගිං පරිවරනෙතා	208		
අහග්‍යාගාරං	208		
අඞ්ඞවිජජා	16		
අඞ්ඞං	16		
අඞ්ඞු ලීපකොදකෙනි	156		
අඞ්ඞෙහසු	222		
අචකඤ්ඤා	410		
අචිරපරිනිබ්බුතො	438		
අචිරචනියා	594		
අචෙලුකො	364		
අච්චගමා	146		
අච්චයෙන	30		
අච්චයො	148		
අච්ඡනි	208		
අච්චජ	138		
අච්චජා	132		
අජ්ඣඞ්ඞං	114		
අජ්ලකඛණං	16		

	පිටුවකිනා
අනකකාවචරා	20
අනච්ඡ	4
අතරමානො	154
අනිකකනනමානුසිකාය	138
අනිපි	232
අනිබාලනං	158
අනියානං	16
අනිපිකාලො	216
අනිවෙලං	34
අනිතො අනතපටිලාහො	434
අනතතො සමසමං	380
අනතපටිලාහො	424
අනතා	22, 408
අනතාධිතො	126
අනතානං	22
අනේගමං	28
අනේවරකෙන	216
අනේජාලං	80
අනේවාදී	8, 110
අනේසඤ්ඤිතං	110
අනේසංහිතං	414
අනේකවතො	156
අනේකවාදං	96
අනේච	266
අපේනෙන	6, 110
අදුකමසුබසුබ්බසනතසඤ්ඤා	402
අදුකමසුබ්බ අනතා	54
අදාගතො	82
අදාමාසිකං	372
අදාරියා	596
අදායා	236, 276
අදායානමග්ගපටිපනො	2, 138
අද්ධනො	30
අධිගවේශය	540
අධිගතා	260
අධිවචසමුප්පනනං	50
අධිවචසමුප්පනනිකා	50
අධිජෙගුවච්ඡං	380
අධිපඤ්ඤා	380
අධිපොනං	236
අධිපිමුත්ති	380
අධිවුත්තිපදානි	20
අධිසිද්ධකාමො	226

	පිටුවකිනා
අධොපිරෙවනං	20
අනගාරියං	32
අනඛගණේ	136
අනඤ්ඤා	152
අනනනමනවාචං	92
අනනතසඤ්ඤාදී	40
අනනතාධිතො	126
අනනුප්පනො	548
අනනවා අනතා	54
අනනතසඤ්ඤාදී ලොකසමිං	40
අනනතං	538
අනඛතකමානුකාමා	356
අනභිභුතො	30
අනභිරතී	30
අනභිරද්ධි	4
අනභිසබ්බරොතො	404
අනභිසමභුණමානො	206
අනවජ්ජසබ්බාතා	362
අනවජ්ජසුබං	122
අනවජ්ජා	362, 548
අනවයො	150, 226
අනාගතො අනතපටිලාහො	434
අනාදීනවදසසාචී	608
අනාවට්ඨාරො	266
අනාවනතිධමමො	332
අනාවිලො	132, 146
අනිකුජ්ජනො	92
අනිච්චා	32
අනිච්චුච්ඡාදනපරිමද්දනනෙදන- විදාංසනධමමො	132
අනිච්ඡාරෙඤා	92
අනිදසානං	538
අනිමානා	98
අනිමිතා	98
අනිසසරණපඤ්ඤා	608
අනුකුලයඤ්ඤානි	278
අනුග්ගණනනො	92
අනුජ්ගසනතා	156
අනුඤ්ඤාතපටිඤ්ඤාතො	150
අනුනතරං විතනං	138
අනුනතරො	86
අනුනතරො සබ්බාමපිජයො	80

	පිටපි බලකා
අනුපකකුටෙයා	226
අනුපකබන්දන	240
අනුපගච්ඡන්	96
අනුපරනො	168
අනුපර්වතනනනි	600
අනුපාද්විමුනො	28
අනුපුබ්බාභිසංඝඤ්ඤානිරොධ- සමපජානසමාපනති	404
අනුපෙති	96
අනුපපදාතා	8, 110
අනුපපදෙතු	262
අනුපජීලා	262
අනුබ්බංඝඤ්ඤානගොභි	122
අනුමතා	170
අනුමතිපකා	264, 276
අනුමසි	214
අනුයාගිනො	274
අනුයුතතා	112, 264
අනුයොගභයා	46
අනුයොගමනිය	22
අනුවිලොකෙනා	88
අනුසාසනීපාටිකාරියං	486
අනුසසරති	22
අනෙකංසිකා	418
අනෙකපරියායෙන	2
අනෙකබ්බංඝඤ්ඤානං	212
අනෙකවිභිකානි	20
අනෙකසුථං	212
අනෙකලලාය	226
අනතරං	268, 274
අනතරා	2
අනතරායකරො	544
අනතරායො	44
අනතරෙන	98
අනතලිකබවරා	30
අනතවා අනතා	54
අනතවා අයං ලොකො	3
අනතානනතං	40
අනතානනතං ලොකස්ස	38
අනතානනතිකා	38, 40
අනොපාජාලිකතා	78
අනොතානිමුක්ඛපොසිති	130

	පිටපි බලකා
අඤ්ඤා	608
අකිවෙණි	600
අකිවෙණුපමං	600
අකා	418
අනාසනනිබ්බං	112
අනාය	22
අනාසස්සවෙයසුං	122
අපකසිසිති	390
අපකකමම	210, 274
අපගතකාලකං	220, 320
අපතාමෙය්‍යං	246
අපයානං	16
අපරඤ්ඤා	392
අපරනතං ආරබ්භ	54
අපරනතකපජිකා	54
අපරනතානුදිට්ඨිනො	54
අපරපච්චයො	220, 320
අපරාමසනො	28
අපරිග්ගනො	610
අපරිපකකං වා කමමං	94
අපරිමාණවණෙණො	232
අපරියනො	40
අපරිසෙසා	530
අපච්චති	240
අපසාදෙනබ්බං	92, 164
අපානකමනුසුතෙනා	366
අපානකො	366
අපාපපුරෙකානිරො	230
අපායමුඛානි	206
අපාරුනසරා	262
අපෙති	390
අපපච්චයො	4
අපපචිභයං	128
අපපච්චනරො	278
අපපද්ධකවිභාරිං	358
අපපමනතාය	158
අපපමනො	386
අපපමාණසංඝඤ්ඤා අනතා	54
අපපමාදමනිය	22
අපපසද්දකාමො	388
අපපසමාරම්භනරො	278
අපපාටිභීරකකං	420, 60

	පිටපි බැකා
අප්පානබ්බකං	438
අප්පාබාධං	438
අප්පායුක්කතරා	32
අප්පෙකච්චානි	130
අප්පෙචනාම	82, 388, 438, 542
අප්පෙසකඩතරා	32
අප්පුට්ඨං	128
අබලා	92
අබ්බයෙන	126
අබ්බනුමොදනී	276
අබ්බනුමොදෙය්‍ය	416
අබ්බානුටිකො	230
අබ්බාචිකබ්බි	356
අබ්බුට්ඨාසී (වබ්බකමං)	212
අබ්බුජ්ජලනං	18
අබ්බුනාමෙය්‍යං	246
අබ්බතාකාසං	124
අබ්බතාකාසිකො	366
අබ්බතාකාසෙ	152
අබ්බතාකාසො	108
අබ්බතො	234
අබ්බාකතං	410
අබ්බාපනනච්චෙනා	124
අබ්බාසෙකප්පුට්ඨං	122
අභිකකනනං	146
අභිකකනෙන	124
අභිකකම	86
අභිජානිත්‍ර	92
අභිජානානි	276
අභිජානාසී	90
අභිජ්ජමානෙ (උදකෙ)	136
අභිජ්ඣං	124
අභිජ්ඣා ද්‍රෝමනස්සා	122
අභිඤ්ඤා	20
අභිඤ්ඤානකොලඤ්ඤා	154
අභිඤ්ඤාභා	594
අභිනද්දනනෙභු	608
අභිනද්දිං	92
අභිනිනනාමෙති	132
අභිනිපථාදෙය්‍ය	136
අභිනිබ්බතභියා	546
අභිනිමනෙතය්‍යාමපි	104

	පිටපි බැකා
අභිනිහරනී (චිතතං)	132, 136, 158
අභිසංසීද්ධස්සනි	484
අභිභු	30
අභිරුපො	226
අභිරුභිත්වා	86
අභිවද්දනනි	20
අභිවිජ්ජ	260
අභිසංඛිධරෙය්‍ය	404
අභිසංජ්ඣං	158
අභිසංඤ්ඤානිරුද්ධො	390
අභිසංදෙදනි	128
අභිනටං	364
අමනසිකාරු	402
අමරුටිකෙකපං	44
අමරුටිකෙකපිකා	44
අමහගතතං චිතතං	138
අමාහං	488
අමුත්‍ර	22
අමිං වා පුට්ඨා	92
අමිඛට්ඨා	150
අමිපිණ්ණියා	80
අමිච්චෙන	82
අයොකුටං	164
අරඤ්ඤං	124
අරඤ්ඤායනනං.	206
අරහති භවිත්‍රං	276
අරියානං උප්පාදකා	142
අරියා පරමා පඤ්ඤා	380
අරියාය සනතුට්ඨියා	122
අරියෙන ඉද්දියසංචරෙන	124
අරියෙන සතිසමපජ්ඤෙඤෙන	124
අරියෙන සීලකඩනෙකෙන	124
අරුපො අතතපට්ටිලාහො	424
අරුපි අතතා	56
අරොහො	54, 420
අචණ්ණං භාසෙය්‍යං	4
අචසටං	613
අචසචනනි	612
අචසා	92
අච්ඡාසටං	144
අච්චිපානධමමො	332
අච්චපරිණාමධමමො	32

පිටිය බිකා

පිටිය බිකා

අ විමුතනං විතනං	138
අවිසංවාදකො	8, 110
අටුසිතවා	156
අටුසිතවාදෙන	156
අවෙරවිතොතා	610
අව්‍යාපජකිවිතොතා	610
අවහාසනගෙතු	606
අසබ්බිලිට්ඨවිතොතා	610
අසජ්ජමානො	136
අසඤ්ඤාසනනා	50
අසඤ්ඤාදී	390
අසඤ්ඤාදිගබ්‍හා	94
අසමාභිතං විතනං	138
අසමභිතනබ්‍රහ්මචාරිකා	230
අසිතෙ	124
අසිලකඛණං	16
අසසන්තරං	12, 114
අසසථ	4
අසසපිට්ඨ	210
අසසපුට්ඨ	168
අසසග්ගඥං	114
අසාලකඛණං	16
අසාමාය	266
අසාදං	28
අසාරොහා	88
අසසුමුඛො	274
අභිච්ඡා	16
අභිනිජ්ජියං	134
අභිනිජ්ජියො	60, 424
අනු	86
අනුමහා	32
අගෙතුඅපච්චයා	92
අගොචත	30
අගොචතරෙ	216
ආ	
ආකබ්බති	386
ආකබ්බිතං	236
ආකාසං	12, 96, 114
ආකාසානඤ්චායනනසුට්ඨමං	
සච්චසඤ්ඤා	402
ආකාසානඤ්චායනනුපගො	60

ආකිඤ්චඤ්ඤායනනසුට්ඨමං	
සච්චසඤ්ඤා	404
ආකිඤ්චඤ්ඤායනනුපගො	62
ආකිණණමනුසසා	484
ආකිරිකා	128
ආකොටෙති	154
ආගන්තං	358
ආචමනං	20
ආචරියපාචරියා	226
ආචරියමහසුභා	598
ආචාමනකෙකා	366
ආචාරගොචරසමපනො	110
ආචිකෙකියා	146
ආජ්චකසතෙ	94
ආනපමමනාය	22
ආනපාං	22
ආතාපී	386
ආදාසපඤ්ඤා	18
ආදාසං	12
ආදාසෙ	138
ආදිකල්‍යාණං	150
ආදිච්චුපට්ඨානං	18
ආදිතො'ව	164
ආදිතනං	164
ආදිභුගමචරියකං	414
ආදිසන්ති	488
ආදිතවං	28
ආදෙසනාපාටිහාරියං	486
ආනජ්ජිතො	6
ආනුපුබ්බිකා	220
ආනෙඤ්ඤාපනො	132
ආපොකායං	96
ආභසසරසංචනනතිකා	30
ආමකබ්බඤ්චපටිගහණං	112
ආමකමංසපටිගහණං	112
ආමිසසනතිඛිං	10, 112
ආමුඛනමණිකුණධ්‍රැවාරණං	212
ආමො	606
ආයනිසංචරාය	146
ආයමුඛං	130
ආයාචනති	600
ආයුකඛියා	30

	පිටිවිඛකා
උච්චාසය නමහාසයනා	12, 112
උච්ඡාදනං	12
උච්ඡ්ජ්ජනි	60
උච්ඡින්නාහවනෙන්නිකො	80
උච්චේදවාදා	60
උච්චේදං (සතො සන්නසා)	60, 96
උජ්ජමගෙහා	594
උජ්ජවිච්චනීකවාදා	2
උණ්ඨිසං	12
උතතරිතරං	28
උතතරිමනුසාඛමමා	484
උතතරිං	126
උතතානමුඛො	230
උදකදහං	78
උදකරහදො	130
උදකානුගතනානි	130
උදකොරොහණොනුගෙයංගං	366
උදග්ගවිතතා	220
උද්දනං උද්දනෙසී	82
උද්දලොමිං	12, 114
උද්දසාසකං	364
උභිග්ගිකං	88
උභිච්චකුකකුච්චනීවරණං	610
උභිච්චකුකකුච්චං	124
උභිමාසාතනා	54
උභිමාසාතනිකා	54
උභිවීරෙවනං	20
උභිං	80
උද්දිසිසානි	166
උනනාදිනියා	388
උපකසීනි	390
උපකෙකාසනී	356
උපකඛටො	248
උපජ්චනනි	544
උපට්ඨිතො (සා)	364
උපතිජ්ඣායනි	34
උපතෙය්‍ය	216
උපසීඨං	422
උපපජ්ජනනි	22
උපපජ්ජනා	276
උපපනනිං	358
උපපනො	22

	පිටිවිඛකා
උපපාදිං	22
උපයානං	16
උපරිපාසාදවරගතො	82
උපරිවෙහාසං	164
උපරාජ්ඣනි	538
උපවදමානො	156
උපසමාය	414
උපසමෙත	88
උපහතො	148
උපාදනපච්චයා හවො	78
උපාදනපරිජේගුච්ඡා	46
උපාදනහයා	46
උපාසකකුලානි	220
උපෙකකාසනිපාරසුද්ධිං	66, 132
උපෙකකාසුඛසුඛමසච්චසඤ්ඤා	402
උපපථගමනං (චන්ද්‍රමසුරියානං)	18
උප්පලීතියං	130
උප්පානං	16
උඛිලාචිතතනං	6, 62
උඛිලාචිතො	6
උඛහට්ඨිකො	366
උඛනිදොදකො	130
උහතොලොභිතකුපධානං	12, 114
උමමුජ්ජනිමුජ්ජං	136
උමමුජ්ජමානා	78
උය්‍යාධිකං	10, 114
උරඛහ	248
උරෙ	262
උලුකපකඛිකං	366
උලුලම්පතු	616
උසහසුද්ධිං	114
උසහලකඛණං	16
උසහසනානි	248
උසුලකඛණං	16
උසාසකෙකය්‍ය	548
උසාසිංසු	262
ඵ	
ඵකංසභාවිතො	328
ඵකංසිකං	416
ඵකංසිකා	418
ඵකංසෙත	240
ඵකතො	544

	පිටිය බලනා
එකවච අසසසනිකා	28
එකවච සසසනිකා	28
එකවචං අසසසනං	28
එකවචං සසසනං	28
එකනතසඤ්ඤදී අනතා	54
එකනතදුකඛී අනතා	54
එකනතපරිපුණණං	108
එකනතලොඕ	12, 114
එකනතසුඛං ලොකං	420
එකනතසුඛී	54, 420
එකාපසසහිකො	366
එකභතතිකො	8, 110
එකමංසබලං	90
එකමංසපුඤ්ඤං	90
එකසාලකො	388
එකාගාරිකං කරොතො	90
එකාගාරිකො	364
එකාලොපිකො	364
එකාහිකං	364
එකොදිනාවං	130
එනතකපරමා	244
එනතකචණේණා	232
එවංඅභිසමපරායා	28
එවංගතිකා	28, 88
එවංගතිනා	28
එවංගොතෙතො	22
එවංපරාමට්ඨා	28
එවමායුපරියනො	22
එවමානාරො	22
එවමපි තො	44
එවංචණේණා	22
එවංසුඛදුකඛිපටිසංවෙදී	22
එසිකට්ඨාසිට්ඨිතො	22, 98
එහිභද්දනාහිකො	364
එහිසාගතවාදී	230
එලකමනාරං	364

බ

බකාසං කරොති	88
බකඛිතතපසුසාසු	212
බගච්ඡනති	600
බගමනං (වඤ්ඤිමසුරියානං)	18
බඤ්ඤරයා	78

	පිටිය බලනා
බදනකුමාසුපචයො	132
බදභනති (සොනං)	548
බද්දනචසචසනා	212
බද්දනචසනානං	484
බනාහා	610
බනීතපනතපාණීං	322
බපපාතිකා	48
බපපාතිකො	332
බපානභුතො	266
බමුඤ්ඤවයාං	246
බරමනතකා	6
බරමනාගියානං	332
බවාදපටිකරාය	266
බවුටා	610
බසගීතං පටිමොකෙඛා	20
බසසකකනනියා	548
බහාය	550
බලාරිකං	62
බලාරිකා සඤ්ඤා	404
බලාරිකො අනතපටිලානො	424

ක

කංසකුට	8, 112
කංසපාලෙ	128
කඛිබති	214
කච්ඡපලකඛිණං	16
කට්ඨිසාං	12, 114
කණභකෙබ්බා	366
කණභොමං	16
කණ්චකාපසසහිකො	366
කණේණප්පනං	18
කණේණගෙලං	20
කණේණසුඛා	8, 110
කණේණසොධානී	214
කණේණිකාලකඛිණං	16
කණහසඛිඛාතා	358
කණහා	154, 358
කතපරපචාදා	46, 358
කතනා	80
කතනාරො (මනනානං)	600
කථාසලලාපො	216
කද්දවී	30
කනනාරද්ධානමහ	128

	පිටපි බිකා
කඳු මුලු ප්ලිහොජනෝ	206
කඳුරං	124
කප්පකා	88
කප්පාපේති	86
කප්පිතකෙසමසසු	212
කප්පිතානි	86
කප්පෙති	86
කබලිකාරාහාරහකෙබා	60
කමකරා	274
කමකරෝ	104
කමමනො පයොජේය්‍ය	126
කමමවාදී	230
කමමුනෝ	92
කමමම ව	92
කයවිකකයා	8, 112
කරහවි	30
කරෝනෝ	90
කල්‍යාණවාකකරණෝ	160, 226
කල්‍යාණවාටෝ	226
කල්‍යාණං	220
කල්‍යාණෝ	80
කලලවිතනං	226
කලලං වචනාය	370
කසිගොරකෙබි	262
කහං	88
කලොපිච්චබා	364
කා	
කාකපෙය්‍යා	606
කාදලිඡ්භපවරපච්චඤ්ඤං	12, 114
කාපොතකානි	96
කාමගුණෝ	608
කාමමඡ්ඡදනීවරණං	610
කාමනුඤ්ඤානිකබද්ධා	608
කාමලාපිනී	158
කාමාසවාපි	144
කාමුපසංහිතානි	226
කාමෙමි	420
කායපරිහාරියෙන	124
කායා	34, 98
කායෙන වසං වනෙනනනි	136
කායො පසංචොති	334

	පිටපි බිකා
කාරකාරකෝ	106
කාරයනෝ	90
කාලවාදී	110, 362
කාලං ව සමයං ව උපාද්‍යය	438
කාලං මඤ්ඤසි	148
කාවෙය්‍යා	18
කාමී	420
කි	
කිංකාරපටිසංඝාපී	104
කිඤ්චිදෙව දෙසං	88
කිමානමම	28
කිමාරබහ	28
කීර	438
කීරියවාදී	230
කීලනකායා	34
කීලමයනෝ	90
කු	
කුකකුටසුඤ්ඤා	114
කුකකුටලකබ්ඤ්ඤං	16
කුකකුටසුකරපටිගහභණ්ඤා	112
කුවඡ්ඡපරිහාරියෙන	124
කුතොපභුතිකා	162
කුතකකං	12, 114
කුතකවාලෙහි වලවාරජෙහි	212
කුඤ්ඤපිටකං	206
කුමාරලකබ්ඤ්ඤං	16
කුමාරිකපඤ්ඤා	18
කුමාරිලකබ්ඤ්ඤං	16
කුමහකාරෝ	88, 136
කුමහථුතං	10
කුමහදසීයා	370
කුමහිමුඛා	364
කුලාවකෙ	158
කුසචීරං	366
කුසලං	44
කුසලං ධමමං	540
කුතනලපතා	14
කු	
කුටටෙට්ඨා	22
කුටාගාරසාලායං	324

		පිටුබඩකා			පිටුබඩකා
	කෙ		බෙමනනතුමිං		128
කෙවලො:		78	බෙමං		18
කෙවලපරිපුණණං		150		භ	
කෙවලං		212	ගණකා:		88
කෙසකමබලං		366	ගණනා:		18
කෙසමසුලොවනො:		366	ගණොවරියසාවකසබෙසා:		358
කෙසමසුලොවනානුයොග- මනුසුතොතා:		366	ගණොවරියො:		82
කෙසෙසු ගහෙතා:		592	ගණි		82
	කො		ගණිතුතා		222
කොමුදියා:		82	ගති (පුඤ්ඤානං)		106
කොසලකා:		324	ගතියො (දෙව)		152
කොසෙය්‍යං:	12, 114		ගතිං ච		358
කොසොතිනෙ ච වජ්ඣගුයො		214	ගතො		124
	බ		ගථිතා:		608
බතො:		148	ගකිසනනිතිං		110
බතනවිජ්ජා:		16	ගමහිරා:		22
බතනං:		248	ගලගහාතා:		278
බතනිසී		604	ගහපතිනෙවසීකා:		270
බතො		222		භා	
බකබිජ්.		112	ගාධති		538
බමෙය්‍ය		106	ගාමසාතා:		262
බලීකං:	12, 114		ගාමධමමා:		110
	බා		ගාමසරණානි		596
බාණ්ණමතකා:		248	ගාමසාමනනං:		208
බාරිව්චධමාදාය		206	ගාලහබකිනං:		608
	බි			භි	
බිබ්බා:		34	භිරිගුහං:		124
බිබ්බාපදොසීකා:		34		භි	
බිවිතසදො:		86	භිතං:		114
	බී			භො	
බීණකාමරාගො:		230	ගොතමසාවකසබෙසා:		360
	බු		ගොතනපට්ඨසාරිනො:		170
බුරපරියනොතන		90	ගොතනවාදවිනිබද්ධා:		172
බුරසං:		164	ගොතනවාදො:		172
බුරමුණ්ඩං:		168	ගොධාලකඛණං:		16
බුංසෙතොතා:		158	ගොතකං:		12, 114
	බෙ		ගොමයහකෙධා:		366
බෙනනවජ්ඣපට්ඨගහණා:		112	ගොලකඛණං:		16
බෙමට්ඨිතා:		262		ස	
			සට්ඨකං:		12, 114
			සරාවාසො:		108
			සාසවජ්ඣදනපරමකාය:		104

	පිටපි බිකා
ච	
චකකවනති	152
චකක්‍රුන්ද්‍රියෙ අසංචුතං	122
චකක්‍රුන්ද්‍රියෙ සංචරං	122
චකක්‍රුචි ස්‍රෙද්‍රෙද්‍රයා	608
චණ්ඩාලං	10, 114
චතුස්ථං ක්‍රියානං	132
චතුස්චාරං	208
චතුර්ඛනිකියා සෙනාය	266
චන්ද්‍රග්‍රහාගො	18
චන්ද්‍රමසුරියා	600
චන්ද්‍රමසුරියානං උපපථගමනං	18
චන්ද්‍රමසුරියානං පථගමනං	18
චම්බෙයොධිනො	88
චරණසම්පදා	206
චලකා	88
චචනති	22
චා	
චාතුද්දිසං සමිසං	280
චාතුමාසිනියා	82
චාතුමමභාපපේ	208, 422
චාතුමමභාභුතීකො	60, 132
චාතුයාමසංචරං	100
චාතුර්තනා	152
ච්	
ච්ඛිගුලකං	12, 114
ච්ඛතකං	12, 114
ච්ඛතසම්පදා	366
ච්ඛතාති	34
ච්චුපාභනං	12
චිරපබ්බජ්ඣො	82
චිරං දීඝමඤ්ඤානං	30
චු	
චුතිං	358
චුතුපපාතස්‍රණාය	204
චු	
චුලාසීතික පුත්‍රනො	94
චො	
චෙනයමානස්ස	404
චෙනසිකං	488
චෙනසො ඵකොදිභාවං	62
චෙනෙයාං	404
චෙනොපරියාය ස්‍රණාය	138
චෙනොචිමුතති	332
චෙනොසමාධි	22

	පිටපි බිකා
චෙලකා	88
චො	
චොදනාරතා සන්ථාරො	548
ච්	
චන්ද්‍ර	44
චන්ද්‍රකා	596
චන්ද්‍රසානි	366
චන්ද්‍රතනනං	86
චලාභිජාතියො	94
චා	
චාදෙති	126
චාදෙසි (ච්චනාය)	126
ච්	
ච්ච්චංසු	274
ච්	
චේදන	112
ච්	
ච්ඛිකාචිකාරං	594
ච්චපදකලායාණී	420
ච්චපදසාවරිය පානෙතා	152
චා	
චාගරිනෙ	124
චාතරුපරචකපටිග්‍රහණා	112
චාතචඤ්ඤා	616
චාතිපච්චියා පරාමරණං	78
චාතිමා	132
චාතිචාදෙත	226
චාතිචාදුචිතිබ්භි	172
චාතිචාදො	172
චාතිසමොද්භයා	158
චාතපදා	264
චානං පස්සං	422
චාලෙන	78
ච්	
ච්චුච්චාමි	486
ච්චනාතින්ද්‍රානං	18
ච්	
ච්චා	92
ච්චිතපරියාදානා	80
ච්	
ච්චතනං	20
ච්	
ච්චපමාදවිචානානුයොගං	19, 114
ච්	
ච්චා	
ච්චාසනති	86

		පිටිය බිඟා			පිටිය බිඟා
	ඌ			නි	
ඌඤ්ඤා		82	නිටිය හදනනිකො		364
ඌඤ්ඤාසංඝාතං		132	නිඤ්ඤාකො		366
ඌඤ්ඤං		406	නිඤ්ඤාපිටිකිවෙණ	124, 220, 320	
ඌඤ්ඤාපාදො		408	නිඤ්ඤං කොනානං		440
ඌඤ්ඤාපරිවට්ඨං		106	නිඤ්ඤා		596
	ඹ		නිඤ්ඤා කරොති		82
ඹභවෙ		124	නිරවණානකථං		14
	ඹෙ		නිරිට්ඨාති		366
ඹෙති		124	නිරොකුඛිඛං		136
	භ		නිරොජනපදො		230
භකකප්පියානං		26	නිරොද්දසොන		210
භකති		26	නිරොපබ්බතං		136
භග්ග		148	නිරොපාකාරං		136
භව්ණං		414	නිරොභාවං		136
භව්ණා		548	නිරොරධ්වා		230
භව්ණොලභොමං		16		නි	
භව්ණාගතානං		70	නිරදසසිං සකුඤ්ඤං		536
භව්ණාපච්චයා උපාදානං		78		ඛ	
භව්ණං කොනං		130	ඛුච්ඡකඤ්ඤාදි		600
භවො අමුත්ථ		404	ඛුඤ්ඤාභාවෙ		124
භසපරිනිබ්බාසී		332	ඛුලාකුට		8, 112
භථං පටිපදං		414		ඛු	
භථාගතකො'ව		536	ඛුලිකං		12
භථාගතො	28, 172,	412	ඛුලිකා		114
භථාතිපි		44		ඛෙ	
භථාරූපං		22	ඛෙජොකායො		96
භථාරූපිං		110	ඛෙලපජොතං		146
භද්දෙඝ්ඤ		160	ඛෙලභොමං		16
භද්දකියාති		80	ඛෙවිජ්ජකෙ		150
භද්දමිනාපෙතං		408	ඛෙවිජ්ජානං		598
භද්දහුපොසපේ		82		ථ	
භං ජීවං භං සජීරං		334	ථඤ්ඤිලසෙය්‍යා		366
භසබ්බහමචාරී		384		ථා	
භසසීං		356	ථාලිපාකෙ		166
භසං		356		ථි	
භසෙන		94	ථිනමිඤ්ඤිවරණං		610
භපොපකකමා		366	ථිනමිඤ්ඤං		124
	භා			ථු	
භාණගවෙසී		164	ථුසභොම		61
			ථුසොදකං		364
				ථු	
			ථුභුපනිතාති		248

	පිටියබකා		පිටියබකා
	ඓ		
ඓතො	6, 110	දිට්ඨිජාලං	80
		දිට්ඨිට්ඨානා	28
	ඓ,	දිනනපාටිකඛිඛි	6, 110
ඓමයනති	600	දිනනාදුසී	6, 110
		දිබ්බා ගබ්භා	546
	ද	දිබ්බානං හවානං	546
දහබ් නති	80, 146	දිබ්බාය සොනධානුයා	138
දකෙබා	128	දිබ්බෙන චකඛුනා	142
දණ්ඛකං	12	දිබ්බො	60
දණ්ඛනජ්ජනා	274	දිවාසොඤ්ඤා	250
දණ්ඛපහාරා	278	දිසා	160
දණ්ඛමනනරං	364	දිසාධානො	18
දණ්ඛසුඤ්ඤා	114		
දණ්ඛලකඛණං	16	දී	
දනතිකං	210	දීඝාසුකනරො	32
දනතිඤ්ඤා	364	දීඝාසිඛද්දෙහි	212
දනනුපඤ්ඤානං	96		
දද්දුලභනෙකධා	366	දු	
දකුඛිනතනං	616	දුකඛතිරොධො	144
දබ්බා	274	දුකඛතිරොධනාමිනී පටිපදා	144
දබ්බිනොමා	16	දුකඛසම්මුද්දො	144
දමෙන	90	දුකඛසුඤ්ඤා	94
දසාපනො	6, 110	දුජ්ජානො	162
දසපදං	12, 114	දුජ්ජානො	372
දසසහසසී ලොකධානු	80	දුනිසං කුඛානං	130
දසසුඛිලං	262	දුද්දසා	20
දහනති (පිතාමහං)	158	දුබ්බණ්ණනරා	32
		දුබ්බගහනරණං	18
	ද	දුබ්භිකං	18
දුරකතිකිච්ඡා	20	දුරනුබොධා	20
දුරනරණාය	126		
දුරුපනතීනො	334	දු	
දුසකපුනනා	88	දුතොඤ්ඤා	8
දුසඛා	126	දුතොඤ්ඤාපභිතගමන	8, 14
දුසලකඛණං	16		
දුසා	274	දෙ	
දුසීදුසපට්ඨනණා	112	දෙවදුඤ්ඤා	18
දුසීලකඛණං	16	දෙවපඤ්ඤා	18
		දෙවසානිඤ්ඤා මග්ගො	526
	දී		
දිට්ඨිමමතිබ්බානවාදා	62	දෙ	
දිට්ඨිමමො	220, 320	දෙණමතො	94
දිට්ඨිගතං (පාපකං)	540	දෙසිනා	82
දිට්ඨිගතනී	46, 358	දෙසො	44

	පිටිය බහා
දව	
ඉටිය නතර කප්පො	94
ඉටියි පටිපදා	94
ඉතනිංසමනාපුරිසලකිණානි	152
ඉභාරිකො	364
ඉභලොපිකො	364

	බ
බහුකා	12, 114
බහුග්ගහා	88
බහුලකිණං	16
බමමවකඛු	148, 320
බමමජාලං	80
බමමට්ඨිතං	416
බමමතො	268
බමමනිසාමකං	416
බමමපරියායො	80
බමමරාජානං	146
බමමවාදී	110
බමමසංභිතං	414
බමමිකං	104
බමමිකා	548
බාරං අනුසවෙවෙජ්ජාය	130
බුච්චො	32

	බො
බොපනකං	114
බොවනං	10

	න
නඅලමරියසඛ්ඛිතා	358
නඅලමරියා	358
නකතිනනග්ගාහො	18
නකතිනනානං පඨගමනං	18
නකතිනනානං උපපඨගමනං	18
නගරුපකාරිකාසු	212
නච්චං	114
නච්චගීනවාදීත	112
නච්චෙනතා	262
නච්චනනං	156
නච්චුකමමං	20
නරකපපපානං	592
නවං බඤ්ඤානං	540

	පිටිය බහා
නවනීතං	434
නහාපකා	88
නහාපනං	20
නහාපිතො	542
නලකාරා	83
නලාටමණ්ඩලං	214

	නා
නාගතො	324
නාගස්ස භුඡ්ඡි	88
නාගාචාසසතෙ	94
නාගිලුච්චනි	212
නානානකපඨං	14
නානනනසඤ්ඤානං	60, 402
නානනනසඤ්ඤා අනතා	54
නානනනවා	54
නානාගිමුනනිකතා	4
නානාමග්ගානි	596
නාමකඤ්ඤාව	600
නාමිකාසොතානි	214
නාමිකං	12

	නි
නිකති	8, 112
නිකුජ්ජිතං	146
නිගණ්ඨිගබ්භා	94
නිගමසානා	262
නිගමසාමනතං	208
නිගෙසාසො	86
නිච්චො	32
නිජ්ඨිංසිනාචරා	14
නිට්ඨානං	274
නිඛ්ඛාසිඤ්ඤා	550
නිජ්චරෙය්‍ය	128
නිබ්බානවනිං	8, 110
නිනනාමෙච්චා	214
නිපුණා	20, 158
නිප්පිතිකෙන	132
නිප්පෙසිකා	14
නිඛ්ඛිද්දා	414
නිඛ්ඛුති	28
නිඛ්ඛුභිං	10, 114
නිඛ්ඛුසිතනතා	30

	පිටපිඛකා
නිබ්බෙසීයමානමෙව	94
නිබ්බෙසේනබ්බං	4
නිමනනනං	364
නිමනෙතසාමපී	104
නිමිතනං	16
නිමිතනග්ගාහි	122
නිමුල්ලමානා	78
නිමමානා	30
නිමමානෙහි	158
නිමමිතා	30
නිසතිසංඛනතිභාවපරිණතා	92
නියතො	332
නියසාණං	16
නියසාණිකො	594
නියසාහි	594
නියසාසී	89
නිරයසතෙ	94
නිරොධං චූසනී	404
නිරොධාය	414
නිලලොපං හරතො	90
නිට්ඨා	610
නිවෙසෙසී	440
නිසීනෙතා	124
නිසුරණං	28
නිසුසුණිං	422
නිහනපච්චාමිතෙතා	122
නිහිතදුගණධා	6, 110
නිහිතසන්තො	6, 110
නී	
නීවරණා	610
නීචාරහතෙකා	366
නෙ	
නෙගමා	264
නෙතතනපපනං	20
නෙමිතතිකා	14
නෙවනනවා අනතා	54
නෙවරුපී නාරුපී අනතා	54, 56
නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤාය	
තනුපගො	62
නෙලා	8, 110

	පිටපිඛකා
නිහ	
නහාපකනෙතවාසී	128
නහාපකො	128
නහානීයවුණණාති	128
නහානීයපිණි	128
ප	
පකතඤ්ඤා	390
පකති	372
පකපපභු	262
පකරණෙ	168
පකතජ්ඣානං	16
පකතඤ්ඤො	88
පකති සකුණො	124
පගඝරණී	128
පඛගචීරං	12, 114
පච්චඤ්ජනං	20
පච්චතතඤ්ඤාච	28
පච්චජීකතො	122
පච්චසීකො	6, 110
පච්චවෙකෙකියස	132
පච්චුපට්ඨිතං	544
පච්චුපට්ඨිතානං	4
පච්චුප්පනෙතා අනතපච්චිලාතො	434
පච්චෙකා	86
පච්චෙමි	40
පච්චොරොහණං	246
පච්චොරොහිත්වා	88
පච්චානිපාහී	104
පච්චාසමණො	440
පජං	616
පජානනං	28
පජාපනිමච්චයාම	608
පඤ්ච නිවරණෙ	128
පඤ්ජලිකා	600
පඤ්ඤා	242
පඤ්ඤාකඛකිසුසු	440
පඤ්ඤාගතෙත	46, 358
පඤ්ඤාපරිධොතා	242
පඤ්ඤාපාරිපුරිං	426
පඤ්ඤාපෙතති	22
පඤ්ඤාවිමුත්තිං	332

	පිටිය බිඛා
පඤ්ඤාසම්පදා	366
පටලිකං	12, 114
පටිකං	12, 114
පටිකරොඪී ඥාධිමමං	148
පටිකකනෙන	124
පටිකෙකාසිං	92
පටිග්ගාහකෙසු	268
පටිසසඤ්ඤානං	60, 402
පටිසේ	44
පටිච්චස්සසි	162
පටිච්චනනං	146
පටිනාඬු	244
පටිමනෙනඬුං	160, 162
පටිවිනොදෙසි	268
පටිච්චෙදෙසි	86
පටිසලලිතො	326
පටිසංචෙදිස්සනනි	78
පටිනරෙය්‍යාමි	274
පටියපෙසුං (දුනානි)	276
පඨමං කුඛානං	128
පඨවිකායං	96
පඨවිමණ්ඩලං	260
පණ්ඩිකමමා	20
පණ්ඩා	20
පණ්ඩිතක	216
පණ්ඩිතචෙදනීයා	20
පණ්ඩුසුභනං	132
පණ්ණරසෙ	82
පතපනි	266
පනිට්ඨාපෙසි	440
පනිමානෙනෙනා	214
පතනධිමමා	220, 320
පතනාලුහකං	12
පතනිකො	88
පඨගමනං (ච්චිමසුරියානං)	18
පදකො	150
පදසායෙච	216
පදුට්ඨිවිතනා	34
පදුමිනියං	130
පදුසෙති	34
පධානමනාය	22
භුඛානං	22

	පිටිය බිඛා
පඤ්ඤානා	262
පපානා	94
පබ්බජනි	32
පබ්බජ්‍යා	108
පබ්බනං	124
පබ්බාජනාය	262
පබ්බාජෙය්‍යං	168
පබ්‍යාහාසි	160
පයගං	210
පඤ්චුපාසෙය්‍යාමි	82
පරං විය මහතාය	402
පරබෙනනා	550
පරමදිට්ඨිධිමමනිබ්බානං	60
පරමිනිනිතකං	172
පරමසක්‍යා	160
පරමාය චණ්ණපොකධරතාය	226
පරමපරං සංසතනා	600
පරමමුඛිං	548
පරසෙනපමද්දනා	152
පරාධිතො	126
පරාමසති	28
පරිකමමානි	274
පරිකබ්‍යා	332
පරිකාරා	276
පරිකාරා (සඤ්ඤාසු)	264
පරිවාරකො	206
පරිවාරනි	62
පරිච්ච	138
පරිජ්ජගුච්චා	46
පරිණකො	50
පරිනසිතවිපච්චිකං	70
පරිතස්සනා	30
පරිතනං	78
පරිතනසඤ්ඤාදී ආතනා	54
පරිපකකං චා කමමා	94
පරිපජො නිට්ඨිතො	90
පරිපාවෙති	546
පරිපාවෙස්සාමි	94
පරිපුණ්ණකොසකොට්ඨාගාරො	260
පරිපුරානි	130
පරිපුරෙති	128
පරිපච්චති	128

	පිටිය බිකා
පරිපුට්ටානි	130
පරිපෙළාසකං	128
පරිබ්බාජකසතෙ	94
පරිබ්බාජකො	2, 418
පරිහවෙය්‍ය	234
පරිභුඤ්ජය්‍ය	544
පරිමජ්ජනී	136
පරිමද්දනං	12
පරිමසී	212
පරිමුඛං	124
පරියන්තකතෙ	94
පරියන්තවතී	8, 110
පරියාපන්නා	78
පරියායහන්නං	364, 366
පරියායමකාසී	388
පරියොගාලුකධමෙමො	220, 320
පරියොනද්ධා	610
පරියොනානා	610
පරියොසානකල්‍යාණං	150
පරිච්චුමො	38
පරිච්චති	386
පරිසගතො	246
පරිසනෙද්දී	128
පරිසන්නානී	130
පරිහාරපථං	12, 114
පලමොසී	86
පලොප්‍රඤ්ජං	124
පලලබ්බං	12, 114
පලලබ්බං ආභුජ්ජවා	124
පලලබ්බො කමතී	136
පලලොමො	166
පචන්තඵලහොජ්ජනො	206
පචන්තඵලහොජ්	366
පචන්තනාරො (මන්නානං)	600
පචන්තොසී	216
පච්චා	94
පච්චනනං	210, 598
පචෙදෙතී	20
පසාරිතෙ	124
පසංඝාකායො	128, 334
පසංඝොති	128
පභීතතෙතො	386

	පිටිය බිකා
පඤ්ඤානානරුපරජනො	260
පඤ්ඤාජ්චතනාය	214
පඤ්ඤාධනධඤ්ඤා	260
පඤ්ඤාචිත්තාපකරණො	260
පනෙතගමනානුයොගො	112
පලෙතී	94
පා	
පංගුකුලානි	366
පාටිභාරියානී	486
පාණ්ණිරං	10, 114
පාණ්ණපෙතං	146
පාතීමොකකිසංචර සංචුලකා	110
පානසන්තිතිං	10, 112
පාපියො	404
පාහනං	262
පාමොජ්ජං	334
පායාසී	86
පාරගවෙසී	606
පාරගාමී	606
පාරඤ්ඤො	606
පාරාපාරං	606
පාරිසජ්ජා	264
පාරිසජ්ජෙජ	160
පාවචනෙ	150
පාසාදීකා	82
පාහුතො	166
පි	
පිඤ්ඤාකහනෙකධා	366
පිට්ඨිතො	2
පිණ්ඩදයකා	88
පිණ්ඩපානපටිකකනෙතො	124
පිතා භුතභව්‍යානං	30
පිතාමහසුගා	226
පිතීතො	168
පිසරුපානී	326
පියවාදී	104
පිගුණං වාවං	110
පි	
පිතීගතං	62
පිතීහකධා	30
පිතීමනසා	128

		පිටුව බලා				පිටුව බලා
පිනෙ		124				
පිනෙනති		88		ඵ		
	පු			ඵඤ්ඤතො		90
පුඤ්ඤකකියා		30		ඵරුසං වාවං		110
පුණ්ඩරිකිනියං		130		ඵරුසා		156
පුණ්ණමාය		82		ඵලකචිරං		366
පුච්ඡතිස්සකරානං		232		ඵලකසෙය්‍යං		366
පුච්ඡිසායනතානි		88		ඵස්සපච්චයා		72
පුබ්බකා ඉසයො		600		ඵස්සායනනෙහි		78
පුබ්බනන කපපිකා		20		ඵඵබ්ජං		112
පුබ්බනනං ආරබ්හ		20		ඵාසුච්චාරං		438
පුබ්බනනං නුද්ධිනො		20			ඵ	
පුබ්බනනං පරනන කපපිකා		66		ඵතා		484
පුබ්බපුරිසො		162			ඵ	
පුබ්බභාසී		231		ඵසති		22
පුබ්බුට්ඨාසී		104		ඵස්ස ඵස්ස බන්ධනිකරොති		78, 94
පුබ්බෙතිවාසං		22			බ	
පුබ්බෙතිවාසානුසාරිකා		104		බකිකං		608
පුරකබ්බො		88		බකිතාගාරෙ බඤ්ඤා		126
පුරාණබකිතං		540		බක්ඛුපාදුපච්චා		154
පුරිමකරාති		390		බර්හිසන්ධාය		274
පුරිමාති දිවසාති		390		බලග්ගං		10, 114
පුරිසකාරෙ		92		බලමනනා		126
පුරිසඵාමො		92		බලී		274
පුරිසදමමසාරපී		86		බලීමුඤ්ඤරෙය්‍ය		262
පුරිසනතරගතාය		364		බච්චිතිරිවා		596
පුරිසපරකකමො		92		බහුජනකනනා		110
පුරිසභුමියො		94		බහුජනමානාපා		110
පුරිසලකබණ්		16		බහුසුභක		216
පුරොභිතං		262			බා	
	පෙ			බාලෙ		94, 234
පෙකබං		112			බි	
පෙකබානං		10		බිජගාම		8, 10, 112
පෙමණ්ණියා		110		බිජබිජමෙච		112
පෙසකාරා		88		බිජභනනං		262
පෙසාවා		94			බු	
පෙසස්සා		274		බුඤ්ඤං සරණං ගච්ඡති		280
	පො			බුඤ්ඤා		86
පොරාණාති ඉණමුලාති		126		බන්ධනපාදුපදෙසං		124
පොරිසා		226				
පොරී		8, 110				

	පිටිය බිංහා
බුහමකාසිකා	532
බුහමවරියං	6, 94
බුහමවාරී	6
බුහමජාලං	2, 80
බුහමඤ්ඤසබ්බානා	364
බුහමඤ්ඤ	369
බුහමඤ්ඤය පජාය	230
බුහමදෙය්‍යං	150
බුහමච්චහයාම	608
බුහමයානියො	532
බුහමලොකගාමිනියා පටිපද්දය	616
බුහමචච්චසී	226
බුහමචණණී	226
බුහමසකව්‍යතාය	596
බුහමා	30, 534
බුහමුතො සහව්‍යතාය මග්ගා	616

	බ්‍රා
බ්‍රාහමණකරණා	608
බ්‍රාහමණද්‍රව්‍යා	324
බ්‍රාහමණං පඤ්ඤපෙති	236
බ්‍රාහමණීං පජං	616
බ්‍රාහමණී	604
බ්‍රාහමණො	366

	භ
භගවන්තරූපො	90
භතතං චස්ස නච්ඡාදෙති	126
භතතවෙනතං	262
භයං	18
භයහජ්ජතා	274
භයදස්සාචී	110
භවං	274
භවපච්චයා ජාති	78
භවාසවාපී	144
භව්‍යානං	80
භසමන්තා	96
භස්ස කඤ්ඤෙව	600

	භා
භාගිනෙය්‍යො	242
භාජනවිකතිං	136
භාසීනෙ	124

	පිටිය බිංහා
භීතියො	380
භු	
භුජ්ජෙස්සා	126
භු	
භුතං	416
භුතගාම	8, 110
භුතභව්‍යානං	30
භුතවාදී	110, 362
භුතවිජ්ජා	16
භුතා	548
භුමිවාලො	18
භුරිකමමං	20
භුරිවිජ්ජා	16

	භෙ
භෙරිසද්දමපී	138
භෙසජ්ජමන්තා	438

	භො
භොගකබ්බං	106

	ම
මකබ්බිකා	364
මගධාකං බ්‍රාහමණගාමො	248
මග්ගාමග්ගෙ	594
මඛගුරච්ඡවි	420
මච්ඡං	364
මච්ඡගුමබ්බමපී	146
මජ්ඣිමනිකායාණං	150
මජ්ඣිමනිකායාපකෙ	144
මඤ්ඤෙ	46, 266
මඛරූපී	164
මණිකා	488
මණිලකබ්බං	16
මණි වෙච්චියො	132
මණ්ඩන	12, 110
මණ්ඩනජාතිකො	138
මණ්ඩලමාලෙ	4, 86
මන්තාය	372
මන්තිකාය	136
මනාපවාදී	104
මනිජ්ජියං	122

	සිම්භිඛිකා
මනෙසිකං	12, 114
මනොපදෙසිකා	34
මනොමයං කායං	134
මනොමයා	30
මනොමයො	60, 408
මනොමයො අත්තපටිලාභො	424
මන්තජචිකා	228
මන්තධරො	150, 226
මන්තපදං	210, 598
මන්තා	238
මන්තානං කන්තාරො	210
මන්තානං පච්චන්තාරො	210
මජ්ඣෙ	48
මසාණාති	366
මහග්ගතං චිත්තං	138
මහචච	86
මහකුපට්ඨානං	18
මහානාගා	88
මහානිසංසතරො	280
මහාපුරිසලකඛණාති	212
මහාපුරිසස්ස	152
මහාබ්භමා	30, 534
මහාභුතා	530
මහායඤ්ඤා	248
මහාරාජානො	528
මහාසයනා	112
මහිඤ්චවහයාම	608
මහෙසකඛිතරො	32
මා	
මාගධිකා	324
මානාපෙතතිකසමභවො	60, 132
මාතකුට්ඨා	8, 112
මානවාදවිනිඛිද්ධා	172
මානවාදෙ	172
මානුසිකා නොගා	260
මානුසො	94
මාලාකාරා	88
මඞ	
මිගපකඛං	16
මිගලකඛණං	16
මිච්ඡාඡ්චා	16

	සිම්භිඛිකා
මිච්ඡාද්ධි	544
මිච්ඡාද්ධිකමමසමාදානා	144
මිත්තාමචෙච	88
මු	
මුඛනිෂ්චනං	138
මුඛභොමං	16
මුඛුලලාකකා	104
මුච්ඡනා	608
මුඤ්චනති	536
මුඤ්ඤමහා	134
මුට්ඨිසුද්ධං	114
මුණ්ඩිකා	154
මුත්තාවාරො	364
මුද්ද	262
මුද්දිඛිගසදදමපි	138
මුද්දචිත්තං	220
මුද්දා	18
මුද්දිකා	88
මුද්ධා පලිස්සති	162
මුද්ධාවසිත්තා	122
මුසලමන්තරා	364
මුස්සති	34
මුඞ	
මුලබ්ඡං	112
මුලභෙසජ්ජානං අනුපපදානං	20
මුසිකච්ඡිත්තං	16
මුසිකච්ඡුරා	16
මුලහස්ස	146
මෙ	
මෙණ්ඩියුද්ධං	114
මෙණ්ඩිලකඛණං	16
මෙත්තචිත්තං	368
මෙරයං	564
මො	
මොකඛිචිකං	12, 114
මොසමඤ්ඤං	412
මොසො	430
මොදනං	274
මොමුහො	48

	පිටපි බිකා
ස	
සගෙන	104
සජනං	268
සජනනා	90
සඤ්ඤ කාලො	264
සඤ්ඤ ජාය	248
සඤ්ඤ සම්පදා	250, 276
සඤ්ඤ සාමී	276
සඤ්ඤ වාටො	276, 322
සඤ්ඤ	166
සනාති කරණමේවා	122
සඵර්ව	154
සඵා ආකුසලං	146
සඵා කථං	216
සඵා කම්මුපතෙ සතෙන	142
සඵා පට්ටනනානං	426
සඵා පෙමං	88
සඵා බාලං	146
සඵා භූමිමං	20
සඵා භූතං	28
සඵා මුලුතං	146
සඵා වජ්ජං	12, 114
සඵා සන්තතිකො	366
සද්ගෙන	326
සද්දක බිබසී	88
සද්දිදං	122
සසසසී	82
සසොලඤා	236
සා	
සාජේවා	276
සානසන්තිතිං	112
සාමමච්චසාම	608
සාවතිකා	88
සි	
සිට්ඨං	96
සිට්ඨ සසා	268
සිට්ඨ කාමසසා	268
සු	
සුචා	138

	පිටපි බිකා
සු	
සුච ජාය	274
සෙ	
සෙන කාමඛිගමො	126
සෙභුයෙසන	30
සො	
සොති පපමුඛසනාති	92
සොතිසො	234
ර	
රකඛාවරණගුහතිං	104
රජකා	88
රජනං	320
රජනීයාති	328
රජාපථො	108
රජොජලලධිරො	366
රජොධාතුයො	94
රතීධිමමා	34
රතතඤ්ඤ	82
රතතචරතො	8, 110
රථකං	12, 114
රථජාරං	12, 114
රථිකා	88
රථුචජාරෙ	210
රභසා	156
රහදම්ම	88
රහොගතසසා	260
රා	
රාගො	44
රාජද්දයං	150
රාජපුත්තා	88
රාජභණ්ණිතං	210
රාජභොගනං	150
රාජාභාරකෙ	2
රාජාමච්චපරිවුච්චො	82
රාසිකෙ	262
රාසිවසිසකො	106
රි	
රිතතකඤ්ඤව	600

පිටිඵලිකා		පිටිඵලිකා	
රු		ච	
රුකකමුලං	124	වඩකකං	12, 114
රුපසඤ්ඤානං	60	වච්ඡනරසනානි	248
රුපසඤ්ඤානං සමනිකකමා	402	වච්ඡනරිසනානි	248
රුපී	60	වජ්ජෙසු	110
රුපී අනතා	54, 56	වඤ්චන	8, 112
රුපී ව අරුපී ව අනතා	56	වඤ්චෙසී	86
ඳ		වඤ්චො	98
ඳෙතො	18	වඤ්චො	22
ඌ		වට්ටකයුද්ධං	114
ඌකකඤ්ඤා	82	වට්ටකලකකණං	16
ඌජ්ජි	6	වණවච්ඡිතතාය	80
ඌට්ඨිකා	158	වණවපට්ඨිබ්බොති	80
ඌපකා	14	වණණං	20
ඌච්ඡං ව්‍යාකරෙය්‍ය	92	වණණවනතතරො	32
ඌහුට්ඨානං	438	වණණො	238
ඌහුසා	156	වත හො	82
ඹ		වතෙන	94
ඹච්ඡවිපරිසාය	324	වත්ඵලකිණං	16
ඳු		වත්ඵසනනිබ්බං	112
ඳුබාජ්චි	356	වත්ඵකමමං	20
ඳුසිංසු	274	වත්ඵපරිකමමං	20
ඌ		වත්ඵපරිකිරණං	20
ඌණගවෙසී	164	වත්ඵවිජ්ජා	16
ඌ		වත්ඵති	22
ඌකං	22	වදෙනති	358
ඌකකකාසිකං	14	වධබ්බකින	112
ඌකනිරුතනියො	436	වධිනා	168
ඌකපඤ්ඤානනියො	436	වතපඤ්චං	124
ඌකවිදු	86	වතමුලප්පාභාරො	366
ඌකවොහාරා	436	වමනං	20
ඌකසමඤ්ඤා	436	වමෙනනො	156
ඌකායනං	18	වයො අනුපපනො	82
ඌකායනමහාපුරිසලකිණෙසු		වයො (හොනානං)	126
අනවයො	150	වසවනති	30, 532, 612
ඌභවමමං	540	වසී	30
ඌමහට්ඨජානො	86, 164	වසාසකමමං	20
ඌමහංසො	86	වලුවාරථමාරුය්‍යා	154
ඌතිතනොමං	16	වංසං	10, 114
		චා	
		චාකචීරං	366
		චාවාවිකෙකපං	44, 46

	පිටිය බලනා
වාචාසනනීතොදකෙන	414
වාචිතමනුවාවෙනනී	210
වාද්‍යනුවාදො	356
වාදිනං	112
වායසවිජ්ජා	16
වායොකායං	96
වාහනෙ	212
වාලකමබ්‍රලං	366
වාලවිජ්ජනී	12
වාලවෙබිරුපා	46, 358

වි

විකවහොජනානුයොගං	366
විකනිකං	12, 114
විකාලහොජනා	110
විකිරණං	18
විකබ්‍රතනවිතනං	138
විගච්ඡිසාසනී	268
විගනකථංකථො	220, 320
විගනවාපලො	230
විගනාභිජේක්ඛන	124
විගනුපකනිලෙසෙ	136, 138, 140
විගහභො	596
විගහාභිකකථං	14
විසාභො	44
විවාරිතං	62, 488
විවිකිච්ඡන්ති	214
විවික්ච්ඡා	124
විවිකිච්ඡානීවරණං	610
විවිතකාලකං	212
විච්ඡිකවිජ්ජා	16
විජ්ජාසමපද්‍ය	206
විජ්ජාසමපනනා	86, 206
විඤ්ඤාණං	538
විඤ්ඤාණ ඤාමායනනසුබ්‍රම සච්ච - සඤ්ඤා	400
විඤ්ඤාණ ඤාමායනනුපගො	62
විඤ්ඤාපනීයා (අත්ථසා)	226
විතකානිතං	62, 488
විතකෙකථ	488
විත්ථාසිතනනා	616
විදිතබමෙමා	320, 220
විධා (නිසේසා)	268

පිටිය බලනා

විනයවාදී	110
විනීවරණවිතනං	220
විපතෙසා	276
විපරාමොස	8, 112
විපරාවතනං	14
විපරිණමනනී	98
විපරිණාමබමමා	62
විපරිණාමඤ්ඤාථාභාවා	62
විපරියායනනී	212
විජුලා	260
විජ්ජාකතා	4
විජ්ජාපිසාරො	268
විජ්ජාසනනා	132
විහවං	60
විභූසන	12
විභූසනවසීනා	112
විමුතනං විතනං	138
විමුතනසමිං විමුතනමිනීඤ්ඤාණං	144
විරාගාය	414
විරුභිගබ්‍රහකරණං	18
විරෙචනං	20
විලාපො	96
විලොකිතෙ	124
විවට්ටකපො	140
විවට්ටනී	30
විවතනච්ඡදො	152
විවදනං	18
විවරමනුපතනී	98
විවරෙසා	146
විවාදො	596
විවාහනං	18
විවාහො	172
විවිච්ච	128
විවිතනං සෙනාසනං	124
විවෙකජපිනීසුබ්‍රමසච්චසඤ්ඤා	400
විසවිජ්ජා	16
විසාරදො	382
විසුකදසාසනං	10, 112, 114
විසුච්චාය	226
විහඤ්ඤානී	236
විහාරදනෙන	280
විහාරපච්ඡායායං	326

පිටියවිකා			පිටියවිකා	
ච			ච්ඡා	
චිතද්‍රෝසං චිතතං	138	ච්ඡාකරොති		46
චිතමොතං චිතතං	138	ච්ඡාපාදනීවරණං		610
චිතරාගං චිතතං	138	ච්ඡාවාබ්‍යෙහති		98
චිතිසංඝවරතනි	144		ඝ	
චිමංසානුවරිතං	26	ඝරුතනරච්ඡදං		12, 114
චිමංසි	26	ඝරුතනරං චිතතං		138
චිරඛනරූපා	152	ඝරුදෙදසං		22, 140
		ඝරුපමිලො		262
චූ		ඝභණ්ඩං		138
චූතනවාදිනො	356	ඝභණ්ඩකො		262
චූභිසීලෙන	226	ඝකදාගාමී		332
චූභිසීලී	226	ඝකමමපසුතා		262
		ඝකං බෙහතං		550
චූ		ඝකසංඝදාදී		404
චූපකට්ඨො	386	ඝකුණවිජ්ජා		16
		ඝකුණ්ඩා		158
චේ		ඝකනිරකඨලමපි		146
චේකට්ඨකො	366	ඝකඛිදිට්ඨො		598
චේඨනං	246	ඝකාසාදා පබ්බජිතො		150
චේඨනකපසාභි නාජිභි	212	ඝකාසාජාති		156
චේතාලං	10, 114	ඝකාසපුතො		150
චේදනාතං සමුදයං	28	ඝබිලො		230
චේදනාපච්චයා තණ්හා	78	ඝඛකමනාති		96
චේදසිතං	70	ඝඛිතිතනිසු		364
චේදිසසාම	152	ඝඛිතිරණං		18
චේජුලලතනං	426	ඝඛිතිලිට්ඨවිතො		610
චේයසාකරණං නාජිඛිගා	536	ඝඛිතිලොසං		18
චේයසාකරණසමිං	80	ඝඛිතිලොසිකා		426
චේයසාකරණාය	88	ඝඛිතපණව		138
චේයසාකරණෙන	150, 212	ඝඛිලිලිඛං		108
චේසාරජ්ජපපතො	220, 320	ඝඛිතතං චිතතං		138
චේසසී	604	ඝඛිතානං		18
		ඝඛිතියාබ්‍යෙමො		4
චෝ		ඝඛිසසංසි		222
චෝකකමම	548	ඝංසාට්ඨතනවිවරධාරණං		124
චෝදනං (චජ්ජිමසුරිය		ඝඛිසානං		274
තකනිතනාතං)	18	ඝංසි		82
චෝදනියා බ්‍යෙමො	426	ඝච්චවච්ජෙන		90
චෝභීජ්ජනා	46, 358	ඝච්චසකො		6, 110
චෝරොපෙසී	146	ඝච්චො		430
චෝසසකමම	20	ඝච්චිකතො		20

	පිටියිබකා
සජ්ජා	30
සජ්ජාභිභූතං	164
සජ්ජනං	268, 274
සඤ්ජග්ගනනා	156
සඤ්ජමහරිං	414
සඤ්ඤාග්ගං	404, 406
සඤ්ඤා	392, 406
සඤ්ඤාපෙද්ධං	594
සඤ්ඤාමයො	424
සඤ්ඤාං අනානානං	54
සඤ්ඤාභිබ්බා	94
සඤ්ඤාදීවාදා	54
සඤ්ඤායුප්පාදා	50
සඤ්ඤායුප්පාදා	408
සණ්ඨපෙසසි	388
සණ්ඨසණ්ඨවාරිණී	364
සද්ධාපටිලාභෙන	108
සද්දෙධි	166
සති	34
සතිණකට්ඨොදාකං	150
සතිසමපජ්ඣඤ්ඤාන	124
සතො සමපජානනා	124
සතන රතනානි	152
සතනාගාරිකො	364
සතනානං විසුද්ධියා	92
සතනාලොපිකො	364
සතනුසංදා	150
සතො දෙවමනුසංසානං	82
සතොරො	548
සනුච්ඡාසනා	548
සදෙවකං	108
සද්දෙසා විතනං	138
සධනනා සභොගො	128
සනංකුමාරෙන	170
සනිසණ්චුකෙට්ඨානං	150
සනනතතාය	50
සනනරබාහිරා	128
සනනා	20
සනනිකං	12, 114
සනනිකමමං	20
සනනිකාවචරො	440
සනනිකෙ පච්චානතො	536

	පිටියිබකා
සනනුට්ඨො	124, 458
සනාගාරෙ	156
සනුසෙසසසි	268, 274
සනුට්ඨිකං සිප්පඵලං	88
සනුසසසසි	208
සකායා	110
සකායනි	22
සනනිතිකාරපරිනොගං	10, 112
සපතනකෙ විතො	544
සපතනහාරො'ව	124
සපරිග්ගතො	610
සප්පටිහයං	128
සප්පි	434
සප්පිමණ්ඩා	434
සප්පිගොමං	16
සබ්බබ්බපච්චබ්බිති	60, 424, 134
සබ්බතොපහං	538
සබ්බපාණභූතනිකානුකමපි	6, 110, 124
සබ්බවාරිඬුතො	100
සබ්බවාරිචුටො	100
සබ්බවාරිසුතො	100
සබ්බවාරිවාරිතො	100
සබ්බාකාරසමපභොතා	132
සබ්බාවතො	128
සබ්බසඤ්ජනං	150
සබ්බුහමකං	108
සමග්ගකරණිං	110
සමග්ගනනුදී	8, 110
සමග්ගරතො	8, 110
සමග්ගාරාමො	8, 110
සමබ්බිභූතො	62
සමණ්භා	154
සමණ්ණද්දෙසො	326
සමණො	366
සමනිතනිකා	606
සමනුගාගෙය්‍යං	46
සමනුතාපෙය්‍යං	46
සමනුසුඤ්ජසුඤ්ඤා	46
සමනොසසි	212
සමප්පිතො	64
සමයප්පවාදකෙ	388

	පිටුවකිනා
සමයො	30
සමසමො	242
සමාදපෙසි	268, 440
සමාදයෙව පකකමති	124
සමාදිසනු	484
සමාධිකනිකිසා	440
සමාධිජපිතිසුබසුමුම- සව්වසඤ්ඤා	402
සමාරකං	108
සමාරමනා	8, 110
සමාහිතං චිත්තං	138
සමිජෙකියනුං	126
සමිඤ්ඤානෙ	124
සමිපචාරී	440
සමුතොතජෙසි	268
සමුදයං	28
සමුදයසඤ්ඤාති	544
සමුහනිසාමි	262
සමුහිතං	210, 598
සමෙති	598
සමොහං වා චිත්තං	138
සමපජානකාරී	124
සමපජ්ජති	206, 600
සමපජ්ජලීනං	164
සමපදමිදං	540
සමපසිද්ධති	214
සමපහංසෙසි	268
සමපායෙය්‍යං	46
සමඵපපලාපං	110
සමබ්හුලා	154
සමබ්බො	108
සමබ්බහනං	12
සමෙබ්බිපරායණො	332
සමමග්ගනා	96
සමමදෙව	220
සමමනති	160
සමමාදිට්ඨිකමමසමාදානා	142
සමමාපට්ටිපනනා	96
සමමාමනසිකාරමනාය	22
සමමාසමුච්ඡිනො	60
සමමාසමුද්දො	86
සමමුඛා	536

	පිටුවකිනා
සමමුඛිභාවමපි	510
සමමොදකො	230
සමමොදනීයං	90
සමමොසා	34
සයනසනතිධිං	112
සයමපට්භානං	26
සයමපහා	30
සරණගමනෙහි	280
සරණගවෙසි	164
සරපරිනානාණං	16
සරා	94
සරාගං චිත්තං	138
සලාගකතං	114, 12
සලලකතනීයං	20
සවෙරචිත්තො	610
සව්‍යාපජ්ඣචිත්තො	610
සසානවාදා	22
සසානිසමං	22
සසානො	22
සසාමණ්ඩුහමණිං පජං	108
සහධිමිච්ඤා	162, 356
සහධිමෙමන	240
සහව්‍යතං	30
සහසාකාරා	8, 112
සහිතං	14
සංයමෙන	90
සංයොජනානං	332
සංවට්ටකපෙස	140
සංවට්ටි	30
සංවට්ටිච්චට්ටකපෙස	140
සංවට්ටිච්චට්ටං	24
සංවදනං	18
සංවදධානි	130
සංචිගො	86
සංචිද්දෙහෙය්‍යාම	106
සංචිධානං	262
සංචුනචාරො	154
සංචුතො	104
සංසරනති	22
සංසරසුද්ධිං	94
සංසුද්ධිගහණිකො	226
සංභිතානං	8, 110
සවාගනං	388

පිටපි බිතා

පිටපි බිතා

සා	
සාකභාවකෝනා	366
සාකසණෙඩා	158
සාකසණෙඩා	158
සාකාරං	22, 142
සාකාරපහෙදනං	150
සාගරපරිඥනා	152
සාවිශොගං	8, 112
සාණානි	366
සාන්ථං	150
සාධුසමමතො	82
සාපදෙසං	8, 110
සාමඤ්ඤාචාර්යා	548
සාමඤ්ඤාචාර්යා	82
සාමඤ්ඤාසංඛාරා	364
සාමඤ්ඤා	366
සාමඤ්ඤාව	362
සාමා	420
සාමාකභාවකෝනා	366
සාමුකක සිකා	220
සාමුද්දිකා වාණිජා	536
සායනනිසංකං	366
සාසිතෙ	124
සාරාණියං	90
සාලාකියං	20
සාලිනං ඕදනං	212
සාවජ්ජසංඛාරා	358

සි

සිකා	392
සිකාපදානි සමාදියනි	282
සිඛාබකා	12
සිඛාචකෙ	144
සිතා	78
සිපපච්චං	88
සිපපිසලුකමපි	146
සිරිවහානං	18
සිවච්ච්චා	16

සු

සිලකතිකාසං	440
සිලපඤ්ඤානං	242
සිලපරිබොනං	242

සිලසමපදා	366
සිලසමපනෙතා	442
සිසවිරොවනං	20
සිහනාදං	382
සිහනාදසුනනං	358
සිහො	358

සු

සුකවදකකටානං	48
සුකුසලො	390
සුකකසංඛාරා	362
සුබදකඤ්ඤා	54
සුබ්බමච්චකෙත	78
සුබෙතනි	89
සුගතො	86, 390
සුචිභුතෙත	6, 10
සුචිමංසුපසෙවනං	212
සුජාතො උභතො	226
සුඤ්ඤා බ්‍රහමච්චමානං	30
සුතජානසං	266
සුනනගුලෙ	94
සුනෙන	124
සුදුජාතො	372
සුදදදසො	210
සුද්දි	104
සුනහාන	212
සුපරිකමකතාය	136
සුපරිකමකතො	132
සුපිතා	94
සුබ්බවසිකා	18
සුභගකරණං	18
සුනට්ඨාසිතො	30
සුභිකා	18
සුහො	132, 438
සුරියගාතො	18
සුචිලිතනා	212
සුසානං	124
සුසුසුසනනි	548

සු

සුදා	88
සුරා	88, 152

		පිටියිඛිකා		පිටියිඛිකා
	සෙස			
සෙට්ටියා		30	හත්ඵලවාසාචලවාපටිග්ගහණා	112
සෙනාබ්බුඛං	10,	114	හත්ඵලවාය වා නිසිනො	210
සෙයෙයා		404	හත්ඵනිකා	86
සෙවිතබ්බා		362	හත්ඵයාතානි	86
	සො		හත්ඵයුද්ධං	114
සොච්චනො		90	හත්ඵලකඛණං	16
සොතාපනො		332	හදාසංඛාමා	8, 110
සොත්ඵනා		126	හනුජ්ජානං	18
සොධිසාමි		212	හනුසංභතං	18
සොභනකං	10,	114	හන්ද ව දානි	148
සොමමච්චයාමි		608	හරයාමි	486
සොච්චනිකං		88	හසාබ්බිඛාරනිමමසමාපනා	34
සොලුසපරිකාරං		250		
	සොන		හා	
සෙනහපමරතා		128	හායනවසිසනෙ	94
සෙනහානුගතා		128		
	හ		භි	
හටහකො		366	භිතානුකමි	544
හතාචසෙසකා		262		
හත්ඵජ්ජරං		12	භු	
හත්ඵඛිකං		12	භුතං	96
හත්ඵපලොචනො	364,	366		
හත්ඵභිජ්ජානං		18	භෙ	
හත්ඵරොහා		88	භෙවං	94
			භො	
			භොනා	486

සංස්කෘත, නාමා වූ නිකමනිකා

පිටුවකිනා		පිටුවකිනා	
අග්නිවෙසසන	120	ජේතවනෙ	388
අඛගකො	240	නාරුකෙඛා	594
අඛගීර්මසා	210	නාවතීංසා	528
අවෙලො කසසපො	356	නීන්දුකාචීරෙ	388
අජාතසනතු	82	තුසිතා	530
අජිතො කෙසකමබ්ලො	84	නොදෙය්‍යපුතෙනා	438
අට්ටකො	210	නොදෙය්‍යො	594
අමබ්ලට්ඨිකායං	2, 246	නාලන්දා	2, 484
අනන්දෙ	438	නිගණේයා නානපුතෙනා	84
ඉච්ඡානඛගලො	150	නිග්‍රොධො	384
ඊසානං	608	නිමමාණරතී	530
ඊකකාමුඛො	158	පකුධො කච්චායනො	84
ඊජ්ඣ්ඤා	356	පජාපතී	608
ඊද්ධිහදෙද්ද	88	පරනිමිතිවසවනනී	532
ඔකකාකො	158	පසෙතදී මකාසලො	546
ඔට්ඨිඥො	324	පූරණො කසසපො	82
කණණකච්චලො	356	පොකඛරසාතී	150, 594
කරකණ්ඩු	158	පොට්ඨිපාදෙ	388, 416
කසසපො	210, 326	බිමබ්සාරෙන	222, 248
කාසිකොසලං	546	බ්‍රහ්මදතෙනන	2
කුට්ඨනෙනා	248	භගු	210
කුටාගාරසාලායං	324	භාරඛාජො	212
කෙවසේසා	484	හෙසිකා	542
කෙසකමබ්ලො	84	මකබ්ලී ගොසාලො	82
කොමාරහච්චසා	82	මණ්ඩිසේසා	334
කොසමබ්භං	334	මනසාකටං	594
කොසලෙසු	150, 540, 594	මලලීකාය	388
ඛාණ්ඩුමනං	248	මහාවනෙ	324
ගගගරාය	222	මහාවිජිතො	260, 274
ගීජ්ඣකුටෙ	384	මහීන්ද්‍රං	608
ගොතමො	150	යමනග්ගී	210
සොසිතිාරාමෙ	334	යාමං	608
චඛකී	594	යාමා දෙව්‍යා	528
චමපා	222	රාජගහ	2, 82, 384
චමපෙය්‍යකා	222	ලොභිච්චවා	540
චාතුමමහාරාජිකා	526	චජ්රපාණී	164
චිතෙනා	416	චරුණො	608
චේතකො	440	චාමකො	210
ජානුසේසානී	594	චාමදෙවො	210
ජාලියො	334	චාසෙට්ඨිභාරඛාජා	594
ජීවකො කොමාරහච්චවා	84	චාසෙට්ඨො	210

ශ්‍රද්ධිපත්‍රය

පිටුව	පෙළ	අශ්‍රද්ධි	ශ්‍රද්ධි
3	14	පිළිපත්තෝ වේ	පිළිපත්තෝ ම වේ
3	21	ඉක්බිති	ඉක්බිති
5	5	දක්නා	දන්තා සියල්ල දක්නා
16	7	හොමං	මුබහොමං
82	8	වදෙහිපුතොතා	වෙදෙහිපුතොතා
86	20	ජමහිතතනං	ජමහිතතනං
108	28	සරාවසො	සරාවාසො
109	36	සුඛාලාභයෙන්	ඒ සුඛාලාභයෙන්
110	24	සහිතානං	සංහිතානං
110	29	තථාරූපං	තථාරූපිං
112	6	ආමකබ්ඤ්ඤ	ආමකබ්ඤ්ඤ
112	19	ඵලබ්ඪං	ඵඵබ්ඪං
118	14	මගවකකං	මගවකකං
120	34	සිරිවහායනං	සිරිවහානං
128	20	අභිසනොති	අභිසනොති
128	20	පරිසනොති	පරිසනොති
128	25	සනොයා	සනොයා
128	28	අභිසනොති	අභිසනොති
128	28	පරිසනොති	පරිසනොති
129	3	දික් මහකට	දික් කතරමහකට
140	12	තාත්‍රපාසිං	තාත්‍රපාසිං
147	42	වේ ද,	වෙමි ද
151	38	ඔබ	ඔබ
157	3	ආවහු	ආයෙහි
211	43	(වෙදයසි)	(වෙදය)
221	44	දූයෙක්	දූයෙක
278	6	අපටවතරො	අපටවතරො
380	31	අභිමුතති	අභිමුතති
407	33	සඤ්ඡන්	සංඤ්ඡන්
425	24	නැතිගෙක් ප්‍රතිකරණ	ප්‍රතිකරණ නැතිගෙක්
488	12	වෙතසිතමපි	වෙතසිතමපි
536	25	සවෙ පත	සවෙ පත
540	8	ලොහිච්චසා	ලොහිච්චසා
600	19	අකිවෙණිපරමපරං	අකිවෙණි පරමපරං
600	28	අයාවනති	අයාවනති
602	3	බහුජනා	බහු ජනා
602	18	ආචරියමහසුගෙහි	ආචරියමහසුගා ගෙන
602	36	සහව්‍යතායාති	සහව්‍යතායාති
604	20	මහසුගෙහි	මහසුගා ගෙන

676

සුද්ධිපත්‍රය.

පිටුව පෙළ

අශුද්ධ

ශුද්ධ

606 8
 606 17
 606 32
 608 5

ආජරාභණය
 යුගෙහි
 සහව්‍යය
 සොමමභව්‍යාම

ආජරාභණය
 යුගා යෙන
 සහව්‍යය
 සොමමභව්‍යාම